

LEKCIONÁŘ

(ČTENÍ, RESPONSORIA A EVANGELIA)

od letnic do adventu

**k vigiliím Denní modlitby Církve
neboli liturgie hodinek (*liturgia horarum*)**

• doplněný pro cisterciáckou liturgii •

© Cisterciácké opatství Vyšší Brod, L.P. 2007

POKYNY PRO POUŽÍVÁNÍ LEKCIONÁŘE

Vigilie se skládají ze dvou nokturn a o svátcích a slavnostech se k nim připojuje ještě třetí nokturno (noční modlitba). Na závěr každého nokturnu se čte čtení. Po 1. nokturnu je to čtení z Písma svatého, po 2. nokturnu čtení katolické nauky a výkladů a po 3. nokturnu je to evangelium.

1. čtení čte invitator, 2. čtení ten, kdo měl službu invitatora před ním, evangelium pak čte představený. Čtení i evangelium se vždy předčítá u pulpitu uprostřed mnišského chóru, a to pomalu a přirozeným hlasem.

Před čtením předčítající vždy požádá představeného o požehnání slovy: „**Prosím, otče, o požehnání**“ (*Jube, domne, benedice-re*), a při udílení požehnání se hluboce skloní ve směru k žehnajícímu. Čtení se započne až poté, co všichni usednou a je ticho. Čte se jen nadpis a pak vlastní čtení, podnadpis se nepředčítá. Čtení pak předčítající zakončí slovy: „**Ty pak, Pane, smiluj se nad námi**“ (*Tu autem, Domine, miserere nobis*). Po čtení se pak předčítající odebere zpět na své místo v chóru a přednese první část prvního verše responsoria po čtení. Všichni ostatní navážou druhou částí verše reponsoria. Totéž se i stane s druhým veršem responsoria. Poté všichni vstanou a hluboce se skloní ke Sláva Otci a předčítající přednese celé Sláva Otci. Na to se všichni opět postaví do lavic a odpoví už dvakrát opakovanou druhou částí verše responsoria.

Evangelium se uvozuje výzvou představeného: „**Pán s vámi**“. Všichni ostatní odpoví: „**I s tebou**“, a obrátí se směrem k představenému předčítajícímu evangelium. Na závěr evangelia pak všichni pronesou „**Amen**“.

6. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Přísloví

1,17.20–33

Povzbuzení k přijetí moudrosti

Průpovědi Šalomouna,
syna Davidova, izraelského krále,
aby se poznala moudrost a kázeň,
aby se pochopily poučné řeči,
aby zjednaly vzorné vychování,
spravedlnost, právo a mravnost,
aby daly zkušenost nezkušeným,
mládeži prozíravost a obezřelost.
Když je slyší moudrý muž, ještě více zmoudří,
rozumný pak získá schopnost,
aby pochopil průpovědi a moudrá rčení,
slova mudrců i jejich tajemky.

Začátkem moudrosti je bázeň před Hospodinem,
znalostí a kázní pohrdají jen pošetilci.

Moudrost se ozývá na ulicích,
na náměstích povznáší svůj hlas.

Na vrcholu hradeb volá,

na křižovatkách v městě mluví:

»Jak dlouho budou hlupáci milovat hloupost,

v posměchu se kochat posměvači,

pošetilci nenávidět moudrost?

Přijmete-li mé výtky,

vyleji na vás svého ducha,

svoje myšlenky vám sdělím.

Volala jsem, ale vy jste se zdráhali,

vztahovala jsem ruku ale nikdo si toho nevšiml.

Nedbali jste na žádnou z mých rad,

nestáli jste o mé výtky.

Pak já se budu těšit z vašeho neštěstí,

vysměji se, až na vás přijde hrůza,

až vás stihne jako bouře úděs,

až se jako víchř dostaví zkáza,

až vás sevře úzkost a tiseň.«

Tu budou po mně volat, já však neodpovím,
budou mě hledat, ale nenaleznou,
neboť nenáviděli moudrost,
nevybrali si bázeň před Hospodinem.
Nelíbila se jim má rada,
pohrdli každou mou výtkou.
Ať jen okusí z plodů svého chování,
ať se nasytí svými záměry,
vždyť vlastní lenost zabije pošetilce,
hlupáky zahubí jejich bezstarostnost.
Kdo však mě slyší, bude žít v bezpečí,
v klidu, beze strachu před zlem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 3,18–19; 1,23.24

Domnívá-li se někdo z vás, že je moudrý, jak to chce tento svět, musí se napřed stát »pošetilým«. Jenom tak se stane moudrým. * Moudrost totiž, jak ji chce tento svět, je v očích Božích pošetilost.

V. Ale my kážeme Krista ukřižovaného, Boží moc a Boží moudrost. *
Moudrost.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Efréma, jáhna, k evangelní harmonii »Diattessaron«

Boží slovo je nevyčerpatelným zdrojem života

Bože, kdo by mohl zcela proniknout byt' jen jediný z tvých výroků? Toho, co zůstává mimo, je mnohem víc než toho, co jsme s to pojmout. Je to, jako když žízniví pijí z pramene. Boží slovo je mnohostranné a ti, kteří je přijímají, k němu přistupují z mnoha hledisek. Pán vykreslil své slovo mnoha barvami, aby každý, kdo se jím zabývá, na něm našel něco, co jej uchvátí. Ukryl ve svém slově nejrůznější bohatství, abychom z něho všichni ve svém úsilí mohli něco pro sebe vytěžit.

Boží slovo je stromem života, který ti ze všech stran nabízí své požehnané plody, a je jako skála, která se otevřela na poušti a všem kolem poskytla duchovní nápoj. Apoštol říká: *Jedli duchovní pokrm a pili duchovní nápoj.*

Nikdo, kdo dostane nějaký díl tohoto bohatství, by si neměl myslet, že je v Božím slově pouze to, co získal on. Spíš ať si uvědomí, že z toho všeho, co Boží slovo obsahuje, dokázal vytěžit jen toto málo. A také by proto, že se mu podařilo získat pro sebe jen tuto částičku, neměl říkat, že je nějak chudé a neplodné, nebo jím pohrdat, ale spíš děko-

vat za jeho bohatství, i když je není s to vyčerpát. Raduj se, že jsi Božím slovem nasycen, a nermuť se z toho, že tě jeho bohatství přesahuje. Ten, kdo má *žízeň*, se přece raduje z toho, že může pít, a nermoutí se z toho, že nemůže vypít celý pramen. Pramen má zdolat tvou *žízeň*, a ne aby tvá *žízeň* zdolala pramen. Když totiž uhasíš *žízeň*, aniž vyčerpáš pramen, můžeš pít znovu, až zase dostaneš *žízeň*. Kdežto kdybys zahnal *žízeň* tím, že bys celý pramen vypil, tvé vítězství by ti bylo jen ke škodě.

Děkuj za to, cos dostal, a nelituj toho, co zůstalo zatím nevyužito. Cos dostal a čehos dosáhl, je tvůj podíl; co zbylo, je tvé dědictví. Cos nemohl pro svou nedostatečnost dostat najednou, dostaneš jindy, jen když vytrváš. Nechtěj ve své chtivosti zhltnout naráz, co najednou zhltnout nelze. Ale také nebuď líný postupně čerpat z toho, co můžeš.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 1,25; srv. Bar 4,1

Slovo Páně trvá navěky. * Slovo evangelia, které vám bylo zvěstováno. **V.** Kniha Božích přikázání a zákon, který platí na věčné časy; všichni, kdo se ho drží, přijdou k životu. * Slovo evangelia.

EVANGELIUM VIZ STR. 519

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

3,1–20

Jak se nachází moudrost

Můj synu, nezapomínej na mé poučení,
ať tvoje srdce zachovává mé příkazy!
Přinesou ti dlouhý věk,
léta života a štěstí.

Kéž tě neopustí láska a věrnost,
uvaž si je na šíji,
napiš si je na desku srdce,
a nalezneš přízeň a zdar
před Bohem i lidmi.

Důvěřuj v Hospodina celým svým srdcem
a nespolehej na vlastní chytrost!
Mysli na něho při všech svých cestách
a on urovná všechny tvé stezky.
Nechtěj být moudrý ve vlastních očích,

boj se Hospodina a vzdaluj se zlého!
To bude prospěšné pro tvoje tělo,
to osvěží tvoje kosti.

Uctívej Hospodina dary ze svého majetku
tím nejlepším, co jsi získal.
Pak budou tvé sýpky oplývat obilím,
tvé kádě přetékat moštem.

Hospodinovým poučením nepohrdej, můj synu,
nehorši se, když tě kárá.
Hospodin kárá toho, koho má rád,
trestá nejmilejšího syna.

Šťastný je člověk, jenž dosáhl moudrosti,
ten, kdo vyniká poznáním.
Neboť lepší je získat moudrost než stříbro,
její výnos je nad zlato.
Je vzácnější nad perly,
všechny tvé poklady se jí nemohou rovnat.
Dlouhý věk má v pravici,
v levici bohatství, slávu.
Její cesty jsou půvabné,
k pokoji vedou její stezky.
Stromem života je těm, kdo se jí chápou,
cedrem je těm, kdo se k ní vinou.

Hospodin založil zemi moudrostí,
svou rozumností zbudoval nebe.
Podle jeho plánu vytryskl oceán
a oblaka dávají padat rose.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 3,11.12; Žid 12,7

Hospodinovým poučením nepohrdej, nehorši se, když tě kárá. * Hospodin kárá toho, koho má rád, trestá nejmilejšího syna.

V. Bůh s námi jedná jako se svými syny. Vždyť kterého syna otec nekárá? * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

O hledání moudrosti

Usilujme o pokrm, který nepomíjí; pracujme na díle naší spásy. Pracujme na vinici Páně, abychom mohli dostat denár denní mzdy. Usilujme o moudrost, která říká: *Kdo se o mě snaží, nezhrěší.. Svět je pole, říká Pravda. A tak na něm kopejme; je na něm skrytý poklad, vykopej-*

me její. Tím pokladem je moudrost, ta se přece loví z hlubin. Všichni ji hledáme, všichni po ní toužíme.

Chcete-li se ptát, bylo řečeno, ptejte se, vraťte se, přijďte. Ptáš se, odkud se máš vrátit? *Od svých žádostí se odvrát, praví Písmo.* Avšak jestliže nenacházím moudrost ve svých tužbách, ptáš se, kde ji naleznu? Má duše totiž po ní nesmírně touží; a jestliže se mi snad podaří ji nalézt, nebude mi stačit, že jsem ji našel, jestliže nevložím do svého klína míru dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou. To je jistě správné. *Neboť šťastný je člověk, jenž dosáhl moudrosti; ten, kdo vyniká poznáním.* Hledej ji tedy, dokud je k nalezení, a volej ji, dokud je blízko.

Chceš slyšet, jak je blízko? *Blízko tebe je to slovo, máš ho v ústech i ve svém srdci;* jen ho musíš hledat s čistým srdcem. Jestliže totiž najdeš srdcem moudrost, budou i tvá ústa oplývat moudrostí. Ale hleď, abys jí oplýval, ne abys jí přetékal nebo ji vyvrhoval.

Nalezl jsi přímo med, jestliže jsi našel moudrost. Jen ho nesněž mnoho, aby ses ho nepřejedl a nezvrátil ho. Jez tak, abys byl vždy hladový. Neboť sama moudrost říká: *Kdo mě požívají, ještě lačněji.* Nepřeceňuj to, co máš. Nepřejídej se, aby ti nebylo špatně, a hleď, aby ti nebylo odňato, co zdánlivě máš, kdybys předčasně přestal hledat. Dokud totiž můžeš moudrost hledat, protože je blízko, nesmíš ve svém hledání a vzývání ustávat. Aby to s tebou nedopadlo, jak praví Šalomoun: *Kdo snědl mnoho medu, tomu není dobře; tak i ten, kdo je hledačem velebnosti, bude tísněn slávou.*

Jako však je *šťastný člověk, jenž dosáhl moudrosti*, tak je blažený nebo dokonce ještě blaženější, *kdo uvažuje o moudrosti.* Právě to totiž vede k hojnosti.

Mají-li tvá ústa oplývat moudrostí a rozvážností, záleží na těchto třech věcech: musíš vyznávat vlastní hříšnost, dále musíš děkovat Bohu a chválit ho, a konečně musí tvá řeč sloužit poučení. Vždyť přece předně víra v srdci vede ke spravedlnosti, vyznání ústy vede ke spáse. A také: Spravedlivý nejdřív obviňuje sebe sama. Za druhé máme velebit Pána, a za třetí, máme-li k tomu dost moudrosti, máme vzdělávat bližního.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mdr 7,10.11;8,2

Miloval jsem moudrost nad zdraví a krásu, chtěl jsem ji mít raději než denní světlo. * Spolu s ní se mi dostalo všeho dobra.

V. Miloval jsem ji a vyhledával od své mladosti, zamiloval jsem se do její krásy! * Spolu.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

8,15.12–36

Chvála věčné Moudrosti

Což nevolá Moudrost
a Poznání nezvedá svůj hlas?
Na vrcholu vyvýšenin, při cestě,
na křižovatkách stezek stojí,
u bran volá plným hlasem,
u příchodu do vrat nahlas křičí:

»K vám, lidé, volám
svou výzvu k lidskému pokolení:
Naučte se ze zkušenosti, nezkušení,
pošetilci, staňte se rozumnými!

Já, Moudrost, bydlím s Rozvážností,
jsem přítelkyní Obezřelosti.

(Kdo se bojí Hospodina, nenávidí zlo.)

Pýchu, zpupnost, špatné chování,
falešná ústa, to nenávidím.

U mne je rada a rozvážnost,
u mne je pochopení a zdatnost.

Skrze mne kralují králové
a mocní rozhodují podle práva.

Skrze mne vládnou vladaři
a velmoži soudí zemi.

Miluji ty, kdo mě mají rádi,
kdo mě hledají, naleznou mě.

U mne je bohatství a sláva,
pravé jmění a spravedlnost.

Lepší je můj plod než ryzí zlato,
můj výtěžek nad vytríbené stříbro.

Kráčím po cestě spravedlnosti,
prostředkem stezky práva,
abych obdařila své přátele bohatstvím
a jejich pokladnice naplnila.

Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů,
odpradávná před svými skutky.

Od věčnosti jsem utvořena,
od začátku, dříve než povstala země.

Než byly propasti, jsem se narodila,

než byly prameny, bohaté vodou,
dříve než byly zaklíněny hory,
před pahorky jsem se narodila,
dříve než učinil zemi a shromáždění vod,
první hroudy země.

Byla jsem tam, když rozpínal nebesa,
když nad propastí vyměřoval obzor,
když na výsostech upevňoval oblaka,
když dával sílu pramenům oceánu,
když určoval moři jeho meze,
aby vody nepřekročily jeho břehy,
když upevňoval základy země,
tu jsem u něho přebývala jak nejmilejší dítě,
den co den jsem byla jeho potěšením,
před ním jsem si v každou dobu hrála,
hrála jsem si na okruhu jeho země,
rozkoší mi bylo stýkat se s lidmi.
Nuže tedy, synové, slyšte mě,
slyšte kázeň, staňte se moudrými,
a nepohrdejte jí!

Šťastni jsou ti, kdo střeží mé cesty.
Šťastný člověk, který mě slyší,
den ze dne bdí u mých dveří,
střeží veřeje mých bran.
Kdo mě hledá, nalezne život,
od Hospodina dosáhne přízně.
Kdo mě uráží, sám sobě škodí;
všichni, kdo mě nenávidí, milují smrt.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 8,22.23; Jan 1,1

Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů, * od začátku, dříve než povstala země.

V. Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. *
Od začátku.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání »Proti ariánům« od svatého Atanáše, biskupa

Poznání Otce skrze tvořící a vtělenou Moudrost

Jednorozená Moudrost Boží sama všechno tvoří a působí. Neboť všechno *jsi moudře učinil*, jak říká žalmista, a *země je plná tvého tvor-*

stva. Aby však věci, které vznikly, nejenom byly, nýbrž byly dobře, rozhodl se Bůh dát stvořeným věcem svoji Moudrost; do všech zároveň i do každé zvláště vložit jakýsi otisk a krásu její podoby, aby bylo naprosto jasné, že stvořené věci zdobí moudrost a že jsou hodny Boha.

Podobně jako je naše slovo obrazem Božího Slova, které je Synem Božím, je také stvořená moudrost v nás obrazem toho Slova, které je sama Moudrost. Protože schopnost našeho vědění a myšlení pramení v této Moudrosti, jsme schopni tuto tvůrčí Moudrost přijímat a poznávat skrze ni Otce. Jak říká náš Pán: *Kdo vyznává Syna, má také Otce a kdo přijímá mne, přijímá toho, který mě poslal.* Protože tedy v nás a ve všech věcech byl stvořen takovýto otisk Moudrosti, je přirozené, že pravá tvůrčí Moudrost přijímá to, co je jejím otiskem, opět za své, když říká: *Pán mě vložil do svých děl.*

Protože v projevech Boží moudrosti, o které jsme mluvili, svět Boha pro samou »moudrost« nepoznal, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. Neboť Bůh už nechtěl být poznáván jako v dřívějších dobách jenom v obrazu a náznaku moudrosti, který je ve stvořených věcech. Rozhodl se proto, aby sama pravá Moudrost na sebe vzala tělo a stala se člověkem, a ten aby podstoupil smrt na kříži. Tím měli všichni věřící napříště dostat možnost být zachráněni skrze víru, založenou v moudrosti kříže.

Je to táž Boží Moudrost, která dříve skrze svůj obraz vtisknutý do stvořených věcí (a tomu se říká stvoření) zjevovала sebe samu a skrze sebe i svého Otce. A když se později táž Moudrost jsoucí Slovem stala tělem, jak říká Jan, a toto Slovo, které se stalo tělem, zrušilo smrt a zachránilo náš rod, stala se Boží Moudrost a skrze ni i Otec ještě daleko zjevnější. Proto také říká: *Dej jim, ať poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.*

A tak se celá zem naplnila jeho poznáním. Neboť je jen jedno poznání: poznání Otce skrze Syna a poznání Syna dané od Otce. Otec se z něho raduje a touž radostí se raduje Syn v Otci, jak je psáno: *Nacházel ve mně zalíbení, den co den jsem se radoval před jeho tváří.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 2,6.9;Mt 23,10

Jako jste přijali, že Kristus Ježíš je Pán, tak žijte dále ve spojení s ním. *
V něm přebývá celá plnost božství tělesně.

V. Jenom jeden je váš Učitel Kristus. * V něm.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

9,1–18

Moudrost a pošetilost

Moudrost si zbudovala palác,
opřela jej o sedm sloupů.

Pobila dobytek, smísila víno,
připravila také svůj stůl.

Poslala své služebnice volat
z vyvýšenin města:

»Kdo je nezkušený, ať sem přijde,
kdo je bez rozvahy, toho chci učit.

Pojďte, můj pokrm jezte,
víno, mnou nalité, pijte!

Nechte dětinství, a budete žít,
po cestě poznání chodte!«

Kdo kárá posměvače, dojde hanby,
kdo napomíná zločince, dělá si škodu.

Nekárej posměvače! Bude tě nenávidět!
Kárej moudrého, a bude tě mít rád.

Dej radu moudrému, a bude moudřejší,
pouč spravedlivého, a poroste v poznání.

Počátek moudrosti je bát se Hospodina,
poznat Svatého to je vědění.

Neboť skrze něj se tvé dni rozmnoží,
rozhojní ti léta života.

Jsi-li moudrý, jsi moudrý pro sebe,
jsi-li pošetilý, je to tvá škoda.

Paní Pošetilost je vášnivá,
svádí a je stále bez klidu.

Sedí u vchodu svého domu,
na trůnu na výšinách města,
zve pocestné,

ty, kdo chodí po přímé cestě:

»Kdo je nezkušený, ať sem přijde,
kdo je bez rozvahy, toho chci učit.

Kradená voda je sladká,
zakázaný chléb je chutný.«

A člověk neví, že u ní jsou mrtví,
že v hlubinách podsvětí jsou její hosté.

*ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ**Srv. Lk 14,16–17; Př 9,5*

Jeden člověk chystal velkou hostinu, a když byl čas k hostině, poslal svého služebníka, aby vyřídil pozvaným: * Pojďte, už je připraveno!

V. Pojďte, můj pokrm jezte, víno, mnou nalité, pijte! * Pojďte, už je.

Z komentáře Prokopia z Gazy, biskupa, ke knize Přísloví

Boží Moudrost nám namíchala víno a připravila stůl

Moudrost si zbudovala palác. Mocný Bůh a Otec mající své bytí v sobě samém si za příbytek vybudoval jednak celý vesmír, kde přebývá s celou svou silou, jednak člověka, který byl stvořen k obrazu Božímu a podobnosti s ním a jehož přirozenost je zároveň viditelná i neviditelná.

Opřela jej o sedm sloupů. Člověku, jenž byl po dokončení celého stvoření utvořen podle Krista, Boží Moudrost dala sedmero darů Ducha svatého, aby v Krista věřil a zachovával jeho přikázání. Poznání budí ctnost a z ctnosti naopak vyplývá poznání. Tak se Dary Ducha duchovní člověk dotváří, neboť zralá víra mu dává pevný podíl nadpřirozeného dobra.

Tyto dary také zdokonalují přirozené světlo lidského ducha: Dar síly dává schopnost, abychom horlivě hledali Boží vůli, kterou bylo všechno stvořeno, a vždycky toužili ji z běhu věcí poznat. Dar rady rozlišuje, co touto nejsvětější Boží vůlí je a co jí není, a umožňuje, abychom tuto nestvořenou a nesmrtelnou Boží vůli přijímali a podle ní mysleli, mluvili a žili. A dar rozumu působí, abychom ji schvalovali a na ni společně a odmítali vše, co je s ní v rozporu.

Smísila v číši své víno a připravila svůj stůl. Jako se v číši mísí víno s vodou, tak Moudrost spojila v člověku duchovní a tělesnou přirozenost a s poznáním stvořených věcí spojila v takovém člověku i poznání sebe samé jako příčiny všeho. Toto poznání opájí rozum jako víno vším, co se týká Boha. A tak ten, jenž je naším nebeským chlebem, sám živí naše duše ctností a opájí je a oblažuje svým učením. A to všechno bohatě prostírá k duchovní hostině všem, kdo se jí touží zúčastnit.

Poslala své služebníky, aby hlasitě zvěstovali pozvání na pohár vína. Boží Moudrost poslala apoštoly jako služebníky božské vůle zvěstovat radostnou zvěst evangelia přicházející od Ducha, a proto převyšující každý psaný i přirozený zákon. Boží Moudrost zve v Kristu všechny k sobě. V něm se jako v poháru pro míchání vína uskutečnilo podle tajemného plánu spásy podivuhodné spojení božské a lidské přirozenosti v jednu osobu, aniž se obě přirozenosti smísily. A Moudrost Boží ústy svých služebníků volá: *Komu schází moudrost, ať přijde ke mně.* Kdo si jako blázen ve svém srdci říká, že Bůh není, ať odvrhne svou nevěru, s vírou se ke mně obrátí a pozná, že jsem Stvořitel a Pán veškerenstva.

Toho, kdo nemá moudrost, zve: Pojdte, jezte se mnou chléb a pijte víno, které jsem vám namíchala. Těm, kterým scházejí skutky víry, říká Boží

Moudrost, aby se jejich poznání zdokonalilo: Pojdte, jezte mé tělo, neboť vám dodá sílu a výživu jako chléb. Pijte mou krev, neboť vás naplní radostí mého učení jako víno a přivede vás k podobnosti Boží; tato krev byla totiž podivuhodně namíchána s božstvím pro vaši spásu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Př 9, 12; Jan 6,35.56

Moudrost si zbudovala palác, opřela jej o sedm sloupů, smísila víno připravila také svůj stůl. * Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.

V. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. * Kdo přichází.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

10,6–32

Různé úvahy

Požehnaní spočívá na hlavě spravedlivého, ale ústa zločinců skrývají podvod.

S žehnáním se vzpomíná na spravedlivého, jméno zločinců však shnije.

Rozumný člověk přijímá rozkazy, zatímco tlučhuba si připravuje zkázu.

Kdo jedná upřímně, kráčí životem bezpečně, kdo však své cesty kroučí, přijde k pádu.

Kdo přimhuřuje oko, dělá škodu, kdo kárá otevřeně, uzdravuje.

Živým pramenem jsou ústa spravedlivého, ale ústa zločinců skrývají podvod.

Nenávist rozněcuje sváry, ale láska přikrývá všechny chyby.

Na rtech rozumného nalezněš moudrost, ale na záda nerozvážného patří hůl.

Moudří své vědomosti skrývají, ústa poštilého hrozí však zkázou.

Majetek je pro boháče nedobytným městem, kdežto pro chudáky je neštěstím jejich bída.

Výdělek spravedlivého zachovává život, zato výtěžek zločince přivádí k zhoubě.

K životu kráčí, kdo dbá na kázeň, kdo však pohrdá výstrahou, bloudí.

Upřímné rty umlčují nenávisť,
ale kdo rozsévá pomluvy, je hlupák.
Velké zvanění se neobejde bez hříchu,
kdo drží své rty na uzdě, je moudrý.
Ryzí stříbro je jazyk spravedlivého,
srdce zločinců však nestojí za nic.
Rty spravedlivého živí mnohé,
kdežto pošetilci zemrou pro nerozvážnost.

Hospodinovo požehnání přináší bohatství,
vlastní námaha nic k tomu nepřidává.
Pošetilec s radostí tropí hanebnosti,
ale pro moudrého (je radost) být moudrým.
Čeho se zločinec bojí, to ho stihne,
ale touha spravedlivých se vyplní.
Jak mizí bouře, tak mizí i zlosyn,
spravedlivý má základ navěky.
Co zubům ocet a kouř očím,
to lenochům, kdo mu dávají příkaz.

Bázeň před Hospodinem prodlužuje život,
avšak ukrácena budou léta zločinců.
Očekávání spravedlivých skončí v radosti,
zato naděje zločinců zvadne.
Hospodinova vůle je dokonalému oporou,
postrachem těm, kdo tropí zlo.
Spravedlivý nikdy nezakolísá,
zločinci však nezůstanou bydlet v zemi.
Ústa spravedlivého pronášejí moudrost,
zvrhlý jazyk bude však vyrván.
Rty spravedlivého oplývají laskavostí,
ústa zločinců jsou samá zvrhlost.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 37 (36), 30.31; 112(111), 6.7

Ústa spravedlivého mluví moudře, jeho jazyk hovoří, co je správné. *

Boží zákon mu ovládá srdce.

V. Ve věčné paměti bude spravedlivý. Nemusí se obávat zlé zprávy. *

Boží.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Ambrože, biskupa, na žalmy

Otevři svá ústa Božímu slovu

Neustále bychom měli srdcem i ústy uvažovat o moudrosti. Tvůj jazyk ať pronáší úsudek, zákon tvého Boha ať je v tvém srdci. Proto ti Písmo říká: *Mluv o nich* (tj. o Božích slovech), *když budeš přebývat doma, když budeš na cestách, když budeš ležet i stát*. Mluvme tedy o Pánu Ježíši, neboť on je sama moudrost a slovo, Slovo Boží.

Je totiž psáno i toto: *Otevři svá ústa Božímu slovu*. Ať ten, kdo mluví Boží řečí a uvažuje o Božích slovech, přímo dýchá Bohem. Vždycky mluvme o Bohu. Když mluvíme o moudrosti, je to on; když o ctnosti, je to také on; když o spravedlnosti, je to opět on; když o míru, i to je on; když mluvíme o pravdě, životě a vykoupení, je to stále on.

Otevři svá ústa Božímu slovu, tak tedy je psáno. Ty je otevři, mluví on. Proto řekl David: *Uslyším, co ve mně mluví Pán*. A sám Syn Boží říká: *Otevři svá ústa a naplním je*. Ne všichni ovšem mohou dosáhnout dokonalé moudrosti jako Šalomoun, ani takové jako Daniel. Přece však je Duch moudrosti vléván úměrně všem, totiž všem, kdo věří. Jestliže věříš, máš Ducha moudrosti.

Vždycky, *když budeš přebývat doma*, uvažuj tedy a rozmlouvej o tom, co je Boží. Slovem domov můžeme myslet církev a kostel, ale také naše vlastní soukromí, abychom vedli také vnitřní rozhovor. Mluv s rozvahou, aby ses vyhnul hříchu, do něhož bys mohl upadnout skrze mnohomluvnost. Když sedíš, mluv k sobě, jako bys sám sebe soudil. Mluv na cestě, abys nikdy nebyl prázdný. Na cestě mluvíš, jestliže mluvíš v Kristu, neboť Kristus je cesta. Mluv na cestě k sobě, mluv ke Kristu. Poslouchej, jak s ním máš mluvit: *Přeji si, praví, aby se muži na každém místě modlili tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru*. Mluv, člověče, i když spíš, aby tě nezachvátil spánek smrti. Poslouchej, jak bys ve spánku měl mluvit: *Nepopřeji spánku svým očím, svým víčkům odpočinku, dokud nenaleznu místo pro Hospodina, přibýtek Mocnému Jakubovu*. Ať vstáváš či se procházíš, hovoř o něm, abys splnil, co se ti přikazuje. Poslouchej, jak tě Kristus povzbuzuje. Tvá duše říká: *Hlas mého bratra tluče na dveře*, a Kristus říká: *Otevři mi, má sestro, moje milá*. Poslouchej, jakým způsobem máš burcovat Krista: Duše říká: *Zapřísahám vás, jeruzalémské dcery, jestliže vzkřísíte a znovu obnovíte lásku*. Láska je Kristus.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 1,30–31; Jan 1,16

Bůh nám poslal Ježíše Krista jako dárce moudrosti, spravedlnosti, posvěcení a vykoupení. * Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.

V. Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí. * Kdo se.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

15,89.16–17.25–26.29.33

Postavení člověka před Bohem

Oškliví si Hospodin oběť zlosynů,
ale modlitba upřímných se mu líbí.
Oškliví si Hospodin zločinné chování,
ale rád má toho, kdo tihne za spravedlností.
Lépe je mít málo v bázni před Hospodinem
než mnohé poklady v nepokoji.
Lepší je mísa zeleniny podané s láskou
než tučná hovězina s nenávisť.

Hospodin vyvrací dům zpupných,
a upevňuje majetek vdovy.
Hospodin si oškliví špatné záměry,
ale příjemná mu jsou laskavá slova.
Daleko je Hospodin od zlosynů,
avšak slyší modlitbu spravedlivých.
Bázeň před Hospodinem je školou moudrosti,
pokora předchází slávu.

Člověk se v mysli připravuje na řeč,
ale od Hospodina přichází, co vysloví jazyk.
Čisté se zdá člověku všechno, co dělá,
ale Hospodin tříbí duchy.
Svěř Hospodinu své záležitosti,
a tvé úmysly se zdaří.

Všechno činí Hospodin pro svůj účel,
také zlosynovi (chystá) den zkázy.

Hospodin si oškliví každého, kdo se povyšuje v srdci,
jistě neujde trestu.

Stálou laskavostí se smývá vina,
bázní před Hospodinem se lze vyhnout zlému.

Schvaluje-li Hospodin chování nějakého člověka,
i jeho nepřátele s ním smíří.

Lepší je mít málo s poctivostí
než mnoho příjmu nespravedlivě.
Člověk se napřemýšlí, jak má kráčet,
ale jeho kroky řídí Hospodin.

Kdo se posmívá chudákovi, tupí jeho Tvůrce,
kdo se raduje z neštěstí, neujde trestu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dt 6,12.13; Př 15,33

Chraň se zapomenout na Hospodina, který tě vyvedl z domu otroctví. * Hospodina, svého Boha se budeš bát a jedině jemu sloužit.

V. Bázeň před Hospodinem je školou moudrosti, pokora předchází slávu.* Hospodina.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustína, biskupa, na první list Janův*Touha srdce mří Bohu*

Co máme vlastně slíbeno? *Budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.* Jazyk mluví, jak umí; ostatní ať si domyslí srdce. Vždyť co mohl říci i sám Jan, aby nám přiblížil toho, který jest? A co vůbec můžeme říci my lidé, kteří se mu svatostí nemůžeme ani zdaleka rovnat?

Spolehněme se tedy na ono pomazání svatým Duchem, pomazání, které nám do srdce vkládá, co nedokážeme vyslovit. A protože nyní ještě nemůžete vidět, soustřeďte své úsilí na touhu.

Celý život křesťana je svatá touha po dobru. To, po čem toužíš, zatím nevidíš; ale touhou nabýváš schopnost, aby tě to zcela naplnilo, až to přijde a ty to uvidíš.

Je to podobné, jako když chceš naplnit pytel nebo měch a vidíš, že toho, cos dostal, je hodně; pak ten pytel nebo měch nebo něco jiného roztahuješ, protože víš, že toho, co tam chceš dát, je hodně, a pytel je úzký. Snažíš se natahovááním zvětšit jeho objem. A stejně Bůh svým odkládáním zvětšuje tvou touhu a touhou rozšiřuje duši, aby při větší šíři více obsáhla.

Kéž nás tedy pronikne touha, bratři, vždyť máme být naplněni. Hleďte, jak Pavel rozpíná rámě, aby mohl obsáhnout to, co má přijít. Neboť říká: *Ne, že už bych toho dosáhl nebo že jsem už dokonalý. Bratři, já si nenamlouvám, že už jsem to uchvátil.*

Co tedy děláš v tomto životě, když jsi ještě nedosáhl cíle? *Ale o jedno mi jde: nedbám na to, co je za mnou, ale ženu se k tomu, co je přede mnou. Běžím k cíli za vítěznou nebeskou odměnou.* Říká, že je napjatý a že běží za svým cílem. Nemyslí si, že by dokázal pochopit, *co oko nevidělo, ucho neslyšelo, nač člověk nikdy ani nepomyslí.*“

Takový je náš život, že se cvičíme a připravujeme toužením. Ale svatá touha nás vycvičí jen potud, pokud své tužby odpoutáme od lásky k časným věcem. Už jednou jsme si řekli, že to, co se má začít naplňovat, má být napřed prázdné. Máš-li být naplněn dobrým, vylej nejdříve to špatné.

Dejme tomu, že tě Bůh chce naplnit medem; jsi-li plný octa, kam dáš med? Je třeba to, co bylo v nádobě, vylít, a nádobu řádně vyčistit, i když to, aby mohla přijmout něco nového, dá práci a vyžaduje dřinu.

Mluvme si o medu, mluvme o zlatě, mluvme o víně; ať říkáme o nevyhovitelném cokoli, ať cokoli chceme říci, řeč jde o Bohu. A řekneme-li Bůh, co jsme řekli? V této jediné slabice je všechno, co očekáváme. Cokoli tedy dovedeme říci, nikdy nestačí. Nuže, natahujme se k němu a otvírejte se mu, aby nás naplnil, až přijde. *Budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 37(36), 4-5

Raduj se v Hospodinu * a dá ti, po čem touží tvé srdce.

V. Hospodinu svěř svůj osud, v něho důvěřuj. * A dá ti.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Přísloví

31,10-31

Chvála vzorné ženy

Řádnou ženu, kdo ji najde?
Větší cenu má než perly.
Srdce jejího manžela na ni spoléhá,
o zisk nemá nouzi.

Přináší mu jen prospěch, nikdy škodu
po všechny dny svého života.

Shání vlnu a len,
pracuje radostnou rukou.
Je jako obchodní koráb,
zdaleka přiváží pokrm.
Ještě za noci vstává,
připravuje jídlo své rodině,
stravu svým služkám.

Obhlíží pole a získá ho,
z výtěžku svých rukou sází vinici.
Statečností si opásává boky
a svoje ramena tuží.
Pociťuje, že její snaha je výnosná,
v noci jí nehasne lampa.

Svéma rukama sahá po kuželi,
její prsty se chápou vřetena.
Svou dlaň otvírá ubožákovi,

své rámě nabízí chudákovi.
 Nebojí se o svůj dům, když sněží,
 vždyť dvojmo jsou oblečeni všichni z jejího domu.

Zhotovuje si přikrývky,
 oděna je v kment a purpur.
 Její manžel je u brány ve vážnosti,
 když zasedá s předními muži města.
 Tká a prodává jemná roucha,
 opasky dodává kupci.

Zdobí se silou a vážností,
 s úsměvem hledí vstříc budoucnosti.
 V moudrosti otvírá svoje ústa,
 na jazyku má laskavé poučení.
 Bdí nad chováním své rodiny,
 v zahálce nejí svůj pokrm.

Její synové se dostávají na přední místa, a proto ji chválí,
 též její muž, a proto jí žehná:
 »Zdatně si vede mnoho žen,
 ty však je předčíš všechny!

Půvab zklame, krása prchne,
 zato žena, která ctí Hospodina, zaslouží si chválu.
 Dejte jí z výtěžku jejích rukou,
 neboť u bran ji chválí její díla.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 31,30.10

Půvab zklame, krása prchne, * žena, která ctí Hospodina zaslouží si chválu.

V. Větší cenu má než perly. * Žena.

DRUHÉ ČTENÍ

Z encykliky papeže Pavla VI. o předávání lidského života

Manželská láska

Pravá povaha a vznešenost manželské lásky se nám ukáže, uvažujeme-li o ní v jejím nejvyšším zdroji, v Bohu, *protože Bůh je Láska*, je to *Otec, od něhož mají původ všechny rody na nebi i na zemi*.

Manželství tedy není výtvozem náhody ani nevzniklo vývojem slepě působících přírodních sil. Je to moudré a prozíratelné ustanovení Boha Stvořitele k uskutečňování záměrů jeho lásky k lidstvu. Manželé usilují výlučným osobním darováním sebe, které je jim vlastní, o takové osobní společenství, jímž se vzájemně zdokonalují a spolupracují s Bohem na plazení a výchově nových životů.

Pro pokřtěné pak manželství na sebe bere i důstojnost svátostného znamení milosti, poněvadž představuje spojení Krista a církve.

V tomto světle jasně vynikají charakteristické známky a potřeby manželské lásky, o nichž je třeba mít přesnou představu.

Především je to láska plně lidská, to jest současně smyslová i duchovní. Není to tedy pouhý výraz pudu nebo citového hnutí, ale též, a hlavně, úkon svobodné vůle. Taková láska se udržuje a roste radostmi a bolestmi každodenního života, takže se manželé stávají jakoby jedním srdcem a jednou duší a dosahují společně své lidské dokonalosti.

Dále je to láska bezvýhradná, to jest zcela zvláštní způsob osobního přátelství, v němž se manželé velkodušně podílejí na všem, bez nepatřičných výhrad nebo sobecké vypočítavosti. Kdo opravdu miluje svého manžela, nemiluje ho jen pro to, co od něho přijímá, ale pro něho samého. A dělá to s radostí, že ho může obohatit tím, že se mu sám dává.

Je to též láska věrná a výlučná až do smrti. Tak to chápou ženich a nevěsta v den, kdy na sebe dobrovolně a úplně vědomě berou úkol manželského svazku. Věrnost sice může být někdy těžká, ale nikdo nemůže popřít, že je vždycky možná, vznešená a záslužná. Příklad velmi mnohých manželů během staletí nejen ukazuje, že je ve shodě s povahou manželství, ale že je i zdrojem hlubokého a trvalého štěstí.

Konečně je to láska plodná, neboť není zcela vyčerpána vzájemným vztahem manželů, ale směřuje k pokračování a vzbuzování nových životů.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 4,16.7

My, kteří jsme uvěřili, poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. * Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.

V. Milujme se navzájem, protože láska je z Boha. * Kdo zůstává.

7. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Kazatel

1,1–18

Marnost všech věcí

Úvahy Kazatele, Davidova syna, krále v Jeruzalémě.

»Marnost nad marnost,
praví Kazatel,
marnost nad marnost, všechno je marnost.«
Co má člověk z celé své námahy,
s kterou se plahočí pod sluncem?

Jedno pokolení odchází a druhé přichází,
země však trvá stále.

Slunce vychází a zapadá,
chvátá k svému místu, kde vychází.

Vítr věje k jihu a stáčí se na sever,
vítr stále krouží,

znovu obnovuje svůj běh.

Všechny řeky tečou do moře,
a moře se nikdy nenaplní.

Na místo, kde řeky vznikají,
opět se vracejí.

Všechno unavuje,
nelze to ani vypovědět;
oko se nenasytí díváním
ani ucho se nenaplní posloucháním.

Co bylo, zase bude,
co se stalo, zase nastane
není nic nového pod sluncem.

Vyskytne-li se něco,
o čem se řekne: »Hle, to je nové«
dávno to bylo v dobách, které byly před námi.
Zapomíná se na to, co minulo,
a stejně to bude s budoucností.

Nezůstane na ni vzpomínka u těch,
kteří budou následovat.

Já, Kazatel, jsem byl izraelským králem v Jeruzalémě. Uložil jsem si hledat a moudře zkoumat všechno, co se děje pod nebem. Je to obtížné

zaměstnání, které Bůh uložil lidem, aby ho splnili. Prohlížel jsem všechna díla, která se dějí pod sluncem, a hle všechno je marnost a chytání větru.

Co je křivé, nedá se narovnat, co schází, toho se nedopočteš. Řekl jsem si sám pro sebe: »Hle rozmnožil jsem a zvětšil svou moudrost víc nežli všichni, kteří vládli přede mnou v Jeruzalémě: má mysl pochopila mnoho moudrosti a vědy.« Uložil jsem si poznat moudrost i poznat hloupost a pošetilost a poznal jsem, že i tohle je chytání větru, protože mnoho moudrosti je mnoho starostí a se zvýšeným poznáním se zvyšuje i trápení.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kaz 1,14; 5,14; 1 Tim 6,7

Prohlížel jsem všechna díla, která se dějí pod sluncem, a hle všechno je marnost a chytání větru. * Člověk se vrátil nahý, jak vyšel ze života své matky; odejde tak, jak přišel.

V. Nic jsme si na svět nepřinesli a nic si z něho také nemůžeme odnést.*
Člověk.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Pět set kapitol« od svatého Maxima Vyznavače, opata

Bez lásky je všechno marnost nad marnost

Láska je dobrý stav v duši, kdy duše nedává ničemu jinému přednost před poznáním Boha. Není ovšem možné, aby k této lásce dospěl někdo, jehož duše lpí na něčem pozemském.

Kdo miluje Boha, cení si jeho poznání víc než všeho, co stvořil, a nepřestává o toto poznání s toužebností a láskou usilovat.

Jestliže všechno, co je, bylo stvořeno od Boha a pro Boha, a jestliže Bůh daleko převyšuje to, co vzniklo jako jeho dílo, pak ten, kdo se spouští Boha, v každém ohledu lepšího, a oddává se horším věcem, dává tím najevo, že si Boha váží méně než věci, které Bůh stvořil.

Kdo mě miluje, praví Pán, bude zachovávat má přikázání A také: To je mé přikázání: Milujte se navzájem! Kdo tedy nemiluje bližního, nezachovává přikázání. Kdo ovšem nezachovává přikázání, ten ani nemůže milovat Pána.

Blahoslavený je člověk, který je s to milovat každého člověka stejnou měrou.

Kdo miluje Boha, miluje samozřejmě i bližního. Takový člověk ovšem nemůže strádat peníze, ale s božskou štědrostí je rozdává: poskytne každému z těch, kdo strádají.

Kdo podle Božího vzoru dává almužnu, nečiní rozdíl mezi hmotnými potřebami člověka dobrého a zlého, nebo spravedlivého a nespravedlivého, a rozdává každému podle náležité potřeby; i když z náklonnosti k dobru přece jen dává přednost tomu, kdo vyniká ctností a snahou, před tím, kdo je nešlechtný.

Láskyplné smýšlení se však neprojevuje jen štědrými almužnami, nýbrž daleko více poskytováním Božího slova a prokazováním služby v časných potřebách.

Kdo se opravdově a z celého srdce odřekne věcí tohoto světa a bez jakéhokoli pokrytectví s láskou pomáhá bližnímu, rychle se osvobodí od veškerých vášní a neřestí a jeho údělem bude Boží láska a poznání.

Kdo ve svém nitru našel Boží lásku, ten podle Božího muže Jeremiáše při následování Pána, svého Boha, neumdlí ani neochabne, ale vydrží naopak statečně všechnu námahu, příkon a bezpráví a v žádném případě nesmýšlí o nikom zle.

Neříkejte, praví Boží muž Jeremiáš, *že jste chrám Boží*. A ty také neříkej, že tě může spasit pouhá sama víra v našeho Pána Ježíše Krista. To je nemožné, musíš prokázat lásku k němu i v činech. Vždyť pokud jde o prostou víru: *I zlí duchové věří, a, přesto se třesou hrůzou*.

Úkolem lásky je z duše rád prokazovat svému bližnímu dobro, být velkodušný a trpělivý; a také užívat věcí správným způsobem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 13,34; 1 Jan 2,10.3

Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy. * Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle.

V. Podle toho víme, že jsme poznali Krista, když zachováváme jeho přikázání. * Kdo miluje.

EVANGELIUM

VIZ STR. 520

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

2,13.12–26

Marná je rozkoš a lidská moudrost

Řekl jsem si ve svém srdci: „Nuže, zkusím tě s radostí; užívej rozkoše!“ A hle i to je marnost. O smíchu jsem řekl: „Jak je nesmyslný!“ A o radosti: „Jaký z ní prospěch?“

Snažil jsem se osvěžit své tělo vínem zatímco jsem myslí směřoval k moudrosti přidržel jsem se pošetilosti, dokud bych nepochopil, co je dobré pro lidi dělat tady dole po všechny dny života.

Uvažoval jsem o moudrosti, hlouposti a pošetilosti. Co udělá králův nástupce? To, co už dělal předtím. Poznal jsem, že moudrost předčí hloupost, jako světlo předčí tmu.

»Moudrý vidí před sebou, ale hlupák kráčí v temnotě.« Také jsem poznal, že všechny potkává stejný osud.

A řekl jsem si pro sebe: »I mne potká stejný osud jako hlupáka. Proč tedy být moudrý? Jaký užitek z toho?« A řekl jsem si pro sebe: »I tohle je marnost.« Vždyť se zrovna tak nevzpomíná dlouho na moudrého jako na hlupáka. Když uplyne nějaký čas, na všechno se zapomene. Moudrý právě tak umře jako hloupý.

Proto se mi zošklivil život, neboť nic se mi nelíbí, co se děje pod sluncem, všechno je marnost a chytání větru. Proto se mi zošklivila všechna má práce, kterou jsem tady vykonal a kterou musím zanechat tomu, kdo přijde po mně. Kdo ví, zda bude moudrý, nebo hloupý? A přece bude rozhodovat o celé mé práci, která mě stála námahu a píli (tady) pod sluncem. I to je marnost. Proto jsem ztratil všechnu naději ze své práce, kterou jsem vynaložil pod sluncem. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo.

Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnáním, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

Nic není lepší pro člověka, než aby jedl a pil a měl se dobře za všechnu svou práci. A uvědomil jsem si, že i to je z Boží ruky. Neboť kdo by mohl jíst a pít bez Boha? Vždyť člověku, který je mu milý, dává moudrost, poznání a radost, ale hříšníkovi ukládá sbírat a shromažďovat, aby to nakonec zanechal tomu, kdo je milý Bohu. I to je marnost a chytání větru.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kaz 5,9; 1 Tím 6,10

Kdo miluje peníze, nenasytí se jimi, * kdo miluje bohatství, nemá z něho užitek.

V. Kořenem všeho zla je láska k penězům; a už mnoho těch, kteří se po nich pachtíli, zbloudilo ve víře a připravili si mnoho bolestí. * Kdo miluje bohatství.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa, na knihu Kazatel

Oči moudrého jsou upřeny k jeho hlavě

Jestliže duše pozvedne oči ke své hlavě a tou je Kristus, jak vykládá Pavel, bude se těšit blaženému, jasnému vidění, neboť bude mít oči upřeny tam, kde není žádná temnota zla. Veliký Pavel i jiní, kteří se mu velikostí podobali, upírali oči k hlavě, a podobně všichni, kdo žijí, pohybují se a jsou v Kristu.

Tak jako ten, kdo je na světle, nemůže zároveň vidět tmu, právě tak se ani ten, kdo upřeně hledí na Krista, nemůže upnout na něco marného. Kdo totiž upírá oči k hlavě, přičemž hlavou míníme počátek a základ všeho, upírá oči k veškeré ctnosti (a Kristus je přece ctnost dokonalá), k pravdě, spravedlnosti, neporušitelnosti, k veškerému dobru. *Oči moudrého jsou na jeho hlavě, hlupák kráčí v temnotě.* Kdo si totiž nestaví světlo na svícen, ale dává je pod postel, ten si ze světla udělal temnotu.

Naproti tomu je i mnoho těch, kdo své úsilí obracejí ke vznešeným věcem a zaměstnávají se hleděním na to, co je skutečností nejskutečnější. A přesto je považují jakoby za slepé a neužitečné. Za takového se s chloubou prohlašuje i Pavel, když říká, že je blázen pro Krista. Ve své rozumnosti a moudrosti se nezaměstnával ničím z toho, oč se obvykle na této zemi snažíme. Proto říká: *My jsme blázni pro Krista.* To je jako by řekl: Jsme slepí ve věcech běžného života, protože hledíme vzhůru, máme oči upřené k hlavě. Proto neměl střechu nad hlavou ani stůl, proto byl chudý a bez domova, proto se lopotil o hladu a žízni.

A kdo by jej nepovažoval za ubohého, kdyby ho viděl v okovech, zmučeného ranami, zápasícího s vlnobitím na širém moři při ztroskotání lodí s pouty na rukou? Ale ani přitom, když prožíval mezi lidmi takové věci, nepřestával mít oči obrácené k hlavě, a říkal: *Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy, od lásky, která je v Ježíši Kristu? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití?* To je jako by řekl: Kdo mi vypíchne oči z hlavy a zasadí je na místo, po kterém se šlape?

Také nám Pavel přikazuje, abychom si počínali podobně, když nás vybízí, abychom *mysleli na to, co pochází shůry.* Je to jako by řekl: Mějte oči upřené k hlavě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Kaz 2,14; Jan 8,12*

Moudrý vidí před sebou, ale hlupák kráčí v temnotě. * Já jsem světlo světa.

V. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života. * Já jsem.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

3,1–22

Všechno má svůj čas

Všechno má svou dobu,
 každá činnost pod sluncem má svůj čas.
 Je čas k narození i čas k umírání,
 čas k sázení i čas ke sklizení zasetého.
 Je čas k zabíjení i čas k léčení,
 čas k boření i čas ke stavění.
 Je čas k pláči i čas k smíchu,
 čas k nářku i čas k tanci.
 Je čas k házení kamenů i čas k jejich sbírání,
 čas k objímání i čas k odřikání si objetí.
 Je čas k hledání i čas k ztrácení,
 čas k schovávání i čas k odhazování.
 Je čas k trhání i čas k sešívání,
 čas k mlčení i čas k mluvení.
 Je čas k milování i čas k nenávidění,
 čas k válce i čas k míru.

Jaký užitek ze své námahy má člověk, který pracuje?

Uvažoval jsem o zaměstnání, které dal Bůh lidem, aby se jím zabývali. Všechno činí vhodně ve svůj čas; i (zvěst) o věčnosti jim vložil do srdce, přece však nemohou proniknout dílo, které dělá Bůh od začátku do konce. Poznal jsem, že člověk nemá jiné dobro, než aby se radoval a měl se v životě dobře. Vždyť přece když někdo jí a pije a má se dobře při vši své námaze i to je dar Boží. Poznal jsem, že všechno, co Bůh dělá, zůstává na věky. Nic se k tomu nemůže přidat ani ubrat. Bůh však to dělá proto, aby se ho báli. To, co je, bylo už dávno; to, co bude, dávno už je. Bůh obnovuje, co zmizelo.

Ještě jinou věc jsem zpozoroval pod sluncem: místo práva nespravedlnost, místo spravedlnosti nepravost. Řekl jsem si pro sebe: „Bůh bude soudit spravedlivého i hříšníka, vždyť čas je určen pro každou činnost a každý skutek.“ Řekl jsem si pro sebe: Pokud jde o lidi, Bůh je zkouší a ukazuje, že jsou vlastně jen živočichy. Neboť osud lidí i zvířat je stejný: umřou jedni jako druzí. Dech života je všem stejný: Nemá přednost člověk před zvířetem, neboť všechno je marnost. Všechno skončí na jednom místě: všechno je z prachu a v prach se všechno vrátí.

Kdo ví, zda dech života lidí vystoupí nahoru a dech života zvířat sestoupí dolů, do země? Z toho jsem poznal, že jen to je dobré, aby se člo-

věk radoval ze svého konání, neboť to je jeho úděl. Kdo mu ukáže, co bude po něm?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 7,29.31; Kaz 3,1.20

Čas je krátký. Proto ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho nevyužívali, * neboť tento viditelný svět pomijí.

V. Všechno má svou dobu, všechno je z prachu a v prach se všechno vrátí. * Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa, na knihu Kazatel

Je čas k narození i čas k umírání

Jak je psáno, *je čas k narození i čas k umírání*. Kazatel tu hned na počátku krásně uzavírá svými slovy tyto nezbytné zásnuby, spojující zrození se smrtí. Neboť smrt následuje po narození nevyhnutelně a každé zrození se rozplývá v zánik.

Je čas k narození i čas k umírání, říká Kazatel. Kéž se i já narodím v pravý čas a zemřu v pravou hodinu! Nikdo přece nemůže říci, že Kazatel tu má na mysli zrození, které se stalo bez mé vůle, a přirozenou smrt a že jsou podle něho projevem dokonalé ctnosti. Neboť porod nezávisí na vůli ženy a smrt není následek svobodného rozhodnutí umírajících. A to, co není závislé na naší vůli, nemůže být nazváno ctností ani neřestí. Tím, co Kazatel říká, máme tedy rozumět správný čas zrození a pravý čas smrti.

Zdá se mi, že o správný a ne předčasný porod se jedná, když jak říká Izaiáš někdo počne z bázně Boží a v porodních bolestech duše zrodí svou spásu. V jistém smyslu jsme totiž svými vlastními rodiči, když dobrým předsevzetím a svobodným rozhodnutím sami sebe tvoříme či rodíme a přivádíme na svět.

A činíme to tím, že přijmeme do svého srdce Boha a staneme se Božími dětmi, dětmi slávy a moci, dětmi Nejvyššího. Naproti tomu se ovšem zrodíme předčasně jako nedonošené a slabé děti, nebude-li v nás jak říká apoštol vytvořena *podoba Kristova*. Neboť je třeba, jak rovněž říká apoštol, být dokonalým člověkem Božím.

Je-li již zřejmé, jak se v pravý čas rodíme, je už také každému jasné, jak v pravý čas umíráme. Kupříkladu pro svatého Pavla byl každý čas příhodný pro dobrou smrt. Ve svých dopisech volá, jako by se zapřísahal: *Den co den umírám jakože jste moje chloubu*. Anebo jinde: *Stále jsme pro tebe vydáváni na smrt*. Každý z nás v sobě nese rozsudek smrti.

Přitom není žádným tajemstvím, jak Pavel každým dnem umíral: Nikdy nežil hříchu, ale stále umrtvoval údy svého těla a na vlastním těle nosil smrtelné utrpení Kristova těla; byl stále s Kristem přibit na kříž a nikdy nežil sobě, ale žil v něm Kristus. To je podle mého soudu příhodná smrt, která zprostředkovává pravý život.

Já usmrcuji a já oživuji, praví Hospodin aby nebylo pochyby, že být mrtev hříchu a dostat život z Ducha je opravdu Boží dar. Bůh totiž slibuje, že skrze smrt dá člověku život.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dt 32,39; Zjl, 18

Já usmrcuji a já oživuji, když udeřím, tak i uzdravuji. * Není, kdo by vytrhl z mé ruky.

V. Mám klíče od smrti a podsvětí. * Není.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

5,9–6,8

Starosti s bohatstvím

Kdo miluje peníze, nenasytí se jimi, kdo miluje bohatství, nemá z něho užitek. I to je marnost. Kdo má hodně majetku, má hodně příživníků. Co z toho má vlastník? Jen se na majetek dívá. Příjemný je spánek dělníkovi, ať se nají málo nebo hodně. Přesycenost však nedopřeje boháčovi usnout.

Kruté zlo jsem viděl pod sluncem. Bohatství strážené pánem k vlastní škodě. Toto bohatství se nějakým neštěstím ztratí, a vlastní syn nemá z něho nic. Vráť se nahý, jak vyšel ze života své matky; odejde tak, jak přišel, a za všechnu svou námahu nedostane nic, co by vzal s sebou. I to je kruté zlo: odejde tak, jak přišel. Co bude mít z toho, že se namáhal do větru? Po všechny dny svého života jí v temnotě, v mnoha trápeních, v nemoci a mrzutosti.

Hle, co jsem uznal za dobré: Je hezké jíst, pít a mít se dobře při vši námaze, s kterou se člověk lopotí pod sluncem po všechny dny svého života, jak mu je určil Bůh. Ano, to je jeho úděl. Vskutku, každý člověk, jemuž dal Bůh bohatství, majetek a možnost se z něho těšit a užívat ho jako svůj podíl, ať se raduje při své lopotě, vždyť i tohle je dar Boží. Aspoň nebude mnoho vzpomínat na dny svého života, pokud Bůh zaměstnává jeho srdce radostmi.

Je jiné zlo, které jsem viděl pod sluncem, a to velmi trápí člověka. Bůh dává někomu bohatství, majetek a slávu, nic mu neschází, po čem

takový člověk zatouží, ale nedopřeje mu, aby se z toho těšil, bude to užívat cizí člověk. To je marnost a zlé neštěstí.

Kdyby někdo zplodil sto dětí, mnoho let byl živ a nespočet by bylo dnů jeho života, ale při tom se sám nenasytil dobrem a ani slušný pohřeb by nedostal, tu říkám lépe je nedonošenému plodu, který sice nardarmo přišel, zmizel v temnu a jehož jméno se kryje temnotou, ba který ani slunce neviděl a nepoznal, a přece je mu lépe než tomu člověku, i kdyby byl živ dvakrát tisíc let a přitom neokusil žádné dobro. Copak nespěje všechno na jedno místo? »Všechna práce lidí je jen pro jídlo, a přece duše se tím nenasytí.«

Jakou přednost má moudrý před hlupákem? Jakou přednost má chudák, který umí jednat s lidmi?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 30,8;Žl 31(30), 15–16

Podvod a lež vzdal ode mne, Bože. * Ani bídu ani bohatství mi nedávej, jen to nutné mi dej k živobytí.

V. Hospodine, v tebe doufám; můj osud je ve tvé ruce. * Ani bídu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Jeronýma, kněze, ke knize Kazatel

Hledejte to, co je v nebesích

Každý člověk, jemuž dal Bůh bohatství, majetek a možnost se z něho těšit a užívat ho jako svůj podíl, ať se raduje při své lopotě, vždyť i tohle je dar Boží. Aspoň nebude mnoho vzpomínat na dny svého života, pokud Bůh zaměstnává jeho srdce radostmi. Ve srovnání s tím, kdo užívá svého majetku ve tmě starostí a s velkou nechutí k životu shromažďuje to, co pomíjí, je na tom podle Písma lépe ten, kdo se těší z věcí přítomných. Zde je totiž v jejich užívání alespoň malá rozkoš, tam však pouze veliké starosti. A Kazatel uvádí důvody, proč je to dar Boží, když někdo může s radostí užívat svého bohatství. Protože nebude mnoho vzpomínat na dny svého života.

Bůh ho totiž odvolává v radosti jeho srdce: nebude ve smutku a nebude ho sužovat přemítání, přítomná radost a rozkoš ho od toho odvrátí. Ale podle slov apoštola je lepší myslet na duchovní pokrm a duchovní nápoj daný od Boha a vidět v každé své námaze dobro. Neboť jen při veliké námaze a snažení se nám podaří nahlédnout skutečně dobré věci. A to je náš úděl, abychom se ve svém snažení a namáhání radovali. Ovšem, i když je to dobré, není to ještě plné dobro, *dokud se neukáže Kristus, náš život.*

Všechno lidské pachtění je pro ústa, duše se však nenaplní. Co má moudrý navíc proti hlupákovi a co má ze života chudák, než umět jít vstříc životu? Všechno, po čem se lidé na tomto světě pachtí, pohlít ústa, rozkoušou zuby a předají žaludku k trávení. A i když to jícen trochu potěší, rozkoš to působí zřejmě jen tak dlouho, dokud to máme v hrdle.

A duši toho, kdo jí, to nakonec beztoho nenaplní. Jednak i nadále touží po jídle a stejně mudrc ani hlupák nemohou žít bez jídla a chudák se nepídí po ničem jiném, než jak by utišil smysly svého ubohého těla, aby nehynulo hlady, jednak z tohoto nasycení ubohého těla nemá duše žádný užitek. S jídlem je na tom stejně mudrc i hlupák, a chudý jde tam, kde vidí bohatství.

Takže raději to pochopme jako výrok o církevním člověku: i když je vzdělán ve svatých Písmech a výsledek veškeré své práce okouší *ve svých ústech*, přece jeho duše není naplněna, neboť stále dychtí po učení. A v tom má moudrý víc než hlupák. Neboť ví, že je chudý tou chudobou, která se v evangeliu nazývá blahoslavenou a proto pospíchá, aby získal to, co je nutné pro život, kráčí po cestě strmé a úzké, která vede k životu, je chudý na špatné skutky a ví, kde přebývá náš život, Kristus.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kaz 6,7; Sir 23,6

Všechna práce lidí je jen pro jídlo, * duše se tím nenasytí.

V. Nechť mě nepolapí smyslnost a honba za rozkoší. * Duše.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

6,1–17,28

Nedělej se příliš moudrý

Čím více slov, tím více marnosti. Co však z toho člověk má? Kdo ví, co je dobré pro život člověka, pro těch pár dní jeho prchavého života, který prožívá jako stín? Kdo člověku oznámí, co bude po něm pod sluncem?

Lepší je dobré jméno než vonná mast,
den smrti než den narození.
Lépe je jít do domu smutku
než jít do domu hostiny,
protože v domě smutku končí každý člověk.
Ať to má na srdci každý, kdo žije.
Lepší je zármutek než smích,
neboť smutná tvář prospívá srdci.

Srdce moudrých je v domě smutku,
ale srdce hlupáků v domě radosti.

Lepší je slyšet důtku moudrého
než poslouchat zpěv bláznů.

Jako totiž praská trní pod hrcem,
tak se směje blázen.

Ale i to je marnost.

Nespravedlivý zisk dělá blázna z moudrého,
úplatek kazí srdce.

»Lepší je konec věci než její začátek,
lepší je mírnost než pýcha.«

Neukvap se v srdci k hněvu, neboť hněv bydlí v klínu hlupáků. Neříkej: »Jak to, že dřív bylo lépe než teď?« Není to moudré, že se takhle ptáš. Dobrá je moudrost s majetkem, prospívá těm, kdo jsou na světě. Jako chrání moudrost, tak chrání i peníze, poznání však má přednost: moudrost dává život svému pánu. Pohled na Boží dílo: Kdo může narovnat, co Bůh zkřivil? V den štěstí buď dobré mysli, v den neštěstí uvažuj: obojí pochází od Boha, aby člověk nenašel, co by na něm káral.

Ve svých prchavých dnech jsem viděl všechno: Spravedlivého, jak umírá ve své spravedlnosti, a zlosyna, jak dlouho žije ve své nepravosti. Nebuď výstřední ve spravedlnosti, nedělej se příliš moudrý, proč by ses měl ničit? Nehřeš nadměru a nebuď pošetilý, proč bys měl předčasně umřít?

Je vhodné jednoho se držet a druhé nepouštět z ruky, neboť kdo se bojí Boha, s obojím má zdar. Moudrost dává moudrému větší sílu, než jí má deset vládců v městě. Jistě není nikdo tak spravedlivý na zemi, že by dělal jenom dobro a nikdy nehřešil. Také si nevšímej žádných tlačů, které se mluví, abys neslyšel svého služebníka, jak tě pomlouvá. Sám dobře víš, že mnohokrát i ty jsi pomlouvá druhé.

Toto všechno jsem chtěl hledat s moudrostí, proto jsem si řekl: »Chtěl bych se stát moudrým!« Ale moudrost je ode mě daleko. Daleko je, cokoli je (je to) hluboké přehluboké. Kdo to nalezne?

Znovu jsem v mysli uvažoval, jak poznat, zkoumat hledat moudrost i smysl věcí, a poznal jsem, že zlo je pošetilost a hloupost je bláznovství. A našel jsem, že trpčí než smrt je žena, která je plna osidel, její srdce je síť, její ruce jsou okovy. Kdo je milý Bohu, unikne jí, hříšník je však jí chycen. Hleď, to jsem našel říká Kazatel když jedno s druhým srovnám, abych našel smysl života. Ještě jsem hledal, ale nenalezl: Jednoho muže z tisíce jsem našel, ale ženu ani jednu jsem nenašel.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 20;9; Kaz 7,20; 1 Jan 1,8.9

Kdo může říci: Mám čisté svědomí, očistil jsem se od svého hříchu? *

Jistě není nikdo tak spravedlivý na zemi, že by dělal jenom dobro a nikdy nehřešil.

V. Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe; když však uznáme, že se dopouštíme hříchů, Bůh nám hříchy odpustí, protože věrně plní, co slíbil. * Jistě.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Pokyny« od svatého Kolumbána, opata

Nezměrná hlubokost Boží

Bůh je všude, naprosto nezměrný, a všude je nám velmi blízko, jak sám o sobě řekl: *Já jsem Bůh, který je blízko a ne daleko*. Nehledáme tedy Boha, který přebývá někde daleko od nás, ale toho, kterého máme uvnitř v sobě, jestliže si to ovšem zasloužíme. Sídlí v nás jako duše v těle, ale jen když jsme zdravými údy jeho těla, když jsme mrtví pro hříchy. Tehdy v nás skutečně přebývá ten, který řekl: *Budu v nich přebývat a budu kráčet uprostřed nich. Jsme-li hodni, aby v nás byl Bůh, pak z něho opravdu máme život jako jeho živé údy. V něm totiž, jak říká apoštol, žijeme, hýbáme se a jsme.*

Kdopak může proniknout tajemství Nejvyššího, jehož bytí je nevypověditelné a nepochopitelné? Kdo může prozkoumat Boží hlubiny? Kdo se může pochlubit, že zná nekonečného Boha, který všechno naplňuje a všechno obklopuje, všechno proniká a všechno převyšuje, všechno obsahuje a všemu se vymyká? *Boha nikdo nikdy neviděl, jaký je.* Ať si proto nikdo netroufá pátrat po tom, co je Božím tajemstvím, to znamená: co Bůh byl, jak byl a kdo byl. To jsou věci nevyslovitelné, nevyzpytatelné a neproniknutelné. Jen prostě, ale pevně věř, že Bůh je a bude takový, jaký byl, protože Bůh je nezměnitelný.

Kdo je tedy Bůh? Otec, Syn a Duch svatý, jediný Bůh. A víc o Bohu nebádej, protože ti, kdo chtějí poznat jeho nezměrné hlubiny, musejí nejprve uvažovat o povaze věci. Poznání Trojice lze právem přirovnat k mořské hlubině, jak o tom hovoří Mudrc: *Ó nezměrná hlubokosti, kdo tě pozná?* Neboť stejně jako se vymyká lidskému vidění hlubokost moře, nemůže žádné lidské poznání uchopit neproniknutelné božství Trojice. A proto říkám, že jestliže by snad někdo toužil znát to, čemu má věřit, ať si nemyslí, že to pozná mnohem lépe, když o tom bude mluvit, než když tomu bude prostě věřit. Hledaná božská moudrost se totiž ještě víc vzdálí, než byla.

Hledej proto nejvyšší vědění ne ve slovní disputaci, ale v dokonalém dobrém životě, ne jazykem, ale vírou, která vychází z prostého srdce a nezakládá se na dohaděch učené bezbožnosti. Jestliže bys totiž nevy-

slovného Boha hledal v nějakých rozkladech, vzdálí se od tebe více, než byl. Budeš-li však hledat ve víře, bude jeho Moudrost tam, kde bydlí, v branách, kde přebývá, alespoň zčásti bude k spatření. Takže Bůh je opravdu nějakým způsobem dosažitelný, a to když v něho, přesto že je neviditelný a nepochopitelný, věříme. Je totiž třeba věřit v Boha takového, jaký je, to jest neviditelného, i když ho zčásti lze vidět čistým srdcem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 36(35),67;srv. Řím 11,33

Hospodine, tvé milosrdenství sahá až do nebes, tvoje věrnost až k oblakům. * Tvá spravedlnost je jak Boží hory, tvé rozsudky jsou jak mořská hlubina.

V. Ó, jak bezedná je tvá štědrost, moudrost i poznání! Jak neproniknutelná jsou tvá rozhodnutí a neprobádatelné způsoby tvého jednání! * Tvá spravedlnost.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

8,5–9,10

Útěcha moudrého

Kdo zachovává příkaz, nezakusí zlo. Moudré srdce zná pravý čas, neboť pro každou záležitost je pravý čas, vždyť zlo velmi tísní člověka. Neví totiž, co se stane. Kdo by mu sdělil, kdy se co stane? Člověk nemá moc nad dechem života, aby ho zadržel, nemá moc nade dnem smrti, nemůže uniknout z bitvy. Ani nepravost nezachrání svého původce.

Toto všechno jsem viděl, když jsem si všiml všeho dění, které probíhá pod sluncem v čase, kdy člověk vládne nad člověkem k jeho škodě.

A tak jsem viděl zlosyny nesené k pohřbu, (viděl jsem však i) odcházet ze svatého místa a dostávat se do zapomenutí v městě ty, kdo jednali správně. I to je marnost. Poněvadž nejsou zločinné skutky trestány hned vzápětí, lidé mají plno chutí páchat zlo i proto, že hříšník si žije dlouho, třebaže spáchal zlo i stokrát. Přece však vím, že se budou mít dobře ti, kdo se bojí Boha právě proto, že se ho bojí. Ale zlosynovi se nepovede dobře, neprodlouží svůj život jako stín, protože se Boha nebojí.

A přece se stává taková marnost na zemi: Jsou spravedliví, kterým se vede, jak by (to) zasluhovali zlosynové, a jsou zlosynové, kterým se vede, jak by (to) zasluhovali spravedliví. Říkám, že i to je marnost.

Proto jsem chválil radost. Není jiné štěstí pro člověka pod sluncem než jíst a pít a radovat se. To ať ho doprovází při jeho trápení ve dnech jeho života, který mu Bůh daroval pod sluncem.

Když jsem se snažil poznat moudrost, tu jsem viděl všechno, co se děje na zemi. Ani ve dne, ani v noci jsem nezavřel oči ke spánku. A poznal jsem, že nic z toho, co Bůh dělá pod sluncem, člověk nemůže odhalit. Ať se člověk namáhá hledáním sebevíc, nic neodhalí. I kdyby si mudrc myslel, že to pozná, nemůže odhalit nic.

O tom všem jsem uvažoval v srdci a poznal jsem, že spravedliví a moudří jsou se svými skutky v Boží ruce. Člověk nemůže poznat nic z toho, co se vztahuje na lásku nebo nenávisť. Obojí je před ním maršnost, protože všechny potkává stejný osud, spravedlivého i zlosyna, čistého i poskvrněného, toho, kdo obětuje, i toho, kdo neobětuje. Stejně se daří dobrému i hříšnému, tomu, kdo přísahá, i tomu, kdo se přísahy štítí.

Toto zlo je ve všem, co se děje pod sluncem, že všechno má stejný osud. I srdce lidí je plné zloby. Pošetile smýšlejí ve svých srdcích za svého života a potom jdou k mrtvým. Každý, kdo žije, má nějakou naději. Vždyť lepší je živý pes než mrtvý lev. Neboť živí aspoň vědí, že musí umřít, ale mrtví nevědí vůbec nic. Nedostanou odplatu, poněvadž tatam je vzpomínka na ně. Jejich láska, jejich nenávisť, jejich závist všechno je pro ně odbyto, nemají už podíl na ničem, co se děje pod sluncem.

A proto jez v radosti svůj chleba pij v dobré náladě své víno, neboť Bůh už tvé skutky ocenil. Vždycky nos bílé šaty (radosti), ať na tvé hlavě neschází olej.

Těš se v životě se svou milovanou manželkou po všechny dny svého prchavého bytí, které ti (Bůh) dal pod sluncem. To je totiž tvůj úděl v tomto životě, v trápení, v němž se lopotíš pod sluncem. Všechno, co můžeš, dělej podle svých sil, vždyť není ani činnost, ani uvažování, ani poznání nebo moudrost v podsvětí, kam kráčíš.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor2,9–10; Kaz 8,17

Zvěstujeme to, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk ani nikdy nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují. * Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všecko, i hlubiny Boží.

V. Nic z toho, co Bůh dělá pod sluncem, člověk nemůže odhalit. * Nám to.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Řehoře z Agrigenta, biskupa, na knihu Kazatel*Má duše jáásá v Pánu*

Jez v radosti svůj chléb a pij v dobré náladě své víno, neboť Bůh už tvé skutky ocenil.

Chceme-li vyložit toto slovo v bezprostředním a běžném smyslu, můžeme vlastně říci, že jde o přílehlavé napomenutí. Kazatel nás v něm vyzývá, že máme žít v prostotě srdce a držet se učení upřímné víry v Boha, abychom mohli jíst svůj chléb s radostí a pít své víno s dobrou myslí, a nemáme upadat do zlovolných řečí ani žít křivě, ale naopak mít správné smýšlení a podle svých sil milosrdně a štědře pomáhat ubohým a chudým. Máme se prostě snažit dělat to, co působí potěšení samému Bohu.

Duchovní způsob výkladu nás ovšem vede k hlubšímu pochopení. Nabádá nás, abychom mysleli na nebeský a mystický chléb, který sestoupil z nebe a přinesl světu život, a také abychom pili s dobrou myslí duchovní víno, to, které vyteklo z boku pravého vinného kmene v době spasitelného umučení. Radostná zvěst naší spásy o tom říká: *Ježíš vzal chléb, požehnal a řekl svým svatým učedníkům a apoštolům: Vezměte, jezte. To je mé tělo, které je za vás lámáno na odpuštění hříchů; podobně vzal i kalich a řekl: Pijte z něho všichni. Toto je má krev nové smlouvy, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů. Ti, kteří jedí tento chléb a pijí toto mystické víno, se skutečně radují a jáásají a mohou volat: Vložil jsi radost do našeho srdce.*

A podle mého názoru také v knize Přísloví právě na tento chléb a na toto víno narážela Boží Moudrost a náš Spasitel Kristus je sama zosobnělá Boží Moudrost, když se mystická účast na Slově naznačuje slovy: *Pojďte, můj pokrm jezte, víno, mnou nalité, pijte.* A všichni, kdo jsou hodni mít na této hostině podíl, mají neustále nosit bílé šaty, to znamená skutky světla, jimiž mají zářit jako světlo, jak říká Pán v evangeliu: *Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích?* A že mají mít ustavičně hlavy bohatě pomazané olejem? To je Duch pravdy, který je má opatrovat a chránit před každým pokušením hřichu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 16(15), 89.5

Nezakolísám, když je mi Hospodin po pravici. * Proto se raduje mé srdce, má duše plesá.

V. Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číši. * Proto.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Kazatel

11,7–12,14

Úvahy o stáří

Sladké je světlo a milé pro oči je vidět slunce. Ano, i když někdo žije mnoho let, ať se ve všech raduje, ať si vzpomene, že pochmurných dnů bude hodně. Všechno, co se stane, je marnost.

Raduj se, jinochu, ve svém mládí, ať tě rozveseluje srdce v tvém jinošství. Jdi tam, kam tě vede tvé srdce, sleduj to, co těší tvé oči, ale věz, že ode všeho tě Bůh odvolá ke skládání účtů. vzdal starost ze svého srdce, zažeň bolest ze svého těla, neboť mladost a bujarost je marnost.

Pamatuj na svého Tvůrce ve dnech svého mládí, než přijdou zlé doby a dostaví se léta, o kterých řekneš: »Nemám je rád,« než se zatmí slunce a světlo, měsíc a hvězdy, než se s deštěm mraky navrátí, kdy se budou chvět strážci domu, kdy se shrbí silní muži, přestanou pracovat prořídlé mlečky a zatmí se těm, kdo hledí z oken, zavřou se dveře navenek, když zeslábné zvuk mlýnku, zastaví se trylek ptáka a zmlknou všichni zpěvaví ptáci. I z výšek bude strach a bázeň z cesty.

Mandloň zbělí květem, ztěžka se vleče kobyłka, kapara je bez účinku, neboť člověk odchází do svého věčného příbytku, naříkači již obcházejí po ulicích, než se přetrhne stříbrný řetěz, roztrhne lampa ze zlata, rozbije vědro u pramene a zlomí kolo u cisterny. Pak se vrátí prach do země, odkud vzešel, a duch se vrátí k Bohu, který ho dal.

Marnost nad marnost praví Kazatel všechno je marnost.

Kromě toho, že Kazatel byl moudrý, ještě učil lidi vědění, mnoho naslouchal, přemýšlel a skládal četná přísloví. Kazatel se snažil nalézt bystrá slova a vhodně napsat slova pravdy.

Výroky mudrců jsou jako bodce, sbírky pouček jsou jako zaražené hřebíky, jsou dány od jednoho pastýře. Co nad to je, toho se chraň, můj synu! Nepřestává se (totiž) psát mnoho knih; přílišné uvažování unavuje tělo.

Závěrem všeho slyš toto: Boj se Boha a zachovávej jeho přikázání, to je úkol každého člověka. Vždyť Bůh povolá na svůj soud každý skutek, všechno, co je skryté, ať je to dobré, nebo špatné.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 71 (70), 17.9; Žl 16 (15), 11

Bože, učils mě od mého mládí, až dosud hlásám tvé podivuhodné činy.

* Nezavrhuj mě v čas stáří.

V. U tebe je hojná radost, po tvé pravici je věčná slast. * Nezavrhuj.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Řehoře z Agrigenta, biskupa, na knihu Kazatel*Přistupte k Pánu a budete osvětleni*

*Sladké je světlo a milé pro oči je vidět slunce, říká Kazatel. Kdyby světlo zmizelo, svět by přestal být světem a život životem. To dobře věděl Mojžíš, člověk, který směl hledět na Boha, a proto řekl: *Bůh viděl, že světlo je dobré.* My však musíme myslet na veliké, pravé a věčné světlo, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět, to jest na Krista, Spasitele a Vykupitele světa. Ten se stal člověkem a sestoupil až do nejjazších končin lidského bytí. Proto David říká: *Zpívejte Bohu, velebte jeho jméno, upraťte cestu tomu, který sestupuje k západu. Jeho jméno je Hospodin, jásejte před ním.**

Kazatel tedy nazval světlo sladkým a předpověděl, že pro nás bude dobré, až na vlastní oči uvidíme Slunce slávy, totiž toho, který v čase svého božského vtělení řekl: *Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.* A jinde: *Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět.* Takže skrze tento obraz světla Slunce, které vidíme tělesnými očima, bylo zvěstováno duchovní Slunce spravedlnosti; to bylo opravdu tím nejsladším sluncem pro ty, kterým bylo dáno být jeho učedníky a vidět ho na vlastní oči, jak žije a přebývá mezi lidmi jako každý jiný člověk, i když nebyl jako každý jiný. Byl přece pravý Bůh, a proto vracel slepým zrak, chromým dával opět chodit a hluchým slyšet, očišťoval malomocné a mrtvé navracel pouhým slovem životu.

Ani dnes není skutečně nic sladšího, než upírat k němu duchovní zrak, nazírat ho a v duši přemýšlet o jeho čiré božské kráse, neboť toto obecenství a společenství naplňuje jasem a krásou, srdce přetéká blažeností, duše se věncí svatostí, vzrůstá schopnost poznání, až posléze všechno zaplaví Boží radost vyplňující všechny dny našeho pozemského života.

Právě to naznačil moudrý Kazatel, když řekl: *I když člověk žije mnoho let, ať se ve všech raduje. Ano, Slunce spravedlnosti je zdrojem veškeré radosti pro ty, kteří z něho nespouštějí oko.* Prorok David o tom říká: *Jásají před Bohem a veselí se v radosti.* A jinde: *Radujte se, spravedliví, z Hospodina, sluší se, aby ho dobří chválili.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 34(33), 4.6; Kol 1,12-13

Velebte se mnou Hospodina, oslavujme spolu jeho jméno! * Pohleďte k němu, ať se rozveselíte, vaše tvář se nemusí zardívat hanbou.

V. On vás uschoptil k účasti na dědictví věřících ve světle, on nás totiž vytrhl z moci temnosti. * Pohleďte.

8. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Job

1,1-22

Job přichází o svůj majetek

V zemi Hus žil muž jménem Job. Byl to muž bezúhonný, čestný, bohabojný a varoval se zlého. Narodilo se mu sedm synů a tři dcery. Měl ve svém stádu sedm tisíc kusů bravu, tři tisíce velbloudů, pět set párů skotu a pět set oslic. Měl i velmi mnoho čeledi a vynikal mezi všemi syny Východu.

Jeho synové měli ve zvyku pořádat každý ve svém domě hostinu, jak na ně přišla řada, a posílali pozvání svým třem sestřám, aby s nimi hodovaly. Když uplynuly dny hodů, posílal Job (pro své děti) a obřadně je očišťoval. Časně ráno obětoval zápalnou oběť za každého z nich, neboť říkával: »Kdo ví, zda moje děti nezhřešily a neurazily ve svém srdci Boha.« Tak dělával Job pokaždé.

Jednou se Boží synové shromáždili u Hospodina. Přišel s nimi i satan. Hospodin řekl satanovi: „Odkud přicházíš?“ A satan odpověděl Hospodinu: »Procházel jsem zemí a potuloval jsem se po ní.« Tu řekl Hospodin satanovi: »Všiml sis mého služebníka Joba, že mu není na zemi podobného? Je to muž bezúhonný, čestný, bohabojný a varuje se zlého.«

Satan odpověděl Hospodinu: »Copak je Job bohabojný zadarmo? Nechráníš ho ze všech stran, jeho dům a vše, co má? Žehnáš jeho podnikání a jeho stáda se na zemi množí. Jen vztáhni svou ruku a dotkni se všeho, co má, (a uvidíš), zda ti nebude zlořečit do tváře!« Tu řekl Hospodin satanovi: »Hle, do tvé moci dávám vše, co má: jenom na něho samého nevztahuj svou ruku!« A satan od Hospodina odešel.

Jednou, když (zase Jobovi) synové a dcery hodovali v domě nejstaršího bratra, přišel posel k Jobovi a oznámil: »Když býci orali a oslice se pásly vedle nich, Sabejci zaútočili, uloupili je a čeleď pobili mečem; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Ještě tento (posel) mluvil, když přišel druhý a řekl: »Boží oheň spadl z nebe, sežehl ovce i čeleď, a pohltil je; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Ještě ten mluvil, když přišel třetí a řekl: »Chaldejci sešikovali tři tlupy, vyrazili na velbloudy, uloupili je a čeleď pobili mečem; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Ještě ten mluvil, když přišel čtvrtý a řekl: »Tvoji synové a dcery hodovali v domě svého nejstaršího bratra. A tu se z pouště přihnala velická vichřice, obořila se na čtyři rohy domu, takže se zřítíl na děti, a ty zahynuly; jen já sám jsem unikl, abych ti to oznámil.«

Tu Job vstal, roztrhl si šat, oholil svou hlavu, padl na zem, klaněl se a řekl: »Nahý jsem vyšel z lůna své matky a nahý se tam vrátím. Hospodin dal, Hospodin vzal. Hospodinovo jméno buď pochváleno.«

Tak Job v ničem nezhrěšil a neřekl nic, co by se o Bohu neslušelo.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 2,10; 1,21

Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme? * Hospodin dal, Hospodin vzal. Hospodinovo jméno buď pochváleno.

V. Nahý jsem vyšel z lůna své matky a nahý se tam vrátím. * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Člověk bezúhonný, poctivý a bohobojný

Někteří lidé jsou tak prostí, že nevědí, co je správné. Ale tím se vzdávají od nevinnosti skutečné prostoty a nemohou dosáhnout opravdové poctivosti. Neboť když se nedovedou zabezpečit opravdovou poctivostí, nemohou si v prostotě ani uchovat bezúhonnost.

A proto Pavel napomíná učedníky a říká: *Přeji si, abyste byli zběhlí v dobrém, ale nezkušení ve zlém.* A dále říká: *Přestaňte být co do soudnosti jako malé děti! Co se týká špatnosti, v tom ať jste jako nemluvnata.*

Proto také sama Pravda přikazuje učedníkům: *Buďte opatrní jako hadi a bezelstní jako holubice.* Obojí tak nutně spojil v jediné napomenutí: aby zchytralost hada podpořila bezelstnost holubice, a naopak prostota holubice aby mírnila hadí lstivost.

Proto Duch svatý nezjevil lidem svou přítomnost jen v podobě holubice, ale i ohněm. Holubice totiž znázorňuje prostotu, oheň horlivost. Ukazuje se nám tedy v holubici i v ohni: neboť ti, kdo jsou plni Ducha, stojí ve službách mírnosti a prostoty, ale s horlivostí a přímostí vzplnou proti hříchům těch, kdo páchají zlo.

Člověk bezúhonný, poctivý a bohobojný se varuje zlého. Každý, kdo směřuje k věčné vlasti, žije nepochybně jako člověk bezúhonný a poctivý. Bezúhonný v jednání, poctivý ve víře; bezúhonný v pozemském dobru, poctivý ve vznešených věcech, které zakouší v hloubi srdce. Někteří lidé totiž nejsou bezúhonní při konání dobrých skutků, protože za ně nehledají vnitřní odměnu, ale vnější uznání. A proto správně říká

moudrý muž: *Běda hříšníkovi, který kráčí po dvou cestách.* Po dvojí cestě vchází jako hříšník ten, kdo sice svými skutky koná něco Božího, ale jeho smýšlení je světské.

Dobře je také řečeno: *Člověk bohobojný se varuje zlého.* Neboť svatá církev vyvolených začíná cesty své bezúhonnosti a poctivosti bázní, ale dovršuje je láskou. V církvi svatě platí, že se zlem se zásadně rozejdeme tehdy, když se z lásky k Bohu rozhodneme, že již nechceme hřešit. Zatímco když konáme dobro spíše ze strachu, ještě jsme se se zlem zcela nerozešli. Hřešíme totiž už tím, že bychom rádi hřešili, kdyby to bylo bez trestu.

Když se tedy říká o Jobovi, že se bojí Boha, správně se také uvádí, že se vyhýbá zlu. Protože následuje-li po strachu láska, potom vinu, která zůstává v mysli, potlačí zamýšlené předsevzetí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 13,21; 2 Mak 1,4

Ať vás Bůh zdokonalí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli. * Ať v nás působí, co je mu milé skrze Ježíše Krista.

V. Ať otevře vaše srdce pro svůj zákon a pro své přikázání. * Ať v nás.

EVANGELIUM

VIZ STR. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

2,1–13

Joba zasaženého zhoubnými vředy navštěvují přátelé

Jednoho dne se Boží synové zase shromáždili u Hospodina. Přišel s nimi i satan. Hospodin řekl satanovi: „Odkud přicházíš?“ A satan odpověděl Hospodinu: »Procházel jsem zemi a potuloval jsem se po ní.«

Tu řekl Hospodin satanovi: »Všiml sis mého služebníka Joba, že mu není na zemi podobného? Je to muž bezúhonný, čestný, bohobojný a varuje se zlého. Dosud setrvává ve své bezúhonnosti, zbytečně jsi mě navedl, abych ho trápil.« I odpověděl satan Hospodinu: »Kůži za kůži, všechno, co člověk má, dá za svůj život. Jen vztáhni svou ruku a dotkni se jeho kostí a masa (a uvidíš), zda ti nebude zlořečit do tváře!« Tu řekl Hospodin satanovi: »Hle, je v tvé moci, jen jeho života ušetří!«

Satan odešel od Hospodina a zasáhl Joba zhoubnými vředy od chodidla až po temeno hlavy. A (Job) si bral střepinu, aby se jí škrábal, když sedával na hromadě smetí.

Jeho žena mu řekla: »Dosud se držíš té své bezúhonnosti? Proklej Boha a zemři!« I řekl jí: „Mluvíš jako blázen! Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?“ V tom ničem Job svými rty nehřešil.

Tu uslyšeli tři Jobovi přátelé o celém tom velkém neštěstí, které ho stihlo, a proto přišel každý ze svého kraje: Elifaz z Temanu, Bildad ze Šuachu a Sofar z Námy. Smluvili se spolu, že ho přijdou potěšit a politovat. (Již) zdaleka ho uviděli, ale nepoznali ho. I dali se do hlasitého pláče, roztrhli svůj šat a posypali si hlavy popelem. Seděli u něho na zemi sedm dní a sedm nocí a nikdo mu ani slovo neřekl, neboť věděli, že jeho bolest je převeliká.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 38 (37), 2.3.4.12

Hospodine, netrestej mě ve svém hněvu, vždyť se do mě zaryly tvé šipy.
* Pro tvůj hněv není na mém těle zdravého místa.

V. Moji přátelé a druhové se vyhýbají mému neštěstí, i moji příbuzní se mě straní. * Pro tvůj.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?

Když Pavel v sobě pozoroval bohatství vnitřní moudrosti a zároveň viděl, jak navenek je jen porušitelným tělem, řekl: *Poklad máme v nádobě hliněné.* Nu, a u blaženého Joba? Na povrchu cítila hliněná nádoba rány vředů, ale přitom zůstal uvnitř poklad neporušený. Navenek sice praskají rány, ale uvnitř se nepřetržitě tvoří poklad moudrosti, a z něho vyvěrají na povrch slova svatého vědění, která praví: *Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?* Dobrem myslí Boží dary, ať už časné nebo věčné, a zlem nazývá časné rány. Pán o tom mluví skrze proroka takto: *Já jsem Hospodin, jiný není. Tvořím světlo a působím tmou, dávám štěstí a dopouštím neštěstí.*

Tvořím světlo a působím tmou, protože když bič bolesti navenek vytváří temnoty, uvnitř se jako důsledek poučení rozžihá světlo duše. *Dávám štěstí a dopouštím neštěstí,* neboť pokoj s Bohem je nám vrácen tehdy, když to, co Bůh tak dobře stvořil, ale po čem člověk tak nedobře zataoužil, se nám obrátí v rány, které jsou pro nás špatné. Hříchem jsme jistě ztratili jednotu s Bohem; je tedy dobré, abychom se za pomoci ran s ním opět smířili: když se nám každá věc, ačkoli dobře stvořená, obrátí v bolest, naše napravená duše se s tvůrcem pokoje pokorně opět smíří.

Ale je třeba si dobře všimnout v Jobových slovech toho, jak dovednou úvahou se brání přemlouvání své manželky, když říká: *Dobro be-*

reme od Boha, a zlo brát nemáme? V soužení je totiž velikou útěchou, jestliže si uprostřed protivenství připomeneme dary svého Stvořitele. A nic, co nás potká bolestného, nás nezlomí, jestliže se nám v mysli co nejrychleji vynoří představa Božího daru, který nás pozvedá. O tom je totiž psáno: *Ve dnech štěstí nezapomínej na neštěstí a ve dnech neštěstí nezapomínej na štěstí.*

Neboť každý, kdo přijímá dary, aniž by se zároveň bál, že mohou přijít také rány, nechá se unést radostí do velké výše, ale povznesený v radosti potom náhle se prudce zřítí. A koho stíhají rány a on se v čase trápení vůbec netěší z darů, které se mu poštěstilo dostat dříve, tomu zruší mysl naprosté zoufalství.

Takže je tedy třeba spojovat obojí, aby vždy bylo jedno druhému oporou: aby trápení v neštěstí zmírňovala vzpomínka na Boží dar a předtucha trápení a strach z něho aby tlumily radost z daru. Nuže, chce-li svatý člověk uprostřed ran zkonejšit zjitřenou mysl, přemýšlí v bolestech neštěstí o kráse darů a říká si: *Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme?*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Job 2,10; 1,21-22

Dobro bereme od Boha, a zlo brát nemáme? * Hospodin dal, Hospodin vzal. Hospodinovo jméno bud pochváleno.

V. Tak Job v ničem nezhřešil a neřekl nic, co by se o Bohu neslušelo. * Hospodin.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

3,1-26

Jobův nářek

Potom Job otevřel svá ústa a proklel svůj den. Job se ujal slova a řekl:

„Zhynout měl den, kdy jsem se narodil,
a noc, která řekla: ‚Počat je chlapec‘
Ten den se měl stát temnotou,
neměl se o něho starat Bůh nahoře,
nemělo nad ním zasvitnout denní světlo.
Mělo si ho přivlastnit šero a tma,
mělo se na něho položit mračno,
mělo ho vyděsit zatmění ve dne.
Tu noc mělo uchvátit temno,
neměla se spojit se žádným dnem roku,

neměla vejít do počtu měsíců.
Ano, ta noc měla být neplodná,
neměl se v ní rozeznít jásot.
Proklít ji měli, kdo zaklínají dny,
kdo mají moc vydráždit draka.
Zatemnit se měly hvězdy jejího svítání,
marně měla čekat na světlo,
neměla patřit na řasy jitřenky.
Neboť nezavřela brány lůna mé matky,
neskryla soužení před mýma očima.

Proč jsem nezemřel při východu z lůna,
nevyšel z života, abych hned zhynul ?
Proč mně kolena vyšla v ústrety,
proč prsy, aby mě kojily?
Neboť nyní bych ležel v pokoji,
spal bych a odpočíval
s králi a rádci světa,
kteří stavějí pro sebe hrobky,
anebo s velmoži, kteří oplývají zlatem,
stříbrem plní své domy.
Nebo bych zmizel jako zahrabaný plod,
jako nemluvnata, která nespátřila světlo,
tam, kde přestává zuření zločinců,
kde odpočívají ti, jimž ochably síly,
spolu se zajatci, které už netrápí strach,
neslyší tyranův křik.
Malí a velcí jsou si tam rovni
a otrok je zbaven pána.

Proč soužení dostávají světlo
a život ti, kdo mají zármutek v nitru,
kdo touží po smrti, a ona nepřichází?
Raději než poklady by ji vyhrabat chtěli,
radovali by se až k jásotu,
plesali by, kdyby našli hrob.

To se stává muži, před nímž je skryto, co má dělat,
kterého Bůh uzavřel ze všech stran,
neboť místo chleba jsem dostal údělem nářek
a mé vzdechy tryskají jako voda.

Hrůza, které jsem se hrozil, mě stihla,
z čeho jsem měl strach, dolehlo na mě.
Nemám oddech, nemám klid,
nemám odpočinek, už zase nové vzrušení.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 3,24–26; 6,13

Místo chleba jsem dostal údělem nářek a mé vzdechy tryskají jak voda. Hrůza, které jsem se hrozil, mě stihla, z čeho jsem měl strach, dolehlo na mě. * Nemám oddech, nemám klid.

V. Hle, sám v sobě nenalézám pomoc, opora je mi odepřena. * Nemám.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Tobě je zjevné, Pane, jaký jsem

Ty mě znáš, Pane, kéž bych tě mohl poznat, *jako znáš ty mne*. Tys síla mé duše; vstup do ní a přizpůsob si ji, aby byla tvým majetkem a vlastnictvím *bez poskvrny a vrásky*. V tom je má naděje, a proto mluvím; a v té naději se raduji, když se raduji dobře. Ale o ostatních věcech tohoto života platí, že čím více se pro ně naříká, tím méně si to zaslouží, a čím méně se pro ně naříká, tím víc by to bylo třeba. *Hle, miloval jsi pravdu*, protože kdo jedná podle ní, jde ke světlu. Chci ji činit před tebou ve vyznání celým srdcem a před mnoha svědky svým perem.

Před tvýma očima, Pane, je obnažena celá propast lidského vědomí. Co by ti ve mně mohlo zůstat skryto, i kdybych ti to nechtěl vyznat? Jen bych sobě zakrýval tebe, nikdy ne tobě sebe. Takto však, když můj nářek svědčí o tom, že se sám sobě nelíbím, stáváš se ty mým světlem a mou radostí, tím, koho miluji a po kom toužím; takže za sebe se stydím, sebe se zříkám a volím si tebe a nechci se líbit tobě ani sobě, jen podle tvého.

Tobě je zjevné, Pane, jaký jsem; a co očekávám od svého vyznání, jsem už řekl. Nevyznávám se ti mluvením a slovy těla, to mluví má duše a křičí mé myšlenky, a tvé ucho je slyší. Neboť jsem-li zlý, pak vyznat se ti není nic jiného než nelíbit se sobě. A jsem-li dobrý, pak vyznat se ti není nic jiného, než nepřipisovat to sobě. *Protože ty, Hospodine, žehnáš spravedlivému*, ale nejdřív ho jako *hříšníka ospravedlňuješ*. A tak se mé vyznání, Bože můj, děje před tvou tváří mlčky i nahlas: mlčí, protože nehlučím slovy, ale mé srdce křičí.

Ty do mne, Pane, vidíš skrz naskrz, protože i když platí, že *nikdo z lidí nezná lidské nitro, leda lidský duch, který je v člověku*, přece je v člověku ještě něco, co nezná ani duch člověka, který je v něm. Zato ty, Pane, víš o člověku všechno, neboť tys ho učinil. Ačkoli však před tvou tváří sebou pohrdám a považuji se za prach a popel, přece o tobě vím něco, co sám o sobě nevím.

Ano, *nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ne ještě tváří v tvář*. Proto dokud ještě žiji daleko od tebe, jsem sobě blíže než tobě. Přece však

vím, že ti nic nemůže ublížit; zato o sobě nevím, kterým pokušením dokážu odolat, a kterým nedokážu. Ale má naděje je v tom, že jsi věrný a nenecháš nás pokoušet nad to, co bychom mohli unést, nýbrž se zkouškou že nám připravíš i východisko, abychom mohli obstát.

Kéž tedy vyznávám, co o sobě vím, a kéž vyznávám i to, co o sobě nevím. Neboť co o sobě vím, vím díky tvému světlu, a co o sobě nevím, nebudu vědět, dokud se moje noc nepromění před tvou tváří v jasné poledne.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 139 (138), 1.2.7

Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš. * Poznáváš mé myšlenky již zdálky.

V. Kam se mohu uchýlit před tvým duchem, kam až utěci před tvou tváří?

* Poznáváš.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

7,1–21

Job znechucen životem volá k Bohu

Job se ujal slova a řekl:

„Což nejsou svízele údělem člověka na zemi,

dni jeho jako dni nádeníka?

Jak otrok touží po stínu,

jak nádeník čeká na svou výplatu,

tak jsem dostal v úděl měsíce bídy

a noci soužení byly mně přiděleny.

Když uléhám, říkám si: Kdy asi vstanu?

Když končí večer, sytím se neklidem do úsvitu.

Mé tělo se obléklo do hniloby a šupin prachu,

má kůže svraskala a mokvá.

Mé dny jsou rychlejší než tkalcovský člunek,

plynou bez naděje.

Pamatuj, že můj život je jako dech,

mé oko již nikdy neužítí štěstí.

Oko, které by mě chtělo vidět, mě už nespatří,

tvé oko mě hledá, ale já už nejsem.

Odlétá oblak a mizí,

ten, kdo sestoupí do hrobu, již z něho nevystoupí.

Nevrátí se už do svého domu,

jeho příbytek ho už neuvidí.

Proto již nemohu zdržet svá ústa,
v soužení svého ducha budu mluvit,
naříkat v úzkostech duše.

Copak jsem moře či mořská obluda,
že proti mně staviš strážce?

Když si myslím, že útěchu najdu na lůžku,
že moje lože mi pomůže snášet soužení,
tu mě děsíš ve snách,
ve vidinách mě strašíš,
že by mé hrdlo dalo přednost uškrcení
a mé kosti (by daly přednost) smrti.

Chřadnu, dlouho nebudu žít,
nech mě, vždyť mé dny jsou jen závan větru.
Co je člověk, že ho tak ceníš,
že si ho všímáš ?

Každého jitra ho zkoušíš,
každou chvíli ho zkoumáš.

Kdy už mě necháš o samotě,
(kdy) mi dáš pokoj, abych aspoň slinu mohl polknout?

Jestliže jsem hřešil, co jsem ti udělal,
tobě, který hlídáš lidi?

Proč sis mě vzal za cíl útoku,
proč jsem na obtíž?

Proč tedy neodpustíš moji urážku,
nepromineš mou vinu?

Vždyť brzo ulehnu do země,
když mě budeš hledat, už nebudu.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 7,5.7.6

Mé tělo se obléklo do hniloby a šupin prachu, má kůže svraskala a mokuje. * Pamatuj, Bože, že můj život je jako dech.

V. Mé dny jsou rychlejší než tkalcovský člunek, plynou bez naděje. *
Pamatuj.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Všechnu svou naději skládám do tvého velkého milosrdenství

Kde jsem tě našel a poznal? Neměl jsem tě přece na paměti, dokud jsem tě nepoznal. Nuže, kde jsem tě našel a poznal, ne-li v tobě nade mnou? Nikde není to pravé místo, a tak odcházíme, a přicházíme, a ni-

kde není to pravé místo. Ty, Pravdo, vždy a všude vedeš všechny, kdo u tebe hledají radu, odpovídáš všem, kdo hledají radu v nejrůznějších věcech.

Ty odpovídáš jasně, ale ne všichni jasně slyší. Všichni se ptají, na co chtějí, ale ne vždycky slyší to, co chtěli. Nejlepší z tvých služebníků není ten, komu jde nejvíc o to, aby slyšel, co chce, ale aby chtěl, co slyší.

Pozdě jsem si tě zamiloval, Kráso tak stará, a přece tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval. Vždyť tys byl u mne uvnitř, já však byl venku a hledal tě tam. Já ohyzdný jsem se honil za krásami, které jsi stvořil. Byls u mne, ale já nebyl u tebe. Vzdalovalo mne od tebe, co nebýt v tobě, nebylo by vůbec. Volal jsi a křičel, až jsi prorazil mou hluchotu. Skvěl jsi se a zářil, až jsi zahnal mou slepotu. Voněl jsi, až jsem se nadechl a toužím po tobě. Ochutnal jsem a hladovím i žízním. Dotkl ses mne a zahořel jsem touhou po tvém pokoji.

Když se k tobě přimknu celou svou bytostí, nečeká mne nikde bolest ani námaha; a můj život bude živý, naprosto plný tebe. Ano, koho ty naplňuješ, toho pozvedáš; a jen proto, že tě ještě nejsem plný, jsem sám sobě na obtíž. Mé žalostné radosti zápasí s radostnými bolestmi a já nevím, kdo z nich zvítězí.

Běda mi, Pane, smiluj se nade mnou! Mé špatné bolesti zápasí s dobrou radostí a já nevím, kdo z nich zvítězí. Běda mi, Pane, smiluj se nade mnou! Běda mi! Hle, podívej se, že neskrývám své rány: vždyť ty jsi lékař, a já jsem nemocný, ty jsi slitovník, a já jsem politováníhodný.

Což nejsou svízele údělem člověka na zemi? Kdo by si přál mít trápení a nouzi? Prikazuješ nám, abychom je snášeli, ne milovali. Nikdo nemá rád to, co snáší, i když to snáší rád. I když má radost, že něco snáší, přece by byl raději, kdyby nebylo co snášet. V neštěstí toužím po štěstí, ve štěstí se bojím neštěstí. Kde je mezi tím ta střední cesta, kde by lidský život nebyl zkouškou? Běda štěstí tohoto světa, dvakrát běda pro strach z neštěstí a pro zkaženou radost. Běda neštěstí tohoto světa, dvakrát a třikrát běda pro touhu po štěstí, i proto, že samo neštěstí je tvrdé a schopnost je snášet ztroskotává. Což nejsou svízele údělem člověka na zemi a zkouška bez oddechu?

A tak je všechna moje naděje jen v tvém velkém milosrdenství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Pozdě jsem si tě zamiloval, Kráso tak stará, a přece tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval! * Ty jsi volal a křičel, až jsi prolomil mou hluchotu.

V. Všechnu svou naději skládám v tvé slitování. * Ty jsi.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

11,1–20

Sofar vykládá obvyklý názor na utrpení

Slova se ujal Sofar z Nány a řekl:
»Má zůstat mnohomluvnost bez odpovědi
a pravdu má mít mluvka?
Tvé tlachy že by umlčely muže?
Žvaníš a nikdo tě neusadí?
Řikáš: ‚Pravda je to, co tvrdím:
jsem nevinný v Božích očích.‘
Kdyby tak promluvil Bůh
a své rty otevřel proti tobě!
Zjevil by ti tajemství moudrosti,
neboť dávají obdivuhodnou radu,
a pochopil bys, že Bůh ti odpouští velkou část viny.

Našel jsi snad, co je v Bohu nepřístupné,
dospěl jsi snad k dokonalosti Všemocného?
Nad nebesa je vyšší co pořídíš?
Než podsvětí hlubší co poznáš?
V rozsahu je delší než země
a širší než moře.

Jestliže Bůh přichází a vrhá do pout,
jestliže volá na soud, kdo mu může bránit?
On zná ničemné lidi,
vidí zločin a všímá si ho.
I prázdná hlava se dá poučit
a moudrým se stává i hloupý člověk.

Když připravíš své srdce
a k němu vztáhneš své dlaně,
když odstraníš zločin ze své ruky,
nestrpíš nepravost ve svém stanu,
tu ze špíny povzneseš svou tvář,
budeš neochvějný, beze strachu.
Pak zapomeneš na utrpení,
vzpomeneš na ně jako na vodu, která uplynula.
Tvůj život bude zářit víc než o polednách,
i tam se ti rozjasní v jitřní světlo.
Budeš žít s důvěrou v to, co tě čeká,
rozhlédneš se a v bezpečí si lehneš.

Odpočineš si, nikdo tě nebude děsit;
mnozí se budou ucházet o tvou přízeň.
Zato bezbožníkům z pláče pohasnou oči,
nebudou mít kam se uchýlit,
zbude jim jen naděje, že vydechnou duši.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 4,8.9.10

Ze všech stran se na nás valí trápení, ale nesoužíme se. Býváme bezradní, ale ne zoufalí. * Býváme sráženi k zemi, ale ne zničeni.

V. Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle. * Býváme sráženi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Mnohotvárný je zákon Páně

Kéž by ti Bůh zjevil, jak mnohotvárný je jeho zákon Jak jinak tady máme chápat Boží zákon než jako lásku? Vždyť s její pomocí si vzdycy v srdci najdeme, jak se mají skutečně dodržovat přikázání života. O tomto zákoně říká přece sama Pravda: *Toto je mé přikázání: Milujte se navzájem.* A Pavel o něm říká: *Naplněním zákona je láska.* A jinde zase říká: *Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte zákon Kristův.* Proto Kristův zákon nemůže být chápán případněji než jako láska, kterou skutečně naplňujeme tehdy, když z lásky neseme břemena svých bratří.

Ale o stejném zákoně se říká, že je mnohotvárný, protože láska ve své opravdové horlivosti zahrnuje všechny ctnosti a dobré skutky. Začíná vskutku od dvou základních přikázání, ale rozšíří se na bezpočet jiných.

Právě tuto mnohostrannost zákona dobře vystihuje Pavel, když vy počítává: *Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy.*

Láska je *shovívavá*, protože klidně snáší zlo, které utrpěla. Je *dobrosrdečná*, protože za zlo štědrě odplácí dobrem. *Nezávidí*, protože ten, kdo na tomto světě po ničem netouží, neumí závidět pozemské úspěchy. *Nenadýmá se pýchou*, protože tak nesmírně dychtí po zisku duchovní odměny, že se pro vnější dary nevyvyšuje. *Nevychloubá se*, protože kdo se oddává výlučně lásce k Bohu a bližnímu, nezná se k němu, co by bylo nesprávné.

Nedělá, co se nepatří, protože se tak horlivě zabývá tím, co má uvnitř, že navenek vůbec nedychtí po cizím. Nemyslí jen a jen na sebe, protože nedbá o nic z toho, co zde přechodně má, jako by to bylo cizí, neboť za vlastní uznává jenom to, co jí zůstává navěky. Nerozčiluje se, protože i když ji zraní bezpráví, nedá se strhnout k žádným myšlenkám na pomstu, neboť za velkou námahu očekává jednou větší odměnu. Zapomíná, když jí někdo ublíží, protože s láskou utvrzuje své srdce v čistotě, vytrhává z něho i s kořeny všechnu nenávist a nesnese, aby v duši přebývalo něco, co ji znečišťuje.

Má zármutek, když se dělá něco špatného, protože touží všechny jen milovat a neraduje se ze zkázy protivníků. Ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy, protože miluje ostatní tak jako sebe, a když vidí u jiných něco dobrého, raduje se, jako by dosáhla dalšího svého vlastního úspěchu. Opravdu mnohotvárný je tento Boží zákon.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 13,8.10; Gal 5,14

Nebuďte nikomu nic dlužni jen vzájemnou lásku. Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon. * Naplněním zákona je tedy láska.

V. Celý zákon totiž ve své plnosti je obsažen v jediné větě: Miluj svého bližního jako sebe. * Naplněním.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

12,1–25

Job odpovídá, že Boží prozřetelnost přesahuje všechnu lidskou moudrost

Job se ujal slova a řekl:

»Opravdu, vy jste dokonalí lidé,

s vámi vymře moudrost!

Ale já mám rozum jako vy,

v ničem za vámi nejsem.

Kdo by nebyl podobně nadán?

Svému bližnímu mám být pro posměch

já, který vzýval Boha, aby mě slyšel,

pro posměch já – spravedlivý, bezúhonný?

Nešťastný zaslouží potupu myslí si šťastný

úder patří ubožákům.

V klidu jsou stany kořistníků,

v bezpečí jsou ti, kdo dráždí Boha,

kdo proti Bohu zdvíhají ruku.

Jen se ptej na to zvířat, a ta tě poučí,
nebeského ptactva, a to ti oznámí,
nebo mluv k zemi, a ta ti odpoví,
budou ti to vypravovat mořské ryby.

Kdo by v tom všem nepoznal,
že to způsobilá Hospodinova ruka?

V jeho ruce je všechno živé;
dech každého smrtelníka.

Copak ucho nezkoumá slova
a neochutnává patro pokrm?
Je moudrost jen u starců,
znamená dlouhý věk rozumnost?
Jen u Boha je moudrost a síla,
on má radu a důmysl.

Když on boří, už se to nevystaví,
když někoho zavře, nikdo už neotevře.
Když zadrží vodu, nastává sucho,
když ji vypustí, země je zpustošena.

U něho je moc a úspěch,
na něm závisí ten, kdo bloudí i svádí.
Hlupáky dělá z rádců,
rozumu zbavuje vládce.
Ozdoby strhuje králům,
zástěru (ponížení) jim přivazuje kolem beder.
Do bídy přivádí kněze,
siláky sráží k pádu.
Výmluvným odnímá výřečnost,
úsudek bere starcům.
Vylévá potupu na urozené,
rozvazuje pás velmožům.

Tajnosti zjevuje z temnot,
co je ve stínu, vyvádí k světlu.
Povyšuje národy a zas je hubí,
dává jim vyrůst a pak je opouští.
Odnímá rozum vůdcům lidu,
nechá je bloudit v pustině bez cest,
takže tápají v temnotách,
jak opilci vrávorají.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 12,13.14; 23,13

Jen u Boha je moudrost a síla, on má radu a důmysl. * Když on boří, už se to nevystaví, když někoho zavře, nikdo už neotevře.

V. On rozhodl kdo ho zadrží? Co si přeje, to uskuteční. * Když on.

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job*Vnitřní svědek*

Komu se vysmívá jeho přítel tak jako mně, bude volat Boha, a ten ho vyslyší. Když se slabě myslí dostane za dobré skutky závanu lidské přízně, často ji to odvádí k vnějším radostem. Klade pak svůj vnitřní cíl až na druhé místo a bez zábran se s potěšením věnuje tomu, co slyší zvenčí, takže se neraduje ani tak z toho, že se stává blaženou, jako z toho, že se to o ní říká. A tím, že dychtivě naslouchá hlasům, které ji chválí, opouští vlastně to, čím už začala být. A vzdaluje se od Boha právě v tom, v čem se zdála být před Bohem nejvíce hodna chvály.

Ale někdy se duch trvale snaží o dobré dílo, a přesto trpí lidským posměchem. Dělá obdivuhodné věci, a dostává se mu za to nadávek, takže místo aby ho chvála lákala vyjít ven, zahánějí ho urážky, aby se stáhl do sebe. A tím pevněji zakotvuje vnitřně v Bohu, čím méně nachází venku místo, kde by spočinul. Veškerá naděje se pak upíná ke Stvořiteli a člověk se uprostřed posměchu a spílání dovolává jedině vnitřního svědka. A duše pokořeného člověka je Bohu tím blíž, čím víc se vzdaluje lidské milosti a přízni. Rychle se hrouží do modlitby a vnějším tlakem se taví a čistí, takže může lépe pronikat do toho, co je uvnitř.

Výstízně se tady proto říká: *Komu se vysmívá jeho přítel tak jako mně, bude volat Boha a ten ho vyslyší.* Když totiž ničemové zahrnují šlechetné lidi výtkami, jenom jim ukazují, koho se mají dovolávat jako svědka svých činů. Ozbrojí-li se sklíčená mysl modlitbou, zjednává si v srdci nebeské vyslyšení právě tím, co ji navenek zcela zbavuje lidské chvály.

Ale všimněme si, jak prozřetelně se tam vkládá *tak jako mně*. Je totiž dost lidí, které také trápí posměch, a přece nedocházejí u Boha sluchu. Neboť jestliže se posměch rodí následkem provinění, rozhodně z něho nemůže vzniknout žádná zásluha.

Je totiž na posměch prostota spravedlivého. Moudrost tohoto světa znamená zakrývat srdce lstí a slovy zahalovat vlastní smysl, co je lež vydávat za pravdu a pravdu prohlašovat za klam.

Moudrost spravedlivých naopak znamená nic navenek nepředstírat a slovy odkrývat vlastní smysl, milovat pravdu takovou, jaká je, a lži se vyhýbat, z lásky prokazovat dobro a zlo raději velmi shovívavě snášet než konat, nehledat žádnou pomstu za bezpráví a urážku pro pravdu považovat za zisk. Ale takováto přímost spravedlivých je na posměch, protože moudří tohoto světa nepovažují upřímnost za ctnost, ale za hloupost. Neboť všechno, co se dělá v čistotě srdce, mají zcela jistě za projev hlouposti; a cokoliv je v činech člověka v souladu s pravdou, připadá pozemské moudrosti jako pošetilost.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 119(118), 104–105; Jan 6,68

Nenávidím kdejakou neřestnou cestu. * Svítlnou mým nohám je tvé slovo a světlem mé stezce.

V. Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života. * Svítlnou.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

13,13–14,6

Job se dovolává Božího soudu

Job odpověděl svým přátelům:

»Mlčte a nechte mě mluvit,
ať mě cokoli stihne.

Ve svých zubech ponesu své tělo,
na svou dlaň položím svou duši.

Může mě zabít, nemám však jinou naději,
jak své chování před ním obhájit.

Již to je mi k prospěchu,
že se nesmí před ním objevit rouhač.

Slyšte mé slovo,
mému výkladu popřejte sluchu!
Nuže, připravil jsem svou při (k soudu),
vím, že budu uznán spravedlivým.
Kdyby ještě někdo chtěl se mnou se přít,
pak bych už raději mlčel a zemřel.

Jen dvou věcí mě ušetří,
a pak se před tebou nebudu skrývat:
Svou ruku vzdal ode mě,
ať mě neděsí hrůza z tebe!
Pak se ptej, a já odpovím,
nebo já budu mluvit, a ty mně odpověz!
Kolik je mých nepravostí a hříchů?
O mé nevěrnosti a vině mě pouč!
Proč skrýváš svou tvář,
máš mě za svého nepřítele?
Chceš děsit list odváty větrem,
či pronásledovat suché stéblo,
že trpký osud mně předpisuješ
a přisuzuješ viny mého mládí?

Do klády svíráš mé nohy,
špehuješ všechny mé cesty,
značíš si stopy mých nohou.
Můj život je jako měch, který se rozpadá,
jako oděv, který mol rozežírá.

Člověk zrozený z ženy
má život krátký a plný neklidu.
Jako květ vypučí, zvadne,
prchá jako stín a nevydrží.
A přece na něj otvíráš své oči
a ženeš ho na soud se sebou?
Kdo může z nečistoty udělat čisté?
Jistě nikdo.

Když už jsou určeny jeho dni
a u tebe je počet jeho měsíců,
když už jsi mu stanovil cíl, který ho nemine,
tedy aspoň se od něho odvrát a nech ho,
ať jako nádeník užívá svého dne.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 13,20.21; Jer 10,24

Bože, nebudu se před tebou skrývat; svou ruku vzdal ode mě, * at' mě neděsí hrůza z tebe.

V. Potrestej mě, Hospodine, ale s mírou, ne ve svém hněvu. * At' mě.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátů svatého Zenona Veronského, biskupa

Job je předobrazem Krista

Milovaní bratři, nakolik je nám to dáno poznat, Job je předobrazem Krista. Ostatně srovnání nám pomůže odhalit pravdu.

Job byl od Boha nazván spravedlivým; Kristus je spravedlnost sama a z jeho pramene pijí všichni svatí. Právě o něm přece bylo řečeno: *Vzejde vám slunce spravedlnosti*, Job byl nazván pravdivým; ale Pán je pravda sama a sám o sobě v evangeliu říká: *Já jsem cesta a pravda*

Job byl bohatý; ale kdo je bohatší než Pán? Všichni bohatí jsou jeho služebníci a patří mu celý svět a všechna příroda, jak říká blažený David: *Hospodinu náleží země i to, co je na ní, svět i ti, kdo jej obývají*. Joba ďábel třikrát pokoušel: a jak vypráví evangelista, podobně se snažil třikrát pokoušet i Pána. Job ztratil všechnen svůj majetek; a Pán z lásky k nám opustil své nebeské statky a učinil se chudým, aby nás učinil bohatými. Jobovy syny zahubil rozběsněný ďábel; a Pánovy syny, pro-

roky, zabilo zběsilé pokolení farizeů. Job byl poskvrněn vředy; a Pán vzal na sebe tělo a byl znevážen a pošpiněn hříchy celého lidského rodu.

Joba vybízela vlastní manželka, aby hřešil; a Pána nutila synagóga, aby následoval zkaženost starších. O Jobovi se vypravuje, jak se mu jeho přátelé posmívali; a Pánu se vysmívali kněží, ti, kteří ho měli oslavovat bohoslužbou. Job seděl na hnojišti plném červů; Pán také pobýval na skutečném hnojišti v bahně tohoto světa mezi opravdovými lidskými červy, kteří přímo překypují nejrůznějšími zločiny a neřestmi.

Job dostal zase zpátky zdraví i všechno jmění; avšak Pán svým vzkříšením daroval těm, kdo v něho věří, nikoli pouhé zdraví, ale nesmrtelnost, a opět získal vládu nad veškerou přírodou, jak o tom sám svědčí, když říká: *Všechno je mi dáno od mého Otce*. Job zplodil náhradou další syny; také Pán stvořil po prorocích nové syny, svaté apoštoly. Blažený Job odpočinul v pokoji; Pán však zůstává, pozeňnaný na věky, před věky a od věků a po všechny věky věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 12, 12; 2 Kor 6,45

Vytrvale běžme o závod, který je nám určen.* Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti.

V. Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci všestrannou vytrvalostí, v souženích, v nesnázích, v úzkostech, v ranách, v žalářích. * Mějme.

9. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

28,1–28

Pravá moudrost je jen u Boba

Job řekl:

„Ano, stříbro má své naleziště
 a jsou místa, kde se rýžuje zlato.
 Železo se dobývá ze země
 a ruda se taví na měď.
 (Člověk) skoncuje s temnotou,
 až do nejzazších končin pátrá
 po rudě v hlubokém stínu.
 Vzdálen od lidských sídel hloubí šachtu,
 bez opory nohou visí (na provaze),
 daleko od lidí se klátí.
 Země, z níž roste obilí,
 je v hlubinách rozbíjena ohněm.

Její skály obsahují safír,
 i hroudy zlata v sobě chová.
 Stezku (tam) orel nezná,
 nezahlédne ji oko supa,
 nepůjdou po ní divoké šelmy
 ani lev nepřejde po ní.
 Po křemenu vztahuje (člověk) svou ruku,
 převrací od kořene hory.
 Ve skalách razí štoly,
 vše, co je cenné, vidí jeho oko.
 Ucpává místa, odkud se derou vody,
 vynáší na světlo skryté věci.

Ale moudrost odkud přichází,
 kdepak se najde poznání?
 Člověk k ní nezná cestu,
 nenajde se v zemi živých.

Oceán praví: ‚Ve mně není‘;
 a moře říká: ‚U mne se nenachází‘.
 Nezaplatí se za ni zlatem,
 její cenu nelze vyvážit stříbrem.

Nelze ji ocenit kovem z Ofiru,
 safírem nebo sardonixem.
 Nevyrovná se jí zlato a sklo,
 je odhadována výše než zlaté nádoby.
 Nelze myslet ani na korál a křišťál,
 pytlíček moudrosti je nad perly.
 Nevyrovná se jí topas z kušské krajiny,
 nelze ji ocenit ryzím zlatem.

Moudrost tedy odkud přichází,
 kdepak se najde poznání?
 Skrytá je očím všech smrtelníků,
 je utajena před ptactvem nebes.
 Smrt a podsvětí říkají:

„Náš sluch zachytil o ní jen zprávu.“

Bůh sám zná k ní cestu,
 on ví, kde se najde.
 Vždyť on obhlíží zemské končiny,
 všechno pod nebem vidí.
 Když prudkost určil větrům,
 míru stanovil vodám,
 když deštům dal hranici
 a cestu hřímajícím mrakům,
 tu ji uzřel a zjevil,
 určil ji a prozkoumal,
 člověku pak řekl:

„Hle, bázeň před Pánem to je moudrost,
 varovat se zlého to je obezřelost.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1Kor 2,7; 1,30

Moudrost, které učíme, je od Boha, plná tajemství a skrytá. * Bůh ji už před léty předurčil k naší slávě.

V. Jste spojeni s Kristem Ježíšem. Jeho nám Bůh poslal jako dárce moudrosti. * Bůh.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě

Velký jsi, Pane, a veškeré chvály hodný; velká je tvá moc a tvá moudrost je bez míry. Chce tě chválit člověk, částička tvého stvoření, člověk, který v sobě nosí a šíří svoji smrtelnost jako svědectví svého hříchu

i svědectví toho, že se pyšným protivíš. A přece tě chce člověk, částčka tvého stvoření, chválit. To ty působíš, že chválit tě je nám potěšením; neboť tys nás stvořil pro sebe, a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě.

Dej mi, Pane, poznat a pochopit, co je přednější, zdali tě vzývat nebo tě chválit, zda je přednější tě poznávat nebo tě vzývat. Ale kdo by tě mohl vzývat, jestliže tě nezná? Kdo tě totiž nezná, mohl by vzývat něco jiného. Anebo tě spíš máme vzývat, abychom tě poznali? *Ale jak mohou vzývat toho, v něhož neuvěřili? Jak mohou uvěřit bez kazatele?*

Kdo hledají Hospodina, budou ho chválit. Kdo ho hledají, najdou ho, a kdo ho najdou, budou ho chválit. Kéž tě, Pane, hledám ve svém vzývání a kéž tě vzývám ve víře v tebe, tak jak jsi nám byl zvěstován. Vzývá tě, Pane, má víra, kterou jsi mi dal, kterous do mne vlil lidstvím svého Syna a službou svého kazatele.

A jak mám vzývat svého Boha, svého Boha a Pána? Budu ho přece zvat k sobě, když ho budu vzývat. A kde je ve mně místo, kam by mohl přijít můj Bůh? Kam by ke mně mohl vstoupit Bůh, který učinil nebe i zemi? Cožpak je ve mně něco, Pane Bože můj, co by tě mohlo pojmout? Pojmou tě snad nebesa i země, které jsi učinil a v nichž jsi učinil i mne? Anebo to, že bez tebe není vůbec nic, naopak způsobuje, že jsi ve všem, co existuje?

Ale proč tedy vlastně prosím, abys ke mně přišel? Vždyť i já jsem, a nemohl bych přece být, kdybys ve mně nebyl. Já nejsem ještě v podsvětí, ale ty jsi i tam. Neboť *i když sestoupím do podsvětí, i tady jsi.* Takže bych nebyl, Bože můj, vůbec bych nebyl, kdybys ty nebyl ve mně. Anebo bych spíše nebyl, kdybych nebyl v tobě, *od něhož a skrze něhož a pro něhož je všecko?* I tak je to, Pane, i tak. Kam tě mám zvat, jsem-li v tobě? A odkud ke mně máš přijít? Kam mimo nebe a zemi bych musel odejít, aby ke mně odtud přišel můj Bůh, který řekl: *Já naplnuji nebe i zemi?*

Kdo mi dá v tobě spočinout? Kdo mi dá, abys přišel do mého srdce a opil je, abych zapomněl na svoji bídu a objal tebe, své jediné dobro? Čím pro mne jsi? Smiluj se nade mnou, ať o tom mohu mluvit. A čím jsem pro tebe já, že mi přikazuješ, abych tě miloval, a že se na mne hněváš, když to nedělám, a hroziš mi nesmírným neštěstím? Což nestačí už to, že tě nemiluji?

Běda mi! Řekni mi pro své milosrdenství, Pane Bože můj, čím pro mne jsi. *Řekni mé duši: Já jsem tvá spása?* Promluv tak, ať to slyším. Hle, uši mého srdce se obracejí k tobě; otevři je a *řekni mé duši: Já jsem tvá spása.* Potěším se tím hlasem a budu se tě držet. Neskrývej přede mnou svoji tvář: chci umřít, abych nezemřel, a mohl patřit na tvou tvář.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 73(72),25–26; 35 (34),3

Koho mám na nebi kromě tebe? Když jsem u tebe, nevábí mě země. Touhou hyne mé tělo i duše. * Bůh je navždy skála mého srdce a můj podíl.

V. Řekni mé duši: Já jsem tvá spása. * Bůh.

EVANGELIUM VIZ STR. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

29,1–10; 30,1.9–23

Job si nařká na své soužení

Job pokračoval ve své řeči a řekl:
 »Kéž by mi bylo jak v dřívější době,
 v dnech, kdy mě Bůh střežil,
 když mi nad hlavou zářilo jeho světlo,
 v jehož jasu jsem kráčet v temnotě,
 když jsem byl v plné síle,
 když Bůh chránil můj stan,
 když byl Všemohoucí ještě se mnou,
 kolem mě byly mé děti,
 když ve smetaně jsem brodil své nohy
 a skála vylévala potoky oleje.

Když jsem se ubíral k městské bráně
 a na náměstí jsem usedl do svého sedadla,
 mladí, jak mě viděli, ustoupili,
 staří povstali a zůstali stát.
 Vznešení přerušili řeč,
 dlaň si kladli na ústa.
 Ustal hlas velmožů,
 jazyk jim přilnul k patru.

Ale nyní se mi vysmívají
 ti, kteří jsou mladší než já,
 jejichž otce jsem neměl za hodné,
 aby se přidružili ke psům mého stáda.

Nyní jsem se jim stal k posměchu,
 sloužím jim za předmět klepů.
 Štítí se mě, vyhýbají se mi,
 nestydí se plívnout mi do tváře.

Odhodili ohledy a trápí mě,
popustili si přede mnou uzdu.

Chátra se vedle mě naparuje,
připravují cestu k mé zkáze.

Boří mi stezku,
napomáhají mému neštěstí
a nikdo jim nebrání.

Přicházejí jak širokou trhlinou,
valí se dovnitř jako bouře.

Obořují se na mě hrůzy,
jak víchř zmizelo mé štěstí,
jak oblak prchlo mé blaho.
A nyní se ve mně rozplývá má duše,
zmocnil se mě čas bídy.

Bolest proniká mé kosti v noci,
hlodají mě útrapy, nemají klidu.
Celou silou mě chytá (Bůh) za šat,
drží mě za okraj spodního roucha.

Hodil mě do bláta,
podobám se prachu a popelu.

Volám k tobě o pomoc – neslyšíš,
naléhám ani pak o mě nedbáš.
Změnil ses mi v tyrana,
pronásleduješ mě svou násilnickou rukou.
Zdviháš mě do výše, dáváš mě unášet větrem
a děsíš mě bouří.

Vždyť vím, že mě na smrt chceš vydat,
na místo, kde se shromažďuje všechno živé.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 30,17.16; 7,16

Bolest proniká mé kosti v noci, hlodají mě útrapy. * Zmocnil se mě čas bídy.

V. Nech mě, Bože, vždyť mé dny jsou jen závan větru. * Zmocnil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z duchovních naučení svatého Doroteje, opata

Pravou příčinou rozčilování je vždycky to, že nikdo neobviňuje sám sebe

Tažme se, bratři, jak to, že tak často slyšíme nepříjemná slova a necháme to přejít bez sebemenšího znepokojení, jako bychom nic neslyšeli, a jindy zase, jakmile je uslyšíme, jsme hned rozrušeni a dotčeni.

Nuže, jaký je důvod této rozdílnosti? Je jen jeden anebo je jich víc? Podle mého náhledu je důvodů a příčin mnoho, ale jedna z nich přímo plodí všechny ostatní. Kdosi o tom říká: »Všechno to pramení ze stavu, ve kterém se člověk právě nachází.« Vysvětlím to.

Stane se například, že někdo skončí modlitbu nebo rozjímání a nachází se, jak se říká, v dobrém rozpoložení. Pak svého hašteřivého bratra snáší a všechno přechází bez rozčilování. Jiný zase má svého bratra rád, a proto s největší trpělivostí snáší všechno, co mu tento bratr působí. Někdy také může někdo snášet bratra z pohrdání, když tím, kdo mu chce činit příkoří, pohrdá a znevažuje vše, co od něho pochází, jeho samého téměř nepovažuje za člověka a nepočítá ani s ním, ani s tím, co říká a co dělá. Toto pohrdání sice chrání před rozrušením, je však očividně zhoubné.

Rozhořčení na bratra, který nás zneklidňuje, může tedy pocházet buď z našeho nedobrého duchovního rozpoložení anebo z odporu vůči tomu bratrovi. Je jistě ještě mnoho dalších příčin, které by bylo možné uvést. Kdybychom to však zkoumali pečlivě, je pravou příčinou rozčilování vždycky to, že nikdo z nás neobviňuje sám sebe.

Právě z toho pramení všechny naše obtíže a sklíčenost a právě proto někdy nemůžeme nalézt žádný klid. Nedivme se, když nám svatí lidé říkají, že neexistuje žádná jiná cesta k pokoji než právě tato. Na mnoha příkladech ostatně vidíme, že nikdo, kdo šel jinou cestou, pokoj nenašel. Jen my nečinně toužíme po pokoji a domníváme se, že jsme ho našli a že jdeme tou pravou cestou, a přitom jsme ve všem tak netrpěliví a vůbec nedokážeme obviňovat sami sebe.

Tak je to. Člověk může mít všechny ctnosti a vykonat tisíce dobrých skutků, jestliže se však nebude držet této cesty, nikdy nedojde pokoj a nepřestane trápit sám sebe a druhé a všechna jeho námaha vyjde nazmar.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Jan 1,8.9; Př 28,13

Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe. * Když však uznáme, že se dopouštíme hříchů, Bůh nám hříchy odpustí, protože věrně plní, co slíbil, a protože je spravedlivý.

V. Kdo tají své zločiny, nemá zdar. * Když.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

31,18.13–23.35–37

Job zdůrazňuje svou spravedlnost

Job řekl:

„Smlouvu jsem uzavřel se svými očima,
že nebudu na pannu chtivě hledět.

Jaký úděl Bůh posílá shůry,
jaký osud přiríkne Všemohoucí z nebes?

Nehrozí snad neštěstí zločinci,
zkáza těm, kdo činí nepravosti?

Nevidí snad on mou cestu,
nepočítá všechny mé kroky?

Jestliže jsem kráčel ve lži,
jestliže spěchala má noha za klamem,

ať mě Bůh zváží na poctivé váze
a uzná mou bezúhonnost.

Jestliže sešly mé kroky z cesty,
mé srdce se dalo strhnout očima,

jestliže na mých dlaních ulpěla špína,
pak ať jiný jí, co jsem nasel,

ať má setba je vytrhána.

Jestliže jsem pohrdl právem svého služebníka,
své služky, když měli se mnou spor,

co bych si počal, až Bůh povstane k soudu,
co bych mu odpověděl, až bude vyšetřovat?

Což i (mého služebníka) nestvořil v lůně můj Tvůrce,
nehnětl ho stejný Bůh v životě matky?

K potřebám slabých jsem nebyl necitelný,
očím vdovy jsem nedal zahynout touhou,

své sousto jsem nejídal sám,
sirotek se mnou se o ně dělil.

Vždyť (Bůh) jak otec mě vychovával od mého mládí,
od mateřského lůna se o mě staral.

Když jsem viděl ubožáka bez oděvu,
když se chudák neměl čím přikrýt,

což jeho bedra mně nežehnala,
nehřál se vlnou mých ovci?

Jestliže jsem hrozil svou rukou nevinnému,
protože jsem viděl oporu v bráně,

pak ať mi rámě vypadne z plece,
ať se můj loket zlomí ve svém kloubu,
neboť děsná by byla má záhuba od Boha,
před jeho velebností bych nemohl obstát.

Kéž by mě někdo slyšel!

To je mé poslední slovo! Kéž se mi Všemohoucí ozve!

Můj protivník ať podá žalobu!

Jistě ji ponesu na svém rameni,
jako korunu si ji ovinu (kolem hlavy),
zpravím ho o každém kroku,
přijdu k němu jako kníže!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 31,35.4

Kéž by mě někdo slyšel. * Kéž se mi Všemohoucí ozve!

V. Nevidí snad on mou cestu, nepočítá všechny mé kroky? * Kéž se mi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z duchovních naučení svatého Doroteje, opata

Falešný duchovní mír

Jakou radost a jaký klid zakoušívá ten, kdo obviňuje sám sebe! Když se mu stane něco nepříjemného, když je odsuzován, když utrpí nějakou škodu nebo hanbu, když na něho dolehne jakékoli jiné soužení, už předem uznává, že si to plně zaslouží a vůbec se nevzrušuje. Existuje nad to větší klid a vyrovnanost?

Můžete mi namítnout: »A co když mě nějaký bratr trápí a já přes všechno zpytování neshledávám, že bych mu k tomu zavedl nějakou příčinu? Proč bych si měl dávat nějakou vinu?«

Každý, kdo se zpytuje pečlivě a s bázní Boží, rozhodně zjistí, že nikdy není zcela bez viny, a přijde na to, že vždycky k tomu zavedl nějakou příčinu buď skutkem nebo slovem nebo postojem. Ale i kdyby zjistil, že se ničím z toho v té chvíli neprovinil, určitě tomu bratrovi ublížil jindy, ať už v této nebo i jiné záležitosti, anebo že ublížil nějakému jinému bratru. A že proto právem teď trpí, i když třeba pro jiné hříchy, které napáchal jindy v hojnosti. Jak jsem řekl, jestliže zpytujeme s bázní Boží a pečlivě své svědomí, shledáme, že na všem máme vinu.

Někdo se může ptát, proč by se měl obviňovat, když se mu třeba stane, že je plný pokoje a blaženého klidu, a tu přijde bratr a řekne mu nějaké nepříjemné nebo zraňující slovo, on je nemůže snést, a tak se rozhněvá a rozčílí; považuje to za správné a zdůvodňuje si to: »Kdyby

ke mně nepřišel a nemluvil na mne a neznervózňoval mě, nikdy bych nehřešil.“

To je směšné a nepodložené uvažování. Copak ten, kdo na něho promluvil, zasel do něho vášeň? Pouze mu tu vášeň, která v něm byla, ukázal, aby se z ní, bude-li chtít, mohl kát. Takový člověk se podobá zkaženému pšeničnému chlebu: zvenku se sice ještě leskne a vypadá pěkně, ale jakmile ho někdo rozlomí, ukáže se, že je uvnitř plesnivý.

Tak je to i s tím, kdo si myslí, že žije v klidu a míru, ale má v sobě vášeň, o níž neví. Stačí, když přijde bratr a prohodí nějaké nepříjemné slovo, a hned se všechen hnus a hniloba ukrytá v srdci vyvalí navenek. Chce-li proto dosáhnout milosrdenství, musí činit pokání, očistit se a snažit se o polepšení. Pak uvidí, že by měl svému bratrovi spíše děkovat, než mu křivdit, protože mu přinesl velký užitek.

A opravdu. Napříště již pro něho nebudou pokušení tak těžká, a čím větší bude dělat pokroky, tím budou zkoušky pro něho lehčí. Neboť když duše činí pokroky, stává se silnější a schopnější snášet všechny přicházející těžkosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 4,4.5

Moje svědomí mně sice nic nevyčítá, ale tím ještě nejsem ospravedlněn.

* Úsudek o mně patří Pánu.

V. On vynese na světlo věci, které jsou dosud ukryty v temnotách. *
Úsudek.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

32,16; 33,1–22

Elihu mluví o Božích úradcích

Ti tři muži přestali odpovídat Jobovi, protože považoval sám sebe za spravedlivého. Tu Elihu, Barachelův syn z Buz z kmene Ram, se na Joba rozhněval; jeho hněv vzplál proto, že se před Bohem dělal spravedlivým. I na jeho tři přátele se rozhněval, poněvadž nenalezli odpověď a Joba jen odsuzovali. Když mluvili s Jobem, Elihu vyčkával, protože byli věkem starší než on. Když však Elihu viděl, že ti tři mužové nemají co odpovědět, rozhněval se.

A tehdy se ujal slova Elihu, Barachelův syn z Buz, a řekl:

»Jsem věkem nejmladší, vy jste starci, proto jsem se ostýchal a váhal vám povědět, co vím.
Slyš tedy, Jobe, mou řeč,

popřej sluchu všem mým slovům.
Pohleď, otvírám ústa,
můj jazyk hovoří v hrdle.
Promluvím z upřímnosti srdce,
rty mé vypovědí čistou pravdu.
Boží duch mě stvořil,
dech Všemocného mě oživuje.
Můžeš-li, odpověz mi,
připrav se na mě a proti mně povstaň!
Vždyť já jako ty jsem z Boha,
i já byl uhněten z hlíny.
Ať tě neděsí strach ze mne,
má vážnost tě nemusí tížit.

Řekl jsi však slyšel jsem to na vlastní uši
vnímal jsem zvuk tvých slov:
,Jsem čistý, bez zločinu,
bezúhonný, nemám vinu.
Ale On si proti mně bere záminku,
jedná se mnou jak s nepřítelem.
Do klády svírá mé nohy,
špehuje všechny mé cesty.'

Hleď, odpovím ti, v tom se mýlíš,
vždyť větší je Bůh než člověk.
Pročpak mu vyčítáš,
že ti neodpovídá na každé slovo?
Ať už Bůh mluví tak, či onak,
člověk na to nedává pozor.

Ve snu nebo v nočním vidění,
když se na lidi snáší hluboký spánek,
když usínají na lůžku,
tu otvírá ucho lidí,
děsí je výstrahou,
aby člověka odvrátil od zločinu,
aby vyhladil z něho pýchu,
aby mu zachránil duši před propastí,
jeho život před zlým koncem.

Je zkoušen bolestí na svém lůžku,
v jeho kostech neustává boj.
Jeho duše si oškliví pokrm,
jeho chuť (si hnusí) i vábivé jídlo.
Jeho tělo se očividně tratí,
ukazují se kosti, které dřív nebylo vidět.

Jeho duše se blíží zániku,
jeho život smrtelným křečem.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 11,33–34

Ó, jak bezedná je Boží štědrost, moudrost i poznání! * Jak neproniknutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání!

V. Neboť kdo pochopí jednání Páně? Kdo mu byl rádcem? * Jak neproniknutelná.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Správné učení se varuje pýchy

Slyš, Jobe, mou řeč, popřej sluchu všem mým slovům. Pro učení domýšlivých je příznačné, že neumějí pokorně předkládat to, čemu učí, a že to, co poznávají jako správné, nedovedou správně podat. Jejich slova totiž prozrazují: když učí, připadají si, jako by seděli na samém vrcholu nějaké výšiny a zvysoka shlížejí na ty, které učí, jako by byli kdesi hluboko pod nimi. Nechtějí s nimi rozmlouvat jako rádcové, ale jako vládcové, kterým se sotva uráčilo promluvit.

Správně jim říká Pán ústy Proroka: *Panovali jste nad nimi násilně a surově.* Ano, násilně a surově vládnou ti, kdo se nesnaží své podřízené klidně a rozumně napravovat, ale snaží se je drsně a panovačně lámat.

Naopak, správné učení se již v myšlenkách naprosto rozhodně varuje zla pýchy, neboť ví, že šípy jeho slov s veškerou prudkostí míří přímo proti původci a učiteli pýchy. A má se zajisté na pozoru, aby pyšnými mravy nevyznávalo toho, kterého v srdci posluchačů svatými slovy pronásleduje. Usiluje o pokoru, která je učitelkou a matkou všech ctností; aby ji nejen hlásalo slovy, ale i osvědčovalo životem. A tak k učedníkům hledajícím pravdu hovoří spíše chováním než řečmi.

Také Pavel mluví v listě Soluňanům, jako by zapomněl na vznešenost vlastního apoštolského úřadu, a říká: *Počínali jsme si mezi vámi něžně.* A jinde říká apoštol Petr: *Buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje.* A aby zdůraznil, že je třeba při znalosti nauky dodržovat také určitý způsob vyučování, dodal: *ale (čiňte to) s jemností a skromností; musíte mít přitom sami dobré svědomí.*

A to, co říká Pavel učedníkovi: *Narizuj to a vyučuj s veškerým důrazem,* neznamená, že by ho vybízela k vládě moci, ale k vážnosti autority života. Neboť s mocí se vyučuje, když se něco napřed dělá, a pak se

teprve o tom mluví. A když nám svědomí svazuje jazyk, ubírá to učení na věrohodnosti. Apoštol tedy neukládal učedníkovi, aby ukazoval moc pyšným kázáním, ale aby jeho věrohodnost plynula z dobrých skutků.

Proto také je psáno o našem Pánu: *Učil totiž jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé Zákona a farizeové.* Neboť jedině on, on samojediný mohl mluvit o dobru s mocí, protože nikdy z žádné slabosti nespáchal nic špatného. Z božské moci měl přece to, co nám skrze nevinnost svého člověčenství zprostředkoval.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 5,5; Mt 11,29

Opásejte se všichni ve vzájemném styku pokorou. * Bůh se staví proti pyšným, ale dává milost pokorným.

V. Učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. * Bůh.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

38,1–30

Bůh odpovídá Jobovi

Hospodin odpověděl Jobovi z (hlubin) bouře a řekl:

„Kdo to zatemňuje prozřetelnost
slovy bez rozmyslu?

Opásej svá bedra jako hrdina,
zeptám se tě, ty mi odpověz!

Kdes byl, když jsem zakládal zemi?

Pověz to, když jsi tak moudrý!

Kdo určil její rozměry, ty přec to musíš vědět!

Kdo na ní roztáhl měřicí provaz?

Na čem jsou položeny její základy,

kdo zasadil její základní kámen,

když sborem zajásaly jitrní hvězdy

a zaplesali všichni Boží synové?

Kdo zahradil moře branami,

když vytrysklo, vyšlo z lůna,

když jsem je oblékl mraky jak šatem,

temnotou (přikryl) jak plénkami,

když jsem pro ně vylámal hranice

a položil závoru s bránou?

Řekl jsem: Až sem smíš přijít, ne dál,

zde se má tříštit bujnost tvých vln.

Dával jsi někdy rozkazy jitru,
 ukázal zoře místo, na němž má stát,
 aby uchopila okraje země
 a z ní vytrásla zločince?
 (Ona) mění zemi jak hlínu pod pečeti,
 jak oděv ji barví.
 Bere se hříšníkův jejich světlo,
 láme se rozpráhlé rámě.
 Pronikl jsi až k pramenům moře,
 v jeho hlubinách jsi krácel?
 Otevřely se ti brány smrti,
 uzřel jsi brány temnot?
 Díval ses na zemské dálavy?
 Pověz, znáš to všechno?
 Kde je cesta k příbytku světla,
 kdepak je místo temnot,
 abys je přenesl do jejich území
 nebo jim ukázal cestu tam, kde bydlí?
 Ty to víš, vždyť tenkrát ses narodil,
 tvých dnů je veliký počet!

Pronikl jsi k skladištím sněhu
 a uzřel jsi zásobárny krupobití,
 které jsem uchoval pro doby úzkosti,
 pro den boje a války?
 Kde je cesta, na které se rozdělují vichry,
 odkud se žhavý vítr šíří po zemi?
 Kdo vyrývá řečiště záplavám,
 dělá dráhu hřímajícím mrakům,
 že prší na neobývanou zemi,
 na step, kde nežije člověk,
 že se napojí bídna pustina,
 že vypučí bujná zeleň?

Má snad déšť otce,
 rodí někdo krůpěje rosy?
 Z čího lůna vychází led,
 kdo plodí jíní nebes?
 Voda tuhne jako v kámen, povrch oceánu.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 9,20; Job 38,3

Člověče, kdopak ty vůbec jsi, že si troufáš přít se s Bohem! * Copak může říci výrobek mistrovi: Proč jsi mě udělal zrovna takto?

V. Opásej svá bedra jako hrdina, zeptám se tě, ty mi odpověz! * Copak.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job*Církev vychází jako jitřenka*

Svítání nebo jitřenka tvoří přechod od temnot ke světlu. A tak se nikoli neprávem celá církev vyvolených označuje za úsvit či jitřenku. Vždyť právě ona je vedena od noci nevěry ke světlu víry a jako jitřenka se po temnotách noci otevírá jasem nebeské slávy dennímu světlu. Dobře se proto říká v Písni písní: Kdo je to: vychází jak zora. Právě svatá církev, která spěchá za vítěznou odměnou nebeského života, byla nazvána jitřenkou, neboť opouští temnoty hříchů a září světlem spravedlnosti.

Při této úvaze o svítání nebo jitřence máme však k úvaze ještě něco hlubšího. Jitřenka a svítání totiž sice oznamují, že noc již minula, ale přece ještě neukazují plný denní jas. Jestliže zahánějí temnotu a vítají světlo, představují vlastně směs světla a tmy. Nuže, co jiného jsme my všichni, kteří jdeme v tomto životě za pravdou, ne-li jitřenka a svítání? Již sice děláme ledacos, co patří ke světlu, ale přece jsme se ještě nezabavili některých zbytků tmy. Ústy proroka se Bohu říká: *Nikdo z živých není před tebou spravedlivý.* A jinde je psáno: *Každý z nás často chybuje.*

A Pavel když říká: *Noc pokročila, nedodává „den nastal“, ale den se přiblížil.* Když tedy neříká, že po ústupu noci přišel den, ale pouze že se den přiblížil, nepochybně tím dává najevo, že on sám, byť po temnotách, je dosud přede dnem, čili ve svítání.

Svatá církev vyvolených bude plně dnem teprve tehdy, až se do ní již nebude mísit stín hříchu. Bude plně dnem tehdy, až zazáří dokonalým jasem vnitřního světla. Proto je právem označována jako jitřenka, to znamená něco na přechodu, neboť se říká: *Ukázal jsi zoře místo.* Ten, komu se totiž ukazuje jeho místo, je jistě odněkud volán jinam. A jaké místo má jitřenka, ne-li zprostředkovávat dokonalé světlo věčného vidění? A když bude dovedena až tam, nemá již nic z temnoty přestálé noci. Jitřenka dychtí po tom, aby došla na své místo, jak říká žalmista: *Má duše žízní po živém Bohu. Kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář?* Jitřenka například spěchala, aby dospěla k tomu místu, které již poznala, když Pavel říká, že je plný touhy zemřít a být s Kristem. A jinde říká: *Pro mě život je Kristus a smrt ziskem.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 1,3.6.9

Kdykoli na vás vzpomenu, děkuji svému Bohu. * Jsem totiž přesvědčen, že ten, který ve vás dobré dílo začal, přivede ho ke konci ke dni Krista Ježíše.

V. Za to se modlím: ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek. * Jsem.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

40,1-14;42,16

Job se podřizuje Bohu

Hospodin odpověděl Jobovi a řekl:

»Copak se bude přít s Všemocným nějaký hanobitel?
Kdo chce činit výtky Bohu, ať na to odpoví!«

Job tedy odpověděl Hospodinu a řekl:

»Ach, jsem příliš malý, co ti mám odpovědět?
Na ústa si kladu ruku.

Řekl jsem jedno slovo? Už nebudu pokračovat.

Řekl jsem dvě? Nic už nepřipojím.«

Tu odpověděl Hospodin Jobovi z (hlubin) bouře a řekl:

„Opásej svá bedra jako hrdina,
zeptám se tě, ty mi odpověz!

Chceš skutečně mé právo obrátit v nic,
prohlásit, že nemám pravdu, abys ji dostal ty?

Má snad tvé rámě sílu Boha,
dovedeš tak zahřmít jako hřímá on?

Ozdob se slávou a vznešeností,
oděj se nádherou a velebností!

Dej zsršet výbuchům své zlosti,
jediným pohledem zdrť všechno zpupné!

Jediným pohledem pokoř vše zpupné!

Na místě zdeptej bezbožníky!

Zahrab je všechny do prachu,
jejich tváře uzavři v temnu!

Pak i já tě budu oslavovat,
že dokážeš zvítězit svou pravicí. „

Tu odpověděl Job Hospodinovi a řekl:

„Vím, že zmůžeš všechno,
že ti není nemožný žádný záměr.

Kdo by mohl neznalostí zatemňovat prozřetelnost?
Přesto jsem mluvil o věcech, jimž nerozumím,
vyšších než já, které nemohu chápat.

Prosím, poslouchej, já budu mluvit,
zeptám se tě, ty mi odpověz!

Zvěděl jsem o tobě jen podle doslechu,
ale nyní tě zří moje oči.

Proto odvolávám a projevuji lítost v popelu a v prachu.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Job 42,56.3

Zvěděl jsem o tobě jen podle doslechu, ale nyní tě zří moje oči. * Proto odvolávám a projevuji lítost v popelu a v prachu.

V. Mluvil jsem o věcech, jimž nerozumím. * Proto.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátů Balduina, biskupa v Canterbury

Pán rozsuzuje myšlenky a úmysly srdce

Pán zná všechny myšlenky a úmysly našeho srdce. On sám je nepochybně zná všechny, my však poznáme jenom ty, o nichž nám on dává milostí rozlišování rozeznat, jaké jsou. Ale duch, který je v člověku, nezná všechno, co v člověku je, a pokud jde o jeho myšlenky, ať souhlasné či nesouhlasné, nesmýšlí vždycky tak, jak je to podle skutečnosti. A myšlenky, které duševním zrakem vnímá, nerozlišuje přesně, neboť vnitřní zrak člověka je zakalený.

Z vlastních myšlenek nebo od jiného člověka či od pokušitele se do nás totiž často může vloudit pod rouškou zbožnosti něco, co si před Božím zrakem nezaslouží odměnu ctnosti. Avšak existují všelijaké napodobeniny skutečných ctností, a také napodobeniny neřestí, které si s naším vnitřním zrakem zahrávají a jakoby nějakým mámením nám tak otupují bystrost mysli, že nedobrá věc pak často zdánlivě vyhlíží jako dobrá a naopak něco, co není špatné, vypadá jako zlé. A to je právě součást naší bídý a nevědomosti, která by nás měla trápit a které bychom se měli velice obávat.

Je totiž psáno: *Jsou cesty, které se zdají člověku správné, ale jejich konec vede do pekla.* Svätý Jan nás proto napomíná, abychom se varovali tohoto nebezpečí, a říká: *Zkoumejte duchy, zdali jsou z Boha.* Kdo však může zkoumat, zdali ten který duch pochází od Boha, nemá-li od Boha dar rozlišování duchů, aby mohl důkladně a se správným úsudkem zkoumat duchovní myšlenky, náklonnosti a úmysly? Rozlišování je vskutku matkou všech ctností a potřebuje ho každý z nás, ať již

pro řízení života někoho jiného, nebo pro usměrnění či nápravu života vlastního.

Myšlení o tom, co je třeba dělat, je správné, jestliže se řídí pokynem Božím a úmysl je dobrý, jestliže směřuje prostě k Bohu. A tak tělo našeho života a všeho našeho konání bude nakonec celé plné světla, jestliže bude čisté naše oko. Čisté oko ovšem znamená vidění a upřímnou prostotu: že totiž díky správnému myšlení vidíme, co je třeba dělat, a že v dobrém úmyslu děláme upřímně a prostě to, co se nesmí dělat obojetně. Správné myšlení nepřipouští omyl, dobrý úmysl vylučuje přetvářku. A to je to právě rozlišování, když se snoubí správné myšlení s dobrým úmyslem. Takže všechno je třeba dělat ve světle rozlišování, jako v Bohu a před Bohem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mich 6,8; Řím 12,2

Člověče, řeklo se ti, co je dobré, co Hospodin od tebe žádá: * spravedlivě jednat, milovat milosrdenství a pokorně kráčet se svým Bohem.

V. Obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, co je bohulibé a dokonalé, * spravedlivě.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Job

42,7–16

Bůh Joba ospravedlňuje před jeho protivníky

Když to všechno řekl Hospodin Jobovi, obrátil se Hospodin k Elifazovi z Temanu a pravil mu: »Zlobím se na tebe a na tvé dva přátele, že jste o mně správně nemluvili jako můj služebník Job. Proto si nyní vezměte sedm býčků a sedm beranů: jděte k mému služebníkovi Jobovi a obětujte je jako celopal za sebe. Job, můj služebník, se za vás pomodlí, abych já kvůli němu vás nepotrestal, že jste o mně nemluvili správně jako můj služebník Job.« Šli tedy Elifaz z Temanu, Bildad ze Šuachu a Sofar z Namy a udělali, co jim Hospodin přikázal. A Hospodin jim kvůli Jobovi odpustil.

Hospodin pak obnovil Jobův blahobyt, protože se za své přátele modlil, a dal Jobovi všeho dvojnásobně. I přišli k němu všichni jeho bratři a všechny jeho sestry a všichni dřívější známí. Hodovali v jeho domě, těšili ho a prokazovali mu soucit pro všechno to neštěstí, které na něho Hospodin dopustil, a dali mu každý po jedné kesitě a po zlatém prstenu.

A Hospodin požehnal Jobovi nakonec víc než dříve, neboť měl čtrnáct tisíc kusů bravy, šest tisíc velbloudů, tisíc párů skotu a tisíc oslic. Měl

pak ještě sedm synů a tři dcery. První dal jméno Jemina, druhé Kas-sia a třetí Keren happuch. V celém kraji nebylo krásnějších žen nad Jobovy dcery. Otec jim dal podíl na dědictví s jejich bratry. Potom žil Job ještě sto čtyřicet let a viděl své děti a vnuky, čtyři pokolení. I zemřel Job jako stařec ve vysokém věku.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Job 42,7.8

Hospodin řekl Elifazovi: Ty a tvoji přátelé jste o mně nemluvili správně jako můj služebník Job. * On se za vás pomodlí.

V. Na něho vezmu ohled, a nepotrestám vaši nerozumnost. * On se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Tomáše Akvinského, kněze, na Janovo evangelium

Cesta, kterou se dojde k pravému životu

Naší cestou je sám Kristus, a proto říká: *Já jsem cesta*. A má to vskutku dobrý důvod, neboť *skrze něho máme přístup k Otci*.

Protože se však tato cesta nemíjí cílem, ale je s ním spojena, Kristus dodává, že je i pravda a život. A tak on sám je zároveň cestou i cílem. Cestou je ve svém lidství, cílem ve svém božství. Jako člověk říká: *Já jsem cesta*, a jako Bůh dodává *pravda a život*. Tím obojím totiž vhodně označuje cíl pozemské cesty.

Neboť cíl této cesty je i cílem lidské touhy. Každý člověk přece touží zejména po dvou věcech: předně po poznání pravdy, což je vlastní právě člověku, a dále po pokračování existence, což je společné všem bytostem. Kristus je cesta, kterou se dojde k poznání pravdy, neboť on sám je přece pravda. *Ved' mě, Pane, v pravdě a budu kráčet po tvé cestě*. A Kristus je také cesta, kterou se dojde k životu, neboť on sám je přece život: *Ukázal jsi cestu k životu*. A proto za cíl této cesty označil pravdu a život. Ale to obojí bylo výše řečeno o Kristu: předně že on sám je život proto se praví, že *v něm byl život*, a pak že on je pravda, neboť *byl světlem lidí*. A světlo je pravda.

Jestliže tedy hledáš, kudy bys měl jít, drž se Krista, protože on je cesta: *Toto je cesta, jděte po ní*. A Augustin říká: *Jdi skrze člověka a dojdeš k Bohu*. Aspoň se po cestě belhat je určitě lepší než usilovně jít, ale mimo cestu. Protože kdo se belhá po cestě, i když postoupí jen o kousek, blíží se k cíli. Kdo však jde mimo cestu, čím rychleji běží, tím více se od cíle vzdaluje.

A jestliže hledáš, kam bys měl jít, přimkni se ke Kristu, protože on je pravda, která je cílem naší touhy: *Pravdu pronášejí má ústa*. Jestliže

hledáš, kde bys mohl trvale zůstat, přimkni se ke Kristu, protože on je život: *Kdo mě hledá, nalezne život, od Hospodina dosáhne přízně.*

Přimkni se tedy ke Kristu, chceš-li být v bezpečí. Pak nebudeš moci sejít z cesty, protože právě on je cesta. Takže ti, kdo se k němu přimknou, nesejdou na scestí, ale kráčeji po správné cestě. A také je nic nezmýlí, protože on sám je pravda a veškeré pravdě učí. Říká totiž: *Já jsem se proto narodil, a proto jsem přišel, abych vydal svědectví pravdě.* A také je nic neuvede ve zmatek, protože on je život a dárce života, jak sám svědčí: *Já jsem přišel, aby měli život a aby ho měli v hojnosti.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Job 42,11.12; 1Kor 10,13

K Jobovi přišli jeho dřívější známí a prokazovali mu soucit pro všechno neštěstí, které na něho Hospodin dopustil. * Hospodin požehnal Jobovi nakonec víc než dříve.

V. Bůh je věrný! On nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete. Když dopustí zkoušku, dá také sílu, jak ji snášet. * Hospodin.

10. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

46,1–12 (řec. 1–10)

Starozákonní hrdinové: Jozue a Kaleb

Hrdinou v boji byl Jozue, syn Nunův,
Mojžíšův nástupce v prorockém úřadě.
Již podle svého jména
byl velkým zachráncem pro Boží vyvolené,
když se mstil na buřičských nepřátelích,
aby Izraele obdařil dědičným majetkem.
Jak byl vznešený, když vztáhl své ruce
a rozmáchl se kopím proti městům!
Kdo mohl před ním obstát?
Vždyť vedl války Páně!
Nestanulo slunce na jeho pokyn
a jeden den se neprodloužil ve dva?
Vzýval nejvyššího Boha,
když jej odevšad tísnil nepřítel,
a veliký Pán ho vyslyšel
a seslal krupobití neslýchané síly.
Vrhl je na nepřátelský národ
a na srázu zahubil útočníky,
aby pohané poznali sílu jeho zbraní,
že jejich protivníkem je Pán.

Byl naprosto věrný Bohu
a za Mojžíšova života ukázal svou zbožnost
jako Kaleb, syn Jefonův,
když se opřel lidu,
aby národ odvrátil od hříchu
a umlčel zlobné řeči.
Proto se oni dva zachránili
ze šesti set tisíc na pochodu,
aby vešli do dědictví,
do země oplývající mlékem a medem.

A Pán dal Kalebovi sílu,
která mu zůstala až do stáří,
aby vstoupil na výšiny země

a jeho potomstvo obdrželo majetek,
aby celé Jakubovo pokolení poznalo,
že je dobré poslouchat Pána.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sir 46,5.3.4

Vzýval nejvyššího Boha, když jej odevšad tísnil nepřítel * Veliký Pán
ho vyslyšel a seslal krupobití neslýchané síly.

V. Kdo mohl před ním obstát? Nestanulo slunce na jeho pokyn? *
Veliký.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Římanům

Nechci se líbit lidem, ale Bohu

Ignác, zvaný též Theoforos, církvi, která došla slitování ve velikosti nejvyššího Otce a jeho jediného syna, Ježíše Krista, církvi milované a osvícené z vůle toho, který chce všechno, co chce láska Ježíše Krista, našeho Boha; církvi, která zaujímá přední místo v celém území Římanů, církvi bohumilé a ctihodné, zasluhující blahoslavenství a chválu, hodné dosáhnout zaslíbení a svatosti, církvi stojící v čele společenství lásky, církvi, jejímž zákonem je Kristus a která nese jméno Otcovo. Tu zdravím ve jménu Ježíše Krista, syna Otcova, a všem kteří jsou tělem duší zajedno s každým jeho přikázáním, a nic je nemůže odloučit od plnosti Boží milosti a jsou prosti jakékoli falše, přeji plnost nejčistší radosti v Ježíši Kristu, našem Bohu.

Modlil jsem se k Bohu, abych směl spatřit vaše bohumilé tváře; velmi usilovně jsem prosil, abych toho dosáhl.

A teď spoután pro Krista Ježíše doufám, že vás opravdu budu moci pozdravit, uzná-li mě Bůh ze své vůle za hodna dojít cíle. Počátek už se zdařil, teď jen abych dosáhl té milosti a bez překážek došel svého údělu. Bojím se ovšem vaší lásky, aby mi neuškodila. Neboť pro vás je snadné, co chcete učinit, mně však bude obtížné dosáhnout Boha, pokud vy mne neušetříte.

Nechci, abyste se hleděli zalíbit lidem, ale abyste se líbili Bohu, jako se ostatně už líbíte. Neboť já už nikdy nebudu mít takovou příležitost dosáhnout Boha, a vy nemůžete udělat nic lepšího než když budete mlčet. Když tedy o mně pomlčíte, stanu se slovem Božím; dáte-li však průchod své lásce k mému pozemskému životu, budu dále jen lidským hlasem. Nic většího mi nemůžete dát, než abych byl obětován Bohu, dokud je oltář připraven, abyste v lásce sborem zpívali Otci v Ježíši

Kristu, protože Bůh ve své milosti přivedl syrského biskupa z východu na západ. Je dobré zapadnout světu a vyjít v Bohu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal6,14;Řím8,8;Flp1,21

Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřižován svět a já světu. * Pro mě život je Kristus a smrt ziskem.

V. Ti, kdo žijí svému tělu, nemohou se líbit Bohu. * Pro mě.

EVANGELIUM

VIZ STR. 516

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Jozue

1,1-18

Jozue je povolán od Boha a vybízí lid k zachování jednoty

Po smrti Mojžíše, služebníka Hospodinova, řekl Hospodin Jozuovi, synu Nunovu, který Mojžíšovi přísluhoval: „Mojžíš, můj služebník, zemřel. Nyní tedy vstaň a přejdi s veškerým tímto lidem přes tento Jordán do země, kterou dávám synům Izraele. Dal jsem vám každé místo, na které vaše noha šlápne, jak jsem přislíbil Mojžíšovi. Vaše pomezí povede od stepi a tohoto Libanonu až k veliké řece, řece Eufratu, podél celé země Chetitů až k Velkému moři, kde zapadá slunce. Po všechny dny tvého života se proti tobě nikdo nepostaví. Jako jsem byl s Mojžíšem, budu i s tebou. Nenechám tě klesnout a neopustím tě.

Buď rozhodný a udatný, neboť ty rozdělíš tomuto lidu zemi v dědictví, jak jsem se přísězně zavázal jejich otcům, že jim ji dám. Jen buď rozhodný a velmi udatný, bedlivě plň vše, co je v Zákoně, který ti přikázal Mojžíš, můj služebník. Neodchyluj se od něho napravo ani nalevo, abys byl prozíravý ve všem, co budeš konat. Kniha tohoto Zákona, ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě. Nepřikázal jsem ti snad: Buď rozhodný a udatný, neměj strach a neděs se, neboť Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou všude, kam půjdeš?“

I přikázal Jozue předákům lidu: „Projděte táborem a přikažte lidu: Připravte si zásobu potravin, neboť po třech dnech přejdete tento Jordán a půjdete obsadit zemi, kterou vám Hospodin, váš Bůh, dává do vlastnictví.“

Rubenovcům, Gádovcům a polovině kmene Manassesova pak Jozue řekl: »Pamatujte na to, co vám přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův.

Řekl: ‚Hospodin, váš Bůh, vám dopřál odpočinek a dal vám tuto zemi.‘ Vaše ženy, děti a stáda zůstanou v zemi, kterou vám dal Mojžíš v Zajordání. Vy pak, udatní silou, ozbrojeni jděte před svými bratřími a bojujte za ně, dokud Hospodin nedá odpočinout vašim bratřím jako i vám, až i oni obsadí zemi, kterou jim dává Hospodin, váš Bůh. Tak se vrátíte do země svého vlastnictví a obsadíte ji, (tu,) kterou vám dal Mojžíš, služebník Hospodinův, v Zajordání na východě.«

Odpověděli Jozuovi: »Učiníme všechno, co jsi nám přikázal, a půjdem všude, kam nás pošleš. Budeme tě poslouchat stejně, jako jsme poslouchali Mojžíše. Jen ať Hospodin, tvůj Bůh, je s tebou, jako byl s Mojžíšem. Kdo se tvému rozkazu postaví na odpor a tvých slov neuposlechne ve všem, co mu přikážeš, ať zemře. Jen buď rozhodný a udatný.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Joz 1,5.6.9; Dt 31,20

Jako jsem byl s Mojžíšem, budu i s tebou, praví Pán. * Buď rozhodný a udatný, neboť ty uvedeš můj národ do země oplývající mlékem a medem.

V. Neboj se, neboť budu s tebou všude, kam půjdeš, a neopustím tě. * Buď rozhodný.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Římanům

Nechci se křesťanem jenom nazývat, ale chci jím být

Nikdy jste nikoho nemátli, byli jste vždycky dobrými učiteli. A já chci, aby to, k čemu svým učením vedete, zůstávalo v platnosti. Jenom mi vyprošujte vnitřní i vnější sílu, abych nejen mluvil, ale také chtěl; abych se křesťanem pouze nenazýval, ale také jím opravdu byl. Když jím totiž budu, také se jím budu moci nazývat a budu svědkem víry i tehdy, když mě svět neuvidí. Nic, co se ukazuje, není dobré. Vždyť i zjevení našeho Boha Ježíše Krista je patrnější, když je u Otce. Křesťanství není věc přesvědčování, ale velikosti, i když je u světa v nenávisti.

Píšu všem církvím, a všechny ujišťuji, že rád zemřu pro Boha; jen kdybyste vy tomu nebránili. Zapřísahám vás, abyste mi neprokazovali svou přízeň v nepravý čas. Nechte mě, abych se stal potravou šelem, když se mi tak otevře cesta k Bohu. Jsem pšenice Boží a budu rozemlet zuby šelem, aby se ze mne stal čistý chléb Kristův.

Raději se k šelmám mějte, ať se stanou mým hrobem a nic z mého těla nenechají, abych nebyl po smrti někomu na obtíž. Teprve pak

budu pravým učedníkem Ježíše Krista, až svět neuvidí ani mé tělo. Vyproste mi od Krista, abych se skrže tyto nástroje stal pravou Boží obětí. Nepřikazuji vám jako Petr a Pavel. To byli apoštolově, já jsem odsouzenec; oni byli svobodní, já jsem stále ještě otrok. Ale půjdu-li na smrt, stanu se propuštěncem Ježíše Krista a v něm vstanu jako svobodný. Ted se v poutech učím, abych po ničem netoužil.

Celou cestu ze Sýrie až do Říma, po souši i po moři, ve dne i v noci zápasím se šelmami, neboť jsem připoután k deseti levhartům. To je vojenský oddíl, a čím více dobrého jim učiníte, tím jsou horší. Jejich ubližování je pro mne ovšem tím větším poučením; *ale tím ještě nejsem ospravedlněn*. Těším se na šelmy pro mne přichystané a přál bych si, aby vůči mně neváhaly. Sám se k nim budu mít, aby mě rychle sežraly, a ne aby se mě ze strachu ani nedotkly jako některých.

A kdyby se jim nechtělo, přinutím je, mějte pro mne porozumění; sám vím, co mi prospívá. Právě začínám být učedníkem. Nic viditelného ani neviditelného mne nesmí zaujmout, jinak bych nedosáhl Ježíše Krista. Ať mě postihnou oheň a kříž i smečky šelem, drásání, trhání, lámání kostí, nebo useknutí údů, rozdrčení celého těla a zlá ďábelská mučení, jen když dosáhnou Ježíše Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 2,19–20

Zákonu jsem umřel, abych žil pro Boha. Spolu s Kristem jsem ukřižován. * Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.

V. Život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval. * Už nežiji.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Jozue

2,1–24

Vírou nevěstka Rachab nezahynula, protože přijala vyzvědače v dobrém

Jozue, syn Nunův, vyslal potají ze Šittimu dva muže jako zvědy. Řekl: „Jděte se podívat do té země a do Jericha.“ Šli tedy a vstoupili do domu jedné ženy jménem Rachab, nevěstky, a tam přespali. Králi Jericha bylo ohlášeno: »V noci sem přišli nějakí izraelští muži, aby obhlédli zemi.« Jerišský král dal Rachabě rozkaz: „Vyveď ty muže, kteří k tobě přišli a vstoupili do tvého domu. Přišli proto, aby obhlédli celou zemi.“

Ta žena oba muže odvedla a ukryla. Řekla: „Ano, ti muži ke mně přišli, ale já jsem nevěděla, odkud jsou. Když při setmění zavírali bránu, ti muži odešli. Nevím, kam šli. Rychle je pronásledujte, ať je dostihnete.“ Ona však je vyvedla na střechu a přikryla je lněnou slámou, kterou

měla na střeše složenou; a oni ty muže pronásledovali směrem k Jordánu až k brodům. Jakmile pronásledovatelé vyšli, hned za nimi bránu zavřeli.

Zvědové se ještě neuložili k spánku, když k nim vstoupila na střechu. Řekla těm mužům: »Vím, že Hospodin dal zemi vám. Padla na nás hrůza před vámi a všichni obyvatelé země propadli před vámi zmatku. Slyšeli jsme, jak Hospodin před vámi vysušil vody Rákosového moře, když jste vycházeli z Egypta, a jak jste v Zajordání naložili se dvěma amoritskými králi, se Sichonem a Ogem, které jste zahubili. Jakmile jsme to uslyšeli, ztratili jsme odvahu a pozbyli jsme ducha, poněvadž Hospodin, váš Bůh, je Bohem nahoře na nebi i dole na zemi. Zavažte se mi nyní přísahou před Hospodinem, že také vy prokážete milosrdenství domu mého otce, jako jsem já prokázala milosrdenství vám. Dejte mi věrohodné znamení, že ponecháte naživu mého otce a matku, mé bratry a sestry i vše, co jim náleží, a že nás vysvobodíte před smrtí.«

Muži jí odpověděli: »Jsme odhodláni za vás zemřít. Nesmíte však vyzradit toto naše ujednání. Až nám Hospodin vydá zemi, prokážeme ti milosrdenství a osvědčíme věrnost.« Potom je spustila po provaze z okna; její dům byl totiž v hradební zdi, bydlela na hradbách. A řekla jim: »Jděte na tamtu horu, aby na vás pronásledovatelé nenarazili, a skryvejte se tam po tři dny, dokud se nevrátí ti, kdo vás pronásledují; potom jděte svou cestou.«

Muži ji upozornili: »Budeme zproštěni přísahy, již jsi nás zavázala, jestliže neuvážeš, až vstoupíme do země, tuto šňůru z karmínových vláken v okně, z něhož jsi nás spustila, a neshromáždíš k sobě do domu svého otce a matku, své bratry a celý svůj dům. Kdo vyjde ze dveří tvého domu ven, jeho krev padne na jeho hlavu, a my budeme bez viny. Avšak krev každého, kdo bude s tebou v domě, padne na naši hlavu, kdyby na něj někdo vztáhl ruku. Vyzradíš-li toto naše ujednání, budeme zproštěni přísahy, již jsi nás zavázala« Odpověděla: »Staň se podle vašich slov.« Nato je propustila a oni odešli. Pak uvázala na okno karmínovou šňůru.

Oni došli až na horu, kde zůstali tři dny, dokud se pronásledovatelé nevrátili; ti prohledali celou cestu, nikoho však nenašli. Oba muži se tedy vrátili; sestoupili z hory, přešli Jordán a přišli k Jozuovi, synu Nunovu. Vyprávěli mu o všem, co se jim přihodilo. Řekli Jozuovi: »Hospodin nám dal celou zemi do rukou. Všichni obyvatelé země propadli před námi zmatku.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jak 2,24–26; Žid 11,31

Člověk bývá ospravedlňován pro své skutky, ne jenom pro víru. Copak nevěstka Rachab nebyla ospravedlněna pro skutky, že totiž přijala posly

a propustila je jinou cestou? * Jako tělo bez duše je mrtvé, tak i víra bez skutků je mrtvá.

V. Pro svou víru nevěstka Rachab nezahynula jako ostatní nevěřící, protože přijala vyzvědače v dobrém.* Jako.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Římanům

Moje touha je ukřižována

Žádné slasti světa ani žádné pozemské království by mi nebyly k ničemu. Zemřít pro Ježíše Krista je pro mě lepší než kralovat nade všemi končinami země. Hledám toho, který pro nás zemřel, toužím po tom, který pro nás vstal z mrtvých. A chvíle mého zrození už nadchází. Promiňte, bratři, ale nestůjte v cestě mému životu a nepřejte si mou smrt. Když chci být Boží, nedávejte mě světu a nesvádějte mě hmotou. Nechte mě dojít čistého světla; až tam dojdu, bude ze mě pravý člověk. Dovolte mi, abych byl v utrpení následovníkem svého Boha. Každý, kdo ho v sobě má, musí vědět, co chci, a musí mít se mnou soucit, protože ví, co mě souží.

Vládce tohoto věku se mě hodlá zmocnit a zničit mé smýšlení obrácené k Bohu. Nuže, ať mu nikdo z vás, kteří jste u toho, není nápomocen; postavte se naopak za mě, na Boží stranu. Neměli byste mít v ústech Ježíše Krista, ale srdcem toužit po světě. Kěz ve vás nepřebývá závist. A ani kdybych vás osobně o něco žádal, nevěřte mi, ale raději věřte tomu, co vám teď píšu, neboť vám píšu jako živý, který touží zemřít. Má touha je ukřižována a žádný oheň pozemské žádosti už ve mně neplane, to spíš je ve mně živá, mluvící voda, která mi uvnitř říká: »Vzhůru k Otcí!« Nekochám se pomíjejícím pokrmem ani radovánkami tohoto života, chci chléb Boží, to jest tělo Ježíše Krista, ze semene Davidova, a za nápoj chci jeho krev, to jest lásku nepomíjející.

Nechci už žít podle lidí. Ale bude to tak, jestliže si to budete přát. Přejte, aby i vám bylo přáno. Jen ve stručnosti vás prosím. Věřte mi! Sám Ježíš Kristus vám to zjeví, že mluvím pravdu, a to jsou ústa, která nezlou, jimi přece mluví sám Otec.

Proste za mě, abych došel cíle. Nepsal jsem vám podle těla, ale podle smýšlení Božího. Půjdu-li na smrt, přáli jste mi; jestliže však toho nebudu uznán hodným, nenáviděli jste mě.

Pamatujte při své modlitbě na církev v Sýrii, jejímž pastýřem je teď místo mne Bůh. Sám Ježíš Kristus na ni bude dohlížet a také vaše láska. Já se však stydím k ní počítat a nejsem toho ani hoden, neboť jsem

z nich poslední a nedochůdče. Ale budu někým, jestliže se mi dostane milosrdenství a dosáhnu Boha. Zdraví vás můj duch a láska církví, které mne přijaly ve jménu Ježíše Krista, a ne jako obyčejného pocestného. Vždyť dokonce ty, které nebyly při cestě, kudy jsem sám měl jít, mne předcházely do jednotlivých měst.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 1,24-29

Teď pro vás trpím, ale raduji se z toho, * protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je církev.

V. O to usilovně pracuji a zápasím, jak mi on k tomu dává sílu a jak se ona ve mně mocně projevuje. * Protože.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Jozue

3,1-17;4,14-19;5,10-12

Lid přešel Jordán a slavil velikonoce

Za časného jitra vytáhl Jozue se všemi syny Izraele ze Šittímu, až přišli k Jordánu; tam přenocovali, dříve než jej přešli. Když uplynuly tři dny, prošli předáci táborem a přikázali lidu: »Jakmile spatříte archu úmluvy Hospodina, svého Boha, a lévijské kněze, kteří ji nesou, vytáhnete ze svého místa a půjdete za ní. Mezi vámi a ní bude odstup zhruba dvou tisíc loket, abyste ji zdálky viděli a znali cestu, kudy se máte ubírat, neboť nikdy předtím jste touto cestou neprocházeli. Dbejte toho, abyste se k arše nepřiblížili!« Jozue pak vyzval lid: »Posvěťte se, neboť Hospodin zítra mezi vámi učiní podivuhodné věci.« Potom se Jozue obrátil ke kněžím. Řekl: »Zvedněte archu úmluvy a ubírejte se před lidem.« I zvedli archu úmluvy a šli před lidem.

Hospodin řekl Jozuovi: »Dnes tě začnu oslavovat před celým Izraelem, aby poznali, že jsem s tebou, jako jsem byl s Mojžíšem. Poruč kněžím, kteří nesou archu úmluvy: ‚Až přijdete na kraj vod Jordánu, zastavíte se!‘ Jozue řekl synům Izraele: »Přistupte sem a slyšte slova Hospodina, svého Boha!« Pak Jozue pokračoval: »Podle toho poznáte, že je uprostřed vás živý Bůh, který jistě před vámi vyžene Kanaejce, Chetity, Chivity, Perizity, Girdašity, Amority i Jebuzity. Hle, archa úmluvy Pána celé země přejde Jordán před vámi. Nyní si vyberte z kmenů Izraele dvanáct mužů, po jednom muži z každého kmene. Až nohy kněží, kteří ponosou archu Hospodina, Pána celé země, spočinou ve vodách Jordánu, vody Jordánu se rozdělí: voda, která přitéká shora, se zastaví jako nerozborná hráz.«

Když vytáhl lid ze svých stanů, aby přešel Jordán, kněží nesli archu úmluvy před lidem. Jordán v čas žní (právě) vystoupil ze svých břehů. Když ti, kdo nesli archu, přišli k Jordánu a jejich nohy se dotkly okraje vod, voda přitékající shora se zastavila. Vystoupila jako nerozborná hráz ve velké dálce u města Adamu, které leží při Saretanu. Voda odtékající do moře Araby, do Solného moře, zcela zmizela a lid přešel před Jericho. Kněží, kteří nesli archu Hospodinovy úmluvy, se nepohnutě zastavili na suchém dně uprostřed Jordánu. Všechen lid přecházel po suchu, dokud lid Jordán úplně nepřešel.

Onoho dne vyvýšil Hospodin Jozua před očima celého Izraele, takže měli před ním bázeň, jako měli bázeň před Mojžíšem za jeho celého života. Hospodin řekl Jozuovi: »Přikaz kněžím nesoucím archu úmluvy, ať vystoupí z Jordánu.« Jozue tedy kněžím přikázal: »Vystupte z Jordánu. « Sotva však kněží nesoucí archu Hospodinovy úmluvy zprostřed Jordánu vystoupili, hned jak se nohy kněží odtrhly ode dna a stanuly na suchu, vrátily se vody Jordánu na své místo a rozlévaly se jako předtím v celé své šíři.

Desátého dne prvního měsíce vystoupil lid z Jordánu. Utábořili se v Gilgalu při východním okraji Jericha.

Synové Izraele se utábořili v Gilgalu a slavili velikonoce čtrnáctého dne toho měsíce večer na jerišských planinách. Na druhý den po velikonicích jedli z úrody té země: nekvašené chleby a pražená zrna. Téhož dne přestala (padat) mana. Byl to druhý den, kdy jedli z úrody té země. Synové Izraele už neměli manu, toho roku jedli z výnosu země Kanaán.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Joz 4,22–25; Žl 114 (113),5

Izrael přešel Jordán, neboť Hospodin vysušil jeho vody, jako to dříve učinil s Rudým mořem. * Všechny národy země poznaly, jak mocná je ruka Hospodinova.

V. Co je ti, moře, že prcháš, Jordáne, že se obracíš nazpět? * Všechny.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií kněze Origena na knihu Jozue

O přechodu řeky Jordánu

Přes Jordán vedla Boží lid archa úmluvy. Kněží a levité se zastavili, a vody, jako by vzdávaly poctu Božím služebníkům, zkrotily svůj běh a shromáždily se na jednom místě, a tak poskytly Božímu lidu bezpečnou cestu. A nediv se, když slyšíš o tom prvním lidu vyprávět takové události; vždyť tobě, křesťane, který jsi ve svátosti křtu prošel jordan-

skými proudy, slibuje Boží slovo věci ještě mnohem větší a vznešenější, přímo cestu a průchod samým povětrím.

Jen si poslechni, co říká o spravedlivých Pavel: *Budeme uchváce- ni v oblacích do vzduchu vstříc Kristu, a pak už budeme s Pánem navždycky.* Není vůbec nic, čeho by se musel spravedlivý bát, celé stvo- ření mu slouží.

A poslyš také, co mu slibuje Bůh ústy proroka: *Když půjdeš ohněm, plamen tě neožehne, neboť já jsem Hospodin, tvůj Bůh.* Spravedlivého tedy přijme každé místo a celé stvoření mu prokazuje povinnou služ- bu. A nemysli si, že se všechny tyto věci děly jen dřív, kdežto tebe, který o tom teď slyšíš, že se nic takového netýká! To všechno se tajemným způsobem naplňuje i na tobě. Vždyť i ty, kterýs nedávno opustil tem- notu modloslužby a toužíš naslouchat slovům Božího zákona, teď prá- vě vycházíš z Egypta.

Když jsi byl přijat do počtu katechumenů a začal ses řídit církev- ními příkázáními, prošel jsi Rudým mořem a ocitl ses na cestě pouš- tí. A denně se tu na čas zastavuješ, abys naslouchal Božimu zákonu a hleděl na Mojžíšovu tvář ozářenou Boží slávou. A až přistoupíš k ta- jemnému křestnímu prameni a přítomní kněží a jáhnové tě zasvěti do onoho ctihodného a slavného svátostného tajemství, které znají jen ti, kterým náleží je znát, tehdy také prostřednictvím kněžské služby pro- jdeš Jordánem a vstoupíš do zaslíbené země; tam tě po Mojžíšovi přiví- tá nový Jozue, Ježíš, a sám se ti stane vůdcem na nové cestě.

A ty pamětliv tolika a tak mocných Božích činů – vždyť se před tebou rozestoupilo moře a voda v řece se zastavila – ty se k nim obrátíš a zvo- láš: *Co je ti, moře, že prcháš? A ty, Jordáne, že se obracíš nazpět? Hory, proč poskakujete jako berani, pahorky, proč skáčete jako jehňata?* A Bo- ží slovo odpoví a řekne: *Před Boží tváří poskočila země před tváří Boha Jakubova, jenž mění skálu v bažinu, křemen v prameny vod.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mdr 17,1; 19,22; Žl 77 (76), 20

Veliké a neproniknutelné jsou tvé úradky, Bože. * Zvelebil a oslavil jsi svůj lid.

V. Mořem vedla tvá cesta, tvá stezka spoustami vod. * Zvelebil.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Jozue

5,13–6,21

Opevněné město nepřitele se zhroutilo

Když byl Jozue u Jericha, rozhlédl se, a hle, naproti němu stojí muž a má v ruce tasený meč. Jozue šel k němu a zeptal se ho: »Patříš k nám nebo k naším protivníkům?« Odvětil: »Nikoli. Jsem velitel Hospodinova zástupu, právě jsem přišel.« I padl Jozue tváří k zemi, klaněl se a otázel se: »Jaký rozkaz má můj pán pro svého služebníka?« Velitel Hospodinova zástupu Jozuovi odpověděl: »Zuj si z nohou opánky, neboť místo, na němž stojíš, je svaté.« A Jozue tak učinil.

Jericho se před Izraelity důkladně uzavřelo; nikdo nevycházel ani nevcházel.

Ale Hospodin řekl Jozuovi: »Hleď, vydal jsem ti do rukou Jericho i jeho krále s udatnými siláky. Vy všichni bojovníci obejdete město vždy jednou kolem. To budeš dělat po šest dní. Sedm kněží ponese před archou sedm polnic z beraních rohů. Sedmého dne obejdete město sedmkrát a kněží zatroubí na polnice. Až zazní táhlý tón z beraního rohu, jakmile uslyšíte zvuk polnice, vyrazí všechen lid mohutný válečný pokřik. Hradby města se zhroutí a lid je zteče, každý tam, kde právě bude.« Jozue, syn Nunův, tedy povolal kněze a nařídil jim: »Přineste archu úmluvy a sedm kněží ať nese před Hospodinovou archou sedm polnic z beraních rohů.« Lidu řekl: »Pojďte a obcházejte město a ozbrojenci ať jdou před Hospodinovou archou.«

Stalo se, jak Jozue lidu nařídil. Sedm kněží nesoucích sedm polnic z beraních rohů se ubíralo před Hospodinem a troubilo na polnice a archa Hospodinovy úmluvy šla za nimi. Ozbrojenci šli před kněžími troubícími na polnice a shromážděný zástup šel za archou, šli a troubili na polnice. Jozue dále lidu přikázal: »Zdržte se válečného pokřiku, ani nehlesnete, ani slovo nevyjde z vašich úst, až do dne, kdy vám nařídím: Strhněte pokřik. Pak strhnete pokřik.« Obešla tedy Hospodinova archa město jednou kolem. Pak šli do tábora a v táboře přenocovali.

Za časného jitra přinesli Jozue a kněží Hospodinovu archu. Sedm kněží neslo před Hospodinovou archou sedm polnic z beraních rohů a za pochodu troubilo na polnice. Ozbrojenci šli před nimi a shromážděný zástup šel za Hospodinovou archou; šli a troubili na polnice. I druhého dne obešli město jednou a vrátili se do tábora. To dělali po šest dní.

Ale sedmého dne časně, hned jak vzešla jitřenka, obešli město týmž způsobem sedmkrát; jen onoho dne obcházel město sedmkrát. Když obcházelí posedmé, zatroubili kněží na polnice a Jozue lidu nařídil: »Strhněte válečný pokřik, neboť vám Hospodin město vydal. Město se vším všudy je prokleté před Hospodinem. Naživu zůstane jen nevěstka Rachab se všemi, kteří jsou u ní v domě, neboť skryla posly, které jsme vyslali. Jenom se mějte na pozoru před tím, co je prokleté, abyste nebyli vyhubeni jako prokletí, kdybyste vzali něco prokletého. Privola-

li byste na izraelský tábor kletbu a uvrhli jej do zkázy. Všechno stříbro a zlato i bronzové a železné předměty budou zasvěceny Hospodinu, dá se to na Hospodinův poklad.«

Když kněží zatroubili na polnice, lid strhl válečný pokřik. Jakmile lid zaslechl zvuk polnice, strhl mohutný pokřik. Hradby se zhroutily a lid vstoupil do města, každý tam, kde právě byl. Tak dobyli město. Všechno, co bylo v městě, vyhubili ostřím meče jako prokleté, muže i ženy, mladíky i starce, též skot a brav i osly.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Iz 25,1.2; Žid 11,30

Hospodine, ty jsi můj Bůh, budu tě oslavovat a chválit tvé jméno. * Změnil jsi město v hromadu trosek, navěky nebude vystavěno.

V. Vírou padly jerišské hradby, když je obcházeli sedm dní. * Změnil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií kněze Origena na knihu Jozue

O dobytí Jericha

Jericho je obklíčeno a je ho třeba dobýt. Ale jak bude Jericho dobyto? Nebude proti němu tasen meč, neužije se berana na zničení hradeb ani nezasviští šípy. Ozvou se pouze kněžské polnice, a tím se hradby Jericha zřítí.

V Písmu se častěji setkáváme s tím, že Jericho znamená vůbec svět. Vždyť i člověk, o němž se vypráví v evangeliu, že sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a upadl do rukou lotrů, představuje bezpochyby Adama zapuzeného z ráje do vyhnanství tohoto světa. A také ti slepci, ke kterým Ježíš v Jerichu přišel a vrátil jim zrak, znázorňují lidi, kteří jsou v tomto světě stíženi slepotou nevšímavosti, ale přichází k nim Boží Syn. Takže toto Jericho, to znamená tento svět, se má zhroutit. Konec světa ostatně svaté knihy ohlásily již dávno.

A čím má být způsoben jeho konec? Jakými nástroji? *Hlasy polnic*, jak se tu píše. Jakých polnic? Toto skryté tajemství ti odhaluje Pavel. Poslechni si, co říká: *Zazní polnice, a ti, kdo zemřeli v Kristu, budou vzkříšeni k nepomýjitelnosti; a až bude dán rozkaz, až zazní archandělův hlas a Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe.* Tak tedy Ježíš, náš Pán, polnicemi přemůže Jericho a zboří ho, takže se z něho zachrání jedině nevěstka Rachab s celou svou rodinou. Ježíš, náš Pán, přijde, jak je o něm psáno; a přijde za zvuku polnic.

A zachrání jedině tu, která přijala jeho zvědy, tu, která přijala jeho apoštoly ve víře a poslušnosti a zavedla je na nejpřednější místo svého domu. Kéž Pán tuto nevěstku připojí a přidruží k Izraelovu domu. Ale

nepřipomínejme a nevyčítejme jí starou vinu. Kdysi byla sice nevěstkou, nyní však je čistá panna, zasnoubená jedinému, čistému muži, Kristu. Poslouchej, co o ní říká apoštol: *Musím vás představit jako čistou pannu jedinému muži, Kristu.* I on sám k ní patřil, jak říká: *Vždyť i my jsme byli kdysi nerozumní, neposlušní, bloudili jsme, byli jsme otroky všelijakých žádostí a rozkoší.*

A chceš se ještě více dovědět, jak to, že už nevěstka není nevěstkou? Poslouchej ještě, co Pavel říká: *Takoví jste byli, ale dali jste se obmýt, byli jste posvěceni pro jméno našeho Pána Ježíše Krista a skrze Duchu našeho Boha.* Aby mohla vyváznout, a nezahynula spolu s Jerichem, dostala Rachab od zvědů jako bezpečné znamení spásy purpurové vlákno. A také skrze purpur, Kristovu krev, dochází spásy tato obecná církev v samém Ježíši Kristu, našem Pánu. Jemu patří sláva a moc na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 49,22.26; Jan 8,28

Hle, ukážu národům své znamení. * Celý svět pozná, že já jsem Pán, tvůj vykupitel.

V. Až povýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že jsem to já. * Celý.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Jozue

10,1-14; 11,15-17

Lid Boží obsadil zemi Kanaán

Adonisedek, král jeruzalémský, se doslechl, že Jozue dobyl Haj a zničil jej jako naložil s Jerichem a s jeho králem, tak naložil s Hájem a s jeho králem a že obyvatelé Gibeonu uzavřeli s Izraelem mír a jsou nyní mezi nimi. Tu se začali velmi bát, neboť Gibeon byl veliké město jako jedno z měst královských; byl větší než Haj a všichni jeho muži byli siláci. Proto poslal Adonisedek, král jeruzalémský, vzkaz Hohamovi, králi hebronskému, Píramovi, králi jarmutskému, Jařiovi, králi lachišskému a Debirovi, králi eglonskému: »Přitáhněte mi na pomoc, ať porazíme Gibeon, neboť uzavřel mír s Jozuem a syny Izraele!« Pět amoritských králů se tedy vydalo společně na pochod, králové jeruzalémský, hebronský, jarmutský, lachišský a eglonský, každý se svými vojáky. Oblehli Gibeon a zahájili proti němu boj.

Gibeonští muži poslali k Jozuovi do tábora v Gilgalu s prosbou: »Nechávej své služebníky bez pomoci! Pospěš rychle k nám a zachraň nás. Pomoz nám, neboť se proti nám srotili všichni amoritští králo-

vě, kteří sídlí v pohoří.« I vytáhl Jozue z Gilgalu a s ním všechen bojeschopný lid, všichni siláci.

I řekl Hospodin Jozuovi: »Neboj se jich, neboť jsem ti je vydal do rukou. Žádný z nich před tebou neobstojí.« Jozue táhl z Gilgalu po celou noc a náhle je přepadl. A Hospodin je před Izraelem uvedl ve zmatek. Připravil jim u Gibeonu zdrcující porážku. Pronásledoval je směrem k bethoronskému svahu a pobíjel je až do Azeky a Makedy. Když před Izraelem utíkali a byli na bethoronské stráni, vrhal na ně Hospodin z nebe balvany až do Azeky; tak umírali. Těch, kteří zemřeli po kameném krupobití, bylo více než těch, které synové Izraele pobili mečem.

Tehdy mluvil Jozue k Hospodinu, v den, kdy Hospodin vydal synům Izraele Amoritů. Řekl před očima Izraele:

»Nehýbej se, slunce, v Gibeonu, měsíci, v dolině Ajalonu.« A slunce se nepohnulo a měsíc stál, dokud lid nevykonal pomstu nad svými nepřáteli.

Není to zapsáno v Knize Spravedlivého? Slunce stálo v polovině nebes a nepospíchalo k západu po celý den. Nikdy předtím ani potom nebylo dne, jako byl onen, aby Hospodin tak vyslyšel něčí hlas, neboť Hospodin bojoval za Izraele.

Jak přikázal Hospodin svému služebníku Mojžíšovi, tak Mojžíš přikázal Jozuovi a tak Jozue učinil. Nevynechal nic ze všeho toho, co Hospodin Mojžíšovi přikázal.

Jozue zabral celou tu zemi: pohoří i celý Negeb, celou zemi Gošen, Přímořskou nížinu i Jordánskou pustinu, izraelské pohoří i přilehlou Přímořskou nížinu, od holých hřbetů, zvedajících se k Seiru, až k Balgadu na Libanonské planině pod pohořím Hermonem. Všechny jejich krále zajal, pobil a usmrtil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 34,13.15

Vyvedu je z národů, shromáždím je ze zemí a přivedu je do jejich vlasti; * budu je pást na izraelských horách, v údolích i na zemských lučinách.

V. Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek. * Budu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Ambrože, biskupa, na žalmy

Drahá kniha žalmů

I když celé Písmo svaté dýchá milostí Boží, přece jen zvlášť drahá je kniha Žalmů. Vždyť i Mojžíš, ačkoli jinak vylíčil činy předků prostými slovy, jakmile nezapomenutelným způsobem převedl národ našich

praotců přes Rudé moře a uviděl, jak se vody zavřely nad králem Faraónem a všemi jeho vojsky, dal vzlétnout svému duchu k výšinám (dosáhl přece něčeho, co bylo nad jeho lidské síly) a zapěl Hospodinu vítěznou píseň. Také Mirjam vzala bubínek a povzbuzovala ostatní ženy slovy: *Zpívejme Hospodinu, neboť je velmi vznešený. Koně i jezdce svrhl do moře.*

Dějiny (Božího lidu) nám dávají návod k jednání, zákon poučuje, proroctví zvěstují a napomenutí vedou k nápravě, poučné spisy radí. V knize Žalmů je to nejlepší z to-ho všeho a přímo prostředek spásy člověka. Každý, kdo v nich čte, může zde nalézt vybraný lék na rány svého vlastního trápení. Každý, kdo se chce správně rozhodnout, zde najde připravené rozličné druhy duchovního zápolení jakoby na kolbišti pro všechny duše nebo nějakém cvičišti ctností a může si vybrat to, o čem se sám domnívá, že je to pro něho nejvhodnější, aby tak co nej snadněji dosáhl věnce vítězství.

Jestliže se někdo snaží poznat činy předků a chtěl by je napodobit, najde v jediném žalmu celý běh dějin praotců. A ve zkratce si je může uložit jako poklad do paměti. Chce-li někdo poznat sílu zákona, který je zcela vázán na lásku (*neboť kdo druhého miluje, splnil zákon*), ať čte v žalmech o tom, jak velkou lásku měl jediný člověk, který se sám vydal do těžkých nebezpečí, aby zahladil hanbu celého národa; a pozná, že sláva lásky není o nic menší než vítězství ctnosti.

A co mám říci o prorocké síle žalmů? Zatímco jiní zvěstovali jen v náznacích, ukazuje se, že jedinému Davidovi bylo zjevné a otevřeně přislíbeno, že se Pán Ježíš narodí z jeho rodu. Neboť Pán mu řekl: *Potomka z tvého rodu dosadím na tvůj trůn.* Ale v žalmech se Ježíš pro nás nejenom rodí, ale také podstupuje ono spasitelné umučení, odpočívá v hrobě, vstává z mrtvých, vystupuje na nebe a usedá po Otcově pravici. To, co by se neodvážil říci žádný člověk, to zde zvěstoval právě prorok David, a později to v Evangeliu vyhlásil sám Pán.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 57 (56), 89

Plné důvěry je mé srdce, Bože, plné důvěry je mé srdce; * budu zpívat a hrát.

V. Probuď se, má duše, probuď se, citero a harfo, chci vzbudit jitřenku.

* Budu.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Jozue

24, 17.13–28

Obnova smlouvy v zaslíbené zemi

Jozue shromáždil všechny kmeny Izraele do Sichemu a svolal přední muže Izraele, jeho náčelníky, soudce a písaře. Když předstoupili před Boha, řekl Jozue všemu lidu: »Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Vaši předkové jako Terach, otec Abrahámův a Náchorův, přebývali kdysi za řekou (Eufratem) a sloužili jiným bohům. Vzal jsem Abraháma, vašeho otce, (ze země) za řekou (Eufratem) a vodil jsem ho po celé zemi kananejské, rozmnožil jsem jeho potomstvo a dal jsem mu Izáka. Izákovi jsem dal Jakuba a Ezaua, a Ezauovi do vlastnictví jsem dal hory Seir, zatímco Jakub a jeho synové sestoupili do Egypta. Potom jsem poslal Mojžíše a Aróna a potrestal jsem Egyptány divy, které jsem u nich způsobil, a pak jsem vás vyvedl. Vaše otce jsem vyvedl z Egypta a přišli jste k moři. Egyptané však pronásledovali vaše otce a vozy a jezdce k Rákosovému moři. Křičeli k Hospodinu, a on položil temnotu mezi vás a Egyptány; dal je zaplavit mořem, a to je přikrylo. Na vlastní oči jste viděli, co jsem Egyptanům způsobil! Pak jste přebývali dlouhý čas na poušti.

Dal jsem vám zemi, na níž jste se nelopotili, města, která jste nevystavěli, a přece v nich bydlíte a jíte z vinic a oliv, které jste nevysadili.«

»Nuže, bojte se Hospodina a služte mu dokonale a upřímně. Odstraňte bohy, kterým sloužili vaši předkové za řekou (Eufratem) a v Egyptě, a služte Hospodinu! Jestliže se vám nelíbí sloužit Hospodinu, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda bohům, kterým sloužili vaši předkové za řekou (Eufratem), či bohům Amoritů, v jejichž zemi přebýváte. Já však a má rodina budeme sloužit Hospodinu!«

Lid odpověděl: »Daleko ať je od nás myšlenka, že bychom opustili Hospodina a sloužili bohům cizím. Vždyť Hospodin je náš Bůh. On vyvedl nás a naše otce z egyptské země, z domu otroctví, a udělal před našima očima tyto veliké divy a chránil nás po celé cestě, kterou jsme šli, a mezi všemi národy, jejichž středem jsme procházeli. Hospodin vyhnal před námi všechny národy a Amority, kteří přebývali v zemi. I my chceme sloužit Hospodinu, neboť je náš Bůh!«

Tu řekl Jozue lidu: »Nebudete moci sloužit Hospodinu, neboť on je Bůh svatý, on je Bůh žárlivý, nebude snášet vaše přestupky a vaše hříchy. Jestliže opustíte Hospodina a budete sloužit bohům cizím, tu on se od vás odvrátí, zle s vámi naloží a zahubí vás, i když vám předtím prokázal dobrodiní.«

Ale lid Jozuovi odpověděl: »Nestane se tak, neboť chceme sloužit Hospodinu!« Nato Jozue řekl lidu: »Sami jste si svědky, že jste si vyvolili Hospodina a chcete mu sloužit!« a oni odpověděli: »Ano, jsme svědky!« Jozue pokračoval: »Nuže, odstraňte cizí bohy, kteří jsou u vás, a při-

kloňte své srdce k Hospodinu, Bohu Izraele!« Lid odpověděl Jozuovi: »Hospodinu, našemu Bohu, chceme sloužit a jeho hlas poslouchat!«

Tak v onen den Jozue sjednal s lidem smlouvu a dal mu v Sichemu zákony a právní ustanovení. Jozue napsal tato slova do knihy Božího zákona. Pak vzal velký kámen a postavil ho tam pod terebint, který byl na místě zasvěceném Hospodinu. Jozue řekl všemu lidu: »Hle, tento kámen bude mezi námi jako svědek, neboť slyšel všechna Hospodinova slova, která k nám mluvil, a bude vám jako svědek, abyste svého Boha nezapírali.« A Jozue lid propustil, každého do jeho dědičného podílu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Joz 24, 16.24; 1 Kor 8,56

Daleko ať je od nás myšlenka, že bychom opustili Hospodina a sloužili cizím bohům, * Hospodinu, našemu Bohu, chceme sloužit a jeho hlas poslouchat.

V. Pro nás je pouze jeden Bůh. * Hospodinu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Ambrože, biskupa, na žalmy

Budu zpívat s vroucností, ale chci, aby zároveň zpíval i rozum

Co je půvabnější než žalm? Krásně o tom mluví sám David, který říká: *Chvalte Hospodina, protože žalm je dobrý: Ať zní našemu Bohu příjemné a krásné chválení.* A skutečně, v žalmech je všechno: děkovný chvalozpěv Božího lidu a Boží oslava, chvála lidu i hold veškerenstva; v žalmech promlouvá celý svět i hlas církve, zní v nich jásavé vyznání víry i naprostá oddanost Boží moci, radost ze svobody, křik veselí i ozvěna radosti. Žalm mírní hněv, brání neklidu, přináší úlevu ve smutku. Je ochráncem v noci, vůdcem a rádcem za dne; je naším štítem ve strachu, svátečním hodem ve svatosti; je obrazem klidu a zárukou míru a svornosti; tak jako citera vytváří z rozdílných a nestejných hlasů jediný souzvuk písně. Žalm rozeznává počátek dne, žalmem zní i jeho konec.

V žalmu se střetává učení s krásou: zpěv je pramenem potěšení a zároveň nám přináší poučení. Co všechno jenom ti přijde na mysl při čtení žalmů! Tady čtu *Zpěv pro milého*, a hned hořím touhou po svaté lásce. Jinde narážím na milost zjevení, na svědectví o zmrtyvýchvstání a na dary nových zaslíbení. A opět jinde se učím vyhýbat hříchu a nestydět se za lítost nad svými vinami.

Co jiného je tedy žalm, než nástroj ctností, na který hraje ctihodný prorok pomocí Ducha svatého jako na lyru a rozeznívá zemi líbeznou nebeskou melodií? Když pomocí nástroje se strunami ze střev mrtvých

zvířat vytváří z různosti rozličných tónů souzvuk a vysílá k nebesům píseň Boží chvály, zároveň nás tím přece poučuje, že nejprve musíme zemřít hříchu a pak z nástroje svého těla vyloudit akord ctnostných skutků, aby se naše láska a zbožnost donesla k Pánu.

David nás také naučil, že je třeba, abychom zpívali v hloubi duše, aby nám žalmy zněly v srdci. A stejnou věc prohlašoval i Pavel, když říkal: *Budu konat modlitbu s vroucností, ale chci, aby se přitom modlil i rozum; budu zpívat chvály s vroucností, ale chci, aby je zároveň zpíval i rozum.* Je totiž třeba utvářet náš život i skutky se zřetelem k vyšším cílům, aby sladké potěšení nedráždilo tělesné vášně, poněvadž ty nevedou k osvobození duše, nýbrž ji zatěžují. I svatý Prorok přece připomíná, že zpívá žalmy, aby vykoupil svou duši, když říká: *Budu tě opěvovat na citeře, Bože, Svatý Izraele! Jásat budou moje rty, když ti budu zpívat, i má duše, kterou jsi vykoupil.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ž1 92 (91), 2.4

Dobré je chválit Hospodina, * opěvovat tvé jméno, Svrchovaný!

V. Na desetistrunné harfě a lyře, písni s doprovodem citery * opěvovat.

11. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Soudců

2,6–3,4

Přehled doby Soudců

Když Jozue propustil lid, odebrali se synové Izraele každý do svého dědictví, aby obsadili zemi. Lid sloužil Hospodinu po všechny dny Jozuovy a po celou dobu života starších, kteří Jozua přežili a viděli celé velké Hospodinovo dílo, které pro Izraele vykonal.

I zemřel Hospodinův služebník Jozue, syn Nunův, ve věku sto desíti let. Pochovali ho na jeho dědičném území v Timmatcheresu v Efraimském pohoří severně od hory Gaaše. Též celé ono pokolení se odebralo ke svým otcům. Po nich nastoupilo jiné pokolení, které neznalo Hospodina ani jeho dílo, jež pro Izraele vykonal.

Synové Izraele konali to, co se Hospodinu nelíbilo: sloužili Bálům. Opustili Hospodina, Boha svých otců, který je vyvedl z egyptské země, a chodili za jinými bohy, za bohy sousedních národů, klaněli se jim, a tak popouzeli Hospodina k hněvu. Opustili Hospodina a sloužili Bálovi a Astartám. Proto vzplanul Hospodinův hněv proti Izraeli, vydal je do moci lupičů a ti je plenili, vydal je napospas okolním nepřátelům, takže jim už nemohli odolat. Do všeho, co podnikali, zasahovala Hospodinova ruka k jejich neštěstí, jak to Hospodin řekl a přísahal. Uvedl je do svrchované tísně.

Tu jim Hospodin povolával soudce a ti je vysvobozovali z moci jejich plenitelů. Ale ani své soudce neposlechli, byli Hospodinu nevěrní, klaněli se cizím bohům, sešli rychle z cesty, kterou chodívali jejich otcové, když poslouchali Hospodinovy příkazy. Oni tak nejednali. Jestliže jim Hospodin povolal soudce, pomáhal mu a vysvobozoval je z moci nepřátel, dokud ten soudce žil, neboť Hospodin měl soucit, když sténali pod svými utlačovateli a tyrany. Jakmile však soudce zemřel, obrátili, jednali hůř než jejich otcové. Chodili za jinými bohy, sloužili a klaněli se jim, neustoupili od svých zločinů a od svého zatvrzelého jednání.

Proto Hospodin vzplanul proti Izraeli hněvem a prohlásil: »Protože tento národ přestoupil moji smlouvu, kterou jsem uložil jejich otcům, a neposlouchají mě, ani já už před nimi nevyženu žádný z těch národů, které ponechal Jozue, než zemřel. Jimi budu Izraele zkoušet, zda bude chodit po cestě Hospodinově právě tak bedlivě jako jejich otcové, či ne-

bude.« Hospodin tam proto tyto národy nechal a nevyhnal je hned, ani je nevydal do Jozuových rukou.

Tyto národy ponechal Hospodin, aby jimi zkoušel Izraele, totiž všechny ty, kteří nepoznali žádné boje o Kanaán, aby je pokolení synů Izraele poznala a naučila se bojovat, ti totiž, kteří předtím boj vůbec nepoznali: ponechal pět filišťanských knížat a všechny Kananejce i Sidoňany a Chivity, kteří obývali Libanonské pohoří od hory Baalhermonu až po cestu do Ematu. Ti zůstali, aby byl skrze ně Izrael zkoušen, aby se ukázalo, budou-li poslouchat Hospodinovy příkazy, které přikázal jejich otcům skrze Mojžíše.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 106 (105), 40.41.44.45; Sd 2,16

Hospodinův hněv vzplanul proti jeho národu, vydal je do moci pohanů; ale shlédl na jejich soužení, když slyšel jejich prosbu. * Slitoval se pro své velké milosrdenství.

V. Povolával jim soudce a ti je vysvobožovali z moci jejich plenitelů. * Slitoval.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Modlitba ať vychází z pokorného srdce

Když se modlíme, přednášejme své prosby ukázněně, klidně a skromně. Mějme na mysli, že stojíme před Boží tváří. Měli bychom se líbit Božím očím jak držením těla, tak tónem hlasu. Neboť je neslušné křičet a hlaholit, ale sluší se naopak modlit uctivě a skromně. Kromě toho náš Pán a Učitel přikázal nám modlit se v ústraní na místech odlehlých a skrytých, ba i v ložnici. To se lépe srovnává s vírou, vždyť máme vědět, že Bůh je všudypřítomný, že vidí a slyší každého a úplnost jeho velebnosti proniká i místa odlehlá a skrytá, jak stojí v Písmu: *Copak jsem Bohem jen zblízka, Bohem zdaleka už nejsem? Může se člověk schovat v úkrytu, abych já ho neviděl? Nejsem to já, který naplňuje nebe i zemi?* A jinde: *Všude jsou Hospodinovy oči a pozorují zlé i dobré.*

Také když se společně scházíme s bratřími a slavíme s Božím knězem svatou oběť, máme pamatovat na skromnost a ukázněnost. Nemáme odříkávat své modlitby nedbale a bez ladu a skladu a naše prosby mají být skromné a nemáme jimi na Boha dotírat s hlučnou povídavostí; Bůh přece neposlouchá hlas, ale srdce; a není třeba připomínat něco hlasitě tomu, který zná i naše myšlenky, jak potvrzuje Pán, když

říká: *Proč smýšlíte špatně ve svém srdci? Nebo na jiném místě: Všechny církevní obce poznají, že já zkoumám ledví i srdce.*

Na to dbala a to zachovávala Anna, předobraz církve z první Knihy královské. Neprosila Hospodina s hlasitým voláním, ale tíše a skromně, v samých hlubinách svého srdce. Její prosba byla skrytá, ale víra zjevná, a nemodlila se ústy, ale srdcem, poněvadž věděla, že i tak to Bůh slyší. A dostala všechno, oč žádala, protože prosila s vírou. Písmo svaté to ostatně dosvědčuje: *Mluvila ve svém srdci, pouze rty se jí pohybovaly, hlas ale nebyl slyšet; a Hospodin se na ni rozpomenul.* Podobně čteme v žalmech: *Na svých ložích uvažujte ve svém srdci a utište se. Také Jeremiášovými ústy uvádí a učí Duch svatý totéž: V duchu je třeba se ti klanět, Pane!*

Avšak ten, kdo se klaní, ať nezapomíná, nejmilejší bratři, ani na to, jak se modlil s farizejem v chrámě celník. Nehleděl opovážlivě k nebi ani nevztahoval pyšně ruce, ale bil se v prsa, vyznával své skryté hříchy a úpěnlivě prosil o pomoc Boží milosrdenství. A zatímco farizej byl spokojený sám se sebou, ospravedlnění si zasloužil spíše celník, který takto prosil, neboť nedoufal ve spásu pro svou nevinnost vždyť přece nikdo není bez viny, ale vyznal své hříchy a pokorně se modlil; a ten, který pokorným odpouští, jeho modlitbu vyslyšel.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Uvědomme si, že při modlitbě předstupujeme před Boha a jeho anděly.

* Ať naše slova vyjadřují naše smýšlení.

V. Bůh nás vyslyší ne pro naši mnohomluvnost, ale pro upřímné srdce a slzy lítosti. * Ať naše.

EVANGELIUM VIZ STR. 517

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Soudců

4, 1–24

Debora a Barak

Po Ahodově smrti se synové Izraele dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. I vydal je Hospodin napospas Jabinovi, králi kananejskému, který kraloval v Asoru. Velitelem jeho vojska byl Sisara; ten sídlil v Harosetu pohanů. I úpěli synové Izraele k Hospodinu, protože Jabin měl devět set železných vozů a po dvacet let syny Izraele krutě utlačoval.

Toho času v Izraeli soudila prorokyně Debora, žena Lapidotova. Sedávala pod Debořinou palmou mezi Rámou a Betelem v Efraimském pohoří a synové Izraele za ní přicházeli, aby je soudila. Ta poslala pro Baraka, syna Abinoemova z neftalimské Kedeše a naléhala na něho: »Sám Hospodin, Bůh Izraele, ti přikazuje: ,Táhni hned na horu Tábor a vezmi s sebou deset tisíc mužů z Neftalimovců a Zabulonovců. Já k tobě přivedu k potoku Kišonu velitele Jabinova vojska Sisaru i jeho vozy a jeho davy a dám ti jež do rukou.«

Barak jí odpověděl: »Půjdeš-li se mnou, půjdu, nepůjdeš-li se mnou, nepůjdu.« Řekla: »Určitě s tebou půjdu, avšak na cestě, kterou půjdeš, se neproslovíš, Hospodin totiž vydá Sisaru do rukou ženy.« I vstala Debora a vypravila se s Barakem do Kedeše. Barak svolal do Kedeše Zabulona a Neftaliho; táhlo za ním deset tisíc mužů, i Debora táhla s ním. A Kenijec Haber se odloučil od Kajina, od potomků Chobaba, tchána Mojžíšova, a přemístil svůj stan k dubu v Saanajimu u Kedeše. Když ohlásili Sisarovi, že Barak, syn Abinoemův, vytáhl na horu Tábor, shromáždil všechny své vozy, devět set železných vozů, i všechen lid, který měl v pohotovosti, z Harosetu pohanů k potoku Kišonu. Debora vyzvala Baraka: »Připrav se, toto je den, kdy ti Hospodin vydal Sisaru do rukou. Hospodin sám vytáhl před tebou.«

I sestoupil Barak z hory Táboru a za ním deset tisíc mužů. Hospodin ostrím meče uvedl před Barakem ve zmatek Sisaru a všechny jeho vozy a celý tábor. Sisara seskočil z vozu a prchal pěšky. Barak pronásledoval vozy a tábor až k Harosetu pohanů. Celý Sisarův tábor padl ostrím meče, nezůstal ani jediný.

Sisara prchal pěšky ke stanu Jahely, ženy Kenijce Habera, neboť mezi chasorským králem Jabinem a domem Kenijce Habera byl mír. Jahel vyšla Sisarovi vstříc a zvala jej: »Uchyl se ke mně, můj pane, neboj se!« Uchýlil se k ní do stanu a ona ho přikryla houní. Poprosil ji: »Dej mi, prosím, napít trochu vody, mám žízeň.« Otevřela měch s mlékem, dala mu napít a přikryla ho. Nato ji požádal: »Stůj u vchodu do stanu, a kdyby někdo přišel a ptal se tě: ‚Je zde někdo?‘ odpověz: ‚Není.«

I uchopila Jahel, žena Haberova, stanový kolík, vzala do ruky kladivo, přikradla se k němu a vrazila mu stanový kolík do spánku, že pronikl až do země. On totiž tvrdě spal, protože byl unaven. Tak zemřel. A tu, když Barak pronásledoval Sisaru, vyběhla mu Jahel vstříc a volala na něho: »Pojď, ukážu ti muže, kterého hledáš.« Vstoupil k ní, a hle, Sisara leží mrtev a v jeho spánku vězí stanový kolík.

Onoho dne pokořil Bůh kananejského krále Jabina před syny Izraele. Ruka synů Izraele začala postupně tvrdě doléhat na kananejského krále Jabina, až Jabina, krále kananejského zničili.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 1,27.29; 2 Kor 12,9; 1 Kor 1,28

Ty, kteří jsou ve světě bezmocní, vyvolil si Bůh, aby zahanbil mocné, aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet. * Neboť síla se tím zřejměji projeví ve slabosti.

V. Ty, kteří nejsou vůbec nic, vyvolil si Bůh, aby zlomil moc těch, kteří jsou »něco«. * Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka*Naše modlitba je veřejná a společná*

Učitel pokoje a Pán jednoty především nechtěl, abychom se modlili každý sám a soukromě, jako bychom prosili jen za sebe. Neříkáme: *Otče můj, jenž jsi na nebesích*, ani: *Chléb můj dej mi dnes*. A nikdo nežádá za odpuštění jen pro sebe, ani neprosí, aby jen on nebyl uváděn do pokušení a byl zbaven od zlého. Naše modlitba je veřejná a společná, a když se modlíme, nemodlíme se za jednotlivce, ale za všechny Boží lid, protože všichni tvoříme jednotu.

Bůh pokoje a Učitel svornosti, který nás vedl k jednotě, chtěl, aby se jeden modlil za všechny, stejně jako on sám v sobě nesl všechny. Touto zásadou se při modlitbě řídili tři jinoši zavření v ohnivě peci, svorní v jednohlasé prosbě a v jednotě ducha. Potvrzuje to spolehlivě Písmo svaté, když nás poučuje, jak se modlili, dává nám příklad, který máme při modlitbě následovat, abychom dokázali být jako oni. Práví totiž: *Tu tito tři jakoby jedněmi ústy chválili, velebili a oslavovali Boha*. Mluvili jako jedněmi ústy, a to je ještě neučil modlit Kristus.

A když se takto modlili, byla jejich slova účinná a působivá, protože modlitba pokojná, prostá a duchovní dochází u Pána sluchu. Dozvídáme se, že tak se modlili i apoštolové a učedníci po nanebevstoupení Páně. *Ti všichni jednomyslně setrvali v modlitbách spolu se ženami, s Ježíšovou matkou Marií a s jeho příbuznými*. Setrvali jednomyslně v modlitbách, a svou vytrvalou a svornou modlitbou ukazovali, že Bůh, který svorným dává přebývat v domě, vpouští do věčného Božího domova jen ty, kteří jsou při modlitbě jedné mysli.

Milovaní bratři, jaká to tajemství jsou skryta v modlitbě Páně, jak mnohá a jak veliká! Jsou shrnuta do několika slov, avšak co je v nich duchovní síly! Není tu opomenuto vůbec nic, všechno, oč máme prosit a se modlit, je obsaženo v tomto stručném Božím návodu. Pán praví: *Vy se modlete takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích.*;

Nový člověk, znovuzrozený a z Boží milosti svému Bohu navrácený, říká na prvním místě *Otče*, protože už začal být Božím dítětem. Neboť je řečeno: *Do vlastního přišel, ale vlastního nepřijali. Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno.* Kdo tedy uvěřil v jeho jméno a stal se Božím dítětem, má začít tím, že bude děkovat a vyznávat, že je Božím dítětem, a to tak, že Boha na nebesích nazve svým Otcem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ži 22(21),23; 57(56), 10

Budu vyprávět svým bratřím o tvém jménu, * uprostřed shromáždění budu tě chválit.

V. Budu tě chválit mezi národy, Pane, budu tě oslavovat mezi pohany. * Uprostřed.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Soudců

6,16.11–24

Povolání Gedeona

Synové Izraele se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. Proto je Hospodin vydal na sedm let do rukou Midjanitů. Ruka Midjanitů na Izraele mocně doléhala. Synové Izraele si dělali před Midjanity úkryty na horách, příkopy a opevnění.

Sotvaže Izrael zasel, přitáhli Midjanité s Amalekem a syny východu a přepadli jej. Položili se proti nim a ničili úrodu země až po cestu do Gázy. Neponechávali v Izraeli k obživě ani ovci ani býka ani osla. Přitáhli vždy se svými stády a stany; přihnali se jako kobylinky v takovém množství, že nebylo možno spočítat je ani jejich velbloudy. Přicházeli do země, aby ji ničili. Izrael byl od Midjanitů úplně zbídačen.

Hospodinův anděl přišel a sedl si v Ofře pod terebint, který patřil Abiezrovci Joašovi. Jeho syn Gedeon vyklepával (holí) v lisu pšenici, aby ji schoval před Midjanity. Hospodinův anděl se mu zjevil a řekl mu: »Hospodin s tebou, statečný hrdino!« Gedeon mu odpověděl: »Promiň, pane. Jestliže je Hospodin s námi, proč nás to vše stihlo? Kde jsou všechny jeho zázraky, o nichž nám vyprávěli naši otcové, když říkali: ‚Nevyvedl nás Hospodin z Egypta?‘ Ale nyní nás Hospodin zavrhl a vydal do moci Midjanitů.«

Hospodin se k němu obrátil a řekl: »Jdi v této své síle! Ty vysvobodíš Izraele z moci Midjanitů. Já tě posílám!« On namítl: »Promiň, Pane, jak mám vysvobodit Izraele? Hle, můj rod je nejslabší v Manassovi a já

jsem nejnepatrnější v domě svého otce!« Hospodin mu řekl: »Budu s tebou a ty pobiješ Midjanity, jako by to byl jeden muž.« (Gedeon) mu odpovéděl: »Jestliže jsem našel milost v tvých očích, dej mi znamení, že jsi to ty, kdo se mnou mluvíš. Přinesu ti dar a položím ho před tebe.« Souhlasil: »Zůstanu až do tvého návratu.«

Gedeon odešel a připravil kůzle a nekvašené chleby z míry mouky. Maso dal do košíku, polévku nalil do hrnce a přinesl (to vše) k němu pod terebint a podal mu to. Anděl Boží mu poručil: »Vezmi maso a nekvašené chleby a polož na tuto skálu. Polévku vylej!« On tak učinil. Hospodinův anděl se dotkl masa a nekvašených chlebů koncem napažené hole, kterou měl v ruce. Ze skály vyšlehl oheň a strávil maso i nekvašené chleby. Hospodinův anděl mu pak zmizel z očí.

Tu Gedeon viděl, že to byl Hospodinův anděl, a zvolal: »Běda mi, Pane, Hospodine, vždyť jsem viděl Hospodinova anděla tváří v tvář!« Hospodin mu řekl: »Pokoj tobě! Neboj se, nezemřeš!«

Gedeon tam vystavěl Hospodinu oltář a dal mu jméno: Hospodin je pokoj. Je v abiezerské Ofře až dodnes.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 45,34; Sd 6,14; srv. Iz 45,6

Já jsem Hospodin; pro svého služebníka Jakuba, pro Izraele, svého vyvoleného zavolal jsem tě jménem.* Jdi v této své síle! Ty vysvobodíš Izraele.

V. Aby všichni poznali, že já jsem Hospodin, a že nikdo jiný není Bůh.* Jdi v této.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Posvěť se jméno tvé

Jak shovívavý je k nám Pán a jak velikou nám prokazuje laskavost a dobrotu, když chce, abychom se před Boží tváří modlili tak, že svého Pána oslovujeme: Otče!, a sami se nazýváme Božími syny, tak jako je Božím Synem Kristus! Nikdo z nás by se neodvážil užívat v modlitbě takového oslovení, kdyby nám on sám nedovolil se tak modlit. Proto máme mít na paměti a uvědomovat si, milovaní bratři, že když Boha nazýváme svým Otcem, máme se jako Boží děti také chovat, aby stejně jako my máme radost, že Bůh je naším Otcem, měl také radost on z nás.

Žijme tak, abychom byli jako Boží chrámy a aby bylo opravdu vidět, že v nás přebývá Bůh. Ať se naše jednání nezpronevěruje Duchu: když

už jsme začali být duchovní a Boží, máme také podle Ducha a božsky myslet a jednat. Vždyť přece sám Pán Bůh řekl: *Ty, kdo mě ctí, poctím, ale ti, kdo mnou pohrdají, budou zlehčeni.* A také svatý apoštol napsal ve svém listě: *Už nepatříte sami sobě: Byli jste přece koupeni, a to za vysokou cenu. Oslavujte proto Boha svým tělem.*

Potom říkáme: *Posvěť se jméno tvé!* Tím nepřejeme Bohu, aby ho posvěcovaly naše modlitby, ale vyprošujeme si od něho, aby bylo jeho jméno posvěcováno v nás. Vždyť od koho by mohl být Bůh posvěcován, když jen on posvěcuje? Ale protože sám řekl: *Buďte svatí, neboť já jsem svatý,* prosíme ho a modlíme se, abychom vytrvali v tom, čím jsme začali být, když jsme byli posvěceni křtem. A prosíme o to každý den. Každodenně se totiž potřebujeme posvěcovat; protože každodenně kleáme, neustálým posvěcováním se musíme očišťovat od svých hříchů.

A jaké je to posvěcování, kterého se nám dostává z Boží dobroty, to hlásá apoštol, když říká: Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani zhýralci, ani lidé zvrácení, ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani utrhači, ani lupiči nebudou mít v Božím království účast. A takoví bývali někteří z vás. Ale dali jste se obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni pro jméno Pána Ježíše Krista a skrze Ducha našeho Boha. Říká, že jsme byli posvěceni ve jménu Pána Ježíše Krista a v Duchu našeho Boha. Modlíme se, aby v nás toto posvěcení zůstalo, a protože náš Pán a soudce toho, kterého uzdravil a kterému daroval život, varuje, aby už nehřešil a nepotkalo ho něco horšího, neustále v modlitbě prosíme a dnem i nocí žádáme, aby v nás sám Bůh chránil a uchovával posvěcení a nový život, které dostáváme z jeho milosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 36,23.27; Lv 11,44

Posvětím své veliké jméno a vložím do vás svého ducha, * způsobím, že budete žít podle mých zákonů, zachovávat má přikázání a plnit je.

V. Buďte svatí, protože já jsem svatý. * Způsobím.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Soudců

6,3–37,8.16–22a

Gedeon zvítězil s nepatrným vojskem

Celý Midjan spolu s Amalekem a syny východu se spojili, přešli Jordán a utábořili se v dolině Jizreelu. Avšak Gedeona vyzbrojil duch Hospodinův a on zatroubil na polnici, a tak svolal k sobě Abiezrovce. Rozezlal posly po celém Manassesovi, takže i ten byl k němu přivolán. Ro-

zeslal také posly k Ašerovi, Zabulonovi a Neftalimu a oni jim vytáhli naproti.

Potom Gedeon prosil Boha: »Chceš mou rukou vysvobodit Izraele, jak jsi prohlásil? Hle, rozprostírám na humně ovčí rouno. Bude-li rosa jenom na rouně a všude po zemi bude sucho, poznám, že mou rukou vysvobodíš Izraele, jak jsi řekl.« Tak se také stalo. Nazítří za časného jitra rouno vyždímal a vytlačil z něho plný koflík rosy. Gedeon dále prosil Boha: »Nechť proti mně nevzplane tvůj hněv, když promluví ještě jednou. Rád bych to s rounem zkusil ještě jednou. Kéž je jenom rouno suché a všude po zemi rosa!« A Bůh to tak té noci učinil. Jenom rouno bylo suché, zatímco všude po zemi byla rosa.

Za časného jitra se Jerobaal, to je Gedeon, a všechen lid, který byl s ním, utábořili u pramene Haralu. Tábor Midjanitů byl od něho na sever, v dolině za návrším More. I řekl Hospodin Gedeonovi: »Je s tebou příliš mnoho lidu, než abych jim vydal Midjanity do rukou, aby se Izrael vůči mně nevychloubal: ‚Vysvobodil jsem se vlastní rukou.‘ Nuže, provolej teď k lidu: Kdo se bojí a třese, ať se z Gileadského pohoří vrátí a vzdálí.« Vrátilo se dvaadvacet tisíc mužů z lidu, zůstalo jich jen deset tisíc. Hospodin však Gedeonovi řekl: »Ještě je lidu mnoho. Poruč jim, ať sestoupí k vodě, tam ti je vyzkouším. O kom ti řeknu: Půjde s tebou, ten s tebou půjde. Ale nesmí jít s tebou nikdo, o kom ti řeknu: Ten s tebou nepůjde.« Poručil tedy lidu sestoupit k vodě. Hospodin řekl Gedeonovi: »Postavíš zvlášť každého, kdo bude chlemtat vodu jazykem jako pes, a každého, kdo si při pití klekne na kolena.« Těch, kteří chlemtali a podávali si vodu rukou k ústům, bylo celkem tři sta mužů. Všechnen ostatní lid klekal při pití vody na kolena.

Hospodin řekl Gedeonovi: »Třemi sty mužů, kteří chlemtali, vás vysvobodím a vydám ti Midjanity do rukou. Všechnen ostatní lid ať odejde, každý do svého domova.« Lid si tedy nabral příděl potravy a svoje polnice a Gedeon propustil všechny izraelské muže, každého k jeho stanu; jen těch tři sta si podržel. Tábor Midjanitů ležel pod ním v dolině.

Těch tři sta mužů rozdělil do tří oddílů, všem jim dal do rukou polnice a prázdné džbány a do džbánů pochodně. Poručil jim: »Sledujte mě a dělejte, co já. Hle, půjdu na okraj tábora, a co udělám, udělejte i vy. Až spolu s ostatními, kteří budou se mnou, zatroubím na polnici, zatroubíte i vy na polnice okolo celého tábora a zvoláte: ‚Za Hospodina a za Gedeona!‘

Gedeon s třemi sty muži, kteří byli s ním, přišli na okraj tábora na počátku prostřední noční hlídky, právě když střídali strážné. Zatroubili na polnice a rozbili džbány, které měli v rukou. Tři oddíly najednou zatroubily na polnice a rozbily džbány; do levé ruky uchopili pochodně, do pravé polnice, aby troubili, a zvolali: »Meč za Hospodina a za Gede-

ona!« Zůstali stát kolem tábora, každý na svém místě. V celém táboře nastal divý spěch, zmateně pokřikovali a dávali se na útěk. Zatímco tři sta mužů troubilo na polnice, Hospodin obrátil v celém táboře meč jednoho proti druhému.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 1,27–29; Lk 1,52

Ty, kteří jsou ve světě bezmocní, vyvolil si Bůh, aby zahanbil mocné; ty, které svět má za neurozené a méněcenné, dokonce i ty, kteří nejsou vůbec nic, vyvolil si Bůh, aby zlomil moc těch, kteří jsou »něco«, * aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet.

V. Mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil. * Aby se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Přijď království tvé, buď vůle tvá

Modlitba Páně pokračuje: *Přijď království tvé*. O příchod Božího království k nám prosíme podobně, jako když žádáme, aby v nás bylo posvěcováno Boží jméno. Neboť kdy Bůh nevládne? Anebo kdy u něho začíná, co vždycky bylo a být nepřestává? Prosíme, aby přišlo naše království, které nám Bůh přislíbil a Kristus získal svou krví a svým utrpením; jestliže jsme napřed žili ve světě v otroctví, máme posléze spolu s Kristem kralovat, jak to sám slibuje, když říká: *Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa*.

I sám Kristus, milovaní bratři, může být tím Božím královstvím, po němž denně voláme, ať přijde, a přejeme si, aby ten příchod už brzy nadešel. Neboť jestliže je Kristus naším vzkříšením, protože v něm povstáváme k novému životu, stejně tak může být chápán jako Boží království, neboť v něm budeme vládnout. A správně prosíme o království Boží, to jest nebeské, protože je i království pozemské. Kdo se však už odřekl světa, je povýšen nad jeho pocty i kralování.

A dále v modlitbě pokračujeme slovy: *Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi*. Neříkáme tím, aby si Bůh dělal, co chce, ale prosíme, abychom my byli s to dělat to, co chce Bůh. Vždyť kdo může Bohu zabránit, aby udělal, co chce? Protože nám však překáží ďábel, aby se naše smýšlení a jednání ve všem podřizovalo Bohu, modlíme se a prosíme, aby se v nás uskutečnila Boží vůle. Má-li se ovšem v nás uskutečnit, musí sám Bůh chtít, to znamená, že potřebujeme pomoc a ochranu. Neboť nikdo nemá sílu ze sebe, ale každý má jistotu z Boží dobroty

a Božího milosrdenství. Ostatně i Pán ukazuje na slabost lidské přirozenosti, kterou vzal na sebe, když říká: *Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich.* A aby dal příklad svým učedníkům, že mají plnit vůli Boží a ne svou, dodává: *Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.*

Boží vůle pak je to, co sám Kristus konal a čemu učil: žít v pokoře, být pevný ve víře, skromný v řeči a spravedlivý v jednání, konat skutky milosrdenství, být ukázněných mravů; nedokázat bezpráví páchat, ale sám bezpráví snášet; žít s bratřími v pokoji, milovat Boha celým srdcem; mít na něm rád, že je Otec, a bát se ho, protože je Bůh; nedávat opravdu ničemu přednost před Kristem, poněvadž ani on nedal ničemu přednost před námi; přilnout k němu a nenechat se odloučit od jeho lásky, statečně a věrně stát při jeho kříži; a když dojde k zápasu o jeho jméno a čest, osvědčit při mluvení statečnost a vyznat Krista, při výsledku projevit důvěru v Boha a dát se do boje, při smrti ukázat vytrvalost a dostat korunu vítězství. To znamená, že chceme být Kristovými spolupodědici, že jednáme podle Božích přikázání a že plníme vůli Otce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 7,21; Mk 3,35

Ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce, * vejde do nebeského království.

V. Každý, kdo plní vůli Boží, to je můj bratr i sestra i matka. * Vejde.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Soudců

8,22–23.30–32; 9,1–15.19–20

Lid Boží se pokouší ustanovit krále

Izraelští muži požádali potom Gedeona: »Buď naším vladařem, ty i tvůj syn i vnuk, protože jsi nás vysvobodil z rukou Midjanitů.« Ale Gedeon je odmítl: »Nebudu vaším vladařem, ani můj syn nebude vaším vladařem. Nad vámi bude vládnout Hospodin!«

Gedeon měl sedmdesát synů, kteří vzešli z jeho beder; měl totiž mnoho žen. Také jeho družka mu v Sichemu porodila syna; jemu dal jméno Abimelech. I zemřel Gedeon, syn Joašův, v utěšeném stáří a byl pochován v hrobě svého otce Joaše v abiezerské Ofře.

Abimelech, syn Jerobaalův, odešel do Sichemu k bratrům své matky a promluvil k nim i k celé čeledi rodu své matky takto: »Oznamte všem sichemským občanům: Co je pro vás lepší, aby nad vámi vládlo sedmdesát mužů, sami Jerobaalovci, anebo aby nad vámi vládl jediný muž? Pamatujte, že jsem vaše krev a vaše tělo.« Bratři jeho matky oznámili

o něm toto všechno všem sichemským občanům a ti se k Abimelechovi přiklonili, neboť si řekli: »Je to náš bratr.« Potom mu vydali sedmdesát šekelů stříbra z chrámu Balberitova; za ně si Abimelech najal lehkomyšlné a bezohledné muže, aby ho provázeli.

Vešel do otcovského domu v Ofře a povraždil na jednom kameni své bratry Jerobaalovce, sedmdesát mužů. Zbyl jen Jotám, nejmladší syn Jerobaalův, protože se ukryl. Všichni měšťané ze Sichemu a celý Bet Millo se shromáždili. Šli a u posvátného dubu v Sichemu prohlásili Abimelecha králem.

Když to oznámili Jotamovi, šel a postavil se na vrcholu hory Garizim a nahlas na ně křičel: »Slyšte mě, měšťané Sichemu, aby Bůh slyšel i vás! Šly stromy pomazat nad sebou krále: Řekly olivě: ‚Kraluj nad námi!‘ Oliva jim odpověděla: ‚Mám opustit svůj olej, kterým se uctívají bozi i lidé, a kývat se nad stromy?‘

Stromy řekly fíkovníku: ‚Pojď a kraluj nad námi!‘ Fíkovník jim odpověděl: ‚Mám opustit svou sladkost a své výtečné ovoce a kývat se nad stromy?‘

Stromy řekly révě: ‚Pojď a kraluj nad námi!‘ Réva jim odpověděla: ‚Mám opustit svůj mošt, který obveseluje bohy i lidi a kývat se nad stromy?‘

Všechny stromy pak řekly bodláku: ‚Pojď a kraluj nad námi!‘ Bodlák odpověděl stromům: ‚Jestliže vskutku chcete pomazat mě nad sebou za krále, pojdte a hleďte útočiště v mém stínu; jestliže ne, vyšlehne z bodláku oheň a stráví libanonské cedry.‘

Jestliže jste tohoto dne jednali s Jerobaalem a s jeho domem věrně a bezelstně, radujte se z Abimelecha a také on ať se raduje z vás. Jestliže však nikoli, ať vyšlehne z Abimelecha oheň a pozře sichemské občany i Bet Millo, pak ať vyšlehne oheň ze sichemských občanů a z Bet Millo a pozře Abimelecha.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sd 8,23; Zj 5,13

Nebudu vaším vladařem, ani můj syn nebude vaším vladařem. * Nad vámi bude vládnout Hospodin.

V. Tomu, kdo sedí na trůně, i Beránkovi přísluší chvála, čest, sláva i moc na věčné věky! * Nad vámi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Po prosbě o chléb žádáme o odpuštění viny

Dále v modlitbě prosíme: *Chléb náš vezdejší (každodenní) dej nám dnes.* To lze chápat duchovně i doslovně, neboť Božím působením slouží chléb v obojím významu spáse. Vždyť Kristus je chléb života, avšak není to chléb všech, ale náš chléb. Tak jako říkáme *Otče náš*, poněvadž Bůh je Otcem těch, kdo ho poznávají a v něho věří, nazýváme Krista naším chlebem, protože je chlebem těch, kteří patří k jeho tělu.

A o tento chléb prosíme, abychom jej dostávali každý den, abychom my, kteří jsme v Kristu a denně přijímáme jeho eucharistii jako pokrm spáasy, nebyli odloučeni od Kristova těla pro nějaké těžší provinění, pro které bychom nesměli přijímat a museli se zdržet nebeského chleba. Vždyť on sám to hlásal, když řekl: *Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe: Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.*

Když tedy říká, že ten, kdo bude jíst z jeho chleba, bude žít navěky, pak stejně jako je zřejmé, že budou žít ti, kdo patří k jeho tělu a právem společenství přijímají eucharistii, je se naopak třeba obávat a modlit, aby nezůstal vzdálen spáse ten, kdo se zdržuje (přijímání) a odděluje se tím od Kristova těla; vždyť sám Kristus pronáší hrozná slova: *Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.* A proto prosíme, abychom náš chléb, to jest Krista, dostávali denně a abychom se my, kteří v Kristu zůstáváme a žijeme, neoddělovali od jeho posvěcení a jeho těla.

Potom prosíme i za své hříchy: *A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.* Po prosbě o chléb žádáme o odpuštění viny.

A je pro nás přímo nezbytné, prozíravé a spasitelné, že se nám připomíná, že jsme hříšníci a že musíme prosit za odpuštění svých hříchů: neboť kdykoli žádáme Boha za odpuštění, jsme nuceni zpytovat svědomí. Aby si nikdo z nás samolibě nezakládal na své nevinosti a ve své pýše ještě hlouběji nepropadal zkáze, každodenní příkaz modlit se za odpuštění hříchů nás napomíná a poučuje, že denně hřešíme.

Tak ostatně napomíná i Jan ve svém listě: *Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravda. Když však uznáme, že se dopouštíme hříchu, Pán nám hříchy odpustí, protože věrně plní, co slíbil, a protože je spravedlivý.* V tomto svém listě shrnul obojí: i to, že máme prosit za své hříchy, i to, že když prosíme, dostane se nám odpuštění. Proto také říká, že Pán je věrný a věrně splní svůj slib, že odpustí hříchy. Vždyť ten, který nás naučil se modlit za odpuštění vin a hříchů, také přislíbil, že po modlitbě přijde Otcovo milosrdenství a odpuštění.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 31 (30), 2.4; 25 (24), 18

K tobě se utíkám, Hospodine, ať nejsem zahanben navěky, vždyť ty jsi má skála a má tvrz, * pro své jméno mě povedeš a budeš řídit.

V. Popatř na mou bídu a trápení, odpusť mi všechny hříchy! * Pro své.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Soudců

13,1–25

Narození Samsonovo

Synové Izraele se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. Proto je Hospodin vydal na čtyřicet let do rukou Filištanů.

V těch dnech žil jeden muž ze Sores, z kmene Danova, jmenoval se Manoach. Jeho žena byla neplodná a nerodila. Tě ženě se zjevil Hospodinův anděl a řekl jí: »Hle, ty jsi neplodná a nerodíš; počneš však a porодиš syna. Ale chraň se pít víno nebo jiný opojný nápoj a jíst něco obřadně nečistého. Neboť hle počneš a porодиš syna. Nůžky se nedotknou jeho hlavy, neboť ten chlapec bude už od mateřského života zasvěcen Bohu. On začne vysvobozovat Izraele z moci Filištanů.«

Žena to šla říci svému muži: »Přišel ke mně Boží muž, vzhledem se podobal Božímu andělu, byl velmi úctyhodný. Neptala jsem se ho, odkud je, a ani on mi neřekl své jméno. Pravil mi: ‚Hle, počneš a porодиš syna, ale nesmíš pít víno ani jiný opojný nápoj a nejz nic obřadně nečistého, neboť ten chlapec bude už od mateřského života zasvěcen Bohu až do dne své smrti.‘« Manoach prosil Hospodina: »Prosím, Pane, nechť k nám znovu přijde tebou poslaný Boží anděl a poučí nás, co máme dělat s chlapcem, který se má narodit.«

Bůh Manoacha vyslyšel a Boží anděl přišel znovu k té ženě, právě když seděla na poli a její muž Manoach nebyl s ní. Žena rychle běžela povědět o tom svému muži. Řekla mu: »Ukázal se mi ten muž, který ke mně onehdy přišel.« Manoach šel hned za svou ženou, přišel k tomuto muži a otázal se ho: »Jsi ty ten muž, který mluvil k této ženě?« On odpověděl: »Jsem.« Manoach řekl: »Nuže, až se splní tvá slova, na co je nutno u toho chlapce dbát, a co s ním máme činit?« Hospodinův anděl Manoachovi odpověděl: »Ať se žena varuje všeho, o čem jsem jí řekl. Ať neokusí ničeho, co pochází z vinné révy. Nesmí pít víno ani opojný nápoj ani jíst něco nečistého. Ať bedlivě dbá na všechno, co jsem jí přikázal.«

Manoach řekl Hospodinovu andělu: »Dovol, abychom tě zdrželi a připravili ti kůzle.« Ale Hospodinův anděl Manoachovi odpověděl: »I kdybys mě zdržel, nejedl bych z tvého pokrmu. Chceš-li však připravit zápalnou oběť, obětuj ji Hospodinu.« Manoach totiž nevěděl, že je to anděl Hospodinův. Manoach se ještě Hospodinova anděla zeptal: »Jaké je tvé jméno? Rádi bychom tě poctili, až se splní tvá slova.« Ale Hospodinův anděl mu odvětil: »Proč se ptáš na mé jméno? Je podivuhodné.« Manoach vzal tedy kůzle a oběť přidavnou a obětoval na té skále

Hospodinu; a ten před Manoachem a jeho ženou učinil podivuhodnou věc:

Když totiž vystupoval plamen z oltáře k nebi, vystoupil v plameni z oltáře i Hospodinův anděl. Jak to uviděli Manoach a jeho žena, padli tváří k zemi. Potom se už Hospodinův anděl Manoachovi a jeho ženě neukázal. Tehdy Manoach poznal, že to byl anděl Hospodinův, a řekl své ženě: »Určitě zemřeme, neboť jsme viděli Boha.« Jeho žena mu však odpověděla: »Kdyby nás chtěl Hospodin usmrtit, nepřijal by od nás oběť zápalnou ani přídavnou, nebyl by nám toto všechno ukázal, ani by nám teď neoznámil něco takového.«

Žena pak porodila syna a dala mu jméno Samson. Chlapec rostl a Hospodin mu žehnal a duch Hospodinův ho začal povzbuzovat v Davnovském táboře mezi Soreou a Eštaolem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 1,13.15;Sd 13,7.3.5

Anděl řekl Zachariášovi: Tvoje žena ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. Víno ani jiný opojný nápoj nebude pít a bude plný Ducha svatého už od mateřského lůna.* Bude totiž zasvěcený Bohu.

V. Hospodinův anděl se zjevil manželce Manoachově a řekl jí: Počneš a porodíš syna. Nůžky se nedotknou jeho hlavy. * Bude.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Když jsme Boží děti, zůstaňme v Božím pokoji

K prosbě za odpuštění hříchů připojil Pán zákon obsahující jasnou podmínku a zavazující nás ke slibu: Máme prosit, aby nám byly naše viny odpuštěny podle toho, jak sami odpouštíme těm, kdo se provinili na nás. Buďme si tedy vědomi, že když prosíme za odpuštění hříchů, nemůžeme ho dosáhnout, pokud i my sami neučiníme stejně těm, kdo se provinili proti nám. Proto i na jiném místě Pán říká: *Jakou mírou měříte, takovou se naměří vám.* A ten služebník, kterému jeho pán odpustil celý dluh, a jenž přesto nechtěl svému druhovi odpustit, je uvržen do vězení. Protože nechtěl odpustit svému druhovi, přišel i o to, co už mu pán odpustil.

Ještě důrazněji, s plnou vahou své soudcovské moci to vyhlašuje Kristus ve svých příkázáních, když říká: *Kdykoli se postavíte k modlitbě, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby i vám odpustil váš nebeský Otec vaše poklesky. Jestliže však vy neodpustíte, ani váš nebeský Otec vám neodpustí vaše poklesky.* Pro soudný den ti nezůstane žádná

omluva, neboť budeš souzen podle svého vlastního rozsudku a budeš trpět za to, co jsi udělal.

Bůh totiž přikázal, abychom byli mírumilovní a svorní a žili v jeho domě jednomyslně: a když jsme se podruhé narodili, přeje si, abychom zůstali takoví, jakými nás učinil při našem znovuzrození, to jest abychom zůstali v Božím pokoji, protože jsme Boží děti, a když máme jednoho Ducha, abychom také byli jednoho srdce a jedné mysli. Bůh jen tak nepřijímá ani oběť rozbratřeného člověka a přikazuje mu vrátit se od oltáře a napřed se smířit se svým bratrem, neboť teprve pak může být smírnými modlitbami usmířen i Bůh. Bohu je větší obětí pokoj mezi námi, bratrská svornost a lid spojený v jednotě Otce, Syna a Ducha svatého.

Vždyť ani při obětech, které jako první přinesli Ábel a Kain, nehleděl Bůh na jejich dary, ale na srdce; a tak se mu zalíbil dar toho, který se mu líbil srdcem. Tím, že mírumilovný a spravedlivý Ábel obětoval svou oběť s čistým srdcem, poučil i ostatní, že když přinášejí dar na oltář, mají rovněž přicházet v bázni Boží, v upřímnosti srdce, v duchu spravedlnosti, v pokoji a svornosti. Takový byl Ábel, když přinášel Bohu oběť; po zásluze se pak stal Boží obětí také on sám; jako první mučedník slavně svou vlastní krví předznamenal umučení Páně, neboť v něm byla Boží spravedlnost a pokoj. Takoví nakonec přijmou od Pána korunu, takoví budou v den soudu soudit s Pánem.

Zato o tom, kdo se s bratřími nesnáší a žije s nimi v nesváru místo v pokoji, dosvědčuje blažený apoštol v Písmu svatém, že i kdyby byl pro Boží jméno zabit, neunikne soudu za nesvornost se svými bratry, protože: *Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah*, a vrah nedojde Božího království a nemůže žít s Bohem. Nemůže být s Kristem, kdo raději než Krista následoval Jidáše.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 4,1.3.4; Řím 15,5.6

Povzbuzuji vás: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali, a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. * Jen jedno je vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni.

V. Kéž vám Bůh dá, abyste v souladu stejně smýšleli. Tak budete moci svorně a jedněmi ústy oslavovat Boha. * Jen jedno.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Soudců

16,46.16-31

Dalila zradila Samsona

Samson se zamiloval do ženy v údolí Sorek. Jmenovala se Dalila. I přišla k ní filišťanská knízáta se žádostí: »Hleď na něm vymámit, v čem spočívá jeho veliká síla, jak bychom ho přemohli a spoutali a zneškodnili. Každý z nás ti dá tisíc sto šekelů stříbra.«

Dalila tedy naléhala na Samsona: »Prozraď mi přeče, v čem spočívá tvá veliká síla a čím tě spoutat, abys byl zneškodněn?«

Když jej po celé dny obtěžovala svými řečmi a dotírala na něho, že z toho byl až k smrti unaven, otevřel jí své srdce dokořán a řekl jí: »Nikdy se nedotkla mé hlavy břitva, protože jsem od života své matky Boží zasvěcenec. Kdybych byl oholen, má síla by ode mne odstoupila, zeslábl bych a byl bych jako každý člověk.«

Dalila viděla, že jí otevřel své srdce dokořán, a poslala filišťanským knížatům vzkaz: »Tentokrát přijďte, neboť mi otevřel své srdce dokořán.« Filišťanská knízáta k ní tedy přišla a přinesla s sebou stříbro. Ona ho uspala na klíně, zavolala jednoho muže a dala oholit sedm pramenů na jeho hlavě. Tak se stala příčinou jeho ponížení. Jeho síla od něho odstoupila. Křikla: »Samsoně, jdou na tebe Filišťané!« Procítl ze spánku a pomyslně si: »Dostanu se z toho jako dosud vždycky a pousta setřesu.« Nevěděl, že Hospodin od něho odstoupil. Filišťané se ho zmocnili, vypíchli mu oči a odvěkli do Gázy, kde ho spoutali dvojítm bronzovým řetězem. Ve vězení musel mlít.

Ale vlasy na hlavě mu začaly hned po oholení dorůstat. Filišťanská knízáta se shromáždila, aby obětovala velkou obětí svému bohu Dagonovi a aby se oddala radovánkám. Řekli: »Náš bůh nám vydal do rukou Samsona, našeho nepřítele.«

Když ho lid viděl, vychvaloval svého boha. Volali: »Náš bůh nám vydal do rukou našeho nepřítele, pustošitele naší země, který mnoho našich skolil.«

Rozjařili se a křičeli: »Zavolejte Samsona, ať nám poslouží k nevázaným hrám!« Zavolali tedy Samsona z vězení, aby si s ním nevázaně pohrávali. Postavili ho mezi dva sloupy. Samson požádal mládence, který jej vedl za ruku: »Pust' mě, ať mohu ohmatat sloupy, na nichž budova spočívá, a opřít se o ně!« Dům byl plný mužů i žen, byla tam všechna filišťanská knízáta. I na střeše bylo tři tisíce mužů a žen, hodlajících přihlížet nevázaným hrám se Samsonem.

I volal Samson k Hospodinu a prosil: »Pane, Hospodine, rozpomeň se na mne a dej mi, prosím, jen ještě tentokrát sílu, Bože, abych rázem mohl vykonat na Filišťanech pomstu za svoje oči!« Pak Samson pevně objal oba prostřední sloupy, na nichž budova spočívala, a vzešel se proti nim, proti jednomu pravicí a proti druhému levicí. A řekl: »Ať zhynu zároveň s Filišťany!« Napnul sílu, a dům se zřítíl na knízáta

i na všechny lid, který byl v něm, takže mrtvých, které usmrtil umíraje, bylo víc než těch, které usmrtil zaživa.

I sestoupili jeho bratři a celý jeho dům, vynesli ho, vrátili se a pochovali ho mezi Soreou a Eštaolem v hrobě jeho otce Manoacha. Soudil Izraele po dvacet let.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 43 (42), 1; 31 (30), 4; Sd 16,28

Bože, zjednej mi právo a ujmí se mé pře proti bezbožnému lidu. * Vždyť ty jsi má skála a má tvrz.

V. Rozpomeň se na mne a vrať mi dřívější sílu. * Vždyť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O modlitbě Páně« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Máme se modlit nejen slovy, ale i skutky

Co je na tom divného, milovaní bratři, že nás Bůh naučil právě takovéto modlitbě? A že jako náš učitel shrnul všechny naše prosby do několika spasitelných vět? Už dávno to přece předpověděl prorok Izaiáš, když plný Ducha svatého mluvil o Boží velebnosti a lásce: *Slovo dokoná a zkrátí ve spravedlnosti, praví, neboť Bůh rychle provede na celé zemi, co řekl.* Neboť když náš Pán Ježíš Kristus přišel jako Boží Slovo pro všechny, chtěl shromáždit učené i neučené a dát spasitelné přikázání všem bez rozdílu pohlaví a věku; proto vytvořil skvělý souhrn svých přikázání, aby se paměť těch, kdo se učí nebeské nauce, nemusela namáhat, ale aby se rychle naučili tomu, co je nezbytné k prosté víře.

A tak, když učil, co je věčný život, se vznešenou a božskou stručností vyjádřil tajemství života slovy: *Věčný život je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.* Stejně, když vybíral ze Zákona a Proroků první a největší přikázání, říká: *Slyš, Izraeli! Hospodin, náš Bůh, je jediný Pán. Proto miluj*

Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou. To je první přikázání, druhé je podobné: Miluj svého bližního jako sám sebe. Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci. A jinde: *Co chcete, aby lidé dělali vám, to všechno i vy dělejte jim, neboť v tom je celý Zákon i Proroci.*

Avšak Pán nás učil se modlit nejen slovy, ale i skutky: sám se přece často vroucně modlil a svědectvím svého příkladu ukazoval, co máme dělat, jak stojí v Písmu: *Uchyloval se na opuštěná místa a tam se mod-*

lil . A jinde: *Vyšel na horu, aby se modlil, a celou noc strávil v modlitbě s Bohem.*

Ale Pán se nemodlil a neprosil za sebe. Vždyť proč by také prosil za sebe, když byl bez viny? Modlil se ovšem za naše provinění, jak sám prohlašuje, když říká Petrovi: *Satan si vyžádal, aby vás směl protříbit jako pšenici; ale já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla.* A později prosí Otce za všechny lidi, když praví: *Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás.*

Tak veliká je Boží dobrota a láska: Bůh chce naši spásu a nespokojuje se tím, že nás vykoupil svou krví, ale ještě za nás také prosí. A všimněte si, po čem toužil, když se za nás modlil: abychom setrvali v jednotě tak, jako jsou jedno Otec a Syn.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 25 (24), 1-2.5

K tobě pozvedám svou duši, Hospodine, * můj Bože, v tebe důvěřuji, kéž nejsem zahanben.

V. Veď mě ve své pravdě a uč mě, neboť ty jsi Bůh, můj spasitel, nepřestávám v tebe důvěřovat. * Můj Bože.

12. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

16,1–13

David pomazán na krále

Hospodin řekl Samuelovi: »Jak dlouho se budeš rmoutit pro Saula kvůli tomu, že jsem ho zavrhl, aby nebyl králem nad Izraelem? Naplň svůj roh olejem a jdi! Posílám tě k Jesseovi, Betlémanu, protože jsem si vyhlédl krále mezi jeho syny.« Samuel odpověděl: »Jak mohu jít? Saul se to dozví a zabije mě.« Hospodin řekl: »Vezmi s sebou tele a řekneš: ‚Přicházím obětovat Hospodinu.‘ Jessea pozveš k oběti a já ti ukážu, co máš dělat: pomazeš mi, koho ti označím.«

Samuel tedy vykonal, jak mu řekl Hospodin, a odebral se do Betléma. Starší města mu znepokojeni šli naproti a řekli: »Je tvůj příchod pokojný?« Odpověděl: »Pokojný. Přišel jsem obětovat Hospodinu. Posvěťte se a pojděte se mnou k oběti.« Posvětil též Jessea a jeho syny a pozval je k oběti.

Když přišli a spatřil Eliaba, řekl si: »Jistě, tenhle je před Hospodinem jeho pomazaný.« Hospodin však řekl Samuelovi: »Nevšímej si jeho vzhledu ani jeho vysoké postavy, neboť ho vylučuji. Nedivám se totiž jako člověk: člověk soudí podle zdání, Hospodin vidí do srdce.« Tu Jesse přivolal Abinadaba a předvedl ho před Samuela. On řekl: »Ani toho Hospodin nevyvolil.« Jesse předvedl Šammu. I řekl: »Ani toho Hospodin nevyvolil.« Jesse předvedl před Samuela sedm svých synů, ale Samuel řekl: »Mezi nimi Hospodin nevyvolil nikoho.«

A zeptal se: »Jsou to již všichni chlapci?« Jesse odpověděl: »Ještě je nejmladší, ten pase stáda.« Samuel tedy řekl Jesseovi: »Pošli pro něho, neboť nesedneme k jídlu, dokud sem nepřijde.« Poslal tedy a uvedl ho: byl plavovlasý, s krásnýma očima a milého vzhledu. Tu řekl Hospodin: »Nuže, pomaz ho; to je on.« Samuel vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. Od toho dne i nadále působil s Davidem Hospodinův duch. Samuel vstal a odešel do Ramy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 89 (88), 20.22.21

Jinochu jsem dal přednost před bojovníkem, povýšil jsem vyvoleného z lidu.* Pevně ho drží má ruka.

V. Nalezl jsem Davida, svého služebníka, pomazal jsem ho svým svatým olejem.* Pevně.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu „O Trojici“ od kněze Faustina*Kristus je králem a knězem navěky*

Náš Spasitel se podle těla stal skutečným Kristem, tj. Pomazaným, neboť je pravý král i pravý kněz: je opravdu obojí, a nikdo ať si nemyslí, že některé z těchto důstojností je u Spasitele menší. Slyš, jak sám říká, že se stal králem: *Já jsem přece byl od něho ustanoven králem na Siónu, jeho svaté hoře*. A slyš, že je také knězem, jak svědčí Otec, který o něm říká: *Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova*. Jako první byl ve Starém zákoně na kněze pomazán olejem pomazání Áron, a přece neříká »podle řádu Áronova«, aby nevzniklo přesvědčení, že i Spasitelovo kněžství se může předávat posloupností. To kněžství, které představoval Áron, se totiž zakládalo na posloupnosti. Ale Spasitelovo kněžství se nástupnictvím na nikoho druhého nepřenáší, neboť on sám ustavičně zůstává knězem. A proto bylo napsáno: *Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova*.

Spasitel je tedy podle těla jak králem tak knězem, ale nebyl pomazán tělesně, nýbrž duchovně. Dávni králové a kněží Izraele, kteří byli olejem pomazáni tělesně, byli jednak králové, jednak kněží; nikdo však nebyl obojí zároveň, ale jeden každý z nich byl buď král, nebo kněz. Kristu jedinému totiž náleží ve všem dokonalost a plnost, protože on přišel, aby naplnil zákon.

Ale i když žádný z nich nebyl zároveň obojím, přece když byli tělesně pomazáni olejem na krále nebo na kněze, nazývali se pomazanými. Spasitel však, který je skutečný Kristus, tj. Pomazaný, byl pomazán Duchem svatým, aby se naplnilo, co o něm bylo psáno: *Proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem radosti před tvými druhy*. Tím tedy byl pomazán více než druhové jeho jména, že byl pomazán olejem radosti, a tím není označován nikdo jiný než Duch svatý.

Že je to pravda, dozvídáme se od samotného Spasitele. Neboť když vzal knihu proroka Izaiáše a otevřel ji, četl: *Duch Páně je nade mnou, a proto mě pomazal*. A pak řekl posluchačům, že se proroctví právě před nimi naplnilo. Ale i kníže apoštolů Petr učil, že to pomazání, jímž se Spasitel stal Pomazaným, je Duch svatý, a také moc Boží, jak hovořil ve Skutcích apoštolů k muži věrnému a milosrdnému, který byl tehdy setníkem. Neboť mezi jiným řekl: *Po křtu, který hlásal Jan, vyšel z Galileje Ježíš Nazaretský, jehož Bůh pomazal Duchem svatým a mocí, chodil zde a konal mocné činy a uzdravoval všechny, které opanoval ďábel*.

Vidíš, že i Petr řekl, že tento Ježíš byl podle těla pomazán *Duchem svatým a mocí*. A tak se skutečně sám Ježíš podle těla stal Kristem, tj.

Pomazaným, protože tím, že byl pomazán Duchem svatým, se stal králem i knězem navěky.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žid 9,12; 6,20

Ježíš, velekněz navěky podle řádu Melchizedechova, vešel jednou provždy do svatyně, * a tím nám získal věčné vykoupění.

V. Vstoupil tam pro nás jako předchůdce, * a tím.

EVANGELIUM

VIZ STR. 517

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

17,1 10.32.38-51

David bojuje s Goliášem

Filištané shromáždili své šiky k bitvě. Shromáždili se do Soka, jež patří Judovi, a utábořili se mezi Sokem a Azekou v Efesdommimu. Také Saul a izraelští muži se shromáždili, utábořili se v Terebintové dolině a seřadili se k bitvě proti Filištanům. Na hoře z jedné strany stáli Filištané, na hoře z druhé strany stál Izrael a mezi nimi bylo údolí.

I vycházel z filištanských šiků zápasník jménem Goliáš z Gat, vysoký šest loket a jednu pěst. Na hlavě měl bronzovou přilbu a byl oděn do šupinatého pancíře; váha pancíře byla pět tisíc šekelů bronzů. Na nohou měl bronzové holenice a na ramenou bronzový oštěp. Násada jeho kopí byla jako tkalcovské vratidlo a hrot jeho kopí vážil šest set šekelů železa. Před ním chodil štítonoš. Goliáš stával a volal na izraelské řady. Říkal jim: »Proč vycházíte a řadíte se k bitvě? Což nejsem já Filištan a vy služebníci Saulovi? Vyberte si někoho, ať ke mně sestoupí. Když mě v boji přemůže a zabije mě, budeme vašimi otroky. Avšak jestliže já přemohu jeho a zabiji ho, budete vy našimi otroky a budete nám sloužit.« A Filištan dodával: »Dneska jsem potupil izraelské řady. Vydejte mi někoho a budeme spolu bojovat.«

Když byl David přiveden k Saulovi, pravil: »Ať neklesá na mysli můj pán kvůli Goliášovi. Tvůj služebník půjde bojovat proti tomu Filištanu!«

Poté Saul oblékl Davida do svého odění, na hlavu mu dal bronzovou přilbu a oblékl ho do pancíře. Na jeho odění si David připásal jeho meč a pokusil se chodit, ale nebyl na to zvyklý. David tedy Saulovi řekl: »Nemohu v tom chodit, nejsem zvyklý.« A svlékl to ze sebe. Vzal si do ruky hůl, z potoka si vybral pět těch nejhladších oblázků a vložil je do pastýřské mošny, která mu sloužila za torbu pro válečné potřeby, a potom s prakem v ruce postupoval proti Filištanovi.

Také Filištan se hnul kupředu a blížil se k Davidovi se zbrojnošem, který před ním nesl štít. Když Filištan vzhlédl a spatřil Davida, pohlédl jím, že byl chlapec byl plavovlasý, hezký na pohled. Filištan řekl Davidovi: »Copak jsem pes, že na mě jdeš s holí?« Filištan pak Davidovi zlořečil při svých bozích a dodal: »Pojď tedy ke mně! Dám tvé tělo nebeským ptákům a polní zvěři!« David Filištanovi odpověděl: »Ty jdeš proti mně s mečem a s kopím a s oštěpem, já však jdu proti tobě ve jménu Hospodina zástupů, Boha izraelských šiků, které jsi potupil. Dnes tě dal Hospodin do mé moci, zabiji tě, useknu ti hlavu a ještě dnes dám tvou mrtvolu i mrtvoly filištanského tábora nebeským ptákům a divoké zvěři. A tak se celá země doví, že Bůh je v Izraeli. A celé toto shromáždění pozná, že Hospodin nedává zvítězit mečem a kopím, neboť Hospodin je pánem boje; proto vás dal do naší moci.«

Když se Filištan hnul a blížil k Davidovi, také David si pospíšil a běžel k boji proti Filištanovi. David sáhl rukou do mošny, vyndal z ní jeden oblázek, vymrštil ho a zasáhl Filištana do čela. Kámen mu uvázl v čele a on padl tváří na zem. David přiběhl, postavil se nad Filištana, chopil se jeho meče, vytáhl ho z pochvy, usekl mu jím hlavu a tak ho dobil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1 Sam 17,37; Žl 57 (56), 4.5

Hospodin mě vytrhl z drápů lva a medvěda, * on mě vytrhne z rukou mých nepřátel.

V. Bůh sešle svou milost a věrnost, zahanbí ty, kteří se na mě sápu. *
On mě.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O křesťanské dokonalosti« od svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Křesťan je druhý Kristus

Pavel nejpresněji ze všech pochopil, kdo je to Kristus, i jaký má být ten, kdo nosí jeho jméno, a vyložil to tím, jak sám jednal. Napodobil ho totiž tak věrně, že se až ukázalo, že v sobě svého Pána přímo ztvárnil. Tímto nejsvědomitějším napodobením proměnil podobu své duše přímo ve svůj vzor, takže se zdálo, že to již není Pavel, kdo žije a mluví, ale že to v něm žije sám Kristus. Tak to také tento skvělý muž sám říká, jsa si dobře vědom svého bohatství: *Vždyť si žádáte důkaz toho, že mými ústy mluví Kristus, nebo: Už nežijí já, ale žije ve mně Kristus.*

Pavel nám dal jasně najevo, co znamená nosit Kristovo jméno. Vždyť říká, že Kristus je Boží moc a Boží moudrost; nazývá ho však také po-

kojem, nepřístupným světlem, v němž přebývá Bůh, posvěcením a vykoupením i vynikajícím veleknězem a velikonočním beránkem, smírnou obětí za duše, odleskem Boží slávy a výraznou podobou jeho podstaty, stvořitelem světa, duchovním pokrmem a nápojem, skálou a vodou, základem víry, nárožním kvádrem, obrazem neviditelného Boha, velikým Bohem, hlavou těla církve, dříve zrozeným než celé tvorstvo, prvním z těch, kteří zesnuli, prvorozeným mezi vzkříšenými z mrtvých, prvním z mnoha bratří, prostředníkem mezi Bohem a lidmi, jednorozeným Synem, korunovaným slávou a ctí, Pánem slávy, majícím ve všem prvenství, dále králem spravedlnosti, králem pokoje, králem veškerenstva, majícím královskou moc neznající žádných hranic.

A nazývá ho ještě mnoha jinými takovými jmény, jež snad ani nelze pro množství vypočítat. Když si je všechna složíme jedno k druhému, nad každým z nich se zvlášť zamyslíme a uvědomíme si, co znamenají, pak získáme jakousi představu o vznešenosti Kristova jména a z jeho nevýslovné velikosti se nám přitom ukáže tolik, kolik jen je naše duše schopna pojmout.

Když tedy z dobroty našeho Pána s ním sdílíme to největší a nejbožštější jméno, první mezi všemi jmény, takže jsme ozdobeni jménem Kristovým a nazýváme se křesťané, je třeba, aby všechna označení, která toto jméno vysvětlují, se promítala také na nás, abychom jméno křesťanů nenosili neprávem, ale prokazovali je svým životem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ž 15,12; 89(88), 16–17

Bože, ať se veselí všichni, kdo se k tobě utíkají, ať jásají bez přestání; chraň je, ať se radují v tobě, * kdo milují tvé jméno.

V. Chodí v záři tvé tváře a v tvém jménu jásají ustavičně, * kdo milují.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

17,57–18,9.20–30

Saulův hněv vůči Davidovi

Když se David po vítězství nad Filišťanem vrátil, uvedl ho Abner před Saula; Filišťanovu hlavu měl David v ruce. Saul se ho otázel: »Čí syn jsi, mládenče?« David odpověděl: »Syn tvého služebníka Jesseho Betlémského.«

Když skončil rozhovor se Saulem, Jonatan přilnul celou duší k Davidovi, zamiloval si ho jako sebe sama. Saul ho vzal onoho dne k sobě a nedovolil mu vrátit se do otcovského domu. A Jonatan uzavřel s Davidem smlouvu; miloval ho totiž jako sám sebe. Jonatan svlékl plášť,

který měl na sobě, a dal jej Davidovi, též své odění i s mečem, lukem a opaskem. A David podnikal výpravy, a kamkoli ho Saul poslal, měl úspěch. Proto ho Saul ustanovil velitelem nad bojovníky. To se líbilo všemu lidu i Saulovým služebníkům.

Když vojsko přitáhlo a David se vracel po zabití Filištana, ze všech izraelských měst vycházely králi Saulovi na uvítanou ženy se zpěvem a tanci, s bubínky, jáсотem a cimbály. A ženy při tanci prozpěvovaly: »Saul pobil své tisíce, a David své desetitisíce.«

Saul se velmi rozhněval a bral tu věc ve zlém; řekl: »Davidovi dali desetitisíce, a mně dali tisíce! Schází mu už jen království!« A od toho dne se Saul stále díval na Davida nevráživě.

Davida si však zamilovala Saulova dcera Michol. Oznámili to Saulovi a jemu se to zamlouvalo. Saul totiž řekl: »Dám mu ji, aby mu byla léčkou. A zasáhne ho ruka Filištanu.« Davidovi však Saul podruhé řekl: »Dnes se staneš mým zetěm.« A Saul svým služebníkům přikázal: »Namluvte nenápadně Davidovi: Hle, král si tě oblíbil a všichni jeho služebníci tě milují. Nyní se můžeš stát královým zetěm.« Saulovi služebníci to tedy Davidovi přednesli. David namítl: »Myslíte si, že je snadné stát se zetěm krále? Já jsem člověk chudý a nepatrný.« Služebníci pak Saulovi oznámili: »David mluvil tak a tak.« Saul poručil: »Řekněte Davidovi toto: Král nemá zájem o věno, leč o sto filištánských předkožek. Nechť je vykonána pomsta nad královskými nepřáteli.« Saul si myslel, že David padne Filišťanům do rukou.

Jeho služebníci oznámili tato slova Davidovi a Davidovi se zamlouvalo stát se královým zetěm. Ještě neuplynuly stanovené dny, když se David se svými muži vypravil a pobil mezi Filišťany dvě stě mužů. Jejich předkožky David přinesl; předali je v plném počtu králi. Tak se stal královým zetěm.

Saul mu dal svou dceru Michol za ženu. Saul viděl a poznal, že Hospodin je s Davidem, a jeho dcera Michol ho milovala. I bál se Saul Davida ještě víc a byl po všechny dny Davidovým nepřítelem. A filišťanští velitelé táhli opět do pole. Ale kdykoli vytáhli, byl David úspěšnější než všichni Saulovi služebníci, takže jeho jméno bylo lidu velmi drahé.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 56 (55), 2.4.14

Smiluj se nade mnou, Bože, neboť člověk po mně šlape, stále mě tísní bojem. * V tebe budu doufat.

V. Tys vysvobodil můj život ze smrti, mé nohy z pádu. * V tebe.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O křesťanské dokonalosti« od svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Jednání, řeč a smýšlení to je trojí, v čem se osvědčuje křesťanskost života. Na počátku všeho je jistě myšlenka; na druhém místě je slovo: následuje za myšlenkou a myšlenku vtištěnou do duše vyjevuje pomocí hlasu; a třetí pořadí po myšlence a slově zaujímá jednání, neboť uvádí ve skutek, co bylo zamýšleno. Kdykoli nás tedy v běžném životě něco vede k tomu, abychom jednali, mysleli nebo mluvili, je třeba dát se při každém slově, činu nebo úvaze důsledně vést božími zásadami pravé víry, jejichž pomocí je Kristus poznáván a vyznáván; abychom nekonal ani nemluvili ani nemysleli nic, co by se rozcházel s jejich vznešenou důstojností.

Co má tedy dělat ten, jemuž se dostalo cti nosit slavné Kristovo jméno? Co jiného než ustavičně zpytovat své myšlenky, slova a činy, zda všechny směřují ke Kristu, anebo zda se spíše od Krista vzdalují? Takovéto správné rozlišování vlastních myšlenek, slov a činů se děje mnoha způsoby. Co je totiž konáno, myšleno nebo říkáno pod vlivem vášně, to nijak nesouzní s Kristem, nýbrž naopak nese pečeť Božího Odpůrce. Ten špiní perlu duše vášněmi, jako by ji mazal blátem, a tak ničí její vzácný lesk.

Co je však prosté jakékoli poskvrní vášně, to směřuje k původci vši vyrovnanosti a stálosti, a tím je Kristus. Kdo z něho jako z čistého, nezkaleného pramene čerpá myšlenky, je tak podoben svému vzoru, jako se voda vytrysklá z pramene a nabraná do nádoby podobá vodě v samém zřídle.

Je to jistě jedna a táž čistota, ta, která je v Kristu, i ta, kterou vidíme na tom, kdo se na jeho čistotě podílí. Avšak zatímco Kristus je sám její pramen, ten, kdo má na něm podíl, čerpá z tohoto pramene a vnáší do života krásu Kristových myšlenek. To viditelné na člověku pak odpovídá tomu skrytému: smýšlení podle Krista vede k dobře uspořádanému životu. A v tom je po mém soudu dokonalost křesťanova života, že když neseme jméno odvozené od jména Kristova, ukazujeme své společenství s ním v mysli i ve slovech i ve způsobu života.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 3,17; Řím 14,7

Cokoli mluvíte nebo konáte, * všecko dělejte ve jménu Pána Ježíše.

V. Žádný z nás nežije sám sobě ani neumírá sám sobě. * Všecko.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

19,8–10; 20,1–17

Přátelství mezi Davidem a Jonatanem

Ale vypukla opět válka. David vytáhl do boje proti Filišťanům a připravil jim zdrcující porážku, že se před ním dali na útek. Jenže zlý duch od Hospodina zase napadl Saula, když seděl ve svém domě. Měl kopí v ruce a David hrál na citeru. Saul chtěl Davida přibodnout kopím ke stěně. Ten však před Saulem uskočil, takže Saul zabodl kopí do stěny. David té noci utekl a unikl.

David uprchl z Naiotu v Ramě a přišel si Jonatanovi postěžovat: »Co jsem provedl? Jaký je můj zločin? Jaký je můj hřích vůči tvému otci, že mi ukládá o život?« On mu odvětil: »Toho buď dalek! Nezemřeš. Vždyť můj otec neudělá ani to nejmenší, aniž se mi svěří. Proč by tohle můj otec přede mnou skrýval? Není tomu tak.« David se ještě zapřísáhl a odporoval: »Tvůj otec určitě ví, že jsem získal tvou přízeň. Řekl: ‚Ať o tom neví Jonatan, aby se netrápil.‘ Jakože živ je Hospodin a jakože živ jsi ty, od smrti mě dělí jen krůček.«

Jonatan se tedy Davida otázal: »Co chceš, abych pro tebe udělal?« David Jonatanovi řekl: »Hle, zítra je novoluní a já mám sedět s králem u jídla. Propuště mě a já se budu až do třetího dne navečer skrývat v poli. Bude-li mě tvůj otec pohřešovat, řekneš: ‚David mě naléhavě prosil, aby si směl odběhnout do svého města Betléma; koná se tam výroční oběť pro celý rod.‘ Jestliže řekne: ‚Dobře,‘ může být tvůj služebník klidný, jestliže však ho popadne vztek, věz, že se odhodlal k nejhoršímu. Prokaž proto milosrdenství svému služebníkovi, neboť jsi vstoupil se svým služebníkem ve smlouvu před Hospodinem. Jestliže jsem spáchal nějaký zločin, usmrť mě ty sám. Proč bys mě teď vodil ke svému otci?«

Ale Jonatan odvětil: »Toho buď dalek! Dozví-li se bezpečně, že se můj otec vůči tobě odhodlal k nejhoršímu, neoznámím ti to snad?« David se Jonatana otázal: »Kdo mi oznámí, když ti tvůj otec odpoví tvrdě?«

Jonatan Davida vybidl: »Pojď, vyjdeme na pole.« Oba vyšli na pole. Tu řekl Jonatan Davidovi: »Při Hospodinu, Bohu Izraele! Když zítra či pozítří v příhodnou dobu od svého otce vyzvím, že je to s Davidem dobré, tedy k tobě nikoho nepošlu a nebudu ti nic vzkazovat. Ať Hospodin ztrestá Jonatana, když ti nevkážu, jestliže se můj otec vůči tobě rozhodne pro to nejhorší. Propustím tě a půjdeš v pokoji. Hospodin buď s tebou, jako byl s mým otcem. Avšak i ty mi prokazuj Hospodinovo milosrdenství, pokud budu živ; a budu-li mrtev, nezpřetrhej svazky svého milosrdenství vůči mému domu nikdy, ani tenkrát, až Hospodin vyhladí Davidovy nepřátele z povrchu země do posledního muže.«

I uzavřel Jonatan s Davidovým domem smlouvu: »Ať Hospodin volá Davidovy nepřátele k odpovědnosti.« Nadto zavázal Jonatan Davida přísahou při své lásce k němu, neboť ho z duše miloval.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 17,17; 1 Jan 4,7

Přítel miluje vždycky, * v tísní ti bude bratrem.

V. Každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. * V tísní.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O duchovním přátelství« od blahoslaveného Elreda, opata v Rievaulx

Pravé, dokonalé a věčné přátelství

Vynikající mladík Jonatan nedbal na svůj královský původ, ani na to, že ho čeká královská budoucnost, a uzavřel smlouvu s Davidem. Tím postavil v přátelství na roven pána a služebníka a před sebou dal přednost člověku, kterého jeho otec vyhnal, který se skrýval v pustině, který byl odsouzen na smrt a měl být zavražděn. Sebe ponížil a jeho povýšil: *Ty budeš králem, řekl, a já budu druhý po tobě.*

Jak nádherný obraz opravdového přátelství, jak podivuhodná věc! Král zuřil na svého služebníka a celou zemi podněcoval proti němu, jako by byl uchvatitelem království. Kněze obviňuje ze zrady a pro pouhé podezření je vraždí. Pročesává lesy, prohledává údolí, hory a skály obkličuje ozbrojenou mocí. Všichni slibují, že budou mstiteli královy urážky. Jediný Jonatan, který mu spíš mohl závidět, se rozhodl postavit otci na odpor, dávat příteli zprávy, poskytnout mu radu v takové tísní a dal přednost přátelství před královstvím. *Ty budeš králem, řekl, a já budu druhý po tobě.* A přitom mladíkův otec podněcoval jeho závist vůči příteli, trápil ho výčitkami, děsil hrozbami, že bude oloupen o vládu, a připomínal mu, že přijde o čest.

Ale ani když Saul vynesl nad Davidem rozsudek smrti, Jonatan přítele neopustil. *Proč má David zemřít? Čím se provinil? Vlastní život nasačil a když zabil Filištana, radoval ses. Proč má tedy zemřít?* Tato slova krále rozběsnila až k nepříčetnosti, takže se pokusil kopím přibít Jonatana ke stěně a k výhrůžkám připojil spilání. *Ty, synu poběhlice, pravil, dobře vím, že ho miluješ k hanbě své i k hanbě své nectné matky?* Pak ze sebe vychrlil všecken jed, aby potřásl mladíkovo srdce. Připojil totiž slova budící ctižádost a rozněcující závist, zárodek žárlivosti a hořkosti. *Dokud bude žít syn Jesseův, nebude tvé království pevné.*

Na koho by nezapůsobila taková slova, kdo by se nezačal šířat závistí? Či láska, přízeň, přátelství by se tím nenarušilo, nezmenšilo nebo

nebylo zapomenuto? Avšak tento mladík, který tak velice miloval, zachoval pravidla přátelství, byl pevný vůči hrozbám, trpělivý vůči spílání, kvůli přátelství pohrdl vládou, nemyslel na slávu, ale myslel na lásku. *Ty budeš králem, pravil, a já budu druhý po tobě.*

To je pravé, dokonalé, pevné a věčné přátelství. Takové nezničí žádná závist, ani nezmenší žádná podezíravost, ani nenaruší žádná ctižádost. Sebevíc zkoušeno nepovolí, sebevíc vystaveno útokům se nezhroutí. Tolikrát bičováno výčitkami zůstává nezlomné, tolikrát zraňováno bezprávím zůstává pevné. *Jdi tedy, a stejně jednej i ty.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 6,14–15

Věrný přítel je mocná ochrana, * kdo ho najde, našel poklad.

V. Věrný přítel není k zaplacení, nelze vyvážit jeho cenu. * Kdo ho.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

22,2–10; 22,15

Davidův útek

I přišel David do Nobu ke knězi Achimelechovi. Achimelech vyděšen vyšel Davidovi vstříc a otázal se ho: »Proč jsi sám? Není s tebou nikdo?« David knězi Achimelechovi odvětil: »Mám pověření od krále. Poručil mi: Nikdo ať nezví o tom, k čemu tě posílám a čím jsem tě pověřil. Družině jsem uložil, aby čekali na určeném místě. Nyní však mi dej, co máš po ruce, pět chlebů, či co se najde.«

Kněz Davidovi odpověděl takto: »Nemám po ruce obyčejný chléb, je tu jenom posvátný chléb. Jen jestli se družina vyvarovala styku se ženami.« David odpověděl knězi ujištěním: »Jistě. Žen jsme se nedotkli ani včera ani předevčirem. Když jsem odcházel, byla těla členů družiny čistá, i když šlo o všední cestu. Tím spíše budou čistí tělem dnes.« Kněz mu tedy dal posvátný chléb, protože tam jiný nebyl, totiž jenom chléb předkladný, který byl od Hospodinovy tváře odložen, aby tam byl položen čerstvý chléb v den, kdy se starý odebíral.

V onen den však tam byl jeden ze Saulových služebníků zdržující se před Hospodinem, jménem Doeg Edomský, nejpřednější ze Saulových pastýřů.

David se ještě tázal Achimelecha: »Nemáš zde po ruce nějaké kopí nebo meč? Nevzal jsem s sebou svůj meč ani svou zbroj, protože králova záležitost byla neodkladná.« Kněz řekl: »Je tu meč Filištana Goliáše, kterého jsi zabil v Terebintové dolině. Je zavnutý do pláště za efodem.

Chceš-li si jej vzít, vezmi. Kromě něho tu žádný jiný není.« David odvětil: »Není nad něj, dej mi jej.«

David odtud odešel a uchýlil se do jeskyně Odallamu. Když o tom uslyšeli jeho bratři a celý dům jeho otce, sestoupili tam k němu. Také se kolem něho shromáždili všichni utlačovaní, všichni stíhaní věřiteli a všichni, jejichž život byl plný hořkosti. Stal se jejich vůdcem. Bylo s ním na čtyři sta mužů.

Odtud David odešel do Mispy Moabské. Moabskému králi řekl: »Ať tu prosím zůstanou můj otec a má matka s vámi, dokud nezvím, jak se mnou Bůh naloží.« Nechal je u moabského krále a pobývali u něho po všechny dny, pokud byl David ve skalní skrýši.

Prorok Gad pak řekl Davidovi: »Nezůstávej ve skalní skrýši. Odeber se do judské země.« David šel, až přišel do lesa Haretu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 5,18; 4,6; Mk 2,25.26

Bůh nám poslal do srdce Ducha svého Syna. * Jestliže se necháváte vést Duchem, nejste už pod Zákonem.

V. Nikdy jste nečetli, co udělal David, když měl hlad? Jak vešel do Božího domu a jedl posvátné chleby. * Jestliže.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Bůh je jako nepřístupná skála

To, co patrně zakoušejí ti, kdo se z nějakého vysokého horského vrcholu dívají dolů na široširou vodní hladinu, přihodilo se i mé mysli, když pohlédla z výšin Pánova slova jako z nějakého horského vrcholu do neproniknutelné hlubiny Božích myšlenek.

Na mnoha přímořských místech lze jistě vidět horu, která směrem k moři vypadá, jako by jí bylo půl odříznuto, tak spadá přímo od vrcholu až do hlubin a při jejím vrcholu přečnává nad hlubinu malý výběžek. Nu, a jako každý, kdo se z takové vyhlídky v tak velké výšce podívá na moře, které leží v hlubině pod ním, nejspíš dostane závrať, tak nyní jako by trpěla závratí i moje duše, unešená do výšin následujících slov Páně: *Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.*

Tento pohled slibuje Bůh těm, kdo očistili svá srdce. Avšak *Boha nikdo nikdy neviděl*, jak říká veliký Jan. A totéž dosvědčuje i vznešený duch Pavlův, když říká: *Nikdo z lidí ho neviděl, ani uvidět nemůže.* To je ona srázná, hladká a strmá skála, která neposkytuje myšlenkám žádnou oporu, na níž by mohly pevně stanout; také Mojžíš mezi svými zásadami prohlašuje, že Bůh je nepřístupný, takže naše mysl se k němu

nikterak nemůže přiblížit. Každá pomoc tu selže. *Není totiž nikdo, jak Mojžíš říká, kdo by viděl Boha a zůstal naživu.*

Vidět Boha však znamená věčný život! Avšak není možné, aby Boha bylo vidět. Dosvědčují to sloupové víry Jan, Pavel i Mojžíš. Netočí se ti hlava z hlubiny, která se při těch slovech otvírá? Je-li Bůh život, pak, kdo ho nevidí, nevidí život. Boha však vidět nelze, jak svědčí proroci a apoštolové, které Bůh poslal. V co tedy může člověk vůbec ještě doufat?

Pán však ochabující naději pozvedá a dodává jí sílu. Stejně jako to učinil Petrovi: když byl v nebezpečí, že zmizí v hlubině, opět ho postavil na klidnou vodní hladinu, že se o ni mohl při chůzi opřít.

Podá-li tedy i nám Pán svou ruku a dá-li nám, kteří se ztrácíme v hlubinách různých úvah, spočinout na docela jiném poznání, nebudeme se muset bát, neboť nás bude pevně držet Slovo a přímo nás povede za ruku. *Vždyť blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha, jak praví Pán.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Tim6,16;Žl 145 (144),3

Bůh přebývá v nepřístupném světle. * Jemu patří čest a věčná moc.

V. Veliký je Hospodin a veškeré chvály hodný, jeho velikost je nevystižná.

* Jemu.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

25,14–24.28–39

David a Abigail

Jeden z mládenců oznámil Nabalově ženě Abigaile: »Hle, David poslal z pouště posly s požehnáním pro našeho pána, ale on se na ně osopil. Ti muži se k nám chovali velice dobře. Nebylo nám ubližováno a nic jsme nepohřešili po všechny dny, co jsme se s nimi stýkali, když jsme byli na poli. Byli nám hradbou ve dne v noci po všechny dny, co jsme byli s nimi, když jsme pásli ovce. Teď uvaž a pohleď, co bys měla udělat. Vždyť se na našeho pána a celý jeho dům valí pohroma! A on je takový ničema, že se s ním nedá mluvit.«

Abigail rychle vzala dvě stě chlebů, dva měchy vína, pět připravených ovcí, pět měr praženého zrní, sto sušených hroznů, dvě stě pletenců sušených fiků a naložila to na osly. Svým mládcům řekla: »Jděte napřed, já půjdu za vámi.« Svému muži Nabalovi neoznámila nic. Když sjížděla na oslu dolů, kryta horou, tu proti ní sestupoval David se svými muži, takže na ně narazila. David si řekl: »Věřu, nadarmo jsem stře-

žil ve stepi všechno, co mu patřilo. Ze všeho, co má, nic nepohřešil. A přece se mi odplatil za dobro zlem. Ať mne Bůh potrestá, ušetřím-li ve všem, co má, do rána někoho z mužského pohlaví.«

Jakmile Abigail uviděla Davida, rychle sesedla z osla, padla před Davidem na tvář a poklonila se k zemi. Padla mu k nohám a zvolala: »Promiň své služebnici vinu. Vždyť Hospodin jistě zbuduje mému pánu trvalý dům. Můj pán vede boje Hospodinovy a po všechny tvé dny se na tobě nenašlo nic zlého. Kdyby někdo povstal, aby tě pronásledoval a ukládal ti o život, ať je duše mého pána pojata do svazku živých u Hospodina, tvého Boha. Ale duši tvých nepřátel ať vloží do praku a odmrští. Až Hospodin učiní mému pánu všechno to dobré, jež ti přislíbil, a pověří tě, abys byl vládcem nad Izraelem, nebudeš mít újmu ani výčitky, můj pane, že jsi prolil nevinnou krev a zjednal si sám právo. Až Hospodin prokáže mému pánu dobro, vzpomeň na svou služebnici.«

David Abigaile odvětil: »Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, že mi tě dnes poslal vstříc. A požehnán buď tvůj důvtip a požehnána ty sama, žes mě dnes zadržela, abych se nedopustil krveprolití a nezjednal si právo sám. Ale jakože je živ Hospodin, Bůh Izraele, který mi zabránil způsobit ti něco zlého, kdybys mi nebyla rychle vyšla vstříc, nezůstal by Nabalovi do jitřního úsvitu ani jediný mužského pohlaví.« David od ní vzal, co mu přinesla, a řekl jí: »Pokojně jdi do svého domu. Hleď, vyslyšel jsem tě a беру na tebe ohled.«

Když Abigail přišla k Nabalovi, měl právě ve svém domě hody jako nějaký král. Byl dobře naladěný, opilý až přespříliš. Proto mu až do jitřního úsvitu neoznámila ani to nejmenší. Ráno, když Nabal vystřízlivěl, oznámila mu jeho žena, co se udalo. Tu ho ranila mrtvice a ztuhl jako kámen. Asi po deseti dnech Hospodin Nábala tvrdě zasáhl, takže zemřel.

Když David uslyšel, že Nabal zemřel, řekl: »Požehnán buď Hospodin, že rozhodl spor proti Nabalovi, jenž mě pohaněl, a že překazil svému služebníkovi zlý čin a že zlobu Nabalovu obrátil Hospodin na jeho hlavu.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Sam 25,32.33; Mt 5,7

Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, že mi tě dnes poslal vstříc. * Zadržela jsi mě dnes, abych se nedopustil krveprolití.

V. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. * Zadržela.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Naděje, že uvidíme Boha

Toto zaslíbení je tak ohromné, že přesahuje všechnu míru blaženosti. Vždyť co by si kdo mohl přát nad takové dobro, když v tom, kterého smí vidět, má všechno? Vidět znamená v Písmu přece totéž co mít. Například: *abys viděl štěstí Jeruzaléma* znamená totéž jako »abys našel«. Nebo jinde ve slovech *Nechť zmizí bezbožný, aby neviděl slávu Páně*; tím neviděním miní prorok nemít na ní účast.

Kdo tedy vidí Boha, má skrze toto vidění všechno, co patří k dobru: život bez konce, věčnou neporušitelnost, nesmrtelnou blaženost, království, které nekončí, ustavičnou radost, pravé světlo, oblažující hlas Ducha, nedostupnou slávu, neustálé plesání, prostě veškeré dobro.

Takové a tak veliké je tedy to, co se otvírá naší naději v zaslíbení tohoto blahoslavenství. Slyšeli jsme však, že cestou k onomu vidění je očištění srdce. Tu se mi zase honí hlavou myšlenka, zda snad čisté srdce nepatří mezi věci neproveditelné, které jsou nad lidské možnosti. Jestliže totiž jen v čistotě srdce lze vidět Boha, ale ani Mojžíš, ani Pavel přitom Boha neviděli a tvrdí dokonce, že ho ani sami, ani nikdo jiný vidět nemůže, pak se zdá, že to, co nám Slovo zde v blahoslavenství předkládá, je něco tak nemožného, že to nelze uskutečnit ani si představit.

Co je nám potom ale platné, že víme, jak lze Boha vidět, jestliže nemáme sílu a schopnost to uskutečnit? Vyjde to nastejno, jako by někdo jen řekl, že je blažené žít v nebi, poněvadž je tam možné vidět to, co zde na světě k vidění není. Kdyby ovšem ve své řeči ukázal na nějaký způsob, jak se do nebe dostat, mělo by již pro posluchače cenu vědět, že je blažené tam žít. Pokud však není cesta na nebesa volná, co je platné vědět něco o nebeské blaženosti? Takové vědění přináší jediné zármutek nad tím, o jak skvělé věci jsme připraveni, poněvadž jsou pro nás nedostupné. Což nás tedy Pán vybízí k něčemu, co není v našich možnostech? Což je jeho vznešené učení nad lidské síly?

Rozhodně nikoli. Od těch, kterým nedal křídla, přece nežádá, aby létali, ani nechce od těch, jimž dal schopnost žít na souši, aby žili pod vodou. Jestliže tedy ve všech ostatních případech zákon odpovídá možnostem těch, pro něž je určen, a nenutí je k ničemu, čeho nejsou schopni, můžeme z toho usoudit, že také to, co nám blahoslavenství ukazuje, je jistě v našich silách, a nemusíme se tedy vzdávat naděje. Také soudíme, že ani Jan, ani Pavel, ani Mojžíš, ani nikdo jiný jim podobný nebyl připraven o tu nadzemskou blaženost, která vyplývá z vidění Boha; jistě ne ten, kdo řekl *ted' mě už jen čeká věnec spravedlnosti, který mi předá spravedlivý soudce*, ani ten, kdo ležel na Ježíšových prsou, ani ten, kdo slyšel Boží hlas říkat *poznal jsem tě ve všem všudy*. Jestliže tedy nepochybujeme o tom, že i ti, kteří prohlašovali nazírání Boha za nemožné, jsou sami blaženi, a blaženost přitom pramení z vi-

dění Boha, a Boha může vidět jenom ten, kdo má čisté srdce, pak určitě čistota srdce, pomocí níž se lze stát blaženým, není nedosažitelná!

Jak je ale možné dát za pravdu těm, kdo s Pavlem hlásají, že patřit na Boha není v naší moci, a zároveň tím nepopřít slovo Páně, které slibuje, že kdo má čisté srdce, uvidí Boha?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl42,(41),3;srv.Job 19,27; Žl 27 (26), 13

Má duše žízni po Bohu, po živém Bohu: Kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář? * Hluboko do srdce vložil mi naději.

V. Věřím, že uvidím blaho od Hospodina v zemi živých. * Hluboko.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

26,5–25

David se zachoval velkodušně vůči Saulovi

David se odebral na místo, kde se Saul utábořil. Uviděl místo, kde ležel Saul i Abner, syn Nerův, velitel jeho vojska. Saul spal v ležení a lid tábořil kolem něho. David vyzval Chetitů Achimelecha a Abišaje, syna Sarviova, bratra Joabova: »Kdo se mnou sestoupí k Saulovi do tábora?« Abišaj řekl: »Já s tebou sestoupím.«

V noci David a Abišaj přišli k (Saulovu) mužstvu, a hle Saul ležel a spal v ohradě vozů, s kopím zabodnutým do země u své hlavy, Abner pak a lid spali kolem něho. Abišaj řekl Davidovi: »Dnes vydal Bůh tvého nepřítele do tvé ruky. Nuže dovol, abych ho přibodl jeho kopím k zemi jedním bodnutím, druhého nebude třeba!« David však Abišajovi odpověděl: »Nezabíjej ho! Kdo vztáhne beztrestně ruku na pomazaného od Hospodina? David dále řekl: »Jakože živ je Hospodin, jistě jej Hospodin zasáhne; buď nadejde jeho den, kdy zemře, anebo odejde do boje a bude smeten. Chraň mě však Hospodin, abych vztáhl ruku na Hospodinova pomazaného. Vezmi tedy to kopí, které má v hlavách, i džbánek na vodu a odejděme.« David vzal kopí a džbán vody od Saulovy hlavy a odešli. Nikdo je neviděl ani nezpozoroval a nikdo se neprobudil. Všichni spali, neboť na ně padl tvrdý spánek od Hospodina.

David přešel na protější stranu (údolí), zastavil se na vrcholu hory a zdaleka byla to velká vzdálenost volal na lid a na Abnera, syna Nerova: »Jestlipak odpovíš, Abnere?« Abner se ozval: »Kdo jsi, že voláš na krále?« David Abnerovi řekl: »Jsi přece muž. Kdo je ti v Izraeli roven? Proč jsi nestřežil krále, svého pána? Někdo z lidu přišel krále, tvého pána, odpravit. Nepočínal sis dobře. Jakože živ je Hospodin, jste syny smrti, protože jste nestřežili svého pána, Hospodinova pomaza-

ného. Podívej se teď, kde je královo kopí a džbánec na vodu, který měl u své hlavy!»

Saul poznal po hlase Davida. Otázal se: »Je to tvůj hlas, můj synu Davide?« David řekl: »Je to můj hlas, králi, můj pane.« Dále řekl: »Proč vlastně můj pán pronásleduje svého služebníka? Vždyť čeho jsem se dopustil? Co je na mně zlého? Necht' nyní král, můj pán, vyslechne slova svého služebníka. Jestli tě proti mně podněcuje Hospodin, necht' přijme vůni obětního daru. Jestli však lidé, ať jsou prokleti před Hospodinem. Vždyť mě dnes zapudili, abych se nemohl podílet na Hospodinově dědictví, jako by řekli: ‚Jdi sloužit jiným bohům.‘ Kéž má krev nevyteče na zem daleko od Hospodinovy tváře. Vždyť izraelský král vytáhl, aby hledal jedinou blechu, jako se honí po horách koroptev.«

Saul mu na to řekl: »Zhřešil jsem. Vrať se, můj synu Davide. Nic zlého ti už neudělám, protože sis dnes cenil mého života. Počínal jsem si jako pomatenec, převelice jsem chybil.« David odpověděl: »Zde je kopí, králi! Ať sem přijde jeden ze služebníků a vezme ho. Hospodin odplatí každému podle jeho spravedlnosti a věrnosti; vždyť dnes tě vydal Hospodin do mé ruky, ale já jsem nechtěl vztáhnout ruku na pomazaného od Hospodina. Hle, jaký význam jsem dnes přikládal tvému životu, takový význam ať přikládá Hospodin životu mému. Kéž mě vysvobodí z každé úzkosti!«

Saul Davidovi pravil: »Buď požehnán, můj synu Davide! Jistě mnoho vykonáš a dokážeš.« David pak šel svou cestou a Saul se vrátil domů.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Sam 26,9-23

Kdo vztáhne beztrestně ruku na pomazaného od Hospodina? * Hospodin odplatí každému podle jeho spravedlnosti a věrnosti.

V. Vždyť dnes tě vydal Hospodin do mé ruky, ale já jsem nechtěl vztáhnout ruku na pomazaného od Hospodina. * Hospodin.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Boha lze najít v lidském srdci

Tělesné zdraví je pro život člověka v lidských očích zajisté něco dobrého. Šťasten však není ten, kdo všechno o zdraví jen zná, ale ten, kdo zdravě opravdu žije. Jestliže by totiž někdo pěl ódy na zdraví, a přitom jedl škodlivý pokrm, ze kterého vznikají v těle špatné šťavy a nemoci, k čemu by mu bylo, že velebí zdraví, když ho sužují choroby? Podobně chápeme také to, o čem jsme mluvili: Pán neříká, že je blažené něco o Bohu vědět, ale Boha v sobě mít. Říká přece: *Blahoslavení čistého*

srdce, neboť oni budou vidět Boha. Nezdá se mi totiž, že by se zde slibovalo tomu, kdo má čisté oko duše, že uvidí Boha jako nějaký předmět, který má před sebou. Spíše se nám zde vzosným obratem předkládá totéž, co se na jiném místě vyjadřuje jasněji: *Boží království je mezi vámi.* Máme tak být poučeni, že kdo očistí své srdce od všeho stvoření a ode vši vášnivosti, uzří ve své vlastní kráse obraz Boží přirozenosti.

Zdá se mi tedy, že Slovo Boží chtělo ve své stručnosti vyslovit asi takovou radu: Lidé, vy všichni, kdo nějak toužíte vidět to, co je opravdu dobré! Až uslyšíte, že Boží velebnost je vyvýšená až nad nebesa a že Boží slávu nelze poznat, Boží krásu vypovědět a Boží přirozenost pochopit, neupadejte v zoufalství, jako byste nemohli uzříť to, po čem toužíte!

Jestliže totiž poctivým a svědomitým životem smyješ špinu, která se usadila na tvém srdci, zasvětiš Boží krásou. Když se železo, ještě před chvílí zčernalé a zašlé, zbaví brusem rzi, začne odrážet sluneční paprsky, leskne se a září. A právě tak nitro člověka, které Pán nazývá srdcem: odstraní-li se z něho špína hříšného života, která jak rez zohyzdila jeho krásu, nabude opět původní podoby svého pravzoru, a člověk bude dobrý. Neboť co se dobru podobá, to dobré vskutku je.

Nuže, kdo se na sebe dívá, vidí v sobě to, po čem touží. Proto blaze tomu, kdo má čisté srdce, poněvadž když hledí na svou vlastní čistotu, vidí v tomto obraze zároveň jeho pravzor. Ti, kdo se dívají, jak se slunce odráží v zrcadle, neupírají sice oči k vlastnímu nebi, a přece nevidí slunce v odlesku zrcadla o nic méně než ti, kdo hledí přímo na sluneční kotouč. Podobně i vy, jako by Pán říkal: Jste sice slabí, abyste mohli vidět a nazírat nepřístupné Boží světlo, avšak vrátíte-li se ke kráse a půvabu Božího obrazu, který do vás byl od počátku vtištěn, budete mít v sobě samých, co hledáte.

Vždyť čistota, oproštěnost od hříchů a vášní a rozchod s veškerým zlem jsou něčím božským. Jsou-li v tvém srdci, je v tobě zajisté Bůh. Když bude tvé nitro prosté každé špatnosti, když bude svobodné od vášní a hříchu a nedotčené žádnou poskvrnou, budeš blahoslavený a blažený, protože máš ostrý a jasný pohled, takže to, co uniká pohledu těch, kdo nejsou očištěni, ty pro svou čistotu vidíš. Oči tvé duše již nejsou zastřeny temnotou hmotných věcí a na čistém obzoru srdce se ti otvírá blažený výhled. A co vidíš? Čistotu, svatost, otevřenost, samé paprsky Boží přirozenosti, v nichž lze vidět Boha.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 14,6.9; 6,47

Ježíš řekl: Já jsem cesta, pravda a život. * Kdo vidí mne, vidí i Otce.

V. Kdo ve mne věří, má život věčný. * Kdo vidí.

13. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Samuelovy

28,3–25

Saul u věštkyně v Endoru

Samuel zemřel a celý Izrael ho oplakával. Pochovali ho v Ramě, jeho městě. Saul pak vymýtil ze země zaklínače a jasnovidce.

Filišťané se shromáždili, vtrhli do země a utábořili se v Sunemu. Saul proto shromáždil celý Izrael a utábořil se v pohoří Gelboe. Když Saul uviděl filišťanský tábor, strachy se celý roztrásl. I doptával se Saul Hospodina, ale Hospodin mu neodpovídal ani skrze sny ani skrze urím ani skrze proroky.

Tu řekl Saul svým služebníkům: »Vyhledejte mi ženu, která vyvolává duchy zemřelých. Půjdu k ní a dotážu se jí.« Jeho služebníci mu řekli: »Taková žena, která vyvolává duchy zemřelých, je v Endoru.« Saul se přestrojil, vzal si jiné šaty a šel tam spolu se dvěma muži. Přišli k té ženě v noci a on jí řekl: »Věsti mi prostřednictvím ducha zemřelého. Přivolej mi, koho ti řeknu.« Žena mu odpověděla: »Však ty víš, co udělal Saul, že vyhledal ze země zaklínače a jasnovidce. Proč mi strojíš léčku? Chceš mě vydat na smrt?« Ale Saul se jí zapřísáhl při Hospodinu: »Jakože živ je Hospodin, žádný trest tě za to nestihne.« Žena se ho zeptala: »Koho ti mám přivolat?« Odvětil: »Přivolej mi Samuela.«

Když žena Samuela uviděla, hlasitě vykřikla a obrátila se na Saula: »Proč jsi mě obelstil? Vždyť ty jsi Saul!« Ale král jí řekl: »Neboj se! Co vidíš?« Žena Saulovi odvětila: »Vidím božský zjev, jak vystupuje ze země.« Řekl jí: »Jak vypadá?« Odpověděla: »Vystupuje starý muž, zahalený pláštěm.« Saul poznal, že je to Samuel, sklonil se tváří až k zemi a klaněl se.

Samuel se Saula otázel: »Proč rušíš můj klid? Proč jsi mě dal přivolat?« Saul řekl: »Jsem ve velkých úzkostech. Bojují proti mně Filišťané a Bůh ode mne odstoupil. Vůbec mi neodpovídá ani prostřednictvím proroků ani skrze sny. Proto jsem zavolał tebe, abys mi oznámil, co mám dělat.« Samuel odvětil: »Proč se ptáš mne, když Hospodin od tebe odstoupil a stal se tvým protivníkem? Hospodin učinil, co prohlásil skrze mne: Hospodin vytrhl království z tvé ruky a dal je tvému bližnímu, Davidovi. Žes neuposlechl Hospodina a nestal se vykonavatelem jeho planoucího hněvu proti Amalekovi, za to ti dnes Hospodin udělá toto: Spolu s tebou vydá Hospodin do rukou Filišťanu též Izraele. Zítřa

budeš ty i tvoji synové u mne. Také izraelský tábor vydá Hospodin do rukou Filišťanu.»

Saul se rázem skácel v celé své délce k zemi; tak velice se polekal Samuelových slov. Nebylo v něm síly, protože nepojedl chleba celý den a celou noc. Žena přistoupila k Saulovi a viděla, jak strašně se zhrozil. Řekla mu: »Hle, tvoje služebnice tě uposlechla. Dala jsem v sázku svůj život. Poslechla jsem tě v tom, cos mi poručil. Teď zase ty prosím poslechni svou služebnici. Předložím ti sousto chleba a pojiš, aby ses posílil, vždyť musíš pokračovat v cestě.« Ale on se zdráhal. Říkal: »Nebudu jíst.« Jeho služebníci spolu s tou ženou však na něho naléhali a on je uposlechl. Povstal ze země a posadil se na lože. Žena měla doma vykrměného býčka. Rychle ho připravila k hodu, nabrala mouky, zadělala a napekla nekvašených chlebů. Předložila to Saulovi i jeho služebníkům a oni jedli. Pak se zvedli a odešli ještě té noci.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1 Kron 10,14.13

Saul nedbal na Hospodinovo slovo a neplnil jeho příkaz. * Bůh přenesl jeho království na Davida.

V. Saul zemřel pro svou nevěrnost vůči Hospodinu, protože se dotazoval věštkyně a nedoufal v Hospodina. * Bůh.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií papeže Pavla VI.

Hlásáme Krista až na konec světa

Běda mi, kdybych nehlásal evangelium! Neboť Kristus, on sám, mě právě k tomu poslal. Já jsem apoštol, já jsem také svědek. Čím vzdálenější je cíl, čím obtížnější je úkol, tím mocněji na nás *naléhá láska*. Mám hlásat jeho jméno: Ježíš je *Mesiáš, Syn Boha živého*. On je ten, kdo nám zjevil neviditelného Boha, on je *dříve zrozený než celé tvorstvo všechno v něm spočívá*. On je učitel a vykupitel lidstva, pro nás se narodil, zemřel a vstal z mrtvých.

On je středem dějin a středem vesmíru. On nás zná a miluje, je přítelem a průvodcem našeho života. Je mužem bolesti i naděje. Právě on přijde znovu a bude nakonec naším soudcem, a jak doufáme, i plností života a naší blažeností navěky.

Kéž bych o něm nikdy nepřestal mluvit! Vždyť on je světlo a pravda, ano, *cesta, pravda a život*. On je chléb a pramen živé vody, neboť tiší náš hlad a naši žízeň. On je pastýř, vůdce, vzor, naše útěcha, náš bratr. Byl jako my, a víc než my malý, chudý, ponížený, vystavený strádání, utiskovaný a trpící. Kvůli nám mluvil a konal divy, kvůli

li nám založil nové království, kde chudí jsou blahoslavení, kde mír je obecným základem života, kde se dostává povýšení těm, kdo mají čisté srdce, a útěchy těm, kdo pláčou, kde ti, kdo hladovějí po spravedlnosti, docházejí nasycení, kde hříšníci mohou dosáhnout odpuštění a kde všichni lidé jsou bratři.

Ano, takový je Kristus Ježíš, ten, o kterém jste už jistě slyšeli a kterému už většina z vás jistě patří, protože jste křesťané. Vám, křesťané, tedy opakuji jeho jméno a i všem ostatním je zvěstuji: Kristus Ježíš je začátek a konec, alfa a omega, král nového světa, tajemný a nejvyšší smysl lidských dějin a našeho osudu. On je prostředník a přímo most mezi zemí a nebem. On je v nejhlubším smyslu Syn člověka, dokonaleji než všichni lidé, neboť je Syn Boží, věčný a nekonečný, a syn Marie, požehnané mezi všemi ženami, jeho matky podle těla a naší matky ze společenství s Duchem tajemného těla.

Ježíš Kristus! Mějte na paměti: On to je, kterého vám hlásáme pro věčnost. A chceme, aby jeho jméno zaznívalo až do končin světa a po všechny věky věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 1,10; Jan 1,16; Kol 1,16–17

Náš spasitel Ježíš Kristus zlomil moc smrti a přinesl nám světlo nepomíjejícího života v evangeliu. * Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí.

V. Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho, on je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm. * Všichni.

EVANGELIUM

VIZ STR. 518

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z první a z druhé knihy Samuelovy

1 Sam31,1–4; 2 Sam 1,1–16

Saulova smrt

Filištané bojovali proti Izraeli. Izraelští muži před Filišťany utíkali a padali pobiti v pohoří Gelboe. Filištané se pustili za Saulem a jeho syny. I pobili Filištané Saulovy syny Jonatana, Abinadaba a Malkišuu.

Pak zesílil boj proti Saulovi. Objevili ho lukostřelci a těžce ho postřelili. Saul řekl svému zbrojnoši: »Vytas svůj meč a probodni mě jím, než přijdou ti neobřezanci, aby mě neprobodli oni a nezneuctili.« Zbrojnoš však nechtěl, velmi se bál. Saul tedy uchopil meč a nalehl na něj.

Když se vrátil David od porážky Amalečanů, zůstal dva dny v Siklagu. Třetího dne přišel člověk ze Saulova tábora; měl roztržené šaty a na

hlavě prach. Když přišel k Davidovi, padl tváří na zem a poklonil se. David mu řekl: »Odkud přicházíš?« On mu odpověděl: »Zachránil jsem se z izraelského tábora.« David se ho zeptal: »Co se stalo? Prosím tě, pověz mi to!« On odpověděl: »Lid utekl z bitvy, mnoho lidu padlo, i Saul i jeho syn Jonatan jsou mrtví.«

David se zeptal mládence, který mu to oznámil: »Jak víš, že zemřel Saul a jeho syn Jonatan?« Mládenec, který mu to oznámil, odvětil: »Náhodou jsem se ocitl v pohoří Gelboe. A hle, Saul se opíral o své kopí a vozy a jezdci už na něj dotírali. Ještě se obrátil, spatřil mě a zavolal na mě. Ozval jsem se: »Tu jsem.« Zeptal se: »Kdo jsi?« Odvětil jsem mu: »Jsem Amalečan.« Vyzval mě: »Postav se ke mně a usmrť mě, neboť mě svírá smrtelná křeč, ale ještě je ve mně život.« Postavil jsem se k němu a usmrtil jsem ho. Poznal jsem, že po mém pádu stejně nebude živ. Sňal jsem mu z hlavy královskou čelenku a z paže náramek a přinesl jsem je sem svému pánu.«

David se chopil svých šatů a roztrhl je, a také všichni muži, kteří byli s ním. Naříkali, plakali a postili se až do večera pro Saula, pro jeho syna Jonatana, pro Hospodinův lid a pro izraelský dům, protože padli mečem.

David se zeptal mládence, který mu to oznámil: »Odkud jsi?« On řekl: »Jsem syn amaleckého přistěhovalce.« David se na něj rozkřikl: »Jak to, že ses nebál vztáhnout ruku a zahubit Hospodinova pomazaného?« David zavolal jednoho z družiny a poručil: »Přístup a sraz ho!« A on ho ubil k smrti. David mu totiž řekl: »Krev, kterou jsi prolil, ať padne na tvou hlavu. Tvá ústa tě usvědčila, když jsi řekl: ‚Já jsem usmrtil Hospodinova pomazaného.‘«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 2 Sam 1,21.19

Hory v Gelboe, rosa ani déšť ať na vás nesestoupí. * Tam padli izraelští hrdinové.

V. Izraeli, tvá sláva leží na tvých výšinách probodnuta. * Tam padli.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

On je náš Pán Bůh, a my jsme lid, který on vodí na pastvu

*On je náš Pán Bůh, který nás stvořil. Ve slovech, která jsme zpívali, vyznáváme, že jsme Boží ovce. On je náš Bůh a my jsme lid, který pase, ovce vedené jeho rukou. Lidští pastýři si ovce, které mají, sami neučini-
nili, ovce, které pasou, sami nestvořili. Ale náš Pán Bůh, právě proto-
že je Bůh a Stvořitel, si ovce, které má a pase, sám učinil. A nikdo jiný*

mu ovce, které pase, nepořídil a ty, které si sám pořídil, nepase nikdo jiný.

Vyznali jsme tedy v tomto zpěvu, že jsme jeho ovce, lid jeho pastvy, ovce, které on sám vodí. Nuže poslouchejme, co říká nám, svým ovcím. Předtím mluvil k pastýřům, nyní mluví k ovcím. Když mluvil k pastýřům, naslouchali jsme jeho slovům s úzkostí, vy s klidem. Jak je tomu při jeho dnešních slovech? Snad obráceně? Můžeme my poslouchat s klidem a vy s chvějícím se srdcem? Nikoli. Především proto, že jsme pastýři: pastýř poslouchá s chvějícím se srdcem nejen to, co se říká pastýřům, ale i to, co se říká ovcím. Kdyby totiž to, co se říká ovcím, poslouchal s klidem, příliš by se o ovce nestaral. Již jsme vám, milovaní, řekli, že musíme mít na mysli dvě věci: za prvé, že jsme křesťané, za druhé, že jsme představení. Jako představení se počítáme mezi pastýře, jsme-li ovšem dobrými pastýři. Ale jako křesťané patříme spolu s vámi mezi ovce. Ať tedy Pán mluví k pastýřům nebo k ovcím, musíme všemu naslouchat s úzkostí a stálou starostí v srdci.

Slyšme tedy, bratři, proč Pán kárá špatné ovce a co svým ovcím slibuje. *Co se pak týká vás, moje ovce*, říká. Předně bych vám chtěl říci, jaké je to štěstí patřit do Božího stáda. Kdo se nad tím zamyslí, bratři, musí se i v tomto bědném čase radovat. Komu totiž platí slova *Izraelův pastýři*, o tom bylo také řečeno: *Nebude dřímat a spát Izraelův strážce*. On tedy nad námi bdí, když bdíme, a bdí nad námi, i když spíme. Je-li tedy i stádo svěřené člověku v bezpečí, oč bezpečněji se musíme cítit my, když nás pase Bůh. A nejen proto, že nás pase, ale i proto, že nás učinil.

Co se pak týká vás, moje ovce tak praví Pán, Hospodin budu soudit mezi ovcí a ovcí, mezi berany a kozly. Co dělají v Božím stádu kozli? Kozli, kteří mají stanout po levici, jsou na týchž pastvinách a u týchž pramenů jako ti, kteří mají stanout po pravici. Jsou napřed trpěni, ale budou odděleni. Zde se ovce cvičí v trpělivosti, po vzoru trpělivosti Boží. Bůh je pak oddělí, a jedni půjdou na levici, druzí na pravici.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 10,27-28; Ez 34,15

Moje ovce slyší můj hlas; já je znám a ony jdou za mnou. Já jim dávám věčný život. * Nezahynou navěky a nikdo mi je nevyrvé z rukou.

V. Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek. * Nezahynou.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

2,1–11;3,15

David pomazán v Hebronu za krále Judska

Potom se David doptával Hospodina: »Mám se vypravit do některého judského města?« Hospodin mu řekl: »Vyprav se.« David se tázal: »Kam se mám vypravit?« On řekl: »Do Hebronu.« David se tam tedy vypravil i se svými dvěma ženami, s Achinoamou Jizreelskou a s Abigailou, ženou po Nabalovi Karmelském. Také své muže, kteří byli s ním, přivedl David i s jejich rodinami. Usadili se v městech hebronských. I přišli judští muži a pomazali tam Davida za krále nad domem judským.

Potom bylo Davidovi oznámeno: »Muži z Jabeše v Gileadu pochováli Saula.« David poslal k mužům v Jabeši v Gileadu posly se vzkazem: »Jste Hospodinovi požehnání. Prokázali jste milosrdenství svému pánu Saulovi tím, že jste ho pochovali. Nechť nyní Hospodin prokáže milosrdenství a věrnost vám. I já vám budu prokazovat dobro za to, co jste učinili. Ted jedněte rozhodně a buďte stateční. Váš pán Saul zemřel; avšak rovněž mne pomazal dům judský za krále nad sebou.«

Ale Abner, syn Nerův, velitel Saulova vojska, vzal Išbošeta, syna Saulova, a přivedl ho do Machanajimu. Ustanovil ho králem Gileadu, Ašúrců a Jizreelu i nad Efrajimem, Benjaminem a celým Izraelem. Išbošetovi, synu Saulovu, bylo čtyřicet let, když začal nad Izraelem kralovat. Kraloval dva roky. Za Davidem stál pouze dům judský. David byl v Hebronu králem nad domem judským celkem sedm let a šest měsíců.

Boj mezi domem Saulovým a Davidovým se protahoval, David se stále rozmáhal, zatímco dům Saulův stále upadal.

V Hebronu se Davidovi narodili synové: Jeho prvorozený byl Amnon z Achinoamy Jizreelské, jeho druhý syn byl Kileab z Abigaily, ženy po Nabalovi Karmelském, třetí syn Absalom, syn Maaky, dcery gešúrského krále Talmaje, čtvrtý Adoniáš, syn Chagity, pátý Šefatjáš, syn Abitaly, a šestý Jitreám z Davidovy manželky Egly. Ti se Davidovi narodili v Hebronu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gn 49,8.10

Judo, tvoji bratři tě budou chválit, * budou se ti klanět synové tvého otce.

V. Nebude odňato žezlo od Judy, vladařská hůl od jeho kolen, dokud nepřijde Vládce. * Budou se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Kdybych se chtěl zalíbit lidem, nebyl bych služebník Kristův

To je naše chloubka: svědectví našeho svědomí. Jsou lidé, kteří lehkomyslně soudí, urážejí, našeptávají a reptají. Podezřívají z toho, co neviděli, a předhazují dokonce to, z čeho ani nemohou podezřívát. Co nám proti takovým lidem zbývá než svědectví našeho svědomí? Ale ani tam, bratři, kde bychom se mohli lidem líbit, nehledáme svoji slávu, ani nesmíme hledat svoji slávu, nýbrž jejich spásu. Musíme chodit po správné cestě, aby oni nebloudili, půjdou-li za námi. Ať nás napodobují, napodobujeme-li my Krista; ale nenapodobujeme-li ho, ať ho napodobují oni. Neboť on sám pase své stádo a je se všemi dobrými pastýři, protože ti všichni jsou v něm.

Nejde nám tedy o náš prospěch, chceme-li se líbit lidem, ale chceme se radovat z lidí, a radujeme se, když se jim líbí, co je dobré, a to proto, že je jim to k prospěchu, ne proto, že nám to dělá dobře. Je zřejmé, proti komu řekl apoštol: *Kdybych chtěl být pěkný u lidí, nebyl bych Kristovým služebníkem.* A je také zřejmé, kvůli komu řekl: *Vycházejte všem ve všem vstříc, jako i já všem vycházím vstříc.* Obojí je jasné a klidné, obojí čisté a nezkalené. Jen se klidně pas a pij, nezdupej pastvu a nezkal vodu.

Neboť i od samého Pána Ježíše Krista, učitele apoštolů, jste jistě slyšeli: *Tak ať vaše skutky svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.* On vás přece tak učinil. *My jsme lid, který pase, ovce, vedené jeho rukou.* Jsi-li tedy dobrý, ať je pochválen ten, kdo tě dobrým učinil a ne ty, který sám od sebe můžeš být jedině zlý. A jak bys mohl překrucovat pravdu, aby chválili tebe, když uděláš něco dobrého a aby si stěžovali na Pána, když ty uděláš něco zlého? Ten, který řekl: *Tak ať vaše skutky svítí lidem,* řekl ovšem v téže řeči také: *Varujte se konat své spravedlivé skutky před lidmi.* Takže stejně jako se ti zdálo, že si apoštol protirečí, nacházíš totéž i v evangeliu. Kdybys však nečeřil hladinu svého srdce, poznal bys i zde, že Písmo souhlasí, a také ty bys s ním mohl žít v pokoji.

Starejme se tedy, bratři, abychom nejen dobře žili, ale také dobře jednali před lidmi. Nejen abychom měli čisté svědomí, ale pokud to ve své slabosti a s ohledem na lidskou křehkost dokážeme, dávejme dobrý pozor, abychom neudělali nic, co by mohlo tomu nejslabšímu z bratří zavdat příčinu k pohoršení. Jestliže sami spásáme svěží pastvu a pijeme čistou vodu, abychom nepošlapali svěží Boží louku a nezkalili čistou Boží vodu těm slabším ovcím, které se budou pásat a pít po nás.

Dovršte mou radost tím, že budete stejně smýšlet, že vás bude pojit jedna láska; z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. * Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých.

V. Ujímejte se slabých, buďte trpěliví vůči všem. * Nikdo.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

4,25,7

David vládne nad Izraelem; dobytí Jeruzaléma

Saulův syn měl dva muže, velitele houfů; jeden se jmenoval Baana a druhý Rechab. Byli to synové Rimona Beerotského z Benjamínovců; Beerot se totiž také počítá k Benjamínovi. Beerotané však uprchli do Getaimu, kde pobývají jako přistěhovalci až dodnes.

Jonatan, syn Saulův, měl syna, který měl zchromené nohy. Bylo mu pět let, když z Jizreelu došla zpráva o Saulovi a Jonatanovi. Jeho chůva jej tehdy vzala a dala se na útěk. Při útěku tak pospíchala, že upadl; proto kulhal. Jmenoval se Mefibošet.

Synové Rimona Beerotského, Rechab a Baana, přišli za denního horka do Išbošetova domu. Ten ležel za poledne na lůžku, zatímco vrátná domu při čištění pšenice usnula. Zasadili mu ránu pod žebra; potom Rechab a jeho bratr Baana unikli. Když totiž vešli do domu, on ležel na svém lehátku ve své ložnici. Ubili ho k smrti a uřízli mu hlavu; vzali ji a šli celou noc pustinou.

Išbošetovu hlavu donesli Davidovi do Hebronu. Řekli králi: »Tu je hlava Išbošeta, syna tvého nepřítele Saula, který ti ukládal o život. Hospodin dopřál králi, mému pánu, dnešního dne pomstu nad Saulem i nad jeho potomstvem.« David odpověděl Rechabovi a jeho bratru Baanovi, synům Rimona Beerotského, slovy: »Jakože živ je Hospodin, který vykoupil můj život ze všeho soužení, toho, který mi oznámil: ‚Hle, Saul je mrtev‘, a pokládal se za zvěstovatele radosti, toho jsem v Siklangu zajal a popravil. To jsem mu dal za tu zvěst. Jakkpak když svévolníci zavraždí spravedlivého v jeho domě a na jeho lůžku? To bych vás teď neměl volat k odpovědnosti za jeho krev? To bych vás neměl vymýtít ze země?« David přikázal družině, aby je popravili. Usekli jim ruce i nohy a pověsili je u rybníka v Hebronu. Hlavu Išbošetovu vzali a pohřbili v Abnerově hrobě v Hebronu.

Všechny izraelské kmeny přišly k Davidovi do Hebronu a řekly: »Hle, jsme tvá kost a tvoje maso. Již dávno, když byl Saul králem nad námi, řídil jsi všechny záležitosti Izraele a Hospodin ti řekl: Ty budeš pást můj izraelský lid, ty budeš vládcem nad Izraelem.« Přišli tedy všichni přední mužové izraelští ke králi do Hebronu a král David s nimi v Hebronu uzavřel smlouvu před Hospodinem, oni pak pomazali Davida za krále nad Izraelem. Davidovi bylo třicet let, když se stal králem; a kraloval čtyřicet let. V Hebronu kraloval nad Judou sedm let a šest měsíců; v Jeruzalémě kraloval třiatřicet let nad celým Izraelem i nad Judou.

Král se svými muži pak vytáhl k Jeruzalému proti Jebuzitům, obyvatelům té země. Ti řekli Davidovi: »Nevejdeš sem, slepí a kulhaví tě zaženu!« To znamenalo: David sem nevstoupí. David však dobyl tvrze Siónu a to je město Davidovo.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ž 12,2.6.1

Pozdvihují se pozemští králové a vladaři se spolu umlouvají proti Hospodinu a jeho Pomazanému. * Já jsem ustanovil svého krále na Siónu, na své svaté hoře.

V. Proč se pohané bouří, proč národy strojí marné plány? * Já jsem.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »Cesta k dokonalosti« od svaté Terezie od Ježíše, panny

Přijď království tvé

Každý člověk, ať je jakkoliv hloupý a nerozumný, když chce o něco požádat nějakého váženého a ctihodného muže, nejdříve rozvažuje a v duchu si připravuje, jakým způsobem ho osloví, aby mu to bylo vhod a nevyvolal u něho odpor nebo mu nezpůsobil potíže. Dále pak musí zvážit, co vlastně od něho bude žádat, k čemu potřebuje to, oč prosí, zvláště Je-li to něco mimořádného a velkého. Ostatně náš dobrý Ježíš nás sám učí, jak máme prosit. Právě toho je podle mého soudu zvlášť třeba si všimnout. Nemohl jsi, Pane, všechno shrnout do jediné věty a říci: Otče, dej nám vše, co je pro nás dobré a přiměřené? Zdálo by se totiž, že není třeba nic víc říkat, zvláště jde-li o toho, který všechno tak dobře a dokonale zná.

Jistě by to stačilo, Moudrosti věčná, pokud jde o tebe a tvého nebeského Otce, a ty ses také k němu tak modlil v zahradě Getsemanské. Tam jsi mu vyjevil své přání i svůj strach, ale přitom ses zcela podřídil jeho vůli. Ale ty víš, můj Pane, že my nejsme tak odevzdání do Otcovy vůle, jakos byl ty. A proto bylo třeba, abychom my prosili o každou jednotlivou věc zvlášť, abychom přitom i sami u sebe rozvažovali, zda je to, oč žádáme, pro nás dobré a prospěšné, a abychom o to přestali

prosit, vidíme-li, že to pro nás není dobré. Jsme totiž takového založení, že nedostaneme-li právě to, oč prosíme, nestojíme o to, co nám Bůh chce dát. Je to důsledek toho, že máme svobodnou vůli. A i kdyby to bylo pro nás daleko nejlepší, nikdy nemáme pocit, že jsme štědře obdarováni, dokud se nám hned přímo na dlaň, že to tak musím říci, nevyplácejí peníze hotově.

A tak nás dobrý Ježíš přímo učí slova, kterými máme prosit o příchod jeho velkého království: *Posvět se jméno tvé, přijď království tvé.* Jen prosím zvažte nesmírnou moudrost našeho Učitele. Snažím se to domyslet a je opravdu dobré dobře pochopit, oč vlastně žádáme, když prosíme o příchod Kristova království. Vznešený král totiž viděl, že nejsme schopni posvětit nebo oslavit svaté jméno věčného Otce, protože naše vlastní schopnosti jsou malé a příliš omezené, než abychom to dělali, jak náleží, ledaže by on sám se svou vznešeností nám v tom nějak jinak nepomohl, totiž tím, že nám už tady dává své království. A tak náš dobrý Ježíš spojil a sjednotil obě tyto věci dohromady. Mělo by nám tedy být jasné, oč žádáme a jak moc záleží na tom, abychom o to prosili náležitě a vroucně a vynaložili všechno, co můžeme, abychom se dárci zalíbili a dostáli všemu, co od nás požaduje. Proto vám chci na tomto místě říci a vysvětlit, co si já sama o této věci myslím.

V čem tedy podle mého mínění spočívá nejvyšší dobro v nebeském království, když nechám stranou velké množství jiných věcí? V tom, že tam už člověk nepřikládá žádnou cenu ničemu pozemskému a světskému, dále že se raduje zvláště z toho, že se všichni radují, a že cítí ustavičný vnitřní pokoj a nezměrné štěstí, protože jeho duše vidí, jak úplně všichni smrtelníci velebí a chválí Boha a dobrořečí jeho svatému jménu, že už nikdo z lidí Boha neuráží hříchem, ale že ho všichni milují, a dokonce že se sama tato duše nezabývá ničím jiným než láskou, protože když Boha poznala, nemůže ho nemilovat.

A tak bychom ho měli milovat i na tomto světě, i když ne s takovou dokonalostí a stejně bytostně; ale kdybychom ho lépe znali, jistě bychom ho milovali mnohem hlouběji a dokonaleji, než jak ho milujeme nyní.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Umí svým dětem dávat dobré dary, ale žádá od nás, abychom prosili, hledali a tloukli. * Dostaneme tím více, čím větší bude naše víra, pevnější naděje a vroucnější touha.

V. Zde platí spíše vzdechy než slova, spíše pláč než mluvení. * Dostaneme.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

6,1–23

Archa úmluvy přenesena do Jeruzaléma

David se znovu se všemi vybranými muži z Izraele, se třiceti tisíci, a s veškerým lidem, který byl s ním, vydal na cestu z Baalímu Judova, aby odtud přivezli Boží archu, při níž se vzývá Jméno, jméno Hospodina zástupů, trůnícího nad ní na cherubech. Vezli Boží archu na novém povozu. Vyzvedli ji z Abinadabova domu na pahorku. Oza a Ahio, Abinadabovi synové, povoz doprovázeli. Oza šel při Boží arše, Ahio před archou. David a všecken izraelský dům tančili ze všech sil před Hospodinem za doprovodu zpěvů, citer, harf, bubinků, chřestítek a cimbálů.

Když přišli k Nachonovu humnu, napřáhl Oza ruku k Boží arše a zachytil ji, protože spřežení vybočilo z cesty. Hospodin vzplanul proti Ozovi hněvem. Bůh ho tam pro neúctu zabil a on tam při Boží arše zemřel. Davida se hluboce dotklo, že se Hospodin obořil na Ozu, a proto nazval to místo PerezOza (to je Ozovo zbořenisko); jmenuje se tak dodnes. V onen den pojala Davida bázeň před Hospodinem. Řekl: »Jak by mohla Hospodinova archa vejít ke mně?« Proto David nechtěl přenést Hospodinovu archu k sobě do Města Davidova. David ji dal tedy dopravit do domu Obededoma Gatského. V domě Obededoma Gatského zůstala Hospodinova archa tři měsíce. Hospodin Obededomovi i celému jeho domu žehnal.

Potom králi Davidovi oznámili, že Hospodin pro Boží archu žehná Obededomovu domu i všemu, co mu patří. David dal Boží archu odnést za jáсотu z domu Obededoma vzhůru do Davidova města. Když ušli nosiči archy šest kroků, obětoval býka a tučné tele. A David, opásán lněným efodem, tančil ze všech sil před Hospodinem. Takto David a celý dům nesli Hospodinovu archu za jáсотu a za zvuku trub. Když Hospodinova archa vstupovala do Města Davidova, Michol, dcera Saulova, se právě dívala z okna. Viděla krále Davida, jak se točí a vyskakuje před Hospodinem, a v srdci jím pohrdla.

Přinesli tedy Hospodinovu archu a položili ji na její místo doprostřed stánku, který pro ni David zřídil. Potom David přinesl před Hospodinem celopaly a pokojné oběti. Když David skončil s obětováním celopalů a pokojných obětí, požehnal lid ve jménu Hospodina zástupů. Pak podělil všecken lid, celé množství Izraele, muže i ženy, každému dal chlebovou placku, koláč z datlí a koláč z hroznů. Potom všecken lid odešel do svého domova.

David se vrátil, aby požehnal svému domu. Tu Michol, dcera Saulova, vyšla Davidovi vstříc se slovy: »Jak se dnes proslavil izraelský král! Před očima otrokyň svých služebníků se dnes odhaloval jako nějaký blázen.« David Michol odvětil: »Před Hospodinem, který mě vyvolil místo tvého otce a místo celého jeho domu a ustanovil mě vládcem Hospodinova lidu, Izraele, před Hospodinem jsem tak dováděl. I když budu ještě víc zlehčován než teď a budu docela maličký i ve vlastních očích, budu vážen právě u těch otrokyň, o nichž jsi mluvila.« A Michol, dcera Saulova, neměla děti až do dne své smrti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 132 (131), 13;24 (23), 7

Hospodin si vyvolil Sión, přál si ho mít za své sídlo. * Ať vejde král slávy.

V. Zdvihněte, brány, své klenby, zvyšte se, prastaré vchody, * ať vejde.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie svatého Jeronýma, kněze, k nově pokřtěným

Půjdu k podivuhodnému stánku

Jako laň prahne po vodách bystřin, tak prahne má duše po tobě, Bože. Jako ty laně dychtí po bystré vodě, tak i naše laňky, to jest ti, kteří opustili Egypt tohoto světa a ve vodách svého křtu usmrtili faraóna a zahubili celé jeho vojsko; ďábel je mrtev a pokřtění dychtí po pramelech církve, po Otcí, Synu a Duchu svatém.

O Otcí se jako o prameni píše v Jeremiášovi: *Mne, pramen živé vody, opustili a kopalí si cisterny, cisterny rozpukané, které nemohou udržet vodu.* A o Synu na jiném místě čteme: *Opustili pramen moudrosti.* A o Duchu svatém: *Kdo se napije vody, kterou mu dám já, ... stane se v něm pramenem vody tryskající do věčného života.* Tento výrok snadno pochopíme, protože sám evangelista říká, že tu Spasitel mluvil o Duchu svatém. Tím je naprosto zřejmá dokázáno, že trojím pramenem církve je tajemství Trojice.

Po tom dychtí duše věřícího, po tom dychtí duše pokřtěného, a proto říká: *Má duše žíznila po Bohu, živém prameni.* Nechtěla Boha prostě jen vidět, ale přímo hořela touhou po něm a žíznila po něm neuhasitelnou žízní. Před přijetím křtu si katechumeni mezi sebou říkali: *Kdy už smím přijít a ukázat se před Boží tváří?* A hle, oč usilovali, se jim splnilo. Přišli a stanuli před Boží tváří, přistoupili k oltáři a octli se tváří v tvář tajemství Spasitele.

Byli připojeni ke Kristovu tělu, byli znovuzrozeni v životodárném prameni, a proto mohou s důvěrou říkat: *Půjdu k podivuhodnému stán-*

ku, k Božímu domu. Božím domem je církev, ona je tím podivuhodným stánkem, je příbytkem *radosti a chvály, hlasem oslavujících.*

Nuže vy, kteří jste se nyní oblékli v Krista, pojdte za mnou podle mých pokynů, nechte se z víru tohoto světa vylovit Božím slovem jako rybky udicí, a řekněte: U nás je všechno podstatně jinak. Neboť ryby vytažené z moře hynou, ale nás apoštolové vytáhli z moře tohoto světa a ulovili, abychom se z mrtvých stali živými. Když jsme byli ve světě, náš pohled se ztrácel v hlubinách a život jsme trávili v bahně. Ale jakmile jsme byli vytaženi z vln, začali jsme vidět slunce, začali jsme se dívat na pravé světlo. A zaplavila nás nesmírná radost, takže říkáme své duši: *Doufej v Boha, vždyť zase ho budu chválit, svého spasitele a svého Boha.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 27 (26), 6

Jedno od Hospodina žádám a po tom toužím: * abych směl přebývat v Hospodinově domě po všechny dny svého života.

V. Abych požíval Hospodinovy něhy a patřil na jeho chrám. * Abych směl.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

7,1–25

Nátanovo mesiánské proroctví

Když se usadil král (David) ve svém paláci a Hospodin mu popřál pokoj od všech okolních nepřátel, pravil král proroku Nátanovi: »Podívej se, já bydlím v domě z cedrů, zatímco Boží archa přebývá uprostřed stanových pláten.« Nátan odpověděl králi: »Jdi a splň všechny záměry, které máš v srdci, vždyť Hospodin je s tebou!«

Ale v oné noci ozvalo se Hospodinovo slovo k Nátanovi: »Jdi a řekni mému služebníkovi Davidovi: Tak praví Hospodin: Ty mi chceš vystavět dům, kde bych bydlel? Vždyť jsem nebydlel v domě ode dne, kdy jsem vyvedl izraelské syny z Egypta, až do dneška; putoval jsem ve stanovém příbytku. Kdekoli jsem chodil s izraelskými syny, zmínil jsem se snad slovem některému z izraelských soudců, jimž jsem přikázal pást můj izraelský lid: Proč jste mi nevystavěli dům z cedrů?«

A nyní řekni mému služebníkovi Davidovi toto: Tak praví Hospodin zástupů: Já jsem tě vzal z pastviny od ovcí, abys byl vládcem nad mým izraelským lidem, a byl jsem s tebou ve všem, cos podnikal; vyhubil jsem před tebou všechny tvé nepřátele. Zjednal jsem ti veliké jméno, jaké mají ti největší na zemi. Určím svému izraelskému lidu místo, za-

sadím ho tam a bude tam bydlet. Nebude se už děsit a lidé oddaní zločinu se neodváží ho sužovat jako dříve, v dobách, kdy jsem ustanovil nad svým izraelským lidem soudce. Popřeji mu pokoj ode všech jeho nepřátel. Hospodin ti oznamuje, že vystaví dům tobě. Až se naplní tvé dny a uložíš se ke svým otcům, vzbudím po tobě potomstvo, které vzejde z tvých útrob, a upevním jeho království. Postaví dům mému jménu a já upevním jeho královský trůn navěky. Já mu budu otcem a on mi bude synem; dopustí-li se nepravosti, budu ho bít stejnou metlou, jakou (biji) ostatní lidi, ranami, jako jiné smrtelníky; svou přízeň však mu neodejmu, jako jsem (ji) odňal Saulovi, kterého jsem odstranil od své tváře. Proto tvůj dům a tvé království potrvá přede mnou navěky, tvůj trůn bude pevný navždy.«

Nátan mluvil k Davidovi podle všech těchto slov a podle tohoto vidění.

Když promluvil Nátan k Davidovi, král vešel do stánku a před Hospodinem mluvil toto: »Kdo jsem já, Pane, Hospodine, a co je můj dům, žes mě přivedl až sem? To se ti však zdálo ještě málo, Pane, Hospodine, a proto jsi své sliby rozšířil i na dům svého služebníka do daleké budoucnosti a dáváš to poznat člověku, Pane, Hospodine! O čem by ještě mohl David k tobě promluvit? Pane, Hospodine, ty znáš svého služebníka. Pro své slovo a podle svého srdce jsi učinil celou tuto velikou věc a dal o ní vědět svému služebníku. Vždyť jsi tak veliký, Hospodine, Bože. Není žádného jako ty, není Boha kromě tebe, podle toho všeho, co jsme na vlastní uši slyšeli. Kdo je jako tvůj lid, jako Izrael, jediný národ na zemi, jež si Bůh přišel vykoupit za (svůj) lid, a tak si učinil jméno! Vykonal jsi pro něj veliké a hrozné věci, pro svou zemi, před svým lidem, který sis vykoupil z Egypta, z národů, z jeho bohů. Ustanovil jsi pro sebe svůj lid, Izraele, jako svůj lid navěky, a ty, Hospodine, stal ses jeho Bohem. A nyní, Hospodine, Bože, splň slib, který jsi dal svému služebníku a jeho domu navěky, a jedneji podle toho, co jsi řekl.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Lk 1,30–33; Žl 132 (131), 11

Anděl řekl Marii: Hle, počneš a porodíš syna, Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida. * Bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky.

V. Přisahal Hospodin Davidovi s věrností, kterou neporuší: Potomka z tvého rodu dosadím na tvůj trůn. * Bude kralovat.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »O předurčení svatých« od svatého Augustina, biskupa

Ježíš Kristus pocházel z pokolení Davidova

Nejkrásnějším příkladem předurčení a milosti je sám Spasitel, *prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš*. Jaké předchází zásluhy, ať ze skutků či z víry, si mohla získat lidská přirozenost, která v něm je, že se tímto prostředníkem stal? Ať někdo odpoví, čím si onen člověk zasloužil, aby ho Slovo, které je od věčnosti s Otcem, přijalo v jednotu osoby jako jednorozeného Syna Božího? Předcházelo tomu z jeho strany vůbec nějaké dobro? Co předtím dělal, v co věřil, o co prosil, aby ho to přivedlo k této nevýslovné slávě? Právě Slovo, které tohoto člověka učinilo a přijalo, způsobilo, že od chvíle, kdy začal být, začal být zároveň jediným Synem Božím.

Kéž se nám tedy v Kristu, naší Hlavě, ukáže sám pramen milosti, z něhož se rozlévá milost do všech jeho údů, do každého podle míry, jakou je schopen pojmout. Každý člověk, který začne věřit, se stává křesťanem právě tou milostí, kterou se onen člověk od počátku stal Kristem; každý člověk se znovu rodí z téhož Ducha, z něhož se narodil Kristus, a týž Duch, který v nás působí odpuštění hříchů, způsobil, že on žádný hřích neměl. A Bůh předem věděl, že to tak učiní. To je tedy ono předurčení svatých, nejjasněji zářící v tom, který je Svatý svatých. Kdo by je mohl popírat, rozumí-li správně slovům Pravdy? Vždyť jsme právě poznali, že i sám Pán slávy, jakožto člověk učiněný Synem Božím, byl předurčen.

Předurčen byl tedy Ježíš, a to tak, že ten, který měl být podle těla synem Davidovým, měl být zároveň podle Ducha posvěcení pravým a mocným Synem Božím, protože se narodil z Ducha svatého a z Panny Marie. To je to jedinečné a nevýslovně uskutečněné přijetí člověka Božím Slovem, že se pravdivě a ve vlastním smyslu může nazývat zároveň Synem Božím i synem člověka. Synem člověka, protože ten, kdo byl přijat, je člověk, a Synem Božím, protože ten, kdo ho přijal, je jednorozený Bůh; jinak bychom museli věřit ne v trojici, ale ve čtveřici.

Předurčeno bylo i toto veliké povznesení lidské přirozenosti, tak vznešené a závratně vysoké, že výš už se vůbec povznést nemůže. Stejně jako se samo božství už nemohlo pro nás pokořit hlouběji, než když přijalo lidskou přirozenost se vši tělesnou slabostí až po smrt na kříži. Takže jako byl ten jeden předurčen, aby byl naší Hlavou, tak jsme my všichni předurčeni, abychom byli jeho údy. Zde ať zmlknou lidské zásluhy, ty přece zahynuly skrze Adama, a ať zavládne Boží milost, ta, která vládne skrze Ježíše Krista, našeho Pána, jediného Božího Syna a jednoho Pána. A jen ten, kdo by v naší Hlavě našel nějaké zásluhy, které předcházely onomu jedinečnému zrození, může i v nás, jeho údech, pátrat po nějakých zásluhách, které by předcházely znovuzrození každého z nás.

Když se naplnil čas, Bůh poslal svého Syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, * aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu.

V. Bůh nás miloval svou velikou láskou, poslal svého Syna, a on vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé. * Aby vykoupil.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

11,1-17.26-27

Davidův hřích

Na jaře příštího roku, v době, kdy králové táhnou do pole, David vyslal Joaba a s ním své bojovníky a celého Izraele. Zpustošili území Ammonitů a oblehli Rabbat. David však zůstal v Jeruzalémě.

Jednou k večeru vstal David ze svého lůžka a procházel se na střeše královského domu. Tu spatřil ze střechy ženu, která se koupala; žena byla na pohled velmi hezká. David poslal vyptat se na ženu. Řekli mu: »Vždyť je to Batšeba, dcera Eliamova, manželka Chetity Uriáše.« David poslal posly, aby ji přivedli, a když k němu vešla, spal s ní. Žena počala a dala to Davidovi vědět: »Počala jsem.«

David pak poslal k Joabovi: »Pošli ke mně Chetitu Uriáše.« A Joab poslal Uriáše k Davidovi. Když Uriáš k němu přišel, tázal se ho, daří-li se dobře Joabovi a mužstvu a jak pokračuje válka. Potom řekl David Uriášovi: »Zajdi do svého domu a umyj si nohy.« Když Uriáš vyšel z královského paláce, poslali za ním k uctění královské jídlo. Uriáš však se uložil u vchodu do královského paláce se služebníky svého pána a do svého domu nezašel. David dostal zprávu: »Uriáš do svého domu nezašel.« Druhého dne ho David pozval, aby s ním jedl a pil, a opil ho. Večer Uriáš vyšel spát na své lůžko se služebníky svého pána a nezašel do svého domu.

Když oznámili Davidovi, že Uriáš do svého domu nezašel, otázal se David Uriáše: »Což jsi nepřišel z cesty? Proč jsi tedy nezašel do svého domu?« Uriáš Davidovi odpověděl: »Archa, Izrael i Juda sídlí v stanech, můj pán Joab i služebníci mého pána táboří v poli. A já bych měl vstoupit do svého domu, jíst a pít a spát se svou ženou? Jakože jsi živ, jakože živa je tvá duše, něčeho takového se nedopustím!« David Uriášovi řekl: »Pobuď tu ještě dnes, zítra tě propustím.« Uriáš tedy zůstal v Jeruzalémě toho dne i nazítří. David ho pozval, aby s ním jedl a pil, a opil ho. On však večer vyšel a ulehl na svém loži se služebníky svého pána. Do svého domu nezašel.

Druhého dne napsal David Joabovi list a poslal ho po Uriášovi. V listě psal takto: »Postavte Uriáše dopředu do nejprudšího boje. Potom od něho ustupte, aby byl ubit a zemřel.« Když tedy Joab obhlédl město, postavil Uriáše na místo, kde zpozoroval, že jsou udatní protivníci. Když mužové z města udělali výpad, zaútočili na Joaba, a v mužstvu byli padlí, i mezi Davidovými bojovníky, a smrt našel i Chetita Uriáš.

Když Uriášova žena uslyšela, že její muž Uriáš je mrtev, naříkala nad svým manželem. Jakmile však smutek pominul, David pro ni poslal, přijal ji do svého domu a ona se stala jeho ženou. Porodila mu pak syna. Ale v očích Hospodinových bylo zlé, co David spáchal.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 2 Sam 12,9; Ex 20,2.13.14

Chetitu Uriáše jsi zabil mečem a jeho ženu sis vzal za manželku. * Proč jsi pohrdl Hospodinovým slovem a dopustil ses toho, co je v jeho očích zlé?

V. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země. Nezabiješ, nezcizoložíš. * Proč jsi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezí« svatého Cyrila Jeruzalémského, biskupa

Vyznej se v tomto příhodném čase

Je-li zde někdo, kdo je otrokem hříchu, ať se připraví ke znovuzrození pro svobodu Božích dětí skrze víru. Ať odloží to nejhorší otroctví, otroctví hříchů, a přijme nejvyšší blaženou službu Páně; jedině tak bude uznán hodným obdržet dědictvím nebeské království. Vyznáním ze sebe svlékněte starého člověka, který hyne klamnými vášněmi, abyste oblékli nového člověka, který se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. Vírou si získáte závdavek Ducha svatého, abyste mohli být přijati do věčných příbytků. Přistupte k svátosti, která vám vtiskne tajemné znamení, aby vás Pán dobře poznal. Máte být připojeni k svatému a duchovnímu Kristovu stádu, abyste jednou stáli po jeho pravici a dostali jako dědictví život, který vám byl připraven.

Ti, kdo ovšem zůstávají pokryti chlupatou kůží povážlivých hříchů, ti budou stát po jeho levici, protože nepřistoupili k Boží milosti, která se nabízí skrze Krista v koupeli znovuzrození. Nemluvím tu o znovuzrození tělesném, ale o novém zrození duchovním. Tělu dávají život viditelní rodiče, duše se znovu rodí vírou. Neboť *Duch vane, kam chce*. A tak budeš-li toho hoden, jen když bude shledáno, že na tvém svědomí nelpí žádná nečistota pokrytectví, uslyšíš: *Správně, služebníkú dobřý a věrný.*

Jestliže se někdo z přítomných domnívá, že může pokoušet Boží milost, klame sám sebe a nezná její moc. Duši upřímnou a prostou přetvářky měj, člověče, před tím, který zkoumá srdce i ledví.

Vezdejší čas je čas vyznání. Vyznej, co jsi spáchal, slovem i skutkem, v noci i ve dne. Vyznej se v tomto příhodném čase a přijmi v tomto dni spásy nebeský poklad.

Vyčisti nádobu svého srdce, aby mohla pojmout více milostí. Neboť odpuštění hříchů je stejnou měrou dáno všem, ale společenství svatého Ducha se dostává každému podle jeho víry. Jestliže se budeš namáhat málo, málo také dostaneš; ale budeš-li pracovat hodně, hojná bude i odměna. Sám pro sebe běžíš, myslí na to, co ti prospěje.

Máš-li něco proti někomu, odpusť. Sám přistupuješ ke křtu, abys obdržel odpuštění hříchů, i ty musíš odpustit tomu, kdo zhřešil proti tobě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Př 28,13; 1 Jan 1,9

Kdo tají své zločiny, nemá zdar; * kdo je vyzná a opustí, dojde smilování.

V. Když uznáme, že se dopouštíme hříchů, Bůh nám hříchy odpustí, protože věrně plní, co slíbil, a protože je spravedlivý. * Kdo je.

14. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

12,1–25

Davidovo pokání

Hospodin poslal k Davidovi proroka Nátana. Když k němu přišel, řekl mu: »V jednom městě byli dva muži, jeden bohatý a druhý chudý. Boháč měl velký počet bravu a skotu, a chudák neměl vůbec nic, jen jednu ovečku, kterou si koupil. Tu choval a ona rostla u něho spolu s jeho dětmi. Jedla z jeho skývy a pila z jeho misky a spávala v jeho klíně; byla mu jako dcera. Přišla pak návštěva k boháči. Bylo mu líto vzít ze svých ovcí a ze svého skotu a připravit pohoštění pocestnému, který k němu přišel, proto vzal ovečku toho chudáka a připravil ji muži, který k němu přišel.« David vzplanul velkým hněvem proti tomu člověku a řekl Nátanovi: »Jako že je živ Hospodin, člověk, který to udělal, zasluhuje smrt! Ovcí nahradí čtyřnásobně za to, že se dopustil takové věci a neměl slitování.«

Nátan řekl Davidovi: »Ty jsi ten muž! Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem tě pomazal za krále nad Izraelem a já jsem tě vysvobodil ze Saulovy ruky. Dal jsem ti dům tvého pána i jeho ženy, dal jsem ti dům Izraele a Judy. Kdyby to bylo málo, cokoli jiného bych ti přidal. Proč jsi pohrdl Hospodinovým slovem, že jsi učinil, co je zlé v jeho očích? Chetitů Uriáše jsi zabil mečem a jeho ženu sis vzal za manželku, zabil jsi ho mečem Ammonových synů. Proto se již nikdy nevzdálí meč od tvého domu za to, že jsi pohrdl Hospodinem, když jsi vzal manželku Chetity Uriáše, a udělals ji svou ženou. Tak praví Hospodin: Hle, dám povstat neštěstí proti tobě z tvého vlastního domu: před tvýma očima vezmu tvé ženy a dám je tvému příbuznému a on bude spát s tvými manželkami před očima tohoto slunce. Tys jednal skrytě, já však udělám tuto věc před celým Izraelem a na slunci!«

David řekl Nátanovi: »Zhrěšil jsem proti Hospodinu!« Nátan Davidovi odpověděl: »I Hospodin ti odpouští hřích, nezemřeš; svým jednáním jsi však urazil Hospodina, proto syn, který se ti narodil, musí zemřít!« Nátan se pak vrátil domů.

Hospodin tedy ranil dítě, které Uriášova manželka porodila Davidovi, a těžce onemocnělo. David se obrátil k Bohu kvůli chlapečkovi a přísně se postil, šel a trávil noci leže na zemi. Dvořané jeho domu dělali vše možné, aby ho pohnuli vstát ze země, on však nechtěl a nejedl s nimi.

Sedmého dne dítě zemřelo. Davidovi služebníci se mu báli oznámit, že dítě zemřelo. Říkali: »Když dítě bylo ještě naživu, domlouvali jsme mu, ale neuposlechl nás. Jak bychom mu teď mohli říci: ‚Dítě zemřelo?‘ Provedl by něco zlého.« Když David viděl, že si jeho služebníci šeptají, porozuměl, že dítě zemřelo. David se tedy svých služebníků zeptal: »Dítě zemřelo?« Odvětili: »Zemřelo.«

A David vstal ze země, umyl se, pomazal se, převlékl si oděv, vešel do Hospodinova domu a klaněl se. Pak vstoupil do svého domu a požádal, aby mu předložili chléb, a jedl. Jeho služebníci mu pravili: »Jak můžeš takto jednat? Dokud dítě bylo naživu, postil ses a plakal. Jakmile dítě zemřelo, vstaneš a jíš chléb.« Odvětil: »Dokud dítě ještě žilo, postil jsem se a plakal, neboť jsem si říkal: Kdoví, zda se Hospodin nade mnou neslituje a zda dítě nezůstane naživu. Teď zemřelo. Proč bych se měl postit? Což je mohu ještě přivést zpět? Já půjdu k němu, ale ono se ke mně nevrátí.«

Pak David potěšil svou ženu Batšebu, vešel k ní a spal s ní. I porodila syna a on mu dal jméno Šalomoun. Toho si Hospodin zamiloval a ohlásil skrze proroka Nátana, že ho mají pojmenovat Jedidjáš (to je Hospodinův miláček) kvůli Hospodinu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Modl. Manasse 9,10.12; Žl 51 (50), 5.6

Mých hříchů je větší množství než písku v moři, pro velikost své viny nejsem hoden pohlédnout k nebi.* Vzbudil jsem tvůj hněv a spáchal jsem, co je před tebou zlé.

V. Já svou nepravost uznávám, můj hřích je stále přede mnou, proti tobě jsem se prohřešil. * Vzbudil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Zkroušený duch, to je oběť Bohu

*Uznávám svou nepravost, říká David. Já svůj hřích připouštím, ty jej odpouštěj. Nikdy se nemůžeme domnívat, že žijeme dobře a že jsme bez hříchu. Chválou našeho života by mělo být, že prosíme o odpuštění. Ale nešťastní lidé bez naděje si svých hříchů nevšímají, zato jsou zvědaví na hříchy jiných. Nehledají, co by mohli napravit, ale co by mohli roztrhat. A protože sami pro sebe nemají omluvu, jsou vždycky ochotni obvinít druhého. Ne tak David, ten nám dal příklad, jak se modlit a činit zadosť Bohu. Říká: *Neboť já svou nepravost uznávám a můj hřích je stále přede mnou.* Nezaměřuje se na hříchy druhých, ale sám sebe volá*

před svůj soud, nemazlí se se sebou, ale jde do sebe a proniká až do hlubin srdce. Nešetří se, a proto není drzost, že prosí, aby byl ušetřen.

Chceš se smířit s Bohem? Nauč se, co máš udělat sám se sebou, aby se Bůh s tebou smířil. Všimni si, co stojí v témže žalmu. Čte se tam: *Kdybys chtěl oběti, přinesl bych ti je; tobě však na zápalných obětech nezáleží.* Zůstaneš tedy bez oběti? Nebudeš obětovat nic? Žádnou obětí nehodláš usmířit Boha? Co jsi říkal? *Kdybys chtěl oběti, přinesl bych ti je; tobě však na zápalných obětech nezáleží.* Čti dál, poslouvej a mluv: *Zkroušený duch, to je obět Bohu; srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.* Cos chtěl obětovat, jsi musel zavrhnout, ale přišels na to, co bys obětovat mohl. Jako tvoji praotcové jsi přiváděl k oběti dobytek, říkalo se tomu zápalná oběť. *Kdybys chtěl oběti, přinesl bych ti je.* Jenže ty je nechceš, a přece bys nějakou obět chtěl.

Na zápalných obětech ti nezáleží, říká David. Nezáleží-li ti na zápalných obětech, že bych ti nemohl obětovat vůbec nic? Kdepak. *Zkroušený duch, to je obět Bohu; srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.* Máš tedy co obětovat. Nemusíš obhlížet stáda a vypravovat lodi do dalekých zemí pro kadidlo a vonná koření. Hledej ve svém srdci, co by bylo Bohu milé. Je nutné srdce zkusit. Bojíš se, že by ve zkroušenosti zahynulo? Máš tam přece: *Stvoř mi čisté srdce, Bože.* Nuže, má-li být čisté srdce stvořeno, musí být nečisté zkušeno.

Když hřešíme, měli bychom se ošklivit sobě samým, protože Bohu se hříchy oškliví. A protože bez hříchu nejsme, buďme Bohu podobni aspoň v tom, že se nám nebude líbit totéž co jemu. Aspoň zčásti se spojíš s vůlí Boží, když se ti na sobě samém nelíbí to, co nenávidí ten, který tě učinil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 51 (50), 12

Mé hříchy mě zasáhly jako šípy, ale dřív než se mé rány rozbolaví, * uzdrav mě lékem lítosti, Pane, můj Bože.

V. Stvoř mi čisté srdce, Bože, obnov ve mně ducha vytrvalosti. * Uzdrav.

EVANGELIUM

VIZ STR. 519

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

15,7–14.24–30; 16,5–13

Absalomova vzpoura a Davidův útěk

V těch dnech řekl Absalom králi: »Dovol mi jít do Hebronu splnit slib, který jsem učinil Hospodinu. Tvůj služebník totiž, když bydlel v syrském Gesuru, učinil takovýto slib: Dá-li Hospodin, abych se vrátil do Jeruzaléma, budu sloužit Hospodinu.« Král mu řekl: »Jdi v pokoj!« A on hned odešel do Hebronu.

Absalom poslal do všech izraelských kmenů zvědy s rozkazem: »Jakmile uslyšíte polnici, provolejte: Absalom se stal v Hebronu králem!« S Absalomem šlo z Jeruzaléma dvě stě mužů. Byli pozváni, šli beze lstně, nic netušili. Absalom též poslal pro Achitofela Gilonského, Davida rádce z jeho města Gilo, zatímco připravoval obětní hody. Spiknutí nabývalo síly a s Absalomem šlo stále více lidu.

K Davidovi přišel posel a řekl: »Srdce izraelských mužů jde za Absalomem.« David pravil všem svým služebníkům, kteří s ním byli v Jeruzalémě: »Utečme pryč, jinak před Absalomem neunikneme; rychle odejdeme, aby si nepospíšil a nedostihl nás, nezasáhl nás neštěstím a nevyhubil město ostrím meče.«

A hle, i Sadok a všichni Levité s ním nesli archu Boží úmluvy. Postavili Boží archu a Abjatar obětoval, až úplně všechen lid z města přešel. Potom král Sadokovi nařídil: »Dones Boží archu zpět do města. Nalezni u Hospodina milost a on mě přivede zpět, dá mi spatřit ji i svůj příbytek. Řekne-li: Nelíbíš se mi, ať se mnou naloží, jak uzná za dobré.« Dále král knězi Sadokovi řekl: »Ty jsi přece vidoucí. Vrať se pokojně do města i se svým synem Achimaasem a s Jonatanem, synem Abjatarovým; oba vaši synové ať jdou s vámi. Hleďte, já se budu zdržovat u brodu v pustině, dokud mi od vás nepřijde nějaká zpráva.« Sadok a Abjatar donesli tedy Boží archu zpět do Jeruzaléma a zůstali tam.

David pak stoupal po svahu Olivové hory, stoupal a plakal, hlavu měl zahalenou a šel bos. I všechen lid, který byl s ním, stoupal se zahalenou hlavou, stoupal a plakal.

Když král David přišel do Bachurim hle, vyšel odtamtud muž ze Saulova příbuzenstva. Jmenoval se Šimej, syn Gerův. Jak se blížil, stále zlořečil a házel kamení na Davida a na všechny jeho služebníky, ačkoli po jeho pravici i levici šel všechen zbrojný lid a všichni význační bojovníci. A tak volal Šimej, když zlořečil: »Pryč, pryč, krvežíznivče a ničemo! Hospodin dal na tebe dopadnout všechnu krev Saulova domu, poněvadž jsi uchvátil království místo něho. Nyní dal Hospodin království do ruky tvého syna Absaloma. Hle, dostal ses do zaslouženého neštěstí, poněvadž jsi krvežíznivec!«

Tu řekl králi Abišaj, syn Serujin: »Proč má tento mrtvý pes zlořečit mému pánu, králi? Půjdu a srazím mu hlavu!« Král však řekl: »Nestaňte se o mě, synové Serujini! Jestliže zlořečí a jestliže mu Hospodin poručil: Zlořeč Davidovi! Kdo smí říci: Proč to děláš?« David pak řekl

Abišajovi a všem svým služebníkům: »Hle, můj syn, který vyšel z mých útrob, usiluje o můj život, tím spíše Benjamínovec! Nechte ho zlořečit, jestliže mu to Hospodin poručil. Snad Hospodin shlédne na mé soužení a splatí mi dobrem za kletbu tohoto dne.« A David se svými muži pokračoval v cestě. A Šimej se ubíral podle něho po svahu hory, šel a zlořečil a házel po něm kamení a metal prach.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 41 (40), 10; Mk 14,18

Ten, který jídal u mého stolu, strojil mi úklady. * Můj přítel, jemuž jsem důvěřoval.

V. Jeden z vás mě zradí, ten, který se mnou jí. * Můj přítel.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintánům

Každý ať hledá, co je k užítku všem, a ne pouze jemu

Je psáno: *Přimkněte se k svatým, protože ti, kdo se k nim přimknou, budou posvěceni.* A na jiném místě se praví: *S mužem čistým budeš čistý, s vyvoleným budeš vyvolený, ale se zvrhlým budeš zvrhlý.* Přimkněme se tedy k čistým a spravedlivým: ti přece jsou Boží vyvolení. Proč jsou mezi vámi spory, hněv, nesváry, roztržky a boje? Což nemáme jednoho Boha a jednoho Krista a jednoho Ducha milosti vylitého na nás? A není jediné povolání v Kristu? Proč trháme a rveme údy Kristovy, bouříme se proti vlastnímu tělu a dospíváme ve své pošetilosti tak daleko, až zapomínáme, že jsme jedni údy druhých?

Myslete na slova Ježíše, našeho Pána! Řekl totiž: *Běda tomu člověku; bylo by mu lépe, kdyby se byl nenarodil, než aby pohoršil jednoho z mých vyvolených; bylo by mu lépe, kdyby byl s mlýnským kamenem na krku hozen do moře, než aby svedl jednoho z mých vyvolených?* Váš rozkol svedl mnohé na scestí, mnohé uvrhl do malomyslnosti, mnohé do pochyb, nás všechny do zármutku: a váš spor trvá dosud!

Vezměte do rukou list blaženého apoštola Pavla. Co vám napsal nejdříve, když začal hlásat evangelium? Opravdu z Ducha svatého vám napsal o sobě, o Kéfovi a o Apollovi, protože i tehdy u vás došlo k rozštěpení. Ale tehdejší váš rozkol byl menším zlem, protože jste se přikláněli k osvědčeným apoštolům a k muži od nich doporučenému.

Rychle s tím tedy skončeme, padněme na kolena před Hospodinem a s pláčem jej prosme, aby nám byl milostivý, opět se s námi smířil a přivedl nás zpět k našemu důstojnému a svatému životu v bratrské lásce. Neboť to je brána spravedlnosti otevřená k životu, jak je psáno: *Otevřete mně brány spravedlnosti, vejdu jimi, abych vzdal díky Hospo-*

dinu. Toto je brána Hospodinova, jí procházejí spravedliví. Mezi mnoha otevřenými branami je pouze tato branou spravedlnosti: brána v Kristu. Blahoslavení jsou všichni, kdo jí vejdou, ve svatosti a spravedlnosti kráčeji správnou cestou a odhodlaně vše vykonávají. I když má někdo víru, i když je schopen vyjádřit poznání, i když moudře rozeznává řeči a je bezúhonný ve svých skutcích, tím pokornější má být, čím se zdá větším, a má hledat, co je k užitku všem, a ne pouze jemu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 9,19.27; Job 29,15–16

Jsem nezávislý na všech, a přece jsem udělal ze sebe služebníka všech. U slabých jsem se stal slabým. * Pro všechny jsem se stal vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé.

V. Slepému jsem byl očima, nohama kulhavému. Pro chudé jsem byl otcem. * Pro všechny.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

18,6–17.24–19,5

Absalomova smrt a Davidův zármutek

I vytáhl lid do pole proti Izraeli. K bitvě došlo v Efrajimském lese. Izraelský lid tam byl Davidovými služebníky poražen. V ten den došlo k velké porážce, bylo dvacet tisíc padlých. Bitva se rozšířila po celé té zemi a les toho dne pohltit více lidu než meč.

Stalo se, že se Absalom střetl náhodou s Davidovými bojovníky. Absalom jel na mezku, a když se mezek dostal pod větvoví velkého dubu, uvázl hlavou v dubu a visel mezi nebem a zemí, zatímco mezek pod ním proběhl. Uviděl ho jeden muž a oznámil to Joabovi: »Viděl jsem Absaloma viset na dubu.«

Joab řekl muži, který mu to oznámil: »Když jsi ho viděl, proč jsi ho tam nesrazil k zemi? Byl bych ti dal deset šekelů stříbra a jeden pás.« Ale ten muž Joabovi odvětil: »I kdybych dostal na ruku tisíc šekelů stříbra, nevztáhl bych ruku na královského syna. Na vlastní uši jsme přece slyšeli, co král přikázal tobě, Abišajovi a Ethajovi: ‚Jen mi dejte pozor na mládence Absaloma!‘ Mám být sám proti sobě? Před králem se přece pranic neukryje, ba ty sám by ses proti mně postavil.« Joab řekl: »Nebudu se tu s tebou zdržovat.« Popadl tři oštěpy a vrazil je Absalomovi do srdce; ten byl ještě v objetí dubu živý. Deset Joabových zbrojnošů Absaloma obstoupilo a ubili ho k smrti.

Pak Joab zatroubil na polnici a lid přestal Izraele pronásledovat; Joab v tom lidu zabránil. Absaloma vzali, hodili ho v lese do velké strže

a navršili na něj převelkou hromadu kamenů. Celý Izrael se rozutekl, každý ke svému stanu.

David seděl mezi dvěma branami. Strážný vystoupil na střechnu brány nad hradbami, pozvedl oči a viděl muže, který běžel sám. Pozorovatel vzkřikl a oznámil to králi. Král řekl: »Je-li sám, nese dobrou zvěst.« Zatímco se přibližoval víc a více, spatřila hlídka druhého běžce. Hlídka zvolala na strážného: »Hle, nějaký muž a běží sám.« Král řekl: »Také ten ohlásí dobrou zvěst.« Hlídka hlásila: »Připadá mi, že ten první, co běží, je jako Achimaas, syn Sadokův.« Král podotkl: »To je dobrý muž a přichází s dobrou zvěstí.«

Achimaas hlasitě pozdravil krále: »Pokoj!« Poklonil se králi tváří k zemi a pokračoval: »Požehnán bud Hospodin, tvůj Bůh, jenž ti vydal muže, kteří pozdvihli ruce proti králi, mému pánu!« Král se ptal: »Je s mládencem Absalomem vše v pořádku?« Achimaas odvětil: »Když Joab posílal králova služebníka, a mne, služebníka tvého, viděl jsem veliký shluk, ale nevím nic.« Král řekl: »Odstup a postav se tamhle!«

A on odstoupil a postavil se tam. A hle, přišel Kušan. Kušan řekl: »Radostná zpráva, můj pane, králi: Hospodin ti dnes zjednal spravedlnost vůči všem, kteří povstali proti tobě.« Král řekl: »Je zdrav jinoch Absalom?« Kušan odpověděl: »Ať mají stejný osud jako ten jinoch nepřítel krále, mého pána, a všichni, kteří povstanou proti tobě se zlymí úmysly!«

Král celý zdrcený vystoupil do horní místnosti brány a propukl v pláč. A cestou říkal: »Můj synu Absalome, můj synu; synu můj, Absalome! Kéž bych umřel já místo tebe, Absalome, můj synu, můj synu!«

Joab dostal zprávu: »Hle, král pláče a naříká nad Absalomem.« Vítězství toho dne se změnilo pro všechny lid ve smutek, když slyšeli zprávu: »Král běduje nad svým synem.« A vojsko vstoupilo toho dne do města kradmo, jako se vkrádá vojsko plné hanby, že se dalo v bitvě na útek. Král si zavinul tvář a velmi hlasitě křičel: »Můj synu Absalome, Absalome, synu můj, synu můj!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Sam 19,1; Srv. Žl 55 (54), 13.14; 41 (40), 10

Král celý zdrcený vystoupil do horní místnosti brány, propukl v pláč a cestou říkal: * Absalome, můj synu, můj synu!

V. Kdyby mě potupil nepřítel, dovedl bych to snést. Ale byls to ty, kdo mi nastrojil úklady. * Absalome.

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy*Ti, kdo jsou mimo, jsou našimi bratry, ať chtějí nebo nechtějí*

Bratři, žádáme vás, abyste se nejen měli rádi navzájem, ale abyste měli rádi i ty, kteří jsou mimo; ať už jsou to pohané, kteří dosud v Krista nevěří, nebo od nás odloučení, kteří s námi Hlavu vyznávají, ale od těla jsou odloučení. Bratři, mělo by nám jich být líto jako vlastních bratrů. Ať chtějí nebo nechtějí, jsou našimi bratry. Přestanou jimi být, až se přestanou modlit: *Otče náš*.

O jistých lidech řekl prorok: *Těm, kteří vám řeknou: Nejste našimi bratry, odpovězte: Jste našimi bratry*. Rozhlédněte se, o kom by se to dalo říci. O pohanec? Ne, nenazýváme je přece svými bratry ani podle Pisma, ani podle církevních zvyklostí. Či snad o Židech, kteří neuvěřili v Krista?

Čtete apoštola a uvidíte, že pokud apoštol řekne bratři, aniž cokoli přidá, nemá na mysli nikoho než křesťany. *Proč svého bratra odsuzuješ nebo proč svým bratrem pohrdáš?* A na jiném místě říká: *Působíte bezpráví a škodu, a to bratřím*.

Pak tedy ti, kdo říkají »Nejste našimi bratry«, nás považují za pohany. Proto nás chtějí i znovu křtít a tvrdí, že my nemáme, co dávají oni. Důsledkem toho je jejich blud, že nás neuznávají za své bratry. Proč však nám řekl prorok *Vy jim odpovězte: Jste našimi bratry*, ne-li proto, že my uznáváme jejich křest, který již znovu neudílíme? Takže oni tím, že neuznávají náš křest, popírají, že jsme jejich bratry; a my jim tím, že neopakujeme jejich křest, ale uznáváme jej jako náš, říkáme: *Jste našimi bratry*.

Třeba řeknou: »Proč nás vyhledáváte? Co po nás chcete?« Pak odpovězme: *Jste našimi bratry*. Třeba řeknou: »Jděte pryč, nemáme s vámi nic společného.« A my naopak s vámi máme tuze společného: Vyznáváme jednoho Krista a musíme být v jednom těle a pod jednou hlavou.

Zapřísaháme vás tedy, bratři, pro tu nejhlubší lásku, jejímž mlékem se živíme a jejímž chlebem se sytíme, pro Krista, našeho Pána, pro jeho dobrotivost vás zapřísaháme. Je už čas, abychom jim projevovali velkou lásku a hojné milosrdenství, abychom se za ně k Bohu modlili, aby jim jednou dal rozumné smýšlení, aby se vzpamatovali a viděli, že nemají vůbec nic, čím by mohli odporovat pravdě. Zůstala jim už jen chorobná podrážděnost a v ní jsou tím slabší, čím víc si myslí, že mají sil. Za tyto slabé dávejte Bohu nejhlubší lásku svého srdce. I když žijí podle světského rozumu, živočišně a světsky, jsou to naši bratři; neboť slaví tytéž svátosti ne sice s námi, ale tytéž; odpovídají týmž *Amen* ne sice s námi, ale týmž. Ze srdce se za ně modlete.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 4,1.34

Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali. * Horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojeni poutem pokoje.

V. Jen jedno je ono tajemné tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. * Horlivě.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Samuelovy

24,14.10–18.24b–25

Sčítání lidu a zbudování oltáře

Hospodin znovu vzplanul proti Izraeli hněvem a podnítil Davida proti nim: »Jdi, sečti Izraele a Judu!« Král David řekl Joabovi a velitelům vojska, kteří byli s ním: »Projděte všechny izraelské kmeny od Danu až po Beršebu a spočítejte lid, abych znal jeho počet.« Joab králi namítl: »Nechť Hospodin, tvůj Bůh, zvětší tvůj lid jak chce, třeba stokrát. Kéž na vlastní oči to král, můj pán, vidí. Ale proč král, můj pán, o to tak stojí?« Královo rozhodnutí bylo však pro Joaba a velitele vojska nezvratné. Joab s veliteli vojska vyšel od krále, aby sečetl lid Izraele.

Ale potom David pocítil v srdci výčitky, že dal lid sečíst a řekl Hospodinovi: »Těžce jsem zhřešil tím, co jsem udělal. Proto, Hospodine, odpušť nepravost svému služebníku. Jednal jsem velmi pošetile.«

Když David ráno vstal, dostal jeho věštec Gad Hospodinovo slovo: »Jdi a řekni Davidovi: Tak praví Hospodin: Tři věci ti předkládám: vyvol si jednu z nich a já ti to udělám.« Gad šel k Davidovi oznámit mu to a řekl: »Mají ti na tvou zem přijít tři roky hladu? Nebo chceš po tři měsíce utíkat před svým nepřítelem, který tě bude pronásledovat? Nebo má být ve tvé zemi po tři dny mor? Proto si rozmysli a uvaž, co mám odpovédět tomu, kdo mě poslal.« David řekl Gadovi: »Jsem ve veliké tísní; padněme raději do rukou Hospodina, neboť jeho milosrdenství je veliké, do rukou člověka upadnout nechci.«

Hospodin tedy seslal na Izraele mor, od toho jitra až do stanovené doby, a pomřelo z lidu od Danu až po Beršebu sedmdesát tisíc lidí. Hospodin poslal anděla do Jeruzaléma, aby jej hubil. Ale Hospodin litoval neštěstí a řekl andělovi, který hubil lid: »Dost. Stáhni svou ruku zpět!« Hospodinův anděl byl u humna Jebuzity Arauna.

Když David viděl anděla bít do lidu, řekl Hospodinovi: »Já jsem zhřešil, já jsem se dopustil nepravosti! Ale tito, ovce, co udělali? Prosím, ať je tvá ruka proti mně a proti domu mého otce!«

Toho dne přišel Gad k Davidovi a řekl mu: »Vystup a postav Hospodinu na humně Arauna Jebuzity oltář.«

David tedy koupil to humno i skot za padesát šekelů stříbra. I vybu-
doval tam David Hospodinu oltář a obětoval zápalné a pokojné oběti.

Hospodin prosby za zemi přijal a pohroma byla od Izraele odvrá-
cena.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Sam 24,17; srv. Dan 9,16; 1 Kron 21,15

Já jsem zhřešil, já jsem se dopustil nepravosti! Ale tito, ovce, co udě-
lali? * Bože, ať se podle tvého milosrdenství odvrátí tvůj přísný hněv od
tvého lidu.

V. Hospodin řekl andělovi, který hubil lidi: Dost! Stáhni svou ruku zpět!

* Bože.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starokřesťanského spisu »Učení dvanácti apoštolů«

O eucharistii

Při eucharistii budete takto děkovat: Nejprve při kalichu: »Děkujeme
ti, Otče náš, za svatou révu tvého služebníka Davida, se kterou jsi nás
seznámil skrze svého služebníka Ježíše; budiž ti sláva na věky.«

Pak při lámání chleba: »Děkujeme ti, Otče náš, za život a poznání,
které jsi nám dal skrze svého služebníka Ježíše; budiž ti sláva na věky.
Jako byl tento chléb, který lámeme, roztroušen po horách a shromáždě-
ný se stal jedním, tak ať je shromážděna tvá církev od končin země
do tvého království. Neboť tvá je sláva i moc skrze Ježíše Krista na
věky.«

A z vaší eucharistie ať nejí a nepije nikdo kromě pokřtěných ve jmé-
nu Páně. Protože právě o tom Pán řekl: *Nedávejte svaté věci psům.*

Po nasycení poděkujte slovy: »Děkujeme ti, svatý Otče, za tvé svaté
jméno, které jsi vložil do našich srdcí, a za poznání, víru a nesmrtel-
nost, kterou jsi nám zjevil skrze Krista, svého služebníka; budiž ti slá-
va navěky.

Ty jsi Pán veškerenstva a všechno jsi stvořil pro své jméno. Pokrm
i nápoj jsi dal lidem k potěšení, aby ti děkovali. A nám jsi skrze svého
služebníka daroval pokrm a nápoj duchovní a život věčný. A především
ti děkujeme, že jsi mocný; budiž ti sláva na věky.

Pamatuj, Pane, na svou církev; chraň ji ode všeho zlého a učiň ji do-
konalou ve své lásce. Shromáždí ji ze čtyř světových stran, posvěcenou,
do svého království, které jsi pro ni připravil. Neboť tvá je moc i sláva
na věky.

Ať přijde milost a pomine tento svět. Hosana Bohu Davidovu. Kdo jsi svatý, přijď; kdo nejsi, čiň pokání. Maranatha; amen.« V neděli v den Páně se shromážděte, lámejte chléb, vzdávejte díky, když jste předtím vyznali své hříchy, aby vaše oběť byla čistá. Ať mezi vás nechodí nikdo, kdo má spor se svým bližním, dokud se neusmíří, aby vaše oběť nebyla znesvěcena. To o ní totiž řekl Pán: Na každém místě a v každou dobu ať se mi přináší oběť čistá. Vždyť jsem velký král, praví Pán, a mé jméno je podivuhodné mezi národy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 10,16–17

Kalich požehnání, který žehnáme není to účast v Kristově krvi? * Chléb, který lámeme není to účast v Kristově těle?

V. Protože je to jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho, neboť všichni máme účast na tom jednom chlebě. * Chléb.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Kronik

22,5–19

David připravuje stavbu chrámu

David řekl: »Můj syn Šalomoun je ještě mladiček útlého věku. Má-li vybudovat Hospodinův dům do mohutné výše, aby proslul nádherou po všech zemích, musím pro to konat přípravy.« Proto David ještě před svou smrtí vykonal mnoho příprav.

Pak zavolal svého syna Šalomouna a přikázal mu, aby Hospodinu, Bohu Izraele, vybuodoval dům. David Šalomounovi řekl: »Můj synu, já sám jsem měl v úmyslu vybudovat dům pro jméno Hospodina, svého Boha. Uslyšel jsem však slovo Hospodinovo: ‚Prolil jsi mnoho krve, vedl jsi velké války. Nebudeš budovat dům pro mé jméno, protože jsi na zemi přede mnou prolil mnoho krve. Hle, narodí se ti syn. Ten bude mužem odpočinutí. Jemu dám odpočinout ode všech jeho okolních nepřátel. Vždyť jeho jméno bude Šalomoun (to je Pokojný). Za jeho dnů poskytnu Izraeli pokoj a mír. On vybuduje dům pro mé jméno. On se stane mým synem a já mu budu Otcem. Jeho královský trůn nad Izraelem upevním navěky.‘

Nuže, můj synu, nechť je s tebou Hospodin. Se zdarem vybuduješ dům Hospodina, svého Boha, jak to o tobě vyřkl. Kéž ti Hospodin dá prozíravost a rozumnost, až tě ustanoví nad Izraelem, abys dbal na zákon Hospodina, svého Boha. Jen tehdy budeš mít zdar, budeš-li bedlivě plnit zákony a ustanovení, která Hospodin přikázal Mojžíšovi pro Izraele. Buď rozhodný a udatný! Neboj se a neděs! Hle, i ve svém trápení

jsem pro Hospodinův dům připravil sto tisíc talentů zlata, milión talentů stříbra, mědi a železa tolik, že se ani nedá zvážit. Připravil jsem též dřevo a kámen. A ty k tomu ještě přidáš. S tebou bude při díle mnoho dělníků, lamačů, kameníků a tesařů, každý, kdo je dovedný v nějakém díle. Zlata, stříbra, mědi a železa je bezpočet. Dej se do práce a necht' je s tebou Hospodin!»

David přikázal všem izraelským předákům, aby jeho synu Šalomounovi byli nápomocni: »Což není Hospodin, váš Bůh, s vámi? Dal vám odpočinout ode všech okolních nepřátel. Vydal mi do rukou obyvatele země. Země je podmaněna Hospodinu a jeho lidu. Nyní tedy ze srdce a z duše hledejte Hospodina, svého Boha, a dejte se do budování svatyně Hospodina, Boha, abyste mohli vnést archu Hospodinovy úmluvy a posvátné Boží náčiní do domu, který bude pro Hospodinovo jméno vybudován.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kron 22,19; Žl 132 (131), 7; Iz 56,7

Budujte svatyni pro Hospodina, svého Boha. * Vejděme do jeho příbytku, klaňme se u podnože jeho nohou.

V. Hospodin praví: Můj dům bude domem modlitby pro všechny národy. * Vejděme.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Ambrože, biskupa, na žalm 119 (118)

Boží chrám je svatý, a vy jste ten chrám

Já a Otec k němu přijdeme a učiníme si u něho příbytek. Až přijde, otevři mu svou bránu, otevři svou duši, rozevři náruč svého ducha, aby viděl bohatství prostoty, poklady pokoje, krásu milosti. Rozšiř své srdce, běž vstříc slunci věčného světla, které osvěcuje každého člověka. Toto pravé světlo svítí sice všem, jestliže však někdo zavře svá okna, sám se o věčné světlo připraví. Zabrániš tedy i Kristu, aby vstoupil, zavřeš-li bránu svého ducha. Mohl by vstoupit, avšak nechce se vetřít nevitán, nechce nutit ty, kdo sami nechtějí.

Narodil se z Panny, vyšel z jejího lůna, svými paprsky ozářil veškerý svět, aby svítil všem. Chápu to ti, kdo touží po jasnu věčné záře, kterou nepřeruší žádná noc. Zatímco po slunci, které denně pozorujeme, následuje temná noc, Slunce spravedlnosti nikdy nezapadá, protože po moudrosti nikdy nepřichází zloba.

Blažený je tedy ten, na jehož bránu klepe Kristus. Naši branou je víra; Je-li pevná, ochrání celý dům. Touto branou vstupuje Kristus. Proto také říká církev v Písni písní: *Slyš! Můj milý klepe.* Poslouchej,

jak klepe, poslouchej, jak touží vstoupit: *Otevři mi, má sestro, moje milá, má holubičko, mé všechno! Vždyť mám hlavu smočenou rosou, mé vlasy jsou plné nočních kapek.*

Všimni si, kdy nejvíce klepe Boží slovo na tvou bránu: když má hlavu smočenou noční rosou. Ve své milosti totiž navštívuje ty, které souží trápení nebo pokušení, aby snad někdo nebyl přemožen strastmi a nepadl. Kristova hlava je tedy smočená kapkami rosy, jako by se potil, když jeho tělo trpí. A tak je třeba bdít, aby až přijde Snoubenec, neodešel, poněvadž jsme ho nepustili. Neboť jestliže bys spal a tvé srdce by nebdělo, Kristus ani nezaklepe a odejde; jestliže však tvé srdce bdí, Kristus klepe a žádá, abys mu otevřel bránu.

Naše duše má tedy dveře, má i brány, o kterých je řečeno: *Zdvihněte, brány, své klenby, zvyšte se, prastaré vchody, ať vejde král slávy.* Jsi-li hotov otevřít tyto brány své víry, vejde k tobě Král slávy s vítězným znamením svého umučení. I spravedlnost má své brány, neboť i o nich v Písmu čteme; Pán Ježíš tam ústy proroka říká: *Otevřete mně brány spravedlnosti.*

Takže duše má dveře, duše má brány. K těm dveřím přichází Kristus a klepe, klepe i na brány. Nuže, otevři mu: chce vstoupit, chce najít svou Snoubenku, jak bdí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 3,20; srv. Lk 12,37

Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře mi dveře, * k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě.

V. Blaze tomu služebníkoví, kterého pán při svém příchodu najde, jak bdí. * K tomu.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Královské

1,11–35;2,10–21

David ustanovuje Šalomouna svým nástupcem

Nátan řekl Batšebě, matce Šalomounově: »Neslyšela jsi, že se Adoniáš, syn Chagitin, stal králem? A David, náš pán, o tom neví. Pojď tedy, poradím ti, jak se zachráníš ty i tvůj syn Šalomoun. Nuže, vejdi ke králi Davidovi a zeptej se ho: ‚Což jsi ty sám, králi, můj pane, nepřísahal své služebnici: Tvůj syn Šalomoun bude po mně králem, ten dosedne na můj trůn? Proč se tedy stal králem Adoniáš?‘ Zatímco tam ještě budeš s králem mluvit, přijdu za tebou a potvrdím tvá slova.«

Batšeba tedy vešla do pokojíku ke králi. Král totiž byl už velmi starý a Šunemanka Abisag ho obsluhovala. Batšeba před králem poklekla

a poklonila se mu. Král se otázal: »Co si přeješ?« Odpověděla mu: »Můj pane, ty jsi své služebnící přísahal při Hospodinu, svém Bohu: ‚Tvůj syn Šalomoun bude po mně králem, ten dosedne na můj trůn.‘ A hle, teď se stal králem Adoniáš, a ty, králi, můj pane, o tom nevíš. Už připravil obětní hod, býky a velké množství vykrmeného dobytka a bravu, a pozval všechny královny syny, kněze Abjatara a velitele vojska Joaba, ale tvého služebníka Šalomouna nepozval. K tobě, králi, můj pane, se upírají oči celého Izraele, abys jim oznámil, kdo po tobě dosedne na trůn krále, mého pána. Kdyby se stalo, že by král, můj pán, ulehl ke svým otcům, budeme tu stát já a můj syn Šalomoun jako hříšníci.«

Zatímco ještě mluvila s králem, přišel prorok Nátan. Oznámili králi: »Je tu prorok Nátan.« Vstoupil před krále a klaněl se mu tváří až k zemi. Pak se Nátan otázal: »Králi, můj pane, což jsi řekl: ‚Po mně bude králem Adoniáš, ten zasedne na můj trůn?‘ Dnes totiž sestoupil a připravil obětní hod, býky a velké množství vykrmeného dobytka a bravu, a pozval všechny královny syny i velitele vojska a kněze Abjatara a oni s ním jedí a pijí a provolávají: ‚Ať žije král Adoniáš!‘ Ale mne, tvého služebníka, ani kněze Sadoka a Bonajáše, syna Jojadova, ani tvého služebníka Šalomouna nepozval. Pochází tento rozkaz vskutku od krále, mého pána? Neuvědomil jsi svého služebníka o tom, kdo po tobě dosedne na trůn, králi, můj pane.«

Král David odpověděl: »Zavolejte mi Batšebu.« Vešla před krále a zůstala před ním stát. Král se zapřísáhl: »Jakože živ je Hospodin, který mě vykoupil z každého soužení, jak jsem ti přísahal při Hospodinu, Bohu Izraele, králem bude po mně tvůj syn Šalomoun, ten dosedne na můj trůn místo mne; učiním tak ještě dnes.« Batšeba poklekla, poklonila se králi tváří k zemi a řekla: »Ať navěky žije král David, můj pán.«

Potom král David nařídil: »Zavolejte mi kněze Sadoka, proroka Nátana a Banajáše, syna Jojadova.« Když předstoupili před krále, král jim řekl: »Vezměte s sebou služebníky svého pána, posaďte mého syna Šalomouna na mou mezkyni a dovedte ho dolů ke Gihonu. Tam ho kněz Sadok a prorok Nátan pomažou za krále nad Izraelem. Zatroubíte na polnici a budete volat: ‚Ať žije král Šalomoun!‘ Pak půjdete za ním vzhůru a on přijde, dosedne na můj trůn a bude králem místo mne. Je to můj příkaz, aby on byl vládcem nad Izraelem i nad Judou.«

David odpočinul se svými otci a byl pochován v Davidově městě. Doba, po kterou vládl nad Izraelem, byla čtyřicet let; v Hebronu vládl sedm let a v Jeruzalémě třiatřicet let. Šalomoun nastoupil na trůn svého otce Davida a jeho královská moc se velmi upevnila.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kron 29, 11. 12; Žl 72(71), 1. 2

Tobě, Hospodine, přísluší kralovat, * z tvé ruky pochází všechna velikost a vláda.

V. Bože, svěř králi svou pravomoc, ať vládne nestranně tvým ubohým.
* Z tvé ruky.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintňanům

Blahoslavení jsme, když plníme Boží přikázání ve svornosti lásky

Vidíte, milovaní, jak veliká a obdivuhodná věc je láska! Pro její dokonalost není slov. Kdo je schopen, aby byl shledán plný lásky, kromě těch, které Bůh uzná za hodné? Vyprošujme si tedy od jeho milosrdenství, abychom jí byli shledáni plní, bez lidského stranictví, bezúhonní. Všechna pokolení od Adama až po tento den pominula; ale ti, kteří byli z Boží milosti dokonalí v lásce, mají místo mezi zbožnými; a my je uvidíme, až přijde Kristovo království. Je totiž psáno: *Vejděte na chvíličku do svých komnat, dokud nepřejde můj hněv a mé rozhořčení; a vzpomeňte si na dobrý den a vzkřísím vás z vašich hrobů.*

Blahoslavení jsme, moji milí, když plníme Boží přikázání ve svornosti lásky, aby nám pro lásku byly odpuštěny hříchy. Je totiž psáno: *Šťastný je ten, komu byla odpuštěna nepravost, jehož hřích je přikryt. Šťastný je člověk, kterému Hospodin nepřičítá vinu, v jehož duši není klamu.* To se týká těch, kteří jsou od Boha vyvoleni skrze Ježíše Krista, našeho Pána: jemu budiž sláva na věky. Amen.

Prosme tedy o odpuštění hříchů a všeho, čeho jsme se dopustili pod zákeřným vlivem odpůrcovým. Ale také všichni původci vzpoury a rozkolu musí vyhlížet společnou naději. Protože ti, kteří žijí v bázní a lásce, chtějí raději sami upadnout v souzení, než aby to potkalo jejich bližní. A raději snášejí vlastní odsouzení, než aby byla odsouzena krásná a spravedlivá svornost, která nám byla odkázána. Neboť je pro člověka lepší, když se vyzná ze svých hříchů, než aby své srdce zatvrdil.

Kdo je tedy mezi vámi šlechetný, milosrdný a plný lásky tak, že řekne: »Jsou-li kvůli mně nesváry, spory a rozkoly, vystěhují se a půjdu, kam budete chtít, a učiním, co obec rozhodne; jen ať žije v pokoji Kristovo stádo i s ustanovenými kněžími?« Kdo to učiní, získá si v Kristu velikou slávu a všude jej přijmou. Neboť *Hospodinu náleží země i to, co je na ní.* Tak si počínali a budou počínat, kdo žijí Božím životem a nikdy toho nebudou litovat.

Bůh nám dal toto přikázání: * aby ten, kdo miluje Boha, miloval i svého bratra.

V. Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci. * Aby ten.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

47,14–31 (řec. 12–25)

Dějiny Izraele: Od Šalomouna do Jorobeama

Po Davidovi nastoupil moudrý syn,
který kvůli němu žil šťastně.
Šalomoun vládl v dobách pokoje,
koldokola mu Bůh popřál klidu,
aby zbudoval dům jeho Jménu
a připravil svatyni navěky.

Jak jsi byl moudrý ve svém mládí,
naplněn rozvahou jako řeka!
Přikryl jsi zemi svým věděním
a naplnils ji výroky jinotajů.
Na nejzazší ostrovy dospěla tvá pověst
a byl jsi milován pro svou pokojnou vládu.
Svémi zpěvy, příslovími, výroky a výklady
jsi vzbudil úžas u národů.

Jménem Pána, Boha,
který se nazývá izraelským Bohem,
jsi nahromadil zlata jako cínu,
jak olovo jsi rozmnožil stříbro.

Své boky však jsi odevzdal ženám,
jim jsi dal vládnout nad svým tělem.
Poskvřnil jsi svou slávu
a znesvětil jsi své lůžko,
takže jsi přivedl hněv na své děti
a zármutek na své potomstvo.
Povstala dvojí vláda
a z Efraimu vzešlo buřičské království.

Pán však neodvolá své slitování,
ze svých slov nezruší ani jedno.
Neodmítne potomstvo svému vyvolenému,
nezničí plémě toho, kdo ho miloval.

Proto také dá Jakubovi zbytek
a Davidovi kořen, který z něho vzešel.

I uložil se Šalomoun ke svým otcům
a zanechal po sobě domýšlivce,
nejpošetilejšího z lidu, zbaveného rozvahy,
Roboama, který zlou radou pohnul lid k vzpouře.

Jorobeam, Nabatův syn, k hříchu svedl Izraele,
ukázal Efraimovi cestu k nepravosti.
Tehdy se jejich hříchy velmi rozmnožily,
takže je vyhnaly z jejich země.

Vyhledávali kdejakou špatnost,
až je stihl trest.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 37,21.22.23.24; J an 10,16

Shromáždím izraelské syny, nebudou již dvěma národy a neposkvrní se svými modlami. * Budou mým lidem a všichni budou mít jednoho pastýře. **V.** Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést a bude jen jedno stádce. * Budou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Pán Ježíš Kristus je pravý Šalomoun

Když Šalomoun postavil Hospodinu chrám, byl to předobraz a podoba budoucí církve a Kristova těla. Proto říká Pán v evangeliu: *Zbořte tento chrám a já ve třech dnech jej zase postavím.* Jako Šalomoun postavil starý chrám, tak si postavil chrám i pravý Šalomoun náš Pán Ježíš Kristus, pravý kníže pokoje. Jméno Šalomoun totiž znamená »kníže pokoje« a pravý kníže pokoje je ten, o němž apoštol říká: *Jen on je náš pokoj; obě dvě části (židy i pohanů), spojil v jedno.* Skutečný kníže pokoje je ten, kdo v sobě spojil dvě stěny přicházející z různých stran a stal se jejich úhelným kamenem. Z věřících ze židovství a z věřících z neobřezaných pohanů, z dvojího lidu učinil jednu církev a stal se pro něj spojujícím úhelným kamenem a také skutečným knížetem pokoje.

On je tedy pravý Šalomoun, takže když první Šalomoun, syn Davidův a Batšebín, a izraelský král, vybudoval chrám, byl jen předobrazem tohoto Knížete pokoje. Abys proto nemyslel jen na Šalomouna, který stavěl Boží dům, ukazuje ti Písmo jiného Šalomouna a říká na začátku žalmu: *Když nestaví dům Pán, marně se lopotí, kdo ho stavějí.* Pán tedy staví dům, svůj dům staví Pán Ježíš Kristus. Na stavbě se lopotí mnozí, ale nestaví-li on, *marně se lopotí, kdo dům stavějí.*

Kdo to jsou ti, kdo se lopotí se stavbou? Všichni, kdo v církvi kážou slovo Boží, kdo slouží Božími svátostmi. Všichni teď běžíme, všichni se namáháme, všichni stavíme; už před námi jiní běželi, namáhali se a stavěli. Ale *když nestaví dům Pán, marně se lopotí, kdo ho stavějí*. Proto když apoštolové, a zejména Pavel, viděli, jak se někteří řítí do záhuby, říkali: *Slavíte dni a roky, měsíce a doby; bojím se o vás, aby všechno to moje lopocení u vás nebylo nadarmo*. Protože věděl, že jeho Pán staví zevnitř, naříkal nad nimi, že se s nimi namáhal zbytečně. Neboť my mluvíme navenek, on staví zevnitř. Upozornili jsme vás, jak máte poslouchat; co si však myslíte, ví jenom ten, který vidí i naše myšlenky. To on staví, on napomíná, on hrozí, on otvírá rozum k poznání, on obrací vaši mysl k víře. A přesto se i my namáháme jako dělníci.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 43,5; Mt 12,6; Jan 2,19

Chrám byl plný Hospodinovy velebnosti. * Zde je někdo víc než chrám.

V. Zbořte tento chrám a ve třech dnech ho zase postavím.* Zde je.

15. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Královské

16,29–17,16

Začátek působení proroka Eliáše za vlády izraelského krále Achaba

V třicátém osmém roce vlády judského krále Asy se stal králem nad Izraelem Achab, syn Amriho. Kraloval nad Izraelem v Samaří dvacet dva roky. Dopouštěl se toho, co je zlé v Hospodinových očích, více než všichni, kdo byli před ním.

Bylo mu málo chodit v hříších Jorobeama, syna Nabatova. Vzal si za ženu Jezabelu, dceru Etbála, krále Sidónanů, a chodil sloužit Bálovi a klaněl se mu. Postavil Bálovi oltář v Bálově domě, který vystavěl v Samaří. Achab také udělal posvátný kůl. Tím, čeho se dopouštěl, urážel Hospodina, Boha Izraele, víc než všichni izraelští králové, kteří byli před ním. V jeho dnech vystavěl Hiel Bételský Jericho. Na Abíramovi, svém prvorozeném, položil jeho základ a na Segubovi, svém nejmladším, postavil jeho brány podle Hospodinova slova, které ohlásil skrze Jozua, syna Nunova.

Eliáš Tišban z Tišbe v Gileadu řekl (králi) Achabovi: »Jakože je živ Hospodin, Bůh Izraele, v jehož službě stojím, nebude v těchto letech rosa ani déšť, jen na můj rozkaz!«

Pak se k němu ozvalo Hospodinovo slovo: »Jdi odtud a obrať se na východ a skryj se u potoka Kent, který je na východ od Jordánu. Z potoka budeš pít a havranům poručím, aby tě tam živili. Šel tedy a učil podle Hospodinova slova. Vypravil se a usadil u potoka Kerit, který je na východ od Jordánu. Havrani mu ráno nosili chléb a večer maso a z potoka pil. Za nějakou dobu vyschl potok (kde se Eliáš skrýval), poněvadž v zemi nepršelo.

Tu se k němu ozvalo Hospodinovo slovo: »Vstaň a jdi do sidónské Sarepty a usaď se tam. Neboť jsem poručil jedné vdově, aby tě živila.« Vstal tedy a šel do Sarepty. Přišel k bráně města, a hle jedna vdova tam právě sbírala dříví. Zavolał ji a řekl: »Prosím, dej mi trochu vody v nádobě, abych se napil.« Když mu pro ni šla, zavolał za ní: »Vezmi s sebou také kousek chleba!« Ona odpověděla: »Jakože je živ Hospodin, tvůj Bůh, nemám nic upečeného, ale jen hrst mouky v hrnci a trochu oleje ve džbánu. Právě sbírám pár kousků dřeva, pak půjdu a upeču z toho sobě i svému synu. Najíme se a umřeme.«

Eliáš jí řekl: »Buď bez starosti, jdi a udělej, jak jsi řekla. Nejdřív z toho upeč mně malou placku a přines mi to, pak půjdeš a upečeš sobě i svému synu. Neboť tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Nevyprázdni se hrnec s moukou a neubude ze džbánu s olejem až do dne, kdy Hospodin sešle déšť na zemi!«

Ona tedy šla a udělala podle Eliášových slov a jedla ona, on i její syn po drahý čas. Z hrnce se mouka nevyprázdnila a ze džbánu oleje neubývalo podle Hospodinova slova, které promluvil skrze Eliáše.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jak 5,17.18; Sir 48,1.3

Eliáš se vroucně pomodlil, aby nepršelo, a nezapršelo; * znova se pomodlil, a nebe dalo déšť.

V. Tehdy povstal prorok Eliáš jak oheň a jeho slovo plálo jak pochodeň. Slovem Páně zavřel nebe. * Znova.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O svátostných tajemstvích « od svatého Ambrože, biskupa

Katecheze obřadů před křtem

Mravní zásady jsme probírali denně, když se předčítalo o činech patriarchů nebo z návodů knihy Přísloví, aby vás poučily a usměrnily a vy se naučili, jak nastoupit cestu našich předků, jak chodit v jejich stopách a řídit se Božími výroky a tak, až budete obnoveni křtem, abyste vedli takový způsob života, jaký se sluší na ty, kdo byli zbaveni hříchu.

Nyní je čas promluvit o Božích tajemstvích a vyložit vlastní smysl svátostí. Kdybychom se domnívali, že jsme o tom měli vykládat už před křtem, mohlo by to být hodnoceno spíš jako vyzrazování Božích tajemství těm, kdo nejsou dosud zasvěceni, než jejich vysvětlování. Samo světlo Božích tajemství kromě toho lépe pronikne do duše těch, kteří je spatří nečekaně, než kdyby mu předcházelo nějaké poučování.

Otevřte tedy uši a s nedočkavostí vdechujte líbeznou vůni věčného života, která k vám vane z daru svátostí. Právě to jsme vám naznačili, když jsme při obřadu »otvírání sluchu« říkali: *Effatha!*, to znamená: *Otevři se!*, aby každý, kdo přistupuje k milosti křtu, rozuměl, nač je tázán, a musel si vzpomenout, co má odpovědět. Jak čteme v evangeliu, toto tajemné znamení učinil sám Kristus, když uzdravil hluchoněmého.

Potom se ti otevřela velesvatyně a tys vstoupil do svatyně znovuzrození. Zopakuj si, nač jsi byl tázán, a připomeň si, cos odpověděl. Zřekl

ses ďábla i jeho skutků, světa s jeho požitky a rozkošemi. Tvoje slovo nezapadlo do hrobu mrtvých, ale je uchováno v knize živých.

Viděl jsi přitom jáhna, kněze a biskupa. Nehleď na jejich lidskou podobu, ale na milost jejich služby. Mluvil jsi v přítomnosti andělů, jak stojí v Písmě: *Rty kněze mají dbát vědomosti a poučení se hledá z jeho úst, neboť je poslem Hospodina zástupů.* Tu není klam ani lež, neboť jen ten, kdo ohlašuje Kristovo království a zvěstuje věčný život, je anděl. Neposuzuj ho podle vzhledu, ale podle jeho služby. Uvaž, co ti předal, myslí na jeho působení a měj v úctě jeho stav.

Když jsi vstoupil, abys poznal svého nepřítele, kdyžs mu chtěl tvářit v tvář říci, že se ho zříkáš, obrátil ses k východu: neboť kdo se zříká ďábla, obrací se ke Kristu a dívá se mu přímo do očí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tit 3,3.5;Ef 2,3

I my jsme byli kdysi nerozumní, neposlušní, bloudili jsme, žili jsme ve zlobě a závisti, byli jsme hodní opovržení a nenáviděli jsme se navzájem. * Ale Bůh nás ze svého milosrdenství spasil v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem svatým.

V. I my všichni jsme kdysi žili tak, jak si to žádalo tělo a propadli jsme Božímu hněvu. * Ale Bůh.

EVANGELIUM VIZ STR. 520

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Královské

18,16b–40

Eliáš vítězí nad Bálovými proroky

Achab šel Eliášovi naproti. Když uviděl Eliáše, řekl mu: »Jsi to ty, jenž uvádíš Izraele do zkázy?« Ten odvětil: »Izraele neuvádím do zkázy já, ale ty a dům tvého otce, že opouštíte Hospodinova přikázání a ty že chodíš za bály. Ale nyní zaříd', ať se ke mně shromáždí na horu Karmel celý Izrael a čtyři sta padesát Bálových proroků a čtyři sta proroků Ašeríných, kteří jedí u stolu s Jezabelou.«

Král Achab obeslal všechny syny Izraele a shromáždil proroky na hoře Karmelu. Eliáš přistoupil ke všemu lidu a pravil: »Jak dlouho budete kulhat na dvě strany: Jestliže Hospodin je Bůh, jděte za ním, jestliže Bál, jděte za Bálem!« Lid mu neodpověděl ani slovo. Eliáš řekl lidu: »Já sám jsem zbyl jako Hospodinův prorok, ale proroků Bálových je čtyři sta padesát mužů. Nuže, ať nám dají dva býčky. Ať si vyberou jednoho býčka, rozčtvrtí ho a položí na dříví, ale oheň ať nerozdělávají, a já to udělám s druhým býčkem, položím ho na dříví, ale oheň neroz-

dělám. Budete vzývat jméno svého boha a já budu vzývat jméno Hospodina. Bůh, který odpoví ohněm, to je pravý Bůh.« Všechn lid odpověděl: »To je správná řeč!«

Eliáš pak řekl Bálovým prorokům: »Vyberte si jednoho býčka a připravte ho napřed, neboť vás je mnoho, vzývejte jméno svého boha, ale oheň nerozdělávejte!« Vzali tedy býčka, připravili ho a vzývali Bálovo jméno od rána do poledne a křičeli: »Bále, vyslyš nás!« Nebylo hlasu, nebylo odpovědi. Skákali kolem oltáře, který zbudovali. Když bylo poledne, Eliáš se jim posmíval: »Volejte hlasitěji, vždyť je to pravý bůh: buď je zaměstnán, buď odešel na stranu, nebo je na cestě, možná že spí a musí se probudit.« Křičeli tedy hlasitě a podle svého obyčeje se bodali meči a oštěpy, až z nich tekla krev.

Když přešlo poledne, dostali se do běsnivého vytržení až do doby, kdy bývá přinášena oběť. Nebylo hlasu, nebylo odpovědi, nebylo vyslyšení. Eliáš pak řekl všemu lidu: »Přistupte ke mně!« A všechen lid k němu přistoupil. Eliáš obnovil Hospodinův oltář, který byl zbořen. Vzal dvanáct kamenů podle počtu synů Jakuba, k němuž se ozvalo Hospodinovo slovo: Izrael je tvé jméno. Pak z kamenů zbudoval oltář v Hospodinově jménu a kolem oltáře vyhloubil příkop tak veliký, že ho bylo možné osít dvěma mírami obilí. Narovnal dříví, rozčtvrtil býčka a položil ho na dříví a pravil: »Naplněte čtyři džbány vodou a vylijte na oběť i na dříví.« Pak řekl: »Udělejte to podruhé!« a oni to opakovali. Znovu řekl: »Ještě potřetí!« a oni to učinili potřetí. Voda stékala kolem oltáře, takže se i příkop naplnil vodou.

V čas, kdy se přináší oběť, prorok Eliáš přistoupil a pravil: »Hospodine, Bože Abrahámův, Izákův a Izraelův, ať se dnes ukáže, že ty jsi Bůh v Izraeli, že já jsem tvůj služebník, že jsem všechno toto učinil na tvé slovo. Vyslyš mě, Hospodine, vyslyš mě, ať tento lid pozná, že ty Hospodin jsi pravý Bůh, ty obrátíš jejich srdce!«

Hospodinův oheň spadl z nebe a sežehl celopal, dříví, kameny i zem a vysušil vodu, která byla v příkopě. Všechn lid to viděl, padl na svou tvář a volal: »Hospodin je pravý Bůh, Hospodin je pravý Bůh!« Eliáš jim poručil: »Pochyťte Bálovy proroky! Nikdo z nich ať neunikne!« Když je pochytali, zavedl je Eliáš dolů k potoku Kišonu a tam je pobil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Král 18,21; Mt 6,24

Eliáš přistoupil ke všemu lidu a pravil: Jak dlouho budete kulhat na dvě strany? * Jestliže Hospodin je Bůh, jděte za ním.

V. Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu. * Jestliže.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O svátostných tajemstvích« od svatého Ambrože, biskupa*Znovu se rodíme z vody a z Ducha svatého*

Co jsi viděl v křestní kapli? Přirozeně vodu, ale nejen ji: viděl jsi tam přísluhující jáhny, biskupa, který kladl otázky a uděloval svátost. Ze všeho nejdříve tě apoštol poučil, že nám nemají ležet na srdci věci viditelné, ale neviditelné. *Věci viditelné přece pomínou, ale neviditelné budou trvat věčně.* I jinde máš napsáno, že co je u Boha neviditelné – jeho věčná moc a jeho božské bytí – to je možné už od začátku světa poznat světlem rozumu z toho, co stvořil. Proto i sám Pán pravi: *Nevěříte-li mně, věřte aspoň mým skutkům.* Věř tedy, že je tam přítomen Bůh. Nebo bys věřil, že tam působí, a v jeho přítomnost bys nevěřil? Odkud by se vzalo jeho působení, kdyby nepředcházela jeho přítomnost?

A uvaž, jak staré je toto tajemství, vždyť bylo naznačeno už při samém vzniku světa. Na samém začátku, když Bůh učinil nebe a zemi, jak čteme v Písmu, *Duch se vznášel nad vodami.* Že by ten, který se vznášel, nebyl činný? Věz, že při utváření světa působil, prorok ti přece říká: *Jeho slovem vznikla nebesa, dechem jeho úst všecken jejich zástup.* Obojí je tedy podepřeno prorockým svědectvím; i to, že se vznášel, i to, že byl činný. Že se vznášel, říká Mojžíš, že je činný, dosvědčuje David.

A vezmi si jiné svědectví. Všechno stvoření bylo zkaženo svými nepravostmi. *Nezůstane můj dech v lídech, protože jsou tělesní,* pravi Pismo. Tím Bůh ukazuje, že tělesnou nečistotou a pádem do těžkého hříchu se ztrácí milost Ducha. Proto, když chtěl Bůh obnovit svůj původní dar, seslal potopu a spravedlivému Noemovi přikázal vstoupit do archy. A když potopa opadávala, vypustil nejdříve krkavce, a potom holubici, a ta se, jak čteme, vrátila s olivovou ratolestí. Vidiš vodu, vidiš dřevo, hledíš na holubici, a ještě pochybuješ o svátostném znamení? Je tu voda, do které se tělo ponořuje, aby všecken tělesný hřích byl smyt; pohrývá se v ní každé provinění. Je tu dřevo, na kterém byl přibit Pán Ježíš, když trpěl za nás. A je tu holubice, v jejíž podobě sestoupil Duch svatý, jak ses učil v Novém zákoně; a Duch svatý ti vdechuje do duše pokoj a do srdce klid.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 44,3.4 Jan 4,14

Vyleji vodu na žiznivou půdu, potoky na vyprahlou zemi. A všechno poroste jako vrboví podle tekoucích vod. * Vyleji svého Ducha.

V. Stane se pramenem vody tryskající do života věčného. * Vyleji svého.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Královské

19,1-9a.1 1-21

Hospodin se zjevuje Eliášovi

Achab oznámil Jezabel, co udělal Eliáš a jak pobil mečem všechny proroky. Jezabel poslala k Eliášovi posla se vzkazem: »Přisahám při božích, že zítra v tuto dobu udělám tobě, co se stalo každému z nich!«

Eliáš se polekal a odešel, aby si zachránil život. Když přišel do Beršeby v Judsku, zanechal tam svého služebníka. Sám šel na poušť asi den cesty. Šel si sednout pod jednu kručinku, přál si smrt a zvolal: »Už je toho dost, Hospodine, vezmi mi život, neboť nejsem lepší než moji otcové!« Leh si a usnul pod tou kručinkou. Tu se ho dotkl anděl a řekl mu: »Vstaň, jez!« Podíval se a hle u jeho hlavy koláč upečený na rozžhaveném kameni a džbán vody. Najedl se a napil a znovu usnul.

Hospodinův anděl se vrátil podruhé, dotkl se ho a řekl: »Vstaň a najež se, neboť cesta by byla příliš dlouhá pro tebe.« Vstal, najedl se a napil a šel v síle toho pokrmu čtyřicet dní a čtyřicet nocí až k Boží hoře Horebu.

Když tam Eliáš přišel, přenocoval v jeskyni. A tu se k němu ozvalo Boží slovo. Řeklo mu: »Vyjdi ven a postav se na hoře před Hospodinem!« Hospodin přecházel: prudký a silný víchr, který trhá hory a láme skály, vál před Hospodinem, ale Hospodin ve víchru nebyl. Potom nastalo zemětřesení, ale Hospodin v zemětřesení nebyl. Po zemětřesení šlehal oheň, ale Hospodin v ohni nebyl. Po ohni následoval šum jemného vánku. Když to Eliáš slyšel, zahalil si tvář pláštěm, vyšel ven a zastavil se u vchodu do jeskyně, a hle ozval se k němu hlas: »Co tu děláš, Eliáš?« Odpověděl: »Planu horlivostí pro Hospodina, Boha zástupů, neboť synové Izraele opustili tvou smlouvu, zbořili tvé oltáře, mečem zabili tvé proroky. Já jsem zbyl sám a činí úklady, aby mi vzali život.«

Hospodin mu pravil: »Jdi a vrať se stejnou cestou stepí do Damašku. Až tam přijdeš, pomaz Hazaela za krále nad Aramejci, Jehua, syna Nimšiho, za krále nad Izraelem, a Elizea, syna Šafatova z Ábel Mechola, pomaz za proroka místo sebe! Kdo unikne Hazaelovu meči, toho usmrtí Jehu, a kdo unikne Jehuovu meči, toho usmrtí Elizeus. Ale zachovám v Izraeli sedm tisíc, všechny ty, jejichž kolena nepoklekla před Bálem a jejichž ústa ho nepolíbila.«

Když Eliáš odešel z hory, našel Elizea, syna Šafatova, jak právě oral. Měl před sebou dvanáct spřežení, on sám byl při dvanáctém. Eliáš šel kolem něho a hodil na něj svůj plášť. Elizeus opustil býky, běžel za Eliášem a řekl: »Prosím, ať mohu políbit svého otce a svou matku a pak

půjdu za tebou.« Eliáš odpověděl: »Jdi a vrať se; co jsem ti měl učinit, to jsem udělal.«

Elizeus se tedy od něho vrátil, vzal spřežení býků, zabil je, na jejich jařmu uvařil maso a dal ho lidem k jídlu. Pak vstal, šel za Eliášem a sloužil mu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Ex 33, 21.22.20; Jan 1, 18

Hospodin řekl Mojžíšovi: Postav se na skálu. Až bude přecházet má velebnost, postavím tě do skalní trhliny a svou dlaní tě zakryji, dokud nepřejdu. * Žádný člověk nemůže vidět Boha a zůstat naživu.

V. Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Bůh, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu. * Žádný.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O svátostných tajemstvích« od svatého Ambrože, biskupa

Všechno prožili jako předobraz

Apoštol tě poučuje, že *všichni naši praotcové byli pod oblakem, všichni prošli mořem, všichni přijali Mojžíšův křest v oblaku a v moři*. Konečně i sám Mojžíš zpívá ve svém chvalozpěvu: *Tys dal zavanout svému dechu, a přikrylo je moře*. Pozoruješ, že už tehdy v onom přechodu Hebreů byl obsažen předobraz svatého křtu? Tehdy zahynul Egypťan a Hebrej byl zachráněn. A o čem jiném nás denně poučuje tato svátost, než že vina se utápí a blud propadá zkáze, kdežto zbožnost a nevinnost přecházejí bez úhony?

Slyšíš, že naši praotcové byli pod oblakem, a to pod dobrým oblakem, který zchladil žár tělesných vášní, pod dobrým oblakem, který zastiňuje ty, jež navštívil Duch svatý. Nakonec sestoupil na Pannu Marii a moc Nejvyššího ji zastínila, když počala Vykupitele. I tento zázrak se v předobraze stal už skrze Mojžíše. Jestliže tedy Duch byl přítomen už v předobraze, což není přítomen skutečně, když ti Písmo říká, že *Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista?*

»Mara« byl hořký pramen, a když do něho Mojžíš hodil dřevo, pramen zesládl. Stejně tak voda bez kázání o kříži Páně je bez užitku pro budoucí spásu; když však je posvěcena tajemstvím kříže, stává se spásitelnou a vhodnou k použití pro duchovní koupel i pro nápoj spásy. Podobně jako hodil Mojžíš jakožto prorok dřevo do onoho pramene, tak i do tohoto pramene vkládá kněz kázání o kříži Páně, a voda zesládně ve zdroj milosti.

Nevěř tedy jen svým tělesným očím: víc je vidět, co je neviditelné, protože to, co je vidět, je časné, ale to, co není vidět, je věčné. Víc je vidět to, co nelze postřehnout očima, co však lze vnímat duchem a srdcem.

A nakonec si vezmi poučení z knihy Královské, které jsme četli dříve. Náman byl Syřan, měl malomocenství a neměl nikoho, kdo by ho očistil. Tu řekne zajatá dívka, že v Izraeli je prorok, který by jej mohl od nákazy malomocenství očistit. Jak čteme, vzal zlato a stříbro a odebral se k izraelskému králi. Když se král dozvěděl, proč přichází, roztrhl svůj šat a řekl, že hledá proti němu záminku, poněvadž od něho žádá víc, než je v královské moci. Elizeus však králi vzkázal, ať Syřana pošle k němu, aby poznal, že je v Izraeli Bůh. A když přišel, přikázal mu, aby se sedmkrát ponořil do řeky Jordánu. Tu začal Náman sám u sebe rozvažovat, že řeky v jeho vlasti mají lepší vodu a že se v nich často koupal, a nikdy ze sebe nesmyl malomocenství; odradilo ho to a příkazu proroka neuposlechl. Na domluvy a rady svých služebníků však přece svolil a vykoupal se; a byl očištěn. A tu pochopil, že je-li kdokoli očištěn, není to působením vody, ale milosti.

On ovšem pochyboval před svým uzdravením; ty však už jsi byl uzdraven, a proto nesmíš pochybovat.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 73 (77), 52.53; 1 Kor 10,2

Hospodin vyvedl svůj lid, * jejich nepřátele přikrylo moře.

V. Všichni přijali Mojžíšův křest v oblaku a v moři. * Jejich.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Královské

21,1-21.27-29

Eliáš hájí spravedlnost

Nábot z Jizreelu měl vinici, která byla u paláce Achaba, krále samaršského. Achab řekl Nábotovi: »Postup mi svou vinici, abych si z ní udělal zelinářskou zahradu, protože je blízko mého domu. Dám ti za ni vinici lepší, nebo chceš-li, zaplatím ti za ni stříbrem.« Nábot odpověděl Achabovi: »Chraň mě Hospodin, abych ti dal dědictví po předcích!« Achab přišel do svého domu mrzutý a rozhněvaný kvůli řeči, kterou s ním mluvil Nábot z Jizreelu, když mu řekl: »Nedám ti dědictví po svých předcích.« Lehl si na lůžko, odvrátil svou tvář a nechtěl jíst.

Přišla k němu jeho žena Jezabel a ptala se ho: »Proč jsi mrzutý, že nechceš ani jíst?« Odpověděl jí: »Mluvil jsem s Nábotem z Jizreelu a řekl jsem mu: »Postup mi svou vinici za stříbro, nebo chceš-li, dám ti za

ni jinou vinicí, ale on řekl: „Nedám ti svou vinici!“ Tu mu jeho žena Jezabel řekla: „Ty ale umíš vládnout nad Izraelem! Vstaň, najez se a buď dobré mysli! Já už ti opatřím vinici Nábota z Jizreelu!“

Napsala v Achabově jménu dopis, zapečetila ho jeho pečeti a poslala dopis předním mužům a vznešeným spoluobčanům Nábotovým. V dopise napsala: „Vyhlaste půst a posaďte Nábota mezi přední lidi. Posaďte před něho i dva ničemy, a ti ať ho obžalují: „Proklínal jsi Boha a krále!“ Vyvedte ho ven a ukamenujte k smrti!“ Mužové města, předáci a jeho vznešení spoluobčané, provedli to, co jim Jezabel rozkázala, jak bylo napsáno v dopise, který jim poslala. Vyhlásili půst a posadili Nábota mezi přední lidi. Pak přišli dva ničemové, sedli si před něj, a ti ničemové obžalovali Nábota před lidem: „Nábót proklínal Boha a krále!“ Vyvedli ho ven z města a ukamenovali ho, že zemřel. Poslali Jezabel vzkaz: „Nábót byl ukamenován, je mrtev!“

Když Jezabel slyšela, že Nábót byl ukamenován a je mrtev, řekla Achabovi: „Vstaň, zaber vinici Nábota z Jizreelu, kterou ti odpíral dát za stříbro. Nábót už nežije, je mrtvý.“ Když Achab slyšel, že Nábót je mrtev, vstal a sestoupil do vinice Nábota z Jizreelu, aby se jí zmocnil.

Tu se ozvalo Hospodinovo slovo Tišbanu Eliášovi: „Vstaň, sestup na proti Achabovi, králi izraelskému, který sídlí v Samaří. Hle, je v Nábotově vinici, neboť tam sestoupil, aby se jí zmocnil. Řekneš mu: „Tak praví Hospodin: Zabil jsi a zmocnil ses?“ Pak dodáš: „Tak praví Hospodin: Na místě, kde lízali psi krev Nábotovu, budou psi lízat i tvou krev!“ Achab řekl Eliášovi: „Chytils mě při činu, můj nepříteli?“ Odpověděl: „Ano, chytil! Poněvadž ses zaprodal k tomu, co je zlé v Hospodinových očích, hle já na tebe přivedu neštěstí a zametu za tebou, vyhledám Achabovi v Izraeli každého mužského potomka, ať svobodného nebo otroka.“

Když Achab slyšel tato slova, roztrhl si šaty, oblékl si žínici na holé tělo, postil se, spal v žínici a chodil stísněn. Tu se ozvalo Hospodinovo slovo Tišbanu Eliášovi: „Vidiš, jak se Achab pokořil přede mnou? Poněvadž se přede mnou pokořil, nepřivedu neštěstí na jeho dům v jeho dnech, ale přivedu neštěstí ve dnech jeho syna.“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jak 4,8.9.10;5,6

Umyjte své ruce, hříšníci, a očistěte své srdce, lidé obojetní! * Naříkejte a plačte, pokořte se před Pánem.

V. Odsoudili jste spravedlivého a připravili ho o život, on se vám nebrání. * Naříkejte.

Z traktátu »O svátostných tajemstvích« od svatého Ambrože, biskupa*Voda neočišťuje bez Ducha svatého*

Tobě tedy bylo předem řečeno, abys nevěřil jen tomu, co jsi viděl, abys snad i ty neřekl: Tohle že je ono veliké tajemství, *co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, nač člověk nikdy ani nepomyslíl* ? Vidím přece vodu, kterou vidávám denně. Ta že by mě měla očistit? Vždyť jsem do ní vstupoval často, a nikdy jsem nebyl očištěn. A tak si uvědom, že voda neočišťuje bez Ducha.

Proto jsi četl, že při křtu jsou tři svědkové, voda, krev a Duch, a že *ti tři jsou zajedno*; protože kdybys jednoho z nich ubral, už to není svátost křtu. Vždyť co je voda bez Kristova kříže? Obyčejný živel bez jakéhokoli svátostného účinku. Naopak zase bez vody není tajemství znovuzrození, *neboť jestliže se někdo nenarodí z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království*. A konečně katechumen věří v kříž Pána Ježíše, a je jím také označován, avšak dokud není pokřtěn ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, nemůže získat odpuštění hříchů, ani načerpat z daru duchovní milosti.

Zatímco onen Syřan ve Starém zákoně se ponořil sedmkrát, ty jsi byl pokřtěn ve jménu Trojice. Vyznal jsi Otce, pamatuj na to, co jsi učinil vyznal jsi Syna a vyznal jsi Ducha. Drž se pořadí věcí: V této víře jsi zemřel světu a vstal z mrtvých Bohu; a v onom živlu země jako bys byl spolupohřben s Kristem, a když jsi zemřel hříchu, byl jsi vzkříšen k věčnému životu. Věř tedy, že tato voda není bez účinku.

A konečně onen ochrnlý od rybníka u Ovčí brány. Čekal tam na člověka. Na koho jiného než na Pána Ježíše, narozeného z Panny? Při jeho příchodu už totiž neuzdravoval nějaký náznak jednotlivce, ale sama Pravda všechny. On je tedy tím, kdo byl očekáván, a o něm řekl Bůh Otec Janu Křtiteli: *Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým*. O něm také vydal Jan svědectví slovy: *Viděl jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm*. Proč i zde sestoupil Duch jako holubice? Zřejmě proto, abys viděl a pochopil, že také ta holubice, kterou spravedlivý Noe vypustil z archy, byla něco podobného, a abys v ní poznal předobraz svátosti.

Je ještě něco, o čem bys měl pochybovat? V evangeliu přece na tebe jasně volá Otec: *To je můj Syn, v něm mám zalíbení*; volá i Syn, nad nímž se ukázal Duch svatý jako holubice; a volá i Duch svatý, který jako holubice sestoupil; volá i David: *Hospodinův hlas nad vodami! Vznesený Bůh zaburácel hromem, Hospodin nad spoustami vod!* A Pis-

mo ti dosvědčuje, že i na Jerobaalovy prosby sestoupil oheň z nebe, a také na prosby Eliášovy že byl seslán oheň, který posvětil oběť.

A nehleď na osobní zásluhy kněží, ale na jejich službu. Ale jestliže bys přece přihlížel k zásluhám, pak tak, jako si všímáš Eliáše, hleď i na zásluhy Petra či Pavla, kteří toto tajemství přijali od Pána Ježíše a nám je předali. Oněm ve Starém zákoně byl poslán viditelný oheň, aby uvěřili, v nás, kteří věříme, působí oheň neviditelný; u nich šlo o předobraz, pro nás je to připomínka. Proto věřím, že když kněží vzývají Pána Ježíše svými modlitbami, on je přítomen, neboť sám řekl: *Kde jsou dva nebo tři, tam jsem i já.* Tím spíš dopřává svou přítomnost tam, kde je církev a kde jsou svátosti.

Sestoupil jsi tedy do vody. Vzpomeň si, cos odpověděl: že věříš v Otce, věříš v Syna, věříš v Ducha svatého. Není tam, že věříš ve většího a menšího a posledního, ale s týmž důrazem prohlašuješ a se zavazuješ, že stejně věříš v Syna jako věříš v Otce, a stejně věříš v Ducha jako věříš v Syna; jen s touto jedinou výjimkou: vyznáváš, že věříš, že na kříži trpěl pouze Pán Ježíš.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 3,11; Iz 1,16.17

Ten, který má přijít po mně, je mocnější než já; jemu nejsem hoden ani opánky přinést. * On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.

V. Přestaňte jednat zle, učte se jednat dobře. * On vás.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Královské

22,19.15–23.29.34–38

Smrt bezbožného krále Achaba

Po tři roky nedošlo mezi Aramem a Izraelem k válce. V třetím roce sestoupil Josafat, král judský, ke králi izraelskému. Izraelský král řekl svým služebníkům: »Víte, že Ramot v Gileadu patří nám? A my otálíme vzít jej z rukou aramejského krále.« Pak se otázal Josafata: »Půjdeš se mnou do války o Ramot v Gileadu?«

Josafat izraelskému králi odpověděl: »Jsme jedno, já jako ty, můj lid jako tvůj lid, mí koně jako tví koně.« Josafat izraelskému králi řekl: »Dotaz se ještě dnes na slovo Hospodinovo.« Izraelský král shromáždil proroky, na čtyři sta mužů, a řekl jim: »Mám jít do války proti Ramotu v Gileadu nebo mám od toho upustit?« Odpověděli: »Jdi, Pán jej vydá králi do rukou.« Ale Josafat se zeptal: »Cožpak tu už není žádný prorok Hospodinův, abychom se dotázali skrze něho?« Izraelský král Josafatovi odpověděl: »Je tu ještě jeden muž, skrze něhož bychom se moh-

li dotázat Hospodina, ale já ho nenávidím, protože mi neprorokuje nic dobrého, nýbrž jen zlo. Je to Micheáš, syn Jimlův.« Josafat řekl: »Nechť král tak nemluví!« Izraelský král tedy povolal jednoho eunucha a řekl: »Rychle přiveď Micheáše, syna Jimlova.«

Když přišel ke králi, král mu řekl: »Micheáši, máme jít do války proti Ramotu v Gileadu, nebo máme od toho upustit?« On mu odpověděl: »Vytáhni, budeš mít úspěch. Hospodin jej vydá králi do rukou.« Král ho okřikl: »Kolikrát tě mám zapřisahat, abys mi v Hospodinově jménu nemluvil nic než pravdu?« Micheáš odpověděl:

»Viděl jsem všechn Izrael
rozptýlený po horách
jako ovce, které nemají pastýře.

Hospodin řekl: Zůstali bez pánů, ať se každý v pokoji vrátí domů.«

Izraelský král řekl Josafatovi: »Neřekl jsem ti, že mi nebude prorokovat nic dobrého, nýbrž jen zlo?«

Ale Micheáš pokračoval: »Tak tedy slyš slovo Hospodinovo. Viděl jsem Hospodina, sedícího na trůně. Všechn nebeský zástup stál před ním zprava i zleva. Hospodin řekl: ‚Kdo zláká Achaba, aby vytáhl a padl u Ramotu v Gileadu?‘ Ten říkal to a druhý ono. Tu vystoupil jakýsi duch, postavil se před Hospodina a řekl: ‚Já ho zlákám.‘ Hospodin mu pravil: ‚Čím?‘ On odpověděl: ‚Vyjdu a stanu se zrádným duchem v ústech všech jeho proroků.‘ Hospodin řekl: ‚Ty ho zlákáš, ty to dokážeš. Jdi a učiň to!‘ A nyní, hle, Hospodin dal zrádného ducha do úst všech těchto tvých proroků. Hospodin ti ohlásil zlé věci.«

Král izraelský i Josafat, král judský, vytáhli proti Ramotu v Gileadu.

Kdosi však bezděčně napjal luk a zasáhl izraelského krále mezi články pancíře. Král řekl svému vozataji: »Obrať se a odvez mě z bojiště, jsem raněn.« Ale boj se toho dne tak vystupňoval, že král musel zůstat na voze proti Aramejcům; večer pak zemřel. Krev z rány vytékala do korby vozu. Při západu slunce se táborem rozlehl pokřik: »Každý do svého města, každý do své země!«

Král tedy zemřel a byl dopraven do Samaří. V Samaří krále pohřbili. Když oplachovali vůz v samařském rybníku, chlemtali psi jeho krev a nevěstky se v ní omývaly, podle slova Hospodinova, které ohlásil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Jer 29,9.8.11; Dt 18,18

Vaši proroci vám prorokují ve jménu mém lež, nedejte se od nich svádět. * Vím, jaké mám s vámi úmysly.

V. Vzbudím proroka a vložím svoje slova v jeho ústa. * Vím.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O svátostných tajemstvích« od svatého Ambrože, biskupa*Katecheze obřadů po křtu*

Potom jsi přistoupil ke knězi. Zamysli se nad tím, co následovalo. Bylo to to, co říká David: *Jak nejlepší olej na hlavě, který stéká na vousy, na vousy Arónovy.* To je ten olej, o kterém říká i Šalomoun: *Vylitý olej je tvoje jméno, proto tě dívky milují a přitáhly si tě.* Kolik obnovených duší si tě dnes zamilovalo, Pane Ježíši, a volají: *Přitahuj nás, poběžíme po vůni tvých šatů,* aby vychutnaly vůni vzkříšení.

Snaž se pochopit, proč se to děje, neboť *moudrý má oči ve své hlavě.* Proto stékal ten olej na vousy, totiž na půvab mládí, a proto na vousy Arónovy, aby ses stal rodem vyvoleným, kněžským, královským. Všem se nám totiž dostává pomazání duchovní milostí pro Boží království a pro kněžství.

Potom jsi dostal bělostný oděv na znamení, žes odložil hřích, který tě pokrýval, a žes oblékl čistý závoj nevinnosti, jak o tom říká prorok: *Pokrop mě yzopem, a budu čistý, umyj mě, a budu bělejší než sníh.* Kdo je totiž pokřtěn, je očištěn jak před očima Zákona, tak před očima evangelia: před Zákonem, protože pomocí svazečku yzopu kropil Mojžiš beránkovou krví; a před evangeliem, protože Kristův oděv zbělel jako sníh, když v evangeliu zjevoval slávu svého vzkříšení. Běleším než sníh se stává ten, komu se odpouští vina. Proto říká Pán také ústy Izaiášovými: */ kdyby jak šarlat byly vaše hříchy, vybělí se jako sníh.*

Když církev dostala při koupeli znovuzrození tento oděv, říká: *Černá jsem, přece však krásná, jeruzalémské dcery.* Je černá křehkostí lidské přirozenosti, přece však krásná milostí, černá, protože ji tvoří hříšníci, přece však krásná tajemstvím víry. A když tento oděv vidí jeruzalémské dcery, říkají s úžasem: *Kdo je ta, jež vystupuje běloskvoucí?* Byla černá, čím nyní tak najednou zbělela?

Když pak Kristus vidí svou církev v bělostném oděvu sám si totiž pro ni oblékl *špinavé šaty,* jak stojí v knize proroka Zachariáše nebo když vidí duši čistou a obmytou koupelí znovuzrození, praví: *Jak jsi krásná, má milá, jak jsi krásná, máš oči jak holubice,* ta holubice, v jejíž podobě sestoupil Duch svatý z nebe.

Proto si opakuj, že jsi přijal duchovní pečeť *ducha moudrosti a rozumu, ducha rady a síly, ducha poznání a zbožnosti, ducha posvátné bázně,* a uchovej si, cos dostal. Bůh Otec ti vtiskl svou pečeť, Kristus Pán tě upevnil a *vložil ti do srdce Ducha jako záruku,* jak jsi se poučil z četby apoštola.

Dostalo se vám potvrzení od slíbeného Ducha svatého, když jste v něho uvěřili. Duch je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. * Tak se dovrší naše vykoupení.

V. Bůh nás posvětil, vtiskl nám svou pečeť, a tak nám vložil do srdce Ducha jako záruku. * Tak se.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Kronik

20,1-9.13-24

Boží pomoc věrnému králi Josafatovi

Potom se stalo, že vytáhli Moabitě a Ammonité a s nimi někteří z Maonitů do války proti Josafatovi. Tu přišli a oznámili Josafatovi: »Vytáhlo proti tobě veliké množství z krajin za mořem, z Edomu. Hle, jsou v Asasonthamaru, to jest v Engadi.«

Josafat se otázal s bázní Hospodina. Vyhlásil také po celém Judsku púst. Judejci se shromáždili, aby hledali pomoc od Hospodina. Také ze všech judských měst přišli hledat Hospodina.

Josafat stanul ve shromáždění Judejců a obyvatel Jeruzaléma v Hospodinově domě před novým nádvořím a řekl: »Hospodine, Bože našich otců, cožpak nejsi ty Bůh na nebi, který vládne nade všemi královstvími národů? Máš v rukou moc a sílu, nikdo se ti nemůže zpěčovat. Což jsi to nebyl ty, náš Bože, jenž jsi vyhnal obyvatele této země před Izraelem, svým lidem? Dal jsi ji navěky potomkům Abraháma, svého přítele. Usídlili se v ní a vybudovali ti v ní svatyni tvému jménu. Řekli: ‚Jestliže na nás přijde něco zlého, meč soudu, mor či hlad, postavíme se před tento dům a před tebe, protože v tomto domě dlí tvé jméno, a ve svém souzení budeme k tobě volat, a ty nás vyslyšíš a zachrániš.‘ Všichni Judejci stáli před Hospodinem i se svými dětmi, ženami a syny.

Tu sestoupil uprostřed shromáždění duch Hospodinův na Jachaziela, syna Zachariáše, syna Banajáše, syna Jehiela, syna Matanjášova, Levity ze synů Asafových, a ten pravil: »Pozorně naslouchejte, všichni Judejci a obyvatelé Jeruzaléma, i ty, králi Josafate. Toto vám praví Hospodin: ‚Nebojte se a neděste se tohoto velikého množství.‘ Boj není váš, ale Boží. Zítra proti nim sestupte, až budou vystupovat do sva-hu Sis. Potkáte je na konci úvalu směrem k poušti Jeruelu. Vy přitom bojovat nemusíte. Postavte se, Judejci a obyvatelé Jeruzaléma, stůjte a uvidíte, jak vás Hospodin zachráni. Nebojte se a neděste se a zítra proti nim vytáhněte! Hospodin bude s vámi.« Na to se Josafat sklo-

nil k zemi a všichni Judejci i obyvatelé Jeruzaléma padli před Hospodinem a klaněli se mu. Potom povstali Levité z Kehatovců, aby chválili Hospodina, Boha Izraele, hlasem velice mocným.

Za časného jitra vytáhli na tekojskou poušť. Když vycházeli, Josafat se postavil a řekl: »Slyšte mě, Judejci i obyvatelé Jeruzaléma! Věřte v Hospodina, svého Boha, a budete nepohnutelní; věřte jeho prorokům a bude vás provázet zdar.« Po poradě s lidem rozestavil před Hospodinem zpěváky, aby ho chválili v posvátném rouchu. Šli před ozbrojenci a provolávali: »Chválu vzdejte Hospodinu, jeho milosrdenství je věčné.«

V ten čas, kdy se dali do jáсотu a chval, vyslal Hospodin zálohy proti Ammonitům a Moabitům i proti hoře Seiru, proti těm, kteří přitáhli na Judejce, a byli poraženi. Ammonité a Moabité se totiž postavili proti obyvatelům hory Seiru, aby je pobili a vyhladili. Když pak skoncovali s obyvateli Seiru, pomohli jedni druhým do zkázy.

Když vstoupili Judejci na výšinu s výhledem na poušť a obrátili se směrem k tomu shluku, spatřili jen mrtvá těla ležící na zemi; nikdo nevyšel.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ef 6,12.14; srv.2 Kron 20,17

Vedeme zápas ne proti nějaké obyčejné lidské moci, ale proti těm, kteří mají svou říši tmy v tomto světě. * Stůjte tedy pevně, opásání kolem beder životem podle pravdy.

V. Důvěřujte Bohu, on vás zachrání. * Stůjte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O svátostných tajemstvích* od svatého Ambrože, biskupa

Nově pokřtěným o eucharistii

Boží lid, obmytý a bohatě obdarovaný těmito znameními, spěchá ke Kristovu oltáři se slovy: *Přistoupím k Božímu oltáři, k Bohu, který naplňuje radostí mé mládí.* Když totiž odložil šat starého bludu, jako orlu se mu obnovilo jeho mládí a spěchá k oné nebeské hostině. Přichází tedy, a při pohledu na vystrojený svatý oltář zvolá: *Prostíráš pro mě stůl.* K těmto slovům jej přivádí David, když říká: *Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, dává mi prodlévat na svěžích pastvinách, vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout.* A trochu dále: *I kdybych šel temnotou rokle, nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou. Tvůj kuj a tvá hůl, ty jsou má útěcha. Prostíráš pro mě stůl před zraky mých nepřátel, hlavu mi mažeš olejem, a jak je slavná tvá přetékající číše.*

Je obdivuhodné, jak Bůh sesílal na praotce déšť many, takže se denně mohli sytit pokrmem z nebe. Proto bylo řečeno: *Člověk jedl chléb andělů*. A přece všichni, kdo jedli tento chléb, *zemřeli* na poušti. Avšak tento pokrm, který přijímáš ty, tento *chléb živý, který sestoupil z nebe* zajišťuje bohatství věčného života, a kdokoli ho bude jíst, *nezemře na věky*, protože je to Kristovo tělo.

Uvaž nyní, zda je vznešenější chléb andělů nebo Kristovo tělo, které je vskutku životodárným tělem. Mana byla z nebe, ono však nebe převyšuje; mana byla z nebe, ono je od samého Pána nebes; mana podléhala zkáze, jestliže se uchovala na druhý den, ono nepodléhá žádnému porušení, a kdo z něho jí se zbožností, také nepozná porušení. Židům vytryskla voda ze skály, pro tebe vytryskla krev z Kristova boku; jim na hodinu zahнала žízeň voda, tobě zahнала Kristova krev žízeň na celou věčnost, neboť Žid pije a žízni dál, ty se napiješ a už nebudeš žíznit. Tamto všechno byl jen náznak, toto je skutečnost.

Jestliže to, nad čím žasneš, je jenom náznak, jak veliké musí být to, čeho pouhý náznak tě uvádí v úžas? Že by to, co se událo praotcům, byl jen náznak? Poslouchej: *Pili ze skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus. Ale přesto se většina z nich Bohu nelíbila. Pomřeli na poušti. To se událo jako předobraz pro nás*. Takže jsi poznal, co je víc: světlo je víc než stín, skutečnost je víc než předobraz, tělo Tvůrce a Pána víc než mana z nebe.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 10, 12.11.34

Všichni naši praotcové prošli mořem a všichni přijali Mojžíšův křest v oblaku a v moři. * Bylo to napsáno jako poučení pro nás.

V. Všichni jedli stejný duchovní pokrm a všichni pili stejný duchovní nápoj. * Bylo.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Královské

2,1–15

Eliáš odnesen do nebe

Když Hospodin chtěl odnést Eliáše ve vichřici do nebe, šel Eliáš a Elizeus z Gilgalu. Eliáš řekl Elizeovi: »Zůstaň zde, protože mě Hospodin posílá do Bételu.« Elizeus mu odvětil: »Jakože živ je Hospodin a jakože živ jsi ty, neopustím tě.«

I sestoupili do Bételu. Proročtí žáci, kteří byli v Bételu, vyšli k Elizeovi a otázali se ho: »Viš, že Hospodin dnes vezme tvého pána od tebe vzhůru?« Odvětil: »Vím to také. Mlčte!« A Eliáš mu řekl: »Elizee, zůstaň

zde, protože Hospodin mě posílá do Jericha.« Odvětil: »Jakože živ je Hospodin a jakože živ jsi ty, neopustím tě.« I přišli do Jericha.

Proroctí žáci, kteří byli v Jerichu, přistoupili k Elizeovi a řekli mu: »Víš, že Hospodin dnes vezme tvého pána od tebe vzhůru?« Odvětil: »Vím to také. Mlčte!« Eliáš řekl Elizeovi: »Zůstaň, prosím, zde, neboť Hospodin mě posílá k Jordánu.« (Elizeus) odpověděl: »Jakože je živ Hospodin a jakože jsi živ ty, neopustím tě!« Šli tedy oba. Šlo také padesát z prorockých učedníků a stanuli daleko stranou, zatímco se ti dva zastavili u Jordánu. Eliáš vzal svůj plášť, svinul ho a udeřil jím o vodu, takže se rozdělila na dvě strany a oba přešli suchou nohou.

Když přešli, řekl Eliáš Elizeovi: »Žádej, co bych ti měl udělat, dříve než budu od tebe vzat.« Elizeus odpověděl: »Prosím, ať jsou na mně dvě třetiny tvého ducha!« (Eliáš) řekl: »Těžkou věc žádáš. Uvidíš-li mě, až budu od tebe vzat, stane se ti tak, neuvidíš-li, nestane se.« Když tak spolu šli a mluvili, hle ohnivý vůz s ohnivými koňmi oddělil je od sebe a Eliáš vystoupil ve vichřici do nebe.

Elizeus to viděl a zvolal: »Otče můj, otče můj, který řídíš válečný vůz Izraele!« Když už ho neviděl, chopil se svých šatů a roztrhl je na dva kusy. Zdvihl Eliášův plášť, který z něho spadl, obrátil se a stanul na břehu Jordánu. Vzal Eliášův plášť, který z něho spadl, udeřil jím o vodu a pravil: »Kde je Hospodin, Bůh Eliášův?« Když udeřil o vodu, ta se rozdělila na dvě strany a Elizeus přešel.

Viděli to proroctí žáci z Jericha, kteří byli naproti, a řekli: »Na Elizeovi spočinul duch Eliášův.« Šli mu vstříc a poklonili se mu až k zemi.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mal 3,23–24; Lk 1,15.17

Hle, pošlu vám proroka Eliáše, dříve než přijde veliký a strašný Hospodinův den. * Obrátí srdce otců k synům, a srdce synů k otcům.

V. Jan bude veliký před Pánem a půjde před ním v duchu a moci Eliášově. * Obrátí.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O svátostných tajemstvích« od svatého Ambrože, biskupa

Svátost, kterou přijímáš, vzniká Kristovým slovem

Pozorujeme, že milost má větší účinnost než přirozenost, a to dosud jsme uváděli jen milost prorockého požehnání. Jestliže už lidské požehnání dokázalo změnit přirozenost, co potom řekneme přímo o božském posvěcení, kdy působí samotná slova našeho Pána a Spasitele? Vždyť tato svátost, kterou přijímáš, vzniká Kristovým slovem. Jestliže

Eliášova slova měla moc svolat oheň z nebe, že by Kristova slova nedokázala změnit způsob existence pozemského živlu? O veškerém díle světa jsi četl, že Bůh *řekl, a stalo se, rozkázal, a všechno bylo stvořeno*. Když tedy mohlo Kristovo slovo z ničeho udělat něco, co tu předtím nebylo, jak by nemohlo změnit to, co tu je, v něco, čím to nebylo? Je přece snazší věcem jejich přirozenost změnit než jim novou stvořit.

Ale nač potřebujeme důkazy? Použijme Kristova vlastního příkladu a pravdu tohoto tajemství podepřeme tajemstvím Vtělení. Což snad předcházela narození Pána Ježíše z Marie přirozený úkon? Podle přirozeného řádu rodí žena ze spojení s mužem. Je tedy jasné, že panna porodila mimo řád přírody. A právě toto tělo, které zpřítomňujeme, je z panny. Proč tady u Kristova těla hledáš přirozený řád, když mimo řád přírody bylo samo narození Pána Ježíše z panny? A bylo to právě Kristovo tělo, které bylo ukřížováno a pohřbeno, a tak máme opravdu svátost onoho jeho těla.

Sám Pán Ježíš volá: *To je mé tělo*. Než vysloví svatá slova požehnání, jmenuje jinou způsobu; ale po posvěcení mluví o těle. Dále sám říká, že je to jeho krev. Před posvěcením se to nazývá jinak; po posvěcení se to jmenuje krev. A ty říkáš: »Amen«, to znamená: »Je to skutečně tak.« To, co mluví ústa, ať uvnitř vyznává duch; co se ozývá v řeči, ať cítí také srdce.

Proto také církev, když vidí tak velikou milost, *vybízí své děti* a nabádá své nejbližší, aby společně přistoupili k svátostem a říká: *Jezte, přátelé, pijte, veselte se, moji drazí*. Co máme jíst a co máme pít, vyslovil Duch svatý jinde ústy proroka: *Okuste a vizte, jak dobrý je Pán, blaze člověku, který se k němu utíká*. V této svátosti je Kristus, protože je tu Kristovo tělo. Není to tedy pokrm pro tělo, ale pro duši. Proto apoštol říká i o jeho předobrazu, že *naši praotcové jedli duchovní pokrm a pili duchovní nápoj*. Neboť Boží tělo je tělo duchovní a Kristovo tělo je tělem Božího Ducha, protože Kristus je duch, jak čteme: *Duch před naší tvář je Kristus Pán*. A v Petrově listě stojí: *Kristus zemřel za nás*. Tento pokrm pak posiluje naše srdce, a tento nápoj je k radosti lidského srdce, jak připomíná prorok.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 26,26; Jan 6,51

Když jedli, Ježíš vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával ho svým učedníkům se slovy: * Vezměte, jezte. To je mé tělo.

V. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. * Vezměte.

16. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

1,1–14

Děkování uprostřed soužení

Pavel, z Boží vůle apoštol Krista Ježíše, a bratr Timotej církevní obci Boží v Korintě a všem křesťanům v celé Achaji. Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.

Buď veleben Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy. On nás těší ve všech našich souženích, abychom pak mohli těšit druhé v jakémkoli soužení tou útěchou, jakou Bůh potěšuje nás. Jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také skrze Krista dostává všestranné útěchy. Když my jsme v trápení, vám z toho plyne útěcha a záchrana; když se nám dostává útěchy, plyne z toho útěcha i pro vás. A ta potom způsobuje, že statečně snášíte stejná utrpení jako my. A proto máme, pokud jde o vás, pevnou naději; víme, že jako máte účast v našich souženích, tak budete mít účast i v naší útěše.

Nechceme, bratři, abyste zůstali bez zpráv o soužení, které nás postihlo v Asii. Velmi těžce, nad lidské síly na nás dolehlo, takže jsme už nevěděli, jak to přežít. Dokonce jsme sami nad sebou už vynesli rozsudek smrti. (Ale to všechno se stalo proto,) abychom nespolehali sami na sebe, nýbrž na Boha, který křísí mrtvé. On nás už z tolika nebezpečí života zachránil a také zachrání. Ano, v něj skládáme naději, že nás i nadále bude zachraňovat, když vy nám budete pomáhat svými modlitbami, aby tak za nás jich děkovalo mnoho a mnohonásobně kvůli tomu dobrodiní, kterého se nám dostalo.

Vždyť toto je naše chloubka: svědectví našeho svědomí, že jsme se mezi lidmi – a hlavně u vás chovali prostě a bez falše, (jak to dává) Bůh: ne se světskou chytrostí, ale tak, (jak nám k tomu Bůh poskytoval) milost. Neboť nepíšeme vám nic jiného, než co tu čtete a poznáváte. A doufám, že nás ještě poznáte úplně jak jste nás už poznali zčásti: že se totiž můžete chlubit námi a my zase vámi v den našeho Pána Ježíše.

Tvá milost, Hospodine, mě podpírá. * Když se mi v nitru rozmnoží starosti, tvá útěcha vzpruží mou duši.

V. Jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také skrze Krista dostává všestranné útěchy. * Když se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Magnesijským

Nestačí nazývat se křesťanem, ale také jím být

Ignác, jinak Theoforos, církvi v Magnesii na Meandru, požehnané v milosti Boha Otce v Ježíši Kristu našem spasiteli, v němž ji pozdravuji a v Bohu Otci i v Ježíši Kristu přeji vše dobré.

Když jsem poznal, jak dokonale v Bohu uspořádaná je vaše láska, s radostí jsem se rozhodl ve víře Ježíše Krista k vám promluvit. Vyznamenán nejvznešenějším jménem, v okovech, které nosím, chválím církve a vyprošuji jim sjednocení těla i ducha Ježíše Krista, který je navždycky náš život, sjednocení ve víře a lásce, kterou nic nepřevyšuje, a nejvíc sjednocení s Ježíšem a Otcem. V něm, když odoláme a vyhneme se zpupnosti vládce tohoto světa, dosáhneme Boha.

Dostalo se mi té cti vás všechny vidět v Damovi, Boha hodném vašem biskupovi, ctihodných kněžích Bassovi a Apolónovi a v mém spolumužebníkovi jáhnu Zótionovi, z kterého mám radost, protože je podán biskupovi jako milosti Boží a sboru kněží jako zákonu Ježíše Krista.

A neměli byste využívat toho, že je váš biskup mladý, ale s ohledem na moc Boha Otce mu prokazujte veškerou úctu, jako jsem viděl na vašich svatých kněžích, že nezneužívají jeho zřejmého mládí, ale že se mu podřizují jako moudří v Bohu, ale vlastně ne jemu, nýbrž Otci Ježíše Krista, biskupovi všech. Ke cti toho, který si nás vyvolil, se tedy patří poslouchat bez jakéhokoli pokrytectví; neboť to bys neklamal biskupa, kterého vidíš, ale podváděl toho neviditelného a to není jednání proti člověku, ale proti Bohu, který zná i věci skryté.

Patří se tedy nejen nazývat se křesťanem, ale také jím být; ne jako někteří, kteří sice biskupa tak nazývají, ale všechno dělají bez něho. Nezdá se mi, že by měli čisté svědomí, protože se nescházejí rádně podle příkázání.

Ale všechno má svůj konec a před námi je obojí smrt i život a každý půjde tam, kam patří. Je to jako dvojitý peníz, jeden Boží a druhý světa, a na každém je vyražen příslušný znak, na nevěřících znak toho-

to světa, na věřících v lásce znak Boha skrze Ježíše Krista, jehož život je v nás jen tehdy, jsme-li ochotni trpět a zemřít jako on.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Tim 4,12.16.15

Bud pro věřící vzorem v řeči i v chování, v lásce, ve víře a v čistotě. * Když si tak budeš počínat, povede to ke spáse jak tebe, tak tvé posluchače.

V. Vezmi si to k srdci a v tom žij, aby tvé pokroky byly všem zřejmé.*
Když si.

EVANGELIUM

VIZ STR. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintanům

1,15-2,11

Proč apoštol odložil svůj příchod

Bratři! Měl jsem v úmyslu přijít nejdříve k vám; tak by se vám dostalo dvojího dobrodiní: že bych totiž do Makedonie šel od vás a z Makedonie že bych se zase vrátil k vám a pak byste mě vypravili do Judska. Byla v tom tedy nějaká lehkovážnost, když jsem to chtěl tak udělat? Nechá vám se snad při rozhodování vést pohnutkami čistě lidskými, takže ,ano, ano‘ by u mne znamenalo zároveň i ,ne, ne‘? Bůh je věrný: když k vám mluvíme, neznamená to zároveň ,ano‘ i ,ne‘. Vždyť přece Boží Syn Ježíš Kristus, kterého jsme u vás hlásali já totiž, Silván a Timotej nebyl zároveň ,ano‘ i ,ne‘, ale u něho je pouze ,ano‘. Všechna Boží zaslíbení (našla) v něm svoje ,ano‘. Proto skrze něho voláme ,amen‘ k Boží slávě. Bůh upevňuje nás i vás, abychom byli vždycky spojeni s Kristem: posvětil nás, vtiskl nám svou pečeť, a tak nám vložil do srdce Duha jako záruku.

Dovolávám se tedy Boha při své duši za svědka, že to bylo ze šetrnosti k vám, když jsem dosud do Korinta nepřišel. Ne že bychom u vás chtěli panovačně rozhodovat ve věcech víry, ale jen bychom rádi přispěli k vaší radosti. Ve víře přece stojíte pevně.

Ale rozhodl jsem se tak jednat, abych vás nemusel znova zarmucovat, až k vám přijdu. Neboť jestliže já vám působím zármutek, kdopak může způsobit radost mně? Jen ten, koho jsem zarmoutil já. Proto jsem vám to napsal, abych se při svém příchodu nedožil zármutku na těch, kdo mi mají dělat radost. Jsem přece o vás všech přesvědčen, že moje radost je i radost vás všech. Vždyť jsem vám to psal ve velkém soužení a úzkosti srdce a plakal jsem přítom. Ne abych vás zarmoutil, ale abyste poznali, jak vroucně vás mám rád.

Jestliže však někdo způsobil zármutek, nezarmoutil ani tak mne, jako spíše v jistém smyslu abych nepřeháněl vás všechny. Tomu, o něhož jde, stačí už to potrestání, kterého se mu dostalo od většiny. Spíše mu už odpusťte a potěšte ho, aby ho snad přílišný zármutek nestrávil. Proto vás vybízím, abyste se rozhodli pro lásku k němu. Psal jsem vám tak i proto, abych zkouškou na vás poznal, jste-li ve všem poslušní. Komu tedy odpouštíte vy, tomu odpouštím i já. Vždyť cokoli jsem já odpustil měl-li jsem co odpustit udělal jsem to kvůli vám, a Kristus to vidí a schvaluje. Nesmíte se totiž dát oklamat od satana. Příliš dobře jsou nám známé jeho záměry.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2Kor 1,21–22; Dt5,2

Bůh nás upevňuje, abychom byli vždycky spojeni s Kristem: * posvětil nás, vtiskl nám svou pečeť, a tak nám vložil do srdce Ducha jako záruku.

V. Hospodin, náš Bůh, s námi uzavřel smlouvu. * Posvětil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Magnesijským

Jedna modlitba, jedna naděje v lásce, dokonalá radost

Když jsem tedy v těch jmenovaných osobách viděl celou obec ve víře a zamiloval si ji, napomínám vás, abyste se snažili všechno dělat v Boží svornosti, pod vedením biskupa na místě Božím a kněží na místě sboru apoštolů, a mně velmi milým jáhnům ať je svěřena služba Ježíše Krista, který od věků byl u Otce a na konci se zjeví. Mějte tedy všichni smýšlení stejné s Božím a ctěte se navzájem, Nikdo ať neposuzuje svého bližního podle těla, ale vždycky se navzájem milujte v Ježíši Kristu. Ať není mezi vámi nic, co by vás mohlo rozdělovat, ale buďte zajedno s biskupem a s těmi, kdo předsedají, aby to bylo vzorem a trvalým ponaučením.

Jako tedy Pán neudělal nic bez Otce, s nímž je jedno, ani sám ani skrze apoštolů, tak ani vy nic nedělejte bez biskupa a kněží. Nepokoušejte se, aby vám připadalo moudrým, co můžete vykonat na vlastní pěst, ale ve společném shromáždění ať se projevuje jedna modlitba, jedna prosba, jedna mysl, jedna naděje v lásce, v dokonalé radosti, což je v Ježíši Kristu, nad něhož nic není. Všichni se scházejte jako do jednoho Božího chrámu, jako k jednomu oltáři, k jednomu Ježíši Kristu, který od jednoho Otce vyšel, u jednoho byl a k němu se navrátil.

Nedejte se svést jiným učením, ani starými bájemi, které nejsou k ničemu. Žijeme-li až dodnes podle židovství, stvrzujeme, že jsme

nepřijali milost. Neboť Bohu blízcí proroci žili podle Ježíše Krista. Proto také byli pronásledováni, prodchnuti jeho milostí, aby nevěřící byli zcela přesvědčeni, že je jeden Bůh, který sám sebe zjevil skrze Ježíše Krista, svého Syna, který je jeho slovem, vzešlým z mlčení, a který se ve všem líbil tomu, jenž ho poslal.

Když tedy ti, kteří žili ve starých zvyklostech, přešli k nové naději a neдрží už sobotu, ale žijí podle dne Páně, ve kterém také vzešel náš život skrze něho a jeho smrt – někteří popírají toto tajemství, skrze něž se nám dostalo víry, a kvůli němuž všechno snášíme, abychom byli shledáni učedníky Ježíše Krista, našeho jediného učitele – jak bychom my mohli žít bez něho, jehož jako učitele očekávali i proroci, jeho učedníci v duchu? Proto také přišel ten, kterého spravedlivě očekávali a vzkřísil je z mrtvých.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 3,8.9; Řím 12,10.11

Budte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. * Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání.

V. V bratrské lásce se navzájem mějte srdečně rádi, v uctivosti předcházejte jeden druhého, služte Pánu. * Vždyť.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

2,12–3,6

Pavel služebníkem nové smlouvy

Když jsem přišel do Troady, abych hlásal Kristovo evangelium, dveře se mi pro Pána otevřely dokořán. Přesto však jsem neměl v duši klid, protože jsem nenalezl svého bratra Tita. A tak jsem se tam s nimi rozloučil a šel jsem dále do Makedonie.

Ale díky Bohu, který skrze nás neustále vítězí v Kristu a působí, že se naším prostřednictvím všude šíří vůně poznání o něm. My jsme totiž Bohu jako vonné kadidlo (vydechující) Krista, a to jak mezi těmi, kdo docházejí spásy, tak i mezi těmi, kdo jdou k záhubě. Pro jedny vůně smrtonosná, vedoucí ke smrti, pro druhé zase vůně životodárná, vedoucí k životu. Kdo však je k tomu způsobilý? My jistě nepatříme k těm lidem a je jich mnoho co s Božím slovem kupčí. My mluvíme naprosto upřímně, jako vyslanci Boží a před Božím (zrakem), protože jsme spojeni s Kristem.

Zase už začínáme sami sebe doporučovat? Potřebujeme snad jako jistí lidé doporučující listy na vás nebo od vás? Naším listem jste vy! Máme ho

vepsaný do srdce, všichni lidé ho znají a mohou číst. Je to očividné, že jste Kristovým listem, který jsme my vyhotovili. Není však napsán inkoustem, ale Duchem živého Boha, ne na deskách kamenných, ale na (jiných) deskách: v lidských srdcích.

Takovou důvěru máme k Bohu skrze Krista, ne že bychom sami sobě mohli něco přičítat, jako (by to pocházelo) od nás, ale když na něco stačíme, je to od Boha. On nám také dal schopnost sloužit nové smlouvě, která (nespočívá) v liteře, ale v duchu. Neboť litera zabíjí, ale duch oživuje.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2Kor 3,4.6.5

Máme důvěru v Boha skrze Krista. * On nám dal schopnost sloužit nové smlouvě, která nespočívá v liteře, ale v duchu.

V. Ne že bychom mohli sami sobě něco přičítat, jako by to pocházelo od nás, ale když na něco stačíme, je to od Boha. * On nám.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Magnesijským

Máte v sobě Ježíše Krista

Nebuďme tedy necitelní vůči jeho dobrotě. Kdyby totiž on jednal jako my, už bychom nebyli. Protože jsme se tedy stali jeho učedníky, naučme se podle křesťanství žít. Kdo se nazývá jiným než tímto jménem, není Boží. Odstraňte tedy ten špatný kvas, který zastaral a zkysl, a proměňte se v nový, kterým je Ježíš Kristus. Osolte se jím, aby se nikdo z vás nekazil, protože zápach by vás usvědčil. Je nemístné mluvit o Ježíši Kristu a žít podle židovství. Křesťanství neuvěřilo v židovství, ale židovství v křesťanství, v němž se shromažďují všichni, kdo věří v Boha.

O těchto věcech, moji drazí, nepíšu proto, že bych věděl, že někdo z vás tak smýšlí; chci vás jen, i když menší než vy, chránit, abyste neupadli do osidel nicotného učení, ale byli dokonale poučeni o narození, utrpení a zmrtvýchvstání, které se stalo v době vlády Pontia Piláta; opravdu a jistě se narodil, trpěl a vstal z mrtvých Ježíš Kristus, naše naděje, od níž kéž se nikdo z vás neodvrátí.

Těším se z vás ve všem, pokud jsem toho hoden. Neboť i když jsem v poutech, nejsem nic ani proti jedinému z vás volných. Víím, že nezpychnete, neboť máte v sobě Ježíše Krista. Ba ještě víc: když vás chválím, víím, že se spíše zastydíte, jak je psáno: *spravedlivý je sám svým žalobcem*.

Snažte se upevnit v učení Pána i apoštolů, aby *všechno, co děláte, prospívalo* tělu i duchu, víře i lásce, v Synu a Otci a v Duchu, na počátku a na konci, s vaším nejctihodnějším biskupem a s důstojně uvitým duchovním věncem vašeho kněžstva i bohumilých jáhnů. Buďte poddáni biskupovi a sobě navzájem, jako Ježíš Kristus v těle svému Otci a apoštolové Kristu i Otci i Duchu, abyste byli v jednotě tělesné i duchovní.

Protože vím, že jste plni Boha, napomenul jsem vás krátce. Pamatujte na mne ve svých modlitbách, abych dospěl k Bohu, a na církev v Sýrii po níž nejsem hoden se nazývat; velmi potřebuji vaši modlitbu a lásku, sjednocené v Bohu aby se církvi v Sýrii skrze vás dostalo vláhy.

Pozdravují vás Efezští ze Smyrny, odkud vám piší; jsou zde ke slávě Boží stejně jako vaši, kteří mne spolu s Polykarpem, biskupem smyrenským, ve všem potěšili. A také ostatní církve vás ke cti Ježíše Krista pozdravují. Buďte silní v Boží svornosti, majíce nerozdílného ducha, jímž je Ježíš Kristus.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 3,16.17.19; Kol 2,67

Ať vám Bůh dá, aby Kristus vírou přebýval ve vašem srdci, * abyste upevnění v lásce dosáhli plné míry Božích darů.

V. Žijte dále ve spojení s ním, v něm buďte zakořenění a na něm stavějte, utvrzení ve víře. * Abyste.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

3,7- 4,4

Vznešenost novozákonní služby

Jestliže služba (Zákonu) vyrytému literami na kamenech a (vedoucí ke) smrti byla spojena s takovým jasem, že se Izraelité nemohli podívat Mojžíšovi do tváře pro záři třeba pomíjející (která mu vycházela) z obličeje, jak teprve daleko skvělejší musí být služba Ducha! Neboť jestliže služba (vedoucí k) odsouzení byla tak slavná, oč daleko více bude slávou překypovat služba (vedoucí ke) spravedlnosti! A proto celou tu minulou slávu vůbec ani nejde slávou nazvat, když ji srovnáme s touto nynější nesmírnou slávou. Když se tak slavně projevilo to, co je pomíjející, oč větší slávu má to, co je trvalé!

Když tedy máme takovou naději, vystupujeme s plnou jistotou. (Neděláme to) jako Mojžíš: on si kladl na tvář roušku, aby Izraelité nehleděli na to, jak ona pomíjející (záře) končí. Ale oni zůstali tupí, protože až dodneška u nich trvá stejná rouška, když se čte Starý zákon, a není (jím) odhaleno, že přestává v Kristu. Dodnes leží rouška na srdci Izraeli-

tů, kdykoli se předčítá Mojžíš. *Ale až se obrátí k Pánu, rouška bude odstraněna.* Ten Pán je však duch; a kde je duch Páně, tam je svoboda. My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on. (Působí to) duch Páně.

Když jsme pověřeni tou službou, nenecháváme se ovládnout malomyslností, protože nám Bůh milosrdně pomáhá. Nepoužíváme nečestných úskoků, nepočínáme si chytrácky ani nefalšujeme Boží slovo. (Ale hlásáme) pravdu naprosto otevřeně, a tak se doporučujeme každému lidskému úsudku před Bohem.

A je-li přesto naše evangelium nesrozumitelné, pak jen těm, kteří jdou k záhubě. Nevěří, neboť bůh tohoto světa je zaslepil, takže nevidí jasně světlo evangelia o božské slávě Krista, Božího obrazu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 3,18; Flp 3,3

My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, * a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on.

V. Sloužíme Bohu způsobem vnitřním a hledáme svou chloubu v Kristu Ježíši. * A tak.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »Následování Krista«

Boží království je pokoj a radost v Duchu svatém

Obrát se celým srdcem k Pánu a zanech tohoto bidného světa, a tvá duše dojde pokoje. Neboť Boží království je pokoj a radost v Duchu svatém. Kristus k tobě přijde, a připravíš-li mu ve svém srdci důstojný příbytek, poskytne ti svou útěchu.

Všechnu svou slávu a krásu zjevuje v nitru a jen tam rád přebývá. Člověka oddaného vnitřnímu životu navštěvuje často, příjemně s ním rozmlouvá, poskytuje mu milou útěchu i hojnost pokoje a uvádí ho v úžas důvěrností svého přátelství.

Nuže, věrná duše, připrav své srdce tomuto Ženichovi aby k tobě ve své dobrotě přišel a v tobě přebýval. Říká přece: *Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.*

Uvolni tedy místo pro Krista. Máš-li Krista, jsi bohatý a nic víc nepotřebuješ. On se o tebe bude ve všem starat a věrně o tebe pečovat, takže nebudeš muset spoléhat na lidi.

Slož všechnu svou důvěru v Boha; on ať je tvou bází i tvou láskou. On za tebe převezme odpovědnost a učiní, co pro tebe bude nejlepší.

Zde nemáš *trvalou vlast*, a buď si kdekoli, všude jsi cizincem a poutníkem; a nikdy zde nenajdeš pokoj, pokud se co nejtěsněji nespojíš s Kristem.

Tvé myšlenky ať jsou u Nejvyššího a tvé prosby ať bez ustání směřují ke Kristu. Neumíš-li rozjímat o věcech vznešených a nebeských, setrvávej u Kristova umučení a rád přebývej v jeho svatých ranách. A trp s Kristem a pro Krista, chceš-li s Kristem kralovat.

Kdybys jen jednou dokonale vstoupil do Ježíšova srdce a jen trochu okusil jeho vroucí lásky, naprosto bys přestal dbát vlastního pohodlí či nepohodlí, ale spíš by ses radoval z křivdy, kterou ti někdo způsobil. Neboť Ježíšova láska působí, že člověk už nehledí na sebe.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 71(70), 1-2.5

K tobě se utíkám, Hospodine, nechť nejsem zahanben navěky. * Ve své spravedlnosti mě vyproš' a vysvoboď.

V. Vždyť tys má naděje, má důvěra od mého mládí. * Ve své.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

4,5-18

Apoštolova křehkost a důvěra

Nehlásáme sebe, ale (kážeme, že) Ježíš Kristus je Pán, my však že jsme vaši služebníci kvůli Ježíši. Neboť Bůh, který řekl: ‚Ať ze tmy zazáří světlo!‘, zazářil i v našem srdci, aby osvětlil (lidi) poznáním Boží velebnosti, která je na Kristově tváři.

Poklad (víry) máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám. Ze všech stran se na nás valí trápení, ale nesoužíme se. Býváme bezradní, ale ne zoufalí. Býváme pronásledováni, ale ne opuštěni. Býváme sráženi k zemi, ale ne zničeni. Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle. Tak jsme my *zaživa* stále vydáváni na smrt pro Ježíše, aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle. A tak v nás pracuje smrt, ale ve vás život.

Protože máme téhož ducha víry, jak je řečeno v Písmu: ‚*Uvěřil jsem, a proto jsem mluvil*‘, věříme i my, a proto také mluvíme. Vždyť víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás a společně s vámi nás postaví před něho.

Všecko se to přece děje pro vás: čím více se totiž rozmnoží milost, tím větší počet (lidí) bude potom projevovat vděčnost k Boží oslavě.

A proto neklesáme na mysli. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje, neboť nynější lehké břemeno utrpení zjednává nám nad každou míru věčnou tíhu slávy, protože nám neleží na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Věci viditelné přece pomínou, ale neviditelné budou trvat věčně.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2Kor 4,6; Dt 5,24

Bůh řekl: Ať ze tmy zazáří světlo! * Zazářil v našem srdci.

V. Hle, Hospodin, náš Bůh, nám ukázal svou slávu a velikost, slyšeli jsme jeho hlas. * Zazářil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Ambrože, biskupa, na žalmy

Dal jsi nad námi vzejít jasu své tváře

Proč skrýváš svou tvář? Když nás postihne nějaké trápení, takže se naši mysli zmocní temnoty, které brání našim očím vnímat záři pravdy, domníváme se, že Bůh nám skrývá svou tvář. Neboť když se Bůh obrátí k naší mysli a navštíví ve své dobrotě našeho ducha, jsme si jisti, že nás nic nemůže obestřít temnotou. Vždyť i tvář člověka září víc než ostatní části těla, a když se na někoho podíváme, tu si ho zapamatujeme, byl-li nám neznámý, anebo je-li nám známý, znovu si ho vybavíme, takže ho náš pohled nenechá ve skrytu. Tím spíš tedy ozáří Boží tvář toho, na koho pohlédne.

Tak jako o mnoha jiných věcech, máme i tady skvělý výrok svatého apoštola. Ten je věrným tlumočником Krista, takže naši mysli zprostředkovává lepší porozumění a případnější výklad o Kristu. Říká tedy: *Bůh, který řekl: »Ať ze tmy zazáří světlo!«, zazářil i v našem srdci, aby osvětlil lidi poznáním Boží velebnosti, která je na Kristově tváři.* Kde tedy v nás Kristus září, jsme slyšeli. On je věčným jasnem ducha, a Otec ho poslal na zem, abychom my, kteří jsme dosud byli v zajetí pozemské temnoty, byli ozáření jeho tváří a mohli patřit na to, co je věčné a nebeské.

Proč však mám mluvit o Kristu, když už apoštol Petr mohl říci onomu chromému od narození: *Podívej se na nás?* A on se podíval na Petra, a byl osvícen milostí víry; kdyby nebyl upřímně uvěřil, nebyl by uzdraven.

Když tedy taková sláva spočívala už na apoštolech, není se co divit, že když Zacheus slyšel, že Pán Ježíš tudy prochází, vylezl na strom, proto-

že byl malé postavy a v zástupu lidí nemohl Ježíše vidět. Uviděl Krista a nalezl světlo; uviděl Krista, a z toho, který dříve bral z cizího, se stal ten, jenž rozdal svůj majetek.

Proč skrýváš svou tvář? To znamená: Pane, i když před námi skrýváš svou tvář, přece *jsi dal nad námi vzejít jasu své tváře*. Uchováváme ji ve svém srdci a ona září v hloubi našeho nitra. Vždyť kdybys skryl svou tvář, nikdo by nemohl dál žít.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 2Kor 4,6; Žid 10,32

Bůh zazářil v našem srdci. * Poznali jsme Boží velebnost na Kristově tváři.

V. Vzpomeňte si na minulé doby, kdy se vám dostalo světla, jak jste museli mnoho zápasit a trpět. * Poznali.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

5,1-21

Naděje na přibyték v nebi; služba usmíření

Víme, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že nám Bůh dá obydlí jiné. Ne dům udělaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi. Proto vzdycháme plni touhy po tom, abychom si mohli vzít na sebe ještě (jako šat) i svůj přibyték z nebe, a to i v tom případě, když budeme shledáni oblečení, ne svlečení (ze své pozemské schránky). Ano, pokud jsme v této pozemské schránce, vzdycháme a tíží nás to; nechtěli bychom být svlečení, ale toužíme, abychom byli nadto ještě předděni, aby tak byla smrtelná schránka pohlcena životem. Bůh sám nás tak k tomu určil a dal nám Ducha jako záruku.

Jsme tedy ustavičně plni důvěry. Víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme jako vyhnanci v cizině, daleko od Pána. (To proto, že) v nynějším stavu (v Boha jen) věříme, ale dosud ho nevidíme. Jsme však plni důvěry a chtěli bychom raději opustit domov tělesný a odebrat se do domova k Pánu. A proto stůj co stůj usilujeme o to, abychom se mu líbili, ať už v domě (těla) zůstáváme, nebo se z něho odebíráme. My všichni se přece musíme objevit před Kristovým soudem, aby každý dostal odplatu za to, co za života udělal dobrého nebo špatného.

Protože tedy víme, že je třeba bát se Pána, snažíme se lidi přesvědčit. Bůh nás dobře zná a doufám, že i vy nás dobře znáte, když nás posuzujete podle zásad svědomí. Tím vám nechceme zase doporučovat sami sebe; dáváme vám jen možnost, abyste se námi mohli chlubit a abyste měli (co odpovědět) lidem, kteří se vychloubají vnějškem,

ale o srdce nedbají. Jestliže jsme si tedy počínali, jako bychom byli beze smyslů, bylo to proto, že Bůh tak chtěl. Jestliže jednáme jako při smyslech, je to pro vás.

Kristova láska nás nutí k tomuto úsudku: Jeden zemřel za všechny, umřeli tedy všichni; a umřel za všechny, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sobě, ale pro toho, který za ně umřel a vstal z mrtvých. Proto my od nynějška nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek. A třebaže jsme Krista kdysi posuzovali podle lidských měřítek, teď už to neděláme. Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo.

A všechno to pochází od Boha; on nás smířil se sebou skrze Krista a svěřil nám službu, abychom (hlásali) toto usmíření. Vždyť Bůh pro Kristovy (zásluhy) smířil svět se sebou, lidem už nepřičítá jejich poklesky a nás pověřil kázáním o tomto usmíření. Jsme proto Kristovi vyslanci, jako by skrze nás napomínal Bůh. Kristovým jménem vyzýváme: Smiřte se s Bohem! S tím, který byl bez hříchu, jednal kvůli nám jako s největším hříšníkem, abychom my skrze něho byli spravedliví u Boha.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2Kor 5,18; Řím 8,32

Bůh nás smířil se sebou skrze Krista * a svěřil nám službu, abychom hlásali toto usmíření.

V. Ani vlastního Syna Bůh neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny. *
A svěřil.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Kristus zemřel za všechny

Tvé skryté milosrdenství ukázalo poníženým skutečného prostředníka; poslal jim ho, aby se na jeho příkladě naučili, co je to pravá pokora. On, *prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš*, se zjevil jako prostředník mezi smrtelnými hříšníky a nesmrtelným Spravedlivým: smrtelný jako lidé, spravedlivý jako Bůh. A protože odměnou spravedlnosti je život a pokoj, on svou spravedlností, která ho podstatně spojovala s Bohem, vysvobodil ospravedlněné hříšníky od moci smrti, kterou dobrovolně s nimi sdílel. Jak velice jsi nás miloval, dobrý Otče! Vždyť tys *neušetřil svého jediného Syna, ale vydal jsi ho za nás hříšníky*. Jak velice jsi nás miloval! Vždyť pro nás tvůj jediný syn *nelpěl na své rovnosti s tebou, ale stal se poslušným až k smrti na kříži*. On jediný šel mezi mrtvé svobodně, neboť *mel moc svůj život dát i moc ho zase přijmout*. Pro nás před tebou stojí jako vítěz i jako oběť, a vítěz proto, že i oběť; pro nás

před tebou stojí jako kněz i svatá oběť, a proto kněz, že i svatá oběť. Pro tebe z nás otroků udělal tvé děti, neboť on, který se z tebe zrodil, se stal naším služebníkem.

Právem tedy v něho doufám a na něho spoléhám, že skrze něho, jenž sedí po tvé pravici a *za nás se u tebe přimlouvá*, uzdravíš všechny mé neduhy. Jinak bych si zoufal, neboť těch mých neduhů je množství a jsou veliké. Ale tvůj lék je silnější. Jen kdyby se tvé Slovo nestalo tělem a nepřebývalo mezi námi, bychom si mohli myslet, že je tvé Slovo člověku vzdálené, a zoufat si nad sebou. Zděšený svými hříchy a břemenem své bídy, přemítal jsem v srdci a uvažoval o útěku do samoty. Ale tys mi v tom zabránil a posílils mě svými slovy: Proto Kristus zemřel za všechny, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sobě, ale pro toho, který za ně umřel.

Hle, Pane, na tebe skládám svou starost o život a *budu pozorovat divy tvého zákona*. Ty znáš moji nezkušenost a moji slabost, pouč a uzdrav mě. Tvůj Jednorozený, *v němž jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání*, mne vykoupil vlastní krví. *Ať mě neutlačují pyšní*, neboť přemýšlím, za jakou cenu jsem byl vykoupen, a z ní jím a piji i rozdávám; a jako chudý toužím, abych se z ní nasytil jako jeden z těch, kdo jedí a nasytí se, jako jeden z těch, *kdo hledají Hospodina a budou ho chválit*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 5,14.15; Řím 8,32

Kristova láska nás nutí k tomuto úsudku: * Jeden umřel za všechny, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sobě, ale pro toho, který za ně umřel a vstal z mrtvých.

V. Ani vlastního Syna Bůh neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny. * Jeden.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

Pavlovy útrapy a výzva k svatosti

Jako Boží spolupracovníci vás napomínáme, abyste nepřijali milost Boží nadarmo! (Bůh) přece říká:

„V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl.“

Hle, teď je ta »doba příhodná«, hle, teď je ten »den spásy!« Nikomu v ničem nedáváme pohoršení, aby nebyla potupena (naše) služba, ale ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci všestrannou vytrvalostí, v souženích, v nesnázích, v úzkostech, v ranách, v žalářích, v nepoko-

jích, v námahách, ve bděních, v postech; čistotou, poznáním, shovívavostí, dobrotivostí, Duchem svatým, upřímnou láskou, slovem pravdy, silou Boží, zbrojí spravedlnosti v útoku i v obraně; za pocty i potupy, při zlé i dobré pověsti. Že prý jsme svůdcové, a přece jsme pravdiví; že prý neznámí, a zatím jsme dobře známí; jako zmirající, a hle žijeme; jako trestu propadlí, a přece na smrt vydání nejsme; prý jsme smutní, a zatím se stále radujeme, jakoby chudáci, a přece mnohé obohacujeme, jako bychom nic neměli, a zatím máme všechno.

Korintáné, mluvil jsem k vám docela otevřeně, srdce se mi otevřelo dokořán. Máte široké místo v mém srdci, ale ve vašem je místa málo. Odplatte mi stejným jako k synům mluvím – Otevřte dokořán srdce i vy.

Nesprahejte se už s nevěřícími! Jaká účast spravedlnosti a nepravosti? Jaké společenství světla se tmou? Jaká shoda Krista s Belíálem? Nebo jaký podíl věřícímu s nevěřícím? Jaké spojení chrámu Božímu s modlami? Vy jste přece chrám živého Boha! Bůh totiž řekl:

„Budu přebývat a chodit mezi nimi,
budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.“

Proto „vyjděte z jejich společnosti

a oddělte se,“ praví Pán,

a nedotýkejte se ničeho nečistého!

Potom vás přijmu za svoje:

budu vašim otcem

a vy budete mými syny a mými dcerami,

praví všemohoucí Pán“.

Když tedy máme, milovaní, tato zaslíbení, očistme se od každé poskvrny těla i ducha, stále více s Boží bázní pokračujme ve svatosti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 2Kor 6,14.16; 1Kor 3,16

Co má společného spravedlnost s nepravostí? Co má společného Boží chrám s modlami? * Vy jste chrám živého Boha!

V. Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? * Vy jste.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na druhý list Korintánům

Mé srdce se otevřelo dokořán

Mé srdce se otevřelo dokořán. Jako totiž každý tepelný zdroj působí, že se tělesa roztahují, tak i láska působí, že se srdce otvírá. Je to přece ctnost a síla žhavá a vřelá. Láska otevřela i Pavlova ústa a rozevřela jeho

srdce. »Přece nemiluji jenom ústy,« praví, »ale v lásce s nimi souzní i moje srdce. Proto hovořím otevřeně celými ústy a celou myslí.« Nebylo nic otevřenějšího nad Pavlovo srdce, které přímo mileneckou láskou, ano, tak pevně objímalo svou láskou všechny věrné; přitom se jeho láska netříštila a neoslabovala, nýbrž zůstávala vůči každému úplná. Avšak co je divného na tom, že měl takový vztah k lidem věřícím, když jeho srdce milovalo celý svět včetně nevěřících?

Proto neříká: »Miluji vás«, nýbrž něco výraznějšího: *Mluvil jsem k vám docela otevřeně, srdce se mi otevřelo dokořán*; všechny máme uvnitř, a to ne jakkoli, nýbrž s ohromnou svobodou. Neboť kdo je milován, může se beze strachu volně pohybovat v samých hlubinách milujícího srdce. Proto Pavel říká: *Máte široké místo v mém srdci, ale ve vašem je místa málo*. Hleď, jak je ta výtka šetrná; tak jednájí ti, kdo silně milují. Neřekl »nemilujete mě«, nýbrž »milujete nestejnou měrou«. Nechce je totiž kárat ostře.

A na Pavlova neuvěřitelně vřelou lásku k věřícím narážíme všude, jen když se začteme do výroků jeho jednotlivých listů. K Římanům přece praví: *Toužím vás spatřit*. A dále: *Často jsem si umínil přijít k vám*. A ještě: *Aby mi už jednou konečně bylo dopřáno té radosti, že bych k vám mohl přijít*. Galaťanům pak říká: *Moje děti, znovu vás bolestně rodím*. Efesanům zase: *Proto za vás klekám na kolena*. A Soluňanům: *Vždyť jakou mám já naději nebo radost nebo věnec slávy? Ne snad vás? Vždyť říkával, že je s sebou nosí v srdci i když je v poutech*.

A Kolosanům píše: *Rád bych, abyste si byli vědomi, jaké tvrdé boje svádím o vás a tolik ostatních, kteří mě nikdy neviděli na vlastní oči. Chci je povzbudit v srdci*. A Soluňanům: *Jako když matka hýčká svoje děti, tak jsme po vás toužili, že bychom vám nejraději nejen odevzdali evangelium, ale dali za vás i vlastní život*. Praví: *V mém srdci máte široké místo*. A neříká jenom, že je miluje, nýbrž že také od nich je milován, aby si je tak ještě víc získal. A těm, jimž vydává toto svědectví, praví: *Titus přišel a vypravoval nám, jak po mě toužíte, jak naříkáte, s jakou horlivostí se mě držíte*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Kor 13,4,6; Př 10,12

Láska je shovívavá, dobrosrdečná, nezávidí, nedělá, co se nepatří. * Má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy.

V. Nenávist rozněcuje sváry, ale láska přikrývá všechny chyby. * Má zármutek.

17. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

7,2-16

Pavla potěšilo polepšení Korintánů

Bratři! Dejte nám (v srdci) více místa! Nikomu jsme neublížili, nikoho jsme do zkázy neuvedli, nikoho jsme nepodvedli. Když tak mluvím, nechci vás tím odsuzovat. Už dříve jsem přece řekl, že jste v našem srdci, spojení s námi na život a na smrt. Mám k vám plnou důvěru, velmi si na vás zakládám. Jsem plný útěchy, i při svém soužení překypuji radostí.

Když jsme totiž přišli do Makedonie, nedostalo se nám žádné úlevy, ale ze všech stran jen samé soužení: navenek boje, uvnitř úzkosti. Ale Bůh, který těší ztrápené, dopřál nám útěchy tím, že přišel Titus. A nejen tím, že přišel, ale i potěšením, které vy sami jste mu poskytli. Mohl nám totiž vypravovat, jak po mně toužíte, jak naříkáte, s jakou horlivostí se mě držíte. To mou radost ještě zvětšilo.

Tím listem jsem vás ovšem zarmoutil, ale nemrzí mě to. I kdyby mě to mrzelo vidím totiž, že vás ten list, třeba jen nakrátko, zarmoutil teď se však z toho raduji. Ne proto, že vám to způsobilo zármutek, ale proto, že vás ten zármutek přivedl ke změně smýšlení. Vždyť jste byli zarmoucení podle (vůle) Boží, takže jsme vám tím nezpůsobili vůbec žádnou škodu. Takový bohulibý zármutek působí totiž spásonosnou změnu smýšlení, a toho není třeba litovat. Světský zármutek však vede ke smrti. Podívejte se, jakou ve vás ten bohulibý zármutek vyvolal snaživost, ano i omluvy, rozhořčení, bázeň, touhu, horlivost, potrestání (vínika)! Po každé stránce jste dokázali, že v té věci jste bez viny. I když jsem vám tedy napsal, udělal jsem to ne kvůli tomu, kdo křivdu způsobil, ani kvůli tomu, komu bylo ukřivděno. Ale udělal jsem to proto, abyste si sami uvědomili a Bůh to vidí jak veliká je vaše horlivost pro nás. A to nás potěšilo.

A k tomu, že jsme byli tak potěšeni, se přidala ještě daleko větší radost z toho, jak se radoval Titus, protože od vás ode všech se mu dostalo vnitřního osvěžení. Jestliže jsem se před ním o vás s chloubou vyslovoval, necítil jsem se teď zahanben. Jako byla pravda všechno, co jsme vám říkali, tak se také ukázalo, že i to je pravda, když jsme vás před Titem tak vychvalovali. A jeho srdce je vám teď ještě více nakloněno,

když si vzpomíná na poslušnost vás všech a jak jste ho přijali s uctivou bázní. Tak mám radost, že se mohu ve všem na vás spolehnout.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 7,9.10

Byli jste zarmoucení podle vůle Boží. * Bohumilý zármutek působí spásonosnou změnu smýšlení.

V. Světský zármutek vede ke smrti. * Bohumilý.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na druhý list Korintanům

Překypují radostí i při svém soužení

Aby oslabil příkrost své výtky, zavádí Pavel svou řeč na lásku. Poté, co Korintany pokáral a jmenovitě jim vyčetl, že za lásku mu neodpláceli láskou, nýbrž že se od jeho lásky odvrátili a spojili se s jinými, kteří jen přinášejí zkázu, mírní opět tvrdost výtky a říká: *Dejte nám v srdci více místa*, to znamená »Mějte nás rádi«. Žádá dobrodiní, jež vůbec není na obtíž a jež přináší větší užitek těm, kdo je poskytují, nežli těm, kdo je přijímají. A neřekl »Milujte«, nýbrž něco, co budilo soucit: *Dejte nám v srdci více místa*. Kdo nás vyhnal z vaší mysli, ptá se, kdo nás vyhodil? Odkdy a proč pro nás máte tak málo místa? Řekl totiž o něco dříve: *Ve vašem srdci je málo místa*; nyní to vysvětluje jasněji a říká: *Dejte nám v srdci více místa*; a tím si Korintany opět získává. Vždyť nic tak nepřispívá k vytváření vzájemné náklonnosti, jako když ten, kdo je milován, poznává, že ten, kdo jej miluje, nezměrně prahne po jeho lásce.

Už dříve jsem přece řekl, praví Pavel, *že jste v našem srdci, spojení s námi na život a na smrt*. Taková je pravá silná láska; ačkoli jim opovrhli, přeje si spolu s nimi umírat i žít. Nejste v našich srdcích jakkoli, nýbrž tak, jak jsem řekl. Je totiž možno milovat, a přitom se vyhýbat nebezpečí; to však my nečiníme.

Jsem plný útěchy. Jaké útěchy? Té, která vyvěrá z vás, poněvadž jste se napravili a svými skutky jste mě potěšili. Už to tak bývá, že milující na jedné straně vytýká, že jeho láska není opětována, na druhé straně má obavu, aby nezpůsobil zármutek, kdyby jeho výtky přesáhly míru. Proto Pavel říká: *Jsem plný útěchy, překypují radostí*.

Tím se praví: »Nepůsobili jste mi žádnou radost, avšak dostatečně jste se mi ospravedlnili a poskytli mi útěchu. Nejenže jste odstranili příčinu mého zármutku, ale udělali jste mi ještě větší radost.«

Když pak vysvětluje její velikost, neukazuje ji jenom tím, že říká *překypují radostí*, nýbrž i tím, co připojuje: *i při svém soužení*. Neboť ra-

dost, kterou jste mi učinili, byla tak veliká, že ji nemohlo zastřít ani tak velké soužení a že mírou své velikosti překonala všechny těžkosti, které na nás dolehly, a ani nám je nedala pocítit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Kor 7,4.6

Jsem plný útěchy, * i při svém soužení překypuji radostí.

V. Bůh, který těší ztrápené, dopřál nám útěchy. * I při svém.

EVANGELIUM VIZ STR. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

8,1–24

Pavel žádá sbírku pro Jeruzalém

Bratři, podáváme vám zprávu, jakého projevu Boží přízně se dostalo církevním obcím v Makedonii: navštívilo je sice těžké soužení, ale byli přitom plní radosti, a přesto, že jsou tak velice chudí, velkodušně se projevilo jejich dobré srdce. Mohu to dosvědčit, že udělali všechno, co mohli, ano ještě více, než mohli, a sami od sebe a velmi naléhavě prosili o milost, aby se směli zúčastnit na dobročinném díle k podpoře křesťanů. Udělali více, než jsme čekali: už napřed sami sebe odevzdali Pánu a nám, protože Bůh to chtěl. A proto jsme vybidli Tita, aby i toto dílo lásky u vás dokončil, jak s tím už dříve začal.

Nuže, jako vynikáte po každé stránce: ve víře i ve slově, v poznání, ve vši horlivosti a lásce, kterou jste od nás přijali, tak se vyznamenejte i v tomto díle lásky. Neříkám to jako rozkaz, ale chtěl bych na horlivosti druhých vyzkoušet, že také vaše láska je pravá. Znáte přece milost našeho Pána Ježíše Krista: on, ačkoli bohatý, stal se pro vás chudým, abyste vy zbohatli z jeho chudoby. Přitom vám dávám radu, neboť vám to bude k užítku. Začali jste to už dříve, minulý rok, nejen dělat, ale i dělat ochotně. Teď tedy dovedte to dílo ke konci, aby té ochotné vůli také odpovídal vykonaný skutek ovšem podle vašich možností. Neboť je-li tu ochota, je milá podle toho, co kdo má, ne, co kdo nemá. Nebylo by totiž dobré, že byste jiným v tísní ulehčili, a sami do ní upadli. Spíše má nastat jakési vyrovnání: za nynějších okolností to, co vám přebývá, jim prospěje v nedostatku, aby zase jejich přebytek doplnil to, co potřebujete vy. Tak se to vyrovná, jak stojí v Písmu: *„Kdo (nasbíral) mnoho, tomu nepřebývalo, a kdo málo, neměl nedostatek“*.

Díky Bohu, že dal Titovi do srdce stejný zájem o vás. Neboť přijal toto (naše) vybidnutí, ba ukázal ještě větší horlivost a z vlastního popudu se

k vám odebral. Posíláme s ním i bratra, o kterém jde chvála po všech církevních obcích pro (hlásání) evangelia. Mimo to nám ho církevní obce také vybraly, aby nás doprovázel na cestě za tím dílem lásky, které konáme k slávě samého Boha a jako projev naší ochoty. Chceme se tak vyhnout tomu, aby nás nikdo nemohl podezírat při obstarávání tohoto bohatého daru. *Hledíme totiž, aby všechno bylo dobré nejen před Pánem, ale i před lidmi.* Zároveň však ještě posíláme s nimi našeho bratra, o kterém jsme se často při mnoha příležitostech přesvědčili, že je horlivý, a teď ještě horlivější, protože k vám má plnou důvěru.

Co se týče Tita: je to můj společník a spolupracovník u vás; co se pak týká těch našich bratří: jsou to poslové církevních obcí a dělají Kristu čest. Podejte jim proto důkaz, že je máte rádi a že to bylo oprávněné, když jsme se vámi před církevními obcemi chlubili.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 8,9; Flp 2,7

Znáte přece milost našeho Pána Ježíše Krista: * On, ačkoli bohatý, stal se pro vás chudým, abyste vy zbohatli z jeho chudoby.

V. Sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka.* On, ačkoli.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Caesaria Arleského, biskupa

O milosrdenství Božím a lidském

Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Sladké je už slovo milosrdenství, milování bratři, a je-li takové už pojmenování, oč skvělejší je samo milosrdenství? Ale ačkoli by ho všichni lidé rádi dosáhli, je smutné, že ne všichni jednají tak, aby si ho zasloužili. Ačkoli by všichni chtěli milosrdenství přijímat, je jen málo těch, kdo by chtěli milosrdenství také dávat.

Člověče, jak můžeš být tak drzý a chtít to, co sám dát nechceš? Už zde na zemi musí tedy oplývat milosrdenstvím, kdo si ho přeje dosáhnout v nebi. A protože chceme, milování bratři, všichni dosáhnout milosrdenství, dělejme si z něho ochránce už na tomto světě, aby nás to zachránilo i ve světě budoucím. V nebi je totiž takové milosrdenství, k němuž lze dojít skrze různá milosrdenství pozemská. O tom přece říká Písmo: *Hospodine, tvé milosrdenství je v nebi.*

Je tedy milosrdenství pozemské a nebeské, totiž lidské a božské. Jaké je milosrdenství lidské? Jistě takové, že máš ohled na nouzi chudých. A jaké je milosrdenství božské? Nepochybně takové, že dává odpuštění hříčů. Cokoliv poskytne lidské milosrdenství na pozemské

poutí, to milosrdenství Boží vrátí v nebeské vlasti. Sám Bůh totiž trpí a hladoví ve všech chudých na tomto světě, jak sám řekl: *Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, pro mne jste udělali.* Takže Bůh, který milostivě dává z nebe, chce přijímat na zemi.

A jací jsme my? Když Bůh dává, chceme přijímat, ale když žádá, nechceme dávat. Vždyť, když chudák má hlad, strádá Kristus; sám přece prohlásil: *Měl jsem hlad, a nedali jste mi najíst.* Nepřehlížej tedy nouzi chudých, chceš-li bezpečně doufat v odpuštění hříchů. Ve všech chudých, bratři, hladoví přece Kristus, to on sám má hlad a žízeň. A co dostane na zemi, to vrátí v nebi.

Co, prosím vás, bratři, chcete anebo co hledáte, když přicházíte do kostela? Co jiného než milosrdenství? Dávejte tedy to pozemské a dostanete nebeské. Od tebe žádá chudý, a ty žádáš od Boha. Chudý chce kus chleba, ty věčný život. Dej žebrákovi, abys zasluhoval dostat od Krista. Slyš, jak on sám říká: *Dávejte, a dostanete.* Nevím, jak můžeš drze chtít dostat to, co sám nechceš dávat. Proto když přicházíte do kostela, podle svých možností dávejte chudým nějaké almužny.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 6,36.37; Mt 5,7

Budte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec! * Odpouštějte, a bude vám odpuštěno, dávejte, a dostanete.

V. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. * Odpouštějte.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

9,1–15

Duchovní plody sbírky

Pokládám za zbytečné, abych se ještě dále rozepisoval o této službě lásky pro křesťany. Vždyť znám vaši ochotu, a proto s chloubou o vás mluvím u Makedoňanů (a říkám), že Achaja je připravena už od loňska. Ta vaše horlivost také pobídla (k závodění) velmi mnoho jiných. Přesto však posílám ty bratry, aby se snad neukázalo, že to vůbec není pravda, když v té věci mluvím o vás s chloubou. Řekl jsem, že už jste připraveni. Když pak se mnou přijdou Makedoňané, ne aby vás našli nepřipravené! To bychom se pak museli za to stydět o vás ani nemluvíme! Proto jsem pokládal za nutné požádat ty bratry, aby k vám šli napřed a připravili ten štědrý dar, už dříve slíbený. Až bude pohotově, ať je to štědrý dar, a ne jako když to dává lakomec!

A ještě něco. Kdo rozsévá skoupě, skoupě bude také sklízet, a kdo rozsévá požehnaně, požehnaně bude také sklízet. Každý ať dá podle toho, jak se sám u sebe rozhodl, ne s těžkým srdcem a proti své vůli, protože *Bůh miluje radostného dárce*. A Bůh je dosti mocný, aby vás hojně zahrnul svými dary, takže pak budete mít vždycky a ve všem dostatek, že stačíte i na to, abyste dělali mnoho dobrých skutků. Stojí to v Písmu:

„Hojně rozdává chudým, jeho štědrost potrvá navždy.“

A ten, který poskytuje rozsěvači semeno a chléb k jídlu, poskytně a rozmnoží i vám osivo a dá vzrůst plodům vaší štědrosti. Ve všem budete obohaceni, takže budete moci konat dobro všem a to zase působí, že se naším prostřednictvím vzdávají díky Bohu. Vždyť práce v této posvátné službě nejen pomáhá křesťanům v jejich (rozmanitých) nedostacích, ale velmi přispívá k tomu, že jich mnoho za to děkuje Bohu. A když se osvědčíte v této službě, oni potom chválí Boha za to, že se řídíte (zásadami) Kristova evangelia, které vyznáváte, a že se s nimi a tím se všemi velkodušně dělíte. Také se pak za vás modlí a po vás touží, protože se vůči vám projevila tak přebohatě Boží milost. Bohu díky za ten jeho nevýslovný dar!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 6,38; 2 Kor 9,7

Dávejte, a dostanete: míru dobrou, natlačenou a vrchovatou vám dají do klína. * Jakou mírou měříte, takovou se naměří vám.

V. Každý ať dá podle toho, jak se sám u sebe rozhodl, ne s těžkým srdcem a proti své vůli. * Jakou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Basila Velikého, biskupa

Ve spravedlnosti si rozsévejte

Napodobuj zemi, člověče! Přinášej plody jako ona a neukazuj se, že jsi něco horšího než neživá příroda. Ona ovšem nepěstuje své plody, aby jich sama užívala, ale aby sloužily tobě, kdežto ty můžeš všechny plody dobročinnosti, kterou prokážeš, sesbírat pro sebe, protože milost a odměna dobrých skutků se vrací štědrému dárce. Obdaroval jsi hladového, a to, cos dal, se stává tvým vlastnictvím a navíc se ti to vrací ještě s nádavkem. Ano, jako přináší obilí zaseté do země užitek tomu, kdo si je zasel, tak i chléb nabídnutý tomu, kdo má hlad, ti později přinese mnoho užítku. Ukončení žní a sklizně ať tedy u tebe je začátkem nebeské setby, jak říká Písmo: *Ve spravedlnosti si rozsévejte.*‘

Peníze budeš přece muset zanechat zde, ať chceš nebo nechceš; slávu svých dobrých skutků však poneseš před Pána. Všichni budou stát před soudcem veškerenstva a budou tě nazývat živitelem a štědrým dobrodincem, a budou tě jmenovat všemi jmény, která vyjadřují lásku k lidem.

Nevidíš snad, jak se na divadla, na komedianty, zápasníky a bojovníky se šelmami, jejichž samotný zjev už vzbuzuje odpor, utrácejí celé majetky pro pomíjející slávu okamžiku, pro křik a potlesk lidu? A ty jsi tak skoupý na výdaje, za něž bys mohl získat daleko větší slávu? Bůh by tě ocenil, andělé by tě společně chválili a všichni lidé, kolik jich bylo od počátku stvoření, by tě blahoslavili. A měl bys obdržet věčnou slávu, věnec spravedlnosti a nebeské království jako odměnu za to, že jsi dobře hospodařil s pomíjivým bohatstvím. Ty však na to nic nedbáš a kvůli péči o věci přítomné přezíráš ty, jež jsou předmětem naděje.

Nuže tedy, rozděluj svůj majetek na všechny strany, buď štědrý a velkorysý při dávání darů na chudé. Pak se o tobě řekne: *Rozděluje, dává chudým, jeho štědrost potrvá navždy.*

Jakou vděčnost bys měl tedy projevovat svému dobrodinci chudákovi! Měl bys být plný radosti a štěstí za takovou čest. Vždyť nemusíš chodit a obtěžovat u dveří jiných lidí; jsou to ti druzí, kteří sedí u tvých. Ty však jsi mrzutý a nepřístupný, vyhýbáš se setkání, abys nemusel pustit z rukou třeba jen nějakou maličkost. Znáš jen jednu odpověď: Nemám, nedám, jsem chudý. Máš pravdu, jsi chudý a nemáš nic: Jsi chudý v lásce, chudý v dobrotě k lidem, chudý ve víře v Boha, jsi chudý i ve věčné naději.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 58,78

Lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům.

* Tehdy vyrazí tvé světlo jak zora, před tebou půjde tvá spravedlnost.

V. Když vidíš nahého, oblékni ho a neodmítej pomoc svému bližnímu. * Tehdy.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

10,1–11,6

Apoštolova obhajoba

Bratři! Já sám, Pavel, vás napomínám při Kristově tichosti a mírnosti! Když jsem u vás, jsem prý chudák, ale zdálky mám proti vám plno odvahy. Dejte si však, prosím, pozor, abych pak u vás nemusel ukázat tu odvahu, s jakou se myslím mohu postavit proti jistým lidem, kteří se

o nás domnívají, že se dáváme vést lidskými zájmy. Žijeme ovšem v lidském těle, ale boj vedeme ne pro zájmy lidské. Naše zbraně, kterými bojujeme, nejsou přece jen lidské, ale podivuhodně mocné na zbourání bašť: boříme rozumování a každou domýšlivost, která se zdvihá proti nauce od Boha (zjevené), přivádíme každého člověka správně uvažujícího k tomu, aby poslouchal Krista, a jsme připraveni potrestat každou neposlušnost, dokud vaše poslušnost nebude dokonalá.

Dívejte se na věci, jak skutečně jsou. Jestliže někdo o sobě je přesvědčen, že je Kristův, ať si jen zase uvědomí, že my nejsme o nic méně Kristovi, než je on! I kdybych trochu více mluvil o své plné moci, kterou Pán dal k vašemu duchovnímu prospěchu, ne k vaší zkáze, nebude mi to k hanbě. (Neříkám to proto), aby se zdálo, jako bych vám naháněl strach jenom listy. Prohlašují totiž: »Listy jsou důrazné a silné, ale když je tady, je to ubožák a jeho řeč nestojí za nic.« Kdo tohle říká, ať si pamatuje: Jak mluvíme v listech, když jsme od vás daleko, tak budeme i jednat, až k vám přijdeme!

My se přece ani neodvažujeme, abychom se postavili k jistým lidem, kteří sami sebe doporučují, nebo abychom se s nimi srovnávali! Jsou tak bláhoví, že se sami hodnotí podle sebe a srovnávají se sami se sebou. My se však nechlubíme bez míry, ale podle míry působení, které nám Bůh jako míru ustanovil: dojít až k vám. Nenatahujeme se příliš daleko. (Tak by tomu bylo,) kdybychom až k vám nedošli, ale my jsme dospěli s Kristovým evangeliem až k vám. Nechlubíme se neoprávněně (plody) cizích námah! A máme naději, že když vaše víra vzroste, ještě víc se u vás rozšíří v mezích nám (stanovených). Tak budeme moci kázat radostnou zvěst i (v krajinách) ležících za vámi a nebudeme se muset vychloubat tím, co je už hotovo v cizím působišti.

Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu. Vždyť osvědčený muž není ten, kdo sám sebe doporučuje, ale ten, koho doporučuje Pán.

Kéž byste ode mě snesli trochu nerozumu! Ano, sneste to ode mě! Mám vás totiž tak žárlivě rád jako Bůh. Já jsem přece připravil vaše zasnoubení jedinému muži a musím vás představit Kristu jako čistou pannu. Bojím se však, aby se vaše smýšlení nepokazilo, (takže byste se uchýlili) od upřímné a svaté oddanosti vůči Kristu. Vždyť tak i had svedl Evu svou lstivostí. Přijde k vám někdo a hlásá jiného Ježíše, než jsme hlásali my, přijímáte jiného Ducha, než jste přijali (od nás), jiné evangelium, než jste kdysi (od nás) dostali a vy to pěkně snesete! Já myslím, že nejsem v ničem pozadu za těmi nadapoštoly! I když v řečnění zběhlý nejsem, o poznání to neplatí. To jsme u vás jasně ukázali při každé příležitosti.

Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu. * Vždyť osvědčený není ten, kdo sám sebe doporučuje, ale ten, koho doporučuje Pán.

V. Nechlubíme se neoprávněně plody cizích námah. * Vždyť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezi« svatého Cyrila Jeruzalémského, biskupa*Církev shromáždění Božího lidu*

Církev se nazývá katolickou, to jest obecnou, protože existuje v celém světě, od jednoho konce země až ke druhému, a protože učí katolicky, to znamená v plnosti a bez nedostatků všemu učení víry, jež mají lidé znát, ať jde o skutečnosti viditelné nebo neviditelné, nebeské nebo pozemské. Nazývá se katolickou i proto, že vede k pravé bohopoctě celý lidský rod, vladaře i poddané, učené i neučené. A konečně proto, že vskutku obecně léčí a uzdravuje každý druh hříchů, jakých se dopouští duše i tělo. Je v ní totiž každý druh schopnosti a ctnosti, bez ohledu na jejich název, ať se projevují v činech nebo slovech, nebo v různých duchovních darech.

Řecký a latinský výraz pro církev, *ekklésia* znamená shromáždění a je to to nejvhodnější pojmenování, protože církev shromažďuje a sjednocuje všechny lidi, jak říká Pán v Levitiku: *shromáždí celé společenství ke vchodu do stánku schůzky*. Je třeba poznamenat, že slovo »shromáždí« je v Písmu užito poprvé právě zde, když Hospodin ustanovuje Aróna do velekněžského úřadu. A v Deuteronomiu říká Bůh Mojžíšovi: *Shromáždí mi lid a dám jim slyšet svá slova, aby se mě naučili bát*. Téhož slova ještě používá, když se mluví o deskách Zákona: *Na nich byla všechna slova, která s vámi Hospodin mluvil na hoře zprostředku ohně v den shromáždění*. Jako by přímo řekl: »V den, kdy vás Bůh povolal, jste byli shromáždění.« Také žalmista říká: *Vzdám ti díky ve velkém shromáždění, v zástupech lidu budu tě chválit*.

Žalmista už ostatně kdysi zpíval: *Ve shromážděních velejte Boha, Hospodina, vy, kteří pocházíte z Izraele!* Když se však Židé spikli proti Spasiteli a přišli o milost, vybudoval Spasitel z pohanských národů druhé shromáždění, naši svatou křesťanskou církev, tu, o níž prohlásil Petrovi: *A na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou*.

Takže když bylo odvrženo ono jediné židovské shromáždění Božího lidu, rozmnožila se po celé zemi shromáždění církve Kristovy, o nichž se v žalmech říká: *Zpívejte Hospodinu píseň novou, jeho chvála ať zaznívá ve shromáždění svatých*. V souladu s tím také říká prorok Židům:

Nemám ve vás zalíbení, praví Hospodin zástupů. A hned dodává: Od východu slunce až na západ je veliké moje jméno mezi pohany. O takové svaté a katolické církvi píše Pavel Timotejovi: Musíš vědět, jak je třeba si počínat v Božím domě, jímž je církev živého Boha, sloup a opora pravdy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 2,9–10

Vy jste rod vyvolený, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, * abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu.

V. Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží.* Abyste.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

11,7–29

Proti nepravým apoštolům

Bratři! Udělal jsem chybu, když jsem se ponižoval, abyste vy byli povýšeni, že jsem vám hlásal Boží radostnou zvěst zadarmo? Jiné církevní obce jsem obíral a vzal jsem od nich na živobytí, abych mohl sloužit vám. A když jsem byl u vás a měl nedostatek, nikomu jsem nebyl na obtíž. Neboť to, čeho se mi nedostávalo, doplnili bratři, kteří přišli z Makedonie. A vůbec jsem se chránil a budu chránit, abych vám nebyl na obtíž. Dovolávám se Kristovy pravdy, která je ve mně: Nikdo mi v achajských krajích nezabrání, abych se tím chlubil!

Proč? Že vás nemám rád? Bůh to ví, (že vás mám rád)! Avšak dělám to a budu to tak dělat dál, abych odňal záminku těm, kdo záminku hledají, aby se mohli chlubit stejně jako my. Ale to jsou lžiapoštolové, pracovníci podvodní, kteří se za Kristovy apoštoly jen vydávají. A není divu: vždyť i satan na sebe brává podobu anděla světla. Není proto nic zvláštního, jestliže i jeho pomocníci se vydávají za služebníky spravedlnosti. Avšak jejich konec bude hoden jejich skutků.

Opakuji: ať mě nikdo nepokládá za člověka bez rozumu. A i kdyby, vezměte mě už jako člověka nerozumného, abych se i já mohl trochu pochlubit. Co říkám, není podle Pánova vzoru, ale (říkám to) jako nerozumný, když se takovými věcmi chlubím. Když se mnozí chlubí věcmi jen lidskými, pochlubím se také. Vy přece ve své rozumnosti ochotně snášíte nerozumné. Necháváte si líbit, když vás někdo zotročuje, když vás vysává, když vás obírá, když se k vám chová povýšeně, když vás

bitím umlčuje. S hanbou musím říci, že (v tomhle) jsme opravdu byli slabí.

Ať už si kdo zakládá na čemkoli to mluvím jako nerozumný na tom si mohu zakládat i já. Jsou Hebreové? Já také! Jsou Izraelité? Já také! Jsou Abrahámovi potomci? Já také! Jsou Kristovi služebníci? To mluvím už úplně bez rozumu: Já více než oni! Lopotil jsem se mnohem více, do žaláře jsem se dostal častěji, týrání jsem zakusil nad veškerou míru, v nebezpečí smrti jsem se octl častokrát. Pětkrát jsem od židů dostal čtyřicet ran bez jedné, třikrát jsem byl bit pruty, jednou kamenován, třikrát jsem ztroskotal na lodi, den a noc jsem se zmítal na širém moři. Často na cestách, v nebezpečích na řekách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního národa, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích v městě, v nebezpečích v neobydlených krajích, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratry. K tomu vyčerpávající práce, mnohé bezesné noci, hlad a žízeň, časté posty, zima a chatrné oblečení. Kromě toho každodenní nával ke mně a starost o všechny církevní obce. Kdo cítí slabost, abych ji necítil i já? Kdo je sváděn ke hříchu, aby to nepálilo i mne?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 11,7; Gal 1,11.12

Hlásal jsem vám Boží radostnou zvěst. * Evangelium, které jsem vám hlásal, není dílo lidské.

V. Já jsem ho nepřijal od nějakého člověka, ale ze zjevení Ježíše Krista. * Evangelium.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezi« svatého Cyrila Jeruzalémského

Církev nevěsta Kristova

Obecná, katolická to je vlastní jméno této svaté církve a matky nás všech. Ona je zajisté nevěstou Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího. Je totiž psáno: *Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni a všechno, co dále následuje. Ona je obrazem a napodobením hořejšího Jeruzaléma, který je svobodný a je matkou nás všech.* Ta, která byla neplodná, má nyní mnoho dětí.

Když ta první byla zapuzena, ustanovil Bůh ve druhé, totiž obecné, katolické církvi, *aby jedni byli misionáři, druzí proroky, třetí učiteli. Někteří dále mají moc dělat zázraky, jiní dar uzdravovat, pomáhat, řídit, mluvit rozličnými jazyky a vůbec všechny druhy schopností a ctností mám-li jmenovat, tedy: moudrost, poznání, zdrženlivost a spravedl-*

nost, milosrdenství a lásku k lidem i nepřemožitelnou trpělivost v pronásledování.

Církev vyzbrojená spravedlností k útoku i obraně prochází slávou i potupou. Zpočátku procházela pronásledováním a soužením, v nichž ozdobila svaté mučedníky věnci uvitými z nesčetných a rozmanitých květů trpělivosti. A nyní, když díky Bohu nastal čas míru, přijímá náležitý hold od králů, od mužů vysoce postavených a vůbec od všech lidí, ať jsou jakékoli rasy či postavení. Moc králů je ovšem omezena na lid určitých národů na různých místech. Jedině svatá obecná církev má na celém světě moc, která nemá hranic. A jak je psáno, *Bůh zjednal svému území pokoj*.

Tato svatá obecná církev nás vychovává a vede jak učením, tak příkladem vynikajících mravů, abychom dosáhli Božího království a dostali dědictvím věčný život. Proto zajisté všechno snášíme, abychom jej od Pána skutečně obdrželi. Vždyť cíl, který je před námi, nespočívá v nějakých malých věcech, to, oč usilujeme, je přece život věčný. Proto se nám ve vyznání víry dostává naučení, abychom po onom *věřím v těla vzkříšení*, to znamená ve vzkříšení z mrtvých, o kterém jsme už hovořili, věřili také v *život věčný*. A právě o ten vedeme my křesťané svůj životní boj.

Skutečný a pravý život je zajisté Otec. Ten skrze Syna dává v Duchu svatém vytrysknout jako z pramene nebeským darům pro celé stvoření. A z jeho dobroty se i nám lidem dostalo skutečného zaslíbení daru věčného života.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 1,13.14;4,1

Dostalo se vám potvrzení od slíbeného Ducha svatého, když jste přijali radostnou zvěst o své spáse. * Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali.

V. Duch je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. Tak se dovrší naše vykoupení. * Žijte.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům *11,30–12,13*

Apoštol se chlubí svou slabostí

Když už se musím chlubit, chci se chlubit svou slabostí. Bůh a Otec Pána Ježíše který je velebený navěky ví, že nelžu. V Damašku místodržitel krále Arey dal město Damašek hlídat, aby se mě zmocnil. Ale byl

jsem spuštěn v koši otvorem v hradbách, a tak jsem jeho rukám unikl.

Když už to chlubení musí být ač to není k ničemu přejdu k viděním a zjevením od Pána. Zním jednoho křesťana, který byl před čtrnácti lety uchvácen až do třetího nebe. Nevím, zdali byl v těle, nevím, zdali byl mimo tělo. To ví Bůh. A vím o tom člověku, že byl uchvácen do ráje, zdali byl v těle, či mimo tělo, to nevím, to ví Bůh. A že slyšel slova nevy-slovitelná, která člověk nesmí vyřknout. Tímto člověkem se budu chlubit; sebou se však chlubit nebudu, leda svými slabostmi. Kdybych se totiž chtěl pochlubit, nebudu nerozumný, protože budu mluvit pravdu. Ale nechám toho, aby mě někdo nepokládal za něco více, než co vidí, že jsem, nebo než co o mně slyší.

Abych se pro vznešenost těch zjevení nepyšnil, byl mi dán do těla osten, posel to satanův, aby mě bil (do tváře). To proto, aby se mě nez-mocňovala pýcha. Kvůli tomu jsem třikrát prosil Pána, aby mě toho zbavil. Ale on mi řekl: »Stačí ti moje milost, protože síla se tím zřej-měji projeví ve slabosti.« Velmi rád se tedy budu chlubit spíše svými slabostmi, aby na mně spočinula Kristova moc. Proto s radostí přijímám slabosti, příkoří, nouzi, pronásledování a úzkosti (a snáším to) pro Krista. Neboť když jsem slabý, právě tehdy jsem silný.

Tak jsem se stal nemoudrým; vy jste mě k tomu přinutili. Mou ob-hajobu jste vlastně měli dělat vy. Já přece nejsem v ničem pozadu za těmi nadapoštolý, třebaže sám nejsem nic. Mohli jste však (na mně) poznat u vás (rozlišovací) známky apoštola: krajní trpělivost, znamení, zázraky a mocné skutky. V čem jste byli tedy zkráceni proti ostatním církevním obcím? Snad v tom, že já jsem vám na obtíž nepřipadl. Od-pusťte mi tu křivdu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 12,10.9; 4,7

S radostí přijímám slabosti a snáším to pro Krista. Neboť když jsem sla-bý, právě tehdy jsem silný. * Neboť síla milosti se tím zřejměji projeví ve slabosti.

V. Poklad víry máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu. * Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Polykarpovi

Všechno máme snášet kvůli Bohu, aby i on snesl nás

Ignác, zvaný též Theoforos, přeje Polykarpovi, biskupu církve smyrenské, jehož biskupem je Bůh Otec a Pán Ježíš Kristus, vše dobré.

Velmi chválím tvé zbožné smýšlení, jakoby založené na nepohnutelné skále a vážím si toho, že se mi dostalo cti setkat se s tvou bezúhonnou tváří; kéž bych se z ní v Bohu vždycky radoval. Napomínám tě skrze milost, v níž jsi oděn, abys stále usilovněji závodil a všechny pobádal, aby byli spaseni. Zastávej své místo s veškerou tělesnou i duchovní pečlivostí. Starej se o jednotu, nad níž nic lepšího není. Všechny snášej, jako tebe snáší Pán. Všechny zachovej v lásce, jako až doposud. Neustále se modlí, pros ještě o dokonalejší rozum, než máš. Bdi s neúnavným duchem. S každým jednotlivě mluv v souladu s Bohem, snášej nemoci všech jako dokonalejší bojovník. Kde je víc námahy, tam je i větší odměna.

Budeš-li milovat dobré učedníky, z toho ti chvála nevzejde; spíš si s mírností získávej nakažené. Neléčí se všechny rány stejnou náplastí. Při horečce dávej mokré obklady. *Ve všem bud chytrý jako had a prostý jako holubice.* Proto jsi tělesný i duchovní, abys vlídně jednal se vším, co se ti objeví před očima; pokud jde o věci neviditelné, pros, aby ti byly zjeveny, aby ti nic nechybělo a abys oplýval všemi dary milosti. Jako si kormidelník žádá vítr a ten, koho zastihla bouře, si žádá přístav, žádá si tato doba tebe, abys spolu se svými dosáhl Boha. Žij střízlivě jako Boží bojovník; neboť odměnou je neporušitelnost a věčný život, o němž jsi i ty přesvědčen. V každém ohledu přináším jako oběť za tebe svůj život a své okovy, kterým jsi projevil úctu.

Lidmi, kteří se zdají být věrohodní, ale učí odlišným věcem, se nedej zviklat. Stůj pevně jako kovadlina pod údery. Velký bojovník přijímá rány a vítězí. Hlavně však máme všechno snášet kvůli Bohu, aby i on snesl nás. Buď ještě horlivější než jsi. Porozuměj dobře. Očekávej toho, který je nad časem, bez času, neviditelný, který se kvůli nám stal viditelným, nehmatatelným, bez utrpení, který kvůli nám ale trpěl, který pro nás všechno podstoupil.

Nezanebávej vdovy; po našem Pánu starej se o ně ty. Nic ať se neděje bez tvého souhlasu a ty nic nedělej bez Boha, jako ani neděláš. Buď pevný. Shromáždění ať jsou co nejčastěji, každého zvi jednotlivě. Otroky a otrokyně nepřehlížej, ale ať se ani oni nevyvyšují, raději ať pro slávu Boží ještě více slouží, aby od Boha dosáhli lepší svobody. Ať netouží po tom, abyste je ze společných prostředků vykupovali, protože by se mohli stát otroky chtivosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Tim 6,11.12; srv. 2 Tim 2,10

Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. * Dobře bojuj pro víru, zmocni se věčného života.

V. Všecko snášej kvůli vyvoleným, aby také oni došli spásy. * Dobře.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintanům 12,14–13,13

Apoštolova návštěva má přinést duchovní prospěch

Bratři! Jsem připraven, že k vám přijdu. Už to bude potřetí. (Ani tentokrát) vám nebudu na obtíž. Nechci váš majetek, chci vás! Nemají přece shromažďovat majetek děti rodičům, ale rodiče dětem. A já s největší ochotou vynaložím všechno, ano i sám sebe vyčerpám pro vaše duše. Tak velice vás mám rád. (Zasloužím si tedy,) abyste vy měli mě rádi méně?

Ale budiž! Já sám jsem vám na obtíž nepřipadl. Ale jsem prý chytrák a lapil jsem vás lstí: vykořisťoval jsem vás pomocí někoho z těch, které jsem k vám poslal? Vybídl jsem Tita a s ním jsem poslal ještě jednoho bratra. Vykořisťoval vás snad Titus? Copak jsme se oba nechovali úplně stejně? Copak jsme (nejednali) podle stejných zásad?

Dlouho si už asi myslíte, že se před vámi chceme obhajovat. (Ne!) Mluvíme před Bohem spojeni s Kristem. Všecko to má sloužit, milování, k vašemu duchovnímu prospěchu. Jednu obavu mám! Až k vám přijdu, abych vás nenalezl v tom stavu, v jakém bych nechtěl, a vy abyste neshledali, že já jsem vůči vám takový, jakého si mě nepřejete. (To by se stalo), kdyby se ukázal svár, žárlivost, hněvy, nevraživosti, pomluvy, donašečství, nadutosti, bouření. (Bojím se), aby mě můj Bůh, až přijdu, zase u vás nepokořil a já abych nemusel naříkat nad mnohými, kteří se už dříve provinili, ale nedali se na pokání (a nelitovali, že hřešili) nečistotou, smilstvím a prostopášností.

To k vám jdu už potřetí. *„Ústy dvou nebo tří svědků bude dokázána každá záležitost!“* Řekl jsem už a říkám zase když jsem totiž byl u vás podruhé a když jsem teď nepřítomen už předem těm, kdo se v minulosti prohřešili, i všem ostatním: až zase přijdu, nikoho nebudu šetřit. Vždyť si žádáte důkaz, že mými ústy mluví Kristus; a ten na vás není slabý, ale má vůči vám síly dost. Byl sice ukřižován jako slabý člověk, ale z Boží moci je živ. I my jsme s ním slabí, ale přesto budeme mít dostatek síly, kterou nám na vás dal Bůh.

Zkoušejte sami sebe, zdali jste ve víře, sami sebe zkoumejte! Copak nepoznáváte sami na sobě, že Ježíš Kristus je ve vás? Leda že jste se snad neosvědčili. Ale mám naději, že poznáte, že my neosvědčení nejsme. Modlíme se však k Bohu, abyste nedělali nic špatného. (Toužíme,) ne aby se ukázalo, jak jsme osvědčení, ale abyste vy konali dobro, (i když se pak ukáže,) že my jsme neosvědčení. Vždyť nic nedokážeme proti pravdě, ale jen pro pravdu. A tak máme radost z toho, když my

jsme slabí, jen když vy jste silní. Za to se i modlíme, aby u vás bylo zase všechno uvedeno do pořádku. Proto píšu tohle z dálky, abych při svém příchodu nemusel přísně použít své moci, kterou mi Pán dal na budování, ne na ničení.

Nakonec, bratři: žijte radostně, zdokonalujte se, buďte přístupní napominání, buďte svorní, žijte v pokoji, a Bůh (dárce) lásky a pokoje bude s vámi.

Pozdravujte se navzájem svatým políbením. Pozdravují vás všichni věřící.

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství svatého Ducha s vámi se všemi!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 13,11; Flp 4,7

Žijte radostně, zdokonalujte se, žijte v pokoji. * Bůh, dárce lásky a pokoje, bude s vámi.

V. Boží pokoj, který převyšuje všechno pomýšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši. * Bůh.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Polykarpovi

Všechno se děje k Boží cti

Čarodějnictví (špatným uměním) se vyhýbej, spíš o tom mluv v kázání. Mým sestrám domlouvej, aby milovaly Pána a spokojovaly se se svými muži tělesně i duchovně. Podobně i mé bratry vybízej ve jménu Ježíše Krista, aby milovali své manželky, jako Pán miluje církev. Kdo dokáže ke cti těla Páně vytrvat ve zdrženlivosti, ať tak žije bez vychloubání. Kdyby se vychloubal, je ztracen, a kdyby se vyvyšoval nad biskupa, propadne záhubě. Ženich a nevěsta ať se berou se souhlasem biskupa, aby to byl sňatek podle Pána a ne podle chtivosti. Všechno ať se děje k Boží cti.

Na biskupa dbejte, aby Bůh dbal o vás. Dávám se jako výkupné za všechny, kdo se podřizují biskupovi, kněžím, jáhnům; a s nimi bych chtěl dosáhnout svého podílu v Bohu. Společně se namáhejte, společně bojujte, společně ať putujete, společně trpíte, společně usínáte i vstáváte jako Boží správci, hospodáři a služebníci. Hleďte se zalíbit tomu, pro koho bojujete a od koho dostáváte žold; nikdo z vás ať se nestane zběhem. Váš křest ať je jako brnění, víra jako přilba, láska jako oštěp, trpělivost jako zbroj. Vaší úsporou ať jsou vaše skutky, abyste jednou podle svých zásluh obdrželi svůj podíl. Buďte v mírnosti k so-

bě navzájem shovívaví, jako je Bůh k vám. Kéž z vás vždycky mohu mít radost.

Protože církev v syrské Antiochii, jak jsem se dozvěděl, díky vašim modlitbám žije v pokoji, i já jsem teď veselejší v bezstarostné důvěře v Boha, jen když skrze utrpení Boha dosáhnu, abych se při vzkříšení ukázal být vašim učedníkem. Bylo by dobré, v Bohu velmi blažený Polykarpe, abyste svolali bohulibou poradu a zvolili někoho, koho máte velice rádi a jehož vytrvalost znáte, aby se mohl stát Božím poslem. Toho poctěte tím, aby šel do Sýrie a k slávě Boží tam vaši neúnavnou lásku oslavil.

Křesťan nemá moc sám nad sebou, ale odevzdává se Bohu. Toto je dílo Boží a vaše, když ho vykonáte. Neboť důvěřuji milosti, že jste připraveni k Bohu milému dobrému činu. Protože znám vaši snahu o pravdu, povzbudil jsem vás jen těmito několika slovy.

Nestačil jsem však napsat všem církvím, neboť musím náhle podle rozkazu odplout z Troady do Neapole. Napiš proto jako nositel Božího úmyslu ostatním církvím, které jsou tím směrem, aby udělaly totéž: které mohou, ať pošlou posla, ostatní aspoň list po tvých vyslancích, abyste byli oslaveni nepomíjejícím skutkem, jak si zasluhuješ.

Přeji vám, abyste byli vždycky v našem Bohu Ježíši Kristu a zůstali v něm v jednotě s Bohem a biskupem. Buďte zdraví v Pánu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,58; 2 Sol 3,13

Buďte pevní, nedejte se zvíkat a vždy vynikejte v díle Páně. * Víte přece, že vaše námaha není marná, když ji konáte ve spojení s Pánem.

V. Nenechte se od konání dobrých skutků odradit únavou. * Víte.

18. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Amosa

1,1-2,3

Hrozby Boží spravedlnosti proti pohanům

Slova Amosa, jednoho z pastýřů v Tekoi. Vidění, která měl o Izraelovi v době judského krále Uzijáha a v době izraelského krále Jorobeama, syna Joašova, dva roky před zemětřesením.

Řekl:

»Hospodin vydá řev ze Siónu,
z Jeruzaléma se ozve svým hlasem,
pastviny pastýřů budou naříkat,
uschne vrcholek Karmelu.«

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny Damašku
to neodvrátím:
za to, že branami ze železa rozdrtili Gilead,
sešlu na dům Chazaelův oheň
a pohltní paláce Benhadadovy.
Zlomím závoru Damašku,
zničím obyvatele z Bikat Avenu
a z Bet Edenu toho, který nosí žezlo,
aramejský lid pak půjde do zajetí v Kiru«
praví Hospodin.

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny Gázy
to neodvrátím:
za to, že do jednoho odvedli zajatce
a vydali je Edomitům,
sešlu na hradbu Gázy oheň
a pohltní její paláce.

Zničím obyvatele z Ašdodu
a z Aškalonu toho, který nosí žezlo,
vztáhnou svou ruku proti Ekronu
a zahyne zbytek Filištanů«
praví Pán, Hospodin.

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny Tyru

to neodvrátím:

za to, že do jednoho vydali zajatce Edomitům,
nepamatovali na bratrskou smlouvu,
sešlu na hradbu Tyru oheň
a pohlť jeho paláce.«

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny Edomu
to neodvrátím:

za to, že mečem stíhal svého bratra,
porušil lásku k němu,
že navěky choval svůj hněv
a navždy živil svůj vztek,
sešlu oheň na Teman
a pohlť paláce Bosry.«

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny ammonských synů
to neodvrátím:

za to, že rozparovali těhotné (ženy) Gileadu,
aby rozšířili své území,
zapálím oheň na hradbě Rabbatu
a pohlť jeho paláce s válečným rykem v den bitvy
a s vichrem v den bouře.
Jejich král půjde do vyhnanství,
on a s ním jeho knížata«
praví Hospodin.

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny Moabu
to neodvrátím:

za to, že dal na vápno spálit
kosti edomského krále,
sešlu na Moaba oheň
a pohlť paláce Kerjotu,
Moab zemře za válečné vřavy,
za ryku a zvuku polnice.
Vyhubím v něm vladaře,
s ním zabiji všechna jeho knížata«
praví Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Žl 9,8.9; Am 1,2

Hospodin zasedne k soudu, podle práva bude soudit svět, * podle spravedlnosti vyřkne rozsudek nad národy.

V. Z Jeruzaléma zaburáci svým hlasem. * Podle.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu Barnabášova*Naděje života počátek a konec naší víry*

Buďte zdraví v pokoji, synové a dcery, ve jménu našeho Pána, Ježíše Krista, který si nás zamiloval.

Velké a bohaté je ospravedlnění, kterého se vám dostalo od Boha; nadto se velmi raduji z vašeho dobrého a vynikajícího ducha. Tak velice je ve vás vstřípena milost duchovních darů. Proto se ještě více raduji v naději na spásu, neboť ve vás opravdu vidím Ducha, jak je na vás vylit z bohatého pramene Páně. Mám radost z vytouženého shledání s vámi.

Jsem přesvědčen a uvědomuji si, že jsem mnohému porozuměl, když Pán byl se mnou na cestě spravedlnosti; já nemohu jinak než vás milovat víc než svůj život; neboť ve vás přebývá velká víra a láska a naděje v jeho život. Uvažoval jsem takto: když se snažím předat vám něco z toho, co jsem obdržel, bude mi přičteno k odměně, že pomáhám takovým duchům. Rozhodl jsem se krátce vám napsat, abyste svou vírou získali i dokonalé poznání.

Tři jsou Pánova ustanovení: naděje života počátek a konec naší víry; spravedlnost počátek a konec soudu; láska ve veselosti a radost svědectví pro skutky spravedlnosti. Pán nás skrze proroky seznámil s věcmi minulými a dal nám okusit závdavek věcí budoucích. Když vidíme, jak se to podle jeho slov postupně uskutečňuje, musíme s tím bohatšími a důstojnějšími dary přistupovat k oltáři. Já vám však ne jako učitel, ale jako jeden z vás aspoň něco vyložím, abyste se tím potěšili už v tomto čase.

Protože doba je zlá a Protivník je mocný, musíme se mít na pozoru a dbát na ustanovení Páně. Pomocníky naší víry jsou bázeň a vytrvalost, našimi spolubojovníky trpělivost a zdrženlivost. Pokud jsou tyto neporušené a zůstávají zaměřené na Pána, radují se spolu s nimi moudrost a chápání, vědění a poznání.

Skrze všechny proroky nám totiž zjevil, že nepotřebuje oběti, ani celopaly, ani dary. Je psáno: *Nač je mi množství vašich obětí?, praví Hospodin. Už mám dost žertev beranů a tuku krmných telat; v krvi býčků a kozlů nemám zalíbení. Nechci, abyste se mi chodili ukazovat. Kdo to od vás žádal, abyste vyšlapávali má nádvoří? Nenoste už nicotné oběti; kadidlo je mi odporné, vaše novoluní a soboty nesnáším.*

Víme, že člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista. * Přijali jsme víru, a tak jsme byli uznáni za spravedlivé.

V. Abrahám uvěřil Hospodinu, a ten ho za to uznal za spravedlivého. * Přijali.

EVANGELIUM VIZ STR. 516

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Amosa

2,4–16

Hrozby Boží spravedlnosti proti Judovi a Izraeli

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny Judy
to neodvrátím:
za to, že zavrhli Hospodinův zákon,
nezachovávali jeho příkazy
neboť je svedly jejich modly,
které následovali jejich otcové
sešlu oheň na Judu
a pohltí paláce Jeruzaléma.«

Tak praví Hospodin:

»Pro tři a pro čtyři zločiny Izraele
to neodvrátím:
protože za stříbro prodávali spravedlivého
a chudáka za pár opáneků;
hlavy ubožáků drtili v prachu země
a křivili právo pokorných;
syn s otcem chodili za stejnou nevěstkou,
a tím znesvěcovali mé svaté jméno.
U každého oltáře
se rozvalovali na šatech, daných do zástavy,
víno zabavené pili
v domě svého Boha.

Já však jsem před nimi zničil Amority,
kteří se výškou rovnali cedrům
a silou dubům,
zničil jsem jejich ovoce nahoře
i jejich kořeny dole.

Já jsem vás vyvedl
z egyptské země
a vodil jsem vás pouští
po čtyřicet let,
abyste se mohli zmocnit amoritské země,
z vašich synů jsem vzbudil proroky
a z vašich jinochů nazirejce.
Není tomu tak, synové Izraele?,
praví Hospodin.

Vy však jste dávali nazirejcům pít víno
a prorokům jste poroučeli: „Neprorokujte!“

Já vás stlačím až k zemi,
jako je (k zemi) tlačěn vůz
naplněný snopy.
Rychlý neuteče,
silák nerozvine svou sílu,
hrdina nezachrání život.
Lučištník neobstojí,
běžec se nezachrání
a jezdec se nevysvobodí.
V ten den i nejodvážnější z hrdinů
bude prchat nahý«
praví Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Am 2,10.11.12; Ž1 95(94), 1011

Já jsem vás vyvedl z egyptské země a vodil jsem vás pouští po čtyřicet let.

* Řekl jsem: Je to lid, který bloudí v srdci, nepoznali mé cesty.

V. Z vašich synů jsem vzbudil proroky, vy však jste prorokům poroučeli: Neprorokujte! * Řekl.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu Barnabášova

Nový zákon našeho Pána

Stará ustanovení Bůh zrušil, aby v novém zákoně našeho Pána Ježíše Krista, v němž není jha nutnosti, nebylo obětí, které jsou lidským dílem. Praví: *Přikázal jsem snad vašim otcům, když vycházeli z egyptské země, aby mi přinášeli celopaly a oběti? Naopak, přikázal jsem jim: žádný z vás ať nesmýšlí ve svém srdci špatně o svém bližním, a nelibuje si v křivé přísaze.*

Nejsme-li pošetilí, musíme pochopit dobrý úmysl našeho Otce. Říká nám, jak se k němu můžeme přiblížit, protože nechce, abychom hledali v bloudění jako oni. K nám tedy takto promlouvá: *Obět Bohu příjemná je zkroušený duch, protože libou vůní je Pánu srdce, které oslavuje svého stvořitele.* Proto musíme, bratři, pečlivě dbát o svou spásu, aby do nás nepronikl Zlý se svou lstí a nepřipravil nás o náš život.

Opět jim o těchto věcech praví: *Proč se pro mne postíte, praví Pán, aby bylo dnes slyšet křik vašich hlasů? Takový půst jsem si nepřál, praví Hospodin, aby se člověk trýznil. Nám pak praví: Hle, toto je půst, jaký se mně líbí, praví Hospodin: rozvaž všechna nespravedlivá pouta, uvolni uzly jha, utiskované propusť na svobodu a roztrhej každý nespravedlivý úpis. Lámej svůj chléb hladovému, když vidíš nahého, obleč ho. Lidi bez přístřeší přijmi do svého domu.*

Vyhýbejme se každé marnivosti, důsledně mějme v nenávisti skutky špatné cesty. Nestahujte se do svého ústraní, jako byste už byli ospravedlněni, ale scházejte se ve shromáždění a společně hledejte, co vám všem prospívá. Písmo totiž praví: *Běda těm, kdo jsou moudří ve svých očích a sami před sebou chytří.* Buďme lidmi ducha, buďme dokonalým chrámem Božím. Pokud je v našich silách, cvičme se v bázni Boží a usilujme o plnění jeho příkázání, abychom se radovali z jeho příkazů. Hospodin soudí svět bez ohledu na osobu. Každému bude dáno podle jeho skutků. Je-li dobrý, jeho spravedlnost jej předchází, je-li zlý, mzda za jeho špatnost je před ním. Dejte pozor, abychom jako povolání neodpočívali a neusnuli ve svých hříších, jinak by kníže zla získal nad námi vládu a vyhnal nás z království Páně.

Uvažte ještě toto, moji bratři: když vidíte, jak Izrael přes všechna znamení a všechny zázraky, které se u něho udály, byl od Boha opuštěn, mějte se na pozoru, aby to nebylo s námi tak, jak je psáno: *mnoho je povolanych, ale málo vyvolených.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 3,23.22.24

Než přišla víra, byli jsme hlídáni Zákonem jako ve vězení, v očekávání víry, která se měla zjevit. * Vírou v Ježíše Krista se dostává zaslíbení těm, kdo věří.

V. Zákon byl naším vychovatelem pro Krista, abychom z víry došli ospravedlnění. * Vírou.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Amosa

7,1 17

Vidění zkázy Izraele

Toto mi ukázal Pán, Hospodin: Hle, on sám utvořil kobylinky, když začala růst otava; bylo to po senoseči (odvedené jako daň) králi. Když už téměř sežraly zeleň země, prosil jsem: »Odpusť, prosím, Pane, Hospodine! Jak obstojí Jakub, vždyť je malý!« Slitoval se tedy Hospodin kvůli tomu. »Nestane se to« řekl Pán, Hospodin.

Toto mi ukázal Pán, Hospodin: Hle, Pán, Hospodin, povolal k soudu oheň a ten zhltal velkou propast a hltá (i Hospodinův) úděl. Prosil jsem: »Přestaň, prosím, Pane, Hospodine! Jak obstojí Jakub, vždyť je malý!« Slitoval se tedy Hospodin kvůli tomu: »Ani to se nestane« řekl Pán, Hospodin.

Toto mi ukázal Pán, Hospodin: Hle, muž stál na omítnuté zdi a v ruce měl zednickou lžici. Hospodin mi pravil: Co vidíš, Amosi?« Odpověděl jsem: »Zednickou lžici.« Pán pravil: »Položím zednickou lžici doprostřed svého izraelského lidu, už mu neodpustím. Budou zbořeny Izákovy výšiny, izraelské svatyně budou zničeny, s mečem povstanu proti Jorobeamovu domu.«

Betelský kněz Amasjáh vzkázal izraelskému králi Jorobeamovi: »Amos štve proti tobě uprostřed izraelského domu. Země nemůže snést všechny jeho řeči. Tak totiž mluví Amos: Jorobeam zahyne mečem a Izrael bude vyhnán ze své země!«

Amasjáh řekl také Amosovi: »Vidoucí, seber se a uteč do judské země, tam se živ a tam prorokuj! V Betelu už prorokovat nesmíš, neboť zde je králova svatyně a říšský chrám.«

Amos odpověděl Amasjáhovi: »Nejsem prorok ani prorocký učedník, jsem pastýř a pěstitel smokvoní. Hospodin mě vzal od stáda a řekl mi: ‚Jdi a prorokuj mému izraelskému lidu!‘

Nyní slyš Hospodinovo slovo: Ty říkáš: ‚Neprorokuj proti Izraeli, neslintej na Izákův dům.‘ Proto tak praví Hospodin: ‚Tvá žena bude v městě nevěstkou, tvoji synové a tvé dcery padnou mečem, tvé pozemky budou rozděleny měřickým provazem, ty sám zemřeš v nečisté zemi; Izrael bude vyhnán ze své země.‘

Pán, Hospodin, neudělá nic, aniž zjeví svůj úradek svým služebníkům, prorokům. * Když Hospodin promluvil, kdo by neprorokoval?

V. Hospodin mě vzal od stáda a řekl mi: Jdi a prorokuj mému lidu! * Když Hospodin promluvil, kdo by neprorokoval?

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu Barnabášova

Nové stvoření

Proto se Pán obětoval a vydal své tělo záhubě, abychom skropení jeho krví byli očištěni od hříchů a posvěceni, Neboť jak ve vztahu k Izraeli, tak i ve vztahu k nám je o tom takto psáno: *Byl proboden pro naše nepravosti, zmučen pro naše hříchy. Jeho krví jsme byli uzdraveni. Byl veden jako ovce na porážku a mlčel jako beránek před tím, jenž jej stříhá.* Proto musíme Pánu převelice děkovat, že nám oznámil věci minulé, abychom byli moudří v přítomnosti a rozuměli i věcem budoucím.

A ještě toto, moji bratři: Pán podstoupil utrpení za naše duše on, Pán celého vesmíru, jemuž řekl Bůh před počátkem světa: *Učířme člověka jako náš obraz, nám podobného.* Proč tedy snášel utrpení z lidských rukou? UVědomte si toto: Proroci mající od něho milost to o něm prorokovali. A on sám to snášel proto, že bylo třeba, aby se zjevil v těle, a tak zlomil moc smrti a ukázal vzkříšení z mrtvých. Učinil tak i proto, aby splnil zaslíbení dané otcům a aby si v době, kdy žil na zemi, připravil nový lid a ukázal, že po vzkříšení z mrtvých bude soudit. A pak mluvil k Izraeli a učil ho s velikými znameními a divy. Velmi ho miloval.

Když nás obnovil odpuštěním hříchů, dal nám nový charakter, jako bychom měli duši dítěte. Bylo to, jako by nás znovu stvořil. Písmo totiž mluví o nás, když Bůh říká Synovi: *Učířme člověka jako náš obraz, nám podobného. Ať vládne nad zvířaty země, nad nebeským ptactvem a nad mořskými rybami. A když viděl, že naše podoba je dobrá, řekl: Rozplozujte se a rozmnožujte se a naplňte zemi.*

Já však ti chci ukázat, jak Pán mluví k nám. V posledním čase vykonal nové stvoření. Pán praví: *Hle, činím poslední věci jako první.* Na to poukázal prorok, když oznamoval: *Vejděte do země oplývající mlékem a medem a ovládněte ji.* Jsme nově stvořeni, jak zase praví ústy jiného proroka: *Odejmu z jejich těla srdce kamenné totiž z těla těch, kteří podle jeho prozřetelnosti obdrželi Božího Ducha a dám jim srdce z masa.* Neboť on sám se chtěl zjevit v těle mezi námi a u nás přebývat. Příbytek naše-

ho srdce, milovani bratři, je pro Pána svatým chrámem. Neboť jsme to my, koho uvedl do té dobré země!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 3,25; Gal 3,8

Vy jste synové proroků a máte účast ve smlouvě, kterou Bůh uzavřel s vašimi otci, když prohlásil Abrahámovi: * V tvém potomstvu budou požehnány všechny rody na zemi.

V. Písmo už předvíдалo, že Bůh uzná pohany za spravedlivé, když uvěří, a proto už předem Abrahámovi ohlásilo radostnou zvěst: * V tvém.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Amosa

9,1–15

Záchrana spravedlivých

Viděl jsem Pána
stát nad oltářem.

Řekl: »Udeř do hlavice (sloupu),
až se zachvějí prahy (chrámu);
všem jim rozbij hlavu,
i posledního z nich zabijí mečem;
kdo by z nich chtěl utéci, neuteče,
a kdo by se chtěl zachránit, nezachrání se.

Kdyby sestoupili do podsvětí,
i odtamtud je má ruka vyvede;
i kdyby vstoupili na nebe,
i odtamtud je svrhnu.
I kdyby se skryli na vrcholu Karmelu,
i tam je vyhledám a vezmu;
i kdyby se skryli před mýma očima
v hlubinách moře,
poručím tam hadu, a ten je uštkne;
i kdyby odešli do vyhnanství,
hnáni svými nepřáteli,
poručím tam meči, a ten je pobije;
upřu na ně svůj zrak
k neštěstí, a ne ke štěstí.«

Pán, Hospodin zástupů,
se dotýká země, a ta se třese;
budou na ní naříkat všichni obyvatelé.
Celá jako Nil vystupuje (z břehů)

a opadává jak egyptská Řeka.
 (Hospodin) staví na nebi stupně (svého trůnu),
 na zemi zakládá svou klenbu;
 volá mořské vody
 a vylévá je na zemský povrch
 jeho jméno je Hospodin.

»Synové Izraele,
 copak nejste pro mě jako synové Kuše?,
 praví Hospodin.
 Nevyvedl jsem Izraele
 z egyptské země,
 Filišťany z Kaftoru
 a Aramejce z Kiru?

Hle, oči Pána, Hospodina, se upírají
 na hříšné království;
 zničím ho
 z povrchu země;
 ale přece Jakubův dům
 nevyhladím docela
 praví Hospodin.
 Neboť hle, já poručím
 a zatřesu mezi všemi národy Izraelovým domem,
 jako se (pšenice) vytrásá v řěsetu,
 že ani zrníčko nepadne na zem.
 Mečem zahynou všichni hříšníci mého národa,
 kteří říkají: ‚Nás zhouba nestihne, nepotká!‘

V ten den zbuduji
 rozpadlou Davidovu chýši,
 její trhliny zazdím,
 zbořeniny obnovím,
 jak za dávných dnů ji vystavím,
 aby ovládli to,
 co zbylo z Edomu,
 a všechny národy,
 které jsou nazvány podle mě
 tak praví Hospodin, který to způsobí.

Hle, přicházejí dny
 praví Hospodin
 kdy orač zastihne žence,
 kdo šlape hrozny, (zastihne) rozsévače,
 hory budou oplývat mladým vínem
 a všechny pahorky se rozvlní (obilím).

Změním osud svého izraelského lidu,
 zpusťošena města si vystaví a osídli je,
 vysadí vinice a z nich budou pít víno,
 založí si zahrady a z nich budou jíst plody.
 Zasadím je do jejich země,
 nikdo už je nevyrvé
 z půdy, kterou jsem jim dal!«
 praví Hospodin, tvůj Bůh.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Sk 15,17.16.14.15

Vrátím se a znovu postavím Davidovu chýši, praví Pán. * Budou mě hledat všechny národy, které znají mé jméno.

V. Bůh udělal první krok, když si chtěl z pohanů získat lid pro sebe, jak je psáno: * Budou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu Barnabášova

Cesta světla

Cesta světla je tedy taková: Chce-li se někdo tou cestou ubírat k vyčtenému cíli, ať si hledí svých skutků. Poznání, jak po ní jít, které nám bylo dáno, je takové:

Budeš milovat svého Stvořitele, ctít budeš svého Tvůrce, oslavovat toho, jenž tě vykoupil ze smrti. Budeš prostého srdce a duchem bohatý. Nepřipojíš se k lidem, kteří chodí po cestě smrti, budeš nenávidět vše, co se nelíbí Bohu, nenávidět všechno pokrytectví a neopustíš příkázání Páně. Nebudeš se vyvyšovat, ale ve všem budeš pokorný. Nebudeš sám sebe oslavovat. Neměj špatný úmysl proti svému bližnímu, nedovol své duši pýchu.

Budeš milovat svého bližního víc než svůj život. Nezabiješ dítě v matčině lůně, ani po narození je neusmrtíš. Nezřekneš se svého syna ani své dcery, ale od mládí je budeš učit bázni Boží. Nedychti po tom, co patří tvému bližnímu, a nebuď lakomý. Nebudeš srdcem tíhnout k pyšným, ale rád se budeš stýkat s pokornými a spravedlivými.

Co se ti přihodí, přijímej jako dobré, protože jak víš nic se neděje bez Boha. Nebudeš nestálý ani obojetný.

O všechno se rozděl se svým bližním a nedělej si nároky na žádný majetek: vždyť máte-li společenství ve věcech neporušitelných, tím spíše v porušitelných. Nebudeš ukvapený v řeči. Vždyť ústa jsou léčkou smrti. Nakolik můžeš, žij bezúhonně s ohledem na svou duši. Nenastavuj

své ruce k braní a nezavírej je, když máš něco dát. Jako zřítelnici svého oka miluj každého, kdo ti zvěstuje slovo Boží.

Ve dne v noci mysli na den soudu a každodenně usiluj o společenství svatých. Jednak usilovně hlásej slovo, neváhej povzbuzovat a přemýšlej, jak slovem zachránit duše, jednak přilož k dílu i svou ruku, aby ti mohly být odpuštěny tvé hříchy.

Neváhej dávat a nereptej, když dáváš. Věz přitom, kdo je dobrým dárce odměny. Budeš chránit, cos přijal, nic nepřidáš ani neubereš. Navždy budeš nenávidět Zlého. Budeš soudit spravedlivě. Nebudeš vyvolávat roztržky, ale sváříci se sblížíš a usmíříš je. Budeš vyznávat své hříchy. Nepůjdeš se modlit se špatným svědomím. Taková je cesta světla.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 119 (118), 101–102

Zadržuji své nohy od každé zlé cesty, * abych dbal na tvá slova.

V. Neuchyľuji se od tvých rozhodnutí, protože tys mě poučil. * Abych dbal.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Ozeáše

1,19;3,15

Bůh posílá svému lidu proroka jako znamení své lásky

Hospodinovo slovo, které uslyšel Ozeáš, syn Bériúv, v době judských králů Uzijáha, Jotama, Achaze, Ezechiáše a v době izraelského krále Jorobeama, syna Joašova.

Začátek Hospodinovy řeči ústy Ozeáše.

Hospodin řekl Ozeášovi: »Jdi a vezmi si ženu uvolněných mravů a (měj s ní) syny uvolněných mravů, neboť ustavičným mravním uvolněním se vzdaluje země od Hospodina.«

Odešel tedy a vzal si Gomeru, dceru Diblajimovu. Počala a porodila mu syna. Hospodin mu řekl: »Dej mu jméno ‚Jizreel‘, neboť zanedlouho potrestám na Jehuově domu krveprolití v Jizreelu a ukončím království domu Izraele. Tehdy zlomím luk Izraele v údolí Jizreele.«

Když opět počala a porodila dceru, řekl mu (Hospodin): »Nazvi ji ‚Bez milosrdenství‘, neboť se už nesmiluji nad domem Izraele, nebudu jim stále odpouštět; ale smiluji se nad domem Judy a vysvobodím je, protože jsem Hospodin, jejich Bůh; nevysvobodím je však lukem nebo mečem ani válkou, koňmi a jezdci.« Když odstavila (dceru) ‚Bez milosrdenství‘, znovu počala a porodila syna. (Hospodin) řekl: »Dej mu jméno ‚Nejste můj lid‘, neboť vy nejste můj lid a já nejsem pro vás ‚Ten, který jsem‘!«

Hospodin mi řekl: »Jdi znovu a miluj ženu, milovanou od jiného, cizoložnici, jako Hospodin miluje syny Izraele. Oni se však obracejí k cizím bohům a milují koláče z vinných hroznů.«

Koupil jsem si ji tedy za patnáct stříbrných a půldruhého korce ječmene a řekl jsem jí: »Dlouho budeš se mnou zůstatvat, nebudeš smilnit, nebudeš patřit jinému, ale ani já nevejdu k tobě.«

Neboť dlouho zůstanou synové Izraele bez krále, bez knížete, bez oběti, bez posvátného sloupu, bez bohoslužebného roucha a bez soch (bůžků). Potom se však synové Izraele obrátí a budou hledat Hospodina, svého Boha, a Davida, svého krále, s bázní se budou utíkat k Hospodinu a jeho blahu na konci dob.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1Petr 2,9.10; Řím 9,26

Vy jste rod vyvolený, královské kněžstvo. * Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží.

V. Kde jim bylo řečeno: Nejste mým lidem, tam budou nazváni syny živého Boha. * Kdysi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátů Balduina, biskupa z Canterbury

Silná jako smrt je láska

Smrt je silná, může nás zbavit daru života. Láska je silná, může nám vrátit ještě lepší život.

Smrt je silná, může nám vzít schránku tohoto těla. Láska je silná, může vzít smrti její kořist a dát nám ji zase zpět.

Smrt je silná a žádný člověk jí nemůže odolat. Láska je silná a může ji přemoci, otupit její zbraň, odrazit její nápor, zrušit její vítězství. A dojde k tomu, až bude přemožena a uslyší slovo: *Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?*

Silná jako smrt je láska, protože Kristova láska přináší smrti smrt. Proto praví: *Budu tvou smrtí, ó smrti, budu tvou ranou, podsvětí*. Ovšem také láska, kterou my milujeme Krista, i ta je silná jako smrt. Je totiž také něčím jako smrt, protože láskou starý život hasne, hříchy mizí a mrtvé skutky jdou stranou.

Tato naše láska ke Kristu, jakkoli se nemůže rovnat jeho lásce k nám, přece se jí v něčem podobá, je jejím obrazem a podobenstvím. Neboť *on dříve miloval nás* a příkladem lásky, který nám dal, se stal naší pečeti, která nám vtiskuje jeho podobu; pozemskou podobu odkládáme a bereme na sebe nebeskou; jako jsme sami milováni, tak milujeme i my jeho. Tak nám zanechal příklad, abychom šli v jeho stopách.

Proto říká: *Polož mě jako pečeť na své srdce*. Jako kdyby řekl: Miluj mě, jako já miluji tebe. Měj mne stále ve své mysli, ve své paměti, ve své touze, ve svém vzdychání, nářku i vzlykotu. Měj na paměti, člověče, jak jsem tě stvořil, jak jsem tě nad ostatní stvoření vyvýšil, jakou hodností jsem tě poctil, jakou slávou a ctí jsem tě ověncil, jak jsem tě postavil jen málo za anděly a jak jsem ti všechno položil k nohám. Měj na paměti nejen, co jsem ti učinil, ale jaké utrpení a jakou pohanu jsem pro tebe snášel. A řekni sám, zdali se ke mně nechováš nespravedlivě, když mne nemiluješ. Vždyť kdo tě miluje tak jako já? Což jsem to nebyl já, kdo tě stvořil? Což jsem to nebyl já, kdo tě vykoupil?

Zbav mě, Pane, mého kamenného srdce, zbav mě srdce tvrdého a neobřezaného a dej mi srdce nové, srdce z masa, srdce čisté. Ty, který srdce očišťuješ a očištěné miluješ, vezmi si mé srdce a zabydli se v něm, pevně je drž a naplň je, ty výšino nad mé výšiny a hlubino nad mé hlubiny. Ty vzore krásy, ty pečeti svatosti, přetvoř mé srdce podle svého obrazu; přetvoř mé srdce podle svého milosrdenství, *Bože, ty skálo mého srdce a můj podíle navěky*. Amen

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Pís 8,67; Jan 15,13

Silná jako smrt je láska. Její výheň je výheň ohně, plamen Hospodinův. * Zátopy vod nemohou uhasit lásku.

V. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život.

* Zátopy.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ozeáše

2,4ad.8-26

Izrael potrestaný za svou nevěru se vrátí k Bohu

Tak praví Hospodin:

»Obžalujte svou matku; obžalujte (ji),
ona není mou ženou
a já nejsem jejím mužem;
ať odstraní z tváře svá smilstva.

Proto jí zahradím
cestu trním,
vystavím zeď,
že nenajde své stezky.
Poběží za svými milenci,
ale nedostihne je,

bude je hledat, ale nenalezne.
Pak řekne: „Půjdu a vrátím se
ke svému prvnímu muži,
tehdy mi bylo lépe než nyní.“
Neuznala, že já
jí dal obilí, víno i olej,
a zahrnul ji stříbrem
i zlatem, z nichž udělali Bála.

Proto vezmu zpět
své obilí v jeho čas,
i své víno v jeho dobu,
odejmu svou vlnu a len,
které přikrývaly její nahotu.
Pak odhalím její ohanbí
před očima jejích milenců,
nikdo ji nevytrhne z mé ruky.
Učiním konec veškeré její radosti,
její slavnosti, novoluní
i její sobotě a všem jejím svátkům.
Zpustoším její vinice i fíkové (sady),
o nichž řekla: „Jsou mojí mzdou,
kterou mě obdařili moji milenci.“
Změním je v houštinu,
spase je divoká zvěř.
Potrestám ji za dny bálů,
kdy jim páčila kadidlo,
zdobila se kroužky a náhrdelníky,
kdy chodila za svými milenci
a na mě zapomněla
praví Hospodin.

Proto ji přemluví,
zavedu na poušť
a budu mluvit k jejímu srdci.
Ze stejného místa jí vrátím vinice
i údolí Achor, bránu naděje.
Bude poslušná
jak ve dnech své mladosti,
jako když vycházela z egyptské země.

V ten den
praví Hospodin
budeš ke mně volat: »Můj muži!«,
už ke mně nezvoláš: »Můj Bále!«

Jména bálů odejmu z jejich úst,
 nebude se už pamatovat na jejich jména.
 V ten den sjednám pro ně smlouvu
 s divokou zvěří, s nebeským ptactvem
 i s drobnou zvířenou země.

Luk, meč a válku
 vyhladím ze země
 a dám jim uléhat v bezpečí.

Navěky se s tebou zasnoubím,
 zasnoubím se s tebou spravedlností a právem,
 milosrdenstvím a slitováním.
 Zasnoubím se s tebou věrností,
 a tak poznáš Hospodina.

V ten den vyslyším
 praví Hospodin
 vyslyším nebesa
 a ta vyslyší zemi.
 Země vyslyší
 obilí, víno a olej
 a ty vyslyší Jizreele.
 Zasadím si ho do země
 a smiluji se nad (dcerou,
 která byla nazvána) ‚Bez milosrdenství‘;
 (synu, který byl nazván) ‚Nejsi můj lid‘,
 řeknu: ‚Jsi můj lid!‘
 a on odpoví: ‚Ty jsi můj Bůh!‘

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 19,7.9; Oz 2,22

Nadešla Beránkova svatba, jeho nevěsta se připravila. * Blaze těm, kdo jsou pozváni k Beránkově svatební hostině.

V. Zasnoubím se s tebou věrností, a tak poznáš Hospodina. * Blaze.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Duchovní píseň« od svatého Jana od Kříže, kněze

Zasnoubím se s tebou navěky

Duše s Bohem spojená a v Boha přetvořená dýchá v Bohu a k Bohu zvláštním vznešeným dechem, podobným tomu, jímž dýchá sám v sobě Bůh, který v té duši přebývá, jako její vzor. Toto, jak to já chápu, chtěl vyslovit svatý Pavel, když říká: *Protože jste synové, poslal Bůh do vašich srdcí Ducha svého Syna, který volá: Abba, Otče.* Tak tomu bývá u dokonalých lidí.

Není divu, že je duše něčeho tak vznešeného schopna: dá-li jí Bůh milost dospět k jednotě, jež se podobá Božímu spojení v nejsvětější Trojici, proč bychom nemohli uvěřit, že duše je s to myslet, poznávat a milovat v Trojici a spolu s touto Trojicí způsobem podobným samému Bohu, byť jen skrze účast, neboť to v ní působí sám Bůh?

Ale jak se to děje, nemůže žádná moc ani moudrost vyjádřit jinak než poukazem na to, jak nám Boží Syn tento vznešený stav a postavení sám vyprosil a zasloužil, že jsme se totiž stali *Božími syny*. Prosil přece Otce: *Otče, chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal. Aby tak ve spojení se mnou vykonali totéž, co já. A dále řekl: Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne; ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mi poslal. A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno: já v nich a ty ve mně. Tak ať i oni jsou v dokonalé jednotě, aby svět poznal, že ty jsi mé poslal a žes je miloval, jako jsi miloval mne.*

Děje se to tak, že s nimi Otec sdílí tutéž lásku, kterou sdílí se Synem, i když ne podle přirozenosti jako se Synem, nýbrž skrze sjednocení a přetvoření láskou. Nemáme to tedy chápat tak, jako by tu Syn říkal Otcí, aby všichni svatí byli jedno svou podstatou a přirozeností, jako jsou jedno Otec a Syn; znamená to pouze, aby byli jedno spojením lásky, jako jsou spojením v lásce jedno Otec se Synem. Takže se duším dostává darem spoluúčasti všeho toho, co Otcí a Synu patří z přirozenosti: jsou tedy skrze účastenství skutečně bohy, protože se Bohu podobají a mají s ním podíl.

Proto říká Petr: *Milost vám a pokoj kéž se rozhojní poznáním Boha a Ježíše, našeho Pána. Jeho božská moc nám darovala všechno, (co potřebujeme) pro dosažení spásy a bohabojného života, totiž tím, že poznáváme toho, který nás povolal, (aby se projevila) jeho moc a sláva. A proto jsme od něho dostali vzácná a nesmírná přislíbení: abyste tím měli účast na božské přirozenosti. Aby se duše opravdu podílela na díle Trojice v této výše řečené jednotě, to je v plnosti možné jistě jen v budoucím životě; ale už v tomto životě může člověk zakusit nevšední náznak toho a přímou předchuť.*

Co však děláte, vy duše, stvořené k tomu, abyste užívaly takových nesmírných darů? Kam to obracíte své úsilí? Slepota Adamových dětí je věru k pláči; ačkoli je zaplavuje tolik světla, nic nevidí a vůči tak mocnému volání jsou naprosto hluchí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 3,1.2

Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil: * nejen že se smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme.

V. Víme, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. * Nejen.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ozeášě

5,15d-7,2

Obrácení, není-li upřímné, zůstane bez užitku

Tak praví Hospodin:

»V soužení budou toužit po mně:

„Nuže, vraťme se k Hospodinu:

on (nás) rozdrásal a on nás uzdraví,

on (nás) zranil a on nás obváže!

Po dvou dnech nám vrátí život,

třetího dne nás vzkřísí,

před jeho tváří budeme žít.

Poznávejme Hospodina,

snažme se ho poznat!

Jako jitřenka jistě vysvitne,

přijde k nám jako déšť raný,

jako déšť pozdní, který zavlaží zemi.‘

Co mám dělat s tebou, Efraime,

co mám dělat s tebou, Judo?

Vaše láska je jak ranní mráček,

jako rosa, která záhy mizí.

Proto jsem je otesával skrze proroky,

zabíjel slovy svých úst,

ale má spravedlnost vyjde jak světlo,

protože chci lásku, a ne oběť,

poznání Boha (chci) víc než celopaly.

Oni však v Admě porušili smlouvu,
tam se mi zpronevěřili.

Městem zločinců je Gilead,

potřísněné krví.

Jako lupiči, kteří číhají na chodce,

je tlupa kněží;

vraždí na cestě ty, kdo jdou do Sichemu,

věru, páchají hanebnost.

V Izraelově domě jsem viděl strašnou věc:

Efraim tam smilní, poskvrnil se Izrael.

Také pro tebe, Judo, je připravena žeň,
až změním osud svého lidu.

Když jsem chtěl Izraele léčit,
ukázala se nepravost Efraima
a neřest Samaří,
protože páchají podvod;
vloupává se zloděj,
lupičské bandy přepadají na ulici.

Nemyslí na to,
že pamatuji na všechny jejich neřesti.
Kolem nich jsou nyní jejich zločiny,
jsou před mou tváří.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 9,13; Oz 6,6.4

Jděte a naučte se, co znamená: * Chci lásku, a ne obět, poznání Boha
chci víc než celopaly.

V. Vaše láska je jak ranní mráček, jako rosa, která záhy mizí. * Chci
lásku.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje, biskupa

Chci lásku, a ne obět

Bůh nežádal od svého lidu oběti ani celopaly, ale víru, poslušnost a spravedlnost, a to pro jeho spásu. U proroka Ozeáše, aby je poučil o své vůli, řekl: *Chci lásku, a ne obět, poznání Boha (chci) víc než celopaly.* I náš Pán to připomínal, když řekl: *Kdybyste věděli, co znamená: Milosrdenství chci, a ne obět, neodsuzovali byste nevinné.* Tím vydal svědectví, že proroci zvěstovali pravdu, a ostatní usvědčil z jejich zaviněné nevědomosti.

Svým učedníkům dal také radu, aby přinášeli Bohu prvotiny z jeho stvoření; ne že by to Bůh potřeboval, ale aby oni sami nebyli neplodní a nevděční. A proto také vzal jednu ze stvořených věcí, chléb, vzdal díky a řekl: *To je mé tělo.* Podobně vzal z toho stvoření, jež je kolem nás, také kalich, vyznal, že je to jeho krev, a poučil nás, že je to nová obět Nového zákona. Tu pak přijala od apoštolů církev a po celém světě ji přináší Bohu, tomu, který nám dává pokrm, jako prvotiny svých darů v Novém zákoně.

O tom již předpověděl Malachiáš, jeden ze dvanácti proroků: *Nemám ve vás zalíbení, praví Hospodin zástupů, nepřijmu oběť z vašich rukou. Neboť od východu slunce až na západ je veliké moje jméno mezi pohany a na každém místě se obětuje a přináší mému jménu oběť čistá, vždyť veliké je moje jméno mezi pohany, praví Hospodin zástupů.* Tím jasně naznačil, že původní lid přestane přinášet Bohu oběti, ale také že mu bude přinášena oběť na každém místě, a to oběť čistá, a že jeho jméno bude oslavováno mezi národy.

A čím je to jméno, které je oslavováno mezi národy? Je to jméno našeho Pána, skrze něhož je oslaven Otec, a je oslaven i člověk. Protože však je to jméno jeho vlastního Syna, a to jméno mu dal on, nazývá jeho jméno svým. Je to jako kdyby král namaloval obraz svého syna. Právem může říkat, že ten obraz je jeho, a to z dvojího důvodu: jednak proto, že je to obraz jeho syna, a také proto, že ho vytvořil on sám. Tak je tomu i se jménem Ježíše Krista, které je v církvi oslavováno po celém světě. Toto jméno tedy Otec prohlásil za své, protože je to jméno jeho Syna a protože ho sám vytvořil a dal ke spáse lidí.

Jelikož tedy jméno Syna patří i Otci a jelikož církev na každém místě přináší skrze Ježíše Krista oběť všemohoucímu Bohu, z tohoto obojího ohledu se správně říká: *Na každém místě se obětuje a přináší mému jménu oběť čistá.* Kadidlem pak nazývá Jan ve Zjevení modlitby svatých.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 22,9.20; Př 9,5

To je mé tělo, které se za vás vydává; tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá, praví Pán. * To konejte na mou památku.

V. Pojdte, můj pokrm jezte, víno, mnou nalité, pijte. * To konejte.

19. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ozeášě

11,1–11

Boží milosrdenství se neztrácí

Tak praví Hospodin:

»Když byl Izrael ještě chlapcem, zamiloval jsem si ho,
z Egypta jsem povolal svého syna.
Čím více jsem je volal,
tím více se ode mě vzdalovali;
obětovali bálům,
pálili kadidlo modlám.
Já jsem Efraima učil chodit,
bral jsem je na svá ramena,
ale nechtěli uznat, že jsem se o ně staral.
Pouty laskavosti jsem je táhl,
provazy lásky;
byl jsem k nim jako ti, kdo zdvihají dítě ke svým tvářím,
a skláněl jsem se k němu, abych mu dal najíst.

Vrátí se do egyptské země,
Asyr bude jeho králem,
protože se nechtěli obrátit!
V jeho městech bude řídit meč,
vyhubí jeho mluvky
a zhltná je kvůli jejich záměrům.

Můj lid se chystá mě opustit,
volají ho k výšinám, ale přitom ho nezdvihají.
Jak bych tě mohl vydat napospas, Efraime?
Mám se tě zříci, Izraeli?
Jak bych tě mohl vydat jako Admu,
naložit s tebou jako se Seboimem?
Obrací se ve mně srdce,
rozněcuje i soucit.

Nebudu jednat podle žáru svého hněvu,
nezničím znovu Efraima,
neboť jsem Bůh, a ne člověk,
jsem svatý uprostřed tebe,
a nevzplanu hněvem.

Půjdou za Hospodinem;
ozve se lvím hlasem,
neboť vydá svůj řev,
a se strachem přijdou synové od západu.
S bázní přilétnou jak ptáče z Egypta,
jako holub z asyrské země;
usadím je v jejich domech«
praví Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Oz 11,8.9; Jer 31,3

Obrací se ve mně srdce, rozněcuje i soucit. * Nebudu jednat podle žáru svého hněvu, neboť jsem Bůh, a ne člověk.

V. Věčnou láskou jsem tě miloval, proto jsem ti zachoval smilování. * Nebudu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Výkladu o Boží prozřetelnosti« od svatě Kateřiny Sienské, pan-ny*V poutech lásky*

Můj nejsladší Pane, obrať laskavě své milosrdné oči na tento lid, a také na tajemné tělo své církve. Neboť větší sláva vzejde tvému svatému jménu, když ušetříš tak veliké množství svých tvorů, než když odpustíš jenom mně ubohé, která jsem tolik urazila tvou velebnost. Jak bych se mohla těšit z toho, že užívám života, kdyby tvůj lid byl ve smrti? A kdybych viděla, že tvá nejmilejší snoubenka tone v temnotách hříchů pro chyby mé i chyby jiných tvých tvorů?

Chci tedy a jako zvláštní milost si vyprošuji to, co chtěla ona nesmírná láska, která tě pohnula k tomu, abys stvořil člověka jako svůj obraz, podle své podoby. Kladu si otázku, co nebo kdo byl příčinou, že jsi dal člověku tak velkou důstojnost? Jistě to byla jediné tvá nesmírná láska, s níž jsi sám v sobě pohlížel na své stvoření a zamiloval si je. Jasně však poznávám, že pro svůj hřích právem pozbylo důstojnosti, kterou jsi ho obdařil.

Stejná láska tě však pohnula k tomu, žes chtěl lidské pokolení opět se sebou smířit, a protos nám dal slovo svého jednorozeného Syna. Ten se stal naším skutečným zprostředkovatelem, prostředníkem mezi námi a tebou, naší spravedlností. Neboť sám na sobě nesl a potrestal všechny naše nepravosti a hříchy, z poslušnosti, kterous mu ty, věčný Otče, uložil, když z tvého rozhodnutí na sebe vzal naše lidství. Jaká to hlubina nezměrné lásky! Které srdce by mohlo být tak tvrdé, že by zů-

stalo nedotčeno a nebylo ani trochu raněno, když vidí, jak taková vznešenost sestoupila do takového propastného ponížení, jakým je naše lidská přirozenost?

My jsme tvým obrazem a ty jsi obrazem naším, pro spojení, do něhož jsi v člověku vstoupil, když jsi věčné božství zahalil ubohým mrakem Adamova těla, narušeného hříchem. Jak k tomu mohlo dojít? Jenom tvá nevýslovná láska to způsobila. Nuže pro tuto nesmírnou lásku pokorně prosím tvou velebnost ze všech sil své duše: Prokaž milostivě svým ubohým tvorům milosrdenství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 101 (100), 13

O dobrotivosti a spravedlnosti chci zpívat, tobě, Hospodine, chci zahrát. * Chci se ubírat cestou bezúhonnou, kdy ke mně přijdeš?

V. Chci kráčet v nevinnosti srdce ve svém domě. * Chci.

EVANGELIUM

VIZ STR. 517

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ozeáš

14,2-10

Výzva k obrácení a příslib záchrany

Tak praví Hospodin:

»Vrať se, Izraeli, k Hospodinu, svému Bohu, neboť jsi padl pro svou nepravost.

Vezměte s sebou slova (modlitby)

a obraťte se k Hospodinu;

řekněte mu: ‚Odpusť každou nepravost

a laskavě přijmi,

když ti budeme obětovat plod svých rtů.

Asýrie nás nezachrání,

na koně nevsedneme,

nebudeme už říkat ‚Bohové naši!‘

dílu svých rukou,

poněvadž sirotek najde u tebe slitování.«

»Zhojím jejich zradu,

milovat je budu velkodušně,

neboť můj hněv se od nich odvrátí.

Rosou budu Izraeli,

vykvete jak lilie

a jak Libanon vyžene své kořeny.

Rozprostřou se jeho ratolesti,
jak oliva se bude skvít,
jak Libanon bude vonět.

Vrátí se a v mém stínu budou bydlet,
obilí budou pěstovat,
vyraší jak réva,
budou mít věhlas jak libanonské víno.

K čemu budou Efraimu modly?
Vyslyším ho a shlédnu na něj,
jsem zeleným cypřišem,
ode mě je tvůj plod.

Kdo je moudrý, kéž tomu porozumí,
kdo má důvtip, ať to pozná!
Přímé jsou Hospodinovy cesty,
spravedliví po nich krácejí,
bezbožní však na nich padnou.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Oz 14,5; Jl 4,21

Zhojím jejich zradu, milovat je budu velkodušně, * neboť můj hněv se od nich odvrátí.

V. Jejich krev pomstím, bez trestu ji neponechám. * Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O vtělení Páně« od biskupa Theodoreta z Kyrrhu

Milovat je budu velkodušně

Velkodušně kráčí Ježíš vstříc utrpením, jež o něm byla v Písmu předpověděna. Často se o nich již dříve zmiňoval svým učedníkům; Petra, který s nelibostí poslušal zvěst o utrpení, pokáral, a ukazoval, že spása světa se uskuteční právě skrze utrpení. Proto také těm, kdo k němu přicházeli, ukazoval na sebe a říkal: *Já jsem ten, kterého hledáte*. A když byl obžalován, neodporoval, a i když se mohl skrýt, neučinil to, ačkoli jindy nejednou unikl léčkám, které mu nastrojili.

Dokonce oplakává Jeruzalém, který neuvěřil, a tím na sebe přivolával záhubu a předpovídá naprosté zničení kdysi tak věhlasnému chrámu. Trpělivě také snáší, když ho tluče do hlavy člověk porobený dvojím otroctvím. Byl zpolíčkován, tupen, ztýrán a zbičován a nakonec přivezen na kříž, připustil, aby z obou stran byli společníky jeho trestu lupiči, byl připočten k vrahům a zločincům, sklídlil ocet a žluč z nedobrého vinohradu, byl ověnčen trním místo révových ratolestí a hroznů, byl posmíván v purpurovém rouše, byl bit rákosovým prutem, dal si kopím probodnout bok a nakonec byl odnesen do hrobu.

To všechno tedy vytrpěl, když usiloval o naši spásu. Zatímco totiž všichni, kdo sloužili hříchu, podléhali trestům za hřích, jemu byl každý hřích cizí, on prošel cestou veškeré spravedlnosti; přesto vzal na sebe trest příslušející hříšníkům a skrze kříž zrušil výrok dávné kletby. *Křtus totiž, praví Pavel, nás vykoupil z kletby zákona tím, že ono prokletí vzal na sebe za nás. Stojí totiž v Písmu: Proklet je každý, kdo visí na dřevě.* Trním pak učinil konec trestům Adamovým. Ten přece uslyšel poté, co se dopustil hříchu: *Zlořečená bud země kvůli tobě, trní a bodláči ti bude plodit.*

Se žlučí přijal hořkost a tíhu smrtelného lidského života plného utrpení, s octem přijal lidskou proměnu k horšímu a sám daroval lidem návrat k lepšímu. Purpurovým rouchem naznačil vlastní královskou moc, rákosovým prutem ukázal slabost a chatrnost moci ďáblovy. Políčkem zvěstoval naši svobodu, neboť bezpráví, tresty a rány, jež náležely nám, vzal na sebe on.

Měl otevřený bok, podobně jako Adam; avšak nevyšla z něho před naše zraky žena, která svým poblouzením přivodila smrt, nýbrž pramen života, který dvojím proudem oživuje svět: jeden proud nás ve křtu obnovuje tak, že se odíváme rouchem nesmrtelnosti, druhý nás od narození živí z Božího stolu jako mléko kojenice.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 53,5; 1 Petr 2,24

Byl proboden pro naše nepravosti, rozdrcen pro naše zločiny, tížily ho tresty pro naši spásu, * jeho rány nás uzdravily.

V. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. * Jeho rány.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Micheáše

3,1–12

Jeruzalém se změní v trosky pro hříchy svých knížat

»Slyšte, Jakubova knížata,
vůdcové domu Izraele:
Nemáte vy znát právo?«
Nenávidíte dobro, ale milujete zlo.
Stahujete (z lidu) kůži
a maso z jejich kostí.
To vy požíváte maso mého lidu
a stahujete z něho kůži;
lámete mu kosti,

sekáte ho jako pečení v hrnci
 a jako maso uvnitř kotle.
 Tehdy budou volat k Hospodinu,
 a nevyslyší je,
 v tu dobu před nimi skryje svou tvář
 kvůli zločinům, kterých se dopustili.

Tak praví Hospodin o prorocích,
 kteří svádějí můj lid:
 Když mají do čeho kousat,
 mluví o pokoji,
 ale tomu, kdo jim nic do úst nedá,
 vyhlašují svatou válku.

Proto budete mít noc bez vidění
 a temnoty bez věštění;
 nad proroky zapadne slunce
 a den se nad nimi zatmí.
 Stydět se budou jasnovidci,
 zahanbí se věštcí,
 všichni si zahalí vousy,
 neboť Bůh neodpoví.
 Já však jsem naplněn
 silou Hospodinova ducha,
 spravedlností a statečností,
 abych vyčítal Jakobovi jeho zločin
 a Izraeli jeho hřích.

Slyšte to, knížata Jakubova domu,
 vůdcové domu Izraele,
 vy, kteří si ošklíváte právo
 a překrucujete všechno, co je přímé.
 Krví budetejete Sión,
 Jeruzalém nepravostí!
 Jeho knížata soudí za úplatek,
 jeho kněží učí za mzdu,
 jeho proroci věští za stříbro
 a (přitom) spoléhají na Hospodina:
 »Copak Hospodin není mezi námi?
 Nás nemůže stihnout nic zlého!«
 Proto kvůli vám
 bude Sión orán jako pole,
 Jeruzalém se změní v trosky
 a chrámová hora ve výšinu (porostlou) lesem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 79 (78), 1; Dan 3,42.29

Bože, pohané vtrhli do tvého dědictví, poskvrnili tvůj svatý chrám, Jeruzalém proměnili v trosky. * Jednej s námi podle své laskavosti, podle množství svého milosrdenství.

V. Zhřešili jsme, špatně jsme jednali, když jsme od tebe odpadli. * Jednej.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O vtělení Páně« od biskupa Theodoreta z Kyrrhu*Jeho rány nás uzdravily*

Utrpení našeho Spasitele jsou našimi léky. Poučuje nás o tom prorok, když volá: *Sám nese naše hříchy, za nás trpí bolestmi; my jsme se ovšem domnívali, že to jsou jeho strasti, rány a trápení, a zatím byl raněn pro naše hříchy a rozdrčen byl pro naše zločiny; tížily ho tresty pro naši spásu, jeho rány nás uzdravily. Všichni jsme bloudili jako ovce; proto byl jako ovce veden na smrt a jako beránek, který mlčí před střihačem.*

Když pastýř vidí, že se mu ovce rozeběhly, vezme jednu ze stáda a vede ji na pastvu, která se mu líbí, a tím za sebou přitáhne ty ostatní. A stejně tak i Bůh Slovo: když viděl, že lidské pokolení zabloudilo, vzal na sebe podobu služebníka, spojil ji se sebou, jejím prostřednictvím k sobě přitáhl veškerou lidskou přirozenost a přivedl na Boží pastviny ovce, které byly odkázány na špatnou pastvu a nechány napospas vlkům.

Proto vzal náš Spasitel na sebe naši přirozenost, proto Kristus Pán podstoupil spásná muka, nechal se poslat na smrt a uložit do hrobu. Zrušil onu dávnou, věky trvající vládu a těm, kdo byli svázáni s porušitelností, slíbil neporušitelnost. Obnovil zbořený chrám a probudil jej k novému životu, mrtvým očekávajícím jeho vzkříšení potvrdil pravdivost a jistotu svých zaslíbení.

Ano, praví, právě tak, jako se lidské přirozenosti, kterou jsem přijal od vás, dostalo přijetím božství a ve sjednocení s ním slavného vzkříšení, takže odložila pomíjivost a utrpení a vešla do neporušitelnosti a nesmrtnosti, i vy budete zbaveni tíživého otroctví smrti, odvrhnete pomíjivost s utrpením a vstoupíte do stavu, v němž nebude pro utrpení místo.

Proto také prostřednictvím apoštolů poslal Kristus všem lidem dar křtu. *Jděte tedy, praví, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.* Křest je jakýsi náznak a obraz

smrti Páně. *Jestliže jsme srostli, říká Pavel, s jeho Synem tak, že jsme mu podobní ve smrti, budeme mu tak podobní i ve vzkříšení.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 10,15.18.17

Dávám svůj život za své ovce. * Nikdo mi ho nemůže vzít, ale dávám ho sám od sebe.

V. Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život. * Nikdo.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Micheáše

4,1-7

Národy vystoupí na Hospodinovu horu

Tak praví Hospodin:

»Stane se v posledních dnech:

Pevně bude stát hora s Hospodinovým domem
na vrcholu hor,
vyvýšena nad pahorky.

Budou k ní proudit národy,
budou k ní putovat četné kmeny a řeknou:
,Vzhůru, vystupme na Hospodinovu horu,
do domu Jakubova Boha!
Ať nás naučí svým cestám,
choďme po jeho stezkách!‘

Ze Siónu vyjde nauka,
z Jeruzaléma Hospodinovo slovo.
Soudit bude mnoho národů,
rozsuzovat mocné daleké kmeny
po dlouhou, předlouhou dobu,
že zkují své meče v radlice
a svá kopí ve vinařské nože.
Nezdvihne již meč národ proti národu,
válce se již nebudou učit.

Každý bude sedět pod svým vinným kmenem,
pod svým fikovníkem,
nikdo nebude šířit strach,
řekla to ústa Hospodina zástupů.

Všechny národy budou chodit
ve jménu svého boha,
my však budeme chodit ve jménu Hospodina,
našeho Boha, navěky a navždy.

,V ten den praví Hospodin
shromáždím chromou (jeruzalémskou dceru),
seberu tu, kterou jsem vyhnal,
i tu, s níž jsem jednal tvrdě.
Z chromé učiním pozůstalý lid,
z vyčerpané mocný národ.⁴
Hospodin jim bude vládnout na síónské hoře
od této doby až navěky.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mich 4,2; Jan 4,25

Vzhůru, vystupme na Hospodinovu horu, do domu Jakubova Boha! *
On nás naučí svým cestám, choďme po jeho stezkách!

V. Přijde Mesiáš, nazvaný Kristus. Až přijde, oznámí nám všechno. *
On nás.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustína, biskupa, na žalmy

Pojďte, vystupme na horu Páně

*Jak jsme to slýchali, tak jsme to viděli. Šťastná jsi, Církvi, žes jindy slýchala a jindy uviděla. Slýchala v zaslíbeních, uviděla, když se to stalo. Slýchala v proroctvích, uviděla v evangeliu. Neboť všechno, co se nyní naplňuje, bylo dříve předpověděno. Nuže pozvedni oči a rozhlédni se po světě. Pohlédni, tvé dědictví sahá až do konců země. Pohléd, jak se naplňuje, co bylo řečeno: *Všichni králové země se mu budou klanět, všechny národy mu budou sloužit.* Pohléd, jak se již naplnilo, co bylo řečeno: *Ukaž se ve své vznešenosti na nebesích, Bože, nad celou zemí nechť je tvá sláva.* Pohléd na toho, jehož nohy i ruce byly přibity hřeby, a když visel na kříži, mohli počítat jeho kosti, na toho, o jehož oděv házeli los. Pohléd, jak ten, kterého tehdy viděli na kříži, nyní vládne. Pohléd, jak ten, kterým pohrdali, když chodil po zemi, nyní sedí na nebesích. Pohléd, jak se naplňuje ono: *Rozpomenou se, k Hospodinu se obrátí všechny končiny země, před ním se skloní všechna lidská pokolení.* A když to vidíš, zvolej radostně: *Jak jsme to slýchali, tak jsme to viděli.**

Právem volají k Církvi z pohanických národů: *Slyš, dcero, pohléd a zapomeň na svůj národ, na svůj otcovský dům.* Slyš a pohléd; nejdřív uslyšíš, co nevidíš, potom uvidíš, co jsi slyšela. *Slouží mně lid, který jsem neznal, poslouchají mě na jediné slovo.* Jestliže někdo uposlechl na jediné slovo, tedy neviděl. A co to znamená: *Ti, kterým se o něm nic neřeklo, uvidí; a ti, kteří neslyšeli, porozumějí?* Ti, ke kterým proroci poslání nebyli, ti se doslechli a porozuměli prorokům jako první; ti, kteří zprvu neuslyšeli, slyšeli později a žasli. Ale ti, ke kterým byli proroci

posláni, měli sice stále v rukou svatě knihy, ale pravdu nechápali, měli desky zákona, ale dědictví nedostali. Kdežto my, *jak jsme to slýchali, tak jsme to viděli.*

V městě Hospodina zástupů, v městě našeho Boha. Tam jsme slýchali a tam jsme uviděli. *Bůh mu dává věčné trvání.* Ať se nevynáší nikdo, kdo říká: *Tady je Kristus, nebo: Tam je;* kdo to říká, svádí k rozdělení. Bůh však zaslíbil jednotu; králové jsou spojeni v jedno, ne rozdělení roztržkami. *Že by toto město, které zahrnuje celý svět, mohlo být někdy vyvráceno? Kdepak: Bůh mu dává věčné trvání.* Když je Bůh upevnil navěky, proč se bojíš, že by nebeská klenba mohla spadnout?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lv 26, 11–12; 2 Kor 6, 16

Nebudu se vás štítit a učiním si mezi vámi příbytek. * Budu procházet mezi vámi a budu vaším Bohem a vy budete mým lidem.

V. Vy jste chrám živého Boha. Bůh totiž řekl: * Budu.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Micheáše

4, 14–5, 7

Mesiáš, původce pokoje

Tak praví Hospodin:

»Nyní se drásej, rozdrásaná dcerolo!

Sevřeli nás obležením,

holí bijí do tváře

soudce Izraele!

A ty, Betléme Efratský,

maličký jsi mezi judskými rody,

z tebe mi vyjde

ten, který bude vládcem v Izraeli;

jeho původ je od pradávna,

od věčnosti.

Proto je (Hospodin) opustí

až do doby, kdy rodička porodí;

potom se zbytek jeho bratrů

vrátí k synům Izraele.

Bude stát a pást v Hospodinově síle,

ve velebnosti jména Hospodina, svého Boha,

oni pak budou požívat míru, neboť (jeho moc) se rozšíří

až do končin země.

On sám pak bude pokojem.

Jestliže Asyr vpadne do naší země,
jestliže bude šlapat v našich palácích,
postavíme proti němu sedm pastýřů,
osm vůdců lidu.

Mečem spasou asyrskou zemi,
kopími zemi Nimrodovu.
Zachrání před Asyrem,
až vnikne do naší země,
až bude šlapat po našem území.

Jakubův zbytek bude
uprostřed čtených národů
jako rosa od Hospodina,
jako déšť na rostlinách,
který nečeká na člověka
a nic nedoufá od lidských synů.
Jakubův zbytek bude mezi pohany,
uprostřed čtených národů
jako lev mezi zvířaty lesa,
jako lvíče mezi stádem bravu:
sotva přijde, rozdupává a roztrhává
zachránce není.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mich 5,1.3.4.; Zach 9,10

Betléme, z tebe mi vyjde ten, který bude vládcem v Izraeli, jeho původ je od pradávna, od věčnosti. Jeho moc se rozšíří až do končin země. * On sám pak bude pokojem.

V. Narodům ohlásí pokoj, bude vládnout od moře k moři.* On sám.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O křesťanské dokonalosti« od svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Máme v sobě Krista, on je náš pokoj a světlo

On je náš pokoj: obě dvě části (židy i pohany) spojil v jedno. Pochopíme-li, že Kristus je pokoj, pak i my sami budeme ukazovat, že tehdy právem nosíme Kristovo jméno, jestliže náš život bude zjevovat Krista pokojem, který je v nás. Kristus udělal konec nepřátelství, jak říká apoštol.. Nuže ani my je nechťejme v sobě znovu oživovat, nýbrž ukazujme, že je v našem životě mrtvé. Nepřátelství, které Bůh pro naši spásu tak slavně usmrtil, nebudeme k záhubě své duše opět oživovat hněvem

a zášti. Ty totiž neblaze působí, že nepřátelství, ač nadobro zahubené, procitne zase k životu.

Máme-li však v sobě Krista, který je pokoj, zahubíme i my v sobě nepřátelství, abychom to, čemu v jednotě s ním věříme, ve svém životě také zachovávali. On zbořil rozdělující zeď a dvojí v sobě samém spojil v jednoho nového člověka, a tak přinesl pokoj. A stejně i my přimějme k smíření nejen ty, kdo na nás dorážejí zvenčí, ale také všechny, kdo mezi námi samými vyvolávají sváry, aby už tělo nežádalo, co se přičí duchu, a duch, co se přičí tělu. Ale podřídme své příliš lidské uvažování Božímu zákonu, přebudujme se v jediného nového a pokojného člověka a staňme se ze dvou jedním, abychom tak nastolili sami v sobě pokoj.

Vždyť pokoj znamená soulad znesvářeného. Je-li tedy z naší přirozenosti odstraněn vnitřní boj, stáváme se i my sami pokojem, protože jsme sami v sobě smíření, a je na nás znát, že právem a skutečně nosíme Kristovo jméno.

Když pochopíme, že Kristus je pravé světlo, naprosto neslučitelné se lží, poučíme se tím zároveň, že je třeba, aby i náš život byl prosvětlen paprsky pravdivého Otce. A těmi paprsky slunce spravedlnosti jsou ctnosti, které z něho vyzařují, aby nás osvitily. Ony působí, že *odkládáme skutky temnoty a vedeme počestný život jako ve dne*. A skrze ně se také ten, kdo se zřekl skrytých hanebností a koná všechno na světle, sám stává světlem, takže svými činy svítí i druhým, jak je to světlu vlastní.

A když pochopíme, že Kristus je posvěcení, budeme se střežit všeho nesvatého a nečistého jednání i myšlení. Tak budeme ukazovat, že právem nosíme jeho jméno, neboť vyznáváme moc tohoto posvěcení nejen slovy, ale celým životem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,78.79

Navštívil nás ten, který vychází z výsosti, * aby uvedl naše kroky na cestu pokoje.

V. Aby zazářil těm, kdo žijí v temnotě a v stínu smrti. * Aby uvedl.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Micheáše

6,1–15

Hospodin soudí svůj lid

Slyšte, co mluví Hospodin!

»Vstaň, horám předlož svůj spor,

pahorky ať slyší tvůj hlas!«
Slyšte, hory, Hospodinovu při,
popřejte sluchu, základy země,
soudí se Hospodin se svým národem,
s Izraelem vede svůj spor.

»Lide můj, co jsem ti učinil,
v čem jsem tě unavil,
odpověz mi!

Vždyť jsem tě vyvedl z egyptské země,
z domu otroctví jsem tě vykoupil,
poslal jsem před tebou Mojžíše,
Aróna a Mirjam.

Lide můj, vzpomeň, prosím,
co zamýšlel Balak, moabský král,
a co mu odpověděl Bileam, syn Beorův;
(vzpomeň na svou cestu) od Sittim do Gilgalu,
abys poznal spravedlivé Hospodinovy soudy.«

»Co mám přinést Hospodinu,
s čím se mám sklonit před vznešeným Bohem?
Mám mu přinést zápalné oběti,
jednoroční býčky?

Má Hospodin zálibu v tisících beranů,
v desetitisících potoků oleje?
Mám mu dát za svůj zločin svého prvorozence,
plod svého života za hřích své duše?«

Človče, řeklo se ti, co je dobré,
co od tebe Hospodin žádá:
co jiného než jednat spravedlivě, milovat milosrdenství
a pokorně kráčet se svým Bohem.

Hospodinův hlas volá na město
a je moudré bát se tvého jména:
»Slyšte, (členové) kmene i městské shromáždění!

Mám snášet nespravedlivou měřici,
nenáviděnou hubenou míru?
Mám prohlásit falešnou váhu za správnou
i váček s podvodným závažím?
Boháči (města) jsou plní násilí,
lež mluví jeho obyvatelé,
v jejich ústech je lstivý jazyk.

Proto jsem tě začal bít,
chci tě zničit pro tvoje hříchy.
Budeš jíst, ale nenasytíš se,

špína bude v tvém nitru;
něco si uložíš stranou, ale nezachrániš,
a co zachrániš, vydám mečíl
Budeš rozsévat, ale nebudeš žnout,
budeš lisovat olivy, ale olejem se nebudeš mazat,
necháš kvasit mošt, ale víno nebudeš pít.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Mich 6,8; Žl 3 7 (36), 3

Víš, co je dobré, co Hospodin od tebe žádá. * Jednej spravedlivě, miluj milosrdenství a pokorně kráčeš se svým Bohem.

V. Doufej v Hospodina a čiň dobro, pak budeš přebývat v zemi a těšit se klidu. * Jednej.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Paciána, biskupa v Barceloně

Žijme novým životem v Kristu skrze Ducha svatého

Adamův hřích se přenesl na celý lidský rod, jak praví apoštol: *Skrze jednoho člověka přišel hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi.* A tedy také Kristova spravedlnost musí přejít na celý lidský rod. Tak jako Adam přivedl svým hříchem celé své pokolení do záhuby, tak je musí Kristus svou spravedlností obživit. To zdůrazňuje apoštol, když říká: *Jako se celé množství stalo neposlušností jednoho hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými. A jako hřích projevoval svou vládu tím, že působil smrt, tak zase milost začala uplatňovat svou moc tím, že dávala ospravedlnění, které vede k věčnému životu.*

A tu mi někdo může říci: »Jenže Adamův hřích přešel na potomky právem, protože se z Adama narodili. Ale cožpak jsme se narodili z Krista, abychom skrze něho mohli být spaseni?« Nemyslete na věci tělesné, hned uvidíte, jak se rodíme z Krista. V posledním čase přijal Kristus z Panny Marie zároveň s tělem i duši. A právě tu přišel spasit, tu nenechal v moci podsvětí, tu spojil se svým Duchem a přijal za vlastní. A to je svatba Páně, spojení v jedno tělo, aby se podle onoho velikého tajemství stali dva jedním tělem, Kristus a církev.

Z tohoto sňatku se rodí křesťanský lid, když na něj shůry sestupuje Duch svatý. K podstatě naší duše od počátku patří nebeská setba, která je do ní zaseta a přimíšena. Tak rosteme v matčiných útrobách, a když vyjdeme z jejího lůna, obživuje nás Kristus. Proto apoštol říká: *První Adam se stal živou bytostí, poslední Adam obživujícím duchem.* Tak nás Kristus v církvi rodí prostřednictvím svých kněží, jak rovněž

říká apoštol: *Stal jsem se vaším otcem v Kristu.* A tak Kristovo semeno, to jest duch Boží, vydává kněžskými rukama nového člověka, vyšlého z lůna matky a zrozeného v křestním prameni. A víra je přitom jako svědek.

Musíme tedy Krista přijmout, aby mohl rodit, neboť tak to říká apoštol Jan: *Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi.* To se však nemůže stát jinak než ve svátosti křtu skrze koupel, křížmo a biskupa. Křestní koupelí se totiž smývají hříchy, pomazáním se zase vlévá Duch svatý, a obojího se nám dostává z ruky a úst biskupa. Tak se celý člověk znovu rodí a obnovuje v Kristu: *Jako Kristus vstal z mrtvých, tak i my teď musíme žít novým životem;* to znamená odložit chyby starého člověka a začít žít novým způsobem v Kristu skrze Ducha svatého.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 5,19.21; 1 Jan 4,10

Jako se celé množství stalo neposlušností jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými. * Jako hřích projevoval svou vládu tím, že působil smrt, tak zase milost začala uplatňovat svou moc tím, že dávala ospravedlnění, které vede k věčnému životu skrze Ježíše Krista.

V. Bůh poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy. * Jako.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Micheáše

7,7-20

Boží lid očekává odpuštění hříchů a záchranu

Já vyhlížím Hospodina,
čekám na Boha své spásy,
můj Bůh mě vyslyší!

Neraduj se ze mne, má nepřítelkyně,
jestliže jsem padl, (zase) vstanu;
i když sedím v temnotě,
Hospodin je mé světlo.
Snesu Hospodinův hněv,
neboť jsem zhřešil proti němu;
až se mé pře ujme,
zjedná mi právo,
přivede mě na světlo,
uzřím jeho spravedlnost.
Má nepřítelkyně to uvidí,

hanba pokryje
tu, která si říká:

»Kdepak je Hospodin, tvůj Bůh?«

Budou se na ní pást mé oči,
nyní bude rozdupána
jako bláto na ulicích!

Přijde den, kdy budou vystavěny tvé hradby,
v ten den budou tvé hranice rozšířeny.

V ten den se bude k tobě chodit
od Asýrie až k Egyptu,
od Egypta až k Řece,
od moře k moři
a od hory k hoře.

Ale země se stane pouští
kvůli svým obyvatelům,
pro ovoce jejich skutků.

Pas, (Hospodine, pastýřskou) holí svůj lid,
stádce, které vlastníš,
ty, kteří přebývají v lesní samotě,
uprostřed úrodných krajin;
ať se pasou v Bašanu, v Gileadu
jako za pradávných časů.

Ukaž nám divy (své moci),
jako za dnů, když jsi vycházel z Egypta.

Pohané to uvidí a zastydí se
pro všechno své násilnictví;
položí si ruku na ústa
a jejich uši ohluchnou.

Jako had budou lízat prach,
jako zemští plazi.

S třesením vylezou ze svých tvrzí
k Hospodinu, našemu Bohu
budou se bát a před tebou strachovat.

Který bůh je ti podoben?

Zbytku svého dědictví odpouštíš nepravost,
promíjíš hřích.

Netrváš na svém hněvu navěky,
spíše máš zálibu v milosrdenství.

Znovu se smiluješ,
nebudeš dbát na naše viny,
všechny naše hříchy svrhneš do mořských propastí.

Jakubovi ukážeš věrnost,
Abrahámovi svoji přízeň,
jak jsi přísahal našim otcům
od pradávných časů.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Žid 10,37; Mich 7,19

Přijde ten, který má přijít, a neomešká se; už nebude třeba se bát. * On je náš spasitel.

V. Nebude dbát na naše viny, všechny naše hříchy svrhne do mořských propastí. * On je.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Paciána, biskupa v Barceloně

Kdo je, Bože, podoben tobě, který ničíš nepravost?

Jako jsme nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země, tak nesme i podobnost s tím, který je z nebe. Neboť první člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe. Budeme-li to činit, moji milí, již tedy nezemřeme. I když se toto naše tělo rozpadne, budeme žít v Kristu, jak on sám říká: Kdo věří ve mne, i když umřel, bude žít.

Ostatně na základě svědectví samého Pána máme jistotu, že Abrahám, Izák a Jakub i všichni Boží svatí žijí. Neboť Pán o nich říká: Oni všichni však žijí. Vždyť Bůh je Bohem živých, ne mrtvých. A apoštol o sobě říká: *Pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Mám touhu zemřít a být s Kristem.* A jinde: *Dokud jsme v tomto těle, jsme jako v cizině, daleko od Pána. V nynějším stavu totiž jen věříme, ale dosud ho nevidíme.* To tedy znamená, že věříme, milovaní bratři. Ostatně: *Máme-li naději jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí.* Pozemský život mají, jak sami vidíte, i dobytek, šelmy a ptáci stejně jako my, anebo dokonce delší. Vlastní člověku je však to, co mu dal Kristus skrze Duchu svatého, to jest věčný život, jestliže už ovšem nehřešime. Neboť tak jako zlými činy smrt přivoláváme, ctností jí unikáme; takže zlými činy se život ztrácí, ctností se uchovává. Neboť *odplata za hřích je smrt, dar Boží však je věčný život v Ježíši Kristu, našem Pánu.*

On to je, kdo nás vykupuje, neboť nám odpustil všechny hříchy, jak praví apoštol, *zrušil dlužní úpis o neposlušnosti, který svědčil proti nám, nadobro ho zničil tím, že ho přibil na kříž, vyšel z těla, mocnosti (pekla) vystavil potupě a nad nimi triumfoval.* Osvobodil zajaté a zlomil naše pouta, jak řekl kdysi David: *Hospodin zjednává právo utlačeným, Hospodin vysvobozuje vězně, Hospodin otvírá oči slepým.* A jinde: *Rozvázal jsi moje pouta, přinesu ti oběť díky.* Byli jsme tedy zbaveni pout,

a to když jsme skrze svátost křtu přijali Pánovo znamení; osvobodila nás Kristova krev a Kristovo jméno.

Ano, moji milí, jednou jsme omýváni, jednou osvobozováni, jednou přijímáni do nesmrtelného království. Jedinkrát *jsou šťastni ti, jimž byly odpuštěny nepravosti a jejichž hříchy jsou přikryty*. Pevně si proto držte, co jste přijali, šťastně to uchovávejte a už nehřešte. Zachovejte se od nynějška čistí a neposkvrnění až do dne Páně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,47.49; Kol 3,9.10

První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe.

* My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země. Stejně tak ponese i podobnost s tím, který je z nebe.

V. Svlečte ze sebe člověka starého a oblečte člověka nového, který se obnovuje k správnému poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. * My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země. Stejně tak ponese i podobnost s tím, který je z nebe.

20. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáš

6,1–13

Izaiáš povolán za proroka

Toho roku, kdy zemřel král Uzijáh, viděl jsem sedět Pána na vysokém a vznešeném trůnu, lem jeho (roucha) naplňoval svatyni. Nad ním stáli serafové. Každý měl šest křídel: dvěma si zastíral tvář, dvěma si zastíral nohy a dvěma létal. Jeden volal na druhého: »Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.«

Čepy prahů se chvěly tímto voláním a dům se naplnil dýmem.

Tu jsem zvolal:

»Běda mně, je se mnou konec!

Vždyť jsem člověk nečistých rtů,

mezi lidem nečistých rtů bydlím,

a Krále, Hospodina zástupů, jsem viděl svýma očima!«

Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů, v ruce měl rozžhavený kámen, který vzal kleštěmi z oltáře. (Tím) se dotkl mých úst a řekl:

»Hle, dotklo se to tvých úst,

zmizí tvá nepravost,

bude smyt tvůj hřích!«

Pak jsem slyšel hlas Páně, jak praví:

»Koho mám poslat, kdo nám půjde?«

Řekl jsem: »Zde jsem, mne pošli!«

(On pak) pravil:

»Jdi a pověz tomuto lidu:

Poslouchejte dobře, ale nerozumějte;

dívejte se vytrvale, ale nepoznávejte! Zatvř srdce tohoto lidu,

zacpi mu uši,

zalep mu oči,

ať očima nevidí,

ať ušima neslyší,

ať srdcem nechápe,

aby se neobrátil a neuzdravil!«

Tu jsem řekl: »Na jak dlouho, Pane?« Odpověděl:

»Dokud nebudou města zpustošena, bez obyvatel,

domy bez lidí

a země zanechána pustá.«

Hospodin z ní odvede lidi daleko,
takže bude v zemi veliká spoušť.
I když v ní zbude jen desetina,
znovu bude zničena
jako terebint a jako dub,
z nichž při skácení zůstane pařez.
Z pařezu (vzejde) svaté potomstvo.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 4,8; Iz 6,3

Svatý, svatý, svatý Pán, Bůh vševládný, který byl, který je a který přijde.

* Celá země je plná jeho slávy.

V. Serafové volali jeden na druhého: Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů. * Celá.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Matoušovo evangelium

Sůl země a světlo světa

Vy jste sůl země. Ale nevztahujte tento výrok, praví Kristus, na svůj osobní život, nýbrž na celý svět. Neposílám vás přece do dvou měst, ani do deseti nebo dvaceti, ani k jedinému národu tak jako proroky, nýbrž po zemi i po moři do celého světa, a to světa strašlivě postiženého. Řekli *Vy jste sůl země*, poukázal na to, že se celá lidská přirozenost pomátla a vinou hříchů je zkažená. Proto od učedníků vyžaduje, aby měli především ty ctnosti, jež jsou potřebné a užitečné k pastýřské péči o množství lidí. Neboť kdo je tichý, skromný, milosrdný a spravedlivý, neomezuje dobré skutky pouze na sebe, nýbrž usiluje o to, aby tyto výtečné prameny prýštily také ve prospěch druhých. A kdo má čisté srdce, umí vytvářet pokoj a je pronásledován pro pravdu, ten usměrňuje svůj život k obecnému blahu.

Nedomnívejte se tedy, praví Kristus, že se máte pustit do nějakých lehkých zápasů nebo že přitom půjde pro vás o nějaké maličkosti: *Vy jste sůl země.* Oč tedy jde? Obnovovali snad učedníci to, co bylo shnilé? Rozhodně ne. Není ani možné, aby přidání soli nějak vylepšilo to, co je shnilé. To jistě nečinili. Zato to, co bylo předtím obnoveno a jim svěřeno a zbaveno oné hniloby, to potom solili a uchovávali v té novosti, kterou přijali od Pána. Neboť osvobození od hniloby hříchů bylo dílem Kristovy ctnosti, a navždy zabránit návratu do té hniloby, to bylo dílem jejich úsilí a snažení.

Pozoruješ, jak Pán znenáhla ukazuje, že jsou jeho učedníci postaveni nad proroky? Neříká přece, že by byli učitelé jenom pro Palestinu, ale pro celou zemi. Nedivte se tedy, říká, že jsem ostatní pominul a mluvím jenom k vám a vystavuji vás tak velikým nebezpečnostvům. Uvědomte si jen, do kolika měst, krajů a ke kolika národům vás hodlám vyslat jako učitele. Proto chci nejen, abyste byli rozvážní vy sami, ale abyste rozvážnosti učili také druhé. Neboť nebudete-li to tak dělat, ani samy sebe nezachráníte.

Mnozí pošetilí se budou moci s vaší pomocí vzpamatovat. Avšak zbloudíte-li vy, strhnete s sebou do záhuby i druhé. Takže čím větší úkoly se vám svěřují, tím větší musíte vynakládat úsilí. Proto praví: *Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.*

A aby se učedníci nebáli vystoupit na veřejnosti poté, co slyšeli, *když vás budou tupit a pronásledovat a vylhaně vám přepisovat každou špatnost*, říká: »Kdybyste na to nebyli připraveni, marně jste byli vyvoleni. Nutně vás tedy bude provázet zlořečení, v ničem vám však neuškodí, naopak vydá svědectví o vaší pevnosti. Jestliže se však pro strach ze zlořečení zřeknete patřičného nadšení, utrpíte mnohem horší věci, všichni o vás budou špatně mluvit a budou vámi pohrdat, a to právě znamená ono pošlapání.«

Potom přechází Kristus k jinému, ještě vznešenějšímu přirovnání: *Vy jste světlo světa.* Opět světa, nikoli jednoho národa nebo dvaceti měst, nýbrž veškerého světa. Světlo duchovní, skvělejší než sluneční záře, právě tak duchovní jako ona sůl. Napřed tedy sůl, a nyní světlo: abys poznal, jak velký zisk přinášejí nesmlouvavá slova a jak velký užitek plyne ze závažné nauky. Pevně nás drží a nedovolí, abychom se spustili; vede nás ke ctnosti a dává sílu hledět vpřed. *Nemůže se skrýt město položené na hoře; a když se svítlna rozsvítí, nestaví se pod nádobu.* Tím znovu vede učedníky k dokonalému způsobu života a učí je, aby byli pečlivě připraveni k veřejnému zápolení, jako ti, kdo mají před očima všech lidí zápasit uprostřed jeviště světa.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Skt 1,8; Mt 5,16

Až na vás sestoupí Duch svatý, dostanete moc. * Budete mými svědky až na konec země.

V. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích. * Budete.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

3,1–15

Napomenutí Jeruzalému

Hle, Pán, Hospodin zástupů,
 odnímá Jeruzalému a Judovi posilu a podporu,
 všechnu posilu z chleba a všechnu posilu z vody,
 hrdinu a bojovníka,
 soudce a proroka, věštce a starce,
 velitele a váženého muže,
 rádce a moudrého kouzelníka
 i znalce zaříkání.
 Za knížete jim dám chlapce,
 výrostkové jim budou vládnout.

Lidé budou sužovat jeden druhého,
 bližní bližního,
 chlapec se osopí na starce,
 bezvýznamný člověk na váženého muže.
 Uchopí-li někdo druhého
 z otcovského domu (a řekne):
 »Máš šaty, buď naší hlavou
 a ujmí se této trosky!«
 ten zvolá v onen den:
 »Neumím léčit,
 nemám ve svém domě chléb ani oděv,
 nedělejte ze mě hlavu lidu!«
 Ano, Jeruzalém se bortí a Juda padá,
 neboť jejich jazyk a skutky jsou proti Hospodinu,
 aby dráždily jeho vznešené oči.

Jejich drzá tvář svědčí proti nim,
 svůj hřích hlásají jako Sodoma a neskrývají.
 Běda jim,
 neboť sami sobě škodí!
 Řekněte: »Spravedlivému bude dobře,
 bude požívat ovoce svých skutků.«
 Běda bezbožnému, stihne ho zlo,
 sklídí odplatu svých skutků!
 Dítě utiskuje můj lid
 a ženy mu vládnou.

Můj lide, kdo tě blahoslaví, klamou tě
a odvádějí od cesty, kterou máš kráčet.

Přichází Hospodin, aby vedl spor,
povstává, aby soudil národy.

Hospodin začíná soud
s předními muži svého lidu a s jeho vládci:

»To vy jste spásli vinici,
co jste urvali chudákům, máte ve svých domech!
Co vás (to napadlo) utiskovat můj lid,
chudáka utlačovat?«
praví Pán, Hospodin zástupů.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 3,10.11.13

Spravedlivému bude dobře, bude požívat ovoce svých skutků. * Běda bezbožnému, stihne ho zlo, sklídí odplatu svých skutků!

V. Přichází Hospodin, aby vedl spor, povstává, aby soudil národy. *
Běda.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Řehoře Velikého, papeže, ke knize Job

Navenek boje, uvnitř úzkosti

Svatí mužové, když se octnou uprostřed boje, bývají vystaveni zároveň těm, kdo na ně útočí, i těm, kdo je chtějí svést. Těm prvním nastavují štít trpělivosti, na ty druhé vystřelují šípy učení; a do obojího boje se pouštějí s podivuhodnou vytrvalostí. Takže současně uvnitř moudře poučují zpozdilé a navenek statečně vzdorují nepříteli: ty první napravují učení, ty druhé drtí svou odolností. Svou tvrdošíjností totiž nabývají vrchu nad dotírajícím nepřítelem a ochabující spoluobčany pomáhají citlivě vést k záchraně: těm prvním se stavějí na odpor, aby nestrhli i další, o ty druhé mají starost, aby život ve spravedlnosti zcela neztratili.

Hleďme, jak se voják Božího tábora utkává na dvou frontách: *Navenek boje, uvnitř úzkosti*, říká apoštol. A vypočítává, co všechno musí snášet v boji zvenčí: *V nebezpečích na řekách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního národa, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích ve městech, v nebezpečích v neobydlených krajích, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratry*. A hned dodává, jakými zbraněmi v tomto boji odráží nepřítele: *Vyčerpávající práce, mnohé bezešné noci, hlad a žízeň, časté posty, zima a chatrné oblečení*.

Ale poslechněme, jakou hradbou bdělosti při tom všem zápase chrání vlastní tábor: *Kromě toho každodenní nával ke mně a starost o všechny*

církevní obce. Hle, s jakým odhodláním na sebe bere boj a jak milosrdně se stará o sobě svěřené bližní. Vypráví, co zlého musí trpět, a dodává, co dobrého přitom dává druhým.

Uvažme tedy, kolik úsilí stojí zároveň snášet vnější protivenství a uvnitř chránit, co je slabé. Zvenčí musí apoštol snášet boj, rány, okovy a uvnitř trpí strachem, protože se bojí ne o sebe, ale aby jeho utrpení neuškodilo jeho žákům. Proto jim také píše: *Aby se nikdo nedal zviklat těmito souženými; vždyť sami víte, že to už je naše určení.* Ve vlastním trápení má starost o osud druhých, aby se jeho žáci nezdráhali vyznávat víru, když vidí, co pro ni on musí vytrpět.

Jak nezměrná je hlubina této lásky! Nehledí na vlastní trápení a jen se stará, aby srdce jeho žáků nepodléhalo hříšným svodům. Nehledí na rány vlastního těla a uzdravuje rány v srdci druhých. Právě takoví jsou všichni spravedliví: zatímco sami trpí, ani v bolestech svého trápení se nepřestávají starat o to, co je k užítku jiným. Ač sami strádají protivenstvím, učí druhé, co budou nutně potřebovat. Jsou jako velcí lékaři, kteří jsou sami stíženi nemocí, ale snášejí své otevřené rány a jiným rozdávají uzdravující léky.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Job 13,20–21 Jer 10,24

Bože, nebudu se před tebou skrývat; svou ruku vzdal ode mě, * ať mě neděsí hrůza z tebe.

V. Potrestej mě, Hospodine, ale s mírou, ne ve svém hněvu. * Ať mě.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

7,1–17

Hrozba války znamená Emanuele

Za dnů Achaza, syna Jotama, který byl synem Uzijáha, judského krále, vytáhl Resin, král aramejský, a Pekach, syn Remaljáhův, král izraelský, proti Jeruzalému do boje, ale nemohli ho dobýt.

Davidův dům dostal zprávu: Aramejci táboří v Efraimsku. Tu se zachvělo (královo) srdce i srdce jeho lidu, jako se chvějí stromy v lese větrem. Hospodin řekl Izaiášovi: »Jdi naproti Achazovi, ty a tvůj syn Šearjašub, na konec vodovodu horního rybníka na cestu u valchárova pole a řekneš mu:

„Hleď zůstat klidný a neboj se, neklesej na mysli před těmito dvěma kousky čadících oharků, před Resinem, zuřícím hněvem, a Aramejci a před synem Remaljáhovým, poněvadž se proti tobě spikli Aramejci s Efraimity a synem Remaljáhovým a řekli: ‚Potáhneme na Judsko,

naženeme mu hrůzu, obsadíme ho a uděláme tam králem syna Tabealova.«

Tak praví Pán, Hospodin: »Nezdaří se to, nestane se to! Hlavou Aramejska je Damašek a hlavou Damašku je Resin (ještě šedesát pět let, a přestane Efraim být národem). Hlavou Efraimska je Samaří a hlavou Samaří je Remaljáhuův syn. Jestliže neuvěříte, neobstojíte.«

Znovu mluvil Hospodin k Achazovi: »Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, ať hluboko v podsvětí, či nahoře na výšinách!« Achaz však řekl: »Nebudu žádat, nebudu pokoušet Hospodina.« Tu pravil (Izaiáš): »Slyšte tedy, Davidův dome! Nestačí vám omrzovat lidi, že omrzujete i mého Boha? Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel (to je ‚Bůh s námi‘). Bude jíst smetanu a med, aby uměl zavrhovat zlo a volit dobro. Neboť dříve než bude chlapec umět zavrhovat zlo a volit dobro, bude opuštěna země, jejíchž dvou králů se hrozíš. Hospodin přivede na tebe, na tvůj lid a na dům tvého otce dny, jaké nebyly od té doby, kdy odpadl Efraim od Judy: (přivede asyrského krále).«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 7,14;8,10; Lk 1,30.31

Hle, panna počne a porodí syna * a bude nazván Emanuel, to je Bůh s námi.

V. Neboj se, Maria. Počneš a porodíš syna * a bude.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Bernarda, opata, obsažených v pojednání » Chvály panenské Matky«

Od Nejvyššího připravená, od otců předobrazená

Narození Boží se muselo stát tak, aby se Bůh narodil z Panny. A Panně bylo přiměřené, aby porodila Boha. A proto, když se měl Stvořitel lidí narodit z člověka jako člověk, musel si především vybrat, ba spíše vytvořit takovou matku, o které věděl, že ho bude hodná a že se mu bude líbit.

Chtěl tedy, aby to byla panna: z Neposkvrněné aby se narodil Neposkvrněný, jenž očistí poskvrny všech lidí.

Chtěl také, aby byla pokorná: měl se z ní narodit ten, jenž je tichého a pokorného srdce a jenž chtěl na sobě ukázat příklad těchto ctností, všem velmi potřebný a k spáse prospěšný. Dal tedy Panně milost být matkou, té, které již předtím sám vnukl slib panenství a dal dar pokory.

Jak jinak by ji potom mohl anděl nazvat milostiplnou, kdyby v ní bylo nějaké sebemenší dobro, jež by nebylo z milosti? Ta, která měla

počít a porodit Svatého svatých, musela mít svaté tělo, a proto dostala dar panenství, a musela mít svatou duši, a proto dostala dar pokory.

A tak královská panna, ozdobená těmito perlami ctností a skvějící se dvojitým šperkem duše i těla, známá svou sličností a krásou na nebesích, upoutala na sebe pohledy nebešťanů, takže i sám Král po ní ve svém srdci zatoužil a poslal k ní z výšin nebeské poselství.

Anděl byl poslán k panně, říká Písmo, k té, která byla panna tělem, panna duší, panna zaslíbením, panna svatá duchem i tělem, jak říká apoštol. Ne k panně, která byla teprve nedávno nebo náhodou objevena, ale k panně, která byla od věků vyvolena, kterou Nejvyšší přodem znal a pro sebe připravil, panna anděly chráněná, otci předobrazovaná a proroky zaslíbená.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,35.30; Žl 45(44),11.12

Duch svatý sestoupí na tebe, Maria, a moc Nejvyššího tě zastíní. Tvé dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. * Neboť jsi nalezla milost u Boha.

V. Slyš, dcero, pohled a naslouchej. Sám král touží po tvé kráse. * Neboť.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

9,7–10,4

Boží hněv proti království Izraele

Pán poslal rozsudek proti Jakubovi, dopadl na Izraele.

Pozná (to) všechn lid,
Efraim i obyvatelé Samaří.

V pýše a nadutosti srdce (však říkají):

»Cihly se zřítily, ale budeme stavět z kvádrů,
sykomory jsou podřaty, nahradíme je cedry!«

Tu proti němu podnítil Hospodin nepřátele
a popudil jeho protivníky:

Aramejce od východu a Filišťany od západu
požírali Izraele plnými ústy.

Tím vším jeho hněv nepřestal
a jeho ruka dál zůstává napřažená.

Lid se však nevrátil k tomu, kdo ho bil,
a Hospodina zástupů nehledali.
Tehdy usekl Hospodin od Izraele hlavu i ocas,
palmovou ratolest i rákos v jediném dni.

Stařec a vážený muž je hlava,
prorok, který učí klamu, je ocas.

Vůdci tohoto lidu jsou svůdci;
ti, kdo jsou vedeni, se dostali do zkázy.
Proto se Pán nezaraduje nad jeho jinochy,
nesmiluje se nad jeho sirotky a vdovami,
neboť všichni jsou bezbožní zločinci
a podle mluví každá ústa.

Tím vším jeho hněv nepřestal
a jeho ruka dál zůstává napřažená.
Ano, bezbožnost hoří jak oheň,
požírá trní a hloží,
zapaluje lesní houštinu,
že se do výšky valí kotouče kouře.
Hněvem Hospodina zástupů se vznítily země
a lid se stal potravou ohně,
druh nešetří druh.

Hltá napravo, přesto však má hlad,
požírá nalevo, ale není sytý,
každý požírá maso svého bližního.
Manasse Efraima a Efraim Manasse
a proti Judovi (se spolčují) oba.
Tím vším jeho hněv nepřestal
a jeho ruka dál zůstává napřažena.

Běda těm, kdo vydávají zločinné zákony,
a když (je) píšou, píšou nespravedlnost,
aby chudáky utiskovali na soudu
a zbavili práva ubožáky mého lidu,
takže vdovy jsou jejich kořistí;
i sirotky olupují!

Co učiníte v den trestu
a pohromy, která přijde z daleka?

Ke komu se utečete o pomoc
a kde zanecháte svou slávu?

Se zajatci se zhrouťte
a padnete mezi zabitě.

Tím vším jeho hněv nepřestal
a jeho ruka dál zůstává napřažená.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Pláč 2,1

Hospodin si ve svém hněvu zošklivil síónskou dceru. * Z nebe svrhl na zem Izraelovu slávu.

V. Nevzpomněl si na podnož svých nohou v den svého hněvu. * Z nebe.

Z kázání svatého Augustina, biskupa*Kdo vytrvá až do konce, bude spasen*

Kdykoli nás postihne nějaké trápení či soužení, je to pro nás napomenutím i výstrahou. Neboť ani sama naše svatá Písma nám neslibují pokoj, bezpečí, klid. Evangelium nezamlčuje ani soužení, trápení a pohoršení. *Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen.* Co vlastně dobrého kdy přinesl tento život už od doby prvního člověka? Od tehdy člověk propadl smrti, od tehdy ho stihla kletba, z níž nás vysvobodil až Kristus Pán.

Nemáme však, bratři, reptat, *jako někteří reptali*, jak říká apoštol, *a umřeli za to na hadí uštknutí.* Co tak neobvyklého, bratři, postihuje právě teď lidské pokolení, čím by netrpěli již naši předkové? A kdy musíme trpět něco takového, o čem víme, že to postihlo už je? Jistě shledáváš, že lidé reptají na svou dobu, že prý to bylo za dob našich rodičů lepší. Kdyby se mohli vrátit zpět do časů svých rodičů, i tam by reptali. Určitě si myslíš, že ty minulé časy byly dobré; jen proto, že už ti nepatří, proto jsou dobré.

Jsi-li už zbaven kletby, uvěřil-lis už v Božího Syna a znáš-li už svatá Písma a byl jsi v nich vychován, divím se, že si můžeš myslet, že Adam žil v lepší době. I tvoji rodiče nesli Adamovo břímě. Je to přece ten Adam, kterému bylo řečeno: *V potu své tváře budeš jíst chléb, s námahou budeš obdělávat zemi, ze které jsi byl vzat, trní a bodláčí ti bude plodit.* To si zasloužil a to má, stihlo ho to podle spravedlivého Božího soudu. Proč tedy považuješ minulou dobu za lepší než tu, ve které žiješ? Od prvního Adama až k Adamovi dneška jen práce a pot, trní a bodláčí. Nebo jsme zapomněli na potopu? Zapomněli jsme na kruté doby hladu a válek? Je o tom přece psáno proto, abychom ani teď v přítomné době nereptali proti Bohu.

Jakéže to tedy byly časy? Což se všichni, když o nich slyšíme nebo čteme, nechvějeme hrůzou? Měli bychom tedy za naši dobu spíše děkovat, než na ni reptat.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 77(76), 67.3; 51 (50),3

Přemyslím o dávných dnech, na zašlá léta si vzpomínám. V noci uvažuji ve svém srdci, přemítám a můj duch hloubá. * Smiluj se nademnou, Bože, pro své milosrdenství.

V. V den svého soužení hledám Pána, má ruka se v noci vzpíná bez únavy. * Smiluj se.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

11,1–16

Kořen Jesse; návrat zbytku Božího lidu

Toto praví Hospodin:

»Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse,
výhonek vypučí z jeho kořenů,
spočine na něm duch Hospodinův:
duch moudrosti a rozumu,
duch rady a síly,
duch poznání a bázně před Hospodinem.

Má zálibu v bázni před Hospodinem.
Nebude soudit podle zdání očí,
nebude rozhodovat podle doslechu,
ale podle spravedlnosti bude soudit chudé
a podle práva se bude rozhodovat pro pokorné v zemi.
Bude bít zemi holí svých úst,
usmrtí bezbožného dechem svých rtů.
Spravedlnost bude provazem jeho beder
a věrnost bude pásem jeho ledví.

Vlk bude přebývat s beránkem,
levhart si lehne vedle kozlátka,
tele a lvíče budou žrát pospolu
a malý chlapec je bude vodit.
Pást se bude kráva s medvědicí,
jejich mláďata ulehnou spolu,
lev bude žrát jako býk plevy.
Kojenec si bude hrát nad dírou zmije
a nemluvně sáhne rukou do skrýše jedovatého hada.
Nikdo nebude škodit ani zabíjet
na celé mé svaté hoře,
protože poznání Hospodina naplní zemi,
tak jako vody pokrývají moře.

Tedy se objeví kořen Jesse jako znamení národům;
pohané ho budou hledat
a jeho sídlo bude slavné.
V ten den opět vztáhne Pán svou ruku,
aby získal zbytek svého lidu,
který zbyl po vyhnanství v Asýrii a Egyptu,

Pathrosu a Etiopii,
Elamu a Šinearu,
Chamatu a na mořských ostrovech.
Zdvihne znamení národům,
sebere rozprchlé z Izraele
a rozptýlené z Judy shromáždí od čtyř stran země.

Zmizí Efraimova žárlivost
a sokové Judy budou vyhlazeni.
Efraim už nebude žárlit na Judu
a Juda nebude bojovat proti Efraimovi.

Na západě se vrhnou na svahy Filišťanů,
spolu oloupí syny Východu,
vztáhnou svou ruku na Edomity a Moabity,
i Ammonité je budou poslouchat.

Hospodin vysuší záliv Egyptského moře,
silou svého dechu zdvihne svou ruku na Řeku
a rozrazí ji na sedm ramen,
takže se dá přejít v sandálech.
Tak vznikne cesta pro zbytek mého lidu,
který bude ušetřen od Asýrie,
jako ji měl Izrael v den,
kdy vystupoval z egyptské země.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz55, 12; 11,16

S radostí vyjdete, v pokoji budete vedeni; * hory a pahorky propuknou před vámi v jásoch a všechno stromové pole bude tleskat rukama.

V. Vznikne cesta pro zbytek mého lidu, jako ji měl Izrael v den, kdy vystupoval z egyptské země. * Hory.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátů Balduina, biskupa v Canterbury

Květ vyrostl z kořene Jesse

K andělskému pozdravu, kterým denně s patřičnou úctou zdravíme blahoslavenou Pannu, vždycky připojujeme *a požehnaný plod života tvého*. Tento dodatek připojila Alžběta; když ji Panna pozdravila, Alžběta jako by opakovala závěr andělského pozdravu a řekla: *Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého*. Je to ten plod, o němž říká Izaiáš: *V ten den se Hospodinův výhonek stane ozdobou a slávou, plod země bude ctí a chloubou těm, kteří se zachránili z Izraele*. Kdo jiný by mohl

být ten plod než svatý Izraelův, semeno Abrahámovo, výhonek Hospodinův a květ vyrostlý z kořene Jesse, plod života, na němž se podílíme.

Je požehnaný už v semeni a požehnaný ve výhonku, požehnaný v květu, požehnaný v daru a požehnaný v každém díkyvdání i vyznání. Kristus se stal semenem Abrahámovým jako potomek Davidův podle těla.

On jediný mezi všemi lidmi byl shledán dokonalý ve všem dobrém. On dostal Ducha bez odměřování, aby sám mohl naplnit všechnu spravedlnost. Neboť jeho spravedlnost vystačí pro všechny národy, jak je psáno: Jako země rodí rostlinstvo, jako zahrada dává vzejít setbě, tak Pán, Hospodin, dává vzklíčit spravedlnosti a slávě před všemi národy. To je tedy výhonek spravedlnosti, požehnání mu dává vzrůst a zdobí jej květ slávy. Jak velké slávy? Takové, že větší si nelze myslet, ano takové, jakou si vůbec nelze představit. Květ vyrostl z kořene Jesse. Kam až vyrostl? Nad všechny výšiny, neboť Ježíš Kristus je ve slávě Boha Otce. Jeho velebnost přesahuje nebesa, takže je výhonkem Hospodinovým v nádheře a slávě a vznešeným plodem země.

Ale jaké ovoce přináší tento plod nám? Jistě ovoce požehnání z požehnaného plodu. Neboť z tohoto semene, výhonku a květu vyrůstá ovoce požehnání a dosahuje až k nám: Nejdřív jakoby v semeni, když se nám dostává milosti odpuštění, pak jako ve výhonku, když roste naše spravedlnost, a konečně v květu, když jsme v očekávání slávy, nebo jí dosahujeme. Je to ovoce požehnané Bohem a v Bohu, to znamená, že Bůh je jím oslaven. A je požehnané také pro nás, to znamená, že se nám od něho dostává požehnání a v něm jsme oslaveni. Neboť podle zaslíbení řečeného Abrahámovi dal Bůh Abrahámovi požehnání pro všechny národy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 15,12; Žl 72(71),17.7

Vypučí výhonek z Jesseova kořene a bude vládnout nad národy. Pohané v něj budou skládat naději. * Jeho jménu se bude žehnat navěky.

V. V jeho dnech rozkvetne spravedlnost a hojnost pokoje. * Jeho.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

30,1-18

Marnost smluv uzavřených s jinými národy

»Běda buřičským synům praví Hospodin.
Strojíte plány, ale ne moje,

uzavíráte smlouvy, ale ne v mém duchu,
a tak hromadíte hřích na hřích.

Odcházíte a sestupujete do Egypta

neptáte se však mých úst

hledáte ochranu u faraóna,

utíkáte se do stínu Egypta.

Faraónova ochrana vám bude k hanbě,

útěk do stínu Egypta k potupě.

I když jsou jeho knížata v Soanu

a jeho poslové odešli do Chanes,

všichni se zklamou

v národě, který jim neprospěje;

není k prospěchu ani k užitku,

ale k potupě a k hanbě.«

Výrok o soumarech v Negebu:

Zemí soužení a tísně,

(zemí) lvic a řvoucích lvů,

zmijí a okřídlených draků

nesou na hřbetech oslů své bohatství,

na hrbech velbloudů své poklady

národu, který (jim) neprospěje.

Pomoc Egypta je jalová a marná.

Proto jsem ho nazval: »Obluda v klidu«.

Nyní jdi, napiš to před nimi na desku,

vryj to jako nápis,

aby to bylo pro příští dobu,

na svědectví provždy.

Neboť je to vzpurný lid,

prolhaní synové,

synové, kteří nechtějí slyšet Hospodinův zákon.

Říkají vidoucím: »Nemějte vidění!«

a věštcům: »Nevěštěte nám, co je správné!

Mluvte o tom, co se nám líbí, mějte vidění klamná!

Odchylte se od cesty, odbočte ze stezky,

dejte nám pokoj se Svatým Izraele!«

Proto tak mluví Svatý Izraele:

»Za to, že jste pohrdli tímto slovem,

že jste doufali ve zvrácenost a nevěrnost

a na ně se spoléhali,

za to pro vás bude tato nepravost

jako trhlina, (hrozící) pádem

a provalující se ve vysoké zdi,

kteřá se náhle, znenadání zhroutí.
 Rozbije se, jako bývá bez milosti rozbita
 hrnčířská nádoba,
 že se nenalezne mezi jejími zlomky střepina,
 kterou by se vzal ohníček z ohniště
 nebo kterou by se z cisterny nabrala voda.«

Proto tak řekl Pán, Hospodin, Svatý Izraele:

»Jestliže se obrátíte a zůstanete klidní,
 budete zachráněni;
 v pokoji a důvěře je vaše síla.«
 Vy však jste nechtěli a řekli jste:
 »Nikoli! Na koních utečeme!«
 proto také budete utíkat!
 »Vsedneme na rychlé oře!«
 proto také rychlí budou vaši stihatelé!

Tisíc (vás) se zděsí hrozby jediného
 a před hrozbou pěti utečete (všichni),
 až zůstanete (sami)
 jako žerď na vrcholu hory
 a jako korouhev na pahorku!

A přece Hospodin čeká, aby se smiloval nad vámi,
 a přece se zvedá, aby se slitoval nad vámi,
 neboť Hospodin je spravedlivý Bůh;
 šťastni jsou všichni, kdo doufají v něho!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 30,15.18

Jestliže se obrátíte a zůstanete klidní, budete zachráněni; * v pokoji a důvěře je vaše síla.

V. Hospodin čeká, aby se smiloval nad vámi; šťastni jsou všichni, kdo doufají v něho. * **V** pokoji.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Ambrože, biskupa, na žalmy

Jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš

Bratr nevykoupí, vykoupí člověk; není s to zaplatit Bohu své výkupné, cenu za vykoupení svého života. To znamená: Proč bych se měl bát za dnů neštěstí? Vždyť co mi může uškodit, když nejenže nepotřebuji vykupitele, ale sám jsem vykupitelem všech? Jiné vysvobodím, a o sebe bych se trásl? Hle, všechno učiním nové, a to je přece víc než jen bratrský cit a láska. Koho nemůže vykoupit bratr zrozený z téže matky, protože mu v tom brá-

ní tatáž slabá lidská přirozenost, toho vykoupí člověk; avšak ten člověk, o kterém je napsáno, že Pán pošle jim člověka, který je vysvobodí, a který sám o sobě řekl: *Vy mě chcete zabít, člověka, který vám mluvil pravdu.*

Avšak, třebaže je to člověk, kdo ho pozná? A proč ho nikdo nepozná? Protože stejně jako je jenom jediný Bůh, tak je i *jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš.* On jediný vykupuje člověka a svou láskou překonává lásku, jaká bývá mezi rodnými bratry; neboť za cizí lidi prolil svou božskou krev, a tu nemůže nikdo jiný dát ani za bratra. Aby nás vykoupil z hříchu, nešetřil svého vlastního těla: *vydal sám sebe jako výkupné za všechny, jak ujišťuje jeho věrný svědek apoštol Pavel, který říká: Mluvím pravdu, nelžu.*

Ale proč může vykupovat jen on? Protože se mu nikdo nemůže vyrovnat v lásce, že by dal život za své služebníky, ani se mu nemůže vyrovnat ve svatosti, neboť všichni jsou pod vládou hříchu, všichni jsou zasaženi Adamovým hříchem. Jen Vykupitel činí výjimku, ten nemůže podléhat starému hříchu. Pod tím »člověkem« tedy rozumějme Pána Ježíše, který vzal na sebe lidskou přirozenost, aby ve svém těle ukřižoval hřích všech lidí a svou krví zrušil jejich dlužní úpis.

Snad ale namítneš: Jak to, že se popírá, že má vykoupit bratr, když on sám pravil: *Budu vyprávět svým bratřím o tvém jménu?* On nám však neodpustil hříchy jako bratr, ale jako člověk Kristus Ježíš, v němž byl Bůh. Tak to je totiž psáno: *Bůh pro Kristovy zásluhy smířil svět se sebou.* Pro zásluhy toho Krista Ježíše, o němž jediném bylo řečeno, že *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.* Ne tedy jako bratr, ale jako Pán mezi námi přebýval, když se stal člověkem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 53,12; Lk 23,34

Sám sebe vydal na smrt a dal se přičíst k zločincům. * Nesl hříchy mnohých a prosil za viníky.

V. Ježíš řekl: Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí. * Nesl.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Izaiáše

37,21–25

Proroctví o asyrském králi

Izaiáš, syn Amosův vzkázal Ezechiášovi: »Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Pokud jde o tvou modlitbu ke mně, týkající se asyrského krále Senacheriba, toto praví Hospodin proti němu:

Pohrdá tebou a posmívá se ti panna, dcera Siónu,
za tebou potřásá hlavou dcera Jeruzaléma.

Koho jsi potupil, komu ses rouhal?

Proti komu jsi povznesl hlas

a pyšně zdvihl své oči?

Proti Svatému Izraeli!

Svémi služebníky jsi potupil Pána,

neboť jsi řekl: ‚S množstvím svých vozů

jsem vyjel na horské výšiny, na hřebeny Libanonu.

Skácel jsem jeho vysoké cedry,

jeho nejkrásnější cypřiše.

Pronikl jsem až do jeho nejzazších výšek,

do houštiny jeho lesa.

Vykopal jsem studny a pil vody (v cizích zemích).

Chodidly svých nohou jsem vysušil

všechny egyptské řeky.‘

Což jsi to neslyšel?

Dávno jsem to učinil.

Od prastarých dob

jsem to připravoval, teď jsem to uskutečnil.

Došlo ke zničení:

opevněná města (se změnila) ve zpustošené trosky.

Jejich obyvatelé, zbaveni sil,

se zděsili, zahanbili.

Stali se podobnými trávě na poli,

zelenému býlí a pleveli na střeše

spálenému východním větrem.

Znám, jak sedáš,

jak vycházíš a přicházíš,

i tvoje zuření proti mně.

Protože proti mně zuříš,

takže se tvá zpupnost dostala do mých uší,

proto vložím do tvého chrípí kroužek,

uzdu do tvých pysků

a odvedu tě zpět cestou,

po níž jsi přišel.

Tobě, (Ezechiáši), bude znamením toto:

Jezte letos, co lze sebrat,

druhý rok to, co samo vzroste,

třetí rok sejte a žněte,

sázejte vinice a jezte jejich plody!

Zbytek z Judova domu, který zůstal,

zapustí kořen dolů
a plod vydá vzhůru.
Z Jeruzaléma totiž vyjde zbytek,
to, co se zachránilo ze síónské hory.
Způsobí to horlivost Hospodina zástupů.

Proto tak praví Hospodin o asyrském králi:
Nevejde do tohoto města,
nevstřelí tam šíp,
nenastaví proti němu štít,
neobklíčí ho náspem.

Vrátí se cestou, kterou přišel,
a nevejde do tohoto města praví Hospodin.
Ochráním toto město a vysvobodím ho
kvůli sobě a kvůli svému služebníku Davidovi.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ži 98 (97), 3.1

Hospodin se rozpomenul na svou dobrotu a věrnost Izraelovu domu. *
Všechny končiny země uzřely spásu našeho Boha.

V. Vítězství je dílem jeho pravice, jeho svatého ramene. * Všechny.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Ambrože, biskupa, na žalmy

Kristus smířil svět s Bohem svou krví

Když Kristus smířoval svět s Bohem, sám jistě smíření nepotřeboval. Za jaký hřích by přece měl usmířovat ten, kdo byl bez hříchu? Ostatně, když židé na něm žádali chrámovou daň, která se podle Zákona platila za hřích, řekl Petrovi: *Šimone, od koho vybírají pozemští králové poplatky a daně? Od svých synů nebo od cizích? Když odpověděl: Od cizích, Pán mu řekl: Synové tedy k tomu vázáni nejsou. Abychom je však nepohoršili, vhod udici, a tu rybu, která se první chytí, vezmi, otevři jí ústa a najdeš stříbrný peníz. Ten vezmeš a dáš jej za mě a za sebe.*

Tím dává najevo, že za sebe nemusí podávat smírnou oběť, poněvadž nebyl otrok hříchu, ale Boží Syn prostý jakékoli chyby. Neboť Syn osvobozuje, kdežto otrok je ve stavu viny. Syn proto není ničím povinen, ani nedává výkupné za svůj život, vždyť jeho krev mohla být víc než dostatečnou cenou za vykoupení všech hříchů celého světa. A tak ten, který za sebe není nic dlužen, právem osvobozuje jiné.

Avšak ještě víc. Nejenže Kristus za sebe nedluží žádné výkupné ani smírnou oběť za hřích, ale je to dokonce možno chápat tak, že ani

žádný jednotlivý člověk není povinen za sebe usmířovat, protože Kristus je smírná oběť za všechny a sám je vykoupením všech.

Vždyť který člověk by se mohl odvážit vykupovat sebe sama vlastní krví, když Kristus prolil svou krev na vykoupení všech? Může se něčí krev srovnávat s krví Kristovou? Nebo který člověk je tak mocný, že by za sebe mohl dát větší smírnou oběť, než když se obětoval Kristus, který sám svou krví smířil svět s Bohem? Může být nějaký větší obětní dar nebo nějaká vznešenější oběť? Kdo může být lepším obhájcem než ten, který se stal přimlůvcem za hříchy všech a dal svůj život jako výkupné za nás?

Nepožaduje se tedy, aby smírnou oběť či výkupné podávali všichni jednotliví lidé, poněvadž cenou za všechny je Kristova krev, jíž nás vykoupil Pán Ježíš. To on samojediný usmířil Otce; a trpěl až do konce, protože na sebe vzal naše utrpení, jak sám říká: *Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte, a já vás občerstvím.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Kol 1,21–22; Řím 3,25

Když jste byli odcizeni Bohu a s ním pro svoje smýšlení a špatné skutky znepráteleni, obnovil s vámi dobrý poměr skrze Kristovo lidské tělo, vydané na smrt. * Abyste byli před ním svatí, neposkvrnění a bezúhonní.

V. Ustanovil ho jako smírnou oběť v jeho krvi. * Abyste.

21. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Sofoniáše

1,1-7.14 2,3

Den Božího soudu

Hospodinovo slovo, které uslyšel Sofoniáš, syn Kušiho, syna Gedaljáhova, syna Amarjáhova, syna Ezechiášova v době judského krále Jošijáha, syna Amonova.

»Smetu naprosto všechno
z povrchu země
praví Hospodin.
Smetu lidi i dobytek,
smetu nebeské ptactvo
i mořské ryby.

Nastane zkáza bezbožníků;
vyhubím lidi z povrchu země
praví Hospodin.

Vztáhnu svou ruku proti Judovi
a proti všem obyvatelům Jeruzaléma;
zničím z tohoto místa to, co zbylo po Bálovi,
a jména modlářských i (Hospodinových) kněží;
ty, kdo se klanějí na střeších
nebeskému zástupu;
ty, kdo se klanějí a přísahají při Hospodinu
a přísahají i při Milkomovi;
ty, kdo se odvracejí od Hospodina,
ty, kdo Hospodina nehledají a o něj se nestarají.«

Mlčte před Pánem, Hospodinem,
neboť je blízko Hospodinův den!
Hospodin připravil oběť,
zasvětil své pozvané.

Blízko je veliký den Hospodinův,
je blízko a (nastane) velmi rychle!
Hořký je hlas Hospodinova dne,
i hrdina v něm bude křičet.

Onen den je den hněvu,
den soužení a tísně,
den zkázy a zhouby,

den temnot a mlhy,
den mraků a bouře.

Den troubení a válečného ryku
proti opevněným městům,
proti vysokým cimbuřím.
Budu soužití lidí,
že budou tápat jako slepci,
neboť hřešili proti Hospodinu.
Jejich krev bude vylita jako prach
a jejich vnitřnosti jako výkaly.
Ani jejich zlato ani jejich stříbro
je nebude moci zachránit
v den Hospodinova hněvu.
V ohni jeho rozhorlení
bude strávena celá země,
neboť s rychlostí způsobí zhoubu
všem obyvatelům země.

Shromážděte se, sejděte se,
nemilovaný lide,
dříve než budete rozptýleni
jako odvanutá pleva,
dokud na vás nepřijde
žár Hospodinova hněvu,
dokud na vás nepřijde
den Hospodinova hněvu.

Hleďte Hospodina,
všichni pokorní v zemi,
kteří jednáte podle jeho výroku.
Hleďte spravedlnost, hleďte pokoru, snad se skryjete
v den Hospodinova hněvu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sof 2,3; Lk 6,20

Hleďte Hospodina, všichni pokorní v zemi, kteří jednáte podle jeho výroku. * Hleďte spravedlnost, hleďte pokoru.

V. Blahoslavení, vy chudí, neboť vaše je Boží království. * Hleďte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě

Nástin nového věku

Neznáme čas, kdy země a lidstvo dospějí k svému konci, ani nevíme, jak se má proměnit vesmír. Podoba tohoto viditelného světa zohyzděného hříchem sice pomíjí, ale dostává se nám poučení, že Bůh připravuje nový příbytek a novou zemi, ve které přebývá spravedlnost a jejíž blaženost naplní a překoná každou touhu po uspokojení, která klíčí v lidském srdci. Tehdy bude smrt přemožena a Boží synové budou v Kristu vzkříšeni a to, co bylo zaseto ve slabosti a porušitelnosti, obleče neporušitelnost; zůstane však láska a její dílo, a veškeré tvorstvo, které Bůh stvořil pro člověka, bude osvobozeno z otroctví marnosti.

Dostává se nám příhodného napomenutí, že člověku nic neprospěje, kdyby získal celý svět, ale sebe sama ztratil. Očekávání nové země ovšem nesmí oslabovat, ale spíše povzbuzovat úsilí o zvelebení této země, kde roste ono tělo nové lidské rodiny, které již může poskytnout jakýsi nástin nového věku. A tak i když je třeba pečlivě rozlišovat pozemský pokrok od růstu Kristova království, přesto má tento pokrok pro Boží království veliký význam, pokud může přispět k lepšímu uspořádání lidské společnosti.

Neboť hodnoty lidské důstojnosti, bratrského společenství a svobody, a vůbec všechny ty dobré plody přírody i našeho přičinění, které jsme v Duchu Páně a podle jeho příkazu na zemi rozmnožovali, potom opět nalezneme, avšak očistěné od každé špíny, osvícené a proměněné, až Kristus odevzdá Otci věčné a všeobecné království, »království pravdy a života, království svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a pokoje«. Už zde na zemi je to království tajemně přítomno; s příchodem Páně však bude dovršeno.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 96(95), 11; Iz 49,13; Žl 72(71),7

Radujte se, nebesa, zajásej, země, radostně se veselte, hory. * Hospodin se smilovává nad svými ubožáky.

V. V jeho dnech rozkveté spravedlnost a hojnost pokoje. * Hospodin.

EVANGELIUM

VIZ STR. 518

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Sofoniáše

3,8–20

Bůh slibuje záchranu chudým v Izraeli

»Jen na mě počkej
praví Hospodin

na den, kdy vstanu jako svědek.
(To je) mé rozhodnutí: shromáždím národy
a sesbírám království,
abych na ně vyžil své rozhořčení,
všechnen žár svého hněvu;
ohněm mého rozhorlení
bude pohlcena celá země.

Tehdy očistím
rty národům,
aby všechny vzývaly Hospodinovo jméno
a sloužily mu svorně.
(Až z končin) za etiopskými řekami
přinesou mi dary
ti, kdo mě ctí,
synové mého rozptýleného (lidu).

Tu se již nebudeš hanbit
za žádné své skutky,
kterými ses na mně prohřešil,
neboť z tebe odstraním
tvé pyšné chvástaly,
už se nebudeš vypínat
na mé svaté hoře.

Uprostřed tebe zanechám
lid pokorný a chudý.«

Budou hledat své útočiště v Hospodinově jménu
ti, kdo zbudou z Izraele.
Nebudou konat nepravost,
nebudou lhát,
v jejich ústech se nenajde
podvodný jazyk.
Když se budou pást a odpočívát,
nikdo je nebude děsit.

Jásej, síónská dcero,
zaplesej, Izraeli,
raduj se a vesel celým srdcem,
jeruzalémská dcero!

Zrušil Hospodin tvůj trest,
odstranil tvé nepřátele,
uprostřed tebe je Hospodin králem Izraele,
zla se už neboj!

V onen den bude řečeno Jeruzalému:
»Neboj se, Síóne,

ať neochabují tvé ruce!
 Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe,
 hrdina, vítěz;
 bude nad tebou plesat v radosti,
 obnovil k tobě svou lásku,
 s veselím nad tebou zajásá
 jak za dnů shromáždění.«

»Odstráním z tebe zkázu,
 už nebudeš snášet její hanbu.
 Hle, tehdy já pobiji
 všechny, kdo tě sužovali;
 pomohu chromým,
 shromáždím rozprchlé,
 ctí a slávou je ozdobím
 po celé zemi, kde byli v hanbě,
 v ten čas, kdy vás přivedu,
 v době, kdy vás shromáždím.
 Slávou a ctí vás ozdobím
 mezi všemi národy země,
 až změním váš osud
 před vaším zrakem«
 praví Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sof 3,12.13.9

Uprostřed tebe zanechám lid pokorný a chudý. Budou hledat své útočiště v Hospodinově jménu. * Ti, kdo zbudou z Izraele, nebudou konat nepravost.

V. Tehdy očistím rty národům, aby všichni vzývali Hospodinovo jméno. * Ti, kdo.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Tomáše Akvinského, kněze, na Janovo evangelium

Zbytku Izraele dám pastvu i odpočinek

Já jsem dobrý pastýř. O Kristu jistě platí, že je pastýř: neboť tak jako pastýř vede a pase stádo, posiluje Kristus své věřící duchovním pokrmem, a dokonce i svým tělem a krví. *Byli jste kdysi jako bludné ovce, ale nyní jste se vrátili k pastýři a strážci svých duší, říká* apoštol. A prorok: *Jako pastýř pase své stádo.* Říká-li ovšem Kristus, že pastýř vchází dveřmi a dveře že je on sám, pak říká-li zde, že je pastýř, měl by vcházet sám

skrže sebe. A také vchází, protože sám sebe zjevuje a sám ze sebe zná Otce. A my vcházíme skrže něho, neboť skrže něho docházíme blaženosti.

Ale pozor, nikdo jiný kromě něho nemůže být dveřmi a nikdo jiný nemůže být pravým světlem, leda zprostředkovaně. Ani Jan Křtitel *nebyl světlem, ale měl svědčit o tom světle*. O Kristu se však říká, že byl *pravé světlo, které osvěcuje každého člověka*. A tak nikdo o sobě neříká, že je dveřmi, to si Kristus vyhradil pro sebe. Zato svěřil i jiným, aby byli pastýři, to dal i svým údům. Tak byl pastýřem Petr a pastýři byli i ostatní apoštolové a všichni dobří biskupové. *Dám vám pastýře podle svého srdce*, říká Písmo. Přestože však představení církve, jeho synové, jsou všichni pastýři, zde říká záměrně: *Já jsem dobrý pastýř*. Chce tím zdůraznit moc lásky. Protože nikdo nemůže být dobrý pastýř, jestliže se láskou nespojí s Kristem vjedno a nestane se tak údem pravého Pastýře.

Láska je úřední povinností dobrého pastýře. Proto Kristus říká: *Dobrý pastýř dává za ovce svůj život*. Mezi dobrým a špatným pastýřem je totiž rozdíl: dobrý pastýř dbá o to, co prospívá stádu, špatný dbá o to, co prospívá jemu samému. Pastýř, který pase zvířata, se nemusí pro své stádo vydávat v nebezpečí smrti, aby byl dobrý. Spása duchovního stáda je však víc než život pastýře, takže když je spása tohoto stáda v nebezpečí, musí být každý duchovní pastýř hotov ztratit život, jen aby stádo zachránil. A to je to, co Pán říká: *Dobrý pastýř dává za ovce svůj život* – to jest život pozemský. Činí tak proto, že je to jeho povolání, i proto, že své ovce miluje. Obojího je třeba: aby mu byly svěřeny, i aby je miloval, neboť první bez druhého nestačí.

A toto své učení sám Kristus potvrdil svým příkladem: *Kristus za nás položil svůj život; také my jsme povinni položit život za své bratry*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 34,12; Jan 10,28

Vyhledám své ovce, * vysvobodím je ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase.

V. Nezahynou navěky a nikdo mi je nevyrvé z rukou. * Vysvobodím.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Jeremiáše

1,1–19

Jeremiáš povolán za proroka

Slova Jeremiáše, syna Chilkijáhova, z kněží usedlých v Anatotě, v Benjaminově území. Hospodin k němu mluvil za dnů judského

krále Jošijáha, syna Amonova, třináctého roku jeho vlády, ale i za dnů judského krále Jehojakima, syna Jehošijáhova, až do konce jedenáctého roku judského krále Sidkijáha, syna Jošijáhova, do pátého měsíce, kdy bylo odvléčeno obyvatelstvo Jeruzaléma do vyhnanství.

Hospodin mě oslovil: »Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil.

Tu jsem řekl: »Ach, pane, Hospodine, neumím mluvit, neboť jsem ještě příliš mladý.«

Hospodin mi pravil:

»Neříkej: ‚Jsem ještě příliš mladý‘, neboť kamkoli tě pošlu, půjdeš, a vše, co ti rozkážu, budeš mluvit.

Neboj se jich,

neboť já jsem s tebou, abych tě vysvobodil.«

praví Hospodin.

Pak Hospodin vztáhl svou ruku, dotkl se mých úst a řekl:

»Hle, kladu svá slova do tvých úst.

Ustanovuji tě dnes nad národy a nad říšemi,

abys vytrhával a hubil,

abys ničil a bořil,

abys stavěl a sázel.«

Hospodin mě oslovil: »Co vidíš, Jeremiáši?« Řekl jsem: »Vidím mandloňový prut.« Hospodin odpověděl: »Dobře jsi viděl, neboť já bdím nad svým slovem a splním ho.«

Hospodin mě oslovil podruhé: »Co vidíš?« Řekl jsem: »Vidím hrnec, v němž to vře, jeho hořejší část je odvrácena od severu.«

Hospodin mi odpověděl:

»Od severu vyvře neštěstí

na všechny obyvatele země.

Neboť já svolám všechny severní říše

praví Hospodin.

Přijdou a každá postaví svůj trůn

u vchodu do bran Jeruzaléma,

kolem dokola u všech jeho hradeb

i ve všech judských městech.

Vypořádám se s nimi soudně

pro všechnu jejich špatnost, že mě opustili,

že obětovali kadidlo cizím bohům

a klaněli se dílům svých rukou.

Ty však přepásej svá bedra,
 vstaň a mluv k nim vše, co ti přikážu.
 Nelekej se jich, abych tě nezbavil odvahy před nimi.
 Já totiž dnes udělám z tebe opevněné město,
 (železný sloup a) bronzovou zeď proti celé říši,
 proti judským králům a jejím knížatům,
 proti jejím kněžím i lidu země.
 Budou proti tobě bojovat, ale nepřemohou tě,
 neboť já budu s tebou
 praví Hospodin
 abych tě vysvobodil.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 1,5.9; Iz 42,6

Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě. * Kladu svá slova do tvých úst.

V. Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti a ustanovil jsem tě prostředníkem smlouvy lidu a světlem národů.* Kladu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa

Patero cest pokání

Chcete, abych se zmínil také o cestách pokání? Je jich poměrně mnoho, jsou různé a odlišné a všechny vedou k nebi.

První cestou pokání je odsouzení hříchů: *Ty první vypočti své hříchy, abys byl ospravedlněn.* Proto také pravil prorok: *Řekl jsem: Vyznávám se Hospodinu ze své ničemnosti, a tys odpustil, co jsem zavinil hříchem.* Musíš tedy i ty odsoudit to, čím jsi zhřešil; Pánu to postačí k ospravedlnění. Vždyť kdo odsoudil to, čím zhřešil, neupadne už tak snadno znovu do stejného hříchu. Podněcuj žalobce ve svém nitru, vlastní svědomí, abys jednou neměl žalobce před soudnou stolicí Páně.

Nuže to je jedna výtečná cesta k pokání. Ale ani ta další není o nic horší: Nemysleme na křivdy utrpěné od nepřátel, ovládejme hněv a odpouštějme provinění svým spolužebníkům. Pak bude i nám odpuštěno, čeho jsme se dopustili vůči Pánu. A to je další způsob usmíření hříchů. Bylo to přece řečeno: *Jestliže odpustíte těm, kdo se vůči vám provinili, váš nebeský Otec odpustí i vám.*

Chceš znát i třetí cestu pokání? Je to vroucí a správná modlitba, vyvěrající z hloubi srdce.

A chceš-li poznat i čtvrtou, budu mluvit o milosrdenství, neboť to má značnou a mnohonásobnou moc.

A konečně ani skromnost a pokora nepotlačují hříšnou přirozenost méně než všechno to, o čem už byla řeč. Dosvědčuje to celník: o dobrých skutcích mluvit nemohl, místo všeho tedy prokázal pokoru, a tak se zbavil tíživého břemene hříchů.

Nuže, ukázali jsme pět cest pokání: první je odsouzení hříchů, druhou jdeme, když odpouštíme svým bližním jejich provinění, třetí spočívá v modlitbě, čtvrtá v milosrdenství a pátá v pokoře.

Neotálej tedy a každodenně kráčeť všemi těmi cestami. Vždyť jsou to cesty příhodné a nemůžeš se ani vymlouvat na chudobu, naopak, i kdybys žil chuději než všichni ostatní, stejně se můžeš přestat hněvat jako být pokorný nebo se upřímně modlit či odsuzovat hříchy; v žádném případě ti chudoba nebude na překážku. O čem tu mluvíme? Že ani při oně cestě pokání, kde je třeba vynakládat majetek, (mám na mysli almužnu), že ani tam nám chudoba nebrání jednat podle přikázání. To přece prokázala vdova, která dala dva halěře.

Když jsme tu tedy poznali způsob, jak máme léčit své rány, užívejme těch léků. Tak znovu nabudeme opravdového zdraví, s důvěrou se budeme moci účastnit svaté hostiny, s velikou slávou vykročit vstříc Kristu, králi slávy, a z milosti, milosrdenství a dobroty našeho Pána Ježíše Krista trvale dosáhnout věčné blaženosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tob 12,89; Lk 6,37-38

Dobrá je modlitba s postem. Lepší je rozdávat almužnu než schovávat poklady zlata. * Almužna očišťuje od každého hřichu.

V. Odpouštějte, a bude vám odpuštěno. Dávejte, a dostanete. * Almužna.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

2,1-13.20-25

Nevěrnost Božího lidu

Hospodin mě oslovil:

»Jdi a křič do uší Jeruzaléma:

Tak praví Hospodin:

Vzpomínám na oddanost tvého mládí,

na lásku tvého zasnoubení,

když jsi šla za mnou na poušti,

v zemi bez osení.

Izrael byl majetek zasvěcený Hospodinu,
byly to prvotiny jeho úrody;

kdokoli z nich jedl, pykal za to, stihlo ho neštěstí – praví Hospodin.
Slyšte Hospodinovo slovo, Jakubův dome
a všechny rody Izraelova domu!

Tak praví Hospodin:

Jaké bezpráví našli na mně vaši otcové,
že se ode mě vzdálili,
že chodili za marností
a marnosti propadli?

Neřekli: ‚Kde je Hospodin,
který nás vyvedl z egyptské země,
který nás převedl pouští,
zemí pustou, plnou roklí,
zemí vyprahlou a temnou,
zemí, kterou nikdo nechodí,
v níž nikdo nebydlí?‘

Uvedl jsem vás do země zahrad,
abyste jedli její ovoce a její plody,
vy však jste přišli a moji zemi poskvrnili,
zohavili jste mé dědictví.

Kněží se neptali: ‚Kde je Hospodin?‘
Neznali mě ti, kteří mají zákon v rukou.
Pastýři ode mě odpadli,
proroci prorokovali Bálovým jménem,
chodili za modlami.

Proto se mám ještě s vámi soudně vypořádat
praví Hospodin
přít se s vašimi syny.

Jděte na ostrovy Kittim a dívejte se,
pošlete mezi Kedařany a dobře pozorujte!
Vizte, zda se tam stalo něco takového!
Copak vyměnil některý národ své bohy?,
a ti přece bohy nejsou!

Můj národ však změnil svou slávu za modlu!
Užasněte, nebesa, nad tím a velmi se zděste – praví Hospodin – neboť
dvoji zlo spáchal můj národ:
mne, pramen vody živé, opustili
a kopali si cisterny,
cisterny rozpukané,
které nemohou udržet vodu.

Dávno jsi už zlámala své jho,
roztrhla své provazy.
Řeklas: ‚Nebudu sloužit!‘

Neboť na každém vyvýšeném pahorku
a pod každým zeleným stromem
ses roztáhla, nevěstko!

Já jsem tě přece štípil z ušlechtilé révy,
pravé byly všechny sazenice.

Jak ses mi mohla zvrátit v révu zvrhlou?
I kdyby ses umyla louhem
a vypotřebovala mnoho mýdla,
špinavý zůstane přede mnou tvůj zločin
praví Hospodin.

Jak můžeš říci: ‚Nejsem poskvrněna,
nechodila jsem za Bály?‘
Pohleď na své chování v Údolí,
uznej, cos učinila!

Lehká velbloudice, běžající křížem krážem,
divoká oslice, zvyklá na pustinu,
ve vášnivé touze lapá vítr.

Kdo utlumí její říji?

Ti, kdo ji hledají, nemusí se namáhat:
najdou ji v měsíci její říje.

Dej pozor na svou nohu, ať není bosá,
pozor na hrdlo, ať nevyprahne!

Ty však říkáš: ‚Nevadí! Ne!

Miluji cizince,

budu za nimi chodit.‘

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 2,21; Mt 21,43; srv. Iz 5,7

Já jsem tě štípil z ušlechtilé révy, pravé byly všechny sazenice. Jak ses mi mohla zvrátit v révu zvrhlou? * Vám bude Boží království odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.

V. Čekal jsem spravedlnost, a hle – nepravost, čekal jsem právo, a hle – bezpráví! * Vám bude.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu „Pokyny“ od svatého Kolumbána, opata

Kdo žízni, ať ke mně přijde a napije se

Nejmilejší bratři, pozorně poslouchajte, co vám chci říci. Měli byste vyslechnout něco důležitého, chci totiž mluvit o vodě božského pramene. Žízeň vaší duše by se jí měla zmírnit, nikoli však uhasit. Napijte se, ale ne dosyta; však už nás jiný pramen, pramen života, volá k sobě a říká: *Kdo žízni, ať přijde ke mně a pije!*

Uvědomte si, co pijete. Ať vám to řekne Jeremiáš a ať to řekne sám pramen: *Mne, pramen vody živé, opustili, praví Pán.* Sám Pán, náš Bůh Ježíš Kristus, je tedy pramen života a zve nás k sobě, abychom z něho jako z pramene pili. Pije z něho, kdo jej miluje, pije ten, kdo se sytí Božím slovem. Kdo hodně miluje, hodně touží. Pije, kdo plane láskou k moudrosti.

A hleďte, odkud tento pramen vyvěrá: tryská odtud, odkud přichází i chléb; neboť tentýž je chlebem i pramenem, jediný Syn, náš Bůh, Kristus Pán. Po něm máme stále hladovět a žíznit. Ať se jím sebevíce krmí naše láska a sytí naše touha, nepřestávejme po něm nikdy přímo lačnět a stejně z něho ve své neuhasitelné žízni bez ustání pijme jako z pramene: pijme z něho s největší chtivostí a těšme se z jeho zvláštní lahodnosti.

Neboť Pán je sladký a dobrý. I když z něho už jíme a pijeme, přece stále hladovíme a žízníme, protože nejsme s to svůj pokrm nikdy úplně sníst a nápoj úplně vypít. Dostáváme ho, ale stále je ho dost, pijeme, ale neubývá ho, protože náš chléb je věčný a pramen nevysychající a k tomu lahodný. Proto říká prorok: *Kdo žízníte, jděte k prameni.* Je to tedy pramen pro žíznivé, ne pro nasycené, a proto k sobě volá hladovějící a žíznící a nazývá je blahoslavenými, že nikdy nemají dost, ale čím více pijí, tím více žízní.

Skutečně stojí za to, bratři, abychom po *pramenu moudrosti, po Slovu Božím na výsostech* toužili, abychom ho vyhledávali a vzděky milovali, protože *v něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání*, jak říká apoštol. Kdo tedy žízní, je pozván, aby si tu načerpal.

Když žízníš, pij z pramene života; když hladoviš, jez chléb života. Blahoslavení, kteří hladovějí po tomto chlebu a žízní po tomto prameni: stále budou jíst a pít, a přece po něm budou stále toužit. To, co se tu stále jí a pije, je velice lahodné; stále po tom budeme hladovět a žíznit, stále to budeme okoušet a po tom toužit. Jak to říká královský prorok: *Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 7,37–38

Ježíš stál v chrámě a hlasitě zvolal: * Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mě věří.

V. Potečou proudy živé vody z jeho nitra. * Kdo žízní.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

3,15.19–4,4

Výzva k obrácení

Hospodin mě oslovil:

„Jestliže muž propustí svou ženu

a ona od něho odejde

a vezme si jiného muže

vrátí se k ní zase (první muž)?

Nebude ta žena zneuctěna?

Ty však, (která) jsi smilnila s mnoha milovníky,

směla by ses ke mně vrátit?,

praví Hospodin.

Zdvihni oči k výšinám a rozhlédni se,

kde jsi nebyla zneuctěna;

sedávala jsi u cest a čekala na ně

jako Arab na poušti,

poskvrnila jsi zemi

svými smilstvy a zločiny.

Proto byly zadrženy deště

a nebyla jarní vláha.

Zjedнала sis čelo nevěstky,

stydět ses nechtěla.

Nevoláš snad nyní ke mně: ‚Můj otče!‘

Ty jsi přítel mého mládí!

Což se bude hněvat ustavičně,

setrvá navěky v hněvu?‘

Hle, tak mluvíš, ale jednáš zle, jak jen můžeš!

Myslil jsem si: Jak bych tě chtěl zařadit mezi syny

a dát ti rozkošnou zemi

jako nejvzácnější dědictví mezi všemi národy!

Myslil jsem si: Budeš mě nazývat otcem

a nepřestaneš za mnou chodit. Ale jako bývá žena nevěrná svému

manželovi,

tak jste se stali nevěrnými mně, izraelský dome.«

praví Hospodin.

Je slyšet křik na pahorcích,

pláč a nárek synů Izraele,

že převrátili své chování,

zapomněli na Hospodina, svého Boha.

»Vraťte se, odpadlí synové,
a zhojím váš odpad.«

»Hle, přicházíme k tobě,
neboť ty jsi Hospodin, náš Bůh.
Lživé jsou pahorky,
hluk na horách!

Jen v Hospodinu, našem Bohu,
je spása pro Izraele.
Hanebné modly hltaly
od našeho mládí jmění našich otců,
jejich brav i skot,
jejich syny i dcery.
Lehněme si do své hanby,
ať nás přikryje naše potupa,
neboť jsme hřešili proti Hospodinu, svému Bohu,
my i naši otcové od svého mládí až dodnes,
nechtěli jsme slyšet hlas Hospodina, svého Boha.«

»Když se obrátíš, Izraeli – praví Hospodin
smíš se ke mně vrátit.

Když se vzdáš svých ohavností,
nebudeš bloudit daleko ode mě!
Když budeš přísahat: ‚Živ je Hospodin‘
podle pravdy, práva, spravedlnosti,
v tobě národy dojdou požehnání,
v tobě dojdou slávy.

Neboť tak praví Hospodin lidu Judska i Jeruzaléma:

Zorejte si úhor
a nerozsévejte do trní! Obřezte se pro Hospodina,
odstraňte předkožky svých srdcí,
mužové judští i obyvatelé jeruzalémští,
aby můj hněv nevyšlehl jak oheň
a nevzplál, že by ho nikdo nemohl uhasit
pro špatnost vašich skutků.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 14,7; Žl 130(129),3

Svědčí-li naše nepravosti proti nám, jednej, Hospodine, ke cti svého jména! * Našich zpronevěr je mnoho, hřešili jsme proti tobě.

V. Budeš-li uchovávat v paměti viny, Hospodine, Pane, kdo obstojí? * Našich.

Ze spisu »Pokyny« od svatého Kolumbána, opata*Tys, Bože, naše všecko*

Bratři, následujme hlas, kterým nás k prameni života volá Život sám. Není to jen pramen živé vody, ale také pramen věčného života, pramen světla a zdroj osvětlení. Neboť z něho pochází všechno: moudrost i život a věčné světlo. Původce života je pramenem života, stvořitel světla je pramenem světla. Odpoutejme se proto od viditelných věcí a přenesme se z tohoto světa vzhůru do nebeských výšin a hledejme tam pramen světla, pramen života a pramen živé vody – jako duchovní a moudré ryby, abychom mohli pít *živou vodu tryskající do života věčného*.

Kéž bys mne připustil k tomu prameni, milosrdný Bože a laskavý Pane, abych i já směl s tvými žízníci pít z proudu živé vody živého pramene! Jeho nesmírná lahodnost ať mě naplní nebeskou radostí a navždycky mě k sobě připoutá, abych mohl říkat: »Jak sladký je *pramen živé vody*, z něhož nepřestává nikdy proudit voda *tryskající do života věčného!*«

Ty sám, Pane, jsi ten pramen, po němž nikdy nemůžeme přestat toužit, i když z něho budeme bez ustání nabírat. Ustavičně nám *dávej tuto vodu*, Kriste Pane, ať je i v nás *pramenem tryskajícím do života věčného*. Jistěže prosím o veliké věci, kdo by to nevěděl? Ale ty, Králi slávy, jsi vždycky uměl dávat velké věci a velké jsi také slíbil: není přece nic většího nad tebe, a ty ses nám daroval, sebe jsi za nás vydal.

Proto tě prosíme: Dej nám poznat, co milujeme, neboť neprosíme o nic jiného kromě tebe. Ano, tys naše všecko, náš život, naše světlo, naše spása, náš pokrm a náš nápoj, náš Bůh. Naplň, prosím, náš Ježíši, naše srdce oním vanutím svého Ducha a zraň naši duši svou láskou, aby si každý z nás mohl v duchu pravdivě říci: *Dej mi poznat toho, jehož miluje má duše*, neboť jsem raněná láskou.

Přeji si mít taková zranění, Pane. Vždyť blahoslavená je duše, která je takto zraněna láskou; taková duše hledá pramen, pije z něho, a přitom stále žízní a stále touží, ač stále pije a stále nabírá. Miluje, a přece stále hledá, je zraňována, a tím se uzdravuje. Kéž touto spasitelnou ranou ráčí zranit nitro naší duše sám Bůh a náš Pán Ježíš Kristus, ten laskavý zachránce a lékař. Neboť on je jedno s Otcem a Duchem svatým na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 4,14–15

Kdo se napije vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. * Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného.

V. Pane, dej mi tu vodu, abych už nikdy neměla žízeň. * Voda.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

4,58.13–28

Nepřítel přijde od severu

Tak praví Hospodin:

»Hlásejte to v Judsku,
provolávejte v Jeruzalémě,
trubte v zemi na rohy,
křičte silně:

„Shromážděme se a vejděme do opevněných měst!“
Zdvihněte znamení směrem k Siónu,
utíkejte, neotálejte!
Neboť od severu přivedu pohromu,
velikou zkázu.

Lev vystoupil ze své houštiny,
vyrazil zhoubce národů,
vyšel ze svého místa,
aby změnil tvou zem v pustinu;
tvá města budou pobořena,
zbavena obyvatel.
Proto se přepásejte žinícemi,
naříkejte a hořekujte,
neboť není od nás odvrácen žár Hospodinova hněvu.

Hle – vystupuje jako mračno,
jeho vozy (se ženou) jak smršť,
rychlejší než orli jsou jeho koně.
Běda nám, neboť je po nás veta!
Umyj své srdce od špatnosti, Jeruzaléme,
abys byl zachráněn!

Jak dlouho budou v tobě zůstávat hříšné myšlenky?
Hle – od Danu přichází zpráva,
od efraimských hor oznamují zhoubu.

Sdělte to a zvěstujte po Judsku,
ať to slyší až v Jeruzalémě:
Z daleké země přicházejí nepřátelé,
křičí na judská města.

Obklíčí (Jeruzalém) jak polní hlídači,
neboť mě popudil k hněvu – praví Hospodin.
Tvé chování a tvé skutky ti to způsobily;
to je tvé neštěstí,
že je ti hořko, že ti to vniká do srdce!

Mé nitro, mé nitro! Jak mě to bolí!
Záhyby mého srdce!
Bouří se to ve mně,
nemohu mlčet!
Slyším hlas polnice,
válečný ryk.

Zkázou za zkázou oznamují,
je zpustošená celá země.
Ve chvílce jsou zničeny mé stany,
v okamžiku jsou stržena má (stanová) plátna.
Jak dlouho budu vídat válečné korouhve,
slýchat hlas trouby?
Ano, můj národ je pošetilý,
nechce mě znát,
jsou to zpozdilí synové, bez rozumu;
jsou moudří, aby činili zlo,
ale neschopní konat dobro.
Hleděl jsem na zemi, a hle – byla prázdná a pustá;
(díval jsem se) na nebesa – zmizela jejich světla.
Hleděl jsem na hory, a hle – chvěly se
a všechny pahorky se třásly.
Hleděl jsem – nebylo tu člověka;
všecko nebeské ptactvo prchlo.

Hleděl jsem, a hle – ze zahrad poušť;
všechna města byla spálena
od Hospodina žárem jeho hněvu!
Tak praví Hospodin:
,Bude zpustošena celá země,
ano, úplně ji zničím!
Proto bude naříkat země
a nebesa nahoře ztemní;
řekl jsem to, a nelituji toho,
rozhodl jsem se, a neodvolám to.‘

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Jer 4,24–26; 8,18; ŽI 85(84), 5

Žářem tvého hněvu, Hospodine, je zpusožena celá země, ale ty se smiluj * a neznič nás!

V. Obnov nás, Bože, náš spasiteli, odlož svou nevoli proti nám * a neznič.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Jeronýma, kněze, ke knize proroka Joela*Obratě se ke mně*

Obratě se ke mně celým svým srdcem a dokažte kajicnost ducha postem, slzami a nářkem. Abyste, když se nyní postíte, byli potom nasyceni, když nyní pláčete, abyste se potom smáli, a když nyní náříkáte, abyste potom byli potěšeni. Je dávným zvykem si ve smutku a neštěstí roztrhnout roucho. Učinil to i velekněz, jak připomíná evangelium, když chtěl zdůraznit provinění Pána a Spasitele. A o Pavlovi a Barnabášovi čteme, že to udělali, když slyšeli rouhání. Proto vám radím: roztrhněte si ne oděv, ale svá srdce. Jsou plná hřichu, a jestliže nebudou roztržena, roztrhnou se sama jako staré měchy. A až to učiníte, vraťte se k svému Pánu Bohu, neboť vaše dřívější hříchy vás od něho odcizily. Neztrácejte pro velikost svých hříchů naději na odpuštění, neboť velká láska zahladí velké hříchy.

Hospodin je dobrý a milosrdný, nechce smrt hříšníků, ale pokání, je trpělivý a bohatý na slitování. Není netrpělivý jako my lidé, ale dlouho toužebně čeká na naše pokání. Jímá ho lítost nad každým zlem. To znamená, že jestliže se budeme kát ze svých hříchů, i on bude litovat svých hrozeb a nedopustí na nás to zlé, jímž nám hrozil. Jestliže změníme své smýšlení, i on je změní. Tím zlým nesmíme na tomto místě rozumět opak ctnosti. Jde spíše o trápení, jak čteme jinde: *Každý den má dost svého trápení nebo: Jestliže se stane ve městě neštěstí, nedopustil to Bůh?*

Joel výše řekl: Hospodin je dobrý a milosrdný, trpělivý a bohatý na slitování, jímá ho lítost nad každým zlem. Aby nás však tato velká Boží dobrotivost neučinila lehkomyšlnými, připojuje ústy proroka: *Kdo ví, zda se neobrátil a neodpustí, nezanechá po sobě požehnání?* Jako by říkal: Já, jak mi přísluší, nabádám k pokání, vím však, že Bůh je nevýslovně laskavý, jak ostatně říká David: *Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, pro své velké slitování zahlad' mou nepravost.* Ale protože nemůžeme znát hloubku bohatství, moudrosti a vědění Božího, zmírňuji svůj výrok a spíše vyjadřuji touhu než nárok, když říkám: *Kdo ví, zda*

se neobrátí a neodpustí? Ono kdo ví je třeba chápat spíše tak, že to nemůžeme vědět nebo že je to obtížné.

(Kdo ví, zda nezanechá) *obětní dar a úlitbu pro Hospodina, vašeho Boha.* To znamená, že když nám Pán dá požehnání a odpustí nám naše hříchy, budeme s to přinášet Bohu oběti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Jl 2,12.13; Kol 2,14

Obrat'te se k Hospodinu celým svým srdcem, * aby zničil dlužní úpis, který svědčil proti vám.

V. Roztrhněte svá srdce, a ne pouze šaty, a obra'tte se k Hospodinu, svému Bohu, * aby zničil.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

7,1–20

O klamném spoléhání se na chrám

Řeč, kterou promluvil Hospodin k Jeremiášovi: »Postav se do brány Hospodinova domu a volej tam tato slova: Slyšte Hospodinovo slovo, všichni Judovci, vy, kteří vcházíte těmito branami, abyste se klaněli Hospodinu!

Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: napravte své chování a skutky, a dám vám přebývat na tomto místě. Nespoléhejte se na klamná slova: ‚Je to chrám Hospodinův, chrám Hospodinův, chrám Hospodinův!‘ Neboť když své jednání a skutky napravíte, když budete uplatňovat ve vzájemných sporech spravedlnost, když nebudete utiskovat přistěhovalce, sirotky a vdovy, když nebudete na tomto místě vylévat nevinou krev, když nebudete na svou vlastní škodu chodit za cizími bohy, dám vám přebývat na tomto místě, v zemi, kterou jsem dal vašim otcům, od věků až na věky.

Vy však skládáte svou naději v klamně řeči, ze kterých nemáte užitek. Kradete, zabijete, cizoložíte, křivě přísaháte, obětujete Bálům, chodíte za cizími bohy, které neznáte, a pak přicházíte, předstupujete přede mě v tomto domě, který má moje jméno, a říkáte: ‚Jsme v bezpečí‘, abyste dál dělali všechny tyto ohavnosti. Což pokládáte tento dům, který má moje jméno, za lupičské doupě?

Pak i já budu na něj tak pohlížet – praví Hospodin. Jděte do mého sídla v Silo, na které jsem zpočátku vložil své jméno, a podívejte se, co jsem s ním udělal pro zvrhlost svého izraelského lidu! A nyní, protože jste páchali všechny tyto skutky – praví Hospodin – poněvadž jste neslyšeli, ačkoli jsem k vám ustavičně a důrazně mluvil, protože jste

neodpověděli přesto, že jsem na vás volal, naložím s tímto domem, který má mé jméno a do kterého vy skládáte svou naději, s místem, které jsem dal vám a vašim otcům, jako jsem naložil se Silem. Zavrhnou vás od své tváře, jako jsem zavrhl všechny vaše bratry, celé Efraimovo potomstvo.

Ty pak se nemodli za tento lid, nevysílej úpěnlivou prosbu za ně, nealéhej na mě, neboť tě nevyslyším. Což nevidíš, co oni tropí v judských městech a po jeruzalémských ulicích? Synové sbírají dříví, otcové zapalují oheň a ženy hnětou těsto, aby pekly koláče královně nebes; obětují úlitby cizím bohům, aby mi ublížili. Ublížují mně praví Hospodin – či spíše sami sobě k své vlastní hanbě? Proto praví Hospodin: Hle, má nevole a můj hněv se vyleje na toto místo, na lidi i na dobytek, na stromy v polích i na plody země; zapálí se a nebude uhašen.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 7, 11; Iz 56, 7; Jan 2, 16

Což pokládáte tento dům, který má moje jméno, za lupičské doupě?

* Můj dům bude domem modlitby pro všechny národy.

V. Nedělejte z domu mého Otce tržnici! * Můj dům.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilii svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Matoušovo evangelium

Ne abys krásil chrám, a přitom nedbal trpícího

Chceš prokazovat úctu Kristovu tělu? Nepřehlížej tedy, že je nahé: abys mu tady v chrámě neprokazoval úctu hedvábnými rouchy, a venku nepřehlížel, že je deptá zima a nahota. Kdo řekl: *To je mé tělo* a tím slovem stvrdil skutečnost, je týž, který řekl: *Viděli jste mě hladovět, a nedali jste mi jíst, a také: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.* Toto jistě nevyžaduje žádná roucha, nýbrž čistou duši; tamto však vyžaduje mnohou péči.

Učme se tedy být moudří a uctívejme Krista tak, jak to chce on sám. Tomu, kdo je uctíván, je přece nejmilejší taková pocta, jakou si sám přeje, nikoli taková, jakou si vymyslíme my. Tak například Petr se domníval, že bude pro Krista poctou, nedá-li si od něho umýt nohy; co chtěl, nebyla ovšem pocta, nýbrž něco opačného. Také ty prokazuj Bohu takovou poctu, jakou on sám v příkázáních stanovil, a majetku užívej ve prospěch chudých. Vždyť Bohu přece není třeba zlatých rouch, nýbrž zlatých duší.

To neříkám proto, že bych chtěl zabraňovat darování takových věcí chrámu, požaduji však, aby je provázely, ba předcházely skutky milosrdenství. Bůh zajisté přijímá i ty dary, milosrdenství však mnohem raději. Tam totiž má užitek jenom ten, kdo dary přináší, tady však i ten, kdo je přijímá. Tam může být takový čin i příležitostí se ukázat, zde však jde o milosrdenství a o lásku k bližnímu.

Co prospěje, je-li Kristův stůl plný zlatých kalichů, zatímco sám Kristus hyne hladem? Nejprve hladového nasýt a teprve pak můžeš z přebytku vyzdobit i jeho stůl. Dal bys udělat zlatý kalich, ale pohár studené vody bys nepodal? Co prospěje opatřovat zlatem zdobené pokrývky na Kristův oltář, jemu však neposkytnout ani to nejnnutnější oblečení? K čemu by to bylo? Řekni ostatně: Kdybys viděl, že se někomu nedostává základního jídla, a ty by ses nesnažil zahnat jeho hlad, a jen bys obložil jeho stůl stříbrem, myslíš, že by ti byl vděčný? Nebo by ho to spíše rozhořčilo? Anebo kdybys viděl někoho oblečeného do roztrhaných hadrů a zkřehlého zimou, a místo abys mu dal oděv, bys mu stavěl zlaté sloupy a tvrdil, že to děláš na jeho počest, nemyslíš, že by se domníval, že si z něho tropíš posměch a že ho strašně urážíš?

Stejně tak uvažuji i o Kristu, když jde kolem tebe jako žebrák a cizinec, který nemá střechu nad hlavou, ale ty ho nepřijmeš jako svého hosta a místo toho dáváš vyzdobit podlahu, stěny a sloupové hlavice a zavěšuješ světla na stříbrné řetězy. A on je zatím spoutaný v žaláři, a ty se na něho nechceš ani jít podívat. Neříkám to proto, že bych zabraňoval prokazovat i takovéto pocty; jen doporučuji věnovat se navíc i něčemu dalšímu, nebo spíš především tomu. Nestalo se, aby někdo byl někdy obviněn z toho, že neprokazoval pocty, ale tomu, kdo nedbá skutků lásky, hrozí zatracení, neuhasitelný oheň a trest ve společnosti zlých duchů. Takže ne abys krásnil chrám a přitom ne dbal trpícího bratra; neboť on je drahocennější příbytek Boží než chrám.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25,35.40; Př 19,17

Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem na cestě, a ujali jste se mě. * Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mě jste udělali.

V. Půjčuje Hospodinu, kdo má soucit s chudákem. * Amen, pravím.

22. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

11,18–20; 12,1–13

Prorok dává nahlédnout do nitra své duše

Hospodin mě o tom poučil, a já jsem to poznal;
tehdy jsem viděl jejich zlé skutky.

Byl jsem jako krotký beránek,
kterého vedou na porážku.
Ani potuchy jsem neměl, že mi strojí úklady:
»Zničme strom i s jeho mízou,
vytněme ho ze země živých,
ať není památky po jeho jméně!«

Hospodine zástupů,
spravedlivý soudce,
který zkoumáš srdce i ledví,
kež vidím tvoji pomstu nad nimi,
neboť tobě svěruji svou při.

Sice jsi spravedlivý, Hospodine,
o to se nebudu s tebou přít,
přece však bych chtěl s tebou mluvit
o spravedlnosti:

Proč se bezbožníkům všechno daří,
proč jsou všichni zrádní odpadlíci bez starosti?
Sázíš je a zapouštějí kořen,
prospívají a nesou ovoce;
blízko jsi jejich ústům,
ale daleko jsi od jejich srdce.
Ty však mě, Hospodine, znáš, díváš se na mě
a zkoumáš mé srdce, jak o tobě smýšlím.
Odvleč je tedy jako stádo na porážku
a zasněť je pro den zabití!

Jak dlouho má mít země smutek,
(jak dlouho) má zeleň na všech polích vadnout?
Pro zvrácenost jejich obyvatel
vyhynula zvěř i ptactvo,
neboť řekli: »(Bůh) nevidí naše cesty.«

»Jestliže jsi s pěšimi běžel a unavili tě,
jak budeš moci závodit s koňmi?
Jestliže se necítíš bezpečný v pokojné zemi,
co budeš dělat v houštinách Jordánu?
Neboť i tvoji bratři a tvá rodina,
i oni tě zrazují, naprosto všichni tě odsuzují;
nevěř jim, když k tobě přátelsky mluví.«

»Opustil jsem svůj dům,
zavrhl jsem své dědictví,
dal jsem to, co je mi nejdražší
do rukou svých nepřátel.
Moje dědictví je pro mne jako lev v lese:
začalo na mě rvát,
proto ho nenávidím.
Moje dědictví je pro mě pestrým ptákem,
odevšad na něj dorážejí dravci.
Pojďte, shromážděte se, všecka divoká zvířata,
pospěšte k zrádlu!

Mou vinici zpustošilo mnoho pastýřů,
můj podíl pošlapali;
v holou poušť proměnili
můj milovaný podíl!
Udělal z něho poušť,
pustina přede mnou nařiká.
Celá země je zpustošena,
ale nikdo si toho nevšímá.«

Na všechny pahorky v poušti
přišli ničitelé,
neboť Hospodinův meč hltá;
od jednoho konce země k druhému
nikdo nemá pokoj.
Seli pšenici a žali trní;
namáhali se bez užitku.
Budete se hanbit za svou úrodu
kvůli rozjitřenému Hospodinovu hněvu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 12,27-28; Žl 42 (41),6

Nyní je moje duše rozechvěna. Co mám říci? Otče, vysvobod' mě od té hodiny? Ale právě kvůli té hodině jsem přišel. * Otče, oslav své jméno!
V. Proč se rmoutíš, má duše, a proč ve mně sténáš? * Otče.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa*Pán se nad námi slítoval*

Můžeme být šťastni, jestliže to, o čem slyšíme a co zpíváme, také konáme. Když posloucháme, zaséváme a co konáme, to již je plod z té setby. To vám chci, moji milí, předem připomenout, abyste nechodili bez užítku do kostela; abyste tolik dobrého jen neposlouchali, ale také podle toho dobře žili. *Milostí jeho jsme spaseni*, říká apoštol, *ne pro skutky, aby se nikdo nemohl chlubit; jeho milostí jsme spaseni*. Náš dřívější život nebyl tak dobrý, aby se Bohu zalíbil a on aby si jej zamiloval a řekl: Pojdme na pomoc těmto lidem, poněvadž dobře žijí. Nelíbil se mu náš život, nelíbilo se mu v nás nic, co jsme dělali my, ale neztratil zálibení v tom, co v nás učinil on sám. Proto zavrhne to, co jsme učinili, a zachráni to, co učinil on.

Nebyli jsme dobří; ale smíloval se nad námi a poslal svého Syna, aby zemřel, ne za dobré, ale za špatné, ne za spravedlivé, ale za hříšné: *Kristus zemřel za bezbožníky*. Co však čteme dál? *Vždyť sotva kdo položí život za spravedlivého – možná že se někdo umřít odhodlá za toho, kdo je mu milý*. Snad by se našel někdo, kdo by se odhodlal zemřít za spravedlivého. Kdo by však chtěl zemřít za nespravedlivého, za hříšného, za špatného? Jedině Kristus, tak spravedlivý, že ospravedlnil i nespravedlivé.

Neměli jsme tedy, moji bratři, na svém účtě žádné dobré skutky, ale samé špatné. Ale přestože skutky lidí byly zlé, jeho milosrdenství lidí neopustilo. A tak Bůh poslal svého Syna, aby nás vykoupil: ne zlatem ani stříbrem, ale za cenu prolité vlastní krve, neposkvrněný Beránek byl veden k oběti za poskvrněné, a kdyby jen poskvrněné, a ne zcela zkažené! Takovou milost jsme tedy přijali. Žijme podle té milosti, kterou jsme dostali, nehřešme proti ní. Přišel k nám tak skvělý lékař, odpustil nám všechny hříchy. Hodláme-li být zase nemocní, nejen že budeme sami sobě škodit, ale projevíme také nevděk vůči lékaři.

Jděme tedy jeho cestami, které nám ukázal, zvláště cestou pokory, kterou se pro nás stal on sám. Cestu pokory nám totiž ukázal v příkázáních a sám jí prošel tím, že za nás trpěl. Aby mohl za nás zemřít – ten, který zemřít nemohl, *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi*. Nesmrtelný vzal na sebe smrtelnost, aby mohl za nás zemřít a svou smrtí zabít naši smrt.

To všechno učinil Pán, to nám daroval. Velký se ponížil, ponížený se dal zabít, zabitý vstal z mrtvých a byl povýšen, aby nás mrtvé nenechal v podsvětí, ale aby k sobě povýšil při vzkříšení mrtvých ty, které už teď povýšil jako spravedlivé ve víře a vyznání. Dal nám tedy jako cestu po-

koru. Budeme-li se jí držet, svěřili jsme se Pánu a nezpíváme zbytečně *Velebíme tě, Bože, velebíme a vzýváme tvé jméno.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 86(85), 12–13; 118 (117),28

Chci tě chválit, Pane, můj Bože, celým svým srdcem a věčně velebit tvé jméno. * Neboť veliká byla ke mně tvá láska.

V. Ty jsi můj Bůh, děkuji ti; budu tě slavit, můj Bože! * Neboť.

EVANGELIUM

VIZ STR. 519

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

19,15.10–20,6

O rozbitém džbánu

Tak pravil Hospodin: »Jdi si koupit hliněný džbán od hrnčíře, vezmi s sebou několik předních mužů z lidu a několik předních kněží a jdi ven do údolí Ben Hinnom, které je u vchodu do Hrnčířské brány, a hlásej tam slova, která k tobě promluvím. Řekneš: Slyšte Hospodinovo slovo, judští králové i jeruzalémští obyvatelé! Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Přivedu na toto místo neštěstí, takže každému, kdo o něm uslyší, bude znít v uších, protože mě opustili, odcizili (mi) toto místo, obětovali na něm kadidlo cizím bohům, které neznali ani oni ani jejich otcové. Judští králové naplnili toto místo krví nevinných: zřídili výšiny Bálům, aby pálili své děti ohněm v zápalnou oběť Bálům, což jsem jim neporučil, nepřikázal, ani mně to nenapadlo.

Pak rozbiješ džbán před očima mužů, kteří půjdou s tebou, a řekneš jim: Toto praví Hospodin zástupů: Tak rozbiji tento lid a toto místo, jako se rozbíjí hrnčířská nádoba, kterou už nelze spravit. V Tofetu budou pochovávat, protože nebude jiné místo k pohřbení. Tak naložím s tímto místem – praví Hospodin a s jeho obyvatelstvem; učiním z tohoto města Tofet. Jeruzalémské domy i domy judských králů budou nečisté jako místo Tofet, jako všechny domy, na jejichž střeších obětovali všem nebeským souhvězdím a přinášeli úlitby cizím bohům.«

Potom přišel Jeremiáš z Tofetu, kam ho poslal Hospodin, aby tam prorokoval, zastavil se v nádvoří Hospodinova domu a řekl všemu lidu: »Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Hle, uvalím na toto město i na všechna města v jeho okolí veškeré neštěstí, kterým jsem mu hrozil, neboť zatvrdili svou šíji, aby neposlouchali moje řeči.«

Kněz Pašchur, syn Immerův, který byl vrchním dozorcem v Hospodinově domě, uslyšel Jeremiáše, jak prorokuje tyto řeči. Pašchur dal pro-

roka Jeremiáše zbit a vsadit do klády, která byla v hořejší Benjamínově bráně u Hospodinova domu. Nazítří však dal Pašchur Jeremiáše z klády vyvést. Jeremiáš mu řekl: »Hospodin tě nenazývá už Pašchur, ale Hrůza ze všech stran, neboť tak praví Hospodin: Hle, vydám tě všanc hrůze, tebe i všechny tvé přátele: Padnou mečem svých nepřátel a tvé oči to uvidí. Všechn judsky lid vydám do rukou babylónského krále; zavede je do Babylóna a mečem je pobije. Dám všechno jmění tohoto města, všechny jeho majetek i všechny skvosty i poklady judských králů do rukou jejich nepřátel a oni je ukořistí, vezmou a odvezou do Babylóna. Ty pak, Pašchure, i všichni obyvatelé tvého domu půjdete do zajetí; do Babylóna přijdeš, tam umřeš a tam budeš pochován ty i všichni tvoji přátelé, kterým jsi prorokoval lež!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 23,37; srv. Jer 19,15

Jeruzaléme, Jeruzaléme! Zabijíš proroky a kamenuješ ty, kdo jsou k tobě posláni. * Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvoje děti, jako shromažďuje kvočna svoje kuřátka pod křídla, ale nechtěli jste.

V. Zatvrdil jsi svou šíji, abys neposlouchal moje řeči. * Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvoje děti, jako shromažďuje kvočna svoje kuřátka pod křídla, ale nechtěli jste.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »Následování Krista«

Já jsem učil své proroky

Slyš, synu, má slova, slova nejlíbeznější, která převyšují moudrost všech filozofů a mudrců tohoto světa.

Má slova jsou duch a jsou život a nelze je vážit lidskými soudy. Nelze s nimi zacházet podle povrchního zalíbení, ale je nutné jim mlčky naslouchat a přijímat je s veškerou pokorou a s velikou vroucností.

I řekl jsem: *Šťastný člověk, jehož vychováváš, Hospodine, a ve svém zákoně vyučuješ, abys mu popřál klidu od zlých časů,* a aby nebyl na zemi opuštěn.

Já, praví Pán, jsem od počátku učil proroky a dosud nepřestávám mluvit ke všem. Avšak mnozí jsou k mému hlasu hluší a zatvrdeli. Mnozí raději naslouchají světu než Bohu a spíše jdou za tím, po čem touží jejich tělo, než za tím, co se líbí Bohu. Svět slibuje věci časné a nicotné, a lidé mu slouží s velkou dychtivostí; já slibuji věci nejvzácnější a věčné, a srdce smrtelníků zůstává netečné. Kdo mi vždycky a všude slouží a mě poslouchá tak pečlivě, jako se slouží světu a jeho pánům?

Nuže styď se, služebníku líný a nespokojený, vždyť jiní jsou ochotnější k záhubě než ty k životu. A jiní se více radují z nicotnosti než ty z pravdy.

Často se ovšem ve své naději zklamou, kdežto mé zaslíbení nezklame nikoho; já nepropustím s prázdnou nikoho, kdo mi důvěřuje. Dám, co jsem slíbil; splním, co jsem řekl; jen když věrně setrvá v mé lásce až do konce. Já jsem ten, kdo odplatí všem dobrým a přísně zkoumá všechny zbožné.

Zapiš si má slova do srdce a bedlivě o nich uvažuj; v době pokušení ti budou velmi potřebná. Čemu nerozumíš nyní při četbě, to jistě pochopíš v den navštívení. Dvojím způsobem navštěvuji své vyvolené: jednak pokušením, jednak útěchou. A denně jim dávám dvoje naučení: jedno, když kárám jejich hříchy, druhé, když je povzbuzuji, aby prospívali v ctnostech.

Kdo zná moje slova a pohrdá jimi, má soudce, který ho bude soudit v den poslední.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Př 23,26; 5,1; 4,20

Dej mi, synu, své srdce, kéž se líbí tvým očím moje cesty! * Dej pozor na moji moudrost!

V. Můj synu, dbej na má slova, k mým řečem nakloň svůj sluch! * Dej pozor.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

20,7–18

Jeremiášův stesk

Svedl jsi mě, Hospodine, a dal jsem se svést;

byl jsi silnější než já a přemohls mě!

Celý den jsem na posměch,

všichni se mi vysmívají.

Kdykoli mluvím, musím křičet,

ohlašovat násilí a zpustošení;

Hospodinovo slovo se mi stalo

pohanou a posměchem po celý den.

Řekl jsem si: »Nebudu se již o něho starat,

nebudu již mluvit jeho jménem.«

Tu se (jeho slovo) stalo v mém nitru hořícím ohněm,

zavřeným v mých kostech;

snažil jsem se ho snést,
ale nebylo to možné.

Ano, slyšel jsem nepřátelské umlouvání mnohých:

»Hrůza ze všech stran! Udejte ho! Udáme ho!«

I ti, kteří se mnou žili v přátelství,

číhají na můj pád:

»Snad se dá svést a zmocníme se ho

a pomstíme se na něm!«

Ale Hospodin je se mnou jako silný bojovník;

proto ti, kteří mě stíhají, padnou a nic nesvedou.

Velmi budou zahanbeni, neboť ničeho nedosáhnou;

bude to věčná hanba, nezapomene se na ni.

Hospodine zástupů, který zkoušíš spravedlivého,

který vidíš ledví i srdce,

kéz uzřím tvou pomstu nad nimi,

neboť tobě jsem svěřil svou při.

Zpívejte Hospodinu, chvalte Hospodina,

že vysvobodil život ubohého z ruky zlosynů!

Zlořečený den, kdy jsem se zrodil!

Ať není požehnán den, kdy mě má matka porodila!

Zlořečený muž, který zvěstoval mému otci:

»Narodilo se ti dítě, chlapeček«

a rozradoval ho!

Ať je tomu člověku, jako je městům,

která Hospodin vyvrátil bez slitování;

ať z jitra slyší poplach

a válečný lomoz o polednách,

protože mě nezabil hned v mateřském lůně,

aby moje matka byla mým hrobem

a její život byl těhotný věčně.

Proč jsem vyšel z mateřského lůna,

abych viděl jen útrapy a bolest,

aby mé dny uplynuly v hanbě?

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 20, 10ll; Žl 31(30), 14

I ti, kteří se mnou žili v přátelství, číhají na můj pád: Snad se dá svést a zmocníme se ho! * Ale Hospodin je se mnou jako silný bojovník.

V. Slyšel jsem nepřátelské umlouvání mnohých: Hrůza ze všech stran! Spolu se proti mně radí, usilují zničit mi život. * Ale Hospodin.

Z knihy »Následování Krista«*Pravda Páně trvá navěky*

Hřimáš nade mnou svými soudy, Pane, bázní a hrůzou rozechvíváš všechny mé kosti, takže má duše se nadmiru děsí. Ohromen stojím a pozoruji, že *ani nebesa nejsou čistá v tvých očích*. Když jsi i na andělech shledal špatnost a neušetřil je, co bude se mnou? *Hvězdy padaly z nebe*, čeho bych se pak mohl opovážit já, pouhý prach?

Ti, jejichž skutky se zdály hodné chvály, padli na samé dno, a ty, kteří jedli andělský chléb, jsem viděl, jak si libují v mlátě pro vepře.

Ano, veta je po svatosti, dáš-li ty, Pane, ruku zpět. Nepospěje žádná moudrost, když ty přestaneš řídit. Nepomůže žádná síla, když ty přestaneš udržovat.

Neboť opustíš-li nás, toneme a hyneme; jen přijdeš k nám, vzchopíme se a ožíváme. Neboť jsme nestáli, a jen ty nás posilňuješ; vychládáme, a jen ty nás rozněcuješ.

Všechna marná sláva se rozplývá v hlubině tvých soudů nade mnou.

Čím je veškeré tělo před tvým zrakem? *Copak se může hlína chlubit před hrnčím?* Jak se může vynášet marnou chloubou ten, jehož srdce je opravdu oddáno Bohu?

Ani celý svět nepřivede k pýše toho, koho si podmanila pravda. A žádná ústa lichometná nepohnou tím, kdo všechnu svou naději zakotvil v Bohu. Neboť všichni ti mlukově nejsou nic; a sotva dozní jejich hlas, zajdou. Ale *pravda Páně trvá navěky*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Žl 119 (118), 114–115.113*

Bože, ty jsi má ochrana a můj štít, důvěřuji tvému slovu. * Zachovám předpisy svého Boha.

V. Nenávidím nestálé lidi, miluji však tvůj zákon. * Zachovám.

Středa**PRVNÍ ČTENÍ****Z knihy proroka Jeremiáše***26,1–15**Jeremiáš v nebezpečí smrti, protože předpovídal zkázu chrámu*

Na počátku vlády judského krále Jehojakima, syna Jošijáhova, Hospodin mě oslovil:

»Tak praví Hospodin: Postav se do nádvoří Hospodinova domu a mluv ke všem judským městům, ze kterých přicházejí lidé, aby se klaněli v Hospodinově domě, všechny řeči, které jsem ti přikázal, abys jim řekl; nevynech ani slovo! Snad poslechnou a odvrátí se každý od svého zlého chování, takže mi bude líto seslat neštěstí, kterým je hodlám stihnout pro jejich zlé skutky.

Řekni jim: Tak praví Hospodin: Jestliže mě neposlechnete a nebudete jednat podle mého zákona, který jsem vám dal, nebudete-li poslouchat slova mých služebníků proroků, které k vám ustavičně a usilovně posílám, ale vy je neposloucháte: naložím s tímto domem jako se Silem a toto město vydám jako kletbu všem národům země.«

Kněží, proroci a všichni lidé slyšeli Jeremiáše, když mluvil tato slova v Hospodinově domě. Když pak Jeremiáš domluvil vše, co mu přikázal Hospodin oznámit všemu lidu, chopili ho kněží, proroci a všecken lid s křikem: »Teď musíš umřít! Proč jsi prorokoval v Hospodinově jménu: „Jako Silo bude tento dům a město zpustne, že v něm nebude ani jeden obyvatel!“

Všichni lidé v Hospodinově domě se srotili proti Jeremiášovi. Když uslyšeli nejvyšší judští úředníci o této věci, odebrali se z královského paláce do Hospodinova domu a posadili se k soudu u vchodu Nové brány Hospodinova domu.

Kněží a proroci pravili nejvyšším úředníkům a všemu lidu: »Tento muž zaslужuje, aby byl odsouzen na smrt, neboť prorokoval proti tomuto městu, jak jste slyšeli na vlastní uši.«

Jeremiáš řekl úředníkům a všemu lidu: »Hospodin mě poslal, abych prorokoval proti tomuto domu a proti tomuto městu všechna slova, která jste slyšeli. Proto nyní napravte své mravy, své skutky a poslouchejte hlas Hospodina, vašeho Boha, a Hospodinovi bude líto seslat neštěstí, kterým vám hrozil. Já sám jsem ve vašich rukou; naložte se mnou, jak za dobré a za správné uznáváte; vězte však, že zabijete-li mě, nevinnou krví zatížíte sami sebe, toto město i jeho obyvatelstvo, neboť mne k vám opravdu poslal Hospodin, abych mluvil do vašich uší všechna tato slova.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 26,15; Mt 27,24

Zabijete-li mě, * nevinnou krví zatížíte sami sebe, toto město i jeho obyvatelstvo.

V. Pilát si před očima lidu umyl ruce a řekl: Nemám vinu na krvi tohoto člověka. * Nevinnou.

Z komentáře kněze Origena k Janovu evangeliu*Kristus mluvil o chrámu svého těla*

*Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej zase postavím. Zdá se mi, že se tu poukazuje na ty židy, kteří tíhli k tělesným a smyslovým věcem. Ti se velmi rozhořčili, když Ježíš vyhnal penězoměnce, kteří svým počínáním dělali z Otcova domu tržiště. Žádali znamení, z něhož by bylo zřejmé, že božské Slovo, které oni nepřijímají, má právo takové věci činit. Na otázku: *Jakým znamením dokážeš, že tohle smíš dělat?* Spasitel odpovídá, jako by mluvil o židovském chrámě, přitom však míní své vlastní tělo: *Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej zase postavím.**

Obojí ovšem, svatyně i Ježíšovo tělo, je podle jednoho z výkladů obrazem církve. Církev totiž bývá nazývána chrámem, neboť je vystavěna z živých kamenů, učiněná duchovním chrámem, svatým kněžstvem, zbudována na základech apoštolů a proroků, a *Kristus Ježíš je nárožní kvádr.* Také je však řečeno: *Vy jste Kristovo tělo a každý z vás jeho úd.* A tak i kdyby se zdálo, že pronásledovatelé útočící proti celistvosti chrámu jakoby rozrušují ladnou soudržnost jeho kvádrů a svými piklemi v pronásledováních a souženích rozpojují všechny Kristovy kosti, jak se píše v jednadvacátém žalmu, bude chrám znovu vystavěn a tělo třetího dne zase vstane, po dni zloby, který na ně přijde, i po následujícím dni dokonání všeho.

Neboť třetí den nadejde v novém nebi a nové zemi, až bude přemozena smrt a tyto kosti, všecken dům izraelský, o veliké neděli vstanou z mrtvých. A tak Kristovo vzkříšení po jeho umučení na kříži obsahuje i tajemství zmrtvýchvstání celého Kristova těla. A jako bylo ono viditelné Ježíšovo tělo ukřížováno, pohřbeno a potom vzkříšeno, tak bylo zároveň s ním ukřížováno i celé Kristovo tělo složené ze svatých, a již nežije. Neboť nikdo z nich si, právě tak jako Pavel, nezakládá na ničem jiném než na kříži našeho Pána Ježíše Krista, skrze něhož je on sám pro svět ukřížován a svět pro něho.

Nejenže je však s Kristem přibit na kříž a ukřížován pro svět, ale spolu s Kristem je také pohřben. *Byli jsme spolu s Kristem pohřbeni,* říká apoštol. A jako by již zakoušel jakousi předchuť vzkříšení, dodává: *A vstali jsme spolu s ním z mrtvých.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*1 Kor6,1920;Lv 11,43.44*

Vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás bydlí a kterého vám dal Bůh, a proto už nepatříte sami sobě. Byli jste přece koupeni, a to za vysokou cenu.* Oslavujte Boha svým tělem.

V. Neuposkvrňujte se: buďte svatí, neboť já jsem svatý. * Oslavujte.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

29,1–14

Jeremiášův list vyhnancům

Tak zněl list, který poslal prorok Jeremiáš z Jeruzaléma předním mužům z vyhnanců, kněžím, prorokům i všemu ostatnímu lidu, odvečenému Nabuchodonosorem z Jeruzaléma do Babylóna. Stalo se to potom, když musel odejít z Jeruzaléma král Jechonjáh, královna matka, dvořané, judští i jeruzalémští hodnostáři, kováři a zámečníci. Poslal ho po Elasovi, synu Šafanovu, a po Gemarjáhovi, synu Chilkiáhovu, které vypravil judsky král Sidkijáh k babylónskému králi Nabuchodonosorovi do Babylóna.

Zněl: »Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele, všem vyhnancům, kteří byli odvečeni z Jeruzaléma do Babylóna: Stavte domy a bydlete v nich; zakládejte zahrady a jezte jejich ovoce! Žeňte se a plodte syny a dcery; dávejte svým synům ženy a své dcery vdávejte, ať rodí syny i dcery; množte se tam a nedopusťte, aby vás ubylo! Pečujte o blaho města, do kterého jsem vás vyvedl, a modlete se za ně k Hospodinu, neboť v jeho blahobytu bude i váš blahobyt.

Tak zajisté praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Nedejte se svádět od vašich proroků, kteří jsou mezi vámi, ani od vašich hadačů a neposlouchejte jejich sny, které mívají! Neboť vám prorokují ve jménu mém lež; neposlal jsem je – praví Hospodin.

Tak praví Hospodin: Teprve až se naplní Babylónu sedmdesát let, postarám se o vás a splním vám svůj slib: přivedu vás zase na toto místo. Znam své myšlenky, které mám o vás – praví Hospodin – to, co zamýšlím pro vaše blaho, a ne pro utrpení: dát vám budoucnost plnou naděje. Budete mě vzývat, budete se ke mně modlit, a já vás vyslyším. Budete mě hledat, a naleznete mě, budete-li mě hledat celým svým srdcem. Dám se vám nalézt – praví Hospodin – přivedu vás ze zajetí, shromáždím vás ze všech národů a ze všech míst, kamkoli jsem vás rozptýlil praví Hospodin – vrátím vás tam, odkud jsem vás vyhnal.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 105 (104), 1.4

Oslavujte Hospodina, vzývejte jeho jméno. * Uvažujte o Hospodinu a jeho moci, stále hledejte jeho tvář!

V. Nikdo, kdo doufal v Pána, nebyl zklamán. * Uvažujte.

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže*Vložím svůj zákon do jejich nitra*

Moji milí, když Pán Ježíš Kristus kázal evangelium o Božím království a léčil po celé Galileji různé nemoci, rozšířila se všude v Sýrii pověst o jeho mocných činech. A z celé Judeje proudily k nebeskému lékaři davy lidí. Poněvadž totiž my nevědomí lidé jen velmi neochotně věříme něčemu, co nevidíme, a neochotně doufáme v něco, co neznáme, musel Bůh pozemským dobrodiním a viditelnými zázraky povzbudit ty, jimž se mělo dostat nebeského poučení, aby nepochybovali, že ten, jehož nejlaskavější moc zakusili, přináší také učení, které vede ke spáse.

A tak se Pán, aby proměnil vnější léky ve vnitřní a po zhojení těla uzdravil také duši, odloučil od zástupů, jež ho obklopovaly, a odešel do ústraní na blízké hoře. Tam zavolal apoštoly a z výšin svého tajemného trůnu jim svěřoval své vznešené učení. Již volbou místa, a vůbec tím, co činil, naznačoval, že to byl on sám, kdo se kdysi milostivě rozhodl promluvit k Mojžíšovi. Tehdy ovšem mluvil s hroživou spravedlností, zatímco nyní se svatou mírností, aby se naplnilo, co bylo zaslíbeno slovy proroka Jeremiáše: *Hle, blíží se dni, praví Hospodin, kdy sjednám s Izraelovým a Judovým domem novou smlouvu. Po těch dnech, praví Hospodin, vložím svůj zákon do jejich nitra, napíšu jim ho do srdce.*

Takže ten, který mluvil k Mojžíšovi, mluvil také k apoštolům: rychlá ruka píšeře Slova zapsala do srdce učedníků ustanovení Nové smlouvy. Nehalil jej však přitom jako kdysi žádný hustý oblak, ani strašlivý rachot ani blesky neodstrašovaly lid, aby nevystupoval na horu. Byla to klidná rozmluva přístupná sluchu všech kolemstojících. Laskavost milosti tak překonala příkrost zákona a duch synovství odstranil otrocký strach.

A jaké je Kristovo učení, to vyjadřují jeho svaté výroky, v nichž ti, kdo touží dojít do věčné blaženosti, poznají stupně tohoto přešťastného výstupu. *Blahoslavení chudí v duchu*, říká, *neboť jejich je nebeské království*. Nebylo by snad jasné, o jakých chudých zde sama Pravda mluví, kdyby po slovech: *Blahoslavení chudí*, nedodal již nic, z čeho by nebylo patrné, o jakou chudobu jde. Pak by se zdálo, že už sama bída, pod jejímž těžkým a tvrdým tlakem mnozí trpí, stačí k tomu, aby člověk došel do nebeského království. Když ale říká: *Blahoslavení chudí v duchu*, ukazuje, že se lidem nebeského království dostane spíše pro pokoru smýšlení než pro nedostatek pozemských statků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 78 (77), 12

Slyš, můj lide, mé naučení, * nastav uši slovům mých úst!

V. Otevřu k průpovědi svá ústa, vyložím tajemné události z pradávných dob. * Nastav.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

30,18–31,9

Příslib vysvobození

Tak praví Hospodin:

»Hle, změním osud Jakubových stanů,
slituji se nad jeho příbytky,
na své výšině zas bude vystavěno město,
palác bude vybudován na svém starém místě.
Chvalozpěv z nich bude znít,
hlas jásajících.

Rozmnožím je, a nebude jich málo;
oslavím je, a nebudou bez vážnosti.
Jeho synů bude jak za dávných časů,
jeho shromáždění u mě potrvá pevně,
trestem stihnu všechny, kdo jej utlačují.
Vzejde z něho jeho vladař,
povstane kníže z jeho středu.
Dovolím mu a přistoupí ke mně.
Kdo by se jinak odvážil přiblížit ke mně?,
praví Hospodin.

Budete mým lidem
a já budu vaším Bohem.
Hle, Hospodinova bouře, jeho hněv vypukne,
vířivá smršť
na hlavu bezbožných se snese!
Neobrátí se Hospodinův hněv,
dokud nevykoná, dokud nesplní záměry svého srdce.
Na konci času to pochopíte.
V té době – praví Hospodin
budu Bohem všech rodů Izraele,
oni pak budou mým lidem.

Tak praví Hospodin:

Lid, který byl ušetřen meče,

nalezl na poušti milost.
Izrael došel na místo svého odpočinku.«

Zdaleka se mu zjevil Hospodin:

»Věčnou láskou jsem tě miloval,
proto jsem ti zachoval smilování.
Zase tě zbuduji a budeš vystavěna,
Izraelova panno!
Znovu se ozdobíš svými bubínky
a vejdeš do ráje jásajících.
Budeš opět štěpovat vinice
na samařských horách.

Štěpovat budou štěpaři a budou z nich též požívat.

Neboť přijde den,
kdy budou strážní volat
na efraimském pohoří:
,Vstaňme a vystupme na Sión
k Hospodinu, svému Bohu!‘

Neboť tak praví Hospodin:

Oslavujte Jakuba,
jásejte nad prvním z národů,
ať je slyšet váš jásos:
,Zachránil Hospodin svůj národ,
zbytky Izraele!‘

Hle, přivedu je nazpět ze severní země,
shromáždím je od končin země;
slepí a kulhaví budou mezi nimi
spolu se ženami v naději a nedělkami;
veliký zástup bude těch, kteří se sem vrátí.
Přicházejí s pláčem,
ale útěchou je doprovázím;
přivedu je k vodním proudům
přímou cestou, na níž neklopýtnou.
Stal jsem se totiž Izraeli otcem,
Efraim je mým prvorozenkem.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 31,6; Iz 2,5

Přijde den, kdy budou strážní volat: * Vstaňme a vystupme na Sión
k Hospodinu, svému Bohu!

V. Jakubův dome, vzhůru, choďme v Hospodinově světle. * Vstaňme.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Blahoslavení chudí v duchu

Není pochyby o tom, že pokory dosáhnou snáze chudí než bohatí. Chudým je totiž v jejich nouzi důvěrně blízká mírnost, zatímco bohatí se pro svůj majetek rádi naparují. Přesto se však najdou i lidé velmi zámožní, kterým jejich bohaté jmění neslouží k pyšné nadutosti, ale ke skutkům lásky, a v tomto duchu počítají za největší zisk to, že vynakládají námahu na odstranění bídy druhých.

Účast na této ctnosti je dána lidem jakéhokoli postavení a kterékoli vrstvy, neboť i když nemají stejné prostředky, mohou mít stejný úmysl. A není důležité, nakolik se liší ve svých pozemských statcích, jsou-li si v duchovním bohatství rovni. Blahoslavená je tedy ta chudoba, která se nenechá zajmout láskou k časným věcem a neprahne po rozmnožení svého pozemského vlastnictví, ale touží se obohatit poklady nebeskými.

Příklad takové velkorysé chudoby nám po Pánovi dávají předně apoštolové; ti opustili bez rozdílu všechno, co měli, a na zavolání nebeského mistra se s radostí obrátili, zanechali rybolovu a stali se rybáři lidí. Získali tak i mnoho jiných; ti napodobili jejich víru a byli jim tak podobní, že tito synové prvotní církve byli v jedné víře všichni jednoho srdce a jedné duše. Zřekli se totiž všech svých věcí a celého svého majetku, a v této přesvaté chudobě zbohatli statky věčnými. Podle kázání apoštolů se radovali, že na světě nic nemají, a přece jim s Kristem patří všechno.

Když proto svatý apoštol Petr vcházel jednou do chrámu a chromý ho prosil o almužnu, řekl mu: *Stříbro ani zlato nemám. Ale co mám, to ti dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského – vstaň a chod!* Co je vznešenějšího než takováto pokora? A co je bohatší než tato chudoba? Nemá peněžní prostředky, má však moc nad přírodou. Toho, který vyšel z lůna matky chromý, uzdravuje Petr pouhým slovem. A ten, kdo nemohl dát minci s císařovým obrazem, obnovil v člověku obraz Kristův.

Bohatství tohoto daru však nepomohlo jen tomu, jemuž byla navrácena chůze, ale také pěti tisícům lidí, kteří tehdy pro toto zázračné uzdravení uvěřili tomu, co Petr kázal. A tak chudák, který neměl co dát žebrákovi, rozdal tak štědře hojnost Boží milosti: stejně jako dal jednomu člověku do pořádku nohy, uzdravil i srdce tolika tisícům věřících, těm, jež našel chromé, a naplnil je Kristovou svěžestí.

*ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ**Mt 5,1 3; 11,5*

K Ježíšovi přistoupili jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: * Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.

V. Slepí vidí, chromí chodí, chudým se hlásá radostná zvěst.* Blahoslavení.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

31,15–22.27–34

Předpověď záchrany a nové smlouvy

Tak praví Hospodin:

»Hlas je slyšet v Ramě, nářek a hořký pláč,
Ráchel oplakává své syny,
nedá se potěšit nad ztrátou svých synů.«

Ale tak praví Hospodin:

»Přestaň již plakat,
osuš své oči!
Vždyť dostaneš odměnu za své trápení,
praví Hospodin,
vrátí se z nepřátelské země.
Máš ještě naději pro svou budoucnost,
praví Hospodin.

Synové se vrátí do svého území!

Slyším, slyším, jak nařiká Efraim:

„Potrestals mě, byl jsem potrestán
jako nezrokročený býček;
přiveď mě zpět, a já se vrátím,
neboť ty jsi Hospodin, můj Bůh.
Po svém poblouzení jsem se obrátil
a když jsem přišel k rozumu,
bil jsem se v prsa.

Hanbím se a stydím,
neboť s sebou nosím neřest svého mládí.“

Je mi snad Efraim synem tak drahým,
dítětem mého potěšení,
že kdykoli mu hrozím,
přece ještě na něho pamatují?
Proto se pro něho chvěje mé nitro milosrdenstvím;
musím se nad ním smilovat« praví Hospodin.

Postav si milníky,
vztyč ukazatele směru,
všímej si cesty,
stezky, po níž jsi šla!
Vrať se, Izraelova panno,
vrať se do těchto svých měst!

Jak dlouho budeš otálet,
odpadlá dcero?

Novou věc tvoří Hospodin na zemi:
žena se uchází o muže!

»Hle, blíží se dni – praví Hospodin
kdy oseji Izraelův i Judův dům
semenem lidí i semenem dobytka.
Jako jsem bděl nad nimi,
abych je vytrhával a hubil,
abych ničil, bořil a kazil,
tak budu nad nimi bdít,
abych je stavěl a sázel – praví Hospodin.

Za těch dnů se už nebude říkat:
,Otcové jedli nezralé hrozny,
a synům z toho trnou zuby.‘
Ale každý zemře pro svou nepravost;
zuby budou trnout tomu,
kdo bude jíst nezralé hrozny.

Hle, blíží se dni – praví Hospodin
kdy sjednám s Izraelovým a Judovým domem
novou smlouvu:
ne jako byla smlouva,
kterou jsem sjednal s jejich otci,
když jsem je vzal za ruku,
abych je vyvedl z egyptské země;
smlouva, kterou zrušili,
ačkoli já jsem byl jejich pánem – praví Hospodin.

Taková bude smlouva,
kterou sjednám s Izraelovým domem
po těch dnech – praví Hospodin:
Vložím svůj zákon do jejich nitra,
napíšu jim ho do srdce,
budu jim Bohem a oni budou mým lidem!
Nebude již učit druh druhá,
bratr bratra:
,Poznej Hospodina!‘
Neboť mě poznají všichni
od nejmenších do největšího – praví Hospodin.
Jejich nepravosti jim odpustím
a na jejich hřích už nevzpomenu.«

Stvoř mi čisté srdce, Bože! * Obnov ve mně ducha vytrvalosti.

V. Odvrát svou tvář od mých hříchů a zahlad' všechny mé viny. * Obnov.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže*Blaženost Kristova království*

Po chvále blažené chudoby Pán pokračoval: *Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni*. Moji milí, tento pláč, jemuž je tu zaslíbena věčná útěcha, nemá nic společného s trápením tohoto světa. Nářky, jež vycházejí ze zármutku celého lidského rodu, ani nemohou nikoho učinit blahoslaveným. Důvod nařikání svatých je docela jiný, docela jiná je příčina pláče blahoslavených. V zbožném zármutku oplakávají buď cizí nebo vlastní hřichy. Nermoutí se pro to, co koná Boží spravedlnost, ale jsou smutní z toho, čeho se dopouští lidská nepravost. Přitom je mnohem víc třeba plakat nad tím, kdo se něčeho zlého dopouští, než nad tím, kdo tím zlem trpí, poněvadž na nešlechetného přivolává jeho vlastní špatnost trest, zatímco spravedlivého přivádí trpělivost ke slávě.

Dále Pán říká: *Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví*. Tichým a mírným, pokorným a skromným, jakož i všem, kdo jsou ochotni snášet jakékoli bezpráví, je tu zaslíbeno vlastnictví země. To nemůžeme rozhodně pokládat za malé či bezcenné dědictví, jako by nesouviselo s přebýváním v nebesích, protože se tím rozumí, že jiní do nebeského království nevejdou. Takže země, která byla zaslíbena tichým a má být dána do vlastnictví mírným, je tělo svatých, které se pro jejich pokoru promění v blaženém vzkříšení a obleče se do slávy nesmrtelnosti. V ničem již nebude odpírat duchu a bude v dokonale jednotě souznít s jeho vůlí. Neboť tehdy bude vnější člověk pokojným a naprostým majetkem člověka vnitřního.

Nuže toto dědictví obdrží tiší ve věčném pokoji, a až *porušitelné vezme na sebe neporušitelnost a smrtelné vezme na sebe nesmrtelnost*, na jejich právu se již nikdy nic nezmění; zkouška se tak změní v odměnu a břemeno v čest.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 5,56.4

Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. * Blahoslavení, kteří lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

V. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. * Blahoslavení, kteří.

23. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

37,21; 38,14–28

Jeremiáš ve vězení nabádá Sidkijáha k míru

Král Sidkijáh prikázal, aby byl Jeremiáš zavřen ve vězeňském dvoře a aby mu dávali každý den chléb z ulice pekařů, dokud vůbec byl v městě chléb. A tak zůstal Jeremiáš ve vězeňském dvoře.

Král Sidkijáh poslal pro proroka Jeremiáše, vzal si ho ke třetímu vchodu Hospodinova domu. Král řekl Jeremiášovi: »Chtěl bych se tě na něco zeptat; nic přede mnou netaj!« Jeremiáš řekl Sidkijáhovi: »Když ti něco oznámím, dáš mě popravit, když ti dám radu, neposlechněš mě!« Král Sidkijáh tedy potají přísahal Jeremiášovi: »Živ je Hospodin, který nám dal tento život! Nezapíj tě a nevydám tě do rukou těchto lidí, kteří ti ukládají o život!«

Jeremiáš tedy řekl Sidkijáhovi: »Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Jestliže se vydáš velitelům babylónského krále, budeš žít a toto město nebude spáleno; budeš zachován ty i tvůj dům. Jestliže se však nevydáš velitelům babylónského krále, bude vydáno toto město do rukou Chaldeců a spálí ho; ty pak neunikneš z jejich rukou.« Král Sidkijáh řekl Jeremiášovi: »Mám strach z Judovců, kteří utekli k Chaldecům, abych snad nebyl vydán do jejich rukou a zvuře.«

Jeremiáš odpověděl: »Nebudeš jim vydán. Uposlechni, prosím, Hospodinova hlasu v tom, co ti říkám, a bude ti dobře a zůstaneš živ. Nebudeš-li se však chtít vzdát – hle, co mi Hospodin zjevil: Všechny ženy, které zbudou v domě judského krále, řeknou, až budou vyvedeny k velitelům babylónského krále:

„Svedli tě a přemohli tvoji nejdůvěrnější přátelé! Sami utekli, když se tvé nohy zabořily do bahna!“

Všechny tvé ženy i syny vyvedou k Chaldecům. Neunikneš z jejich rukou, neboť budeš chycen, octneš se v rukou babylónského krále. Město bude spáleno.«

Tu Sidkijáh řekl Jeremiášovi: »Ať se nikdo nedozví o této rozmluvě, sice zemřeš! Kdyby se doslechli úředníci, že jsem s tebou mluvil, a kdyby k tobě přišli a ptali se: ‚Pověz nám, cos mluvil s králem a co ti říkal král – netaj to před námi, nebo tě zabijeme‘, řekneš jim: ‚Prosil jsem úpěnlivě krále, aby mě neposílal zase nazpět do Jehonatanova domu, že bych tam umřel.‘«

Když skutečně přišli všichni úředníci k Jeremiášovi a ptali se ho, řekl jim to, co mu král přikázal. Dali mu tedy pokoj, neboť nikdo jiný onen rozhovor nevyslechl. Jeremiáš pak zůstal ve vězeňském dvoře až do dne, kdy byl Jeruzalém dobyt.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Kor 6,45;srv. Žid 11,37.38

Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci všestrannou vytrvalostí, v souženích, * v nesnázích, v úzkostech, v ranách, v žalářích.

V. Ti, kterých svět nebyl hoden, zakoušeli útisk a násilí: * v nesnázích.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Křesťanská moudrost

Dále Pán říká: *Blahoslavení, kdo lační a žízňají po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.* Není to hlad po ničem tělesném ani žízeň po ničem pozemském; ale tato lačnost touží po nasycení darem spravedlnosti a po uvedení do všech skrytých tajemství, přeje si být naplněna samým Pánem.

Šťastný duch, který si žádá za pokrm spravedlnost a prahne po takovém nápoji! Nedychtil by ovšem po něm, kdyby již něco z jeho lahodnosti neokusil. Když ale slyší, jak mu prorok říká: *Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý*, dostává se mu už něčeho z této nadpozemské sladkosti a rozhořivá se láskou nejčistší rozkoše; přestal si cenit všech časných věcí a celý vzplanul touhou sytit se a opájet spravedlností. Pochopil zároveň, jak správné je ono první přikázání, které praví: *Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou.* Vždyť milovat Boha není nic jiného než milovat spravedlnost.

A stejně jako se k této lásce k Bohu přidružuje zároveň láska k bližnímu, tak se i zde s touhou po spravedlnosti snoubí ctnost milosrdenství. Říká se tu proto: *Blahoslavení milosrdní, neboť nad nimi se Bůh také smiluje.*

Uvědom si, křesťane, důstojnost své moudrosti a snaž se poznat, jakými cestami a k jakému cíli jsi povolán. Milosrdenství tě chce mít milosrdným a spravedlnost spravedlivým, aby se tak Stvořitel zjevoval ve svém stvoření a aby v zrcadle lidského srdce zazářil Boží obraz, vykreslený v nártu následování. Víra těch, kdo o to usilují, se nezklame: dostaneš, co si přeješ, a bez konce budeš mít, co miluješ.

Skrze milosrdenství je ti všechno čisté; a tak se již dostáváš k blahoslavenství, které Pán zaslubuje vzápětí: *Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.* Je to velké štěstí, moji milí, čeká-li na něko-ho takový cíl. A co to znamená mít čisté srdce, ne-li usilovat o ctnosti,

o kterých byla dříve řeč? Či mysl však může pochopit a čí jazyk vyložit, jaká je to blaženost vidět Boha? A přece to nastane, až bude proměněn způsob našeho bytí, až uvidíme ne již *v zrcadle* či *v náznacích*, *ale tváří v tvář* samo božství, tak jak je, což nikdo z lidí dříve vidět nemohl. *Co oko nevidělo, ucho neslyšelo, nač člověk nikdy ani nepomyslí*, to dostane skrze nevýslovnou radost věčného patření.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 31 (30), 20; 1 Kor 2,9

Jak nesmírná je tvá dobrotivost, Hospodine, uchovals ji těm, kdo se tě bojí, * popřáváš těm, kdo se k tobě utíkají.

V. Co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk ani nikdy nepomyslí,
* popřáváš.

EVANGELIUM

VIZ STR. 520

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

42,1–16; 43,47

Osudy Jeremiáše a lidu po pádu Jeruzaléma

Všichni vůdcové ozbrojených tlup, Jochanan, syn Kareachův, Azarjáh, syn Hošajáhův, i ostatní lid od nejmenšího až po největšího přistoupili k proroku Jeremiášovi a řekli mu: »Vyslyš naši prosbu a modli se za nás k Hospodinu, svému Bohu, za celý tento zbytek, neboť zůstalo nás málo z mnoha, jak vidíš na vlastní oči. Ať nám Hospodin, tvůj Bůh, oznámí cestu, po které máme jít a co máme dělat.«

Prorok Jeremiáš jim řekl: »Vyslyším vás. Budu se modlit k Hospodinu, vašemu Bohu, jak si přejete. Všechno, co mi odpoví, vám oznámím, nic vám nezamlčím.« Oni řekli Jeremiášovi: »Ať je nám Hospodin pravdivým a věrným svědkem, že uděláme všechno, s čím tě k nám Hospodin pošle. Ať je to příjemné nebo ne, poslechneme hlas Hospodina, našeho Boha, k němuž tě posíláme, aby nám bylo dobře, když budeme poslouchat hlas Hospodina, našeho Boha.«

Když uplynulo deset dní, Hospodin oslovil Jeremiáše. Ten povolal Jochanana, syna Kareachova, a všecky vůdce tlup, kteří byli s ním, i všecken lid od nejmenšího až po největšího a řekl jim: »Tak praví Hospodin, Bůh Izraele, k němuž jste mě poslali, abych mu přednesl vaši prosbu: Jestliže zůstanete klidně v této zemi, vystavím vás a už nezbořím, zasadím a už nevyplením; je mi líto neštěstí, které jsem vám způsobil. Nebojte se babylónského krále, před nímž máte strach; nebojte se ho – praví Hospodin neboť já jsem s vámi, pomohu vám a z jeho

ruky vás vysvobodím. Dám vám u něho milost, že se nad vámi smiluje a nechá vás bydlet ve vaší zemi.

Jestliže však řeknete: ‚Nebudeme bydlet v této zemi‘, neposlechnete hlas Hospodina, svého Boha, ale naopak se rozhodnete: ‚Nikoli, půjdeme do egyptské země, abychom už neviděli válku, neslyšeli zvuk polnice, netrpěli hlad, tam se usadíme‘; pak tedy slyšíte Hospodinovo slovo vy, kteří jste zbyli! Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Jestliže upřete svůj zrak na Egypt, abyste tam šli, a vkročíte do něho, abyste tam bydleli: meč, kterého se bojíte, stihne vás tam v egyptské zemi a hlad, který vám působí starosti, přijde na vás v Egyptě a tam zemřete.

Jochanan, syn Kareachův, všichni vůdcové ozbrojených tlup a všechen lid neposlechli Hospodinův hlas, aby zůstali v judské zemi, ale Jochanan, syn Kareachův, a všichni vůdcové tlup vzali zbytky Judovců, kteří se ze všech národů, mezi něž se rozprchli, vrátili, aby bydleli v Judsku, muže, ženy, děti, královské dcery, všechny lidi, které zanechal Nabuzaradan, velitel tělesné stráže, s Gedaljáhem, synem Achikama, syna Šafanova, vzali i proroka Jeremiáše a Barucha, syna Nerijáhova, a vešli do egyptské země – neposlechli totiž Hospodinův hlas – a přišli až do Tafnesu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 42,2; Pláč 5,3

Modli se za nás k Hospodinu, svému Bohu, za celý tento zbytek, *
zůstalo nás málo z mnoha.

V. Stali jsme se sirotky bez otce, naše matky jsou jako vdovy. *
Zůstalo.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Hojný pokoj těm, kdo milují tvůj zákon

Blažené hledění na Boha je právem zaslíbeno čistému srdci. Neboť zkalený zrak nebude moci vidět zář pravého světla. A co bude pro čistou mysl rozkoší, bude trestem pro mysl poskvrněnou. Nechť se tedy rozptýlí mlhy všech pozemských marností a nechť se vnitřní zrak protře a zbaví každého nánosů nepravosti, aby se jasný pohled mohl pást tak velkolepým patřením na Boha.

Máme-li toho dosáhnout, patří k tomu podle našeho názoru i to, co následuje: *Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny.* Toto blahoslavenství nechválí, moji milí, shodu s kýmkoliv či jakoukoli svornost, nýbrž jen takovou, o níž apoštol říká: *Mějte pokoj*

s Bohem, nebo o níž říká prorok: *Hojný pokoj těm, kdo milují tvůj zákon, nic zlého je nemůže potkat.*

Takový pokoj však bezpečně nezaručují ani nejužší pouta přátelství ani nejbližší spřízněnost povah, pokud neodpovídají Boží vůli. Shoda na základě nešlechetných žádostí, zločinné úmluvy nebo spiknutí k něčemu zlému nemají s tímto pokojem nic společného. Láska ke světu nejde dohromady s láskou k Bohu, a do společenství Božích synů nedojde, kdo se neodloučí od pokolení propadlého tělu. Avšak ti, kteří jsou stále s Bohem a horlivě myslí na to, aby *zachovávali jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje*, nikdy se neprotiví věčnému zákonu, ale věrně se modlí: *Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.*

To oni vytvářejí pokoj, mezi takovými je opravdová jednomyslnost a svatá svornost a jim také navěky náleží jméno *synové Boží a spoludědici Kristovi*. Neboť lásce k Bohu a lásce k bližnímu přísluší, že necítí žádné protivenství a nebojí se žádných úkladů. Naopak, po ukončení zápasu se všemi pokušeními spočine v nejhlubším pokoji, skrze našeho Pána Ježíše Krista, který s Otcem a Duchem svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 38,3; 1 Jan 5,3

Ať je naše srdce celé ve službách našeho Boha. * Jeho přikázání nejsou těžká.

V. Láska k Bohu záleží právě v tom, že zachováváme jeho přikázání.* Jeho.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Habakuka

1, 1–24

Modlitba v době zpusťování

Hrozebný výrok,
který (přijal) ve vidění prorok Habakuk:

Jak dlouho již volám o pomoc, Hospodine,
ty však neslyšíš;
křičím k tobě: »Násilí!«
ty však nepomáháš.

Proč mi dáváš hledět na bezprávi?
Můžeš se dívat na soužení?
Zpusťování a násilí je přede mnou,
povstávají hádky, rozmáhá se svár.

Proto nemá platnost zákon
a právo se nikdy neprosadí.

Poněvadž bezbožný přemáhá spravedlivého,
proto vládne zvrácené právo.

»Hleďte na pohany a dívejte se,
divte se a užasněte:
za vašich dob činím skutek,
nikdo tomu neuvěří, až se o něm bude vypravovat.
Hle, já vzbudím Chaldejce,
krutý a útočný národ,
který probíhá širou zemí,
aby zabral sídla, která mu nepatří.

Je hrozný a strašný,
vyhlásí právo a svou svrchovanost.
Jeho koně jsou rychlejší než levharti,
divočejší než vlci na stepi;
rychle přijíždějí jezdcí,
jeho jezdcí přijedou z veliké dálky,
přilétnou jak orel,
který se vrhá na žrádlo.

Všichni se ženou za násilím,
tváře všech jsou jako žhoucí vítr,
zajatce hromadí jak písek.
Králům se vysmívá,
knížata mu jsou pro kratochvíli,
žert si dělá z každé pevnosti,
(kolem) nasype val a zmocní se jí.
Přízene se a přežene jak vichr,
ze své síly si udělá boha.«

Hospodine, což nejsi od pradávna,
můj Bůh, můj svatý,
který neumíráš?

Hospodine, poslal jsi (Chaldejce, aby konal) právo,
(ty), Skálo, určil jsi ho, aby trestal.
Máš čisté oči, že se nemůžeš dívat na zlo,
na soužení nemůžeš patřit;
proč se tedy díváš na nevěrné,
proč mlčíš k tomu, když bezbožník ničí toho,
kdo je spravedlivější než on?
Jednáš s lidmi jako s rybami moře,
jako s havěti, která nemá vládce.

(Nepřítel je) všechny tahá udici,
 chytá je svou sítí,
 svým čerčenem je sbírá,
 proto se raduje a jásá.
 Proto přináší oběti své sítí,
 svému čerčenému pálí kadidlo,
 neboť jimi se stal jeho úděl tučným,
 vydatným jeho pokrm.
 Má proto stále vyprazdňovat svou síť,
 zabíjet národy bez slitování?

Na svou stráž se postavím,
 vystoupím na stanoviště,
 číhat budu, abych viděl, co (Pán) ve mně mluví,
 co mi odpovídá na mou stížnost.

Hospodin mi odpověděl:

»Napiš vidění,
 vyryj ho zřetelně na desky,
 aby ho mohl každý snadno přečíst.
 Na určený čas totiž ještě (čeká) vidění,
 spěje však k naplnění a nezklame.
 I když ještě prodlévá, počkej na ně,
 neboť jistě se splní, nedá se zdržet.
 Hle, zahynul ten, kdo nebyl upřímný v duši,
 spravedlivý však bude žít pro svou věrnost.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žid 10, 37–38.39

Už jen chvílku, malou chvílku, a přijde ten, který má přijít,
 a neomešká se. * Spravedlivý bude žít z víry.

V. Nepatříme k těm, kteří se ze strachu vzdalují, a tak jdou k záhubě,
 ale k těm, kdo věří, a tím si zachrání život. * Spravedlivý.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

Na svou stráž se postavím, abych viděl, co mi řekne Pán

V evangeliu čteme, jak Pán v kázání nabádal učedníky, aby jedli jeho tělo a skrze toto tajemství měli účast na jeho utrpení. Tehdy někteří řekli: *To je tvrdá řeč!* A od toho času už s ním nechodili. Když se pak zeptal učedníků, zda i oni chtějí odejít, řekli: *Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života.*

A musím vám říci, bratři, že je to tak až dodnes: Některým je jasné, že slova, která Ježíš mluví, jsou duch a život, a proto jdou za ním. Jiným připadají Ježíšova slova jako tvrdá a hledají si ubohou útěchu jinde. Moudrost totiž volá na náměstích, to jest na široké a prostranné cestě, která vede k smrti, a volá ty, kteří po ní jdou, zpátky.

Hospodin konečně praví: *Čtyřicet let jsem byl tomu pokolení nablízku; řekl jsem: je to lid, který bloudí v srdci, nepoznali mé cesty.* A v jiném žalmu stojí: *Jednou promluvil Bůh.* Ano, jednou, protože stále. Je to jedna řeč bez přestání, ustavičná a trvalá.

Mluví hříšníkům do duše a usvědčuje je z poblouzení srdce, protože chce v tom srdci sám přebývat a tam promlouvat. Činí to, čemu učil ústy proroků: *Mluvte k srdci Jeruzaléma.*

Vidíte, bratři, jak spasitelně nás napomíná prorok; abychom nezatvrzovali své srdce, když dnes uslyšíme jeho hlas. Ostatně téměř tatáž slova čteme i v evangeliu a u proroka. Pán v evangeliu říká: *Mé ovce slyší můj hlas.* A svatý David praví v žalmu: *Jsmo jeho lid (to jest bezpochyby lid Páně) a stádce jeho pastvy. Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezasturujte svá srdce.*

A slyš konečně proroka Habakuka, jak neskrývá Boží pokárání, ale pečlivě a starostlivě na ně myslí. Praví totiž:

Na svou stráž se postavím, vystoupím na stanoviště, abych viděl, co mi bude řečeno, a co bych měl odpovědět svému karateli. Nuže zapřísahám vás, bratři, i my budme na stráži, protože je čas boje.

Řídme svůj život podle srdce, kde přebývá Kristus, podle úsudku a rady rozumu. Ovšem zdravě, to znamená tak, abychom nespolehali výlučně na ně, abychom se tak neopírali o vratkou stráž.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 18 (17), 23; 19 (18), 9; 1 Jan 2,5

Míval jsem na zřeteli všechny příkazy svého Boha, jeho nařízením jsem se nevyhýbal. * Hospodinovy předpisy jsou správné, působí radost srdci. Hospodinův rozkaz je jasný, osvětluje oči.

V. Kdo jeho slovo zachovává, v tom je Boží láska opravdu přivedena k dokonalosti. * Hospodinovy.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Habakuka

2,5–20

Zlořečení proti utlačovatelům

Věru, bohatství klame pyšného muže, nebude mít trvání.

Roztahuje své hrdlo jak podsvětí,
 je jako smrt a nenasytí se;
 zabírá pro sebe všechny lidi
 a shromažďuje pro sebe všechny národy.
 Nebudou tito všichni o něm skládat pořekadla,
 hanlivé písničky, hádanky a říkat:

»Běda tomu, kdo shromažďuje, co mu nepatří
 na jak dlouho? –

a zatěžuje se zástavami!«
 Nepovstanou hned ti, kdo tě trápí,
 a nezbudí se ti, kdo tě souží,
 a budeš jejich kořistí?

Protože jsi oloupil mnoho národů,
 všechny ostatní národy oloupí tebe
 pro krev lidí, pro znásilnění země,
 měst a jejich obyvatel.

Běda tomu, kdo baží po nespravedlivém zisku
 pro svůj dům,

aby si ve výšinách zbudoval hnízdo,
 aby se vyprostil ze spárů zlého!

Pohanu jsi vymyslel pro svůj dům:
 tím, že jsi vyhubil mnoho národů,
 uškodil jsi sobě!

Kámen ze zdi bude křičet
 a břevno z krovu mu bude odpovídat.

Běda tomu, kdo krví buduje město,
 kdo (své) sídlo staví nepravostí!

Není (stanoveno) od Hospodina zástupů,
 aby lidé pracovali pro oheň

a národy se namáhaly pro nic?

Země bude naplněna poznáním Hospodinovy slávy,
 jako vody pokrývají moře.

Běda tomu, kdo dává pít svému příteli,
 (ale) přidává svůj jed a opíjí ho,

aby se mohl pást na jeho nahotě!

Budeš nasycen potupou místo slávou:

i ty pij, a ukaž se nahý!

Obrátí se na tebe kalich z Hospodinovy pravice,
 pohana (se vychrstne) na tvoji slávu!

Zpustošený Libanon tě přikryje,

vyděšená zvěř tě poděsí

pro krev lidí, pro znásilnění země,
měst a jejich obyvatel.

Co prospěje modla,
že ji řezbář vyřezává,
bůzek ulitý (z kovu) a lživá věštba?
A přece jeho tvůrce ve své dílo důvěřoval,
že tvořil němé modly!
Běda tomu, kdo dřevu říká: »Probuď se!
němému kameni: »Povstaň!
Dá snad poučení?
Hle, je potažen zlatem a stříbrem,
a přece v něm dech (života) není!
Hospodin (sídlí) ve svém svatém chrámě,
celá země ať před ním mlčí!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 2,12; 11,32; 3,23

Ti, kdo zhřešili, ale Zákona neznali, bez Zákona všichni propadnou záhubě. Všichni však, kdo Zákon měli a zhřešili, budou odsouzeni na základě Zákona. * Bůh dopustil, že všichni upadli do neposlušnosti, aby všem prokázal milosrdenství.

V. Vždyť všichni jsou hříšníci a nedostává se jim Boží slávy.* Bůh.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

Stupně rozjímání

Postavme se pevně na hradbu a opřeme se vši silou o Krista, nejpevnější skálu, jak je psáno: *Na skálu postavil mé nohy, dal mi bezpečně kráčet.* Když jsme se tak pevně postavili, rozjímejme, abychom poznali, co nám řekne a co máme my odpovědět na jeho výtky.

První stupeň rozjímání je, moji milí, tento: abychom ustavičně měli na mysli, co chce Pán, co se mu líbí a co je mu milé. Poněvadž *každý z nás často chybuje* a naše smělost se staví proti jeho správné vůli a nemůže se s ní spojit ani shodnout, skloňme se pod mocnou ruku nejvyššího Boha a všemožně se snažme představit se jeho milosrdným očím jako ubožáci a říkejme: *Uzdrav mě, Hospodine, a budu zdrav, zachraň mě, a budu zachráněn.* A také: *Volám: Hospodine, smiluj se nade mnou, uzdrav mě, zhřešil jsem proti tobě.*

Když se oko našeho srdce očistí takovýmito úvahami, přestaneme se s hořkostí zabývat svým vlastním duchem, ale s velkým potěšením spí-

še duchem božským. A přestaneme uvažovat, jaká je Boží vůle v nás, nýbrž jaká je sama v sobě.

Život je totiž v jeho vůli. Proto nepochybujeme, že je pro nás užitečnější, a proto prospěšnější všechno, co se shoduje s jeho vůlí. Nuže, jak opravdově chceme zachovat život své duše, tak se ze všech svých sil starejme, abychom se od jeho vůle neodchýlili.

Když pak poněkud pokročíme v duchovním cvičení za vedení Ducha, který zpytuje i hlubiny Boží, uvažujme, jak laskavý je Pán, jak je dobrý sám v sobě. A s prorokem se modleme, abychom poznali vůli Páně a nevstupujme již do svého srdce, ale do jeho chrámu. A přesto říkejme: *Rmoutím se uvnitř v duši, proto vzpomínám na tebe.*

Kolem těchto dvou věcí se točí celý duchovní život: abychom se při svém rozjímání spasitelně znepokojovali a rmoutili a abychom si při rozjímání o Bohu oddechli a v radosti Ducha svatého měli útěchu. A tak abychom dosáhli bázně Boží a pokory, a skrze ni dospěli k naději a lásce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 111(110) 10; Mdr 6,18; Sir 19,18

Počátek moudrosti je bát se Hospodina: moudře jednají všichni, kdo tak činí; * jeho chvála zůstává navždy.

V. Láska k ní je zachovávat její přikázání, neboť všechna moudrost je v bázni před Pánem. * Jeho.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Žalozpěvů

1,112.1820

Zpustošení Jeruzaléma

Ach, jak opuštěné sedí
město kdysi plné lidí!
Stalo se podobným vdově,
(město) kdysi slavné mezi národy;
vládkyně nad zeměmi
se octla v porobě.

Bolestně pláče v noci,
slzy jí kanou po líci.
Nikdo ji netěší
ze všech jejích milenců;
všichni přátelé ji zradili,
stali se z nich nepřátelé.

Juda šel do vyhnanství pro svou nepravost,
 pro množství svého modlářství.
 Sidlí mezi pohany,
 nenalézá klid;
 dostihli ho všichni, kdo se za ním hnali,
 když byl v tísní.

Cesty k Siónu truchlí,
 neboť nikdo nejde na slavnost;
 všechny jeho brány jsou opuštěny,
 vzdychá jeho kněžstvo,
 jeho panny sténají,
 sám je plný hořkosti.

Zvítězili jeho odpůrci,
 jeho nepřátelé mají úspěch,
 neboť pro množství jeho nepravostí
 na něj Hospodin seslal bolest;
 jeho děti jdou do zajetí,
 hnány svým protivníkem.

Siónská dcera je zbavena
 celé své krásy;
 její knížata jsou jako berani,
 kteří nenašli pastvu;
 zhroutili se vyčerpáním
 před tím, který je žene.

Jeruzalém vzpomíná
 na dny své bídy a svého bloudění,
 (na všechny své poklady,
 které míval od pradávna),
 když jeho lid upadal do moci nepřítele
 a nikdo mu nepomohl.
 Viděli to nepřátelé
 a smáli se jeho zkáze.

Velmi zhřešila jeruzalémská dcera,
 zhnusila se všem,
 všichni její ctitelé jí pohrdli,
 protože viděli její nahotu;
 ona hlasitě vzdychá
 a odvrací se.

Na lemu jejích šatů lpí nečistota,
 už se nestará o budoucnost,
 klesla tak, že to vzbuzuje podiv,
 nemá těšitele.

»Shlédni, Hospodine, na mou bídu,
nepřítel jáás!«

Protivník vztáhl svou ruku
na všechny její poklady;
vidí, jak do její svatyně
vcházejí pohané,
kterým jsi zakázal
vstoupit do tvého shromáždění.

Všechn lid sténá,
hledá chléb;
dává své skvosty za pokrm,
aby zachránil život.

»Shlédni, Hospodine, a uvaž,
jak jsem potupená!

Vy všichni, kteří jdete okolo cestou,
pohleďte a vizte,
zdali je bolest jako bolest má,
která mně byla způsobena,
jíž mě zasáhl Hospodin
v den svého rozjitřeného hněvu!

Spravedlivý je Hospodin,
neboť jsem vzdorovala jeho slovu.
Nuže, slyšte to, všechny národy,
a pohleďte na mou bolest.
Moje panny i moji jinoši
odešli do zajetí.

Volala jsem na své milence,
ti však mě zradili,
moji kněží a moji starci
zahynuli v městě,
když se sháněli po jídle,
aby zachránili život.

Pohleď, Hospodine, jak je mi úzko,
v mých útrokách to vře,
srdce se mi v nitru svíjí,
že jsem se zpupně vzepřela,
venku vraždí meč,
uvnitř (řádí) smrt.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Pláč 1,16.18.12

Daleko je ode mě těšitel, který mě sílil. * Slyšte to všechny národy,
a pohleďte na mou bolest.

V. Pohleďte a vizte, zdali je bolest jako bolest má. * Slyšte.

Z výkladu svatého Bruna, kněze, na žalmy*Zapomenu-li na tebe, Jeruzaléme*

Jak milý je tvůj přibytěk! Má duše touží vstoupit do Hospodinových nádvoří, to jest do vznešenosti nebeského Jeruzaléma, který je městem Božím.

A žalmista také říká, proč touží přijít do Hospodinových nádvoří: Ano, Pane, ty jenž jsi Bůh nebeských zástupů, můj králi a Bože můj, je to proto, že je *blaze těm, kdo přebývají v tvém domě*, v nebeském Jeruzalémě. Jako by říkal: Kdo by netoužil přijít do tvých nádvoří, když jsi Bůh, to jest Stvořitel i Pán zástupů a Král, a když všichni, kdo bydlí ve tvém domě, jsou blažení? Nádvoří jsou zde žalmistovi totéž co dům, a když říká »blaze«, naznačuje, že jde o takovou blaženost, jakou si vůbec lze představit. A protože *tě mohou chválit* oddanou láskou *stále*, to jest věčně, jsou zcela jistě blažení: nemohli by chválit věčně, kdyby nebyli věčně blažení.

K této blaženosti nemůže nikdo dospět sám ze sebe, i kdyby měl naději, víru i lásku. Ale *blaze člověku* tomu, čili jen ten člověk té blaženosti dojde, *jenž u tebe nalézá pomock* takovému výstupu do blaženosti, na jaký se ve svém srdci připravil. To znamená, že jen o tom můžeme říci, že dojde blaženosti, kdo se na ni připravil ve svém srdci mnohými ctnostmi a dobrými skutky a komu tvá milost k tomu dala sílu. Že se k ní totiž nikdo sám ze sebe nedostane, víme od Pána: *Nikdo nevstoupil do nebe*, rozuměj sám ze sebe, *leč Syn člověka, který je na nebesích*.

Říkám, že se *chystá vystoupit* v tomto *slzavém údolí*, to jest v tomto životě, který je ve srovnání s oním životem nízký a plný slz a utrpení, kdežto o onom životě bys mohl říci, že je to hora a že je plný radosti.

Když však žalmista řekl *blaze člověku, jenž u tebe nalézá pomoc*, mohl by se někdo zeptat: A pomůže mu k tomu Bůh? Na to je odpověď, že Bůh blaženým opravdu pomáhá. Náš zákonodárce, totiž Kristus, který nám dal zákon, přece žehná a stále bude žehnat mnohonásobnými dary své milosti, jimiž všechny své naplní požehnáním, to jest povznese k blaženosti. A tímto požehnáním půjdou se silou stále větší vzhůru; a v budoucnosti uvidí na nebeském Siónu Krista jako Boha bohů neboť Kristus jakožto Bůh dá všem svým účast na svém božství. Dalo by se to říci i tak, že v těch, kdo tvoří Sión, bude duchovně vidět Boha bohů, totiž Trojici jako jednoho Boha. To znamená: svým rozumem v sobě uvidí Boha, kterého zde vidět nemohou, a bude *Bůh všem-no ve všem*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 3,23

Už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. * Víme, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.

V. Každý, kdo skládá tuto naději v něho, uchovává se čistý, jako on je čistý. * Víme.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Žalozpěvů

3,1–33

Náрек a naděje

Človče, pohlédni na můj smutek, na mé soužení
(způsobené) metlou jeho hněvu.

Zahnal mě a zavedl
do tmy, v níž není světlo.

Každý den stále jen
obrací svou ruku proti mně.

Způsobil, že zvadla moje kůže i maso,
rozdrtil mi kosti.

Zhotovil pro mě jařmo,
mou hlavu ovinul námahou.

Dává mi přebývat v temnotách
jako dávno mrtvým.

Ze všech stran proti mně postavil zeď,
že nelze uniknout,
ukoval má pouta.

Ano, i když volám a prosím,
nevšímá si mé modlitby.

Mé cesty zazdil kvádry,
zmátl mé stezky.

Číhá na mě jako medvěd,
jako lev na skrytých místech.

Sehnal mě z cesty a rozsápal mě;
přivedl mě v opuštění.

Natáhl svůj luk a zamířil ho na mě
jako na terč pro své šípy.

Vystřílel do mých ledví
střely svého toulce.

Jsem na posměch všem národům,

stále se mi vysmívají.
 Hořkostmi mě nasýtil,
 napojil mě pelyňkem.

Nechal mě lámat si zuby na křemeni,
 zašlapal mě do prachu.
 Vzdálena je od štěstí má duše,
 zapomněl jsem, co je blaho.
 Tu jsem si řekl: »Veta je po mé síle,
 po mé naději v Hospodina!«

Rozpomeň se na mou bídu a nejistotu,
 na ten pelyněk hořký.
 Ustavičně to mám na paměti,
 má duše ve mně chřadne.
 Toto však mám na mysli,
 a proto budu doufat:

Boží milost není jistě vyčerpána,
 jistě není u konce jeho slitování.
 Každého jitra je nové,
 veliká je tvá věrnost.
 Volám: »Mým údělem je Hospodin,
 v něho budu doufat.«

Dobrotivý je Hospodin k těm, kdo v něho doufají,
 k duši, která ho hledá.
 Dobře je mlčky čekat
 na Boží pomoc.
 Dobré je muži, když nese
 jařmo od svého mládí.

Ať jen nařiká a sténá,
 když ho na něho Bůh vložil.
 Ať skloní svá ústa do prachu,
 snad zbývá naděje.
 Ať nastaví líce tomu, kdo ho bije,
 ať se nechá nasýtit potupou.

Neboť nezavrhuje Pán
 své vlastní potomstvo.
 Jestliže potrestá, opět se smiluje
 podle množství svého slitování.
 Vždyť nesuzuje pro svou rozkoš,
 netrestá smrtelníky s rozkoší.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Pláč 3,54.55.56.57.58

Řekl jsem: Veta je po mně! Vzýval jsem tvé jméno, Hospodine. *
 Slyšel jsi můj hlas a řekl jsi: Neboj se!
 V. Ty ses ujal mého práva, Hospodine, zachránil jsi mi život. * Slyšel.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání blahoslaveného Izáka z Hvězdy, opata*Kristus nechce nic odpustit bez církve*

Dvě věci přísluší jedinému Bohu: pocta vyznání a moc odpuštění. Jemu se musíme vyznávat, od něho musíme očekávat odpuštění. Jedině Bohu totiž náleží odpouštět hříchy, a proto je třeba se mu vyznávat. Ale když se Všemohoucí zasnoužil s bezmocnou a Vznesený s nízkou, učinil tím služku královnou. Tu, která byla v pozadí, u jeho nohou, postavil po svém boku. Vždyť z jeho boku vyšla, a proto se s ní zasnoužil. A jako všechno, co je Otcovo, patří Synu, a co je Synovo, patří Otcovi, protože jsou podle přirozenosti jedno, tak dal Snoubence všechno, co bylo jeho, a všechno, co patřilo Snoubence, se stalo zároveň vlastnictvím Snoubencovým. Tak ji také učinil jedno se sebou i s Otcem. Syn se přimlouvá za Snoubenku a říká Otcovi: *Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou jedno v nás.*

Tak tedy je Snoubenec jedno s Otcem a jedno se Snoubenkou; to, co shledal na Snoubence špatné, odstranil a přibil to na kříž: vynesl její hříchy na kříž a sňal je skrze kříž. Co jí bylo přirozené a vlastní, to přijal a oblékl na sebe; a co je jen jemu vlastní a božské, to jí dal sdílet. Odstranil totiž, co bylo ďábelské, vzal na sebe, co bylo lidské a daroval božské, aby všechno Snoubenčino patřilo Snoubenci. Proto říká ten, který nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného: *Smiluj se nade mnou, Hospodine, vždyť jsem chorý.* Kdo má jeho slabost, aby měl i jeho nárek, aby všechno, co má Snoubenec, patřilo i Snoubence. Také čest vyznání a moc odpouštět. Proto je třeba říci: *Jdi, ukaž se knězi!*

Církev tedy nemůže nic odpustit bez Krista; a Kristus nechce nic odpustit bez církve. Církev může odpustit jen kajícím, to jest tomu, koho se dotkl Kristus; a Kristus nechce nic odpustit tomu, kdo pohrdá církví. *Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve.*

Neodděluj tedy hlavu od těla, to by nikde nebyl celý Kristus. Kristus totiž není nikdy celý bez církve, jako církev není nikde celá bez Krista. Celý a úplný Kristus je hlava a tělo. Proto říká: *Nikdo nevystoupil do*

nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, totiž Syn člověka. A ten je jedním člověkem, který odpouští hříchy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 17,20.21.22.18

Prosím, aby všichni byli jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě; * aby byli jedno, jako my jsme jedno.

V. Slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim,* aby byli.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Žalozpěvů

5,1-22

Prosebné volání

Rozpomeň se, Hospodine, na to, co se nám stalo,
pohlédni a viz naše pohanění!

Naše dědictví se dostalo cizincům,
vetřelcům naše domy.

Stali jsme se sirotky bez otce,
naše matky jsou jako vdovy.

Svou vodu pijeme za peníze,
své dříví získáváme za plat.

Jařmem na šíji byli jsme oslabeni,
jsme unaveni a nemáme klid.

Do Egypta jsme vztáhli ruce,
do Asýrie, abychom se nasýtili chlebem.

Naši otcové hřešili – a nejsou,
my však neseme jejich nepravosti.

Panují nad námi otroci,
z jejich ruky nás nikdo nemůže vytrhnout.

Přinášíme si v nebezpečí chléb,
že meč stihatele vezme nám život.

Naše kůže jsou černé jako pec
od palčivého hladu.

Na Siónu zneuctili ženy,
panny v judských městech.

Jejich rukou byla pověšena knížata,
před starci nemají úctu.

Jinoši musí nosit žernov,
chlupci klesají pod dřívím.

Starci vymizeli z bran,
jinoši zanechali hudby na strunné nástroje.

Zmizela radost našeho srdce,
v nářek se změnil náš rej.
Spadla koruna z naší hlavy;
běda nám, že jsme zhřešili!
Proto zchřadlo naše srdce,
proto se zkalil náš zrak:
na hoře Siónu jsou lupiči,
rejdí po ní lišky.

Ty však, Hospodine, zůstáváš na věky,
tvůj trůn je po všechna pokolení.
Proč bys na nás zapomínal na věky,
proč bys nás opouštěl na dlouhé doby?
Vrať nás, Hospodine, k sobě, a my se vrátíme,
obnov nám bývalé časy,
jestliže jsi nás naprosto nezavrhl,
nerozhňeval se na nás navždy!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Pláč 5,19.20–21

Ty, Hospodine, zůstáváš navěky. * Nezapomínej na nás a neopouštěj nás!

V. Obrát naše srdce k sobě, a my se k tobě navrátíme. * Nezapomínej.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Atanáše, biskupa

Obnov naše dny jako na počátku

Bůh – Slovo, to jest Slovo předobrého Otce, ten, skrze něhož povstal lidský rod, neopustil lidské pokolení propadající zmaru. Naopak, překonal smrt, do níž se lidé řítili, a to tím, že jí vydal své vlastní tělo a netečného člověka pohnul svým učením k lepšímu: všechny lidské věci uvedl svou silou a mocí do pořádku.

A potvrdit to může autoritou teologů, Spasitelových učedníků, každý, kdo by četl jejich spisy. Tam říkají: *Kristova láska nás nutí k tomto úsudku: Jeden zemřel za všechny, umřeli tedy všichni; a umřel za všechny, abychom už nežili sobě, ale pro toho, který za nás umřel a vstal z mrtvých, pro našeho Pána Ježíše Krista. A opět: Vidíme však, že Ježíš, který byl trochu ponížěn pod anděly, protože vytrpěl smrt, je korunován slávou a ctí, aby z milosti Boží za všechny (lidi) podstoupil smrt. Dále apoštol ukazuje také na příčinu, proč nebylo třeba ničeho jiného, než právě toho, aby se Bůh Slovo stal člověkem: Bylo jistě vhodné, aby ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, přivedl do slávy mnoho synů*

tím, že utrpením zdokonalí původce jejich spásy. Tím míní, že vyvést lidi ze záhuby, již propadli, nemohlo příslušet nikomu jinému než právě Bohu Slovu, témuž, který je na počátku stvořil.

A následujícím způsobem také prohlašují, že Slovo vlastně přijalo lidské tělo, aby se mohlo stát obětí za podobná těla: *Protože sourozenci mají krev a tělo společné, i (Ježíš) přijal krev a tělo, aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla, a vysvobodil všechny ty, kteří byli po celý život drženi v otroctví strachem před smrtí.* Obětí vlastního těla také učinil konec zákonu, který platil proti nám, a obnovil pro nás počátek života, neboť nám dal naději na vzkříšení.

Smrt totiž získala moc nad lidmi vinou lidí. Proto se také Bůh Slovo musel stát člověkem, aby mohl smrt zrušit a vzkřísit život. Ten, který na svém těle nosil Krista, říká: *Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení z mrtvých. Jako totiž pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu.* A tak dále, jak to následuje. Nyní už totiž neumíráme jako odsouzenci, nýbrž jako ti, kteří mají být vzkříšeni z mrtvých, očekáváme obecné vzkříšení všech. Bůh, který je jeho původcem i dárce, je zajisté uskuteční v pravý čas.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Řím 3,23–24; 1 Kor 15,22

Všichni jsou hříšníci a nedostává se jim Boží slávy.* Působením Boží milosti docházejí ospravedlnění zdarma, protože je vykoupil Kristus Ježíš.

V. Jako pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. * Působením.

24. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Ezechiela

1,3–14.22–28

Vidění Hospodinovy slávy ve vyhnanství

Hospodin oslovil kněze Ezechiela, syna Buziova, v Chaldejsku u řeky Kebar a zde na něm spočinula Hospodinova ruka.

Měl jsem vidění: Hle, od severu přicházel bouřlivý víchř, veliký mrak; v něm kol dokola zář a plápolající oheň a z něho zářilo cosi jako blyštící se kov; uprostřed toho bylo vidět čtvero jakýchsi živých bytostí. Jejich vzhled: měly lidskou podobu. Každá měla čtveré vzezření a čtyři křídla. Jejich nohy byly rovné – jejich kopyta byla jako kopyta telete – blyštila se jako čistá měď. Lidské ruce měly pod křídly ke čtyřem stranám; všechny čtyři (bytosti) měly vlastní vzezření i křídla. Křídla jedné se dotýkala křídel druhé. Když kráčely, neobracely se, ale každá kráčela čelem vpřed.

Jejich vzezření mělo tuto podobu: vzezření člověka. Všechny čtyři měly vzezření lva na své pravé straně, všechny čtyři měly vzezření býka na své levé straně a všechny čtyři měly vzezření orla.

Jejich křídla byla rozpjatá do výše, dvě křídla každé z nich se dotýkala křídel druhé a dvě přikrývala jejich těla. Každá z nich chodila čelem vpřed; kráčely tam, kam je duch pudil, a když chodily, neobracely se.

Mezi těmi bytostmi bylo vidět jakoby žhoucí uhlí, které plálo mezi bytostmi jako pochodně. Oheň byl plný záře a z ohně vycházely blesky. Bytosti se mihotaly sem i tam jako blesk.

Nad hlavami bytostí bylo cosi podobného klenbě, vypadalo to jako křišťál, svrchu roztažený nad jejich hlavami. Pod klenbou byla křídla jedné rozpjatá přímo ke druhé, dvěma křídly přikrývala každá své tělo.

Když se pohybovaly, slyšel jsem šelest křídel jako hukot vodních spoust, jako hřmění Všemohoucího, jako lomoz množství, jako lomoz tábořícího (vojska); když se zastavily, pohyb jejich křídel se zpomalil.

Nad klenbou, která byla nad jejich hlavou, bylo cosi jako safírový kámen; bylo to podobné trůnu a na tom, co bylo podobné trůnu, byla nahoře postava, která měla podobu člověka. Viděl jsem cosi jako blyštící se kov a jako oheň z něho sálající kol dokola, od jeho beder nahoru. Od beder dolů jsem viděl cosi jako oheň zářící kolem dokola: bylo to podobné duze, která se objeví v mracích v den deště. Tak zářilo kol

dokola zjevení Hospodinovy slávy. Když jsem ji viděl, padl jsem na svou tvář a slyšel jsem hlas, který mluvil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 1,26.28; Zj 5,13

Na tom, co bylo podobné trůnu, byla nahoře postava, která měla podobu člověka. * Tomu, který sedí na trůně, i Beránkovi přísluší chvála, čest, sláva i moc na věčné věky!

V. Tak zářilo kol dokola zjevení Hospodinovy slávy. * Tomu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Jsme křesťané, a navíc představení

Veškerá naše naděje je v Kristu a on je také celá naše pravá a spásitelná sláva. To, moji milovaní, jistě neslyšíte poprvé, vždyť patříte ke stádu toho, který střeží a pase Izrael. Protože jsou však pastýři, kteří si tak sice rádi nechávají říkat, ale povinnosti pastýřů nechtějí plnit, zamysleme se nad tím, co je takovým řečeno ústy proroka. Vy tomu naslouchejte s pozorností, my bychom to měli vyslechnout s bázní.

Hospodin mě oslovil: Synu člověka, prorokuj proti pastýřům Izraele, prorokuj a řekni jim. Tato slova jsme slyšeli při čtení (z knihy proroka Ezechiela) a nyní bych si, moji milovaní, chtěl s vámi o nich trochu pohovořit. Sám Pán nechť mi pomůže, abych říkal pravdu, to jest abych nemluvil sám ze sebe. Budu-li totiž mluvit sám ze sebe, budu pastýřem, který pase sám sebe, a ne ovce. Pochází-li však to, co říkám, od něho, pak vás pase on sám, ať už skrze kohokoli. Tak praví Pán, Hospodin: Běda pastýřům Izraele, kteří pásli sami sebe! Či neměli pastýři pást ovce? To znamená, že pastýři nemají pást sami sebe, nýbrž ovce. To je první, co se těmto pastýřům klade za vinu: že pasou sami sebe, ne ovce. Kdo jsou ti, kteří pasou sami sebe? Ti, o kterých apoštol říká: Všichni myslí jen na svoje zájmy, ne na zájmy Ježíše Krista.

Do tohoto úřadu, na kterém spočívá těžká odpovědnost, nás Pán ustanovil na základě své vlastní pravomoci, ne pro naše zásluhy. A musíme jasně rozlišovat dvě věci: jednak že jsme křesťané, jednak že jsme představení. Křesťany jsme totiž pro sebe, představenými pro vás. V tom, že jsme křesťané, bychom měli vidět vlastní prospěch, v tom, že jsme představení, výlučně prospěch váš.

Je také mnoho lidí, kteří jsou křesťané, ale nejsou představení, a ti asi docházejí k Bohu snáze, protože čím menší břemeno nesou, tím lehčeji se jim jde. My však krom toho, že jsme křesťané, a jako takoví budeme Bohu skládat účty ze svého života, jsme také představení, a jako takoví budeme Bohu skládat účty ze svého správcovství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ž1 23 (22), 12.3

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, * dává mi prodlévat na svěžích pastvinách.

V. Vede mě po správných cestách pro svoje jméno. * Dává.

Evangelium viz str. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

2, 8-3, 11.16—21

Ezechiel povolán za proroka

Hospodin ke mně promluvil: »Ty, synu člověka, slyš, co ti pravím, a nebuď vzpurný jako toto vzpurné plemeno; otevři ústa a jez, co ti dám.« Viděl jsem ruku vztaženou ke mně, a v ní svinutou knihu. Rozvinul ji přede mnou; byla popsána uvnitř i zvenčí. Byly v ní napsány žalozpěvy, vzdechy a bědy.

Tu mi řekl: »Synu člověka, cokoli se ti dostane, jez; sněz tuto knihu a jdi a mluv k synům Izraele!« Když jsem otevřel ústa, dal mi sníst tu knihu a řekl mi: »Synu člověka, nasyt své břicho a naplň své útroby touto knihou, kterou ti dávám!« Snědl jsem ji a zesládla mi v ústech jako med.

Pak mi řekl: »Synu člověka, jdi k Izraelovu domu a mluv k nim moje slova. Neboť nejsi poslán k lidu nesrozumitelné řeči a neznámého jazyka, ale k Izraelovu domu; ani k mnohým národům nesrozumitelné řeči a neznámého jazyka, jejichž slovům bys nemohl rozumět: kdybych tě poslal k nim, oni by tě poslouchali. Izraelův dům však tě nebude chtít poslouchat, poněvadž nechtějí poslouchat mne: celý Izraelův dům má totiž drzé čelo a tvrdé srdce. Hle, dělám tvou tvář tvrdou jako jejich tváře a tvé čelo tvrdé jako jejich čela; jako diamant, tvrdší než křemen dělám tvou tvář. Neboj se jich a nestrachuj se jich, neboť je to vzpurné plemeno.«

Nato mi řekl: »Synu člověka! Všechna má slova, která k tobě mluvím, si vlož do srdce, pozorně je slyš a jdi, odeber se k vyhnancům, k synům svého lidu, mluv k nim a řekni jim: Tak praví Pán, Hospodin, ať už poslechnou, nebo ne.«

Když pak minulo sedm dní, oslovil mě Hospodin: »Synu člověka! Ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Když uslyšíš z mých úst slovo, napomeneš je mým jménem. Když řeknu bezbožnému: Zemřeš! a ty ho nebudeš varovat, když mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého bezbožného chování a byl živ – umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když však budeš bezbožného varovat, ale on se neodvrátí od své bezbožnosti, od svého zvráceného chování, on jistě zemře pro svou nepravost, ty však sám sebe zachráníš.

Když se spravedlivý odvrátí od své spravedlnosti a bude páchat nepravost, položím mu do cesty obtíže: on zemře, protože ho nevaroval, pro svůj hřích umře a nevzpomene se na jeho spravedlivé skutky, které učinil: ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Ale když spravedlivého napomeneš, aby nehřešil, a on nezhřeší: jistě bude živ, protože se dal napomenout, a ty sám sebe zachráníš.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 3,17;2,6;3,8

Ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Když uslyšíš z mých úst slovo, napomeň je mým jménem. * Neboj se jich, neměj strach z jejich řečí.

V. Hle, dělám tvou tvář tvrdou jako jejich tváře a tvé čelo tvrdé jako jejich čela. * Neboj se jich, neměj strach z jejich řečí.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Pastýři, kteří pasou sami sebe

Boží slovo se s nikým nemazlí. Podívejme se, jak oslovuje pastýře, kteří pasou sami sebe, a ne ovce. *Sytíte se mlékem, odíváte vlnou, vykrmená zvířata zabijíte, ale mé ovce nepasete. Neposílili jste, co bylo slabé, neuzdravili jste nemocné, neobvázali jste, co bylo zraněné, nepřivedli zpět, co bylo rozptýlené; nehledali ztracené, i co bylo silné, jste zahubili. Rozprchly se mé ovce bez pastýře.*

Pastýřům, kteří pasou sami sebe, a ne ovce, se zde říká, co mají rádi a nač nedbají. Nuže co rádi dělají? *Sytíte se mlékem, odíváte vlnou.* Pro to apoštol říká: *Kdo sází vinici, a nejí z jejích plodů? Kdo pase stádo, a nepožívá mléko od stáda?* Vidíme tedy, že mlékem stáda je všechno to, čím Boží lid přispívá na časné živobytí představených. Neboť o tom právě mluvil apoštol, když říkal, co jsem připomněl.

A ačkoli se apoštol sám rozhodl žít z práce vlastních rukou a nežádat od ovcí mléko, přesto řekl, že by měl na toto mléko právo a že to Pán ustanovil tak, aby ti, kdo zvěstují evangelium, také z evangelia žili.

A připomíná, že jiní spoluapoštolové tohoto práva využili: ne že by si ho neprávem osobovali, ale protože jim skutečně patřilo. On šel ještě dál a nebral si ani to, co mu patřilo. Odpustil jim i to, nač měl nárok; ale ani jiný nevymáhal něco, co by mu nepříslušelo. Pavel jen učinil víc. Snad tím přímo představoval milosrdného Samařana, který přivedl raněného do hostince a řekl: *Co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.*

Co víc bychom měli říkat o těch, kteří nevyžadují od stáda mléko? Jsou milosrdnější anebo spíš poskytují službu milosrdenství plněji. Mají možnost a dělají všechno, co mohou. Patří jim za to chvála, aniž bychom ovšem měli ty druhé odsuzovat. Vždyť ani sám apoštol nežádal, co bylo stanoveno. Ale jistě si přál, aby ovce mnoho rodily, a ne aby byly neplodné a měly málo mléka.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 34,15–16

Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek – praví Pán, Hospodin. *
Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené.

V. Posílím slabé, budu střežit tučné a silné.* Budu.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

8,16.16–9,11

Soud nad hříšným Jeruzalémem

Šestého roku šestého (měsíce) pátého dne měsíce, když jsem byl ve svém domě a přední judští mužové seděli přede mnou, náhle na mně spočinula ruka Pána, Hospodina.

Měl jsem vidění: hle – postava jakoby muže: dolů od toho, co se zdálo být jeho bedry, byl oheň, a od jeho beder vzhůru to vypadalo jako zář, jako blyštící se kov. A cosi jako vztažená ruka mě uchopilo za kšticí hlavy a síla mě zdvihla mezi zemi a nebe a uvedla mě v Božím vidění do Jeruzaléma ke vchodu vnitřní brány, směřující k severu, kde byla postavena modla, která budí žárlivost.

A hle – zjevila se tu velebnost Boha Izraele jako ve vidění, které jsem měl v údolí. Řekl mi: »Synu člověka, zdvihni oči k severu!« Zdvihl jsem oči k severu, a hle – na severu oltářové brány u vchodu byla ta modla žárlivosti. Tu mi řekl: »Synu člověka, vidíš, co tito (lidé) činí? Veliké ohavnosti, které zde páchá dům Izraele, abych se vzdálil od své svatyně. Avšak uvidíš ohavnosti ještě větší!«

Pak mě zavedl do vnitřního nádvoří Hospodinova domu, a hle – u vchodu do Hospodinova chrámu mezi předsíní a oltářem se pětá-

dvacet mužů, obrácených zády k Hospodinovu chrámu a tváří na východ, klanělo slunci. Potom mi řekl: »Viděl jsi to, synu člověka? Copak je to Judovu domu málo páchat ohavnosti, které tu činí, když naplňují i zemi násilím a zase mě popouzejí k hněvu? Pohleď, dávají si ratolest k nosu! Proto také já s nimi naložím v hněvu. Mé oko jim neodpustí a nesmiluji se; i když budou volat k mým uším velkým hlasem, nevslyším je!«

Zatímco jsem poslouchal, volal velikým hlasem: »Přiblížili se ti, kteří mají potrestat město, a každý má v ruce smrtící nástroj.« A hle – šest mužů přicházelo cestou od hořejší brány, která směřuje k severu, a každý měl svůj nástroj zhouby v ruce. S nimi byl jeden muž, oděný lněným rouchem, a měl po boku písařské potřeby; vešli a postavili se vedle měděného oltáře. Zatím se velebnost Izraelova Boha zdvihla z cherubů, na nichž byla, ke chrámovému prahu. (Hospodin) pak zavolal muže, který byl oblečen ve lněné roucho a měl po boku písařské potřeby.

A řekl mu: »Jdi městem Jeruzalémem a poznamenej křížem čela mužů nařikajících a truchlících nade všemi ohavnostmi, které se v něm dějí.« Ostatním však řekl tak, že jsem to slyšel: »Jděte městem za ním a bijte, ať se vaše oko nesmiluje, buďte bez lítosti! Starce, jinocha, pannu, děti i ženy bijte až do vyhubení. Nikoho se však nedotýkejte, kdo má znamení kříže! Začněte od mé svatyně!«

Začali tedy od oněch předních mužů, kteří byli před chrámem. A řekl jim: »Znesvěťte chrám, pobitými naplňte nádvoří! Vyjděte!« Vyšli tedy a pobíjeli v městě.

Zatímco zabíjeli a já jsem zůstal sám, padl jsem na tvář a volal jsem: »Ach běda, Pane, Hospodine, chceš snad zahubit všechno, co zbývá z Izraele, když vyléváš na Jeruzalém svůj hněv?« Tu mi řekl: »Převeliká je nepravost Izraelova a Judova domu, země je naplněna krví a město nespravedlností, neboť říkají: Hospodin opustil zemi a Hospodin nevidí. Proto jim ani mé oko neodpustí a neslituji se; jejich chování jim přičtu k tíži.«

A hle – muž, který byl oblečen ve lněné roucho a měl po boku psací potřeby, hlásil: »Udělal jsem, jak jsi mi rozkázal.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 24,21.22; Zj 7,3

Bude velké soužení, a kdyby ty dny nebyly zkráceny, nikdo by se nezachránil. * Kvůli vyvoleným budou ty dny zkráceny.

V. Neškoďte zemi ani moři, dokud nepoznameneáme na čele služebníky našeho Boha. * Kvůli.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa*Pavlivův příklad*

Když byl Pavel vězněn pro vyznání pravdy a svým časem se octl ve veliké nouzi, poslali mu bratři podporu, aby ulehčili jeho chudobě a bídě. V odpovědi jim pak děkoval a řekl: *Udělalí jste dobře, že jste mi pomohli v mém tíživém postavení. Já jsem se naučil být spokojen s tím, co mám. Dovedu žít v hojnosti, ale umím také snášet bídu. Všechno mohu v tom, který mi dává sílu. Ale udělali jste dobře, když jste mi poslali, co potřebuji.*

Přijal tedy jejich dobrodiní v tom, co mu scházelo; aby však ukázal, že nepatří mezi ty, kdo pasou sami sebe, a ne ovce, neraduje se ani tolik z toho, že mu ulehčili v jeho bídě, jako ho spíš těší jejich účinnost. Za čím tedy vlastně šel? *Ne že bych vyhledával dary, říká, ale hledám hodně kladných položek.* Jako by říkal: Nechci z toho sám mít prospěch, chci jen, abyste vy nezůstali s prázdnýma rukama.

Ovšem ti, kdo nemohou dělat to, co Pavel, totiž žít se vlastní prací, ať dostávají od ovcí mléko, aby měli, co potřebují. Ale ať při tom nezapomínají, že ovce jsou slabé. Také ať v tom nehledají pro sebe výhody, aby to nevypadalo, jako že zvěstují evangelium jen proto, aby se nějak uživilí. Mají připravovat cestu, aby světlo slova pravdy mohlo přijít k lidem. Neboť jsou jako svítilny, jak je psáno: *Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří.* A jinde: *Nikdo, když rozsvítí svítilnu, nestaví ji pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.*

Když ti svítí v domě lucerna, cožpak nedoléváš olej, aby nezhasla? Kdyby ale svítilna ani po nalití oleje nesvítla, rozhodně by neměla stát na svícnu, ale měla by se hned vyhodit. Takže přijmout to, co je zapotřebí k životu, je nezbytné, a je věcí lásky to poskytnout. Ale ne že by bylo evangelium na prodej a že by cenou za ně bylo to, co dostávají na živobytí ti, kdo je zvěstují. Pokud je někdo takto prodává, prodává velkou věc za něco bezcenného. Měl by dostávat od lidí nutné živobytí, ale odměnu za správcovství jedině od Pána. Vždyť lidé nemohou odplatit těm, kdo jim slouží z lásky k evangeliu. Však oni také odměnu nečekají, jedině od toho, od něhož má přijít pro všechny spása.

Co se tedy vyčítá těm pastýřům a co se jim klade za vinu? Že se živili mlékem a šatili vlnou, ale na ovce nedbali. Že totiž mysleli jen na sebe, a ne na to, co patří Ježíši Kristu.

Nechci váš majetek, chci vás! Nemají přece shromážďovat majetek děti rodičům, ale rodiče dětem. A já s největší ochotou vynaložím všechno, * ano i sám sebe vyčerpám pro vaše duše.

V. A kdybych musel prolít v obětí i svou krev při posvátné službě vaší víře, raduji se z toho. * Ano.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

10,18–22; 11,14–25

Hospodinova velebnost opouští potrestané město

Hospodinova velebnost odešla od chrámového prahu a usadila se nad cheruby. Cherubové pak zdvihli křídla, když vycházeli, a vznesli se od země přede mnou, a s nimi zároveň (se zdvihla) i kola. Zastavili se u vchodu do východní brány Hospodinova domu; velebnost Izraelova Boha byla nahoře nad nimi.

Byly to stejné bytosti, které jsem viděl pod Izraelovým Bohem u řeky Kebaru a poznal jsem, že to byli cherubové. Každý měl čtveré vzezření a čtyři křídla a pod křídly měli jakoby lidské ruce. Co se týká jejich podoby: měly stejné vzezření, které jsem viděl u řeky Kebaru, a každý kráčel přímo vpřed.

Hospodin mě oslovil: »Synu člověka, o tvých bratrích, o bratrích tvých, o lidech, kteří byli s tebou odvedeni do vyhnanství, i o celém Izraelově domě, o všech říkají jeruzalémští obyvatelé: ‚Daleko jsou od Hospodina, nám je dána země do vlastnictví!‘ Proto řekni: Tak praví Pán, Hospodin: Ačkoli jsem je dal daleko odvést mezi národy a rozptýlil jsem je po zemích, budu jim nakrátko svatyní v zemích, do kterých přišli. Proto řekni: Tak praví Pán, Hospodin: Shromáždím vás z národů a seberu vás ze zemí, v nichž jste rozptýleni, a dám vám izraelskou zemi. Přijdou tam a vyvrhnou z ní všechny její modly a všechny její ohavnosti. Dám jim nové srdce a do jejich nitra vložím nového ducha; odejmu z jejich těla srdce kamenné a dám jim srdce z masa, aby následovali mé zákony, zachovávali má přikázání a plnili je; budou mým lidem a já budu jejich Bohem. Těm však, jejichž srdce následuje modly a ohavnosti, uvalím na hlavu jejich chování,« – praví Pán, Hospodin.

Tu zdvihli cherubové křídla a kola (se zdvihla) současně s nimi. Velebnost Izraelova Boha byla nahoře nad nimi. Tu Hospodinova velebnost vystoupila ze středu města a zastavila se na hoře, která je na východ od města.

Potom mě síla zdvihla a přivedla mě ve vidění, v Božím duchu, do Chaldejska k vyhnancům. A vidění, které jsem měl, vzdálilo se ode mě. Vypravoval jsem pak vyhnancům všechno, co mi Hospodin ukázal.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 10,18; Mt 23,37.38

Hospodinova velebnost odešla z chrámu. * Váš dům zůstane opuštěný.

V. Jeruzaléme, kolikrát jsem chtěl shromáždit tvoje děti, ale nechtěli jste. * Váš dům.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Ať nikdo nemyslí jen na svoje zájmy, ale na zájmy Ježíše Krista

Řekli jsme si, co to znamená živit se mlékem, ptejme se tedy dále, co znamená šatit se vlnou. Kdo poskytuje mléko, ten poskytuje živobytí, kdo poskytuje vlnu, ten poskytuje úctu. A to jsou dvě věci, které od lidu žádají ti, kdo pasou sami sebe, a ne ovce: výhoda zajištěného živobytí a prokazování cti a chvály.

Oděv je případným obrazem cti, neboť příkrývá nahotu. Každý člověk je totiž slabý. A co to znamená? Že váš představený není nic jiného než vy. Má tělo a je smrtelný, jí, spí a zase vstává; narodil se a musí zemřít. Uvážíš-li tedy, co je tvůj představený sám o sobě, zjistíš, že je to jen člověk. Prokazuješ-li mu přesto větší úctu, jako bys zakrýval, co je slabé.

Hleďte, jaké roucho přijal od dobrého Božího lidu apoštol Pavel, když mohl říci: *Přijali jste mě jako Božího posla. Mohu o vás dosvědčit, že byste si vlastní oči vyloupali a mně je dali.* Ale což snad proto, že mu prokazovali takovou úctu, zavíral oči nad těmi, kdo bloudili, aby snad nebyl odmítnut nebo aby ho nechválili méně, kdyby je káral? Vždyť kdyby to udělal, patřil by k těm, kdo pasou sami sebe, ne ovce. Asi by si totiž sám u sebe řekl: »Co je mi do toho? Ať si každý dělá, co chce. Mám zajištěné živobytí, mám zajištěnou úctu: mám dost jak mléka, tak i vlny. Ať si každý poradí, jak umí.« Tedy je ti docela jedno, když si každý dělá, co chce? Potom tě nebudu dělat představeným, ale budeš prostým jednotlivcem z mého lidu: *Trpí-li jeden úd, trpíš ním všechny ostatní údy.*

A tak apoštol připomíná, jak se k němu chovali, aby se snad nezdálo, že zapomněl na jejich úctu: dosvědčuje, že ho přijali jako Božího posla a že ho chovali jako zřítelnicí svého oka. A přece přichází k ovci, která je nemocná a trpí vředem, a ránu jí rozřízne, ne že by přivíral nad chorobou oko. *Stal jsem se vaším nepřitelem, ptá se, proto, že vám říkám*

pravdu? Přijímal tedy z mléka ovcí, jak jsme před chvilkou připomněli, a šatil se jejich vlnou, ale ovce nezanedbával. Neboť nemyslel jen na své zájmy, ale na zájmy Ježíše Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 5,2.3; Mk 9,34

Paste Boží stádce vám svěřené, jak to chce Bůh, ne pro špinavý zisk, ale ochotně. * Buďte svému stádcí vzorem.

V. Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech. .*
Buďte.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

12,1–16

Symbolický úkon naznačuje odchod lidu do vyhnanství

Hospodin mě oslovil: »Synu člověka, bydlíš mezi vzpurným pleme-
nem, které má oči k vidění, a nevidí, uši k slyšení, a neslyší, protože je
to vzpurné plemeno. Ty tedy, synu člověka, připrav si před nimi za bí-
lého dne zavazadla vyhnance a přestěhuj se před jejich očima ze svého
místa na místo jiné; snad uznají, že jsou vzpurné plemeno. Vynes za bí-
lého dne před jejich očima svá zavazadla ven, zavazadla vyhnance; sám
však vyjdeš před nimi večer, jako odcházejí vyhnanci. Před jejich očima
si prokopej zeď a vyjdi skrze ni. Před jejich očima nes na ramenou (svá
zavazadla), vyjdeš za tmy, přikryješ svou tvář, takže neuvidíš zemi; či-
ním totiž z tebe znamení pro dům Izraele.«

I udělal jsem, jak mi bylo poručeno: za bílého dne jsem vynesl svá
zavazadla jako vyhnanec, večer pak jsem si prokopal zeď, za tmy jsem
vyšel a před jejich očima jsem na ramenou nesl (zavazadla).

Ráno mě Hospodin oslovil: »Synu člověka, jistě ti řekl dům Izraele,
dům vzpurný: ‚Co děláš?‘ Řekni jim: Tak praví Pán, Hospodin: Toto hro-
zebné proroctví patří vládci, který je v Jeruzalémě, a všemu Izraelovu
domu, který v něm sídlí.

Řekni: Já jsem vám znaméním: Jak jsem učinil, tak se jim stane: do
vyhnanství, do zajetí půjdou! A vládce, který je mezi nimi, ponese na
ramenou (svá zavazadla) – a vyjde za tmy. Prokopají zeď, aby ho vyved-
li, přikryje svou tvář, aby neuviděl očima zemi. Roztáhnou proti němu
svou síť, bude polapen do mých tenat, přivedu ho do Babylóna, do
chaldejské země – tu však neuvidí a zemře tam. Do všech větrů rozptý-
lím všechny, kteří jsou kolem něho, jeho reky i válečné sbory a za nimi
vytasím meč.

Tu poznají, že já jsem Hospodin, až je rozptýlím mezi národy a rozpráším po zemích. Zanechám však z nich několik lidí, (zachráněných) od meče, hladu a moru, aby vypravovali všechny jejich ohavnosti mezi národy, k nimž přijdou. Poznají, že já jsem Hospodin.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 12,15; Žl 89 (88), 31,33

Rozptýlím je mezi národy a rozpráším po zemích. * Poznají, že já jsem Hospodin.

V. Jestliže opustí můj zákon a nebudou jednat podle mých příkazů, potrestám jejich nepravost. * Poznají.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Bud' pro věřící vzorem

Když Pán řekl, co tito pastýři s oblibou dělávají, říká také, na co nebdají. Mezi ovce se šíří nákazy. Zdravé a dobře živené jsou vzácností – takové, které se vydatně živí pravdou a dobře se pasou na pastvinách milosti Boží. Jenže špatní pastýři ani takové ovce neušetří. Jako by nestačilo, že se nestarají o neduživé a slabé, ani o bloudící a ztracené. Nakolik to záleží na nich, hubí i ty silné a tučné. Ony však přesto žijí, z Božího milosrdenství žijí. Co se však týče špatných pastýřů samých, ti ty ovce zabíjejí. Ptáš se, jak zabíjejí? Tím, že sami špatně žijí a dávají špatný příklad. Anebo je snad nadarmo řečeno Božímu služebníku, který má významné místo mezi těmi, kdo patří k nejvyššímu pastýři: *Ty sám bud' ve všem vzorem správného chování?* Anebo jinde: *Bud' pro věřící vzorem ?*

Neboť i statná ovce, vidí-li, že jejich představený žije zhusta špatně, a odvrátí-li v té chvíli oči od Božích nařízení a bude hledět na takového člověka, začne si v srdci říkat: »Jestliže takhle žije můj představený, proč pak bych i já nedělala, co dělá on?« Tak ten pastýř hubí statnou ovci. A hubí-li takto statnou ovci, co potom dělá s těmi ostatními, když tu, kterou vůbec nemusel vypíplávat, ale už ji našel silnou a statnou, svým špatným životem přivedl do záhuby?

Říkám vám, moji milovaní, a znovu to opakuji: I když ovce žijí a pevně stojí v Pánově slovu, i když se drží toho, co od Pána slyšely: *Dělejte, co říkáte, ale podle jejich skutků nejednejte* – přesto ten, kdo před lidem vede špatný život, zabíjí ze své strany každého, kdo ho pozoruje. Ať si nenamlouvá, že ten člověk přece nezemřel. Ano, žije, ale přesto je takový špatný pastýř vrahem. Podobně jako když se smyslný člověk dívá s hříšnou touhou na nějakou ženu: ačkoli ta žena zůstává čistá, on sám se dopouští cizoložství. Pán to přece říká pravdivě a jasně: *Každý,*

kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci. Nevkročil sice do její ložnice, ale v komůrce svého srdce už s ní spí.

Právě tak každý, kdo vede špatný život před očima těch, jimž je postaven do čela, zabíjí ze své strany i ty, kteří jsou zdatní. Kdo se řídí jeho příkladem, zahyne; kdo ne, uchová si život. Špatný pastýř však ze své strany zabíjí oba dva: *Vykrmená zvířata zabijíte, praví Pán, ale mé ovce nepasete.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 12,48;Mdr6,6

Kdo mnoho dostal, od toho se mnoho očekává, * komu se mnoho svěřílo, od toho se bude víc žádat.

V. S velkou přísností budou trestáni mocní. * Komu.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

16,3.5b-7a.8-15.35.37a.40-43.59-63

Jeruzalém – nevěrná snoubenka Hospodinova

Tak praví Pán, Hospodin, Jeruzalému: »Celý tvůj původ je z kananejské země: tvůj otec byl Amorita, tvá matka byla Chetitka. Hned po narození jsi byla pohozena na širé pole pro svou ošklivost.

Když jsem šel kolem tebe a viděl tě, jak se zmitáš ve své krvi, řekl jsem ti: Žij ze své krve a vzrůstej! Polním poupětem jsem tě učinil, vyrostla jsi, rozvinula ses, dospěla do svrchované krásy.

Tu jsem šel kolem tebe a viděl jsem tě – byl to tvůj čas, čas lásky – rozprostřel jsem na tebe lem svého pláště, přikryl tvou nahotu, přísahal jsem ti a uzavřel s tebou smlouvu – praví Pán, Hospodin – a stala ses mou. Umyl jsem tě vodou a očistil tě od krve, pomazal tě olejem. Dal jsem tě obléknout do pestrobarevného šatu, obul jsem tě do střeviců z delfíní kůže, ovinul jsem ti hlavu turbanem z kmentu, přioděl jsem tě hedvábným rouchem. Ozdobil jsem tě klenoty, náramky jsem navlékl na tvé ruce, náhrdelník na tvé hrdlo. Vložil jsem kroužky do tvého chrípí, náušnice do uší a nádhernou čelenku na hlavu. Zdobila ses zlatem a stříbrem, odívala ses kmentem, hedvábím, pestrobarevným rouchem. Jedla jsi pečivo z nejjemnější mouky, med a olej, stala ses překrásnou a schopnou kralování. Tvé jméno se rozneslo mezi národy pro tvou krásu, neboť bylas dokonalá ozdobou, kterou jsem tě obdařil – praví Pán, Hospodin.

Ty ses však spoléhala na svou krásu, využívala jsi své slávy a odávala ses každému, kdo šel kolem, a zahrnovala ho svým smilstvím, a stala ses jeho.

Proto, nevěstko, slyš Hospodinovo slovo: Hle – shromáždím všechny tvé milence. Přivedou na tebe zástupy, ukamenují tě a probodnou tě svým mečem. Tvé domy spálí ohněm a potrestají tě před očima mnoha žen. Tak ukončím tvé smilství, mzdu už nebudeš dávat. Ukojím na tobě svůj hněv, přestanu na tebe žárlit, uklidním se a nebudu se už hněvat. Poněvadž jsi nebyla pamětlivá dnů své mladosti, popouzela jsi mě ke hněvu ve všech těchto věcech, proto hle – i já nechám dopadnout tvé chování na tvou hlavu – praví Pán, Hospodin – nepřidáš už jinou ha-nebnost ke všem svým ohavnostem.

Tak praví Pán, Hospodin: Učiním s tebou tak, jako tys učinila, když jsi pohrdla přísahou a zrušila smlouvu. Rozpomenu se však na svoji smlouvu, sjednanou s tebou za dnů tvého mládí, a uzavřu s tebou smlouvu věčnou.

Vzpomeň si na své chování a zastydíš se, když vezmu tvé větší i menší sestry a dám ti je jako dcery, avšak ne pro dřívější smlouvu s tebou. Uzavřu s tebou smlouvu novou a poznáš, že já jsem Hospodin, aby ses rozpomenula a zahanbila a nemohla již otevřít ústa pro hanbu, až ti odpustím všechno, co jsi udělala« – praví Pán, Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 16,27.60; Iz 54,7

Vztáhl jsem proti tobě svoji ruku. * Na maličkou chvílku jsem tě opustil, avšak s velkým slitováním se tě znovu ujmu.

V. Rozpomenu se na svoji smlouvu sjednanou s tebou za dnů tvého mládí a uzavřu s tebou smlouvu věčnou. * Na maličkou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Příprav svou duši na pokušení

Již jste slyšeli, co špatní pastýři s oblibou dělávají. A teď se podívejte, nač nedbají: *Neposílili jste, co bylo slabé, neuzdravili jste nemocné, zraněné – to jest zlomené – jste neobvázali. Nepřivedli jste zpět, co bylo rozptýlené, nehledali ztracené, i co bylo silné, jste zahubili, zničili, zabili.* Nedůživost ovce znamená, že člověk je vnitřně slabý a mohl by podlehnout pokušení, kdyby na něho nenadále a nečekané dolehlo.

Když takový člověk věří, nedbalý pastýř mu neřekne: *Synu, když přicházíš sloužit Bohu, stůj pevně ve spravedlnosti a bázni a připrav svou duši na pokušení.* Neboť kdo takto mluví, ten slabého posiluje a ze slabého dělá silného, takže jakmile uvěří, nespolehá už na přízeň tohoto světa. Kdyby byl totiž naučený spoléhat na přízeň světa, dosažené štěstí by ho zkazilo, a až by na něho přišla protivenství, bolestně by ho to ranilo nebo snad úplně zničilo.

Ten, kdo ho tak špatně vede, ho přirozeně staví na písek místo na skálu. *A tou skálou je Kristus.* Křesťané mají Krista napodobovat v jeho utrpení, ne od něho žádat příjemný život. Slabému dodáme sílu, když mu řekneme: »Musíš od tohoto světa samozřejmě čekat pokušení; ale Pán tě ze všech bezpečně vyvede, pokud tvé srdce od něho neodpadne. Neboť on přišel trpět, aby tvé srdce posílil, přišel zemřít, přišel se dát poplivat a korunovat trním, přišel se dát zasypat urážkami a nakonec se dal přibít na kříž. To všechno učinil pro tebe, ty pro něho nic. Nic nebylo pro něho, ale všechno pro tebe.«

Jací jsou to však pastýři, když se bojí urazit své posluchače, a tak je nejen nepřipravují na hrozící pokušení, ale dokonce jim slibují štěstí tohoto světa, které přece Bůh tomuto světu neslibil? On předpověděl, že na tento svět bude přicházet až do konce trápení za trápením, a ty bys chtěl, aby křesťan byl z tohoto trápení vyňat? Právě proto, že je křesťan, bude naopak muset na tomto světě vytrpět víc.

Však apoštol říká: *Všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu, budou pronásledováni.* Poslouchej dobře, pastýři, který myslíš jen na sebe, a ne na to, co patří Ježíši Kristu. Apoštol praví: *Všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu, budou pronásledováni;* ale ty říkáš: »Budeš-li v Kristu zbožně žít, budeš mít hojnost všeho dobrého. A nemáš-li děti, dostaneš je a všechny vychováš, žádné ti nezemře.« Takhle tedy vypadá to tvoje stavění? Dej pozor, co děláš a na čem staviš. Vždyť buduješ na písku. Přijde déšť, přivenou se vody, zvedne se vichřice a oboří se na takový dům, a on spadne a jeho pád bude veliký.

Opusť písčinu a stavěj na skále: neboť chceš-li, aby někdo byl křesťan, musí být v Kristu. Ať uváží Kristovo nezasloužené utrpení, ať uváží, že ten, který byl bez jediného hříchu, vrací, co neuchvátil, a ať uváží, co mu říká Písmo: *Pán šlehá každého, koho uznává za svého syna.*

Buď ať se tedy připraví na rány, anebo ať si nepřeje být přijat za syna.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 2,4.3

Bůh nám svěřil evangelium, když nás napřed vyzkoušel; * svým kázáním se nechceme dělat pěknými v očích lidí, ale chceme se líbit Bohu.

V. Když vás povzbuzujeme, nepramení to z nějakého falešného přesvědčení, z nějakých nepoctivých úmyslů, ani vás nechceme klamat. * Svým kázáním.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

18,1–13.20–32

Každý bude souzen podle vlastních skutků

Hospodin mě oslovil: »Co je vám, že stále opakujete o izraelské zemi toto přísloví?: ‚Otcové jedli nezralé hrozny, a synům z toho trnou zuby.‘

Jakože jsem živ – praví Pán, Hospodin – nebude už nikdo v Izraeli, kdo by toto přísloví opakoval. Hle, mně náleží všichni: život otce, jako život syna. Zemře ten, kdo zhřeší!

Jestliže je někdo spravedlivý, jedná podle spravedlnosti a práva, nejí maso s krví, neobrací své oči k modlám Izraelova domu, neposkvrní manželku svého bližního, nepřistoupí k ženě v době jejího krvácení, nikoho neutlačuje, vrátí dlužníkovi zástavu, nic nebere násilně, svůj chléb dává lačnému, obléká nahého, nebude lichvářsky půjčovat, nebude brát úrok, nebude podporovat nic zlého, bude-li každého soudit podle pravdy, následovat mé příkazy, bude-li zachovávat mé zákony a plnit je – ten je spravedlivý a jistě bude živ – praví Pán, Hospodin.

Zplodí-li pak syna násilníka a vražedníka, který se dopouští některých z těchto věcí, nedělá nic z toho, co činil jeho otec, ale jí maso s krví, poskvrňuje manželku svého bližního, utlačuje chudáka a ubožáka, bere násilím, nevrací zástavu, obrací své oči k modlám, páchá nepravost, lichvářsky půjčuje a bere úrok – jistě nebude živ. Protože páchal všechny tyto ohavnosti, jistě zemře! Sám bude příčinou své smrti.

Ten, kdo zhřešil, zemře! Syn nebude pykat za otcovu vinu a otec nebude pykat za synovu vinu. Na spravedlivém ulpí jeho spravedlnost, na zločinném jeho zločinnost.

Jestliže se zločinec odvrátí od svých hříchů, které páchal, bude-li zachovávat mé příkazy, bude jednat podle práva a spravedlnosti, jistě bude živ a nezemře. Nebude se vzpomínat na žádné jeho nepravosti, které spáchal. Bude žít pro svou spravedlnost, kterou činí. Mám snad zalíbení v zločincově smrti – praví Pán, Hospodin – anebo spíše (chci), aby změnil své chování a byl živ?

Opustí-li však spravedlivý svou spravedlnost a bude-li jednat ohavně jako zločinec, bude živ? Na žádný jeho spravedlivý skutek, který učinil, se nevzpomene, zemře pro svou nevěrnost, které se dopustil, pro hřích, který spáchal.

Říkáte: ‚Pán nejedná správně!‘ Slyšte tedy, izraelský dome! Je to mé jednání, které není správné, nebo spíš vaše? Jestliže spravedlivý opustí svou spravedlnost a páchá nepravost a zemře, zemře pro nepravost, které se dopustil. Jestliže se však zločinec odvrátí od svých zlých skutků, které spáchal, a jedná podle práva a spravedlnosti, sám sebe zachrání. Neboť proto, že se bál a odvrátil od všech svých nepravostí, které spáchal, jistě bude živ a nezemře. Izraelův dům praví: ‚Pán nejedná

správně! Je to mé jednání, které není správné, izraelský dome, nebo spíše vaše?

Proto každého z vás budu soudit podle jeho chování, izraelský dome – praví Pán, Hospodin. Přestaňte a odvráťte se od všech svých nepravostí, abyste se neobtěžili vinou! Oproste se tedy od všech svých nevěrností, jichž jste se dopustili vůči mně, a utvořte si nové srdce a nového ducha. Proč byste chtěli zemřít, izraelský dome? Vždyť nemám zálibu ve smrti toho, který má umřít – praví Pán, Hospodin. Obráťte se, a budete žít!»

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 31,29; Ez 18,30.20

Už se nebude říkat: Otcové jedli nezralé hrozny, a synům z toho trnou zuby. * Každého z vás budu soudit podle jeho chování.

V. Syn nebude pykat za otcovu vinu a otec nebude pykat za synovu vinu.

* Každého.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Příloha obvaz útěchy

Písmo říká: *Pán šlehá každého, koho uznává za svého syna.* A ty říkáš: »Třeba se mě to netýká?« Koho však se netýkají útrapy bití, toho se netýká ani synovství. Tážeš se: »Což takto šlehá každého svého syna?« Ovšemže šlehá, právě tak jako šlehal svého Jednorozeného. A tento jednorozený Syn, zrozený z Otcovy podstaty, rovný Otci *božskou přirozeností*, Slovo, skrze něž bylo všechno stvořeno – ten neměl být za co trestán. Avšak proto přijal tělo, aby se nevyhnul ranám. Cožpak tedy ten, kdo šlehá svého Jednorozeného, který se nijak neprovinil, ponechá bez trestu provinilého, jehož za syna přijal? Apoštol říká, že takový není povolán k synovství. Byli jsme přijati za syny, abychom byli spoludědici Jednorozeného, a také abychom byli jeho dědictvím. *Požádej mě, a dám ti v majetek národy.* On nám tedy ve svém utrpení dal příklad.

Slabý by jistě neměl ochabovat při pomyslení na budoucí pokušení ani se nechat svést klamnou nadějí či podlomit strachem. Řekni mu: *Připrav svou duši na pokušení.* Snad také začne klesat na mysl, bude se bát a nebude se chtít pokušení postavit. Tu mu můžeš říci ještě něco jiného: *Bůh je věrný, on nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete.* Slíbit něco takového a předpovědět budoucí útrapy znamená posílit slabého. A jestliže tomu, kdo se příliš bojí, a je proto vyděšený, přislíbíš Boží milosrdenství – ne že by pokušení nepřišla, ale že Bůh nedopustí zkoušku nad jeho síly – ovážeš tím, co je zlomené.

Jsou totiž lidé, kteří když slyší o nadcházejících útrapách, tím více se vyzbrojí a přímo po nich žízň jako po tom pravém nápoji. Nespokojí se s lékem, kterého se dostává věřícím, ale touží po mučednické slávě. Ale jsou zase jiní, které to láme a ochromuje, jakmile uslyší, že jim hrozí zkoušky, které nutně musejí přijít, kterým se právě křesťan nemůže vyhnout a které nepozná nikdo jiný než ten, kdo opravdu chce být křesťanem.

Přilož tedy obvaz útěchy, ovaž, co je zlomené. Řekni: »Neboj se, ten, v něhož jsi uvěřil, v pokušení neopustí. Bůh je věrný a nedopustí, abys byl zkoušen nad své síly.« To nejsou moje slova, to ti říká apoštol. Ten, co také říká: *Žádáte důkaz, že mými ústy mluví Kristus?* Když to tedy slyšíš, slyšíš to od samého Krista, a také od Pastýře, který pase Izrael. K němu se totiž obrací výrok: *Napojíš nás slzami, ne však přes míru.* Takže totéž, co praví apoštol: *Nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete,* říká i prorok: *Ne však přes míru.* Ty se hlavně nespouštěj toho, kdo tě napomíná i povzbuzuje, kdo tě děsí i utěšuje, kdo tě zraňuje i léčí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 8,37; 2 Kor 7,5

Bože, stále jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme pokládáni za ovce určené na porážku, * ale skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval.

V. Ze všech stran jen samé soužení: navenek boje, uvnitř úzkosti. * Ale skvěle.

25. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

24,15–27

Ezechiel se stal znamením pro své krajany

Hospodin mě oslovil: »Synu člověka, náhlou ranou ti odejmu potěšení tvých očí; nesmiš však naříkat ani plakat, nesmiš prolévat slzy. Jen tiše vzdychej, neoddávej se smutku, oviň si hlavu turbanem, na nohou nos sandály, nezahaluj svůj vous, nejez chléb nářku!«

Ráno jsem mluvil k lidu, večer pak mi zemřela žena a druhý den ráno jsem udělal, jak mi bylo rozkázáno. Tu mi řekli lidé: »Nechtěl bys nám oznámit, co tyto věci znamenají? Dělaš je pro nás?« Řekl jsem jim: »Hospodin mě oslovil: Mluv k Izraelovu domu: Tak praví Pán, Hospodin: Dám znesvětit svoji svatyni, pýchu vaší moci, potěšení vašich očí, touhu vašich duší. Mečem padnou vaši synové i vaše dcery, které jste zanechali. A budete dělat, co jsem udělal já: nezahalíte svůj vous, nebudete jíst chléb nářku. Budete mít turbany na hlavě, obuv na nohou; nebudete naříkat a plakat. Za své hříchy budete chřadnout, jeden nad druhým sténat. Ezechiel vám bude znamením: budete dělat všechno, co dělal on. Až se to stane, poznáte, že já jsem Pán, Hospodin!

A ty, synu člověka, v den, kdy jim odejmu jejich sílu, jejich pyšnou radost, potěšení jejich očí, předmět jejich starostí, jejich syny a jejich dcery, tehdy přijde k tobě uprchlík, aby tě o tom zpravil. V ten den se otevřou tvá ústa, budeš mluvit s uprchlíkem, nebudeš už němý. Tak pro ně budeš znamením: tu poznají, že já jsem Hospodin.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 24, 24; Jl 2,13

Ezechiel vám bude znamením: budete dělat všechno, co dělal on. * A poznáte, že já jsem Pán, Hospodin!

V. Roztrhněte svá srdce, a ne šaty, a obraťte se k Hospodinu, svému Bohu. * A poznáte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa*O slabých křesťanech*

Neposílili jste, co bylo slabé, praví Pán. Říká to špatným pastýřům, těm, kteří myslí jen na sebe, ne na to, co patří Ježíši Kristu. Pastýřům, kteří k svému prospěchu užívají mléka a vlny, ale o ovce se vůbec nestarají, neřkuli aby posilovali ty, které chřadnou. Mezi ty, kdo jsou slabí, to jest nemají sílu, se počítají i nemocní; ale mezi slabým a mezi nemocným, to jest tím, kdo chřadne, vidím určitý rozdíl.

To, co se tady, bratři, nějak pokoušíme rozlišit, bychom snad při větší pečlivosti mohli ještě i sami rozlišit lépe, a právě tak by to mohl učinit někdo zkušenější nebo osvícenější. Prozatím však, abyste neměli zmatek v tom, o čem mluví Písmo, vám povím, jak tomu rozumím já: Slabý člověk je v nebezpečí, že upadne do pokušení, které ho zlomí. Churavý oproti tomu již onemocněl nějakou žádostí, která mu překáží v tom, aby šel Boží cestou a aby přijal Kristovo jho.

Jen si těch lidí všimněte: chtějí dobře žít a již se pro to rozhodli, ale jsou méně schopni snášet zlo než hotovi činit dobro. Přitom ke křesťanově síle nepatří jen konat, co je dobré, ale také vydržet, co je zlé. A tak ti, kdo projevují horlivost pro dobré skutky, ale nechťejí nebo nedovedou snášet hrozící útrapy, jsou slabí. Kdežto ti, které nějaká špatná touha učinila milovníky světa a odvedla je od dobrých skutků, jsou churaví a nemocní, neboť jejich choroba působí, že nemohou dělat nic dobrého, jako by neměli vůbec žádnou sílu.

Takový byl na duši onen ochrnulý, jehož nemohli vnést dovnitř k Pánu, a proto otevřeli střechu a tudy ho spustili. A právě tak bys to měl ty udělat s duší člověka: otevřít střechu a spustit před Pána ochrnulou duši, která nevládne žádným údem a není schopna konat nic dobrého, poněvadž ji tíží její hříchy a stůně nemocí své náruživosti. Máš-li tedy nemocného, který nevládne údy a je vnitřně ochrnulý, a chceš ho zavést k lékaři – lékař se třeba skrývá a je někde uvnitř; to znamená, že ten pravý smysl bývá v Písmech skrytý – svým výkladem skrytých věcí otevři střechu a pusť ochrnulého dovnitř.

Slyšeli jste, že se říká těm, kdo to nedělají ani se nesnaží to dělat: *Neuzdravili jste nemocné, neobvázali jste, co bylo zraněné*. To jsme tu již řekli, Myslí se přitom na toho, kdo je zlomený strachem ze zkoušek. Tu však přichází něco, čím se ovazuje, co je zlomené; útěcha slov: *Bůh je věrný, on nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 9,22–23

U slabých stal jsem se slabým, abych získal slabé. * Pro všechny stal jsem se vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé.

V. A to všechno dělám proto, abych zároveň s nimi získal podíl v dobrech evangelia. * Pro všechny.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

34,16.11–16.23–31

Izrael – Hospodinovo stádo

Hospodin mě oslovil: »Synu člověka, prorokuj proti pastýřům Izraele, prorokuj a řekni jim: Pastýři, tak praví Pán, Hospodin:

Běda pastýřům Izraele, kteří pásli sami sebe! Či neměli pastýři pást své stádo? Sytili jste se mlékem, odívali vlnou, vykrmená zvířata jste si zabíjeli, ale stádo jste nepásli. Neposílili jste, co bylo slabé, neuzdravili jste nemocné, neobvázali jste, co bylo zraněné, nepřivedli zpět, co bylo rozptýlené, nehledali ztracené, násilím jste ovládli silné. Rozprchly se (ovce) bez pastýře, staly se potravou veškeré divoké zvěři. Mé stádo se rozprchlo a bloudí po všech horách, po všech vysokých pahorcích, po celé širé zemi se rozprchlo mé stádo, a nikdo ho nehledá, nikdo se po něm neptá!

Tak praví Pán, Hospodin: Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Jako se pastýř stará o své stádo, když je mezi svými rozptýlenými ovci, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase. Vyvedu je z národů, shromáždím je ze zemi a přivedu je do jejich vlasti, budu je pást na izraelských horách, v údolích i na zemských lučinách. Povedu je na tučnou pastvu, budou přebývat na nejvyšších izraelských horách, odpočinou si tam v dobrém ovčinci, na izraelských horách budou požívat žirnou pastvu.

Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek – praví Pán, Hospodin. Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené, obvážu zraněné, posílím slabé, budu střežit tučné a silné, pást je budu svědomitě.

Ustanovím nad nimi jednoho pastýře, který je bude pást, svého služebníka Davida, on je bude pást, on jim bude pastýřem. Já, Hospodin, budu jim Bohem, můj služebník David bude knížetem mezi nimi. Já, Hospodin, jsem tak řekl. Uzavřu s nimi smlouvu pokoje, vyženu divokou zvěř ze země, budou bezpečně bydlet na stepi, v lesích budou spát. Usadím je kolem své hory, v příhodný čas jim sešlu déšť, bude to déšť požehnání. Polní stromoví vydá svůj plod i země svou úrodu, v bezpečí budou bydlet na své půdě. Poznají, že já jsem Hospodin, až zlomím tyče jejich jařma a vysvobodím je z moci otrokářů. Nebudou už kořistí národů, nebude je už hltat divoká zvěř, v bezpečí budou bydlet, nikdo je nebude děsit.

V hojnosti jim dám bujné rostlinstvo, nebudou už na zemi trápeni hladem, nebudou už pro pohanu lidem. Tehdy poznají, že já, Hospo-

din, jejich Bůh, jsem s nimi, a oni, izraelský dům, jsou mým národem – praví Pán, Hospodin. Vy, moje ovce, jste stádem, které já pasu, a já jsem vašim Bohem – praví Pán, Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 34,12.13.14; Jan 10,10

Vysvobodím své ovce ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase a přivedu je do jejich vlasti. * Povedu je na tučnou pas-tvu.

V. Já jsem přišel, aby měly život a aby ho měly v hojnosti. * Povedu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Hlásej slovo, přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod

Nepřivedli jste zpět, co bylo rozptýlené, nehledali ztracené. Proto jsme upadli do rukou lupičů, uchvátily nás zuby dravých vlků. Kvůli těmto nebezpečím vás prosíme, abyste se za nás modlili. Jenže ovce jsou vzdorovitě. Neboť když zabloudí a my je hledáme, k vlastní zkáze ve svém bloudění prohlašují, že k nám nepatří: »Co po nás chcete? Proč nás hledáte?« Jako by pravou příčinou toho, proč po nich toužíme a proč je hledáme, nebylo, že bloudí a hynou. »Jestliže bloudím nebo hynu,« říká taková ovce, »co je ti do toho? Proč mě hledáš?« Protože jsi zabloudil, chci tě přivolat zpátky. Protože jsi se ztratil, chci tě nalézt. »Ale já chci takto bloudit a chci se ztratit.«

Tak ty chceš takto bloudit a chceš se ztratit? Tím spíše to nechci já. Ano, troufám si to říci, i když s tím nepřicházím vhod. Slyším totiž, jak apoštol říká: *Hlásej slovo, přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod.* Komu vhod a komu nevhod? Vhod samozřejmě těm, kdo chtějí, nevhod těm, kdo nechťejí. Přicházím jistě nevhod, jestliže se odvažují říci: »Ty chceš bloudit a chceš se ztratit, ale já nechci.« A nechce to především ten, který mi hrozí. A kdybych snad chtěl, poslechni si, co mi říká a jak mě kárá: *Nepřivedli jste zpět, co bylo rozptýlené, nehledali ztracené.* Mám se snad tebe bát víc než jeho? *Všichni se musíme objevit před Kristovým soudem.*

Budu tedy zbloudilé volat zpět a budu hledat ztracené. Budu to dělat, ať chceš nebo nechceš. I když se při tom hledání poraním o lesní křoví, proderu se i těmi nejužšími soutěskami a prosekám se každou houštinou. Všechno překonám, jen když mi Pán, který mi hrozí, dá k tomu sílu. Zavolám nazpět ty, kdo bloudí, a přivedu zpátky ty, kdo se ztratili. Nechceš-li, abych měl trápení, přestaň bloudit a neztrácej se. Dost na tom, že se trápíme, když bloudíš a když se ztrácíš. Bojím

se však, že kdybych se o tebe nestaral, zahubil bych tak i to, co je silné. Jen si poslechni, co následuje: *I co bylo silné, jste zahubili*. Kdybych totiž nedbal o toho, kdo bloudí a kdo se ztrácí, zachtělo by se bloudit a ztratit se i tomu, kdo je silný.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 4,23–24; 2 Tim 4,2

Nezadržuj slovo v pravý čas a neskrývej svou moudrost. * Po řeči se pozná moudrost a rozvaha v tom, jak mluví jazyk.

V. Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky. * Po řeči.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

36,16–36

Budoucí obnova Božího lidu: nové srdce, nový duch

Hospodin mě oslovil: »Synu člověka, když bydlel Izraelův dům ve své vlasti, poskvrnil ji svým chováním i svými skutky; jejich chování bylo přede mnou jako nečistota ženy v době její měsíční nevolnosti. Proto jsem na ně vylil svůj hněv pro krev, kterou prolili na zemi, znesvěcenou jejich modlami. Rozptýlil jsem je mezi národy, do zemí rozebral, soudil jsem je podle jejich chování a skutků. Kamkoli však přišli mezi národy, znesvěcovali mě svaté jméno, neboť se říkalo: ‚Je to lid Hospodinův, a přece museli vyjít z jeho země!‘ Slitoval jsem se tedy nad svým svatým jménem, znesvěceným od Izraelova domu mezi národy, k nimž přišli.

Proto řekni Izraelovu domu: Tak praví Pán, Hospodin: Nedělám to pro vás, Izraelův dome, ale pro své svaté jméno, které jste znesvětili mezi národy, k nimž jste přišli. Posvětim své veliké jméno, znesvěcené mezi národy. Vy jste ho mezi nimi znesvětili! Tu poznají národy, že já jsem Hospodin – praví Pán, Hospodin – až na vás před jejich očima dokážu, že jsem svatý!

Vezmu vás z národů, shromáždím vás ze všech zemí a přivedu vás do vaší vlasti. Pokropím vás očistnou vodou a budete čisti ode všech svých nečistot, očistím vás od všech vašich model. Dám vám nové srdce, vložím do vás nového ducha, odejmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím do vás svého ducha a způsobím, že budete žít podle mých zákonů, zachovávat má přikázání a plnit je. Budete bydlet v zemi, kterou jsem dal vašim otcům, budete mým lidem a já budu vašim Bohem.

Ze vši vaší nečistoty vás vysvobodím; přivolám obilí a rozmnožím ho, nevydám vás už hladu. Rozmnožím ovoce stromů a polní úrodu, abyste už nemuseli kvůli hladu snášet pohanu národů. Tu si vzpomenete na své špatné chování, své nedobré skutky, sebe sami si zošklívíte pro své nepravosti a hanebnosti. Nedělám to kvůli vám – praví Pán, Hospodin – ať je vám to známo! Styďte se a propadněte se hanbou za své chování, Izraelův dome!

Tak praví Pán, Hospodin: Až vás očistím ze všech vašich nepravostí, osídlim města; až budou obnoveny trosky, bude zpustošená země znovu obdělávána – ta, která byla pouští v očích každého, kdo jí procházel. Tehdy se řekne: ‚Tato země, která byla zpustošena, je teď jako zahrada v Edenu; zničená, zpustošená a vyvrácená města jsou znovu opevněna a obývána.‘ Tu poznají národy, které kolem vás zbudou, že já, Hospodin, jsem vystavěl, co bylo zříceno, znovu zasadil, co bylo zpustošeno. Já, Hospodin, jsem to řekl a také to vykonám.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 11,19–29.19

Odejmu z jejich těla srdce kamenné a dám jim srdce z masa, aby následovali mé zákony; * budou mým lidem a já budu jejich Bohem.

V. Dám jim nové srdce a do jejich nitra vložím nového ducha. * Budou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Církev je jako vinná réva, která se rozrůstá na všechny strany

(Mé ovce bloudí) *po všech horách, po všech pahorcích, po celé zemi se rozprchly.* Co znamená: *Po celé zemi se rozprchly?* Jdou za vším pozemským, mají zálibu v tom, co se na zemi blýská. Nechtějí zemřít, aby tak byl jejich život skryt v Kristu. *Po celé zemi,* protože milují pozemské věci a protože bludné ovce jsou rozptýlené po celé zemi. A ačkoli jsou na různých místech, zrodila je všechny jediná matka – pýcha. Právě tak jako všechny věrné křesťany rozptýlené po celé zemi zrodila naše jediná matka, obecná církev.

Není potom divu, že zatímco pýcha plodí roztržky, láska plodí jednotu. Právě matka všech, církev, a právě pastýř v ní přece všude hledá ty, kdo bloudí, posiluje ty, kdo jsou slabí, léčí ty, kdo jsou neduživí, obvazuje ty, kdo jsou ranění, jedněm pomáhá z toho, druhým z onoho, aniž by se navzájem znali. Ona je ovšem zná všechny, neboť se prostírá všude.

Církev je tedy jako vinná réva, která se rozrůstá na všechny strany, zatímco ti rozptýlení jsou jako neužitečné suché klesti, které vinař právem odřezává, neboť nenese žádné plody. Činí to proto, aby révu očistil,

ne aby ji zmrzačil. A tak ty suché ratolesti zůstanou tam, kde byly odříznuty, réva však roste do všech stran. A vinař ví jak o větvích, které na révě zůstaly, tak o těch, které leží pod ní, protože byly odříznuty.

Volá však zbloudilé zpátky. Vždyť i o ulomených větvích apoštol říká: *Bůh je dost mocný, aby je znovu narouboval.* Ať už mluvíme o ovcích, které zabloudily od stáda, nebo o větvích, odříznutých od kmene révy, Bůh má zajisté stejnou moc zavolat ovce zpátky i naroubovat ratolesti znovu na kmen; je přece nejvyšší pastýř a je pravý vinař. *Rozprchly se po celé zemi a nikdo je nehledá, nikdo se po nich neptá.* Totiž mezi špatnými pastýři není nikdo, kdo by je hledal, a mezi lidmi není člověka, který by je zavolal zpátky.

Proto, pastýři, slyšte Hospodinovo slovo: Jakože jsem živ, praví Pán, Hospodin. Hleďte, jak začíná. Jako by se zapřísahal, jako by dosvědčoval, že žije: *Jakože jsem živ, praví Hospodin.* Pastýři zemřeli, ale ovce jsou v bezpečí; vždyť Hospodin žije. *Jakože jsem živ, praví Hospodin.* Kterí pastýři že zemřeli? Ti, kteří myslí jen na sebe, ne na to, co patří Ježíši Kristu. Znamená to tedy, že musí existovat také pastýři, kteří nemyslí jen na sebe, ale na to, co patří Ježíši Kristu? Jistěže existují a jistěže se najdou; jsou a budou i takoví.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Kor3,46

Máme důvěru k Bohu skrze Krista, ne že bychom mohli sami sobě něco přičítat, jako by to pocházelo od nás. * Když na něco stačíme, je to od Boha.

V. On nám dal schopnost sloužit nové smlouvě, která nespočívá v liteře, ale v duchu. * Když.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

37,1–14

Hospodin vzkřísí svůj národ

Hospodinova ruka na mě spočinula, Hospodin mě v duchu vyvedl a přivedl do širokého údolí, které bylo plné kostí. Pak mi poručil jít kolem nich dokola – bylo jich totiž na širém poli velmi mnoho a byly už velmi vyschlé – a řekl mi: »Synu člověka, mohou tyto kosti ožít?« Odpověděl jsem: »Pane, Hospodine, ty to víš!« Pak mi pravil: »Prorokuj o těchto kostech! Řekneš jim: Suché kosti, slyšte Hospodinovo slovo! Tak praví Pán, Hospodin, těmto kostem: Vdechnu vám dech (života) a znovu ožijete. Dám na vás zase šlachy, přikryji vás masem, potáhnu

vás kůži, dám vám dech (života) a ožijete. Tak poznáte, že já jsem Hospodin.«

Prorokoval jsem tedy, jak mi bylo rozkázáno. Když jsem prorokoval, nastal hluk, veliké chrastění, kosti se spojovaly jedna s druhou. Viděl jsem potom, jak se na nich objevily šlachy, vyrostlo maso, svrchu je potáhla kůže, ale nebyl v nich život. Potom mi řekl: »Prorokuj k dechu (života), prorokuj, synu člověka, a řekni k dechu (života): Tak praví Pán, Hospodin: Přijď, dechu (života), od čtyř větrů a věj na tyto zabité, ať ožijí!«

Když jsem prorokoval, jak mi poručil, vešel do nich dech (života), ožili a postavili se na nohy – byl to velmi veliký zástup.

Pak mi řekl: »Synu člověka, tyto kosti, to je celý Izraelův dům. Stále jen říkají: ‚Ušchly naše kosti, zhynula naše naděje, veta je po nás!‘ Proto prorokuj a řekni jim: Tak praví Pán, Hospodin: Hle, já otevřu vaše hroby, vyvedu vás z nich, můj lide, a přivedu vás do izraelské země. Tu poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás ven, můj lide! Vdechnu vám svého ducha a ožijete, usidlím vás ve vaší zemi, a tak poznáte, že já, Hospodin, jsem to řekl a vykonal« – praví Hospodin.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 37, 12.14; Jan 11,25

Hle, já otevřu vaše hroby, vyvedu vás z nich, můj lide. * Vdechnu vám svého ducha a ožijete.

V. Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i když umřel, bude žít. * Vdechnu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Dělejte, co vám říkají, ale podle jejich skutků nejednejte

Proto, pastýři, slyšte Hospodinovo slovo. Ale co máte slyšet? Tak praví Pán, Hospodin: Hle, já přijdu na pastýře, vymáhat budu své ovce z jejich rukou.

Slyšte a pamatujte si to, ovce Božího stáda: Bůh zavolá špatné pastýře k odpovědnosti za své ovce, bude žádat účty z jejich smrti. Neboť na jiném místě říká ústy téhož proroka: *Synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Když uslyšíš z mých úst slovo, napomeň je mým jménem. Když řeknu bezbožnému: Zemřeš!, a ty mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého chování, umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když se však budeš snažit odvrátit bezbožného od jeho chování, aby se změnil, ale on*

nezmění své chování, zemře pro svoji nepravost, ty však sám sebe zachráníš.

Co to znamená, bratři? Vidíte, jak nebezpečné je mlčet? Takový člověk zahyne, a zahyne právem; zahyne ve své nepravosti a ve svém hříchu, neboť ho zahubila jeho nedbalost. Mohl totiž najít živého pastýře, který říká: *Jakože jsem živ, praví Hospodin*. Ale protože na to nedbal a ani jeho představený a ten, kdo ho měl sledovat a napomínat, ho nezapomenul, sám zahyne po právu, a také jeho představený bude právem odsouzen. Jestliže bys však bezbožnému, kterému já sám hrozím mečem, řekl: *Zemřeš!*, ano, zemřeš, ale on by se hrozícímu meči nesnažil uniknout a meč by na něho dopadl a zahubil ho, pak on zemře ve svém hříchu, ty si však zachráníš život. My proto nesmíme mlčet; ale i kdybychom snad mlčeli, musíte naslouchat slovům Pastýře ze svatých Písem.

Dále bych rád, abychom se podívali, zda Pán odejme ovce špatným pastýřům a svěří je dobrým. Přímo ho vidím, jak špatným pastýřům ovce bere. Říká přece: *Hle, já přijdu na pastýře, vymáhat budu své ovce z jejich rukou. Zbavím je pasení mých ovcí, nebudou pastýři pást sami sebe*. Neboť když jim říkám, aby pásli mé ovce, pasou místo mých ovcí sami sebe. *Zbavím je pasení mých ovcí*.

Jak to, že jim už nedovolí, aby pásli jeho ovce? *Dělejte, co vám říkají, ale podle jejich skutků nejednejte*. Jako by říkal: »Mluví sice mými slovy, ale jednají podle sebe.« Když neděláte, co dělají špatní pastýři, nejsou to oni, kdo vás pase. Když však zachováváte, co vám říkají, pasu vás já sám.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lk 12,42–43; 1 Kor 4,2

Kdo je ten věrný a rozvážný správce, kterého pán ustanovil nad svým služebnictvem? * Blaze tomu služebníkovi, kterého pán při svém příchodu najde, že koná svou povinnost.

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. * Blaze.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

37,15–28

Znamení naznačující nové spojení Izraele a Judy

Hospodin mě oslovil: »Nyní ty, synu člověka, vezmi si kus dřeva a napiš na něj: Juda a Izraelovi synové, jeho druzi. Pak si vezmi druhé dře-

vo a napiš na něj: Josef, Efraimovo dřevo a celý Izraelův dům, jeho druzi.

Pak spoj jedno dřevo s druhým a budou v tvé ruce jedním kusem. Když se tě pak zeptají synové tvého lidu: ‚Nechtěl bys říci, co nám tím chceš oznámit?‘ – tu jim odpověz: Tak praví Pán, Hospodin: Hle, vezmu Josefovo dřevo, které je v ruce Efraimově a izraelských kmenů s ním spolených, a přidám ho k Judovu dřevu, spojím ho v jedno dřevo a budou jedním kusem v mé ruce.

Kusy dřeva, na které jsi psal, budeš držet před nimi ve své ruce a řekneš jim: Tak praví Pán, Hospodin: Hle, vezmu izraelské syny z národů, ke kterým šli, a shromáždím je ze všech stran a přivedu je do jejich vlasti. Udělám z nich jeden národ na zemi, na izraelských horách; všichni budou mít jednoho krále, nebudou již dvěma národy, nebudou již rozdělení na dvě království. Už se neposkvrní svými modlami a bůžky, všemi svými hanebnostmi; a až je vysvobodím ze všech jejich nevěrností, kterými se prohřešili, očistím je a budou mým lidem a já budu jejich Bohem.

Můj služebník David jim všem bude králem a jediným pastýřem; budou následovat má nařízení, mé zákony budou zachovávat a plnit. Budou bydlet v zemi, kterou jsem dal svému služebníkovi Jakubovi, kterou obývali jejich otcové. Budou na ní bydlet oni i jejich synové, i synové jejich synů navždy; David, můj služebník, bude navěky jejich vladařem.

Uzavřu s nimi smlouvu pokoje: bude to věčná smlouva: požeňm je a rozmnožím, navěky zbuduji svou svatyni u nich. Můj příbytek bude mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem. Tak poznají národy, že já jsem Hospodin, který posvěcuje Izraele, když má svatyně bude navěky mezi nimi.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 37,21.22; Jan 10,16

Hle, vezmu izraelské syny, shromáždím je ze všech stran a udělám z nich jeden národ. * A bude jen jedno stádce, jen jeden pastýř.

V. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést; * a bude.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Budu své ovce pást na dobré pastvě

Vyvedu je z národů, shromáždím je ze zemí a přivedu je do jejich vlasti, budu je pást na izraelských horách. Hospodin založil izraelské hory, tvůrce svatých Písem. Zde se paste, abyste se pásli v bezpečí. Po-chutnávejte si na všem, co odtud pochází, všechno ostatní vyplivněte.

A abyste nezabloudili v mlze, poslouchejte hlas pastýře. Shromážděte se u hor Písma svatého. Zde je potěšení vašeho srdce, zde není nic jedovatého ani nestravitelného; zde jsou nejbohatší pastvy. Jen ve zdraví přijďte a ve zdraví se paste na izraelských horách.

Při potocích a po vsí osídlené zemi. Neboť z hor, o kterých jsme mluvili, vyvěrají proudy kázání evangelia. Vždyť jejich hlas zní po celé zemi a celá země se raduje a nabízí hojnost svých plodů ovcím, které se tu smějí pást.

Budu je pást na dobré pastvě, na vysokých izraelských horách. Tam budou jejich ohrady, to jest tam si odpočinou a tam budou říkat: »Jak je nám tu dobře.« A také tam budou říkat: »Našli jsme pravdu, je jasné, že jsme nezabloudili.« Spočinou v Boží slávě jakoby v horských ohradách. A usnou, to jest odpočinou si a bude jim dobře.

Budou se pást na tučné pastvě, na vysokých horách. Již jsem řekl, že jde o izraelské hory, o dobré hory, k nimž pozvedáme oči, aby nám od tud přišla pomoc. Ale pomoc nám přichází od Hospodina, který učinil nebe i zemi. A tak abychom nevkládali naději do samotných hor, byť dobrých, když Hospodin řekl: *Budu pást své ovce na izraelských horách*, hned dodává: *Já sám je budu pást.* Neboť pomoc ti přichází od Hospodina, který učinil nebe i zemi.

A nakonec říká: *Budu je pást a soudit.* Tak může pást jedině Pán, aby pásal a soudil. Neboť kdo z lidí smí soudit člověka? Všude je plno unáhlených soudů: Vždyť ten, nad kým jsme už zoufali, se může náhle obrátit a stát nejlepším; a ten, o kom jsme zase měli vysoké mínění, může náhle ochabnout a stát se nejhorším. Ani ve svých obavách, ani ve svých sympatiích si nemůžeme být naprosto jisti.

Jaký dnes kdokoli z lidí je, ví stěží on sám. Nějaké povědomí ovšem o tom má. Jaký však bude zítra, to jistě ani on sám neví. Ale Pán pase a soudí, a každému dává, co mu přísluší: Jedněm to, druhým ono, každému, jak náleží, to nebo ono. Ví zajisté dobře, co dělá. Pase a soudí ty, které vykoupil, když byl sám odsouzen. Pase tedy a soudí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 10,14; Ez 34,11.13

Já jsem dobrý pastýř; * znám svoje ovce a moje ovce znají mne.

V. Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Vyvedu je z národů a budu je pást. * Zním.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

40,14; 43,1–12; 44,69

Vidění obnovy chrámu a Izraele

Dvacátého pátého roku našeho vyhnanství, na začátku roku, desátého dne měsíce čtrnáctého roku po vyvrácení města, právě toho dne spočinula na mně Hospodinova ruka a přenesl mě tam. Přenesl mě v Božích viděních do izraelské země a usadil na velmi vysokou horu, na níž bylo proti mně cosi vystavěné město.

Přenesl mě tedy tam, a hle – muž, který měl bronzové vzezření a v ruce lněný provazec a prut na měření, stál v bráně. Ten muž mi řekl: »Synu člověka, bedlivě se dívej, pozorně poslouchej, pečlivě si všímej všeho, co ti ukážu, neboť proto jsi byl sem přiveden, abych ti to ukázal. Všechno, co uvidíš, vypravuj izraelskému domu.«

Vedl mě k bráně směřující k východu, a hle – od východu přicházela velebnost Izraelova Boha; její zvuk byl jako zvuk vodních spoust a od Boží velebnosti zářila země. Dostal jsem stejné vidění, které jsem měl, když přišel, aby zničil město; bylo to stejné vidění, které jsem viděl u řeky Kebaru. Padl jsem na svou tvář. Hospodinova velebnost vešla do chrámu branou, která směřuje k východu. Tu mě zdvihla síla a uvedla mě do vnitřního nádvoří, a hle – chrám byl plný Hospodinovy velebnosti.

Zatímco anděl stál vedle mě, slyšel jsem, jak ke mně mluví kdosi z chrámu. Řekl mi: »Synu člověka, zde je místo pro můj trůn, zde je místo, na němž budou spočívat chodidla mých nohou, kde budu navěky bydlet uprostřed synů Izraele; Izraelův dům už neznesvětil mé svaté jméno ani oni, ani jejich králové svým smilstvím nebo modlami svých králů, kteří stavěli své prahy vedle mých prahů, své veřeje vedle mých veřejí; jen zeď byla mezi mnou a jimi. Poskvrnili mé svaté jméno hanebnostmi, které spáchali; proto jsem je ve svém hněvu vyhladil. Nyní však odstraní daleko ode mě své smilstvo i modly svých králů, proto budu mezi nimi bydlet navěky.

Nuže ty, synu člověka, ukaž Izraelovu domu tento chrám – ať se stydí pro své nepravosti – jeho podobu i rozměry, aby se styděli za všechno, co spáchali – ukaž jim tvar chrámu, jeho zařízení, jeho východy i vchody, celý jeho plán i všechny jeho obřady a pravidla. Napiš je před nimi, aby dbali všech jeho obřadů i zákonů a plnili je. Toto je zákon pro chrám: Na vrcholu hory je všechno jeho území kolem dokola svatostváté. To je zakládací listina pro chrám.

Řekneš vzpurnému (lidu) Izraelova domu: Tak praví Pán, Hospodin: Už je dost všech vašich nepravostí, Izraelův dome! Uváděli jste totiž cizince s neobřezaným srdcem a neobřezaným tělem, aby přebývali v mé svatyni a znesvěcovali můj dům, a zatímco jste pro mě obětovali pokrmu, tuk a krev, rušili jste mou smlouvu všemi svými nepravostmi. Nepečovali jste o mé svaté věci, ale (cizince) jste pověřili, aby vykonávali v mém chrámě, co jsem předepsal. Proto tak praví Pán, Hospodin: Žádný z cizinců s neobřezaným srdcem a neobřezaným tělem nevejde do mé svatyně, (žádný) ze všech těch, kteří přebývají mezi syny Izraele.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ez 43,45; srv. Lk 2,27

Hospodinova velebnost vešla do chrámu branou, která směřuje k východu. * Chrám byl plný Hospodinovy velebnosti.

V. Rodiče uvedli dítě Ježíše do chrámu. * Chrám.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Všichni dobří pastýři jsou zahrnuti v osobě jediného pastýře

Kristus tě tedy pase a soudí, odděluje své ovce od ovcí, které nejsou jeho. *Mé ovce*, praví, *slyší můj hlas a jdou za mnou*.

Zde mi připadá, že všichni dobří pastýři jsou zahrnuti v osobě jediného pastýře. Ne že by dobří pastýři chtěli, ale jsou zahrnuti v tom jediném. Mnohost představují ti, kdo jsou rozdělení. Mluví se však o jediném pastýři, neboť se tu nabádá k jednotě. Určitě se zde totiž nemlčí o více pastýřích, ale mluví se o jediném z toho důvodu, že by Pán tehdy nenašel nikoho, komu by svěřil své ovce. Ale svěřil je, až když našel Petra. Ano, právě v Petrovi zajistil jednotu. Apoštolů bylo mnoho, ale jen jedinému se říká: *Pas mé ovce*. Rozhodně to neznamena, že nejsou žádní dobří pastýři, tak si to jistě nesmíme vykládat, ani s Božím milosrdenstvím se přece nesrovnává, že by se nerodili a nebyli ustanovováni.

Ostatně jsou-li dobré ovce, jsou také dobří pastýři, neboť z dobrých ovcí se stávají dobří pastýři. Ale všichni dobří pastýři jsou zahrnuti v osobě jediného, neboť jsou v dokonalé jednotě. Když pasou oni, pase Kristus. Neboť ženichovi přátelé neprosazují svůj hlas, ale radují se z hlasu ženichova. Proto pase on sám, kdykoli pasou oni. A proto také může Pán říci: »Já je pasu.« Neboť v nich je jeho hlas a je v nich i jeho láska. A proto, když Pán svěřoval své ovce Petrovi, jako svěřuje člověk něco druhému, chtěl, aby s ním byl Petr v dokonalé jednotě: aby on sám byl hlavou a Petr aby představoval tělo, to jest církev. A aby tvořili přímo jedno tělo jako ženich a nevěsta.

A proto když mu svěřoval své ovce, co mu napřed řekl, aby mu je ne-svěřoval tak, jak člověk svěřuje něco člověku? *Petře, miluješ mě? A on odpověděl: Miluji. A znovu: Miluješ mě? A odpověděl: Miluji. A potřetí: Miluješ mě? Odpověděl: Miluji.* Vyznal svou lásku, aby potvrdil jednotu. Takže ve všech pastýřích pase jediný Pán a oni v něm.

Mlčí se sice o dobrých pastýřích, a přece se o nich nemlčí. Pastýři zasluhují chválu, ale *kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.* To znamená, že pase Kristus, to znamená, že se pase pro Krista, to znamená, že se pase v Kristu a že se nepase mimo Krista, pro sebe. Není to pro neschopnost pastýřů, když prorok říká, jako by ohlašoval nějaké špatné časy: *Já budu pást své ovce.* Neznamená to: Nemám je komu svěřit. Vždyť když Petr a ostatní apoštolové ještě žili na tomto světě, už tehdy říká on jediný, ve kterém jsou všichni jedno: *Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést, aby bylo jedno stádce a jeden pastýř.*

Jsou tedy všichni pastýři v tom jediném, skrze ně zní jeho jediný hlas, který mají ovce slyšet a jít za svým pastýřem. Ne za tím či oním, ale za jediným. Jejich ústy zaznívá jeho jediný hlas, nemluví různými hlasy. *Napomínám vás, bratři: Buďte všichni zajedno a ať nejsou mezi vámi roztržky.* Tento hlas, prostý jakéhokoli rozkolu, očištěný od každého bludu kéž ovce slyší a jdou za svým pastýřem, který říká: *Mé ovce slyší můj hlas a jdou za mnou.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dobrý pastýři, ty neznáš spánku, ale stále bdíš nad svým lidem.* Pane, neopouštěj své stádce.

V. Ať na nás sestoupí tvé milosrdenství a chrání nás, aby k nám neměl přístup náš úhlavní nepřítel, Istivý pokušitel.* Pane.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Ezechiela

47,1–12

Vidění pramene vody vytékajícího z chrámu

Anděl mě zavedl ke vchodu do chrámu, a hle – pod chrámovým prahem prýštila voda směrem na východ – na východ totiž bylo chrámové průčelí – voda stékala pravou chrámovou stranou na jih od oltáře. Pak mě vyvedl severní branou a venku mě vedl až k vnější bráně směřující na východ, a hle – voda vytékala z jižní strany.

Ten muž vyšel ven směrem k východu, měl v ruce měřicí provazec a naměřil tisíc loket a dal mi přebrodit vodu: sahala ke kotníkům. Naměřil opět tisíc loket a dal mi přebrodit vodu: sahala ke kolenům, a na-

měřil zase tisíc loket a dal mi ji přebrodit: sahala k bokům. Naměřil dalších tisíc loket: byla to řeka, kterou jsem nemohl přebrodit, neboť voda tak vzrostla, že se dala jen přeplavat, byla to řeka, která se přebrodit nedala. Tu mi řekl: »Jistě ses díval, synu člověka!« Pak mě přivedl zpět na břeh řeky.

Když jsem se vrátil zpět, viděl jsem na břehu řeky veliké množství stromoví z obou stran. Řekl mi: »Tato voda, která vytéká do východní krajiny, stéká do pouště a končí v moři ve slaných vodách a jeho voda je tím uzdravena. Kamkoli se řeka dostane, oživnou všichni živočišové, kteří se v ní hemží; velmi mnoho ryb bude tam, kam se dostane tato voda a vše se uzdraví. Rybáři budou bydlet u moře; budou napínat své sítě od Engadi k En Eglajim, množství jeho ryb bude ve svých družích nesčetné jako ve Velikém moři. Bažiny a laguny u jeho pobřeží nebudou uzdraveny, budou ponechány na (dobývání) soli.

Nad řekou pak, na jejím břehu z obou stran vzroste všeliké ovocné stromoví; neopadne jeho listí, nepřestane jeho ovoce; každý měsíc ponese čerstvé plody, neboť jeho voda bude vytékat ze svatyně: jeho ovoce bude pokrmem, lékem jeho listí.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Ez 47,1.9; srv. Jan 4,14

Viděl jsem vodu vytékající z chrámu po pravé straně. * A všichni, k nimž se ta voda dostane, budou uzdraveni.

V. Voda, kterou jim dám já, stane se v nich pramenem vody tryskající do života věčného. * A všichni.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Hilaria z Poitiers, biskupa, na žalmy

Proudy bystřin jsou k radosti Božimu městu

Boží řeka je naplněna vodou a připravils jim pokrm, ano, taková je tvá příprava. Pokud jde o řeku, není vůbec o čem pochybovat. Neboť prorok praví: Proudy bystřin jsou k radosti Božimu městu. A sám Pán praví v evangeliu: Kdo se napije vody, kterou mu dám já, z jeho nitra potečou proudy živé vody, tryskající do života věčného. A jinde: Kdo ve mě věří, jak říká Písmo, proudy potečou z jeho nitra. To řekl o Duchu svatém, ježž měli dostat ti, kdo v něj uvěřili. Tato Boží řeka je tedy plná vody. Zaplavují nás totiž dary Ducha svatého a z tohoto pramene života se na nás vylévá Boží řeka plná vody. A máme připravený i pokrm.

A jaký je to pokrm? Přece ten, jímž se připravujeme ke společenství s Bohem; neboť přijímáním svatého těla se máme posléze dostat do společenství svatého těla. Právě to je smysl slov našeho žalmu: *Připra-*

víls jim pokrm, ano, taková je tvá příprava. Ten pokrm nám totiž přináší přítomnou spásu, ale zároveň nás připravuje pro budoucnost.

My, kteří jsme byli znovuzrozeni svátostí křtu, máme zajisté převelikou radost, kdykoli cítíme, že v nás začíná působit Duch svatý, neboť začínáme tušit obsah Božích tajemství a rozumět proroctvím, začínáme mluvit moudře, dostává se nám pevné naděje, darů uzdravování i moci nad pokořenými zlými duchy. To všechno do nás proniká jako kapky dešťové vody, a třebaže působí pomalu, přinášejí mnohonásobné plody.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 36 (35), 8.9.10; 65 (64), 5

Jak vzácná je tvá milost, Bože, napájíš nás proudem svého blaha. * U tebe je pramen života.

V. Kěž se nasýtíme blahem tvého domu. * U tebe.

26. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek listu svatého apoštola Pavla Filipánům

1,1-11

Pozdrav a díkyvdání

Pavel a Timotej, služebníci Krista Ježíše, všem věřícím křesťanům spolu s představenými a jáhny ve Filipech. Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista. Kdykoli na vás vzpomenu, děkuji svému Bohu a vždy ve všech svých modlitbách s radostí prosím za vás za všechny. Vždyť od prvního dne až do této chvíle mi pomáháte v rozšiřování evangelia. Jsem totiž přesvědčen, že ten, který ve vás (toto) dobré dílo začal, přivede ho ke konci ke dni Krista Ježíše. Je to jen správné, když o vás všech takto smýšlím. Vždyť vás nosím v srdci, protože vy máte účast v milosti mi svěřené, ať už ve vězení, anebo když hájím a utvrzuji evangelium. Ano, Bůh je mi svědkem, jak po vás po všech toužím láskou Krista Ježíše. A za to se modlím: ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, abyste dovedli volit to lepší, čistotou jen zářili a byli bez hříchu pro onen den Kristův, s plnou mírou dobrých skutků, (vykonaných) ve spojení s Ježíšem Kristem, k Boží chvále a slávě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 1,9.10.6

Ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, * abyste dovedli volit to lepší, čistotou jen zářili a byli bez hříchu.

V. Jsem přesvědčen, že ten, který ve vás dobré dílo začal, přivede ho ke konci. * Abyste.

DRUHÉ ČTENÍ

Začátek listu svatého Polykarpa, biskupa a mučedníka, Filipánům*Milostí jste spaseni*

Polykarp a jeho spolukněží Boží církvi ve Filipech: Budiž vám dána plnost milosrdenství a pokoj od Boha, vládce všeho a od našeho Spasitele Ježíše Krista.

Velmi jsem se spolu s vámi zaradoval v našem Pánu Ježíši Kristu, že jste přijali příklady pravé lásky a dali jim doprovod. Konali jste svou

povinnost, zvláště když byli spoutáni svatými pouty, která jsou korunou těch, jež Bůh, náš Pán, vpravdě vyvolil. Ve vás žije pevný kořen vaší víry až do dneška a nese plody v našem Pánu Ježíši Kristu, který za naše hříchy šel na smrt a kterého Bůh vzkřísil a zbavil bolesti smrti. *Třebaže ho ještě nevidíte, v něho věříte v nevýslovné a zářivé radosti, v níž mnozí touží vejít; víte, že milostí jste spaseni, ne pro skutky, ale podle Boží vůle skrze Ježíše Krista.*

Mějte proto ochotnou mysl a služte Bohu v bázní a v pravdě. Zanechte prázdného tlachání a omylu mnohých a věřte v toho, který našeho Pána Ježíše Krista vzkřísil z mrtvých a dal mu slávu a trůn po své pravici. Jemu jsou podřízeni všichni tvorové na nebi i na zemi. Vše, co dýchá, mu slouží. On přichází jako soudce živých i mrtvých, jehož krev bude Bůh požadovat od těch, kteří v něho neuvěřili.

Ten, který vzkřísil z mrtvých jeho, vzkřísí i nás, budeme-li činit jeho vůli, žít podle jeho přikázání a milovat to, co miloval on, když se budeme vyhýbat nespravedlnosti, lakotě, prospěchářství, pomlouvám a lživému svědectví; když nebudeme *odplácet zlo zlem, nadávku nadávkou, ránu ranou* nebo kletbu kletbou; když budeme pamatovat na to, co učil Pán: *Nesudte, a nebudete souzeni, odpouštějte, a bude vám odpuštěno, buďte milosrdní, a dojdete milosrdenství. Jakou mírou měříte, takovou se naměří vám; řekl též: Blahoslavení chudí a pronásledovaní pro spravedlnost, neboť jejich je království Boží.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 1,9;Ef ,5.7

Bůh nás spasil a povolal svým svatým povoláním, a to ne pro naše skutky, ale z vlastního rozhodnutí. * Milostí jste spaseni!

V. Tím chtěl v budoucím čase ukázat nesmírné bohatství své milostivé dobroty vůči nám, a to pro Krista Ježíše. * Milostí.

EVANGELIUM

VIZ STR. 516

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipanům

1,12–26

Hlavně, že se všemi možnými způsoby hlásá Kristus

Chci vám, bratři, podat zprávu, že to, co se stalo se mnou, obrátilo se spíše k prospěchu evangelia. Rozneslo se to po celém prétoriu a mezi všemi ostatními, že jsme v poutech pro Krista. I většině bratří moje okovy dodaly sebevědomí ve víře, takže mluví Boží slovo s větší odvahou a bez bázně.

Někteří z nich sice hlásají Krista ze závisti a hádavosti, ale jiní zase z dobrých pohnutek. Jedni hlásají Krista z lásky, protože vědí, že jsem určen k obraně evangelia, jiní však z hádavé ctižádostivosti, ne z čistého úmyslu. Myslí, že se mi tím moje okovy stanou ještě těžší. Ale co na tom záleží? Hlavně, že se hlásá všemi možnými způsoby Kristus: ať už s postranním úmyslem, nebo upřímně. Mám z toho radost a budu mít radost i dále.

Vím přece, že se moje věc obrátí k dobrému, když se za mě budete modlit a když mi Duch Ježíše Krista pomůže. Pevně očekávám a mám naději, že v ničem nedojdu hanby, ale že i teď jako vždycky budu moci svým neohroženým počínáním na sobě Krista oslavit, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užítkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem – a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě naživu. O tom jsem přesvědčen, a proto vím, že ještě s vámi zůstanu a že vám budu dále pomáhat, aby u vás u všech rostla radost, jakou dává víra. Vy pak se budete moci tím více skrze mne chlubit v Kristu Ježíši, až se k vám zase vrátím.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 1,20.21

Pevně očekávám a mám naději, že v ničem nedojdu hanby; * budu moci Krista oslavit ať svým životem, ať svou smrtí.

V. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. * Budu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Polykarpa, biskupa a mučedníka, Filipanům

Vyzbrojme se zbraněmi spravedlnosti

Bratři, toto vám píšu o spravedlnosti ne z vlastního popudu, ale proto, že jste mne vyzvali. Neboť ani já, ani jiný mně podobný člověk se v moudrosti nemůže rovnat blaženému a slavnému Pavlovi, který u vás byl osobně a učil přesně a spolehlivě slovo pravdy, a který vám psal listy, když vám byl vzdálen. Vnoříte-li se do nich, můžete dále budovat na víře vám dané. *Ta je matkou nás všech*, následována nadějí a vedena láskou k Bohu, ke Kristu a k bližnímu. Kdo jimi žije, splnil přikázání spravedlnosti; kdo má lásku, je daleko od hříchu.

Kořenem všeho zla je láska k penězům. Protože už víme, že *jsme do tohoto světa nic s sebou nepřinesli a také si nic nemůžeme odnést*, vyzbrojme se zbraněmi spravedlnosti. Především učme sami sebe žít podle Božích přikázání; pak uče i vaše ženy, aby – podle jim dané víry –

žily v lásce a čistotě, aby své muže upřímně milovaly, všem lidem byly se vši zdrženlivostí nakloněny a vychovávaly děti k Boží bázni. Vdovy učte, aby se zřetelem na víru v Pána žily zdrženlivě, bez ustání ať se za všechny modlí a mají se na pozoru před osočováním, pomluvami, před krivým svěděním, hamižností a před vším zlým; ať vědí, že jsou Boží oltář, a že Bohu je všechno zřejmé a nic před ním nezůstane skryto: žádná myšlenka, žádný úmysl, nic z toho, co je skryto v srdci.

Protože tedy víme, že Bůh se nenechá posmívat, musíme žít podle jeho příkázání a jak si zaslouhuje jeho sláva. To platí i pro jáhny: ať jsou bezúhonní před jeho spravedlností, jako služebníci Boha a Krista a ne lidí; ať nejsou utrhační, obojetní a lakomí, nýbrž ve všem zdrženliví, milosrdní, pečliví; ať žijí podle pravdy Páně, který se stal služebníkem všech. Budeme-li se mu líbit v tomto čase, dostaneme i ten budoucí; slíbil nám přece, že nás vzkřísí z mrtvých a budeme s ním královat, budeme-li žít hodni jeho a budeme-li věřit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 4,8,9

Mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je spravedlivé a o každou zdatnost nebo činnost, která si zaslouhuje chvály. * A Bůh, dárce pokoje, bude s vámi.

V. Dělejte i nadále to, čemu jste se ode mě naučili. * A Bůh.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipanům

1,27-2,11

Výzva k následování Krista

Chovejte se tak, jak to odpovídá Kristovu evangelium, (abych mohl vždycky shledat) – ať už k vám přijdu a uvidím vás, nebo ať jsem nepřítomen a jen o vás slyším – že pevně držíte pohromadě a jako jedna duše že společně bojujete (za rozšíření) víry v evangelium a že se v ničem nenecháváte zastrašit od protivníků. To je důkaz záhuby pro ně, ale spása pro vás. (Je to důkaz) od Boha: vám se přece dostalo té milosti, že smíte v Krista nejen věřit, ale také pro něho trpět. Podstupujete stejný zápas, jaký jste viděli, (že jsem podstupoval) já, a který, jak slyšíte, trvá dosud.

Jestliže je u vás trochu křesťanské snahy druhé těšit, trochu láskyplného povzbuzení, nějaké duchovní společenství a trochu srdečné účasti, dovršte mou radost tím, že budete stejně smýšlet, že vás bude (všechny) pojit jedna láska, že budete svorní a jednomyslní. Nic nedělejte z hašteřivosti nebo (touhy) po prázdné slávě, ale z pokory ať každý

z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých.

Mějte v sobě to smýšlení, jako měl Kristus Ježíš: ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je roven Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Petr 2,24; Žid 2,14; 12,2

Kristus vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. * Aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla.

V. Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází; místo radosti, která se mu nabízela, vzal na sebe kříž. * Aby svou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Polykarpa, biskupa a mučedníka, Filipanům

Kristus nám dal příklad sám na sobě

Kněží ať jsou milosrdní a plní soucitu vůči všem. Ať zbloudilé přivádějí zpět, navštěvují všechny nemocné a nezanedbávají vdovu, sirotka ani nuzného. *Ať usilují o všechno, co je dobré před Bohem i před lidmi*, a vyvarují se všeho hněvu, stranickosti a nespravedlivého soudu. Touha po majetku ať je daleko od nich. Ať nevěří ukvapeně nepříznivým zprávám o jiných, nejsou tvrdí v soudech a pamatují, že všichni jsme dlužníky za své hříchy.

Když tedy prosíme Pána, aby nám odpustil, musíme také sami odpouštět. *Vždyť jsme před očima Pána a Boha, a všichni budeme stát před Kristovým soudem a každý sám za sebe bude skládat účty*. Služme mu tedy s bázní a úctou. Prikázal nám to on i apoštolově, kteří nám zvěštovali evangelium, i proroci, kteří předpovídali příchod našeho Pána. Chceme horlivě usilovat o dobro a vyhýbat se pohoršením i lživým bratrům, těm, kteří pokrytecky nosí jméno Páně a svádějí povrchní lidi.

Každý, kdo nevyznává, že Ježíš Kristus přišel v těle, je antikrist. A kdo nevyzná svědectví kříže, je z ďábla. A kdo překrucuje slova Páně podle vlastního přání, a nemluví ani o vzkříšení, ani o soudu, je prvorozenec Satanův. Proto opusťme pošetilost mnohých i lživé nauky a obraťme se

ke slovu, které nám bylo předáno na počátku. *Budme bděli na modlitbách, vytrvalí v postech a prosme vševědoucího Boha, aby nás neuváděl v pokušení, jak pravil Pán: Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé.*

Neustále setrvávejme ve své naději a v záruce naší spravedlnosti, totiž v Ježíši Kristu, *on na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo (kříž), on nezhrěšil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.* Ale pro nás všechno vydržel, abychom skrze něho měli život. Napodobujme ho v jeho trpělivosti, budeme-li trpět pro jeho jméno, chtějme jej tím oslat. Sám na sobě nám dal příklad, a my jsme uvěřili.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Řím 12,17; 2 Kor 6, 3; Sk 24,15.16

Usilujme o dobro pro všechny lidi. * Nikomu v ničem nedávejme pohoršení, aby nebyla potupena naše služba.

V. Mám naději v Boha a snažím se, abych měl vždycky čisté svědomí před Bohem i před lidmi. * Nikomu.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipanům

2,12–30

Pracujte na tom, abyste došli spásy

Moji drazí, jako jste vždycky (projevovali) poslušnost, tak i teď pracujte s úzkostlivou bázni na tom, abyste došli spásy; a to nejen když jsem u vás, ale hlavně nyní, když jsem daleko. Vždyť i to, že chcete, i to, že pak jednáte, působí přece ve vás Bůh, abyste se mu mohli líbit.

Dělejte všechno bez reptání a váhání. Tak z vás budou (lidé) bezúhonní a bezelstní, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení špatného a zvráceného, ve kterém vy však budete zářit jako hvězdy ve vesmíru. Držte se pevně slova života, abych se mohl chlubit v onen Kristův den, že jsem neběžel nadarmo ani že jsem se nadarmo nenamáhal.

A kdybych musel prolít v oběť i svou krev při posvátné službě naší víře, raduji se (z toho) a raduji se s vámi se všemi. Stejně se však radujte i vy a dělte se o tu radost se mnou.

Doufám v Pána Ježíše, že k vám brzy budu moci poslat Timoteje, abych i já byl klidný, když se dovím, jak se vám vede. Nemám totiž nikoho, kdo by tak stejně smýšlel a tak upřímně pečoval o vaše věci. Všichni ostatní myslí jenom na svoje (zájmy), ne na (zájmy) Ježíše Krista. Víte, jak se (Timotej) osvědčil, že se mnou sloužil v evangeliu jako syn s otcem. Doufám tedy, že ho pošlu, hned jak uvidím, na čem jsem. Mám však důvěru v Pána, že i sám budu moci brzo přijít.

Pokládám však za nutné vypravit k vám Epafrodita, svého bratra, spolupracovníka a spolubojovníka, kterého jste poslali, aby mi posloužil v mých potřebách. Vždyť toužil po vás všech a znepokojilo ho, že jste se dověděli, jak se rozstonal. A opravdu onemocněl na smrt. Bůh se však nad ním slitoval – a nejen nad ním, ale i nade mnou, abych neměl zármutek na zármutek. Tím spěšněji ho posílám nazpět, abyste se při pohledu na něj zase zaradovali a já abych tím měl o zármutek méně. Přijměte ho tedy s velkou radostí, jak se sluší na křesťany, a mějte takové lidi v úctě. Vždyť pro Kristovo dílo by málem byl umřel. Vlastní život dal v sázku, aby doplnil, v čem jste vy mi nemohli posloužit.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2 Petr 1,10.11 ;Ef 5,8

Vynasnažte se, aby bylo vaše povolání a vyvolení pevné. * Tak vám bude dopřán volný přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

V. Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla.

* Tak vám.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Polykarpa, biskupa a mučedníka, Filipanům

Běžme ve víře a spravedlnosti

Prosím vás všechny, abyste poslouchali slovo spravedlnosti a cvičili se ve vytrvalosti, kterou jste na vlastní oči viděli nejen na blažených Ignácovi, Zosimovi a Rufovi, ale i na jiných z vašeho středu a na samotném Pavlovi a ostatních apoštolech. Buďte přesvědčeni, že ti všichni *neběželi nadarmo*, ale ve víře a spravedlnosti, a že jsou na místě, které jim náleží – u Pána, s nímž trpěli. *Nezamilovali si totiž tento svět*, ale toho, který za nás umřel a pro nás byl Bohem vzkříšen.

V tom tedy buďte pevní a následujte příkladu Pána, silní a stálí ve víře. Buďte si nakloněni v bratrské lásce a sjednoceni v pravdě, navzájem se předcházejte laskavostí Pánovou a nikým nepohrdejte. Můžete-li vykonat dobro, neodkládejte to, *neboť almužna osvobozuje od smrti*. Všichni se sobě navzájem podřizujte, *veďte mezi pohany vzorný život, abyste pro své dobré skutky došli chvály a Pán aby vaší vinou nebyl hanoben. Běda tomu, kvůli němuž je jméno Páně znevažováno!* Proto učte všechny rozvážnosti, kterou se i vy vyznačujete.

Jsem velmi smutný z Valenta, který se u vás kdysi stal knězem, že nechce přijmout určené místo. Proto vás napomínám: varujte se lakoty a buďte čisti a pravdiví. Chraňte se všeho zla. Kdo v tom sám sebe neovládá, jak může napomínat druhého? Kdo se neuchrání lakoty, po-

skvrní se modloslužbou, a bude považován za rovného pohanům, kteří neznají soud Páně. *Což nevíme, že křesťané budou soudit svět*, jak učí Pavel?

Vždyť nic takového jsem u vás nepozoroval ani neslyšel. Mezi vámi působil blažený Pavel a uvádí vás na začátku svého listu, vámi se chlubí ve všech církvích, které už poznaly Boha; to my jsme Boha tehdy ještě neznali.

Nuže, bratři, jsem z Valenta a z jeho ženy velmi smutný – kéž jim Pán dopřeje opravdové obrácení. Také vy buďte v této věci rozvážní a *nechovejte se k nim jako nepřátelé*, ale odvolejte je jako nemocné a bloudící údy, abyste zachránili celé své tělo. Takovým jednáním sami rostete.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 2, 12. 13; Jan 15, 5

Pracujte s úzkostlivou bází na tom, abyste došli spásy. * Vždyť i to, že chcete, i to, že pak jednáte, působí ve vás Bůh, abyste se mu mohli líbit. V. Pán praví: Beze mne nemůžete dělat nic. * Vždyť.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipánům

3, 1–16

Pavlivův příklad

Moji bratři, radujte se v Pánu! Opakovat vám v psaní stejné věci není pro mne obtížné, vás to však utvrdí. Chraňte se těch psů, chraňte se těch pracovníků k ničemu, chraňte se toho vyřezávání! Správně obřezaní jsme my, protože sloužíme Bohu způsobem vnitřním, hledáme svou chloubu v Kristu Ježíši a nespolehnáme se na ty vnější věci, ačkoli já bych se mohl spoléhat i na ně. Myslí-li někdo jiný, že se může spoléhat na ty věci vnější, já bych to mohl tím spíše: osmý den jsem byl obřezán, pocházím z izraelského národa, z Benjamínova kmene, jsem Hebrej a syn hebrejských rodičů, co se Zákona týká farizeus, co do horlivosti pronásledovatel církve, a co do spravedlnosti, která (spočívá v zachovávaní) Zákona, byl jsem bez úhony.

Ale v čem jsem (dříve) viděl pro sebe prospěch, to považuji nyní kvůli Kristu za škodu. Ano, vůbec všechno to považuji za škodu ve srovnání s oním nesmírně cenným poznáním Krista Ježíše, svého Pána. Pro něj jsem se toho všeho zřekl a považuji to za bezcenný brak, abych mohl získat Krista a byl s ním spojen; nemám přece vlastní spravedlnost, která se získá (zachovávaním) Zákona, ale tu, (která se dává) tomu, kdo věří v Krista, totiž tu, která (přichází) od Boha a (spočívá) na víře. Tak na sobě poznám Krista i moc jeho zmrtvýchvstání a účast

v jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. Potom (jak doufám,) dosáhnu i vzkříšení z mrtvých. (Tím neříkám,) že už bych toho dosáhl nebo že už jsem dokonalý; ale ze všech sil se snažím to uchvátit, protože i mne samého uchvátil Kristus Ježíš.

Bratři, já si nenamlouvám, že už jsem to uchvátil. Ale o jedno (mi jde): nedbám na to, co je za mnou, ale ženu se k tomu, co je přede mnou. Běžím k cíli za vítěznou nebeskou odměnou, ke které nás Bůh povolal skrze Krista Ježíše.

Tak tedy máme smýšlet my všichni, kdo jsme dokonalí. A smýšleli-li v té věci jinak, i to vám Bůh ukáže v pravém světle. Jenom (je třeba,) abychom v tom, k čemu jsme už dospěli, šli přímým směrem stejně dále.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 3,8.9.10

Všechno považuji za škodu ve srovnání s nesmírně cenným poznáním Krista. * Všeho jsem se zřekl, abych byl s ním spojen.

V. Tak na sobě poznám Krista i moc jeho zmrtvýchvstání a účast v jeho utrpení. * Všeho.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Polykarpa, biskupa a mučedníka, Filipanům

Kristus ať vás posiluje ve víře a pravdě

Jsem přesvědčen, že dobře znáte svatá Písma a že vám není nic skryto; mně to dáno není. Jen snad to, jak je řečeno v knihách: *Ani když se rozhněváte, nenechte se strhnout ke hříchu. Slunce ať nezapadá nad vaším hněvem.* Blažený, kdo na to pamatuje! Věřím, že tomu tak u vás je.

Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista a on sám věčný velekněz, Boží Syn Ježíš Kristus, ať vás posiluje ve víře a pravdě, ve vši mírnosti daleko od hněvu, v trpělivosti a shovívavosti, snášenlivosti a čistotě; ať vám dá úděl a podíl mezi svými svatými. Kéž tak učiní i nám spolu s vámi a všem, kteří jsou pod nebem, kteří uvěří v našeho Pána a Boha Ježíše Krista a v jeho *Otce, který ho vzkřísil z mrtvých.*

Modlete se za všechny křesťany. Modlete se i za krále a za všechny, kteří mají v rukou moc, i za ty, kdo nás pronásledují a nenávidí. Modlete se také za nepřátele kříže, aby na všech bylo zřejmé vaše ovoce a abyste v něm byli dokonalí.

Vy i Ignác jste mi psali, že kdyby někdo šel do Sýrie, aby vzal s sebou i vaše listy. Bude-li vhodný čas, učiním tak buď sám nebo ten, koho k vám pošlu.

Ignácovy listy, které nám poslal, i jiné, které jsme měli u sebe, vám posíláme, jak jste žádali. Jsou připojeny k tomuto listu; můžete z nich mít velký užitek. Najdete v nich víru i vytrvalost a veškeré vzdělání, které se týká Pána. A když se dovíte něco určitého o Ignácovi a o těch, kdo jsou s ním, oznamte nám to.

Toto jsem vám psal skrze Krescenta, kterého jsem vám nedávno doporučil a teď ho znovu doporučuji. Žil u nás bezúhonně, a věřím, že tomu tak bude i u vás. Přijměte i jeho sestru, až k vám přijde.

Žijte bezpečně v Pánu Ježíši Kristu, a jeho milost ať je s vámi. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 13,20.21; 2 Mak 1,3

Bůh, dárce pokoje, ať vás zdokonalí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli, * a necht' působí v nás, co je mu milé skrze Ježíše Krista.

V. Kéž vám Bůh všem dá ochotu, abyste ho ctili a plnili jeho vůli. * A necht'.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipanům

3,17–4,9

Stůjte v Pánu pevně

Bratři, jednejte všichni tak, jak jednám já, a dívejte se na ty, kdo žijí podle mého příkladu. Často jsem vás na to upozorňoval, a teď to říkám se slzami v očích, že se jich mnoho chová jako nepřatelé Kristova kříže. Jejich konec je záhuba, jejich bůh je břicho a vychloubají se tím, zač by se měli stydět, mají zájem jenom o věci pozemské. My však máme svou vlast v nebi, odkud také s touhou očekáváme spasitele Pána Ježíše Krista. On přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené. Způsobí to jeho moc, kterou si může podřídit všechno.

Proto, moji bratři milovaní a vytoužení, moje radosti a koruno, tak stůjte v Pánu pevně, milovaní!

Napomínám Evodii a napomínám Syntychu, aby byly svorné, jsou přece křesťanky! A prosím i tebe, Syzygu, skutečný (spolupracovníku), ujmi se jich. Vždyť se lopotily při (šíření) evangelia spolu se mnou, s Klementem a ostatními mými spolupracovníky, jejichž jména jsou (zapsána) v knize života.

Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním. Pak

Boží pokoj, který převyšuje všechno pomýšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

Konečně, bratři, mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, co je spravedlivé, co je nevinné, co je milé, co slouží dobré pověsti, a o každou zdatnost nebo (činnost, která si zasluhuje) chvály. Dělejte i nadále to, čemu jste se ode mě naučili, co jste ode mě převzali, ode mě slyšeli a na mně viděli. A Bůh, (dárce) pokoje, bude s vámi.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ef 4,17; Flp 4,9; 1 Sol 5,16–18

Zapřisahám vás ve jménu Páně: Nežijte už tak, jak žijí pohané! *
A Bůh, dárce pokoje, bude s vámi.

V. Stále se radujte. Bez přestání se modlete. Ve všech životních podmínkách děkujte Bohu. * A Bůh.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu na list Filipánům, připisovaného svatému Ambroži, biskupovi

Radujte se stále v Pánu

Milovaní bratři, pro spásu naší duše nás Boží láska volá k radostem věčné blaženosti, jak jste to slyšeli v dnešním čtení, kde apoštol říká: *Radujte se stále v Pánu*. Světské radosti vedou k věčnému zármutku; avšak radosti, které jsou podle Boží vůle, přitahují k věcem trvalým a věčným všechny, kdo v nich vytrvají. A proto říká apoštol: *Opakují: radujte se!*

Vybízí nás, aby stále více rostla naše radost z Boha a z plnění jeho přikázání; neboť čím více se budeme v tomto světě snažit přijmout přikázání našeho Pána Boha za své, tím budeme šťastnější v budoucím životě a tím větší slávu si získáme u Boha.

Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem: to znamená, aby váš svatý život byl zjevný nejen Bohu, ale i lidem, jako příklad laskavosti a střízlivosti pro všechny, kdo se s vámi stýkají na zemi, a také pro dobrou památku před Bohem i před lidmi.

Pán je blízko; o nic nemějte starost: Pán je vždycky blízký všem, kdo ho upřímně vzývají v pravé víře, pevné naději a dokonalé lásce; on přece ví, co potřebujete, dřív než ho prosíte: je stále připraven pomoci v jakékoli tísni všem, kdo mu věrně slouží. Hrozí-li nám proto něco zlého, nemáme si dělat velké starosti, jen máme vědět, že náš ochránce Bůh je nám nablízku, jak je psáno: *Blízko je Hospodin těm, kdo mají zkroutěné srdce, na duchu zlomené zachraňuje. Spravedlivý mívá mnoho soužení. Hospodin však ho ze všech vyprostí.*

Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním; ne abychom je snad předkládali usouzení, s reptáním nebo smutkem, toho se varujme, ale trpělivě a radostně děkujeme stále Bohu za všechno.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 40 (39), 2.3

Hospodin se ke mně sklonil * a vyslyšel mé volání.

V. Na skálu postavil mé nohy, dodal síly mým krokům. * A vyslyšel.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipanům

4, 10–23

Poděkování za poslanou pomoc

Velmi jsem se v Pánu zaradoval, že jste zase jednou mohli rozvinout starost o mě. Mysleli jste na to (ovšem vždycky), scházela vám příležitost. Ne že bych si snad stěžoval na nedostatek. Já jsem se naučil být spokojen s tím, co právě mám. Dovedu žít v odříkání, a dovedu žít v hojnosti. Seznámil jsem se důvěrně se vším: se sytostí i hladověním, s nadbytkem i nedostatkem. Všechno mohu v tom, který mi dává sílu.

Ale jste hodní, že jste mi pomohli v mém tíživém postavení. Sami dobře víte, Filipané, že na začátku práce pro evangelium, když jsem odcházel z Makedonie, žádná církevní obec si se mnou nevyrovnávala vzájemně příjmy a vydání. Jen vy jste to dělali. Také do Soluně jste mi vícekrát poslali (pomoc), když jsem potřeboval. Ne že bych vyhledával dary, ale hledám hodně kladných položek ve prospěch vašeho účtu. Dostal jsem všechno, co potřebuji, ano ještě více, (než potřebuji). Mám teď všeho dost, když jsem dostal od Epafrodita vaši zásilku. (Je to jako) libá vůně, oběť Bohu příjemná a milá. A protože můj Bůh je přebohatý, skvěle vám to odplatí skrze Krista Ježíše ve všem, cokoli budete potřebovat. Bohu, našemu Otci, buď sláva na věčné věky! Amen.

Každému z věřících posílám pozdrav v Kristu Ježíši. Pozdravují vás bratři, kteří jsou se mnou. Pozdravují vás všichni (zdejší) křesťané, zvláště ti, co jsou v císařských službách.

Milost Pána Ježíše Krista buď s vámi! Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 4,12-13;2 Kor 12,10

Dovedu žít v odříkání, a dovedu žít v hojnosti. Seznámil jsem se důvěrně se vším: se sytostí i s hladověním, s nadbytkem i nedostatkem. * Všechno mohu v tom, který mi dává sílu.

V. S radostí přijímám slabosti a úzkosti a snáším to pro Krista. * Všechno.

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy »O křesťanských zásadách« od svatého Řehoře z Nyssy, biskupa

Bojuj dobrý boj víry

*Když se někdo stal křesťanem, je to nové stvoření, to staré pominulo. Novým stvořením nazval apoštol to, že v čistém a neposkvřněném srdci, jež se varuje každé zloby, špatnosti a hanebnosti, bydlí Duch svatý. Když totiž duše pojme nenávisť k hříchu, věnuje všechny své síly tomu, aby se zabydlela ve ctnosti, promění svůj život a přijme do sebe milost Ducha svatého, bude celá nová, bude znovu stvořena. Ostatně i to, co apoštol říká na jiném místě: *Odstraňte starý kvas, aby se z vás stalo nové těsto*, a dále: *Slavme svátky ne se starým kvasem, ale s nekvašenými chleby: to je s upřímností a životem podle pravdy*, i to souzní s tím, co bylo řečeno o novém stvoření.*

Pokušitel ovšem chystá naší duši mnoho léček a lidská přirozenost je sama od sebe příliš slabá, než aby nad ním mohla zvítězit. Proto nás také apoštol nabádá, abychom oblékli nebeskou zbroj: *Veďte na sebe pancíř spravedlnosti a obujte se v odhodlanost, jakou dává evangelium pokoje, bedra pak mějte opásaná pravdou*. Vidiš, kolik prostředků spásy ti apoštol ukázal, jež všechny směřují touž cestou a k těmto cílům? S jejich pomocí běh života snadno dosáhne vrcholu Božích přikázání. Na jiném místě zase apoštol říká: *Vytrvale běžme o závod, který je nám určen. Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti*.

Ten, pro něhož už docela nic neplatí ani velkolepé věci tohoto života a jenž se zříká veškeré slávy zde na zemi, se ovšem musí spolu se životem vzdát i své vlastní duše. Vzdát se své duše pak znamená nikdy neprosazovat svou vlastní vůli, ale ptát se po vůli Boží a jako dobrou vůdkyni se jí dát vést; a nemít nakonec nic než společný majetek. Tak bude také člověk připravenější k tomu, aby s radostí a nadějí ochotně plnil, co přikazují představení, jako služebník Kristův a jako ten, kdo byl vykoupením získán pro službu společným potřebám bratří. To si

ostatně přeje i Pán, když říká: *Kdo chce být mezi vámi první a veliký, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.*

Taková služba lidem však musí být zdarma a musíme přitom být podřízeni všem a sloužit bratřím tak, jako bychom jim to byli dlužní. A ti, kdo jsou postaveni do čela jako přestavení, mají přitom vynakládat větší úsilí než ostatní, mají smýšlet pokorněji než jejich podřízení, a jejich život má být přímo obrazem a vzorem služby druhým, neboť ty, kteří jim byli svěřeni, mají považovat za svěřenství Boží.

Představení se tedy musejí o své bratry starat tak, jako se řádní vychovatelé starají o křehké děti, které jim svěřili jejich rodiče. Budete-li se k sobě takto chovat, jak podřízení tak učitelé, budou-li totiž podřízeni s radostí poslouchat, co se jim přikazuje, a vyučující zase s potěšením vést své bratry k dokonalosti, a budete-li se předcházet ve vzájemné úctě, povedete již zde na zemi život andělský.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 5,13; 1 Kor 10,32

Vy jste byli povoláni ke svobodě. Ta svoboda však nesmí být záminkou, abyste se vraceli k prosazování sebe. * Spíše si navzájem posluhujte láskou.

V. Nebuďte pohoršením ani židům, ani pohanům, ani Boží církevní obci. * Spíše.

27. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi 1,1–20*Timotejovo poslání; Pavel služebník evangelia*

Pavel, apoštol Krista Ježíše z rozkazu Boha, našeho spasitele, a Krista Ježíše, naší naděje, Timotejovi, svému pravému synu ve víře: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a od Krista Ježíše, našeho Pána.

Když jsem odcházel do Makedonie, prosil jsem tě, abys dále zůstal v Efesu a důrazně poučil jisté lidi, že si nemají začínat s nějakým jiným učením a že se nemají zabývat bájemi a nekonečnými rodokmeny, protože takové věci dávají spíše podnět k rozepřím, než aby to bylo na prospěch Božího plánu spásy, (založenému) na víře. Cíl tohoto nařízení je láska, která (plyne) z čistého srdce, z dobrého svědomí a opravdové víry. Někteří se z této cesty uchýlili a dali se do prázdného řečnění; chtějí být učiteli zákona, a zatím vůbec nerozumějí tomu, co říkají a o čem se s takovou jistotou vyslovují.

Víme ovšem, že zákon je dobrý, když ho někdo náležitě používá, když totiž ví, že zákon byl ustanoven ne proti spravedlivým, ale proti (lidem) špatným a nepoddajným, proti bezbožníkům a hříšníkům, proti boha-prázdným a světákům, proti těm, kdo vztahují ruce na otce a na matku, proti vrahům, smilníkům, lidem zvráceným, otrokářům, lhářům, krivopřísežníkům a proti všemu, co odporuje zdravému učení, které je shodné s evangeliem o slávě blaženého Boha, jenž mi ho svěřil.

Děkuji tomu, který mi dal sílu, Kristu Ježíši, našemu Pánu, že mě uznal za věrného a vzal mě do služby, ačkoli jsem byl dříve rouhač, pronásledovatel a násilník. Dostalo se mi však milosrdenství, protože jsem to dělal z nevědomosti ve (svě) nevěře. Milost našeho Pána se však na mně tím hojněji projevila s vírou a láskou v Kristu Ježíši.

Na tuto nauku je spolehnutí a zaslouží si, aby se jí naprosto věřilo: Ježíš Kristus přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já mezi ně patřím na prvním místě. Ale právě proto jsem došel milosrdenství, aby tím Ježíš Kristus na mně jako na prvním ukázal celou svoji shovívavost; já jsem měl být příkladem pro ty, kdo v něho v budoucnosti uvěří, (a tak dosáhnou) věčného života.

Králi věků, Bohu nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému buď čest a sláva na věčné věky. Amen.

Toto je poselství, které ti kladu na srdce, můj synu Timoteji, ve shodě s prorockými výroky pronesenými o tobě, abys – opřen o ně – bojoval dobrý boj a měl přitom víru a dobré svědomí. Někteří lidé se ho zbavili, a proto ztroskotali ve víře. Patří mezi ně Hymenaios a Alexandr; ty jsem vydal satanovi, aby se odnaučili mluvit rouhavě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Tim 1, 14.15; Řím 3,23

Milost našeho Pána se na mně tím hojněji projevila s vírou a láskou. * Ježíš Kristus přišel na svět, aby zachránil hříšníky.

V. Vždyť všichni jsou hříšníky a nedostává se jim Boží slávy. * Ježíš.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Knihy o správě pastýřské« od svatého Řehoře Velikého, papeže

Pastýř ať umí v pravý čas mlčet a v pravý čas promluvit

Představený ať umí v pravý čas mlčet a v pravý čas promluvit, aby nemluvil o tom, o čem má pomlčet, a nezamlčel, co má vyslovit. Neuvážené mluvení přece zavádí druhé do omylu a nemístné mlčení zase nechává v omylu ty, kteří mohli být poučeni. Nerozumní představení se totiž často bojí mluvit přímo pravdu ze strachu, aby neztratili přízeň u lidí. Takoví se ovšem, jak říká Pravda sama, nestarají o svěřené stádo jako praví pastýři, ale tím, že se schovávají za své mlčení, jsou jako nájemníci, protože, když přichází vlk, utečou.

Proto jim Pán ústy proroka vytýká: *Jsou to němi psi, kteří nedovedou štěkat.* Nebo si stěžuje: *Nevskočili jste do průlomu a nepostavili jste ochrannou zeď pro Izraelův dům, abyste obstáli v boji v Hospodinův den.* Vskočit do průlomu znamená vystoupit statečným slovem na obranu stáda proti mocným tohoto světa. A obstát v boji v den Hospodinův znamená odpírat ničemným nepřátelům z lásky ke spravedlnosti.

Když se pastýř bojí říci pravdu, nedělá nic jiného, než že svým mlčením vlastně utíká. Kdo se pro své stádo opravdu staví na odpor, staví tím kolem domu Izraelova hradbu proti nepřátelům. Proto říká Pán provinilému lidu: *Tvoji proroci ti vydávali za vidění klam a podvod, neodhalovali tvou nepravost, aby tě pohnuli k pokání.* Proroky totiž Písmo svaté nazývá často učitele, kteří ukazují, jak pomíjívá je přítomnost, a vyhledávají, co má přijít. A Boží slovo jim vytýká, že viděli falešně, protože se bojí kárat viny a nesmyslně namlouvají hříšníkům, že se jim nic nestane. Že neodhalují nepravost viníků a místo pokárání mlčí.

Neboť káravá slova jsou klíčem, který otvírá: může odkrýt vinu, o níž ten, kdo ji spáchal, často ani neví. Proto říká Pavel: *Aby byl schopný povzbuzovat ve zdravém učení a také usvědčovat odpůrce.* Proto říká

Malachiáš: *Rty kněze mají dbát vědomosti a poučení se hledá z jeho úst, neboť je poslem Hospodina zástupů. Proto Pán skrze Izaiáše napomíná: Volej, nepřestávej, jak polnice povznes svůj hlas!*

Neboť každý, kdo přijímá kněžskou službu, přijímá povolání hlasatele, který má předem ohlašovat, že za ním přichází strašný soudce. Neumí-li však kněz kázat, je jako němý hlasatel, který nevydá ani hlásku. A proto na první pastýře sestoupil Duch svatý v podobě jazyků, takže těm, které naplnil, dal okamžitě schopnost o něm mluvit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 51 (50), 15.1617

Bezbožné budu učit tvým cestám a hříšníci se budou obracet k tobě. *
Můj jazyk zajásá nad tvou spravedlností.

V. Otevři mé rty, Pane, aby ústa má zvěstovala tvou chválu. * Můj jazyk.

EVANGELIUM

VIZ STR. 517

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi

2,1 15

Výzva k modlitbě

První věc, ke které vybízím, je tato: ať se konají modlitby prosebné, přimluvné i děkonné za všechny lidi, za krále a všechny, kdo mají moc, abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti. Tak je to dobré a milé Bohu, našemu spasiteli. On chce, aby se všichni lidé zachránili a (došli) k poznání pravdy. On je totiž (jenom) jediný Bůh a (jenom) jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš, který vydal sám sebe jako výkupné za všechny. To bylo zjeveno ve svůj čas; a já jsem byl ustanoven za hlasatele toho a za apoštola – to mluvím pravdu a nelžu – za učitele víry a pravdy mezi pohany.

Přeji si tedy toto: všude se mají muži modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru. Podobně i ženy se mají chovat důstojně. Ať se zdobí, ale počestně a cudně: ne (marnivými) účesy, zlatými (šperky), perlami nebo drahými šaty, ale spíše dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se hlásí k bázni Boží.

Poučování má každá žena přijímat v tichosti a plné podřízenosti. Nedovoluji, aby žena sama poučovala ani aby vládla nad mužem; má se v tichosti držet zpátky. První byl přece stvořen Adam, (teprve) potom Eva. A svěst se nedal Adam, nýbrž svěst se dala žena, a tak klesla. Ale

zachrání se mateřstvím, jen když vytrvá ve víře, v lásce, (snaze) o svatý život a v cudnosti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Tim2,56;Žid2,17

Je jenom jediný Bůh a jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš. * On vydal sám sebe jako výkupné za všechny.

V. Proto se ve všem musel připodobnit svým bratřím, aby se stal v jejich záležitostech u Boha veleknězem milosrdným a věrným. * On vydal.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu „O Kainovi a Ábelovi“ od svatého Ambrože, biskupa

Je třeba se modlit především za celé tělo církve

Přinášej Bohu oběť chvály a plň Nejvyššímu své sliby! Chválit Boha znamená dodržet a splnit slib. Proto se také dává za vzor onen Samaritán, který, když byl Pánovým slovem spolu s jinými devíti malomocnými očištěn od malomocenství, jako jediný se vrátil ke Kristu, velebil Boha a děkoval. O něm Ježíš říká: »Nikdo z nich se nenašel, aby se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?« A jemu řekl: »Vstaň a jdi! Tvá víra tě zachránila.«

Svým božským způsobem tě Pán Ježíš poučil o dobrotě Otce, který umí dávat dobré věci, abys od dobrého žádal to, co je dobré. A současně nás napomenul, abychom se modlili usilovně a často; ne tak, abychom modlitbu protahovali až do omrzení, ale spíše abychom se modlili často a vytrvale. Do dlouhé modlitby se totiž většinou dostávají zbytečnosti, a když ji přerušíme, snadno se do ní vkrádá roztržitost.

Dále Pán napomíná, že když prosíš o odpuštění, musíš především ty sám umět odpouštět druhým, abys svou prosbu doporučil slovem svého jednání. I apoštol učí, že se máš modlit bez hněvu a sváru, aby tvou modlitbu nic nerušilo a neznehodnocovalo. Učí také, že se máš modlit všude, třebaže Spasitel říká: *Vejdi do své komůrky.*

Pochop však, že nejde o komůrku uzavřenou stěnami, aby tak bylo zavřené tvoje tělo, ale o komůrku, která je v tobě, ve které jsou uzavřeny tvé myšlenky a ve které přebývají tvé city. Tato komůrka tvé modlitby je všude s tebou a stále je uzavřená, jediným svědkem je v ní sám Bůh.

Dostává se ti také poučení, že se máš modlit především za lid, to jest za celé tělo církve, za všechny údy tvé matky, neboť právě to je znamením vzájemné lásky. Prosíš-li totiž za sebe, budeš prosit právě jen za sebe. A jestliže se modlí každý jen za sebe, dostává se hříšníkovi

méně milosti než tomu, kdo se přimlouvá. Když se však každý modlí za všechny, všichni se také modlí za každého jednotlivého člověka.

Tedy závěrem: Prosiš-li jen za sebe, jak jsme řekli, budeš za sebe prosit jen ty sám. Prosiš-li však za všechny, budou všichni také prosit za tebe, protože i ty patříš k těm všem. Je jistě velkou odměnou, že se každý jednatel svými modlitbami přimlouvá za každého z Božího lidu. Není v tom žádná opovržlivost, ale větší pokora a hojnější užitek.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 61 (60), 23.6

Slyš, Bože, můj nářek, všimni si mé prosby! * Od končin země volám k tobě.

V. Ty jsi, Bože, slyšel mé sliby, dal jsi mi dědictví těch, kdo ctí tvé jméno. * Od končin.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi

3,1-16

Služebníci církve

Správně se říká: »Kdo usiluje o to, aby se stal církevním představeným, snaží se o vznešený úřad.« Takový představený musí být bezúhonný, jen jednou ženatý, střidmý, rozvázný, ušlechtilý, pohostinný, způsobilý učit, ne pijan, ne útočný, ale mírný, ne svárlivý nebo hrabivý. Musí umět dobře spravovat svůj dům a přidržovat svoje děti k poslušnosti, aby žily naprosto čestně. Jestliže někdo nedovede spravovat svou domácnost, jak se bude moci starat o Boží obec? (Dále to) nesmí být člověk teprve nedávno obrácený, aby mu to snad nestouplo do hlavy a nepropadl stejnému odsouzení jako ďábel. Také je nutné, aby měl dobré jméno u těch, kdo stojí mimo církev. Jinak padne za oběť špatným řečem a (chytne se) do ďáblovy pasti.

Totéž platí o jáhněch: mají to být lidé důstojní, ne obojetní v řeči, ne oddaní vínu, ne lační špinavého zisku, kteří uchovávají tajemné pravdy víry v čistém svědomí. I oni musí být napřed zkoumání, a teprve potom mohou vykonávat službu, když se ukáže jejich bezúhonnost. Právě tak ženy se musí chovat počestně, nesmějí být pomlouvačné, ale střidmé a ve všem spolehlivé. Jáhnové mají být jenom jednou ženatí, mají umět držet v pořádku svoje děti a vůbec vlastní domácnost. Ti totiž, kdo se osvědčí jako jáhni, získají si vážené postavení a radostnou jistotu ve víře v Krista Ježíše.

Mám sice naději, že k tobě co nejdříve přijdu, ale přece ti o těchto věcech píšu. Kdybych se totiž opozdil, abys věděl, jak se třeba chovat

v Božím domě, v církvi živého Boha, která je sloupem a pevnou oporou pravdy. A to je skutečně hluboké náboženské tajemství:

(Kristus,) který přišel v lidské přirozenosti,
byl ospravedlněn Duchem,
ukázal se andělům,
byl hlásán pohanům,
došel víry ve světě,
byl vzat do slávy.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Sk 20,28; 1 Kor 4,2

Dbejte na celé stádcce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené. * Starejte se o Boží lid, vykoupený krví Božího Syna.

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. * Starejte se.

DRUHÉ ČTENÍ

Začátek listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Tralským

Chci vás chránit jako své milované děti

Ignác, zvaný též Theoforos, svaté církvi, milované Bohem, Otcem Ježíše Krista, která je v asijském Tralles, vyvolené a hodné Boha, žijící v pokoji těla i ducha skrze utrpení Ježíše Krista, k němuž, jak doufáme, dospějeme, až vstaneme z mrtvých. Posílám jí plnost apoštolského pozdravu a přeji co nejvíce radosti.

O vašem čistém smýšlení a neotřesitelné vytrvalosti, které nemáte jen ve zvyku, ale v povaze, jsem se dozvěděl od vašeho biskupa Polybia. Z vůle Boží a Ježíše Krista přišel do Smyrny a mne spoutaného pro Ježíše Krista potěšil tak, jako kdybych v něm viděl celou vaši obec. Přijal jsem od něho výraz náklonnosti, jaká se Bohu líbí, a vzdával jsem chválu, když jsem slyšel, že jste napodobiteli Boha.

Neboť když se podřizujete biskupovi jako Ježíši Kristu, zdá se mi, že nežijete podle lidí, ale podle Ježíše Krista, který za vás umřel, abyste – věřice v jeho smrt – své smrti unikli. Je tedy nutné jednat jako vy: nepodnikat nic bez biskupa. Podřizujte se i kněžím jako apoštolům Ježíše Krista, naší naděje, v níž ať vždycky žijeme.

Sluší se také, aby se jáhni, služebníci tajemství Ježíše Krista, v každém ohledu všem líbili. Neboť nejsou služebníky jídla a pití, ale služebníky Boží církve. Jako ohni se tedy mají vyhýbat nařčení z něčeho špatného.

Všichni ať také cti jáhny jako Ježíše Krista, stejně jako biskupa, který je obrazem Otce, a kněze jako radu Boží a sbor apoštolů. Bez nich se nedá mluvit o církvi. Jsem přesvědčen, že o tom smýšlíte stejně. Neboť jsem dostal výraz vaší lásky a mám ji u sebe ve vašem biskupovi: už jeho vystupování je velkým poučením a mírnost je jeho silou.

Mnohému s Boží pomocí rozumím, ale sám nad sebou bdím, abych pro vychloubání nezahynul. Musím teď být ostražitý a nevěnovat pozornost těm, kdo mne vynášejí. Když mi to říkají, jako by mne bičovali. Rád bych totiž trpěl, ale nevím, jsem-li toho hoden. Moji ctižádost mnozí nevidí, ale já s ní těžce bojuji. Je mi zapotřebí mírnosti, na které ztroskotává vládce tohoto věku.

Napomínám vás tedy – ne já, ale láska Ježíše Krista : živte se jen křesťanským pokrmem, jiným bylinám se vyhýbejte, totiž bludům.

Tak tomu bude, když nezpychnete a nedáte se odtrhnout od Boha Ježíše Krista, od biskupa a od apoštolských příkazů. Kdo je při oltáři, je čistý; kdo je mimo, není čistý; to znamená: kdo něco činí bez biskupa, kněží a jáhnů, ten nemá čisté svědomí.

Ne snad, že bych se něco takového o vás dozvěděl. Chci vás jen varovat, protože vás mám rád.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 4,3 6; 1 Kor 3,11

Snažte se zachovávat jednotu ve smýšlení spojeni poutem pokoje. Jen jedno je ono tajemné tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. * Jeden Pán, jedna víra, jeden křest.

V. Jeden Bůh a Otec všech. * Jeden Pán.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi

4,1–5,2

Bludaři a jejich učení

Duch prohlašuje docela jasně: V posledních dobách někteří (lidé) odpadnou od víry a budou se držet bludařských duchů a ďábelských nauk, prolhaných pokrytců, kteří mají ve svém svědomí vypálené znamení, (protože) zakazují manželství a (jistě) pokrmy, které Bůh (přece) stvořil proto, aby je lidé věřící a pravdy znalí s děkováním požívali. Vždyť všechno, co Bůh stvořil, je dobré, a žádný pokrm není zakázaný, když ho člověk přijímá s děkováním: posvěcuje se Božím slovem a modlitbou.

Když to takhle bratřím předkládáš, bude z tebe dobrý služebník Krista Ježíše, živený pravdami víry a správného učení, jehož ses (vždycky) věrně držel. Světácké a babské povídačky odmítej.

Cvič se však ve zbožnosti. Cvičení tělesné je užitečné k máločemu, zbožnost však je užitečná ke všemu. Má přece slíbenou (odměnu) v životě tomto i v budoucím. Je to nauka spolehlivá a zaslouží si, aby ji všichni přijali. A když my na to vynakládáme všechny své síly a o to zápasíme, je to proto, že jsme založili svou naději na živém Bohu. On je spasitel všech lidí, zvláště věřících. To nařizuj a tomu vyučuj!

Nikdo tě nesmí podceňovat proto, že jsi mladý. Naopak: buď pro věřící vzorem v řeči i v chování, v lásce, ve víře a v čistotě. Než přijdu, věnuj se čtení, napominání, vyučování. Nenech v sobě ležet ladem Boží dar, který ti byl dán prorockým vnuknutím a vzkládáním rukou starších. Vezmi si to k srdci a v tom žij, aby tvé pokroky byly všem zřejmé. Dávej si pozor sám na sebe i na to, čemu učíš. Buď v tom vytrvalý. Když si tak budeš počínat, povede to ke spáse jak tebe, tak tvé posluchače.

Na staršího muže se neosopuj, ale domlouvej mu jako otci, mladším mužům jako bratrům, starším ženám jako matkám, mladším ženám jako sestrám s naprostou čistotou.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Tim 4,8.9.10; 2 Kor 4,9

Zbožnost je užitečná ke všemu. Má přece slíbenou odměnu v životě tomto i v budoucím. Je to nauka spolehlivá a zaslouží si, aby ji všichni přijali. * Založili jsme svou naději na živém Bohu.

V. Býváme pronásledováni, ale ne opuštěni. Býváme sráženi k zemi, ale ne zničeni. * Založili.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Tralským

Obnovte se ve víře, která je tělem Pána, a v lásce, která je jeho krví

Zachovejte si mírnost a obnovte se ve víře, která je tělem Pána, a v lásce, která je krví Ježíše Krista. Nikdo z vás ať nemá nic proti bližnímu. Nedávejte pohanům příležitost, aby kvůli několika nemoudrým hanobili celou Boží obec. *Běda tomu, pro jehož pošetilost se někteří rouhají mému jménu.*

Buďte tedy hluší, když k vám někdo mluví bez Ježíše Krista, který pochází z rodu Davidova, který se opravdu narodil, jedl a pil, skutečně byl pronásledován pod Ponciem Pilátem, skutečně byl ukřižován

a umřel před očima nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí. On také skutečně vstal z mrtvých, když ho vzkřísil jeho Otec. A ten stejně vzkřísí i nás, kdo v něj věříme; učiní tak v Ježíši Kristu, bez něhož nemáme skutečný život.

Varujte se tedy těch špatných výhonků, které nesou smrtonosné plody; kdo jich okusí, zemře. Protože takové nevytěstoval Otec. Kdyby tomu tak bylo, projeví by se jako větve (stromu) kříže, a jejich ovoce by bylo nepomíjitelné. Svým utrpením a křížem zve vás, své údy. Neboť hlava se nemůže narodit bez údu, když Bůh slibuje jednotu, kterou je on sám.

Pozdravuji vás ze Smyrny spolu s Božími církvemi, které jsou tu se mnou a ve všem mě povzbudily na těle i na duchu. Kvůli Ježíši Kristu nosím pouta a modlím se, abych dospěl k Bohu; a ta pouta vás prosí: vytrvejte ve svornosti a ve společné modlitbě. Každý z vás – a zejména kněží – má posilovat biskupa ke cti Otce, Ježíše Krista a apoštolů.

Prosím vás v lásce, abyste mne vyslechli, abych se tím, co píšu, nestal svědkem proti vám. A za mne se také modlete. Potřebuji vaši lásku v Božím milosrdenství, abych byl hoden dojit toho osudu, který je přede mnou, a nebyl zavržen.

Zdraví vás láska Smyrenských a Efeských. Pamatujte ve svých modlitbách na církve v Sýrii, po níž nejsem hoden se nazývat, protože jsem ze všech poslední. Buďte silní v Ježíši Kristu, poddáni biskupovi jako Božím příkázáním a stejně i sboru kněží. A jeden druhého navzájem milujte nerozděleným srdcem.

Můj duch se dává za vás jako očistná oběť, nejen teď, ale také až dosáhnu Boha. Zatím jsem ještě v nebezpečí, ale Otec je věrný a vyplní mou a vaši prosbu v Ježíši Kristu, v němž kež jsme shledáni dokonale.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Sol 2,14–15; Sir 15,13

Bůh vás naším kázáním evangelia povolal k tomu, abyste dosáhli slávy našeho Pána Ježíše Krista. * Nuže, stůjte pevně a držte se těch zásad, v kterých jsme vás vyučili.

V. Pán každou ohavnost nenávidí, nemůže být milá těm, kdo se ho bojí. * Nuže.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi

5,3–25

Pokyny o vdovách a o duchovních

Podporuj vdovy, jsou-li skutečně opuštěné. Má-li však některá vdova děti nebo vnuky, (ti) především si musí zvyknout, že mají plnit svoje povinnosti vůči vlastní rodině a (svým) rodičům splácet přijatá dobrodíní. Tak se to líbí Bohu. Vdova, která je ve svém vdovství skutečně osamělá, skládá svou naději v Pána a ve dne v noci se vytrvale modlí a prosí. Ale když myslí jenom na rozkoše, je zaživa mrtvá. Důrazně jim také připomínej, aby se chovaly bezúhonně. Když se někdo nestará o svoje (lidi), a hlavně o členy své rodiny, zapřel víru a je horší než pohan.

Mezi vdovy smí být do seznamu přijímána jen taková, které je aspoň šedesát let, byla vdána jen jednou a je chvalně známa dobrými skutky: vychovala svoje děti, byla pohostinná, umývala křesťanům nohy, pomáhala souženým a vůbec se všestranně věnovala dobrým skutkům. Mladší vdovy však odmítej. Když se v nich totiž ozve žádostivost nehodná Krista, chtějí se vdávat. Tak na sebe uvalují odsouzení, protože porušují dřívější závazek. K tomu si ještě zvykají zahálčivě obcházet po domech; ale nejen že jsou zahálčivé, ale i klevetivé, starají se o věci, do kterých jim nic není, a mluví řeči, jaké se nepatří. Proto chci, aby se mladší vdovy (zase) vdávaly, rodily děti a vedly domácnost, aby tak nedávaly (našim) protivníkům žádnou příležitost k pomluvám. Některé z nich se už dokonce octly na scestí a (propadly) satanovi.

Má-li některá věřící žena (u sebe) vdovy, ať se stará o jejich vydržování; církevní obec se tím nemá zatěžovat, aby mohla pomáhat vdovám skutečně osamělým.

Když duchovní zastávají svůj úřad dobře, zaslouží si dvojnásobnou odměnu, zvláště ti, kdo všechny své síly věnují kázání a vyučování. Písmo přece praví: ‚Býkovi, když mlátí, nedáš náhubek‘ a ‚Dělník má právo na svou mzdu‘. Žalobu proti duchovnímu nepřijímej, leda když (se opírá) o výpověď dvou nebo tří svědků. Ty však, kdo žijí špatně, kárej přede všemi, aby i ostatní dostali strach. Zapřísahám tě při Bohu, při Kristu Ježíši a při vyvolených andělech: zachovávej tato (pravidla) bez předsudků a nic nedělej ze stranickosti. Na nikoho nevkládej ukvapeně ruce. Nesmíš mít účast na cizích hříších. Uchovej se čistý.

Nepij už jen vodu, ale ber si také trochu vína kvůli svému žaludku a když tak často stůněš.

U některých lidí jsou jejich hříchy zjevné, a to ještě před vyšetřením, u jiných vycházejí najevo až potom. Stejně tak i dobré skutky jsou nabíledni; a třebaže je tomu někdy jinak, nemůže se to natrvalo ukrýt.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 1,27;2,4.5

Chovejte se tak, jak to odpovídá Kristovu evangeliu. * Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých.

V. Mějte v sobě to smýšlení, jaké měl Kristus Ježíš. * Nikdo.

Z listu svatého Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka, Filadelfanům

Jeden biskup se sborem kněží a jáhnů

Ignác, zvaný též Theoforos, církvi Boha Otce i Pána Ježíše Krista, která je v asijské Filadelfii, církvi omilostněné a utvrzené Boží svorností, bez rozdílu naplněné radostí skrze umučení našeho Pána a jeho vzkříšením ujištěné o plnosti slitování. Ve společenství krve Ježíše Krista tu církev zdravím, neboť ona je věčnou a trvalou radostí, především je-li zajedno se svým biskupem a jeho kněžími a jáhny, kteří jsou ustanoveni podle učení Ježíše Krista a které on podle své vůle utvrdil pevností svého svatého Ducha.

O tom biskupovi jsem poznal, že službu pro společné blaho nezískal ani ze svého rozhodnutí ani skrze lidi, ani pro marnou ctizádnost, ale v lásce Boha Otce a Pána Ježíše Krista. Jsem celý užaslý nad jeho laskavostí: on svým mlčením dokáže víc než prázdní mluvkové, neboť souzní s příkázáními jako loutna se strunami. Má duše proto blahoslaví jeho zbožnou mysl, neboť jsem poznal, že je ctnostná a dokonalá, blahoslaví jeho klid a jeho rozvážnost v plnosti dobroty živého Boha.

Nuže, jako děti světla pravdy se vyhýbejte rozkolu a špatným naukám. A kde je pastýř, tam za ním jděte jako ovce.

Neboť všichni, kdo jsou Boží a Kristovi, jsou s biskupem. Také všichni, kdo se kajícně vrátili k jednotě církve, jsou rovněž Boží, takže mohou žít podle Ježíše Krista. Nemylte se, bratři moji, kdokoli jde za rozkolníkem, *nebude mít účast v Božím království*; a kdokoli žije podle cizího učení, nesrovnává se s Kristovým utrpením.

Dbejte tedy, abyste slavili jednu eucharistii, neboť jedno je tělo našeho Pána Ježíše Krista a jeden je kalich sjednocení v jeho krvi; a jeden je oltář, tak jako je jeden biskup spolu s kněžstvem a jáhny, svými spolumužebníky. Takže cokoli konáte, konejte podle Boha.

Bratři moji, mé srdce je láskou k vám zjihlé a bdí nad vámi s největší radostí. Nejsem to však já, ale Ježíš Kristus, neboť já spoutaný pro něho se přece jen bojím, protože ještě nejsem dokonale připraven. Ale vaše modlitba k Bohu mě zdokonalí, abych spoléhaje na evangelium jako živé tělo Ježíšovo a na apoštoly jako kněžstvo církve dosáhl toho údelu, jehož se mi z Božího milosrdenství dostalo.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 2,20.22.21

Jste jako budova: Jejímí základy jsou apoštolové a kazatelé mluvící pod vlivem vnuknutí a Kristus Ježíš je nárožní kámen. * V něm i vy jste budováni působením Ducha v Boží příbytek.

V. V něm je celá stavba spojena a vyrůstá ve svatý chrám v Pánu. *
V něm.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi

6,1-10

Pokyny o otrocích a o falešných učitelích

Všichni, kdo nosí otrocké jármo, ať se chovají ke svým pánům se vši možnou uctivostí, aby se nemluvilo špatně o Bohu a jeho nauce. Ti pak, kdo jsou u pánů věřících, ať je nemají v menší vážnosti jen proto, že to jsou bratři. Naopak: tím ochotněji ať jim slouží, protože jsou to věřící, Boží přátelé, kteří vděčně přijímají jejich služby. Tak vyučuj a povzbuzuj!

Učí-li někdo jinak a nedrží se zdravých slov Pána Ježíše Krista a učení shodného se zbožností, je nafoukaný, ničemu nerozumí, je to chorobný štoural a hádá se o slovíčka. Z toho pak povstává jen nevraživost, sváry, urážky, zlomyslné podezřívání a ustavičné třenice mezi lidmi zkaženými, kteří ztratili smysl pro pravdu a domnívají se, že zbožnost je pramenem zisku.

Zbožnost je skutečně pramenem zisku pro toho, kdo je se vším spokojen; nic jsme si přece na svět nepřinesli a nic si z něho také nemůžeme odnést. Máme-li však co jíst a do čeho se obléci, buďme s tím spokojeni. Ti, kdo chtějí hromadit bohatství, upadají do pokušení a zamotávají se do mnohých nesmyslných a škodlivých žádostí, které vrhají lidi do zkázy a záhuby. Neboť kořenem všeho zla je láska k penězům; a už mnoho těch, kteří se po nich pachtili, zbloudilo ve víře a připravilo si mnoho bolestí.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 6,25; 1 Tím 6,8

Nedělejte si starosti o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho je budete oblékat. * Což není život víc než jídlo a tělo víc než šaty?

V. Máme-li co jíst a do čeho se obléci, buďme s tím spokojeni. * Což není život víc než jídlo a tělo víc než šaty?.

Z »Kommontoria« od svatého Vincence Lerinského, kněze*Rozvoj učení křesťanského náboženství*

Lze v Kristově církvi očekávat náboženský rozvoj? Samozřejmě lze, a to velmi značný.

Vždyť kdo by byl vůči lidem tak nepřející a natolik se protivil Bohu, aby se tomu snažil zabránit? Je však třeba, aby při tom šlo skutečně o rozvoj víry, nikoli o její záměnu. Rozvoji čehokoli je vlastní to, že to při růstu zůstává samo sebou, zatímco při změně se jedno proměňuje v druhé.

Je tedy žádoucí, aby rostl a bohatě a mocně se rozvíjel rozum, vědění a moudrost po stupních let a věků jak u jednotlivců, tak u celého společenství, jak u každého člověka, tak u celé církve, ovšem svým vlastním směrem, to znamená v rámci téhož učení, v témže smyslu a v témže obsahu.

Náboženský rozvoj duše by se měl podobat rozvoji těla: tělesné údy sice postupem let znásobují své rozměry a rozvíjejí se, přesto však stále zůstávají týmiž údy jako předtím. Je sice velký rozdíl mezi rozpukek mládí a zralostí stáří, ale každý je jako stařec týmž člověkem, kterým byl coby mladík, takže ačkoli se postava a vzhled téhož člověka mění, přece jde o jednu a tutěž bytost, o jednu a tutěž osobu.

Těla kojenců jsou malá a mládenců velká, a přece jde stále o totéž tělo. A kolik údů mají maličci, tolik i mužové; a jsou-li nějaké části těla, jež se snad utvářejí až v době zralejšího stáří, vyvíjet se začaly již ve stavu zárodku; takže později u starců se neobjevuje nic nového, co by již dříve nebylo skryto v chlapcích.

Není proto pochyb, že je to řádné a správné pravidlo rozvoje, že je to právoplatný a nádherný řád růstu, jestliže přibývající věk jen dotváří u dospívajících části a tvary, jaké Stvořitelova moudrost již předtím založila v maličkém.

Kdyby tedy lidský jedinec přijal postupně nějakou podobu nepřislušející jeho rodu, nebo kdyby se třeba něco přidalo nebo ubralo co do počtu jeho údů, nutně by celé tělo zahynulo nebo se stalo zruďným, nebo by se jistě alespoň oslabilo. Také pro učení křesťanského náboženství by měly platit tytéž zákony rozvoje: průběhem let se má upevňovat, průběhem času rozšiřovat a průběhem věků vyrůstat k výšinám.

Naši předkové odedávna zasévali do tohoto pole církve pšenici setby víry: bylo by tedy velice zlé a nepatřičné, abychom my, jejich potomci, sklízeli místo zrna skutečné pravdy plevel podvrženého bludu.

Spíše je správné a příhodné, aby bez vzájemných rozporů mezi prvotním a konečným pšeničná setba pěstěním rostla a my také sklízeli

li úrodu zrna křesťanského učení; když z oněch prvopočátků semene s přibývajícím časem něco klíčí, ať se to i nyní šlechtí a vzdělává.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dt 4,1.2; Jan 6,6.3

Izraeli, poslouvej nařízení a ustanovení, kterým vás učím. * Nic nepřidáte k tomu, co vám prikazuji, a nic z toho neuberete.

V. Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a jsou život. * Nic nepřidáte.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi

6,11–21

Poslední napomenutí

Muži Boží, usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. Dobře boj pro víru, zmocni se věčného života. K němu jsi byl povolán, a proto jsi složil před mnoha svědky slavnostní vyznání.

Před Bohem, který všem dává život, a před Kristem Ježíšem, který před Ponciem Pilátem vydal slavnostní svědectví, ti nařizují: Uchovej nauku bez poskvrny a bez úhony až do slavného příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Ten (příchod) nám ukáže ve svůj čas blahoslavený a jediný Panovník, Král králů a Pán pánů. On jediný má nesmrtelnost a přebývá v nepřístupném světle. Nikdo z lidí ho neviděl, ani uvidět nemůže. Jemu (patří) čest a věčná moc! Amen.

Důtklivě připomínej těm, kdo jsou na tomto světě bohatí, aby si o sobě nemysleli kdovíco a aby neskládali svou naději ve věc tak nejistou, jako je bohatství, ale v Boha, který nám všechno hojně poskytuje k užívání. Ať konají dobro, obohacují se dobrými skutky a rádi štědře rozdávají. Tak si mohou naskládat pěkný základ pro budoucnost, aby dosáhli pravého života.

Milý Timoteji, opatruj, co ti bylo svěřeno! Vyhýbej se prázdným světským řečem a opačným naukám nepravého poznání. Někteří se na to (poznání) odvolávali, a zbloudili ve víře. Milost buď s vámi!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 2,6.7; Mt 6,19.20

Jako jste přijali, že Kristus Ježíš je Pán, tak žijte dále ve spojení s ním, v něm buďte zakořeněni a na něm stavějte, utvrzení ve víře, jak jste v ní byli vyučeni. * A nepřestávejte Bohu děkovat.

V. Neshromažďujte si poklady na zemi; shromažďujte si však poklady v nebi. * A nepřestávejte.

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia*Čím máme sloužit*

Poslyšme, co říká Pán učedníkům, které posílá kázat: *Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň.* Na velkou zeň je málo dělníků. Musíme to říkat s velkým zármutkem, protože mnozí lidé by sice chtěli slyšet něco dobrého, ale není, kdo by jim to řekl. Vidíte, jak je svět plný kněží, ale na Božích žních najdete jen velice málo dělníků. Kněžskou službu jsme sice přijali, ale práci, která k ní patří, neděláme.

Uvažte však, nejmilejší bratři, jen uvažte, co se tu říká: *Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň.* Vy proste za nás, abychom byli s to pro vás dělat, co se sluší, aby náš jazyk neumdlával a stále vás povzbuzoval, aby nám, kteří jsme byli pověřeni kazatelskou službou, spravedlivý Soudce nepřičetl k tíži naši nemluvnost. Často jistě svazuje jazyk kazatelů jejich vlastní špatnost, ale často se stává také z viny podřízených, že se představeným bere možnost kázat.

Jednak tedy svazuje kazatelům jazyk jejich vlastní špatnost, jak říká žalmista: *Ale hříšníkovi Bůh praví: Proč odříkáváš má přikázání?* A jednak brání kazatelům mluvit hříšnost jejich podřízených, jak říká Pán Ezechielovi: *Dám přilnout tvému jazyku k patru, takže oněmíš a přestaneš je napomínat, neboť je to vzpurné plemeno.* Jako kdyby přímo řekl: Kazatelské slovo se ti odebírá proto, že lid, který mne dráždí svými skutky, si nezaslouží být povzbuzován k pravdě. Z čí viny se tedy kazateli bere slovo, není nesnadné poznat. Ale že pastýřovo mlčení škodí někdy i jemu samému, vždycky však jeho podřízeným, to je zcela jisté.

A ještě jedna věc mne, nejmilejší bratři, na životě pastýřů velice trápí. Aby se však nezdálo, že tím, co říkám, někomu křivdím, obviňuji tím zároveň i sebe, i když jsem v této situaci do značné míry proti své vůli, dohnán tísnivými poměry této barbarské doby.

Nuže sklouzli jsme do vnějších záležitostí, a tak něco jiného jsme přijali jako hodnotu, a něco jiného z povinnosti svého úřadu skutečně vykonáváme. Opomíjíme kazatelskou službu a zdá se mi, že se jednou budeme zodpovídat za to, že si necháváme říkat biskupově, ačkoli jimi jsme jen podle jména, a ne doopravdy. Neboť ti, kdo nám byli svěřeni, opouštějí Boha, a my mlčíme. Vězí v ničemnostech, a my jim cestu k nápravě nepodáváme.

Ale jak bychom mohli napravovat životy druhých, když zanedbáváme svůj vlastní? Upnuli jsme se k světským starostem a ztrácíme vnitřní citlivost tím víc, čím horlivějšími se jevíme ve vnějších věcech.

Dobře proto říká svatá církev o svých nemocných údech: *Udělalí ze mě strážkyni vinic, vlastní vinici jsem neuhlídala*. Udělali i z nás strážce vinic a my se téměř nestaráme ani o svoji vlastní: pleteme se do vnějších činností, a zanedbáváme to, čím máme sloužit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 10,2; Žl 62(61),9

Žeň je sice mnohá, ale dělníků málo. * Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň.

V. Lidé, doufejte v něho v každé době, před ním vylejte své srdce. * Proste.

28. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Aggea

1,1–2,9

Výzva k znovuvystavění chrámu a příslib jeho budoucí slávy

Druhého roku (vlády) krále Dareia, prvního dne šestého měsíce, promluvil Hospodin ústy proroka Aggea k judskému místodržiteli Zorobábelovi, synu Šealtielovu, a k veleknězi Jozuovi, synu Josadakovu: »Tak praví Hospodin zástupů: Tento lid říká: „Ještě nepřišel čas, aby byl stavěn Hospodinův dům.“ Promluvil tedy Hospodin ústy proroka Aggea takto: »Vy máte pro sebe čas, abyste bydleli v domech s vykládaným stropem, Hospodinův dům však má být pustý?

Nyní praví Hospodin zástupů toto: Zamyslete se nad svým jednáním! Sili jste mnoho, sklídili však málo, jedli jste, nejste však nasyceni, pili jste, ale nestačí to k opojení, oblékli jste se, není vám však teplo, kdo se dal najmout za mzdu, vložil ji do děravého měšce.

Tak praví Hospodin zástupů: Zamyslete se nad svým jednáním! Vystupte na horu, přineste dříví a (znovu) vystavte chrám! V něm budu mít zalíbení, v něm chci být oslavován, – praví Hospodin. Očekávali jste mnoho, a hle – urodilo se málo, a co jste přinesli domů, vyfoukal jsem pryč. Proč to? – ptá se Hospodin zástupů. Kvůli mému domu, že je pustý, a vy každý spěcháte jen do vlastního domu. Proto se nad vámi zavřelo nebe, že nedává rosu, proto země zadržuje svoji úrodu. Přivola jsem sucho na zemi a na hory, na obilí, na víno, na olej a na všechno, co plodí půda, na lidi, na dobytek i na každou práci rukou.«

Zorobábel, syn Šealtielův, a velekněz Jozue, syn Josadakův, i všichni ostatní z lidu uposlechli hlasu Hospodina, svého Boha, a slov proroka Aggea, kterého k nim poslal Hospodin, jejich Bůh; lid se Hospodina bál.

Řekl tedy lidu Aggeus, Hospodinův posel v Hospodinově zastoupení: »Já jsem s vámi – praví Hospodin.« Hospodin vzbudil ducha judského místodržitele Zorobábelu, syna Šealtielova, a ducha velekněze Jozua, syna Josadakova, i ducha všeho ostatního lidu; přišli a dali se do práce na domě Hospodina zástupů, svého Boha, dvacátého čtvrtého dne šestého měsíce druhého roku (vlády) krále Dareia.

Dvacátého prvního dne sedmého měsíce promluvil Hospodin ústy proroka Aggea: »Mluv k judskému místodržiteli Zorobábelovi, synu Šealtielovu, a k veleknězi Jozuovi, synu Josadakovu, i k ostatním z lidu:

Kdo zbývá ještě mezi vámi, jenž viděl tento dům v jeho prvotní slávě? A jak ho vidíte nyní? Nezdá se vám jako nic ve vašich očích?

Vzmuž se nyní, Zorobábeli – praví Hospodin – vzmuž se, veleknězi Jozue, synu Josadakův, vzmužte se, všichni lidé země – praví Hospodin – a pracujte, neboť já jsem s vámi – praví Hospodin zástupů. Slovo, které jsem s vámi sjednal při vašem východu z Egypta, a můj duch zůstanou mezi vámi, nebojte se!»

Neboť tak praví Hospodin zástupů: »Ještě jednou, za malou chvíli, otřesu nebem i zemí, mořem i souší; otřesu všemi národy, přijdou (sem) skvosty všech národů, slávou naplním tento dům – praví Hospodin zástupů. Mně patří stříbro, mně patří zlato – praví Hospodin zástupů. Budoucí sláva tohoto domu bude větší, než byla sláva prvního – praví Hospodin zástupů. Na tomto místě dám pokoj – praví Hospodin zástupů.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ag 1,8; Iz 56,7

Vystupte na horu a znovu vystavte chrám! * V něm budu mít zalíbení – praví Hospodin.

V. Můj dům bude domem modlitby pro všechny národy. * V něm.

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, ke knize proroka Aggea

Mé jméno bude oslaveno mezi národy

V čase, kdy přišel náš Spasitel, se Boží chrám ukázal v nesrovnatelně větší slávě. Byl o to vznešenější a krásnější, oč se liší bohoslužba starozákonní od bohoslužby v Kristu, bohoslužby evangelia, nebo oč se liší stín pravdy od pravdy samé.

K tomu bych asi měl ještě něco říci. Kdysi byl jenom jeden chrám, a to v Jeruzalémě, a jen izraelský národ v něm konal oběti. Potom se však jednorozený Boží Syn stal jakoby jedním z nás, ačkoli byl *Pán a Bůh, a dopřál nám světlo*, jak říká Písmo, a od té doby se svět zaplnil svatými příbytky a nesčetynými ctiteli, kteří oslavují Boha veškerenstva duchovními oběti a duchovním kadidlem. To je, jak se domnívám, to, co zvěstoval Malachiáš, když mluvil v Božím zastoupení: *Jsem velký král, praví Hospodin zástupů, mé jméno je veliké mezi pohany a na každém místě se mému jménu přináší kadidlo a oběť čistá.*

Je tedy pravdivý výrok, že sláva nového chrámu, to jest církve, bude větší nežli toho prvního. Těm, kteří se o něj starají a pracují na jeho budování, dá Bůh a Spasitel jako odměnu za práci, či spíše jako dar z nebe Krista, pokoj všech, *skrze něhož máme přístup k Otci v jednom Du-*

chu. Prohlašuje to, když říká: *Na tomto místě dám pokoj, duchovní pokoj, který získá každý, kdo bude pracovat na zbudování tohoto chrámu.* I sám Kristus na jiném místě říká: *Svůj pokoj vám dávám.* O tom, co to přinese těm, kteří jej budují s láskou, nás poučí Pavel: *Pokoj Kristův, který převyšuje všechno pomýšlení, uchrání vaše srdce i vaše myšlenky.* A také moudrý Izaiáš se modlil: *Hospodine, náš Bože, uděl nám pokoj, neboť i všechny naše skutky jsou tvým dílem.* Ti, kterým byl jednou darován Kristus pokoj, snadno uchrání svou duši a mohou zaměřit svou mysl k ušlechtilému životu ctnosti.

Tak se každému, kdo se podílí na budování církve, dává zaslíbení pokoje. Ať už takový člověk církev přímo buduje a je nad Božím domem ustanoven mystagogem, to jest tím, kdo uvádí do posvátných tajemství, anebo pečuje o vlastní duši a je živým a duchovním kamenem *svatého chrámu a duchovního Božího přibytku*, zcela jistě z toho vytěží nějaký prospěch a bez nesnází bude moci dosáhnout spásy své duše.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 84 (83), 56; srv. Zach 2,15

Blaze těm, kdo přebývají v tvém domě, stále tě mohou chválit.* Blaze člověku, jenž u tebe nalézá pomoc.

V. Mnohé národy se přidají k tobě, Hospodine, a stanou se tvým lidem.

* Blaze člověku.

EVANGELIUM VIZ STR. 517

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Aggea

2,10–23

Dosavadní kletba se změnila v požehnání; Boží slib Zorobábelovi

Dvacátého čtvrtého dne devátého (měsíce) druhého roku Dareiovy (vlády) Hospodin oslovil proroka Aggea:

»Tak praví Hospodin zástupů: Zeptej se kněží na (tento) příkaz (Zákona): Jestliže někdo nese posvěcené maso v lemu svého šatu a tím lemem se dotkne chleba nebo jiného jídla, vína, oleje nebo jiného pokrmu, bude tím (chléb) posvěcen?« Kněží odpověděli: »Nebude.«

Aggeus (opět) řekl: »Jestliže poskvrněný mrtvolou se dotkne něčeho z těch věcí, budou poskvrněny?« Kněží odpověděli: »Budou poskvrněny.« Tu se Aggeus ujal slova a řekl: »Právě tak je (tomu) přede mnou s tímto národem a s tímto lidem – praví Hospodin – právě tak je poskvrněna každá práce jejich rukou a všechno, co tam obětují.

Nyní si dobře všimněte ode dneška i napříště: Dříve než byl v Hospodinově chrámě pokládán kámen ke kameni, co se vám stávalo? Když

někdo přistoupil k hromadě obilí (pro) dvacet měřic, bylo jich deset; když někdo přistoupil k lisu, aby načerpal padesát džbánů, bylo jich dvacet. Bil jsem vás žhavým větrem, (obilnou) snětí a krupobitím na všem, čím se vaše ruce zabývaly, ale ke mně jste se neobrátili – praví Hospodin.

Všimněte si dobře ode dneška i napříště – od dvacátého čtvrtého dne devátého měsíce, ode dne, kdy byly položeny základy k Hospodinovu chrámu – všimněte si – je ještě zrno na sýpce? Nepřinesly ještě plody vinná réva, fíkovník, granátovník a olivový strom? Ode dneška budu zehnat!«

Hospodin oslovil Aggea dvacátého čtvrtého dne měsíce podruhé: »Řekni judskému místodržiteli Zorobábelovi: Otřesu nebem i zemí a zvrátím královské trůny a zničím moc pohanských království. Převrátím válečný vůz s těmi, kdo na něm jedou, padnou koně se svými jezdci, každý mečem svého druha. V ten den – praví Hospodin zástupů – vezmu tebe, můj služebník Zorobábeli, synu Šealtielův – praví Hospodin – a učiním z tebe pečetní prsten, neboť jsem tě vyvolil« – praví Hospodin zástupů.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ag 2,6.7.9

Otřesu nebem i zemí, praví Hospodin zástupů. * Slávou naplním tento dům.

V. Budoucí sláva tohoto domu bude větší, než byla sláva prvního; na tomto místě dám pokoj. * Slávou.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti Fabiánovi« od svatého Fulgencia, biskupa v Ru-spe

Účast na těle a krvi Páně nás posvěcuje

Když přinášíme svatou oběť, naplňuje se to, co podle svědectví svatého apoštola přikázal sám náš Spasitel: *Pán Ježíš právě v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, rozlámal ho a řekl: Toto je moje tělo, které se za vás (vydává); to číňte na mou památku. Podobně vzal po večeři i kalich a řekl: Tento kalich je nová smlouva, potvrzená mou krví; kdykoli z něho budete pít, číňte to na mou památku. Kdykoli totiž jíte tento chléb a pijete z tohoto kalicha, zvěstujete smrt Páně, dokud (on) nepřijde.*

Svatá oběť se tedy koná proto, abychom zvěstovali smrt Páně a kovali památku toho, jenž za nás položil vlastní život. Sám přece říká: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život.* Proto-

že tedy Kristus za nás zemřel z lásky, pak kdykoli při eucharistii konáme památku jeho smrti, žádáme tím o lásku skrze příchod svatého Ducha. Pokorně si vyprošujeme, abychom právě pro lásku, s níž se Kristus dal za nás ukřížovat, i my mohli přijmout milost Ducha svatého, aby pro nás byl svět ukřížován a my pro svět. Abychom tak napodobovali smrt našeho Pána: jako Kristus tím, že *umřel hříchu jednou provždy, a když žije, žije pro Boha*, tak i my *musíme žít novým životem*, a protože jsme obdarováni láskou, máme zemřít hříchu a žít pro Boha.

Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán. Vždyť už sama účast na těle a krvi Páně, když jíme jeho chléb a pijeme jeho kalich, nás bez pochyby vede k tomu, abychom zemřeli světu, měli spolu svůj život s Kristem skrytý v Bohu a přibíli vlastní tělo na kříž spolu se svými vášněmi a žádostmi.

Takže všichni věřící, kteří milují Boha a bližního, i když nepijí kalich tělesného utrpení, pijí přece kalich lásky Páně: jím opojení pak umrtvují své pozemské sklony, a oblečení v Pána Ježíše Krista, nepečují o své tělo tak, že by to vyvolávalo žádosti, a neleží jim na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Kalich Páně zajisté pijeme tehdy, jestliže si uchováваме svatou lásku; bez ní nikomu nic neprospěje, i kdyby do ohně skočil. Avšak s darem lásky se nám poskytuje, že můžeme skutečně být tím, co tajemně slavíme při svaté oběti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 22,19; Jan 6,58

Ježíš vzal chléb, vzdal díky, lámal ho a dával se slovy: * To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!

V. To je ten chléb, který sestoupil z nebe. Kdo jí tento chléb, bude žít navěky. * To je.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Zachariáše

1,1-2,4

Vidění znovuvybudovaného Jeruzaléma

V osmém měsíci, v druhém roce Dareiovy (vlády), Hospodin oslovil proroka Zachariáše, syna Berechjáha, syna Iddova, a řekl:

»Hospodin se velmi rozhněval na vaše otce. Ale řekni jim: Tak praví Hospodin zástupů: Obrátte se ke mně praví Hospodin zástupů – a (já) se obrátím k vám – praví Hospodin zástupů. Nebuďte jako vaši otcové, k nimž dřívější proroci volali: Tak praví Hospodin zástupů: Odvrátte se od svého špatného chování i od svých zlých myšlenek, ale oni neslyšeli a o mě nedbali – praví Hospodin. Vaši otcové – kde jsou? A proroci?

Mohou žít navěky? Nedostala se snad k vašim otcům má slova i mé příkazy, které jsem uložil svým služebníkům prorokům? Obrátili se tedy a řekli: ‚Jak Hospodin zástupů hrozil, že bude s námi jednat podle našeho chování a našich skutků, tak s námi jednal.‘

Dvacátého čtvrtého dne jedenáctého měsíce – to je měsíc šebat – druhého roku Dareiovy (vlády) Hospodin oslovil proroka Zachariáše, syna Berechjáha, syna Iddova (a ten řekl): »Měl jsem v noci vidění: Hle, muž seděl na ryšavém koni, který stál mezi myrtovými keři, a ty byly v hlubině; za ním byli koně ryšaví, plaví a bílí.

Zeptal jsem se: ‚K čemu ti zde jsou, můj pane?‘ Anděl, který se mnou mluvil, mi odpověděl: ‚Já ti ukážu, co to znamená.‘ Tu se ujal slova ten muž, který stál mezi myrtovými keři: ‚To jsou ti, které poslal Hospodin, aby procházeli zemí.‘ Odpověděli Hospodinovu andělu stojícímu mezi myrtovými keři: ‚Procházeli jsme zemí, a hle – celá země přebývá v po-koji.‘

Tu se ujal slova Hospodinův anděl a řekl: ‚Hospodine zástupů, jak dlouho ještě nebudeš mít slitování s Jeruzalémem a judskými městy, na které se hněváš? Je to už sedmdesátý rok!‘ Na to odpověděl Hospodin andělovi, který se mnou mluvil, dobrotivými, utěšujícími slovy.

Anděl, který se mnou mluvil, mi řekl: ‚Ohlas toto: Tak praví Hospodin zástupů: Horlím pro Jeruzalém a Sión velkou horlivostí, ale velmi se hněvám na zpupné pohany, kteří překročili míru, když já jsem se hněval jen málo. Proto tak praví Hospodin: S milosrdenstvím se zase obrátím k Jeruzalému, můj dům bude v něm vystaven – praví Hospodin zástupů – (znovu) bude natažen měřický provaz v Jeruzalémě. Ohlas ještě toto: Tak praví Hospodin zástupů: Ještě budou oplývat má města blahobytem, zase potěší Hospodin Sión a znovu si vyvolí Jeruzalém!‘

Zdvihl jsem oči a měl jsem vidění: Hle, čtyři rohy! Zeptal jsem se anděla, který se mnou mluvil: ‚Co mají znamenat?‘ Odpověděl mi: ‚To jsou ty rohy, které rozptýlily (obyvatele) Judy, Izraele a Jeruzaléma.‘ Hospodin mi ukázal čtyři kováře. Zeptal jsem se ho: ‚Co ti zde mají dělat?‘ Řekl mi: ‚To jsou rohy, které rozptýlily Judu na jednotlivé muže, takže nikdo z nich nezdvihl hlavu. Přišli tedy ti zde, aby poděsili pohany, aby srazili rohy těch, kteří zdvihli roh proti judské zemi a rozptýlili její (obyvatele).‘

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zach 1,16. srv. 17

Tak praví Hospodin: S milosrdenstvím se zase obrátím k Jeruzalému.

* Můj dům bude v něm vystavěn.

V. Zase potěším Sión a znovu si vyvolím Jeruzalém. * Můj dům.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Pokyny« od svatého Kolumbána, opata*Nehasnoucí světlo v chrámě věčného velekněze*

Jak blažení a šťastní jsou ti *služebníci, které Pán při svém příchodu najde, jak bdí!* Blažené bdění, čeká-li se na Boha, původce všeho, který všechno naplňuje a všechno přesahuje!

Kéž by i mne, docela nepatrného, ale přece svého služebníka, ráčil podobně probudit ze spánku netečnosti a zapálit ohněm božské lásky! Kéž až nad hvězdy šlehá plamen jeho lásky a plane touha po jeho nemírné milosti! Kéž tento božský život ve mně hoří bez ustání!

Kéž bych žil tak, aby má svítilna v noci stále hořela v chrámě mého Pána, aby svítila všem, kdo vcházejí do domu mého Boha! Hospodine, ve jménu Ježíše Krista, tvého Syna a mého Boha, tě prosím: Dej mi takovou lásku, která nikdy nehasne; ať se moje svítilna dá zapálit, a nedá zhasit; ať mě hřeje a druhým svítí.

A ty, Kriste, náš nejmilejší Spasiteli, rač naše svítilny zapálit. Ať trvale svítí v tvém chrámě a od tebe, věčné Světlo, ať dostávají světlo nehasnoucí, aby se naše temnoty rozjasnily a my abychom zaplašovali temnoty světa.

Prosím tě, můj Ježíši, dávej mé svítilně hojnost svého světla, ať se mi v jeho záři objeví svatyně svatých tvého velikého chrámu, do níž vstupuješ jako věčný Velekněz. Abych ustavičně jen tebe viděl, na tebe hleděl a po tobě toužil. Aby se moje láska obracela jen k tobě a moje svítilna stále svítila a hořela před tebou.

Ukaž se nám, prosím, nejmilejší Spasiteli, když klepeme na dveře, abychom tě mohli poznat a jen tebe milovat, tebe jediného, a jen po tobě toužit, jen o tobě rozjímat dnem i nocí, o tobě stále přemýšlet. Vdechni nám, prosím, takovou lásku, jakou se sluší mít rád a milovat tebe, Bože. Ať láska k tobě naplní celé naše nitro, naprosto si nás podmaní a zmocní se všech našich smyslů, abychom kromě tebe, který jsi věčný, nemohli milovat nic jiného. A ať tuto velikou lásku nedokáže uhasit ani záplava, která je ve vzduchu, na zemi i v moři, jak se praví v Písmu: *Zátopy vod nemohou uhasit lásku.*

Aby se to všechno i v nás vyplnilo, nebo aspoň plnit začalo, kéž nám dá tvoje milost, náš Pane Ježíši Kriste. Budiž ti sláva na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Iz 60,19–20*

Už nebudeš potřebovat slunce, aby ti svítilo ve dne, ani měsíční zář ti nebude svítit. * Hospodin ti bude světlem věčným, tvůj Bůh bude tvou slávou.

V. Už nezapadne tvé slunce, nebude ubývat tvého měsíce. * Hospodin.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Zachariáše

3,1-4,14

Boží přísliby veleknězi Jozuovi a místodržiteli Zorobábelovi

(Hospodin) mi ukázal velekněze Jozua, který stál před Hospodinovým andělem. Po jeho pravici stál satan, aby ho obžaloval.

Tu řekl Hospodinův anděl satanovi: »Ať tě Hospodin zkrotí, satane, ať tě zkrotí Hospodin, který si vyvolil Jeruzalém! Což to není oharek vytažený z ohně ?« Jozue, když stál před andělem, byl oblečen do špinavých šatů. (Anděl) se ujal slova a řekl těm, kdo stáli před ním: »Svlékněte ho ze špinavých šatů!« Pak pokračoval: »Hleď, sňal jsem z tebe tvou nepravost a dám tě obléci do slavnostních šatů!« Potom řekl: »Dejte mu na hlavu čistý turban!« Vsadili mu na hlavu čistý turban a oblékli ho do šatů. (To vše se stalo) v přítomnosti Hospodinova anděla.

Hospodinův anděl zapřisahal Jozua: »Tak praví Hospodin zástupů: Jestliže budeš chodit po mých cestách a dobře mi sloužit, pak i ty budeš spravovat můj dům, budeš střežit má nádvoří a já ti dám přístup k těm, kdo zde stojí.

Slyš, veleknězi Jozue, ty i tvoji druhové, kteří před tebou sedí – jsou to mužové, kteří jsou předzvěstí: Přivedu svého služebníka (jménem) Výhonek. Hle, kámen, který kladu před Jozua! Na tomto jednom kameni je sedm očí, já sám do něho vryji rytinu – praví Hospodin zástupů v jednom dni odstraním nepravost této země. Tehdy praví Hospodin zástupů – jeden bude zvat druhého pod vinný kmen a pod fíkovník.

Anděl, který se mnou mluvil, se vrátil a probudil mě jako toho, kdo má být probuzen ze spánku. Řekl mi: »Co vidíš?« Odpověděl jsem: »Viděl jsem svícen celý ze zlata, nahoře měl (baňatou) mísu (na olej), na ní sedm lamp, a každá lampa, která byla nahoře, měla sedm zobců (pro knoty).

Vedle svícnu byly dvě olivy, jedna po pravé straně (baňaté) mísy, druhá po její levé straně.« Ujal jsem se slova a řekl jsem andělovi, který se mnou mluvil: »Co to znamená, můj pane?« Anděl, který se mnou mluvil, mi odpověděl: »Ty nevíš, co to znamená?« Řekl jsem: »Nevím, můj pane.«

Tu se ujal slova a řekl mi: »To je Hospodinovo slovo k Zorobábelovi: Ani vojskem, ani silou, ale mým duchem – praví Hospodin zástupů. Kdo jsi ty, veliká horo, před Zorobábelem? Rovina se z tebe stane! On vytáhne poslední kámen nahoru a bude volat: Jak je krásný!

Hospodin mě oslovil: Zorobábelovy ruce založily tento dům a jeho ruce ho dokončí; poznáte, že mě k vám poslal Hospodin zástupů. Kdo

pohrdal dnem malých začátků? Zaradují se, až uvidí olovnici v Zoro-bábelově ruce. Těch sedm (lamp) jsou Hospodinovy oči, které prohlížejí celou zemi.«

Ujal jsem se slova a řekl: »Co znamenají ty dvě olivy po pravé a levé straně svícnu?« Podruhé jsem se ujal slova a zeptal se: »Co znamenají dvě olivové ratolesti, které dvěma zlatými trubicemi vylévají zlato?« Řekl mi: »Ty nevíš, co znamenají?« Odpověděl jsem: »Nevím, můj pane.« Odvětil mi: »To jsou dva pomazaní, kteří stojí před Pánem celé země.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 11,4. srv.3

To jsou dvě olivy a dva svícny. * Stojí před Pánem země.

V. Pán pošle své dva svědky, aby prorokovali. * Stojí.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání svatého Maxima Vyznavače, opata, o nejasných místech Písma svatého

Světlo, které osvěcuje každého člověka

Světlo vyzdvižené na svícen je světlo Otcovo, *pravé světlo, které osvěcuje každého člověka, když přichází na svět*, náš Pán Ježíš Kristus. Ten se stal jedním z nás a přijal naše tělo, stal se naším světlem a jako světlo byl zvěstován; to znamená, že ten, který je podle přirozenosti Otcovou Moudrostí a Božím Slovem, je se zbožnou vírou hlásán v Boží církvi, a když je život uspořádán podle zásad ctnosti, je toto Světlo zachovávaním přikázání vysoko vyzdvihováno, až svítí všem národům. Svítí všem, kteří jsou v domě, to jest na tomto světě, jak sám Bůh a Slovo na jednom místě říká: *Nikdo nerozsvěcuje svítlnu, aby ji postavil pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě*. Světlem míní samozřejmě sebe: ten, který byl ze své přirozenosti Bohem, se podle Božího plánu spásy stal také člověkem.

Domnívám se, že právě to rozpoznal i veliký David, když nazývá Hospodina světlem; říká přece: *Svítlnou mým nohám je tvůj zákon a světlem mé stezce*. Ano, takový je můj Spasitel a Bůh, že zaplašuje temnoty nevědomosti a hříchu, a proto ho také Písmo nazývá světlem.

Právě on jediný jako světlo zaplašil mrákoty nevědomosti a zahnal temnoty zloby a hříchu, a tak se stal pro všechny cestou spásy. Ctností a věděním přivádí k Otci ty, kdo se plněním Božích přikázání odhodlávají jít za ním jako za cestou spravedlnosti. Svícnem pak se míní svatá církev: skrze kázání v ní Boží Slovo září a osvěcuje paprsky pravdy všechny, kdo přebývají v tomto světě jakoby v domě, a naplňuje duše všech lidí poznáním Boha.

V žádném případě nechce být Slovo drženo pod zmíněnou nádobou: jeho vůlí je, aby bylo umístěno na samém vrcholu jako největší ozdoba církve. Kdyby totiž bylo Boží Slovo drženo literou Zákona jakoby pod nádobou, všichni lidé by přišli o věčné světlo; i kdyby se snažili vymánit ze smyslového vnímání, které klame a je s to pouze přebírat omyly, a nejvýš postihnout hanbu a záhubu každého lidského těla, duchovního vidění by se jim nedostalo. To až skrze Slovo umístěné na svícnu, aby všechny osvěcovalo, totiž Slovo dané církvi, to jest v její duchovní bohoslužbě.

Vždyť litera bez duchovního porozumění má jenom ten smysl, že nahrazuje své vyslovení: neumožňuje, aby k myslí pronikl skutečný význam napsaného.

Nuže, když pěstěním rozjímání i činnosti zapalujeme svou svítilnu, totiž rozum rozsvěcující světlo poznání, nestavme ji pod nádobu, abychom nebyli odsouzeni, že jsme nepostizitelný význam moudrosti nahradili literou. Postavme naopak své světlo na svícen; tím přirozeně míním svatou církev, jež na výšinách pravého poznání zapaluje pro všechny pochodeň Božího učení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 12,35.36;9,39

Chodte, dokud máte světlo, aby vás nezastihla tma. * Dokud máte světlo, věrte v to světlo, abyste byli syny světla.

V. Já jsem přišel na tento svět, aby ti, kdo nevidí, viděli. * Dokud.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Zachariáše

8,1–17.20–23

Příslib spásy v novém Jeruzalémě

Hospodin zástupů promluvil takto:

»Tak praví Hospodin zástupů:
Velikou horlivostí horlím pro Sión,
horlím pro něj velikým hněvem.

Tak praví Hospodin:

Vrátím se na Sión, budu přebývat uprostřed Jeruzaléma,
Jeruzalém bude nazván věrným
městem a hora Hospodina zástupů horou svatou.

Tak praví Hospodin zástupů:

Znovu budou sedat starci
a stařeny na jeruzalémských náměstích,
pro vysoké stáří každý s holí v ruce.

Náměstí města budou plná chlapců a děvčat,
budou si hrát na jeho náměstích.

Tak praví Hospodin zástupů:

I když se to zdá podivuhodné v očích těch,
kdo v těchto dnech zbyli z tohoto lidu,
musí to být podivuhodné i v mých očích?

– praví Hospodin zástupů.

Tak praví Hospodin zástupů:

Hle, vysvobodím svůj lid
ze země východu i západu slunce,
přivedu je,
budou bydlet uprostřed Jeruzaléma,
budou mým lidem
a já jim budu Bohem
v pravdě a spravedlnosti.

Tak praví Hospodin zástupů: Ať zesílí ruce vám, kteří
v těchto dnech z úst proroků slyšíte slova o dni, kdy byl
položen základ k domu Hospodina zástupů, abyste mohli
vystavět chrám.

Neboť před těmi dny nedostávali mzdu
ani lidé, ani dobytek;
ten, kdo vcházel, i ten, kdo vycházel,
nebyl v bezpečí před nepřítelem;
dopouštěl jsem
vzájemnou nenávisť lidí.

Nyní se však nebudu chovat jako v dřívějších dobách
k těm, kdo zbyli z tohoto lidu

– praví Hospodin zástupů.

(Vzejde) setba pokoje:

vinice vydá svůj plod,
země vydá svou úrodu,
nebesa vydají svou rosou;
to všechno
dávám do vlastnictví
těm, kdo zbyli z tohoto lidu.

Jako jste byli pro pohany kletbou, dome judský a dome izraelský,
tak vás zachráním, abyste byli požehnáním; nebojte se! Ať vaše ruce
zesílí! Neboť tak praví Hospodin zástupů: jako jsem se rozhodl působit
vám zlo, když mě popouzeli k hněvu vaši otcové – praví Hospodin zá-
stupů a neměl jsem slitování, tak jsem se v těchto dnech znovu rozhodl
obdařit dobrem Jeruzalém a judský dům, nebojte se!

Musíte však plnit toto: jeden druhému mluvte pravdu, ve svých bránách konejte soudy, které vedou k pokoji! Nesmýšlejte v srdci špatně o svém bližním, nelibujte si v křivé přísaze, neboť právě to všechno ne-návidím« praví Hospodin.

»Tak praví Hospodin zástupů: Ještě přijdou národy a obyvatelé mnohých měst, přijdou obyvatelé jednoho města k obyvatelům města druhého a řeknou: ‚Pojďme usmířit Hospodina, pojďme hledat Hospodina zástupů! Já půjdu také.‘ Přijdou mnohé národy, mocné kmeny, aby hledaly Hospodina zástupů v Jeruzalémě a usmířily ho.

Tak praví Hospodin zástupů: V těch dnech deset lidí ze všech pohan-ských jazyků uchopí lem šatu jednoho Judovce a řeknou: ‚Chceme jít s vámi, neboť jsme slyšeli, že s vámi je Bůh.‘

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zach 8,7.9; Sk 3,25

Tak praví Hospodin zástupů: Hle, vysvobodím svůj lid ze země východu i západu slunce. * Ať zesílí ruce vám, kteří v těchto dnech z úst proroků slyšíte tato slova.

V. Vy jste synové proroků a máte účast ve smlouvě, kterou Bůh uzavřel s vašimi otci. * Ať zesílí.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Hle, vysvobodím svůj lid

Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec. Nemysli si, že jsi přitahován proti své vůli: ducha přitahuje i láska. Nemusíme se obávat lidí, kteří odvažují každé slovo, ale jsou na hony vzdálení porozumění věci, zejména věci Boží, že by nás snad mohli na toto biblické slovo evangelia nachytat, kdyby nám řekli: »Jak mohu věřit ze svobodného rozhodnutí vůle, jsem-li tažen?« Na to já říkám: »To je málo, věřit jen ze svobodného rozhodnutí vůle. Musí tě strhávat také rozkoš.«

Co je to být přitahován rozkoší? *Raduj se v Hospodinu a dá ti, po čem touží tvé srdce.* Existuje přece určitá rozkoš srdce, kterou pocítujeme z lahodného nebeského chleba. Mohl-li básník říci: »Každý je tažen svou rozkoší«, ne nutností, ale rozkoší, ne povinnostmi, ale potěšením, oč sméleji můžeme říci, že je člověk přitahován ke Kristu, jestliže se kochá pravdou, jestliže se kochá blažeností, jestliže se kochá spravedlností a jestliže se kochá věčným životem? To všechno je přece Kristus!

Mají snad svou rozkoš jen tělesné smysly a duch je o rozkoš ochuzen? Nemá-li duch svou rozkoš, proč je řečeno: *Lidé se utíkají do stínu*

tvých křídel, sytí se hojností tvého domu, napájíš je proudem svého blaha; neboť u tebe je pramen života, v tvé záři vidíme světlo?

Přiveď mi někoho, kdo je zamilovaný, ten bude vědět, co říkám. Přiveď mi někoho, kdo je plný touhy, kdo hladoví, kdo putuje touto pouští a žízni a dychtí po prameni ve věčné vlasti, přiveď mi někoho takového, ten bude vědět, co říkám. Mluvím-li však k člověku chladnému, ten neví, o čem je řeč.

Ukaž ovci zelenou ratolest, a máš ji; ukaž chlapci oříšky, a jde. Přímo pospíchá, kam ho to táhne, táhne ho náklonnost, netáhneš ho žádným tělesným násilím, přitahuje ho láska v srdci. Zamilovaní jsou opravdu přitahováni pozemskými radostmi a rozkošemi, které postupně odhalují. Je tedy pravda, že každý je tažen svou rozkoší. A Kristus zjevený Otcem že by nepřitahoval? Vždyť po čem touží duše silněji než po pravdě? Proč má mít žíznivé hrdlo a přát si tu správnou vnitřní chuť k rozeznávání toho, co je dobré? Přece proto, aby mohla jíst a pít moudrost, spravedlnost, pravdu a věčnost.

Vždyť Ježíš říká: *Blahoslavení, kdo lační a žízni po spravedlnosti – ovšemže tady na zemi – neboť oni budou nasyceni*, rozuměj: tam na věčnosti. Dám mu, co miluje, dám mu, v co doufá; uvidí, v co uvěřil, aniž to ještě viděl; bude jíst, po čem lační, dosyta se napije toho, po čem žízni. Kdy? Při vzkříšení mrtvých, protože *já ho vzkřísím v poslední den*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 6,44.45

Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal. * Každý, kdo slyšel Otce a u něho se učil, přichází ke mně.

V. Stojí psáno v Prorocích: Všichni budou vyučeni od Boha.* Každý.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Malachiáše

1,1-14; 2,13-16

Varování nedbalým a nevěrným kněžím

Prorocký výrok. Hospodinovo slovo k Izraeli ústy Malachiáše. »Miloval jsem vás – praví Hospodin. Ale řekli jste: ‚V čem jsi nás miloval?‘ Nebyl Ezau Jakubův bratr? praví Hospodin – a miloval jsem Jakuba, kdežto Ezaua jsem nenáviděl, jeho hory jsem změnil v pustinu, jeho dědičný podíl (jsem dal) šakalům pouště. Kdyby Edom řekl: ‚Jsme (sice) zničení, ale znovu vystavíme, co je zničené,‘ tak praví Hospodin zástupů: Oni vystavějí, já však zbořím; budou je nazývat ‚území bezbožnosti‘ a ‚lid, na který se Hospodin hněvá navěky‘. Na vlastní oči to uvidíte a řeknete: ‚Hospodin ukazuje, že je mocný (i) za hranicemi Izraele.‘

Syn ctí svého otce a otrok svého pána. Jestliže jsem já otec, kde je úcta ke mně? Jestliže jsem já Pán, kde je bázeň přede mnou? – praví Hospodin vám, kněží, kteří pohrdáte mým jménem a říkáte: ‚V čem jsme pohrdli tvým jménem?‘ Přinášíte na můj oltář poskvrněný chléb! A ptáte se: ‚Čím jsme tě poskvrnili?‘ Tím že říkáte: ‚Hospodinův stůl se může poskvrnit.‘ Když obětujete slepá (zvířata), není to zlé? A když obětujete kulhavá a neduživá (zvířata), není to zlé? Jen je přines svému místodržiteli, bude se mu to líbit, získáš si jeho přízeň? – praví Hospodin zástupů.

Proto nyní usmířte Boží tvář, aby se nad vámi smiloval. Vaší rukou se to stal! Naleznete přízeň? – praví Hospodin zástupů. Kdo z vás zavře bránu, abyste zbytečně nezapalovali můj oltář? Nemám ve vás zalíbení – praví Hospodin zástupů – nepřijmu oběť z vašich rukou. Neboť od východu slunce až na západ je veliké moje jméno mezi pohany a na každém místě se obětuje a přináší mému jménu oběť čistá, vždyť veliké je moje jméno mezi pohany – praví Hospodin zástupů.

Vy však jste ho znesvětili tím, že říkáte: ‚Stůl Páně je znečištěn, i jeho pokrm je k pohrdání.‘ Říkáte: ‚Jaká námaha!‘ a pohrdáte jím – praví Hospodin zástupů. Přinášíte uloupené, kulhavé i neduživé a z nich obětujete. Mám to snad přijímat z vaší ruky se zalíbením? – praví Hospodin. Ať je zlořečen podvodník, který udělá slib, a ačkoli má ve svém stádě samce, obětuje potom Pánu zmrzačené (zvíře). Vždyť jsem (přece) mocný Král – praví Hospodin zástupů – moje jméno je obávané mezi pohany.

A ještě toto děláte: Hospodinův oltář pokrýváte slzami, pláčem a vzdycháním, že (prý) se už neobracím k oběti a nepřijímám dar z vaší ruky s přízní, a ptáte se: ‚Proč?‘

Protože Hospodin je svědkem mezi tebou a manželkou tvého mládí, které ses stal nevěrným, ačkoli byla tvou družkou, s níž jsi uzavřel smlouvu. Nezpůsobil (Bůh), že jste jedno tělo a jeden duch? A nežádá tato jednota potomstvo od Boha? Dejte si tedy pozor na svůj život; nebuď nevěrný manželce svého mládí! Jestliže se někdo rozvede z nenávisti – praví Hospodin, Bůh Izraele – nepravost pokryje jeho šat – praví Hospodin zástupů; dejte si tedy pozor na svůj život a nebuďte nevěrní!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mal 1,10;2,16

Nemám ve vás zalíbení, praví Hospodin zástupů. * Dejte si pozor na svůj život a nebuďte nevěrní!

V. Nepřijmu oběť z vašich rukou. * Dejte.

Ze spisu „O městě Božím“ od svatého Augustina, biskupa*Na každém místě se obětuje a přináší mému jménu obět čistá*

Pravou obětí je každý čin, který konáme, abychom se spojili ve svatém společenství s Bohem, to jest čin směřující k tomu nejvyššímu dobru, jímž můžeme být skutečně blaženi. Takže dokonce ani milosrdenství, kterým pomáháme člověku, není obětí, neděje-li se pro Boha. Neboť přestože obětuje člověk, je obět věcí božskou, takže i stará latina ji nazývala posvátným, božským činem (sacrificium). Proto je obětí i člověk ve jménu Božím zasvěcený a Bohu zaslíbený, pokud odumírá světu, aby žil Bohu. Vždyť i to patří k milosrdenství, které prokazuje každý sám sobě. Proto je psáno: *Milosrdenství měj se svou duší, líb se Bohu.*

Jestliže tedy pravými oběťmi jsou skutky milosrdenství vůči nám samým nebo vůči bližním, pokud se vztahují k Bohu, a jestliže se skutky milosrdenství nekonají pro nic jiného, než abychom byli zbaveni bídy, a tak byli blaženi (a k tomu dochází výhradně tím dobrem, o němž se praví: *Mé štěstí je být nablízku Bohu*), vyplývá z toho, že celá vykoupená obec, to znamená shromáždění a společenství svatých, je obětováno jako univerzální obět Bohu skrze Velekněze, který obětoval také sám sebe v utrpení za nás, abychom byli tělem tak vznešené hlavy. Učinil to v podobě služebníka. Právě tu obětoval a v té byl obětován, protože v ní je prostředníkem, v ní je knězem, v ní je obětí.

Proto nás apoštol napomenul, abychom svá těla přinášeli *v obět živou, svatou a Bohu milou, to ať je naše duchovní bohoslužba*, a abychom se nepřizpůsobovali tomuto světu, ale změnili se a obnovili svoje smýšlení, abychom dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé. My sami jsme tou celou obětí. Říká: *Protože mi byla dána ta milost, říkám každému z vás: Nikdo ať si o sobě nemyslí více, než co se patří myslet, ale myslíte skromně ve shodě s tím, v jaké míře uděлил Bůh každému víru. Jako máme v jednom těle mnoho údů, ale tyto údy nemají všechny stejnou činnost, tak i my, i když je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu, k sobě navzájem jsme však údy. Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána.*

To je tedy obět křesťanů: počtem mnozí, v Kristu jedno tělo. To také slaví církve ve svátosti oltářní, kterou věřící dobře znají. V té se církvi také ukazuje, že v tom, co obětuje, se obětuje ona sama.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mich 6,6.8; Dt 10,14.12

Co mám přinést Hospodinu? Člověče, řeklo se ti, co je dobré, co Hospodin od tebe žádá: * co jiného než jednat spravedlivě, milovat milosr-

denství a pokorně kráčet se svým Bohem.

V. Hospodinu, tvému Bohu, patří nebe i země a vše, co je na ní. Nuže, co žádá od tebe Hospodin, tvůj Bůh? * Co jiného.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Malachiáše

3,1–24

Hospodinův den

Hle, pošlu svého anděla, aby mi připravil cestu. Hned potom přijde do svého chrámu Panovník, jehož hledáte, a anděl smlouvy, po němž toužíte. Hle, přichází – praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu, kdo obstojí, až se objeví?

Vždyť je jako oheň, kterým se taví, jako rostlina valchářů. Usadí se, aby taval a třibil stříbro, očistí syny Leviho a vytríbí je jako zlato a stříbro a potom zase budou obětovat Hospodinu ve spravedlnosti. Zase bude Hospodinu příjemná oběť Judy a Jeruzaléma jako za dávných dnů, jako za minulých let. Přijdu k vám, abych (vykonal) spravedlnost; budu pohotovým svědkem proti kouzelníkům, cizoložníkům, křivopřísežníkům, proti těm, kdo utlačují nádeníka, vdovu a sirotka, porušují právo přistěhovalce a mě se nebojí – praví Hospodin zástupů.

Neboť já jsem Hospodin a nezměnil jsem se, ale vy Jakobovi synové, ještě jste neskončili (s hříchy).

Od dob svých otců
jste se vzdálili od mých platných přikázání
a nezachovávali jste je.

Obrátte se ke mně,
a já se obrátím k vám
praví Hospodin zástupů.

Vy se však ptáte: »V čem se máme obrátit?«

Smí člověk Boha šidit?

Ale vy mě šidíte!

Řekli jste: »V čem jsme tě ošidili?«

V desátcích a prvotínách.

Kletbou jste prokleti,
protože mě šidíte – celý národ!

Přineste všechny desátky do skladiště,

aby byl pokrm v mém domě,

a pak mě zkoušejte v tom,

praví Hospodin zástupů,

zda vám neotevřu průduchy nebes
a nevyšleji na vás plnost požehnání.

Kvůli vám pohrozím škůdcům,

aby vám nekazili plody země,

aby vaše réva nebyla na poli neplodná – praví Hospodin zástupů.

Všichni pohané vás budou velebit, neboť budete vytouženou zemí,
praví Hospodin zástupů.

Drze proti mně mluvíte – praví Hospodin. Ptáte se: »Copak jsme mezi sebou mluvili proti tobě?« Říkáte: »Zbytečné je sloužit Bohu! Jaký užitek máme z toho, že vůči němu zachováváme závazky, že kráčíme před Hospodinem zástupů v kajícím šatě? Nyní musíme za šťastné prohlásit lidi zpupné, vždyť mají úspěch ti, kdo se dopouštějí bezbožnosti, pokoušejí Boha, ale zůstávají bez pohromy!«

Tak mezi sebou rozmlouvali bohabojní, jeden s druhým. Hospodin to pozoroval a slyšel – před ním byla psána pamětní kniha pro ty, kdo se bojí Hospodina a ctí jeho jméno. Stanou se mým majetkem – praví Hospodin zástupů – v den, kdy budu jednat. Smiluji se nad nimi, jako se otec smilovává nad synem, který mu slouží. Opět uzříte rozdíl mezi spravedlivým a bezbožným, mezi tím, kdo Bohu slouží, a kdo mu neslouží.

Neboť hle, přijde den, který plane jako pec, slámou se stanou všichni zpupní, všichni, kdo se dopouštějí bezbožnosti! Den, který přijde, je spálí – praví Hospodin zástupů – že po nich nezůstane kořen ani větve!

Vám, kdo ctíte mé jméno, vzejde slunce spravedlnosti, které má na svých křídlech uzdravení; vyjdete a budete poskakovat jako vykrmená telátka. Rozšlapete bezbožníky, budou jako popel pod chodidly vašich nohou v den, kdy budu jednat – praví Hospodin zástupů.

Pamatujte na zákon mého služebníka Mojžíše, kterému jsem na Chorebu přikázal pro celého Izraele příkazy a ustanovení.

Hle, pošlu vám proroka Eliáše, dříve než přijde veliký a strašný Hospodinův den. Obrátí srdce otců k synům, a srdce synů k otcům, abych nemusel přijít a stihnout zemi kletbou!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mal 3,1; Lk 1,15.17

Hle, pošlu svého anděla, aby mi připravil cestu. * Bude plný Ducha svatého.

V. Půjde v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dětem, neposlušné k smýšlení spravedlivých a připravil Pánu ochotný lid. * Bude.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě*Já jsem alfa i omega, začátek i konec*

Prolínání pozemské a nebeské obce lze postihnout jen vírou, zůstává přímo tajemstvím lidských dějin, neboť ty budou až do plného zjevení slávy Božích synů narušovány hříchem. Když ovšem církev sleduje svůj cíl, to jest spásu, nejenže zprostředkovává člověku Boží život, nýbrž jistým způsobem také vrhá jeho odlesk na celý svět, hlavně tím, že osobnosti člověka vrací důstojnost a umocňuje ji, že upevňuje soudržnost lidské společnosti a dodává každodennímu lidskému usilování hlubší smysl a význam. Takže církev je přesvědčena, že prostřednictvím svých jednotlivých členů i v celé své pospolitosti může přispět k humanizaci lidské rodiny a jejich dějin.

Ať už církev sama světu pomáhá, nebo se jí od světa mnohého dostává, vždycky jí přitom jde o jedinou věc: aby přišlo Boží království a uskutečnila se spása celého lidstva. Všechno dobro, které může Boží lid poskytnout během svého pozemského putování lidské rodině, plyne zajisté z toho, že církev je »všeobecnou svátostí spásy«, která zjevuje tajemství Boží lásky vůči lidem a zároveň je uskutečňuje.

Boží Slovo, skrze něž bylo všechno stvořeno, se samo skutečně stalo tělem, aby tak ve svém plném lidství všechny spasilo a celé veškerenstvo znovu přivedlo k jednotě pod jednou hlavou. Pán je cílem lidských dějin, bodem, do něhož se sbíhají tužby dějin a civilizace, středem lidského pokolení, radostí všech srdcí a naplněním všech jejich tužeb. To jeho vzkřísil Otec z mrtvých, vyvýšil a usadil po své pravici, a jeho ustanovil soudcem živých i mrtvých. Jeho Duchem oživeni a sjednoceni putujeme vstříc dovršení lidských dějin, které je v plné shodě s jeho láskyplným záměrem: *Sjednotit v Kristu vše, co je na nebi i na zemi.*

Sám Pán praví: *Hle, přijdu brzy a moje odplata se mnou, abych odměnil každého podle jeho činů. Já jsem alfa i omega, první i poslední, začátek i konec.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 10,36; 4,12; 10,42

Bůh poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. * On je Pánem nade všemi a v nikom jiném není spásy.

V. To je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými. * On je.

29. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy Ester

1,13.9–13.15–16.19; 2,5–10.16–17

Odmítnutí královny Vašti a vyvolení Estery

Achašveroš, který kraloval nad sto dvaceti sedmi krajinami od Indie až po Etiopii, seděl na svém královském trůnu na hradě v Šúšanu. V třetím roce svého kralování uspořádal velkou hostinu pro všechny své velmože a služebníky. Byli před ním shromážděni vojenští činitele perští a médští, šlechta a správcové krajin.

Také královna Vašti pořádala hostinu pro ženy v královském domě krále Achašveróše.

Sedmého dne, když se král rozjařil vínem, nařídil Mehúmanovi, Bize-tovi, Charbónovi, Bigtovi, Abagtovi, Zetarovi a Karkasovi, sedmi dvořanům, kteří ho obsluhovali, aby před něho přivedli královnu Vašti s královskou korunou. Chtěl národům a velmožům ukázat její krásu; byla totiž půvabného vzhledu.

Ale ona se zdráhala, a přestože jí král poslal po dvořanech příkaz, odmítla přijít. Král se velmi rozhněval a v návalu zlosti se obrátil na mudrce znalé časů, neboť všechno konával po poradě s těmi, kteří znali zákony a právo předků. Otázal se: »Co se má podle zákona stát s královnou Vašti za to, že neučinila, co jí po dvořanech vzkázal král Achašveroš ?«

Tu řekl Memikan před králem a velmoži: »Královna Vašti se provinila nejen proti králi, ale i proti všem velmožům a proti všem národům, které žijí ve všech krajinách krále Achašveróše. Uzná-li to král za vhodné, ať vydá královské nařízení, které se zapíše mezi zákony perské a médské a bude neodvolatelné: ‚Vašti už nesmí předstoupit před krále Achašveróše a její královskou hodnost ať dostane jiná, lepší než je ona.‘«

Na hradě Šúšanu byl jeden žid jménem Mardocheus, syn Jaira, syna Simeje, syna Kišova, Benjamínovec. Byl přestěhován z Jeruzaléma s přesidlenci, kteří byli přestěhováni spolu s judským králem Jechonjáhem, kterého přestěhoval babylónský král Nabuchodonozor. Vychovala Hadasu neboli Esteru, dceru svého strýce, protože ztratila oba rodiče. Byla to dívka krásné postavy a půvabného vzhledu. Po smrti jejího otce a její matky ji Mardocheus přijal za vlastní dceru.

Když se rozhlásil králův výnos, a podle jeho ustanovení bylo mnoho dívek shromážděno na hradě v Šúšanu pod dohled Hegajův, také Ester

byla dána do královského domu pod dohled Hegaje, strážce žen. Dívka se mu zalíbila a získala jeho přízeň. Hned jí poskytl náležitou péči a přiděly jídla. Přidělil jí též sedm nejvybranějších dívek z královského domu a umístil ji i její dívky do nejlepší části domu pro ženy. Ester neřekla, z jakého národa a rodu pochází, protože jí Mardocheus přikázal, aby o této věci pomlčela.

Tak byla Ester vzata ke králi Achašveróšovi do jeho královského domu desátého měsíce, to je měsíce tebetu, v sedmém roce jeho králování. Král si Esteru zamiloval nade všechny ženy; získala více jeho přízně a náklonnosti než všechny ostatní dívky. Na hlavu jí vložil královskou korunu a ustanovil ji královnou místo Vašti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ži 113 (112), 5 8; Lk 1,51-52

Kdo je jako Hospodin, náš Bůh, který trůní na výsosti a shlíží dolů na nebe i na zem? * Slabého zdvihá z prachu, ze smetiště povyšuje chudého, aby ho posadil vedle knížat.

V. Rozptylil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně, mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil. * Slabého.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Augustina, biskupa, Probě

Rozněcujme v modlitbách svou touhu

Nač se rozptylujeme vším možným a klademe si otázku, oč se modlit? Proč se bojíme, že bychom se třeba mohli modlit nepatřičně, a neřekneme raději slova žalmu: *Jedno od Hospodina žádám a po tom toužím: abych směl přebývat v Hospodinově domě po všechny dny svého života, abych požíval Hospodinovy něhy a patřil na jeho chrám.* Tam se přece všechny dny naplňují bez přicházení a pomíjení, začátek jednoho není koncem druhého; všechny jsou zároveň a bez konce, neboť ani život, jemuž ty dny patří, nemá konec.

Abychom dosáhli tohoto blaženého života, sám pravý Život nás naučil se modlit: ne mnohomluvně, jako kdybychom měli být vyslyšeni tím spíš, čím budeme upovídánější – vždyť se modlíme k tomu, který, jak říká Pán, ví, co potřebujeme, dříve než ho o to požádáme.

Můžeme se ptát, proč nás učí modlit, když zná naše potřeby dříve, než ho o něco poprosíme. Tato otázka by nás mohla dráždit, kdybychom se nedovtípili, že náš Pán a Bůh tím nechce poznávat naši vůli, tu přece nemůže neznat, ale že se v modlitbách rozněcuje naše touha, již můžeme obsáhnout to, co se nám Bůh chystá dát. Neboť je to něco

ohromného, my však jsme malí a pro přijetí tohoto daru je v nás těsno. Proto se nám říká: *Otevřte dokořán srdce, nespřáhejte se s nevěřícími.*

Tímto ohromným darem je něco, co *oko nevidělo*, neboť to není barva, ani *ucho neslyšelo*, neboť to není zvuk, ani *nevstoupilo do lidského srdce*, neboť srdce člověka má naopak vystoupit k němu; a my jsme s to jej obsáhnout tím víc, čím víc a čím věrněji v něj věříme, čím pevněji v něj doufáme a čím horoucněji po něm toužíme.

Právě v této víře, naději a lásce se tedy nepřetržitě modlíme svou ustavičnou touhou. Avšak v určitých hodinách a dobách prosíme Boha také slovy, abychom se těmito znamenímí věcí sami povzbuzovali, abychom si sami uvědomovali, nakolik jsme v této touze pokročili a abychom se sami ještě více pobízeli k jejímu rozněcování. Neboť čím vřelejší je láska, tím velkolepější je to, co působí. Říká-li tedy apoštol: *Bez přestání se modlete*, neznamená to nic jiného než: bez ustání mějte touhu po blaženém životě, což není žádný jiný život než život věčný, a žádejte si ho od toho, který jediný ho může dát.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jer 29,13.12.11

Budete mě hledat, praví Hospodin, a naleznete mě, budete-li mě hledat celým svým srdcem. * Budete se ke mně modlit, a já vás vyslyším.

V. Dám vám budoucnost plnou naděje. * Budete se.

EVANGELIUM VIZ STR. 518

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Ester

3,1-15

Židé se octli v nebezpečí

Král Achašveroš povýšil Amanu, syna Amedatova, Agagovce, a postavil jeho křeslo nad křesla všech velmožů, které měl při sobě. Všichni královi služebníci, kteří zasedali v královské bráně, klekali a klaněli se před Amanem, neboť tak přikázal král. Ale Mardocheus neklekal ani se neklaněl. Královští služebníci, kteří zasedali v královské bráně, se Mardochea tázali: »Proč nezachovááš králův příkaz?« Říkali mu to den co den, ale on je nechtěl poslechnout. Oznámili to tedy Amanovi, aby viděli, zda bude trvat na svém. Řekl jim totiž, že je žid.

Když si Aman zjistil, že Mardocheus před ním nekleká a že se neklaní, velmi se rozzlobil. Bylo mu však příliš málo vztáhnout ruku na Mardochea samotného; oznámili mu totiž, že pochází z židovského národa.

A proto Aman usiloval vyhladit všechny židovský lid žijící v Achašveróšově království.

V prvním měsíci, to je v měsíci nisanu, v dvanáctém roce vlády krále Achašveróše, byl vržen do osudí před Amanem los, to je (hebrejsky) pur, kterého dne a kterého měsíce má být židovský národ vyhlazen. A vyšel třináctý den dvanáctého měsíce, zvaného adar. A Aman řekl králi Achašveróšovi: »Je tu jakýsi lid, roztroušený po všech provinciích tvého království, lišící se od ostatních národů. Řídí se jinými zákony, které ostatní neznají, a na královská nařízení nedbá. Není v zájmu krále, aby se jim to trpělo. Uzná-li král za vhodné, nechť dá písemný příkaz, aby byli zahubeni; a já dám odvážit do rukou správců tvého pokladu deset tisíc talentů stříbra.« Král sňal z ruky svůj pečetní prsten a dal jej Agagovci Amanovi, synu Amedatovu, nepříteli židů. Potom řekl král Amanovi: »Stříbro, které nabízíš, se ti ponechává a s lidem si dělej, co chceš.«

Třináctého dne prvního měsíce byli povoláni královští písaři a podle Amanova příkazu byl vydán přípis královským satrapům a místodržitelům v jednotlivých provinciích a velmožům z jednotlivých národů, napsaný pro každou krajinu jejím písmem a pro každý národ jeho jazykem. Psalo se jménem krále Achašveróše a pečtilo se královým prstenem. Dopisy byly poslány po rychlých poslech do všech provincií království. Měli být vyhlazeni, povražděni a zahubeni všichni židé, od chlapců až po starce, děti i ženy, v jediném dni, a to třináctého dne dvanáctého měsíce – to je měsíce adaru, a jejich majetek měl být vydán v plen.

Text přípisu měl být vyhlášen ve všech provinciích jako zákon, aby to všechny národy věděly a připravily se na stanovený den. Rychlí poslové, kteří byli vysláni, spěšně vykonali králův příkaz. A hned byl ten výnos vyvěšen na hradě v Šúšanu. Král a Aman začali hodovat, a v městě Šúšanu nastalo zděšení.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Est 4,17c; Žl 44(43), 27; Est 4,171

Pane, všemohoucí králi, v tvé moci je všechno a není nikoho, kdo by mohl odporovat tvé vůli. * Povstaň nám na pomoc a vysvobod' nás pro svou lásku!

V. Vyslyš mou modlitbu a obrať náš smutek v radost. * Povstaň.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Augustina, biskupa, Probě

V určitých hodinách obračejme svou mysl k modlitbě

Máme ustavičně toužit po blaženém životě od Pána Boha a ustavičně se modlit. Přesto však v určitých hodinách přestáváme myslet na ostatní starosti a činnosti, které pomáhají tu touhu rozněcovat, a plně se věnujeme modlitbě; slovy modlitby si připomínáme, jak máme usilovat o to, po čem toužíme: aby touha, která se v nás rozhořela, zase neochladla nebo úplně neuhaslá, kdybychom ji častěji nerozdmýchávali.

Riká-li proto apoštol: *Předkládejte Bohu své prosby*, nelze to chápat tak, že by se Bůh s nimi teprve seznamoval – zná je přece dobře, dřív než jsou vyřčeny – to nám se stávají u Boha známými, když je totiž trpělivě předkládáme Bohu, místo abychom o nich dlouze vykládali lidem.

Přítom ovšem není špatné ani neužitečné modlit se dlouho, má-li člověk čas, to jest, když mu v tom nebrání jiné oprávněné a nutné povinnosti – třebaže i při nich se máme ustavičně modlit, jak jsem již řekl, onou vřelou touhou. Ale ani delší modlení neznamená ještě modlit se mnohomluvně, ačkoli si to někteří lidé myslí. Něco jiného je totiž mnoho slov, a něco jiného dlouhotrvající náklonnost mysli. Dokonce o samém Pánu je psáno, že strávil celou noc na modlitbách a že se často dlouho modlil. Což nám tak nedával příklad v čase náležitý prosebník a zároveň s Otcem vyslyšitel věčný?

Bratři v Egyptě se prý modlí často, avšak jejich modlitby jsou kratičké, jakoby spěšně vystřelované, aby bdělá a zbystřená pozornost, která je při modlitbě ze všeho nejpotřebnější, protahováním neochabla a neotupěla. Tím nám opět jasně ukazují, že tuto pozornost nemáme ani přepínat, pokud už to nemůžeme vydržet, ani ji narušovat, pokud bychom ještě vydržet mohli.

Modlitba se tedy má varovat mnoha slov, ne však mnoha proseb, pokud trvá soustředěná pozornost. Mnoho mluvit totiž znamená usilovat v modlitbě o potřebnou věc zbytečnými slovy. Avšak mnoho prosit znamená získávat si toho, koho prosíme, vytrvalým, zbožným a planoucím srdcem. Děje se to tedy spíše povzdechem než slovy, spíše pláčem než oslovením. Vždyť naše *slzy* shromažďuje *před svou tvář*, a naše *vzdychání není skryté* před tím, jenž všechno stvořil skrze své Slovo a lidská slova nepotřebuje.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 88 (87), 23; Iz 26,8b

Hospodine, můj Bože, volám ve dne, hořekuji před tebou v noci. * Kěž pronikne k tobě má modlitba.

V. Tvé jméno a vzpomínka na tebe jsou touhou mé duše. * Kěž pronikne.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Ester

4, 18.8a.9-17

A man připravil vyhlazení židů

Když se Mardocheus dozvěděl o všem, co se stalo, roztrhl svůj šat, oblékl si žíněné roucho a posypal hlavu popelem. Vyšel doprostřed města a převelice hořekoval. Tak došel až před královskou bránu; do královské brány totiž nebylo dovoleno vejít v žíněném rouchu. A všude, v každé provincii, kamkoli se dostal králův výnos a rozkaz, nastal u židů veliký smutek, půst, pláč a nářek; žíněné roucho a popel se pro mnohé staly lůžkem.

Tu přišly Esteriny dívky a dvořané a oznámili jí to. Když to uslyšela, sevřela ji nesmírná úzkost. Poslala Mardocheovi šaty, aby odložil žíněné roucho, a oblékl si je; ale on je nepřijal. Ester tedy zavolala Atacha, jednoho z dvořanů, kterého král ustanovil k její službě, a přikázala mu, aby šel k Mardocheovi a zjistil, proč to dělá. Atach vyšel k Mardocheovi na městské prostranství před královskou branou. Mardocheus mu oznámil všechno, co ho potkalo a jak velké množství střibra slíbil Aman dát do královské pokladny za vyhlazení židů. Dal mu také opis výnosu o jejich vyhlazení, který byl vyvěšen v Šúšanu. Měl ho ukázat královně a vybídnout ji, aby šla ke králi uprosit ho a přimluvit se za svůj lid. Vzkázal po něm: »Vzpomeň si na dny své bídy, kdy jsem tě živil vlastní rukou! Aman, druhý po králi, promluvil proti nám, aby nás vydal na smrt, ale ty volej k Hospodinu, přimluv se za nás u krále a vysvoboď nás ze smrti!«

Atach se vrátil a oznámil Esterě Mardocheův vzkaz. A ona mu přikázala, aby Mardocheovi vyřídil její odpověď: »Všichni královi služebníci a všechny provincie, které jsou pod jeho pravomocí, vědí, že pro každého muže i ženu, kteří by bez pozvání vešli do vnitřního nádvoří ke králi, platí jediný zákon: má být ihned usmrčen, ledaže by k němu král vztáhl zlaté žezlo; pak může zůstat naživu. Ale já jsem už třicet dní nebyla zavolána ke králi.« Když to Mardocheus uslyšel, znovu vzkázal Esterě: »Nedomnívej se, že kvůli tomu, že jsi v domě králově, ty jediná vyvázneš životem, na rozdíl od všech židů. Neboť budeš-li v tuto chvíli mlčet, vysvobození a záchrana přijde židům odjinud, ale ty a dům tvého otce zahynete. A kdo ví, zda jsi nedosáhla královské hodnosti právě pro chvíli, jako je tato.«

Ester tedy vzkázala Mardocheovi: »Jdi, shromáždi všechny židy, kteří jsou v Šúšanu, a postěte se za mne. Nejezte a nepijte po tři dny a tři noci. Také já a mé dívky se budeme takto postit. A potom půjdu ke krá-

li, i když budu jednat proti zákonu. Mám-li zahynout, zahynu.« Mardocheus odešel a učinil všechno, co mu Ester přikázala.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Est 4,17bb; Tob 13,2; Jdt 6,19

Pomoz mi, Pane, můj Bože, vždyť nemám nikoho než tebe. * Ty trestáš a smilováváš se, svrhuješ do podsvětí a vyvádíš ze záhuby.

V. Pohled' na jejich zpupnost a smiluj se nad námi v našem ponížení. * Ty trestáš.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Augustina, biskupa, Probě

O modlitbě Páně

Potřebujeme slova, abychom si sami připomněli a ujasnili, oč vlastně prosíme; ne že bychom si mysleli, že je třeba Pána poučovat nebo přemlouvat.

Když tedy říkáme: *Posvěť se jméno tvé*, připomínáme si, že máme toužit, aby jeho jméno, které je vždy svaté, bylo jako svaté chováno také u lidí, to jest, aby jím lidé nepohrdali. Takže to není něco k prospěchu Božímu, ale lidskému.

A tím, že říkáme: *Přijď království tvé* – to přece rozhodně přijde, ať chceme či nechceme – probouzíme v sobě touhu, aby toto království přišlo k nám a abychom v něm směli kralovat.

Když říkáme: *Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi*, vyprošujeme si od Boha poslušnost: aby se v nás děla jeho vůle tak, jak ji činí jeho andělé na nebesích.

Když říkáme: *Chléb náš vezdejší dej nám dnes*, pak toto *dnes* znamená v tomto čase. Prosíme tím jednak o základní živobytí, které zahrnujeme pod jméno chleba, jenž tvoří jeho nejdůležitější část, jednak o svátost věřících, která je v tomto čase rovněž nutná, ne ovšem k dosažení pozemského štěstí, ale blaženosti věčné.

Když říkáme: *Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům*, připomínáme si nejen, oč máme prosit, ale také, co máme dělat, abychom mohli být vyslyšeni.

Když říkáme: *Neuveď nás v pokušení*, připomínáme si, že musíme prosit, aby nás neopustila Boží pomoc a my se nedali oklamat nějakým pokušením a nepřivolili mu anebo mu ze slabosti nepodlehli.

Když říkáme: *Zbav nás od zlého*, připomínáme si, že ještě nejsme v onom dobru, kde nebudeme trpět žádným zlem. Tato poslední prosba modlitby Páně je vlastně tak široká, že ať se křesťan octne v jakémkoli soužení, může do ní vložit všechny svůj nářek a vylít všechny své

slzy. Touto prosbou může svou modlitbu začínat, v ní může setrvávat a jí opět skončit.

Právě těmito slovy bylo tedy žádoucí svěřit naší paměti veškeré záležitosti. Neboť ať pronášíme jakákoli jiná slova probouzející a rozjasňující vnitřní vroucnost anebo podporující její růst – neříkáme nic, co by nebylo obsaženo v modlitbě Páně, pokud se ovšem modlíme správně a náležitě. Když ale někdo říká něco, co nelze s touto modlitbou z evangelia sloučit, pak i když se snad nemodlí nepřipustně, přece se modlí, jak ho vede tělo. Proč však bychom vlastně nemohli říci, že je to nepřipustné? Vždyť přece ti, kdo se znovu zrodili z Ducha, se mají modlit, jak je vede Duch.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Mak 1,5.3

Ať Bůh vyslyší vaše modlitby a odpustí vaše viny. * Ať vás neopouští v dobách tísně.

V. Ať vás všechny naplní svou milostí, abyste ho ctili a ochotně konali jeho vůli. * Ať vás.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Ester

4,17m–17kk

Modlitba královny Estery

Celý Izrael ze všech sil volal k Hospodinu, protože jim nastávala jistá smrt.

Královna Ester se utekla k Pánu, neboť se bála smrtelného nebezpečí, které hrozilo. Odložila slavnostní roucho a oblékla šat sklíčenosti a žalů, místo vzácných voňavek si nasypala na hlavu popel a své tělo velmi zkrušila postem. Se svými služebnicemi ležela od rána do večera na zemi, a tak se modlila:

»Bože Abrahámův, Bože Izákův a Bože Jakubův,
jsi požehnaný!

Pomoz mně opuštěné,
nemám mimo tebe jiného pomocníka, Pane,
neboť mi hrozí nebezpečí.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že jsi zachránil Noema ve vodách potopy.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že jsi Abrahámovi a jeho třem stům osmnácti mužům
dal zvítězit nad devíti králi.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že jsi vysvobodil Jonáše z útrob velké ryby.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že jsi vysvobodil Ananiáše, Azariáše a Misaela
z ohnivě pece.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že jsi zachránil Daniela ze lví jámy.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že ses slitoval nad králem Ezechiášem,
když měl zemřít a prosil o život,
a přidal jsi mu patnáct let života.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že jsi vyslyšel toužebnou modlitbu Anny,
když prosila o narození syna.

Z knih svých předků jsem slyšela číst, Pane,
že až do konce vysvobozuješ
všechny, kdo se ti líbí.

Pomoz nyní mně opuštěné,
nemám nikoho jen tebe,
Pane, můj Bože!

Ty víš, že si tvá služebnice oškliví lože neobřezaných.

Bože, ty víš,
že jsem nejedla z prokletého stolu
ani nepila víno z jejich obětí.

Ty víš,
že ode dne, kdy jsem byla přenesena sem,
neradovala jsem se, Pane,
z ničeho než z tebe.

Bože, ty víš,
že od chvíle, kdy je na mé hlavě tento úbor,
štítím se ho jako hadru při měsíčním krvácení
a nenosím ho v den, kdy nemusím.

Pomoz nyní mně osiřelé
a vlož do mých úst vhodnou řeč před tváří lva (krále)
a učiň, abych se mu zalíbila!

Proměň jeho srdce, aby nenávidělo našeho nepřítele,
ať zahyne i s těmi, kteří stejně smýšlejí!

Nás však vysvoboď z rukou našich nepřátel,
proměň náš zármutek v radost
a naše bolesti v záchranu!

Ty pak, kdo se pozvedají nad tvůj vyvolený lid, Bože,

potrestej pro výstrahu!
Ukaž se, Pane, projev se, Pane!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Est 4,17c.gg..b

Pane, všemohoucí králi, v tvých rukou je všechno, vlož do mých úst správná a vhodná slova. * Nedej umlknout ústům těch, kdo tě opěvují!

V. Vyslyš mou prosbu a buď milostiv svému dědičnému údělu. * Nedej.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Augustína, biskupa, Probě

Nenajdeš nic, co by nebylo obsaženo v modlitbě Páně

Někdo kupříkladu říká: *Proslav se ve všech národech, jako ses proslavil mezi námi. Nebo: Tvoji proroci ať se ukáží jako spolehliví. Co jiného tím říká než: Posvěť se jméno tvé?*

Někdo říká: *Mocný Bože, proměň nás, ukaž svou tvář a budeme spaseni. Co jiného tím říká než: Přijď království tvé?*

Někdo říká: *Řid' mé cesty podle svého slova a ať mi nevládne žádná nepravost. Co jiného tím říká než: Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi?*

Někdo říká: *Ani bídu, ani bohatství mi nedávej. Co jiného tím říká než: Chléb náš vezdejší dej nám dnes?*

Někdo říká: *Pamatuj, Hospodine, na Davida a všechnu jeho laskavost. Nebo: Hospodine, jestliže jsem spáchal tyto věci: jestliže lpi na mých rukou nepravost, jestliže jsem vrátil zlo těm, kteří mi oplácejí zlem. Co jiného tím říká než: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům?*

Někdo říká: *Vyrvi mě z rukou mých nepřátel, Bože, osvobod' mě od těch, kteří se nade mě vypínají. Co jiného tím říká než: Zbav nás od zlého?*

I když probereš všechna slova svatých proseb, myslím, že nenajdeš nic, co by nebylo obsaženo a zahrnuto v modlitbě Páně. Je tedy možné se modlit novými a novými slovy, a přesto říkáme stále totéž, nelze si vymyslet něco jiného.

Těmito slovy se máme bez jakýchkoli pochyb modlit za sebe, za své blízké, ale i za cizí, ba i za nepřátele, i když na jednoho myslí naše srdce v modlitbě tak, na druhého jinak, podle toho, jak blízký či vzdálený vztah k němu máme, podle stupně vřelosti našeho citu.

Myslím tedy, že víš, nejen jak se máš modlit, ale také oč máš prosit. Nepoučuji tě však o tom já, nýbrž ten, který to ve své dobrotě naučil nás všechny.

Máme hledat blažený život, o něj máme Boha prosit. Co znamená být blažený? Mnoho lidí už o tom dlouze hovořilo. Ale proč bychom hledali mnoho odpovědí u mnoha lidí? Boží Písmo to říká stručně a pravdivě: *Šťastný národ, jehož Bohem je Hospodin*. Abychom náleželi k tomuto lidu a mohli dospět k tomu, že budeme patřit na Boha a žít s ním bez konce, máme příkázání, jehož cílem je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z opravdové víry.

V téže trojici stojí místo dobrého svědomí také naděje. Potom jsou to tedy víra, naděje a láska, které vedou k Bohu toho, kdo se modlí, to znamená toho, kdo věří, doufá a touží, a také uvažuje, oč vlastně v modlitbě Páně prosí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 102(101),2.srv. 18; 130 (129), 2

Hospodine, slyš modlitbu mou a volání mé ať pronikne k tobě! * Ty se skláníš k modlitbě opuštěných a nepohrdáš jejich prosbou.

V. Tvůj sluch ať je nakloněn k mé snažné prosbě. * Ty se skláníš.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Ester

5,1-5;7,1-10

Král spolu s Amanem na hostině u Estery; Amanův konec

Třetího dne si Ester oblékla královské roucho a postavila se na vnitřní nádvoří královského domu proti královiu příbytku. Král seděl na svém trůnu v zasedací síni proti vchodu do domu. Jakmile spatřil královnu Esteru stojící na nádvoří, zalíbila se jeho očím a vztáhl k ní zlaté žezlo, které držel v ruce. Ester se přiblížila a dotkla se konce žezla.

Tu jí král řekl: »Co si přeješ, královno Ester? Jaké je tvé přání? I kdyby sis přála polovinu království, bude ti dána.« Ester odpověděla: »Uzná-li král za vhodné, nechť král s Amanem přijde dnes na hostinu, kterou jsem pro něho připravila.« Král hned řekl: »Rychle jděte pro Amanu, ať se splní Esterino přání!«

A tak král s Amanem přišli, aby hodovali s královnou. Také druhého dne se král, když se rozjařil vínem, zeptal: »Jaké je tvé přání, Ester? Bude ti splněno. Co si přeješ? I kdyby sis přála polovinu mého království, dostaneš ji.« Ona mu odpověděla: »Jestliže jsem získala tvou přízeň, králi, a uznáš-li to za vhodné, daruj mi můj život, o to tě žádám,

a daruj mi můj lid, o to tě prosím. Vždyť já i můj lid jsme byli zaprodáni: máme být vyhlazeni, povražděni a zahubeni. Kéž jsme raději prodáni za otroky a otrokyně, to bych mlčela, protože tato nepřijemnost by nestála za to, aby se jí král obtěžoval.«

Král Achašveroš řekl: »Kdo a kde je ten, který se odvážil udělat něco takového?« Ester odpověděla: »Naším protivníkem a nepřitelem je tenhle zvrhlík Aman.« A ten, když to uslyšel, ztrnul hrůzou, tváří v tvář králi a královně.

Král se rozhněval, vstal od hostiny a odešel do zahrady u paláce. Také Aman vstal, aby si od královny Estery vyprosil život, neboť viděl, že král už rozhodl o jeho záhubě. Když se král vrátil ze zahrady do hodovní síně, shledal, že se Aman vrhl na pohovku, na níž byla Ester. Tu se král rozkřikl: »Chceš dokonce znásilnit královnu v mé přítomnosti a v mém domě!« Ještě ani nedozněla ta slova z králových úst, a už zakryli Amanovi tvář. A Charbóna, jeden z dvořanů, kteří u krále konali službu, řekl: »Hle, před Amanovým domem už stojí šibenice, vysoká padesát loktů. Připravil ji pro Mardochea, který tím, co řekl, prokázal králi dobrou službu.« Král na to řekl: »Pověste ho tam!« Pověsili tedy Amana na šibenici, kterou připravil pro Mardochea; a králův hněv se utišil.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Est 10,9; Iz 48,20

Izrael volal k Bohu, a Bůh zachránil svůj lid.* Vysvobodil jej ze všeho zlého a učinil veliká znamení mezi národy.

V. Jásavým hlasem zvěstujte: Hospodin vykoupil svého služebníka Jakuba. * Vysvobodil.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Augustina, biskupa, Probě

Nevíme, oč se máme vlastně modlit

Snad se ještě zeptáš, proč apoštol řekl: *Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit.* Těžko si totiž lze myslet, že by on sám anebo ti, k nimž se obracel, neznali modlitbu Páně.

Apoštol ukazuje, že ani on sám není uchráněn této nevědomosti. Nebo snad věděl, oč má prosit, když mu byl dán osten těla, posel satanův, který ho měl srážet, aby se nepovyšoval pro množství zjevení? Třikrát proto prosil Pána, aby mu ho odňal, neboť opravdu nevěděl, jak se má modlit. Potom uslyšel Boží odpověď, proč se nestalo, oč tak veliký muž prosil, a proč by také nebylo dobře, kdyby se tak stalo: *Stačí ti moje milost, protože síla se tím zřejměji projeví ve slabosti.*

V takových nesnázích, které mohou prospět i uškodit, často nevíme, zač se máme pořádně modlit. A přesto podle obecné lidské touhy prosíme, abychom z toho byli vysvobozeni, neboť jde o něco tvrdého a trudného, a naše slabost to nemůže snést. Musíme však natolik důvěřovat našemu Pánu Bohu, že když nás trápení nezboví, neměli bychom si myslet, že tedy o nás nedbá, ale spíš bychom měli trpělivě snášet to zlé a doufat, že se obrátí v ještě větší dobro. Tak se totiž *síla tím zřejměji projeví ve slabosti*. To je psáno proto, aby si snad někdo o sobě příliš nemyslel, až budou vyslyšeny nějaké jeho netrpělivé prosby, ačkoliv by bylo pro něj prospěšnější, kdyby si nic nevymodlil; anebo je to psáno proto, aby se někdo nenechal zdrtit, když vyslyšen nebyl, a aby neztrácel naději v Boží smilování vůči sobě; vždyť možná prosí o něco, co by mu přineslo ještě krutější soužení, nebo by ho snad zdar zkazil a přivedl do záhuby. V takových případech opravdu nevíme, zač se máme modlit.

Dojde-li tedy k něčemu jinému, než oč prosíme, měli bychom to trpělivě snést a za všechno děkovat, a neměli bychom ani v nejmenším pochybovat, že je určitě lépe, když se děje to, co chce Bůh, než co si přejeme my. Takový příklad nám ostatně dal také sám náš Prostředník. Když řekl: *Otče, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich*, projevil lidskou vůli, kterou přijal, když se stal člověkem; ale vzápětí ji v sobě proměnil a dodal: *avšak ne jak já chci, ale jak chceš ty, Otče*. Po zásluze se proto *poslušností jednoho stali mnozí spravedlivými*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 7,7.8; Žl 145 (144), 18

Proste, a dostanete. * Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře.

V. Blízko je Hospodin všem, kdo ho vzývají upřímně. * Neboť.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Barucha

1,14–2,5;3,1–8

Prosba kajícího lidu

Čtete tuto knihu, kterou vám posíláme, a seznamujte se s ní v chrámu Páně v den svátku a ve dnech shromáždění a vyznejte:

»Pán, náš Bůh, je spravedlivý, my se však dnes musíme rdít hanbou, my Judovci i obyvatelé Jeruzaléma, naši králové, naše knížata, naši kněží, naši proroci i naši otcové. Zhřešili jsme proti Pánu, neposlou-

chali jsme ho, neslyšeli jsme rozkaz Pána, našeho Boha, a nežili jsme podle příkazů, které nám dal.

Ode dne, kdy Pán vyvedl naše otce z egyptské země, až do dneška neposlouchali jsme Pána, našeho Boha, z lehkomyšlnosti jsme nedbali jeho hlasu. I ulpělo na nás zlo a prokletí, kterým hrozil Pán ústy svého služebníka Mojžíše, když vyvedl naše otce z egyptské země, aby nám dal zemi oplývající mlékem a medem. A tak je tomu dnes. Neposlechli jsme hlas Pána, našeho Boha, i když nás napomínali proroci, které k nám posílal, ale odešli jsme za zálibami svého zlého srdce, sloužili cizím bohům a dělali to, co bylo zlé v očích Pána, našeho Boha.

Proto Pán splnil své slovo, jímž hrozil nám i našim soudcům, kteří soudili Izraele, našim králům a našim knížatům, všemu Izraelovi a Judovi: že přivede na nás veliké pohromy, jimž (podobně) se nestaly pod nebem, jak se stalo (nyní) v Jeruzalémě podle toho, co je psáno v Mojžíšově zákoně, že kdekdo bude jíst maso svého syna a maso své dceř. A vydal je do moci všem královstvím, která jsou okolo nás, k hanbě a prokletí mezi všemi okolními národy, mezi něž je Pán rozptýlil. A tak se stali otroky, a nikoli pány, neboť jsme zhřešili proti Pánu, svému Bohu, protože jsme neposlouchali jeho hlas.

Všemohoucí Pane, Bože Izraele! Stísněná duše, soužený duch volá k tobě: Slyš, Pane, a smiluj se, neboť jsme zhřešili proti tobě! Ano, ty trůníš navěky, a my bychom měli navěky zahynout? Všemohoucí Pane, Bože Izraele, slyš nyní modlitbu mrtvých Izraelitů a synů těch, kteří zhřešili proti tobě a neposlechli hlas Pána, svého Boha – proto je nám neštěstí ustavičně v patách.

Nevzpomínej na nepravosti našich otců, ale nyní vzpomeň na svou moc a na své jméno, neboť ty jsi Pán, náš Bůh, budeme tě chválit, Pane! Ano, proto jsi pohnul naše srdce, abychom se tě báli, abychom vzývali tvé jméno; budeme tě chválit ve svém vyhnanství, neboť jsme ze svého srdce odstranili všechnu nepravost svých otců, kteří hřešili proti tobě. Pohleď však, dnes jsme ještě ve svém vyhnanství, do něhož jsi nás rozptýlil k hanbě a kletbě a k trestu za všechny nepravosti našich otců, kteří odpadli od Pána, našeho Boha.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Ef 2,4.5; Bar 2,12

Bože nekonečně milosrdný, ty jsi nás miloval svou velikou láskou.* Když jsme byli mrtví pro své hříchy, přivedls nás k životu zároveň s Kristem. **V.** My jsme hřešili, bezbožně jsme jednali, páchali jsme nepravost, Pane, náš Bože, proti všem tvým zákonům. * Když jsme.

Z listu svatého Augustina, biskupa, Probě*Duch se za nás přimlouvá*

Kdo prosí Pána jen o jedinou věc a o to jediné žádá, prosí s jistotou a bezpečně a nemusí se bát, že by mu mohlo být ke škodě, kdyby to dostal; naopak bez toho jediného mu nic jiného, třeba náležitě vyprošeného, neprospěje. To jediné pak nemůže být nic jiného než jediný pravý a jediný blažený život: abychom navěky viděli u Pána radost, v nesmrtelnosti a neporušitelnosti těla i ducha. Kvůli této jediné věci hledíme nabýt všeho ostatního a nikoli nepatříčně o ně prosíme. Kdo získá tento blažený život, bude mít všechno, co si přeje, a přitom nebude možné, aby si přál nebo měl něco nenáležitého.

Zde je totiž pramen života, po němž nyní máme v modlitbě žíznit, dokud žijeme v naději a zatím nevidíme to, več doufáme, *ve stínu Hospodinových křídel, před jehož tvář jsou všechny naše tužby*, abychom se *sytili hojností jeho domu* a byli napájeni *proudem jeho blaha*; *vždyť u něho je pramen života a v jeho záři vidíme světlo*, až se naše touha utiší dobrem a nebude již nic, co bychom s pláčem hledali, ale bude jen to, co s radostí budeme vlastnit.

Protože však jde o pokoj, který převyšuje všechno pomýšlení, ani když o něj v modlitbě prosíme, nevíme, oč se máme vlastně modlit. Neboť nemůžeme-li o něčem ani pomyslet, jaké to je, opravdu to neznáme. Všechno, co nás napadne, můžeme ovšem zamítat, všeho nedbat, všechno odvrhnout, neboť víme, že to není to, co hledáme, ačkoli ještě nevíme, jaké to vlastně je.

Je v nás tedy jakási učená nevědomost, avšak poučená Duchem Božím, který nám pomáhá v naší slabosti. Když totiž apoštol říká: *Doufáme-li v něco, co ještě nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí*, hned také připojuje: *Právě tak i Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a Bůh, který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, a že jeho přimlůva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.*

Tomu rozhodně nemůžeme rozumět tak, abychom se domnívali, že svatý Boží Duch, nezměnitelný Bůh v Trojici, jediný Bůh spolu s Otcem a Synem, prosí za křesťany jako někdo od Boha odlišný. Je totiž psáno: *Prosí za křesťany, protože působí, aby křesťané prosili.* Právě tak jako když je psáno: *Hospodin, váš Bůh, vás zkouší, aby poznal, zda ho milujete*, a znamená to: aby dal vám poznat. Takže Duch Boží působí, aby se svatí přimlouvali v nevýslovném lkání, neboť jim vnuká touhu po veliké věci, již dosud neznají a kterou trpělivě očekáváme. Vždyť jaképak mluvení, když se touží po něčem, co neznáme? Kdyby však šlo

o něco naprosto neznámého, nikdo by po tom nemohl toužit; a zase kdyby to bylo viditelné, už by to nebylo předmětem touhy a nehledalo by se to s pláčem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 8,26–27

Vždyť ani nevíme, oč se máme vhodně modlit. * Sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit.

V. A Bůh, ten, který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá. * Sám Duch.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Barucha

3,9–15.24–4,4

Pravá moudrost

Slyš, Izraeli, přikázání života,
 napni sluch, abys poznal moudrost!
 Čím to, Izraeli, že jsi v nepřátelské zemi,
 že chřadneš v cizí zemi,
 poskvrněn jako mrtvolý,
 že jsi připočten k těm, kteří sestoupili do podsvětí?
 Opustil jsi studnici moudrosti!
 Neboť kdybys byl chodil po Boží cestě,
 přebýval bys v pokoji navěky.
 Nauč se, kde je poznání,
 kde síla, kde důvtip,
 abys tím poznal, kde je dlouhý věk a život,
 kde v pokoji září oči.
 Kdo nalezl místo (moudrosti),
 kdo vešel do jejích pokladnic?
 Izraeli, jak veliký je Boží dům,
 jak rozsáhlé je místo jeho panství!
 Je veliké a nemá konce,
 je vysoké a nesmírné.
 Tam se narodili obři, slavní od pravěku,
 velicí postavou, znalí boje.
 Pán si je nevyvolil
 a neukázal jim cestu k poznání.
 Zahynuli, protože neměli rozvahu,
 zahynuli pro svou pošetilost.

Kdo vystoupil na nebe a dostal moudrost,
 kdo ji přivedl dolů s oblaků?
 Kdo se přeplavil přes moře a našel ji
 a přinesl ji za ryzí zlato?
 Nikdo nezná k ní cestu,
 nikdo nemůže vyzkoumat její stezku.

Zná ji však ten, který ví všechno,
 svým důmyslem ji vynášel;
 který založil zemi na věčné časy
 a naplnil ji zvířaty;
 který vypouští světlo, a (ono) jde,
 volá na ně, a (ono) ho poslouchá s třesením.
 Hvězdy vesele září na svých místech;
 zavolá-li je, řeknou: »Tady jsme«
 a s radostí svítí svému Tvůrci.

To je náš Bůh,
 nemůže být jiný k němu přirovnán.
 Vynášel všechny cesty k moudrosti
 a dal je svému služebníkovi Jakubovi
 a Izraeli, svému miláčkovvi.
 Potom se (moudrost) ukázala na zemi
 a stýkala se s lidmi.

Ona je knihou Božích přikázání
 a zákonem, který platí na věčné časy;
 všichni, kteří se jí drží,
 (přijdou) k životu,
 k smrti pak ti, kdo ji opustili.
 Obrát se, Jakube, a uchop ji,
 choď po cestě v jejím lesku, vstříc jejím světlu!
 Svou slávu nedávej jinému
 ani to, co ti prospívá, cizímu národu.
 Blahoslavení jsme, Izraeli,
 že známe, co se líbí Bohu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 11,33; sv. Bar 3,32.37

Ó, jak bezedná je Boží štědrost, moudrost i poznání! * Jak nepronik-
 nutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání!

V. Ten, který ví všechno, zná moudrost a dal ji Izraeli, svému miláčkovvi.

* Jak neproniknutelná.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Chryzologa, biskupa*Slovo, Boží moudrost, se stalo tělem*

O dvou lidech prohlásil svatý apoštol, že dali počátek lidskému pokolení, totiž o Adamovi a o Kristovi. Dva lidé, stejní, pokud jde o tělo, avšak rozdílní, pokud jde o zásluhu; co do uspořádání údů zcela jistě velmi podobní, avšak už svým původem naprosto nepodobní. *První člověk Adam, praví apoštol, se stal živou bytostí; poslední však Adam oživujícím duchem.*

Onen první člověk byl stvořen tímto posledním, dostal od něho i duši, aby mohl žít. A tento je sám původcem své podoby, takže neočekával život od někoho jiného, nýbrž on sám byl dárce života pro všechny. Onen je tvořen z naprosto bezcenného bláta, tento vychází z nejvzácnějšího panenského lůna; v onom se hlína mění v tělo, v tomto je tělo povýšeno k božství.

Co k tomu ještě dodat? Je tu nový Adam. Ten tehdy při stvoření vtiskl svou podobu onomu prvnímu. A to je důvod, proč na sebe vzal jeho stav, i proč přijal jeho jméno; aby nepřišel o to, co učinil podle svého obrazu. První Adam a poslední Adam: onen první má svůj počátek, tento poslední nemá konec. Tento poslední je totiž ve skutečnosti první; sám přece říká: *Já jsem první a já jsem poslední.*

Já jsem první, to znamená bez počátku. *Já jsem poslední*, tedy samozřejmě bez konce. *Ale není napřed to*, praví apoštol, *co je zduchovnělé, nýbrž to, co je živočišné, a potom teprve přijde to, co je zduchovnělé? Zajiště země je dříve než plod, nemá však takovou cenu jako plod: země vyžaduje vzdechy a námahu, plod štědře poskytuje prostředky a život. Právem se prorok těší z takového plodu a říká: Naše země vydá svůj plod. Jaký plod? Přece ten, o němž se na jiném místě říká: Potomka z tvého rodu dosadím na tvůj trůn. První člověk, praví apoštol, byl utvořen ze země, je pozemský; druhý člověk je z nebe.*

*Když někdo pochází ze země, ze země jsou i jeho děti. Když někdo pochází z nebe, z nebe jsou i jeho děti. Jak to, že ti, kdo se tak nenarodili, se budou moci takovými stát? Ze nezůstanou tím, čím se narodili, nýbrž trvale budou, jak se znovuzrodili? Je to tím, bratři, že nebeský Duch zúrodňuje tajemným paprskem svého světla panenské lůno, takže ti, kteří jako pozemšťané přišli na svět do žalostného stavu pokolení člověka učiněného z hlíny, se z Duchu rodí jako nebešťané a stávají se podobnými svému Tvůrci. Jsme-li ovšem již znovuzrozeni a přetvořeni k obrazu našeho Stvořitele, naplníme také to, k čemu nás vybízí apoštol: *Jako jsme tedy nesli podobu pozemského, nesme i podobu nebeského.**

Když tedy jsme podle našeho Pána již znovuzrozeni, jak jsme řekli, a když nás Bůh přijal za své děti, ať také beze zbytku nosíme celou podobu svého Tvůrce: nikoli sice co do vznešenosti, ta přísluší jemu jedinému, ale co do nevinnosti, prostoty, mírnosti, trpělivosti, pokory, milosrdenství a svornosti, neboť v tom se on sám chtěl stát a být jedním z nás.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 5,18.12

Jako provinění jednoho člověka přineslo odsouzení celému lidstvu, * tak zase spravedlivý čin jednoho člověka přinesl celému lidstvu ospravedlnění, které dává život.

V. Jako skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, * tak zase.

30. týden**Neděle****PRVNÍ ČTENÍ****Začátek knihy Moudrosti**

1,1–15

Chvála Boží Moudrosti

Milujte spravedlnost, vládcové země,
správně smýšlejte o Pánu
a hledejte ho upřímným srdcem.
Těm, kdo ho nepokoušejí, dává se nalézt,
a zjevuje se těm, kdo v něho věří.
Zvrácené myšlenky však od Boha oddělují,
všemohoucnost se neprojevuje na výzvy pošetilců.

Do zlovolné duše nevchází moudrost,
nesídlí v těle oddaném hříchu.
Svatý duch kázně utíká před lstí,
uniká nerozvážným myšlenkám,
odchází, když se blíží nepravost.

Vždyť moudrost je duch, který miluje lidi,
ale nenechává bez trestu tupitele, který se provinil slovy,
protože Bůh je svědkem jeho ledví,
pravdivým pozorovatelem jeho srdce
a posluchačem jeho řeči.

Duch Páně naplňuje svět
a ten, který vše obsahuje, ví o všem, co se mluví.

Nikdo se proto neskryje, kdo mluví bezbožně,
trestající spravedlnost ho nemine.

Vždyť záměry bezbožného se prozkoumají,
zpráva o jeho řečech dojde k Bohu,
aby se ztrestaly jeho viny.

Všechno slyší žárlivé ucho,
ani reptavé zašeptání mu neunikne.

Vyhýbejte se tedy zbytečnému reptání,
šetřte svůj jazyk, ať nepomlouvá,
poněvadž ani utajené slovo neprojde hladce
a prolhaná ústa zabíjejí duši.

Nevyzývejte smrt na bludných cestách svého žití,
nepřitahujte k sobě zhoubu skutky svých rukou.
Vždyť Bůh neudělal smrt

a nelibuje si, když hynou živi.
 Ale všechno stvořil, aby to bylo;
 stvořené věci na světě přinášejí prospěch,
 jed zhouby v nich není;
 ani smrt na zemi nevládne.
 Spravedlnost smrti nepodléhá.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Př 3,13.15.17; Jak 3,17

Šťastný je člověk, jenž dosáhl moudrosti; všechny poklady se jí nemohou rovnat. * Její cesty jsou půvabné, k pokoji vedou její stezky.

V. Moudrost shora je především čistá, dále pokojná, shovívavá, plná milosrdenství a dobrých skutků. * Její.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintanům

Bůh, dobrodinec všech, stvořil svět vhodně a souladně

Zahleďme se na Stvořitele a Otce celého světa a pevně se přimkněme k jeho velkolepým a nezměrným darům pokoje i dobrodiním! Poptáříme na něho v mysli a pohlédněme duševními zraky na jeho shovívavou vůli; uvažme, jak převelice laskavá je vůči svému stvoření.

Řídí pohyby nebes a ty se mu pokojně podřizují; den a noc běží po cestě, kterou jim určil, a nijak si navzájem nepřekážejí. Slunce, měsíc i hvězdy krouží svorně podle jeho příkazu bez odchylek po drahách jim vykázaných. Podle jeho vůle se země stává plodnou a v určený čas dává hojnost potravy lidem i zvířatům a všem tvorům, kteří jsou na ní. Neopoždžují se a nemění nic z jeho ustanovení.

Nevyzpytatelné a neproniknutelné propasti a hlubiny podléhají stejným zákonům. Nekonečné spousty mořských vod, shromážděné jeho stvořitelskou vůlí na určených místech, nepřekračují své hranice, nýbrž činí tak, jak jim přikázal. Řekl totiž: *Až sem smíš přijít, tvé vlny se v tobě roztříští.* Pro lidi bezbřehý oceán a světy za ním řídí Pán stejnými zákony.

Jarní, letní, podzimní a zimní období pokojně následují jedno za druhým. Větry konají svůj úkol v příslušný čas a bez závady; a nevyсыchající prameny, stvořené k užitku i pro zdraví, podávají bez ustání lidem životodárné prsy. A i nejdrobnější tvorové se setkávají v pokoji a svornosti.

To vše se děje svorně a pokojně, jak to přikázal veliký Stvořitel a Pán veškerenstva. Prokazuje tak dobrodiní všem, zvláště pak nám, kteří jsme se utekli k jeho slitování skrze našeho Pána Ježíše Krista; jemu budíž sláva a moc navěky. Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Jdt 9, 12.5

Vládce nebe a země, tvůrce vodstev, ty jsi král všeho stvoření, * vyslyš modlitbu svých služebníků.

V. Všechno, co už se stalo, i to, co teď je, i co přijde, závisí na tvém rozhodnutí. * Vyslyš.

EVANGELIUM VIZ STR. 519

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Moudrosti

1,1–62, la.10–24

Bezbožní smýšlejí nemoudře o spravedlivém

Bezbožní svolávají smrt skutky i slovy,
za přitele ji považují, touží po ní,
smlouvu s ní umlouvají,
zasluhují stát se její kořistí.

Ti, kteří smýšlejí zvráceně, praví toto:
»Utlačujme spravedlivého chudáka,
nešetřme vdovy,
nemějme ohled na šediny letitého starce.
Moc ať je nám zákonem spravedlnosti,
vždyť slabost se ukazuje bez užitku!
Číhejme na spravedlivého, je nám k ničemu
a staví se proti našim skutkům,
vytýká nám přestoupení zákona,
předhazuje nám provinění proti mravům.
Chlubí se, že zná Boha,
nazývá se dítětem Páně.
Je výčitkou našemu smýšlení,
i dívat se na něho je k nesnesení.
Vždyť jeho život se nepodobá jiným,
jeho chování je přemrštěné!
Za zpotvořené nás považuje,
styku s námi se vyhýbá jak nečistotě,
blahoslaví konec spravedlivých
a chlubí se, že má za otce Boha.

Podívejme se, zda jsou pravdivá jeho slova,
zkusme, jak to s ním skončí.
Je-li spravedlivý Božím synem, Bůh se ho ujme

a vysvobodí ho z ruky protivníků.
 Zkousejme ho soužením a trápením,
 abychom poznali jeho mírnost
 a přesvědčili se o jeho trpělivosti.
 Odsuďme ho k hanebné smrti,
 zda najde ochranu, jak říká.«

Tak smýšlejí, ale klamou se,
 protože je oslepila jejich zloba,
 neznají Boží tajemství,
 nedoufají v odměnu zbožnosti a nevěří v odplatu čistých duší.
 Vždyť Bůh stvořil člověka k nesmrtelnosti,
 udělal ho jak obraz vlastní přirozenosti,
 ale ďáblovou závistí přišla smrt na svět,
 zakusí ji ti, kdo jsou v jeho moci.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mdr 2,1.12.13.17.18; Mt 27,43

Ti, kdo smýšlejí zvráceně, praví toto: Číhejme na spravedlivého, staví se proti našim skutkům, nazývá se dítětem Páně. Podívejme se, zda jsou pravdivá jeho slova.* Je-li spravedlivý Božím synem, Bůh se ho ujme a vysvobodí ho z ruky protivníků.

V. Spoléhal na Boha, ať ho teď vysvobodí, má-li v něm zalíbení. Přece řekl: Jsem Boží syn! * Je-li spravedlivý.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintánům

Nezběhněme od Boží vůle

Hleďte, milovaní, aby se mnohá Boží dobrodiní neobrátila v naše odsouzení, nebudeme-li totiž v důstojném životě svorně konat to, co je v jeho očích dobré a co se mu líbí. Praví totiž kdesi: *Duch Páně je světlo, které zkoumá skrýše nitra.*

Mějme na paměti, jak je blízko a že mu není skryto nic z toho, o čem přemýšlíme a uvažujeme. Sluší se tedy, abychom nezběhli od jeho vůle. Raději ať se nad námi pohoršují lidé pošetilí a nerozumní, kteří se povyšují a vychloubají v pýše nad svou výmluvností, nežli Bůh.

Pána Ježíše, jehož krev byla za nás dána, mějme v zbožné úctě; své představené chovejme v uctivosti; starších si važme; mládež učme bázně Boží a své manželky vedme k dobrému: ať prokazují chvalitebnou čistotu mravů; v bezúhonnosti ať ukazují své laskavé smýšlení, a mírnost svého jazyka ať osvědčují mlčením; svou lásku ať věnují ne pod-

le náklonnosti, nýbrž v počestnosti rovným dílem všem, kdo se bojí Boha.

Naším dětem ať se dostane křesťanské výchovy: ať se naučí, jakou moc má u Boha pokora, co u něho zmůže svatá láska, jak dobrá a vznešená je bohobojnost a že je záchranou pro všechny, kteří v ní svatě žijí s čistou myslí. Neboť on zkoumá myšlenky a úmysly; jeho dech je v nás, a odejme jej, kdy chce.

To vše upevňuje víra v Krista. On sám nás totiž k sobě volá skrze Ducha svatého: *Pojďte, synové, a slyšte mě, naučím vás bát se Hospodina. Miluje kdo život? Přeje si dny štěstí? Zdržuj svůj jazyk od zlého, své rty od falešných slov. Chraň se zlého a čin dobré, hledej pokoj a usiluj o něj!*

Ve všem milosrdný a dobrotivý Otec má rád ty, kdo se ho bojí. Vlídne a laskavě dává své milosti těm, kdo k němu přicházejí s čistým srdcem. Proto nepochybujme a naše duše ať nepovažuje jeho nesmírné a vzácné dary za zdání.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ži 119 (118), 101.95.102

Zadržuji své nohy od každé zlé cesty, abych dbal na tvá slova. * Dávám pozor na tvá přikázání.

V. Neodchyluji se od tvých rozhodnutí, protože tys mě poučil. * Dávám.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Moudrosti

3,1–19

Spravedliví dosáhnou věčného království

Duše spravedlivých jsou v Boží ruce a nedotkne se jich utrpení.

Zdáli se být mrtví v očích lidí pošetilých, jejich smrt se pokládala za neštěstí, za záhubu jejich odchod od nás, v pokoji však přebývají.

I když se lidem zdálo, že jsou trestáni, jejich naděje byla plná nesmrtelnosti. Po lehkém trestu dojdou velkých dobrodiní, vždyť Bůh je pouze zkoušel a shledal, že ho jsou hodni. V tavicím kelímku je zkoušel jak zlato, jako dokonalá oběť se mu zalíbili.

V čase, kdy budou odměněni, zazáří,
 jako jiskry proběhnou obilnými stébly.
 Budou soudit pohany a ovládnou národy
 a Pán jim bude navěky králem.
 Ti, kdo v něj doufali, poznají pravdu,
 kdo byli věrní, setrvají u něho v lásce,
 protože popřává svým vyvoleným lásku a smilování.
 Podle svého smýšlení budou bezbožní potrestáni,
 ti, kdo nedbali o spravedlivého a odpadli od Pána.
 Ano, neštěstí těm, kdo pohrdají moudrostí a kázní!
 Marná je jejich naděje, námahy jsou bezvýsledné
 a bez užitku jejich skutky.
 Jejich ženy jsou bez rozumu,
 zkažené jsou jejich děti,
 je to prokleté pokolení.

Šťastná je naproti tomu neplodná žena,
 která je bez poskvrny,
 která nepoznala hříšné lože,
 její plodnost se ukáže při navštívení duší.
 I neplodný muž, který svýma rukama nedělal nepravost
 a nesmýšlel zle o Pánu,
 obdrží vybraný dar za svoji věrnost
 a nejvíce žádoucí úděl v chrámu Páně.
 Neboť skvělý je plod ušlechtilých snah,
 nezničitelný je kořen moudrosti.

Avšak děti cizoložníků se nevydaří,
 zahyne potomstvo nezákonného lože.
 Za nic je budou mít, i když se dožijí delšího věku,
 ani jejich stáří nakonec nedojde úcty.
 Zemřou-li dříve, budou bez naděje
 a v den soudu bez útěchy.
 Ano, krutý je konec provinilého pokolení!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mdr 3,6.7.9

V tavícím kelímku je Pán zkoušel jak zlato, jako dokonalá oběť se mu zalíbili; v čase, kdy budou odměněni, zazáří, * protože popřává svým vyvoleným lásku a smilování.

V. Ti, kdo v něj doufali, poznají pravdu, kdo byli věrní, setrvají u něho v lásce, * protože.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintanům*Bůh je věrný v zaslíbeních*

Povšimněme si, milovaní, jak nám Hospodin ustavičně dává najevo, že jednou dojde ke vzkříšení, jehož prvotinou učinil Pána Ježíše Krista, když ho probudil ze smrti. Pohleďme, milovaní, na vzkříšení, jak se děje ve svém čase. Den a noc nám ukazují vzkříšení; uléhá noc a povstává den, den se vzdaluje a noc opět přichází. Vezměme obilí: jak se děje setba? Vyšel rozsévač a rozhodil do země všechna zrna; ta dopadnou na zemi suchá a holá a rozpadnou se; z jejich smrti je pak vzkříší vznešená péče Hospodinova, z jednoho jich vyrůstá mnoho a přinášejí plod.

Touto nadějí nechť se tedy naše duše pevně spojí s tím, který je věrný v zaslíbeních a spravedlivý v soudech. Ten, který zakázal lež, bude tím méně lhát sám: neboť nic není u Boha nemožnější než to, aby lhal. Ať se tedy v nás znovu rozhoří víra v něho a my ať si uvědomíme, že všechno mu je blízko.

Slovem jeho vznešenosti povstalo všechno a slovem může všechno zase zničit. Kdo mu může říci: *Cos to udělal? Nebo kdo se může protivit jeho síle?* Učiní vše, kdy chce a jak chce, a nic nepomine z toho, co ustanovil. Vše je před ním zřejmé a nic není skryto jeho vůli, *jestliže nebesa vypravují o Boží slávě a dílo jeho rukou zvěstuje obloha; den dni o tom podává zprávu, noc noci sděluje poučení; není to slovo a nejsou to řeči, jejichž hlas by nebylo slyšet.*

Poněvadž tedy vidí a slyší vše, bojme se ho a zanechme nečistých tužeb po špatných skutcích, abychom byli jeho milosrdenstvím uchráněni od budoucího soudu. Neboť kam může někdo z nás utéci před jeho mocnou rukou? A který svět přijme toho, kdo od něho zběhl? Někde v Písmu totiž čteme: *Kam mohu před tebou utéci a kde se skryji před tvou tvář? I kdybych vystoupil na nebesa, ty jsi tam, kdybych utekl až na konec světa, je tam tvá pravice; a jestliže si ustelu v podsvětí, i tam je tvůj duch.* Kam tedy může někdo odejít, či kam může utéci před tím, který objímá celý svět?

Přístupme tedy k němu se svatou duší pozdvihující k němu čisté a neposkvřené ruce a milujme svého dobrotivého a milosrdného Otce, který si nás vyvolil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Est 4,17c; Žl 44 (43), 27; Est 4,17d

Pane, všemohoucí králi, v tvé moci je všechno a není nikoho, kdo by mohl odporovat tvé vůli. * Povstaň nám na pomoc a vysvoboď nás pro svou lásku!

V. Tys učinil nebe i zemi a všechno, co je v okruhu nebes. * Povstaň.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Moudrosti

6,1–25

Moudrost je třeba milovat

Slyšte, králové, a buďte rozumní,
poučte se, vládcové dalekých krajin!
Nakloňte sluch vy, kteří ovládáte zástupy lidu,
kteří se pyšní množstvím národů!
Od Pána jste dostali moc,
od Nejvyššího vládu.

On bude zkoumat vaše skutky a zkoušet vaše úmysly,
protože jste nevládli správně,
nezachovávali jste zákon,
nechovali jste se podle Boží vůle,
ačkoli jste služebníky jeho královské důstojnosti.
(Pán) na vás přijde strašně a rychle,
poněvadž držitele moci stihne neúprosný soud.
Malému se totiž odpustí z milosrdenství,
s velkou přísností však budou trestáni mocní.
Svrchovaný vládce se nikoho nebojí,
neohlíží se na moc,
protože on stvořil malého i velkého,
o všechny se stará stejně,
ale mocné očekává přísná zkouška.

Vládcové, k vám se tedy obracejí má slova,
abyste se naučili moudrosti a neklesli.
Ti totiž, kdo svatě střeží svaté příkazy,
budou uznáni za svaté,
ti, kdo jsou o nich poučeni, najdou ospravedlnění.
Buďte tedy žádostiví mých slov,
mějte po nich touhu, a poučí vás.

Moudrost září a nevadne,
snadno ji vidí ti, kdo jí milují,
dává se nalézt těmi, kdo ji hledají.

Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první.
Neunaví se, kdo k ní časně přichází,
najde ji, jak mu sedí u dveří.

Myslet totiž na ni, je svrchovaná prozíravost,
kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti.
Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni,
na cestách se jim ukazuje s přízní
a při každé myšlence jim vychází vstříc.

Neboť její začátek je zcela upřímná touha poučit se,
chtít se poučit je láska (k ní),
láska (k ní) je zachovávat její přikázání,
dbát o přikázání je zajistit si nesmrtelnost,
nesmrtelnost pak dává místo u Boha.
A tak touha po moudrosti přivádí ke kralování.
Vládcové lidí, když se tedy těšíte z trůnů a žezel,
ctěte moudrost, abyste kralovali navěky.

Chci vám oznámit, co je moudrost a jak vznikla,
a neskryji vám o tom žádné tajemství,
ale hned od začátku chci vyzkoumat
a osvětlit, jak se poznává,
a pravdu (o ní) nenechám bez povšimnutí.
Ani se nespojím se sžíravou závistí,
protože ta nemá s moudrostí nic společného.

Množství moudrých lidí je štěstím pro svět
a rozumný král přináší blaho pro lid.
Proto se dejte mými slovy poučit
a budete (z toho) mít prospěch.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mdr 7,13.14.28

Naučil jsem se moudrosti nezištně, bez závisti se o ni dělím,* vždyť
ona je pro lidi nevyčerpatelný poklad.

V. Nic není Bohu tak drahé jako ten, kdo přebývá s moudrostí. * Vždyť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintánům

Jděme cestou pravdy

Odějme se svorností v pokoře a zdrženlivosti, vzdalujme se všeho osočování a klevetění a ospravedlňujme se činy a ne slovy. Říká se totiž: *Kdo mnoho mluví, uslyší také odpověď; či se domnívá tlachal, že je spravedlivý?*

Musíme tedy být horliví v konání dobra, neboť všechno pochází od Boha. Předpovídá nám totiž: *Hle, Hospodin, a jeho odplata před ním, aby odměnil každého podle jeho činů.* Nabádá nás tedy, abychom v něho věřili z celého srdce a nebyli líní ani liknaví k ničemu, co je správné. Naše chloubka a smělá důvěra budiž v něm; podřizujme se jeho vůli; pozorujme, jak slouží jeho vůli všechno množství jeho andělů stojících před ním. Neboť Písmo praví: *Desetitisíce desetitisíců stály před ním a tisíce tisíců mu sloužily a volaly: Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů, plné je všechno tvorstvo jeho slávy!*

I my tedy svorně v jedno shromáždění s vroucností k němu vytrvale volejme jako z jedněch úst, abychom se stali účastni jeho velikých a slavných zaslíbení. Říká se totiž: *Oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na lidské srdce nevstoupilo, co připravil těm, kdo na něj čekají.*

Jak blahoslavené a jak podivuhodné jsou Boží dary, milovaní! Život v nesmrtelnosti, sláva ve spravedlnosti, pravda v otevřenosti, víra v důvěře, kázeň ve svatosti. A to všechno už podléhá našemu poznání. Jaké asi je tedy to, co se chystá pro všechny, kdo vytrvávají v naději? Jen sám nejsvětější Tvůrce a Otec všech věků ví, kolik toho je a jak je to krásné. My se proto vynasnažme, abychom se dostali do počtu těch, kdo na něho spoléhají, abychom dostali podíl na zaslíbených darech.

Ale jak k tomu dojde, milovaní? Přilneme-li svým smýšlením věrně k Bohu, zaměříme-li své úsilí k tomu, co je mu milé a příjemné, budeme-li jednat podle jeho nejčistší vůle, odvrhneme-li od sebe veškerou nepravost a zlobu, hrabivost, sváry, špatnosti a zlomyslnosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 25 (24), 4–5.16

Ukaž mi své cesty, Hospodine, a pouč mě o svých stezkách. Veď mě ve své pravdě, * ty jsi Bůh, můj spasitel, nepřestávám v tebe důvěřovat.

V. Obrat se ke mně a smiluj se nade mnou, vždyť já jsem tak sám a tak ubohý! * Ty jsi.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Moudrosti

7,15–30

Moudrost je obraz Boha

Kéž mi dá Bůh mluvit, jak bych si přál,
myslřit podle toho, co mi bylo dáno,
poněvadž on sám je vůdce moudrosti,
ten, kdo řídí moudré.

Neboť v jeho ruce jsme my i naše slova,
všechna rozvaha a dovednost v díle.

Bůh sám mi dal pravé poznání o tom, co je,
znát složení světa a sílu živlů,
počátek, konec i střed časů,
střídání slunovratů a proměnu období,
roční oběh a seskupení hvězd,
povahu živočichů a pudy divokých zvířat,
moc duchů a myšlenky lidí,
rozmanitost rostlin a léčivou sílu kořenů.
Poznal jsem to, co je skryté i zjevné,
neboť mě poučila moudrost,
kteřá to stvořila všechno.

V moudrosti je duch myslící, svatý,
jedinečný, a přece mnohotvárný, jemný,
hbitý, pronikající, neposkvrněný,
jasný, nepodléhající utrpení, milující dobro, bystrý,
nezkrotitelný, blahodárný, nakloněný lidem,
stálý, neklamný, bezstarostný,
všemohoucí, nade vším bdící,
pronikající všechny duchy
myslící, čisté a nejjemnější.

Neboť moudrost je pohyblivější než každý pohyb,
svou čistotou všechno proniká a prostupuje.

Ona je výdech Boží moci,
čirý výron slávy Všemohoucího,
protože nic poskvrněného se do ní nedostane,
neboť je odlesk věčného světla,
neposkvrněné zrcadlo Boží činnosti
a obraz jeho dobroty.

Ačkoli je jedna, všechno může,
i když v sobě zůstává, všechno obnovuje,
v průběhu věků vchází do svatých duší
a tvoří z nich Boží přátele a proroky.
Nic není Bohu tak drahé jako ten,
kdo přebývá s moudrostí.
Ona je totiž krásnější nad slunce
a nad všechna seskupení hvězd,

srovnána se světlem vítězí nad ním,
neboť po světle následuje noc,
ale zlo nic nezmůže proti moudrosti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Kol 1,15 16; Mdr 7,26

Ježíš Kristus je věrný obraz neviditelného Boha, dříve zrozený než celé tvorstvo. * V něm bylo stvořeno všechno.

V. Je odlesk věčného světla a obraz Boží dobroty. * V něm.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání »Proti ariánům« od svatého Atanáše, biskupa

Stvořením je do věci vložen otisk a obraz Moudrosti

Stvořením do nás byl vložen otisk Moudrosti a je i ve všem ostatním. Právem proto říká opravdová a tvůrčí Moudrost: *Pán mne vložil do svých děl.* Uplatňuje tak svůj nárok na všechno, co je jejím otiskem. Takže to, co říká moudrost, která je v nás, si osobuje sám Pán jako své vlastní.

Přítom on sám není stvořený, je přece Stvořitel, ale právě díky tomu, že stvořením byl do věci vložen jeho obraz, může takto mluvit jakoby sám o sobě. Díky tomu, že je v nás jeho obraz, mohl Pán také říci: *Kdo vás přijímá, mne přijímá.* A právě tak díky tomu, že byl jeho otisk a obraz stvořením vložen do věci, říká, jako by se jednalo o něho samotného, ačkoli sám nepatří mezi stvořené věci: *Pán mne vložil do svých děl jako počátek svých cest.*

Otisk Moudrosti je dále ve věcech proto, aby v ní svět poznal Slovo, které jej stvořilo, a skrze Slovo aby poznal Otce. A to je to, o čem mluvil Pavel: *Neboť co se může o Bohu poznat, je pro ně jasné, protože jim to Bůh zjevil. Co je totiž u něho neviditelné, to je možné od stvoření světa vidět ve věcech, když o nich přemýšlíme.* Takže Slovo není svou podstatou ničím stvořeným, a to, o čem je řeč v Příslovích, je moudrost, která je v nás a o které také tak mluvíme.

Jestliže však tomu ariáni nevěří, nechť nám sami řeknou, zda je nějaká moudrost ve stvořených věcech, anebo není. A jestliže není, jak to, že si apoštol stýská těmito slovy: *Protože svět pro samou »moudrost« nepoznal v projevech Boží moudrosti Boha?* Neexistuje-li moudrost, jak to, že se v Písmu setkáváme s takovým množstvím moudrých lidí? Například: *Moudrý se obezřele vyhýbá zlému.* Nebo: *Dům je stavěn moudrostí.*

Také Kazatel praví: *Moudrost rozjasňuje člověku tvář. A kárá ty, kdo před ní utíkají: Neříkej: Jak to, že dříve bylo lépe než teď? – není to moudré, že se takhle ptáš.*

Jestliže však moudrost ve stvoření existuje, jak to také říká Sirachovec: *Vylil ji na všechna svá díla, na vše, co žije, podle své štědrosti; udělal ji těm, kdo ho milují,* pak takovéto vylití není označením pro bytí Moudrosti, která je sama o sobě, Moudrosti jednorozené, ale té moudrosti, která se obráží ve světě. Co je na tom neuvěřitelného? Vždyť sama stvořitelská a pravá Moudrost, jejímž otiskem a obrazem je ona moudrost a rozumnost rozlévající se světem, říká jakoby sama o sobě samé: *Pán mne vložil do svých děl.* Moudrost, která je ve světě, není přece tvořící, ale stvořená, vložená do stvořených děl. Díky jí *nebesa vypravují o Boží slávě a dílo jeho rukou zvěstuje obloha.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mdr 7,22.23; 1 Kor 2,12.10

V moudrosti je duch myslící, svatý, jedinečný, a přece mnohotvárný, pronikající, jasný, milující dobro, bystrý, všemohoucí, nade vším bdící.

* Nepřijali jsme ducha světa, ale Ducha, který vychází z Boha.

V. Duch zkoumá všechno, i hlubiny Boží. * Nepřijali.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Moudrosti

8,1–21c

O moudrost je třeba prosit Boha

Moudrost se mocně rozpíná
od jednoho konce světa k druhému
a všemu vládne s dokonalostí.
Miloval jsem ji a vyhledával od své mladosti
a snažil jsem si ji přivést jako nevěstu,
neboť jsem se zamiloval do její krásy.
Je vznešená pro své společenství s Bohem
a pro lásku, kterou k ní má vládce všehomíra.
Je totiž zasvěcena do Božího vědění
a určuje jeho díla.

Je-li bohatství v tomto životě žádoucím dobrem,
co je bohatší než moudrost, která všechno tvoří?
Má-li být znalost úspěšná,
kdo je mezi bytostmi spíše umělcem než ona?

A když někdo miluje spravedlnost,
plodem jejích námah jsou ctnosti,

poněvadž ona učí mírnosti a opatrnosti,
 spravedlnosti i statečnosti;
 v lidském životě není nic užitečnější.
 Když pak někdo touží po bohaté zkušenosti,
 (moudrost) zná minulost a usuzuje na budoucnost,
 vyzná se ve vybroušené mluvě i v luštění hádanek,
 už napřed poznává divy a zázraky,
 události období i časů.

Rozhodl jsem se tedy, že si ji přivedu, aby žila se mnou,
 poněvadž jsem věděl, že mi bude rádkyní ve štěstí
 i útěchou při starostech a zármutku.

Kvůli ní budu mít u lidí slávu
 a přes své mládí úctu mezi starci.
 Shledá se, že jsem bystrý na soudu,
 a v očích vládců vzbudím obdiv.
 Když budu mlčet, budou na mě čekat,
 když budu mluvit, budou mi pozorně naslouchat,
 když prodloužím svou řeč,
 na ústa si položí ruku.

Moudrostí dosáhnu nesmrtelnosti
 a věčnou památku zanechám těm, kdo přijdou po mně.
 Budu vládnout lidem a národy mě budou poslouchat.
 Obávaní vládcové se mě budou bát, jak o mně uslyší;
 ukáže se, že jsem mezi lidmi dobrý a ve válce statečný.
 Až vejdu do svého domu, odpočinu si po jejím boku,
 neboť styk s ní nemá hořkost,
 ani spoluzítí s ní mrzutost,
 ale jen potěšení a radost.

Když jsem o tom u sebe uvažoval
 a přemýšlel ve svém srdci,
 že nesmrtelnost je ve spojení s moudrostí,
 v přátelství s ní čistá rozkoš,
 v práci jejích rukou nevyčerpatelné bohatství,
 ve stálé důvěrnosti s ní rozvaha
 a ve společných rozhovorech sláva,
 obcházel jsem a hledal, jak bych si ji vzal k sobě.

Ano, byl jsem jinoch pěkně vyvinutý
 a dostal jsem dobrou duši,
 nebo spíše, že jsem byl dobrý,
 přišel jsem do neposkvrněného těla.
 Protože jsem věděl, že ji dostanu jenom jako dar Boží

a to už patří k moudrosti vědět, koho je darem obrátil jsem se k Pánu a prosil ho.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mdr 7, 78; Jak 1,5

Modlil jsem se, a byl mi dán rozum. * Prosil jsem, a dostal jsem v úděl ducha moudrosti; jí jsem dal přednost před žezly a trůny.

V. Když je někdo z vás pozadu v moudrosti, ať prosí Boha, a bude mu dána, protože Bůh všem dává štědře a bez vyčítání. * Prosil jsem.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátů Balduina, biskupa v Canterbury

Boží slovo je plné života a síly

Boží slovo je plné života a síly, ostřejší než každý dvojsečný meč. Tato slova ukazují velikost moci a moudrosti Božího slova všem, kdo hledají Krista; on sám je přece Božím Slovem i Boží mocí a moudrostí. Toto Slovo bylo na počátku u Otce, stejně věčné jako on a v pravý čas bylo zjeveno apoštolům; od nich bylo zvěstováno a s pokorou přijato ve víře národů, jež uvěřily. Je to tedy slovo v Otci, slovo v ústech a slovo v srdci.

Toto Boží Slovo je živé, neboť Otec Synovi dal, aby měl život sám v sobě, jako má život sám v sobě on. Takže je nejenom živý, ale dokonce sám život, jak sám o sobě říká: *Já jsem cesta, pravda a život.* A protože je život, je živý tak, že oživuje. *Neboť jako Otec křísí mrtvé a je oživuje, tak i Syn oživuje, koho chce.* Oživuje, když volá mrtvého z hrobu a říká: *Lazare, pojď ven?*

Když se toto Slovo zvěstuje, v slově zvěstování dává svému hlasu, který slyšíme zvenčí, plnost moci, kterou vnímáme uvnitř, takže mrtví ožívají a tímto slavným působením se probouzejí synové Abrahámovi. Žije tedy toto slovo v srdci Otcově, žije v ústech kazatelových a žije v srdci toho, kdo věří a miluje. A je-li to slovo tak živé, není pochyb, že je i účinné.

Je účinné při stvoření věcí, je účinné v řízení světa a je účinné při spáse světa. Co je tedy účinnější, co je mocnější? *Kdo vylíčí jeho mocné činy, kdo vypoví všechnu jeho chválu?* Je účinné, když je samo při díle, a je účinné, když je hlásáno. Nevrací se totiž s prázdnou, ale ve všem, k čemu je posláno, zdárně prospívá.

Je účinné a *ostřejší než každý dvojsečný meč* pro každého, kdo věří a miluje. Vždyť co je nemožné pro věřícího a co je obtížné pro milujícího? Když toto slovo promlouvá, jeho řeč proniká srdcem jako ostré střely bohatýrovy, vniká do srdce jako hluboko zatlučené hřeby, vniká

tak hluboko, že zasahuje nejhlubší nitro. Toto slovo je přece ostřejší než každý dvojsečný meč: úderem mocnější nad jakoukoli sílu a moc, ostřejší nad všechnu ostrost lidského rozumu, jasnější nad všechnu moudrost lidskou, nad jasnost učených řečí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 33(32),9; Flp 2,16; Jan 6,63

Bůh řekl – a stalo se, on poručil a vše povstalo. * Držte se slova života.
V. Slova, která jsem vám mluvil, jsou Duch a jsou život. * Držte se.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Moudrosti

11,20d–12,2.11b–19

Boží slitování a trpělivost

Pane, ty jsi vše uspořádal s mírou, počtem a vahou.
Ty vždy můžeš uplatňovat svou velkolepou moc;
kdo se může protivit síle tvého ramene?
Celý svět je před tebou jako prášek na vahách,
jako kapka rosy, která zrána padá na zem.
Ty však máš slitování se vším, protože můžeš všechno,
a jsi shovívavý k hříchům lidí, aby dělali pokání.

Vždyť ty miluješ všechno, co je,
a nic si neošklivíš z toho, cos udělal,
neboť kdybys něco nenáviděl, nestvořil bys to.
Jak by něco mohlo trvat, kdybys to nechtěl,
nebo se uchovat, kdybys to nepovolal k bytí?
Ale ty máš na všechno ohled,
poněvadž je to tvé, vládce, milující svět,
neboť tvůj nepomíjející duch je ve všem.

Proto zbloudilé trestáš poněnáhlu
a napomínáš tím, že jim vyčítáš to, čím hřešili,
aby zbaveni své špatnosti věřili v tebe, Pane.

Nebál ses nikoho, a přece jsi netrestal jejich hříchy.
Kdo by ti totiž mohl říci: »Cos to udělal?«
nebo kdo by se opovážil protivit se výroku tvého soudu?
Kdo by tě mohl obvinít,
žes vyhubil národy, které jsi stvořil,
nebo kdo by proti tobě vystoupil
jako obhájce provinilých lidí?

Kromě tebe není boha, který by se o všechno staral,
nemusíš dokazovat, že soudíš spravedlivě.

Není král ani uchvatitel moci,
který by se mohl zastat těch, kteréš potrestal.

Jelikož jsi spravedlivý, všechno řídíš spravedlivě,
proto považuješ pro svou moc za nedůstojné
odsoudit toho, kdo si nezasluhuje trestu.

Neboť tvá moc je základ spravedlnosti
a to, žeš pánem, činí tě shovívavým ke každému.

Vždyť sílu ukazuješ jen tomu,
kdo nevěří v tvou svrchovanou moc,
a trestáš vzdor těch, kdo ji znají.

Ty však, který vládneš silou, v mírnosti soudíš
a nás vedeš se vši šetrností,
neboť kdykoli chceš, máš moc vždycky v ruce.

Takovým jednáním jsi poučoval svůj lid,
že spravedlivý musí být i lidumilný.

Svým synům poskytuješ radostnou naději, že po hříchu dáváš
příležitost k lítosti.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Mdr 11,23.26; Sir 36,1

Bože, ty chceš, abychom se obrátili, a odpouštíš nám, * neboť jsi náš
Pán a Bůh.

V. Smiluj se nad námi, shlédni na nás a ukaž nám světlo svého slitování.

* Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

**Z »Výkladu o Boží prozřetelnosti« od svaté Kateřiny Sienské, pan-
ny**

Jak dobrý a líbezný je ve všem, Pane, tvůj duch!

Ve své nevýslovné laskavosti a dobrotě sklonil věčný Otec své zraky
k této duši a začal k ní takto hovořit:

»Má nejmilejší dcero, jsem úplně rozhodnut prokazovat světu milo-
srdenství a chci se starat o všechny věci lidem prospěšné. Ale člověk
se ve své nevědomosti domnívá, že to, co mu dávám k životu, je k smr-
ti, a tím se stává sám vůči sobě velmi krutým; ale já se přitom starám
stále. Proto chci, abys věděla: cokoli člověku dávám, vychází z nejvyš-
ší prozřetelnosti.

A právě proto se stalo, že když jsem už člověka tvořil, byla při tom
má prozřetelnost: shlédl jsem se v sobě a zamiloval jsem si své stvoření
a jeho krásu, takže jsem se rozhodl člověka stvořit s velkou péčí k mé-
mu vlastnímu obrazu a podobě. A nadto jsem mu dal paměť, aby neza-

pomněl na má dobrodiní, neboť jsem chtěl, aby měl podíl na mé moci, moci svého věčného Otce.

Kromě toho jsem mu dal rozum, aby v moudrosti mého Syna mohl poznávat mou vůli a rozumět jí. Neboť já jsem dárce veškerých milostí a rozdávám je s vroucí otcovskou láskou. Dal jsem mu i vůli milovat, mít účast na dobrotě Ducha svatého, aby to, co rozumem poznal a viděl, mohl také milovat.

A to všechno jsem ve své vzácné prozřetelnosti učinil jen proto, aby byl s to mě poznávat a zakoušet s největší radostí, a na věky na mne patřit. Ale jak jsem ti už jindy vyprávěl, pro neposlušnost vašeho praotce Adama se nebe zavřelo a z té neposlušnosti potom vzešlo všechno zlo po celém světě.

Abych pak s člověka sňal smrt za tuto neposlušnost, rozhodl jsem se ve své nejvyšší dobrotě, že vám ve své božské prozřetelnosti dám svého jednorozeného Syna, aby vám mohl pomoci z vaší bídy. Naplnil jsem ho velikou poslušností, aby mohl osvobodit lidské pokolení od jedu, jenž pro neposlušnost vašeho praotce otrávil celý svět. A tak pln velké lásky k vám a opravdové poslušnosti přímo spěchal vstříc potupné smrti na přesvatém kříži a prostřednictvím své přesvaté smrti vám nikoli silou lidství, ale silou svého božství zajistil život.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 17(16), 8.7

Opatruj nás, Bože, jako zřítelnici oka, * do stínu svých perutí nás ukryj.

V. Ukaž nám svou zvláštní milost, vždyť zachraňuješ ty, kdo se k tobě utíkají. * Do stínu.

31. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek první knihy Makabejské

1,1–24

Vítězství a pýcha Reků

Alexandr Makedonský, syn Filipův, který vládl nejprve v Řecku, když vytrhl ze země Chettim a porazil Dareia, krále Peršanů a Médů, vedl četné války, zmocnil se ohrazených měst a pobil krále země. Dostal se až na konec světa a vyplenil mnoho národů. Když celý svět před ním ztichl, jeho pýcha neznala hranic. Shromáždil velmi silné vojsko, opanoval území jiných národů a vladařů, a všichni mu museli odvádět daně. Potom však ulehla a poznal, že se blíží smrt. Svolal své vznešené dvořany, s ním od mládí vychovávané, a ještě za svého života mezi ně rozdělil království. Alexandr zemřel po dvanácti letech vlády.

Vlády se ujali jeho dvořané, každý na svém údělu. Všichni si po jeho smrti nasadili královské čelenky a po nich zase na mnoho let jejich synové; napáchali mnoho zlého v zemi.

Z krále Antiocha vzešel hříšný výhonek, syn Antioch Epifanes, který byl kdysi v Římě jako rukojmí. Králem se stal stého třicátého sedmého roku řecké vlády.

V těch dnech povstali z Izraele bohaprázdní lidé a přemluvili mnohé. Říkali: »Pojďme a sjednejme s okolními národy smlouvu, neboť od té doby, kdy jsme se od nich odloučili, stihlo nás mnoho zlého.« Tato řeč se jim zalíbila. Někteří z lidu byli tak horliví, že se odebrali ke králi, a ten jim dovolil, aby zavedli pohanské mravy. Vystavěli tedy v Jeruzalémě tělocvičnu podle obyčeje pohanů, znovu si udělali předkožky, a tak odpadli od svaté smlouvy. Spřátelili se s pohany, zaprodali se jim a konali zlo.

Když měl Antioch zato, že se jeho vláda upevnila, začal vládnout i nad Egyptem, takže kraloval nad dvěma říšemi. Vtrhl do Egypta s ohromným vojskem a s válečnými vozy, se slony a s jízdou a s velkým loďstvem, a vedl válku proti egyptskému králi Ptolemaiovi. Ptolemaios se před ním obrátil na útěk a mnoho raněných padlo. Antioch dobyl egyptská opevněná města a zemi vyplenil.

Po porážce Egypta se Antioch vrátil roku stého čtyřicátého třetího a napadl Izraele. S obrovským vojskem vtrhl do Jeruzaléma. Zpupně vešel do svatyně a uloupil zlatý oltář a svícen se vším příslušným vybavením. I stůl na předkladné chleby, obětní misky, poháry a zlaté

kadidelnice, jakož i oponu a věnce. Zlatou ozdobu na průčelí chrámu a všechno zlato dal sloupat. Zmocnil se stříbra, zlata i vzácných nádob a odvezl s sebou všechny poklady, jež objevil v úkrytech. Když všechno vyplnil, odtáhl do své země. Způsobil krveprolití a pyšnil se tím.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Iz 54,6–7; 1 Sam 2,9; Oz 6,1

Na maličkou chvíli jsem vás opustil, avšak s velkým slitováním se vás znovu ujmu, praví váš Bůh. * Bezbožní zajdou ve tmách, neboť nikdo nezvítězí svou silou.

V. Nuže, vraťme se k Hospodinu! * Bezbožní.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě

Jak budovat mír

Mír neznamená jenom to, že není válka, ani se neomezuje na pouhé úsilí o rovnováhu nepřátelských sil, ani nevzniká z panovačné nadvlády, nýbrž správně a výstižně se označuje jako *dílo spravedlnosti*. Je plodem řádu, který jeho božský Budovatel vložil do základů lidské společnosti a který mají lidé žízňící po stále dokonalejší spravedlnosti uvádět ve skutek. Obecné blaho lidstva je sice v podstatě řízeno věčným Božím zákonem, ale jeho konkrétní požadavky podléhají postupem času neustálým změnám; proto nebylo nikdy dosaženo míru jednou provždy, ale je ho třeba neustále budovat. A protože lidská vůle je mimoto nestálá a poraněná hříchem, vyžaduje úsilí o mír, aby každý vytrvale ovládal své vášně a aby legitimní autorita byla bdělá.

Ani to však nestačí. Takového míru se na zemi nedosáhne, nebude-li zajištěno osobní blaho a nebudou-li se lidé s důvěrou a z vlastní vůle mezi sebou dělit o bohatství ducha a tvůrčích schopností. Pevné odhodlání respektovat ostatní lidi a národy i jejich důstojnost a usilovné uskutečňování bratrství je pro budování míru naprosto nezbytné. Takže mír je také plodem lásky, která daleko překračuje to, co může poskytnout spravedlnost.

Pozemský mír pramenící z lásky k bližnímu je přitom obrazem a důsledkem míru Kristova, vyvěrajícího z Boha Otce. Vtělený Syn, Kníže pokoje, totiž skrze svůj kříž smířil všechny lidi s Bohem, obnovil jednotu všech v jednom lidu a v jednom těle, svým vlastním tělem zabil nenávist, a vyvýšen vzkříšením rozlil do lidských srdcí Ducha lásky.

Proto snažně vyzýváme všechny křesťany, aby žili podle pravdy a v lásce a spojili se s opravdu mírumilovnými lidmi k vyprošení a uskutečnění míru.

Týž duch nás nutí, abychom vyslovili uznání těm, kteří odmítají domáhat se svých práv násilím a uchylují se k takovým obranným prostředkům, jaké mají koneckonců po ruce i slabí, a pokud možno tak, aby se neporušovala práva ani povinnosti ostatních nebo celého společenství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 2Makl, 24.25.27; Sir 50,23

Shromáždí nás a shlédni na ponížené a opovrhované. * Popřej nám za našich dnů pokoj!

V. Bože, stvořiteli všeho, spravedlivý a milosrdný, ty sis vyvolil naše otce a posvětils je. * Popřej.

EVANGELIUM VIZ STR. 520

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Makabejské

1,41–64

Pronásledování za krále Antiocha

Král Antioch vydal pro celou svou říši rozkaz, že všichni musí vytvořit jeden národ a každý že se musí vzdát vlastních obyčejů. Všechny národy se rozkazu krále podrobily. I mnohým z Izraele se zalíbila králova bohoslužba, obětovali modlám a znesvěcovali sobotu. Král poslal do Jeruzaléma a do judských měst posly s vyhláškami, že budou muset žít podle zákonů, jež byly jejich zemi cizí. Nařídil zrušit zápalné oběti i obětní dary a úlitby ve svatyni, znesvěcovat soboty a svátky.

Poručil poskvřnit svatyni a posvátné věci, stavět oltáře, chrámy a modly, obětovat vepře a nečistá zvířata, syny nechat neobřezané a jejich duše poskvřňovat všemožnou nečistotou a ohavností, až by byla vymýcena každá vzpomínka na Boží zákon a změněna všechna jeho ustanovení. Kdo by pak nejednal podle králova zákona, nechť zemře. Podobná nařízení vydal pro celé království. Nade vším lidem ustanovil dohlížitele a judským městům nařídil, aby jedno po druhém obětovalo.

Mnozí z lidu se k nim připojili, všichni, kdo odpadli od Zákona a v zemi páchali zlo. Izraele donutili uchylovat se do skrýší, kdekoli se dalo najít útočiště.

Patnáctého dne měsíce kislevu, stého čtyřicátého pátého roku, byla postavena na zápalném oltáři ohavná modla a v okolních judských

městech zbudovali oltáře. U dveří domů a na ulicích se pálilo kadidlo. Knihy Zákona, které našli, roztrhali a pak je hodili do ohně. Když byla u někoho nalezena kniha Smlouvy nebo když se někdo řídil podle Zákona, královský rozsudek ho odsoudil na smrt.

Dávali Izraeli pocítit svou moc, měsíc co měsíc vyslídili vždy někoho ve městech. Každého pětadvacátého dne v měsíci obětovali na obětišti postaveném nad oltářem. Podle rozkazu zabíjeli i ženy, které daly obřezat své syny, a kojence oběsili na jejich šijích. Vraždili z jejich rodin i ty, kdo děti obřezávali.

Ale mnozí z Izraele se vzmužili a umínili si pevně, že nebudou jíst nečisté pokrmy a raději zemřou, než aby se poskvřnili nečistými pokrmy a znesvětili svatou smlouvu – a skutečně zemřeli. Proti Izraeli vzplál velmi veliký hněv.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Žl 119 (118), 134.88; Sk 4,29

Bože, vysvoboď nás z útisku lidí, chceme dbát na tvá nařízení. * Podle svého milosrdenství nám zachovej život!

V. Pohleď, jak vyhrožují! Dej svým služebníkům, aby tvoje slovo hlásali s veškerou odvahou. * Podle.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě

Je třeba probouzet nové mírumilovné smýšlení

Lidé by si měli dát pozor, aby se nespolehali jen na úsilí několika jedinců, a přitom se vůbec nestarali o to, jak sami smýšlejí. Vždyť státníci, kteří ručí za obecné blaho vlastního lidu a zároveň mají přispívat k dobru na celém světě, jsou do značné míry závislí na názorech a smýšlení širokých vrstev. Nic jim nepomůže usilovně pracovat na budování míru, pokud lidi rozděluje a staví proti sobě nepřátelství, pohrdání, nedůvěra, rasová nenávisť nebo ideologická neústupnost. Proto je nejvyšší naléhavě nutné znovu vychovávat k zdravému rozumu a naplňovat veřejné mínění novým duchem. Ti, kdo se věnují výchově, zejména mládeže, nebo ti, kdo utvářejí veřejné mínění, musejí považovat za krajně závažnou povinnost usilovně vštěpovat do vědomí všech lidí nový smysl pro mír. Je třeba, abychom také my všichni proměnili své srdce a měli na zřeteli celý svět a ty úkoly, které můžeme všichni společně plnit k povznesení našeho pokolení.

Neklamme se falešnou nadějí! Nepřestane-li nepřátelství a nenávisť a neuzavřou-li se trvalé a čestné smlouvy zajišťující do budoucna vše-

obecný mír, je možné, že lidstvo, které už se přes podivuhodné úspěchy vědy octlo v kritickém nebezpečí, bude přivedeno k té neblahé hodině, v níž nepozná jiný mír, než hrozný mír smrti. I když však Kristova církev pronáší toto varování, nepřestává ani uprostřed úzkostí této doby skálopevně doufat. Opět a opět, vhod i nevhod chce našemu věku předkládat apoštolské poselství: *Hle, teď je doba příhodná k proměně srdcí, hle, teď je den spásy.*

K budování míru je především zapotřebí, aby se vykořenily příčiny nešvarů mezi lidmi, které jsou živnou půdou válek, především příčiny nespravedlnosti. Nemálo jich pochází z velké hospodářské nerovnosti, a také z toho, že se odkládala nezbytná opatření. Jiné vznikají z ducha despotismu a z neúcty k důstojnosti člověka, a zkoumáme-li hlubší příčiny, z lidské závisti, nedůvěry, pýchy a jiných sobeckých vášní. Jelikož člověk nemůže snést tolik zlořádů, je svět v důsledku toho, i když právě nezuří válka, neustále otravován rozbroji mezi lidmi a násilnostmi. A jelikož se stejné zlo vyskytuje také ve vztazích mezi národy, je naprosto nezbytné usilovat o jeho překonání nebo prevenci i o potlačení bezuzdných násilností pomocí lepší a těsnější spolupráce a koordinace mezinárodních institucí i neúnavnou podporou vytváření nových orgánů pracujících pro mír.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 5,9; 2 Kor13,11; Ef 4,2-3

Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. * Žijte v pokoji, a Bůh, dárce lásky a pokoje, bude s vámi.

V. Snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. * Žijte.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Makabejské

2,1.15-28.42-50.65-70

Matatiášova vzpoura a smrt

V těch dnech povstal Matatiáš, syn Joanna, syna Šimonova. Byl knězem ze synů Joaribových z Jeruzaléma, ale bydlel v Modinu.

Královi vyslanci, kteří nutili k odpadu, přišli do města Modinu, aby vyžadovali oběti. Mnozí z Izraele se k nim přidali. Matatiáš a jeho synové stáli stranou. Královi vyslanci se ujali slova a řekli Matatiášovi: »Jsi vážený a vlivný hodnostář v tomto městě a máš oporu v synech a příbuzných. Nuže, přístup první a vykonej králův rozkaz, jak to učinily všechny národy, Judovci i ti, kteří zůstali v Jeruzalémě. Ty a tvoji sy-

nové budete mezi královými přáteli a budete poctěni zlatem, stříbrem a mnohými dary.«

Matatiáš v odpověď hlasitě volal: »I když všechny národy, které jsou pod panstvím krále, ho poslouchají, od náboženství svých otců odpadají a jeho příkazům se podrobují, já, moji synové a příbuzní budeme kráčet podle Smlouvy našich otců. Bůh nás chraň, abychom opustili Zákon a jeho ustanovení. Králových rozkazů neposlechneme a od našeho náboženství neustoupíme ani napravo, ani nalevo.«

Sotva však domluvil, před očima všech přistoupil jeden Žid, aby podle králova rozkazu obětoval na oltáři v Modinu. Když to Matatiáš uviděl, rozhorlil se, až do ledví se zachvěl a vzplanul hněvem podle Zákona. Vrhł se na něho a zabil ho u oltáře. Zároveň zabil i králova úředníka, který měl nutit k oběti, a rozbořil oltář. Horlil pro Zákon, jako učinil kdysi Pinchas Zimrimu, synu Saulovu. Potom Matatiáš volal hlasitě po městě: »Za mnou, kdo horlí pro Zákon a zachovává Smlouvu!« A uprchl se svými syny do hor a všechn majetek zanechal v městě.

Tehdy se k nim přidala skupina chasídů, statečných hrdinů v Izraeli, věrně oddaných Zákonu. Přidali se i ti, kdo uprchli před zlými poměry, a byla to dobrá posila. Postavili vojsko a ve svém hněvu pobíjeli hříšníky a ve svém rozhořčení odpadlíky od Zákona. Ostatní se rozutekli mezi pohany, aby se zachránili.

Matatiáš a jeho druhové procházeli zemí, svou mocí bořili oltáře a obřezávali neobřezané děti, které našli na území Izraele. Pronásledovali zpupné nepřátele a dílo se jim dařilo. Vytrhli Zákon z rukou pohanů a jejich králů a nedopustili, aby hříšník pozdvihl roh.

Přiblížily se dny, kdy měl Matatiáš zemřít. Tu řekl svým synům: »Nyní má převahu pýcha a tyranství, je to doba rozvratu a vzteklého hněvu. Nyní, synové, horlete pro Zákon, dejte svoje životy za smlouvu svých otců.

Vím, že váš bratr Šimon je muž rozvážný, bude vám otcem, vřdycy ho poslouchajte. Juda Makabejský, od mládí udatný hrdina, bude velitelem vojska a povede boj všeho lidu. Shromážděte k sobě všechny, kdo žijí podle Zákona, a pomstěte křivdu spáchanou na našem lidu. Dejte odplatu pohanům a pevně se držte předpisů Zákona.«

Potom jim požehnal a byl uložen ke svým otcům. Zemřel ve stém čtyřicátém šestém roce (helénské éry) a byl pohřben v hrobce svých předků v Modinu. Všechn Izrael jej horce oplakával.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Mak 2,51.64

Pamatujte na skutky, které vykonali ve svých pokoleních otcové, * a dojdete velké slávy a věčného jména.

V. Synové, vzmužte se a buďte silní v Zákoně, neboť v něm budete oslaveni. * A dojdete.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě*Úloha křesťanů při budování míru*

Křesťané mají ochotně a celým srdcem spolupracovat na budování mezinárodního řádu plně respektujícího všechny legitimní svobody v ovzduší opravdového bratrství všech lidí, a to tím spíš, že větší část světa dosud strádá tak velkou nouzí, že v chudých světa se sám Kristus jakoby hlasitě dovolává lásky svých učedníků. Kéž by tudíž nemuselo lidi pohoršovat, že některé národy, u nichž dost často zdobí většinu občanů jméno křesťan, žijí v nadbytku, zatímco jiné národy postrádají nejnnutnější prostředky k životu a trpí hladem, nemocemi a bídou všeho druhu. Vždyť duch chudoby a lásky je slávou a znamením Kristovy církve.

Je proto třeba chválit a podporovat ty křesťany, zvláště mladé, kteří dobrovolně nabízejí svou pomoc jiným lidem i národům. Je to však záležitost celého Božího lidu, aby veden slovem i příkladem biskupů, zmírňoval podle svých sil bídu této doby, a to, jak bylo starým zvykem v církvi, nejen z přebytků, ale i z podstaty.

Shromažďování a rozdělování prostředků se sice nemá organizovat strnule a jedinou formou, mělo by však probíhat podle řádného diecézního, národního nebo i světového plánu, a kdekoli se to zdá vhodné, v součinnosti katolíků s ostatními křesťanskými bratřími. Vždyť duch lásky nejenže nebrání uvážlivě a organizovaně vyvíjet sociální a charitativní činnost, ale spíše ji vyžaduje. Proto je nutné, aby ti, kdo se chtějí věnovat pomoci rozvojovým zemím, byli vhodnými institucemi také náležitě vyškoleni.

Církev se proto musí naprosto nutně angažovat v samém společenství národů, aby podporovala spolupráci mezi lidmi, a vybízela k ní, a to jak prostřednictvím vlastních veřejných institucí, tak prostřednictvím plně a upřímně spolupráce všech křesťanů, vedené jedinou touhou, sloužit všem.

Toho se dosáhne tím účinněji, budou-li se věřící s vědomím své lidské a křesťanské odpovědnosti snažit probouzet přímo ve svém životním prostředí ochotu ke spolupráci s mezinárodním společenstvím. V této věci je třeba věnovat zvláštní péči formování mládeže, a to jak při výchově náboženské, tak občanské.

A konečně je žádoucí, aby se katolíci při náležitém plnění svého poslání v mezinárodním společenství snažili o dělnou a pozitivní spolupráci jak s odloučenými bratry, kteří spolu s nimi vyznávají lásku podle evangelia, tak se všemi lidmi prahnoucími po pravém míru.

Bůh nás povolal k pokoji. * Usilujme tedy o to, co slouží k pokoji a vzájemnému duchovnímu prospěchu.

V. Radost mají ti, kdo radí k pokoji. * Usilujme.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Makabejské

3,1–26

Juda Makabejský

Na jeho místo nastoupil jeho syn Juda, zvaný Makabejský. Pomáhali mu všichni bratři a ti, kdo se přidali k jeho otci, a s nadšením vedli boj Izraele.

Juda rozšířil slávu svého lidu, oblékl pancíř jako obr, oděl se vojenskou zbrojí, podstupoval bitvu za bitvou a jeho meč byl záštitou celého šiku. Svými činy se podobal lvu, lvímu mláděti řvoucímu na kořist. Vyhledával a pronásledoval odpadlíky od Zákona, upaloval ty, kdo týrali jeho lid. Odpadlíci ze strachu před ním utíkali, budil děs u všech, kdo přestupují Zákon, jeho rukama se zdárně uskutečňovala záchrana. Způsobil trpké chvíle mnohým králům, svými činy potěšil Jakuba, navěky bude požehnaná jeho památka. Procházel judskými městy, hubil v nich bezbožné, odvracel Boží hněv od Izraele, proslavil se až na konec země a shromáždil ty, kdo byli na pokraji záhuby.

Apollonios shromáždil pohany a velké vojsko ze Samařská, aby bojoval s Izraelem. Když se to Juda dozvěděl, vytrhl proti němu, porazil ho a zabil. Mnoho raněných padlo a ostatní se rozutekli. Ukořistili jejich výzbroj a Juda si vzal Apolloniův meč, se kterým pak bojoval po všechny dny. I uslyšel Seron, vůdce syrského vojska, že Juda u sebe shromáždil zástup, sbor věrných, odhodlaných k boji, a řekl: »Porazím Judu a s ním ty, kdo znevážili králův výnos, získám si tak věhlas a proslavím se v království.« Vytáhl do boje a s ním i silný zástup bezbožných, aby mu pomohli pomstít se na synech izraelských.

Přiblížil se až k cestě u Bethoronu a Juda mu vyšel vstříc s nepatrným vojskem. Když (Izraelci) uviděli vojsko postupující proti nim, řekli Judovi: »Je nás hrstka, jak budeme moci bojovat proti tak veliké přesile? A ke všemu jsme dnes vysílení hladem.« Juda odpověděl: »Množství lidí může být snadno zdoláno hrstkou, z hlediska nebes není rozdíl zachránit malým nebo velkým počtem. Vítězství ve válce nezáleží na množství vojska, síla přichází shůry. Jdou proti nám plni pýchy a zloby, aby vyhladili nás i naše ženy a děti, aby nás oloupili. My však bo-

jujeme za svůj život a za své zákony. Sám Pán je rozdrťt před našima očima, nebojte se jich!»

Sotvaže skončil, ihned se vrhl na nepřítel a Seron i jeho vojsko byli rozdrceni. Pronásledovali ho od cesty k Bethoronu až do roviny; kolem osmi set mužů padlo, ostatní utekli do země Filištanů. Na okolní národy padla bázeň a začali mít hrůzu z Judy a jeho bratrů. Jeho jméno proniklo až ke králi, mezi pohany se vyprávělo o jeho bitvách.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Mak 3,20.22.19.21.22

Táhnou na nás ve velkém množství se zpupností a pýchou; vy však se jich nebojte, * neboť vítězství ve válce nezávisí na množství vojska, ale na síle, která přichází z nebe.

V. My budeme bojovat za své životy a za své zákony a sám Pán je rozdrťt před naší tváří. * Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezí« svatého Cyrila Jeruzalémského, biskupa

Síla víry působí, co přesahuje lidské schopnosti

Pro víru máme sice jediné slovo, ale označuje dvě rozdílné skutečnosti.

První druh víry se týká obsahu učení: spočívá ve vzepětí duše k nějaké skutečnosti a v souhlasu s ní a je pro duši užitečná, jak říká Pán: *Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má věčný život a nepodléhá soudu.* A jinde: *Kdo věří v Syna, není souzen, ale přešel už ze smrti do života.*

Jak veliká je Boží láska k lidem! Spravedliví došli zalíbení u Boha po mnohaletém soužení. A to, čeho oni dosáhli, když se po dlouhou řadu let horlivě snažili sloužit Bohu, aby se mu zalíbili, to tobě dává Ježíš v jediném okamžiku jako dar. Jestliže uvěříš, že Ježíš Kristus je Pán a že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen a přenesen do ráje tím, který tam uvedl lotra. A nepochybuj, že se to nemůže stát. Vždyť ten, který spasil na posvátné Golgotě lotra za jediný okamžik víry, spasí i tebe, když uvěříš.

Druhý druh víry nám uděluje sám Kristus jako milost. *Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zase tentýž Duch poskytuje poznání: jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má dar uzdravovat.*

Tato víra udělovaná Duchem jako milost se netýká pouze obsahu učení, ale mocně působí to, co přesahuje lidské schopnosti. Kdo má tuto víru, řekne této hoře: *Přesuň se odtud tam; a přesune se.* Když to

někdo řekne s vírou, to znamená, že nebude pochybovat ve svém srdci, ale bude věřit, že se to stane, dostane tu milost.

Právě o této víře je řečeno: *Budete-li mít víru jako hořčičné zrnko.* Hořčičné zrnko je totiž co do velikosti maličké, ale je nabitó úžasnou energií. I když je zaseto na stísněném prostoru, mohutně se rozvětjuje a když vyroste, může poskytovat úkryt i nebeskému ptactvu. Zrovna tak působí víra v duši neočekávaně veliké věci. Duše zalitá světlem víry přemýšlí totiž o Bohu, a nakolik je toho schopna, ho poznává. Obchází končiny světa, a ještě než nastane konec času, vidí již soud a naplnění daných zaslíbení.

Měj tedy tu první víru, která závisí na tobě a směřuje k Bohu, abys od Boha dostal tu druhou, která působí to, co přesahuje lidské schopnosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 2,16; Řím 3,25

Víme, že člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, jak je nařizuje Zákon. * My jsme přijali víru v Ježíše Krista, a tak jsme byli uznáni za spravedlivé proto, že jsme uvěřili v Krista.

V. Bůh ho ustanovil jako smírnou oběť, která působí skrze víru. * My jsme.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Makabejské

4,36–59

Vyčištění a zasvěcení chrámu

Juda a jeho bratři řekli: »Hle, naši nepřátelé jsou poraženi, pojďme očistit svatyni a znovu ji posvětit.« Všechno vojsko se shromáždilo a vystoupilo na horu Sión. Spatřili svatyni pustou, oltář znesvěcený, brány spálené, nádvoří zarostlé křovím jako v lese nebo někde na horách, kněžské místnosti zcela zpustošené. Roztrhli svá roucha a s velikým nářkem si sypali na hlavu popel. Padli tváří k zemi, troubili na polnice a volali k nebi.

Tehdy určil Juda oddíl, aby chránil před útokem z tvrze ty, kdo budou čistit svatyni. Poté vybral bezúhonné kněze oddané Zákonu, aby očistili svatyni a znesvěcené kameny odnesli na smetiště.

Radili se, co mají dělat s oltářem zápalných obětí, který byl znesvěcen. Správně se rozhodli, že jej strhnou, aby nebylo pro ně potupou, že jim jej pohané poskvrnili. Zbořili jej tedy a kameny z něho uložili na vhodném místě na chrámové hoře, dokud nepovstane prorok, který by

rozhodl, co se má s nimi stát. Pak vzali neotesané kameny podle Zákona a postavili nový zápalný oltář podle vzoru dřívějšího. Znovu zbudovali svatyni i vnitřní zařízení a vysvětili nádvoří, zhotovili nové posvátné nádoby a do svatyně přinesli svícen, kadidlový oltář a stůl. Na oltáři zapálili kadidlo a zažehli světla na svícnu, aby osvětlovala vnitřek chrámu. Na stůl položili chleby, zavěsili závěsy a šťastně dokončili, co započali.

Dvacátého pátého dne desátého měsíce, měsíce kislevu – roku sto čtyřicátého osmého vstali časně zrána a podle Zákona přinesli oběti na novém zápalném oltáři, který zbudovali. Téhož měsíce a téhož dne, kdy ho pohané znesvětili, byl zasvěcen zpěvy za doprovodu citer, harf a cimbálů.

Všechn lid padl na tvář, klaněli se a do nebe velebili Boha, který jim popřál zdar, osm dní slavili posvěcení oltáře, s radostí obětovali celopaly a přinesli oběť díky a chvály. Průčelí chrámu ozdobili zlatými věnci a štítky, obnovili brány i vedlejší místnosti a zasadili do nich dveře. V lidu byla velmi veliká radost a potupa od pohanů byla odčiněna.

Juda, jeho bratři a celé shromáždění Izraele ustanovili, aby se dny posvěcení oltáře slavily s radostí a jáсотem každoročně ve svůj čas po osm dní od dvacátého pátého dne měsíce kislevu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 26(25), 8; 84(83),23

Hospodine, miluji dům, kde přebýváš, a místo, kde sídlí tvá sláva. * Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů.

V. Touží, ba prahne má duše po Hospodinových síních. * Jak milý.

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Katechezí« svatého Cyrila Jeruzalémského, biskupa

O vyznání víry

Jak v učení tak i ve vyznávání získávej a uchovávej jen tu víru, která je bezpečně založena na celém Písmu a kterou ti nyní předává církev. Všichni totiž nemohou Písmo důkladně znát; jedněm brání v poznání to, že neumějí číst, jiným nějaká zaneprázdněnost. Aby tato neznalost nepřinesla duši škodu, shrnujeme celé učení víry do několika vět vyznání.

Kladu ti na srdce, abys po celý čas života měl tuto víru jako zásobu potravy na cestu a abys už žádnou jinou nepřijímal, a to ani kdybychom se my sami změnili a učili opak toho, co učíme nyní, a ani kdyby tě anděl protivník převlečený za anděla světla chtěl zmást. Neboť *i kdy-*

bychom vám my nebo anděl z nebe hlásali evangelium odchylné od toho, které jste nyní přijali, buď proklet!

Tak jenom poslouchej holá slova vyznání víry a ulož si je do paměti; ale až přijde vhodný čas, přijmi i svědectví božských Písem, vztahujících se na to které místo vyznání víry. Toto vyznání nebylo složeno z nějaké libovůle lidí, ale z celého Pisma bylo vybráno to nejzávažnější a nejpodstatnější, co tvoří celek učení víry. Jako hořčičné semínko obsahuje v maličkém jádérku mnoho větví, tak i toto vyznání víry zahrnuje v několika málo slovech veškeré poznání darů Boží lásky obsažených jak ve Starém, tak i v Novém zákoně.

Nuže, bratři, držte se toho učení, které jsme vám odevzdali a které jste právě přijali, a napište je na desku svého srdce.

Úzkostlivě se střežte toho, aby nepřítel někoho někde nenachytl nečinného a malátného nebo aby nějaký bludař nezmrhal cokoli z toho, co vám bylo předáno. S vírou je to jako s penězi, které je třeba uložit do banky, jak jsme to nyní udělali my, když jsme vám předali vyznání víry. Bůh si vyžádá počet z toho, co vám bylo svěřeno. Jak říká apoštol: *Zapřisahám vás před Bohem, který všemu dává život, a před Kristem Ježíšem, který před Ponciem Pilátem vydal slavnostní svědectví, abyste tuto víru, která vám byla předána, uchovali neporušenou až do příchodu našeho Pána Ježíše Krista.*

Nyní je ti svěřován poklad života a Pán si v čase svého příchodu vyžádá z něho počet. Jeho příchod *ukáže ve svůj čas blahoslavený a jediný Panovník, Král králů a Pán pánů. On jediný má nesmrtelnost a přebývá v nepřístupném světle. Nikdo z lidí ho neviděl, ani uvidět nemůže.* Jemu přísluší sláva, čest a věčná moc po všechny věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 10,38–39; Hab 2,4

Můj spravedlivý bude žít z víry. Ale kdyby se ze strachu vzdaloval, nebudu v něm mít zalíbení. * Nepatříme k těm, kteří se ze strachu vzdalují, a tak jdou k záhubě, ale k těm, kdo věří, a tím si zachrání život.

V. Spravedlivý bude žít pro svou věrnost. * Nepatříme.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Makabejské

12,32–46

Oběť za mrtvé

Po svátcích zvaných Letnice vytáhli na Gorgiase, vládce Idumeje. Táhli se třemi tisíci pěších a čtyřmi sty jezdců. Když se střetli v boji, padlo něco málo židů.

Jakýsi Dositheos, odvážný muž, jezdec z oddílu Bakenorova, se vrhl na Gorgiase, chytil ho za plášť a silou táhl; chtěl ho totiž dostat živého. Avšak jeden z thráckých jezdců se na něho vrhl a uťal mu ruku, takže Gorgias utekl do Marisi. Vojáci (velitele) Esdriase statečně bojovali, ale byli už unaveni; proto Juda vzýval Hospodina, aby se ukázal jako vůdce a pomocník v boji. Rodnou řečí vzkřikl a za zpěvu bojové písně se nečekaně vrhl na Gorgiasovy oddíly a obrátil je na útěk.

Potom vedl Juda své vojsko do města Odollamu. Protože nastával sedmý den, očistili se podle zvyku a slavili sobotu. Následujícího dne – byl už totiž nejvyšší čas – šli Judovi lidé posbírat těla padlých, aby je za účasti příbuzných uložili v hrobech otců. U každého z padlých našli pod šatem amulety bůžků z Jamnie, které Zákon židům zakazuje. Všem bylo zřejmé, že to byla příčina, proč padli.

Všichni dobrořečili Hospodinu, který spravedlivě soudí a zjevuje skryté věci. Ale potom prosili a modlili se, aby jim byl ten přestupek zcela odpuštěn. Šlechtný Juda domlouval lidu, aby se chránili hříchů, když na vlastní oči viděli, co se stalo, a jak hřích byl příčinou toho, že někteří padli. Uspořádal sbírku dvou tisíc drachem stříbra, kterou poslal do Jeruzaléma, aby byla podána oběť za hřích. To bylo jistě dobré a šlechtné jednání, když tak smýšlel o vzkříšení. Kdyby totiž nevěřil, že padlí vstanou z mrtvých, bylo by zbytečné a směšné modlit se za mrtvé. Nadto myslel na nádhernou odměnu, která je uchována těm, kdo zesnou ve zbožnosti. Svátá a zbožná je to myšlenka! Proto dal vykonat smírnou oběť za mrtvé, aby byli zbaveni hříchu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Zj 20,13; 2 Kor 5,10; 2 Mak 12,45

Mrtví budou souzeni podle svých skutků. * Všichni se musíme objevit před Kristovým soudem.

V. Svátá a zbožná je myšlenka modlit se za mrtvé, aby byli zproštěni hříchů. * Všichni.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy svatého Řehoře z Nazianzu, biskupa

Svátá je myšlenka modlit se za mrtvé

Co je člověk, že na něho myslíš? Jaké nové tajemství mě tu obestírá? Jsem zároveň malý i velký, ponížený i vznešený, smrtelný i nesmrtelný, jsem pozemšťan i nebešťan. To první souvisí s tímto světem, to druhé s Bohem; to první s tělem, to druhé s duchem. Mám být spolu s Kristem pohřben a spolu s Kristem vstát z mrtvých, být Kristovým spolutělem a stát se Božím synem, ano, dokonce Bohem.

Toto nám chce naznačit ono veliké tajemství, toto nám chce Bůh; neboť on pro nás vzal na sebe lidskou přirozenost a chudobu, aby padlého člověka napřímil, aby Božím obrazu vrátil neporušenost a člověka znovu obnovil. Máme všichni být jedno v Kristu, neboť on se dokonale stal ve všech nás vším, čím vůbec je; nemáme už se rozlišovat podle toho, jsme-li *muž nebo žena, barbar nebo Skytha, otrok nebo svobodný* – to jsou znaky těla nýbrž máme v sobě nést pouze znamení Boha, neboť od něho a pro něho jsme byli stvořeni, jen od něho máme mít svou podobu a tvar a jen podle něho máme být k poznání.

Kéž tedy jsme opravdu tím, v co pro velikou dobrotu štědrého Boha tolik doufáme. Vždyť žádá málo, ale dává přemnoho, nyní i v budoucím věku, všem, kdo jej upřímně milují. Kéž tedy všechno snášíme a ve všem vytrváme, z lásky k němu a s nadějí v něho. Kéž za všechno vzdáváme díky, za věci příznivé stejně jako za nepříznivé, za radostné i za smutné. Vždyť právě to uvádí Písmo velmi často jako zbraň spasení. Nuže svěřme Bohu svoje duše i duše těch, kdo jako by byli připravenější a společnou cestou všech lidí došli k přijetí v cíli před námi.

Pane a Tvůrce všeho, a zvláště tohoto stvoření, Bože, Otče a Vůdce svých lidí, ty, který rozhoduješ o jejich životě a smrti, Správce a Dobrodince našich duší. Ty, jenž všechno činiš, a v pravý čas a ve své nezměrné moudrosti a prozřetelnosti všechno tvůrčím Slovem proměňuješ, přijmi teď, prosím, Caesaria jako prvotinu našeho odchodu z tohoto světa.

A náš život spravuj tak dlouho, jak uznáš za vhodné, a potom v příhodný čas přijmi i nás. A až nás budeš přijímat, ať jsme bázní Boží připraveni, nikoli postrašeni; ať před tebou neprcháme a nemusíme odtud být proti své vůli vytrženi a vyrváni, jak tomu bývá u těch, kdo jsou oddáni světu nebo tělu. Ať naopak ochotně a radostně spěcháme do onoho blaženého a věčného života v Kristu Ježíši, našem Pánu. Tomu buď sláva na věky věků, amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Prosíme tě, Bože, přijmi k sobě naše zemřelé vykoupené krví tvého Syna. * Pamatuj, že jsme prach, že člověk je jako tráva, jak polní květ.

V. Milosrdný Bože, ty se slitováváš a odpouštíš. * Pamatuj.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z první knihy Makabejské

9,1–22

Judova smrt v boji

Když se Demetrios dozvěděl, že Nikanor padl se svým vojskem v boji, poslal znovu do Judska Bakchida a Alkima a s nimi pravé křídlo vojska. Táhli směrem do Galgaly a utábořili se u Mesalotu v Arbelsku. Města se zmocnili a pobili tam mnoho lidí.

Prvního měsíce roku stého padesátého druhého se přesunuli k Jeruzalému. Brzy se však zvedli a odtáhli k Beretu s dvaceti tisíci mužů a dvěma tisíci jezdci. Juda tehdy tábořil v Elase s třemi tisíci vybraných mužů. Když viděli tak početné vojsko, dostali velký strach a mnozí utekli z tábora, takže z nich zůstalo jen osm set mužů. Juda viděl, že se jeho vojsko rozuteklo právě před hrozící bitvou. Srdce se mu sevřelo, protože už neměl možnost svolat šiky.

V této tísní vyzval zbylé vojáky: »Vzhůru do boje proti našim nepřátelům, snad se nám přece povede je porazit!« Zrazovali ho od toho a namítali mu: »V žádném případě je nepřemůžeme; ale jestliže se teď zachráníme, vrátíme se později se svými bratry a budeme bojovat. Nyní je nás málo!« Juda však prohlásil: »To nikdy neuděláme, abychom před nimi utíkali, a jestliže nadešla naše hodina, pak zemřeme statečně za své bratry! Nezůstaňme nic dlužni své slávě!«

Nepřátelské vojsko vytáhlo z tábora a sešikovalo se k boji. Jízda se rozdělila na dvě části; v čele vojska šli prakovníci a lučištníci, v prvních řadách ti nejstatečnější. Bakchides byl na pravém křídle. Z obou stran se blížil šik za zvuku polnic; i z vojska Judova zaznívaly polnice a země duněla pochodem vojsk. Strhla se bitva, která trvala od rána až do večera.

Juda viděl, že Bakchides a jádro jeho vojska jsou na pravém křídle. Shromáždil kolem sebe ty nejodvážnější, rozdrtil pravé křídlo nepřátel a pronásledoval je až k azotské hoře. Když na levém křídle uviděli, že jejich pravé křídlo je rozdrceno, hnali se na Judu a jeho vojsko ze zadu. Rozpoutal se zuřivý boj, na obou stranách mnoho raněných padlo. Padl i Juda a ostatní se rozutekli.

Jonatan a Simon vzali svého bratra a pohřbili ho v hrobě jeho otců v Modinu. Oplakávali ho a celý Izrael nařikal s velikým kvílením. Mnoho dní pro něho truchlili a říkali: »Jak padl hrdina, vysvoboditel Izraele!«

Ostatní Judovy činy, jeho bitvy, důkazy statečnosti a jeho velikosti nejsou zaznamenány, bylo jich totiž příliš mnoho.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 1 Mak 4,8.9.10.9

Nebojte se útoku nepřátel, vzpomeňte, jak byli zachráněni naši otcové. * I nyní volejme k nebi a náš Bůh se nad námi smiluje.

V. Pamatujte na jeho podivuhodné činy, které ukázal na faraónovi a jeho vojsku v Rudém moři. * I nyní.

Z traktátu »O dobru smrti« od svatého Ambrože, biskupa*Nesme znamení Kristovy smrti*

Apoštol říká: *Pro mě je ukřižován svět a já světu.* Abychom si konečně uvědomili, že k tomuto životu náleží smrt, a dobrá smrt, napomíná nás, abychom *nesli na svém těle Ježíšovo umírání; neboť kdo bude mít v sobě Ježíšovu smrt, ten bude mít ve svém těle i život Pána Ježíše.*

Ať tedy v nás pracuje smrt, aby v nás pracoval i život; dobrý život po smrti, to je dobrý život po vítězství, dobrý život po skončeném zápase, takže zákon těla už nemůže stát proti zákonu ducha a my už nemusíme zápasit se smrtelným tělem, ale ve smrtelném těle zavládlo vítězství. A sám nevím, zdali nemá tato smrt větší sílu než život. Vede mě však autorita apoštola, který říká: *A tak v nás pracuje smrt, ale ve vás život.* Kolika národům přinesla život smrt jednoho! Proto apoštol učí, že ti, kdo žijí tento život, si mají přát jednak tuto smrt, aby Kristova smrt vyzařovala z našeho těla, jednak onu blaženou smrt, kterou se ničí náš vnější člověk, aby byl obnoven člověk vnitřní, a kterou má být stržen náš pozemský stan, aby nám byl otevřen příbytek nebeský.

Jako by už člověk zemřel, jestliže se odvrací od společenství tohoto těla a zbavuje se oněch pout, o nichž ti říká Pán ústy Izaiášovými: *Rozvaž nespravedlivá pouta, uvolni uzly jha, utiskované propust na svobodu, zlom každé jařmo.*

Pán se tedy podvolil podstoupit smrt, aby pominula vina; aby však přirozenost znovu neskončila ve smrti, bylo nám dáno vzkříšení z mrtvých. Takže smrtí zmizela vina a vzkříšením byla přirozenosti dána věčnost.

A tak všechno musí projít touto smrtí. Je třeba, abys přecházel ustavičně: přechází se od porušení k neporušitelnosti, od smrtelnosti k nesmrtelnosti, od zmatků ke klidu. Ať tě proto nezaráží slovo »smrt«, ale ať tě těší všechno dobré, co přináší dobrý přechod. Vždyť co jiného je smrt než pohřeb neřestí a vzkříšení ctností? Proto už Bileám říká: *Kéž umřu smrtí spravedlivých* to znamená kéž jsem s nimi pohřben, abych odložil své hříchy, a dostalo se mi milosti spravedlivých, kteří na těle i duši nosí znamení Kristovy smrti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*2 Tim 2,11–12; Řím 8,17*

Když jsme s Kristem umřeli, budeme s ním také žít. * Když vytrváme, budeme s ním i kralovat.

V. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojit slávy. * Když vytrváme.

32. týden

Neděle

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek knihy proroka Daniela

1,1-21

Věrnost izraelských jinochů v paláci babylónského krále

Třetího roku vlády judského krále Jehojakima přitáhl babylónský král Nabuchodonosor k Jeruzalému a oblehl ho. Pán vydal do jeho moci judského krále Jehojakima i část z nádob Božího domu; (Nabuchodonosor) je dal odnést do země Šinear, do domu svých bohů; nádoby dal uložit do pokladnice svých bohů.

Král poručil nejvyššímu komorníku Ašpenazovi, aby přivedl z izraelských synů, z královského nebo šlechtického rodu jinochy, kteří by byli bez vady, půvabné postavy, vnímaví pro všechnu moudrost, schopní vzdělání, přístupní vědám, kteří by mohli konat službu v královském paláci. Měl je naučit chaldejskému písmu a jazyku. Král jim též určil na každý den stravu z královských pokrmů i z vína, které sám pil; měli být vychováváni po tři roky a po jejich uplynutí měli vykonávat službu před králem.

Z Judovců byli mezi nimi Daniel, Chananjáh, Mišael a Azarjáh. Nejvyšší komorník jim dal jména: Danielovi Baltazar, Chananjáhovi Šadrach, Mišaelovi Mešach a Azarjáhovi Abednego. Daniel si však umínil, že se neposkrvni ani pokrmem, ani vínem z královského stolu; žádal proto nejvyššího komorníka, aby nebyl nucen se poskrvnit. Bůh vzбудil u nejvyššího komorníka milost a přízeň pro Daniela. Nejvyšší komorník však řekl Danielovi: »Bojím se jen svého pána, krále, který vám určil pokrm a nápoj; když uvidí, že jsou vaše tváře hubenější než ostatních jinochů, kteří jsou s vámi stejného stáří, uvalíte před králem vinu na mě.«

Daniel řekl tedy dozorcí, kterého nejvyšší komorník ustanovil nad Danielem, Chananjáhem, Mišaelem a Azarjáhem: »Nuže, učiň zkoušku se svými služebníky po deset dní: ať je nám dávána zelenina k jídlu a voda k pití; srovnej pak naší tvář s tvářmi jinochů, kteří jedí královský pokrm, a podle toho, co uvidíš, jednej se svými služebníky.« On jim tedy vyhověl v té věci a zkusil to s nimi po deset dní.

Po uplynutí deseti dní se ukázalo, že lépe vypadají a lépe jsou živeni než všichni jinoši, kteří požívali královský pokrm. Dozorce tedy rozkázal odnášet jejich přiděl pokrmu a vína a dával jim zeleninu. Bůh pak dal

těmto čtyřem jinochům vědění a pochopení pro každé písmo a moudrost; Daniel měl schopnost rozumět viděním a snům všeho druhu.

Nejvyšší komorník je pak představil Nabuchodonosorovi, když se skončila králem stanovená doba, v níž měli být uvedeni k němu. Král s nimi rozmlouval a nenašel se mezi všemi nikdo, jako byl Daniel, Chananjáh, Mišael a Azarjáh; zůstali tedy v královské službě. V každém oboru vědy a moudrosti, na něž se král tázal, našel je desetkrát schopnější nad všechny hadače a zaklínače, kteří byli v celé jeho říši. Daniel tam zůstal až do prvního roku krále Kýra.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Dan 1,17.20; srv. Ef 1,17

Bůh je naplnil duchem moudrosti a poznání. * Měli dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat.

V. V každém oboru vědy a moudrosti, na něž se král tázal, našel je schopnější než ostatní. * Měli.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starokřesťanské homilie z II. století

Kristus chtěl zachránit to, co hynulo

Bratři, o Ježíši Kristu máme smýšlet tak jako o Bohu, jako o soudci živých i mrtvých, a pod svou spásou si nemáme představovat nic malého. Kdybychom si totiž představovali málo, také bychom doufali jen v malou odměnu. Ale ti, kdo své spáse rozumí takto, hřeší, a hřešíme i my, protože zapomínáme, odkud, kým a kam jsme byli povoláni a co pro nás snášel Ježíš Kristus, když za nás trpěl.

Čím se mu za to odměníme a jaké ovoce přineseme, aby se rovnalo tomu, co nám dal on? Kolik dobrodiní mu vlastně dlužíme? Vždyť on nám dal světlo, jako Otec nás nazval svými dětmi a zachránil nás, když jsme hynuli. Jakou chválu mu tedy připravíme a co mu dáme odplatou za to, co jsme dostali? Vždyť jsme byli duchovně slepí, klaněli jsme se kameni a dřevu, zlatu, stříbru a mědi, dílu lidských rukou; a celý náš život nebyl nic než smrt. Ačkoli jsme byli obkličeni temnotami a měli zrak plný takové tmy, přece jsme prohlédli a z jeho vůle jsme zahnali mrak, který nás pokrýval.

Smiloval se totiž nad námi a spasil nás, neboť byl hluboce pohnut, když viděl, jak jsme plni bludu a záhuby a že nemáme žádnou naději na záchranu, leda skrze něho. A tak nás povolal z nebytí, neboť chtěl, abychom byli.

Raduj se, neplodná, která jsi nerodila, propukni v jásot a volej, která jsi nezakusila porodní bolesti, protože mnohem více dětí bude mít opuš-

těná, než ta, která má muže. Když se říká raduj se neplodná, která jsi nerodila, mluví se o nás, neboť dokud se naši církvi nedostalo dětí, byla neplodná. A když se říká volej, která jsi nezakusila porodní bolesti, znamená to, že se máme neodbytně obracet k Bohu v modlitbách a neumdlévat jako rodičky. Když se říká, že mnohem více dětí bude mít opuštěná, než ta, která má muže, myslí se tím náš lid, který se zdál být osiřelý a Bohem opuštěný, ale teď, když věříme, je nás najednou víc, než těch, kteří si mysleli, že vlastní Boha.

Jinde zase Písmo říká: *Nepřišel jsem povolát spravedlivé, ale hříšníky.* To se říká proto, že hynoucí bylo třeba zachránit. Neboť veliké a podivuhodné není stavět to, co stojí, ale co padá. Tak i Kristus chtěl zachránit to, co hynulo; když jsme již hynuli, přišel a povolal nás, a zachránil mnohé.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 5,9–10; Kol 1,13

Bůh nás neurčil k tomu, abychom propadli jeho hněvu, ale abychom získali spásu skrze našeho Pána Ježíše Krista. * Ten za nás umřel, abychom my žili spojení s ním.

V. Bůh nás vytrhl z moci temnosti a převedl do království svého milovaného Syna. * Ten za nás.

Evangelium viz str. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Daniela

2,26 – 47

Sen o soše rozdrcené kamenem; věčné království Boží

Král Nabuchodonosor se zeptal Daniela, nazvaného Baltazar: »Můžeš mi skutečně oznámit sen, který jsem viděl, i jeho výklad?« Daniel králi odvětil: »Tajemství, které hledáš, nemohou králi oznámit mudrci, zaklínači, hadači a věštcí. Je však na nebi Bůh, který odhaluje tajemství; a ten dal poznat králi Nabuchodonosorovi to, co bude na konci dob. Tvůj sen a vidění tvé myslí, které jsi měl na svém lůžku, jsou tyto.

Ty, králi, jsi začal na svém lůžku myslet o tom, co se stane v budoucnosti, a ten, který odkrývá tajemství, ti dal poznat to, co přijde. Mně pak bylo toto tajemství zjeveno ne pro moudrost, které bych snad měl víc než ostatní lidé, ale kvůli tomu, aby byl králi podán výklad a abys poznal to, co sis myslel.

Ty, králi, jsi měl vidění, a hle – socha. Byla to velmi mohutná socha, skvěla se září, když stála proti tobě, a její vzhled byl strašný. Tato so-

cha měla hlavu z ryzího zlata, prsa a ramena ze stříbra, břicho a bedra z mědi. Stehna byla ze železa, nohy částečně ze železa, částečně z hlíny.

Díval ses, když se tu náhle bez lidského přičinění uvolnil kámen, udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je. Tu se ihned zhroutilo železo, hlína, měď, stříbro a zlato a byly jako plevy na mlatu v létě, vítr je odnesl, ani stopa po nich nezůstala; kámen pak, který udeřil do sochy, stal se velikou horou a naplnil celou zemi. To je sen; podáme králi jeho výklad.

Ty, králi, jsi králem králů; Bůh nebes ti dal království, moc, sílu a slávu. Do tvé moci dal všechna místa, kde bydlí lidé, divokou zvěř i ptactvo nebes, nad tím vším tě učinil vladařem – ty jsi hlava zlatá. Po tobě povstane jiné království, menší než tvoje, a ještě třetí království, měděné, které ovládne celou zemi. Čtvrté království bude tvrdé jako železo; jako železo všechno drtí a láme, tak i ono (království) toto všechno rozdrtí a zláme.

Že jsi však viděl nohy a prsty částečně z hrncířské hlíny a částečně ze železa, to znamená, že království bude rozděleno; bude v něm však něco z tvrdosti železa. Protože jsi však viděl železo smíšené s blátivou hlínou a prsty nohou částečně ze železa a částečně z hlíny, část království bude silná a část křehká. Protože jsi však viděl železo smíšené s blátivou hlínou, stmeleny budou sňatky, nepřilnou však navzájem k sobě, tak jako se železo nespojí s hlínou.

Za dob těch králů zřídí Bůh nebes království, které nebude zničeno navěky, a toto království nepřijde k jinému národu; rozdrtí všechny ony říše a udělá jim konec, samo však bude trvat navěky, protože jsi viděl, jak se bez lidského přičinění z hory uvolnil kámen a rozdrtil hlínu, železo, měď, stříbro a zlato. Veliký Bůh ukázal králi, co bude v budoucnosti. Pravdivý je sen a spolehlivý jeho výklad!»

Tu král Nabuchodonosor padl na svou tvář a klaněl se Danielovi. Rozkázal, aby mu obětovali obětní dary a vonné látky. Král řekl Danielovi: »Jistě váš Bůh je Bohem bohů a Pánem králů; zjevuje tajemství, protože jsi mohl toto tajemství odhalit.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dan 2,44;sv. Lk 20,17.18

Bůh nebes zřídí království, které nebude zničeno navěky; * rozdrtí všechny ony říše a udělá jim konec.

V. Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kvádrem náročným; na koho ten kámen padne, toho rozdrtí. * Rozdrtí.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starokřesťanské homilie z II. století*Vyznávejme Boha skutky*

Pán nám tedy prokázal takové milosrdenství, že už především jako živí neobětujeme mrtvým bohům ani se jim neklaníme, nýbrž že jsme skrze Krista poznali Otce pravdy. A co plyne z poznání, které k němu vede? Abychom nezapírali toho, skrze něhož jsme ho poznali. A ten přece říká: *Kdo se ke mně přiznává před lidmi, k tomu se přiznám před svým Otcem.* To je tedy naše odměna, když vyznáváme toho, skrze něhož jsme byli spaseni. Čím ho však vyznáváme? Tím, že budeme činit, co říká, že nebudeme opomíjet jeho přikázání a nebudeme ho ctít jenom ústy, ale z celého srdce a z celé mysli. Říká přece u Izaiáše: *Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě.*

Nestačí tedy, abychom ho jen nazývali Pánem, neboť to nás nezachrání. Říká přece: *Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, bude zachráněn, ale kdo činí spravedlnost.* A tak ho, bratři, vyznávejme skutky: vzájemnou láskou, tím, že nebudeme cizoložit ani se navzájem pomlouvat ani si závidět, nýbrž že budeme zdrženliví, milosrdní a dobří. Také máme být k sobě soucitní a nemáme lačnět po penězích. Takovými skutky ho tedy vyznávejme, ne opačnými. A nesmíme se bát lidí víc než Boha. Jakmile byste si tak totiž počínali, pověděl by Pán: */ kdybyste byli spolu se mnou, v mém náručí, ale neplnili má přikázání, odvrhnu vás a řeknu vám: Odejděte ode mne, neznám vás, nevím, odkud jste, pachatelé nepravosti.*

Nuže tedy, bratři moji, dejme se do boje, vždyť boj už nastává. Víte také, že na pozemské závody se sjíždějí mnozí, ale věnec že nedostanou všichni, nýbrž jen ti, kteří vynaložili opravdu velkou námahu a bojovali skvěle. My ovšem bojujeme všichni, abychom všichni dostali vítězný věnec. A tak běžme správnou cestou o odměnu nepomíjející, shromážděme se k němu všichni a dejme se do boje, abychom dostali vítězný věnec; a nemůžeme-li být ověnceni všichni, ať máme k věnci vítězů alespoň blízko.

Měli bychom také vědět, že když se při pozemských závodech zjistí, že závodník porušuje pravidla, zbičují ho a vykážou ze stadiónu. Co myslíte že se stane tomu, kdo se prohřeší proti pravidlům závodu o věnec nepomíjející? O těch, kteří porušili pečeť křtu, říká Písmo, že *jejich červ neumře, jejich oheň neuhasne a budou všem na očích.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 1,9-10; 1 Jan 2,28

Obrátili jste se, abyste sloužili Bohu živému a pravému a vyčkávali z nebe jeho Syna. * On nás vysvobodí od blížícího se Božího hněvu.

V. Zůstávejte v něm! To nám dodá radostné důvěry, až se objeví, a při jeho příchodu nebudeme od něho s hanbou odmítnuti. * On nás vysvobodí od bližícího se Božího hněvu.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Daniela

3,8–12.19–24.91–97

Král dal postavit zlatou sochu; Danielovi přátelé v ohnivě peci

Někteří Chaldejci udali Judovce, ujali se slova a řekli králi Nabuchodonosorovi: »Králi, bud živ navěky! Ty, králi, jsi vydal rozkaz, aby každý, kdo uslyší zvuk rohu, flétny, citery, harfy, psalteria, dud a hudebníky všeho druhu, padl a klaněl se zlaté soše. Kdo by však nepadl a neklaněl se, bude vhozen do rozpálené ohnivě pece. Jsou tu však někteří muži Judovci, které jsi ustanovil nad správou babylónské provincie, Šadrach, Mešach a Abednego; tito muži na tebe nevzali ohled, králi, nectí tvé bohy a neklanějí se zlaté soše, kterou jsi dal postavit.«

Tu se Nabuchodonosor vůči Šadrachovi, Mešachovi a Abednegovi naplnil hněvem, který změnil jeho tvář. Poručil rozpálit pec sedmkrát víc, než obvykle se rozpalovala. Několika nejsilnějším mužům svého vojska rozkázal svázat Šadracha, Mešacha a Abednega, aby je vhodili do rozpálené ohnivě pece.

A hned ti muži byli svázáni v úplném oblečení, ve svých pláštích, nohavicích i čepicích a vhozeni do rozpálené ohnivě pece. Právě proto, že králův rozkaz byl naléhavý a pec byla velmi rozpálená, plamen ohně sežehl ty muže, kteří svrhli dolů Šadracha, Mešacha a Abednega. Avšak tito tři muži, Šadrach, Mešach a Abednego padli svázaní do rozpálené ohnivě pece. Procházeli se uprostřed plamene, chválili Boha a velebili Pána.

Král Nabuchodonosor užasl, rychle vstal a řekl svým dvořanům: »Copak jste nevhodili tři svázané muže doprostřed ohně?« Odpověděli a řekli králi: »Ano, králi!« (Král) pravil: »Hle, já vidím čtyři muže rozvázané, jak se procházejí uprostřed ohně, není na nich úhony a vzhled čtvrtého je podobný Božímu synu.«

Nabuchodonosor přistoupil k otvoru rozpálené ohnivě pece a zvolal: »Šadrachu, Mešachu a Abednego, služebníci Boha, Nejvyššího, vyjděte a pojdte (sem)!« Šadrach, Mešach a Abednego vyšli ze středu ohně. Satrapové, vladaři, místodržící a královští dvořané se shromáždili a viděli, že oheň neměl žádnou moc nad těly těchto mužů, že ani vlasy na jejich

hlavě nebyly spáleny, ani jejich pláště neutrpěly škodu, že (ti muži) ani nenačichli pachem ohně.

Tu zvolal Nabuchodonosor: »Požehnaný Bůh Šadrachův, Mešachův a Abednegův, jenž poslal svého anděla a vysvobodil své služebníky, kteří v něj důvěřovali! Přestoupili královský rozkaz a vydali svá těla, aby nemuseli uctívat a klanět se žádnému bohu, jedině Bohu svému. Vy-dávám rozkaz: Kdo by rouhavě mluvil proti Bohu Šadrachovu, Mešachovu a Abednegovu, ať patří jakémukoli národu, kmeni nebo jazyku, nechť je na kusy rozsekán a jeho dům srovnán se zemí, neboť není jiný bůh, který by mohl tak vysvobodit.«

Potom král povýšil Šadracha, Mešacha a Abednega v babylónské provincii.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Dan 3,49.50.95

Anděl Páně sestoupil do pece s Azariášem a jeho druhy a vyhnal plamen ohně z pece. * Oheň se jich vůbec nedotkl, ani jim nezpůsobil bolest.

V. Požehnaný jejich Bůh, jenž poslal svého anděla a vysvobodil své služebníky, kteří v něj důvěřovali! * Oheň.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starokřesťanské homilie z II. století

Pokání s upřímným srdcem

Dokud jsme na zemi, číňme pokání. Jsme přece jako hlína v rukou řemeslníka: když hrnčír dělá nádobu a příliš ji rukama vytočí nebo přetrhne, může ji vytvarovat znovu, ale jakmile ji jednou dá do rozžhavené pece, nemůže už jí pomoci. Tak i my: dokud žijeme pozemský život na tomto světě, z celého srdce číňme pokání za všechno zlé, co jsme spáchali, ať nás Pán může zachránit, dokud máme k pokání čas.

Až totiž odejdeme z tohoto světa, tam už se nebudeme moci vyznávat z hříchů ani činit pokání. A tak, bratři, číňme vůli Otcovu, uchovávejme si tělo neporušené a zachovávejme příkázání Páně, abychom dostali věčný život. Pán přece říká v evangeliu: *Když jste nedovedli uchovat malé, kdo vám dá velké? Pravím vám, že kdo je věrný v maličkosti, je věrný i ve velké věci.* Tím jako by říkal: Uchovávejte si tělo neporušené a pečeť křtu bez poskvrní, abychom získali život věčný.

A nikdo z vás ať neříká, že toto tělo nebude souzeno ani vzkříšeno. Uvědomte si, že v ničem jiném jste nebyli spaseni a v ničem jiném jste neprohlédli, než jsouce v tomto těle. Máme tedy chovat své tělo jako chrám Boží. Tak jako jste byli v těle povoláni, v těle také přijdete (do království Božího). Jestliže Kristus, Pán, který nás zachránil, byl nej-

dřív duch, ale stal se tělem, a tak nás povolal, stejně tak i my obdržíme odměnu v tomto těle.

Nuže milujme se navzájem, abychom všichni vešli do království Božího. Dokud máme čas dosáhnout uzdravení, svěřme se božskému Lékaři. A nabídněme mu řádnou protihodnotu. Jakou? Pokání s upřímným srdcem. Neboť on všechno zná předem a ví, co se děje v našem srdci. Vzdávejme mu tedy chválu, a to nejenom ústy, ale i srdcem, aby nás přijal jako syny. Pán přece říká: *Moji bratři jsou ti, kdo činí vůli mého Otce.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ez 18,31.32; 2 Petr 3,9

Oproste se ode všech svých nevěrností, utvořte si nové srdce a nového ducha. * Obratťe se, a budete žít!

V. Bůh je k vám shovívavý, protože nechce, aby někdo zahynul, ale aby se všichni dali na pokání. * Obratťe se.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Daniela

5,12.59.13–17.25–6,1

Boží soud při hostině krále Baltazara

Král Baltazar vystrojil veliké hody pro tisíc svých velmožů a před (těmito) tisíci se oddal pití vína. V podnapilosti poručil Baltazar přinést zlaté a stříbrné nádoby, které jeho otec Nabuchodonosor odnesl z jeruzalémského chrámu, aby z nich pili král, jeho velmožové, jeho ženy i jeho zpěvačky.

Vtom se objevily prsty lidské ruky a psaly naproti svícnu na vápennou omítku zdi královského paláce; král viděl část píšící ruky. Tu zbledla králova tvář, jeho myšlenky ho poděsily, klouby jeho kyčlí se uvolnily, koleno klepalo o koleno.

Král zvolal nahlas, aby přivedli zaklínače, chaldejce a věštce. Ujal se slova a řekl babylónským mudrcům: »Ten, kdo přečte toto písmo a podá mi jeho výklad, bude oblečen do purpuru, na hrdlo dostane zlatý řetěz a bude jako třetí vládnout v království.« Vstoupili tedy všichni královští mudrci, nemohli však písmo přečíst ani podat jeho výklad králi. Tu se král Baltazar velmi poděsil, barva jeho tváře se změnila a také jeho velmoži byli zmateni.

Ke králi byl tedy uveden Daniel. Král se ujal slova a řekl Danielovi: »Ty jsi Daniel z judských vyhnanců, kterého přivedl král, můj otec z Judska? Slyšel jsem, že je v tobě duch bohů, že v sobě máš vědění, důvtip a neobyčejnou moudrost. Právě nyní byli ke mně přivedeni mu-

drci a zaklínači, aby přečetli toto písmo a podali mi jeho výklad, ale nedovedli mi oznámit jeho význam. Slyšel jsem o tobě, že dovedeš vykládat (tajemství) a rozluštit nesnadné věci, nuže, jestliže nyní dovedeš přečíst písmo a podat mi jeho výklad, budeš oblečen do purpuru, na hrdlo dostaneš zlatý řetěz a budeš jako třetí vládnout v království.»

Nato se Daniel ujal slova a řekl králi: »Ponech si své dary, jinému můžeš dát své odměny, přece však přečtu králi písmo a podám mu jeho výklad.

Nuže, to je písmo, které je napsáno: Mene, tekel, ufarsin. To je pak výklad slov: mene: Bůh spočetl tvé království a ukončil ho. Tekel: Na váze jsi byl zvážen a shledán lehkým. Fares: Roztrhnuto bylo tvé království a dáno Médům a Peršanům.»

Tu z Baltazarova rozkazu oblékli Daniela do purpuru, na hrdlo mu dali zlatý řetěz a prohlásili o něm, že vládne jako třetí v království. V téže noci byl chaldejský král Baltazar zabit.

Království obdržel Méd Dareios ve věku šedesáti dvou let.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Žl 75 (74), 6.8.11.9; Zj 14,9.10

Nezdvihejte pyšně hlavu, Bůh je soudce, rozdrtí úplně pýchu bezbožníků. * Neboť Hospodin má v ruce číši, pít musí všichni bezbožníci země.

V. Kdo se klaní šelmě a jejímu obrazu, bude pít z vína Božího hněvu.

* Neboť.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starokřesťanské homilie z II. století

Vytrvejme v naději

Nuže, bratři moji, čiňme Otcovu vůli, neboť on nás povolal, abychom žili; a snažme se více o ctnost a zanechme zloby, která vede ke hříchu, a vyhněme se bezbožnosti, aby se nás nezmocnilo zlo. Když se totiž budeme snažit činit dobro, přijde k nám pokoj. Z toho důvodu jej nemožnou najít lidé, které ovládají lidské obavy a kteří dávají přednost přítomným požitkům před tím, co je zaslíbeno v budoucnosti. Neboť nevědí, jak velké trápení je spojeno s pozemskou rozkoší a jaká slast je v budoucím zaslíbení. Kdyby to přitom činili jen oni sami, dalo by se to snést. Jenže oni vytrvale kazí nevinné duše špatným učením, jako by nevěděli, že se jim za to dostane dvojího odsouzení: za sebe i za ty, kdo je poslouchají.

My však služme s čistým srdcem Bohu, a budeme spravedliví. Kdybychom ovšem nesloužili, protože bychom nevěřili Božím zaslíbením, byli bychom ubožáci. Vždyť i prorocké slovo praví: »Uboží jsou pochy-

bovači, ti, kteří v srdci váhají a říkají: »Tohle jsme už slyšeli dávno, dokonce za časů našich otců, jenže den ze dne na to čekáme, a nic z toho jsme nespatriili«. Pošetilí, porovnejte se s nějakou dřevinou, třeba s vinnou révou: nejdřív ztratí listí, potom nasadí výhonky, pak zelené plody a nakonec zralý hrozen. Tak i na můj lid přišly nejdřív nepokoje a tíseň, ale nakonec dostane to dobré.«

A proto, bratři moji, nepochybujme, ale vytrvejme v naději, abychom také obdrželi odměnu. Neboť věrný je ten, který slíbil, že každému odplatí podle jeho skutků. Budeme-li tedy před Bohem činit spravedlnost, vejdem do jeho království a obdržíme, co bylo zaslíbeno, to jest, *co ucho neslyšelo, ani oko nevidělo, nač člověk nikdy ani nepomyslí*.

Očekávejme tedy každou hodinu království Boží, v lásce a spravedlnosti, protože neznáme den, kdy se Bůh zjeví. Měli bychom už, bratři, konečně činit pokání a vzpamatovat se pro dobro, neboť jsme plní všelijakých pošetilostí a zloby. Zbavme se dřívějších hříchů a z hloubi duše číňme pokání, abychom byli spaseni. Nepodbízejme se lidem ani se nechtějme líbit jen sobě navzájem, ale i lidem mimo nás, a to kvůli spravedlnosti, aby se skrze nás neuráželo Kristovo jméno.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 15,58;2 Sol 3,13

Buďte pevní, nedejte se zviklat a vždy vynikejte v díle Páně. * Víte přece, že vaše námaha není marná, když ji konáte ve spojení s Pánem.

V. Nenechte se od konání dobrých skutků odradit únavou. * Víte

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Daniela

9,14a.18-27

Danielova modlitba a prorockví o sedmdesáti týdnech

Prvního roku (vlády) Dareia, syna Asuerova z médského rodu, který se stal králem nad chaldejským královstvím, prvního roku jeho vlády já, Daniel, jsem zkoumal v knihách počet let, který se měl naplnit podle Hospodinova slova k proroku Jeremiášovi nad troskami Jeruzaléma: (bylo to) sedmdesát let. Obrátil jsem svou tvář k Pánu, Bohu, v horlivé modlitbě a prosbě, v postu, v žínici a popelu. Modlil jsem se k Hospodinu, svému Bohu, vyznával jsem se a řekl:

»Nakloň svůj sluch, můj Bože, a slyš; otevři své oči a pohleď na naše trosky i na město, které má tvé jméno, neboť nevysíláme své prosby k tobě pro naše spravedlivé skutky, ale pro tvé velké milosrdenství. Pane, slyš! Pane, odpusť! Pane, pozoruj a jednej, neváhej kvůli sobě, můj Bože! Vždyť tvé jméno má tvé město i tvůj lid!«

Když jsem ještě mluvil, modlil se, vyznával svůj hřích i hřích svého izraelského lidu a předkládal svou prosbu Hospodinu, svému Bohu, pro svatou horu svého Boha, ještě jsem tedy mluvil v modlitbě, když ten muž Gabriel, kterého jsem viděl v předchozím vidění, rychle přiletěl a dotkl se mě v době večerní oběti. Poučil mě a mluvil se mnou: Danieli, nyní jsem vyšel, abych ti dal plné porozumění. Na začátku tvých proseb vyšlo slovo a já jsem přišel, abych (ti ho) sdělil, neboť jsi milý (Bohu); dej tedy pozor na to slovo a pochop vidění!

Sedmdesát týdnů je určeno tvému národu
i tvému svatému městu,
aby byla skončena nepravost,
aby přestal hřích,
odčiněna vina,
aby byla přivedena věčná spravedlnost,
aby se splnilo vidění a proroctví
a pomazáno přesvaté.

Věz tedy a pochop:
Od doby, kdy vyšlo slovo,
aby byl znovu vybudován Jeruzalém,
až do Pomazaného knížete
(uplyne) sedm týdnů.
V dvašedesáti týdnech
znovu bude vystavěno náměstí i hradební příkop
za tísnivých časů.

Po dvašedesáti týdnech bude zabit Pomazaný,
nebude (už);
město i svatyni zničí
lid knížete, který přijde.
Jeho koncem bude zničení
a zpuštění stanovené
až do konce války.

S mnohými uzavře pevné spojení
v době jednoho týdne,
v polovici týdne
přestane oběť krvavá i nekrvavá.
Pustošitel na křídlech ohavnosti,
dokud se na pustošitele
nevyleje stanovená zkáza!«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Bar 2,16; Dan 9,18; Žl 80 (79), 20

BOŽE, SHLÉDNI NA NÁS A PAM ATUJ NA NÁS, NAKLON SVÉ UCHO ; VYSLYŠ NÁS. *
OTEVŘI SVÉ OČI A POHLÉD NA NAŠE TRÁPENÍ.

V. Hospodine, Bože zástupů, obnov nás, rozjasni svou tvář, a budeme spaseni. * Otevři.

Druhé čtení

Ze starokřesťanské homilie z II. století

Živá církev je Kristovým tělem

Ano, Pán říká: *Po všechny dni se moje jméno tupí mezi pohany.* A dále: *Běda tomu, jehož vinou budou mluvit rouhavě o mém jménu.* Proč dochází k tomu rouhání? Protože nečiníme, co on chce. Když pohané slyší z našich úst slova Boží, žasnou nad tím, jak jsou dobrá a veliká; jakmile ovšem poznají, že naše skutky neodpovídají těm slovům, která říkáme, ihned se počnou rouhat a říkat, že to všechno jsou nějaké bajky a bludy.

Tak například od nás slyší, že Bůh řekl: *Žádná chvála, milujete-li ty, kdo vás milují, ale chvála vám, milujete-li ty, kdo vás nenávidí.* To když slyší, žasnou nad tou překypující dobrotou; ale když vidí, že nemilujeme nejen ty, kdo nás nenávidí, ale ani ty, kdo nás milují, vysmějí se nám a rouhají se Kristovu jménu.

A tak, bratři, číňme vůli Boha, našeho Otce, abychom patřili k té první církvi, duchovní, stvořené dřív než slunce a měsíc. Zato když nebudeme činit vůli Páně, budeme patřit k těm, o nichž platí slovo Písma: *Můj dům se stal lupičským doupětem.* Nuže tedy, raději si vyberme náležet k církvi života, abychom byli zachráněni.

Nemyslí, že byste nevěděli, že *živá církev je Kristovým tělem.* Písmo ostatně říká: *Stvořil Bůh člověka, muže a ženu.* Ten muž je Kristus, ta žena je církev. A víte také, že Písmo i apoštolově říkají, že církev není od nynějška, ale od počátku. Byla totiž duchovní, stejně jako náš Ježíš, a zjevila se v posledních dnech kvůli naší spáse.

Tato duchovní církev se zjevila v Kristově těle a ukázala nám, že když ji někdo z nás uchová v těle a neztratí ji, dostane ji v Duchu svatém. Toto tělo je totiž obrazem ducha a kdo ten obraz zničí, nemůže rozpoznat předlohu a získat ji. To znamená, bratři: Chraňte tělo, abyste měli účast na duchu. Když říkáme, že tělo je církev a duch je Kristus, pak každý, kdo zneuctívá tělo, zneuctívá církev. A takový člověk se nebude podílet na duchu, to jest na Kristu. Takový život a takovou neporušitelnost může za pomoci Ducha svatého dostat toto tělo; a nikdo nedokáže vypovědět ani vyličit, *co Pán připravil* svým vyvoleným.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jer 7,3 Jak 4,8

Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Napravte své chování a své

skutky, * a dám vám přebývat na tomto místě.

V. Přijďte blíže k Bohu, a Bůh přijde blíže k vám. Umyjte své ruce, hříšníci, a očistěte své srdce. * A dám.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Daniela

10,1–21

Vidění muže a zjevení anděla

Třetího roku (vlády) perského krále Kýra bylo zjeveno slovo Danie-
lovi, jinak nazvanému Baltazar. To slovo je pravdivé a ohlašuje velké
utrpení. Porozuměl tomu slovu a ve vidění do něho pronikl.

V těch dnech jsem já, Daniel, truchlil po celé tři týdny: nejedl jsem
chutný pokrm, maso a víno jsem nevzal do úst, nemazal jsem se mastí,
dokud nepřešly tři plné týdny. Dvacátého čtvrtého dne prvního měsíce,
když jsem byl na břehu velké řeky, totiž Tigridu, pozdvihl jsem oči a dí-
val jsem se, a hle – nějaký muž oblečený do lněných šatů s boky pře-
pásanými čistým zlatem. Jeho tělo bylo jako chrysolit, jeho tvář zářila
jako blesk, oči jako plápolající pochodně, jeho ramena a (celé tělo) až
do špiček (prstů) nohou jako čistá měď, zvuk jeho hlasu byl jako hřmot
velkého množství.

Já, Daniel, jsem měl to vidění sám; muži, kteří byli se mnou, ho nevi-
děli, ale padla na ně velká hrůza; utekli do úkrytu. Já jsem zůstal sám
a viděl jsem to velké zjevení, ale neměl jsem sílu, i výraz mé tváře se
změnil k nepoznání, byl jsem bez moci.

Slyšel jsem zvuk jeho slov, ale jak jsem hlas jeho slov zaslechl, padl
jsem beze smyslů s tváří obrácenou k zemi. A hle – dotkla se mě ruka,
zatřásla mnou a (zdvihla) mě na kolena a na dlaně rukou. Řekl mi:
»Danieli, miláčku (Boží), dávej pozor na slova, která budu k tobě mlu-
vit, a postav se, protože nyní jsem byl poslán k tobě.«

Když ke mně promluvil toto slovo, postavil jsem se s třesením. Řekl
mi: »Neboj se, Danieli, neboť od prvního dne, kdy ses rozhodl mít po-
chopení a pokořit se před svým Bohem, byla tvá slova vyslyšena a já
jsem přišel kvůli tvým prosbám. Avšak kníže perského království mi
odporoval po jedenadvacet dní – ale tu Michael, jeden z prvních knížat,
mi přišel na pomoc – a tak jsem tam zůstal u perského krále. Ale přišel
jsem, abych tě poučil o tom, co se přihodí tvému národu na konci dnů,
neboť je to ještě vidění pro budoucí doby.«

Když ke mně promluvil tato slova, padl jsem tváří na zem, aniž jsem
co řekl. A hle – ten, který měl lidskou podobu, se dotkl mých rtů. Ote-

vřel jsem svá ústa a mluvil jsem. Řekl jsem tomu, který stál přede mnou: »Můj pane, při tomto vidění mě přepadly mdloby a má síla zmižela. Jak by mohl služebník mého pána mluvit s takovým pánem, neboť nemám sílu, chybí mi dech.« Tu opět ten, který měl lidskou podobu, se mě dotkl, posílil mě a řekl: »Neboj se, miláčku (Boží), pokoj s tebou! Buď statečný, buď silný!«

Když se mnou mluvil, cítil jsem se posilněn a řekl jsem: »Ať mluví můj pán, neboť jsi mě posílil.« Tu mi řekl: »Víš, proč jsem přišel k tobě? Vrátím se, abych bojoval s knížetem Persie; já vycházím, avšak hle – přichází kníže Řecka. Ale přece ti oznámím, co je zaznamenáno v knize pravdy. Není nikdo, kdo by mi stál po boku proti nim, kromě Michela, vašeho knížete.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Dan 10,1.12.21

Daniel porozuměl Božímu slovu a ve vidění do něho pronikl. * Jeho prosby byly vyslyšeny.

V. Bylo mu oznámeno, co je zaznamenáno v knize pravdy.* Jeho.

Druhé čtení

Ze starokřesťanské homilie z II. století

Obrátme se k Bohu, který nás povolal

Nemyslím, že by bylo marné, že jsem vám radil ke zdrženlivosti. Kdo se té rady přidrží, nebude litovat, ale zachrání sebe i mne, který jsem mu tu radu dal. Neboť odměna za to, že přivedeme ke spáse duši, která bloudí a hyne, není malá. Bohu, který nás stvořil, se můžeme odvděčovat tím, že ten, kdo mluví i kdo poslouchá, bude mluvit i poslouchat s vírou a s láskou.

Vytrvejme tedy v tom, v co jsme uvěřili, spravedliví a svatí, abychom se mohli s důvěrou obracet k Bohu, který říká: *Budeš volat, a odpovím ti: Zde jsem!* Toto slovo je přece znamením velkého zaslíbení, neboť Pán sám o sobě prohlašuje, že je pohotovější dávat, než ho my prosíme. Když nás tedy zahrnuje taková štědrost, nezavídejme si navzájem, že jsme dostali tolik dobrého. Neboť stejně jako tato slova přinášejí štěstí těm, kdo podle nich jednají, nesou i odsouzení těm, kdo jich nedbají.

Když jsme tedy, bratři, dostali tak velkou příležitost k pokání, obraťme se včas k Bohu, který nás povolal, dokud máme někoho, kdo nás přátelsky přijme. Když se zřekneme pozemských rozkoší a nedovolíme své duši, aby hověla svým zlým choutkám, dostane se nám Ježíšova smilování. Měli byste vědět, že už *přichází den soudu, jako žhoucí pec, takže roztají některá z nebes* a celá země, jako olovo rozpouštějící se

v ohni. A tehdy se objeví skryté i zjevné skutky lidí. Dobré je tedy dávat almužny jako pokání za hříchy; půst je lepší než modlitba, milodar lepší než obě dvě. *Vždyť láska přikrývá množství hříchů* a modlitba z dobrého svědomí vytrhuje ze smrti. Blahoslavený je každý, kdo se v tom osvědčí jako dokonalý; neboť almužna zmírňuje hřích.

Čiňme tedy pokání z celého srdce, ať nikdo z nás nezahyne. Máme-li přikázání, abychom činili i takové věci jako odvádět od model a vyučovat, tím spíš by neměla zahynout duše, která už Boha zná. Pomáhejme si tedy navzájem, abychom i ty, kdo jsou slabí, přiváděli k dobremu, abychom tak byli zachráněni všichni, a vzájemně se obracejme a povzbuzujme.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 3,12.13.16; srv. Tit 2,12–13

Jako od Boha vyvolení snášejte se navzájem a odpouštějte si, moudře se navzájem poučujte a napomínejte. * A přitom očekávejte v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Ježíše Krista.

V. Odrekněte se bezbožného života i světských žádostí a žijte v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně * a přitom.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Daniela

12,1–13

Proroctví o posledním dnu a o vzkříšení

Anděl mi řekl: »V té době povstane Michael, veliký kníže, který chrání syny svého lidu. To bude čas úzkosti, jaký nebyl od té doby, kdy povstaly národy, až do té doby. Tehdy bude zachráněn tvůj národ, každý, kdo bude zapsán v knize. Probudí se mnozí z těch, kteří spí v prachu země, jedni k věčnému životu, druzí k potupě, k hanbě navěky. Kterí byli poučeni, budou zářit jako zář oblohy, a ti, kteří mnohé přivedli ke spravedlnosti, jako hvězdy na věčné časy.

Ty, Danieli, uschovej slova a zapečeť knihu, až do času konce. Mnozí se jí budou probírat a poznání se zvětší.«

Já, Daniel jsem se díval, a hle jiní dva, kteří stáli: jeden na jedné straně řeky a druhý na druhé straně řeky. (Jeden) řekl muži, oblečenému do lněných šatů, který stál nad vodou řeky: »Kdy se splní tyto podivuhodné (události)?« A slyšel jsem muže, oblečeného do lněných šatů, který stál nad vodou řeky: zdvihl svou pravici i levici k nebi a přísahal skrze toho, který žije navěky, že to potrvá dobu, doby a polovici; až skončí rozptýlení moci svatého lidu, pak se všechny tyto věci vyplní.

Já jsem to sice slyšel, ale nerozuměl jsem tomu, a proto jsem řekl: »Můj pane, jaký bude konec všeho?« Tu řekl: »Jdi, Danieli, neboť uschována a zapečetěna zůstanou ta slova až do času konce. Mnozí budou očištěni, vytríbeni a vyzkoušeni; bezbožní budou jednat hříšně a nic nepochopí, ale poučení (lidé) porozumějí. Od té doby, kdy bude zrušena každodenní oběť a nastolena ohavnost pustošitele, uplyne tisíc dvě stě devadesát dní. Blaze tomu, kdo vytrvá a dožije se tisíce tři set třiceti pěti dnů. Ty jdi ke konci a odpočiň si; na konci dni povstaneš k svému údělu.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Lk 20,35.36.38

Ti, kdo budou uznáni za hodné dosáhnout onoho světa a vzkříšení z mrtvých, už nemohou zemřít. * Jsou syny Božími, neboť mají účast na vzkříšení.

V. Bůh přece není Bohem mrtvých, ale živých, neboť všichni žijí pro něho. * Jsou.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze starokřesťanské homilie z II. století

Čiňme spravedlnost, abychom nakonec byli spaseni

I my bychom se měli zařadit mezi ty, kdo vzdávají díky, mezi ty, kdo sloužili Bohu, a ne mezi bezbožníky podléhající soudu. A i když jsem sám skrz naskrz hříšník a stále ještě neutíkám před pokušením, nýbrž dosud žiji uprostřed nástrojů ďáblových, snažím se jít za spravedlností, abych se jí v bázni před budoucím soudem dokázal aspoň přiblížit.

A tak, bratři a sestry, když jste vyslechli Boha pravdy, obracím se na vás s výzvou: přidrže se toho, co je psáno, abyste došli spásy jak vy, tak ten, který u vás káže. A za odměnu od vás žádám, abyste z celého srdce činili pokání, neboť to vám dá spásu a život. Jestliže si tak budeme počínat, vytyčíme cíl všem mladším, kteří chtějí usilovat o zbožnost a Boží přízeň. A protože jsme nemoudří, ať nám není zatěžko ani se nezlobme, jestliže nás někdo napomíná a chce nás obrátit od nepravosti ke spravedlnosti. Někdy totiž ani nevíme, že jednáme špatně, a pramení to z pochybností a nevěry, která je v našem srdci, a *naše mysl je zatemněna* marnými žádostmi.

Nuže čiňme spravedlnost, abychom nakonec byli spaseni. Blahoslavení, kdo poslouchají tyto příkazy; i když se jim krátký čas na tomto světě povede zle, budou pak sklízet nesmrtelný plod vzkříšení. Ať se tedy zbožný nermoutí, má-li v těchto časech soužení; čeká ho onen bla-

žený čas, kdy vstane z mrtvých a spolu s otci se bude radovat ve věku bez zármutku.

A nedejme se znepokojit ani tím, že vidíme, jak nespravedliví žijí v bohatství, a Boží služebníci strádají. Musíme přece věřit, bratři a sestry; podstupujeme zápas živého Boha, zápolíme v tomto životě, abychom v tom budoucím dostali věnec vítězství. Žádný spravedlivý nezískal ovoce rychle, každý však je očekává. Kdyby totiž Bůh vyplácel mzdu spravedlivých hned, byl by to, co děláme, obchod, a ne cvičení ve zbožnosti. Vypadalo by to, jako bychom byli spravedliví, a přitom bychom nešli za zbožností, ale za prospěchem. A proto Boží soud postihuje ducha, který není spravedlivý, a těžce jej spoutává.

Jedinému Bohu neviditelnému, Otci pravdy, tomu, jenž nám poslal Spasitele a Vůdce k neporušitelnosti a skrze něho nám také zjevil pravdu a nebeský život, tomu buď sláva na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 37 (36), 27.28.1

Chraň se zlého a čiň dobré. * Hospodin miluje spravedlnost, neopouští svoje zbožné.

V. Nehněvej se na ty, kdo konají zlo, nezávid' těm, kdo páchají nepravost. * Hospodin.

33. týden**Neděle**

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Joela

2, 21–3,5

Přijde Hospodinův den

Tak praví Hospodin:

» Neboj se, země,
jásej a raduj se,
neboť Hospodin se ukázal velkým ve svém díle!
Nebojte se, polní zvířata,
vždyť se zazelenaly stepní pastviny,
stromoví přineslo své ovoce,
fíkovník a réva vydaly své bohatství.

Synové Siónu, jásejte
a radujte se v Hospodinu, svém Bohu,
neboť vám dal
vláhu v pravý (čas)
a seslal vám
déšť podzimní i jarní jako dříve.
Humna jsou plná obilí
a lisy budou přetékat
vínem a olejem;
nahradím vám,
co po léta hltaly kobylky a brouci,
sarančata a housenky,
mé veliké vojsko,
které jsem na vás poslal.
Najíte se dosyta
a budete chválit jméno Hospodina, svého Boha,
který s vámi podivuhodně jednal;
už nikdy nebude můj lid v hanbě.

Poznáte, že já jsem uprostřed Izraele.
Já jsem Hospodin, váš Bůh,
a není jiný,
už nikdy nebude můj lid v hanbě!«

Potom vyleji svého ducha na všechny lidi,
vaši synové i vaše dcery budou prorokovat,
vaši starci budou mít věštecké sny

a vaši jinoši uzří vidění.

Ale i na své služebníky a služebnice
vyleji v oněch dnech svého ducha.

Neobyčejné úkazy způsobím na nebi i na zemi:

krev, oheň a sloupy dýmu.

Slunce se zatmí,

měsíc zkrvaví,

než přijde Hospodinův den

veliký a strašný.

Spasí se ten, kdo bude vzývat Hospodinovo jméno,

neboť na hoře Siónu, v Jeruzalémě

bude spása, jak pravil Hospodin.

Mezi zachráněnými budou ti, které Hospodin povolá.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 21,25.31; Mk 13,33

Budou znamení na slunci, na měsíci i na hvězdách a na zemi úzkost národů. * Až uvidíte, že se to děje, poznáte, že Boží království je blízko.

V. Bděte a modlete se, protože nevíte, kdy ten den přijde. * Až uvidíte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladů svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Neodmítejme první příchod, abychom se nemuseli bát druhého

Tehdy se rozveselí všechny lesní stromy před Hospodinem, že přichází, že přichází soudit zemi. Přišel poprvé a přijde zase. Při prvním příchodu zaznělo v evangeliu toto jeho slovo: Od této chvíle uvidíte Syna člověka, jak přichází v oblacích. Co to znamená: od této chvíle? Cožpak Pán nepříjde teprve později, až budou všechna pokolení země nad sebou naříkat? Nejprve přišel v těch, kdo ho hlásali, a naplnil celý svět. Neodmítejme tento jeho první příchod, abychom se nemuseli bát druhého.

Co má tedy křesťan dělat? Užívat tohoto světa, ale nikoli mu otročit. Co to znamená? Mít jako bychom neměli, jak říká apoštol: *Bratři: Čas je krátký. Proto ti, kdo mají manželku, ať žijí, jako by ji neměli, a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by jim nemělo zůstat nic, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho nevyužívali, neboť tento viditelný svět pomíjí. Rád bych, abyste byli bez starostí. Kdo nemá starosti, klidně čeká, až jeho Pán přijde. Vždyť co je to za lásku ke Kristu, bojíme-li se, aby nepřišel? Neměli bychom se, bratři, stydět? Milujeme, a bojíme se jeho příchodu. Milujeme ho pak opravdu? Nebo máme raději své hříchy? Nuže, ty hříchy mějme v nenávisti a milujme toho, který přijde hříchy trestat. Přijde, ať chce-*

me nebo nechceme. Že nepřichází hned teď, neznamena ještě, že nepříjde. On přijde, ale nevíme kdy. Když tě však najde připraveného, nevadí, že to nevíš.

Tehdy se rozveselí všechny lesní stromy. Přišel poprvé a přijde zase, soudit zemi. Nalezne ty, kteří uvěřili jeho prvnímu příchodu, jak se radují, že přichází soudit zemi.

*On bude soudit svět spravedlivě a národy podle své pravdy? Co je to spravedlnost a co je pravda? U soudu shromáždí své vyvolené kolem sebe, a ostatní od sebe oddělí: jedny postaví po pravici, druhé po levici. Co je spravedlivější a pravdivější, než že nemohou od soudce čekat milosrdenství ti, kteří před příchodem soudce sami nechtěli milosrdenství prokazovat. Naopak ti, kteří se snažili být milosrdní, budou souzeni milosrdně. Těm po pravici bude řečeno: *Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. A přičítají se jim skutky milosrdenství: Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi jíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít a tak dále.**

Co se naopak vyčítá těm na levici? Že nechtěli prokazovat milosrdenství. A kam půjdou? Jděte *do věčného ohně*. Tato hrozná zpráva vyvolá velký nárek. Co však k tomu říká jiný žalm? *Ve věčné paměti bude spravedlivý; nemusí se obávat zlé zprávy? Jaké zlé zprávy? Jděte do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly.* Kdo se bude radovat z dobré zprávy, nebude se bát zprávy zlé. To je přece spravedlnost, to je pravda.

Copak proto, že ty jsi nespravedlivý, přestane být soudce spravedlivý? Nebo proto, že ty jsi lhář, přestane být pravda pravdou? Chceš-li však u soudce nalézt milosrdenství, buď milosrdný, dřív než on přijde. Odpusť, jestliže někdo něco spáchal proti tobě, dávej z toho, čeho máš dostatek. Komu vlastně patřilo, z čeho dáváš? Přece jemu! Kdybys dával ze svého, byla by to štědrost. Protože však dáváš z jeho, jenom vračíš. *Máš něco, co bys nebyl dostal?* Dary Bohu nejmilejší jsou: milosrdenství, pokora, upřímná kajicnost, pokoj, láska. Ty přinášejme, a můžeme bezpečně očekávat příchod soudce, který *bude soudit svět spravedlivě a národy podle své pravdy.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 16,27; Žl 96 (95), 13

Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly * a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.

V. Bude soudit svět spravedlivě, národy bude spravovat věrně. * A tehdy.

EVANGELIUM

VIZ STR. 521

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Joela

4,1–3,9–21

Poslední soud a věčná blaženost

Tak praví Hospodin:

»Hle, v těch dnech
a v té době,
kdy změním osud
Judy a Jeruzaléma,
shromáždím všechny národy
a přivedu je do údolí Josafat.
Tam se s nimi budu soudit
o svůj národ a o své dědictví o Izraele:
rozptýlili je mezi národy
a moji zemi rozdělili.
Losovali o můj národ,
chlapce vyměnili za nevěstku,
dívkou prodali za víno, aby mohli pít.

Rozhlaste to mezi národy,
provolejte svatou válku,
povzbuďte reky,
ať přitáhnou a vystoupí
všichni bojovníci!
Překujtě své radlice v meče,
své vinařské nože v kopí,
slaboch ať řekne:
„Já jsem hrdina!“
Vyrazte a přijďte,
všechny okolní národy,
a tam se shromážděte!
Hospodine, sešli své hrdiny!

Ať povstanou národy a vystoupí
do údolí Josafat,
tam zasednu, abych soudil všechny
okolní národy.

Mávněte srpem,
neboť dozrála žeň,
pojdte a šlapejte,
lis je už plný,
nádržky přetékají,

neboť zloba národů je velká.
Nesmírná množství
jsou v údolí Rozhodnutí,
neboť blízko je Hospodinův den
v údolí Rozhodnutí.

Slunce a měsíc se zatměly
a hvězdy ztratily svou zář.
Hospodin zahřmí, ze Siónu
a z Jeruzaléma se ozve svým hlasem;
zachvějí se nebesa i země.
Hospodin je útočištěm svému lidu,
záštitou synům Izraele.
Tu poznáte, že já, Hospodin, jsem váš Bůh,
sídlím na Siónu, na své svaté hoře,
svatyní se stane Jeruzalém,
cizáci jím už nepotáhnou.

Tehdy budou hory mokvat moštem,
pahorky potečou mlékem,
všemi potoky Judska poplynou vody,
z Hospodinova domu vytryskne pramen,
zavlaží údolí Šittim.
Z Egypta bude poušť,
z Edomska pustá step
pro násilí na judských synech,
jejichž nevinnou krev prolili v jejich zemi.
Juda bude bydlet na věky,
Jeruzalém po všechna pokolení.
Jejich krev pomstím, bez trestu ji neponechám.
Hospodin přebývá na Siónu.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jl 4,18; Zj 22,17.1

Hory budou mokvat moštem, všemi potoky Judska poplynou vody, z Hospodinova domu vytryskne pramen. * Kdo žizní, ať přijde: kdo touží po živé vodě, ať si ji vezme zadarmo.

V. Anděl mi ukázal řeku živé vody, jasnou jako křišťál, vytékající zpod trůnu Božího a Beránkova. * Kdo žizní.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O odpuštění hříchů« od svatého Fulgencia, biskupa v Ruspe

Kdo zvítězí, tomu neuškodí druhá smrt

Rázem, v jediném okamžiku, na konečné zatroubení polnice, neboť polnice zazní, mrtví vstanou s tělem neporušitelným a my budeme proměněni. Říká-li Pavel »my«, ukazuje, že spolu s ním se milosti budoucí proměny dostane těm, kdo jsou v tomto čase spolu s ním a jeho druhy spojení společenstvím církve a spravedlivého života. O jakou proměnu jde, naznačuje slovy: *Toto tělo porušitelné musí totiž na sebe vzít neporušitelnost, a toto tělo smrtelné musí na sebe vzít nesmrtelnost.* Aby tedy mohla jednou následovat taková proměna v podobě spravedlivé odměny, předchází ji nyní proměna v podobě nezištné štědrosti.

Takže odměna budoucí proměny se slibuje těm, kdo se v tomto životě změnili od zlého k dobrému.

Působením milosti se v nich tedy děje to, že zde nejprve ospravedlněním duchovně vstávají z mrtvých, a tak v nich počíná Boží dar proměny; později se při vzkříšení těla proměna ospravedlněných dovršuje a dokonalé oslavení trvá již navěky, aniž se mění. Nejprve milost ospravedlnění a pak milost oslavení je totiž proměňuje tak, že v nich tato sláva zůstává bez proměny a navěky.

Zde se totiž proměňují prvním vzkříšením, které je osvěcuje a obrací. Jím přecházejí ze smrti k životu, z hříchu ke spravedlnosti, z nevěry k víře, ze zlých skutků k svatému životu. Proto nad nimi nemá druhá smrt žádnou moc. O takových se praví ve Zjevení: *Blažený, kdo má účast na tomto prvním vzkříšení! Nad takovými druhá smrt nemá moc.* A v téže knize se rovněž praví: *Kdo zvítězí, tomu neuškodí druhá smrt.* Neboť stejně jako první vzkříšení spočívá v obrácení srdce, spočívá druhá smrt ve věčném trestu.

Každý, kdo nechce být odsouzen k věčnému trestu druhé smrti, by tedy měl pospíchat, aby se už zde stal účastným prvního vzkříšení. Ti totiž, kdo se dají v tomto životě proměnit bázní Boží a přecházejí od špatného života k dobrému, ti přecházejí ze smrti do života a jednou také projdou proměnou z hanby do slávy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 3,34; Řím 6,11

Jste už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. * Až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

V. Považujte se za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem. * Až se ukáže.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Zachariáše

9,1–10,2

Příslib příchodu Mesiáše

Hospodinovo slovo (se usídlilo) v zemi Chadrach,
jeho příbytek je v Damašku,
neboť Hospodinu patří oko Aramu
jako všechny kmeny Izraele.
I Chamat je v jeho hranicích,
také Tyrus a Sidón, který je tak moudrý.

Tyrus si vybudoval opevnění,
nakupil stříbra jako prachu
a zlata jako bláta na ulicích.
Pán se ho však (přece) zmocní,
jeho moc svrhne do moře;
(Tyrus) bude sežehnut ohněm.

Spatří to Aškalon a bude se bát,
Gáza se bude bolestí svíjet,
marná bude naděje Ekronu;
zmizí král z Gázy
a v Aškalonu se nebude bydlet;
v Ašdodu bude sídlit mišenec.
(Tak) rozdrtím pýchu Filištana.
Z jeho úst odstraním krev,
ohavnosti z jeho zubů,
i on bude jako zbytek patřit našemu Bohu,
bude jako vůdce v Judovi,
Ekron bude jako Jebusita.
Utábořím se kolem svého domu a budu na stráž
proti každému, kdo by sem chtěl táhnout;
už na ně nepřijde tyran,
protože nyní (nad nimi) bdím.

Hlasitě zajásej, síónská dcero,
zaplesej, dcero jeruzalémská,
hle, tvůj král k tobě přichází,
je spravedlivý a přináší spásu,
je pokorný a jede na oslu,
na oslátku, osličím mláděti.
Zničí válečné vozy z Efraima,
válečné oře z Jeruzaléma,
zlomen bude bitevní luk.
Národům ohlásí pokoj,
bude vládnout od moře k moři,
od řeky (Eufratu) až do končin země.

Pro krev smlouvy (uzavřeně) s tebou
propustím tvé vězně z jámy,
v které není voda.

Vraťte se do pevnosti,
zajatci (uchovaní) pro naději!
I dnes zvěstují:

Odplatím ti dvojnásobně!
Napínám Judu jako luk,
na (tětivu) vkládám Efraima.
Zburcuji tvé syny, Sióne,
proti tvým synům, Řecko,
meč hrdiny učiním z tebe.

Hospodin se nad nimi zjeví
a jeho šíp se vymrští jako blesk;
Hospodin, Pán, zatroubí na polnici
a vyřítí se v jižní bouři.

Hospodin zástupů je bude chránit;
kameny do praku pohltí a pošlapají,
budou pít a jednat (s horlivostí)
jako (lidé povzbuzení) vínem,
budou plní jak (obětní) mísy,
jak oltářní rohy.

V onen den
je zachrání Hospodin, jejich Bůh,
jako stádce (bude pást) svůj lid,
který jako v čelence drahokamy
zazáří na jeho zemi.

Jak veliká je jeho dobrota!
Jak veliká je jeho krása!
Obilí dá vyrůst jinochům
a víno pannám.

Proste Hospodina o vláhu
v čas pozdního deště!
Hospodin přivolá bouřlivé mraky,
dá jim přivaly deště, každému zeleň na poli.
Vždyť bůžkové mluví klam,
hadači vidí lež,
mluví sny do větru,
jejich útěcha je bez užitku.
Proto táhnou (bez cíle) jak stádo,
souží se, neboť jim schází pastýř.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zach 9,9; Jan 12,14

Hlasitě zajásej, siónská dcero, zaplesej, dcero jeruzalémská! * Hle, tvůj král k tobě přichází, je spravedlivý a přináší spásu, je pokorný a jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.

V. Ježíš nalezl mladého oslíka a posadil se na něj, jak je psáno. * Hle.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Ondřeje Krétského, biskupa

Hle, tvůj král k tobě přichází, je spravedlivý a přináší spásu

Řekněme, i my řekněme Kristu: *Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, král izraelský.* Jako palmové ratolesti k němu pozvedněme poslední slova na kříži. Neoslavujme ho olivovými ratolestmi, ale vzájemnými skutky lásky, ty jsou tou pravou Kristovou oslavou. Jako roucha prostřeme pod jeho nohy všechny touhy svého srdce, aby do něho vstoupil a byl cele v nás, a také my abychom byli cele v něm a on aby se v nás cele zjevil. Řekněme Siónu ústy volajícího proroka: *Důvěřuj, siónská dcero, a neboj se: Hle, tvůj král k tobě přichází, je pokorný a jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.*

Přichází ten, který je všudypřítomný a který všechno naplňuje, a přichází, aby v tobě uskutečnil spásu všech. Přichází ten, který *nepřišel volat k obrácení spravedlivé, ale hříšníky*, a přichází, aby zpět povolal ty, kteří zbloudili v hříchu. Nuže neboj se, *Bůh je v tvém středu, neza kolísáš.*

Se vztaženými rukama přijmi toho, který do svých vlastních rukou dal rýsovat plány tvých hradeb. Přijmi toho, který do svých dlaní dal vyhloubit tvé základy. Přijmi toho, který na sebe vzal všechno naše lidství kromě hříchu, aby všechno naše v sobě proměnil. Raduj se, matko, obci siónská, a neboj se; *slav svoje slavnosti.* Oslavuj toho, který k nám v tobě přichází, oslavuj ho pro jeho milosrdenství. Také ty, jeruzalémská dcero, se raduj převelice, zpívej a tancuj. *Rozsvít se*, voláme s Izaiášem – a jeho hlas zní jak svatá polnice – *rozsvít se, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou.*

Jaké je to světlo? Je to přece světlo, které *osvětluje každého člověka, přicházejícího na svět.* Ano, je to světlo věčné, světlo mimo čas, a přece svítící v čase, světlo, které se zjevilo v těle, a přece skryté přirozeností, světlo, které zaplavilo pastýře a mudrcům ukázalo cestu, světlo, které bylo ve světě od počátku, světlo, skrze které povstal svět, ale které svět nepoznal, světlo, které přišlo do svého vlastního, ale které jeho vlastní nepřijali.

Hospodinova sláva. Jaká sláva? Je to zajisté kříž, na němž byl oslaven Kristus. Neboť on je odlesk slávy Otcovy, jak sám řekl před svým utrpením: *Nyní je oslaven Syn člověka a Bůh je oslaven v něm, ano, hned ho oslaví.* Slávou nazývá Kristus na tomto místě své vyvýšení na kříž. Neboť kříž je Kristovou slávou, ano, jeho povýšením. Sám přece říká: *A já až budu vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 118(117), 26.27.23

Požehnaný, kdo přichází v Hospodinově jménu. * Bůh je Hospodin a do-
přál nám světlo.

V. Hospodinovým řízením se tak stalo, je to podivuhodné v našich
očích. * Bůh.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Zachariáše

Vysvobození a návrat Izraele

Tak praví Hospodin:

»Můj hněv se vznítí proti pastýřům,
potrestám kozly.

Ano, Hospodin zástupů navštívuje
své stádce, dům Judův,
změní ho ve svého skvělého bojovného oře.

Od něho je hlavní kůl (stanu),

od něho kolík,

od něho bojový luk,

od něho však vyjde i každý vůdce.

Budou jako hrdinové,

kteří rozšlapávají bláto ulic v bitvě,

budou bojovat, protože Hospodin je s nimi;

jezdci na koních budou zahanbeni.

Judovu domu dám sílu

a vysvobodím dům Josefův;

přivedu je zpět, neboť se nad nimi smiluji;

budou, jako bych je nezavrhl,

vždyť já jsem Hospodin, jejich Bůh, a vyslyším je.

Efraimité budou jako hrdinové,

jak po vině se zaraduje jejich srdce,

spatří to jejich synové a zajásají,

v Hospodinu zaplesá jejich srdce.

Zapískám na ně, abych je shromáždil,
vždyť jsem je vykoupil,
bude jich mnoho tak jako dříve.
Mezi národy je rozseji,
v dálných končinách na mě budou vzpomínat;
vychovali své děti a (potom) se vrátí.

Přivedu je zpátky z egyptské země,
shromáždím je z Asýrie
a přivedu je do země Gileadu a Libanonu,
ani jim nebude stačit (místo).
Projdou mořem úzkosti,
ale (Hospodin) srazí vlny do moře,
budou vysušeny všechny hlubiny řeky;
pokořena bude pýcha Asýrie,
veta bude po egyptském žezlu.
Posílím je v Hospodinu
a v jeho jménu budou chodit«
praví Hospodin.

Otevři, Libanone, své brány,
ať tvoje cedry pohltní oheň!
Naříkej, cypřiši, že padl cedr,
jsou poraženy ty nejmohutnější!
Naříkejte, bašanské duby,
že je vymýcen neprostupný les!
Mezi pastýři je slyšet nárek,
že je zpusťována jejich chloubka;
je slyšet řev lvíčat,
že je zničena pýcha Jordánu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zach 10,6.7; Iz 28,5

Vysvobodím je a přivedu je zpět, neboť se nad nimi smiluji, vždyť já jsem Hospodin, jejich Bůh. * V Hospodinu zaplesá jejich srdce.

V. V ten den bude Hospodin zástupů nádhernou korunou, překrásným věncem zbytku svého lidu. * V Hospodinu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Srdce spravedlivého se bude radovat v Pánu

Spravedlivý se bude radovat v Hospodinu a doufat v něho; budou jásat všichni lidé upřímného srdce. Jistě jsme to zpívali ústy i srdcem. Tato slova říkalo Bohu jak křesťanovo svědomí, tak i jeho jazyk: Spra-

vedlivý se bude radovat, ne ze světa, ale v Hospodinu. Jinde je zase řečeno: Spravedlivému vzešlo světlo a lidem upřímného srdce veselá mysl. Můžeš se ptát, odkud ta radost je. Nuže poslouchej: Spravedlivý se bude radovat v Hospodinu. A jinde: Raduj se v Hospodinu a dá ti, po čem touží tvé srdce.

Co se nám tu naznačuje a nabízí? Co nařizuje a ukládá? Abychom se radovali v Hospodinu. Kdo se však může radovat z toho, co nevidí? Či snad Hospodina vidíme? To je nám teprve zaslíbeno. Nyní *v Boha jen věříme, protože dokud jsme v tomto těle, jsme jako vyhnanci v cizině, daleko od Pána. Tedy z víry, ne z vidění. Kdy tedy nastane vidění? Až se naplní, co říká Jan: Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až se on ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.*

A pak to bude nesmírné štěstí a dokonalá radost. To už se nebudeme kojit nadějí, ale bude nás sytit skutečnost sama. Ovšem už nyní, než k nám tato skutečnost přijde, než my k této skutečnosti dospějeme, bychom se měli radovat v Pánu. Vždyť už naděje, i když se stane skutečností později, obsahuje nemalou radost.

Teď tedy milujeme v naději. Proto žalm říká: *Spravedlivý se bude radovat v Hospodinu. A protože ještě nevidíme, žalm dodává a doufat v něho.*

Máme už ovšem prvotiny Ducha, a snad i víc: Blížíme se k tomu, kterého milujeme, a i když nepatrně, zakoušíme už a ochutnáváme to, co jednou budeme chtivě jíst a pít.

Jenže jak se můžeme radovat v Pánu, když je od nás daleko? Ale on by přece neměl být daleko! Je-li daleko, je to tvá vina. Miluj, a přiblíží se ti, miluj, a učiní si v tobě příbytek. *Pán je blízko. O nic nemějte starost. Chceš vědět, jak je ti blízko, když miluješ? Bůh je láska.*

Můžeš se mě zeptat: »Ale co je podle tebe láska?« Láska je to, čím milujeme. A co milujeme? Nevýslovné dobro, štědře rozdávající dobro, dobro, které je Původcem všeho dobra. Ten, od něhož máš všechno, co tě těší, jistě potěší i tebe. Nemluvím tu o hříchu, neboť hřích je jediná věc, kterou nemáš od něho. Ale všechno ostatní, co máš, kromě hříchu, máš od něho.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Nyní, když ještě nevidíš, co dosud nemůžeš vidět, přijímej vírou, co ještě nevidíš, * jdi cestou víry, abys došel blaženého patření.

V. Nedosáhne blaženého patření v nebeské vlasti, kdo v pozemském životě nehledá oporu ve víře. * Jdi.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Zachariáše

11, 4–12,8

Podobenství o pastýřích

Tak praví Hospodin, můj Bůh: »Pas ovce (určené) na porážku. Ti, kdo je kupují, beztrestně je zabíjejí, ti, kdo je prodávají, říkají: ‚Ať je Hospodin požehnán, zbohatl jsem!‘ Jejich pastýři nemají s nimi slitování. Už se neslitují nad obyvateli země – praví Hospodin – neboť vydám člověka do moci jeho bližního, do moci jeho krále; zpustoší zemi a já (ji) nevyvobodím z jejich rukou.«

Pásl jsem tedy ovce (určené) na porážku pro obchodníky s ovce. Vzal jsem si dvě hole: jednu jsem nazval Milost a druhou jsem nazval Spojení a pásl jsem stádo. V jednom měsíci jsem odstranil tři pastýře: už jsem s nimi ztratil trpělivost, i já sám jsem se jim znelíbil. Řekl jsem: »Nebudu vás pást. Co má zemřít, ať zemře, co má zahynout, ať zahyne, a co zbude, ať navzájem pohltí své maso!«

Pak jsem vzal svou hůl Milost a zlomil ji, abych zrušil smlouvu, kterou jsem uzavřel se všemi národy. V ten den byla zrušena; obchodníci s ovce, kteří mě pozorovali, poznali, že je to Hospodinovo slovo. Řekl jsem jim: »Jestliže chcete, dejte mi mou mzdu; nechcete-li, nechte být.« A tak mi odvážili jako mzdu třicet stříbrných.

Hospodin mi řekl: »Hoď to do pokladnice – nádherná to mzda, kterou jsem byl od nich oceněn!« Vzal jsem tedy třicet stříbrných a hodil je do pokladnice Hospodinova domu. Potom jsem zlomil druhou hůl – Spojení, abych zrušil bratrství mezi Judou a Izraelem.

Hospodin mi řekl: »Vezmi si ještě výstroj pastýře pošetilého.

Dám totiž povstat na zemi pastýři, který se nebude starat o hynoucí, nebude hledat zbloudilé, nevyhlídá zraněné a nebude živit zdravé. Bude jíst maso tučných a jejich kopyta strhne.

Běda pastýři pošetilému, který opouští stádo! Ať (přijde) meč na jeho rameno a na jeho pravé oko! Ať jeho rameno úplně uschne a jeho pravé oko ať nadobro oslepne!«

Prorocký výrok. Hospodinovo slovo o Izraelovi a o Judovi. Mluví Hospodin, který roztahuje nebesa, klade základy země, dává ducha (životu) do lidského nitra: »Hle, dělám z Jeruzaléma čiši opojení pro všechny okolní národy. To bude při obléhání Jeruzaléma.

V ten den udělám z Jeruzaléma balvan na vzpírání pro všechny národy; všichni, kdo ho budou vzpírat, zraní se do krve. Všichni pohané země se shromáždí proti němu. V ten den – praví Hospodin – raním všechny (válečné) koně splašeností, jejich jezdce šílenstvím, na Judův

dům však otevřu své oči (s milostí); všechny (válečné) koně národů raním slepotou. Judští vůdcové řeknou v srdci: ‚Obyvatelé Jeruzaléma mají sílu v Hospodinu zástupů, svém Bohu.‘

V ten den udělám z judských vůdců pánev (plnou) ohně mezi dřívím, hořící pochodeň mezi senem. Pohltí napravo i nalevo všechny okolní národy; Jeruzalém zůstane i na příště na svém místě. Nejprve zachrání Hospodin Judovy stany, aby se sláva Davidova domu, sláva jeruzalémských obyvatel nezdvihla proti Judovi.

V ten den bude Hospodin chránit jeruzalémské obyvatele; ten, kdo je mezi nimi nejslabší, bude jako sám David a Davidův dům jako Bůh, jako Hospodinův anděl v jejich čele.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zach 11,12.13; Mt 26,15

Odvážili mi jako mzdu třicet stříbrných. * Nádherná to mzda, kterou jsem byl od nich oceněn!

V. Jidaš se jich zeptal: Co mi dáte, když vám ho zradím? Oni s ním smluvili třicet stříbrných. * Nádherná.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře z Nyssy, biskupa, na Píseň písní

Modlitba k dobrému pastýři

Kde paseš, dobrý pastýři, ty, který bereš na ramena celé stádo? Jednou ovečkou je přece celá lidská přirozenost, kterou jsi vzal na svá ramena. Ukaž mi místo, které se zelená travou, řekni, kde je voda k občerstvení, doveď mě na bohatou pastvu, zavolej mě jménem, abych slyšel tvůj hlas, vždyť jsem tvá ovečka. A skrze své slovo mi dej věčný život. *Promluv ke mně, ty, jehož miluje má duše.*

Ano, nazývám tě tak, protože *tvé jméno je nad každé jiné jméno* a žádá rozumná bytost je nemůže vyslovit ani postihnout. Neboť tvé jméno prozrazuje tvou dobrotu a vyjadřuje, že tobě patří můj život. Jak bych tě tedy nemiloval, když ty sis mne, přestože jsem duše tak černá, tolik zamiloval, že jsi za ovečky, které paseš, položil vlastní život? Větší lásku než tuto si už vůbec nelze představit, vždyť ty jsi vlastním životem zaplatil mou spásu.

Ukaž mi tedy, *kde paseš*, jak se praví v Písmu, abych našel spásitelnou pastvu, abych se nasytil nebeským pokrmem; vždyť kdo jej nejí, nemůže vejít do života. Až příběhnu k tobě, prameni, napiji se božského nápoje, který z tebe prýští pro ty, kdo žízni: vyléváš přece vodu ze svého boku, kopí nám otevřelo tuto žílu a kdo z ní okusí, tomu se stane *pramenem vody tryskající do života věčného.*

A přivedeš-li mne na tuto pastvu, dáš mi také *za poledne* ulehnout. Když totiž pokojně usnu, spočinu ve světle, v němž není stínu. Poledne přece nezná vůbec žádný stín, když slunce svítí z vrcholu své dráhy, a tehdy ty dáváš odpočinout ovčím, kterým jsi dopřál pastvu, neboť své děti bereš s sebou na lože. Nikomu se však nebude moci dostat tohoto poledního odpočinutí, nestane-li se synem světla a synem dne. Zato kdo se vyhne temnotám, stejně těm večerním jako ranním, to jest všemu, čím začíná i končí zlo, tomu dá Slunce spravedlnosti u sebe v poledne spočinout.

Pověz mi tedy, říká ovečka, jak mám ulehnout a která cesta vede k polednímu odpočinutí. Abych se nikdy nevysmekla dobrému vedení tvé ruky a z neznalosti pravdy se nepřipojila k jiným stádům, která ty nepaseš.

Říká to ze starostlivosti o krásu, které se jí od Boha dostalo, a touží se dovědět, jakým způsobem by jí její půvab mohl zůstat navěky.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ž 127(26), 13.4; Flp 1,21

Věřím, že uvidím blaho od Hospodina v zemi živých! * Jedno od Hospodina žádám a po tom toužím: abych směl přebývat v Hospodinově domě po všechny dny svého života.

V. Pro mě život je Kristus a smrt ziskem. * Jedno.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Zachariáše

12,9–12a; 13,19

Osvobození Jeruzaléma

Tak praví Hospodin: »V ten den všechny pohany, kteří táhnou proti Jeruzalému, vyhledám, abych je zničil. Na dům Davidův a na obyvatele Jeruzaléma vylijí ducha milosti a prosby o slitování, budou hledět na mne. Budou naříkat nad tím, kterého probodli, jako se naříká nad jediným synem, budou nad ním lkát, jako se lká nad prvorozeným synem. V onen den bude v Jeruzalémě veliký nářek, jako se naříká v Hadad Rimmonu na megidské pláni. Země bude naříkat, každý rod zvlášť.

V ten den se otevře pramen pro Davidův dům a pro jeruzalémské obyvatele (na obmytí) hříchu a nečistoty.

A ten den – praví Hospodin zástupů – vyhledím ze země jména model, už se na ně nebude vzpomínat, odstraním ze země i lži proroky a ducha nečistoty. Kdyby ještě někdo prorokoval, otec a matka, kteří ho zrodili, mu řeknou: „Už nesmíš být naživu, neboť jsi v Hospodinově

jménu mluvil lež!' A otec a matka, kteří ho zrodili, ho probodnou za to, že prorokoval.

V ten den se bude každý prorok stydět za vidění, které měl, když vystupoval jako prorok; už nebude oblékat chlupatý kožich, aby klamal, ale řekne: ‚Nejsem prorokem, ale pracuji na půdě, neboť půda je od mladosti mým majetkem.‘ Kdyby mu někdo řekl: ‚A co ty jizvy na tvých prsou?‘ odpoví: ‚byly mi zasazeny v domě těch, kteří mě milovali.‘

Povstaň, meči, proti mému pastýři, proti mému důvěrnému příteli, praví Hospodin zástupů, bij pastýře, ať se rozprchne stádo. Pak napřáhnou svou ruku proti maličkým (ovcím).

«Tak se stane na celé zemi, praví Hospodin: zahynou, zajdou na ní dvě třetiny, jen třetina na ní zůstane. Tuto třetinu provedu ohněm; rozstavím je, jako se taví stříbro, vyzkouším je, jako se zkouší zlato. Bude volat moje jméno, a já ho vyslyším. Řeknu: ‚Je to můj lid‘ a on zvolá: ‚Hospodin je můj Bůh!‘»

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 26,31; Zach 13,7

Vy všichni se dnes v noci nade mnou pohoršíte, neboť je psáno: * Budu bít pastýře a ovce ze stáda se rozprchnou.

V. Povstaň, meči, proti mému pastýři, proti mému důvěrnému příteli – praví Hospodin. * Budu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání »O Ježíšově království« od svatého Jana Eudese, kněze

Kristovo tajemství v nás a v církvi

Musíme na sobě napodobovat a naplňovat Kristův život a jeho tajemství. Musíme tedy Krista často prosit, aby je on sám v nás i v celé své církvi uskutečnil a naplnil.

Neboť Kristova tajemství ještě nejsou zcela uskutečněna a naplněna. Taková jsou sice v samotné Ježíšově osobě, nikoli však v nás, kteří jsme jeho údy, ani v církvi, která je jeho tajemným tělem. Boží Syn přitom chce s námi a s celou církví svá tajemství sdílet a dokonce je rozvíjet a v nich pokračovat: jednak prostřednictvím milostí, jež nám ze své vůle dává, jednak prostřednictvím účinků, jež v nás chce těmito tajemstvími vyvolat. Takovým způsobem je v nás chce naplnit.

Proto říká svatý Pavel, že Kristus dochází svého završení ve své církvi a že my všichni přispíváme k jejímu budování a k dosažení *věku její plnosti*, to znamená tajemného věku, kterého se Kristus dožívá ve svém tajemném těle a který se naplní až v den soudu. A na jiném místě týž

apoštol praví, že *na svém těle doplňuje to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap*.

Tímto způsobem Boží Syn ustanovil, že v nás uskuteční a naplní celý svůj život a všechna svá tajemství. Chce v nás uskutečnit tajemství svého vtělení, narození i skrytého života, když se v nás utváří a znovu se rodí v naší duši svatými svátostmi křtu a božské eucharistie a působí, že vedeme duchovní a vnitřní život, jenž *je s ním skrytý v Bohu*.

Chce v nás také uskutečnit tajemství svého utrpení, své smrti a svého vzkříšení, neboť působí, že s ním a v něm trpíme, umíráme a vstáváme z mrtvých. A jednou nás chce přivést do stavu plnosti života ve slávě a nesmrtelnosti, až nám dá žít spolu s ním a v něm slavný a věčný život v nebi. Tak chce v nás i ve své církvi uskutečnit a naplnit svůj ostatní život a svá ostatní tajemství, poněvadž je s námi chce sdílet a dát nám na nich účast a chce, aby v nás pokračovaly a se rozvíjely.

A tak se Kristova tajemství nenaplní, dokud nepřijde konec času, který on sám určil pro splnění svých tajemství v nás i v církvi, to znamená konec světa.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kol 1,24.29

Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho, * protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je církev.

V. Usilovně pracuji a zápasím, jak mi on k tomu dává sílu a jak se ona ve mně mocně projevuje. * Protože.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Zachariáše

14,1-21

Poslední tiseň Jeruzaléma a jeho oslavení

Tak praví Hospodin: »Hle, přichází den pro Hospodina, kdy bude uprostřed tebe rozdělována kořist z tebe. Shromáždím k Jeruzalému všechny pohany do boje a město bude dobyto, domy vyloupeny a ženy znásilněny. Polovice města půjde do vyhnanství, ale zbytek lidu nebude z města vyhlazen.

Potom však Hospodin vytáhne a bude proti těm pohanům bojovat, jako bojoval (kdysi) v den bitvy. V ten den budou jeho nohy stát na Olivové hoře, která je na východ od Jeruzaléma; Olivová hora se rozštěpí uprostřed od východu na západ velmi velikým údolím a polovice hory ustoupí na sever a druhá polovina na jih. Utečete do údolí jejich hor, protože horské údolí se potáhne až k Jasolu; utečete, jako jste utíkali

před zeměměřesením v době judského krále Uzijáha. Potom přijde Hospodin, můj Bůh, a všichni svatí s ním.

V ten den nebude světlo, ale chladno a mráz. Bude to jeden den, známý (jen) Hospodinu: ani den, ani noc, v čas večera bude zase světlo. V ten den vyprýští živá voda z Jeruzaléma, polovice z ní poteče do moře východního a polovice do moře západního, poteče v létě i v zimě.

Hospodin bude králem nad celou zemí, v ten den bude (jen) jeden Hospodin a jedno jeho jméno. Celá země se změní v planinu od Geba k Rimmonu na jih od Jeruzaléma. Ten bude na výšině a bude obýván na svém místě od Benjaminovy brány až k místu Dřívější brány a až k Nárožní bráně, od věže Chananel až ke Královským lisům. Bude se v něm bydlet, nebude už prokletí, Jeruzalém bude bydlet v bezpečí.

To bude porážka, jíž stihne Hospodin všechny národy, které vytáhly proti Jeruzalému: tělo jim bude hnít, ještě když budou stát na svých nohou, v očních důlcích jim budou hnít oči a v ústech bude hnít jazyk.

V ten den způsobí u nich Hospodin veliký zmatek: jeden uchopí ruku svého bližního, ale (zároveň) ji napřáhne proti němu. I Juda bude bojovat v Jeruzalémě; bude shromážděno bohatství všech okolních pohanů: zlato, stříbro a velké množství oděvů. Stejnou porážkou stihne (Hospodin) koně, mezky, velbloudy, osly a všecken dobytek, který v těch táborech bude.

Ale všichni, kdo zbudou ze všech pohanů, kteří přitáhnou proti Jeruzalému, budou každý rok putovat, aby se klaněli Králi, Hospodinu zástupů, a slavili svátek stánků.

Jestliže však některý z národů země nebude do Jeruzaléma putovat, aby se klaněl Králi, Hospodinu zástupů, nebude na něj padat déšť. Jestliže nepřiputuje a nepřijde národ egyptský, stihne ho to neštěstí, kterým Hospodin zasáhne ty pohany, kteří nepřiputuje aby slavili svátek stánků. To bude trest na Egypťany a trest na všechny pohany, kteří nepřiputuje aby slavili svátek stánků.

V ten den bude (napsáno) na zvoncích koní: ‚Zasvěcen Hospodinu‘; hrnce v Hospodinově domě budou jako obětní misky před oltářem. Všechny hrnce v Jeruzalémě i v Judsku budou zasvěceny Hospodinu zástupů. Všichni obětující přijdou, vezmou z nich a budou v nich vařit.

V ten den nebude už v domě Hospodina zástupů žádný kramář.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zach 14,8;13, 1; Jan 19,34

V ten den vyprýští živá voda z Jeruzaléma, * pramen pro Davidův dům na obmytí hřichu.

V. Jeden z vojáků Ježíšovi kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda, * pramen.

Z výkladu svatého Tomáše Akvinského, kněze, o apoštolském vyznání víry*Až se objeví tvá sláva, budu nasycen*

Je na místě, že vyznání víry končí tím, k čemu směřuje všechno naše toužení, totiž věčným životem: »(Věřím) v život věčný. Amen.«

Nejdůležitější na věčném životě je to, že se člověk spojuje s Bohem, neboť sám Bůh je odměnou a cílem všeho našeho namáhání: *Já jsem tvůj štít, tvá odměna je převeliká.* , A toto spojení spočívá v dokonalém patření na Boha: *Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tvář v tvář.* Dále spočívá ve svrchované chvále, jak říká prorok: *Zazní tam radost a veselí, díkyvdání a chvalozpěvy.* A také v dokonalém nasycení touhy, neboť každý blažený tam dostane víc, než po čem toužil a v co doufal. To je založeno na tom, že se v tomto životě nemožnou nikomu splnit všechna jeho přání, a také na tom, že nic stvořeného nemůže zcela nasycit touhu člověka; jen Bůh ji totiž nasycuje, ano, nekonečně přesahuje, takže nemůže spočinout, leda v Bohu, jak říká Augustin: »Učinil jsi nás, Pane, pro sebe a naše srdce nemá klid, dokud nespočine v tobě.«

A protože v nebeské vlasti budou mít svatí Boha dokonale, je zřejmé, že jejich touha bude nasycena a sláva ji ještě přesáhne. Proto Pán říká: *Pojď se radovat se svým pánem.* Augustin k tomu říká: »Ne že by plnost radosti vstoupila do těch, kdo se budou radovat, ale všichni, kdo se budou radovat, vejdou do radosti«. Písmo říká: *Až se objeví tvá sláva, budu nasycen.* A jinde: *On naplní tvou touhu štěstím.*

Všechno, z čeho se člověk raduje, je tam v plnosti a nadbytku. Jde-li člověk za štěstím, tam ho čeká štěstí svrchované a dokonalé, protože pramení v nejvyšším dobru, to jest v Bohu: *Po tvé pravici je věčná slast.*

Dále spočívá věčný život v radostném společenství všech blažených; toto společenství bude zdrojem převeliké radosti, protože každý bude mít všecko dobré spolu se všemi blaženými. Neboť každý bude milovat druhého jako sebe sama, takže se bude z jeho štěstí radovat jako ze svého. A tak radost a štěstí jednoho poroste úměrně ke štěstí všech.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 17(16), 15; 1Kor 13,12

Ve spravedlnosti uzřím, Bože, tvou tvář, * až procitnu, nasytím se pohledem na tebe.

V. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale. *
Až procitnu.

34. týden**Neděle****Ježíše Krista Krále****Slavnost****PRVNÍ ČTENÍ****Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana***1,4–6.10.12–18; 2,26.28;3,5b.12.20–21**Vidění Syna člověka v jeho slávě*

Milost vám a pokoj od toho, který je, který byl a který přijde, a od sedmi duchů před jeho trůnem a od Ježíše Krista, svědka hodného víry, prvorozeného z mrtvých a vládce nad pozemskými králi.

Tomu, který nás miluje, který nás svou smrtí zbavil hříchů a udělal z nás královský (národ) a kněze Boha, svého Otce, tomu buď sláva a vláda na věčné věky! Amen.

(A jednou) v den Páně jsem upadl do vytržení a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako (zvuk) polnice.

Obrátil jsem se, abych se podíval po tom hlase, který ke mně mluvil. A když jsem se obrátil, uviděl jsem sedm zlatých svícňů a uprostřed těch svícňů (postavu) podobnou Synu člověka, oblečenou do řízy a přepásanou na prsou zlatým pásem. Jeho hlava a vlasy byly bělostné jak sněhobílá vlna, jeho oči jako ohnivý plamen, jeho nohy jako z mosazi rozžhavené v peci, jeho hlas jako hukot množství vod. V pravé ruce držel sedm hvězd, z úst mu vycházel ostrý dvojsečný meč a jeho tvář zářila jako slunce v plné své síle.

Když jsem ho uviděl, padl jsem mu k nohám jako mrtvý. On na mě položil pravici a řekl: »Nic se neboj! Já jsem První i Poslední, Živý. Byl jsem mrtev, a hle – jsem živ na věky věků a mám klíče od smrti a podsvětí.

Tomu, kdo zvítězí a zůstane věrný mým skutkům až do konce, dám moc nad pohany, (podobně) jako jsem já dostal (tuto moc) od svého Otce. A dám mu jitrní hvězdu. Jeho jméno nevymažu z knihy života, ale budu se k němu znát před svým Otcem a jeho anděly.

Kdo zvítězí, z toho udělám sloup v chrámě svého Boha a nikdy už (z něho) nevyjde; napíšu na něho jméno svého Boha a jméno města svého Boha, nového Jeruzaléma, který sestupuje z nebe od mého Boha, a také svoje nové jméno.

Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě. Kdo zvítězí, toho vezmu k sobě na svůj trůn, jak i já jsem zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůně.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mk 13,26.27; Zj 1,6

Lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou. * Jemu buď sláva a vláda na věčné věky!

V. Shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran, od končin země až po konec nebe. * Jemu.

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání »O modlitbě« od kněze Origena

Přijď království tvé

Podle slov našeho Pána a Spasitele *Boží království nepřichází tak, že by se dalo pozorovat, ani se nedá říci: Hle, tady je!, nebo tam je! Neboť Boží království je mezi námi. Vždyť to slovo je blízko, téměř v našich ústech a v našem srdci.* Proto je jasné, že každý, kdo se modlí za příchod Božího království, modlí se nepochybně za to Boží království, které má v sobě: aby v něm vzešlo, neslo plody a nabývalo dokonalosti. Neboť v každém svatém kraluje Bůh a každý svatý poslouchá Boží zákony, plné Ducha a Bůh v něm přebývá jako v dobře spravované obci. Vždyť je při něm neustále Otec a spolu s Otcem kraluje v takové dokonalé duši Kristus podle slov Písma: *Přijdeme k němu a učiníme si u nebo přibyté.*

A budeme-li bez ustání postupovat, dojde Boží království, které je v nás, svého vrcholu tehdy, až se naplní, co řekl apoštol; že totiž Kristus, až se mu podrobí všichni nepřátelé, *odevzdá království Bohu a Otcí, aby byl Bůh všechno ve všem.* Proto se neustále modleme a vnitřně uschopnění přítomností Božího Slova, říkejme svému Otcí, jenž je na nebesích: *Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé.*

O Božím království je si ještě třeba uvědomit toto: Jako *nemá spravedlnost nic společného s nepravostí* a jako *se světlo nesnáší s temnotou a Kristus s Beljálem*, právě tak nemůže být Boží království pohromadě s královstvím hříchu.

Chceme-li proto, aby v nás kraloval Bůh, *ať v našem smrtelném těle nevládne hřích.* Umrtvujme naopak své *pozemské údy* přinášeje ovoce Ducha, aby se v nás Hospodin mohl procházet jako v duchovní rajské zahradě a aby v nás kraloval on sám se svým Kristem sedícím v nás po pravici Otcovy duchovní moci, o niž prosíme. Ať tu sedí, dokud se

všichni jeho nepřátelé, kteří jsou v nás, nestanou *podnoží jeho nohou* a dokud z nás nezmizí každá jiná vláda, síla a moc.

Toto se může zajisté stát v každém z nás, a v každém z nás může být *jako poslední nepřítel zničena smrt*, aby i v nás mohl Kristus říci: *Smrti, kdepak je tvůj bodec? Peklo, kdepak je tvé vítězství?* Nechť tedy již nyní to, co je v nás *porušitelné, vezme na sebe svatost a neporušitelnost*, a co je *smrtelné, vezme na sebe Otcovu nesmrtelnost*, neboť smrt již byla přemožena. Aby tak v nás kraloval Bůh a my již nyní měli účast na dobru nového zrození a vzkříšení z mrtvých.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 11,15b; Žl 22(21), 28b-29a

Teď se ujal vlády nad tímto světem náš Pán a jeho Pomazaný * a bude kralovat na věčné věky!

V. Před ním se skloní všechna lidská pokolení, protože Hospodinu náleží vláda. * A bude.

EVANGELIUM SLAVNOSTI JEŽÍŠE KRISTA KRÁLE

Slova svatého evangelia podle Marka

Mk 16,1-20

Ježíš Nazaretský, ukřižovaný, byl vzkříšen

Když bylo po sobotě, Marie Magdalská, Jakubova matka Marie a Salome nakoupily vonné oleje, aby ho šly pomazat. Záhy zrána první den v týdnu přišly k hrobu, když právě vycházelo slunce. Říkaly si mezi sebou: »Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobky?« Když se podívaly, spatřily, že je kámen odvalen. Byl totiž velmi veliký.

Vešly do hrobky a uviděly tam na pravé straně sedět mladého muže oděného bílým rouchem – a polekaly se. On však jim řekl: »Nelekejte se! Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřižovaného? Byl vzkříšen, není tady. Zde je to místo, kam ho položili. Ale jděte a povězte jeho učedníkům, i Petrovi: Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, jak vám řekl.«

Ženy vyšly z hrobky a daly se na útěk, protože na ně padl strach a úžas. A nikomu nic neřekly, protože se bály.

(Ježíš) po svém zmrtvýchvstání ráno první den v týdnu se zjevil nejdříve Marii Magdalské, z které kdysi vyhnal sedm zlých duchů. Ona šla a oznámila to těm, kdo bývali s ním, ale teď truchlili a plakali. Ti, když slyšeli, že on žije a že ho viděla, tomu nevěřili.

Potom se v jiné podobě zjevil dvěma z nich na cestě, když šli na venkov. Ti se vrátili a oznámili to ostatním, ale ani jim nevěřili.

Konečně se zjevil i jedenácti (apoštolům), když byli právě u stolu, a káral je pro jejich nevěru a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného. A řekl jim: »Jděte do celého světa a hlásejte evangeli-

um všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: ve jménu mém budou vyhánět zlé duchy, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady (do ruky), a když vypijí něco smrtelně jedovatého, neuškodí jim to; na nemocné budou vzkládat ruce, a uzdraví se.«

Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrdil jejich slova znameními, která je provázela.

Pondělí

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek druhého listu svatého apoštola Petra

1,1–11

Povzbuzení k vytrvalosti na cestě spásy

Šimon Petr, služebník a apoštol Ježíše Krista, těm, kterým se dostalo stejného pokladu víry jako nám spravedlností našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista. Milost vám a pokoj kž se rozhojní poznáním Boha a Ježíše, našeho Pána.

Jeho božská moc nám darovala všechno, (co potřebujeme) pro dosažení spásy a bohabojného života, totiž tím, že poznáváme toho, který nás povolal, (aby se projevila) jeho sláva a moc. A proto jsme od něho dostali vzácná a nesmírná příslibení: abyste tím měli účast na božské přirozenosti, a tak unikli zkaženosti, která (ovládá) svět špatnými žádostmi. A proto se věnujte s celou horlivostí (tomu), abyste dospěli vírou k řádnému životu, řádným životem k poznání, poznáním k sebeovládání, sebeovládáním k trpělivosti, trpělivostí ke zbožnosti, zbožností, k bratrské lásce a láskou bratrskou k lásce vůbec. Jsou-li totiž ve vás tyto (ctnosti) a rozmáhají se, nenechají vás v nečinnosti a neplodnosti; naopak: budete poznávat (stále více) našeho Pána Ježíše Krista. Kdo však je nemá, je slepý, krátkozraký. Nic už neví o tom, že byl očištěn od svých bývalých hříchů. Proto se, bratři, tím více vynasnažte, aby bylo vaše povolání a vyvolení pevné, neboť když to děláte, jistě nikdy neklopýtnete. Tak vám bude dopřán volný přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. 2 Petr 1,3.4; Gal 3,27

Bůh nás povolal, aby se projevila jeho sláva a moc. A proto jsme od něho dostali vzácná a nesmírná příslibení: * abyste tím měli účast na božské přirozenosti.

V. Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista. * Abyste tím měli účast na božské přirozenosti.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Jaké je něčí dílo, taková je i jeho odměna

Pán pravi: *Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevejde-te. Jak však může být spravedlnost hojnější, než když milosrdenství vítězí nad soudem?* A co je přiměřenější a důstojnější, než když stvoření učiněné k obrazu a podobnosti Božímu, napodobuje svého původce? Ten založil obnovu a posvěcení věřících na odpuštění hříchů, takže po zrušení přísné pokuty a prominutí všech trestů se viník zase stává nevinným a konec hříchů je počátkem ctností.

Křesťanova spravedlnost může převyšovat spravedlnost zákoníků a farizeů ne tím, že by Zákon rušila, ale tím, že odmítá jeho příliš lidský výklad. Proto také říká Pán, když vysvětluje svým učedníkům, jak se postit: *Když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali.* Jakou jinou odplatu, než pochvalu od lidí? Po ní člověk tak často touží, a proto se navenek dělá spravedlivým. Nestará se nikterak o své svědomí, jen mu záleží na falešném uznání. Poněvadž špatnost, kterou skrýváni usvědčuje, se raduje, vzbuzuje-li mylný dojem.

Když někdo miluje Boha, stačí mu, jestliže se líbí tomu, kterého miluje. Neboť nelze žádat větší odměnu, než je sama láska. *Vždyť láska je z Boha, poněvadž sám Bůh je láska.* A je-li jím zbožný a čistý duch naplněn, raduje se natolik, že kromě něho netouží po žádném jiném potěšení. Je tedy pravda pravdoucí, co říká Pán: *Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.* Co jiného je však poklad člověka než určitý soubor jeho děl a souhrn jeho prací? Neboť *co kdo zasel, to také sklídí* a jaké je něčí dílo, taková je i jeho cena. A od čeho si člověk slibuje potěšení? Od užitku, k tomu upíná zájem svého srdce. A poněvadž je mnoho druhů bohatství a různé jsou předměty potěšení, je poklad každého určován jeho vlastní touhou. Takže vyplývá-li z dychtění po věcech pozemských, neučiní podíl na něm nikoho šťastným, ale ubohým.

Zato ti, kteří myslí na vyšší věci, a ne na pozemské, a kterým nejde o to, co pomíjí, ale o to, co je věčné, mají v tom neporušitelné bohatství. Prorok o něm říká: *Přiblížil se náš poklad a naše spása, moudrost a kázeň a zbožnost od Pána: to jsou poklady spravedlnosti.* S pomocí milosti Boží se jimi i pozemské statky mění v nebeské, když totiž lidé užívají majetku, ať už spravedlivě zděděného nebo jinak nabytého, jako nástroje k něčemu zbožnému. Jestliže například to, co mají navíc, rozdělují na podporu chudých, shromažďují si bohatství, o které nemohou

přijít. Neboť co rozdali almužnou, to už nepodléhá žádné újmě. A tak mají právem srdce tam, kde je jejich poklad. Neboť blaze těm, kteří si pěstují takovéto bohatství, aby rostlo, a nebojí se, že je ztratí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 6,9.10.7

Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě. Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet. * Dokud tedy máme ještě čas, prokazujme dobro.

V. Co kdo zasel, to také sklídí. * Dokud.

Úterý

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Petra

1,12-21

Svědectví apoštolů a proroků

Milovaní! Tyto věci sice znáte a svůj život jste trvale uspořádali podle přijaté pravdy, ale přesto vám to chci pořád připomínat. A pokud jsem ještě naživu, pokládám to za svou povinnost, abych vás takovým připomínáním udržoval v bdělosti. Vždyť dobře vím, že brzo už budu muset odejít, jak mi to oznámil sám náš Pán Ježíš Kristus. Ale vynasnažím se o to, abyste si mohli i po mé smrti toto všechno stále připomínat.

Když jsme vás poučovali o tom, jak mocný je náš Pán Ježíš Kristus a že zase přijde, nedrželi jsme se v té věci nějakých chytrácky vymyšlených bájí. My jsme přece na vlastní oči viděli jeho velebnost. Neboť přijal od Boha Otce čest a slávu, když o něm vznešená Boží velebnost promluvila tato slova: ‚To je můj milovaný Syn, v něm já mám zalíbení.‘ Ten hlas přicházel z nebe a my jsme ho slyšeli, když jsme s ním byli na posvátné hoře.

Ale máme něco spolehlivějšího, totiž výroky proroků, a děláte dobře, když na ně dbáte jako na světlo, které svítí na temném místě, dokud se nerozbřeskne den a jitřenka vám nevzejde v srdci. Buďte si však především vědomi toho, že žádné proroctví v Písmu není ponecháno soukromému výkladu. Neboť proroctví nebylo nikdy proneseno z lidské vůle, ale lidé oznamovali Boží (výroky) proto, že je k tomu přiměl Duch svatý.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 1,14; 2 Petr 1,16.18

Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. * Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn.

V. My jsme na vlastní oči viděli jeho velebnost, když jsme s ním byli na posvátné hoře. * Viděli.

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Dospěješ k prameni, uvidíš pravé světlo

Ve srovnání s nevěřícími jsme my křesťané již světlem. Proto říká apoštol: *Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla. A jinde říká: Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme tedy skutky temnoty a oblečme se do výzbroje světla. Vedme počestný život jako ve dne.*

A přece, ve srovnání s oním světlem, k němuž směřujeme, je den, v němž žijeme, ještě nocí. Poslechněme si apoštola Petra. Říká, že ke Kristu Pánu promluvila vznešená Boží velebnost: *To je můj milovaný Syn, v něm já mám zalíbení. Ten hlas, pokračuje Petr, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na posvátné hoře.* Ale protože my jsme tam nebyli a ten hlas z nebe neslyšeli, říká nám svatý Petr: *Ale máme něco spolehlivějšího, totiž výroky proroků, a děláte dobře, když na ně dbáte jako na světlo, které svítí na temném místě, dokud se nerozbřeskne den a jitřenka vám neuzejde v srdci.*

Až tedy náš Pán Ježíš Kristus přijde, jak říká apoštol Pavel, *vynese na světlo věci, které jsou dosud skryty v temnotách, a učiní, že bude zřejmé, jaké měl kdo úmysly; a teprve tehdy může každý člověk dostat od Boha chválu.* Tehdy, až nastane ten den, nebude už zapotřebí žádných světél. Nebude nám už čteno z proroků, nebude otevřena kniha apoštolských listů, nebudeme vyhledávat Janovo svědectví, nebudeme potřebovat ani evangelium. Z našeho středu bude tedy vzato celé Písmo, které nám v noci tohoto věku bylo zažiháno jako svítlna, abychom nezůstávali potmě.

Co vlastně uvidíme, až toto všechno zmizí, protože už nebudeme potřebovat, aby nám to svítlo, a až také Boží mužové, kteří nám to předávali, spolu s námi uvidí ono pravé a jasné světlo, až tedy všechny ty pomůcky nebudou? Čím se bude naše mysl živit? Z čeho se bude radovat náš pohled? Co to bude za radost z toho, *co oko nevidělo, ucho neslyšelo, nač člověk nikdy ani nepomyslí?* Co uvidíme?

Moc vás prosím: milujte se mnou, běžte se mnou ve víře, mějme touhu po nebeské vlasti, vzdychejme po ní a zde se považujme za pouhé cizince a poutníky. Co to tedy jednou uvidíme? Poslyšme teď evangelium: *Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh.* Dospěješ k prameni, z něhož tě dosud svlažila jen kapka rosy. Uvidíš plný jas pravého světla, z něhož do tvého ztemnělého srdce pronikal nepřímou a oklikou jen paprsek. A budeš očištěn, abys byl s to do toho světla hledět a snést je. *Milovaní, říká svatý Jan, už teď jsme Boží děti;*

ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, bude mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.

Cítím, že se vaše srdce vznáší k výšinám spolu se mnou; *ale porušitelné tělo duši zatěžuje a pozemský přibytěk utlačuje mysl plnou starostí.* Za chvíli odložím tuto knihu a vy se rozejdete každý do svého domova. Bylo nám dobře ve společném světle, hezky jsme se potěšili, bylo nám dobře ve společné radosti. I když se však teď od sebe rozejdeme, od světla se nevzdalujeme.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 22,5.4

A noc už vůbec nebude ani nebude třeba světla lampy nebo světla slunce: * Pán Bůh bude ozařovat své služebníky a budou kralovat na věčné věky.

V. Budou hledět na jeho tvář a jeho jméno ponosou na čele. * Pán.

Středa

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Petra

2,1-9

Učitelé bludů

Jako se v lidu vyskytovali také lžiproroci, stejně se i mezi vámi objeví lžiučitelé a budou se snažit zálučně zavést zhoubná bludařská učení. Ba dokonce budou zapírat Pána, který je vykoupil, a tím se ovšem dostanou rychle do záhuby. Mnoho (lidí) se dá strhnout od nich k prostopášnostem, a tak přivedou cestu pravdy do špatných řečí. Z hrabivosti budou z vás těžit podvodným mluvením. Ale už dávno je pro ně připravený trest a zhouba se na ně valí.

Jestliže Bůh neušetřil ani anděly, když se prohřešili, ale srazil je a odevzdal peklu, temné propasti, aby tam byli uchováni pro soud, neušetřil ani starý svět, nýbrž zachránil jen Noema, hlasatele spravedlnosti, spolu s jinými sedmi lidmi, kdežto na (ostatní) bezbožný svět přivedl potopu. Také města Sodomu a Gomoru obrátil v popel a odsoudil k zániku jako výstražný příklad do budoucnosti pro bezbožníky. Vysvobodil však spravedlivého Lota, který těžce trpěl bezuzdným chováním prostopášníků. Neboť ten spravedlivý (člověk), který mezi nimi bydlel, musel vidět a slyšet, jaké špatnosti páchali, a to mučilo den ze dne jeho spravedlivou duši. (Tak) Pán dovede zbožné (lidi) ze zkoušky vysvobozovat, ale špatné nechává, aby byli potrestáni v den soudu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 7,15;24,11.24

Mějte se na pozoru před nepravými proroky: přicházejí k vám převlečení za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci. * Ale už dávno je pro ně připravený trest a zhouba se na ně valí.

V. Vystoupí také mnoho falešných proroků, budou konat velká znamení a svedou mnoho lidí. * Ale už.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií připisovaných svatému Makariovi, biskupovi*Běda duši, v níž nebydlí Kristus*

Kdysi se Bůh rozhněval na Židy a vydal Jeruzalém nepřátelům na odív, takže nad Židy panovali ti, kdo je nenáviděli, a v Jeruzalémě nebyly už ani svátky, ani oběti; a stejně se hněvá na duši, která přestupuje přikázání, a vydává ji napospas nepřátelům, démonům a vášním. A když ji nepřátelé takto svedou, dokonale ji zkazí.

A jako je dům bez pána zahalen tmou, hanbou a potupou a je v něm plno špíny a nečistoty, tak se i duše, kterou opustil její Pán, i když se v ní předtím radoval se zástupem andělů, naplní tmou hříchu, hanbou vášní a veškerou nešlechetností.

Běda cestě, po níž nikdo nechodí a na níž není slyšet lidského hlasu! Stane se rejdištěm divoké zvěře. Běda duši, nechodí-li v ní Pán a svým hlasem z ní nevyhání duchovní šelmy hříchu! Běda domu, nebydlí-li v něm hospodář! Běda půdě, nemá-li rolníka, který by ji obdělával! Běda lodi, nemá-li kormidelníka, neboť zmítána mořskými vlnami a bouří ztroskotá! Běda duši, nemá-li v sobě pravého kormidelníka Krista, neboť octne-li se na krutém moři temnot a bude zmítána vlnami vášní a ohrožována zimní bouří zlých duchů, nakonec ztroskotá.

Běda duši, nemá-li Krista, který by ji pilně obdělával, aby mohla přinášet dobré ovoce Ducha! Neboť zpustne, zaroste trním a hlozím, nepřinese plody a nakonec bude vypálena. Běda duši, nepřebývá-li v ní její Pán, Kristus! Neboť zpustne, naplní ji zápach vášní a stane se příbytkem zla.

Když jde rolník obdělávat pole, bere si nářadí a oblečení potřebné ke své práci. Podobně učinil i Kristus, nebeský král a pravý rolník. Když přišel k lidstvu zpusťšenému zlem, vzal na sebe tělo a jako nářadí si nesl kříž; obdělával zpustlou duši, vytrhal z ní trní a hloží zlých duchů, vyplel koukol hříchu a veškerou uschlou trávu nepravosti spálil. A když duši nástrojem kříže takto obdělával, vysázal v ní překrásnou zahradu Ducha, aby Bohu Hospodáři plodila všechny druhy nejsladšího a nejžádoucnějšího ovoce.

Já jsem pravý vinný kmen, vy jste ratolesti. * Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce.

V. Jako Otec miloval mne, tak jsem já miloval vás. * Kdo zůstává.

Čtvrtek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Petra

2,9–22

Hrozící potrestání hříšníků

Pán dovede zbožné (lidi) ze zkoušky vysvobozovat, ale špatné nechává, aby byli potrestáni v den soudu a zvláště ty, kdo se oddají nečistým tělesným žádostem a nechtějí nad sebou uznávat Pána.

Opovážliví a domýšliví (lidé) se nebojí mluvit s pohrdáním o oslavených; a přece ani (sami) andělé, ačkoli jsou silou a mocí větší, neproňasejí o nich před Pánem urážlivý odsudek. Tihle (lidé) však jako nerozumná zvířata určená svou přirozeností k tomu, aby byla chytána a zabijena – mluví s pohrdáním o tom, co neznají, a jejich zkaženost je přivede do záhuby a budou za svou špatnost pykat. Hledají požitek v denním hýření; jsou skvrnou a hanbou, jak se honí za rozkošnickým hýřením při hostinách s vámi; oči mají pořád jen pro některou cizoložnici a nenasytné v hříchu; lákají (k sobě) nepevné duše; jsou hrabiví a dobře se v tom vyznají. Propadli kletbě! Zanechali správné cesty a zbloudili, dali se na cestu Baláma, syna Bosorova, který rád přijal odměnu za své nesprávné chování, ale byl usvědčen z vlastní špatnosti: nemá oslice promluvila lidským hlasem a zabránila tak prorokovi ve zvráceném počínání. Takoví jsou jako studně bez vody, mraky hnané vichřicí; pro takové je připravena nejhlubší tma. Vedou naduté, ale jalové řeči, lákají svými tělesnými žádostmi a výstřednostmi ty, kdo sotva teprve unikli (lidem) žijícím v bludu. Slibují jim svobodu, a sami jsou otroky zkázy; vždyť když člověk něčemu podlehne, je toho otrokem.

Jestliže se totiž (lidé), kteří unikli z hniloby světa poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista, zase do toho zaplétají a nechávají se tím přemoci, jsou na tom hůř na konci, než byli na začátku. Bylo by pro ně lépe, kdyby vůbec nepoznali cestu spravedlnosti, než aby ji poznali a pak se obrátili zády k svatému příkazu, v němž byli vyučeni. Na ně se hodí toto pravdivé přísloví:

»Pes se vrací k tomu, co zvrátil«,
a »Prase (sotva) umyté se znovu váli v blátě«.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 4,8.9; 1 Kor 16,13

Mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, co je spravedlivé a co je nevinné. * To dělejte, a Bůh, dárce pokoje, bude s vámi.

V. Buďte bdělí, stůjte pevně ve víře, buďte silní! * To dělejte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Matoušovo evangelium

Jsme-li ovce, vítězíme, jsme-li vlci, podléháme

Dokud budeme ovce, budeme vítězit; i kdyby nás obklopovaly tisíce vlků, přetrváme a budeme mít převahu. Staneme-li se však vlky, budeme přemoženi, neboť přijdeme o pomoc pastýře. Ten přece nevodí na pastvu vlky, nýbrž ovce; takže tě opustí a vzdálí se, protože mu nedáš možnost ukázat jeho moc.

Smysl jeho řeči je takový: Neznepokojujte se, říká, když vás posílám mezi vlky a přikazuji vám, abyste byli jako ovce a jako holubice. Jistě jsem mohl učinit opak a neposílat vás snášet jakákoli protivenství ani vás vydávat jako ovce vlkům, nýbrž udělat vás hrozivější než lvy; avšak je prospěšné, aby to bylo takto: vám to dodá lesku a zároveň to ukáže moji moc. Tak to Pán říkal i Pavlovi: *Stačí ti moje milost, protože síla se tím zřejměji projeví v slabosti*. Já jsem vás tedy učinil právě takovými. Takže říká-li Pán: *Já vás posílám jako ovce*, naznačuje tím toto: Neklesejte přece, já totiž vím, a dobře vím, že právě takto vás nikdo nebude schopen přemoci.

Abychom však i my sami mohli přispět něčím ze své strany, aby se nezdálo, že všechno je dílem milosti, a abychom se nedomnívali, že získáme věnec bez příčiny a zadarmo, říká Pán hned nato: *Buďte tedy opatrní jako hadi a bezelstní jako holubice*. Mohlo by se namítnout: Ale co zmůže naše obezřetnost v tak četných nebezpečnostech? Jakpak si máme tu obezřetnost udržet, když námi zmítá tak velké vlnobití? I kdyby byla ovce sebeobezřetnější, upadne-li mezi vlky, a hned mezi tolik vlků, co vůbec může dělat? A i kdyby byla holubice sebebezelstnější, co jí to pomůže, když ji ohrožuje tolik jestřábů? Těmto tvorům bez rozumu to jistě nijak nepomůže, nám však významně.

Podívejme se však, jakou obezřetnost tu Kristus vyžaduje. Obezřetnost *hada*, praví. Jako had obětuje všechno a dokonce tělo si dá useknout a nestaví se příliš na odpor, jen když si zachová hlavu, tak i ty uměj obětovat všechno kromě víry; i majetek, tělo, dokonce i život. Neboť víra je hlava a kořen: když tu si zachováš, i kdybys všechno ztratil, všechno zase získáš znovu a v hojnější míře. Proto Kristus nepřiká-

zal jenom bezelstnost nebo jenom obezřetnost, nýbrž obě smísil, takže z toho vzniká ctnost. Obezřetnost hada vybral proto, aby tě chránila před smrtelnými ranami, a bezelstnost holubice, abys neodplácel ani původcům křivd a nemstil se na strůjících úkladů. Proto opakuj, nic není platná obezřetnost, není-li spojena s touto vlastností.

Nikdo by si neměl myslet, že tato příkázání nelze plnit. On zná lépe než kdokoli jiný přirozenost věci a ví, že divokost se překonává nikoli divokostí, nýbrž mírností.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 10,16; Jan 12,36

Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky, praví Pán. * Buďte opatrní jako hadi a bezelstní jako holubice.

V. Dokud máte světlo, věřte v to světlo, abyste byli syny světla.* Buďte.

Pátek

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Petra

3,1-18

Čekání na příchod Páně

Milovaní, to už je druhý list, který vám píšu. V nich vám chci připomínáním probouzet jasně smýšlení, abyste pamatovali na slova předpověděná svatými proroky a na příkaz Pána a Spasitele, (oznámený vám) vašimi apoštoly. To především vězte, že v posledních dnech přijdou se (svým) posměchem posměvači, žijící podle svých špatných žádostí, a budou říkat: »Kdepak je ten jeho slíbený příchod? Otcové už zemřeli, a přesto od té doby všechno zůstává (tak, jak bylo) od začátku stvoření!« Zapomínají však úmyslně, že nebesa byla dříve a země povstala z vody a uprostřed vody Božím slovem a že z týchž (příčin) tehdejší svět zahynul zatopen vodou. A totéž Boží slovo také nynější nebesa a zemi šetří pro oheň a uchovává pro ten den, kdy bezbožní lidé budou souzeni a zahynou.

Jednu věc, milovaní, nesmíte přehlédnout: že je u Pána jeden den jako tisíc roků a tisíc roků jako jeden den. Ne že by Pán otálel splnit to, co slíbil, jak ho někteří (lidé) obviňují z otálení, ale je k vám shovívavý, protože nechce, aby někdo zahynul, naopak chce, aby se všichni dali na pokání. Ten den Páně však přijde jako zloděj a tehdy nebesa náhle s rachotem pomínou, živly se stráví žářem i země a všechno, co se na ní bude nalézat.

A tak všechno vezme za své. Jak vám proto musí ležet na srdci, abyste žili svatě a zbožně, a tak očekávali a urychlovali příchod toho Božího dne, kdy se nebesa stráví v ohni a živly rozplynou v žáru. Ale my če-

káme – jak on to slíbil – nová nebesa a novou zemi, kde bude mít svůj domov spravedlnost.

Když tedy na to musíte čekat, milovaní, horlivě se snažte, abyste byli před ním bez poskvrny a bez úhony v pokoji. Shovívavost našeho Pána považujte za svou spásu! Tak vám to psal i náš milovaný bratr Pavel podle moudrosti, která mu byla dána, a mluví o tom ve všech svých listech. Jsou v nich ovšem místa, kterým není snadno porozumět, a lidé nevědomí a neutvrzení (ve víře) to překrucují – (dělají to) tak s Písmem vůbec – ke své vlastní zkáze.

Milovaní, víte to už napřed. Proto si dávejte pozor, abyste nepozbyli svou pevnost tím, že byste se dali strhnout bludnými názory špatných (lidí). Ať spíše rostete v milosti a poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Jemu bud sláva nyní i až do dne věčnosti! Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 65,17.18; Zj 21,5

Hle, utvořím nová nebesa a novou zemi. * Hle, všechno tvořím nové!

V. Plesat a jásat budou navěky nad tím, co stvořím. * Hle, všechno.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O smrtelnosti« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Beze strachu ze smrti myslíme na nesmrtelnost

Máme mít na paměti, že nemáme jednat podle své vlastní vůle, ale podle vůle Boží, tak jak nám Pán přikázal denně se modlit. V naprostém rozporu s tím, ano, přímo zvrácené je, když napřed prosíme, aby se stala Boží vůle, a pak, když nás Bůh volá a odvádí z tohoto světa, příkazu jeho vůle vůbec nechceme poslechnout! Tvrdohlavě odporujeme a vzpíráme se a necháme se vléci před tvář Páně jako vzpurní otroci, s nářkem a smutkem, a odcházíme odsud jen proto, že musíme, a ne ze svobodné poslušnosti. A přitom chceme být od něho poctěni nebeskou odměnou, i když k němu přicházíme neradi. Proč se tedy modlíme a prosíme, aby přišlo nebeské království, máme-li raději pozemskou porobu? Proč se znovu a znovu modlíme a žádáme, aby Bůh uspíšil příchod svého království, jestliže mnohem víc toužíme a usilovněji si přejeme sloužit tady na zemi ďáblu, než vládnout s Kristem?

Když svět křesťana nenávidí, proč máš rád toho, kdo tě nenávidí, a nejdeš raději za Kristem, který tě vykoupil a miluje tě? Jan ve svém listě upozorňuje, volá a nabádá, abychom nemilovali svět a neřídili se tělesnými žádostmi. *Nemilujte svět, říká, ani to, co je ve světě. Jestliže kdo miluje svět, není v něm Otcova láska. Vždyť všechno, co je ve svě-*

tě, je žádost těla, žádost očí a honosný způsob života. Svět však pomíjí a s ním i jeho žádost. Kdo však koná, co chce Bůh, zůstává navěky. Milovaní bratři, s čistou myslí, v pevné víře a se statečným odhodláním budme spíše ochotni ke všemu, co chce Bůh. Beze strachu před smrtí myslíme na budoucí nesmrtelnost. Tím ukažme, že opravdu jsme to, čemu věříme.

Milovaní bratři, je třeba mít na zřeteli a častěji uvažovat o tom, že jsme se zřekli světa a jen v něm dočasně přebýváme jako hosté a poutníci. S radostí vítejme den, který každému z nás určí náš domov a který nás odsud vysvobodí, vyproští z nástrah světa a znovu uvede do ráje a dá království. Kdo by z ciziny nespěchal zpět do vlasti? My za svou vlast považujeme ráj; tam nás očekává mnoho našich drahých, touží po nás početný a velký zástup našich rodičů, bratří, dětí, kterým už nemůže nic uškodit, mají však dosud starost o naši spásu. Shledat se s nimi, obejmout se s nimi, jaká je to společná radost pro ně i pro nás! Jaká je to tam v nebeském království blaženost být beze strachu z umírání, jaké je to svrchované a trvalé štěstí žít věčně!

Je tam slavný sbor apoštolů, plesá tam množství proroků, je tam nescetný zástup mučedníků ozdobených slávou, zápasy i utrpením a korunou vítězství, své vítězství tam slaví i panny, které svou zdrželivostí zkrotily žádostivost těla a přirozenosti, jsou tam odměněni milosrdní, kteří konali skutky spravedlnosti, kteří sytili a štědře obdarovávali chudé a kteří podle rady Páně proměnili pozemský majetek v nebeské poklady. Milovaní bratři, spěchejme dychtivě za nimi. Ať Bůh vidí, jaké je naše smýšlení, ať Kristus shlédne na naše odhodlání a víru, neboť vznešenějšími dary své lásky odmění ty, kdo po něm budou více toužit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 3,2021; Kol 3,4

Máme svou vlast v nebi, odkud s touhou očekáváme spasitele Pána Ježíše Krista. * On přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené.

V. Až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

* On přemění.

Sobota

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Judy

18.12–13.17–25

Odsouzení bezbožných a napomenutí věřícím

Juda, služebník Ježíše Krista, bratr Jakubův, povoláním, milovaným od Boha Otce a uchovávaným pro Ježíše Krista. Kéž se vám rozhojní milosrdenství, pokoj a láska!

Milovaní, vážně jsem pomýšlel na to, že vám napíšu o naší společné spáse. Ale teď mě to nutí vybidnout vás v dopise k tomu, abyste vedli boj pro víru, která byla jednou (provždy) křesťanům svěřena. Vloudili se totiž (mezi vás) jistí lidé, kteří byli už dávno předem označeni k tomuto odsouzení. (Tito) bezbožníci zaměňují milost našeho Boha za prostopášnost a zapírají jediného Vládce a Pána Ježíše Krista.

Chci vám však připomenout – i když to už jednou (provždy) všechno víte – že když Pán zachránil svůj lid z Egypta, zahubil potom ty, kteří neuvěřili. Také anděly, kteří si neuchovali svoje důstojenství, ale opustili svůj příbytek, uchovává pro soud v (onen) velký den ve věčných poutech v (pekelných) temnotách. Právě tak Sodoma a Gomora a okolní města, která se podobným způsobem oddávala protipříroznému smilnění a propadla zvrhlosti, jsou pro výstrahu trestána věčným ohněm.

Přesto i tito blouznivci podobně poskvřňují tělo, nechtějí nad sebou uznávat Pána a pohrdavě mluví o oslavených.

Jsou to skvrny na vašich hodech lásky, beze studu s vámi hodují a pasou sami sebe. Jsou to mraky bez vody, sem tam honěné větry, stromy stojící na podzim bez plodů, dvakrát odumřelé, vykořeněné, divoké mořské vlny, které jako pěnu vyvrhují svou špínu, bludné hvězdy, pro které je navěky připravena nejhlubší tma.

Vy však, milovaní, pamatujte na to, co vám dříve pověděli apoštolově našeho Pána Ježíše Krista. Říkali vám: »V poslední době povstanou posměvači, žijící podle svých bezbožných žádostí.« To jsou ti, kdo působí roztržky, lidé jen pozemsky smýšlející, v nichž není Duch.

Ale vy, milovaní, stavte svůj život na své přesvaté víře, modlete se (ve spojení) s Duchem svatým, uchovejte se v Boží lásce a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista pro věčný život. Smilujte se nad těmi, kdo kolísají, jiné zachraňte z ohně a vytáhněte je; nad jinými se však smilujte (plní) bázně, ošklivte si i šat potřísněný tělesností.

Tomu, který má moc uchránit vás před pádem a uvést vás radostné a čisté před svou velebnost, jedinému Bohu, který nás zachránil, (buď) skrze Ježíše Krista, našeho Pána, sláva, velebení, vláda a moc, (jak to bylo) přede vším časem, (tak buď) nyní i navždycky. Amen.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Tit 2,12–13; Žid 10,24

Žijme v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně * a očekávejme v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasiatele Krista Ježíše.

V. Starejme se jeden o druhého a pobízejme se k lásce a k dobrým skutkům. * A očekávejme.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Zpívejme »aleluja« dobrému Bohu, on nás vysvobozuje od zlého

Zpívejme aleluja už tady na zemi, uprostřed svých starostí, abychom je mohli jednou zpívat v nebi v klidu a bezpečí. Jak to, že jsme na světě plni starostí? Jak bych mohl být bez starostí, když čtu: *Což není pokušení údělem člověka na zemi?* Jak bych mohl být bez starostí, když se mi stále říká: *Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení.* Jak bych mohl být bez starostí, když pokušení jsou tak četná, že musíme v modlitbě říkat: *Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům?* Denně jsme prosebníky, denně viníky. Jak bych mohl být bez starostí, když denně musím prosit o odpuštění hříchů a o pomoc v nebezpečí? Sotva totiž kvůli minulým hříchům řeknu: *Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům,* hned kvůli budoucímu nebezpečí dodávám a připojuji: *Neued' nás v pokušení.* A jak dobře na tom mohou být všichni ostatní lidé, když se mnou volají: *Zbav nás od zlého?* A přesto, bratři, i když ještě vezíme v tomto zlu, zpívejme aleluja dobrému Bohu, neboť nás od zlého vysvobozuje.

I tady na světě, uprostřed nebezpečí, bychom spolu s ostatními měli zpívat aleluja. *Bůh je věrný! On nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete.* Nuže, i zde zpívejme aleluja. Člověk je stále hříšný, ale Bůh je věrný. Neříká se, že Bůh nedopustí, abychom byli podrobeni zkoušce. Ale říká se: *Nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete. Když dopustí zkoušku, dá také prostředky, jak z ní vyjít, a sílu, jak ji snášet.* Dostal ses do pokušení, Bůh ti však dá i východisko, abys v pokušení nezahynul. Jako hrncířova nádoba jsi utvářen kázáním a vypalován soužením. Když se však dostaneš do pokušení, mysl na východisko; vždyť Bůh je věrný: *Hospodin bude střežit tvůj odchod i příchod.*

Potom však, až se toto tělo stane nesmrtelným a neporušitelným, veškeré pokušení pomine. Neboť *tělo je podrobena smrti.* Proč? *Kvůli hříchu, ale Duch je život.* Proč? *Kvůli ospravedlnění.* Máme tedy smrtelné tělo zavrhnout? Ne, vždyť poslouchej dále: *Když sídlí ve vás Duch toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelná těla.* Teď jde o tělo pozemské, pak půjde o duchovní.

Jak šťastné to bude aleluja, tam v nebi; bezstarostné a bez odpůrce! Tam nikdo nebude nepřítelem a nikdo nepřestane být přítelem. Tam

i tady se vzdává Bohu chvála. Jenže tady chválí Boha ti, kteří jsou zavaleni starostmi, tam ti, kteří jsou již v klidu a bezpečí; zde ti, kteří musejí zemřít, tam ti, kteří žijí navěky; zde se Bůh chválí v naději, tam ve skutečnosti; zde na cestě, tam ve vlasti.

Teď tedy, bratři moji, zpívejme, ne pro potěšení v odpočinku, ale pro útěchu v námaze. Jako si zpívají pocestní: Zpívej si, ale kráčeji! Námaze ulevuj zpěvem, nelibuj si v lenosti; zpívej a kráčeji. Co je to »kráčeji«? Prospívej, dělej pokroky v dobrém. Podle apoštola jsou i takoví, kteří dělají pokroky ve zlém. Děláš-li pokroky, znamená to, že kráčíš. Dělej však pokroky v dobrém, prospívej v pravé víře a v dobrém životě. Zpívej a kráčeji!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Zj 21,21; srv. Tob 13,18.11

Tvá náměstí, Jeruzaléme, budou z ryzího zlata a budou v tobě zaznívat radostné písně. * A ve všech tvých ulicích budou všichni volat: Aleluja.

V. Skvělé světlo bude zářit ve všech končinách země; mnoho národů k tobě přijde z daleka. * A ve všech.

Evangelia pro neděle v mezidobí

Série I

2., 10., 18. a 26. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Marka

16,1-20

Ježíš Nazaretský, ukřižovaný, byl vzkříšen

Když bylo po sobotě, Marie Magdalská, Jakubova matka Marie a Salome nakoupily vonné oleje, aby ho šly pomazat. Záhy zrána první den v týdnu přišly k hrobu, když právě vycházelo slunce. Říkaly si mezi sebou: »Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobky?« Když se podívaly, spatřily, že je kámen odvalen. Byl totiž velmi veliký,

Vešly do hrobky a uviděly tam na pravé straně sedět mladého muže oděného bílým rouchem – a polekaly se. On však jim řekl: »Nelekejte se! Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřižovaného? Byl vzkříšen, není tady. Zde je to místo, kam ho položili. Ale jděte a povězte jeho učedníkům, i Petrovi: Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, jak vám řekl.«

Ženy vyšly z hrobky a daly se na útěk, protože na ně padl strach a úžas. A nikomu nic neřekly, protože se bály.

(Ježíš) po svém zmrtvýchvstání ráno první den v týdnu se zjevil nejdříve Marii Magdalské, z které kdysi vyhnal sedm zlých duchů. Ona šla a oznámila to těm, kdo bývali s ním, ale teď truchlili a plakali. Ti, když slyšeli, že on žije a že ho viděla, tomu nevěřili.

Potom se v jiné podobě zjevil dvěma z nich na cestě, když šli na venkov. Ti se vrátili a oznámili to ostatním, ale ani jim nevěřili.

Konečně se zjevil i jedenácti (apoštolům), když byli právě u stolu, a káral je pro jejich nevěru a tvrdost srdce, že nevěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného. A řekl jim: »Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: ve jménu mém budou vyhánět zlé duchy, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady (do ruky), a když vypijí něco smrtelně jedovatého, neuškodí jim to; na nemocné budou vzkládat ruce, a uzdraví se.«

Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znameními, která je provázela.

Série II

3., 11., 19. A 27. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,1–12

Proč hledáte živého mezi mrtvými?

Prvního dne v týdnu časně ráno přišly (ženy) ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu.

Zmocnila se jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: »Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji: Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřižován a třetího dne vstát.« Vzpomněly si na ta jeho slova.

Vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti (učedníkům) a všem ostatním. Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie, (matka) Jakubova; a ještě i některé jiné, které byly s nimi, to všechno pověděly apoštolům. Těm ta slova připadala jako plané řeči a nevěřili jim.

Petr se však zvedl a běžel k hrobu. Naklonil se dovnitř a viděl jen pruhy plátna. Vrátil se celý udiven nad tím, co se stalo.

Série III

4., 12., 20. A 28. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,13–35

Zůstaň s námi, neboť se připozdívá

Ještě ten den se ubírali dva z Ježíšových učedníků do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali.

Zeptal se jich: »O čem to cestou spolu rozmlouváte?« Zastavili se celí smutní. Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl: »Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo?« Zeptal se jich: »A co se stalo?«

Odpověděli mu: »Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží

a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.«

A on jim řekl: »Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?« Potom začal od Mojžíše, (probral dále) všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech (částech) Písma na něj vztahuje.

Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: »Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.« Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámал ho a podával jim. (Vtom) se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli: »Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?«

Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct (apoštolů) i jejich druhy. Ti řekli: »Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.« Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak ho poznali při lámání chleba.

Série IV

5., 13., 21. A 29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24,35–53

Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých

Učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak poznali Ježíše při lámání chleba. Když o tom mluvili, stal on sám uprostřed nich a řekl jim: »Pokoj vám!«

Zděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: »Proč jste rozrušeni a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.« A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a (jen) se divili. Proto se jich zeptal: »Máte tady něco k jídlu?« Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl.

Dále jim řekl: »To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.« Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: »Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlášáno pokání, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpuštěny hříchy. Vy jste toho svědky. Hle – já vám pošlu toho, koho slíbil můj Otec. Vy tedy zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.«

Vyvedl je pak směrem k Betánii, zvedl ruce a požehnal jim. A zatímco jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se k nebi. Oni se mu poklonili a s velikou radostí se vrátili do Jeruzaléma. Byli stále v chrámě a velebili Boha.

Série V

6., 14., 22. A 30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Jana

20,1–18

Ježíš musí vstát z mrtvých

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: »Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.«

Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl k hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží (pruhy) plátna, ale dovnitř nevešel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží (pruhy) plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch (pruhů) plátna, ale složená zvlášť na jiném místě.

Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých. Učedníci se pak zase vrátili domů.

Marie stála venku u hrobky a plakala. Když tak plakala, naklonila se do hrobky a viděla tam sedět dva anděly v bílém rouchu, jednoho v hlavách a druhého v nohách toho místa, kde dříve leželo Ježíšovo tělo. Řekli jí: »Ženo, proč pláčeš?« Odpověděla jim: »Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili.« Po těch slovech se obrátila a viděla za sebou stát Ježíše, ale nevěděla, že je to on.

Ježíš jí řekl: »Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?« Ona myslela, že je to zahradník, a proto mu řekla: »Pane, jestliže tys ho odnesl, pověz mi, kam jsi ho položil, a já ho přenesu.« Ježíš jí řekl: »Marie!« Ona se k němu obrátila a zvolala hebrejsky: »Rabbuni!« – to znamená »Mistře.« Ježíš jí řekl: »Nezadržuj mě! Neboť ještě jsem nevystoupil k Otci, Ale jdi k mým bratřím a oznam jim: ‚Vystupuji k svému Otci a k vašemu Otci, k svému Bohu a k vašemu Bohu.‘« Marie Magdalská tedy šla a zvěstovala učedníkům: »Viděla jsem Pána!« – a toto že jí řekl.

Série VI

7., 15., 23. A 31. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Jana

20,19–31

Po osmi dnech přišel Ježíš

Navečer toho prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: »Pokoj vám!« Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: »Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.« Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: »Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.«

Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: »Viděli jsme Pána!« On jim však odpověděl: »Dokud neuvidím na jeho rukou jizvy po hřebech a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím!« Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: »Pokoj vám!« Potom vyzval Tomáše: »Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.« Tomáš mu odpověděl: »Pán můj a Bůh můj!« Ježíš mu řekl: »Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a (přesto) uvěřili!«

Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

Série VII

8., 16., 24. A 32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Jana

21,1–14

Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu

Ježíš se znovu zjevil svým učedníkům, (a to) u Tiberiadského moře. Zjevil se takto: Byli pohromadě Šimon, Petr, Tomáš zvaný Blíženec, Natanael z galilejské Kány, synové Zebedeovi a ještě jiní dva z jeho učedníků. Šimon Petr jim řekl: »Půjdu lovit ryby.« Odpověděli mu: »I my půjdeme s tebou.« Vyšli tedy a vstoupili na loď, ale tu noc nic nechytili.

Když už nastávalo ráno, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on. Ježíš se jich zeptal: »Dítky, nemáte něco k jídlu?« Odpověděli mu: »Nemáme.« On jim řekl: »Hodte síť na pravou stranu lodi, a najdete.« Hodili ji tedy, a nemohli ji už ani utáhnout pro množství ryb.

Tu onen učedník, kterého Ježíš miloval, řekl Petrovi: »Pán je to!« Jakmile Šimon Petr uslyšel, že je to Pán, přehodil přes sebe svrchní šaty – byl totiž oblečen jen nalahko – a skočil do moře. Ostatní učedníci dojeli s lodí – nebyli od země daleko, jen tak asi dvě stě loket, a táhli síť s rybami.

Když vystoupili na zem, viděli tam žhavé uhlí a na něm položenou rybu a (vedle) chléb. Ježíš jim řekl: »Přineste několik ryb, které jste právě chytili.« Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velkých ryb, (bylo jich) sto třiapadesát. A přesto, že jich bylo tolik, síť se neprotrhla. Ježíš je vyzval: »Pojďte snídat!« Nikdo z učedníků se ho neodvážil zeptat: »Kdo jsi?« Věděli, že je to Pán. Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu. To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům po svém zmrtvýchvstání.

Série VIII

9., 17., 25. A 33. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Slova svatého evangelia podle Matouše

28,1–10.16–20

Byl vzkříšen z mrtvých a jde před vámi do Galileje

Po sobotě, na úsvitu prvního dne v týdnu, přišla Marie Magdalská a druhá Marie podívat se na hrob. Vtom nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen

a posadil se na něj. Jeho zjev byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strachem z něho se strážci zděsili a klesli jako mrtví.

Anděl promluvil k ženám: »Vy se nebojte. Víím, že hledáte Ježíše, ukřižovaného. Není tady. Byl vzkříšen, jak řekl. Pojdte a podívejte se na to místo, kam byl položen. A rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte. To jsem vám měl povědět.« (Ženy) rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům.

Vtom šel Ježíš proti nim a řekl jim: »Buďte zdraví!« Přistoupily, objaly mu nohy a poklonily se mu. Tu jim Ježíš řekl: »Nebojte se! Jděte a oznamte mým bratřím, ať odejdou do Galileje. Tam mě uvidí.«

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš určil. Uviděli ho a klaněli se mu, někteří však měli pochybnosti.

Ježíš k nim přistoupil a promluvil: »Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!«

Pohyblivé svátky

Nejsvětější Trojice Neděle po Seslání Ducha svatého

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintanům

2,1–16

Veliké tajemství Boží moudrosti

Bratři, když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného. Vystupoval jsem u vás se skleslou náladou, se strachem a obavami. A moje mluvení a kázání nezáleželo v přemlouvavých slovech moudrosti, ale v projevování Ducha a moci. To proto, aby se vaše víra zakládala na moci Boží, a ne na moudrosti lidské.

Učíme moudrosti, ale jen ty nejpokročilejší. To však není moudrost tohoto světa ani moudrost těch, kdo tento svět ovládají. Jejich moc je už zlomena. Moudrost, které učíme, je od Boha, plná tajemství a skrytá. Bůh ji už před lety předurčil k naší slávě. Nikdo z těch, kdo vládnou tímto světem, neměl o ní tušení. Protože kdyby o ní něco věděli, nikdy by Pána slávy neukřižovali. Ale – jak stojí v Písmu – my zvěstujeme to, *co oko nevidělo, co ucho neslyšelo*, a nač člověk nikdy ani nepomyslí, *co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.*‘

Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží. Kdo z lidí zná lidské nitro? Jen lidský duch, který je v člověku. Tak ani Boží nitro nezná nikdo, jen Duch Boží.

My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který vychází z Boha. Tak můžeme poznat, co všechno nám Bůh dal darem. O tom také mluvíme – ne ovšem slovy, kterým učí lidská moudrost, ale tak, jak tomu učí Duch, takže nauku pocházející od Boha také vyjadřujeme řečí od něho vnuknutou.

Ovšem člověk se schopnostmi pouze přirozenými nepřijímá ty pravdy, které pocházejí od Božího Ducha. Zdají se mu hloupé a nemůže je pochopit, protože ty věci se dají posoudit jen s pomocí Ducha. Ale člověk produchovnílý může vynést úsudek o všem, sám však nepodléhá úsudku nikoho. Neboť *kdo poznal myšlenky Páně tak, že by ho mohl poučovat?* Avšak naše myšlenky jsou myšlenky Kristovy.

Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, ať nám udělí dar moudře chápat, abychom o něm mohli mít správné poznání. * On ať osvíti naše srdce, abychom pochopili, jaká je naděje těch, které povolal, jaké poklady slávy skrývá křesťanům jeho dědictví.

V. Nepřijali jsme ducha světa, ale Ducha, který vychází z Boha. * On ať osvíti.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listů svatého Atanáše, biskupa

Trojčinné světlo, záře a milost – uvnitř i navenek

Jistě nebude bez užitku zkoumat, co je nám odedávna předáváno, jaké je učení a jaká víra obecné církve, jak ji sám Pán předal, apoštolově zvěstovali a Otcové uchovali. Právě na víře spočívají základy církve, a jestliže jí někdo pozbude, nemůže už být křesťanem, a to ani podle jména.

Tak tedy: Boží Trojice je svatá a dokonalá a je poznávána v Otci, v Synu a ve svatém Duchu. A nemá přidáno nic cizího nebo vnějšího, ani nesestává ze stvořitele a stvořeného, ale celá má moc dávat bytí a tvořit; co do přirozenosti je sama sobě identická a nedílná a jednotná je její působnost a činnost. Neboť Otec činí všechno skrze Slovo v Duchu svatém, a tak se uskutečňuje a zachovává jednota svaté Trojice. Takže církev hlásá jediného Boha, jenž je *nade všemi, proniká všechny a je ve všech*. *Nade všemi* je zajisté jako Otec, jako počátek a pramen všeho, zatímco *proniká všechny* působením Slova a *je ve všech* v Duchu svatém.

Když píše svatý Pavel křesťanům do Korintu o duchovních darech, jako k Hlavě zaměřuje všechno k jedinému Bohu Otci: *Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí.*

Všechno, co Duch jednotlivě rozděljuje, je Otcovým darem skrze Slovo, neboť vše, co patří Otci, je zároveň Synovo. A tedy také to, co v Duchu dává Syn, je vlastním darem Otcovým. A podobně: jestliže v nás přebývá Duch, přebývá v nás rovněž Slovo, od kterého jsme Ducha přijali, a ve Slově také Otec. A tak se v nás naplňuje, co bylo řečeno: *Přijďme k němu a učiníme si u něho přibýtek*. Vždyť kde je světlo, tam je i jeho záře a také její působení, zářívá milost.

O tom nás opět poučuje Pavel, tentokrát ve druhém listě Korintánům: *Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství svatého Du-*

cha ať je s vámi se všemi. To znamená, že milost, dar věnovaný v Trojici, je darem Otcovým skrze Syna v Duchu svatém a že stejně, jako se nám dostává milosti od Otce skrze Syna, tak se v nás nemůže sdílení daru uskutečnit jinak než v Duchu svatém. Jestliže se nám dostalo podílu na Duchu, máme opravdu Otcovu lásku, Synovu milost a společenství s ním samým, Duchem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Velebme Otce i Syna i Ducha svatého, * chvalme a oslavujme ho navěky.

V. Ať je velebeno jeho slavné svaté jméno. * Chvalme.

EVANGELIUM SLAVNOSTI NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 14,8–17

Filip mu řekl: »Pane, ukaž nám Otce – a to nám stačí.« Ježíš mu odpověděl: »Filipe, tak dlouho jsem s vámi, a neznáš mě? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říci: ‚Ukaž nám Otce?‘ Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe; to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně. Když nevěříte, věřte aspoň pro ty skutky.

Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci. A za cokoli budete prosit ve jménu mém, to všechno udělám, aby Otec byl oslaven v Synovi. Budete-li mě o něco prosit ve jménu mém, já to udělám.

Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání. A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás.«

Těla a krve Páně

Čtvrtek po slavnosti Nejsvětější Trojice

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhé knihy Mojžíšovy

24,1–11

Viděli Boha, dokonce i jedli a pili

Hospodin řekl Mojžíšovi: »Vystup k Hospodinu ty a Árón, Nádab a Abiu a sedmdesát z izraelských starších.

Klaňte se zdálky. Mojžíš ať přistoupí k Hospodinu sám; ostatní ať nepřistoupí, ani lid ať s ním nevystoupí!«

Mojžíš tedy přišel a sdělil lidu všechna Hospodinova slova a ustanovení. Lid odpověděl jedním hlasem: »Splníme všechno, co mluvil Hospodin!« Mojžíš pak všechna Hospodinova slova napsal; časně zrána pak vstal a postavil pod horou oltář a dvanáct pamětních kamenů podle dvanácti kmenů Izraele. Poslal jinochy ze synů Izraele, aby obětovali celopaly a přinesli býčky jako pokojné oběti Hospodinu.

Mojžíš vzal polovici krve, vlil ji do obětních misek a (zbylou) polovici krve postříkal oltář. Pak vzal knihu smlouvy a četl ji nahlas lidu. A oni řekli: »Poslušně splníme všechno, co mluvil Hospodin.« Potom vzal Mojžíš krev, pokropil lid a řekl: »Hle, to je krev smlouvy, kterou s vámi sjednal Hospodin podle všech těchto slov.«

Vystoupil Mojžíš a Árón, Nádab i Abiu a sedmdesát izraelských starších. Spatřili Boha Izraele a pod jeho nohama bylo (cosi) jako podlaha vytvořená ze safírů, (cosi) jako čisté nebe. (Bůh) nevztáhl ruku na vybrané (muže) ze synů Izraele. Mohli Boha vidět. (Dokonce) i jedli a pili.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 6,48–49.51

Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli na poušti manou, a zemřeli. * Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe.

V. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. * Já jsem.

Druhé čtení

Ze spisů svatého Tomáše Akvinského, kněze

Jak drahocenná a podivuhodná je to hostina!

Protože nám jednorozený Syn Boží chtěl dát účast na svém božství, přijal naši přirozenost; stal se člověkem, aby člověka zbožštil.

A nejen to: On všechno, co si z našeho vzal, plně vynaložil na naši spásu; své tělo nabídl Bohu Otci v oběť smíření na oltáři kříže a svou krev vycedil jako naše výkupné a jako očištnou lázeň, abychom byli vykoupeni z ubohosti otroctví a očištěni ode všech hříchů.

Aby však v nás zůstávala trvalá památka na toto veliké obdarování, pod způsoby chleba a vína zanechal věřícím své tělo jako pokrm a svou krev jako nápoj.

Jak drahocenná a podivuhodná je to hostina, přinášející spásu a plná všelike lahodnosti! Neboť co může být vzácnějšího než tyto hody? Nepředkládá se nám totiž žádné maso telat a kozlů jako kdysi za moj-

žišského zákona, ale nabízí se nám tu sám Kristus, pravý Bůh. Vzbuzuje snad něco větší podivení než tato svátost?

Žádná jiná svátost není spasitelná jako tato: Zbavuje hříchů, rozmnožuje ctnosti, naplňuje duši hojností všech duchovních darů.

Církev ji přináší za živé i mrtvé, aby měl každý člověk prospěch z toho, co bylo zřízeno pro blaho a spásu všech.

A nikdo není s to vyjádřit sladkost této svátosti, neboť se v ní ochutnává duchovní blaženost přímo z jejího pramene a slaví se v ní památka oné závrtné lásky, kterou Kristus ukázal svou smrtí na kříži.

A tak aby se nezměrnost této lásky přímo vryla hluboko do srdce všech věřících, ustanovil Kristus tuto svátost. Stalo se to při poslední večeři, když spolu se svými učedníky oslavil velikou noc a chystal se odejít z tohoto světa k Otci. Touto svátostí zanechal trvalou památku na své umučení, naplnil smysl starozákonních předobrazů, učinil největší ze svých divů a těm, které měl jeho odchod zarmoutit, připravil jedinečnou útěchu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Tento chléb, to je tělo, které viselo na kříži; tento kalich, to je krev, která vytékala z boku. Vezměte a jezte tělo Kristovo; vezměte a pijte krev Kristovu. * Jste Kristovy údy.

V. Abyste nepřestávali tvořit jednotu, jezte pokrm, který vás vzájemně spojuje; abyste si byli vědomi, jakou máte cenu, pijte nápoj, kterým bylo zapláceno vaše vykoupění. * Jste.

Evangeliumslavnosti Těla a Krve Páně

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 6,24–35

Když zástup viděl, že ani Ježíš, ani jeho učedníci nejsou (na břehu), nasedali do člunů, přijeli do Kafarna a hledali Ježíše. Když ho našli na druhé straně moře, zeptali se ho: »Mistře, kdy jsi sem přijel?«

Ježíš jim odpověděl: »Amen, amen, pravím vám: Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale že jste se dosyta najedli z těch chlebů. Neusilujte o pokrm, který pomíjí, ale o pokrm, který zůstává k věčnému životu; ten vám dá Syn člověka. Otec, Bůh, ho osvědčil svou pečeti.« Zeptali se ho: »Co máme dělat, abychom konali skutky Boží?« Ježíš jim odpověděl: »To je skutek Boží, abyste věřili v toho, koho on poslal.«

Řekli mu: »Jaké tedy ty děláš znamení, abychom (ho) viděli a uvěřili ti? Co konáš? Naši předkové jedli na poušti manu, jak je psáno: ‚Chléb z nebe jim dal jíst.‘« Ježíš jim odpověděl: »Amen, amen, pravím vám: Chléb z nebe vám nedal Mojžíš, ale pravý chléb z nebe vám dává můj

Otec; neboť chléb Boží je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu.« Prosili ho tedy: »Pane, dávej nám ten chléb pořád.«

Ježíš jim řekl: »Já jsem chléb života! Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.«

Nejsvětějšího Srdce Ježíšova

Pátek po druhé neděli po seslání Ducha svatého

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Římanům

8,28–39

V Kristu se zjevila Boží láska

Víme, že těm kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému, těm, kdo jsou z Boží vůle povoláni. Neboť ty, které si napřed vyhlédl, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří. A ty, které předurčil, také povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy.

Co k tomu řekneme? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetril, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? Kdo vystoupí se žalobou proti Božím vyvoleným? Bůh přece ospravedlňuje! Kdo odsoudí? Kristus Ježíš přece zemřel, ano i z mrtvých vstal, je po Boží pravici a přimlouvá se za nás!

Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabítí? Stojí přece v Písmu: *„Stále jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme pokládáni za ovce určené na porážku.“*

Ale v tom ve všem skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani moci, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Ef 2,4.5.7

Nekonečně milosrdný Bůh nás miloval svou velikou láskou; * když jsme byli mrtví pro své hříchy, přivedl nás k životu zároveň s Kristem.

V. Tím chtěl ukázat nesmírné bohatství své milostivé dobroty vůči nám.

* Když jsme byli.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů svatého Bonaventury, biskupa*U tebe je pramen života*

Zamysli se také ty, vykoupený člověče, kdo to za tebe visí na kříži, uvaž jeho velikost a svatost, uvědom si, že jeho smrt přináší mrtvým život, že nad jeho odchodem ze světa truchlí nebesa i země a pukají tvrdé skály.

A rozjíměj dále: Z boku ukřižovaného Krista měla vzniknout církev. Měla se také naplnit slova Písma: *Uvidí, koho probodli*. A tak došlo Božím řízením k tomu, že jeden voják ten svatý bok proklál kopím. Z otevřeného boku se vyřinula krev s vodou, výkupné za naši spásu. Vytryskla z hlubin studnice Kristova srdce, aby dala svátostem církve moc vlévat život milosti a zároveň aby pro všechny, kdo žijí v Kristu, byla nápojem z živého pramene, *tryskajícího do života věčného*.

Nuže vzhůru, duše, přítelkyně Kristova, spěchej napodobit holubičí *hnízdící u samého ústí rozsedliny*, nepřestávej se starat, abys tam, u Kristova srdce, jako *vrabec našla pro sebe místo*, tam ulož plody své čisté lásky, jako když hrdlička ukládá svoje mláďata, tam *pospěš navázat vody z pramenů Spasitelových*, přilož své rty a pij. Vždyť toto je ten *pramen tryskající zprostřed ráje a rozdělený do čtyř proudů*, který zaplavuje otevřená srdce a zavlažuje i zúrodnuje celou zemi.

Pospěš k tomuto prameni života a světla, duše Boha milující, ať jsi kdokoli, a obrať se k němu s veškerou upřímností svého srdce: O nevýslovná krásu nejvyššího Boha, ó nejčistší jase věčného světla, živote v každém životě žijící a světlo v každém světle svítící a od nejprvnějšího rozbřesku udržující v plném lesku po všechny časy nejrůznější světla, jež září před trůnem tvého božství!

Ó věčný a nepřístupný, skvoucí a oblažující výtrysku pramene skrytého každému smrtelnému oku! Ty propasti beze dna, výšino bez vrcholu, velikosti nezměřitelná, čistoto nezkalitelná!

Z tebe vytéká řeka *obveselující obec Boží* a my ti za to prozpěvujeme písně chvály, *hlasitě plesající a vzdávající ti díky*, neboť nám bylo dáno zakusit, že *u tebe je pramen života a ve tvé záři vidíme světlo*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 103 (102), 2.4; 34 (33), 9

Veleb, duše má, Hospodina a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní. * On vykupuje tvůj život ze záhuby, on tě věncí láskou a slitováním.

V. Okuste a vize, jak je Hospodin dobrý. * On vykupuje.

Ježíš řekl: Já jsem dobrý pastýř; znám svoje (ovce) a moje (ovce) znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stáde, jen jeden pastýř.

Sobota po 2. neděli po Seslání Ducha svatého Nejčistšího Srdce Panny Marie

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O PANNĚ MARIÍ

VIZ STR. 804

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Vavřince Justinianiho, biskupa

Maria uchovávala všechno v srdci

Když Maria promýšlela v sobě všechno, co poznala četbou nebo co slyšela a viděla, jak rostla její víra, jaká moudrost ji osvěcovala a jaký žár lásky ji stále více pronikal! A prožívala-li znovu nebeská tajemství, na nichž měla účast, vedlo ji to dále kupředu, naplňovalo stále větší radostí, Duch svatý ji zahrnoval hojností svých darů, celou bytostí tíhla k Bohu a přitom zase v sobě zůstávala pokorná. Tak totiž působí Boží milost: z hlubin pozdvihuje do výše a přetváří člověka k podobě stále zářivější.

Jistě blažená byla duše Panny Marie: Duch svatý v ní přebýval a poučoval ji, a ona byla vždycky a ve všem poslušná Božího Slova. Nenechala se vést vlastním míněním a rozhodováním, ale k čemu moudrost vnitřně vybízela její víru, to vykonávala s pomocí těla navenek. A bylo vhodné, aby božská Moudrost, když si budovala dům církve jako svůj příbytek, použila nejsvětější Pannu Marii jako vzor věrného plnění zákona, čistoty srdce, pravé pokory a duchovní oběti.

Napodobuj Marii, křesťane! Abys byl duchovně očištěn a omyt od náklady hříchů, vstup do chrámu svého srdce. Tam hledí Bůh při všem, co konáme, více na vnitřní smýšlení než na skutek. Proto ať třeba naše mysl dojde při snaze o rozjímavou modlitbu až do vytržení a věnujeme se jen Bohu, či ať se zcela střízlivě snažíme prospívat ve ctnostech a sloužíme užitečnou prací svým bližním, jednejme vždycky tak, aby nás poháněla jen Kristova láska. Neboť taková oběť duchovního očiš-

tění se líbí Bohu. Nedovršuje se v chrámě zbudovaném lidskýma rukama, ale uvnitř v srdci, do něhož Kristus Pán rád vstupuje.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatá a neposkrvněná Matko Boží, nedovedu dost velebit tvé panenství, * neboť tys ve svém lůně nosila toho, kterého nebe nemohlo obsáhnout. V. Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého, * neboť.

Evangeliumslavnosti Nejčistšího srdce Panny Marie

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 2,22–35a

Když nadešel den jejich očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli (Ježíše) do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: ‚Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!‘ Přitom chtěli také podat oběť, jak je to nařízeno v Zákoně Páně: pár hrdliček nebo dvě holoubata.

Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk spravedlivý a bohabojný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch svatý. Od Ducha svatého mu bylo zjeveno, že neužří smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby s ním vykonali, co bylo obvyklé podle Zákona. Vzal si ho do náručí a takto velebil Boha:

»Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvícení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu.«

Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požehnal a jeho matce Marii prohlásil: »On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdci.«

Vlastní texty o svatých Od letnic do adventu

13. května

Panny Marie Fatimské

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Efréma Syrského, jáhna

Toho, jehož neobsáhne celý svět, drží v náručí sama Maria

Když Maria nosila pod srdcem samo božství, stala se pro nás vskutku nebem. Kristus se nejen vzdal Otcovy slávy, on mimoto uzavřel svoje božství do těsných mezí mateřského lůna, aby člověka pozdvihl k vyššímu důstojenství. Jen Marii jedinou vyvolil ze všech panen, aby byla nástrojem naší spásy.

Právě ona se stala cílem předpovědi všech spravedlivých a proroků. Právě z ní vyšla ta nejzářivější hvězda, která vyvedla lid, jenž chodil v temnotách, až spatřil veliké světlo.

Velmi příhodně lze nazývat Marii různými jmény. Především je Maria chrámem Božího Syna. Ten z ní vyšel zcela jinak, než předtím vstoupil: neboť zatímco vstoupil do jejího lůna bez těla, ven vystoupil vtělený.

Maria je dále oním tajemným novým nebem, na němž se jako na svém trůnu usadil Král králů: z něho sestoupil na zem a všem ukázal svou pozemskou tvář a podobu.

Maria je révou vydávající hojnost libé vůně; její plod se od přirozenosti stromu lišil natolik, že bylo třeba, aby si od stromu vypůjčil svoji podobu.

Maria je pramenem vytékajícím z domu Hospodinova; žiznivým z něho tryskají proudy živé vody, a stačí, aby v nich kdokoli jen smočil rty, a nebude žiznit navěky.

Mýlí se však, milovaní, ten, kdo by se domníval, že lze den obnovy skrze Marii přirovnávat ke druhému dni stvoření. Neboť na počátku byla země učiněna, skrze Marii obnovena. Na počátku byla země ve svém konání pro hřích Adamův zlořečena, skrze Marii však v ní byl obnoven mír a bezpečí. Na počátku přešla vinou prarodičů na všechny lidi smrt, nyní však jsme ze smrti přeneseni do života. Na počátku had obsadil ucho Evino a jeho jed se odtud rozšířil po celém těle, nyní Maria skrze svoje ucho přijala toho, jenž se stal zárukou věčného štěstí. Takže co bylo věcí smrti, stalo se zároveň nástrojem života. Toho, jenž na cherubech sídlí, nesou teď pouze ruce ženy. Toho, jehož neobsáhne

celý svět, drží v náruči sama Maria. Toho, jehož se bojí trůnové a panstva, hýčká dívka. Ten, jehož trůn stojí na věky věků, sedí na kolenou panny. Ten, jehož podnožím je země, jako chlapec do ní vtiskuje své stopy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Neposkrvněné je srdce Panny, andělským zvěstováním přijala božské tajemství; tehdy ve svém čistém lůně přijala nejkrásnějšího z lidských synů * a navěky požehnaná nám dala Boha, který se stal člověkem. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Její čisté lůno se stalo Božím chrámem, působením slova neporušená Panna počala Syna * a navěky požehnaná.

14. května

Sv. Matěje, apoštola

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O APOŠTOLECH

VIZ STR. 757

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoušého, biskupa, na Skutky apoštolů

Ukaž nám, Pane, koho sis vybral

V těch dnech povstal Petr ve shromáždění učedníků a začal mluvit. Samozřejmě horlivý, jako ten, jemuž Kristus svěřil své stádo, a jako první ve sboru apoštolů, vždycky se ujímá slova jako první: Bratři, někdo z nás musí být vybrán. Nechává rozhodnout celé shromáždění, aby tak zvýšil prestiž těch, kteří měli být vybráni, a zároveň aby se vyhnul závisti, která by proti němu mohla vyvstat, neboť něco takového obvykle vyvolává mnoho zla.

Proč to? Což nemohl někoho vybrat sám Petr? Jistěže mohl. Ale nečiní tak, aby se nezdálo, že někomu nadržuje. Ostatně také ještě neměl svatého Ducha. *Vybrali tedy, říká se v Písmu, dva: Josefa, kterému se říkalo Barsabáš – přijmení měl Justus – a Matěje. Nevybral je Petr, nýbrž všichni. Radu ovšem dal, ale ukázal, že nevychází z něho samého, nýbrž že již byla vyslovena v dávném proroctví. On byl jenom zprostředkovatelem, nikoli původcem myšlenky.*

Měl to být někdo z těchto mužů, kteří byli s námi, říká Petr. Hle, jak chce, aby to byli očití svědkové, přestože Duch teprve měl přijít; tak velice mu to leželo na srdci.

Říká: *Některý z těch mužů, kteří s námi chodili po celou tu dobu, kdy Pán Ježíš mezi námi žil. Výslovně zdůrazňuje, že jde o ty, kdo s Ježí-*

šem bydleli, nejen že prostě byli jeho učedníky. Neboť zpočátku za ním šlo mnoho lidí. Jen si uvědom, jak se praví o Ondřejovi, že *byl jedním z těch dvou, kteří slyšeli, co Jan říkal, a následovali Ježíše.*

Po celou tu dobu, říká se, kdy Pán Ježíš mezi námi žil, od Janova křtu. Správně, neboť o tom, co se stalo předtím, nevěděl nikdo z vlastní zkušenosti, o tom je poučil až Duch svatý.

A pokračuje: *Až do dne, kdy byl od nás vzat. Jeden z nich se musí spolu s námi stát svědkem jeho zmrtvýchvstání. Říká pouze svědkem zmrtvýchvstání, nikoli ještě něčeho jiného. Neboť věrohodnější byl ten, kdo mohl říci: Ten, který jedl a pil, který byl ukřižován, ten vstal z mrtvých. A tak nemusel být svědkem minulosti ani časů, které následovaly, ani svědkem Ježíšových zázraků, jenom svědkem zmrtvýchvstání. To ostatní totiž bylo známé a uznávané, kdežto zmrtvýchvstání se udalo v skrytu a věděli o něm pouze oni.*

A všichni prosí společnými slovy: *Pane, ty znáš srdce všech, ukaž. Znáš ty, nikoli my. Vyzývají patřičně toho, který zná každé srdce, neboť on si měl vyvolit, nikdo jiný. A modlí se s naléhavou důvěrou, protože museli vybrat jen jednoho. A neříkají: Vyber nám, ale ukaž nám toho vyvoleného, kterého jsi vyvolil, neboť vědí, že v Bohu je všechno předem stanoveno. Losovali tedy. Jako by se stále ještě domnívali, že nemohou sami ze sebe provést volbu, a doufali, že takto dostanou nějaké Boží znamení.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 1,24.25a.26

Pane, ty znáš srdce všech. Ukaž, kterého z těch dvou jsi vyvolil, * aby přejal místo v apoštolské službě. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Losovali tedy, a los padl na Matěje. * Aby.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO MATĚJE, APOŠTOLA

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 13,13–19

Ježíš řekl svým učedníkům:

Vy mě nazýváte Místrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy. Amen, amen, pravím vám: Služebník není víc než jeho pán, posel není víc než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže podle toho jednáte. Neříkám to o vás o všech. Já vím, které jsem si vyvolil. Ale ať se naplní výrok Písma: 'Ten, kdo jí můj chléb, zvedl proti mně patu.' Už teď vám to říkám, dříve než se to stane, abyste uvěřili, až se to stane, že já to jsem.

15. května

Sv. Pachomia, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Z nabádání od svatého Pachomia, opata

Kvůli Tobě, Pane, jsme denně vydáváni na smrt

Vzdej Bohu čest a budeš silný. Pomysli na utrpení, jež snesli svatí! Dej, ať jednomyslně stojíme při sobě a vydržíme věrně ve svém povolání. Přitom chceme dbát především o to, abychom v klášterním životě, který jsme na sebe vzali, dělali pokroky a směli dokonat žití milé našemu Bohu.

Nelze nás srovnávat s těmi, kteří se těší z nicotných, bezvýznamných věcí, aby jednoho dne naše srdce neopustilo správnou cestu, upadlo do hříchu a tak bylo podvodně obráno o naději věčnosti.

Kdo prosazuje svou vlastní vůli, bude podvodně obrán o poznání Boha a tak nebude smět kráčet po cestě svatých. V poslední den najde pak zmar a nařikání.

Nyní tedy je čas zalíbit se Bohu, neboť spása se získává v době soužení. Udržme tedy křesťanskou víru nejen v čase radosti, ale držíme se jí též v čase soužení! Je přece psáno: Když učiníš Pánu, svému Bohu, slib, nemáš váhat jej vyplnit.

Bůh daruje plnost neotřesitelné víry! Proroci ji získali skrze Ducha svatého, v ní byli posílněni apoštolové, kteří kvůli víře na sebe brali všelijaká soužení a tak dospěli k zaslíbené odměně.

Protože my toto víme, nechceme se potulovat ošáleni omylem a pokušením. Zůstaňme raději pevnými a vytrvalými, abychom mysleli stále na Boží zákon a tak krotili těkavé myšlenky, jež naráží jako vlny. Chceme mít Boha vždy před očima a myslet na to, že Pán vytrpěl kříž a smrt, který nás vykoupil a vzkřísil k životu. Zřekněme se tohoto života zcela, abychom mohli žít pro Boha samého! Drazí bratři, mysleme na naše sliby, jak jsme se zaslíbili sloužit Bohu. Z toho bude od nás vyžadováno složení účtů v den soudu.

Chceme snášet hlad, žízeň a nechráněnost, chceme bdít, vzdychat a lkát z celého srdce při zpěvu žalmů a při modlitbě, chceme pečlivě zkoumat naše svědomí, zda snad se v jakémkoliv bodě neukazujeme nehodnými Boha, který nám daroval svou nezměřitelnou dobrotu. Nechceme prchat před nouzí a soužením, abychom dosáhli pokoje a útěchy Páně a dostali věčný život. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kvůli Tobě, Pane, jsme celý den vydáváni na smrt. Vydáváš nás jako ovce určené na porážku, * ale to všechno přemáháme skrze toho, kdo si nás zamiloval.

V. Čiňíš nás pohanou pro naše sousedy, * ale to všechno přemáháme skrze toho, kdo si nás zamiloval.

16. května

Sv. Jana Nepomuckého, kněze a mučedníka

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O MUČEDNÍKOVÍ

VIZ STR. 759

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna

Bůh neopustí svoje věrné

Bezbožník číhá na spravedlivého, snaží se ho zabít. Nejdřív strojí pikle v duchu, takže jen on sám o tom ví, pak vyhlíží slídivým okem i navenek: vybírá místo, Olivovou horu, neboť Kristus tam často chodíval, rozvažuje o čase – jenom ne o svátcích, čeká na vhodnou příležitost, aby nenastal rozruch mezi lidem, určuje způsob – koho políbím, ten to je, toho se chopte, a volí okolnosti – velekněží a starší s ním poslali zástup.

Vizme společnost hříšníků, číhajících na cestě spravedlivých! Hříšník hříšníkem jen tak nepohrdne, naopak, zloděj se spolčuje s lupičem a zrádce se zrádcem, mluvka má rád žvanila a tyran ukrutníka. I zlí lidé mají totiž své oblíbence, takže se vzájemně milují, a kromě sebe nikoho, nýbrž nepřátelsky napadají ty, kteří nehodlají výt s vlky, ale chtějí bečet s ovciemi.

Ovečka spásá zelený pažit, ráda pobíhá, požívá vrboví, aniž ublíží květům, a když něco šťavnatého sežere, všechno přežvýká a nalévá se pak mlékem. A pastýři jdou za ní a těší se z ní. A když je vedena na smrt, mlčí. V takové ovci poznáváme našeho Krista, neboť on *byl veden jako ovce na porážku, aniž otevřel ústa*. A také učedníci a jiní svatí byli posláni jako ovce mezi vlky. Těmto dobrým ovčím divoci a krvelační vlci nepřejí a stavějí proti nim svůj opačný způsob života. Vlci se přece nespokojí stejnou potravou, ukládají dokonce ovčím o život a lačněji po jejich krvi a pronásledují je s neutuchající zuřivostí. Jsou přitom

jaloví, zarostlí hrubou srstí, mléko nemají, maso mají smrduté, požírají zdechlíny, nepřezvykují, stáje nemají, před pastýřem prchají.

I lidé bývají vlky, krutostí vlky dokonce předčí a lstivostí překonávají sebesilnější šelmy. Nad všechny šelmy jsou mocné šelmy lidské, neboť strojí úklady duši i tělu: ubližují duši spravedlivých, protože jim špatně radí a zavádějí je na scestí bludu, ubíjejí duši závistí, radí se, jak pomoci někomu na smrt, a posléze hubí i tělo nebo o jeho záhubě rozhodují.

Stejně jako nemůže zůstat beránek mezi vlky nedotčený, není si jist ani spravedlivý mezi hříšníky. Hříšník totiž usiluje spravedlivému o život nejrůznějšími intrikami, výslechy, léčkami, trýzněním, vražděním.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 37(36), 1.5.39

Nehněvej se na ty, kdo konají zlo, nezávid' těm, kdo páchají nepravost.

* Hospodinu svěř svůj osud, v něho důvěřuj, on sám bude jednat.

V. Spravedlivým přichází spása od Hospodina, v dobách tísně je jim útočištěm. * Hospodinu.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O MUČEDNÍKOVĚ

VIZ STR. 762

18. května

Sv. Jana I., papeže a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Jana z Avily, kněze, přátelům

Aby byl Ježíšův život patrný na nás

Buď veleben Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy. On nás těší ve všech našich souzeních, abychom pak mohli těšit druhé v jakémkoli soužení tou útěchou, jakou Bůh potěšuje nás. Jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také skrze Krista dostává všestranné útěchy.

To jsou slova apoštola svatého Pavla. Tříkrát byl mrskán metlami, pětkrát bičován, jednou kamenován, zanechán jako mrtvý, pronásledován od všech možných lidí, trýzněn všemi druhy muk a útrap, a to ne jednou nebo dvakrát, ale jak sám říká na jiném místě: *Tak jsme my zaživa stále vydáváni na smrt pro Ježíše, aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle.*

A uprostřed všech těchto strastí nereptá a nestěžuje si na Boha, jako to dělávají slaboši; ani netruchlí jako ti, kdo milují svou slávu a rozkoš; ani neprosí úpěnlivě Boha, aby byl svých strastí zbaven, jako to dělají ti, kdo je neznají, a proto s nimi nechtějí nic mít; ani je nepodceňuje jako ti, kdo je považují za něco bezvýznamného. On nechává stranou všechnu nevědomost a slabost a uprostřed strastí dobrořečí Bohu a děkuje za ně Dárci jako za veliké dobrodiní. Pokládá se za šťastného, že může něco trpět pro čest toho, který obdivuhodně snášel a vytrpěl tolik potupy, aby nás vysvobodil od potupy, jíž jsme byli vydáni napospas hříchem, a který nám udělil vyznamenání a čest svým duchem a přijetím za děti Boží; v něm a skrze něho máme záruku a pečeť nebeské radosti.

Moji bratři tolik milovaní! Ať Bůh otevře vaše oči, abyste viděli, kolik dobrého nám dává v tom, co svět považuje za opovržené, a hledáme-li slávu Boží, jaké cti se nám dostává v zneuctění, jež zakoušíme, a jaká sláva se nám chystá z nynějšího soužení, a jak něžnou, přátelskou a láskyplnou náruč nám Bůh otvírá, aby přijal ty, kdo byli zraněni v bitvě pro něho. To je nepochybně sladší než všechn med, který zde veškeré úsilí může vyrobit. A když to okusíme, velice zatoužíme po této náruči; vždyť kdo by netoužil po tom, který je zcela hodný veškeré lásky a touhy, leda ten, kdo vůbec neví, co je touha?

Jestliže vás tedy blaží ony radosti a toužíte je spatřit a zakoušet, vězte, že k nim nevede žádná lepší cesta než cesta utrpení. Po této stezce šel Kristus a všichni, kdo byli jeho. Nazývá ji úzkou, ale ona vede přímo k životu. A on nás učí, abychom, chceme-li k němu dospěti, šli cestou, po níž se on sám ubíral. Vždyť není ani správné, aby lidé vyhledávali cesty s poctami, když Syn Boží kráčel cestou potupy; neboť *není žák nad učitele ani služebník nad svého pána*.

Kéž dá Bůh, aby náš duch nevyhledával na tomto světě jiný pokrm ani nenalézal spočinutí nikde jinde než v námahách pod křížem Páně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 4,10.11.16

Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, * aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle.

V. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje. * Aby.

20. května

Sv. Bernardina Sienského, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernardina Sienského*Jméno Ježíš prozařuje kazatele*

Jméno Ježíš prozařuje kazatele a způsobuje, že jsou prostoupeni jeho světlem ti, kdo jeho slovo zvěstují, i ti, kdo je slyší. Odkud myslíš, že se vzalo tak nenadále na celém světě planoucí světlo víry, ne-li z toho, že se káže Ježíš? Což i nás nepovolal Bůh světlem a lahodností tohoto jména *ke svému podivuhodnému světlu*? A těmto osviceným, kteří v tomto světle vidí světlo, ať právem řekne apoštol: *Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla.*

Proto se musí toto jméno rozhlašovat, aby svítilo a nezůstávalo ukryté. A při kázání se nesmí vyslovovat nečistým srdcem či poskvřenými rty, naopak, má ho uchovávat a pronášet nádoba vybraná.

Proto praví Pán o apoštolovi: *On je nádobou ode mne vyvolenou, aby nesl mé jméno před pohany a krále i před syny izraelské. Vyvolenou nádobou, říká, v níž je na prodej nejsladší tekutina; láká k napití, neboť jiskří a září ve vyvolených nádobách; aby nesl mé jméno, říká.*

Jako když se na sklizených polích zapálí oheň, a suché a neužitečné křoví a trní shoří, a jako když vycházející slunce svými paprsky zažene temnoty, a zloději, noční pobudové i podkopávači domů se skryjí, tak tomu bylo, když Pavel kázal lidu: jako kdyby silně zaburácel hrom, jako kdyby vypukl mocný oheň, jako kdyby vyšlo slunce v plném jasu, shořela nevěra, jako vosk rozpuštěný silným žářem zanikl klam a blud, a zazářila pravda.

Neboť Pavel rozhlašoval Ježíšovo jméno slovy, listy, zázraky i příkladem života. *Chválil ustavičně Ježíšovo jméno, vyznával je a velebil.*

Apoštol nesl toto jméno jako světlo také *před krále a pohany i před syny izraelské*, osvěcoval národy a všude vybízel: *Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme tedy skutky temnoty a oblečme se do výzbroje světla. Vedme počestný život jako ve dne.* A ukazoval všem světlo hořící a zářící na svícnu a na každém místě hlásal *Ježíše, a to ukřížovaného.*

Proto církev, snoubenka Kristova, stále se opírá o jeho svědectví, jása s prorokem a říká: *Bože, učils mě od mého mládí, až dosud hlásám tvé podivuhodné činy; až dosud znamená stále.* Také prorok k tomu vybízi: *Zpívejte Hospodinu, velejte jeho jméno, rozhlašujte den po dni jeho spásu, to jest Ježíše Spasitele.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 51,15ab; Žl 9,3

Bez ustání chci chválit tvé jméno, * s vděčností je opěvovat.

V. V tobě se chci radovat a jásat, opěvat tvé jméno, Svrchovaný. *
S vděčností.

20. května

Sv. Klementa Marie Hofbauera, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z apoštolského listu svatého Pia X., papeže

Námaha věrného služebníka nebyla marná

Klement miloval děti a děti milovaly jeho: když se s nimi setkal, přidávaly se k němu a provázely ho až domů. Učil je základům víry a připravoval je na první svaté přijímání. Rodičům důtklivě kladl na srdce, aby děti zbožně vychovávali.

Starostlivě pečoval také o chudé, zvláště o takové, kteří o bohatství přišli a za chudobu se styděli. Aby jim pomohl, sám se ochotně zříkal jídla. Nosil chudým peníze, šaty i pokrmy, zvláště chléb.

Když Klement celý den pilně pracoval k větší slávě Boží a večer se vracel domů, nečekal jej odpočinek, ale nové, důležité a velmi užitečné zaměstnání. Nalézal totiž dům naplněný přáteli a žáky: někteří studující bohosloví, jiní lékařství nebo práva a mezi nimi úředníci. Nestaral se jen o všechny hromadně, ale i o každého jednotlivě: nikomu nepochleboval, ale otevřeně předkládal pravdu a sledoval přitom jejich duchovní užitek. Z této večerní práce sklídl hojně plody, protože se z tohoto domácího kruhu přátel někteří stali horlivými kněžími, jiní uposlechli evangelních rad a vstoupili do kongregace Nejsvětějšího Vykupitele nebo do jiných řeholních rodin. Ti, kdo zůstali laiky, dávali každý ve svém zaměstnání a stavu příklad poctivosti, bezúhonnosti a zbožnosti. Ze všeho největší význam měla díla sledující znovuoživení a upevnění katolické víry v tomto městě, v tehdejší Vídni, oslabené a téměř ubité.

I když Klement byl od přirozenosti tělesně odolný, přece ho pokročilý věk a nepřestávající práce vyčerpávaly. Vždyť konal dlouhé pěší cesty v dešti i sněhu i vedru, namáhavě kázal, mnoho hodin denně strávil ve zpovědnici, v noci často bděl u lůžka umírajících. Ubývající tělesné síly však nahrazovala horlivost ducha a vytrvalá láska k Bohu i bližnímu.

Kolikrát musel s bolestí přihlížet tomu, jak byly jediným úderem bezbožných lidí zmařeny výsledky jeho dlouhodobých prací! Ale přestože tolikrát viděl, že jeho úsilí bylo mařeno, nikdy ho to nezlomilo, nikdy neklesal na mysl, protože důvěřoval Bohu a všemnu námahu podstupoval k jeho větší slávě. Když musel opustit jedno místo, odcházel jinam a znovu konal tytéž práce pro spásu duší. Budoucí generace sklízely bohaté ovoce tolika jeho prací.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 6,4.5.6.; Flp2,4; Žid 13,21

Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci všestrannou vytrvalostí, v souženích, v nesnázích, v námahách, shovívavostí, upřímnou láskou.
 * Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Bůh ať vás zdokonalí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli. *
 Nikdo.

21. května

Sv. Kryštofa Magallanese, kněze, a jeho druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Caesaria Arleského, biskupa

Kdo vydá svědectví pravdě, bude svědkem a mučedníkem Kristovým

Kdykoli slavíme slavnost mučedníků, drazí bratři, měli bychom myslet na to, že bojujeme pod samým Králem, pod tím Králem, pod nímž směli bojovat a vítězit také oni. Měli bychom myslet na to, že jsme byli spaseni týmž křtem, který zachránil už je; že užíváme týchž svátostí a že nás posilují tytéž svátosti, které bylo dopřáno přijímat také jim; a že nosíme na čele znamení téhož Vládce, jehož znamení slavně nosili i oni.

A proto kdykoli toužíme slavit narozeniny svatých mučedníků, mají blažení mučedníci na nás poznávat alespoň něco ze svých ctností, aby jim bylo potěšením se za nás přimlouvát u milosrdného Boha. Neboť každá duše má ráda toho, kdo se jí podobá. Jestliže se tedy druží podobný s podobným, pak ten, jenž se nepodobá, se odděluje a vzdaluje. Nuže, náš blažený oslavenec, jehož svátek chceme s radostí uctít, byl střízlivý; jak by se s ním mohl spojovat opilec? Jakou družbu by mohl mít pokorný s pyšným, laskavý dobrák se závistivcem, člověk štedrý s hrabivým, s hněvivým člověk tichý a mírný? Blahoslavený mučedník byl nepochybně cudný: jak by se k němu mohl přidat cizoložník? A jestliže slavní mučedníci rozdávali chudým i svoje vlastní potřeby, drazí bratři, jak by se s nimi mohli přátelit ti, kdo kradou a loupí věci cizí? Svatí mučedníci se snažili milovat i své nepřátele: jak se s nimi mohou snášet ti, kteří mnohdy nechtějí ani svým přátelům obětovat cokoli za jejich lásku. Nuže, drazí bratři, nestydíme se následovat sva-

té mučedníky, jak jen můžeme, aby nám bylo na jejich přímluvu a pro jejich zásluhy dopřáno odpuštění všech hříchů.

Jenže někdo může namítnout: Copak vůbec někdo může svaté mučedníky napodobit? S Boží pomocí to můžeme a máme, když ne ve všem, v mnoha věcech určitě.

Nedokázal bys snášet plameny ohně? Můžeš se vyvarovat rozmařilosti. Nevydržel bys být rozdupáván kopyty koní? Odmítni lakotu svádějící k nekalým obchodům a hanebným ziskům. Neboť jestliže tě zmáhají věci měkké, jak by tě nezlomily ty tvrdé? I mír má svoje mučedníky: vždyť přemoci hněv, vyplivnout závist jako zmiji jed, odmítnout pýchu, vypudit ze srdce nenávisť, udržet na uzdě přehnané obžerné choutky, neoddat se opilství, to všechno je velký kus mučednictví.

A kdykoli a kdekoli uvidíš strádat spravedlivou věc a ty vydáš v její prospěch svědectví, budeš mučedník. A protože sám Kristus je pravda a spravedlnost, vystoupíš-li kdekoli podle svých sil na obranu strádající spravedlnosti, pravdy, čistoty, dostane se ti odměny mučedníků. A protože mučedník se řecky a latinsky řekne „martyr“, což v překladu znamená „svědek“, každý, kdo vydá svědectví pravdě, bude nepochybně svědkem a mučedníkem Kristovým.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Fil 1, 21; Gal 6,14

Pro mě život je Kristus a smrt ziskem. * Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista.

V. Kterým je pro mě ukřižován svět a já světu. * Ať je daleko.

22. května

Sv. Rity z Cascie, řeholnice

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na Janovo evangelium

Kristova slova v nás zůstávají

Zůstanete-li ve mně, říká Kristus, a zůstanou-li ve vás moje slova, můžete prosit, oč chcete, a dostanete to. Jestliže zůstáváme v Kristu, co by kdo mohl chtít než to, co se srovnává s Kristem? A co by kdo mohl chtít, jestliže zůstává ve Spasiteli, než to, co není cizí spása? Něco jiného totiž chceme, protože jsme v Kristu, a něco jiného, protože jsme dosud v tomto světě. Z přebývání v tomto světě k nám někdy proklouzne, že žádáme něco, o čem nevíme, že nám neprospěje. Jestliže však zůsta-

váme v Kristu, neexistuje, aby se nám stalo, že by nám, když se modlíme, Kristus učinil něco jiného, než co nám prospívá.

Nuže, zůstáváme v něm, když v nás zůstávají jeho slova. Prosme, oč chceme, a dostaneme to. Protože jestliže prosíme, a nic se neděje, pak neprosíme o nic, co by mělo přebývání v něm, ani co by obsahovala jeho slova, která v nás zůstávají, nýbrž co souvisí se žádostivostí a slabostí těla, jež není v Kristu a v němž ani nezůstávají jeho slova. Zato určitě patří k jeho slovům modlitba, které nás on sám naučil a ve které říkáme: *Otče náš, jenž jsi na nebesích*. Od slov této modlitby a od jejich významu bychom neměli ve svých prosbách ustupovat, a ať budeme prosit o cokoli, stane se nám to.

Říci, že Kristova slova v nás zůstávají, lze zajisté tehdy, když konáme, co nám přikázal, a milujeme, co slíbil. Když nám ovšem jeho slova zůstávají jen v paměti, ale v našem životě se nenacházejí, nepočítejme se za ratolesti vinného kmene, protože nečerpáme život z kořene. K tomuto rozdílu se vztahuje, co stojí psáno: *Abyste si připomínali a plnili všechna má přikázání*. Mnozí si totiž přikázání pamatují, ale nedbají jich nebo se jim dokonce posmívají a jim odporují. V takových lidech ovšem Kristova slova nezůstávají: nějak se dotýkají, ale nesouvisí; a proto jim nebudou ku prospěchu, ale na svědectví proti nim. A jelikož v nich sice nějak jsou, ale nezůstávají v nich, pamatují si je vlastně proto, aby byli na jejich základě souzeni.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. Kaz 4, 17a.c

Dej pozor na své kroky, když jdeš do Božího domu, * přicházej v poslušnosti.

V. Poslušnost je lepší než oběť darovaná pošetilci. * Přicházej.

22. května

Sv. Apolináře, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Chryzologa, biskupa

Hle, mučedník králuje a žije

Blažený Apolinář ozdobil církev slávou mučednictví doma i po světě. Právem Apolinář, protože podle přikázání svého Boha zde ztratil svůj život, aby jej získal ve věčnost navždy. Blahoslavený ten, jenž takto svůj běh skončil, víru si uchoval, aby byl na místě shledán opravdu jako první od těch, kdo na něho spoléhají. A nikdo ať si nemyslí,

že pod jménem vyznavače by byl menší než jako mučedník, když ho vidí, jak se na Boží pokyn každodenně znovu a znovu vrací na zápasiště. Slyš, co říká Pavel: *Den co den umírám*. Jedenkrát zemřít je přece málo pro toho, kdo může svému Králi odvádět slavné vítězství nad nepřáteli často. Mučedníka nedělá tolik smrt, jako víra a oddanost; a je-li znakem zmužilosti padnout v šiku v boji z lásky ke Králi, pak vytrvat dlouho v zápase a dovést jej ku konci znamená zmužilost navýsost. Takže zuřivý nepřítel nevytvořil mučedníka, jelikož mu hned nezpůsobil smrt, ale osvědčil ho a vyzkoušel, jelikož ho nepřipravil o víru; vystřelil všechny možné střely a vyhledal všechny druhy svých zbraní, leč s postavením statečného vůdce pohnout nedokázal, ani narušit jeho odhodlání. V případě potřeby nedbat pozemského života a pro Pána jej obětovat je, bratři, to největší; ctí a slávou je ovšem rovněž žít a spolu se svým mistrem nedbat světa a pohrdat jím.

Kristus spěchá k mučedníkovi, mučedník spěchá ke svému Králi. Oprávněně říkáme, že spěchá, v souladu se slovy prorokovými: *Probud' se, pojď mi naproti a pohleď*. Aby si svatá církev udržela svého Zastánce, běží usilovně vstříc Kristu: aby uchovala korunu vítězné spravedlnosti a v době války si zajistila svého Bojovníka. Vyznavač často proléval svou krev a jak svými ranami, tak vírou své duše vydával svědectví svému Stvořiteli. Vzhlížel k nebesům a odvracel oči od tělesnosti a pozemskosti. A zvítězil, udržel se. Křehké dosud dětství církve dosáhlo toho, že mučedník ztlumil svou touhu po mučednictví. Mluvím o dětství, to totiž vždycky dosáhne všeho; a přitom bojuje více slzami než zvažováním sil. Vzhled a úsilí mocných nezmohou totiž tolik, kolik zmohou dětské slzy, neboť zatímco mocní drtí těla, dětský pláč láme srdce, a tam, kde se s úsudkem rozumu sotva pohne, na všechno přistoupí shovívavá dobrota.

A co ještě? Svatá matka církev se vždycky snažila, aby se nikdy neodloučila od svého biskupa. A on žije, ano, jako dobrý pastýř je uprostřed svého stáda, a i když nás co do těla na čas předešel, jeho duch se nikdy nevzdaluje. Říkám, že nás předešel svým stavem; ale jinak mezi námi přebývá, odpočívá tu jeho tělo. Potlačen je ďábel, zemřel pronásledovatel. A hle, kraluje a žije ten, jenž toužil být zabit pro svého Krále.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 4,78a; Fil 1, 21

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď mě už jen čeká věnec spravedlnosti, který mi v onen den předá Pán, spravedlivý soudce.

V. Pro mě život je Kristus a smrt ziskem. * Teď mě už.

25. května

Sv. Bedy Ctihodného, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu o smrti svatého Bedy Ctihodného od jeho žáka Cuthberta

Toužím spatřit Krista

Když nadešlo úterý před Nanebevstoupením Páně, počal Beda silněji churavět. Trpěl krátkým dechem a na nohou se ukázal mírný otok. Přesto celý ten den vyučoval a vesele diktoval. Občas mezi jiným řekl: »Učte se rychle, nevím, jak dlouho ještě budu živ, a zda si mě zakrátko můj Tvůrce nevezme.« Nám se však zdálo, že dobře zná svůj konec. Tak strávil noc v bdění a díkůčinění.

Když se rozednilo, tedy ve středu, přikázal, abychom pečlivě psali dál, co jsme začali. Dělalí jsme to až do třetí hodiny. Od třetí hodiny jsme konali procesi s ostatky svatých, jak to vyžadoval zvyk toho dne. Ale jeden z nás zůstal s ním a řekl mu: »Milý mistře, z knihy, kterou jsi diktoval, chybí ještě jedna kapitola. Bylo by ti obtížné, odpovídat dále na otázky?« On na to řekl: »Je to snadné. Vezmi si pero, uprav si ho a rychle piš!« A ten tak učinil.

O deváté hodině mi řekl: »Mám ve své skříňce nějaké cenné věci: pepř, šátky a kadidlo. Běž rychle a přiveď ke mně kněze našeho klášte- ra, abych jim rozdal dárky, které mi Bůh daroval.« A když se shromáždili, hovořil k nim a každého napomenul a snažně prosil, aby za něj sloužili mše a pečlivě vykonali modlitby. Oni to rádi slíbili.

Všichni nařikali a plakali, a hlavně proto, že řekl, že podle jeho sou- du už nebudou dlouho vidět jeho tvář na tomto světě. Měli však radost, když řekl: »Je čas, chce-li to tak můj Stvořitel, abych se vrátil k tomu, který mě učinil, který mě utvořil z ničeho, když jsem ještě nebyl. Dlou- ho jsem žil a dobře se slitovný Soudce staral o můj život. *Chvilé, kdy mám odejít, je tady, mám touhu zemřít a být s Kristem.* Vždyť má duše touží spatřit svého Krále v jeho slávě.« A ještě mnoho jiného říkal pro naše poučení a radostně strávil celý den až do večera.

A Wiberth, chlapec, o němž už byla řeč, ještě řekl: »Milovaný mistře, ještě jedna věta není dopsána.« On na to: »Tak rychle piš!« Po chvíli pravil chlapec: »Teď je věta hotova.« A on odpověděl: »Dobře, řekl jsi prav- du, *dokonáno jest.* Vezmi mou hlavu do svých rukou, protože velmi rád budu sedět naproti svému svatému místu, kde jsem se modlíval. Tak budu moci vsedě vzývat svého Otce.«

A tak zpíval na podlaze svého domku: »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.« A když vyslovil jméno Ducha svatého, vydechl naposled.

A za to, že se zde vždycky s takovou opravdovostí snažil Boha chválit, odebral se, jak můžeme nepochybně věřit, do nebeských radostí, po nichž toužil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vždy bylo pro mne radostí studovat, vyučovat, psát a starat se o chrámový zpěv. * Je čas, abych se vrátil k tomu, který mě stvořil.

V. On o mne pečoval po celý můj život. * Je čas.

25. května

Sv. Marie Magdalény de Pazzi, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Ze zápisu výpovědi svaté Marie Magdalény de Pazzi

Přijď, Duchu svatý

Ano, podivuhodné jsi, Slovo, ve svatém Duchu. Vždyť působíš, že Duch svatý tě zasévá do duše, takže se duše spojuje s Bohem, Boha přijímá, poznává ho a v ničem kromě něho nenachází nasycení.

A Duch svatý přichází do duše s pečetí Slova, s pečetí krve obětovaného Beránka, ba tato krev jej dokonce má k tomu, aby přišel, přestože Duch sám vane a žádá si přijít.

Tento vanoucí Duch je v sobě bytím Otcovým a bytím Slova a vychází z bytnosti Otcovy a lásky Slova a vstupuje do duše jako tryskající pramen a ta se do něho noří. Jako když vyvěrají dvě řeky a slévají se, takže menší ztrácí své jméno a přijímá jméno té větší, právě tak působí tento božský Duch vstupující do duše, aby se s ní spojil. Nezbývá, než aby duše, která je přece menší, ztratila své jméno a přenechala je Duchu; učiní to, jestliže se mu natolik otevře, že s ním splyne vjedno.

A tento Duch, rozdatel bohatství uloženého v srdci Otcově a strážce úradků vytvářejících se mezi Otcem a Synem, proniká do duše s takovou jemností, že nebývá ani pozorován a že jen málo lidí rozezná jeho skutečnou velikost.

Mocně i lehce proudí Duch do všech míst, která jsou hotova a připravena jej přijmout. Každé ucho rozeznává svým opětovným slovem i svým nejhlubším mlčením. Nehybný i sám pohyb, příbojem lásky všecko proniká.

Nezůstáváš stát, svatý Duchu, v nehybnosti Otcově ani ve Slově, a přece jsi ustavičně v Otci i ve Slově i v sobě samém, jakož i v každém dobrém duchu a ve všem stvoření. Stvoření tě potřebuje pro krev, kte-

rou prolil jednorozený Boží Syn, Boží Slovo, které se z nesmírné lásky samo učinilo svému stvoření nepostradatelným. Ty spočíváš na každém stvoření, které se spravuje tak, aby skrze účastenství na tvých darech dosáhlo v čistotě skutečné podobnosti s tebou. Spočíváš na těch, kteří byli skropeni krví Beránkovou, nechávají v sobě Boží Slovo působit a připravují ti v sobě důstojný příbytek.

Přiď, Duchu svatý! Ať přijde sjednocení s Otcem a láska Syna – Slova. Ty Duchu pravdy, jsi odměna svatých, jsi občerstvení duší a světlo těch, kdo jsou v temnotách, tys bohatství všech chudobných, poklad milujících, nasycení hladových, útěcha všech, kdo jsou mimo domov. Jsi to právě ty, v němž jsou obsaženy všechny poklady.

Přiď ty, který jsi sestoupil na Marii a způsobil, že Slovo se stalo tělem, a svou milostí v nás učiň to, cos v Marii učinil skrze milost a přirozenost!

Přiď ty, který živíš každou čistou myšlenku, přiď, prameni veškeré dobroty a koruno veškeré čistoty!

Přiď, Duchu svatý, a znič v nás všechno, co nám brání, abychom se nestrávil v tobě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 1 Kor 2,9–10

Oko nevidělo, ucho neslyšelo, člověk nikdy ani nepomyslel na to, * co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.

*V. Nám to bylo zjeveno skrze jeho Ducha. * Co všechno.*

25. května

Sv. Řehoře VII., papeže

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Řehoře VII.

Církev svobodná, čistá, katolická

Prosíme a zapřísaháme vás v Pánu Ježíši, jehož smrtí jsme byli vykoupeni, abyste pečlivě zkoumali soužení a nesnáze, které trpíme od nepřátel křesťanského náboženství, a chápali, proč a jak trpíme.

Od té chvíle, kdy mě matka církev podle Božího úradku povýšila na apoštolský stolec, ač jsem velmi nehodný a Bůh je mi svědkem, že jsem to nechtěl, snažil jsem se ze všech sil, aby se svatá církev, snoubenka Boží, naše paní a matka, vrátila ke své kráse, která jí patří, a zůstala svobodná, čistá a katolická. Ale to všechno se nelíbí dávnému nepříteli, a tak vyzbrojil proti nám své údy, aby zvrátil všechno v opak. A proto

nám, či spíše apoštolskému stolci, natropil tolik, kolik nedokázal natropit od doby císaře Konstantina Velikého. A není to nic divného, neboť čím víc se blíží stanovený čas, tím více bojuje, aby křesťanské náboženství vyhladil.

A teď, moji nejdražší bratři, pozorně slyšte, co vám říkám. Všichni na celém světě, kdo se považují za křesťany a opravdu znají křesťanskou víru, vědí a věří, že svatý Petr, kníže apoštolů, je otcem všech křesťanů a po Kristu prvním pastýřem, a že svatá římská církev je matkou a učitelkou všech církví.

Jestliže tedy v to věříte a bez pochybování se toho držíte, prosím vás a přikazuji vám, já, ať jsem jakkoli nehodný váš bratr a učitel, abyste pro všemohoucího Boha pomáhali a přispívali tomuto vašemu otci a matce, jestliže toužíte dostat jejich prostřednictvím rozhršení ode všech hříchů i požehnání a milost v tomto věku i v budoucím.

Všemohoucí Bůh, od něhož pochází všechno dobré, ať stále osvěcuje vaši mysl a učiní ji plodnou v lásce k němu i k bližnímu, abyste si věrnou oddaností zavázali tohoto vašeho otce i matku a bez zahanbení dospěli do jejich společnosti. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 5,2.3.4

Paste Boží stádce vám svěřené. * Buďte svému stádcí vzorem.

V. Až se objeví nejvyšší pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy. *
Buďte.

26. května

Sv. Filipa Neriho, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Radujte se v Pánu stále

Apoštol nám přikazuje radovat se, ale v Pánu, ne v duchu světa. Neboť *kdo chce být přítelem světa, říká Písmo, stává se nepřitelem Božím*. A jako člověk nemůže sloužit dvěma pánům, tak se nikdo nemůže radovat i v duchu světa i v Pánu.

Ať tedy nabývá převahy radost v Pánu, dokud neskončí radost v duchu světa. Radost v Pánu ať je stále větší; radost v duchu světa ať je stále menší, dokud neskončí. Tím není řečeno, že se nesmíme radovat, když žijeme v tomto světě, nýbrž abychom, i když žijeme ještě v tomto světě, už se radovali v Pánu.

Ale někdo by mohl říci: Žiji ve světě, a tak raduji-li se, raduji se tam, kde jsem. Co na to říci? Žiješ-li ve světě, nežiješ v Pánu? Slyš, co říká tentýž apoštol Athéňanům ve Skutcích apoštolů o Bohu a našem Pánu a Stvořiteli: *V něm žijeme, hýbáme se a jsme.* Ten, který je všude, kde by mohl nebýt? Nevybízel nás apoštol právě proto: *Pán je blízko, o nic nemějte starost?*

Je to něco velikého, že vystoupil nad nebesa, a přece je blízko těm, kteří žijí na zemi. Kdo je ten tak vzdálený a přitom blízký, ne-li ten, který se stal z milosrdné lásky nám tak blízký?

Neboť celé lidské pokolení je onen člověk, kterého lupiči nechali ležet na cestě napůl mrtvého, kolem něhož kněz i levita přešli dál, ale kterého se ujal Samaritán a postaral se o něj. A ten, který je nesmrtelný a spravedlivý, byl od nás lidí smrtelných a hříšných daleko, ale sestoupil k nám, aby se stal – on vzdálený – naším blízkým.

Neboť on *nejedná s námi podle našich hříchů.* Jsme totiž synové. Jak to dokážeme? Zemřel za nás jeden Jediný, aby nezůstal jediným. Nechtěl být jediným ten jeden, který za nás zemřel. Jediný Syn Boží učil mnohé Božími syny. Svou krví si získal bratry; ačkoli sám byl zavržen, postavil se za ně, sám prodán, je vykoupil, sám potupen, dal jim důstojnost, sám zabítý, daroval jim život.

A proto, bratři, *radujte se v Pánu,* ne v duchu světa. To znamená, radujte se z pravdy, ne ze špatnosti; radujte se z naděje na věčný život, ne z marnosti tohoto světa. Tak se radujte. A kdekoli a jakkoli dlouho zde budete, *Pán je blízko, o nic nemějte starost.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 13,11; Řím 15,13a

Bratři, žijte radostně, zdokonalujte se, buďte přístupní napominání, buďte svorní, žijte v pokoji. * Bůh, dárce lásky a pokoje, bude s vámi.

V. Bůh, dárce naděje, ať vás naplní samou radostí i pokojem ve víře. * Bůh, dárce lásky.

27. května

Sv. Augustina z Canterbury, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Řehoře Velikého, papeže

Anglický národ osvítilo světlo víry

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle, neboť obilné zrno padlo do země a odumřelo, aby vydalo hojný užitek. A ten,

z jehož smrti žijeme, z jehož slabosti jsme silní, jehož utrpením jsme zbaveni utrpení, pro jehož lásku hledáme v Británii bratry, které ani neznáme, a jehož milostí nacházíme ty, které jsme hledali, ačkoli jsme je neznali, ten nevládne jen v nebi.

Kdo je schopen vyličít radost, která se zmocnila srdce všech věřících, že anglický národ působením milosti všemohoucího Boha i tvým úsilím, bratře, se zbavil temnoty bludů a dal se osvětit světlem pravé víry; že s plným přesvědčením teď šlape po modlách, jimž se předtím s nemslyšným strachem podroboval; že se s čistým srdcem koří všemohoucímu Bohu; že povstal ze špatností a drží se správných zásad, které jsou mu zvěstovány; že se duchem podřizuje božským příkázáním a roste v poznání; že se při modlitbě sklání až k zemi, aby jeho mysl nezůstávala při zemi. Či je to dílo, ne-li toho, který řekl: *Můj Otec je až dosud činný, i já jsem činný?*

Aby ukázal, že se svět neobrací lidskou moudrostí, ale silou Boží, poslal Bůh do světa a vybral si za hlasatele lidí nevzdělané. A dělá to i teď, neboť koná v anglickém národě prostřednictvím lidí slabých veliké věci. Ale takový už je tento nebeský dar, nejmilejší bratře, že vedle veliké radosti přináší i velikou obavu.

Vím dobře, že všemohoucí Bůh činí skrze tvou lásku v národě, který si vyvolil, veliké divy. Musíš se však pro tento Boží dar s bázní radovat a s radostí bát; radovat se, neboť vnější divy přitahují srdce Angličanů k vnitřní milosti; bát se však, aby se slabý duch pro ta znamení zpupně nepovyšoval: to, co mu navenek přináší čest, mohlo by mu být vnitřně pro jeho domýšlivost příležitostí k pádu.

Musíme mít na mysli, jak se učedníci s radostí vrátili z hlásání evangelia a řekli svému nebeskému Učiteli: *Pane, dokonce i zlí duchové se nám podrobují ve tvém jménu.* Ihned však museli vyslechnout odpověď: *Neradujte se z toho, spíše se radujte, že jsou vaše jména zapsána v nebi.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 3,17;4,9; 1Kor 1,10a

Bratři, jednejte tak, jak jednáám já, a dívejte se na ty, kdo žijí podle mého příkladu. * Dělejte to, čemu jste se ode mě naučili, co jste ode mě převzali, ode mě slyšeli a na mně viděli. A Bůh, dárce pokoje, bude s vámi.

V. Napominám vás, bratři, jménem našeho Pána Ježíše Krista: Buďte všichni zajedno. * Dělejte.

30. května**Sv. Zdislavy****DRUHÉ ČTENÍ****Z listu papeže Pavla VI.***Chvála svaté Zdislavy*

Zbožná úcta a radostná oslava nebešťanů je vždy i pro nás vynikající příležitostí, abychom aspoň v duchu a v myšlenkách, když jsme snad tělem vzdáleni, navštívili ona místa, kde jsou s vírou uctíváni světci buď proto, že se tam narodili, nebo že se tam proslavili svými skutky, anebo že jsou tam pochováni.

Zdislava je ozdobou českých zemí. Tam se narodila ze vznešeného rodu, tam žila křesťanským životem a byla s velkou úctou i pochována. Vynikající ctnosti této ženy, její způsob života a pozoruhodné činy nejenže odpovídají zřejmě dnešním potřebám, ale též mocně vábí všechny křesťany k ochotnému následování.

Jako žena a matka byla vzorem manželské věrnosti a oporou lásky a mravní kázně ve své rodině; jako dcera církve byla zcela oddána katolické nauce a skutkům podle evangelia; jako občanka byla dobroditelkou stále pohotovou pomoci strádajícím; Boha milovala nade všechno a jemu jedinému sloužila na veřejnosti i doma.

Vybízíme tedy všechny, aby hleděli na tento vynikající vzor svatého života a uvažovali o něm. Neboť lidé naší doby tu mohou nalézt následováníhodný ideál ctnosti, řád lásky a výzvu ke křesťanskému životu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Srov. 1 Tim 5,10; Jdt 13,19; Sir 26,2; Př 31,11*

Vychovala své děti, byla pohostinná, pomáhala souženým a vůbec se všestranně věnovala dobrým skutkům. * Její chvála nevymizí z úst lidí.

V. Řádná žena dělá svému muži radost, srdce jejího manžela na ni spoléhá. * Její chvála.

31. května**Navštívení Panny Marie****PRVNÍ ČTENÍ****Z Písně písní***2,8-14; 8,6-7*

Miláček přichází

Hlas mého miláčka!
Právě přichází,
běží po horách,
skáče po pahorcích.
Můj miláček se podobá gazele
nebo kolouchu laně.
Hle – už stojí za naší zdí,
dívá se okny,
nahlíží mřížovím.

Můj miláček se ujímá slova
a říká mi:

»Vstaň, moje milá,
moje krásko, a pojd'!
Hle, už přešla zima,
déšť přestal a minul.
Květy se objevily na zemi,
přišel čas ke zpěvu,
vrkání hrdličky je slyšet po kraji.
Zrají plody fikovníku,
poupata révy voní.

Vstaň a pojd', moje milá,
moje krásko, pojd'!
Moje holubičko ve skalním úkrytu,
v dutině srázu,
ukaz mi svoji tvář,
ať slyším tvůj hlas,
vždyť tvůj hlas je líbezný
a půvabná je tvoje tvář.«

Polož mě jako pečeť na své srdce,
jako pečeť na své rámě,
neboť silná jako smrt je láska,
nezlomná jako podsvětí je vašeň.
Její výheň je výheň ohně,
plamen Hospodinův.
Zátopy vod nemohou uhasit lásku
a proudy řek ji neodplaví.
Kdyby chtěl někdo za vše, co má v domě,
koupit lásku,
sklidí svrchovanou hanbu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 1,41b 3.44

Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého! * Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně?

V. Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! * Jak.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Bedy Ctihodného, kněze

Maria velebí Boha za veliké věci, které jí učinil

Velebí má duše Hospodina a můj duch jása v Bohu, mém spasiteli. Těmito slovy Maria nejprve vyznává, jakých zvláštních darů se jí dostalo, a potom připomíná všeobecná dobrodiní, jimiž Bůh neustále o lidské pokolení pečuje.

Hospodina velebí duše toho, kdo je všemi svými vnitřními city oddán chvále a službě Boží, a kdo plněním Božích přikázání ukazuje, že stále myslí na jeho moc a velebnost. V Bohu, svém spasiteli, plesá duch toho, koho těší už jenom vzpomínka na jeho stvořitele, od něhož očekává věčnou spásu.

Třebaže se tato slova právem hodí na všechny dokonalé, přece se nejvíce slušelo, aby je pronesla blahoslavená Bohorodička, neboť ona výsadou jedinečné milosti planula duchovní láskou k tomu, z jehož tělesného početí se radovala.

Právem mohla jásat v Ježíši, svém spasiteli, zvláštní radostí jako žádný jiný svatý, neboť věděla, že ten, kterého znala jako věčného původce spásy, se zrodí na svět v čase z jejího těla a bude v jedné a téže osobě skutečně její syn i Pán.

Veliké věci mi učinil ten, který je mocný. Nic tedy nepřičítá jako zásluhu sobě, všechnu svou velikost pokládá za dar od Boha; on jediný je sám svou podstatou mocný a veliký, a ze svých věrných, kteří jsou malí a slabí, činí silné a velké.

Správně pak dodala: *Jeho jméno je svaté.* Tak povzbudila ty, kdo ji slyšeli, a učí všechny, k nimž dospějí její slova, že se mají utíkat k víře a vzývání jeho jména, aby i oni mohli mít účast na věčné svatosti a pravé spáse, podle slov proroka: *Spasí se ten, kdo bude vzývat Hospodinovo jméno.* A to je to jméno, o němž říká výše: *Můj duch jása v Bohu, mém spasiteli.*

A tak se ujal v církvi dobrý a spasitelný zvyk, že všichni zpívají každý den při nešporách spolu s žalmy také její chvalo zpěv. A touto každodenní připomínkou vtělení Páně se rozněcuje srdce věřících k pravé

oddanosti a myšlenkou na příklad jeho Matky se upevňuje v ctnostech. A je vhodné, že se to děje při nešporách, když nastává čas klidu; neboť tehdy se máme, znaveni denní námahou a rozptýlení různými myšlenkami, vnitřně usebrat a rozjímáním přijít k sobě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,45–46; Žl 66(65), 16

Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána! Maria řekla: * Velebí má duše Hospodina.

V. Pojdte a slyšte, chci vyprávět, co prokázal Bůh mé duši. * Velebí.

EVANGELIUM ZE SLAVNOSTI NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 1,39–47

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: »Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!«

Maria řekla:

»Velebí má duše Hospodina

a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli.«

1. června

Slavnost založení kláštera

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O POSVĚCENÍ KOSTELA

VIZ STR. 800

DRUHÉ ČTENÍ

Ze zakládací listiny kláštera Vyšší Brod

Jan, milostí Boží biskup pražský, přeje všem, kteří chtějí přijat za vlastní tuto předloženou listinu, spásu v našem Pánu Ježíši Kristu.

Prosba bohabojné vůle si zaslouží vyplnit, aby spravedlnost uctivosti došla svého lesku chvályhodným způsobem a aby se vytoužený užitek mohl rozvíjet bez zpochybnování. Proto si přejeme, aby byl obsah této listiny znám vašemu společenství, totiž, že šlechtitný pán Woko z Ro-

žmberka, maršálek českého království a náš nejdražší kmotr, nechal nově založit klášter všeobecně nazývaný Vyšší Brod, a to ke cti a památce nejslavnější Panny Marie na svých majetcích za hradem Rožmberk na okraji hvozdu klášter Řádu cisterciáckého v naší diecézi k odpuštění svých hříchů a proto, že tak chtěl zaopatřit skutky milosrdenství svou spásu i spásu svého potomstva. Daroval – a aniž by jej něco omezovalo – velkoryse v duchu lásky a s naším přátelským povzbuzením statky, kostely a desátky a ty níže uvedené příjmy a přenechal je klášteru. Tím obvěnil – coby právoplatný ochránce a zakladatel – za přítomnosti naší a velkého počtu druhů ve zbrani a přátel a se souhlasem své milované manželky Hedviky a svých nejbližších pokrevních příbuzných – výše uvedený klášter tím, že vymezil vlastními slovy přesné ohraničení a právně závazné hraniční čáry.

Toto vše úhrnem i jednotlivě dal náš kmotr, často nazývaný Vok, dotyčnému klášteru Vyšší Brod podle dědického práva navždy coby svobodné, nezatížené, plně a nedotknutelné vlastnictví. Nás pak Vok prosil pln pokory a odpovídající úcty, abychom toto jeho pořízení stvrdili ve všem a se vším v principu i v jednotlivostech, a to milostivě váhou našeho potvrzení a naší listinou, jež vyjadřuje jednotlivosti této události, pomocí otištění našeho pečetiidla jak je to náležité. My však učiníme zadost bohabojným přáním a blahodárným tužbám a stvrzujeme jeho darování, obvěnění a pořízení, jež bylo vykonáno ve výše uvedených výrocích úhrnem i v jednotlivostech řádně, rozumně, spásonosně a podle zákona, a to svou autoritou, kterou disponujeme, a posilujeme ji významem této předložené listiny a necháváme ji milostivě předat ctihodné komunitě dotyčného kláštera označenou otiskem našeho pečetiidla.

Ani jednomu člověku tedy, nechť není dovoleno, aby nedbal této listiny s naším potvrzením anebo aby jednal proti ní s drzou opovážlivostí. Pokud by se někdo opovážil stavět se proti s Dátanem a Abíramem a s Jidášem zrádcem Páně nebo s těmi, kteří svému Pánu a Bohu říkají: „Jdi od nás pryč, nechceme znát Tvé cesty!“, tak toho pak ať stihne náležitý trest.

Uskutečněno a dáno v milostivém roce 1259, 1.června, 15. indikce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 2,2.3; Žl 126(125),6

Pevně bude stát Hospodinův dům na vysoké hoře, vyvýšené nad pahorky; * budou k němu putovat četné kmeny a budou říkat: Sláva tobě, Pane.

V. Přijdou s jáсотem a přinesou své snopy. * Budou.

1. června

Sv. Justina, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Ze zápisu o mučednické smrti svatého Justina a jeho druhů

Přidržel jsem se pravého učení křesťanů

Zatčené svaté předvedli před římského prefekta Rustika. Když stali před tribunálem, řekl prefekt Rustikus Justinovi: »Především buď oddán bohům a poslouchej císaře!« Justin odpověděl: »Nelze přece nikoho obžalovat nebo postihovat za to, že jsme poslušní příkazů našeho spasitele Ježíše Krista.«

Rustikus řekl: »K jakému učení se hlásíš?« Justin na to: »Snažil jsem se seznámit se všemi naukami a přidržel jsem se pravého učení křesťanů, ačkoli se nelíbí těm, kdo žijí v zajetí bludu.«

Prefekt Rustikus se zeptal: »Tak tohle učení se ti líbí, ubožáku?« A Justin přisvědčil: »Ano, právě tak, řídím se jím jako správným učěním víry.«

A prefekt Rustikus řekl: »Co je to za učení?« Justin odpověděl: »My uctíváme Boha křesťanů. Věříme, že on je od počátku jediný stvořitel a tvůrce všeho stvoření viditelného i neviditelného. A uctíváme Pána Ježíše Krista, Božího Syna, o kterém už proroci předpověděli, že přijde jako hlasatel spásy pro lidské pokolení a jako učitel znamenitých učedníků. Já jsem ovšem jen člověk, a proto jsem přesvědčen, že tváří v tvář jeho nekonečnému božství mohu říci jen velmi málo, leč uznávám, že proroci měli jistou moc, neboť předem zvěstovali o tom, o němž jsem právě prohlásil, že je Boží Syn. Vím totiž, že z vnuknutí nebes proroci prorokovali o jeho příchodu mezi lidi.«

Rustikus se otázal: »Jsi tedy křesťan?« A Justin odpověděl: »Ano, jsem křesťan.«

Nato řekl prefekt Justinovi: »Poslyš, o tobě říkají, žes učenec, a ty sám si myslíš, že víš, které učení je pravé. Jestliže budeš zbičován a zaplatíš vlastní hlavou, jsi přesvědčen, že vystoupíš na nebesa?« Justin potvrdil: »Doufám, že když tohle přestojím, budu mít podíl v Božím přibytku. Vím přece, že všem, kdo žili správně, zachová Bůh svou milost až do skonání celého světa.«

Prefekt Rustikus řekl: »Takže ty se domníváš, že jakmile přijdeš do nebe, dostaneš nějakou znamenitou odměnu?« Justin odpověděl: »To se nedomnívám, ale prostě to vím, mám to za naprosto jisté.«

Prefekt Rustikus pravil: »Vraťme se však k věci, o níž jde. Je opravdu nutné a naléhavé, abyste se sebrali a jako jeden muž obětovali bo-

hům.« Justin odpověděl: »Žádný rozumně myslící člověk neodpadne od pravé víry k bezbožnosti.«

Prefekt Rustikus prohlásil: »Neučíníte-li podle příkazu, bez milosti budete dáni na mučení.« Justin odpověděl: »Přejeme si trpět pro našeho Pána Ježíše Krista, a tak být spaseni. Neboť toto utrpení nám zprostředkuje spásu a dodá naději před daleko hroznějším všeobecným soudem našeho Pána a Spasitele.« Stejně prohlásili také ostatní mučedníci: »Dělej, co chceš, ale my jsme křesťané, a modlám neobětujeme.«

Prefekt Rustikus pak vynesl rozsudek následujícími slovy: »Protože tito lidé nechtěli obětovat bohům a uposlechnout příkazu císařova, nechtě jsou podle předpisu zákona zbičováni a vydáni hrdelnímu trestu.«

S chválou Boží na rtech šli svatí mučedníci na popraviště. Tam byli státi, a tak mučednickou smrtí vyznali víru ve Spasitele.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 20,21.24; Řím 1,16

Vážně jsem kladl na srdce židům i pohanům, aby se obrátili k Bohu s vírou v našeho Pána Ježíše Krista. * Můj život nemá vůbec pro mě cenu, jen když dokončím svůj běh a úkol, který jsem přijal od Pána Ježíše: vydávat svědectví pro evangelium o Boží milosti.

V. Za evangelium se nestydím. Jím se přece projevuje Boží moc a přináší záchrana každému, kdo věří, nejdříve ovšem židům, ale pak i pohanům. * Můj.

2. června

Sv. Marcelína a Petra, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Povzbuzení k mučednictví« od kněze Origena

Ti, kdo spolu s Kristem trpí, dojdou spolu s ním také útěchy

Jestliže jsme přešli ze smrti do života, když jsme z nevěry přešli k víře, nedivme se, že nás svět nenávidí. Nikdo totiž, nepřejde-li ze smrti do života, ale zůstane ve smrti, nemůže milovat ty, kteří přešli takřikajíc z temného obydlí smrti do příbytků světla života, zbudovaných z živých kamenů.

Ježíš za nás položil svůj život. Nuže, i my jej položme, neříkám za něho, ale za sebe, to je za ty, kteří se mají naším mučednickým svědectvím stát živými kameny.

Křesťane, nadešel čas našeho chlubení. Jak se praví: *Nejen to, chlubíme se i souženými. Víme přece, že soužení plodí vytrvalost. Vytrvalost plodí osvědčenost, osvědčenost naději. Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého.*

Jestliže platí, že stejně jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také skrze Krista dostává všestranné útěchy, přijímejme Kristova utrpení s největší ochotou; a toužíme-li po hojně útěše, které se má dostat všem, kteří trpí, mělo by jich na nás přijít hojně. Útěchy nemá zřejmě být stejně; kdyby se jí totiž mělo dostat všem stejně, nebylo by psáno: *Jako se na nás ze všech stran valí Kristovo utrpení, tak se nám také dostává všestranné útěchy.*

Ti, kdo spolu s Kristem trpí, dojdou spolu s ním také útěchy, úměrně trápení, které s Kristem sdílejí. To přece víte od toho, jenž spolehlivě prohlásil: *Jsmo si jisti, že stejně jako jste účastni utrpení, budete účastni i útěchy.*

Ústy proroka praví Bůh: *V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl.* Ale je snad nějaká doba příhodnější než tato, když nás proto, že v Kristu vyznáváme svou víru v Boha, nyní ve světě odvádějí v triumfálním průvodu do vězení, ale my kráčíme spíš jako vítězové než poražení?

Vždyť Kristovi mučedníci přece s Kristem připravují knížata a mocnosti o kořist a s Kristem nad nimi triumfují. Měli podíl na jeho utrpení, mají účast také na tom, čeho tak mocně svým utrpením dosáhl. Nuže, který jiný den by měl být dnem spásy než ten, v němž takto odcházíte z tohoto světa?

Ale kladu vám přitom na srdce: *Nikomu nedávejte žádné pohoršení, aby naše služba nedošla pohany, ale ve všem se projevujte jako služebníci Boží, s velikou trpělivostí, a říkejte si: Nač mohu teď spoléhat, Hospodine? Jen v tobě je má naděje.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 6,12.14a.13

Vedeme zápas ne proti nějaké obyčejné lidské moci, ale proti těm, kteří mají svou říši tmy v tomto světě. * Stůjte tedy pevně, opásání kolem beder životem podle pravdy.

V. Vezměte na sebe plnou Boží výzbroj. Jen tak budete moci odolat, až bude zle, všecko překonat a obstát. * Stůjte.

3. června

Sv. Karla Lwangy a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie papeže Pavla VI. při svatořečení ugandských mučedníků*Sláva mučedníků – znamení obrody*

Tito afričtí mučedníci zaplňují novou stránku v martyrologiu, seznamu těch, kdo mučednictvím dobyli vítězství. Novou stránku, říkáme, na níž jsou zaznamenány události velmi truchlivé a přitom velkolepé; jistě si zaslouží, aby byla připojena k těm slavným zprávám ze staré Afriky, o nichž jsme se jako malověrní lidé dneška domnívali, že už nikdy nebudou mít tak slavné pokračování.

Kdo by mohl kdy tušit, že například k vzrušujícím zprávám o mučednících ze Skilly, z Kartága, o mučednících »bílé masy« z Utiky, o nichž se zmiňuje Augustin a Prudentius, o mučednících egyptských, které tak chválí ve svých spisech svatý Jan Zlatoústý, a o mučednících za pronásledování vandalského – že k nim v naší době přibudou zprávy o skutcích neméně statečných a neméně slavných?

Kdo by mohl kdy předvídat, že k slavným africkým svatým mučedníkům a vyznavačům, známým z dějin, jako je Cyprián, Felicita a Perpetua a především Augustin, jednou přidružíme Karla Lwangu a Matěje Mulumbu Kalembu, jejichž jména jsou nám tak drahá, a jejich dvacet společníků? A je třeba se zmínit také o těch ostatních, kteří patřili k církvi anglikánské a pro Kristovo jméno rovněž byli zabiti.

Tito afričtí mučedníci znamenají nepochybně začátek nového věku. Ale ať se naše mysl neupíná na pronásledování a náboženské konflikty, nýbrž raději na křesťanskou i občanskou obrodu! Neboť Afrika, skroplená krví těchto mučedníků, prvních v tomto novém věku (a kéž dá Bůh, aby byli i poslední, vždyť oběť jejich života je tak veliká a drahocenná!), tato Afrika prožívá obrodu ke svobodě a k nezávislosti.

Poprava těchto mučedníků je zločin tak neslýchaný a přitom tak příznačný, že dává dostatečně jasně najevo, podle jakých morálních zásad se má utvářet nový lid, aby vznikala nová duchovní tradice a mohla se předávat dalším generacím. Symbolicky to vyjadřuje a požaduje přechod od primitivního a hrubého způsobu života, v němž sice nechyběly ani vynikající lidské hodnoty, ale který byl poskvrněný a neduživý a sám sebe držel v otroctví, ke kultuře, která vyžaduje vznešenější projev lidského ducha a vyšší formy společenského života.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dívá se na nás Bůh, jeho andělé i Kristus, jak zápasíme o víru a bojujeme duchovní boj. * Jaká sláva a jaké štěstí bojovat v přítomnosti Boží a korunu vítězství přijímat od rozhodčího soudce Krista!

V. Seberme všechny síly a připravme se na zápas čistou myslí, neporušenou vírou a oddanou statečností. * Jaká sláva.

5. června

Sv. Bonifáce, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Bonifáce

Starostlivý pastýř bdící nad Kristovým stádem

Církev se plaví po moři tohoto světa jako veliká loď a dorážejí na ni v tomto životě různé vlny zkoušek; nesmíme ji však opouštět, nýbrž řídit.

Dávají nám v tom příklad dřívější otcové Klement, Kornélius a mnoho jiných v městě Římě, Cyprián v Kartágu, Atanáš v Alexandrii: Za vlády pohanských císařů drželi kormidlo Kristovy lodi, jeho nejdražší snoubenky, totiž církve, učili ji, bránili, pro ni pracovali a trpěli až k prolití krve.

Když myslím na ně a jim podobné, jímá mě hrůza, *strach a hrůza se na mě řítí a děs mě halí* pro mé hříchy; a kormidlo církve, které jsem jednou převzal, byl bych nejraději úplně pustil z rukou, kdybych byl na to mohl najít nějaký příklad u Otců nebo souhlas ve svatých Písmech.

Protože je to tak a pravda sice může být potlačena, ale ne přemožena ani oklamána, ať se naše zemdlená mysl uchýlí k tomu, který říká ústy Šalomouna: *Důvěřuj v Hospodina celým svým srdcem a nespolehej na vlastní chytrost. Mysli na něho při všech svých cestách a on urovná všechny tvé stezky.* A jinde praví: *Mohutnou tvrzí je jméno Hospodinovo, k němu se spravedlivý utíká a zachrání se.*

Stůjme pevně ve spravedlnosti a připravme své srdce na zkoušky, abychom vydrželi, co Bůh uloží, a mohli mu říci: *Pane, tys nám býval útočištěm od pokolení do pokolení.*

Důvěřujme v toho, který na nás naložil břemeno. Co nemůžeme unést vlastními silami, nesme skrze něho, neboť on je všemohoucí a říká: *Mé jho netlačí a mé břemeno netíží.*

Stůjme pevně v boji v den Páně, neboť na nás přišly *dni úzkosti a soužení.* Chce-li Bůh, budme ochotni *zemřít pro svaté zákony našich otců*, abychom s nimi dosáhli věčného dědictví.

Nebuďme němými psy, nebuďme tichými pozorovateli, nebuďme nájemníky, kteří prchají před vlkem, ale budme starostlivými pastýři,

kteří bdí nad stádem Kristovým a oznamují všechny Boží úradky velkým i malým, bohatým i chudým, každému stavu a každému věku, pokud Bůh dá k tomu možnost, vhod i nevhod, jak to sepsal svatý Řehoř v Knize o správě pastýřské.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Sol 2,8; Gal 4,19

Nejraději bych vám nejen odevzdal Boží radostnou zvěst, ale dal za vás i vlastní život. * Tak velice jsem si vás oblíbil.

V. Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy. * Tak velice.

6. června

Sv. Norberta, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Ze života svatého Norberta

Mezi velkými veliký, mezi malými nepatrný

Norberta řadíme po zásluze mezi ty muže, kteří vynaložili značné úsilí na uskutečnění náboženské reformy papeže Řehoře VII. Především chtěl dosáhnout toho, aby duchovní žili přísně podle evangelia, oddáni apoštolátu, v čistotě a chudobě, aby si oblékli »nového člověka jak co do oděvu, tak co do důstojenství, tj. byli zároveň nositeli řeholního šatu a hodnosti kněžské«. Norbert chtěl, aby jeho kněží »šli cestou Pisma svatého a jejich vůdcem aby byl Kristus«. Vždycky jim kladl na srdce trojí: »přistupovat k oltáři a denním modlitbám církve s čistým srdcem, v kapitolu (při vyznání vin v řeholním shromáždění) napravovat všechno, v čem se dostali na scestí nebo co opomněli, a bratrsky pečovat o chudé«.

Přitom po vzoru prvotní církve, shromážděné kolem apoštolů, shromáždil kolem kněží žijících v klášterním společenství takové množství věřících laiků, mužů i žen, že mnozí tvrdili, že od apoštolských dob nezískal žádný člověk v tak krátkém čase prostřednictvím své družiny tolik následovníků Krista na cestě k dokonalému životu.

Když se stal arcibiskupem, povolal své spolubratry, aby přivedli k pravé víře obyvatele slovanských zemí. A bez ohledu na bouře a pozdvížení lidu usiloval o to, aby také diecézní duchovenstvo přivedl k náboženské obnově.

Obzvláštní úsilí posléze věnoval tomu, aby při zachování plné svobody církevních voleb upevnil a rozhojnil soulad mezi apoštol-

ským stolcem a císařstvím. A tak se stalo, že papež Inocenc II. mu napsal: »Apoštolský stolec se z celého srdce těší z toho, že v tobě má tak oddaného syna.« A zároveň ho císař učinil říšským arcikancléřem.

Při tom všem osvědčoval naprosto neohroženou víru. Říkávali o něm: »V Norbertovi máme vynikající vzor víry, jako máme v Bernardovi z Clairvaux vzor lásky.« V přiměřenosti mravů byl dále »mezi velkými veliký, mezi malými nepatrný a vůči všem laskavý«. A vynikal skvělou výmluvností: »planoucí slovo Boží, spalující neřesti, podněcující ctnosti a otevřené duše naplňující moudrostí« ho natolik pronikalo, že byl ustavičně ponořen do Božích věcí a bez bázně je šířil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 4,2.5; srv. Sk 20,28

Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky. * Buď vytrvalý ve zkouškách, pracuj jako hlasatel evangelia.

V. Dbej na sebe i na celé stádce, v kterém tě Duch svatý ustanovil za představeného, abys spravoval Boží církev. * Buď.

9. června

Sv. Efréma, jáhna a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Modlitba svatého Efréma

Boží řád spásy je obrazem duchovního světa

Denním světlem svého vědění zaplaš, Pane, noční temnoty naší mysli, aby náš duch byl tebou osvícen a v nové čistotě ti mohl sloužit. Když slunce začíná svou nebeskou pouť, začíná lidem pracovní den. Ty, Pane, připrav v naší mysli místo pro tvůj den, který nezná konce. Dej nám, ať sami na sobě zakusíme život vzkříšení a nic ať nepřipraví naše srdce o to, čím ty nás oblažuješ. Pane, pro naši usilovnou snahu se ti přiblížit vtiskni do nás pečeť toho dne, jenž nezačíná pohybem a během slunce.

Ve tvých svátostech tě denně objímáme a přijímáme tě do svého srdce; dopřej nám, ať na sobě zakusíme vzkříšení, v něž doufáme. Milostí křtu máme ve svém těle ukrytý tvůj poklad; ať ho rozmnožuje účast na hostině tvých svátostí, dej nám, ať se radujeme v tvé milosti. Nosíme, Pane, ve svém srdci tvou památku z tvého duchovního stolu; kéž ji vlastníme v plnosti, až přijdeš obnovit všechno.

Kěž skrze duchovní krásu, kterou v naší smrtelnosti budí tvá nesmrtelná vůle, poznáme, jak veliká krása je nám dána!

Tvoje ukřižování, Spasiteli, bylo koncem tvého pozemského života; dej, ať křížujeme svou vlastní vůli, aby se v nás rodil život duchovní. Skrze tvé vzkříšení, Ježíši, ať v nás stále roste duchovní člověk; jako v zrcadle ať ho poznáváme, když hledíme na tvoje svatá tajemství.

Náš Spasiteli, tvůj Boží rád spásy je nám obrazem duchovního světa; dej, ať v něm žijeme svůj pozemský život jako lidé duchovní.

Nezbavuj, Pane, naši mysl znamení své duchovní přítomnosti a neodnímej našim údům teplo své dobroty. Smrtelnost pronikající naše tělo je pramenem našeho porušení; oživující vláha tvé duchovní lásky ať smyje následky smrtelnosti z našeho srdce. Dej nám, Pane, ať spěcháme do svého domova a jako Mojžíš z vrcholu hory ať duchovním zrakem spatříme, jaký domov jsi nám připravil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 47,10.12d.11a

Z celého srdce zpíval a ukazoval tak lásku svému stvořiteli. * Svatyně od jitra zněla chválou.

V. Ustanovil zpěváky před oltářem. * Svatyně.

11. června

Sv. Barnabáše, apoštola

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Chromácia, biskupa, na Matoušovo evangelium

Vy jste světlo světa

Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře. A když se svítlna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě. Pán nazval své učedníky solí země, protože srdce lidského pokolení, ďáblem omámené, okořenili nebeskou moudrostí. A nyní je nazývá také světlem světa, neboť byli osviceni od něho samého, jenž je pravým a věčným světlem, a proto se také sami stali světlem v temnotách.

Protože on sám je sluncem spravedlnosti, nazývá nikoli neprávem také své učedníky světlem světa; neboť skrze ně jako skrze zářící paprsky vyhlídl na celý svět světlo, v němž se nám dává poznat. Oni zahnali z lidských srdcí temnoty bludu tím, že ukázali světlo pravdy.

Skrze ně jsme byli i my osvíceni, stali jsme se ze tmy světlem, jak říká apoštol: *Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla.* A opět říká: *Noc ani tma nemá nad vámi právo. Vy všichni jste přece synové světla a dne.*

Právem to dosvědčuje i svatý Jan ve svém listě, když praví: *Bůh je světlo*, a kdo zůstává v Bohu, je ve světle, jako i on je ve světle. A protože máme radost, že jsme byli vysvobozeni z temnot bludu, máme stále chodit ve světle jako synové světla. Proto praví apoštol: *Vy však budete zářit jako hvězdy ve vesmíru. Držte se pevně slova života.* Jestliže to nebudeme dělat, budeme tak potřebné a užitečné světlo svou nevěrností jako nějakým závojem zastírat a zastiňovat, ke své vlastní škodě i ke škodě druhých. Vždyť známe z Písma, jak byl patřičně potrestán onen služebník, který svěřenou hřivnu raději ukryl, než aby z ní těžil nebeský zisk, a neuložil ji do směnárny.

Musí v nás tedy stále svítit ona zářivá svítlna, která byla rozžata pro naši spásu. Máme totiž svítlnu nebeského přikázání a duchovní milosti, o níž prohlašuje David: *Svítlnou mým nohám je tvé slovo a světlem mé stezce.* A Šalomoun o ní říká: *Vždyť přikaz je svítlna, naučení je světlo.*

Nesmíme tuto svítlnu zákona a víry ukrývat, ale naopak musíme ji pro blaho mnohých vždycky stavět v církvi na svícen, abychom my sami užívali světla pravdy a aby osvěcovalo všechny věřící.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sk 11,23-24

Když Barnabáš přišel do Antiochie a viděl, jak Boží milost působí, zaradoval se. * Byl to výborný muž, plný Ducha svatého a víry.

V. Povzbuzoval všechny, aby celým srdcem zůstali Pánu věrní. * Byl.

13. června

Sv. Antonína z Padovy, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Antonína

Řeč je živá, mluví-li skutky

Ten, kdo je naplněn Duchem svatým, mluví rozličnými jazyky. Různé jazyky jsou různá svědectví o Kristu, například pokora, chudoba, trpělivost a poslušnost. Těmito jazyky mluvíme, když je uskutečňujeme na sobě, a tím ukazujeme jiným. Řeč je živá, mluví-li skutky. Prosim tedy, ať zmlknou slova a mluví skutky. Jsme plní slov, ale skutky

žádné; proto jsme prokleti od Pána, neboť on proklel fikovník, na němž nenalezl plody, ale jen listí. Svatý Řehoř praví: »Pro kazatele platí zákon, aby konal, co káže.« Marně se chlubit znalostí zákona, kdo svými skutky popírá, co učí.

Apoštolově mluvili, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali. Blahoslavený, kdo mluví tak, jak mu to vnukne Duch svatý, a ne jak ho navádí jeho vlastní duch. Někteří lidé totiž mluví ze svého ducha, kradou slova druhých, vydávají je za svoje a přivlastňují si je. O takových a jim podobných říká Pán u Jeremiáše: *Já přijdu na proroky, kteří druhým kradou má slova. Hle, přijdu na proroky – praví Hospodin – kteří pořád melou svým jazykem a říkají: »Hospodinův výrok.« Hle, přijdu na proroky, kteří mají lživé sny – praví Hospodin – kteří je vypravují a svádějí můj lid svou lží, svým chvástáním. Neposlal jsem je a nic jsem jim neuložil, nijak neprospívají tomuto lidu – praví Hospodin.*

Mluvme tedy tak, jak nám Duch svatý vnukne, abychom promlouvali. Prosme ho pokorně a oddaně, ať sešle svou milost, abychom dovršili den letnic – padesátý den – dokonalostí pěti smyslů znásobenou plněním desatera, abychom byli plni mocného ducha lítosti nad svými hříchy a zapálení ohnivými jazyky k vyznávání víry, a tak abychom jednou směli spatřit v plnosti světla uprostřed svatých slávu trojjedného Boha.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Oz 14,6.9; srv. Sir 24,1

Spravedlivý vykvete jak lilie. * Vyslyším ho a shlédnu na něj.

V. Shromáždění vyvolených ho bude chválit. * Vyslyším.

15. června

Sv. Víta, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy papeže Pavla VI. k mládeži

Staňte se přesvědčivými svědky své víry

Buďte svědky své víry! Žijte a hlásejte – při vši úctě k přesvědčení druhých – křesťanský životní názor; skutky, slovy, se vši prostotou a radostí, s odvahou, bez ústupků a bez zbabělosti.

K hlásání evangelia vás uschopňují právě charakteristické rysy vašeho věku. Máte v sobě přirozenou náplň radosti a optimismu, hlásejte tedy radost, která plyne z evangelia a je v souzvuku i s tajemstvím kříže. Hlásejte to paradoxní štěstí, vyjádřené v blahoslavenstvích. Ohla-

šujte nový svět, který započal Kristus a který je možné uskutečnit, navzdory omezeným tužbám konzumní společnosti.

Mládež miluje pravdu a upřímnost a zavrhuje pokrytectví a lež. S takovým přesvědčením, hluboce evangelním, veďte své přátele k tomu, aby odmítali jakékoliv formy klamu a hledali ve všem pravdu.

Mládež je ochotná k oběti, kdykoliv po zhodnocení velikosti nějakého úkolu usoudí, že stojí za to se mu oddat. Ať je tedy váš život pro mnohé příkladem tichého hrdinství v odříkání a sebeobětování. Řekněte ostatní mládeži, že každý únik k planým snům, k zoufalství, k snadnému životu, k drogám a násilí je neplodný a že pouze schopnost darovat se něco opravdu vybuduje.

Mladý věk je mimořádně otevřený okouzlujícímu volání lásky. Nuže, hlásejte pravou lásku, takovou, která se nezaměřuje za sobecký požitek, ale vzkvétá dáváním sebe samého. Zasévejte kolem sebe vysoké hodnoty »civilizace lásky«: solidaritu, bratrství, důstojnost lidské osoby, překonávání jakékoli diskriminace a segregace, službu spravedlnosti, pevně odhodláni budovat mír.

Až se bude muset vaše výbojná velkodušnost měřit se stavem dnešní společnosti, která by vyžadovala hlubokou změnu, může ve vás vyvstat pokušení radikálních řešení, odmítnutí řešení, která nenesou hned ovoce, nebo dokonce pokušení vidět v násilí jediný prostředek k uskutečnění potřebných změn.

Vaše odpověď na takové pokušení ať je, jak jsme už řekli v Poselství ke dni míru tohoto roku: Násilí ne! Protože násilí neřeší nespravedlnost, ale pouze vytváří novou! Vaše odpověď ať je: Mír – ano! Ano k uskutečňování spravedlnosti, ano k bratrství, ano k solidaritě. Tak zlepšíte společnost ne bouráním, ale budováním něčeho nového a krásného.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dívá se na nás Bůh, jeho andělé i Kristus, jak zápasíme o víru a bojujeme duchovní boj. * Jaká sláva a jaké štěstí bojovat v přítomnosti Boží a korunu vítězství přijímat od rozhodčího soudce Krista!

V. Seberme všechny síly a připravme se na zápas čistou myslí, neporušenou vírou a oddanou statečností.* Jaká sláva.

16. června

Sv. Luitgardy, mnišky

DRUHÉ ČTENÍ

Ze životopisu svaté Luitgardy, panny, podle benediktinského kalendária

Zatímco její otec už pro svou nadanou a půvabnou dceru Luitgardu naplánoval velmi výhodný sňatek, Luitgardina matka dceři opakovaně vštěpovala slova:

„Když se zasnoubíš s Kristem, zaopatřím pro tebe ten nejlepší klášter. Jestliže se ale chceš vdát za muže smrtelného, mělo by se ti dostat jenom honáka dobytka.“ Patrně na podnět své matky se tak také Luitgarda ve svých dvanácti letech stala žačkou klášterní školy u svaté Kateřiny v Saint Trond. Zde si začala Kristova láska čím dál tím více podmaňovat její duši, takže Luitgarda odmítala vytrvale všechny nápadníky. A když se jí dokonce pokusili násilím unést, Luitgarda se s konečnou platností rozhodla se stát Boží nevěstou a složila řeholní sliby.

Díky tomu se její tajuplné soužití s ukřížovaným Spasitelem stávalo den ze dne vřelejším. Luitgarda od Boha obdržela dar uzdravovat nemocné a rovněž hluboké porozumění žalmům. Protože však v takových darech nespátkovala kýženou podporu v duchovním životě, chtěla se jich raději vzdát a Spasitele neprosila o nic menšího než o Jeho Nejsvětější Srdce slovy: „Chci Tvé srdce, a sice tak, že lásku svého Srdce smísíš s mým srdcem a já budu mít své srdce v Tobě!“ Někdy ji naplňovala živá touha po mučednictví: jednou byla dokonce tak silná, že blízko u srdce jí praskla céva a Luitgarda se zhroutila zalitá krví.

Ve věku dvaceti jedna let Luitgardu zvolili převorkou kláštera u svaté Kateřiny. Od té chvíle pomýšlela na změnu místa. Na radu svého zpovědníka se Luitgarda rozhodla pro přísný klášter cisterciáček Aywieres. Zde jako jediná Němka mezi francouzsky hovořícími spolusestrami mohla Luitgarda u sebe pěstovat pravý vnitřní život a nehrozilo jí ani žádné nebezpečí, že by se ještě jednou musela stát představenou. Na druhou stranu se přesto ve skrytosti její celý rozvinulo dalekosáhlé působení ke spáse duší a k dobru svaté Církve. Duchovní osoby i laici hledali u Bohem osvícené panny Luitgardy radu i pomoc. Luitgarda uměla znovu napřimovat bojácné duše a zatvrzelé hříšníky pohnout k pokání. Za obrácení hříšníků se Luitgarda neustále modlila a obětovala. Tak z pověření samotného Spasitele přijímala po sedm let jen chléb a zvětralé pivo, aby mírnila Boží hněv vůči albigenským, a potom opět dvakrát sedm let jen chléb a zeleninu za obrácení hříšníků všeobecně. Přitom vůči druhým zastávala Luitgarda vždy zdravou zásadu, že tělo se v přeceňování duchovních radostí nesmí odsuzovat ke zničení a nemá se činit neschopným kvůli úsilí ve prospěch duší. Světice byla obzvláštní přítelkyně ubohých duší v očistci. Dokonce známý papež Inocenc III. se jí prý zjevil po své smrti s prosbou, aby se za něho přimlouvala.

Posledních jedenáct let svého života strávila Luitgarda ve vnější slepotě. Bůh ji tak chtěl odloučit od útěch, jež nalézala v pohledu milova-

ných přátel. Proto v její duši zářilo čím dál tím čistší a jasnější nestvořené Světlo, které také Luitgardu tohoto dne roku 1246 zcela přijalo v sebe k věčné blaženosti.

U jejích már se ihned potvrdila předpověď Luitgardiny přítelkyně, bekyně Marie: „Nyní v tomto životě koná Luitgarda zázraky na duších, zatímco po svém odchodu bude konat stejné i na tělech.“

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žádné oko nevidělo ani žádné ucho neslyšelo a do srdce žádného člověka neproniklo, * jak veliké věci připravil Bůh těm, kdo ho milují.

V. Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha * jak veliké věci připravil Bůh těm, kdo ho milují.

19. června

Sv. Jana Nepomuckého Neumanna, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie papeže Pavla VI. při svatořečení Jana Nepom. Neumanna

Věrnou a vytrvalou službou naplňoval své počáteční rozhodnutí zasvětit svůj život misionářské práci

Pastorační úsilí Jana Neumanna se projevovalo mnoha způsoby. Věrnou a vytrvalou službou naplňoval své počáteční rozhodnutí zasvětit svůj život misionářské práci. Pomáhal sytit hlad dětí po pravdě. Dělal to vyučováním katechismu a tím, že s neúnavnou energií budoval soustavu katolického školství.

A kdo by neobdivoval všechnu tu milující starostlivost, kterou Jan Neumann projevovat Božimu lidu svou kněžskou službou a svými pastoračními vizitacemi jako biskup? Zdůrazňoval hluboký význam svátostného smíření: a jako syn sv. Alfonsa předával oduštění a uzdravující životodárnou sílu Vykupitelovu nesčetným synům a dcerám církve. Měl blízko k nemocným a k chudým, byl přítelem hříšníkům.

Jan Neumann v sobě nosil Kristův obraz. Zakusil ve svém nejhlubším nitru potřebu hlásat slovem i příkladem Boží moudrost a moc a kázat ukřižovaného Krista. V utrpení Páně nalézal sílu a inspiraci pro svou službu – jeho heslem bylo: Passio Christi, conforta me! Utrpení Kristovo, posilni mě!

Eucharistická oběť byla pak středem jeho života a – řečeno slovy Druhého vatikánského sněmu *zdrojem a vrcholem veškerého hlásání evangelia*. Zaváděl čtyřicetihodinový výstav Nejsvětější svátosti jako účinný prostředek k tomu, aby se farnosti staly společenstvím víry a služby.

Ale k tomu, aby dosáhl svého cíle, byla nezbytná láska. A láska znamenala dávání; láska znamenala úsilí; láska znamenala oběť. A protože mu oběť byla vlastní, jeho služba byla dokonalá. Vedl svůj lid po cestě svátosti. Byl pro svou dobu účinným svědkem toho, že Bůh miluje svou církev a celý svět.

Je mnoho těch, kdo prožívali a stále prožívají Boží příkaz velkorysé lásky. Milovat znamená dávat se druhým. Kolik mužů a žen přijímá tento Boží plán jako program svého života! Svatý Jan Neumann je pro nás všechny v tomto směru věrným příkladem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. Sk 20,28; Ef 4,11–12

Dbejte na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené. * Starejte se o Boží lid, vykoupený krví Božího Syna.

V. Byli jste ustanoveni za pastýře a učitele, abyste připravovali křesťany k úkolům, které mají plnit. * Starejte se.

19. června

Sv. Romualda, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Romualda« od svatého Petra Damianiho

Sebe se zřekl a následoval Krista

Romuald přebýval tři roky na území Parenza. První rok zřídil klášter a s bratřími v něm ustanovil opata, další dva roky žil jako poustevník. Tehdy ho povznesla Boží dobrota na vrchol veliké dokonalosti, takže veden Duchem svatým viděl předem některé budoucí události a svým rozumem pronikl mnoho skrytých tajemství Starého i Nového zákona.

Často byl uchvácen takovým patřením na Boha, že se takřka úplně rozplýval v slzách, planul nevyhovitelným žarem božské lásky a volal: »Drahý Ježíši, sladký jako med, má nevýslovná touhu, radosti svatých, líbeznosti andělů«, a tak podobně. Nejsme schopni lidskými slovy vyjádřit, co on nadšeně pronášel pod vlivem Ducha svatého.

Všude, kde se chtěl svatý muž usídlit, udělal si v cele nejdříve modlitebnu a oltář, pak se uzavřel a nikoho nepustil dovnitř.

Když vystřídal všechna místa svého přebývání a cítil, že se už blíží jeho konec, vrátil se nakonec do kláštera, který postavil ve Val di Castro. Tam s jistotou očekával blížící se smrt. Dal postavit celu s modlitebnou, uzavřel se v ní a až do smrti zachovával mlčení.

Když tedy byla poustevna připravena a jeho mysl se zabývala tím, že by se měl již brzy uzavřít, začal tělesně víc a víc trpět a tělo se klonilo k zemi, ani ne tak nemocí, jako spíše sešlostí věkem. Jednoho dne začal ponenáhlu pozbývat tělesných sil a dostavily se obtíže, které ho velmi unavovaly. Proto když se slunce už klonilo k západu, poručil oběma bratřím, kteří byli u něho, aby vyšli ven a zavřeli za sebou dveře cely; měli se k němu vrátit ráno a zpívat u něho jitřní chvály. Vyšli neradi, byli plni obav o jeho konec, a proto nespěchali hned k odpočinku. V úzkosti, že může nastat mistrova smrt, ukryli se v blízkosti cely a hlídali drahocenný poklad. Nějakou dobu tedy vyčkávali a pak se zbystřeným sluchem pozorně naslouchali. A když neslyšeli ani pohnutí těla ani zvuk hlasu, vytušili správně, co se stalo. Vyrazili dveře, rychle vešli dovnitř a rozsvítili světlo. Ale našli jen tělesnou schránku, ležící naznak; blažená duše byla vzata do nebe. Jeho tělo leželo jako nebeská perla, zatím ještě nepovšimnuta, která však měla být později uložena s poctou do pokladnice nejvyššího krále.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dt 2,7; 8,5

Tvůj Bůh ti žehnal při veškeré práci tvých rukou, * znal tvé putování velikou pouští a byl stále s tebou.

V. Vychovával tě, jako člověk vychovává svého syna. * Znal.

21. června

Sv. Aloise Gonzagy, řeholníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Aloise matce

Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech

Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech Vyprošuji Vám v modlitbách, jasná paní, milost a stálou útěchu Ducha svatého. Váš dopis mě zastihl ještě naživu v této krajině mrtvých. Ale teď už je třeba směřovat k nebi, abychom chválili věčného Boha v zemi živých. Doufám jsem, že v tuto chvíli už budu mít onu cestu za sebou. Jestli-

že podle slov svatého Pavla láska *pláče s plačícími, raduje se s radujícími*, pak se musíte, drahá máti, velice radovat, neboť Bůh mě z dobroty a milosti vůči Vám volá do pravé radosti a ubezpečuje mě, že ji nikdy neztratím.

Ovšem přiznávám se Vám, jasná paní, že když se v rozjímání pohroužím do Boží dobroty, má mysl, uchváčena tou velikostí, se přímo ztrácí v tomto moři bez břehů a beze dna. Nedovedu pochopit, že mě Bůh zve za tak krátkou a nepatrnou námahu k věčnému odpočinutí, že mě volá z nebe k nejvyššímu štěstí, jež jsem hledal tak liknavě, a slibuje mi odměnu za slzy, které jsem proléval tak skoupě.

Mějte to stále na mysli, jasná paní, a dejte pozor, abyste nezranila tuto Boží dobrotu. To by se jistě stalo, kdybyste oplakávala jako mrtvého toho, který žije před Boží tváří a může Vám pomáhat ve Vašich záležitostech svou modlitbou mnohem víc než v tomto životě. Naše odloučení nebude trvat dlouho. Opět se shledáme v nebi, budeme spojeni s naším Spasitelem, budeme ho chválit ze všech sil, navěky zpívat o jeho milostech, a budeme požívat radostí, které nepominou. Když nám odnímá, co nám půjčil, dělá to jen proto, aby nás přeložil na jistější a bezpečnější místo a zahrnul nás dobry, po nichž toužíme.

Toto všechno jsem řekl jen proto, že jsem chtěl dát najevo své přání, abyste, jasná paní, a celá ostatní rodina, pokládali můj odchod za dobrodiní, které vás může potěšit, a abyste mě provázela svým mateřským požehnáním, když se plavím ke břehu, k němuž se upínají všechny mé naděje. Učinil jsem to s radostí zvláště proto, že mi už nijak jinak nelze lépe projevit lásku a úctu, kterou jsem Vám povinen jako syn matce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ž1 24 (23), 4.56

Kdo má nevinné ruce a čisté srdce, jehož duše nebaží po marnosti, * přijme požehnání od Hospodina, odměnu od Boha, svého spasitele.

V. To je pokolení těch, kdo po něm touží. * Přijme.

22. června

Sv. Jana Fishera, biskupa a Tomáše Mora, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu poslaného svatým Tomášem dceři Markétě z vězení

S veškerou nadějí a důvěrou se zcela, svěřuji Bohu

Dobře vím, Markéto, jak nehodný byl můj dosavadní život, a že bych si zcela zasloužil, aby mě Bůh opustil. Přesto však nepřestanu, vzdyc-ky budu důvěřovat a pevně doufat v jeho nesmírnou dobrotu. Vždyť až dosud mi jeho svatá milost dávala sílu, abych raději pohrdl z celé duše veškerým majetkem, příjmy i samotným životem, než abych přísahal proti svému svědomí. I krále vedla k tomu, aby se mnou nakládal mi-lostivě, takže mě až dosud zbavil pouze svobody. Tímto jediným opatře-ním mi Jeho Veličenstvo prokázalo větší dobrodiní – k mému duchov-nímu pokroku, jak doufám – než všemi poctami a statky, jimiž mě za-hrnulo předtím. Tatáž milost, jak doufám, přiměje krále, že proti mně už nestanoví nic těžšího, anebo mi bude milost Boží dávat neustále sílu, abych snesl cokoli těžkého trpělivě, statečně a ochotně.

Když se moje trpělivost spojí se zásluhami hořkého utrpení Páně, které ovšem nekonečně převyšuje záslužnosti i způsobem všechno, co mohu snášet já, zmírní mi tato trpělivost zasloužené tresty v očistci a ze štědré dobroty Boží zvětší trochu i mou odměnu v nebi.

Nechci se vzdát důvěry v dobrotivost Boží, má drahá Meg, i když cí-tím, jak jsem slabý a křehký. A i kdybych pozoroval, že strachem a zdě-šením už už klesám, vzpomenu si, jak svatý Petr při jediném závanu větru začal tonout, protože měl malou víru, a udělám, co udělal on. Za-volám na Krista: *Pane, zachraň mě.* A doufám, že vztáhne ruku, uchopí mě a nedovolí, abych se utopil.

Ale i kdyby dopustil, abych se choval ještě dále tak jako Petr a úpl-ně padl, přísahal a zapřel (ať to Bůh svým milosrdenstvím ode mne odvrátí, nebo ať mi z toho pádu vzejde spíše škoda než prospěch), pře-ce doufám, že i v tom případě by na mě pohlédl s milosrdnou láskou, jako pohlédl na Petra, a znovu mě postavil na nohy, abych opět vyznal pravdu, ulevil svému svědomí a statečně snášel trest a hanbu za své dřívější zapření.

Zkrátka, má milá Margot, vím to zcela jistě, že mě Bůh neopustí, leda mou vinou. S veškerou nadějí a důvěrou se mu tedy zcela svěřu-ji. Nechal-li by mě zahynout pro mé hříchy, byla by na mně oslavena aspoň jeho spravedlnost. Doufám však naprosto pevně, že jeho něžná dobrota věrně zachrání mou duši a způsobí, že se na mně jasně ukáže jeho milosrdenství spíše než jeho spravedlnost.

Neklesey tedy na myslí, drahá dcero moje, a neměj o mne přílišnou starost, ať se mi v tomto světě stane cokoli. Nemůže se stát nic, co Bůh nechce. Avšak cokoli on chce, i když se nám to zdá sebehorší, je ve skutečnosti to nejlepšší.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ve svém utrpení mysleli Kristovi mučedníci na nebe a prosili: * Pane, pomáhej nám, abychom věrně vytrvali v tvé službě.

V. Shlédni na své služebníky a neopouštěj svůj lid. * Pane.

22. června

Sv. Paulína Nolánského, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Paulína

Bůh je po celém světě v těch, kdo jsou jeho, činný svou láskou skrze Ducha svatého

Projevil jsi vůči mé ubohosti pravou lásku, dokonalou přízeň, pane opravdu svatý, po zásluze blahoslavený a vzácný. Neboť dopis, který jsem obdržel prostřednictvím služebníka Juliána, vracejícího se z Kartága, je pro mě tak jasným svědectvím o tvé svatosti, že se mi zdá, jako bych se o tvé lásce ke mně ne dovídal, ale měl ji přímo před sebou. A je zřejmé, že tato láska pochází z Boha. On nás od počátku světa určil pro sebe, v něm jsme byli učiněni dřív, než jsme se narodili, neboť *on nás učinil, ne my sami*, on učinil, co teprve bude. Byli jsme tedy stvoření jeho předzvěděním a jeho působením a spojovala nás láska, předcházející veškeré poznání, abychom měli podobnou vůli a žili v jednotě víry nebo ve víře v jednotu a znali se ze zjevení ducha dřív, než se uvidíme tělesnými očima.

A tak se raduji a chlubím se v Bohu, neboť on, jeden a týž, je po celém světě v těch, kdo jsou jeho, činný svou láskou skrze Ducha svatého. Toho vylévá na každého člověka, a tak hojným proudem vody osvěžuje své město. Mezi jeho občany tě podle zásluh učinil biskupem a posadil na apoštolský stolec *vedle knížat svého lidu*. A mě ubožáka vyzdvihl, pozvedl z prachu a chtěl, abych měl stejné postavení jako ty. Ale ještě víc se raduji z té milosti od Pána, že mi připravil místo v tvém srdci a vložil mě tam. Proto si činím nárok na to, že mohu zcela zvláště spoléhat na tvou lásku. A moje postavení i milost, které se mi dostalo, mě zavazují, aby nebyla má láska vůči tobě nedůvěřivá ani povrchní.

Aby ti o mně bylo známo všechno, věz, že byl někdejší hříšník teprve nedávno vyveden z temnot a stínu smrti a nadýchal se životodárného vánku ducha, a že teprve nedávno přiložil ruku na pluh a vzal na sebe Pánův kříž. Kéž mi pomáhají tvé modlitby, abych jej mohl donést až do

konce. Bude ti to připočteno k zásluhám, budeš-li mi svou přímlovou ulehčovat břemeno. Neboť člověk svatý, který pomáhá tomu, kdo se s námahou vleče – neodvažuji se totiž užít slova »bratr« – bude povýšen jako veliké město.

Poslal jsem tvé svatosti na znamení jednoty jeden chléb, požehnaný ve jménu nerozdílné Trojice. Přijmi laskavě ten chléb jakožto eulogii.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 31,8.11.10

Šťastný boháč, který se uchovává bez viny a nehoní se za zlatem a neskládá naději v množství peněz. * Jeho štěstí bude zajištěno v Pánu.

V. Mohl zhřešit, a nezhřešil, dělat zlo, a neudělal. * Jeho.

24. června

Narození sv. Jana Křtitele

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy proroka Jeremiáše

1,4-10.17-19

Povolání za proroka

Hospodin mě oslovil: »Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil. Tu jsem řekl: »Ach, Pane, Hospodine, neumím mluvit, neboť jsem ještě příliš mladý.«

Hospodin mi pravil: »Neříkej: „Jsem ještě příliš mladý“, neboť kamkoli tě pošlu, půjdeš, a vše, co ti rozkážu, budeš mluvit. Neboj se jich, neboť já jsem s tebou, abych tě vysvobodil« – praví Hospodin.

Pak Hospodin vztáhl svou ruku, dotkl se mých úst a řekl: »Hle, kladu svá slova do tvých úst. Ustanovuji tě dnes nad národy a nad říšemi, abys vytrhával a hubil, abys ničil a bořil, abys stavěl a sázel.

Přepásej svá bedra,
vstaň a mluv k nim vše, co ti přikážu.

Nelekej se jich,
abych tě nezbavil odvahy před nimi.
Já totiž dnes udělám z tebe opevněné město,
(železný sloup a) bronzovou zeď proti celé říši,
proti judským králům a jejím knížatům,
proti jejím kněžím a lidu země.

Budou proti tobě bojovat, ale nepřemohou tě,
neboť já jsem s tebou

praví Hospodin
abych tě vysvobodil.«

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jer 1,5.9.10

Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, * prorokem pro národy jsem tě ustanovil.

V. Hle, kladu svá slova do tvých úst. Ustanovuji tě dnes nad národy a nad říšemi. * Prorokem.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Hlas volajícího na poušti

Církev slaví Janovo narození jako něco posvátného, u žádného jiného světce se jeho narození slavnostně nepřipomíná. Slavíme jenom narození Janovo a narození Kristovo. To musí mít svůj důvod; a jestliže snad o tom vypovíme méně, než by si tak veliká událost zaslouhovala, naše přemýšlení o tom je plodnější a hlubší.

Jan přichází na svět z neplodné staré ženy, Kristus z panny v mladistvém věku. Janovo narození se nesetkává s vírou, a otec se stává němým. Maria věří, že se jí Kristus narodí, a počíná ho vírou. Předložili jsme, o čem máme přemýšlet, a naznačili jsme, o čem budeme pojednávat. Ale je to jen úvod; a nebudeme-li stačit svými schopnostmi nebo nebudeme-li mít dost času na prozkoumání všech hlubin tak velikého tajemství, lépe vás poučí ten, který mluví ve vás i za naší nepřítomnosti, na nějž zbožně myslíte, jehož jste přijali do srdce a jehož chrámem jste se stali.

Jan jako by stál na rozhraní dvou Zákonů, Starého a Nového. Že Jan tvoří jakýsi předěl, to dosvědčuje sám Pán slovy: *Proroci a Zákon až do Jana Křtitele*. Je představitelem toho, co je staré, a hlasatelem toho, co je nové. Jako představitel toho starého se rodí ze starých rodičů; jako představitel toho nového se projevuje už v lůně matčině jako prorok. Neboť ještě dřív než se narodil, při příchodu Panny Marie, zaplesal v lůně své matky. Už tam bylo naznačeno, čím bude – naznačeno dřív, než se narodil. Ukázalo se, koho je předchůdcem, dřív než byl od něho spatřen. Je to něco božského, přesahuje to míru toho, co může lidská slabost. Nakonec přichází na svět, dostává jméno, a jeho otec může opět mluvit. Uvažuj, co tyto události symbolicky naznačují.

Zachariáš mlčí, ztratí hlas až do té chvíle, kdy se narodí Jan, předchůdce Páně, a hlas mu vrátí. Co znamená Zachariášovo mlčení, ne-

-li to, že proroctví zmizelo a že je před hlásáním Krista jakoby skryté a uzamčené? Otvírá se jeho příchodem, stává se jasným, když má přijít ten, který byl prorokován. Otevření úst Zachariášových při Janově narození odpovídá roztržení opony při Kristově smrti na kříži. Kdyby Jan ohlašoval sám sebe, neotevřel by Zachariášova ústa. Uvolňuje se jazyk, protože přichází na svět hlas. Neboť na otázku položenou Janovi, když už ohlašoval Pána : *Kdo jsi?*, on odpověděl: *Já jsem hlas volajícího na poušti*. Jan je hlas, Pán je však ten, o němž platí: *Na počátku bylo Slovo*. Jan byl pouze hlas pro stanovenou dobu; Kristus je Slovo, které bylo na počátku, Slovo věčné.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,76-77

A ty dítě, budeš prorokem Nejvyššího, * půjdeš před Pánem připravit mu cestu.

V. Dát jeho lidu poznání spásy v odpuštění hříchů. * Půjdeš.

EVANGELIUM ZE SLAVNOSTI NAROZENÍ JANA KŘITĚLE

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 1,517

Za dnů judského krále Heroda žil jeden kněz z Abiášovy kněžské třídy; jmenoval se Zachariáš. Jeho manželka pocházela z Áronova rodu a jmenovala se Alžběta. Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech přikázání a nařízení Páně. Neměli však děti, protože Alžběta byla neplodná a oba už byli pokročilého věku.

Když jednou byla na radě jeho třída a on vykonával před Bohem kněžskou službu, padl na něj podle kněžského řádu los, aby vešel do chrámu Páně a obětoval kadidlo. Celé množství lidu se modlilo venku v hodinu té oběti. Tu se mu zjevil anděl Páně stojící po pravé straně kadidlového oltáře. Když ho Zachariáš uviděl, lekl se a padla na něj bázeň. Anděl mu však řekl: »Neboj se, Zachariáši, neboť tvá modlitba je vyslyšena; tvoje žena Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. Bude veliký před Pánem, víno ani jiný opojný nápoj nebude pít, bude plný Ducha svatého už od mateřského lůna a mnoho izraelských synů obrátí k Pánu, jejich Bohu. Půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dětem, neposlušné k smýšlení spravedlivých a připravil Pánu ochotný lid.«

27. června

Sv. Cyrila Alexandrijského, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Cyrila Alexandrijského

Hlasatel Božího mateřství Panny Marie

Je mi nesmírně divné, jak vůbec někdo může opravdu pochybovat, má-li se svatá Panna nazývat Bohorodičkou. Vždyť jestliže náš Pán Ježíš Kristus je Bůh, proč bychom upírali svaté Panně, která ho porodila, titul Rodičky Boží? Tuto víru nám přece předali již svatí apoštolové, byť se o tomto názvu nezmiňují, a takto nás učili také svatí otcové. Tak například náš otec Atanáš, slavné paměti, když sepsal dílo o svaté a soupodstatné Trojici, ve třetí části často jmenuje svatou Pannu Bohorodičkou.

Zřejmě bych tu spíš měl použít jeho vlastních slov. Nuže, znějí následovně: »Cílem a významným rysem Písma svatého tudíž je – jak jsme často připomínali – že o Kristu, našem Spasiteli, hlásá toto dvoje: jednak že je Bůh a že jím vždycky byl, že je Otcovým Slovem, jeho slávou a moudrostí, jednak že v tomto posledním čase přijal z Boží Rodičky Panny Marie tělo a stal se pro nás člověkem.«

A o něco dále znovu: »Svatých, prostých všeho hříchu, existovalo mnoho, vždyť i Jeremiáš byl posvěcen již v mateřském lůně a Jan, ještě než spatřil světlo světa, poskočil po slovech Boží Rodičky Marie radostí.« Tento muž je opravdu dostatečně spolehlivý a zvláštní měrou si zaslouží, abychom se bez obav připojili k jeho víře; lze ho následovat s jistotou, protože by nepronesl nic, co by odporovalo Písmu svatému.

Také samo Bohem inspirované Písmo potvrzuje, že Slovo Boží se stalo tělem, to znamená, že se sjednotilo s tělem majícím duši, která vládne rozumem. Boží Slovo použilo pro ten účel potomstva Abraháмова a z ženy si učinilo tělo, takže se stalo účastným těla a krve. Není tak už pouze Bohem; v tomto spojení poznáváme, že se také stalo člověkem, nám podobným.

Ze dvou složek tedy zajisté sestává Emmanuel, z božství a lidství. Jediný je ovšem Pán Ježíš Kristus, jediný pravý a přirozený Syn, a ten je zároveň Bůh i člověk; nikoli zbožštěný člověk, rovný těm, kteří se milostí stávají účastnými božské přirozenosti, nýbrž pravý Bůh, který se pro naši spásu zjevil v lidské podobě, jak o tom také svědčí

Pavel, když říká: *Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného Zákonu, aby vykoupil ty, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vykonal před Bohem velké dílo a jeho učení zná celý svět. * Ať se za nás přimlouvá u Pána, našeho Boha.

V. Věrně konal kněžskou službu a ve dne v noci rozjímal o Božích přikázáních. * Ať se za nás.

28. června

Sv. Ireneje, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Proti bludným naukám« od svatého Ireneje

Slávou Boží je živý člověk a životem člověka je patření na Boha

Sláva Boží je oživující: a tak ti, kdo vidí Boha, dostávají život. Nepochopitelný, Nepostizitelný a Neviditelný se dává od lidí spatřit, postihnout a pochopit, aby dal život všem, kdo ho přijímají a vidí. Bez života nelze totiž existovat a život jako takový spočívá v účasti na Bohu; mít účast na Bohu znamená Boha vidět a zakoušet jeho dobrotu.

Takže lidé budou hledět na Boha, aby žili, tímto patřením se stali nesmrtelnými a přiblížili se k Bohu. Již dříve jsem mluvil o tom, že proroci v obrazech ukázali, že Bůh se dá spatřit těm, kdo jsou nositeli jeho Ducha a bez ustání očekávají jeho příchod. Jak říká Mojžíš v Deuteronomiu: *Toho dne uvidíme, neboť Bůh promluví k člověku, a ten bude žít.*

Jaký je Bůh, jak veliký je ten, jenž všechno ve všem působí, to nemůže nikdo z těch, které stvořil, ani nahlédnout, ani vypovědět. Přesto však není neznámý, protože veškerenstvo poznává skrze jeho Slovo, že je jeden Bůh Otec, že všechno je v jeho moci a všem dává bytí, jak stojí v evangeliu: *Boha nikdy nikdo neviděl, jen jednorozený Syn, který spočívá v náruči Otcově, a ten o něm podal zprávu.*

Tím, který vypovídá, je tedy od počátku Otcův Syn; ten je totiž od počátku u Otce, ten vždycky v příhodnou dobu ku prospěchu lidského pokolení řádně a patřičně vyjevil prorocká vidění, rozdílné dary milosti, vlastní služby; slávu Otcovu. A kde je řád, tam je také souznění, a kde je souznění, je včasnost a s včasností zároveň užitek.

A proto se Boží Slovo stalo rozdělovatelem Otcovy milosti k užítíku všech lidí. Pro lidi tak mnoho vykonalo, když jim ukázalo Boha a přivedlo člověka k Bohu. Zachovalo přitom sice Otcovu neviditelnost, aby snad člověk někdy Boha neznevážil a vždycky měl před sebou svůj cíl, ale z druhé strany lidem mnoha způsoby Boha ukazovalo jako viditelného, aby člověk od Boha zcela neodpadl a nepřestal být: Neboť slávou Boží je živý člověk a životem člověka je patření na Boha. Jestliže totiž už přirozené poznání Boha dává všemu živému na zemi život, tím spíš se zjevením Otce skrze Slovo dostává života těm, kdo vidí Boha.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Mal 2,6; Žl 89(88),22

Učení pravdy bylo v jeho ústech, bezpráví se na jeho rtech neobjevilo. * Mnohé odvrátil od nepravosti.

V. Pevně ho drží má ruka i mé rámě ho posiluje. * Mnohé.

29. června

Sv. Petra a Pavla, apoštolů

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům

1,15–2,10

Setkání Petra a Pavla v Jeruzalémě

Bůh si mě už v lůně mé matky vybral a svou milostí povolal a rozhodl, že mi zjeví svého Syna, abych o něm kázal radostnou zvěst pohanům. Neradil jsem se hned s lidmi ani jsem nešel nahoru do Jeruzaléma k těm, kteří byli apoštolové přede mnou. Odešel jsem do Arábie a pak jsem se znovu vrátil do Damašku. Za tři roky potom jsem se odebral do Jeruzaléma, abych z vlastní zkušenosti poznal Petra, a pobyl jsem u něho patnáct dní. Z ostatních apoštolů jsem však viděl jen Jakuba, bratra Páně. Dovolávám se Boha za svědka, že nelžu, co vám tady píšu.

Pak jsem šel do krajín syrských a kilikijských. Křesťanským obcím v Judsku jsem však zůstal osobně neznám. Pouze slýchali: »Ten, který nás kdysi pronásledoval, teď sám hlásá tu víru, kterou dříve ničil.« A chválili kvůli mně Boha.

Potom jsem šel znovu po čtrnácti letech do Jeruzaléma s Barnabášem a vzal jsem s sebou také Tita. Šel jsem tam, protože se mi o tom dostalo zjevení. Předložil jsem jim tam evangelium, jak ho kážu mezi pohany, a v soukromí (jsem to vyložil) těm, kteří něco znamenají, zda-

li snad neběžím nebo jsem neběžel nadarmo. Ale ani Titus, který byl se mnou, nebyl přinucen dát se obřezat, ačkoli byl Řek.

(Tu otázku rozvířili) vetřelí falešní bratři. Vloudili se mezi nás a slídili po naší svobodě, kterou máme v křesťanství, aby nás uvedli do otročení. Ale ani na okamžik jsme jim neustoupili a nepoddali se jim, aby vám zůstala pravda evangelia nezkráceně. (A nebylo překážky ani) ze strany těch, kdo něco znamenají. – Čím byli předtím, to se mě netýká; Bůh nedělá rozdíl v lidech. – Ti tedy, kdo něco znamenají, nic dalšího mi neuložili.

Spíše naopak. Viděli, že je mně svěřeno, abych hlásal evangelium mezi pohany, jako zase Petrovi mezi židy. Vždyť ten, který pomáhal Petrovi v apoštoláte mezi židy, pomáhal i mně mezi pohany. Poněvadž Jakub, Petr a Jan uznávané sloupy – poznávali, že mám k tomu (od Boha) milost, podali mně i Barnabášovi pravici na znamení, že patříme k sobě: my že tedy máme být pro pohany, oni pro židy. Jenom nám (doporučili), abychom pamatovali na chudé. A to mi také vždycky leželo na srdci.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 16,18–19

Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. * Tobě dám klíče od nebeského království.

V. Co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi. * Tobě.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Tito mučedníci viděli, co hlásali

Tento den je pro nás posvěcen utrpením svatých apoštolů Petra a Pavla. Nemluvíme o nějakých neznámých mučednících: *Do celé země vychází jejich hlazol, a až na konec světa jejich slova.* Tito mučedníci viděli, co hlásali, žili podle spravedlnosti, vyznali pravdu a zemřeli za ni.

Svatý Petr, první mezi apoštoly, vroucně miloval Krista, a proto směl slyšet: *A já ti říkám: Ty jsi Petr.* Když on sám vyznal: *Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha,* Kristus mu odpověděl: *A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev.* Na této skále zbuduji víru, kterou vyznáváš. Na tom, co jsi řekl: *Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha,* zbuduji svou církev. Neboť ty jsi Petr. Jméno Petr se odvozuje od skály, ne skála od Petra. Jméno Petr se odvozuje od skály, tak jako jméno křesťan od Krista.

Jak víte, Pán Ježíš si před svým utrpením vyvolil učedníky a nazval je apoštoly. Mezi nimi téměř vždycky jedině Petr zosobňoval celou církev. Protože jedině on představoval celou církev, bylo mu dopřáno uslyšet slova: *Tobě dám klíče od nebeského království*. Neboť tyto klíče nedostal jednotlivý člověk, ale církev jako jednota. Vynikající postavení Petrovo vyplývá tedy z toho, že představoval všeobecnost a jednotu církve, když mu bylo řečeno: *Tobě dám to, co bylo předáno všem*. Abyste věděli, že církev dostala klíče od nebeského království, slyšte, co na jiném místě říká Pán všem svým apoštolům: *Přijměte Ducha svatého!*, a hned nato: *Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou*.

Právem také po svém vzkříšení uložil Pán právě Petrovi, aby pásł jeho ovce. Neměl mezi učedníky pást Pánovy ovce jenom on sám; ale Kristus mluví k jednomu, a tím dává za úkol jednotu; a obrací se s tím především na Petra, protože Petr je první mezi apoštoly.

Nebud' smutný, apoštole. Odpověz jednou, odpověz znovu, odpověz potřetí. Třikrát ať z lásky zvítězí tvé vyznání, když třikrát ze strachu podlehl tvé předsevzetí. Třikrát ať se uvolní, co jsi třikrát spoutal. Uvolni láskou, co jsi spoutal strachem. A Pán pak Petrovi jednou, znovu i potřetí svěřil své ovce.

Jeden památný den utrpení dvou apoštolů. Ale i oni dva byli jedno; ač trpěl každý v jiný den, byli jedno. Napřed šel Petr, potom Pavel. Slavíme svátek posvěcený pro nás krví apoštolů. Milujme jejich víru a život, jejich námahy a utrpení, milujme to, co vyznávali a hlásali.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatý apoštole Pavle, hlasateli pravdy a učiteli národů, * právem si zasloužíš, abychom tě oslavovali.

V. Tys všude šířil poznání Boží milosti. * Právem.

EVANGELIUM ZE SLAVNOSTI SVATÉHO PETRA A PAVLA, APOŠTOLŮ

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 19,27–29

Petr řekl Ježíši: »My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou. Co tedy budeme mít?« Ježíš jim odpověděl: »Amen, pravím vám: Až Syn člověka zasedne na svůj slavný trůn při obnovení (světa), usednete také vy, kteří jste mě následovali, na dvanáct trůnů jako soudci dvanácti izraelských kmenů. A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole kvůli mně, dostane stokrát víc a za podíl bude mít život věčný.«

30. června

Svatých prvomučedníků římských

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I., papeže, Korintanům

Ze závidí byli vydáni na smrt a stali se skvělým příkladem pro nás

Přejděme teď staré příklady a přikročme k Božím bojovníkům z poslední doby, ukažme si vznešené příklady z našeho času. Ti, kteří byli největšími sloupy svatosti, se z řevnivosti a závidí druhých stali obětí pronásledování, až posléze dotrpěli k smrti.

Pohledme bedlivě na dobré apoštoly. Petr musel jako oběť zlé závidí ne jednou nebo dvakrát, ale mnohokrát trpět, až zemřel mučednickou smrtí a odešel na zasloužené místo slávy. Jako oběť závidí a nenávisti dosáhl vítězné odměny za trpělivost také Pavel. Sedmkrát byl uvržen do vězení, byl zahrán na útěk a kamenován. Na východě i na západě se stal hlasatelem Božího slova a pro svou víru sklidil velikou slávu. A když, po celém světě kázal spravedlnost a došel až na samé hranice západu, před tváří vladařů vydal svědectví mučednickou smrtí a odešel ze světa do svatého místa jako příklad nejvyšší trpělivosti.

K těmto mužům a svatým učitelům života se přidružilo velké množství vyvolených. Také oni přestáli jako oběť závidí mnoho utrpení a muk a stali se uprostřed nás skvělým příkladem k následování. Závidí vydala krutému pronásledování ženy donucené v cirku představovat mytologické oběti (jako Danaovny nebo Dirké): když podstoupily strašné a zločinné mučení, dostaly se na bezpečnou cestu víry a vzdor tělesné křehkosti dosáhly vznešené odměny. Závidí oddělila život manželek od manželů a převrátila výrok našeho praotce Adama: *To je kost z mých kostí a tělo z mého těla.* Závidí a řevnivost vyvrátila veliká města a beze zbytku zničila velké národy.

Píšeme to, milovaní, nejen abychom vás ve vaší službě napomenuli, ale také abychom povzbudili sami sebe. Vždyť se přece nacházíme ve stejné aréně a čeká nás stejný zápas. Proto zanechme všech marných a zbytečných starostí a držíme se ctihodných pravidel, která nám byla předána, a hledme si toho, co je před tváří našeho Tvůrce krásné, co je mu milé a příjemné. Neztrácejme z očí Kristovu krev a snažme se pochopit, jak drahocenná je před Bohem krev toho, který ji prolil za naši spásu a přinesl celému světu milost pokání.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Z lásky k Bohu vydali své tělo k mučení, * a dosáhli tak věčné slávy.

V. To jsou ti, kdo přišli z velikého soužení: roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi, * a dosáhli.

3. července

Sv. Tomáše, apoštola

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O APOŠTOLECH

VIZ STR. 757

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia*Pán můj a Bůh můj*

Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Tento jediný učedník tam nebyl. Když se vrátil, uslyšel, co se stalo, ale nechtěl věřit tomu, co slyšel. A tak Pán přišel znovu a nevěřícímu učedníkovi dal možnost dotknout se jeho boku, ukázal mu ruce, a ukázáním jizev po svých ranách uzdravil ránu jeho nevěry. Bratři nejmilejší, co to má pro vás znamenat? Považujete to za náhodu, že tento vyvolený učedník tam tehdy nebyl, a že pak přišel a uslyšel, uslyšel, ale pochyboval, pochyboval a mohl se dotknout, dotkl se a uvěřil?

To se nestalo náhodou, ale řízením Božím. Vždyť tak podivuhodně to zařídila Boží dobrota, že ten pochybující učedník, tím že se dotkl ran na těle svého Mistra, uzdravil v nás rány naší nevěry. Více totiž prospěla naší víře nevěra Tomášova než víra věncích učedníků: neboť tím, že se dotkl a uvěřil, naše mysl nechává stranou všechny pochybnosti a utvrzuje se ve víře. Tak se stal pochybující a dotýkající se učedník svědkem skutečného vzkříšení.

Dotkl se tedy a zvolal: *Pán můj a Bůh můj*. Ježíš mu řekl: *Protože jsi mě, Tomáši, uviděl, uvěřil jsi*. Když apoštol Pavel říká: *Víra je obsahem toho, v co doufáme, je přesvědčením o věcech, které nevidíme*, vyplývá z toho, že víra je přesvědčení o věcech, které nelze vidět. Co vidíme, tomu nevěříme, to známe. Proč je tedy řečeno Tomášovi, když uviděl a dotkl se: *Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi?* On totiž něco jiného uviděl, a v něco jiného uvěřil. Smrtný člověk nemohl uvidět Boha. Uviděl člověka, a vyznal Boha: *Pán můj a Bůh můj*.

A tak tím, že uviděl, uvěřil, neboť o skutečném člověku, na nějž se díval, ve svém zvolání vyznal, že je Bůh: toho nemohl uvidět.

Velikou radost působí to další: *Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.* To platí zajisté především o nás, kteří jsme ho neviděli tělesnými očima, ale držíme se ho duší. Platí to o nás, ale jen tehdy, jestliže naši víře odpovídají skutky. Ten totiž opravdu věří, kdo svou víru uvádí ve skutek. Naproti tomu o těch, kdo víru vyznávají jen ústy, říká Pavel: *Prohlašují, že znají Boha, avšak svým jednáním to popírají.* Proto říká Jakub: *Víra bez skutků je mrtvá.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Jan 1,2.1

Život se zjevil, a my jsme ho viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám.

* Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám.

V. Co jsme slyšeli, vlastními očima viděli a čeho jsme se svými rukama dotýkali, o Slovu života svědčíme a zvěstujeme vám. * Život věčný.

EVANGELIUM ZE SVÁTKU SVATÉHO TOMÁŠE, APOŠTOLA

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 14,1-11

»Ať se vaše srdce nechvěje! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby nebylo, řekl bych vám, že odcházím vám připravit místo? A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. Cestu, kam já jdu, znáte.«

Tomáš mu řekl: »Pane, nevíme, kam jdeš. Jak můžeme znát cestu?« Ježíš mu odpověděl: »Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho už znáte a viděli jste ho.«

Filip mu řekl: »Pane, ukaž nám Otce – a to nám stačí.« Ježíš mu odpověděl: »Filipe, tak dlouho jsem s vámi, a neznáš mě? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říci: ‚Ukaž nám Otce?‘ Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe; to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně. Když nevěříte, věřte aspoň pro ty skutky.«

4. července

Sv. Alžběty Portugalské

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluvy připisované svatému Petru Chryzologovi, biskupovi

Blahoslavení tvůrci pokoje

Blahoslavení *tvůrci pokoje*, říká evangelista, milovaní, *neboť oni budou nazváni Božími syny*. Křesťanské ctnosti se ovšem rozvíjejí v tom, kdo s ostatními setrvává v křesťanském pokoji; a nemůže být nazýván Božím synem, koho nelze nazvat tvůrcem pokoje.

Pokoj je to, moji milí, co člověka osvobozuje z otroctví, činí ho svobodným, mění v Božích očích jeho postavení, ze služebníka dělá syna, z otroka činí svobodného. Pokoj mezi bratřími je to, co chce Bůh a z čeho má radost Kristus; je naplněním svatosti, normou spravedlnosti, učitelem vzdělanosti, strážcem mravů a vůbec chvályhodným způsobem chování. Pokoj je naším přímluvcem, když prosíme; je snadnou a účinnou cestou k dosažení toho, zač se modlíme, a k naplnění všech našich tužeb. Pokoj je matkou lásky, poutem svornosti a zřetelným znamením čisté mysli, která od Boha dosáhne toho, co si přeje; ať žádá, oč chce, obdrží všechno, oč prosí. Zachovávat pokoj je příkaz Krále. Vždyť sám Kristus Pán říká: *Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám*. To znamená: Zanechávám vás v pokoji, v pokoji vás chci znovu nalézt. Když odcházel, chtěl dát, co si přál u všech najít, až se vrátí.

Je božským příkazem uchovat, co dal: Je to totéž, jako by řekl: chci najít, co jsem zanechal. Zakořenit a pěstovat pokoj je dílo Boží; úplně jej vykořenit, je dílo nepřítelů. Neboť jako bratrská láska pochází od Boha, tak nenávisť je od ďábla. Proto je každá nenávisť zarvrženíhodná, neboť je psáno: *Kdo nenávidí svého bratra, je vrah*.

Hleďte tedy, milovaní bratři, proč je třeba milovat pokoj a vážít si svornosti: to obojí rodí a živí lásku. Vězte, že podle Apoštola *láska je z Boha*; je tedy bez Boha, komu chybí láska.

Zachovávejme, bratři, příkázání, neboť prospívají životu. Bratrství ať je hluboce zakořeněné v pokoji a vzájemná náklonnost ať ho upevňuje léčivým poutem lásky, která příkrývá množství hříchů. Je třeba úplně se oddat lásce, neboť ona působí tolik dobra a tak velkou odměnu. Je třeba chránit pokoj víc než všechny ctnosti, protože v pokoji je vždycky Bůh.

Milujte pokoj a všechno se uklidní: a Boží církev upevněná jednotou pokoje dosáhne dokonalé soudržnosti ve spojení s Kristem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Iz 58,7-8*

Lámej svůj chléb hladovému a popřej pohostinství bloudícím ubožákům.

* Tehdy vyrazí tvé světlo jako zora a před tebou půjde tvá spravedlnost.

V. Když vidíš nahého, oblékni ho, a neodmítej pomoc svému bližnímu.

* Tehdy.

4. července

Sv. Prokopa, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Prokopa«

Zářil příkladem ctností jako slunce

Působením nebeské milosti rozrůstala se v šir i v dál pověst o ctnostech blaženého Prokopa. Houfně přicházeli lidé z okolí, aby se oddané poroučeli jeho modlitbám. A on, plný plamenné lásky, obdařený vlídnou pohostinností, půvabně ozdobený svatou rozvážností, čistý bezúhonností, prozíravě milosrdný a pokorný, prozářený mírností, naplněný velikou horlivostí víry, mluvou svatých kázání svlažoval srdce svých posluchačů jako déšť jarní, v pravý čas vylitý, a rádem svého učení s velkým užtkem obracel jejich mysl.

Shromáždil u sebe několik bratří zbožného života a mravů, kteří si duchovně rozuměli a žili ve vzájemné lásce a svornosti. Rozhodl, že se budou řídit mnišskými pravidly a slavit bohoslužbu podle návodu cti-hodného otce Benedikta.

Pověst o jeho svatosti se posléze donesla k sluchu českého knížete slavné paměti Břetislava. Ten rozhodl, že se Prokop má stát opatem.

Prokop se však strchoval mít přednost před ostatními. S největší mírností a usilovnou pokorou se všemožně zdráhal, dokládaje, že je člověk nezkušený a nehodný a že není schopen poddaným ukládat povinnost poslušnosti. Za svědka tohoto svého nejvnitřnějšího náhledu se dovolával Boha, neboť jenom ten zná všechno, co je skryté. Nakonec se přece jen nechal obměkčit prosbami a všelikým laskavým domlouváním a přemlouváním velmožů. Tak se přes své zdráhání stal opatem. A zcela zjevně na něm spočinula milost Ducha svatého.

Zakotven na pevném základě ctností a zajištěn svou trvalou vynikající pokorou a láskou, byl tak radostný a plný vlídné dobroty, že ho ti, kdo mu byli poddáni, více milovali, než se ho obávali. Vytrvale jim udílel, všem společně i jednotlivě, spásná napomenutí a mnohá poučení zpestřená příklady z minulosti.

Živil se prací svých rukou, mírnil nouzi chudých a věnoval péči všem zarmouceným; a jako dává zkušený lékař nemocným správný lék, otcovsky jim poskytoval útěchu.

A tak až do konce svého života vynikal svatostí a zářil příkladem ctností v Božím chrámu jako slunce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 1,2.3; Mt 5,16; Kol 3,17

Blaze tomu, kdo dnem i nocí přemítá o Hospodinově zákoně, podobá se stromu zasazenému u vodních proudů, ve svůj čas přináší ovoce. * Ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Boha v nebesích.

V. Cokoli mluvíte nebo konáte, všechno dělejte ve jménu Pána Ježíše. * Ať vaše.

5. července

Sv. Cyrila, mnicha, a Metoděje, biskupa, patronů Evropy

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům

1,4-2,4

Odvázili jsme se vám kázat radostnou Boží zvěst i přes mnohý těžký zápas

Víme o vašem vyvolení, bratři Bohem milovaní. Když jsme vám přinesli evangelium, nebyla to jen pouhá slova, naopak: bylo to provázeno (projevy) moci, (činností) Ducha svatého a hlubokým přesvědčením. Vy sami víte, jak jsme se chovali mezi vámi kvůli vám.

A vy jste napodobovali nás i Pána, přijali jste nauku v mnohém soužení, s radostí Ducha svatého, takže jste se stali vzorem pro všechny věřící v Makedonii a Achaji. Od vás se přece slovo Páně rozšířilo nejen po Makedonii a Achaji, ale i po všech místech se roznesla (zpráva o tom), že jste uvěřili v Boha, takže my o tom už nemusíme nic říkat. Vždyť (tam lidé) sami o tom vypravují, jakého přijetí se nám u vás dostalo a jak jste se od model obrátili k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a pravému a vyčkávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, totiž Ježíše; ten nás vysvobozuje od bližícího se (Božího) hněvu.

Bratři, víte sami, že náš příchod k vám nebyl nadarmo. Naopak, po všem tom utrpení a urážkách, které jsme, jak víte, přestáli ve Filipech, odvážili jsme se s důvěrou v našeho Boha kázat vám radostnou Boží zvěst i přes mnohý těžký zápas. Když vás totiž povzbuzujeme, neprameňní to z nějakého falešného přesvědčení, z nějakých nepoctivých úmyslů, ani vás nechceme klamat. Ale Bůh nám svěřil evangelium, když nás napřed vyzkoušel, a proto se nechceme svým kázáním dělat pěknými v očích lidí, ale (chceme se líbit) Bohu, který zkoumá naše srdce.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Sir 49,2; Sk 4,33; 2Tim 3,16

Byli posláni, aby obrátili srdce lidu k Bohu. * S velkou působivostí vydávali svědectví o Ježíši Kristu.

V. Přinesli knihy Písma: Všechno, co je v nich napsáno, je vdechnuto Bohem. * S velkou.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Cyrila«

Ochraň své stádo, k němuž jsi mě poslal

Přiblížila se hodina, kdy se Cyrilovi mělo dostat pokoje a kdy měl být přenesen do věčného života. Tu pozdvihl své ruce k Bohu a v slzách se modlil: »Hospodine, můj Bože, ty, který jsi všechny kůry andělské i síly netělesné utvořil, nebe sklenul a zemi založil a vše, co jest, z nebytí v bytí přivedl, ty, který vždycky a všude nasloucháš těm, kdo činí tvou vůli, kdo se tě bojí a zachovávají tvá přikázání, vyslyš mou modlitbu a ochraň své věrné stádo, jemuž jsi mne, svého neužitečného a nehodného služebníka, postavil do čela.

Ty, který všechny zbavuješ všeliké bezbožné a pohanské zloby těch, kdo rouhavě mluví proti tobě, dej, ať se tvá církev hojně rozroste, spoj všechny vjedno, učin je lidem vyvoleným, ať jsou jedné mysli v tvé pravé víře a správném vyznání a vdechni jim do srdce slovo svého učení. Je to jistě tvůj dar, žes nás nehodné přijal za hlasatele evangelia svého Krista. Odevzdávám ti jakožto tvé ty, které jsi mi svěřil: usilují o dobré skutky a konají, co je ti milé. Spravuj je svou mocnou pravicí, vezmi je pod ochranu svých křídel, ať všichni chválí a oslavují tvé jméno, Otče i Synu i Duchu svatý, navěky. Amen.«

Potom všechny políbil svatým políbením a řekl: » *Veleben bud' Hospodin, že nás nevydal za kořist zubům našich neviditelných nepřátel: léčka se přetrhla a on nás vysvobodil z jejich zkázy.*« A po těch slovech zesnul v Pánu ve svých dvaadvaceti letech.

Papež pak rozkázal všem Řekům, kteří byli v Římě, i všem Římanům, aby přišli se svícemi, zpívali nad ním (liturgii) a vystrojili mu pohřeb, jaký by vystrojili samému papeži. To také učinili.

Ale Cyrilův bratr Metoděj se obrátil na papeže se slovy: »Matka nás zapřísáhla, aby toho, kdo z nás dříve odejde na soud, dopravil bratr do jeho kláštera a tam jej pohřbil.«

Římští biskupové však řekli papeži: »Jelikož putoval po mnoha zemích, až ho Bůh přivedl sem a vzal jeho duši k sobě, měl by jako ctihodný muž zde také odpočívat.«

Proto ho uložili do hrobu po pravé straně oltáře v chrámu svatého Klimenta.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Dan 12,3; Jer3,15

Moudří se budou skvít jako zář oblohy a ti, kteří mnohé přivedli ke spravedlnosti, * budou zářit jako hvězdy na věčné věky.

V. Dám vám pastýře podle svého srdce a budou vás pást rozumně a moudře. * Budou.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O DUCHOVNÍCH PASTÝŘÍCH

VIZ STR. 774

5. července

Sv. Marie Gorettiové, panny a mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie papeže Pia XII. při svatořečení Marie Gorettiové

Nebudu se bát zlého, neboť ty jsi se mnou

Tato bezbranná panna musela podstoupit, jak je všem známo, krutý zápas. Znenadání se proti ní rozpoutala divoká a slepá bouře a chtěla poskvřnit a zničit její andělskou čistotu. Ale v této těžké zkoušce říkala božskému Vykupiteli, co lze vyjádřit slovy zlaté knížky »Následování Krista«: »Bude-li mě zkoušet a sužovat mnoho útrap, nebudu se bát zlého, jen když bude se mnou tvá milost. Ona je mou silou, dává mi radu i pomoc, je mocnější než všichni nepřátelé.« A podpírána nebeskou milostí, na niž odpovídala její velkodušná a statečná vůle, obětovala svůj život a neztratila slávu panenství.

V tomto životě prosté dívky, který jsme krátce naznačili, je možno vidět něco, co je hodno nebe, ale hodno i toho, aby na to dnešní doba pohlížela s obdivem a úctou. Ať se učí otcové a matky, jak mají děti, které jim dal Bůh, vychovávat k poctivosti, svatosti a statečnosti, a jak je mají vést k plnění příkazů katolického náboženství, aby až bude jejich ctnost vystavena zkoušce, s pomocí Boží milosti obstály a zůstaly nepřemožené, neporušené a bez úhony.

Šťastné děti i mládí plné nadšení ať se učí nepoddávat se bezmocně žádným prchavým a prázdňím rozkoším ani svůdným lákadlům neřestí, ale naopak horlivě usilovat – i když je to cesta obtížná a plná překážek – o křesťanskou mravní dokonalost. Můžeme jí s pevnou vůlí, posilo-

váni nebeskými dary, všichni jednou dosáhnout, budeme-li se o to snažit a za to prosit.

Všichni zajisté nejsme povolám k mučednictví, ale k dosažení křesťanské statečnosti jsme povoláni všichni. K statečnosti je však zapotřebí síly, a i když nedosáhne hrdinského stupně jako u této andělské dívky, vyžaduje od nás dlouhé poctivé úsilí, které trvá až do konce života. A to lze nazvat pomalým a neustálým mučednictvím, k němuž nás vybízí božský výrok Ježíše Krista: *Nebeské království trpí násilí a násilníci je uchvacují.*

O to se tedy všichni snažme, opírajíce se o nebeskou milost. Ať nás v tom povzbuzuje svatá Marie Gorettiová, panna a mučednice, a ať nám to z nebe, kde požívá věčné blaženosti, vyprosí od božského Vykupitele, abychom se všichni, každý podle stavu, v němž žijeme, rádi řídili ve svých úmyslech i v jednání jejím slavným příkladem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jak jsi krásná, Kristova panno! * Pán tě odměnil slavnou korunou panenství.

V. Nikdo ti nemůže vzít palmu vítězství ani tě odloučit od lásky Kristovy. * Pán.

8. červenec

Sv. Evžena III, řeholníka a papeže

DRUHÉ ČTENÍ

Z knihy „O rozvažování“ od sv. Bernarda z Clairvaux, opata

Láska mě pobízí, ale hluboká úcta mě zadržuje. Co záleží vůbec na tom, že jsi byl vyzdvížen na Petrův stolec? I kdyby jsi se chtěl přenést na křídlech větru, nemůžeš se vymanit z mé lásky. Láska nezná, co je představený – láska rozpozná syna dokonce i pod papežskou korunou. Láska neumírá. I kdybych vůči Tobě už neplnil povinnosti matky, tak mám stále ještě její něžnost. Dříve jsi stával blízko mému srdci – není snadné tě z něj vytrhnout. Budu ti tudíž udílet rady, a ne jako nějaký mistr, nýbrž jako matka nebo, jinak řečeno, jako ten, kdo miluje. Lidé mě budou možná považovat za pomateného, ale za takového budu platit jen v očích toho, který nemiluje, který necítí sílu lásky.

Apoštolové, tví předchůdci, dostali příkaz položit celý svět pod nohy Krista. Ty jsi jejich dědic, pročež svět je tvým dědičným podílem. Dru-

zí jsou sice též vrátnými nebe a pastýři stád – ty však jsi zdědil tento titul obzvláštním způsobem. Každý z nich má jedno stádo, které je mu zvláště přiděleno. Pro tebe tvoří všechna stáda dohromady jen jedno stádo, jež je ti svěřeno. Ty nejsi pouze pastýř ovcí, nýbrž také pastýř pastýřů. Jedním slovem – ty jsi v nejlepším slova smyslu zástupce Krista.

Papežský stolec ti snad vyhovuje. Je však pouze pozorovatelským stanovištěm, jak naznačuje název „biskup“, je vyvýšeninou, z níž ty můžeš upřít pohled na svět jako nějaká hlídka. Svět není tvým vlastnictvím, tobě přísluší jen jej střežit a pečovat o něj. Svévlná vláda nad ním byla apoštolům zapovězena. Není želez či jedu, kterého bych se pro tebe tak obával, jako náruživosti chtít panovat.

Uvaž, že musíš být vzorem zbožnosti, bojovníkem za pravdu, obráncem víry, učitelem národů, hlavou křesťanů, slávou dobrých, otcem králů, solí země, světlem světa, knězem Nejvyššího, zástupcem Krista a pomazaným Páně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Napomínej, kárej a nabádej * hlásej Slovo vhod i nevhod.

V. Bdi nad celým stádem, v němž Tě Duch svatý ustanovil biskupem * hlásej Slovo vhod i nevhod.

9. července

Sv. Augustina Žao Ronga, kněze, a jeho druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie papeže Jana Pavla II. při svatořečení mučedníků čínských

Krev mučedníků dosvědčuje křesťanskou víru

Posvěť je v pravdě; tvé slovo je pravda. Tato prosba obsahující Kristova slova z velekněžské modlitby pronesené k Otci při Poslední večeři jako by vycházela ze zástupu svatých a blahoslavených, které Duch svatý po generace tvoří ve své církvi. Dva tisíce let po začátku díla vykoupění si dnes tuto prosbu vypůjčujeme, majíce před očima příklad svatosti Augustina Žao Ronga a jeho sto devatenácti druhů, čínských mučedníků. Bůh Otec je posvětil ve své lásce, neboť vyslyšel modlitbu

svého Syna, jenž z nás učinil jeho vlastnictví a jeho svatý lid, rozepjal ruce a dal se přibít na kříž, přemohl smrt a ukázal slávu vzkříšení.

Církev děkuje Pánu, protože jí žehná a vlévá jí světlo jasem svatosti těchto synů a dcer z Číny. Dívka Anna Wangová, čtrnáctiletá, odolávala hrozbám kata, který ji vybízel, aby se vzdala víry v Krista, a když se s mírem v duši připravovala ke stětí, řekla: „Brána nebe je otevřena všem!“ a třikrát šeptem vzývala Ježíše. Xi Guizi, osmnáctiletý mladík, neohroženě zvolal na ty, kteří mu právě usekli pravou paži a pokoušeli se mu zaživa stáhnout kůži: „Každá část mého těla a každíčká kapka mé krve vám bude připomínat, že jsem křesťan.“

Se stejnou statečností a radostí vydalo svědectví dalších osmdesát pět Číňanů, mužů i žen různého věku a stavu, kněží, řeholnic a věřících laiků, kteří svou neotřesitelnou věrnost ke Kristu a církvi stvrdili obětí života. Stalo se to v různých dobách a za obtížných a nesnadných časů dějin čínské církve.

V tomto sboru mučedníků se skví také třiatřicet misionářů a misionářek. Ti opustili svou vlast, pokusili se proniknout do myšlení Číňanů a do místních poměrů, přijali s velkou láskou zvláštnosti oněch končin a zatoužili tam hlásat Krista a sloužit tamějšímu národu. Jejich hroby tam dosud jsou, aby ukazovaly, že misionáři tam patří jako do své vlasti, kterou si přes lidskou slabost upřímným srdcem zamilovali a pro kterou vynakládali všechny své síly. „Nikomu jsme neuškodili,” odpověděl biskup František Fogolla guvernérovi, který se chystal ho zabít vlastním mečem, „naopak jsme mnoha lidem byli prospěšní.”

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 5, 44b.45a.48

Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují a pomlouvají. * Tak budete syny svého nebeského Otce.

V. Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. * Tak budete.

11. července

Sv. Benedikta, opata, patrona Evropy

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

51,13–30

V mládí, než jsem začal cestovat, hledal jsem upřímně moudrost v modlitbě; oceňoval jsem ji u brány svatyně a budu o ni usilovat až do svého posledního dne.

Jako zrající hrozen
se z jejího květu zaradovalo mé srdce.

Má noha kráčela přímou cestou
a od mládí jsem ji vyhledával.
I když jsem jen lehce nastavil ucho,
dostal jsem ji a našel jsem mnoho poučení.

Díky ní jsem šel kupředu,
budu oslavovat toho, kdo mi dal moudrost.
Neboť jsem se rozhodl, že ji budu uplatňovat,
horlivě jsem hledal dobro, nebudu zahanben.

Má duše o ni bojovala,
pozorně jsem zachovával zákon,
vztahoval jsem ruce k nebi
a oplakával jsem svou nevědomost.

Vedl jsem k ní svou duši
a v čistotě jsem ji našel;
od začátku jsem k ní srdcem přilnul,
a tak nebudu opuštěn.

Mé nitro se znepokojovalo jejím hledáním,
a tak jsem našel dobrou věc.

Pán mi dal za odměnu jazyk,
jímž ho budu oslavovat.

Přistupte ke mně, nevědomí,
pojdte do školy.

Proč trvat na tom, že jste ji zbaveni,
když vaše hrdlo po ní tolik žízní?

Otevřel jsem ústa a promluvil jsem:

bez peněz si ji kupte,
položte si šiji pod jho,
ať vaše duše přijmou poučení,
ona je zcela blízko,
máte ji nadosah.

Vizte na vlastní oči: jak málo mě to stálo,
že jsem si opatřil hojnost odpočinku.

Kupte si poučení za mnoho peněz,
díky němu získáte mnoho zlata.

Ať vaše duše naleznou radost v milosrdenství Páně, nerděte se, že ho chválíte.

Vykonejte své dílo před stanoveným časem
a on vám ve stanovený den dá odměnu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Učil jsem se moudrosti nezištně, bez závisti jsem ji předával dále, * moudrost je nevyčerpatelným pokladem pro lidi.

V. Nešťastní jsou všichni, kdo přehlížíjí moudrost a poučení, neboť Bůh miluje jen toho, kdo přebývá s moudrostí pospolu * moudrost je nevyčerpatelným pokladem pro lidi.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda z Clairvaux, opata, ke dni zesnutí svatého Benedikta.

Dnes slavíme den narození pro nebe našeho přeslavného mistra Benedikta. Podle našeho obyčeje jsem vám povinován kvůli němu a o něm pronést promluvu. Jeho velmi milé jméno musíte ve vsi radosti milovat a ctít, protože Benedikt je váš vůdce, mistr a zákonodárce! A poněvadž já sám nemám nic, co bych vám mohl předložit, tak bych chtěl vyprosit od blaženého Benedikta tři chleby, abych vám je předložil: tento chléb vás občerství svou svatostí, dodá vám sílu svou spravedlností a nasytí vás svou zbožností. Svatý Benedikt je stromem silným a plodným jako strom, který je zasazen u vodních proudů. Proto pak tento svatý vyznavač Páně přinesl své ovoce v pravý čas. K jeho plodům patří také ty tři, jež jsem předtím vyjmenoval: jeho svatost, jeho spravedlnost a jeho zbožnost. Jeho svatost poznáš z jeho zázraků, jeho zbožnost z jeho učení a jeho spravedlnost z jeho života.

Proč však ti vlastně vyprávím o jeho divech? Snad proto, aby jsi také ty zkoušel konat zázraky? Zcela jistě ne! Ale ty se opři o jeho divy, to znamená: důvěřuj a raduj se, že smíš být pod takovým pastýřem a mít takového ochránce. Kromě toho je totiž v nebi skutečně mocný ten, kdo se už na zemi mocným ukázal. Jeho velikost odpovídá jeho milosti a svatý Benedikt byl vyvýšen plností slávy, neboť podle množství kořenů rostou - jak známo - i větve. Vždyť se praví v jednom přísloví: „Strom zdobí tolik větví, o kolik kořenů se opírá.“ Tak budou také divy našeho ochránce pro nás velkou útěchou, i když my sami nebudeme s to žádné divy vykonat. Jeho učení nás však vyučuje a řídí naše kroky na cestě pokoje. A nakonec nám jeho spravedlivý život dává sílu a odvalu, abychom o to nadšeněji činili, co svatý Benedikt učí, a tím více jsme si pak jisti, že on sám neučil nic jiného, než co sám konal. Neboť nejživotodárnější a nejpůsobivější naukou je vlastní příklad. Toto je to nejlepší doporučení pro tu nauku, poněvadž dokazuje, že tuto nauku lze vskutku převést ve skutek.

Tímto způsobem nás tedy svatý Benedikt posiluje svou svatostí, cvičí nás svou zbožností a upevňuje nás svou spravedlností. Jak velká musí

být jen jeho dobrota, když sloužil nejen svým verševníkům, nýbrž staral se i o budoucí pokolení. Tento strom přinesl své ovoce nejen těm, kteří tehdy žili, nýbrž jeho plody trvají až do dnešního dne a ještě k nim přibývá. Vpravdě byl svatý Benedikt milován Bohem i lidmi nad obvyklou mírou. Svatý Benedikt nebyl požehnaný jen pro svou dobu - jako je přece mnoho těch, kdo jsou milováni jen samotným Bohem, protože Bůh sám je zná - ne: také svou památkou je dodnes požehnaný, neboť až do poslední chvíle pase stádo Páně. Sytí je těmito třemi plody, v nichž se odráží jeho trojí láska k Bohu: živí je svým životním příkladem, živí je svým učením a živí je svou přímluvou. Tím vám svatý Benedikt, moji milovaní, pomáhá neustále, aby jste přinášeli ovoce: K tomu jste přece byli určeni: jděte a přinášejte ovoce!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Byl jako strom zasazený u vodních proudů, jako strom, který své ovoce přináší v pravý čas: * Benedikt, to je požehnaný.

V. Byl to muž požehnaný úctyhodného života. Byl milostí i podle jména
* Benedikt, to je požehnaný.

EVANGELIUM SLAVNOSTI SVATÉHO OTCE BENEDIKTA

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 5,1316

Ježíš řekl svým učedníkům:

Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.

Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře. A když se svítílna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a vlebili vašeho Otce v nebesích.

12. července

Sv. Jana Gualberta, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu o lásce

Je mnoho větví dobrého díla, ale jen jeden kořen lásky.

Opat Jan zdraví a žehná všem bratřím, kteří jsou s ním spojeni bratrskou láskou.

Protože trpím už dlouho těžkou chorobou, čekám denně na to, že Bůh vezme k sobě mou duši a že mé tělo se navrátí v prach, odkud vzešlo. Zamýšlel jsem, že odtud odejdu takřka v tichosti, ale když pomyslím na mé místo a na mé jméno opata, jež jsem na tomto pomíjivém světě nosil, mám za užitečné, abych vám něco řekl o poutu lásky. Láska je nepochybně onou silou, jež vedla Stvořitele všech věcí k tomu, aby stvořil svět. Tuto lásku uložil On sám apoštolům namísto všech svých přikázání slovy: „Nové přikázání vám dávám: milujte se navzájem.“ O ní říká apoštol Jakub: „Kdo by zachoval celý zákon a jen v jednom přikázání klopýtl, provinil se proti všem.“ O ní říká svatý apoštol Petr: „Láska přikryje množství hříchů.“

Když toto slyší namyšlený a neposlušný člověk, myslí si, že má skutečně lásku, když vidí, že čistě vnějškově žije ve společenství bratří. Od této falešné představy vzdaluje každého svatý Řehoř tím, že poukazuje na skutečný cíl slovy: „Boha miluje dokonale ten, který si nic z Božího neponechává pro sebe.“

Co bych měl říci o lásce v jednotlivostech, to nevím, protože – pokud vím – vycházejí všechna přikázání z tohoto kořene. Vždyť je mnoho větvi dobrého díla, ale jen jeden kořen lásky. V tomto planutí lásky nemohou zlí lidé v žádném případě dlouho vydržet, poněvadž náš Pán a Spasitel praví: „Láska u mnohých vychladne.“ Jestliže člověk chce zachovat lásku bez újmy, je jednota mezi bratřími velmi prospěšná, jednota, která se bedlivě utváří pod péčí jednoho muže. Jako vyschne řeka ve svém řečišti, jestliže se rozdělí do mnoha ramen, tak také vydrží jednota bratří v konkrétnosti méně, jestliže se rozptýlí do různých směrů. Proto je mou vůlí, aby se po mé smrti vaše starosti a záměry opíraly o pana Rudolfa, jako byly během mého života v mých rukou, aby tato láska zůstala u vás dlouho bez újmy. Žijte blaze!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Cílem nabádání je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a víry bez přetvářky. * Pak se naše láska bude stávat stále bohatší na nahlížení a porozumění.

V. Vedení láskou se chceme držet pravdy a růst ve všem, až dokud nedosáhneme Krista, naší hlavy. * Pak.

13. července

Sv. Jindřicha

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Jindřicha«

Staral se o mír a pokoj pro církev

Když byl svatý služebník Boží pomazán na krále, nespokojil se s pečováním o pozemské království, ale chtěl dosáhnout koruny nesmrtelnosti. Proto se rozhodl zápasit pro nejvyššího Krále, jemuž sloužit znamená kralovat. Usiloval velmi snažně o šíření víry a bohoslužby, dával kostelům do vlastnictví majetek a štědře podporoval jejich výzdobu. Založil na svých statcích bamberské biskupství, určil mu za patrony apoštolská knížata Petra a Pavla a slavného mučedníka Jiřího, a zvláštním ustanovením předal toto biskupství pod ochranu svaté římské církve, aby prokázal nejvyššímu stolci čest, jaká mu z božského ustanovení patří, a zároveň aby touto záštitou nově založené biskupství upevnil a zabezpečil.

Aby bylo všem zřejmé, jak prozíravě se svatý Jindřich staral i do budoucna o mír a pokoj pro nové biskupství, které založil, uvádíme zde stvrzovací listinu:

»Jindřich, král z dobroty Boží, která všechno řídí, všem dítkám církve, nynějším i budoucím. Blahodárná nauka Písma svatého nás vede a povzbuzuje k tomu, abychom opustili časné statky, nechali stranou pozemské výhody a snažili se získat věčný a trvalý příbytek v nebi. Neboť pozemská sláva, již se nám dostane, je prchavá a prázdná, jestliže při ní nemyslíme na nebeskou věčnost. Ale Bůh se ve svém slitování postaral lidstvu o užitečný lék tím, že dal možnost získat za pozemské jmění podíl v nebeské vlasti.

Pamětlivi této Boží dobroty a s vědomím, že jsme byli povýšeni ke královské důstojnosti bez zásluh, jenom z Božího slitování, považujeme za vhodné zvelebovat kostely, postavené našimi předchůdci, a k větší Boží slávě budovat také nové a prokazovat jim poctu dary, jimiž se projeví naše vděčná zbožnost. Neboť nechceme být hluší k příkazům Páně, ale poslušně dbát božských rad, a proto poklady, jimiž nás zahrнула Boží štědrost, chceme ukládat v nebi, kde zloději nevykopávají ani nekradou, a kde nerozežirá ani rez ani mol, a kde také naše srdce s touhou a láskou často prodlévá, když si připomínáme, co jsme tam shromáždili.

Proto dáváme na vědomí celému společenství věřících, že jsme místo z našeho otcovského dědictví, zvané Bamberg, povýšili na sídlo biskupské, a přejeme si, aby se tam slavně konala památka na nás i na naše rodiče a aby se tam neustále slavila spasitelná oběť za všechny pravověrné křesťany.«

*ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ**Mdr 10,12.14.10*

Moudrost ho ubránila před nepřáteli, zachránila ho před zákeřníky, aby poznal, že nade vším vítězí Boží bázeň, * a dala mu věčnou slávu.

V. Ona vedla spravedlivého po přímých stezkách, ukázala mu Boží království * a dala.

14. července

Bl. Hroznaty, mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Theodora Studijského, opata, bratřím, kteří byli pro Krista vězněni v různých žalářích

Zahrada církve je zalévána těmi, které stíhají nejrůznější útrapy

Co znamená to, co teď prožíváme? Potěšení a radost, neboť nám byla dána milost podstoupit pro Krista mučednický zápas, neboť kvůli Božimu slovu nás dali do vězení a na mučidla, neboť pro Krista, toho, jenž za nás byl zbičován, ponížen a nakonec i ukřižován, byli jsme zasypáni ranami a urážkami. Kdo by nezpíval chválu? Kdo by neoslavoval? Východ se raduje, jása Západ, plesá celá církev od všech čtyř stran světa. Ale proč mluvit jen o zemi? I samo nebe je plné radosti. Právem se tudíž raduji a těším spolu s vámi, *bratři moji milovaní a vytoužení, moje radosti a koruno*. A také vy se radujte a těšte se mnou.

Ze všeho nejdříve si musíme říci jednu pravdu: že nejsme vystavováni utrpení a soužení do té míry, jak zamýšlejí a chtějí ti, kteří nás trýzní – neboť v takovém případě bychom ve zkoušce neobstáli – nýbrž jen do té míry, jakou dovolí Kristus. Ten řídí celý zápas a přitom zápolí spolu s námi; ten připustí ve svém spravedlivém rozhodování jenom zápasy podle míry a množství síly jednoho každého z nás. Svědkem toho je Pavel, když volá: *Bůh je věrný! On nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete. Když dopustí zkoušku, dá také prostředky, jak z ní vyjít, a sílu, jak ji snášet*.

Nuže bratři, vytrvat! Bůh už splétá věnce za vítězný zápas pro víru. Nestyďme se tedy za svědectví našemu Kristu.

I teď je Boží církev zalévána mučednickou krví. A zalévají ji zvláště ti, kdo dosud zápasí a jsou stíhám různými útrapami. Svou krev jako by proléval každý, kdo je držen ve vězení, kdo je odloučen od ostatních, koho svírají úzkosti, komu není dáno vidět žádnou lidskou tvář, kdo je připravován o základní potřeby, kdo hladoví a žízní, kdo nespátí ani sluneční paprsek, kdo den ze dne hledí smrti v tvář, jak říká Pavel, kdo je každodenně zabíjen, jak zpívá David. Ale *jestliže s Kris-*

tem zemřeme, budeme s ním i žít, jestliže vytrváme, budeme s ním i kralovat.

Je to milost Boží, která si od dávných dob vyvoluje ty, kdo mají být Kristovými svědky; a tak z pokolení do pokolení vystávají noví mučedníci. *Je nezbytné, aby přicházela pohoršení*, řekl Kristus, aby vyvolení zazářili jako slunce a plevel byl zjevný jako noc.

V tomto křivém a zvráceném čase buďme, bratři, jako hvězdy zářící do temné noci bludu, jak si nás Kristus vyvolil pro svou slávu, k chvále pravé víry. Stejně jako nám staří, tak i my těm, kdo přijdou po nás, poskytněme oporu a příklad k následování, abychom se v Kristův den mohli radovat.

Kéž se vám nestane, o čem zpíváte v žalmu: *Téměř již zakolísaly mé nohy, málem již uklouzly mé kroky, neboť jsem záviděl bezbožným*. Vždyť to i ono jsem sám viděl. Ale kéž je vám spíš dáno slyšet, jak Pán říká: *Jen na mě počkej, na den, kdy vstanu. A kdo vytrvá až do konce, bude spasen*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Mt 24,45.46; 1Kor 4,2

Kdo je ten věrný služebník, kterého Pán ustanovil, aby se staral o společenství bratří? * Blaze tomu, kdo věrně koná svou službu.

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí, * Blaze tomu.

14. července

Sv. Kamila de Lellis, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Kamila de Lellis«

Sloužil Pánu v bratřích

Nejdříve se zmíním o svaté lásce, protože to je kořen všech ctností, a Kamilovi byla ze všech darů nejbližší. On tak hořel touto svatou ctností nejen vůči Bohu, ale také vůči bližním, a zvláště nemocným. Stačilo mu jenom je uvidět, a hned se jeho srdce rozplývalo soucitem a úplně zapomněl na všechno pozemské štěstí, potěšení a přání. Ať obsluhoval jakéhokoli nemocného, zdálo se, že se takřka cele vyčerpává a stravuje velikou láskou a soucitem. Rád by byl vzal na sebe každou jejich slabost či jakékoli jiné zlo, jen aby zmírnil jejich bolest nebo je zbavil nemoci.

Tak živě si v nich představoval Kristovu osobu, že když jim podával jídlo, byl často v myslí cele zaujat tím, že jsou pro něj Kristus, takže si od nich vyprošoval milost a odpuštění hříchů. Choval se před nimi tak uctivě, jako by byl opravdu a osobně v přítomnosti svého Pána. O ničem jiném nemluvil Častěji a horlivěji než o svaté lásce, a byl by si přál ji vstřípit do srdce všech smrtelníků.

Aby své řeholní bratry nadchl pro tuto nejpřednější ctnost, měl ve zvyku zdůrazňovat jim láskyplná slova Ježíše Krista: *Byl jsem nemocen, a navštívili jste mě.* Zdálo se, že má tato slova opravdu vryta v srdci, tolikrát je říkal a opakoval.

Tak veliká a široce otevřená byla Kamilova láska, že uzavíral do své neobyčejné slitovnosti a dobroty nejen nemocné a umírající, ale vůbec všechny chudáky a ubožáky. Zkrátka, měl tak soucitné srdce vůči potřebným, že říkával: »Kdyby nebylo ve světě chudých, bylo by třeba je vyhledávat a vyhrabávat ze země, jen aby jim bylo možno prokazovat dobro a milosrdenství.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 1Sol 5,14.15.18; Řím 15,7

Ujímejte se nemocných, usilujte vždycky o dobro mezi sebou i ke všem.

* Tak to Bůh očekává od těch, kdo se hlásí ke Kristu.

V. Přijímejte proto jeden druhého, jako i Kristus přijal vás. * Tak.

15. července

Sv. Bonaventury, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Cesta duše k Bohu« od svatého Bonaventury

Tajemná moudrost, zjevená skrze Ducha svatého

Kristus je cesta a dveře, Kristus je žebřík a vůz, on je *slitovnice umístěná nad Boží archou a tajemství, které bylo skryté od věků.* Kdo s celou rozhodností obrátí svou tvář k této slitovnici, pohlédne na Krista visícího na kříži, s vírou, nadějí a láskou, s oddaností, obdivem a radostí, s uznáním, chválou a jásotem, ten s ním koná Paschu, to je přechod: přechází s holí kříže Rudým mořem, odchází z Egypta a vstupuje na poušť, aby okusil skrytou manu, a s Kristem spočine v hrobě, navenek jakoby mrtvý, ale zakouší – nakolik je to během pozemského putování možné – co bylo řečeno na kříži lotru, který se obrátil ke Kristu: *Dnes budeš se mnou v ráji.*

Má-li však být tento přechod dokonalý, je třeba zanechat veškeré rozumové činnosti, a v nejvyšším vzplanutí lásky být unesen a pře-

měněn v Boha. Ale to je hluboké tajemství, které nezná nikdo, než ten, komu se toho dostane, a dostane se toho jen tomu, kdo po tom touží, a touží po tom jen ten, koho zapálí až do morku kostí oheň Ducha svatého, který Kristus seslal na svět. A proto říká Apoštol, že tato tajemná moudrost byla zjevena skrze Ducha svatého.

Zkoumáš-li však, jak se to děje, ptej se milosti, a ne nauky, touhy, a ne rozumu, vzdychání modlitby, a ne horlivosti v četbě, ptej se Ženicha, a ne učitele, Boha, a ne člověka, temnoty, a ne jasu; neptej se světla, ale ohně úplně spalujícího a unášejícího k Bohu zcela zvláštním pomazáním a žhoucím planutím lásky. Tímto ohněm je Bůh sám, jeho pec je v Jeruzalémě a Kristus ji rozpálil žárem svého žhoucím utrpení. Opravdu to chápe jenom ten, kdo řekne: *Šibenici si zvolila má duše, smrt moje kosti*. Kdo miluje tuto smrt, může vidět Boha, neboť je nepochybně pravdivé: *Člověk mě nemůže spatřit a zůstat naživu*.

Zemřeme tedy a vstupme do temnoty, uložme mlčení starostem, žádostem a fantazii. Přejdeme s ukřižovaným Kristem z *tohoto světa k Otci*, aby nám ukázal Otce a my mohli říci s Filipem: *To nám stačí*. Slyšme s Pavlem: *Stačí ti moje milost*. Plesejme s Davidem: *Touhou hyne mé tělo i duše, Bůh je navždy skála mého srdce a můj podíl*. *Požehnaná buď Hospodin navěky! Staň se, staň se!*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Jan 3,24; Sir 1,9.10

Kdo zachovává Boží přikázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm. * A že v nás zůstává, poznáváme podle Ducha, kterého nám dal.

V. Bůh stvořil moudrost v Duchu svatém, vylil ji na vše, co žije, a udělil ji těm, kteří ho milují. * A že.

16. července

Panny Marie Karmelské

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Maria počala dříve duchovně než tělesně

Je vyvolena panna z královského rodu Davidova, aby počala svaté dítě, a má toto božské i lidské dítě počít dříve duchovně než tělesně. A aby se při neznalosti Božího úmyslu nezalekla tak neobvyklých účinků, dovídá se z rozhovoru s andělem, co v ní má vykonat Duch svatý. A ta, která se má již brzy stát Rodičkou Boží, věří, že to nebude na úkor

její čistoty. Proč by měla pochybovat o nevidaném početí, když je jí slíbeno, že to způsobí moc Nejvyššího? Její víru má utvrdit také to, co podivuhodného se na důkaz už stalo s Alžbětou: proti všemu očekávání čeká dítě. A ten, který chtěl, aby počala ta, která byla neplodná, může nepochybně dát, aby počala i panna.

Boží Slovo, sám Bůh, Syn Boží, ten, *kteřý byl na počátku u Boha, všechno povstalo skrze něj a bez něho nepovstalo nic*, se tedy stal člověkem, aby vysvobodil člověka od věčné smrti. Sklonil se a přijal naši nízkost, ale nezmenšila se tím jeho vznešenost: zůstal tím, co byl a přijal to, co nebyl, a tak sjednotil pravou přirozenost služebníka s tou přirozeností, v níž je roven Otcí. Spojil obojí takovým svazkem, že jeho slavná přirozenost nepohltila tu nižší, ani přijetí nižší přirozenosti nic neubralo té vyšší.

Oběma přirozenostem tedy zůstalo, co jim patří, a jsou spojeny v jednu osobu: nízkost byla přijata vznešeností, slabost silou, smrtelnost věčností. A aby byl splacen dluh ležící na nás na všech, je neporušitelná přirozenost spojena s přirozeností schopnou trpět, pravý Bůh i pravý člověk jsou v Pánu Ježíši spojeni vjedno. A tak mohl, jak to bylo přiměřené pro naše uzdravení, *jeden a tentýž prostředník mezi Bohem a lidmi* jednak zemřít, jednak vstát z mrtvých. Proto právem zrození spásy nijak neporušilo nedotčené panenství, neboť příchod pravdy byl ochranou čistoty.

Milovaní, takové narození bylo vhodné pro Krista, Boží moc a Boží moudrost, aby nám byl lidstvím roven a božstvím nás převyšoval. Neboť kdyby nebyl pravý Bůh, nepřinesl by nám uzdravení, a kdyby nebyl pravý člověk, nemohl by nám dát příklad.

Proto při narození Páně jásají andělé, zpívají *Sláva na výsostech Bohu* a zvěstují *na zemi pokoj lidem dobré vůle*. Vidí totiž, jak se ze všech národů světa vytváří nebeský Jeruzalém. Jak velice se mají lidé při své ubohosti radovat z tohoto nevyšlovného díla Boží lásky, když to působí takovou radost andělům při jejich vznešenosti!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 1,49.48

Veliké věci mi učinil ten, který je mocný. * Budou mě blahoslovit všechna pokolení.

V. Shlédl na svou nepřatrnou služebnici. * Budou.

17. července

Bl. Česlava a Hyacinta, kněží

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu o životě blahoslaveného Česlava

Slovem i příkladem učil, jak dojít spásy

Česlav byl jedinečným vzorem všech ctností. Svým ctihodným životem a svatým kázáním odvrátil od hanebnosti a bohaprázdného života mnoho ničemů a nemálo lidí nestoudných, a přivedl je k lásce ke Kristu a k úsilí o ctnostný život. Celou řadu jich dokonce získal pro vstup do kazatelského řádu.

Měl totiž dar povzbuzovat laskavými slovy a s bohatou vynalézavostí velebit ctností a proslul i znamenitou učeností a výmluvností. A tak slovem i příkladem úspěšně uváděl ve skutek spásy, a to nejen vlastní, ale i nemála jiných lidí. On je tedy vpravdě hlasatel spásy a Kristův svědek, neboť vydal svědectví pravdě, a platí o něm, že jak zní jeho jméno, taková je i jeho chvála.

Když se blížila jeho smrt, řekl spolubratřím: Pokud jde o mne, synové moji, nemějte starost. Doufám, že Bůh, kdysi přísný posuzovatel mého počínání, teď spravedlivý, ale milosrdný soudce, mi bude milostiv. Jestliže jsem skončil běh pozemského života, jak se domnívám, k jeho chvále a v této aréně jsem si vedl jako neporazený zápasník, Bůh ke mně přistoupí, aby mi přiřkl odměnu a věnec vítěze. Ale svírá mě starost o vás, jelikož vás opouštím, byť jen tělem, nikoli duchem. A protože už s vámi nemohu déle pobývat, do posledního halře vás ustanovuji dědici svého bohatství. Toho, které mám také uloženo v nebeské pokladnici a o které mě nepřipraví soumrak života, ale které onen den hojně rozmnoží.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 4,5; Ef 4,7.11

Nehlásáme sebe, ale kážeme, že Ježíš Kristus je Pán, my však že jsme vaši služebníci kvůli Ježíši. * Každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, jak je chtěl Kristus dát.

V. Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele. * Každému.

21. července

Sv. Vavřince z Brindisi, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Vavřince z Brindisi

Abychom žili duchovním životem, který je nám společný s nebeskými anděly a blaženými duchy, s nimiž jsme stvořeni i my jako Boží obraz a podle Boží podoby, k tomu nutně potřebujeme chléb milosti Ducha svatého a Boží lásky. Ale milost a láska nemůže být bez víry, neboť bez víry se Bohu nelze líbit. A víra nevzniká bez kázání Božího slova. *Víra je z hlásání, hlásání pak se děje slovem o Kristu.* Kázání Božího slova je tedy nutné k duchovnímu životu, jako setí k životu tělesnému.

Proto říká Kristus : *Jeden rozsévač vyšel rozsévat.* Vyšel rozsévač, hlasatel spravedlnosti, a víme z Pisma, že tím hlasatelem byl Bůh, když dal na poušti živým hlasem z nebe celému lidu zákon spravedlnosti; jindy to byl Boží anděl, který na místě nářků vytýkal lidu přestoupení Božího zákona, a všichni synové Izraele po andělově kázání se zkroušeným srdcem propukli v hlasitý pláč; také Mojžíš hlásal všemu lidu zákon Boží na polích moabských, jak je to psáno v Deuteronomiu. A nakonec přišel Kristus, Bůh a člověk, aby hlásal Boží slovo, a za tímž účelem poslal apoštoly, jako dříve posílal proroky.

Kázání je tedy úkol apoštolský, andělský, křesťanský, božský. Neboť Boží slovo je plné veškeré dobroty, je to poklad všech dober. Z něho je víra, naděje a láska, z něho jsou všechny ctnosti, všechny dary Ducha svatého, všechna blahoslavenství v evangeliu, všechny dobré skutky, všechny životní zásluhy, všechna sláva nebeského ráje: *Buďte vnímaví pro slovo, které do vás bylo vloženo jako semeno a může zachránit vaši duši.*

Slovo Boží je pro rozum světlem a pro vůli ohněm, aby mohl člověk poznávat a milovat Boha. A pro vnitřního člověka, který žije skrze milost z Ducha Božího, je chlebem a vodou: ale chlebem, který je sladší než med a plástev medu, vodou, která je lepší než víno a mléko. Je pro duši duchovním pokladem zásluh, a proto se o něm říká, že je zlatem a převzácným drahokamem. Na srdce zatvrzelé v neřestech je kládívem, a proti tělu, světu a ďáblu je mečem, který ničí všechny hříchy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Iz 40,9; Lk 9,59.60

Vystup na vysokou horu, ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst. *
Řekni judským městům: Hle, váš Bůh!

V. Pojď za mnou, jdi a zvěstuj Boží království! * Řekni.

22. července

Sv. Marie Magdalény

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia

Domnívala se, že Pána odnesli, a vroucně po něm toužila

Když Marie Magdalská přišla ke hrobu a nenašla tam Pánovo tělo, domnívala se, že ho odnesli, a oznámila to učedníkům. Ti přišli, uviděli a uvěřili, že je tomu tak, jak to žena řekla. Pak je o nich napsáno: *Učedníci se pak zase vrátili domů. A následuje: Marie však stála venku u hrobky a plakala.*

Nyní je třeba se zamyslet nad tím, jak veliká a silná láska planula v srdci této ženy, že neodešla od Pánova hrobu, i když odešli i jeho učedníci. Usilovně hledala toho, kterého nenašla, plakala při tom hledání, domnívala se, že ho odnesli, a vroucně po něm toužila. A proto ho tehdy ona jediná uviděla, protože tam zůstala a dále hledala. Vždyť úspěch dobrého díla závisí na vytrvalosti, a sama Pravda říká: *Kdo vytrvá až do konce, bude spasen.*

Na začátku tedy hledala, a nenalezla; ale nepřestala hledat, a proto našla. Dlouhým čekáním rostla její touha a byla stále větší, až mohla uchopit, co našla. Vždyť svatá touha dlouhým čekáním roste. Jestliže však čekáním ochabuje, není to pravá touha. Tak velkou láskou planuli ti, kdo dospěli k pravdě. Proto říká David: *Má duše žízní po Bohu, po živém Bohu: kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář?* A také církev říká v Písni písní: *Jsem raněna láskou, a na jiném místě: Má duše umdlévá.*

Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš? Má uvést příčinu své bolesti, aby vzrostla touha, a tím, že vysloví jméno hledaného, vzplane k němu ještě větší láskou.

Ježíš jí říká: Marie! Když ji nazval jenom »ženo«, nepoznala ho, oslovuje ji tedy jejím jménem, jako by jí tím říkal: »Poznej toho, kdo tě dobře zná. Neznám tě jen všeobecně jako ostatní, tebe znám zcela jedinečně.« A Marie, protože je oslovena svým jménem, poznává toho, kdo ji oslovil, a ihned mu říká *Rabbuni, to znamená Mistrě.* Neboť on to byl, koho kolem sebe venku hledala, a rovněž on to byl, kdo ji k tomu vnitřně vedl.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vrátila se od hrobu a oznámila učedníkům, že viděla Pána. * Jak je šťastná, že ona jako první mohla donést zprávu, že Kristus vstal z mrtvých a žije!

V. Spatřila toho, kterého milovala a dlouho s pláčem hledala, a zvěštovala to apoštolům. * Jak.

23. července

Sv. Brigity, řeholnice a patronky Evropy

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O SVATÝCH ŽENÁCH

VIZ STR. 787

DRUHÉ ČTENÍ

Ze „Zjevení svaté Brigity“

Pozdvižení mysli ke Kristu Spasiteli

Buď veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys předpověděl svou smrt a při poslední večeři jsi podivuhodně proměnil chléb ve své drahocenné tělo a dal jsi ho z lásky apoštolům na památku svého svatého umučení; a tím, že jsi jim svýma drahýma rukama umyl nohy, dal jsi jim příklad pokory a ukázal svou velikou poníženost.

Čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tvé nevinné tělo prolévalo v úzkosti před utrpením a smrtí krvavý pot, a přece jsi dokonal naše vykoupení, jak sis to vzal za úkol, a tím jsi jasně ukázal svou lásku k lidskému pokolení.

Buď veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys byl veden ke Kaifášovi, a ačkoli jsi soudce všech, ponížil ses a dal se předvést před Pilátův soud.

Sláva tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys strpěl posměch, když jsi byl oděn purpurem a korunován ostrým trním, a snášel jsi s velikou trpělivostí, když plivali do tvé slavné tváře, zavázali ti oči, a když nečisté ruce ničemu surově tloukly tvůj obličej a hlavu.

Chvála tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys dopustil s takovou trpělivostí, aby tě přivázali k sloupu, hrozně zbičovali a celého zbroceného krví tě odvedli před Pilátův soud jako nevinného Beránka.

Čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Celé tvé slavné tělo bylo zkrvavené a tys byl odsouzen k smrti na kříži; s bolestí jsi nesl kříž na svých ramenou, a když tě zběsilci přivedli na místo umučení a vzali ti šat, přibili tě na kříž, a tys to tak chtěl.

Neustálá čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys ve své veliké tísní láskyplně a odevzdaně pohlédl na svou vznešenou matku, která nikdy nezhrěšila a nikdy nesouhlasila ani s nejmenším hříchem, a tys ji těšil a svěřil svému učedníkovi, aby ji věrně opatroval.

Věčně buď veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys ve svém smrtelném zápasu milosrdně slíbil zločinci, který se na tebe obrátil, nebeskou slávu, a tím jsi dal všem hříšníkům naději na odpuštění.

Věčná chvála tobě, můj Pane Ježíši Kriste, za každou hodinu, kterou jsi v největší hořkosti a úzkosti protrpěl na kříži pro nás, hříšníky; tehdy palčivá bolest z tvých ran pronikala tvou duši a krutě probodávala

tvé nejsvětější srdce až do chvíle, kdy se zastavilo a tys šťastně vydechl naposled a nakloniv hlavu odevzdal ses pokorně do rukou Boha, svého Otce, a pak tvé mrtvé tělo vychladlo.

Buď veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Ty jsi svou drahocennou krví a nejsvětější smrtí vykoupil duše a milosrdně je přivedl z vyhnanství zpět k věčnému životu.

Buď veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys dopustil, aby ti byl pro naši spásu kopím probodnut bok a srdce, a proudem jsi vylil ze svého boku drahocennou krev a vodu, abys nás vykoupil.

Sláva tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys chtěl, aby tvoji přátelé snali tvé požehnané tělo s kříže a aby spočinulo na rukou tvé matky, plné bolesti; tys dovolil, aby tvé tělo zavinula do pláten, aby bylo pochováno v hrobě a aby ho tam hlídali vojáci.

Věčná čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys třetího dne vstal z mrtvých a ukázal ses živý svým vyvoleným svědkům, a po čtyřiceti dnech jsi vystoupil před očima mnohých na nebesa a uvedl tam na čestné místo své přátele, které jsi vysvobodil z říše zemřelých.

Jásot a věčná chvála tobě, Pane Ježíši Kriste: Tys poslal Ducha svatého do srdcí svých učedníků a roznítil v nich nesmírnou božskou lásku.

Buď veleben, chválen a oslavován navěky, můj Pane Ježíši Kriste: Ty ve svém nebeském království sedíš na trůně ve slávě svého božství a žiješ přitom jako člověk se všemi nejsvětějšími údy, které jsi přijal z těla Panny Marie; a tak přijdeš v soudný den, abys soudil duše všech živých i mrtvých. Neboť ty žiješ a kraluješ s Otcem a Duchem svatým na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Zj 1,5.6; Ef 5,2

Kristus nás miluje a svou krví nás zbavil hříchů, * jemu buď sláva a vláda na věčné věky!

V. Žijte v lásce, jako i Kristus miloval nás a zcela vydal sebe za nás. * Jemu.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O SVATÝCH ŽENÁCH

VIZ STR. 791

24. července

Sv. Šarbela Makhlufa, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z listů svatého Ammonia, poustevníka

Boží přátelé byli ustanoveni za lékaře duší

Vy víte, draží v Kristu, že po zpronevěře Božím příkazům nemůže duše poznat Boha jinak, než když se vzdálí od lidí a ode všech světských zaměstnání. Pak totiž dobře vidí, jak usilovně se proti ní staví její protivník. Až když je tento protivník, s duší zápasící, odhalen a ten, jenž se s ní kdysi utkával je poražen, zabydluje se v ní sám Bůh a její zármutek se proměňuje v radost a veselí. Jestliže však je člověk v této bitvě přemožen, zaplaví ho smutek a chlad a mnoho jiných věcí a nesnáze všeho druhu.

Právě proto žili Otcové v poušti osamělým životem, jako už dříve Eliáš z Thisbe nebo Jan Křtitel. Nemyslete si, že se stali spravedlivými uprostřed lidí, protože jsme se o nich dověděli, když svou spravedlnost mezi lidmi uskutečňovali. Oni totiž předtím setrvali v hlubokém mlčení, a právě tímto způsobem se jim dostalo božských ctností a Bůh v nich přebýval. Teprve potom je Bůh poslal mezi lidi, až když dosáhli všech ctností potřebných k tomu, aby se stali rozdateli Boží milosti a mohli uzdravovat lidi z jejich neduhů. Stali se lékaři duší, protože chtěli léčit jejich slabost. Právě proto byli vytrženi z mlčení a poslání mezi lidi. Posílání jsou ovšem teprve tehdy, když jsou uzdraveny všechny jejich vlastní neduhy. Nesmí se totiž stát, že by k povznesení duší byla mezi lidmi posílána duše nedokonalá. Ti, kteří jdou mezi lidi předtím, než sami dosáhli dokonalosti, přicházejí nikoli z Boží vůle, ale z vlastního rozhodnutí. O takových ovšem Bůh káravě říká: *Já jsem je neposlal, a přesto běží*. A proto nemohou zachovat ani svou vlastní duši, natož vzdělávat cizí.

Ti, které posílá Bůh, se ticha mlčení vzdávají neradi. Vědí totiž, že právě v mlčení nabyli božských ctností. Nechtějí ovšem být neposlušní vůči svému Stvořiteli, a tak jdou duchovně vzdělávat druhé. Přímou tak napodobují Boha: jako Otec poslal svého pravého Syna z nebe, aby uzdravoval všechny nemoci a slabosti lidí. Vždyť je psáno: *Vzal na sebe naše slabosti a nesl naše nemoci*. Proto všichni svatí, kteří přicházejí k lidem, aby je uzdravovali, napodobují ve všem Stvořitele, a tak se jim dostává účasti na zaslíbení být přijati za syny Boží, aby tak jako Otec a Syn byli i oni na věky věků.

Nuže, milovaní, ukázal jsem vám sílu mlčení, jak je všestranně léčivé a jak je příjemné Bohu. A napsal jsem vám to proto, abyste se osvědčili jako silní v tom, co děláte, abyste věděli, že mocí a pomocí mlčení prospívali všichni svatí, takže v nich přebývala božská síla a otevírala se jim nebeská tajemství; díky mlčení potřepli všechnu starobu tohoto světa. A ten, kdo vám tyto věci píše, sám těchto darů dosáhl právě pomocí mlčení.

Je ovšem i v této době mnoho poustevníků, kteří nedokážou v mlčení vytrvat, protože nedovedli přemoci vlastní vůli. A tak ustavičně přebývají mezi lidmi ti, kdo nejsou s to sami sebou pohrdat a obvyčej lidského rodu opouštět či se s nimi v zápase utkávat. Proto jim poté, co odložili mlčení, nezbývá než se po celý čas života utěšovat se svými blízkými. Nepokládají se už za hodné božské sladkosti ani toho, aby v nich přebývala božská síla. Neboť když se jim tato síla ukáže, nachází je v utěšování pozemskými časnostmi a duševními i tělesnými vášněmi, takže na ně nemůže sestoupit. Vlastně ani láska k penězům, prchavá lidská sláva a všechny duševní slabosti a zaneprázdnění jim nedovolují, aby na ně sestoupila síla Boží.

Vy se však ukažte jako silní v tom, čím se zabýváte. Neboť ti, kdo odstoupí od mlčení, nemohou přemoci svoje vášně ani bojovat proti svému protivníkovi, protože jsou nevolníky vlastních vášní. Vy však vášně přemozte, a Boží síla buď s vámi.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Fil 3, 8.10; Řím 6, 8

Všechno považuji za škodu, abych mohl získat Krista. * Tak na sobě poznám Krista i moc jeho zmrtvýchvstání a účast v jeho utrpení.

V. Jestliže jsme s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také budeme žít. * Tak na sobě.

25. července

Sv. Jakuba, apoštol

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O APOŠTOLECH

VIZ STR. 757

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Matoušovo evangelium

Společníci utrpení Kristova

Synové Zebedeovi na Krista naléhají: *Řekni, aby ti jeden z nás seděl po pravici a druhý po levici.* A co na to on? Aby dal najevo, že neprosí o něco duchovního, a že kdyby věděli, oč vlastně prosí, vůbec by se něčeho takového neodvázili, říká: *Nevíte, co chcete.* Nevíte, jak je to velké a úžasné a jak to převyšuje dokonce nebeské mocnosti. A dodává: *Můžete pít kalich, jež budu pít já? A být pokřtěni křtem, kterým jsem křtěn já?* Jako by říkal: »Vy se mnou mluvíte o poctě a vyznamenáních, ale já hovořím o zápasech a námahách. Teď totiž není čas na odměny a má

sláva se teď nezjeví, naopak, náš nynější život je dobou krveprolití, války a nebezpečí.«

A hled', jak již způsobem tázání je povzbuzuje a získává. Neřekl totiž: »Můžete na sebe vzít násilnou smrt? Nebo jste s to prolít vlastní krev?« Jakže to řekl? *Můžete pít kalich?* A aby si je získal, dodává: *ježž budu pít já*, aby je společný úděl s Kristem učinil ochotnějšími. A mluví o tom jako o křtu, aby naznačil, že odtud vzejde očista celého světa. Nato oni říkají: *Můžeme*. Ze samého nadšení hned slibují, aniž vědí, co vlastně říkají; tak velice očekávají, že dostanou, oč prosili.

Co na to on? *Ano, budete pít můj kalich a budete pokřtěni stejným křtem jako já*. Předpovídá jim tím veliké věci, totiž: »Budete vyznamenáni mučednictvím, a co trpím já, budete trpět také vy, skončíte svůj život násilnou smrtí a v tom budete mými společníky. Nepřísluší však mi vykázat někomu místa po mé pravici a levici; ta jsou pro ty, jimž je připravil můj Otec.« Teprve když je povzbudil, povznesl na duchu a pomohl jim překonat zármutek, usměrňuje jejich prosbu.

Tu se ostatních deset na oba bratry rozmrzelo. Vidíš, jak byli všichni nedokonali? Jedni se snažili ostatních deset předstihnout, druhých deset jim dvěma závidělo. Ale jak jsem už řekl: Ukaž mi je později a uvidíš, že se všech těchto slabostí zbavili. Naslouchej Skutkům apoštolů a zjistíš, jak týž Jan, který teď vystupuje v oné záležitosti, vždycky přenechává první místo Petrovi, jak při kázání, tak při konání zázraků. A pokud jde o Jakuba: Nežil už pak příliš dlouho, a přece jej od počátku unášela tak veliká horlivost, že odložil všechno lidské, dosáhl nevyššího výšin a záhy byl zabit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Apoštolové zavlažovali církve svou krví. * Pili kalich Páně a stali se Božími přáteli.

V. Jejich poselství se rozšířilo po celém světě, jejich slovo proniklo až do končin země. * Pili kalich.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO JAKUBA, APOŠTOLA

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 4,18–22

Když se (Ježíš) ubíral podél Galilejského moře, uviděl dva bratry – Šimona, zvaného Petr, a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. Řekl jim: »Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí.« Oni hned nechali síť a následovali ho.

A jak šel odtamtud dál, uviděl jiné dva bratry – Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť. A povolal je. Oni hned nechali loď i otce a následovali ho.

26. července

Sv. Anny, matky blahoslavené Panny Marie

PRVNÍ ČTENÍ

Začátek první knihy Samuelovy

1Sam 1,18

Anně působila její sokyně mnoho trpkostí, že Hospodin učinil její lůno neplodným.

Byl jeden muž z Ramataimu, Sufovec z efraimských hor, jménem Elkana, syn Jerochama, syna Elihuova, syna Tochuova, syna Sufova, Efraimita. Měl dvě ženy: jednu jménem Anna a druhou jménem Pennina. Pennina měla děti, Anna však děti neměla. Ten muž chodíval každoročně ze svého města vzhůru do Silo poklonit se Hospodinu zástupů a obětovat mu; Hospodinovými kněžími tam byli dva synové Eliovi, Chofni a Pinchas. Jednoho dne Elkana obětoval. Obvykle dával své ženě Peninně a všem jejím synům a dcerám jejich díly, Anně však mohl dávat jen jeden díl; ale Annu miloval, i když její lůno učinil Hospodin neplodným. Její sokyně však jí působila mnoho trpkostí; urážela ji, že Hospodin učinil její lůno neplodným. Tak se dalo rok co rok; kdykoli chodívali vzhůru do Hospodinova domu, takhle ji roztrpčovala. Tentokrát se Anna dala do pláče a nejedla. Tu jí řekl její muž Elkana: „Anno, proč pláčeš? A proč nejíš? A proč se trápiš ve svém srdci? Nemám pro tebe větší cenu než deset synů?“

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Hle statečná žena, oděná Boží silou * Její lampa nikdy nezhasne.

V. Nikdy nezakolísá, Bůh ji ochrání svou přítomností * Její.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Jana Damašského, kněze a učitele Církve

Druhá řeč o Narození Panny Marie

Dává se nám poznat domov svaté Anny, jenž nás odkazuje jak k životu manželskému, coby život Matky, tak i ke způsobu života panenského, vzhledem k její dceři. Jedna je právě z neplodnosti vysvobozena, druhá je posláze ke Kristovu narození přetvořena v podmínkách naší přirozenosti v Boží příbytek a nadpřirozeně zrozena.

Právem tedy svatá Anna, naplněna Duchem Svatým, volá s radostným veselím: Radujte se spolu se mnou, která jsem z neplodného lůna dítěto povila a která teď žívím plod požehnání, o nějž jsem prosila. Kěž se mnou dnes zaplesá i ona Anna, sokyně Pennina a kéž spolu se

mnou, dle svého příkladu, oslaví ten nový a nečekaný zázrak, který se na mě uskutečnil.

Zaplesej Sáro radostí stařenky, která jsi mi v početí byla předobrazem. Zvěstujte vy neplodné a vy, jež potomstvo nemáte, mé podivuhodné a zázračné navštívení. Požehnaný Hospodin, jenž dává prosícím to, oč žádají, štědrý je Bůh, který dává potomstvo neplodné, jakož i nejvýš milostivý je onen Výhonek, který byl dopřán Panně, jež podle těla byla Matkou Boží. Její lůno se stalo nebesy, v nichž přebýval ten, kterého žádné místo pojmout nemůže.

Společně vzdejme chválu té, jež byla nazývána neplodnou, nyní však se stala matkou panenské choti. Na ni vztáhněme Slova Písma: „Jak blažený jsi dome Davidův, z něhož jsi vzešla, jak blažené lůno, v němž Bůh utvořil stánek svatosti“, to je tu, z níž On sám byl bez semene počat. Vskutku blahoslavená, třikrát blahoslavená jsi svatá Anno, protože jsi šťastně porodila děťátko Bohem darované, totiž Marii, nade všechno ctěnou.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Radujme se všichni v Pánu * sváteční den slavme ke cti svaté Anny, z jejíž slavnosti se radují andělé a společně chválí Božího Syna.

V. Zaplesejme všichni v Pánu a duchovní radostí se rozveselme * sváteční den.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O SVATÝCH ŽENÁCH

VIZ STR. 791

26. července

Sv. Jáchyma a Anny, rodičů Panny Marie

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Jana Damašského, kněze

Po ovoci jejich poznáte je

Protože se panenská Bohorodička měla narodit z Anny, neodvázila se příroda dítě milosti předejít: Anna zůstala neplodná, dokud svůj plod nevydala milost. Bylo zajisté třeba, aby ta, z níž se měl narodit Prvorozený všeho stvoření, v němž všechno trvá, sama se narodila jako prvorozená.

Blažená dvojice, Jáchyme a Anno! Všechno stvoření je vám zavázáno, neboť skrze vás přineslo Stvořiteli dar ze všech darů nejskvělejší, čistou Matku, jedinou, která byla hodná svého Tvůrce.

Raduj se, neplodná Anno, ty, která jsi nerodila, propukni v jáсот, ty která jsi neokusila porodní křeče. Raduj se, Jáchyme, protože z tvé dce-ry se nám narodilo dítě, syn je nám dán; a dostane jméno Zvěstovatel ve-likého úradku, spásy veškerého světa, mocný Bůh. Ano, tento syn je Bůh!

Blažená dvojice, Jáchyme a Anno, zcela bez poskvvrny! Podle plodu va-šeho těla vás poznáváme, jak kdysi řekl Pán: *Poznáte je po jejich ovoci.* Zvolili jste si způsob života, jaký byl milý Bohu a hodný té, která z vás vzešla. Žili jste svůj život v čistotě a svatosti a ozdobili jste ho šperkem panenství, neboť jste zplodili tu, která měla být pannou před porodem, pannou při porodu a pannou také po porodu, právě tu, která jediná měla vždycky dbát panenství ducha, duše i těla.

Přečistá dvojice, Jáchyme a Anno! Vy jste zachovali čistotu podle zákona přírody a Bůh vám za to dal to, co přírodu překonává: při-vedli jste na svět Boží Rodičku, která porodila, aniž poznala muže. Vy jste žili přirozený lidský život ve zbožnosti a svatosti a přived-ly jste na svět dceru vznešenější než jsou andělé, ano, samu Krá-lovnu andělů. Maria, ty dívko nejsličnější a nejlíbeznější, dcero Adamo-va a Matko Boží! Blahoslaven budiž klín a lůno, z něhož jsi vyšla, bla-hoslavena budiž náruč, která tě chovala, i ústa, jimž jsi dovolila ko-chat se čistými polibky, totiž ústa tvých rodičů! Neboť tys vždycky a všude ctíla své panenství.

Jásejte Hospodinu, všechny země, radujte se, plesejte a hrejte! Pozdvihněte svůj hlas, pozdvihněte jej, nic se nebojte!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lk 2,25; 7,16

Byli spravedliví a bohobojní * a očekávali potěšení Izraele.

V. Prosili Boha, aby navštívil svůj lid. * A očekávali.

27. července

Sv. Gorazda a druhů

DRUHÉ ČTENÍ

Ze života slovanských věrozvěstů a jejich žáků

Pili z pramene božské nauky

Svatý Cyril a Metoděj pokládali za největší nedostatek, že národ Slo-vanů nerozuměl Pismu sepsanému v řeckém jazyce. Proto vynalez-ly slovanská písmena, přetlumočili Bohem vnuknutá Písma z jazyka řeckého do slovanského; a usilovali o to, aby bystřejším žákům pře-

dali božské nauky. Nemálo jich zajisté pilo z tohoto pramene poučení; a mezi nimi nejvíce vynikali nejpřednější žáci: Gorazd, Kliment, Naum, Angelar a Sáva.

Slovanští věrozvěsti věděli, že Pavel kdysi předložil apoštolům evangelium, jak ho káže, a proto i oni pospíchali do Říma ukázat blaženému papeži své dílo, překlad Písma. Šťastně dosáhli cíle a neběželi nadarmo.

Když totiž bylo jejich dílo papeži ukázáno a když on poznal, že překlad Písma do slovanského jazyka je plodem vskutku apoštolského ducha obdařeného milostí, tu nevěděl, co počít radostí. Velebil tyto muže a nazýval je rozličnými jmény: otci, vytouženými dětmi, svou radostí, korunou víry, věncem slávy a ozdobou církve.

Potom některé z průvodců, o nichž sami svatí učitelé dosvědčili, že jsou dostatečně obeznali ve slovanském písmě a že vynikají ctihodným životem, dal posvětit na kněze, jiné pak na jáhny a podjáhny. A samotného velkého Metoděje, třebaže se bránil a všemožně se tomu snažil vyhnout, vysvětil na biskupa Panonské Moravy.

Když se přiblížil čas, kdy měl Metoděj odpočinout od všech utrpení a kdy se mu mělo dostat odplaty za mnohé námahy, otázali se ho: »O kom ze svých učedníků si myslíš, otče a ctihodný učiteli, že by měl být podle tvého doporučení tvým nástupcem?« Tu jim Metoděj ukázal na jednoho ze svých znamenitých učedníků, který se jmenoval Gorazd, a řekl: »Toto je svobodný muž z vaší země, dobře obeznalý v latinských knihách a pravověrný. To budiž Boží vůle a vaše láska, jakož i má!«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 2,2; 1Tim 2,4; srv. Ef 4,12-13

Co jsi přijal, svěřuj dál spolehlivým lidem, kteří budou schopni, aby tomu učili i druhé. * Bůh chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy.

V. Připravujte křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky, dokud nedojdeme všichni k jednotě ve víře a v poznání Božího Syna. * Bůh.

29. července

Sv. Marty

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Šťastní, kdo směli přijmout Krista do svého domu

Slova našeho Pána Ježíše Krista nás povzbuzují, abychom směřovali k jednomu cíli, když se lopotíme v tomto světě, plném mnoha starostí. Směřujeme však k cíli stále ještě jako poutníci, dosud nemáme trvalé přebývání, jsme stále ještě na cestě, dosud nejsme doma, stále ještě toužíme a dosud nevlastníme. Směřujme však, směřujme neúnavně a vytrvale, abychom jednou mohli k cíli dojít.

Marta a Marie byly dvě sestry, příbuzné nejenom rodem, ale i vírou. Obě přilnuly k Pánu, obě svorně sloužily Pánu, když byl jako člověk u nich přítomen. Marta ho přijala, jako se přijímají poutníci. Ale vlastně tehdy služebnice přijala svého Pána, nemocná svého Zachránce, tvor svého Tvůrce. Sama potřebujíc nasycení Duchem,

přijala ho, aby nasýtla jeho tělesný hlad. Neboť Pán se rozhodl přijmout přirozenost služebníka, a jako služebník se dal sytit od služebníků, ne z nutnosti, ale aby jim prokázal milost. Vždyť to byl projev přízně, že se dal sytit. Protože měl tělo, pociťoval zajisté hlad a žízeň.

Tak byl Pán přijat jako host, ten Pán, který *do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali*; ale všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi. Přijímá služebníky za vlastní a činí z nich své bratry; vykupuje zajatce a činí z nich své spoludědice. Ale nikdo z vás ať neříká: »Šťastní, kdo směli přijmout Krista do svého domu!« Nermuť se, nereptej, že ses narodil v době, kdy už nevidíš Pána v lidském těle. Neodepřel ti tuto milost. Říká: *Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejpodděnějších bratří, pro mne jste udělali.*

Ostatně, Marto, požehnaná za svou dobrou službu, dovol mi, abych ti řekl: Odměnou, kterou za svou práci získáš, je odpočinutí. Nyní jsi zaměstnána mnoha službami, chceš nasytit smrtelná těla, i když jsou to těla svatých. Ale až přijdeš do nebeského domova, najdeš tam poutníka, jemuž bys mohla prokázat pohostinství? Najdeš tam hladového, jemuž bys dala chléb? Žíznivého, abys mu dala pít? Nemocného, abys ho navštívila? Uraženého, abys ho mohla udobřit? Mrtvého, abys ho mohla pochovat?

To všechno už tam nebude. Ale co tam tedy bude? To, co si vybrala Marie. Tam budeme syceni a nebudeme sytit druhé. Tam bude v plnosti a dokonalosti to, co si zde vybrala Marie, když z bohatého stolu, z Pánových slov, sbírala alespoň drobky. Chcete vědět, co tam bude? Sám Pán říká o svých služebnících: *Amen, pravím vám: Pozve je ke stolu, bude chodit od jednoho k druhému a obsluhovat je.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Jan 12,13

V Betánii připravili Ježíšovi hostinu * a Marta obsluhovala.

V. Marie vzala libru drahého oleje a pomazala mu nohy * a Marta.

30. července

Sv. Petra Chryzologa, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Petra Chryzologa

Tajemství Vtělení

Když Panna počne, panna porodí a zůstane pannou, je to něco neobyčejného, je to zvláštní znamení; neodpovídá to normálnímu řádu, ale moci Boží; je to dílo Stvořitele, ne lidské přirozenosti; není to něco obvyklého, ale zcela jedinečného; je to něco božského, ne lidského. Narození Kristovo nenastalo přirozeným během události, ale všemohoucností Boží. Bylo to tajemství lásky, obnovení spásy lidského pokolení. Ten, který bez narození z nedotčené hlíny učinil člověka, svým narozením sám sebe učinil člověkem z nedotčeného těla; ten, který se nezdráhal k našemu stvoření použít hlínu, nezdráhal se ani použít tělo k našemu obnovení. A tak to, že se nalézá Stvořitel ve svém tvorstvu, Bůh v těle, je poctou pro tvorstvo a není nedůstojné Stvořitele.

Človče, proč se tak málo ceníš, když jsi tak drahý Bohu? Proč se sám tak zneuctiváš, když ti Bůh prokázal takovou poctu? Proč se ptáš, z čeho jsi učiněn, a neptáš se, k čemu? Což není celé toto obydlí světa, které vidíš, stvořeno pro tebe? Pro tebe se šíří světlo, aby zahnilo temnoty, pro tebe má své místo noc, pro tebe je odměřen den; pro tebe různě září na nebi slunce, měsíc i hvězdy; pro tebe je země plná krásných květů, stromů a ovoce; pro tebe je stvořeno obdivuhodné množství živočichů ve vzduchu, na poli i ve vodě, aby smutná osamělost nekazila radost z nového světa.

A tvůj Stvořitel vymýšlí, co by k tvé poctě ještě přidal: Vtiskl do tebe svůj obraz, aby tento viditelný obraz zpřítomňoval na zemi neviditelného Tvůrce, a učinil tě ve věcech pozemských svým zástupcem, abys spravoval na místě Božím tak veliké bohatství světa. A Bůh s láskou přijal za své, co sám v tobě stvořil, a chtěl být skutečně viděn v člověku, v němž chtěl být předtím viděn jako v obraze; a tak se sám stal skutečně člověkem, jehož chtěl mít předtím sobě podobného.

Narodí se tedy Kristus, aby porušené lidské přirozenosti svým narozením znovu dal neporušenost. Stává se dítětem, nechá se krmit, prožívá různá období lidského věku, aby znovu nastolil jediný věk dokonalý a trvalý, který on sám stvořil. Je člověkem, aby člověk už nemohl padnout; tomu, kterého stvořil k životu pozemskému, dává nyní nebeský život; v tom, jemuž vdechl ducha lidského, probouzí božského ducha. A tak celého člověka pozdvihuje k Bohu a nenechává v něm

nic, co patří k hříchu, ke smrti, k strasti, k bolesti a k pozemskosti. To nám dává náš Pán Ježíš Kristus, neboť on s Otcem v jednotě Duha svatého žije a kraluje nyní i vzdycky i po věčné věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 2,4.5; Žl 118 (117),22

K Pánu přistupujte, k živému kameni. * A vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám.

V. On je ten kámen, který se stal kvádrem nárožním. * A vy sami.

31. července

Sv. Ignáce z Loyoly, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z vyprávění svatého Ignáce podle záznamu Ludvíka Consalveze

Zkoumejte duchy, zdali jsou z Boha

Ignác velmi rád čítával ony marnivé a prolhané knihy o skvělých činech slavných mužů. Jakmile mu bylo lépe, požádal o něco takového ke čtení, aby si zkrátil dlouhou chvíli. Ale v tom domě se nenašla žádná kniha toho druhu. Proto mu nabídli »Život Kristův« a ještě jinou knihu s názvem »Květy svatých«; obě byly napsány v jeho mateřštině.

Když si v nich často četl, začínalo se mu líbit, co v nich stálo. Někdy se také při čtení zastavoval a uvažoval o tom, co přečetl. Ale jindy se zase vracel k světským myšlenkám, jak byl zvyklý dříve, a k podobným marnostem, jak mu to přicházelo na mysl.

Mezitím se ho ujalo Boží milosrdenství a přivádělo ho při četbě na nové myšlenky. Když dále četl život Krista, našeho Pána, a svatých, přemýšlel a říkal si: »Co kdybych udělal to, co udělal svatý František? Nebo to, co udělal svatý Dominik?« Uvažoval o mnoha takových věcech a dosti dlouho u těch myšlenek prodléval. Ale pak se zase zabýval jinými věcmi, vracely se opět myšlenky marnivé a světské, a i to trvalo dlouhou dobu. Velmi dlouho jej zaměstnávalo toto střídání myšlenek.

Ale při tomto přemýšlení byl ten rozdíl, že když se zabýval světskými věcmi, působilo mu to sice veliké potěšení, ale když se tím unavil a přestal na to myslet, pociťoval v sobě smutek a vyprahlost. Když však myslel na následování svatých mužů, kteří žili velmi přísným životem, působilo mu to potěšení nejen tehdy, když o tom přemítal, ale i když přestal, zůstávala v něm radost. A přitom unikal tento rozdíl jeho pozornosti a on ho nedovedl ocenit, až jednoho dne vnitřně prohlédl a začal nad tím rozdílem žasnout, neboť z vlastní zkušenosti poznal, že je-

den druh myšlenek v něm zanechává smutek, druhý radost. A to byl první závěr o božských věcech, k němuž dospěl. Když později sestavoval duchovní cvičení, byla mu tato zkušenost prvním světlem k poznání, jak rozeznávat duchy, a v tom pak vyučil své druhy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Petr 4,11.8

Kdo má dar řeči, ať je si vědom, že přednáší slovo Boží. Kdo slouží, ať je si vědom, že pověření k tomu přijal od Boha, * aby tak byl ve všem oslavován Bůh skrze Ježíše Krista.

V. Především se mějte navzájem vroucně rádi, * aby tak.

1. srpna

Sv. Alfonsa Marie z Liguori, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Jak milovat Ježíše Krista« od svatého Alfonsa

Láska ke Kristu

Veškerá svatost a dokonalost duše spočívá v lásce k Ježíši Kristu, našemu Bohu, našemu nejvyššímu dobru, našemu Vykupiteli. Lásce přísluší spojovat a chránit všechny ctnosti, které činí člověka dokonalým.

A nezaslouží si snad Bůh všechnu naši lásku? On nás miloval od věčnosti. »Uvažuj o tom, člověče,« říká nám, »já jsem byl první, kdo tě miloval. Ještě jsi nespátřil světlo světa, a ani svět ještě nebyl, a já už jsem tě miloval. Tak jak jsem od věčnosti, miluji tě.«

Bůh věděl, že člověka lze získat dobrodiním, a tak si ho chtěl zavázat k lásce svými dary. »Do jakých sítí se lidé dají chytit, do takových je chci vtáhnout, aby mě milovali: do pout lásky!« A k tomu směřovaly všechny dary, jimiž zahrnul člověka. Dal mu duši jako svůj obraz, obdařenou pamětí, rozumem a vůlí; dal mu tělo, vybavené smysly; stvořil pro něj také nebe a zemi a takové množství tvorstva: to všechno Bůh učinil z lásky k člověku, aby všechno tvorstvo člověku sloužilo, a člověk aby ho za tolik dobrodiní miloval.

A nechtěl nám dát jenom krásné tvorstvo. Aby si získal naši lásku, šel dokonce tak daleko, že se nám sám cele daroval. Věčný Otec šel tak daleko, že nám daroval svého jediného Syna. Co učinil, když viděl, že jsme všichni následkem hříchu mrtví a schází nám jeho milost? Puzen

nesmírnou láskou, ano, jak říká apoštol, přílišnou láskou k nám, poslal svého milovaného Syna, aby vykonal pro nás zadostiučinění a povolal nás zpět k životu, který nám byl odňat pro naše hříchy.

Když nám Bůh daroval svého Syna a neušetřil ho, aby nás ušetřil, daroval nám zároveň s ním všechno dobré: milost, lásku a ráj. Neboť to všechno je jistě menší než Syn. *Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní?*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 145 (144), 1920; 1Jan 3,9

Bůh vyplní vůli svých ctitelů, slyší jejich volání a zachrání je. * Hospodin zachovává všechny, kdo ho milují.

V. Žádný, kdo se narodil z Boha, nedopouští se hříchu, neboť v něm zůstává Boží životní síla. * Hospodin.

2. srpna

Sv. Eusebia z Vercelli, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Eusebia

Běh jsem skončil, víru jsem uchoval

Drazí bratři, nyní vím, že jste bez úhony, jak jsem si to přál. Připadá mi, jako bych se dostal až k vám, náhle unesen z daleké země, jako se to stalo s Habakukem, když ho anděl donesl k Danielovi. Když jsem dostával od vás dopisy a poznával z nich vaše svaté smýšlení a vaši lásku, mísila se ve mně radost se slzami, a duchu dychtivému číst byly slzy na překážku. Ale obojí bylo nezbytné, aby se jednotlivé smysly v touze doplňovaly a předstihovaly v povinnostech lásky. Zabýval jsem se tím celé dny, připadalo mi, že s vámi rozprávím, a zapomínal jsem přitom na minulé strasti. Vždyť jsem byl ze všech stran obklopen tak radostnými zprávami o vaší pevné víře, o vaší lásce i o plodech, které vydáváte, že se mi uprostřed takového štěstí najednou zdálo, jako bych nebyl ve vyhnanství, ale mezi vámi.

Proto, drazí bratři, mám radost z vaší víry, ze spásy, k níž víra vede, i z plodů, které vydáváte nejen u vás, ale i do dálky. A jako sadař naroubuje dobrý strom, aby přinášel dobré ovoce, a proto nebyl vyřazen a hozen do ohně, tak si i my toužebně přejeme prokázat vám nejenom službu podle těla, ale vydat i svůj život pro vaši spásu.

Pokud jde o tento dopis, mohli jsme ho stěží aspoň nějak sestavit. Bez ustání jsme přitom prosili Boha, aby na pár hodin držel na uzdě strážce a nedopustil, aby vám jáhen dodal spíše zprávu o našich útrapách než nějaký pozdravný dopis. Proto vás snažně žádám, abyste s veškerou bdělostí střežili víru, zachovali svornost, věnovali se modlitbě a neustále pamatovali na nás, aby Pán uznal za dobré osvobodit svou církev, která snáší útrapy v celém světě, a abychom se my utiskovaní mohli radovat na svobodě s vámi.

Také vás žádám a pro milosrdenství Boží prosím, aby každý z vás pochopil, že pozdrav v tomto dopise patří jemu. Tísňen okolnostmi, nemohl jsem napsat každému zvlášť, jak jsem míval ve zvyku. A tak tímto dopisem, bratři i svaté sestry, synové a dcery, vás všechny bez rozdílu pohlaví a věku vyzývám a žádám, abyste se spokojili s tímto pozdravem, a přeji si, abyste vyřídili náš pozdrav také těm, kdo nepatří k nám, ale mají nás rádi.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 12,35–36;Mt24,42

Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, * abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby.

V. Bděte tedy, protože nevíte, v kterou hodinu váš Pán přijde. *
Abyste.

2. srpna

Sv. Petra Juliána Eymarda, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů svatého Petra Juliána Eymarda, kněze

Eucharistie: svátost života

Eucharistie je životem všech národů, eucharistie jim dává sám počátek a zdroj života. Všichni se bez jakýchkoli překážek spočívajících v národním původu nebo v jazyce mohou scházet ke slavení posvátných bohoslužeb církve. Eucharistie je zasvěcuje do zákona života, ba přímo lásky, jejímž je tato svátost zřídlem. Působí totiž tak, že vytváří mezi křesťany společné pouto, jakési příbuzenství křesťanů. Všichni jedí týž chléb, všichni jsou spolustolovníky Ježíše Krista, a ten mezi nimi nadpřirozeně vytváří jakousi jednotu bratrských mravů. Jen čtete Skutky apoštolů. Ty potvrzují, že množství prvních křesťanů, jak obrácení židé, tak pokřtění pohané pocházející z různých zemí, byli *jedno srdce a jedna duše*. A proč? Protože

byli bedliví v naslouchání apoštolskému učení a setrvali v lámání chleba.

Eucharistie je vskutku životem duše a životem lidské společnosti, podobně jako je slunce životem těla a životem celé země. Bez slunce je země neplodná, slunce ji naplňuje radostí, zdobí ji a naplňuje bohatstvím, a tělu dává slunce účinnost, sílu a krásu. Tváří tvář těmto podivuhodným skutečnostem se nemůžeme divit, že pohané slunce uctívali jako božstvo. Denní hvězda je ovšem podržena nejvyššímu Slunci, Božímu Slovu, Ježíši Kristu. Ten osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět a skrze eucharistii, svátost života, sám působí v hlubinách lidských duší, a tak utváří rodiny a národy. Blahoslavená, ba nejvyšší blahoslavená je věřící duše, jestliže nachází tento skrytý poklad, jestliže z tohoto pramene života zahání žízeň, jestliže z tohoto chleba života často jírává.

Společenství věřících je také rodinou a poutem spojujícím členy této rodiny je Ježíš v eucharistii. On je otcem, jenž prostírá své rodině stůl. Křesťanské bratrství bylo vyhlášeno spolu s otcovstvím Ježíše Krista při Poslední večeři. Tam Ježíš říká svým apoštolům „dítky“ a přikazuje jim, aby se vzájemně milovali tak, jako on miloval je.

U svatého stolu (eucharistie) jsou všichni dětmi, které jedí týž chléb. Svatý Pavel z toho uzavírá, že všichni tvoří rodinu, dokonce jedno tělo, protože se všichni živí jediným pokrmem, jímž je Ježíš Kristus. Eucharistie také dodává společenství křesťanů sílu zachovávat zákon úcty a lásky k bližnímu. Ježíš Kristus nám přikazuje, abychom své bratry ctili a milovali. Jako by se přitom přímo ztotožňoval s jejich osobou: *Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.* A sám se ve svatém přijímání odevzdává každému.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Kor 10,17; Jan 6,58a; srov. Žl 81(80),17

Protože je to jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho, neboť všichni máme účast na jednom chlebě. * To je ten chléb, který sestoupil z nebe.

V. Pán nás živil jadrnou pšenicí. * To je ten chléb.

4. srpna

Sv. Jana Marie Vianneye, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z katechezí svatého faráře arského o modlitbě

Člověk má krásný úkol: modlit se a milovat

Myslete na to, děti moje, že poklad křesťana není na zemi, ale v nebi. Naše myšlení má tedy směřovat tam, kde je náš poklad.

Člověk má krásný úkol a poslání: modlit se a milovat. Modlete se tedy a milujte, v tom spočívá štěstí člověka na zemi.

Modlitba není nic jiného než sjednocení s Bohem. Kdo má srdce čisté a spojené s Bohem, cítí v sobě balzám, sladkost, která ho naplňuje rozkoší; obklopuje ho podivuhodné světlo. V tomto důvěrném sjednocení jsou Bůh a duše jako dva dohromady slité kusy vosku; nelze je už rozdělit. Toto spojení Boha s jeho maličkým tvorem je něco překrásného. Je to štěstí, jež nelze pochopit.

Byli bychom si zasloužili, abychom se nesměli modlit. Ale Bůh nám ve své dobrotě dovolil, abychom s ním rozmlouvali. Naše modlitba je kadidlem, které přijímá s největším zalíbením.

Děti moje, vaše srdce je sice malé, ale modlitba ho rozšiřuje a činí ho schopným milovat Boha. Modlitba nám dává předtuchu nebe, sestupuje k nám kousek ráje. Nikdy nás neponechá bez sladkosti; vylévá se do duše jako med a osladí všechno. Strasti se při dobré modlitbě rozplynou jako sníh na slunci.

Modlitba působí, že čas plyne velice rychle a tak příjemně, že ani nepozorujeme jeho trvání. Poslyšte, když jsem byl farářem v Bresse a když byli jednou skoro všichni moji kolegové nemocní, musel jsem konat dlouhé cesty, a přitom jsem se modlil k Pánu Bohu; a ujišťuji vás, že se mi nikdy nezdála cesta dlouhá.

Někteří lidé se hluboce pohrouží do modlitby jako ryba do vody, protože jsou zcela oddáni Pánu Bohu. V jejich srdci není žádná přehrada. Jak mám rád takové velkodušné duše! Svatý František z Assisi a svatá Koleta viděli našeho Pána a rozmlouvali s ním, jako my spolu rozmlouváme.

My však často přijdeme do kostela a nevíme, co máme dělat nebo oč máme prosit. A přece ví každý velmi dobře, když k někomu jde, proč tam jde. Ale někteří dokonce jako by Pánu Bohu říkali: »Chci ti přednést pár slov, abych měl od tebe pokoj...«. Často myslím na to, že když se přijdeme poklonit Pánu, dosáhli bychom všeho, oč žádáme, kdybychom ho o to prosili opravdu s živou vírou a čistým srdcem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Jak 5,13.16; 1Sol 5,16-17*

Vede se někomu z vás špatně? Ať se modlí! Má někdo radost? Ať zpívá Bohu chvály! * Mnoho zmůže a velmi je účinná modlitba spravedlivého.

V. Stále se radujte! Bez přestání se modlete! * Mnoho.

5. srpna

Posvěcení římské baziliky Panny Marie

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, na církevním sněmu v Efesu

Chvála Bohorodičky Marie

Sama svatá Boží Rodička a vždy Panna Maria sezvala toto svaté shromáždění. Ochotně se sem sešlo a pro mne je to radostná a poznášející podívaná. A tak i když mě skličoval hluboký zármutek, pohled na svaté otce mě rozradostnil, neboť se nám právě naplnila ona sladce znějící slova pěvce Davida: *Hle, jak je dobré a jak milé, když bratři bydlí pospolu.*

Budiž proto od nás pozdravena, svatá a tajemná Trojice, neboť tys nás všechny svolala do tohoto chrámu svaté Rodičky Boží Marie! Budiž od nás pozdravena, Bohorodičko Maria, ty vzácný poklade celého světa, ty světlo nehasnoucí, koruno panenství a žezlo pravého učení, ty chráme neporušitelný a místo, které pojalo toho, jehož žádné místo není s to pojmout, ty Matko i Panno. To skrze tebe svatá evangelia nazývají požehnaným toho, *kteřý přichází ve jménu Páně.*

Budiž pozdravena ty, jejíž panenské lůno obsáhlo Neobsáhnutelného a Nesmírného, ty, jejíž zásluhou se dostává slávy a klanění svaté Trojici a po celém světě se velebí a uctívá drahocenný kříž. Tvou zásluhou jásají nebesa, radují se andělé i archandělé; tvou zásluhou se démoni obracejí na útěk a svůdce ďábel se zřítíl z nebe. Tvou zásluhou je stvoření po svém pádu vyzdvihováno na nebesa a všechno tvorstvo propadlé bezduchému modlářství dospělo k poznání pravdy. Tvou zásluhou se věřícím dostalo křtu a oleje radosti, tvou zásluhou vyrůstají po celém světě Boží cirkve a chrámy a celé národy jsou přiváděny na cestu pokání.

Co víc ještě říci? Skrze tebe jako světlo zazářil jednorozený Boží Syn těm, kdo seděli *v temnotách a ve stínu smrti*, kvůli tobě předpovídali proroci, tvou zásluhou apoštolové hlásali národům spásu, tvou zásluhou se mrtví probouzejí k životu, tvou zásluhou vládnou králové skrze svatou Trojici.

Kdo z lidí by mohl důstojně oslavit tuto Marii, veškeré chvály nejhodnější? Jen ona je zároveň Matka i Panna. Jak je to podivuhodné! Tento div mě uvádí v úžas. Leč kdo kdy slyšel, že by ten, jenž si vybudoval vlastní příbytek, nemohl bydlet v tom, co si sám postavil? A což lze někomu předhazovat, že si vlastní služebnici vyvolil za matku?

Hle, všechno se raduje. Kéž také nám je dáno, abychom opěvujice a slavíce Marii vždy Pannu a svatý chrám Boží, i jejího Syna a neposkvrněného ženicha, s úctou se klaněli Boží jednotě a s bázní uctivali Boha v nedílné Trojici. Neboť jemu patří sláva na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Raduj se, svatá Boží Rodičko, * ten, jehož nebesa nemohou obsáhnout, stal se tvým synem.

V. Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého. * Ten.

6. srpna

Proměnění Páně

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

3,7-4,6

Sláva Nového zákona vyzařuje z Krista

Jestliže služba (Zákonu) vyrytému literami na kamenech a (vedoucí ke) smrti byla spojena s takovým jasmem, že se Izraelité nemohli podívat Mojžíšovi do tváře pro záři – třeba pomíjející – (která mu vycházela) z obličejce, jak teprve daleko skvělejší musí být služba Ducha! Neboť jestliže služba (vedoucí k) odsouzení byla tak slavná, oč daleko více bude slávou překypovat služba (vedoucí ke) spravedlnosti! A proto celou tu minulou slávu vůbec ani nejde slávou nazvat, když ji srovnáme s touto nynější nesmírnou slávou. Když se tak slavně projevílo to, co je pomíjející, oč větší slávu má to, co je trvalé!

Když tedy máme takovou naději, vystupujeme s plnou jistotou. (Neděláme to) jako Mojžíš: on si kladl na tvář roušku, aby Izraelité nehleděli na to, jak ona pomíjející (záře) končí. Ale oni zůstali tupí, protože až dodneška u nich trvá stejná rouška, když se čte Starý zákon, a není (jim) odhaleno, že přestává v Kristu. Dodnes leží rouška na srdci Izraelitů, kdykoli se předčítá Mojžíš. Ale až se obrátí k Pánu, rouška bude odstraněna. Ten Pán je však duch; a kde je duch Páně, tam je svoboda. My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on. (Působí to) duch Páně.

Když jsme pověřeni tou službou, nenecháváme se ovládnout málomyslností, protože nám Bůh milosrdně pomáhá. Nepoužíváme nečestných uskoků, nepočínáme si chytrácky ani nefalšujeme Boží slovo. (Ale hlásáme) pravdu naprosto otevřeně, a tak se doporuču-

jeme každému lidskému úsudku před Bohem. A je-li přesto naše evangelium nesrozumitelné, pak jen těm, kteří jdou k záhubě. Nevěří, neboť bůh tohoto světa je zaslepil, takže nevidí jasně světlo evangelia o božské slávě Krista, Božího obrazu.

Vždyť přece nehlásáme sebe, ale (kážeme, že) Ježíš Kristus je Pán, my však že jsme vaši služebníci kvůli Ježíši. Neboť Bůh, který řekl: »Ať ze tmy zazáří světlo!«, zazářil i v našem srdci, aby osvětlil (lidi) poznáním Boží velebnosti, která je na Kristově tváři.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Jan 3,1.2

Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil: * nejen že se smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme.

V. Víme, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. * Nejen.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání biskupa Anastázia Sinajského

Dobře, že jsme tady

Toto tajemství zjevil Ježíš svým učedníkům na hoře Tábor. V době svého pozemského pobytu mezi nimi sice často hovořoval o Božím království a o svém druhém příchodu ve slávě, ale protože asi nebyli dostatečně přesvědčeni o tom, co jim o Božím království hlásal, chtěl, aby jejich srdce bylo nejhlubším přesvědčením naprosto proniknuto; a tak aby na základě přítomného zážitku vytušili budoucnost, dal jim na hoře Tábor zakusit Boží zjevení jako předznamení a obraz nebeského království. Jako by jim přímo řekl: »Aby ve vás dlouhé čekání nevyvolávalo nevíru, již nyní, v této přítomné chvíli slyšte: Amen, pravím vám: Někteří z těch, kdo tady stojí, neokusí smrt, dokud neuvidí Syna člověka, jak přichází ve slávě svého Otce.«

A evangelista na doklad toho, že Kristus skutečně může všechno, co chce, hned potom připojuje: *Po šesti dnech vzal Ježíš Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako sníh. A hle, ukázal se Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají.*

To jsou divy dnešní slavnosti, to je i pro nás určené spasitelné tajemství, které se teď naplnilo na hoře Tábor: svolává nás sem jak smrt, tak oslavení Kristovo. Nuže, abychom mohli uprostřed učedníků, které Bůh naplnil svatým Duchem, spolu s vyvolenými proniknout do hlubin tohoto neslýchaného a posvátného tajemství, naslouchejme svatému Božímu hlasu, jenž nás neustále z výšin hory svolává.

Tam nahoru musíme spěchat, a troufám si říci, že stejně jako Ježíš. On je zde naším vůdcem a naším předchůdcem do nebe a před duchovními zraky budeme spolu s ním zářit, neboť on jakoby obnoví rysy naší duše a připodobní nás k svému obrazu; jako on sám budeme vždy více proměněni a dostaneme účast na Boží přirozenosti, vždy více budeme připraveni pro Boží království.

Tam tedy pospěšme, s odvahou a radostí, a vstupme do samého středu oblaku, napodobme Mojžíše a Eliáše nebo Jakuba a Jana. Každý z nás ať je jako Petr, uchvácený Božím viděním a zjevením, proměněný tímto skvělým Proměněním, povznesený nad svět, vytržený ze země. Zanechme tělesnosti, opustme stvoření a obraťme se ke Stvořiteli; jak to u vytržení řekl Petr: *Pane, je dobře, že jsme tady.*

Ano, Petře, opravdu *je dobře, že jsme tady* s Ježíšem, a dobré je zůstat s ním navěky. Vždyť co přináší více štěstí nebo co je vyššího a vznešenějšího než být u Boha, být mu připodobněn, být ve světle? Kdokoli z nás, jestliže má v srdci Boha a je proměněn v jeho božskou podobu, určitě zvolá: *Dobře, že jsme tady*, kde je všechno proniknuto světlem, kde vládne radost, blaženost a štěstí, kde srdce naplňuje jas, pokoj a slast. Zde vidíme Krista, našeho Pána a Boha, zde si on spolu s Otcem vyvolil příbytek, do něhož přichází se slovy: *Dnes přišla do tohoto domu spása*, zde jsou v Kristu poklady věčného dobra v míře vrchovaté, zde se jako v zrcadle objevují prvotiny a obrazy budoucího věku.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lk 9,32.34; Mt 17,2.3

Učedníci spatřili Ježíšovu slávu a padla na ně bázeň. * Jeho tvář zazářila jako slunce.

V. Ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. Jeho.

EVANGELIUM ZE SVÁTKU PROMĚNĚNÍ PÁNĚ

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 20,24–28

Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: »Viděli jsme Pána!« On jim však odpověděl: »Dokud nevidím na jeho ruku jizvy po hřebech a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím!«

Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: »Pokoj vám!« Potom vyzval Tomáše: »Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.« Tomáš mu odpověděl: »Pán můj a Bůh můj!«

7. srpna

Sv. Kajetána, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Kajetána

Kristus ať vírou přebývá v našich srdcích

Jsem hříšník a moc si o sobě nemyslím, ale obracím se na nejlepší Boží služebníky, aby za tebe prosili požehnaného Krista a jeho Matku. Nezapomínej však, že ani všichni svatí tě nemohou učinit tak milou Kristu, jak to můžeš dokázat ty sama. Záleží to na tobě, a chceš-li, aby tě Kristus miloval a pomáhal ti, miluj ty jeho a zaměř svou vůli k tomu, aby ses mu ve všem líbila; a pak nepochybuji, že i kdyby tě všichni svatí a všichni tvorové opustili, on bude vždycky při tobě, když budeš potřebovat pomoc.

Buď si naprosto jista, že jsme na této zemi cizinci a poutníci. Naší vlastí je nebe. Kdo se pyšně vypíná, je na scestí a spěje k smrti. V tomto pozemském životě máme získat život věčný, i když to sami vůbec nedokážeme, protože jsme ho ztratili svými hříchy, ale Ježíš Kristus nám ho znovu připravil. Proto mu máme stále děkovat, milovat ho, poslouchat ho a být stále s ním, nakolik je to možné.

On se nám dal za pokrm. Jak je ubohý, kdo nezná tento veliký dar! Je nám dáno vlastnit Krista, Syna Panny Marie, a my odmítáme; ale běda tomu, kdo si nedá záležet, aby ho přijal. To dobro, které si přeji pro sebe, vyprošuji snažně i tobě, milá dcero. Ale k jeho dosažení není jiné cesty, než často prosit Pannu Marii, aby tě se svým slavným Synem navštívila. Měj odvalu ji přímo prosit, aby ti svého Syna darovala, neboť on je v nejsvětější svátosti oltární pravým pokrmem duše. Ona ti ho dá ráda a on sám tě velmi rád přijde posilnit, abys mohla jít bezpečně kupředu tímto temným lesem, kde nám mnoho nepřátel strojí úklady, ale zůstanou daleko, když vidí, že se opíráme o takovou pomoc.

Dcero, nepřijímej Ježíše Krista proto, abys ho využívala podle svého přání. Spíše si přeji, aby ses mu odevzdala a on přijal tebe, a jako tvůj Bůh a Spasitel aby učinil s tebou a v tobě, cokoli chce. Po tom toužím, o to tě prosím, a nakolik mi síly stačí, k tomu tě vybízím.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jak svatě kázal a jak nevýslovně miloval tento Boží muž! * Pohrdl světskou slávou a dosáhl věčného života.

V. Pro něho život byl Kristus a smrt ziskem. * Pohrdl.

7. srpna

Sv. Sixta II., papeže, a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Cypriána, biskupa a mučedníka, biskupu Sukcesovi

Víme, že vojáci Kristovi nezahynou, ale dojdou slávy

Že jsem vám ihned nenapsal, nejmilejší bratře, bylo způsobeno tím, že všichni klerici byli vystaveni úderu pronásledování a naprosto nemohli odtud odejít; všichni byli velkodušně odhodláni získat od Boha nebeskou slávu. Sdělují vám však, že se vrátili ti, které jsem poslal do Říma, aby nám přinesli pravdivou zprávu o tom, jaké rozhodnutí bylo o nás učiněno, ať je to cokoli. Koluje totiž mnoho různých nezaručených pověstí.

Pravda je však toto: Valerián poslal senátu výnos, aby byli ihned popraveni biskupové, kněží a jáhni; senátoři, významné osobnosti a římsí šlechtici mají ztratit hodnosti a být zbaveni statků, a zůstanou-li i po odnětí majetku křesťany, mají být státi; ženám z vyšších vrstev se zabaví majetek a budou poslány do vyhnanství; lidem od císařského dvora, kteří se dříve hlásili ke křesťanství nebo se k němu hlásí nyní, se zabaví majetek, sepíše se jejich případ a budou posláni v poutech na císařské statky.

Císař Valerián připojil k svému výnosu také opis dopisu, který o nás poslal představeným provincií. Na příchod toho dopisu denně čekáme; jsme s pevnou vírou připraveni snášet utrpení a doufáme, že s pomocí a milostí Pána dosáhneme koruny věčného života. Vězte, že Sixtus byl popraven 6. srpna na pohřebišti a spolu s ním čtyři jáhni. Na toto pronásledování denně naléhají i římsí prefekti; ty, kdo jsou jim předvedeni, dávají popravít, a jejich jmění propadne do císařské pokladny.

Prosím vás, oznamte to také ostatním našim kolegům; ať všude povzbuzují a posilují bratry a připravují je na duchovní zápas, aby žádný z našich nemyslel víc na smrt než na nesmrtelnost. Ať jsou v živé víře ze všech sil oddáni Pánu a spíše ať se při tomto vyznávání radují, než aby se báli; vždyť vědí, že vojáci Boží a Kristovi přitom nezahynou, ale dojdou slávy.

Přeji ti, bratře nejmilejší, aby ses měl stále dobře v Pánu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2Kor 4, 11; Žl 44 (43), 23

Jsme stále vydávám zaživa na smrt pro Ježíše, * aby Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle.

V. Pro tebe, Bože, jsme stále vražděni, mají nás jen za jatečně ovcel
* Aby.

8. srpna

Sv. Dominika, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Ze života svatého Dominika

Mluvil s Bohem nebo o Bohu

Dominik žil tak bezúhonným životem a byl unášen tak prudkým božským žářem, že bylo možno v něm bezpečně poznat vyvolený nástroj, plný cti a milosti. Byla v něm dokonalá vyrovnanost mysli, takže ho mohl vzrušit jedině soucit a milosrdenství. A protože radostné srdce rozjasňuje tvář, jeho vnitřní jasnost a vyrovnanost se prozrazovaly navenek dobrotou a veselým vzezřením.

Ve všem se projevoval slovem i činem jako služebník evangelia. Ve dne nebylo mezi bratry a druhy nikoho prostšího a milejšího. V noci nebyl nikdo horlivější než on ve všech způsobech bdění a modlitby. Mluvil málo, jedině s Bohem v modlitbě nebo o Bohu, a povzbuzoval bratry, aby ho v tom následovali.

Často si vyprošoval od Boha především to, aby mu Bůh daroval pravou lásku, schopnou lidem účinně hlásat a zprostředkovat spásu. Byl přesvědčen, že bude teprve tehdy skutečně Kristovým údem, bude-li se zcela a ze všech sil vydávat, aby získal duše, tak jako se Pán Ježíš, Spasitel všech, zcela obětoval za naši spásu. A k uskutečňování tohoto díla založil řád bratří Kazatelů, jak to Boží prozřetelnost už dávno rozhodla.

Povzbuzoval často řádové spolubratry ústně i písemně, aby stále studovali Nový i Starý zákon. Ustavičně s sebou nosil Matoušovo evangelium a Pavlovy listy a studoval je tak důkladně, že je uměl téměř nazpaměť.

Dvakrát nebo třikrát byl zvolen biskupem, ale pokaždé odmítl, neboť chtěl raději žít se svými bratry v chudobě než mít nějaké biskupství. Krásku čistoty si zachoval neporušenou až do konce. Prál si být bičován, rozsekán na kusy a zemřít pro víru v Krista. Řehoř IX. o něm prohlásil: »Znal jsem ho jako člověka, který žil zcela podle apoštolských pravidel, a není pochyb, že má i v nebi účast na slávě apoštolů.«

Povstal nový hlasatel spásy, byl jak oheň * a jeho slovo plálo jak pochoděň.

V. V jeho ústech byla nauka pravdy, nepravost se nenalezla na jeho rtech. * A jeho.

9. srpna

Sv. Terezie Benedikty od Kříže, panny a mučednice, patronky Evropy

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

Poklad víry máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám. Ze všech stran se na nás valí trápení, ale nesoužíme se. Býváme bezradní, ale ne zoufalí. Býváme pronásledováni, ale ne opuštěni. Býváme sráženi k zemi, ale ne zničeni. Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle.

Tak jsme my zaživa stále vydáváni na smrt pro Ježíše, aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle. A tak v nás pracuje smrt, ale ve vás život. Protože máme téhož ducha víry, jak je řečeno v Písmu: 'Uvěřil jsem, a proto jsem mluvil', věříme i my, a proto také mluvíme.

Vždyť víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás a společně s vámi nás postaví před něho.

Všecko se to přece děje pro vás: čím více se totiž rozmnoží milost, tím větší počet lidí bude potom projevovat vděčnost k Boží oslavě. A proto neklesáme na mysli. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje, neboť nynější lehké břemeno utrpení zjednává nám nad každou míru věčnou tíhu slávy, protože nám neleží na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Věci viditelné přece pominou, ale neviditelné budou trvat věčně.

Víme totiž, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že nám Bůh dá obydlí jiné. Ne dům udělaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi. Proto vzdycháme plni touhy po tom, abychom si mohli vzít na sebe ještě jako šat i svůj příbytek z nebe, a to i v tom případě, když budeme shledáni oblečení, ne svlečení ze své pozemské schránky. Ano, pokud jsme v této pozemské schránce, vzdycháme a tíží nás to; nechtěli bychom být svlečení, ale toužíme, abychom byli nadto ještě přio-

děni, aby tak byla smrtelná schránka pohlcena životem. Bůh sám nás tak k tomu určil a dal nám Ducha jako záruku.

Jsme tedy ustavičně plni důvěry. Víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme jako vyhnanci v cizině, daleko od Pána. To proto, že v nynějším stavu v Boha jen věříme, ale dosud ho nevidíme. Jsme však plni důvěry a chtěli bychom raději opustit domov tělesný a odebrat se do domova k Pánu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost. * Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.

V. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. * Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu „Věda kříže“ od sv. Terezie Benedikty od Kříže

Věřícím v Ukřižovaného se otvírá brána života

Kristus na sebe vzal jho Zákona, tím ho dokonale naplnil a kvůli Zákonu a podle Zákona zemřel. Právě tím od Zákona osvobodil všechny, kdo od něho chtějí přijmout život; ten však mohou přijmout jedině tehdy, když svůj vlastní život obětují. Neboť *ti, kdo jsou pokřtěni v Krista, jsou pokřtěni v jeho smrt*. Jsou vnořeni do jeho života, aby se stali údy jeho těla a jako jeho údy s ním trpěli a umírali, ale také vstali z mrtvých k věčnému, božskému životu.

Tento život obdržíme v plnosti teprve v den slávy. Avšak již nyní – v těle – na něm máme účast, pokud věříme: věříme, že Kristus pro nás zemřel, aby nám daroval život. Právě tato víra nás s ním sjednocuje jako údy s hlavou a otevírá nás přílivu jeho života. Tak se pro nás víra v Ukřižovaného – víra živá, jež se snoubí s láskyplnou oddaností – stává přístupem k životu a počátkem budoucí slávy; proto je kříž naší jedinou chloubou: *Ať je daleko ode mě chlubit se něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřižován svět a já světu*. Kdo se rozhodl pro Krista, ten je pro svět mrtev a svět je mrtev pro něj. Na svém těle nosí jizvy svého Pána, je slabý a lidé jím pohrdají; avšak on je právě proto silný, neboť v jeho slabosti se projevuje Boží síla.

S tímto poznáním Ježíšův učedník nejen přijímá kříž, který je na něho vložen, ale také aktivně křížuje sám sebe: *Ti, kdo náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali svoje tělo i s jeho vášněmi a žádostmi*. Svedli neúpros-

ný boj se svou přirozeností, aby v sobě zahubili život hříchu a uvolnili tak prostor životu ducha. To druhé je důležité. Kříž není samoúčelný: strmí do výše a ukazuje vzhůru. Avšak kříž není jen znamení – je to také mocná Kristova zbraň; je to hůl, s níž božský David táhne do boje proti pekelnému Goliáši. Mocně jí buší na bránu nebe. A brána nebe se otvírá. Přívaly Božího světla pak proudí shůry a zaplavují všechny, kdo kráčeji ve stopách Ukřižovaného.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 2,19–20

Spolu s Kristem jsem ukřižován: už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.

* On mě miloval a za mě se obětoval.

V. Tento život v těle žiji ve víře v Božího Syna. * On mě miloval.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O PANNÁCH

VIZ STR. 778

10. srpna

Sv. Vavřince, jáhna a mučedníka

PRVNÍ ČTENÍ

Ze Skutků apoštolů

6,16; 8, lb. 48

Apoštolové vyvolili sedm jáhnů

Když počet učedníků rostl, začali helénisté projevovat proti Hebrejům nespokojenost, že prý jejich vdovy jsou při každodenním podělování zanedbávány. Dvanáct (apoštolů) proto svolalo (veškeré) množství učedníků a řekli: »Nebylo by správné, abychom my zanedbávali Boží slovo a sloužili při stole. Proto, bratří, vyberte ze svého středu sedm mužů, kteří mají dobrou pověst a jsou plní Ducha a moudrosti, a my je ustanovíme pro tento úkol. My však se chceme nadále věnovat modlitbě a službě slova.«

Ten návrh se zalíbil celému shromáždění. Vyvolili tedy Štěpána, muže plného víry a Ducha svatého, dále Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parména a Mikuláše, proselytu z Antiochie. Postavili je před apoštoly, a oni na ně za modlitby vložili ruce.

V Jeruzalémě se tehdy strhlo veliké pronásledování církevní obce. Všichni kromě apoštolů se rozprchli po judském a samařském kraji.

Ti tedy, co se tak rozprchli, procházeli (zemí) a hlásali slovo evangelia. Tak přišel Filip do hlavního samařského města a hlásal tam Krista. Všichni lidé dávali pozor na to, co Filip mluví, protože slyšeli a vidě-

li, že dělá zázraky. Z mnoha posedlých totiž vycházeli nečistí duchové s velkým křikem. Také bylo uzdraveno mnoho ochrnutých a chromých. Celé město se z toho převelice radovalo.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Jan 12,26; Mt 10,32

Jestliže mi chce kdo sloužit, ať mě následuje; * a kde jsem já, tam bude i můj služebník.

V. Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, i já se přiznám před svým otcem v nebi. * A kde.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Byl služebníkem krve Kristovy

Dnes nás zve římská církev k oslavě vítězství svatého Vavřince. Je to den, kdy přemohl běsnění světa, kdy odmítl, čím si ho chtěl svět získat, a tak dvojnásobně zvítězil nad ďábelskými úklady. V římské církvi, jak jste slyšeli, konal jáhenskou službu. Tam byl služebníkem krve Kristovy a tam také pro Kristovo jméno prolil svou vlastní krev. Svatý apoštol Jan zřejmě vysvětluje tajemství večere Páně, když říká: *Jako Kristus za nás položil svůj život, tak také my jsme povinni položit život za své bratry.* Svatý Vavřinec to dobře pochopil, bratři; pochopil to a proměnil ve skutek; a co přijal u stolu Páně, to chtěl také dát. Miloval Krista ve svém životě a stal se mu podobným ve své smrti.

I my, bratři, Krista následujme, jestliže ho opravdu milujeme. Neboť nemůžeme vydat lepší ovoce toho, že Krista milujeme, než když dáváme příklad tím, že ho následujeme. *Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích.* Podle tohoto výroku se zdá, jako by apoštol Petr byl přesvědčen, že Kristus trpěl jenom za ty, kteří jdou v jeho šlépějích, a že Kristovo utrpení přináší užitek jenom těm, kteří jdou v jeho šlépějích. Svatí mučedníci šli za ním až k prolití krve, až k podobnosti v utrpení. Mučedníci šli v jeho šlépějích, ale nejen oni. Nebyl stržen most, když po něm přešli, nevyschl pramen, když se z něho napili.

Bratři, v zahradě Páně nejsou jen růže mučedníků, ale i lilie panen, břechťany těch, kdo žijí v manželství, a fialky vdov. A proto, moji milí, ať nikdo v žádném postavení nezoufá, jako by nebyl povolán. Kristus trpěl za všechny. Pravdivě je o něm psáno: *On chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy.*

Chápejme tedy, jak má křesťan následovat Krista i mimo prolití krve a mimo nebezpečí utrpení. Apoštol říká o Kristu Pánu: *Ačkoli má bož-*

skou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu. Jaká je v tom vznešenost! Ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk. Jaká poníženost! Kristus se ponížil. Toho se drž, křesťane. Kristus se stal poslušným. Proč ty se vyvyšuješ? A když Kristus prošel touto cestou poníženosti až do konce a úplně zničil smrt, vstoupil do nebe. Následujme ho. Slyšme, co říká apoštol: *Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatý Vavřinec zvolal: Ctím svého Boha a jemu jedinému sloužím; * proto se nebojím tvého mučení.

V. Mně pomáhá můj Bůh, v něho doufám. * Proto.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO VAVŘINCE, MUČEDNÍKA

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 16,24–27

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: »Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání. Amen, pravím vám: Někteří z těch, kdo tady stojí, neokusí smrt, dokud neuvidí Syna člověka, jak přichází se svým královstvím.«

11. srpna

Sv. Kláry, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svaté Kláry svaté Anežce České

Dívej se na Kristovu chudobu, pokoru a lásku

Šťastný je jistě ten, komu je dáno mít účast na svaté hostině, aby z hloubi srdce přilnul k tomu, jehož kráse se bez ustání obdivují všechny blažené sbory nebešťanů. Jeho láska probouzí lásku, pohled na něj obcerstňuje, jeho dobrota nasycuje, jeho sladkost oblažuje, vzpomínka na něj přináší líbezné světlo, jeho vůně oživnou mrtví, patření na jeho slávu bude blažeností všech občanů nebeského Jeruzaléma. A protože

on je odleskem věčné slávy, *jasem světla věčného a zrcadlem bez po-skvrny,* dívej se denně do tohoto zrcadla, královno, snoubenka Ježíše Krista, a pozoruj v něm ustavičně svou tvář, aby ses celá ozdobila uvnitř i navenek, aby ses oblékla v pestrou nádheru a byla okrášlena květy a ozdobami všech ctností, jak se sluší na nejčistší dceru a snoubenku nejvyššího Krále. V tomto zrcadle září blahoslavená chudoba, svatá pokora a nevýslovná láska, jak můžeš s pomocí Boží milosti v celém zrcadle pozorovat.

Dívej se tedy na počátek toho zrcadla: na chudobu toho, který byl položen do jeslí a zavinut do plének. Jak obdivuhodná pokora, jak úžasná chudoba! Král andělů, Pán nebe i země, spočívá v jeslích. Uprostřed zrcadla pak pozoruj pokoru nebo alespoň blahoslavenou chudobu, nescetné námahy a strasti, které vzal na sebe pro vykoupení lidstva. A na konci toho zrcadla pohlížej na nevýslovnou lásku, s níž chtěl trpět na kříži a zemřít nejpotupnějším způsobem smrti. Sám Kristus – neboť on je to zrcadlo visící na dřevě kříže – vybízel kolemjdoucí, aby o tom uvažovali: *Vy všichni, kteří jdete okolo cestou, pohleďte a vizte, zdali je bolest jako bolest má.* Odpovězme volajícimu a nařikajícimu jedním hlasem a jedním duchem: *Ustavičně to mám na paměti, má duše ve mně chřadne.* Proto ať stále víc planeš žářem lásky, královno nebeského Krále.

A nadto rozjímej o jeho nevýslovných slastech, věčném bohatství a cti, a vzdychajíc z nesmírné touhy a lásky srdce, volej: *»Přitahuj mě, a poběžíme za tebou po vůni tvých mastí,* nebeský Ženichu. Poběžím a nezemdlím, dokud mě neuvedeš do vinného sklepa, dokud tvá levice nebude pod mou hlavou a tvá pravice mě nebude šťastně objímat a nepolíbíš mě blaženým polibkem svých úst.«

A až budeš pohroužena v toto rozjímání, pamatuj na mě, svou chudičkou matku, a věz, že jsem nesmazatelně zapsala tvou drahou památku na desky svého srdce, neboť jsi mi ze všech nejdražší.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Pís 3,4; srv. Flp 3,8.9

Nalezla jsem toho, kterého miluji. * Všechno považuji za škodu, abych mohla získat Krista a byla s ním spojena.

V. Pohrdla jsem rozkošemi světa a pozemskou slávou. * Všechno.

13. srpna

Sv. Ponciána, papeže, a Hippolyta, kněze, mučedníků

Z listu svatého Cypriána, biskupa a mučedníka*Nepřemožitelná víra*

Jak vás mám vychválit, stateční bratři? Jakým chvalozpěvem mám oslavit vaši vnitřní sílu a vytrvalost ve víře? Snášeli jste nejtěžší výslechy až do chvíle, kdy se dovršila vaše sláva. Neustoupili jste před mučením, ale spíše mučení před vámi. Vaším bolestem neudělaly konec nástroje trýznění, ale koruna vítězství. Dlouho trvalo hrozné rozšápání těla, ne však proto, aby otřásl neochvějnou vírou, ale aby tím rychleji poslalo muže Boží k Pánu.

Přítomný dav pozoroval s obdivem nebeský zápas Boží a duchovní bitvu Kristovu; viděl, jak služebníci Boží pevně stáli a neochvějně mluvili, na duchu nezlomeni, plní božské síly, beze zbraní světských, ale vybavení důvěrou a výzbrojí víry. Chovali se v mukách statečněji než jejich mučitelé, a jejich zbité a rozdrásané údy přemohly bijící a drásající mučidla.

Ani stále opakovaně zuřivé trýznění nemohlo udolat nepřemožitelnou víru, ačkoli při roztrhaných vnitřnostech už nebyly mučeny údy Božích služebníků, ale jejich rány. Tekla krev, která hasila požár pronásledování, krev, jejíž slavné krůpěje zhasly plamen pekelného ohně. Jaká to byla podívaná Páně, vznešená a velická, s jakým zálibením hleděl Bůh na svého vojáka, který věrně plnil svou přísahu; tak to stojí v žalmech, kde nám říká a připomíná Duch svatý: *Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných*. Drahocenná je tato smrt, neboť koupila nesmrtelnost za cenu vlastní krve a přijala od Boha odměnu za nejvyšší statečnost.

Jak se Kristus přítom radoval, jak rád bojoval a vítězil ve svých služebnících. Vždyť on je ochránce víry, a těm, kdo věří, dává tolik, kolik se přijímající cítí schopni pojmut. Kristus byl přítomen při tom zápasu, neboť to byl jeho zápas, povzbuzoval a posiloval ty, kdo bojovali a hájili jeho jméno, a dodával jim odvalu. On pro nás zvítězil nad smrtí jednou provždy, a stále v nás nad ní dobývá vítězství.

Jak je šťastná naše církev, když jí božská blahosklonnost prokazuje takovou čest, že ji v dnešní době ozařuje slavná krev mučedníků. Předtím byla běloskvoucí svatým životem bratří, nyní je krví mučedníků nachově rudá. Mezi jejími květy nechybějí ani lilie ani růže. Ať nyní každý zápasí o to, aby dosáhl veliké slávy jedněch či druhých: věnce běloskvoucího za svůj život nebo nachově rudého za své utrpení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dívá se na nás Bůh, jeho andělé i Kristus, jak zápasíme o víru a bojujeme duchovní boj. * Jaká sláva a jaké štěstí bojovat v přítomnosti Boží a korunu vítězství přijímat od rozhodčího soudce Krista!

V. Seberme všechny síly a připravme se na zápas čistou myslí, neporušenou vírou a oddanou statečností. * Jaká sláva.

14. srpna

**Sv. Maxmiliána Marie Kolbeho, kněze
a mučedníka**

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisů svatého Maxmiliána Marie Kolbeho

S apoštolskou horlivostí zprostředkovat spásu a posvěcení duší

Mám velikou radost, milý bratře, že jsi naplněn takovou horlivostí pro šíření slávy Boží. V současné době můžeme totiž se zármutkem pozorovat, jak se šíří v různých podobách – a to nejen mezi lidmi ve světě, ale i mezi řeholníky – jakási epidemická choroba, zvaná indiferentismus. Bůh je však hoden nekonečné slávy, a proto je naším prvním a hlavním úkolem, abychom mu podle svých skrovných možností vzdávali co největší slávu, i když takovou, jakou si od nás zaslouhuje, mu pro svou ubohost nikdy nemůžeme vzdát.

Protože se však Boží sláva nejvíce projevuje ve spáse duší, které Kristus vykoupil svou krví, má být nejvyšší a nejpřednější snahou apoštolského života zprostředkovávat spásu a dokonalejší posvěcení co největšího počtu duší. Zmíním se krátce, jaká nejvhodnější cesta vede k tomuto cíli, totiž k uskutečnění Boží slávy a posvěcení co největšího počtu duší. Bůh je vševědoucí a nejvyšší moudrý, a proto nejlépe ví, co máme stále konat pro jeho větší slávu, a svou vůli nám nejčastěji ukazuje prostřednictvím svých zástupců na zemi.

A proto nám bezpečně ukazuje Boží vůli jediné poslušnost. Představený se sice může mýlit, ale nemůže se stát, že bychom my, budeme-li se řídit poslušností, upadli v omyl. Jedině tehdy by nebyla poslušnost na místě, kdyby představený přikazoval něco, co by nesporně znamenalo porušení Božího zákona, i když třeba jen v nejmenším; v tom případě by představený nebyl věrným tlumočnickem Boží vůle.

Jedině Bůh je nekonečný, nejmoudřejší, nejsvětější, nejdobrotivější Pán, Stvořitel a Otec náš, počátek i konec, moudrost, moc a láska – to

všechno je Bůh sám. A všechno, co je mimo Boha, má cenu podle toho, jak se to vztahuje k němu, neboť on je Stvořitel všeho, Vykupitel lidí a poslední cíl všeho tvorstva. A on nám ukazuje svou úctyhodnou vůli skrze své zástupce na zemi a táhne nás k sobě, a naším prostřednictvím chce k sobě přitáhnout také jiné duše a připoutat je k sobě dokonalejší láskou.

Hleď, bratře, jak je lidská důstojnost veliká skrze milosrdenství Boží. Poslušností jakoby překračujeme hranice naší nepatrnosti a shodujeme se s vůlí Boží, a ta nás řídí svou nekonečnou moudrostí a prozíravostí, abychom jednali správně. Ba dokonce, když se pevně opíráme o Boží vůli, již se nemůže nic stvořeného stavět na odpor, stáváme se silnějšími než všechno.

To je stezka moudrosti a prozíravosti, to je jediná cesta, jak můžeme vzdávat Bohu nejvyšší slávu. Kdyby byla jiná vhodnější cesta, Kristus by nám ji byl jistě ukázal svým slovem i příkladem. Ale Písmo svaté vystihuje jeho dlouhý život v Nazaretě slovy: *A poslouchal je*, a také zbývající část jeho života nám ukazuje ve světle poslušnosti, neboť na mnoha místech říká o Kristu, že sestoupil na svět, aby konal Otcovu vůli.

Milujme tedy, a milujme ze všech sil našeho nejlaskavějšího nebeského Otce, a projevem této dokonalé lásky ať je naše poslušnost, v níž je třeba se osvědčit právě tehdy, když se od nás žádá zřeknout se vlastní vůle. A neznáme vznešenější knihu, která by tak podporovala růst naší lásky k Bohu, než ukřižovaného Ježíše Krista.

To všechno získáme mnohem snadněji prostřednictvím Neposkvrněné Panny, neboť dobrotivý Bůh ji pověřil, aby rozdělovala dary jeho milosrdenství. Není pochyb, že vůle Mariina je pro nás totožná s vůlí Boží. A jestliže se jí zasvětime, staneme se v jejích rukou nástrojem Božího milosrdenství, jako je ona nástrojem v rukou Božích. Dejme se tedy od ní řídit a vést, a pod jejím vedením budme klidní a bez starosti. Vždyť ona nám všechno připraví, o všechno se postará, přijde nám ochotně na pomoc ve všech potřebách těla i duše a odstraní obtíže i strasti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 5,2.1; 6,6

Žijte v lásce, jako i Kristus miloval nás a zcela vydal sebe za nás jako dar v obět, velmi příjemnou vůni Bohu.* Napodobujte Boha jako jeho milované děti.

V. Jako služebníci Kristovi, kteří z celé duše konají vůli Boží. *
Napodobujte.

15. srpna

Nanebevzetí Panny Marie

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

1,16–2,10

Bůh nám vykázal místo v nebi, protože jsme spojeni s Kristem

Nepřestávám za vás děkovat, když na vás vzpomínám ve svých modlitbách, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, udělil dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat, (takže budete moci mít) o něm správné poznání. On ať osvítl vaše srdce, abyste pochopili, jaká je naděje těch, které povolal, jaké poklady slávy (skrývá) křesťanům jeho dědictví a (jak se ukazuje) na nás, na věřících, jeho nesmírně velká moc působením jeho všemohoucnosti. Ta se už projevila, když Krista vzkřísil z mrtvých a posadil ho po své pravici v nebi: vysoko nad všechna knížata, mocnosti, síly, panstva – a jak jen se ještě jmenují všechny hodnosti, a to nejen v tomto věku, ale i v budoucím. Ano, ‚všechno podřídil pod jeho nohy‘. A jeho dal jako svrchovanou hlavu církvi: ona je jeho tělem, plností toho, který naprosto všechno ovládá.

Byli jste mrtví pro své poklesky a hříchy, v nichž jste kdysi žili podle světského smýšlení, pod vlivem ducha, který vládne a svou moc vykonává v vzduší, a teď působí v lidech, kteří se (Bohu) vzpírají. K nim jsme kdysi (náleželi) i my všichni, protože jsme žili tak, jak si to žádalo tělo. Dělalí jsme, co se tělu zachtělo a co mu napadlo. A tak jsme už svou přirozeností propadli Božímu hněvu jako ostatní.

Ale nekonečně milosrdný Bůh nás miloval svou velikou láskou, a když jsme byli mrtví pro své hříchy, přivedl nás k životu zároveň s Kristem. Milostí jste spaseni! Když vzkřísil Krista Ježíše, vzkřísil zároveň s ním i nás, a když vykázal jemu místo v nebi, vykázal je zároveň i nám, protože jsme s ním spojeni. Tím chtěl v budoucím čase ukázat nesmírné bohatství své milostivé dobroty vůči nám, a to pro Krista Ježíše.

Milostí jste tedy spaseni skrze víru. Není to vaší zásluhou, je to dar Boží! (Dostáváte ho) ne pro skutky, aby se nikdo nemohl chlubit. Jsme přece jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům. Bůh je předem připravil, abychom je pak uskutečňovali ve svém životě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Krásná a vznešená je Panna Maria, Kristus ji přijal do nebeské slávy.

* Vyniká mezi svatými a září jako slunce.

V. Z její slávy se radují i andělé. * Vyniká.

DRUHÉ ČTENÍ

Z apoštolské konstituce papeže Pia XII.

Mariino tělo je svaté a má účast na veliké slávě

V homiliích a kázáních, konaných pro lid ve svátek Nanebevzetí Bohorodičky, pojednávali svatí Otcové a velcí učitelé o tomto tajemství jako o něčem, co bylo mezi křesťany už známé a uznávané. Obsírněji to vysvětlovali, hlouběji zdůvodňovali smysl a obsah toho tajemství a zejména stavěli do jasnějšího světla, co se o tomto svátku připomíná: nejen že mrtvé tělo blahoslavené Panny Marie nepodlehlo žádnému porušení, ale také že dosáhla vítězství nad smrtí a oslavení v nebi, tak jako Ježíš Kristus, její jediný Syn.

Svatý Jan Damašský, nad všechny vynikající hlasatel této v tradici obsažené pravdy, srovnává tělesné nanebevzetí vznešené Matky Boží s ostatními jejími dary a výsadami a říká velmi výmluvně: »Slušelo se, aby tělo té, která při porodu zůstala neporušenou pannou, zůstalo také po smrti beze všeho porušení. Slušelo se, aby ta, která nosila Stvořitele jako své dítě ve svém lůně, prodlévala v Božím stánku v nebi. Slušelo se, aby ta, s níž se Otec zasnoubil, bydlela v nebeských komnatách. Slušelo se, aby ta, která hleděla na svého Syna visícího na kříži a zakusila v svém srdci meč bolesti, jehož byla ušetřena při porodu, mohla hledět na svého Syna, jak sedí ve slávě po pravici Otce. Slušelo se, aby Matka Boží měla to, co má Syn, a aby byla od všech tvorů uctívána jako Boží Matka a služebnice.«

Podle mínění svatého Germana Konstantinopolského bylo to, že tělo panenské Bohorodičky Marie zůstalo neporušené a že bylo vyzdvíženo do nebe, nejen v souladu s jejím božským mateřstvím, ale také odpovídalo zvláštní svatosti jejího panenského těla: »Objevuješ se ve své kráse, jak je to psáno, a tvé panenské tělo je celé svaté a čisté, je celé Božím příbytkem. Proto se už nikdy nemůže rozpadnout v prach. Protože je to tělo lidské, je proměněné, aby mohlo žít nebeským neporušitelným životem. Ale je to totéž tělo, živé a oslavené, neporušené, má účast na dokonalém životě.«

A jiný prastarý autor zdůrazňuje: »Protože je to slavná Matka Krista, našeho božského Spasitele, dárce života a nesmrtelnosti, dostává život od toho, který ji vzkřísil z hrobu a vzal k sobě – způsobem, který zná jenom on sám – a navěky má s ním stejnou tělesnou neporušitelnost.«

Všechny tyto výroky a úvahy svatých Otců se opírají jako o poslední základ o Písmo svaté. To nám staví před oči vznešenou Matku Boží

v nejužším spojení s jejím božským Synem, na jehož údělu má stále účast.

Nejvíce však zasluhuje pozornost, že od druhého století svatí Otcové představují Pannu Marii jako novou Evu, podřízenou novému Adamovi a nejtěsněji spojenou s ním v zápase proti pekelnému nepříteli. Tento zápas, jak je naznačeno v protoevangeliu, skončil nejuplnějším vítězstvím nad hříchem i nad smrtí, jak to vždycky spolu souvisí v listech Apoštola národů. Proto jako bylo slavné Kristovo zmrtvýchvstání podstatnou součástí a poslední trofejí tohoto vítězství, tak měl být zakončen společný zápas blahoslavené Panny a jejího Syna oslavením jejího panenského těla, jak říká apoštol: *Až toto tělo smrtelné vezme na sebe nesmrtelnost, potom se vyplní to, co stojí v Písmu: Vítězně je smrt navždy zničena.*

A proto vznešená Matka Boží, tajemně už od věčnosti spojená s Ježíšem Kristem jediným a týmž úradkem předurčení, neposkvrněná při svém početí, zcela neporušená panna při svém božském mateřství, velkodušná spolupracovnice božského Vykupitele, vítěze, který úplně přemohl hřích a jeho následky, dosáhla nakonec jako vrcholné koruny svých výsad toho, že byla uchráněna od porušení v hrobě, a že byla jako její Syn po vítězství nad smrtí vyzdvížena s tělem i s duší do srchované nebeské slávy. Tam se skvěje jako Královna po pravici svého Syna, nesmrtelného Krále všech věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dnes je ten přeslavný den, kdy Rodička Boží vstoupila do věčné radosti v nebi; radujeme se spolu s ní a voláme: * Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého.

V. Šťastná jsi, svatá Panno Maria, hodná jsi veškeré chvály, neboť z tebe vzešlo slunce spravedlnosti, Kristus, náš Bůh. * Požehnaná.

EVANGELIUM SLAVNOSTI NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 10,38-42; 11,27b-28

Když byli na cestě, přišel Ježíš do jedné vesnice, kde ho přijala do domu nějaká žena jménem Marta. Měla sestru, která se jmenovala Marie. Ta se posadila Pánu k nohám a poslouchala jeho řeč. Marta měla plno práce s obsluhou. Přistoupila k němu a řekla: »Pane, nezáleží ti na tom, že mě má sestra nechala obsluhovat samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!« Pán jí odpověděl: »Marto, Marto! Děláš si starosti a znepokojuješ se pro mnoho věcí. Ano, jen jedno je třeba. Marie si vybrala nejlepší úděl a ten jí nikdo nevezme.«

V tom čase zvolala na něho jedna žena ze zástupu: »Blahoslavený život, který tě nosil, a prsy, které tě kojily!« On však řekl: »Spíše jsou blahoslavení ti, kdo slyší Boží slovo a zachovávají ho.«

16. srpna

Sv. Štěpána Uherského

DRUHÉ ČTENÍ

Z poučení svatého Štěpána synovi

Slyš, synu, co ti otec klade na srdce

Nejdražší synu, především ti přikazuji, radím a kladu na srdce: Chceš-li dělat čest královské koruně, uchovávej a opatruj katolickou a apoštolskou víru tak pečlivě, abys dával příklad všem, které ti Bůh podřídil. Pak tě budou všichni, kdo konají službu církve, po zásluze nazývat skutečným mužem křesťanské víry, bez níž – to buď jist – nebudeš považován za křesťana nebo syna církve. V královském paláci má hned po víře své místo církev. Založil ji Kristus a on je její hlavou. Potom jeho údy, totiž apoštolové a svatí Otcové, ji dále sázeli, pevně buďovali a šířili po celém světě. A ačkoli církve stále rodí nové potomstvo, má na jistých místech už starou tradici.

Ale v našem království, nejdražší synu, je církev ještě mladá a je něčím novým. A proto potřebuje zvlášť obezřelé a prozíravé ochránce. Nedopusť, aby dobro, které nám udělila Boží láska bez našich zásluh, bylo tvou liknavostí, leností a nedbalostí zničeno a zaniklo.

Můj nejmilejší synu, ty jsi radost mého srdce a naděje budoucího pokolení, a proto tě prosím a přikazuji: Vždycky a při všem měj soucitné srdce; buď milostivý nejen k své rodině a příbuzným, ke knížatům, předákům a bohatým lidem, k sousedům a domácím obyvatelům, ale i k cizincům a ke všem, kdo se na tebe obrátí. Vždyť dobrotivé jednání tě povede k nejvyšší blaženosti. Buď milosrdný ke všem, kdo trpí násilím, měj stále na mysli příklad Pána: *Milosrdenství chci, a ne obět.* Měj trpělivost se všemi, nejen s mocnými, ale i s bezmocnými.

A také buď statečný, aby ses nevynášel, když se ti něco podaří, ani nebyl v protivenství skleslý. Buď také pokorný, aby tě Bůh povýšil na tomto i v budoucím světě. Buď opravdu mírný a nikoho netrestej ani neodsuzuj přes míru. Buď tichý, aby ses nikdy nevzpíral spravedlnosti. Buď šlechetný, abys nikdy nikoho nerozvážně nepotupil. Buď počestný, aby ses vyhnul všemu zápachu zlé žádostivosti jako ostnu smrti.

Toto všechno, co jsem uvedl, skládá dohromady královskou korunu. Bez toho nikdo nemůže vládnout zde na zemi ani dospět do království věčného.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Tob 4,7; Sir 35,8

Dávej z toho, co máš; * neodvracej se od toho, kdo potřebuje tvou pomoc, aby se Bůh neodvrátil od tebe.

V. Při všem, co dáváš, měj veselou tvář. * Neodvracej se.

19. srpna

Sv. Jana Eudese, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z pojednání »O podivuhodném Srdci Ježíšově« od svatého Jana Eudese

Pramen spásy a pravého života

Prosím tě, uvažuj o tom, že náš Pán Ježíš Kristus je tvoje pravá hlava a ty jsi jeden z jeho údů. On je pro tebe tím, čím je hlava pro údy. Všechno, co je jeho, je tvoje: jeho duch, srdce, tělo, duše i všechny schopnosti a síly. Máš jich všech užívat, jako by byly tvé vlastní, a tak ho svou službou chválit, milovat a oslavovat. A ty zase jsi pro něho tím, čím je úd pro hlavu. Proto si vroucně přeje užívat všech tvých schopností a sil, jako by byly jeho, ke službě Otci a k jeho oslavě.

Ale on je nejenom tvůj, on chce být také v tobě, chce v tobě žít a vládnout, jako žije a vládne hlava ve svých údech. Chce, aby všechno, co je v něm, žilo a vládlo v tobě: jeho duch v tvém duchu, jeho srdce v tvém srdci, všechny síly jeho duše v tvých duševních schopnostech a silách, a tak aby se na tobě naplnila slova: *Oslavujte Boha svým tělem a aby Ježíšův život byl patrný na vás.* A ty zase nejenom patříš Božímu Synu, ale máš být v něm, jako jsou údy přidružené k hlavě. Všechno, co je v tobě, má být zapojeno do něho, od něho máš přijímat svůj život a dát se řídit. Nebudeš mít žádný pravý život, leč v něm, neboť on je jediný zdroj pravého života; mimo něj najdeš pouze smrt a zánik. On ať je jediným východiskem všech tvých hnutí, činů a životních úkonů. Z něho a pro něho máš žít, abys naplnil slova: *Žádný z nás nežije sám sobě ani neumírá sám sobě. Neboť žijeme-li, žijeme pro Pána, umíráme-li, umíráme pro Pána. Ať tedy žijeme nebo umíráme, patříme Pánu. Vždyť právě proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými.*

A dokonce jsi s Ježíšem jedno, tak jako jsou údy jedno s hlavou. Proto máš mít s ním jednoho ducha, jednu duši, jeden život, jednu vůli, jedno citění, jedno srdce. A on sám má být tvým duchem, srdcem, láskou, životem, tvým vším.

Tyto velké věci mají u křesťana původ ve křtu, rostou a upevňují se biřmováním a správným užíváním ostatních milostí, které mu uděluje Bůh, a nejvíce dorůstají k dokonalosti nejsvětější Eucharistií.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Řím 14,7-9

Žádný z nás nežije sám sobě ani neumírá sám sobě. Neboť žijeme-li, žijeme pro Pána, umíráme-li, umíráme pro Pána. * Ať tedy žijeme nebo umíráme, patříme Pánu.

V. Vždyť právě proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými. * Ať tedy.

19. července

Bl. Guerrica z Igny, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání o zmrtvýchvstání Páně od blahoslaveného Guerrica z Igny, opata

Přijmout Ježíše srdcem znamená víc než Jej vidět očima nebo o Něm slyšet ušima. Vždyť o kolik mocnější je působení Ducha na smysly vnitřního člověka než působení tělesného světa na smysly vnějškového člověka.

Když pak je jen jeden Duch, pak je i jedna a tatáž schopnost vnímání a stejné shodnutí se. Pak je to tak vskutku u učedníků, jak to čteme o Jakubovi – jeho duch ožil, duch, který byl samým smutkem téměř už vyhaslý, ba dokonce pohřbený v zoufalství. Pokud se nemýlím, tady by si z tohoto důvodu chtěl zřejmě každý říci: „Stačí mi, že můj Ježíš žije“, neboť pro mě je Kristus život a umírání ziskem. Tak chci více než kdykoli předtím „jít do Galileje, na horu, již Ježíš označil“, „Jej vidět“ a Jej uctívat, „předtím než zemřu“, abych pak už neumíral. „Neboť každý, který vidí Syna a v Něj věří, má život věčný a bude žít, i kdyby zemřel“.

Co vám však dosvědčuje radost vašeho srdce o lásce Kristově? Dnes jsou v kostelích poslové zmrtvýchvstání slyšet tak zvučně a jednohlasně, že vaše srdce si blahopřeje a říká: Ozámili mně: Ježíš, můj Bůh, žije! Slyšel jsem to a můj duch opět pookřál poté, co zklamáním upadl do spánku, co ochořel ochablostí nebo si zoufal kvůli malomyslnosti.

Na tom můžeš v pravdě poznat, že Tvůj duch se v Kristu stal opět úplně obživlým, když upřímně říká: Mně stačí, když Ježíš žije. Jaký věrný hlas – hlas, jaký se sluší na přátele Ježíše! Čistá láska, jež mluví takto: Stačí mi, když Ježíš žije! Když žije, žiji též já, neboť má duše na něm závisí, ba co více: protože on je můj život, mně cele postačuje. Neboť co mi může scházet, když Ježíš žije? Ano, vše mi může chybět, nic na tom nezáleží, jen když Ježíš žije. Jestliže by se Mu tak zalíbilo, že by mi On chyběl, jen když On sám žije a kvůli tomu samému je mně to dosti.

Když láska ke Kristu ovládne celou mysl nějakého člověka natolik, že na sebe pranic nedá a je zaujatý jen Ježíšem Kristem a vnímá věci Ježíše Krista, pak dle mého názoru je v něm láska dovedena k dokonalosti. Pro toho, kdo je tak uchvácen, neznamena chudoba žádné břemeno. Nepocituje bezpráví. Směje se nad hanobením, pohrdá uškozením a má smrt za zisk. Ba je přesvědčen, že neumře: ví, že spíše kráčí od smrti k životu a praví v důvěře k Ježíši: Chci směřovat k Němu a Jej vidět předtím, než zemřu.

Třebaže nemáme vědomí tak čistého smýšlení, chceme přesto – aby chom patřili na Ježíše – putovat k té hoře v Galileji nebes, kam nám nakázal. Zatímco jdeme po této cestě, nechť naše láska k Němu roste, aby dospěla k plnosti nejpозději, když k Němu dorazíme. Při kráčení tímto směrem se tato cesta, jež je nejprve ještě úzká a těžká, stane širší a slabým poroste síla.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Víra a láska praví: Stačí mi, když Ježíš žije.* aleluja, aleluja.

V. Pokoj Boží, jenž překračuje všechno pomýšlení, bude udržovat vaše srdce a vaše myšlenky ve společenství s Kristem Ježíšem. * aleluja, aleluja.

20. srpna

Sv. Bernarda, opata a učitele církve

PRVNÍ ČTENÍ

Z Písně písní

2,8–3,5

Hlas mého milého!
Hle, právě přichází,
hory přeskakuje,
přenáší se přes pahorky.

Gazele se podobá můj milý
nebo kolouškovi.

Hle, právě stojí za naší zídkou,
nahlíží do oken,
dívá se mřížovím.

Můj milý se ozval, řekl mi:

„Vstaň, má přítelkyně, krásko má,
a pojd’!

Hle, zima pominula,
lijavce přešly, jsou tytam.
Po zemi se objevují květy,
nadešel čas prořezávat révu,
hlas hrdličky je slyšet v naší zemi.
Fikovník nasadil první plody,
voní kvítky vinné révy.

Vstaň, má přítelkyně, krásko má,
a pojd’!“

Holubičko moje v rozsedlinách skály,
v úkrytu nad strži,

dopřej mi zahlédnout tvou tvář,
dovol mi hlas tvůj slyšet.

Jak lahodný je tvůj hlas!

Jak půvabnou máš tvář!

„Lišky nám schyťtejte,

lištičky malé,

plenící vinice,

vinice naše, když kvetou!“

Můj milý je můj a já jsem jeho,
on pase v lilíích.

Než zavane den

a stíny dají se v běh,

příběhni, milý můj,

podoběn gazele

či kolouškovi

na Beterských horách.

Noc co noc hledala jsem na svém lůžku
toho, kterého tolik miluji.

Hledala jsem ho, a nenalezla.

Teď vstanu a obejdu město,

ulice, náměstí,

vyhledám toho, kterého tolik miluji.

Hledala jsem ho, a nenalezla.
 Našli mě strážci obcházející město:
 „Toho, kterého tolik miluji,
 jste tu neviděli?“
 Potom, jen co jsem od nich odešla,
 hned jsem našla toho, kterého tolik miluji.
 Uchopila jsem ho a už ho nepustím,
 dokud ho nepřivedu do domu své matky
 do pokojíku té, jež mé počala.

Zapřísahám vás,
 jeruzalémské dcery,
 při gazelách a při polních laních:
 nebuďte a nezburcujte lásku,
 dokud nebude chtít sama.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Hle zima pominula, lijavice přešly, jsou tytam. Vstaň, má přítelkyně, krásko má a pojď! * Holubičko moje, dopřej mi zhlédnout tvou tvář, dovol mi hlas tvůj slyšet!

V. Uprostřed noci se rozlehl křik: „Ženich je tu, jděte mu naproti!“ * Holubičko moje.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda

Miluji, protože miluji; miluji, abych miloval

Láska si sama stačí, líbí se sama sebou a kvůli sobě. Je sama sobě zásluhou i odměnou. Láska nehledá důvod ani plod svého bytí mimo sebe: jejím plodem je to, že miluje. Miluji, protože miluji; miluji, abych miloval. Láska je něčím velikým, vrací-li se k svému počátku, má-li zpětný vztah k svému původu, vlévá-li se opět do svého pramene, aby z něho stále čerpala a ustavičně z něho vyvěrala. Ze všech hnutí, myšlenek a citů duše je láska to jediné, čím může tvor, i když ne stejnou mírou, dávat odpověď svému Tvůrci, nebo mu splácet něčím podobným. Neboť když Bůh miluje, nechce nic jiného, než aby byl milován. Pro nic jiného nemiluje, než aby byl milován, neboť ví, že právě láska učiní blaženými ty, kdo ho budou milovat.

Láska Ženicha, či spíše Ženich, jenž je láska sama, žádá za svou lásku jen lásku a věrnost. Proto budiž dovoleno té, která je milována, aby splácela láskou. Což by mohla nemilovat nevěsta, a to nevěsta Lásky? Což by mohla být Láska nemilována?

Právem se vzdává nevěsta všech jiných náklonností a celá se věnuje jedině lásce, neboť má dávat odpověď lásce tím, že ji miluje. Ale i kdyby se zcela rozplynula láskou, co je to ve srovnání s věčným prouděním onoho pramene? Vždyť milující a Láska, duše a Slovo, nevěsta a Ženich, Stvořitel a tvor neoplývají stejnou hojností: je mezi nimi takový rozdíl, jako mezi tím, kdo žízni, a pramenem.

Co z toho tedy vyplývá? Nesplní se nikdy přání té, která touží po sňatku, vzdychá, plane žářem lásky a s velikou důvěrou čeká? Vyjde její přání zcela naprázdno proto, že ona nemůže udržet krok s obrem, nemůže závodit v sladkosti s medem, v mírnosti s beránkem, v bělosti s lilií, v jasnosti se sluncem, v lásce s tím, který je láska sama? Nikoliv. Neboť i když tvor miluje méně, protože jeho možnosti jsou menší, miluje-li celou svou bytostí, nic v té lásce nechybí, protože je celá. A když takto miluje, rovná se to sňatku, neboť na tuto její lásku nemůže být odpovědí láska menší, a v oboustranné shodě spočívá plné a dokonalé manželství. Jen ať nikdo nepochybuje o tom, že duše je božským Slovem milována dříve a více.

*ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ**Srv. Žl 31(30),20; srv. Žl 103(102),17*

Jak nesmírná je tvá dobrotivost, Hospodine, * dáváš ji poznat těm, kdo tě milují.

V. Tvá láska trvá od věků na věky, * dáváš.

*EVANGELIUM SLAVNOSTI SVATÉHO OTCE BERNARDA***Slova svatého evangelia podle Jana***Jan 3,27–29*

Jan odpověděl svým učedníkům:

»Nikdo si nemůže nic vzít, není-li mu to dáno z nebe. Vy sami mi musíte dosvědčit, že jsem řekl: ‚Já nejsem Mesiáš, jsem poslán před ním.‘ Ženich je ten, kdo má nevěstu; ale přítel ženichův, který je s ním a slyší ho, srdečně se raduje z ženichova hlasu. A tak je má radost dovršena.«

21. srpna**Sv. Pia X., papeže***DRUHÉ ČTENÍ***Z apoštolské konstituce sv. Pia X.***Líbezně znějící hlas církve*

Žalmy, složené z Božího vnuknutí a sebrané v Písmu svatém, podivuhodně posilovaly a živily, jak známo, hned od počátku církve zbožnost věřících, kteří podávali *Bohu stále obět chvály, ovoce rtů, které chválí jeho jméno*, a podle zvyku přijatého už ve Starém zákoně byly také důležitou součástí posvátné liturgie a denní modlitby církve. Odtud pochází onen *hlas církve*, jak říká svatý Bazil, *zpěv žalmů*, jež nazývá náš předchůdce Urban VIII. *dcerou toho chvalozpěvu, který se ustavičně zpívá před trůnem Božím a Beránkovým*. Podle výroku svatého Atanáše učí lidi, především ty, kdo se věnují bohoslužbě, *jak mají chválit Boha a jakými slovy ho náležitě velebit*. Krásně o tom říká svatý Augustin: *Aby člověk mohl dobře chválit Boha, sám Bůh dal najevo svou chválu. A protože zjevil svou chválu, poznal člověk, jak ho má chválit*.

Kromě toho mají žalmy jakousi podivuhodnou schopnost probouzet v duši snahu o všechny ctnosti. *Celé naše Písmo, Starého i Nového zákona, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování, jak je psáno; ale kniha žalmů obsahuje v sobě jako ráj ovoce všech ostatních knih a předkládá zpěvy, při jejichž užívání vydává s ostatními plody navíc i své vlastní*. To opět říká svatý Atanáš a právem dodává: *Myslím, že žalmy jsou pro toho, kdo je zpívá, jako zrcadlo, aby v nich pohlížel na sebe a na svá vnitřní hnutí, a tak se je modlil*. A svatý Augustin říká ve svých Vyznáních: *Jak jsem plakal při tvých hymnech a zpěvech, tak mocně mě dojaly líbezně znějící hlasy tvé zpívající církve. Ty hlasy unikaly do mých uší, pravda mi pronikala do srdce, tím se rozhořival cit zbožnosti, tekly mi slzy a bylo mi přitom dobře*.

A opravdu, kým by nepohnula tak častá místa v žalmech, kde se vznešeně hlásá nesmírná Boží velebnost, Boží všemohoucnost, nevýslovná spravedlnost, dobrota, laskavost a ostatní jeho nekonečně chvályhodné vlastnosti? V kom by to nevyvolalo podobné city, když se v žalmech děkuje za přijatá Boží dobrodiní nebo se s pokorou a důvěrou něco vyprošuje a očekává, nebo když kající duše volá po smilování? A když se v žalmech vytrvale naznačuje obraz Krista Vykupitele, v kom by neroznil lásku? Vždyť svatý Augustin *slyšel ve všech žalmech Kristův hlas, zpívající nebo sténající, radující se v naději nebo vzdychající pod tíhou utrpení*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 2,4.3

Bůh nám svěřil evangelium, když nás napřed vyzkoušel. * Nechceme se svým kázáním dělat pěknými v očích lidí, ale chceme se líbit Bohu.

V. Když vás povzbuzujeme, nepramení to z nějakého falešného přesvědčení, z nějakých nepoctivých úmyslů ani vás nechceme klamat.

* Nechceme.

22. srpna

Panny Marie Královny

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna

Táhni nás za sebou, Královno milosrdenství, ke svému trůnu

Maria jediná vskutku stojí nade všemi, zůstávajíc v plnosti slávy nezměnitelná, neboť její přebývání bylo vždycky v nebesích a vždycky byla plná Krista, toho, jež nosila pod svým srdcem. Stalo se tak zastíněním od Ducha svatého, který do ní vstoupil, zcela ji pronikl, zdokonalil a nade všechny andělské i lidské zástupy povýšil. Panenského a neporušeného jejího těla se z vůle Boží nedotkla žádná křehkost plodící zkázu hříchu. Neboť Maria byla milosti plná, byla dílem podivuhodným, jak se slušelo na božské Slunce, které v ní mělo přebývat, dílem převyšujícím všechnu dokonalost andělskou i lidskou. Nadmíru jasně se to zjevuje v početi Božího Slova.

Jaký to důvěrný svazek s celou Trojicí! Na zemi stojíc, nebes se dotýká, ano, proniká až do nejvyššího nebe a vidíme ji usedat na trůn po Synově pravici. Nepřichází z nejzazších končin země jako královna ze Sáby, aby slyšela moudrost Šalomounovu; přichází patřit na samu věčnou Moudrost, mít na ní účast, kochat se bez konce rozkoší nebeské blaženosti.

Ty slavná, vznešená, nade všechny vyvýšená Rodičko Boží neposkvrněná! Kdo by tě mohl vyzdvihnout po tvém Synu do větších výšin na zemi i na nebi, když ses směla stát Matkou nejvyššího Boha? Jak bychom tě my na zemi mohli ještě více vyvýšit, když tě na nebi Pán vyvýšil nade všemi hvězdami nebe a nade všemi zeměmi světa?

Celá církev ti proto vzdává hold, zpívá ti písně a chvalozpěvy, vyznává svou oddanost a šíří světem tvou slávu, i když to není nic proti tvé slávě v nebeském Jeruzalémě.

Ano, paní naše, tys vždycky s novou silou vystupovala k Bohu, k tvé stále větší cti a slávě tě Bůh přijal za svou, a když tvůj Syn zasedl po Otcově pravici, zasedla jsi na trůn spolu s ním. Pamatuj proto na nás, kteří se topíme v hlubokém bahně, a podej nám svou pravici, abychom mohli povstat s tebou. Táhni nás za sebou, Královno milosrdenství, do výšin nebeské vlasti, ke tvému trůnu, a veď nás za vůní tvých olejů až do radosti věčné. Skrže Ježíše Krista, tvého Syna, který s Otcem a svatým Duchem žije a kraluje na věky věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Zj 12,1; Žl 45 (44),14

Na nebi se objevilo veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama: * kolem hlavy má korunu z dvanácti hvězd.

V. V plné kráse vstupuje královská dcera, její šat je protkán zlatem ; * kolem.

23. srpna

Sv. Růženy z Limy, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svaté Růženy

Poznejme Kristovu lásku přesahující všechno poznání

Pán a Spasitel pozdvihl svůj hlas a s nesrovnatelnou vznešeností řekl: » Ať všichni vědí, že po soužení následuje milost; ať poznají, že bez břemena trápení nelze dojít na vrchol milosti; ať pochopí, že míra darů milosti roste úměrně se vzrůstem námah. Ať lidé nepodlehnu bludu a klamu. Toto je jediný pravý žebřík do ráje, a bez kříže nikdo nenajde cestu, po které lze vystoupit do nebe.«

Když jsem uslyšela tato slova, náhle se mě zmocnila taková síla, jako by mě chtěla postavit doprostřed ulice, abych hlasitě volala na všechny lidi bez rozdílu věku, pohlaví a stavu: »Slyšte, lidé, slyšte, národy! Z pověření Kristova a jeho vlastními slovy vám připomínám: Nemůžeme jinak získat milost, než snášením utrpení. Musí se hromadit námahy na námahy, máme-li dosáhnout důvěrné účasti na Božím životě, slávy Božích dětí a dokonalého štěstí duše.«

Tentýž popud mě mocně poháněl k tomu, abych hlásala krásu Boží milosti. Působilo mi to velkou úzkost, potila jsem se a nemohla spadnout dech. Zdálo se mi, že se má duše už nemůže udržet ve vězení těla a že zlomí svá pouta, a volně, sama a bez překážek rychle projde celý svět a bude volat: »Kéž by smrtelníci poznali, co znamená Boží milost, jak je krásná, vznešená a drahocenná; kolik bohatství v sobě skrývá, kolik pokladů, radostí a slasti! Vynaložili by pak nepochybně všechnu píli a péči, aby si získali trápení a soužení. Místo štěstí by všichni na světě vyhledávali obtíže, nemoci a muka, jen aby dosáhli neocenitelného pokladu milosti. To je ovoce a konečný zisk ochoty trpět. Nikdo by si nenařikal na kříž a námahy, které by na něj dolehly, kdyby znal váhy, na nichž jsou váženy, než se přidělují lidem.«

Ty, které svět pokládá za pošetilé, vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré,
 * ty, kteří jsou ve světě bezmocní, vyvolil si Bůh, aby zahanbil mocné.
 V. Jistě vznešený je Hospodin, a přece shlíží na pokorného, pyšného
 však zdaleka pozná. * Ty, kteří.

24. srpna

Sv. Bartoloměje, apoštola

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O APOŠTOLECH

VIZ STR. 757

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na první list Korintňanům

„Slabá“ Boží věc je silnější než lidé

Prostřednictvím lidí neučených si kříž získal celý svět. Řeč kříže přitom není snadná, vždyť mluví o Bohu, o pravém náboženství, o životě podle evangelia a o nadcházejícím soudu. Kříž přivedl všechny, prosté a nevzdělané, k pravé moudrosti. Vidíš, jak je „pošetilá“ Boží věc moudřejší a „slabá“ silnější než lidé?

Jak to, že silnější? Pronikla přece do celého světa a všechny si podmanila, a přestože se kdekdo snažil jméno Ukřižovaného vyhladit, stal se pravý opak: toto jméno se stalo slavným a jeho sláva se dále roznesla, zatímco jeho odpůrci vzali za své, zřítily se do zkázy: ač živi, nezmohli nic proti Mrtvému. A tak když o mně Řek říká, že jsem mrtvý, ukazuje se jako nadmíru pošetilý, a ačkoli mě považuje za pošetilce, jsem ve skutečnosti moudřejší než jeho mudrc; a když mě nazve slabým, ukáže se, že on sám je slabší. Neboť co dokázali s Boží milostí vykonat opovrhovaní celníci a rybáři, nedovedli si mudrcové, vládcové a vlastně celý svět se vším svým snažením ani představit.

To měl na mysli Pavel, když říkal: „Slabá“ Boží věc je silnější než lidé. A z toho také vyplývá, že kázání evangelia je dílo Boží. Vždyť copak vůbec mohlo napadnout těch dvanáct mužů, navíc zcela neučených, žijících při jezerech a řekách nebo v pustinách, že se dají do tak velkého díla? A že se oni, kteří se snad nikdy předtím nedostali do velkého města a před veřejnost, postaví proti celému světu? O tom, že byli bázlivi a malodušní, svědčí přece ten, kdo o nich podal písemnou zprávu. Vůbec to nezapírá a nesnaží se zastříti jejich nedostatky, a to je snad největší dů-

kaz jeho pravdivosti. Co vlastně o nich říká? Že když Krista zatkli, oni bez ohledu na to, že učinil nesčetně zázraků, většinou utekli, a ten, který stál v jejich čele, Krista dokonce zapřel.

Jak to tedy, že ti, kteří za Kristova života neodolali ani náporu Židů, se poté, co zemřel a byl pohřben, postavili proti velikosti celého světa, jestliže podle vás údajně nevstal z mrtvých, a tudíž s nimi ani nemluvil, ani jim nedodal odvahy? Cožpak by si sami neřekli: Co teď? Sám si za živa nepomohl, a nám by měl po smrti podat pomocnou ruku? Sám si za živa nepodrobil ani jediný národ, a my bychom měli hlásáním jeho jména získat celý svět? Nejen se o to pokusit, ale dokonce na to i pomyslet by přece bylo nesmyslné!

Takže je zřejmé, že kdyby neviděli Ježíše zmrtevýchvstalého a kdyby se jim nedostalo přesvědčivého důkazu jeho moci, nebyli by se rozhodli pro tak veliké dílo.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Kor 1,23–24; 2Kor 4,8; Řím 8,37

My kážeme Krista ukřížovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. * Pro ty, kdo jsou povoláni, je Kristus Boží moc a Boží moudrost.

V. Ze všech stran se valí na nás trápení, ale v tom ve všem vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. * Pro ty.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO BARTOLOMĚJE, APOŠTOLA

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 6,12–19

V těch dnech vyšel na horu, aby se modlil; a celou noc strávil v modlitbě s Bohem. Když se rozednilo, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které nazval apoštolý: Šimona, kterého pojmenoval Petr, jeho bratra Ondřeje, dále Jakuba, Jana, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Šimona, kterému říkali Horlivec, Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, který se stal zrádcem.

Sestoupil (s hory) a zastavil se na rovině. A s ním velký zástup jeho učedníků a velké množství lidu z celého Judska, z Jeruzaléma i z tyrského a sidónského pobřeží. Přišli, aby ho uslyšeli a byli uzdraveni ze svých nemocí. Uzdravováni byli také ti, které trápili nečistí duchové. Každý z toho množství (lidí) se ho snažil dotknout, protože z něho vycházela síla a uzdravovala všechny.

25. srpna

**Sv. Benedikta, Jana, Matouše, Izáka a Kristiána,
mučedníků**

Z »Kroniky české« od Kosmy, děkana pražské kapituly*Není možné sloužit Bohu i mamonu*

Za času císaře Jindřicha, jenž po Otovi III. spravoval říši římskou, žilo v Polsku pět mnichů poustevníků, pravých Izraelitů: Benedikt, Matouš, Jan, Izák, Kristin a šestý Barnabáš.

Když kníže uslyšel o jejich dobré pověsti a poznal jejich nouzi, dal jim velké množství peněz. Ale oni nevěděli, co by si s penězi počali, protože nikdy nic takového neměli. Jeden z nich otevřel ústa a pravil: »Poklady stříbra a zlata jsou zajisté osidlem smrti. A my, kteří jsme dosud žili skrovně, ale byli svobodní, máme teď otročit mamonu?«

I pošlou jednoho z bratří, jménem Barnabáše, jenž vždy vyjednával vnější záležitosti, aby jejich jménem vyřídil knížeti toto: »Ač jsme hříšníci a lidé nehodní, přece na vás stále pamatujeme ve svých modlitbách. Stříbro jsme nikdy neměli, a ani nechceme mít. Neboť náš Pán Ježíš Kristus od nás nežadá stříbro, ale dvojnásobnou hřivnu dobrých skutků. Když má mnich groš, nestojí za groš. Vezmi si to své stříbro: my nesmíme mít nic nedovoleného.« Když Barnabáš odešel ke knížecímu dvoru, přihnala se v noci tlupa nepřátel, vtrhli do dveří a našli bratry, jak zpívají žalmy Hospodinu. Přiložili jim meče na hrdlo a řekli: »V svatém-li pokoji žít si přejete, stříbro, jež máte, ihned všechno nám dejte a ušetřte života svého. Neboť dobře to víme, že peníze od krále máte.«

Ale oni se dovolávali Boha za svědka a stále tvrdili, že žádné peníze nemají. Říkali: »Poklad, který hledáte, už je v knížecí pokladně, protože jsme ho nepotřebovali. Nevěřite-li tomu, tady je naše obydlí, hledejte, jak je vám libo, jenom nám neublížujte.« Ale oni byli tvrdší než skála a hned je nelitostně svázali, po celou noc je různým způsobem mučili a nakonec všechny bez rozdílu ostrím meče zabili. A tak je zběsilost bezbožníků přenesla do nebeského království.

*ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ**Mt 6,19; Lk 12,34.15*

Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je kazí mol a rez a kam se zloději prokopávají a kradou. * Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce!

V. I když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má, * Kde je.

25. srpna**Sv. Josefa Kalasanského, kněze**

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů svatého Josefa Kalasanského

Snažme se přilnout ke Kristu a jen jemu se líbit

Nikomu není neznámo, jak je to vznešené a záslužné, starat se o výchovu dětí, zejména chudých, a tak jim pomáhat, aby mohly dosáhnout věčného života. Neboť předáváním vědomostí, a především výchovou k zbožnosti a k životu podle křesťanského učení, pečujeme o jejich blaho duševní i tělesné, a tím plníme vůči dětem do jisté míry stejné poslání, jaké mají jejich strážní andělé.

Nejlepší pomocí pro dospívající mládež jakéhokoli původu nebo stavu je to, když je nejen odvádíme od zlého, ale hlavně když je mírně a laskavě vedeme a povzbuzujeme k tomu, aby konali dobro. Je známo, že s takovou pomocí se mladí lidé tak změní k lepšímu, že se pak už na nich vůbec nepozná, jací byli před svým vychováním. Jako mladé výhonky snadno se dají mladí vést tím směrem, jak se o to vychovatel snaží; necháme-li je však ztvrdnout, víme, že možnost jejich převýchovy se později velmi zmenšuje nebo časem zcela mizí.

Jestliže se však dětem, a zvláště chudým, dostane vhodné výchovy, přispěje to k jejich lidské důstojnosti, a také celá lidská a křesťanská společnost tuto výchovu ocení: na prvním místě rodiče, neboť se budou radovat, že jsou jejich děti tímto způsobem vedeny po správné cestě; ale také představení státu, neboť tím získají svědomité a dobré občany; především však představení církve, neboť dobře vychované děti milují Krista, zastávají se evangelia a zapojí se vyspělejším a účinnějším způsobem do mnohostranného života a činnosti církve.

Ale ti, kdo berou na sebe tento úkol a chtějí s veškerou pečlivostí vychovávat, musí mít velkou lásku, nesmírnou trpělivost a zejména hlubokou pokoru. Jen tak dosáhnou toho, že je Pán, když ho budou pokorně prosit, učiní způsobilými spolupracovníky pravdy, že je bude posilovat v plnění jejich vznešeného poslání a nakonec že jim dá nebeskou odměnu, jak stojí v Písmu: *Ti, kteří mnohé přivedli ke spravedlnosti, budou zářit jako hvězdy na věčné časy.*

Dosáhnou toho snadněji, jestliže se budou snažit slibem trvalé služby přilnout ke Kristu a jen jemu se líbit, neboť on řekl: *Cokoli jste udělali pro jednoho z mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sol 2,8;Gal 4,19

Nejraději bych vám nejen odevzdal Boží radostnou zvěst, ale dal za vás i vlastní život. * Tak velice jsem si vás oblíbil.

V. Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy. * Tak velice.

25. srpna

Sv. Ludvíka

DRUHÉ ČTENÍ

Z duchovní závěti svatého Ludvíka synovi

Spravedlivý král povznáší zemi

Nejdražší synu, především ti dávám naučení, abys miloval Pána, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou silou, neboť bez toho není spásy.

Synu, musíš se vyhýbat všemu, o čem víš, že se to Bohu nelíbí, to znamená každému smrtelnému hříchu; raději musíš strpět všechna možná muka, než abys udělal nějaký smrtelný hřích.

Dopustí-li Bůh na tebe nějaké utrpení, musíš to ochotně snášet, děkovat za to a chápat, že je to k tvému dobru a že sis to snad zasloužil. A dopřeje-li ti Bůh nějaký úspěch, musíš mu pokorně děkovat a dávat pozor, aby tě přitom nezkazila pýcha nebo něco jiného, neboť nesmíš to, cos od Boha dostal, obrátit proti němu nebo ho tím urážet.

Zúčastňuj se rád a zbožně bohoslužeb církve, a v kostele se měj na pozoru, aby ses nerozhlízel, zbytečně nemluv, ale zbožně se modli k Bohu ústy nebo rozjímáním v srdci.

Měj soucitné srdce vůči chudým, ubohým a trpícím, a podle možnosti jim poskytuj pomoc a útěchu. Za všechna dobrodíní, která ti Bůh udělí, mu vzdávej díky, aby ti Bůh mohl dát ještě více. Vůči svým poddaným jednej spravedlivě a neodchyluj se od spravedlnosti vpravo ani vlevo; a vždycky buď spíše na straně chudého než bohatého, dokud nebudeš s jistotou znát pravdu. Starej se o to, aby všichni, nad nimiž budeš mít moc, a především osoby církevní a řeholní, žili pod ochranou spravedlnosti a pokoje.

Buď poslušně oddán naší matce římské církvi a nejvyššímu veleknězi jako duchovnímu otci. Usiluj o to, aby byl z tvé země vymýcen každý hřích, a zvláště rouhání a bludy.

Nejdražší synu, nakonec ti dávám požehnání, jaké může dát milující otec synovi. Svatá Trojice a všichni svatí ať tě chrání od všeho zlého. Ať ti dá Bůh milost, abys konal jeho vůli, a tím mu sloužil a vzdával čest, abychom po tomto životě společně dospěli k němu a mohli ho vidět, milovat a chválit bez konce. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Přimkl se k Bohu a neodstoupil od něho. * Snažil se plnit jeho vůli.

V. Dbal na jeho přikázání. * Snažil se.

27. srpna

Sv. Moniky

DRUHÉ ČTENÍ

Zepisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Kéž dosáhneme věčné moudrosti

Když se blížil den, kdy měla odejít z tohoto světa – ty jsi znal ten den, Bože, my jsme ho neznali – stalo se tvým skrytým řízením, jak jsem přesvědčen, že jsme já a ona byli sami, opření o okno, jímž bylo vidět do zahrady domu, v němž jsme bydleli. Bylo to v Ostii na Tibeře, kde jsme se, vzdáleni vši vřavy, po dlouhé namáhavé cestě zotavovali před odplutím. Rozmlouvali jsme tehdy o samotě velmi srdečně. *Nedbali jsme na to, co bylo za námi, a byli jsme upnuti na to, co bylo před námi*, a ptali jsme se spolu v přítomnosti pravdy, již jsi ty, jaká bude věčná blaženost svatých, *to, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, nač člověk ani nikdy nepomyslí*, a naše srdce prahlo po nebeských vodách z tvého pramene, pramene života, který je u tebe.

O těchto věcech jsem mluvil, i když ne tímto způsobem a těmito slovy. Ale ty, Pane, víš, že když jsme toho dne taktó rozmlouvali a tento svět se všemi jeho radostmi ztrácel při tom rozhovoru pro nás cenu, ona tehdy řekla: »Synu, pokud jde o mě, už mě na tomto světě nic netěší. Co zde mám ještě dělat a nač tu mám být, nevím, vždyť od tohoto pozemského života už nic nečekám. Jen pro jedno jsem si přála žít ještě nějakou chvíli na tomto světě: chtěla jsem vidět, dříve než umřu, že jsi katolickým křesťanem. A Bůh mi to dopřál v míře mnohem větší, neboť mohu vidět i to, že jsi pohrdl pozemským štěstím a stal ses Božím služebníkem. Co tu mám ještě dělat?«

Nepamatuji se už dobře, co jsem jí na to odpověděl. Ale asi za pět dní nebo jen o málo později dostala horečku a ulehla. V době nemoci jednou omdlela a ztratila na chvíli vědomí. Přiběhli jsme k ní, ale brzy se probírala, podívala se na mě a na mého bratra, jak jsme u ní stáli, a jako by něco hledala, nám řekla: »Kde jsem to byla?«

A když nás viděla, že jsme smutní a zaražení, řekla: »Pochováte svou matku tady.« Mlčel jsem a snažil jsem se zadržet pláč. Můj bratr však něco řekl, že by si přál, aby nezemřela v cizině, že by bylo pro ni lépe umřít ve vlasti. Když to uslyšela, pohlédla na něj s úzkostí a výčitkou, že mu záleží na takových věcech, potom se podívala na mě a řekla: »Slyš, co to říká.« Brzy nato řekla nám oběma: »Pochovejte toto tělo kdekoli a nedělejte si s tím starost. Jen o to vás prosím, tam, kde budete, pamatujte na mě u oltáře Páně.« A když sdělila, jak mohla, toto

svě přání, přestala mluvit, neboť nemoc se zhoršovala a působila jí utrpení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 6,10; srv. 21(20),3

Bůh slyšel její prosby a přijal její modlitby. * Splnil jí, po čem v srdci toužila.

V. Neodepřel, co žádaly její rty. * Splnil.

28. srpna

Sv. Augustina, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyznání« od svatého Augustina, biskupa

Ó věčná pravdo, pravdivá lásko, lásky hodná věčnosti!

Vyzván, abych se vrátil k sobě, vstoupil jsem pod tvým vedením, Bože, do svého nitra; mohl jsem, neboť *ty ses stal můj pomocníkem*. Vstoupil jsem, a okem své duše, i když tak slabým, jsem uviděl nad tímto okem své duše, nad svým duchem, nezměnitelné světlo; ne to obyčejné, viditelné všem tvorům, ani jiné, sice větší, ale téhož druhu, které by pouze mnohem mocněji zářilo a naplňovalo všechno svým jasem. Ne, nebylo to světlo jako ostatní světla, ale jiné, úplně odlišné od všeho. Ani nebylo nad můj duchem jako olej nad vodou nebo jako nebe nad zemí; bylo vysoko nade mnou, protože mě stvořilo, a já jsem byl hluboko pod ním, protože jsem byl stvořen od něho. Ten, kdo zná pravdu, zná to světlo.

Ó věčná pravdo, pravdivá lásko, lásky hodná věčnosti! Ty jsi můj Bůh, po tobě toužím dnem i nocí. Jakmile jsem tě poznal, pozdvihl jsi mě, abych viděl, že je něco, co bych měl vidět, já že však dosud nejsem schopen vidět. A zasáhl jsi svým mocným světlem můj slabý zrak, a já jsem se zachvěl láskou i hrůzou. A shledal jsem, že jsem daleko od tebe v krajině úplně jiné, a jako bych slyšel z výsosti tvůj hlas: »Já jsem pokrm silných; musíš růst a budeš mě požívat. Nebudeš mě však proměňovat v sebe jako pokrm pro své tělo, ale ty se budeš proměňovat ve mne.«

Hledal jsem tedy způsob, jak získat sílu, potřebnou k tomu, abych tě požíval, ale nenacházel jsem, dokud jsem neobjal *prostředníka mezi Bohem a lidmi, člověka Krista Ježíše, Boha, který je nade všechno: bud veleben navěky*. On mě volal a říkal: *Já jsem cesta, pravda a život; a pokrm, k jehož přijetí jsem dosud neměl sílu, spojil s tělem, neboť*

Slovo se stalo tělem, aby tvá moudrost, skrze niž jsi všechno stvořil, živila jako mléko naši dětskou slabost.

Pozdě jsem si tě zamiloval, krásu tak dávnou a přece tak novou, pozdě jsem si tě zamiloval! Hle, tys byl uvnitř, když já jsem byl venku, a tam jsem tě hledal, vrhal jsem se na to krásné, co jsi stvořil, já netvor. Tys byl se mnou, ale já jsem s tebou nebyl. To, co by vůbec nebylo, kdyby to nebylo v tobě, drželo mě daleko od tebe. Tys volal, křičel a prorazil mou hluchotu; tys zářil, svítil a zahnal mou slepotu; tys vydával vůni a já jsem ji vdechl, a teď dychtím po tobě; okusil jsem, a nyní lačním a žízním; ty ses mne dotkl, a já hořím touhou po tvém pokoji.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ó pravdo, světlo mého srdce, bloudil jsem, a rozpomenul jsem se na tebe; * vracím se vyprahlý a dychtím po tvém prameni.

V. Život, který žiji, už nežiji ze sebe; ze sebe jsem žil špatně, ve spojení s tebou žiji novým životem. * Vracím se.

29. srpna

Umučení sv. Jana Křtitele

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Bedy Ctihodného, kněze

Předchůdce Kristův narozením i smrtí

Svatý Předchůdce narození, kázání i smrti Páně ukázal při svém zá-pase sílu hodnou toho, aby na něj hledělo nebe. Platí o něm, co říká Písmo: *I když se lidem zdálo, že je trestán, jeho naděje byla plná nesmr-telnosti.* Právem slavíme den, který je pro nás posvěcen Janovým utrpením, ozdoben zářícím purpurem jeho krve. Právem uctíváme s du-chovní radostí Janovu památku, neboť on své svědectví, které vydal Pánu, zpečetil mučednickou smrtí.

Nelze pochybovat, že svatý Jan trpěl ve vězení a v okovech pro na-šeho Vykupitele. Jemu předem vydával svědectví a za něj položil také svůj život. Pronásledovatel sice od něho nežádal zapření Krista, ale zamlčení pravdy; to však znamená, že zemřel kvůli Kristu. Vždyť pře-ce Kristus říká: *Já jsem pravda.* A proto zajisté prolil svou krev kvů-li Kristu, když ji prolil kvůli pravdě. A jako svým narozením, kázáním a tím, že křtil, vydával Jan předem svědectví tomu, který se měl naro-dit, kázat a křtít, tak i svým utrpením Jan o něm předem naznačil, že má také přět.

Takový a tak veliký muž uzavřel tedy svůj pozemský život, po dlouhém utrpení v okovech, prolitím krve. Toho, který hlásal svobodu nebeského pokoje, spoutali bezbožníci do okovů. Do temného vězení byl uvržen ten, který přišel, aby vydal svědectví o světle, a o němž samo světlo, jímž je Kristus, vydalo svědectví, že byl lampou hořící a zářící. A svou vlastní krví byl pokřtěn ten, jemuž bylo dáno pokřtít Vykupitele světa, uslyšet hlas Otcův, který se ozval Kristu z nebe, a uvidět milost Ducha svatého sestupujícího na něj. Ale takovým lidem, jako byl on, nebylo těžké, naopak, bylo to pro ně lehké a žádoucí trpět časná muka pro pravdu; neboť on věděl, že to bude odměněno věčnými radostmi.

Mučedníci si přáli přijmout smrt, která tak jako tak nevyhnutelně hrozila, pro vyznání Kristova jména s palmou věčného života. Správně říká apoštol: *Vám se přece dostalo té milosti, že smíte v Krista, nejen věřit, ale také pro něj trpět.* Považuje to za Kristův dar, že vyvolení mohou pro něj trpět, a rovněž říká: *Utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mk 1,2;Mt 11,11; Mk 6,17.27

Je psáno u proroka Izaiáše: Hle posílám svého posla před tebou, on ti připraví cestu. * Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel.

V. Herodes dal Jana zatknout a poslal kata, aby přinesl jeho hlavu; ten odešel a stál ho ve vězení. * Mezi.

30. srpna

Sv. Guarina a Amadea, opata a biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání o slavnosti Nanebevzetí Panny Marie od blahoslaveného Amadea z Lausanne, biskupa

Co máme na Marii velebit dříve? Její čistotu, pokoru či důvtip, její odvalu či shovívavost, mateřskou důstojnost či její panenství?

Mnohem více bychom měli velebit její dokonalé ctnosti a hojnost milosti.

Když byla Maria vzata do nebe i se svým tělem, jež nemělo spatřit porušení, uvítal jí její božský Syn tímto chvalozpěvem: „Celá krásná jsi Ty, moje matko, není na Tobě poskvrný.“ Celá krásná jsi Ty, krásná ve svých myšlenkách, krásná ve svých slovech, krásná ve svých činech, krásná od narození až do smrti, krásná v panenském početí, krásná

v mateřství Božím, krásná v purpuru mého utrpení, krásná v zářivé bělosti mého zmrtvýchvstání.

„Vstaň a pojď, má přítelkyně, moje holubičko, má krásu a neposkvrněná! Vždyť zima mé nepřítomnosti, zimní déšť, je už pryč, vyschly již proudy Tvých slz. Znovu vyšlo slunce spravedlnosti, květiny andělů rozkvétají před Tvýma očima. Tvůj hlas, Ty nejčistší holubičko, zazní nyní v nebi. Již přišel čas Tvého nanebevzetí.“

Když byla Panna panen Bohem a jeho Synem, Králem králů, za já-sotu andělů, za radosti archandělů a chvalozpěvu všech svatých vedena do nebeské slávy, naplnil se výrok Davidův, jenž v žalmu praví Pánu: „Královna stojí po Tvé pravici, ozdobena ophýrským zlatem.“

Když byla Maria vzata do nebe za takové chvály, ani ona nemohla mlčet. Stojíce před trůnem Božím, před svým Synem, jenž porodilo její tělo, zvolala z celého srdce: „Nyní ale již zůstanu stále u Tebe, Ty s mě uchopil za pravici. Vedl jsi mě podle svého rozhodnutí a do své slávy jsi mě přijal.“

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Panno svatá a neposkvrněná, nevím, jak Tě mám velebit: * Toho, jenž nebe pojmout nemůže, nosila jsi ve svém lůně.

V. Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný je plod života Tvého. * Toho, jenž nebe pojmout nemůže, nosila jsi ve svém lůně.

3. září

Sv. Řehoře Velikého, papeže a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře Velikého na Ezechiela

Z lásky ke Kristu se nešetřím, když hlásám jeho slovo

Synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Stojí za zmínku, že Bůh toho, koho posílá kázat, nazývá strážným. Strážný totiž vždycky stojí na vyvýšeném místě, aby viděl už zdaleka, co se blíží. A každý, kdo je ustanoven strážným lidu, má být na výši svým životem, aby mohl tím, že vidí dopředu, pomáhat druhým.

Jak je mi těžké to říkat. Vždyť těmito slovy soudím sám sebe, neboť nekážu tak, jak bych měl, a pokud přece jen tak kážu, můj život tomu neodpovídá.

Nepopírám svou vinu, vidím svou tupost a nedbalost. Snad už pro toto vyznání viny dosáhnu u milosrdného soudce uznání. Když jsem

byl v klášteře, dovedl jsem zdržovat svůj jazyk od všech planých řečí a téměř stále upínat svou mysl k modlitbě. Ale od té doby, co jsem vzal na sebe břemeno pastýřské služby, nemůže být duch ustavičně usebrán, protože se musí zabývat mnoha záležitostmi.

Jsem nucen projednávat záležitosti církevních obcí a hned zase klášterů; často musím posuzovat život a činy jednotlivců; hned zase musím zabývat nějakými občanskými věcmi; hned zase naříkat nad vražedným vpádem barbarů a bát se vlků, číhajících na svěřené stádo; hned zase učinit opatření, aby nezůstali bez prostředků ti, kdo jsou vázání řeholními pravidly; tu zase s klidnou myslí snášet nějaké lupiče, a jindy se jim naopak postavit na odpor a přitom se snažit zachovat lásku.

Když je mysl tak rozptýlená a rozpolcená a musí věnovat pozornost tolika a tak důležitým věcem, kdy se má vrátit do sebe, aby se cele soustředila ke kázání a neopouštěla službu hlásání slova? A protože mě mé postavení často přivádí do styku se světskými lidmi, povolují někdy v kázni jazyka. Neboť jestliže nad sebou stále přísně bdím, jsem si vědom toho, že slabší přede mnou utíkají a já je nikdy nepřitáhnou k tomu, k čemu bych chtěl. Proto často trpělivě poslouchám i jejich zbytečné řeči. Protože však i já jsem slabý, stane se, jsem-li na chvíli zatažen do planého povídání, že pak sám začnu rád mluvit o tom, co jsem na začátku nechtěl ani slyšet; a tak do čeho se mi nechtělo spadnout, v tom potom ležím docela rád.

Co jsem to tedy za strážného, když nestojím na hoře, kde mám konat svou službu, ale dosud ležím v údolí slabosti? Ale stvořitel a vykupitel lidského pokolení je mocný; on může mně nehodnému dát, aby byl můj život na výši a moje kázání bylo účinné. Vždyť z lásky k němu se nešetřím, když hlásám jeho slovo.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ze studnice Písma svatého čerpal poznání, jak správně jednat a žít ve spojení s Bohem, vštěpovat tyto zásady národům, a tak je zavlažovat živou vodou evangelia. * I když zemřel, stále ještě mluví.

V. Orlím zrakem pronikal do podstaty věcí a s láskou pečoval o velké i malé. * I když.

7. září

Bl. Melichara Grodeckého, kněze a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Pronásledování církvi nikdy nebudou chybět

Ježíš, Syn Boží, projevil svou lásku k nám, když za nás obětoval život; proto nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí svůj život za něho a za své bratry. Už od prvopočátku jsou a stále budou někteří křesťané voláni, aby přede všemi, zejména před pronásledovateli, podali toto největší svědectví lásky. Mučednictvím se učedník připodobňuje svému Mistru, který dobrovolně přijal smrt pro spásu světa, a ztožňuje se s ním v prolití krve, proto si církev mučednictví váží jako vynikajícího daru a vrcholného důkazu lásky. Je to sice dopřáno jen malému počtu, ale všichni mají být připraveni vyznat Krista před lidmi a následovat ho cestou kříže v pronásledováních, která církvi nikdy nebudou chybět.

Všichni křesťané jsou tedy povoláni a zavázáni, aby usilovali o svatost a dokonalost podle svého stavu. Neboť všichni, kdo náležejí Kristu a mají jeho Ducha, vytvářejí jednu církev a v Kristu jsou navzájem spojeni. Jednota těch, kdo putují po této zemi, s bratry, kteří už zesnuli v pokoji Kristově, se nijak nepřerušuje, ba podle stálé víry církve se ještě posiluje vzájemným sdílením duchovních hodnot.

Církev vždycky věřila, že Kristovi apoštolové a mučedníci, kteří prolitím krve vydali nejvyšší svědectví víry a lásky, jsou s námi v Kristu těsně spojeni. A proto je zvláště vřele uctívala stejně jako blahoslavenou Pannu Marii a svaté anděly a zbožně si vyprošovala jejich přimluvu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Jan 15,18–19.20*

Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. * Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co mu patří.

V. Když pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás. * Kdybyste.

8. září**Narození Panny Marie****PRVNÍ ČTENÍ****Z první knihy Mojžíšovy***3,9–20**Trest za hřích a příslib spásy*

Hospodin Bůh zavolal na člověka a řekl mu: »Kde jsi?« On odpověděl: »Slyšel jsem tvůj hlas v zahradě a bál jsem se, že jsem nahý, proto jsem se skryl.« (Bůh) řekl: »Kdopak ti pověděl, že jsi nahý? Jistě jsi jedl ze

stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst!« Člověk odpověděl: »Žena, kterou jsi mi dal, ta mi dala z toho stromu, a tak jsem jedl.«

Hospodin Bůh se zeptal ženy: »Cos to udělala?« Žena odpověděla: »Had mě svedl, a tak jsem jedla.«

Tu řekl Hospodin Bůh hadovi:

»Protože jsi to udělal, buď zlořečený mezi všemi krotkými i divokými zvířaty.

Budeš se plazit po břichu

a žrát prach po všechny dny svého života.

Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím.

Její potomstvo ti rozdrtí hlavu,

zatímco ty budeš šlapat po jeho patě.«

Ženě řekl:

»Rozmnožím útrapy tvých těhotenství;

v bolestech budeš rodit své děti,

ale přece budeš toužit po muži,

a on ti bude vládnout.«

A člověku řekl:

»Protože jsi uposlechl hlasu své ženy

a jedl jsi ze stromu,

z něhož jsem ti výslovně zakázal jíst:

Zlořečená buď země kvůli tobě,

s námahou se z ní budeš živit po celý svůj život.

Trní a bodláčí ti bude plodit,

musíš se živit polními rostlinami.

V potu tváře budeš jíst chléb,

dokud se nevrátíš do hlíny,

vždyť jsi z ní byl vzat.

Ano, jsi prach a do prachu se vrátíš.«

Člověk dal své ženě jméno Eva, neboť se stala matkou všech živých.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Přišla na svět zaslíbená žena: * skrze ni se věřicím zjevil původce spásy, její slavný život vydal světu světlo.

V. S vírou a vděčností slavíme dnes svátek jejího narození. * Skrze.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Ondřeje Krétského, biskupa

Co je staré, pominulo, a všechno se stalo novým

Cíl Zákona je Kristus. Zároveň totiž od Zákona odvádí, a přivádí k jeho duchu. Neboť dovršení Zákona spočívá v tom, že sám Zákonodárce po uskutečnění a dokončení všeho převedl literu Zákona v ducha. Všechno v sobě obnovil a podle Zákona žil v milosti: Zákon si podrobil, milost přijal v ladný řád. Nesmísil a nespojil, co bylo vlastní Zákonu, s tím, čím se vyznačuje milost, ale přímo božským způsobem proměnil všechno těžké, otrocké a nesvobodné v to, co je lehké a svobodné, abychom už nežili v otroctví, podrobeni prvopočátkům světa, jak říká apoštol Pavel, abychom už nebyli otrockým jhem podrobeni liteře Zákona.

To je vskutku vrchol dobrodiní, které nám Kristus prokázal, to je zjevení skrytého tajemství, to je překročení hranic přirozenosti: Bůh i člověk, zbožštění přijatého člověčenství. Bylo tedy nejvýš potřebné, aby tento skvělý a nade všechno znamenitý Boží příchod k lidem měl nejvýš radostný vstup, kterým k nám přichází veliký dar spásy. A to právě je tato slavnost, kořenící v narození Bohorodičky a vyústující a vrcholící z Boží vůle ve spojení Slova s tělem. A tak se rodí Panna, živi se mateřským mlékem a utváří se a připravuje, aby se mohla stát matkou Krále všech věků, Matkou Boží.

A pro nás z toho vyplývá dvojitý zisk: jsme přiváděni k pravdě a vzdalování od otrockého života podle litery Zákona. Ale jak to? Jakým způsobem se to děje? Stín konečně ustupuje, neboť přichází světlo, a milost přináší do světa svobodu místo mrtvé litery Zákona. A tajemství této slavnosti znamená rozhraní těchto skutečností, naznačujíc a předznamenávajíc pravdu, která nastupuje, a nahrazujíc staré novým.

Nuže ať zpívá a plesá všechno stvoření, každý ať přispěje k radosti svátku. Nebešťané i pozemšťané ať dnes vystrojí společnou slavnost, všechno na zemi i nad zemí ať se spojí a slaví svátek. Neboť Stvořiteli všech věcí byla dnes v jeho tvoru zbudována svatyně, nové stvoření a důstojně se chystá být novým příbytkem svého Tvůrce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

S úctou a zbožností slavíme narození ustavičné Panny, Boží Rodičky Marie; * její svatý život je slávou celé církve.

V. Celým srdcem oslavujeme Krista v den svátku jeho přeslavné Matky. * Jeji.

EVANGELIUM SLAVNOSTI NAROZENÍ PANNY MARIE

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 1,1-16

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова.

Abrahám byl otec Izákův, Izák otec Jakubův, Jakub otec Judy a jeho bratří. Juda byl otec Fáresa a Záry jejich (matka) byla Tamar. Fáres byl otec Chesronův, Chesron otec Aramův, Aram otec Aminadabův,

Aminadab otec Násónův, Násón otec Salmónův, Salmón otec Boazův jeho (matka) byla Rachab. Boaz byl otec Obédův – jeho (matka) byla Rút. Obéd byl otec Jesseův, Jesse otec krále Davida.

David byl otec Šalomounův – jeho (matka) byla žena Uriášova. Šalomoun byl otec Rechabeamův, Rechabeam otec Abijáhův, Abijáh otec Asafův, Asaf otec Josafatův, Josafat otec Jorámův, Jorám otec Uzijáhův, Uzijáh otec Jotamův, Jotám otec Achazův, Achaz otec Ezechiášův, Ezechiáš otec Manasesův, Manases otec Ámonův, Ámon otec Jošijáhův, Jošijáh otec Jechonjáhův a jeho bratří za babylónského vyhnanství.

Po babylónském vyhnanství Jechonjáh byl otec Šealtielův, Sealtiel byl otec Zorobábelův, Zorobábel byl otec Abiudův, Abiud Eliakimův, Eliakim Azorův, Azór Sádókův, Sádók Achimův, Achim Eliudův, Eliud Eleazarův, Eleazar Matanův, Matan Jakubův, Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus.

9. září

Sv. Petra Klavera, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisů svatého Petra Klavera, kněze

Ubohým přinášet radostnou zvěst, obvázat ty, jimž puká srdce, oznámit zajatým propuštění

Včera, 30. května roku 1627, o svátku Nejsvětější Trojice, vystoupilo z ohromné lodi množství černochů přivlečených od afrických řek. Běželi jsme k nim a každý ve dvou koších jsme jim přinášeli kdoulová jablka, citrusové plody, sladké pečivo a všelicos jiného. Přišli jsme k jejich chatrčím a připadalo nám, že jsme vstoupili do nějaké druhé Guineje. Museli jsme se prodírat středem zástupu, abychom se dostali k nemocným. Těch bylo obrovské množství a leželi na vlhké, vlastně spíš blátivé zemi. Aby to mokro nebylo příliš velké, měl kdosi nápad posypat zemi úlomky tašek a cihel. Tam tedy byli nemocní nadmíru nepohodlně uloženi; nepohodlně nejen pro vlhkost, ale především proto, že byli nazí a nechránil je žádný šat.

Odložili jsme proto pláště a ze skladu zboží jsme nanosili všechno, co tam bylo po ruce pro stlučení paland. Tak jsme připravili místo, na které jsme posléze shromáždili všechny nemocné, které jsme tam pronesli skrze oddíly. Nato jsme je rozdělili do dvou skupin: k jedné přistoupil

můj druh s tlumočnickem, ke druhé jsem šel sám. Byli tam dva nemocní černoši spíš mrtví než živí. Byli už prochladlí a málem nebylo možno na jejich žilách nahmatat tep. Pomocí střešních tašek jsme nahrnuli žhavé uhlí a přinesli je doprostřed, do blízkosti umírajících. Pak jsme do toho ohně vhodili různé vonné byliny, kterých jsme s sebou měli dva plné měšce a úplně jsme je nyní spotřebovali. Potom jsme pomocí našich pláštů naháněli teplý a oživující vánek; oni sami totiž nic takového nemají a od jejich pánů bychom to marně žádali. Potom se zdálo, že se jim vrací tělesné teplo a dech života. Bylo vidět, s jakou radostí v oku nás sledují.

Oslovili jsme je tímto způsobem, nikoli slovy, ale rukama a skutky. Pro ty totiž, kdo byli přesvědčeni, že jsme je sem přinesli, aby byli snědeni, by jakákoli jiná řeč byla dočista marná. Sedli jsme si pak k nim nebo klekli a vínem jsme jim omývali obličej a těla a snažili jsme se je rozveselit milými slovy a přirozenými prostředky, které mohou nemocné nějak potěšit.

Až pak jsme přikročili k výkladu křestního katechismu, zejména podivuhodných účinků křtu na tělo i duši. Jakmile jejich odpovědi na naše otázky ukázaly, že to dostatečně pochopili, přešli jsme k prohlubování nauky, totiž k učení o jediném Bohu vyměřujícím každému člověku odměnu a trest podle toho, co si zaslouží, a pokračovali jsme dále. Vybídli jsme je, aby vzbudili lítost a dali najevo, že se zříkají svých hříchů. A konečně, když se zdálo, že jsou dost připraveni, vykládali jsme jim o tajemství Trojice, i o vtělení a umučení Páně: ukázali jsme jim obrázek ukřižovaného Krista, jak z jeho ran stékají potůčky krve do křestní vody, a začali jsme jim předříkávat v jejich mateřštině úkon lítosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25,35.40; Jan 15,12

Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst; měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě. * Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.

V. To je mé přikázání: milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. * Amen, pravím vám.

10. září

Bl. Karla Spinoly, kněze a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dekretu II. vatikánského sněmu o misijní činnosti církve*Často byla krev mučedníků semenem nových křesťanů*

I když lidi bez vlastní viny neznající evangelium může Bůh různými cestami, známými jen jemu, přivést k víře, bez níž se mu nelze líbit, přece připadá církvi povinnost a zároveň i svaté právo hlásat evangelium.

Tím, že církev učí znát Krista, ukazuje lidem skutečnou pravdu o tom, co člověk je a k čemu všemu je povolán. Vždyť Kristus je počátek a vzor obnoveného lidství, po kterém všichni touží, prodchnutého bratrskou láskou, upřímností a duchem pokoje. Pro Krista a církev, která o něm vydává svědectví kázáním evangelia, nejsou překážkou žádné rasové ani národnostní rozdíly, a proto nikdo v žádném případě nemůže Krista a církev považovat za cizí.

Církev tedy uskutečňuje své poslání tím, že se poslušna Kristova příkazu a vedena milostí a láskou Ducha svatého účinně projevuje každému člověku a všem národům, a tak je příkladem života; kázáním, svátostmi a ostatními prostředky milosti přivádí k víře, svobodě a Kristovu pokoji. Takže se jim otvírá volná a bezpečná cesta k plné účasti na Kristově tajemství.

Toto poslání je pokračováním a dějinným rozvíjením poslání samého Krista, který byl poslán hlásat radostnou zvěst chudým. Proto musí církev jít pod vedením Ducha svatého cestou, jakou šel Kristus, totiž cestou chudoby, poslušnosti, služby a sebeobětování až k smrti, nad níž zvítězil svým zmrtvýchvstáním. Právě touto cestou kráčeli v naději všichni apoštolové a mnohým soužením i utrpením doplňovali to, co zbývá vytrpět do plné míry utrpení Kristových pro jeho tělo, kterým je církev. A často byla krev mučedníků semenem nových křesťanů.

*ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ**Flp 1,29.30; srv. 1Sol 2,8*

Dostalo se vám té milosti, že smíte v Krista nejen věřit, ale také pro něj trpět. * Podstupujte stejný zápas, jaký jste viděli, že jsem podstupoval já.

V. Tak jsem po vás toužil, že bych vám nejraději nejen odevzdal Boží radostnou zvěst, ale dal za vás i vlastní život. * Podstupujte.

12. září

Jména Panny Marie

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Bernarda, opata, obsažených v pojednání „Chvály panenské Matky“

Při každé příležitosti myslí na Marii a vzývej ji

A ta panna se jmenovala Maria, říká evangelista. Pohovořme si trochu i o tomto jménu, jež se prý překládá „hvězda mořská“ a velice případně se hodí pro Matku a Pannu Marii. Nanejvýš přiléhavě se totiž Maria přirovnává k hvězdě: neboť jako hvězda vysílá svůj paprsek bez vlastní újmy, tak Panna Maria bez porušení porodila Syna. Paprsek nezmenšil nikterak jas hvězdy, Syn nezmenšil neporušenost Panny.

Maria je vznešená hvězda vyšlá z Jakuba, její paprsek osvětluje celý vesmír, její záře vysoko svítí na nebi, ba až do podsvětí proniká, ozařuje i zemi, a hřeje více duši než tělo, podporuje ctnosti a ničí neřesti. Ona je ta nejjasnější a nejskvělejší hvězda, zářící ctnostmi a svitící příkladem, a po zásluze byla vyvýšena nad toto velké a rozsáhlé moře.

Každý, kdo víš, že ve vlnobití tohoto světa se spíše zmitáme uprostřed bouří a větrů než kráčíme po pevné zemi, nespouštěj oči z této zářící hvězdy, nechceš-li, aby tě bouře pohltila. Oprou-li se do tebe vichry pokušení, naraziš-li na skaliska soužení, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Jsi-li zmitán vlnami pýchy nebo ctižádnosti nebo nactiutračství nebo žárlivosti, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Otrásá-li loďkou tvé duše hněv, lakomství nebo svody těla, dívej se k Marii! Jsi-li poděšený velikostí svých hříchů, zmatený nečistým svědomím, přestrašený hrůzou před soudem a užuž tě pohlcuje hlubina zármutku a propast zoufalství, myslí na Marii!

V nebezpečích, v úzkostech, v pochybnostech na Marii myslí, Marii vzývej! Stále ji měj na rtech, stále ji měj v srdci. Chceš-li, aby se za tebe přimlouvala, buď pamětliv příkladu, který dala svým životem. Následuješ-li ji, nezbloudíš, prosíš-li ji, neupadneš do zoufalství, myslíš-li na ni, nechybíš, drží-li tě, neklesneš, chrání-li tě, nemusíš se bát, vede-li tě, neunavíš se, je-li k tobě milostivá, dojdeš k cíli. A tak sám na sobě zakusíš, jak zaslouženě bylo řečeno: *A ta panna se jmenovala Maria.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. Sir 24,27–28 (řec. 20); Lk 1, 27

Vzpomínka na mě je nad med sladší, mít mě je nad plástek medu. *
Jméno té panny je Maria.

V. Moje památka trvá po všechny věky. * Jméno té panny.

13. září

Sv. Jana Zlatoústého, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého

Pro mě život je Kristus a smrt ziskem

Dotírají na nás přivaly a hrozivé bouře. Ale nebojíme se, že nás zaplaví, protože stojíme na skále. Ať sebevíc zuří moře, skálu neroztříští, ať sebevíc se zdvihá vlnobití, Ježíšovu lodičku nezatopí. A tak se ptám: Čeho bychom se báli? Snad smrti? *Pro mě život je Kristus a smrt ziskem*. Nebo snad vyhnanství? Nu řekni! *Hospodinu náleží země i to, co je na ní*. Nebo že nám propadne majetek? *Nic jsme si na svět nepřinesli a určitě si odtud také nic nebudeme moci odnést*. Takže nic nedbám toho, čím hrozí tento svět, a co mi nabízí, je mi k smíchu. Z chudoby strach nemám, nejsem chtivý bohatství. Smrti se nebojím, žít netoužím, leda pro vaše dobro. Právě proto vám připomínám, co se děje, milovaní, a prosím vás, abyste neztráceli naději.

Což neslyšíš, jak Pán říká: *Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich?* A že by nebyl tam, kde je tolik lidí spojeno poutem lásky? Mám přece jeho záruku. Nebo snad spoléhám na vlastní síly? Mám to od něho černé na bílém. O to se mohu opřít, na to se mohu spolehnout, tady vždycky najdu klidný přístav. Byť se otrásá celý svět, já vlastním jeho přepis, čtu si jeho slova, v nich mám své hradby a svou stráž. Jaká že jsou to slova? *Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa!*

Kristus je se mnou, koho bych se bál? Ať si proti mně běsní přivaly vod, a třeba celé moře, třeba i hněv mocných; nic z toho pro mě nemá větší cenu než pavučina. A kdyby mě tu nezdržovala vaše opravdová láska, hned dnes bych se nezdráhal jít jinam. Vždycky si totiž říkám: Pane, *buď vůle tvá*. Udělám, ne co chce tenhle nebo tamten, ale co chceš ty. V tom je má pevnost, má nepřístupná skála, má spolehlivá opora. Chce-li to Bůh, budiž. Chce-li, abych tady zůstal, díky mu. A chce-li snad, abych byl kdekoli jinde, zase mu děkuji.

A všude, kde jsem, jste také vy, všude, kde jste vy, jsem i já, neboť jsme jedno tělo a tělo patří k hlavě jako hlava k tělu. Dělí nás vzdálenost, ale spojuje láska, a tak ani smrt nás nemůže rozdělit. A kdyby třeba i mé tělo umřelo, má duše bude žít a bude myslet na svůj lid.

Vy jste moji spoluobčané, moji otcové, bratři a synové, vy jste mé údy a mé tělo, vy jste mé světlo, mnohem dražší než světlo pozemské, než slunce. Však také, co pro mě může znamenat sluneční paprsek proti

vaší lásce? Jeho záře je sice pro můj pozemský život užitečná, ale vaše láska je mou korunou pro budoucnost věčnou.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 2,9-10; Žid 13,6; Žl 27 (26), 1

Kvůli evangeliu trpím, dokonce jako zločinec v poutech. Ale Boží slovo spoutáno není. Všechno snáším kvůli vyvoleným. * Pán je můj pomocník. Co mi může udělat člověk?

V. Hospodin je mé světlo a má spása, koho bych se bál? * Pán.

14. září

Povýšení svatého kříže

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům 2,19-3,7.13-14; 6,14-16

Sláva kříže

Já, Pavel, skrze Zákon jsem Zákonu umřel, abych žil pro Boha. Spolu s Kristem jsem ukřižován. Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus. Avšak tento život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval. Já nepohrdám Boží milostí. Kdyby se totiž k ospravedlnění docházelo zachováváním Zákona, pak by Kristus umřel nadarmo.

Ach, vy pošetilí Galatané! Kdo vás to uhranul? Vždyť vám byl zrovna před očima vykreslen Ježíš Kristus ukřižovaný! Jen to bych od vás rád věděl: dostali jste Ducha za skutky Zákona, anebo za víru, jak vám byla hlášána? To jste tak pošetilí? Začali jste duchem, a teď končíte tělem? Tak veliké věci jste prožili, a všechno je nadarmo? V tom případě by to ovšem bylo nadarmo. Tedy ten, který vám uděluje Ducha a dělá mezi vámi zázraky, činí to za skutky Zákona, anebo za víru, jak vám byla hlášána? Je tomu jako s Abrahámem! Uvěřil Bohu a to mu bylo uznáno za spravedlnost. Dobře rozumějte: ti, kdo jednájí na základě víry, to jsou (pravě) Abrahámovy děti.

Kristus nás vykoupil z té kletby Zákona tím, že ono prokletí vzal na sebe za nás. Stojí totiž v Písmu: Proklet je každý, kdo visí na dřevě. Tak se pohanům dostává skrze Ježíše Krista pozhelnání, které bylo slíbeno Abrahámovi, a my vírou dostáváme ten slíbený (dar): Ducha (svatého).

Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřižován svět a já světu. Vždyť ani obřízka nic není, ani neobřezanost, ale nové stvoření. A na všech-

ny, kdo se v jednání budou řídit touto zásadou, ať přijde pokoj a milosrdenství, totiž na (pravé) Boží Izraelity.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Gal 6,14

Naši jedinou chloubou je kříž našeho Pána Ježíše Krista: v něm je naše naděje, život a vzkříšení, * skrze něj jsme spaseni a vysvobozeni.

V. Kříž znamenal smrt, ale stal se nám stromem života. *

Skrze.

DRUHÉ ČTENÍ

Z promluv svatého Ondřeje Krétského, biskupa

Kříž je slávou a vyvýšením Kristovým

Slavíme svátek kříže, který zahnal naše temnoty a vrátil nám světlo. Slavíme svátek kříže a spolu s Ukřížovaným se nám dostává povýšení, takže pod námi zůstává země s našimi hříchy a získáváme nebe. Tolik toho má v moci kříž, a kdo má kříž, má poklad. A právem jsem nazval pokladem to, co je ze všech dobrých věcí vskutku a vpravdě nejkrásnější, neboť v kříži a skrze něj byla obnovena naše spása, na něm veškerá naše spása spočívá.

Bez kříže by totiž nebyl ukřížovaný Kristus, bez kříže by nebyl Život přibitý na dřevo. A kdyby život nebyl přibitý na kříž, nevytryskly by z Kristova boku prameny nesmrtnosti, krev a voda, smíření světa, a dlužní úpis hříchu by nebyl zničen, nebyli bychom propuštěni na svobodu, neokoušeli bychom z ovoce stromu života, neotevřel by se nám ráj. Bez kříže by nebyla přemožena smrt, peklo by nebylo připraveno o moc nad námi.

Nuže, veliký a vzácný je kříž. Je veliký, protože veliké je množství dobra, které způsobil, tím větší, čím více dobra přísluší Kristovým divům a jeho utrpení; a je vzácný, protože je znamením umučení Božího Syna i znamením jeho vítězství: je znamením smrti, kterou na sebe na kříži za nás dobrovolně vzal, a znamením vítězství, neboť jím byl sražen ďábel a přemožena smrt, brány pekelné byly vyvráceny a celému světu byla přinesena spása.

Tento kříž sluje také Kristovou slávou a Kristovým povýšením. On je ten vytoužený kalich a dovršení všech utrpení, která pro nás Kristus vytrpěl. Že kříž skutečně je slávou Kristovou, to slyšíme z jeho vlastních úst: *Nyní je oslaven Syn člověka a Bůh je oslaven v něm; ano, hned ho oslaví.* A také: *Oslav mě, Otče, slávou, kterou jsem měl u tebe dříve, než byl svět.* A jinde: *Otče, oslav své jméno. A ozval se hlas z nebe: Oslavil jsem a ještě oslavím.* Naznačoval tím slávu, která vzešla pak z kříže.

A že je kříž také Kristovým vyvýšením, to opět potvrzují jeho vlastní slova: *Až budu vyvýšen, potáhnu všechny k sobě*. Vidiš tedy, že slávou a vyvýšením Kristovým je kříž.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Slavný kříži, na tobě visel Kristus, vydaný za naši spásu. * Na tobě byl vykoupen svět krví našeho Pána.

V. Buď pozdraven, kříži, Kristovým tělem jsi byl posvěcen a jeho údy ozdoben jako drahokamy. * Na tobě.

EVANGELIUM SVÁTKU POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 12,31–36a

Ježíš promluvil k zástupu: »Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vypuzen. A já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.« Těmi slovy chtěl naznačit, jakou smrtí zemře. Lidé mu namítli: »My jsme slyšeli ze Zákona, že Mesiáš zůstane naživu navždy; jak ty můžeš říkat, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je ten Syn člověka?« Ježíš jim řekl: »Už jen krátký čas je mezi vámi světlo. Choďte, dokud máte světlo, aby vás nezastihla tma. Kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věřte v to světlo, abyste byli syny světla.«

15. září

Panny Marie Bolestné

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

U Ježíšova kříže stála jeho matka

O mučednictví Panny Marie se dovídáme z proroctví Simeonova i ze samotné zprávy o umučení Páně. Stařec Simeon říká o chlapci Ježíšovi: *On je ustanoven jako znamení, kterému se bude odporovat*. A Marii řekl: *I tvou vlastní duši pronikne meč*.

Opravdu, blahoslavená Matko, tvou duši pronikl meč. Jinak, kdyby jí nepronikl, neprobodl by tělo tvého Syna. Neboť když tvůj Ježíš – on patří sice všem, ale zvláště tobě – vydechl naposled, ukrutné kopí se už ani nedotklo jeho duše; nešetřilo sice ani mrtvého, ale už mu nemohlo ublížit, jenom mu otevřelo bok; tvou duši však

proniklo. Vždyť jeho duše už tam nebyla, ale tvoje nemohla být z těla vytržena. A tvou duší pronikla tak silná bolest, že tě můžeme právem uctívat jako víc než mučedníci, neboť to, jak jsi v soucitu trpěla s ním, převyšovalo všechn pocit tělesného utrpení.

Což pro tebe nebyla ostřejší než meč ta slova: *Ženo, to je tvůj syn?* Vždyť ta slova pronikala opravdu duší a zasahovala až do rozdělení duše a ducha. Jaká to výměna! Je ti odevzdán Jan místo Ježíše, služebník místo Pána, učedník místo Mistra, syn Zebedeův místo Syna Božího, pouhý člověk místo pravého Boha. Jak by tato slova nepronikla tvou duší, tak citlivou, když při pouhé vzpomínce na ně puká i naše srdce, ačkoli je kamenné a tvrdé jako železo?

Nedivte se, bratři, že lze nazvat Marii mučednicí v duši. Může se divit jen ten, kdo si nevzpomíná, že slyšel, jak Pavel uvádí mezi největšími zločiny pohanů jejich bezcitnost. K něčemu takovému mělo srdce Mariino daleko; kéž mají k tomu daleko i její nepatrní služebníci.

Ale snad někdo řekne: »Což nevěděla předem, že Kristus zemře?« Ano, nepochybně věděla. »Což nedoufala, že zase ihned vstane?« Ano, jistě pevně doufala. »A přesto měla takovou bolest, když byl ukřižován?« Ano, měla tak velikou bolest. Ale co je to s tebou, bratře, a odkud máš tu svou moudrost: proč se divíš víc tomu, že Maria trpěla spolu se svým Synem, než že on trpěl? Jestliže on mohl zemřít i tělesně, nemohla ona spolu s ním umírat v srdci? To první způsobila láska, nad kterou nikdo neměl větší; i to druhé způsobila láska, která po lásce Kristově neměla sobě podobnou.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Pláč 1, 12. 18

Vy všichni, kteří jdete okolo cestou, pohleďte a vizte, * zdali je bolest jako bolest má.

V. Slyšte to všechny národy, a pohleďte na mou bolest; * zdali.

16. září

Sv. Ludmily, mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Z nejstarší homilie o svaté Ludmile

Mocná ochránkyně nás podporuje svou přimlouvu

Kristova následovnice, blažená Ludmila setrvala po smrti svého ctihodného muže až do konce svého života v čistotě, krotila své tělo bděním, posty a rozličným trýzněním a uváděla ho v poddan-

ství ducha; osvědčovala se jako svatá a neposkrvněná, bezúhonná a neochvějně doufající v evangelium.

Horlivě také konala skutky milosrdenství: pohostinně přijímala znavené pocestné, ujímala se trpících, ochotně udílela almužny, s úctou se starala o kněze a o veškeré duchovenstvo; jako pravá matka věřících se ze všech sil snažila rozmnožovat víru v Krista.

Vzešla v zemi české jako hvězda jitřní, ohlašující příchod slunce spravedlnosti, jímž je Kristus, a světlem víry zaplašovala temnoty bludu.

A poněvadž byla blažená Ludmila nejen první matkou věřících v české zemi, ale stala se také jejich první přímlyvkyní v nebi, vyžadují její zásluhy, aby jí věřící vzdávali náležitou úctu.

Když kníže temnot, ďábel, pozoroval, že pro světlo služebnice Kristovy ubývá v lidu temnot nevěry, vnukl do srdce její snaše Drahomíře, aby zatoužila po její smrti. Ta tedy k sobě povolala dva nejničernější členy své družiny, Tunnu a Gomona, a uložila jim, aby náležitě vykonali, co ve svém srdci zosnovala, a zavraždili její tchyni.

Avšak svatá Ludmila, předvídajíc svou smrt, hledala útočiště na Tetíně. Vyzpovídala se a posilnila se na smrt spasitelným pokrmem těla a krve našeho Pána Ježíše Krista.

Vykonavatelé nejzločinnějšího rozkazu násilím vyrazili dveře domu a neznajíce žádného slitování stáhli ji hrdlo provazem. Tak provazem z kalu tohoto světa je vytažena, tak provazem získá pro svou šíji zlatý náhrdelník slávy.

Ó země česká, buď šťastná, že oslavuješ štěstí té, která z tvého středu do nebe byla přijata! Slav tento den jako sváteční! O šťastná země česká, šťastnou záštitou chráněná!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

První ochránkyně křesťanů v naší vlasti, těšitelko ubohých, zrcadlo a příklade svatosti, * přimlouvej se za svůj lid!

V. Zavlažuj rosou svých modliteb českou zem, aby nevěrou nevyprahla!
* Přimlouvej se.

17. září

Sv. Kornélia, papeže, a Cypriána, biskupa, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Vybere se jedno z následujících dvou čtení:

Z dopisu svatého Cypriána svatému Kornéliovi

Odhodlaná a pevná víra

Cyprián svému bratru Kornéliovi.

Dověděli jsme se, drahý bratře, o slavném svědectví vaší víry a statečnosti. Uvítali jsme vaše vznešené vyznání s velikou radostí a považujeme se za účastníky a společníky všeho toho, zač si zasluhujete chválu. Vždyť tvoříme jednu církev, máme stejné smýšlení a žijeme v nerozlučné jednotě; jak by se tedy neradoval kněz z toho, co je chválou jeho kolegy, jako by to byla jeho chvála vlastní? A jak by se neměli radovat ostatní, ať kdekoli, z radosti svých bratří?

Nelze ani plně vypovědět, jaký zde nastal jásot a radost, když jsme dostali šťastnou zprávu o vaší statečnosti: žes stál v čele bratří a byl jim příkladem vyznavače, a přitom zase i tvoje vyznání rostlo z vyznání jejich; že ses vydal jako první na cestu do slávy, a tím získal mnohé, aby šli s tebou; a žes přivedl všechny lid k tomu, aby byl vyznavačem, a to právě tím, žes byl připraven učinit vyznání jako první za všechny. A tak nevíme, co máme dříve na vás velebit: zda tvou odhodlanou a pevnou víru nebo lásku bratří, kteří se nechtějí od tebe odloučit. Veřejně se tedy u vás osvědčila statečnost biskupa jdoucího v čele, a ukázala se také jednota bratří jdoucích za ním. A tím, že je u vás jeden duch a jeden hlas, složila vyznání celá římská církev.

Drahý bratře, zaskvěla se víra, kterou na vás chválil Apoštol. Již tehdy viděl v duchu předem slávu vaší statečnosti, pevnosti a stálosti, a chvalozpěvem na to, co přijde, svědčil o vašich zásluhách; chválil otce, a tím povzbuzoval syny. Tím, že jste jednomyslní a stateční, dáváte i ostatním bratřím velký příklad jednomyslnosti a statečnosti.

Pro lásku, která nás, drahý bratře, navzájem spojuje, vybízíme ze všech sil, abychom neustávali spolu se vším lidem v postech, bdění a modlitbách. Neboť prozřetelnost Páně nás napomíná a poučuje, a blahodárné pokyny Božího milosrdenství nám naznačují, že se už blíží den našeho boje a zápasu – a toto je naše nebeská výzbroj, která umožňuje statečně stát a vytrvat; to jsou duchovní hradby a božské zbraně, které nás chrání.

Pamatujme na sebe navzájem, buďme svorní a jednomyslní, na obou stranách se modleme jedni za druhé, přinášeje si úlevu v tísních a úzkostech vzájemnou láskou.

Nebo:

Z prokonzulárních akt o umučení svatého Cypriána

Ve věci tak spravedlivé si není co rozmýšlet

Dne 14. září ráno se na rozkaz prokonzula Galéria Maxima sešel velký zástup na poli Sextově. Prokonzul Galérius Maximus zasedal téhož dne na Sauciolském nádvoří a nařídil, aby k němu přivedli Cypriána. Když biskupa Cypriána přivedli, zeptal se ho prokonzul Galérius Maximus: »Jsi Thascius Cypriánus?« Biskup Cyprián odpověděl: »Ano.«

Prokonzul Galérius Maximus řekl: »Tys dělal ze sebe otce svatokrádežníků?« Biskup Cyprián odpověděl: »Ano.«

Prokonzul Galérius Maximus řekl: »Nejsvětější císařové ti poručili, abys obětoval.« Biskup Cyprián řekl: »To neudělám.«

Prokonzul Galérius Maximus praví: »Rozmysli si to.« Biskup Cyprián odpověděl: »Učiň, co máš nařízeno. Ve věci tak spravedlivé si není co rozmýšlet.«

Po rozmluvě se svými rádci vynesl konečně Galérius Maximus s nechtí tento rozsudek: »Dlouho jsi žil ve svatokrádežném smýšlení a velmi mnoho lidí jsi získal pro své hanebné spiknutí. Projevil jsi nepřátelství vůči římským bohům a posvátným zvyklostem, a ani zbožní a svatí vladaři, císařové Valerián a Galiénus, ani vznešený císař (spoluvladař) Valerián tě nemohli přivést zpět k tomu, abys měl účast na našich obřadech. Protože jsi byl usvědčen jako původce a šířitel nejničemnějších zločinů, proto na výstrahu všem, které jsi svým zločinným jednáním kolem sebe shromáždil, bude učiněno zadost veřejnému pořádku tvou krví.« A po těch slovech přečetl z tabulky výnos: »Nařizuje se, aby byl Thascius Cypriánus stát mečem.« Biskup Cyprián řekl: »Bohu díky.«

Po vynesení rozsudku volal zástup bratří: »Také my ať jsme s ním státi!« Tím vznikl mezi bratry rozruch a velký zástup se hrnul za ním. Tak byl Cyprián odveden na pole Sextovo. Tam odložil červený plášť, klekl a sklonil se k zemi v modlitbě k Pánu. Potom svlékl i dalmatiku a odevzdal ji jáhnům a zůstal stát v plátěné tunice a čekal na kata.

Když kat přišel, přikázal Cyprián svým lidem, aby mu dali pětadvacet zlatáků. Bratři pak před ním rozložili plátna a roušky. Potom si svatý Cyprián vlastnoručně zavázal oči. A protože si nemohl svázat ruce, svázali mu je kněz Julián a podjáhen Julián.

Takto svatý Cyprián podstoupil mučednickou smrt. Se zřetelem k zvědavosti pohanů bylo jeho tělo uloženo poblíž. Odtamtud bylo odneseno v noci za svitu voskovic a pochodní a bylo přeneseno s modlitbami a velikou vítězoslávou na pozemky prokurátora Makrobia Kandidiána, které leží při silnici mappalské vedle rybníků. Za několik dní prokonzul Galérius Maximus zemřel.

Svatý Cyprián skonal jako mučedník dne 14. září za císařů Valeriána a Galiéna, avšak za vlády našeho Pána Ježíše Krista, jemuž patří čest a sláva na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dívá se na nás Bůh, jeho andělé i Kristus, jak zápasíme o víru a bojujeme duchovní boj.* Jaká sláva a jaké štěstí bojovat v přítomnosti Boží a korunu vítězství přijímat od rozhodčího soudce Krista!

V. Seberme všechny síly a připravme se na zápas čistou myslí, neporušenou vírou a oddanou statečností. * Jaká sláva.

17. září

Sv. Roberta Bellarmina, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »O vystupování myslí k Bohu« od svatého Roberta Bellarmina

Nakloň mé srdce k svým přikázáním

Tys, Pane, dobrý a shovívavý a nejujš milosrdný. Kdo by ti nechtěl sloužit celým srdcem, začne-li aspoň trochu okoušet, jak laskavě a něžně se projevuje tvá otcovská autorita? Co ukládáš, Pane, svým služebníkům? Řikáš (ústý svého Syna): *Veďte na sebe mé jho.* A jaké je tvé jho? *Mé jho netlačí a mé břemeno netíží.* Kdo by nenesl s největší ochotou jho, které netlačí, ale působí příjemně, a břemeno, které netíží, ale přináší úlevu? Právem jsi proto dodal: *A naleznete pro své duše odpočinek.* A co je tím tvým jhem, které nepůsobí únavu, ale přináší odpočinek? Je jím první a největší přikázání: *Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem.* Vždyť co je snadnější, příjemnější a milejší, než milovat dobrotu, krásu a lásku? A to všechno jsi ty, Pane, můj Bože.

A neslibuješ mimo to i odměnu těm, kdo zachovávají přikázání, která jsou žádoucnější než hojnost zlata a sladší než plástev medu? Ano, slibuješ odměnu, a to odměnu největší, jak říká tvůj apoštol Jakub: *Těm, kdo ho milují, připravil Pán korunu života.* A co je to ta koruna života? Je to větší dobro, než si můžeme pomyslet nebo přát. Takto o tom mluví svatý Pavel na základě Izaiáše: *Oko nevidělo, ucho neslyšelo, člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.*

V poslušnosti tvých přikázání je tedy opravdu hojná odplata. A nejen první a největší přikázání přináší užitek člověku, který je poslušně plní – ne Bohu, který přikázání dává; také ostatní Boží přikázání zkonalují toho, kdo se jimi řídí, dávají mu sílu, vychovávají a osvěcují ho, a nakonec ho učiní dobrým a šťastným. Proto chceš-li být moudrý, buď si vědom, že jsi stvořen k slávě Boží a k své věčné spáse. To je tvůj

cíl, střed tvé duše, poklad tvého srdce. Dojdeš-li k tomuto cíli, budeš šťastný; mineš-li se s ním, budeš nešťastný.

Proto považuj za své skutečné dobro to, co tě přivádí k tvému cíli, a za skutečné zlo, co tě od cíle odvádí. Úspěch i neúspěch, bohatství i nedostatek, zdraví i nemoc, čest i potupu, život i smrt nemá moudrý člověk pro ně samé ani vyhledávat, ani se jim vyhýbat; ale přispívají-li k Boží slávě a k tvému věčnému štěstí, jsou dobré a máš je vyhledávat, jsou-li však tomu na překážku, jsou špatné a máš se jim vyhýbat.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mal 2,7; Tit 1,7.9

Rty kněze mají dbát vědomosti a poučení se hledá z jeho úst, * neboť je poslem Hospodina zástupů.

V. Církevní představený ať se jako Boží správce pevně drží spolehlivé nauky, aby byl schopný povzbuzovat ve zdravém učení. * Neboť.

19. září

Sv. Januária, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Pro vás jsem biskup, s vámi jsem křesťan

Od té doby, co mi bylo vloženo na ramena toto břemeno, s nímž je spojena tak velká odpovědnost, stále mi mé čestné postavení dělá starost. Čeho se obávám při této biskupské službě? Aby nás netěšilo víc to, co je na ní nebezpečné tím, že nám přináší čest, než co je na ní plodné pro vaši spásu. Ale když mi nahání hrůzu, čím jsem pro vás, těší mě to, čím jsem společně s vámi. Neboť pro vás jsem biskup, s vámi jsem křesťan. To první slovo označuje povinnost, kterou jsem vzal na sebe, to druhé milost. To první označuje nebezpečí, to druhé spásu.

Zmítáme se v bouři své činnosti jako na širém moři. Ale když pomyslíme na to, kdo nás vykoupil svou krví, tato myšlenka nás uklidní, jako bychom vplouvali do bezpečného přístavu. I když sami neseme tíhu své služby, nacházíme odpočinek v tom, co nám jako křesťanům společně patří. Jestliže mě tedy těší víc, že jsem byl spolu s vámi vykoupen, než že jsem vašim představeným, budu, jak přikazuje Pán, ještě víc vašim služebníkem, abych nebyl nevděčný za tu cenu, za kterou jsem se stal spolu s vámi křesťanem. Neboť musím milovat našeho Vykupitele a vím, co řekl Petrovi: *Petře, miluješ mě? Pas mé ovce*. Řekl to jednou,

podruhé a potřetí. Ptal se na lásku a ukládal namáhavou práci, neboť kde je větší láska, tam namáhavá práce méně tíží.

*Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi prokázal? Řeknuli, že se odplácím tím, že pasu jeho ovce, ani to nedělám já, nýbrž Boží milost se mnou. Čím se tedy odplatím, když mě milost ve všem předejde? A přece očekáváme odměnu za to, že bez nároků na odměnu milujeme a paseme ovce. Jak je to možné? Jak to lze sloučit, »bez nároků miluji, abych byl pastýřem«, a »mám nárok na odměnu, protože jsem pastýřem«? Naprosto by to nebylo možné, žádnou odměnu bychom nemohli očekávat od toho, koho bez nároků milujeme, kdyby ten, koho milujeme, nebyl sám odměnou. A odplácíme-li se za to, že nás vykoupil, tím, že paseme jeho ovce, čím se odplatíme za to že nás učinil pastýřem? Vždyť špatnými pastýři – kéž nás Bůh před tím chrání – jsme ze své vlastní špatnosti, ale dobrými pastýři – kéž nám to Bůh dá – můžeme být jen z jeho milosti. Proto vás, bratři moji, prosíme a *napomínáme, abyste nepřijali milost Boží nadarmo*. Přičiňte se o to, aby byla naše služba plodná. Vždyť *vy jste Boží pole*. Přijímejte zvenčí toho, který sází a zalévá, a uvnitř toho, který dává vzrůst. Pomáhejte nám modlitbou i poslušností, aby nás ani tak netěšilo být vašim představeným, jako spíše to, že jsme vám k prospěchu.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatý Januáriu je opravdu mučedník, neboť se nezalekl hrozeb a pro Kristovo jméno prolil svou krev; * nehledal pozemskou slávu, a proto vešel do nebeského království.

V. Chodil po přímých cestách. * Nehledal.

20. září

Sv. Ondřeje Kim Taegona, kněze, Pavla Chong Hasinga a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z posledního dopisu svatého Ondřeje Kim Taegona

Víra se dovršuje láskou a vytrvalostí

Milovaní bratři a přátelé, znovu a znovu uvažujte o tom, že Bůh na počátku stvořil nebe i zemi a všemu dal moudře správný řád; a také přemýšlejte o tom, proč a s jakým úmyslem stvořil právě člověka jako svůj obraz, podle své podoby.

Kdybychom tedy v tomto světě plném nebezpečí a utrpení neuznávali Boha Stvořitele, nic by nám neprospělo, že jsme se narodili, ani že žijeme. Ačkoliv jsme přišli na svět z milosti Boží a právě tak z milosti Boží jsme byli pokřtěni a přijati do církve, stali jsme se učedníky Páně a neseme jeho slavné jméno, k čemu by nám prospělo tak velké jméno bez naší opravdovosti? Ano, bylo by marné, že jsme přišli na svět a že jsme vstoupili do církve, ba dokonce znamenalo by to zradit Pána a jeho milost. Bylo by lépe se nenarodit, než přijmout Kristovu milost a provinit se proti němu.

Pohleďte na rolníka, jak na poli zasévá: v příhodné době rozorá půdu, pak ji pohnojí, a nemyslí vůbec na únavnou práci a horko, ale hledí si vzácného semene. A když nastane čas žní a zdvihají se do výše plné klasy, jeho srdce zapomene na námahu a pot, jásá radostí a je plné štěstí. Vyrastou-li však klasy prázdné a není na nich nic než sláma a slupky, tu si rolník vzpomene na tvrdou práci a námahu a odejde z pole; tím víc na pole zanevře, čím víc se o ně staral.

Podobně to dělá Kristus: země je jeho pole, my lidé jsme rýže, milost je životodárné bahno. A on nás skrze své vtělení a vykoupení zavlažuje svou krví, abychom mohli růst a dozrát. A v den soudu nastane čas žní: kdo milostí Boží dozrál k plnosti Božího synovství, bude se radovat v nebeském království; kdo však nedozraje, i když ho Bůh předtím přijal za vlastního, stane se nepřítelem Božím, a podle zásluhy ho stihne věčný trest.

Milovaní bratři, buďte si vědomi toho, že náš Pán Ježíš sestoupil na svět a vytrpěl nesčetné bolesti, že svým vlastním utrpením založil církev a utrpením věřících ji šíří. A ať ji světská moc jakkoli utlačuje a proti ní brojí, přece ji nikdy nepřemůže. Po Ježíšově nanebevstoupení od dob apoštolských až dodnes církev svatá všude uprostřed pronásledování vzrostla.

A nyní už padesát nebo šedesát let, od doby, kdy církev vstoupila do naší Koreje, věřící tu stále znovu snášeli pronásledování, a pronásledování zuří i dnes. Mnoho přátel vyznávajících víru, mezi nimi i já, je uvězněno, a podobně i vy žijete v stálém soužení. Jak bychom tedy neměli mít v hloubi srdce zármutek, když tvoříme jedno tělo? Jak bychom podle lidského citění neměli prožívat bolest z odloučení? Ale Bůh ví o každém nepatrném vlasu na hlavě, jak praví Písmo, a ve své vševědoucečnosti se o vás stará; jak jinak tedy chápat celé pronásledování než jako Boží příkaz nebo vyznamenání od Boha nebo třeba i trest?

Konejte tedy vůli Boží a celým srdcem bojujte pro nebeského vůdce Ježíše, a přemáhejte zlého ducha tohoto světa, vždyť Kristus už ho přemohl.

Žádám vás, neopomíjejte bratrskou lásku, ale navzájem si pomáhejte a vytrvejte až do doby, kdy se Pán nad námi smiluje a zbaví nás soužení.

Je nás tu dvacet a s pomocí Boží se dosud všichni dobře drží. Buďte-li někdo zabit, žádám vás, abyste se starali o jeho rodinu. Je toho ještě mnoho, co bych vám měl říci, ale jak to mohu vyjádřit písemně? Končím dopis. Protože už máme velmi blízko k rozhodujícímu zápasu, snažně vás prosím, žijte věrně z víry, abyste jednou vešli tam, kde se budeme radovat jedni z druhých v nebeské blaženosti. Zdravím vás políbením lásky a pokoje.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv.2Kor6,910

Mučedníci chválili Pána, vydávali mu svědectví křesťanským životem, nebáli se hrozeb a prolili pro něj svou krev. * Krev mučedníků se stává semenem křesťanů.

V. Byli jako neznámí, a zatím dobře známí; jako zmírající, a hle, žijí; jako by nic neměli, a zatím mají všechno. * Krev.

21. září

Sv. Matouše, apoštola a evangelisty

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

4,1-16

Duchovní dary pro budování jednoty církve

Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali, buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. Jen jedno je (ono tajemně) tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a otec všech, který je nade všemi, proniká všechny a je ve všech.

Ale každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, v jaké je chtěl Kristus dát. Proto se praví:

»Vystoupil vzhůru, odvedl zajatce a dal lidem dary«. Když však »vystoupil«, znamená to, že musel předtím sestoupit dolů, na zem. Stejná osoba je ten, kdo sestoupil, i ten, kdo vystoupil až úplně nad nebesa, aby všechno naplnil.

Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravili

křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky, dokud nedojdeme všichni k jednotě ve víře a v poznání Božího Syna, k mužné zralosti, k onomu věku, (kdy se na nás uskuteční) Kristova plnost. Pak už nebudeme jako malé děti, nenecháme se zmitat a strhovat větrem kdejakého učení, v kterém lidská chytrost a prohnalost podvádí a klame. Ale spíše žijme podle pravdy a v lásce, a tak porosteme po všech stránkách v něho, v Krista, který je naše hlava. Z něho celé tělo, tvořící pevnou jednotu, dostává přes jednotlivé klouby výživu, odměřenou každé části zvláště podle práce, kterou koná. Tak tedy ono tělo roste a dělá pokroky v lásce.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

2Petr 1,21; Př 2,6

Proroctví nebylo nikdy proneseno z lidské vůle; * lidé oznamovali Boží výroky proto, že je k tomu přiměl Duch svatý.

V. Hospodin dává moudrost, z jeho úst vychází poznání a pravda. * Lidé.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Bedy Ctihodného, kněze

Ježíšův pohled znamenal smilování a vyvolení

Ježíš uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš, a řekl mu: Pojď za mnou! Spíše než tělesnými očima se na něj podíval vnitřním pohledem svého smilování. Uviděl celníka, a protože Ježíšův pohled znamenal smilování a vyvolení, řekl mu: Pojď za mnou! To znamenalo: Staň se mým následovníkem. Když ho vyzval, aby šel za ním, neměl na mysli chůzi, ale spíše způsob života. Neboť kdo tvrdí, že zůstává v Kristu, má se i sám chovat tak, jak se choval on.

Matouš vstal a šel za ním. Není divu, že celník na první Pánovo zavolání poslechl příkaz, už nestál o pozemský zisk, o nějž mu doposud šlo, pohrdl majetkem a přidal se k těm, kteří provázeli Ježíše, u něhož neviděl, že by měl nějaké bohatství. Vždyť sám Pán, jakmile ho zvenku povolal svým slovem, dal mu vnitřně vnuknutí, aby šel za ním; naplnil jeho duši světlem duchovní milosti a dal mu poznat, že když ho vyzývá, aby opustil na zemi statky časné, má moc udělit neporušitelné poklady v nebi.

Když byl Ježíš u stolu v domě, přišlo mnoho celníků a hříšníků a zaujali místo u stolu s ním a jeho učedníky. Obrácení jednoho celníka dalo mnoha celníkům a hříšníkům příklad pokání a odpuštění. A byla to krásná a pravdivá předzvěst: Ten, který se měl stát apoštolem a učitelem pohanů, už hned při svém obrácení táhne za sebou k spáse zá-

stup hříšníků, a od prvních počátků své víry začíná vykonávat službu hlasatele evangelia, kterou měl konat, až se zdokonalí v ctnostech. A chceme-li hlouběji chápat tyto události: Matouš vystrojil Pánu nejen hostinu pro tělo ve svém pozemském domě, ale připravil mu mnohem milejší hostinu v domě svého srdce vírou a láskou. Sám Ježíš to do svědčuje slovy: *Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mne.*

A když uslyšíme jeho hlas, otvíráme mu dveře, abychom ho přijali, tím, že si ochotně bereme k srdci jeho skrytá i zjevná napomenutí a snažíme se uskutečňovat to, o čem poznáváme, že to máme dělat. A on vejde, aby jedl u nás a my u něho, neboť on přebývá milostí své lásky v srdci svých vyvolených, stále je občerstvuje světlem své přítomnosti, aby víc a víc rostla jejich touha po Bohu, a sám se živí jejich horlivostí o nebe jako nejlepším pokrmem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Bůh povolal a vedl svatého Matouše k hlubšímu chápání Kristova učení; * a on, pohotový zapisovač a znalec Božího zákona, připravil své srdce na přijetí radostné zvěsti, žil podle Božích přikázání a učil jim.

V. Bylo mu svěřeno hlásání evangelia o Božím království. * A on.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO MATOUŠE, APOŠTOLA

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 10,17

(Potom) si (Ježíš) zavolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a uzdravovali každou nemoc a každou chorobu. Jména těch dvanácti apoštolů jsou tato: první Šimon, zvaný Petr, a jeho bratr Ondřej, Jakub, (syn) Zebedeův, a jeho bratr Jan, Filip a Bartoloměj, Tomáš a celník Matouš, Jakub, (syn) Alfeův, a Tadeáš, Šimon Kananejský a Jidáš Iškariotský, který ho pak zradil.

Těchto dvanáct Ježíš poslal a přikázal jim: »Mezi pohany nechoďte a do žádného samařského města nevcházejte. Raději jděte k ztraceným ovcím z domu izraelského. Jděte a hlásejte: ‚Přiblížilo se nebeské království.‘«

23. září

Sv. Pia z Pietrelciny, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Pia z Pietrelciny, kněze

Stavební kameny věčného chrámu

Božský Umělec usilovně buší do spasitelného dláta a pečlivě opracovává kameny, aby je připravil pro stavbu věčného chrámu. Tak zpívá naše laskavá matka svatá církev katolická v latinském hymnu liturgie posvěcení kostela. A opravdu to tak je.

Každou duši vyvolenou pro věčnou slávu lze velmi příhodně označit jako kámen určený pro stavbu věčné svatyně. Stavitel, jenž chce vystavět budovu co nejlépe, musí nejdříve opracovat kameny, ze kterých bude stavět. A toho dosáhne pomocí úderů kladiva a dláta. Stejně si počíná nebeský Otec vůči vyvoleným duším, které jeho nejvyšší moudrost a prozřetelnost určila již od věků, že budou sloužit ke stavbě věčného chrámu.

Duše určená k tomu, aby kralovala s Kristem ve věčné slávě, musí být opracována údery kladiva a dláta; božský Umělec jich užívá, aby si připravil kameny, vyvolené duše. Ale co vlastně jsou tyto údery kladivem a dlátem? Temnota, má sestra, obavy, pokušení, zármutek ducha, duchovní bázlivost svědčící o nějaké nemoci, tělesné obtíže ...

Děkujte tedy nekonečné dobrotě věčného Otce, že vaši duši určenou ke spáse vede takovýmto způsobem. Proč se nehonosit tím, čím prošli i nejlepší ze všech otců? Otevřete své srdce tomuto nebeskému Lékaři duší a s plnou důvěrou se mu vrhněte do náruči. Vždyť vás vede jako vyvolené, abyste šli vzápětí za Ježíšem až na výšinu kalvárskou. Já na vás myslím s radostí a největším zájmem, jak si asi ve vás vede Boží milost.

Vůbec nepochybuje, že by sám Bůh neřídil všechno, co potkává vaši duši. Proto se nebojte, že narazíte na něco zlého, či na nějakou křivdu vůči Bohu. Musí vám stačit vědomí, že jste nikdy za celý svůj život neurazili Pána, že je naopak víc a více oslavován.

Jestliže se tento nejlaskavější Ženich vaši duše před vámi skrývá, nečiní tak proto, abyste si mysleli, že vás chce trestat za vaši nevěrnost, nýbrž proto, aby podrobil těžší zkoušce vaši věrnost a stálost a aby vás také vyléčil z nějakých neduhů, které naše tělesné oči tak dobře nevidí; totiž takové neduhy a hříchy, jakých není prost ani spravedlivý. V Pis-mu svatém se přece praví, že i *spravedlivý sedmkrát padne*.

A věrte mi, že kdybych vás nepoznal tak skličené, měl bych menší radost, protože bych si myslel, že vás Pán podělil perlami jen skrovně ... Odhoďte své tíživé pochybnosti jako pokušení ... Zbavte se i těch pochybností, které se týkají vašeho způsobu života, jako byste nenaslou-chali Božímu volání a vzdorovali něžnému vábení božského Ženicha. To všechno totiž nevychází z dobrého ducha, ale ze zlého. Jde tu o ďá-belské pletichy, jejichž cílem je, abyste sešli z cesty dokonalosti nebo se alespoň na ní zastavili. Jenom neklesejte na mysl!

Kdykoli se vám Ježíš ukáže, děkujte mu; a kdykoli se před vámi skryje, také mu děkujte: to všechno patří ke slastem lásky. Toužím po tom, abyste s Ježíšem odevzdávali na kříži svého ducha a s Ježíšem abyste volali: *Dokonáno jest!*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 2,21-22

V Kristu Ježíši je celá stavba spojena a vyrůstá * ve svatý chrám v Pánu.

V. V něm i vy jste budováni působením Ducha v Boží příbytek, * ve svatý chrám v Pánu.

26. září

Sv. Kosmy a Damiána, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Výkupnou cenou za drahocennou smrt mučedníků je smrt Kristova

Na přeslavných činech svatých mučedníků, kteří jsou všude výkvětem církve, sami poznáváme, jak je pravdivé, co jsme zpívali: *Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných*. Je drahocenná v očích našich i v očích toho, pro něž zemřeli. Ale výkupnou cenou za všechny ty smrti je smrt jednoho. Kolik smrtí vykoupil ten jeden, který podstoupil smrt, a bez jehož smrti by se pšeničné zrnо nerozmnožilo? Slyšeli jste, co řekl, když se blížil k svému umučení, a to znamená, když se blížil k našemu vykoupení: *jestliže pšeničné zrnо nepadne do země a neodumře, zůstane samo, odumřeli však, přinese hojný užitek*.

On na kříži vyplatil velikou cenu, aby nás získal, tam se otevřel měsíc s výkupným za nás. Když voják probodl kopím jeho bok, vytrysklo odtamtud výkupné za celý svět. Byli vykoupeni mučedníci i ostatní věřící; ale víra mučedníků byla vystavena zkoušce, a svědkem toho je jejich krev. Vrátili, co bylo na ně vynaloženo, a tak splnili, co říká svatý Jan: *Jako Kristus za nás položil svůj život, tak i my jsme povinni položit život za své bratry*. A jinde se říká: *Když zasedneš k velkolepé hostině, uvažuj pečlivě o tom, co se ti předkládá, neboť něco podobného musíš také ty uchystat*. Je to velkolepá hostina, při níž je pokrmem sám Pán té hostiny. Nikdo nedává hostům za pokrm sám sebe, to činí jediné náš Pán, Kristus. On je hostitelem a on sám je také pokrmem a nápojem. Mučedníci tedy uvažili pečlivě, co jedli a pili, a splatili to něčím podobným.

Ale jak by mohli splatit něčím podobným, kdyby jim to, čím splatili, nedal ten, kdo to jako první na ně vynaložil? *Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi prokázal? Vezmu kalich spásy. Jaký je to kalich? Kalich utrpení, hořký, ale uzdravující. Kalich, jehož by se nemocný bál dotknout, kdyby se z něho nejdřív nenapil lékař. Takový je to kalich. Poznáváme ten kalich z úst Kristových, když říká: Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich. O tomto kalichu říkali mučedníci: Vezmu kalich spásy a budu vzývat jméno Hospodinovo.*

Nebojíš se však, že nebudeš mít dost síly? Jak to, že se nebojíš? *Vždyť budu vzývat jméno Hospodinovo.* Jak by mohli mučedníci zvítězit, kdyby v nich nezvítězil ten, který řekl: *Buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět.* Vládce nebes řídil jejich mysl i jazyk; na zemi skrze ně přemáhal ďábla, a v nebi mučedníky korunoval. Šťastní, kdo takto pili z toho kalicha! Přestáli všechnu bolest a získali věčnou slávu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mučedníci pro Pána slavně prolili svou krev; milovali Krista a následovali ho v životě i ve smrti. * Proto si zasloužili vítěznou korunu.

V. Měli jednoho ducha a jednu víru. * Proto.

27. září

Sv. Vincence z Paula, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů svatého Vincence z Paula

Služba chudým má přednost přede vším

Chudé nemáme posuzovat podle toho, jak jsou oblečení a upraveni navenek, ani podle toho, jakou se zdají mít duševní úroveň, neboť často mají způsoby drsné a neohrabané. Ale budete-li se dívat na chudé ve světle víry, poznáte, že zastupují Syna Božího, neboť on si zvolil chudobu. Když trpěl, téměř ztratil lidskou podobu, a pohaní ho pokládali za blázna a pro židy byl pohoršením. Ale právě tím vším ukázal, že je hlasatelem radostné zvěsti chudým. *Poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst?*

I my tak máme smýšlet a stávat se Kristu podobnými v jednání, to znamená starat se o chudé, těšit je, pomáhat jim, svěřovat je Bohu modlitbou.

Kristus se chtěl narodit chudý, vybral si za učedníky chudé a sám se stal služebníkem chudých, měl účast na jejich postavení a prohlásil přímo, že cokoli by se udělalo chudým dobrého nebo zlého, bude posuzovat tak, jako by se to udělalo jemu. A když Bůh miluje chudé, miluje i ty, kdo je mají rádi. Neboť když někdo někoho miluje, zahrnuje láskou i jeho přátele a služebníky. Proto i my doufáme, že nás bude Bůh milovat kvůli chudým. Navštěvujme je tedy, snažme se *chápat chudé a ubohé* a prožijeme s nimi jejich bolesti, abychom smýšleli jako Apoštol, když říká: *Pro všechny jsem se stal vším*. Snažme se proto s pochopením pro starosti a bídu bližních prosit Boha, aby nám dal praveho ducha milosrdenství a slitování, aby jim naplnil naše srdce a aby ho v nás uchoval.

Služba chudým má přednost přede vším a je třeba ji konat bezodkladně. Je-li tedy nutné v době modlitby zanést někomu lék nebo poskytnout pomoc, jděte tam s klidnou myslí a obětujte tu službu Bohu, jako byste byli na modlitbách. Nemusíte se zneklidňovat úzkostí nebo výčitkami svědomí, jestliže pro službu chudým vynecháte modlitbu. Vždyť to není zanedbávání Boha, opustíte-li Boha pro Boha, to znamená, přerušil-li se jedna služba Bohu, aby se pro něj vykonala jiná.

A tak zanecháte-li modlitby, abyste posloužili nějakému chudákovi, vězte, že jste tím prokázali službu Bohu. Vždyť láska je víc než všechna pravidla, a právě k ní má všechno směřovat. Láska je velká paní, a proto se musí dělat to, co ona poručí. Dejme se tedy s novým odhodláním do služby chudým a vyhledávejme zvláště ty nejopuštěnější, neboť právě oni jsou nám dáni, abychom péči o ně sloužili našemu Pánu a Mistru.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Kor 9,19.22 Job 29,15-16

Jsem nezávislý na všech, a přece jsem udělal ze sebe služebníka všech. U slabých jsem se stal slabým. * Pro všechny jsem se stal vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé.

V. Slepému jsem byl očima, nohama kulhavému. Pro chudé jsem byl otcem. * Pro všechny.

28. září

Sv. Václava, mučedníka

hlavního patrona českého národa

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

3,8–14a; 4,10–11b.12–13

Jako dobří správcové rozmanité Boží milosti

Buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlo zlem, nadávku nadávkou, ale spíše naopak: přejte dobré. Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání.

Neboť »kdo chce milovat život a prožívat krásné dni, musí dávat pozor na svůj jazyk, (aby neříkal) nic špatného, a na své rty, aby nemluvily falešně. Ať se vyhýbá zlu a dělá dobro, ať hledá pokoj a usiluje o něj.

Neboť oči Páně (jsou obráceny) na spravedlivé, a jeho uši k jejich prosbám, ale tvář Páně proti těm, kdo páchají zlo.«

A kdo by vám mohl ubližovat, když se budete horlivě snažit, abyste jednali dobře? I kdybyste museli trpět pro spravedlnost, blaze vám!

Navzájem si pomáhejte podle (míry Božích) darů jako dobří správcové rozmanité Boží milosti. Kdo má (dar) řeči, (ať je si vědom, že přednáší) slovo Boží. Kdo slouží, (ať je si vědom,) že pověření k tomu přijal od Boha, aby tak byl ve všem oslavován Bůh skrze Ježíše Krista.

Milování, vůbec se tomu nedivte, když musíte procházet očistnou výhň, jako by to bylo něco neobvyklého. Spíše se z toho radujte, že tím máte účast na utrpení Kristově, abyste také mohli radostně jásat při jeho slavném zjevení.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ*Lk 6,27–28; Mt 5,45*

Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, zehnejte těm, kdo vás proklínají, * modlete se za ty, kdo vám ubližují.

V. Tak budete syny svého nebeského Otce. * Modlete se.

DRUHÉ ČTENÍ**Ze »Života svatého Václava«***Trůn krále, který soudí chudáky spravedlivě, bude stát navěky*

Když Václavův otec Vratislav zemřel, dosadili Čechové na stolec předků Václava. Ten byl milostí Boží dokonalý ve víře. Všem chudým prokazoval dobrodiní, nahé odíval, lačné krmil, pocestné přijímal podle slov evangelia, vdovám nedal ukřivdit, všechny lidi, chudé i bohaté miloval, přísluhoval služebníkům Božím, mnohé kostely zdobil zlatem.

Ale čeští muži zpsychli a namluvili jeho mladšímu bratru Boleslavovi: »Bratr Václav tě chce zabít a dohodl se o tom se svou matkou a se svými muži.«

Václav jezdil po všech hradech, když se tam slavil svátek kostela. Vešel i do hradu Boleslavova, v neděli na svátek Kosmy a Damiána. Když vyslechl mši, chystal se, že se vrátí domů do Prahy. Ale Boleslav jej s podlým úmyslem zadržel a řekl: »Proč bys odcházel, bratře?« A Václav bratrovo pozvání neodmítl.

Když pak nastalo ráno, zvonili na jitřní. A Václav uslyšev zvon řekl: »Chvála tobě, Pane, žes mi dal dočkat se tohoto jitra.« A vstal a šel na jitřní.

Hned v bráně jej dostihl Boleslav. Václav se na něj ohlédl a řekl: »Bratře, včeras nám byl dobrým služebníkem.« Boleslavovi se však k uchu sklonil ďábel a rozvrátil jeho srdce. Boleslav vytasil meč a odpověděl: »Teď ti chci být ještě lepším.« A když to řekl, udeřil jej mečem po hlavě.

Václav se k němu obrátil a řekl: »Co sis to usmyslil, bratře.« A uchopil ho a srazil k zemi. Tu přispěchal jeden z Boleslavových rádců a ťal Václava do ruky. Ten poraněn na ruce pustil bratra a běžel do kostela. Dva zločinci ho však ubili u kostelních dveří a přiskočil ještě jiný a probodl mu bok mečem. Tu Václav vypustil duši říkáje: *Do tvých rukou, Pane, odevzdávám svého ducha.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 1Sam 13,14; Žl 37 (36),34; Mt 5,5

Bůh si vyhledal muže podle svého srdce * a ustanovil ho panovníkem svého lidu.

V. Doufal v Boha a držel se jeho cesty. Bůh mu dal zemi za dědictví * a ustanovil.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O MUČEDNÍKOVI

VIZ STR. 762

29. září

Sv. Michaela, Gabriela a Rafaela, archandělů

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

12,1–17

Boj Michaela s drakem

Objevilo se na nebi veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy. Byla v jiném

stavu a křičela v bolestech a v mukách před porodem. Potom se objevilo na nebi další znamení: veliký ohnivě rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy a na každé hlavě měl čelenku. Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem.

Ten drak se postavil před ženu, která měla rodit, aby pohltil její dítě, jakmile ho porodí. A porodila syna, chlapce, toho, který má vládnout všem národům železným prutem. Avšak její dítě bylo uchváčeno do nebe k Bohu, k jeho trůnu. Žena pak uprchla na poušť, kde měla místo připravené od Boha, aby tam byla živena tisíc dvě stě šedesát dní.

Tehdy nastal na nebi boj: Michael a jeho andělé se dali do boje s drakem; drak a jeho andělé se postavili proti nim, ale neobstáli a přišli o svoje místo na nebi. Velký drak starý had, nazývaný ďábel a satan, svůdce celé země – byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním.

Tu jsem uslyšel hlasité volání v nebi:

»Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému, neboť byl svržen žalobník našich bratří, který na ně žaloval před naším Bohem ve dne i v noci.

Oni pak nad ním zvítězili Beránkovou krví

a slovem svého svědectví,

protože nemilovali svůj život natolik,

že by se zalekli smrti.

Proto se veselte, nebesa

a vy, kteří v nich přebýváte!

Běda však zemi a moři, neboť ďábel sestoupil k vám s velikým hněvem, protože ví, že už má jen málo času.«

Když drak viděl, že je svržen na zem, začal pronásledovat ženu, která porodila onoho chlapce. Ale ženě byla dána dvě křídla velikého orla, aby mohla odletět na poušť do svého útočiště, aby tam – daleko od hada – byla živena rok a dva roky a půl roku. Had pak za ženou vychrlil proud vody jako řeku, aby ji strhl tou řekou. Ale země přispěla ženě na pomoc: otevřela svůj jícen a pohltila tu řeku, kterou had vychrlil z tlamy.

Tu se had na ženu rozlilil a odešel, aby vedl válku proti ostatním z jejího potomstva, kteří zachovávají Boží přikázání a hlásí se k Ježíšovu svědectví.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 12,7.10; 19,1

Na nebi nastal boj. Michael a jeho andělé se dali do boje s drakem. * Bylo slyšet volání: Vítězství, sláva a moc našemu Bohu.

V. Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému. * Bylo.

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia*Název »anděl« označuje službu, ne přirozenost*

Je třeba vědět, že název »anděl« označuje službu, ne přirozenost. Neboť tito blažení duchové v nebeské vlasti jsou sice vždycky duchové, ale nemohou se vždycky nazývat anděly; anděly jsou jen tehdy, když se jejich prostřednictvím něco oznamuje. Ti, kteří vyřizují poselství méně významně, se nazývají andělé, ti, kteří přinášejí poselství velmi důležitě, archandělé.

Proto nebyl poslán k Panně Marii jakýkoli anděl, ale archanděl Gabriel; slušelo se totiž, aby byl vybrán k této službě anděl nejvyššího řádu, protože měl zvěstovat událost, která převyšovala všechno.

A někteří se také označují vlastními jmény, aby bylo z názvu zřejmé, jaká je jejich činnost. Ovšem v nebeském městě, kde patření na všemohoucího Boha dává všem plnost vědění, nedostávají vlastní jména proto, že by je bez nich nebylo možné poznat; ale protože přicházejí k nám konat nějakou službu, mají u nás podle svých úkolů také jména. Michael znamená »Kdo je jako Bůh?«, Gabriel »Bůh ukázal svou sílu«, Rafael »Bůh uzdravil«.

A kdykoli se v něčem zvláště projevuje podivuhodná moc, uvádí se, že je poslán Michael, aby se poznalo podle skutku i podle jména, že nikdo nemůže vykonat, co může vykonat svou mocí Bůh. Proto se také uvádí, že onen dávný nepřítel, který se ve své pýše chtěl podobat Bohu a řekl: *Vystoupím na nebesa, nad hvězdy nebe vyvýším svůj trůn, budu podobný Nejvyššímu*, bude na konci světa jen s vlastními silami, dříve než propadne konečnému trestu, bojovat s archandělem Michaellem, jak je řečeno skrze Jana: *Nastal boj, Michael se dal do boje*.

A k Marii je poslán Gabriel, nazvaný »Bůh ukázal svou sílu«, protože přišel zvěstovat toho, který se zjevil v poníženosti, aby pokořil zlé moci. Tím tedy, který se nazývá »Bůh ukázal svou sílu«, měl být zvěstován ten, který přicházel jako Pán všech mocností, udatný v boji.

A jméno Rafael se vykládá, jak jsme již uvedli, »Bůh uzdravil«. Neboť když se Rafael jako léčitel dotkl Tobiášových očí, setřel tmu jeho slepoty. Bylo tedy vhodné, aby ten, který byl poslán přinést uzdravení, se nazýval »Bůh uzdravil«.

*ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ**Zj 8,3.4; 7,11; Dan 7,10*

Anděl se postavil k oltáři: v ruce měl zlatou kadidelnici a bylo mu dáno mnoho kadidla. * A z kadidelnice v andělově ruce vystoupil před Boha kadidlový kouř.

V. Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, padli na tvář a klaněli se

Bohu. Tisíce tisíců mu sloužily, desetitisíce desetitisíců stály před ním.* A z kadidelnice.

EVANGELIUM SLAVNOSTI ARCHANDĚLŮ

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 2,8-14

V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: »Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všecken lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.« A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupu a takto chválili Boha:

»Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má (Bůh) zalíbení!«

30. září

Sv. Jeronýma, kněze a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z předmluvy komentáře svatého Jeronýma k Izaiášovým prorocstvím

Neznalost Písma je neznalost Krista

Plním svou povinnost v poslušnosti k příkazům Kristovým. On vybízí: *Zkoumejte Písma; hledejte a naleznete.* Nechtěl bych slyšet jako židé: *Jste na omylu, protože neznáte Písmo ani Boží moc.* Jestliže je podle apoštola Pavla Kristus Boží moc a Boží moudrost, a jestliže ten, kdo nezná Písma, nezná Boží moc a Boží moudrost, pak neznalost Písma je neznalost Krista.

Budu proto postupovat jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré, nebo jako nevěsta, která říká v Písni písní: *Ploďy čerstvé i suché jsem pro tebe, miláčku, uschovala.* A budu vykládat Izaiáše tak, aby bylo vidět, že je to nejen prorok, ale i evangelista a apoštol. Vždyť on říká sám o sobě i ostatních, kdo hlásají radostnou zvěst: *Jak krásné je vidět nohy posla, který přináší radostnou zprávu, který zvěstuje pokoj.* A Bůh k němu mluví jako k apoštolovi: *Koho mám poslat, kdo půjde k tomuto lidu? A on odpovídá: Zde jsem, mne pošli.*

Ať si nikdo nemyslí, že chci o obsahu té knihy pojednat jenom stručně. Vždyť tato kniha Písma obsahuje všechna tajemství Páně: ohlašuje, že se narodí z Panny jako Emanuel, Bůh s námi, že bude konat skvělé činy a znamení, že zemře, bude pohřben a vstane z mrtvých, že bude Spasitelem všech národů. A co mám říci o fyzice, etice a logice? Všechno, co je ve svatých Písmech, všechno, co může lidský jazyk vyjádřit a mysl smrtelníků pochopit, je obsaženo v té knize. O jejich tajemstvích svědčí sám ten, který napsal: *Každé zjevení vám bude jako slova zapečetěné knihy. Když se dá tomu, kdo zná číst, a řekne se: »Přečti to«, odpoví: »Nemohu, protože je na ní pečeť.« Když se dá tomu, kdo nezná číst, a řekne se: »Čti«, odpoví: »Neumím číst.«*

Zdáli se to někomu málo přesvědčivé, ať si poslechne slova Apoštola: *Promlouvat z vnuknutí smějí jen dva nebo tři a ostatní ať o tom podávají úsudek; dostane-li se však zjevení někomu jinému z přítomných, ať ten první umlkne.* Jak mohou umlknout, rozhoduje-li o tom Duch mluvicí skrze proroky, zda mlčet nebo mluvit? Jestliže tedy proroci rozuměli tomu, co říkali, je všechno plné moudrosti a smyslu. K jejich uším nedoléhal hlasem rozechvívaný vzduch, ale Bůh mluvil v duši proroků, jak to říká jiný prorok: *Anděl, který se mnou mluvil.* A jiný zase říká: *Poslal nám Bůh do srdce Ducha, který volá: Abba, Otče.* A ještě další: *Budu poslouchat, co ke mně mluví Hospodin, Bůh.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. 2Tim 3,16.17.14.15

Všechno, co je napsáno v Písmu, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování a k výchově ve spravedlnosti. * Tak je potom Boží člověk dokonalý, důkladně vyzbrojený pro každé dobré dílo.

V. Od dětství znal svatá Písma a držel se toho, čemu se naučil. * Tak je.

1. října

Sv. Terezie od Dítěte Ježíše, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Z vlastního životopisu svaté Terezie od Dítěte Ježíše

V srdci církve budu láskou

Když byly pro mě mé nesmírné touhy mučednictvím, otevřela jsem listy svatého Pavla, abych konečně našla odpověď. Mé oči utkvěly na dvanácté a třinácté kapitole prvního listu Korintňanům. V té první jsem četla, že všichni nemohou být zároveň apoštoly, proroky a učiteli, že se

církev skládá z různých údů a oko nemůže být zároveň rukou. Odpověď byla jasná, ale mé touhy neutišila, pokoj mi nepřinesla.

Neztrácela jsem odvalu a četla jsem dál, až mi přinesla úlevu tato věta: *Usilujte o dary lepší. A teď vám chci ukázat ještě mnohem vzácnější cestu.* A apoštol vysvětluje, že i nejlepší dary nejsou nic bez lásky, a že láska je nejlepší cesta, neboť vede bezpečně k Bohu. Konečně jsem našla klid.

Když jsem pozorovala tajemné tělo církve, nepoznávala jsem se v žádném údu, jak je popisuje svatý Pavel, nebo spíše jsem se chtěla vidět v každém z nich. Ale láska mi poskytla stěžejní bod mého povolání. Bylo mi jasné, že je-li církev tajemným tělem, skládajícím se z mnoha údů, nemůže jí chybět část nejdůležitější a nejušlechtlejší. Pochopila jsem, že církev má srdce, a to srdce že plane láskou. Pochopila jsem, že jedině láska uvádí její údy v činnost, a kdyby tato láska uhasla, apoštolově by přestali hlásat evangelium, mučedníci by se zdráhali prolít svou krev. Pochopila jsem, že láska v sobě zahrnuje všechna povolání, že láska je všechno, že obsáhne všechny časy a místa, jedním slovem, že je věčná.

Tu jsem zvolala s velikou, překypující radostí: »Ježíši, má lásko, konečně jsem našla své povolání. Mým povoláním je milovat. Ano, našla jsem své místo v církvi, a toto místo jsi mi dal ty, můj Bože. V srdci církve, své Matky, budu láskou, a tak budu vším, a můj sen se splní!«

ŽPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Žl 21(20), 4; Job 31,18; Ef 3,19; Žl 31(30),20

Bože, miloval jsi mě dřív než já tebe. * Tvoje láska, přesahující všechno poznání, od dětství se mnou rostla.

V. Jak nesmírná je tvá dobrotivost, Hospodine, uchovals ji těm, kdo se tě bojí. * Tvoje.

2. října

Svatých andělů strážných

PRVNÍ ČTENÍ

Ze Skutků apoštolů

Sk 10,1–22

V Césareji žil jeden člověk, jmenoval se Kornélius, setník takzvané Italské čety. Byl zbožný a bohabojný, on i celá jeho rodina, dával lidu hodně almužen a vytrvale se modlil k Bohu. Ten spatřil kolem tří hodin odpoledne jasně ve vidění, že k němu vstoupil

Boží anděl a řekl mu: „Kornélie!“ On na něj pohleděl a pln bázně se zeptal: „Co je, pane?“ Odpověděl mu: „Tvé modlitby a tvoje almužny vstoupily před Boha a on si na ně vzpomněl. Nuže, pošli nějaké muže do Joppe a povolej si jistého Šimona, kterému říkají Petr. Je hostem u jistého koželuha Šimona, který má dům u moře.“ Když anděl, který s ním mluvil, odešel, zavolal si (Kornélius) dva sluhy a bohobojného vojáka, jednoho z těch, kteří mu byli stále k službám. Všechno jim vyložil a poslal je do Joppe.

Na druhý den, když byli ještě na cestě a už se blížili k městu, vystoupil Petr na střechu, aby se modlil. Bylo to kolem poledne. Dostal hlad a chtěl něco sníst.

Zatímco mu připravovali jídlo, upadl do vytržení. Viděl nebe otevřené a (z něho) jak se snáší dolů něco jako velké prostěradlo spouštěné za čtyři cípy na zem. Uvnitř byli všeho druhu čtvernožci, dále zvířata, co se plazí po zemi, a ptáci, co létají (na nebi). A nějaký hlas na něj zavolal: „Vzhůru, Petře, zabíjej a jez!“ Petr odpověděl: „Ani za nic, Pane! Nikdy jsem ještě nejedl nic poskvrněného ani nečistého!“ A ten hlas k němu promluvil podruhé: „Co Bůh prohlásil za čisté, o tom neříkej, že je to poskvrněné.“ To se stalo třikrát. Pak hned to všechno bylo vyzdvíženo do nebe. Zatímco byl Petr na rozpacích, co má znamenat to vidění, které spatřil, ti muži, které poslal Kornélius, se doptali na Šimonův dům a přišli ke dveřím. Zavolali a zeptali se zdali je tam jako host Simon, kterému říkají Petr. Mezitímco Petr stále ještě přemýšlel o tom vidění, řekl mu Duch: „Jsou tu tři muži a hledají tě. Ihned sestup dolů a bez váhání jdi s nimi, protože já jsem je poslal.“ Petr tedy sešel dolů k těm mužům a řekl: „To jsem já, koho hledáte. Co vás ke mně přivádí?“ odpověděli: „Setník Kornélius, muž spravedlivý a bohobojný, který má dobrou pověst u celého židovského národa, dostal od svatého anděla pokyn, aby si tě zavolal do svého domu a vyslechl od tebe poučení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vstoupil k němu Boží anděl a řekl: * „Tvé modlitby a tvoje almužny vstoupily před Boha a on si na ně vzpomněl.

V. „Co Bůh prohlásil za čisté, o tom neříkej, že je to poskvrněné.“ *
„Tvé modlitby.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

Ať tě střeží na všech tvých cestách

Svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě střežili na všech tvých cestách. Ať chválí Hospodina za jeho milosrdenství, za jeho divy k dobru lidí. Ať ho chválí a říkají mezi národy: Velkou věc s nimi udělal Hospodin. Bože, co je člověk, že ho tak ceníš, že si ho všímáš? Všímáš si ho, věnuješ mu svou péči, staráš se o něj. Nakonec mu posíláš svého jednorozeného Syna, sesíláš svého Ducha a slibuješ člověku i to, že spatří tvou tvář. A aby žádná bytost v nebi nezůstala stranou při této péči o nás, posíláš blažené duchy, aby nám prokazovali službu, pověřuješ je, aby nad námi bděli, a prikazuješ jim, aby nás vychovávali.

Svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě střežili na všech tvých cestách. Jakou úctu mají v tobě vyvolávat tato slova, jakou oddanost vzbuzovat, jakou důvěru ti dodávat! Úctu k jejich přítomnosti, oddanost za jejich laskavou péči, důvěru v jejich ochranu. Jsou tedy s tebou, aby ti pomáhali, jsou nejen s tebou, ale i pro tebe. Jsou s tebou, aby tě chránili, jsou s tebou, aby ti prospívali. A třebaže Bůh jim to přikázal, přece ani jim nesmíme být nevděční: vždyť oni ho poslouchají s tak velikou láskou a my jejich pomoc tak potřebujeme.

Buďme proto k těmto ochráncům plní oddanosti a vděčnosti; splácejme jim jejich lásku a uctívejme je, jak jen můžeme a máme. Celou svou lásku a úctu však projevujme tomu, od něhož jak oni, tak i my máme všechnu schopnost prokazovat úctu a lásku, i všechno, čím si lásku a úctu zasloužíme.

A tak, bratři, vroucně milujme v Bohu jeho anděly jako naše budoucí spoludědice a zatím jako správce a ochránce, které Bůh ustanovil, aby nás vedli. Neboť už teď jsme Boží děti, i když to ještě není zjevné, protože jsme dosud jako nedospělí podřízeni správcům a ochráncům, a tak se zatím ničím nelišíme od služebníků.

Ale i když jsme tak malí a zbývá nám tak velká cesta, a nejen velká, ale i tak nebezpečná, proč bychom se báli, když máme takové ochránce? Ti, kteří nás střeží na všech našich cestách, nemohou být přemoženi ani svedeni na scesti, tím méně pak mohou sami z pravé cesty svést. Jsou věrní, moudří a mocní. Proč bychom se měli trást? Jen je následujme, držme se jich a přebývejme pod ochranou Boha, Pána nebes.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 91(90), 11–12. 10

Svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě střežili na všech tvých cestách. * Na svých rukou tě ponosou, abys nenarazil o kámen svou nohou.

V. Nepřihodí se ti nic zlého a útrapa se k tvému stanu nepřiblíží. * Na svých.

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Říkám vám: Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, i Syn člověka se přizná před Božími anděly. Kdo však mě před lidmi zapře, bude zapřen před Božími anděly.

Každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno; kdo by se však rouhal Duchu svatému, tomu odpuštěno nebude.

Až vás budou předvádět do synagóg na soud, před úřady a vrchnosti, nedělejte si starosti, jak a čím byste se hájili nebo co byste měli říci. V tu chvíli vás totiž Duch svatý poučí, co je třeba říci.

4. října**Sv. Františka z Assisi****DRUHÉ ČTENÍ****Z listu svatého Františka všem věřícím**

Budme prostí, pokorní a čistí

Nejvyšší Otec oznámil skrze svého svatého archanděla Gabriela svaté a slavné Panně Marii, že jeho Slovo, tak vznešené, svaté a slavné, sestoupí z nebe. Z jejího lůna Syn Boží skutečně přijal lidské tělo, podrobené křehkosti jako tělo naše. Byl nade všechno bohatý, a přece si se svou nejblahoslavenější Matkou vyvolil chudobu. A když se přiblížilo jeho umučení, slavil se svými učedníky velikonoční večeří. Potom se modlil k Otci: *Otče můj, jestliže je to možné, ať mě mine tento kalich.*

Vložil však svou vůli do vůle Otcovy. A Otcovou vůli bylo, aby jeho požehnaný a slavný Syn, nám daný a pro nás narozený, přinesl skrze svou vlastní krev sám sebe jako oběť na oltáři kříže; ne za sebe, vždyť skrze něj všechno povstalo, ale za naše hříchy. Tím nám Kristus zanechal příklad, abychom šli v jeho šlépějích. A Otec chce, abychom byli skrze Krista všichni spaseni a abychom ho přijali s čistým srdcem a čistým tělem.

Jak jsou Šťastní a požehnaní ti, kdo milují Pána a dělají to, co říká on sám v evangeliu: *Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší, a bližního jako sám sebe.* Milujme tedy Boha a uctívejme ho čistým srdcem a čistou myslí, neboť to si přeje nade všechno. Pán říká: *Opravdoví ctitelé budou Otce uctívat v duchu a v pravdě.* Všichni, kdo ho uctívají, mají ho uctívat v duchu a v pravdě. A proto se k němu obracejme s chválami a prosbami ve dne v noci a říkejme: *Otče náš, jenž jsi na nebesích neboť je třeba stále se modlit a neochabovat.*

A kromě toho přinášíme ovoce, které je známkou obrácení. A milujme bližní jako sebe. Mějme lásku a pokoru a podporujme potřebné, protože to očisťuje duši od poskvrny hříchů. Vždyť lidé všechno, co zanechají na tomto světě, ztratí; s sebou si však ponесou odměnu za lásku a za to, co darovali potřebným; za to dostanou od Boha štědrá odměnu a odplatu.

Nechtějme být moudří a chytrí podle lidských měřítek, ale spíše buďme prostí, pokorní a čistí. Nikdy nemáme toužit po tom, abychom převyšovali druhé, ale spíše buďme služebníky a buďme podřízeni každému lidskému zřízení kvůli Bohu. A na všech, kdo takto jednají a vytrvají až do konce, spočine Duch Páně a učiní si v nich přibýtek; budou syny nebeského Otce, jehož skutky konají, a jsou bratrem, sestrou i matkou našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 5,34.6

Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. *
Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

V. Blahoslavení, kdo lační a žízni po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. * Blahoslavení.

6. října

Sv. Bruna, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Bruna jeho duchovním synům kartuziánům

Ať jásá můj duch v Bohu

Z častých milých zpráv našeho svatého bratra Landuina jsem poznal, s jakou neochvějnou přísností dodržujete vaši moudrou a vskutku chvályhodnou kázeň. A uslyšel jsem také o vaší svaté lásce i neustálém úsilí o to, co souvisí s čistotou srdce a ctností. Proto můj duch jásá v Bohu. Opravdu jásám a vede mě to k tomu, abych vzdával Bohu chválu a díky, a přece zároveň také hořce vzdychám. Jásám nad tím – a je to spravedlivé – že roste ovoce vašich ctností; ale mám bolest sám nad sebou a stydím se, že nečinně a tupě setrvávám v bídě svých hříchů.

Radujte se tedy, moji nejdražší bratři, ze svého blaženého údělu a z hojných milostí, jimiž vás Bůh zahrnuje. Radujte se, že jste vyvázli z vlnobití světa, kde je tolik rozmanitých nebezpečí a možností ztroskotání. Radujte se, že se vám dostalo klidného a bezpečného spočinutí

v skrytém přístavu, do něhož mnozí touží dospět a mnozí o to i usilují, a přece se tam nedostanou. A mnozí už ho i dosáhli, ale byli pak z něho vyloučeni, protože jim scházela nebeská milost.

A proto, bratři, pokládejte za jisté a prokázané, že každý, kdo užíval tohoto žádoucího dobra, ale nějakým způsobem ho pozbyl, bude toho až do konce litovat, má-li v sobě úctu k své duši nebo starost o její spásu.

Za vás, moji nejmilejší bratři laici, říkám: *Velebí má duše Hospodina*, protože se na vás projevuje jeho veliké milosrdenství; poznávám to z toho, co mi sdělil váš převor a nesmírně milující otec. Je na vás hrdý a má z vás radost. Také já se chci radovat, neboť i když neumíte číst a psát, mocný Bůh wpisuje svým prstem do vašich srdcí lásku i znalost svého svatého zákona. Ukazujete totiž svými skutky, co milujete a co znáte. A tím, že zachovávejte s veškerou obezřelostí a horlivostí pravou poslušnost, je zřejmé, že dovedete moudře sklízet z božských Písem to nejlhodnější životodárné ovoce.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 55(54);78; 1Jan 2,16–17

Kéž bych měl křídla jak holub, odletěl bych a dopřál si klidu. Hle, daleko bych utekl, zůstal bych na poušti. * Svět pomíjí i jeho žádost.

V. Vždyť všecko, co je ve světě: žádost těla, žádost očí a honosný způsob života není z Otce, ale ze světa. * Svět.

7. října

Panny Marie Růžencové

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata.

Je dobré rozjímat o tajemstvích spásy

Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. Pramen moudrosti, Slovo Otce na výsostech! Toto Slovo se tvým prostřednictvím, svatá Panno, stane člověkem, a ten, který říká: Já jsem v Otci a Otec je ve mně, říká také: Od Boha jsem vyšel a od něho přicházím.

Je řečeno: *Na počátku bylo Slovo.* Už vyvěrá pramen, ale zatím jenom sám v sobě. Potom se praví: *A to Slovo bylo u Boha*, přebývalo tedy v nepřístupném světle. Bůh sice říkal už od počátku: *Co zamýšlím, je pro vaši spásu, a ne pro utrpení.* Ale tvé myšlenky jsou v tobě skryté, a my nevíme, co zamýšlíš. *Neboť kdo pochopí myšlení Páně? Kdo mu byl rádcem?*

Sestoupila tedy na svět myšlenka spásy a uskutečnila se v díle spásy: *Slovo se stalo tělem* a už přebývá mezi námi. Přebývá skutečně vírou v našich srdcích, přebývá v naší paměti, přebývá v myšlení a sestupuje až do naší představitivosti. Neboť co by si byl dříve mohl představovat člověk o Bohu, leda že by si v svém srdci vytvořil modlu? Bůh byl nepochopitelný a nepřístupný, neviditelný a zcela nepředstavitelný. Ale nyní chtěl, abychom ho chápali a viděli a mohli si ho představit.

Ale ptáš se, jak? Takto: jak leží v jeslích, odpočívá na klíně Panny Marie, káže na hoře, bdí v noci na modlitbách; nebo jak visí na kříži, je smrtelně bledý a umírá, sestupuje mezi mrtvé jako jejich svrchovaný Pán; nebo jak třetí den vstává z mrtvých a ukazuje apoštolům místa po hřebech jako známky vítězství, a nakonec vystupuje před jejich zraky do nebe.

Na které z těch tajemství by se nemělo s opravdovou láskou a zbožností myslet? Myslím-li na kterékoli z nich, myslím na Boha a je v tom ve všem ten, který je můj Bůh. Je tedy moudré rozjímat o těchto tajemstvích, jak jsem řekl, a soudím, že jedná prozíravě, kdo si připomíná jejich sladkost; podobá se té, kterou v jádrech svých plodů hojně vydal prut Áronův. Maria ji čerpala z nebeských zřidel a hojně ji přelévá na nás.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Panno Maria, tobě se nevyrovná žádná z jeruzalémských dcer: ty jsi matka Krále králů, paní andělů a královna nebe. * Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého.

V. Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou! * Požehnaná.

9. října

Sv. Dionýsia, biskupa, a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Ambrože, biskupa, na žalm 119 (118)

Buď svědek věrný a statečný

Jako je mnoho druhů pronásledování, tak je také mnoho druhů mučednických svědectví. Denně jsi Kristovým svědkem. Pokouší-li tě duch smilstva, ale ty myslíš v bázni na budoucí Kristův soud, a proto nechceš poskvřnit čistotu duše a těla: jsi Kristův svědek. Pokouší-li tě duch lakoty, aby ses zmocnil majetku slabého, abys porušil práva bezbranné vdovy, ale ty máš na paměti Boží přikázání, a proto se rozhod-

neš spíše poskytnout pomoc než spáchat bezpráví: jsi Kristův svědek. A takové svědky chce mít Kristus kolem sebe, jak je psáno: *Sírotku pomozte k právu, zastaňte se vdovy, praví Pán.* Pokouší-li tě duch pýchy, ale ty máš soucit, vidíš-li bezmocného a chudého, a chceš být raději pokorný než zpupný: jsi Kristův svědek. A co je hlavní, nevydáváš svědectví jenom slovy, ale i skutkem.

Kdo je totiž hodnověrnější svědek než ten, který vyznává, že Ježíš přišel v těle, a to tím, že plní příkazy evangelia? Neboť kdo slyší, ale nejedná podle toho, zapírá Krista; i když ho vyznává slovem, skutky ho zapírá. Jak mnozí budou v onen den říkat: *Pane, Pane, copak jsme v tvém jménu neprorokovali a nevyháněli zlé duchy a nedělali mnoho divů?* Ale on jim odpoví: *Pryč ode mne, pachatelé nepravostí.* Ten je tedy svědkem, kdo vydává svědectví o přikázáních Pána Ježíše také odpovídajícími skutky.

Kolik je tedy denně skrytých svědků Kristových, vyznávajících Pána Ježíše! Apoštol zná toto mučednictví a věrné svědectví Kristu, neboť říká: *To je naše chloubka: svědectví našeho svědomí.* Ale také kolik jich navenek vyznalo a vnitřně zapřelo! Stojí v Písmu: *Každému duchu hned nevěřte,* ale podle jejich ovoce rozeznávejte, komu máte věřit. Buď tedy věrný a statečný v pronásledováních vnitřních, aby ses osvědčil i v pronásledování vnějším. I ve vnitřních pronásledováních jsou králové, vladaři a soudci, mající hroznou moc. Máš příklad v pokušení, které podstoupil Pán.

A jinde čteme: *Hřích už dál nesmí vládnout ve vašem smrtelném těle.* Vidíš, člověče, před jaké krále jsi postaven, před jaké vladaře hříchů, jestliže tě ovládne hřích. Kolik je hříchů a neřestí, tolik je králů, a před ně jsme přiváděni a před nimi stojíme. I tito králové mají svůj stolec v mysli mnohých. Ale ten, kdo vyzná Krista, učiní ihned takového krále zajatcem, svrhne ho z trůnu své mysli. Jak by mohl zůstat ďáblův stolec v někom, v němž se zvedá stolec Kristův?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatí mučedníci podstoupili velký zápas, prošli ohněm i vodou a dosáhli spásy; * a přijali od Boha korunu slávy.

V. Pro Boží zákon dali v oběť své tělo. * A přijali.

9. října

Sv. Jana Leonardiho, kněze

Z dopisu svatého Jana Leonardiho papeži Pavlu V.

Řeknu ti, co Bůh od tebe žádá

Ti, kdo chtějí usilovat o nápravu mravů, mají hledat především a na prvním místě slávu Boží, spoléhat se na Boha, od něhož pochází všechno dobré, a vyprošovat si od něho pomoc pro tak prospěšnou, ale obtížnou práci. Dále mají být sami před očima těch, kdo potřebují nápravu, zrcadlem všech ctností a svítilnou postavenou na podstavec, aby bezúhonným životem a vzorným chováním svítili všem, kdo jsou v domě. Tak mají pro nápravu spíše jemně získávat než k ní nutit. Vždyť podle tridentského koncilu nelze vyžadovat od těla, co nedělá hlava; jinak by se kymácelo postavení a pořádek celé rodiny Páně. A kromě toho se mají jako moudří lékaři pilně starat, aby dobře rozpoznali všechny choroby, jimiž církev trpí a které vyžadují lék, a tak mohli poskytnout patřičný lék na každou z nich.

Léky se vztahují na celou církev. Protože její náprava se musí rozvíjet od nejvyšších i nejnižších, to jest od představených i od dětí, je třeba nejdřív upřít zrak na všechny, kdo jsou nadřizeni ostatním, aby náprava začala tam, odkud se má šířit na jiné.

Největší úsilí je nutno vynaložit na to, aby kardinálové, patriarchové, arcibiskupové, biskupové a faráři, jimž je bezprostředně uložena péče o duše, byli takoví, aby se jim mohlo bezpečně svěřit řízení Pánova stáde. Ale sestupme také od nejvyšších k nejnižším, to jest od představených k dětem. Nelze je nebrat na zřetel, neboť u nich začíná péče o obnovu křesťanského života. Je třeba se pokoušet o všechno, čím je možné žít v dětech už od útlého věku upřímnou křesťanskou vírou a svatý život.

K dosažení tohoto cíle nevede nic lepšího než vybudovat, co je třeba pro vyučování křesťanské nauky, a svěřovat vzdělávání dětí pouze lidem dobrým a bohabojným.

Toto mi, svatý Otče, v této tak vážné záležitosti prozatím vnukl Pán. I když to na první pohled připadá těžké, při srovnání s velikostí toho, o čem jde, se to bude zdát velmi snadné. A velikých věcí nelze dosáhnout bez velikého úsilí, a velkým lidem patří velké úkoly.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vykonal všechno, co k němu mluvil Bůh, * a uslyšel slova: Vejdi do mého odpočínutí, protože jsi žil spravedlivě uprostřed mého lidu.

V. Pohrdl světským způsobem života a stal se hodným nebeského království. * A uslyšel.

12. října

Sv. Radima, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z »Kroniky české« od Kosmy, děkana pražské kapituly

Nerozdílný průvodce při veškeré práci a strastech

V Hnězdně odpočíval nejvzácnější poklad, tělo svatého mučedníka Vojtěcha. Když Čechové dobyli tohoto hradu, s velikou radostí vstoupili do chrámu a nedbajíce o žádnou jinou kořist žádali, aby jim bylo dáno vzácné svaté tělo, které kdysi pro Krista trpělo.

Když biskup Šebír viděl, jak jsou nerozvážní a odhodlaní ke všemu dobrému i zlému, pokusil se je odvrátit od hříšné opovázlivosti těmito slovy: »Bratři moji a synové církve Boží! Není to tak snadné, jak si myslíte, aby si nějaký smrtelník mohl jen tak dovolit opovázlivě se dotknout svatého těla, obdařeného od Boha zázračnou mocí. Proto se dříve tři dni postěte, konejte pokání za své hříchy, odřekněte se všech ohavností, které se svatému Vojtěchu na vás ošklivily, a slibte z celého srdce, že už se jich nebudete dále dopouštět.«

Z Božího vnuknutí pojal kníže úmysl přenést také tělo tamějšího arcibiskupa Radima (Gaudentia).

Toho totiž pojilo se svatým Vojtěchem nejen tělesné, nýbrž i duchovní bratrství, byl jeho nerozlučným společníkem ve všech námáhách a souženích, a i když nezakusil spolu s ním mučednictví na vlastním těle, přece byl mučedníkem, protože trpěla jeho duše. Neboť nebylo možné, aby jeho duši nepronikl meč, když viděl, jak jeho bratra rozřaly meče pohanů, a sám toužil zemřít jako on.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

V bratrské spolupráci přemáhali láskou ke Kristu temnoty světa. * Měli jednu víru a jednoho ducha.

V. Podle milosti, která jim byla dána, oba pracovali na jednom díle. * Měli.

14. října

Sv. Kalista I., papeže a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Fortunátovi« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka*V míru odměňuje Bůh dobré svědomí*

Utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás. Kdo by se tedy všemožně nesnažil dosáhnout tak velké slávy, že se stane přítelem Božím, že se bude ihned radovat s Kristem, že po pozemských útrapách a mukách obdrží božskou odměnu? Pro vojáky tohoto světa je slávou vracet se po porážce nepřítele vítězně do vlasti. Ale oč je větší a slavnější vracet se po přemožení ďábla vítězně do ráje; přinést tam, odkud byl Adam vyhnán pro svůj hřích, znamení vítězství nad tím, který Adama oklamal; podat Pánu jako nejmilejší dar neporušenou víru, bezúhonnou statečnost mysli a skvělý projev oddanosti; doprovázet ho, až bude přicházet, aby se ukázala jeho moc nad nepřáteli; být mu po boku, až zasedne k soudu; stát se spoludědicem Kristovým, být postaven naroveň andělům a s patriarchy, apoštoly a proroky radostně vlastnit jako svůj úděl nebeské království. Jaké pronásledování a jaké útrapy by mohly tyto myšlenky překonat a porazit?

Když o tom mysl rozjímá, je statečná a vytrvalá, a duch, posílen jistotou pevné víry v život budoucího věku, se nezachvěje při žádných ďábových hrozbách a výhrůžkách světa. Při pronásledování se uzavírá nepřátelsky země, ale je otevřeno nebe; hrozí antikrist, ale chrání Kristus; přichází smrt, ale následuje nesmrtelnost. Jaká je to čest a jaká vnitřní jistota odejít z tohoto světa radostně, odejít uprostřed soužení a úzkostí slavně, zavřít na chvíli oči, které se dívaly na lidi a na svět, a ihned je otevřít, aby uviděly Boha a Krista! Jak rychlý a šťastný přechod! Naráz jsi vzat ze země, abys byl usazen v království nebeském.

Na to je třeba myslet, nechat se tím prostoupit a rozjímat o tom dnem i nocí. Zastihne-li pronásledování Božího vojáka v takových myšlenkách, nebude možno zdolat jeho odvalu, odhodlanou k boji. Nebo kdyby byl odvolán ještě předtím, nezůstane bez odměny víra, která byla připravena k mučednictví. Bůh soudce dává odměnu bez ohledu na dobu: v pronásledování odměňuje zápas, v míru dobré svědomí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Srv. Sk 20,28; 1Kor 4,2*

Dbejte na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené.

* Starejte se o Boží lid, vykoupený krví Božího Syna

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. * Starejte se.

15. října

Sv. Terezie od Ježíše, panny a učitelky církve

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů svaté Terezie od Ježíše

Vždycky si připomeňme Kristovy lásku

Kdo má u sebe Ježíše Krista, tak dobrého přítele a vůdce, může snést všechno. Neboť on nám pomáhá, posiluje nás, nikoho neopustí; je to pravý a upřímný přítel. Jasně poznávám, že máme-li se líbit Bohu a dostat od něho veliké milosti, přeje si Bůh, aby se nám jich dostávalo prostřednictvím Ježíšova nejsvětějšího lidství, v němž má Boží velebnost zalíbení, jak to sám Bůh řekl.

Velmi často jsem to zakusila a také sám Pán mi to řekl. Ano, viděla jsem to na vlastní oči, že musíme vcházet touto branou, jestliže toužíme po tom, aby nám svrchovaná velebnost odhalila skrytá tajemství. Nehledejme jinou cestu, i kdyby byl už někdo na vrcholu kontempace; po této cestě lze jít bezpečně a jistě. To je náš Pán, a od něho a skrze něj nám přichází všechno dobré. On nás poučí. Hledíme-li na jeho život, nenajdeme žádný lepší a dokonalejší příklad k následování.

Co můžeme chtít víc, než mít po boku tak věrného přítele, který nás neopustí v námahách a nesnázích, jak to dělají přátelé světší? Je šťastný, kdo ho upřímně a opravdu miluje a má ho stále u sebe. Vzpomeňme na slavného apoštola Pavla: zdálo se, že má Ježíše stále v ústech, protože ho měl vrytého hluboko ve svém srdci. Když jsem to pochopila, pilně jsem pátrala a přišla jsem na to, že právě touto cestou šli hluboce kontemplativní světci, například František, Antonín z Padovy, Bernard, Kateřina Sienská. Po této cestě je třeba jít velice svobodně a odevzdat se zcela do Božích rukou. A jestliže by nás chtěl přijmout a povýšit mezi své nejbližší služebníky a důvěrníky, poslechněme rádi.

A kdykoli myslíme na Krista, vždycky si připomeňme, jaká láska ho vedla k tomu, že nám prokázal tolik milostí a dobrodiní, a jakou lásku nám ukázal Bůh, když nám dal takovou záruku své lásky k nám. A láska volá po lásce. Proto se snažme mít to stále před očima, a tak se povzbuzujme k lásce. A dá-li nám jednou Bůh tu milost, že se nám tato láska vtiskne hluboko do srdce, bude nám všechno velice snadné a v nejkratší době a s malou námahou vykonáme velmi mnoho.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 73(72),27.28; 1Kor 6,17

Pane, kdo se od tebe vzdaluje, zahyne. * Mé štěstí je být nablízku Bohu, mít útočiště v Pánu.

V. Kdo se oddá Pánu, je s ním jeden duch. * Mé štěstí.

16. října

Sv. Hedviky, řeholnice

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svaté Hedviky«

Stále tíhla k Bohu

Boží služebnice věděla, že živé kameny, které mají být vestavěny do budovy nebeského Jeruzaléma, se musí v tomto světě opracovávat otesáváním a obrušováním, a že je třeba hodně vytrpět, máme-li dojít do věčné slávy a do nebeské vlasti. Proto se zcela vydala napospas vlnám utrpení a bez milosti ustavičně trestala své tělo mnohým trýzněním. Ukládala si každý den tak přísné posty a zdrženlivost, že se mnozí divili, jak může tak slabá a jemná žena snést takové týrání.

Čím více při vši rozvaze umrtvovala vytrvalým trýzněním své tělo, tím větší měla sílu ducha, prospívala v milosti a stupňoval se v ní žár zbožnosti a božské lásky. Velmi často ji povznášela a strhovala k Bohu tak horoucí touha, že necítila a nevnímala, co se děje kolem ní.

Tak jako zbožnou myslí stále tíhla k Bohu, skláněla se také s dobročinnou slitovností k bližnímu. Potřebným štědře rozdávala almužny. Podporovala bratrstva a řeholní osoby v kláštorech i mimo ně, vdovy a sirotky, nemocné a slabé, malomocné, vězně v okovech nebo žalářích, pocestné i chudé ženy s malými dětmi; a vůbec nikoho, kdo si k ní přišel pro pomoc, nenechala odejít bez útěchy.

A protože tato Boží služebnice nezanedbala žádný dobrý skutek, který mohla udělat, dal jí Bůh také tu milost, že když jí při její činnosti chyběly lidské prostředky a nedostávalo se jí vlastních sil, mohla vykonat silou Boží a silou utrpení Kristova, oč ji bližní toužebně prosili ve svých potřebách. A tak mohla podle zalíbení Boží vůle pomáhat těm, kdo se k ní utíkali, aby je zbavila trápení tělesného nebo duševního.

Hle, statečná žena, oděná Boží silou. * Její lampa nikdy nezhasne.

V. Otvírá svou dlaň chudému, ubohým podává pomocnou ruku. *
Její.

16. října

Sv. Markéty Marie Alacoque, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisů svaté Markéty Marie Alacoque

Poznat Kristovu lásku, přesahující všechno poznání

Zdá se mi, že veliká touha našeho Pána po tom, aby se jeho nejsvětějšímu Srdci prokazovala zvláštní úcta, směřuje k tomu, aby se v nás obnovovaly účinky vykoupení. Neboť jeho svaté Srdce je nevyčerpatelný pramen a netouží po ničem jiném než se rozlévat do pokorných srdcí a způsobit, aby na ničem nelpěla a byla připravena se vydávat podle jeho přání.

Z tohoto božského Srdce neustále vytékají tři proudy milosti. Prvním se vylévá milosrdenství na hříšníky a dává jim ducha lítosti a pokání. Druhým je láska, přinášející pomoc všem, kdo se lopotí, a zvláště těm, kdo musí překonávat překážky na cestě k dokonalosti. A třetím se rozlévá láska a světlo na Ježíšovy dokonalé přátele, s nimiž chce být v nejužším spojení a dávat jim účast na svém poznání a na svých úmyslech, aby se, každý svým způsobem, úplně zasvětili šíření jeho slávy.

Toto božské Srdce je hlubina všeho dobra, a chudí mají do ní pohroužit všechny své potřeby. Je to hlubina radosti, a máme do ní ponořit všechny své smutky. Proti naší pošetilé domýšlivosti je to hlubina pokory, pro ubožáky hlubina slitování, je to hlubina lásky, v níž se má utopit všechna naše bída.

Je tedy třeba, abyste se spojili se Srdcem našeho Pána Ježíše Krista: na začátku obrácení, abyste získali správné smýšlení, a potom, abyste přinášeli dostiučinění. Nedaří se vám například modlitba? V tom případě vám stačí přinést Bohu modlitby, které za nás koná Spasitel v nejsvětější svátosti oltářní, a nabídnout jeho vřelost, aby vynahradila všechnu naši vlažnost. A kdykoli něco konáte, modlete se takto: »Můj Bože, budu to konat – nebo snášet – ve spojení se Srdcem tvého Syna a podle jeho svatých úmyslů, a přináším

ti je jako náhradu za všechno, co je v mých skutcích špatného nebo nedokonalého«. A podobně to dělejte ve všech ostatních životních okolnostech. A kdykoli na vás dolehne nějaké trápení, soužení nebo křivda, řekněte si sami pro sebe: »Přijmi, co ti posílá nejsvětější Srdce Ježíše Krista, aby si tě k sobě přitáhlo.«

Ale především si uchovejte v srdci pokoj, neboť ten převyšuje všechny poklady. K jeho uchování není nic užitečnějšího než zříkat se vlastní vůle a na její místo klást vůli božského Srdce, aby nás vedla k tomu, co přispívá k jeho slávě, a my se jí s radostí podřizujeme a zcela odevzdáváme.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 11,25–26;srv. Ef 2,7

Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým. * Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.

V. Tys nám dal poznat nesmírné bohatství své milostivé dobroty vůči nám. * Ano, Otče.

17. října

Sv. Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Ignáce Antiochijského Římanům

Jsem Boží pšenice, rozemelou mě zuby šelem

Píšu všem církvím a všem kladu na srdce, že jdu rád pro Boha na smrt; jen kdybyste mi v tom nebránili. Zapřísahám vás, abyste mi neprokazovali svou náklonnost v nepravý čas. Nechte mě, ať jsem potravou šelem, protože s jejich pomocí mohu dojít k Bohu: jsem Boží pšenice a až mě zuby šelem rozemelou, budu shledán čistým chlebem Kristovým. Usilovně za mě Krista proste, aby právě ony byly tím nástrojem, který ze mě udělá pravou Boží obět.

Žádné slasti světa ani žádné pozemské království by mi nebyly k ničemu. Zemřít pro Ježíše Krista je pro mě lepší než kralovat nade všemi končinami země. Hledám toho, který pro nás zemřel, toužím po tom, který pro nás vstal z mrtvých. A chvíle mého zrození už nadchází. Promiňte, bratři, ale nestůjte v cestě mému životu a nepřejte si mou smrt. Když chci být Boží, nedávejte mě světu a nesvádějte mě hmotou. Nechte mě dojít čistého světa; až tam dojdu, bude ze mě pravý člověk. Dovolte mi, abych byl v utrpení následovníkem své-

ho Boha. Každý, kdo ho v sobě má, musí vědět, co chce, a musí mít se mnou soucit, protože ví, co mě souží.

Vládce tohoto věku se mě hodlá zmocnit a zničit mé smýšlení obrácené k Bohu. Nuže, ať mu nikdo z vás, kteří jste u toho, není nápomocen; postavte se naopak za mě, na Boží stranu. Neměli byste mít v ústech Ježíše Krista, ale srdcem toužit po světě. Kéž ve vás nepřebývá závist. A ani kdybych vás osobně o něco žádal, nevěřte mi, ale raději věřte tomu, co vám teď píšu, neboť vám píšu jako živý, který touží zemřít. Má touha je ukřižována a žádný oheň pozemské žádosti už ve mně neplane, to spíš je ve mně živá, mluvící voda, která mi uvnitř říká: »Vzhůru k Otci!« Nekochám se pomíjejícím pokrmem ani radovánkami tohoto života, chci chléb Boží, to jest tělo Ježíše Krista, ze semene Davidova, a za nápoj chci jeho krev, to jest lásku nepomíjející.

Nechci už žít podle lidí. Ale bude to tak, jestliže si to budete přát. Přejte, aby i vám bylo přáno. Jen ve stručnosti vás prosím: Věřte mi! Sám Ježíš Kristus vám to zjeví, že mluvím pravdu, a to jsou ústa, která nelžou, jimi přece mluví sám Otec.

Proste za mě, abych došel cíle. Nepsal jsem vám podle těla, ale podle smýšlení Božího. Půjdu-li na smrt, přáli jste mi; jestliže však nebudu uznán toho hodným, nenáviděli jste mě.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mějte dokonalou víru v Ježíše Krista a lásku k němu, protože v nich je počátek a cíl života. * Víra je počátek, láska je cíl.

V. Obnovte se ve víře, v těle Kristově, a v lásce, v krvi Ježíše Krista. * Víra.

18. října

Sv. Lukáše, evangelisty

PRVNÍ ČTENÍ

Ze Skutků apoštolů

9,27-31; 11,19-26

Církev rostla přispěním Ducha svatého

Barnabáš se ujal Šavla a uvedl ho k apoštolům a vypravoval, jak (Šavel) viděl na cestě Pána, který s ním mluvil, a jak v Damašku neohroženě vystupoval ve jménu Ježíšově. Od té chvíle byl s nimi v Jeruzalémě stále ve styku a směle vystupoval ve jménu Páně. Také rozmlouval s helénisty a přel se s nimi. Ti mu však začali ukládat o život. Jakmile

se to bratři dověděli, doprovodili ho dolů do Césareje a odtamtud ho vypravili do Tarsu.

Církev měla pokoj v celém Judsku, Galileji i Samařsku. S úspěchem se vyvíjela, žila v bázni před Pánem a rostla přispěním Ducha svatého.

Ti, kdo se rozprchli při pronásledování, které vzniklo kvůli Štěpánovi, přišli až do Fénicie, na Kypr a do Antiochie. Boží slovo však zvěstovali jenom židům. Ale ti z nich, kteří pocházeli z Kypru a z Kyrény, přišli do Antiochie a hlásali tam radostnou zvěst o Pánu Ježíši také pohanům. Bůh jim zvláště pomáhal, takže velký počet lidí přijal víru a obrátil se k Pánu.

Když se zpráva o tom dostala k sluchu církevní obce v Jeruzalémě, poslali do Antiochie Barnabáše. Přišel tam a viděl, jak Boží milost působí; zaradoval se proto a povzbuzoval všechny, aby celým srdcem zůstali Pánu věrni. Byl to výborný muž, plný Ducha svatého a víry. Tak byl získán pro Pána velký počet lidí.

Pak odcestoval do Tarsu, aby vyhledal Šavla. Když ho našel, vzal ho s sebou do Antiochie. V (této) církevní obci spolu pobýli celý rok a vyučili velké množství lidí, takže se v Antiochii ponejprv začalo učedníkům říkat »křesťané«.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Sk 12,24; 12,48,52

Boží slovo se šířilo a rozrůstalo. * A přijali víru všichni, kdo byli určeni k věčnému životu.

V. Učedníci byli plní radosti a Ducha svatého. * A přijali.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia

Pán následuje své hlasatele

Nejmilejší bratři, náš Pán a Spasitel nás pobízí někdy slovy, někdy skutky. I jeho skutky jsou totiž příkazy, neboť když něco mlčky koná, dává tím najevo, co máme dělat. A tak rozesílá své učedníky, aby šli kázat, a rozesílá je dva a dva, neboť jsou dvě přikázání lásky, láska k Bohu a láska k bližnímu.

Pán posílá učedníky kázat dva a dva, a tím nám mlčky naznačuje, že kdo nemiluje druhého, nemá nikdy na sebe brát službu katechetele.

A pěkně je zde řečeno, že je *poslal před sebou do všech měst a míst, kam chtěl sám přijít*. Neboť Pán následuje své hlasatele; napřed přichází kázání, a pak přijde do příbytku naši duše Pán; slova kázání ho

předcházejí a skrze ně mysl přijme pravdu. Proto říká těmto hlasatelům Izaiáš: *Připravte Hospodinovi cestu, urovnejte stezky našemu Bohu.* A také žalmista říká: *Upravte cestu tomu, kdo vystupuje nad západem.* Pán vystupuje nad západem, neboť tam, kde klesl při svém umučení, se ukázal při svém vzkříšení s větší slávou. Jistěže vystupuje nad západem, neboť smrt, kterou podstoupil, svým vzkříšením úplně zničil. Jemu tedy, který vystupuje nad západem, upravujeme cestu tím, že hlásáme vaši mysl jeho slávu, aby vás pak osvitil on sám, až přijde, přítomností své lásky.

A slyšme, co říká, když rozesílá své hlasatele: *Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň.* Na hojnou zeň je málo dělníků. Říkáme to s velkým zármutkem. Je dosti těch, kdo chtějí slyšet dobré slovo, ale není těch, kdo by je řekli. Je mnoho kněží ve světě, ale dělníků na Boží žni se najde jen málo; přijímáme sice pověření ke kněžské službě, ale práci s tím spojenou nekonáme.

Dobře tedy uvažujte o tom, nejmilejší bratři, co je zde řečeno: *Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň.* Proste za nás, abychom dobře pro vás konali, co máme konat, aby náš jazyk při napomínání neumdléval, a když jsme přijali kazatelskou službu, aby nás neobviňovalo u spravedlivého soudce naše mlčení.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Lk 1,3,4; Sk 1,1

Když všechno od začátku důkladně prozkoumal, rozhodl se, že to uspořádaně vypíše, * abychom se mohli přesvědčit o spolehlivosti té nauky, v které jsme byli vyučeni.

V. Pojednal o všem, co Ježíš konal a čemu učil. * Abychom.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO LUKÁŠE, EVANGELISTY

Slova svatého evangelia podle Lukáše a Jana *Lk1,1–4; Jan 20,30–31*

Už mnoho (lidí) se pokusilo sepsat vypravování o událostech, které se dovršily mezi námi, jak nám je odevzdali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky slova. A tak, když jsem všechno od začátku důkladně prozkoumal, rozhodl jsem se i já, že to pro tebe, vážený Teofile, uspořádaně vypíšu, aby ses tak mohl přesvědčit o spolehlivosti té nauky, v které jsi byl vyučen.

Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

19. října

Sv. Jana de Brébeuf a Izáka Joguese, kněží, a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z duchovního deníku svatého Jana de Brébeuf*Chci zemřít jen pro tebe, Ježíši, neboť tys zemřel pro mě*

Dva dny jsem neustále pociťoval velikou touhu po mučednictví a vroucně jsem si přál snášet všechna muka, jaká vytrpěli mučedníci.

Ježíši, můj Pane a Spasiteli, čím se ti mohu odplatit za všechna dobrodiní, jež jsi mi prokázal? *Vezmu kalich* tvých bolestí z tvé ruky *a budu vzývat* tvé jméno. Slibuji před tvým věčným Otcem a před Duchem svatým, před tvou nejsvětější Matkou a jejím nejčistším snoubencem, před anděly, apoštoly a mučedníky, před naším Otcem svatým Ignácem a svatým Františkem Xaverským, vpravdě ti slibuji, Ježíši, můj Spasiteli: pokud to bude na mně, nechci nikdy odmítnout milost mučednictví, jestliže bys ji mně, svému nejnehodnějšímu služebníkov, ve svém nekonečném milosrdenství někdy nabídl.

Zavazuji se tedy, že pro celý zbytek svého života nechci mít možnost ani svobodu vyhnout se příležitostí pro tebe zemřít a prolít krev, ledaže bych byl někdy přesvědčen, že v tu chvíli více přispěje k tvé slávě, abych jednal jinak. A zavazuji se také, bude-li mě očekávat smrtelná rána, že ji chci přijmout z tvých rukou s velikým vnitřním uspokojením a radostí. A proto, můj láskyplný Ježíši, obětují ti už nyní s radostí, která mě mocně naplňuje, svou krev, tělo i život, a dáš-li mi tu milost, chci zemřít jen pro tebe, neboť tys zemřel pro mě. Pomáhej mi, ať žiji tak, abys mi mohl udělit tento dar tak šťastné smrti. Můj Bože a Spasiteli, tak *vezmu z tvé ruky kalich* tvého utrpení *a budu vzývat* tvé jméno: Ježíši, Ježíši, Ježíši!

Můj Bože, jak mě bolí, že tě lidé neznají, že se tato pohanská země ještě zcela neobrátila k tobě, že z ní ještě není vyhlazen hřích! Opravdu, můj Bože, i kdyby na mě padla všechna muka, která musí vytrpět zajatci v této krajině, i s ukrutností trestu smrti, ochotně se nabízím, že je budu snášet.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 11,33.34.39; Mdr 3,5

Svatí vírou zvítězili nad říšemi, konali spravedlnost, dosáhli toho, co jim bylo slíbeno, osvědčili se jako hrdinové. * Všichni dostali za svou víru skvělé uznání.

V. Bůh je zkoušel a shledal, že ho jsou hodni. * Všichni.

19. října

Sv. Pavla od Kříže, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisů svatého Pavla od Kříže

Kážeme Krista ukřižovaného

Není nic lepšího a k našemu posvěcení užitečnějšího než obracet svou pozornost k utrpení Páně a rozjímat o něm. Touto cestou se dojde k svatému spojení s Bohem. V této nejsvětější škole se učíme pravé moudrosti: tam se jí naučili všichni svatí.

Až zapustí kříž našeho milého Ježíše hlubší kořeny ve vašem srdci, budete říkat: »Raději trpět než umřít« nebo: »Trpět nebo umřít« anebo ještě lépe: »Ani trpět ani umřít, ale dokonale se podříditi vůli Boží.«

Láska je síla, která spojuje, a útrapy svého milovaného Dobra pokládá za své vlastní. Její oheň zasahuje až do morku kostí, proměňuje milujícího v milovaného, láska se vznešeným způsobem mísí s bolestí a bolest s láskou, a tím vzniká tak těsné sepětí lásky a bolesti, že už nelze oddělit lásku od bolesti ani bolest od lásky; a proto se milující duše ve své bolesti raduje a ve své bolestné lásce plesá.

Vytrvejte tedy v konání všech ctností, ale zvláště následujte láskyhodného Ježíše v jeho utrpení, neboť to je vrchol ryzí lásky. Jednejte tak, aby mohli všichni poznat, že jste nejen uvnitř, ale i navenek obrazem ukřižovaného Krista; on je vzor veškeré dobroty a mírnosti. A ten, kdo je vnitřně spojen se Synem živého Boha, je jeho obrazem také navenek, a to stálým uskutečňováním hrdinské ctnosti, především trpělivosti, která má takovou sílu, že si nenaříká ani potají ani veřejně. Ukryjte se tedy v Ježíši ukřižovaném a nemějte žádné jiné přání, než aby se všichni ve všem zcela podřídili jeho vůli.

Když si ukřižovaného Ježíše opravdu zamilujete, budete v chrámě svého srdce stále oslavovat jeho kříž, a to tím, že budete tiše snášet utrpení a nebudete se spoléhat na žádného tvora. A protože se každá oslava koná s radostí, proto ti, kdo milují Ukřižovaného, budou oslavovat kříž tichým snášením s veselou a jasnou tváří, tak, aby to zůstalo lidem skryté a bylo známé jenom nejvyššímu Dobru. A při oslavě se vždycky koná slavnostní hostina; ať je vaším pokrmem Boží vůle, jak nám to svým příkladem ukázal náš Pán, naše ukřižovaná Láska.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Gal 6,14; srv. 1Kor 1,17

Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista. * V něm je pro mě ukřižován svět a já světu.

V. Hlásám radostnou zvěst, a to ne nějakou slovní moudrostí, aby Kristův kříž nebyl zbaven působivosti. * V něm.

23. října

Sv. Jana Kapistránského, kněze

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »Zrcadlo kleriků« od svatého Jana Kapistránského

Život řádných kleriků svítí a ozařuje druhé

Ti, kdo jsou povoláni k službě u oltáře Páně, mají dávat zářný příklad celým svým chvályhodným mravním životem, v němž už není žádná špína, žádná nečistota neřestí. Jako sůl země pro sebe i pro druhé mají důstojně vést společný život, a jako světlo světa mají s moudrou rozvahou osvěcovat ostatní, a tak dobře chápat, co zdůrazňoval náš nejvyšší učitel Ježíš Kristus nejen svým apoštolům a tehdejším uředníkům, ale i všem kněžím a klerikům, kteří přijdou po nich: *Vy jste sůl země; jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.*

Opravdu, po nečistých a špinavých klericích, prosáklých špinou neřestí a zapletených do řetězů zločinů, lidé šlapou jako po nejsprostším blátě, neboť ti se už nehodí, jak se předpokládá, ani sobě ani druhým k ničemu. Svatý Řehoř říká: »Když se někým opovrhne pro jeho život, zbývá už jen pohrdnout i jeho kázáním.«

Když však duchovní zastávají svůj úřad dobře, zaslouží si dvojnásobnou odměnu, zvláště ti, kdo všechny své síly věnují kázání a vyučování. Ano, dvojnásobnou čest si zasluhují řádní kněží, jednak vzhledem k jejich postavení, jednak vzhledem k jejich osobnímu životu; jedna je časná a přechodná, druhá je duchovní a věčná. Neboť i když bydlí na zemi a jsou spolu se všemi smrtelnými tvory podrobeni nezbytnostem přirozenosti, přece se ze všech sil snaží žít podobně jako andělé v nebi, aby se líbili svému králi jako jeho chápaví služebníci. Proto, jako slunce vycházející světu na výšinách Božích, tak ať světlo kleriků svítí lidem, aby viděli jejich dobré skutky a velebili Otce v nebesích.

Vy jste světlo světa. A jako zdroj světla neozařuje sám sebe, ale rozlévá své paprsky kolem a ozařuje všechno ostatní, tak vzorný život řádných a spravedlivých kleriků svítí světlem svatosti a ozařuje ty,

kdo se na ně dívají. Kdo je tedy ustanoven k tomu, aby se staral o jiné, ať ukazuje sám na sobě, jak se mají chovat jiní v domě Páně.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Tím 5,17; Sir 4,24; 2Tím 4,2

Ti, kdo všechny své síly věnují kázání a vyučování, zaslouží si dvojnásobnou odměnu. * Neboť po řeči se pozná moudrost a rozvaha v tom, jak mluví jazyk.

V. Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky. * Neboť.

24. října

Sv. Antonína Marie Klareta, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisů svatého Antonína Marie Klareta

Kristova láska nás žene

Oheň Ducha svatého naplňoval svaté apoštoly, a oni prošli celý svět. A tentýž oheň zapaluje i apoštolské misionáře, kteří se ubírali, ubírají a budou ubírat do nejzazších krajin země, od jednoho konce světa k druhému, aby zvěstovali Boží slovo; a tak mohou právem na sebe vztahovat výrok apoštola Pavla: *Kristova láska nás žene*.

Kristova láska nás podněcuje a pobízí, abychom běželi, abychom takřka letěli s pomocí křídel svatě horlivosti. Kdo opravdu miluje, miluje Boha i bližního; a kdo miluje, je opravdu horlivý, a to tím víc, čím je vyšší stupeň jeho lásky, takže čím víc plane láskou, tím víc ho žene horlivost. Jestliže tedy někdo není horlivý, svědčí to o tom, že je láska v jeho srdci vyhaslá. Kdo je plný horlivosti, touží po velkých věcech, dělá je a snaží se, aby byl Bůh stále více poznáván a milován a aby se mu sloužilo v nynějším i budoucím životě, protože tato svatá láska nemá konce. A právě tak jedná i s bližním: přeje si a snaží se, aby byli všichni na tomto světě spokojeni a v nebeské vlasti aby byli šťastní a blažení; aby byli všichni spaseni; aby nikdo nezahynul navěky, neurážel Boha a ani na okamžik nezůstával v hříchu. Vidíme to u svatých apoštolů i u všech, kdo jsou ovládáni apoštolským duchem.

Říkám si: Syn neposkvrněného Srdce Mariina plane láskou a všude, kudy chodí, hoří; toužebně se ze všech sil snaží zapálit všechny lidi ohněm božské lásky. Nic ho neodradí; raduje se, když musí strádat; pouští se do namáhavé práce; ochotně bere na sebe obtíže; netrápí se, je-li pomlouván, a s veselou myslí snáší utrpení. Nemyslí na nic jině-

ho, než jak následovat Ježíše Krista a jak se mu stávat podobným modlitbou, prací, snášením utrpení, stálou a jedinou starostí o Boží slávu a spásu duší.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 2,8; Gal 4,19

Nejraději bych vám nejen odevzdal Boží radostnou zvěst, ale dal za vás i vlastní život. * Tak velice jsem si vás oblíbil.

V. Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy. * Tak velice.

28. října

Sv. Šimona a Judy, apoštolů

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O APOŠTOLECH

VIZ STR. 757

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Cyrila Alexandrijského, biskupa, k Janovu evangeliu

Jako poslal Otec mne, tak i já posílám vás

Náš Pán Ježíš Kristus ustanovil zajisté světu vůdce a učitele a rozdávatele svých božských tajemství. A těm také hned přikazuje, aby svítili jako nebeská světla a osvěcovali nejen zemi židovskou, ale všechny země, co jich je pod sluncem, a všechny lidi obývající tento svět. Má tedy pravdu ten, který říká: *Nikdo si nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha*. A tak před všemi ostatními povolal náš Pán Ježíš Kristus k nejskvělejšímu apoštolátu svoje učedníky.

Blahoslavení učedníci byli sloupy a oporou pravdy. Právě o nich říká Pán, že je poslal, tak jako on sám byl poslán Otcem. Zároveň tím také ukazuje důstojnost apoštolátu a nesrovnatelnou slávu moci, která jim byla dána, a patrně též naznačuje cestu apoštolské služby.

Neboť jestliže považoval za nutné poslat své učedníky, jako Otec poslal jeho, jak by mohlo nebýt nezbytné, aby i jejich budoucí následovníci věděli, nač vlastně Otec Syna poslal? A právě proto řekl, když nám vysvětloval mnohotvárnost svého poslání: *Nepřišel jsem povolávat spravedlivé, ale hříšníky*. A jindy: *Sestoupil jsem z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal*. Bůh přece

neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen.

A tak když shrnul několika slovy zásady apoštolátu, říká, že je posílá tak, jako byl on sám poslán od Otce: aby si uvědomili naléhavou povinnost volat hříšníky k pokání i uzdravovat nemocné na těle i na duchu a při plnění svého poslání rozhodně nejít za svou vůlí, ale hledat vůli toho, který je poslal, a pokud jen lze, zachraňovat svým učním svět. Jak velice o to všechno svatí apoštolové usilovali, nebude nesnadné zjistit: stačí číst Skutky apoštolů a listy svatého Pavla.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 15,16.8

Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem si vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek. * Váš užitek ať je trvalý.

V. Tím bude oslaven můj Otec, že ponese mnoho ovoce. * Váš užitek.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO ŠIMONA A JUDY, APOŠTOLŮ

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 14,18-26

Ježíš řekl svým učedníkům:

»Nenechám vás sirotky. (Zase) k vám přijdu. Ještě krátký čas, a svět mě už neuvidí, ale vy mě zas uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi. V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás. Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat.«

Zeptal se ho Juda – ne ten Išariotský: »Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám, a světu ne?« Ježíš mu odpověděl: »Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává moje slova. A (přece) slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal.

To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přimlavec Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já.«

31. října

Sv. Wolfganga, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Ze »Života svatého Wolfganga«

Rád dám sám sebe i všechn svůj majetek, jen aby tam dům Boží dostal pevné základy

Z mnoha zbožných Wolfgangových činů je třeba uvést i to, co tento Boží služebník vykonal pro kmen Čechů. Tento kmen totiž nedávno před tím přijal křesťanskou víru a odvrhl, byť liknavě, bohaprázdne modly, ale vůbec nevěděl, jak by katolické náboženství uskutečňoval, neboť mu scházel pastýř.

Ale císař Ota II., přední pěstitel svatého náboženství, byl požádán slavným vévodou Jindřichem a dalšími věřícími, aby dílo, s kterým se u tohoto kmene započalo, pro lásku Boží královskou mocí dovršil. S těmito prosbami císař rád souhlasil. Ale poněvadž česká provincie byla farností řezenské diecéze, nemohl to provést, leč s podporou jejího biskupa. Proto vyslal k biskupovi poselstvo s žádostí, aby náhradou za tuto farnost přijal statky a dovolil v Čechách založit biskupství.

Tu se muž Boží nesmírně zaradoval z toho, co mu bylo řečeno a svolal své přední rádce žádaje od nich radu, jak by měl císaři vhodně odpovědět. Když mu jednohlasně radili, aby této žádosti nevyhověl, řekl: »Vidíme, že se pod zemí té provincie skrývá vzácná perla, a nezískáme ji, leda za tu cenu, že prodáme, co nám patří. Poslyšte proto, co pravím. Hle, já rád dám sám sebe i všechn svůj majetek, jen aby tam dům Boží dostal pevné základy, aby tamější církev byla posílena.« To řekl a vzkázal císaři, že souhlasí. Když nastal čas uskutečnit dohodnutou směnu, vyhověl s takovou ochotou, že sám sestavil listinu privilegia.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Petr 5,2.34; Tít 1,7

Paste Boží stádce vám svěřené a vykonávejte nad ním dohled: ne jako dědiční páni ve svém údělu, ale buďte svému stádku vzorem. * Až se objeví nejvyšší pastýř, dostanete nevádnoucí věnec slávy.

V. Církevní představený je přece Božím správcem, a musí to proto být muž bezúhonný: ne domýšlivý, ne lačný špinavého zisku. * Až se objeví.

1. listopadu

Všech svatých

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Zjevení svatého apoštola Jana

5,1–14

Vykoupil jsi nás Bohu z každého kmene, jazyka, lidu i národa

Já, Jan uviděl jsem v pravici toho, který seděl na trůně, svitek popsaný uvnitř i zvenčí, zapečetěný sedmi pečeti. Také jsem spatřil mocného anděla, jak velkým hlasem provolává: »Kdo je hoden ten svitek otevřít a rozlomit jeho pečeti?« A nikdo ani na nebi, ani na zemi nemohl ten svitek otevřít a do něho nahlédnout. Já jsem velice plakal, že nikdo nebyl shledán hodným, aby ten svitek otevřel a nahlédl do něho. Ale jeden z těch starců mi řekl: »Neplač! Hle, zvitězil lev z Judova kmene, Davidův potomek. On ten svitek s jeho sedmi pečeti otevře.«

A viděl jsem mezi trůnem se čtyřmi bytostmi a mezi starci Beránka, (který vypadal) jako zabitý. Měl sedm rohů a sedm očí, to je sedm Božích duchů, poslaných na celou zemi. (Beránek) přišel a vzal svitek z pravice toho, který seděl na trůně.

A když ten svitek vzal, ty čtyři bytosti padly před Beránkem, a také těch čtyřadvacet starců, z nichž každý držel citeru a zlatou miskou plnou kadidla: to jsou modlitby svatých. A zpívali píseň novou:

»Jsi hoden vzít svitek
a rozlomit jeho pečeti,
protožeš byl zabit a svou krví jsi vykoupil Bohu (lidi)
z každého kmene, jazyka, lidu i národa
a vytvořil jsi z nich našemu Bohu království
a kněze vládnoucí nad zemí.«

Potom jsem měl vidění a uslyšel jsem hlas velkého množství andělů (shromážděných) kolem trůnu, bytostí a starců – bylo jich na milióny a stamilióny – a volali silným hlasem:

»Beránek, který byl zabit, si zaslouží,
aby přijal moc, bohatství, moudrost
a sílu, čest, slávu i chválu!«

A všechno tvorstvo na nebi, na zemi, v podsvětí i na moři, a vše, co je v nich, jsem slyšel volat: »Tomu, který sedí na trůně, i Beránkovi přísluší chvála, čest, sláva i moc na věčné věky!« Tu ony čtyři bytosti přidaly: »Amen!« a starci padli na tvář a poklonili se.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Zj 11,1718; Žl 145(144),10

Děkujeme ti, Pane, Bože vševládný, ty jsi, tys byl a ujal ses vlády. *

Přišel čas dát odměnu tvým služebníkům prorokům a věřícím.

V. Ať tě chválí, Hospodine, všechna tvá díla a tvoji zbožní ať tě velebí!

* Přišel.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Bernarda, opata

Spěchejme k bratřím, kteří nás očekávají

K čemu je svatým naše chvála, k čemu je jim naše oslavování, k čemu i tento dnešní svátek? Co znamenají pozemské pocty pro ty, jimi podle spolehlivého Synova příslibu prokazuje poctu nebeský Otec? Co pro ně znamená, že je velebíme? Svati nepotřebují, abychom je uctivali, a naše zbožná oddanost jim nepřináší žádný zisk. Je jasné, že to není důležité pro ně, ale pro nás, když s úctou slavíme jejich památku. Přiznávám se, že při vzpomínce na ně pociťuji, jak se ve mně probouzí mocná touha.

Především v nás památka svatých vzbuzuje nebo posiluje touhu patřit do jejich společnosti, která je pro nás tak žádoucí, a stát se spoluobčany a společníky blažených duchů, připojit se k shromáždění patriarchů, k zástupům proroků, radě apoštolů, velikému množství mučedníků, sdružení vyznavačů, sborům panen, být pohromadě a radovat se ve společenství všech svatých. Očekává nás obec prvorozených křesťanů, a my o to nedbáme; touží po nás svatí, a my si toho nevážíme; čekají na nás spravedliví, a my na to nehledíme.

Vzchopme se už konečně, bratři, povstaňme s Kristem, usilujme o to, co pochází shůry, a myslíme na to. Vzhlížejte s touhou k těm, kteří touží po nás, spěchejme k těm, kteří nás očekávají, předložme přání svého srdce těm, kteří nás vyhlížejí. Přejme si nejen být ve společnosti svatých, ale mít i účast na jejich štěstí, a toužíme-li po jejich přítomnosti, ucházejme se velmi horlivě také o to, abychom měli účast na jejich slávě. V této ctížádosti není nic zhoubného a vroucí touha po takové slávě není nic nebezpečného.

A druhá touha, která nás naplňuje při slavení památky svatých, směřuje k tomu, aby se i nám ukázal Kristus, náš život, tak jako se ukázal jim, a abychom se také my s ním ukázali ve slávě. Neboť zatím se nám Kristus, naše hlava, nepředstavuje tak, jak je nyní, ale máme ho před očima v té podobě, jakým se pro nás stal: ne s korunou slávy, ale ověčený trním našich hříchů. Bylo by hanbou stát se zhýčkaným údem, když patříme k hlavě, korunované trním; zatím není žádný purpur ke cti, ale spíše na posměch. Až Kristus přijde, už se nebude zvěstovat jeho smrt, abychom věděli, že i my jsme už mrtví a že náš život je

skrytý s ním. Tehdy se ukáže oslavená hlava a s ní budou zářit oslavené údy, neboť on přemění naše ubohé tělo, aby to odpovídalo slávě, kterou má hlava, to jest on sám.

Po této slávě tedy bezpečně dychtíme s celou ctižádostí. Abychom směli v tuto slávu doufat a ucházet se o tak velikou blaženost, k tomu je ovšem třeba velice toužit také po pomoci svatých, aby nám bylo dáno na jejich přímluvu, čeho nemůžeme sami dosáhnout.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Zj 19,5.6; Žl 33(32),1

Chvalte našeho Boha, všichni, kdo mu sloužíte a kdo se ho bojíte, mali i velcí!* Pán, náš Bůh vševládny, se ujal království.

V. Radujte se, spravedliví, z Hospodina, sluší se, aby ho dobří chválili.

* Pán.

EVANGELIUM SLAVNOSTI VŠECH SVATÝCH

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 14,1-6

»Ať se vaše srdce nechvěje! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby nebylo, řekl bych vám, že odcházím vám připravit místo? A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. Cestu, kam já jdu, znáte.«

Tomáš mu řekl: »Pane, nevíme, kam jdeš. Jak můžeme znát cestu?« Ježíš mu odpověděl: »Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.«

2. listopadu

Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

DRUHÉ ČTENÍ

Z řeči svatého Ambrože, biskupa, nad hrobem vlastního bratra Satyra

Je třeba zemřít s Kristem, abychom s ním žili

Vidíme, že i smrt může být ziskem a život trestem. Proto říká apoštol Pavel: *Pro mě život je Kristus a smrt ziskem*. Co je pro nás Kristus, není-li smrt těla a duch, který dává život? A proto je třeba zemřít s Kristem, abychom s ním žili. Buďme ochotni denně umírat a zvykejme si na to, aby se naše duše tímto odloučením učila zbavovat toho, po čem touží tělo, a jako by byla na výšině, kam už nedosáhnou pozemské vášně

a nemohou ji strhnout k sobě, aby přijímala podobu smrti, a tak nepropadla jejímu trestu. Neboť zákon těla je v rozporu se zákonem ducha a chce nás podrobit zákonu hříchu. Jaký je na to lék? *Kdo mě vysvobodí od těla propadlého této smrti? Milost Boží skrze Ježíše Krista, našeho Pána.*

Máme lékaře, užívejme lék. Naším lékem je Kristova milost a tělem propadlým smrti je naše tělo. Žijme tedy jako cizinci vůči tělu, abychom nebyli cizí vůči Kristu; i když žijeme v těle, nedejme se vést tím, co chce tělo; nezanedbávejme práva přirozenosti, ale dávejme přednost darům milosti.

Co ještě dále? Celý svět je vykoupen smrtí jednoho. Kristus by byl mohl nezemřít, kdyby byl chtěl; ale on nepovažoval za správné vyhnout se smrti, jako by nemohla přinést žádný užitek, a lépe než svou smrtí by nás byl nezachránil. A proto je jeho smrt životem všech. Jsme označováni křížem, znamením jeho smrti, ohlašujeme jeho smrt modlitbou, zvěstujeme jeho smrt slavením oběti; jeho smrt je vítězství, jeho smrt je dílo spásy, po celém světě se jeho smrt každoročně slaví.

Co ještě máme říci o jeho smrti, když můžeme ukázat na jeho božském příkladu, že jediné smrt nám získala nesmrtelnost a přinesla vykoupění ze smrti? Není tedy třeba nad smrtí naříkat, neboť je nástrojem spásy všech; není třeba utíkat před smrtí, neboť Syn Boží jí nepohrdl a nevyhnul se jí.

Smrt sice nepatřila k lidské přirozenosti, ale stala se pak něčím přirozeným; Bůh neustanovil smrt od počátku, ale dal ji jako lék. Neboť člověk byl za svou zpronevěru odsouzen k denní lopotě, naříkal, těžce to nesl a začal mít nešťastný život. Bylo třeba učinit konec tomuto zlému stavu, a tak měla smrt navrátit, co život ztratil. Nesmrtelnost bez milosti by byla spíše břemenem než ziskem.

Duše má tedy možnost opustit labyrint tohoto života a veškerou tělesnou tíhu a směřovat k nebeským sborům – i když tam mohou dojít jen svatí – a vzdávat Bohu chválu, kterou mu za doprovodu ceter vzdávají nebešťané, jak víme z prorocké knihy: *Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky, Pane, Bože vševládny! Spravedlivé a spolehlivé jsou tvé cesty, králi národů! Kdo by nevzdával, Pane, úctu a slávu tvému jménu? Vždyť ty jediný jsi svatý! Všechny národy přijdou a budou se před tebou klanět?* A duše má také možnost vidět, Ježíši, tvou svatbu, při níž se za radostného zpěvu všech přivádí nevěsta ze země do nebe – *k tobě přichází každý člověk* – a už nepodléhá světu, ale je spojena s duchem.

To si přál svatý David ze všeho nejvíc, aby to spatřil a uviděl. Říká: *Jedno od Hospodina žádám a po tom toužím: abych směl přebývat v Hospodinově domě po všechny dny svého života, abych požíval Hospodinovy něhy.*

Ti, kdo zbožně zemřeli, * mají připravenou nádhernou odměnu.

V. Spravedliví budou v království svého Otce zářit jako slunce. * Mají.

3. listopadu

Sv. Martina de Porres, řeholníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilie papeže Jana XXIII. při svatořečení Martina de Porres

»Martin od lásky«

Martin dosvědčuje příkladem svého života, že můžeme dosáhnout spásy a svatosti cestou, kterou ukázal Ježíš Kristus, to jest budeme-li na prvním místě milovat *Boha celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí, a za druhé svého bližního jako sebe*. Protože dobře věděl, že Kristus Ježíš *trpěl za nás a vynesl na sobě naše hříchy na dřevo*, věnoval svou lásku zvláště Ježíši ukřižovanému, a když rozjímal o jeho přehořkém utrpení, nemohl se ubránit hojnému pláči. Zvláště ní láskou si také zamiloval nejsvětější svátost oltární: skryt v sakristii kostela, klaněl se jí zpravidla po mnoho hodin a toužil se jí živit co možná nejčastěji.

Dále pak svatý Martin s největší poslušností k výzvám božského Mistra zahrnoval také bratry převelikou láskou, která vycházela z neporušené víry a pokorného ducha. Miloval lidi, protože je opravdu považoval za Boží děti a za své bratry; ba miloval je víc než sebe, protože se ve své pokoře domníval, že jsou všichni spravedlivější a lepší než on.

Omlouval chyby druhých, odpouštěl i nejtrpčí křivdy, protože byl přesvědčen, že si pro své hříchy zaslouží mnohem větší tresty. Viníky se všemožně snažil přivést opět k dobrému; u nemocných s láskou prodléval; chudým opatroval jídlo, šaty a léky; venkovanům a černochům nebo míšencům, kteří tehdy konali podřadné služby, poskytoval podle svých možností všechnu pomoc a péči, takže si vysloužil přezdívku »Martin od lásky«.

Tento světec svým slovem, příkladem i ctnostným životem uměl přesvědčivě získávat druhé pro Krista a dovede i nyní podivuhodně povznášet naši mysl k nebi. Ale naneštěstí ne všichni chápou nebeská dobra, jak je záhodno, a ne všichni je mají v úctě. Mnozí se dokonce poddávají lákavým neřestem a nebeských dober si málo cení, mají vůči nim nechuť nebo je zcela zanedbávají. Kéž Martinův blahodárny při-

klad ukáže mnoha lidem, jaké blaho a štěstí naleznou ti, kteří jdou ve stopách Ježíše Krista a plní jeho božská přikázání.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Sir 31,8.11.9

Šťastný je ten, kdo se uchovává bez viny, nehoní se za zlatem, neskládá naději v poklady a peníze. * Jeho štěstí bude zajištěno v Pánu.

V. Kdo je to, abychom ho velebili, neboť učinil podivu-hodné věci. * Jeho.

4. listopadu

Sv. Karla Boromejského, biskupa

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Karla Boromejského na jeho poslední synodě

Neříkej něco jiného, než co děláš

Jsme jistě všichni slabí, to připouštím. Ale Pán Bůh nám dává prostředky, které nám snadno přinesou pomoc, stojíme-li o to. Některý kněz by sice chtěl žít bezúhonným životem, ví, že se to od něho vyžaduje, chtěl by být zdrženlivý a žít jako anděl, jak to má být; ale neodhodlá se použít k tomu patřičné prostředky: nepostí se, nemodlí se, nevyhýbá se stykům se špatnými lidmi ani škodlivým a nebezpečným důvěrnostem.

Nebo jiný si stěžuje, že když přijde do chóru modlit se nebo když jde sloužit mši svatou, ihned mu vyvstane v mysli tisíc věcí, které ho odvádějí od Boha. Ale co dělá předtím v sakristii, než se odebere do chóru nebo ke mši, jak se připravuje, jakých prostředků použije k soustředění?

Chceš, abych tě poučil, jak se můžeš zdokonalovat ve ctnosti, a jestliže už jsi byl v chóru pozorný, jak můžeš být příště ještě pozornější a tvá služba Bohu milejší? Poslyš tedy, co ti povím. Jestliže se už v tobě vzňal nějaký ohníček božské lásky, nevydávej ho hned napospas, nevystavuj ho větru; nech zavřenou pec, aby nevychladla a nepozbyla tepla; to znamená: varuj se, jak můžeš, toho, co rozptyluje, zůstávej usebrán u Boha a vyhýbej se prázdným řečem.

Máš povinnost kázat a učit? Studuj a věnuj se tomu, co je nutné k řádnému plnění toho poslání. Snaž se kázat především svým životem a chováním, aby si lidé z tvých slov nedělali posměch a nekroutili hlavou, jestliže by viděli, že něco jiného říkáš a něco jiného děláš. Máš na starosti péči o duše? Nezanedbávej přitom péči o sebe; nerozdávej se

tak štědře druhým, aby v tobě nic nezbylo pro tebe. Musíš samozřejmě myslet na ty, za které máš odpovědnost jako před-stavený, ale dělej to tak, abys přitom nezapomínal na sebe.

Chápejte, bratři, že nic není pro všechny služebníky církve tak potřebné, jako vnitřní modlitba; má předcházet, provázet i následovat všechno, co konáme. *Budu zpívat*, říká žalmista, *a budu rozjímat*. Uděluješ-li svátosti, bratře, rozjímej o tom, co konáš; sloužíš-li mši svatou, rozjímej o tom, jaký dar přinášíš; modlíš-li se v chóru, rozjímej o tom, s kým mluvíš a co říkáš; zabýváš-li se vedením duší, rozjímej, jakou krví byly obmyty. *A ve všem, co děláte, projevujte lásku*. Tak budeme moci snadno překonat všechny těžkosti, jichž zakoušíme mnoho každý den – musí to tak být a patří to k našemu postavení; a tak budeme mít sílu rodit Krista v sobě i v druhých.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Tim 6,11; 4,11.12.6

Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost! To také nařizuj a tomu vyučuj! * Buď pro věřící vzorem!

V. Když to takhle bratřím předkládáš, bude z tebe dobrý služebník Krista Ježíše. * Buď.

9. listopadu

Posvěcení lateránské baziliky

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O POSVĚCENÍ KOSTELA

VIZ STR. 804

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Caesaria Arleského, biskupa

Křtem jsme se všichni stali Božím chrámem

Z milosti Kristovy slavíme dnes, nejmilejší bratři, s velikou radostí výročí posvěcení tohoto kostela. Pravým a živým chrámem Božím máme být my sami. Ale přesto právem všichni křesťané vděčně slaví výročí mateřského kostela církve, neboť vědí, že se v ní duchovně znovu narodili. Vždyť když jsme se poprvé narodili, byli jsme hodni Božího hněvu; ale druhé narození z nás učinilo nádoby milosrdenství. Poprvé jsme se narodili k smrti, druhé narození nás znovu povolalo k životu.

Neboť my všichni, moji drazí, jsme byli před křtem chrámem ďábovým, ale křtem jsme se stali chrámem Kristovým; a zamyslíme-li se pozorně nad spásou své duše, shledáváme, že jsme pravý a živý chrám Boží. Bůh *nepřebývá* jen v chrámech, *vystavěných lidskýma rukama*,

ani v domě ze dřeva a kamene, ale především v duši, stvořené jako obraz Boží rukama Stvořitele, jak říká svatý apoštol Pavel: *Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.*

A protože Kristus při svém příchodu vyhnal ďábla z našich srdcí, aby si v nás připravil svůj chrám, snažme se s jeho pomocí ze všech sil o to, aby v nás on sám nebyl potopen našimi zlými skutky. Neboť každý, kdo koná, co je zlé, tupí Krista. Předtím než nás Kristus vykoupil, byli jsme příbytkem ďáblovým, jak jsem už řekl; potom jsme se stali příbytkem Božím, neboť Bůh si z nás učinil svůj příbytek.

A proto, moji drazí, chceme-li s radostí slavít výročí posvěcení kostela, nesmíme v sobě ničit zlými skutky živé chrámy Boží. Řeknu, co mohou všichni pochopit: Kdykoli přicházíme do kostela, připravme svou duši, aby byla taková, jaký chceme mít kostel.

Chceš, aby bazilika čistotou jen zářila? Neposkvrňuj svou duši špínou hříchů. Chceš-li, aby byla bazilika plná světla, Bůh také chce, aby tvá duše nebyla temná, ale aby se stalo, co říká Pán: aby v nás svítilo světlo dobrých skutků, a tím aby byl oslavován ten, který je v nebi. Tak jako ty vstupuješ do tohoto kostela, tak chce Bůh vstoupit do tvé duše. Vždyť on to sám slíbil: *Budu přebývat a chodit mezi nimi.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Ez 47, 1.9

Viděl jsem pramen vody, který vyvěral z chrámu, na pravé straně. Aleluja. A všichni, k nimž voda dosáhla, byli uzdraveni a volají: * Aleluja, aleluja.

V. Při posvěcení chrámu zpíval lid chvalozpěvy a z jeho úst zaznívaly libezné písně. * Aleluja.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O POSVĚCENÍ KOSTELA

VIZ STR. 808

10. listopadu

Sv. Lva Velikého, papeže a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého

Zvláštní služba kněžského úřadu

I když je celá církev Boží uspořádána v různých stupních, takže ce-listvost svatého těla vytvářejí rozličné údy, přece jsme, podle slov apoštola, *všichni jeden v Kristu*; a různost služebního postavení nás neod-

děluje natolik, že by nějaká část, ať sebeméně významná, nebyla spojena s hlavou. A tak v jednotě víry a křtu, milování, tvoříme nerozdílné společenství a máme stejnou důstojnost, jak říká apoštol Petr: *A vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvím, které z podnětu Ducha přináší oběti Bohu příjemné skrze Ježíše Krista.* A dále říká: *Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu.*

Neboť všem, jimž se dostalo nového života v Kristu, dává znamení kříže královskou důstojnost, a pomazání Ducha svatého je posvěcuje na kněze. A proto vedle této zvláštní služby kněžského úřadu mají si být vědomi i všichni křesťané, žijící z Ducha podle Kristova zákona, že jsou rod královský a že mají účast na kněžském poslání. Vždyť co je tak královského, jako když duch, podřízený Bohu, vládne nad tělem? A co je tak kněžského, jako zasvětit Bohu čisté svědomí a přinášet mu na oltáři srdce neposkvrněné oběti zbožnosti? A to nám bylo z milosti Boží dáno společně všem. A přece je chvályhodným projevem vaší zbožnosti, že se radujete z výročí mého povýšení jako z pocty, která zahrnuje i vás. Tak oslavuje celé tělo církve jednu svátost kněžství. Vylitím posvátného oleje spočinula její milost zajisté v hojnější míře na těch, kdo mají vyšší postavení, ale sestoupila v míře nemalé i na ty nižší.

I když nás tedy, nejmilejší, společná účast na tom daru velmi vybízí k společné radosti, bude důvod naší radosti přece jen hlubší a větší, jestliže se nebudete zdržovat myšlenkou na mou ubohost. Vždyť je mnohem užitečnější a důstojnější zaměřit svou mysl na rozjímání o slávě svatého apoštola Petra a slavit tento den především úctou k němu. On byl zaplaven takovou hojností milostí ze samého pramene všech darů. Mnoho darů přijal jenom on sám, a mezi tím, co přechází na někoho dalšího, není nic, co by byl on nedostal. Vtělené Slovo už přebývalo mezi námi, a Kristus se zcela vydal za obnovení lidstva.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 16,18; srv. Žl 48(47),9

Ježíš řekl Petrovi: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev * a pekelné mocnosti ji nepřemohou.

V. Bůh jí dává věčné trvání. * A pekelné.

11. listopadu

Sv. Martina, biskupa

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O DUCHOVNÍCH PASTÝŘÍCH VIZ STR. 765

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu Sulpicia Severa

Martin, chudý a skromný, vstupuje do nebe s velikým bohatstvím

Martin věděl o svém skonu dlouho předem a řekl bratřím, že jeho tělesná schránka už brzy doslouží. A pak došlo k tomu, že bylo třeba, aby navštívil kandskou církevní obec. Neboť klerici té církevní obce se mezi sebou přeli a on si přál obnovit tam pokoj. A tak, ačkoli věděl, že je konec jeho života už blízko, pro tak důležitou věc se nezdráhal vydat na cestu. Domníval se, že by tím dobře dovršil své životní úsilí, kdyby po sobě zanechal to, že v té církevní obci opět nastal pokoj.

Zdržel se tedy nějakou dobu v tom místě či v církevní obci, kam se odebral, a znovu nastolil pokoj mezi kleriky. Ale když pomýšlel na návrat do kláštera, začaly ho náhle opouštět tělesné síly. Svolal bratry a oznámil jim, že už odchází ze světa. A všichni měli veliký smutek a žal a svorně nařikali: »Proč nás opouštíš, otče? Komu nás opuštěné zanecháš? Na tvé stádo se vrhnou draví vlci; když pastýř padne, kdo nás uchrání před jejich tesáky? Víme, že toužíš po Kristu, ale tvá odměna je jistá a nezmenší se, dosáhneš-li jí později; smiluj se však nad námi a neopouštěj nás.«

Jejich nářek ho dojal – neboť byl vždycky ve spojení s Pánem plný soucitu – a říká se, že se dal do pláče; obrátil se na Pána a řekl na jejich nářek jen toto: »Pane, jestliže mě tvůj lid ještě potřebuje, neodmítám dále pracovat; ať se stane tvá vůle.«

Jaký to byl člověk! Nelze to vypovědět. Práce a námaha ho nezdovaly a neměla ho zdolat ani smrt; nevybral si jedno ani druhé: nebál se umřít ani neodmítal žít. Oči i ruce měl stále pozdvížené k nebi a jeho nepřemožený duch v modlitbě neumdlával. A když ho kněží, kteří se tehdy k němu sešli, prosili, aby dopřál úlevu svému ubohému tělu a obrátil se na bok, řekl: »Nechte mě, bratři, nechte mě hledět raději k nebi než k zemi, aby byl můj duch obrácen směrem k Pánu, neboť se už vydá na cestu.«

Když to řekl, uviděl nablízku ďábla. A řekl: »Co tu chceš, krvavá bestie? Ze mě, ty bídáku, nic nebudeš mít. Mě přijme náručí Abrahámo-vo.«

S těmito slovy odevzdal svého ducha nebi. Martin plný radosti je přijat do náručí Abraháмова. Martin, chudý a skromný, vstupuje do nebe s velikým bohatstvím.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

V jeho ústech nebylo lsti, nikoho nesoudil, nikoho neodsoudil. * Mluvil o Kristu, o pokoji a milosrdenství.

V. Nedal se zdolat prací ani přemoci smrtí, nebál se zemřít ani se nevzpíral žít. * Mluvil.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO MARTINA, BISKUPA

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 11,33–36

»Nikdo nerozsvítí svítilnu a nedá ji do kouta nebo pod nádobu, ale postaví ji na podstavec, aby ti, kdo vcházejí, dobře viděli. Tvé oko je pro tělo jako svítilna. Je-li tvé oko zdravé, bude také celé tvé tělo jasné. Je-li však nemocné, bude také celé tvé tělo temné. Hleď tedy, ať to světlo, které je v tobě, není temnotou. Je-li tedy celé tvé tělo jasné a žádná část na něm není temná, bude celé tak jasné, jako když tě ozáří svítilna na svým jasem.«

12. listopadu

Sv. Josafata, biskupa a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z encykliky papeže Pia XI.

Prolil svou krev za jednotu církve

Až nastane plnost času, bude církev podle obdivuhodného úradku Božího tvořit velikou rodinu, zahrnující veškeré lidstvo. A proto, jak známo, patří z Božího ustanovení mezi charakteristické známky, podle nichž lze církev poznat, to, že je po celém světě jednotná.

Kristus, náš Pán, svěřil apoštolům poslání, které přijal od Otce, a řekl: *Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získávejte za učedníky všechny národy.* A podle jeho vůle mají apoštolové tvořit dohromady apoštolský sbor, zcela jednotný, úzce spjatý dvojitým poutem: vnitřně toutéž vírou a láskou, která je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, a navenek vůdčím postavením jednoho nade všemi. Proto svěřil prvenství mezi apoštoly Petrovi jako trvalému zdroji a viditelnému

základu jednoty. A aby tato jednota a shoda byla trvalá, posvětil ji Bůh ve své nejvyšší prozřetelnosti jakoby pečeti svatosti a mučednictví.

Této veliké cti se dostalo Josafatovi, polockému arcibiskupovi východního slovanského obřadu. Pokládáme ho právem za slavnou ozdobu a sloup východních Slovanů. Vždyť sotva kdo jiný víc proslavil jejich jméno a lépe přispěl k jejich spáse, než tento jejich pastýř a apoštol, zvláště tím, že prolil svou krev za jednotu svaté církve. Byl veden jakýmsi nebeským vnuknutím k úsilí o všeobecné obnovení křesťanské jednoty; poznal, že k tomu může velmi přispět, bude-li se zasazovat o udržení východního slovanského obřadu a baziliánského způsobu mnišského života v jednotě všeobecné církve.

Protože měl především starost o spojení svých krajanů se stolcem Petrovým, sbíral na všech stranách důvody, které mohly vést k tomuto spojení a upevnit ho. Zkoumal zejména liturgické knihy, jichž užívali Východňané – i odloučení – podle ustanovení svatých Otců. Po této pečlivé přípravě začal pracovat na obnovení jednoty, energicky a zároveň laskavě a přitom tak plodně, že mu protivníci říkali »uchvatitel duší«.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 17,11.23.22

Ježíš řekl: Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal. * Ať jsou v dokonalé jednotě, aby svět poznal, že ty jsi mě poslal.

V. A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim. * Ať jsou.

13. listopadu

Sv. Anežky České, panny

PRVNÍ ČTENÍ ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O PANNÁCH

VIZ STR. 778

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svaté Kláry svaté Anežce České

Za pomíjivé věci dostaneš slávu nebeského království

Tomu, který dává milost a o kterém věříme, že od něho pochází každý dobrý úděl a každý dokonalý dar, vzdávám díky za to, že tě ozdobil tak vynikajícími ctnostmi a znameními takové dokonalosti, že sis horlivým napodobováním dokonalého Otce zasloužila stát se sama dokonalou, takže jeho oči na tobě nevidí nic nedokonalého. To je ta dokonalost, pro kterou si tě sám Král vezme do nebeského příbytku, kde ve své slávě sedí na hvězdném trůnu. Vždyť jsi pohrdla důstojností pozemského království, nestála jsi o nabídku sňatku s císařem, vyvolila sis cestu

svatě chudoby a s velkou pokorou a vroucí láskou jsi šla za tím, který si tě vybral za nevěstu. Protože však vím, jak vynikáš ctnostmi, ušetřím tě další chvály a nebudu tě obtěžovat zbytečnými slovy, i když by nemuselo být zbytečné, co by tě mohlo potěšit. Avšak protože *jen jedno je třeba*, o to jedno tě snažně prosím a k tomu tě vybízím pro lásku toho, kterému ses dala jako oběť svatá a milá. Dodržuj dále, co dodržuješ, dělej dále, co děláš, nevzdávej se, ale kráčeť rychle a lehce, bez klopytnutí, bezpečně, radostně a vesele po cestě zaručující blaženost. Ničemu nevěř a nepoprávej sluchu ničemu, co by tě chtělo zviklat v tvém předsevzetí nebo svést z cesty, abys neplnila své sliby Nejvyššímu s takovou dokonalostí, k jaké tě Duch Páně povolal.

Kdyby ti však někdo říkal nebo namlouval něco jiného, co by bylo na překážku tvé dokonalosti nebo v rozporu s Božím povoláním, při vši povinné úctě neposlouchej jeho rady, ale přimkni se jako chudá panna k chudému Kristu.

Vystavena pro něj v tomto světě pohrdání, sleduj, jak byl pro tebe pohrdán. V touze po jeho následování se dívej, vznešená královno, uvažuj a rozjímej, jak se tvůj Ženich, nejkrásnější ze všech lidských synů, pro tvou spásu stal ze všech nejubožejším, pohrdaným, zbitým, po celém těle pokrytým nesčetnými ranami a v úzkostech umírajícím na kříži. Budeš-li s ním trpět, budeš s ním i kralovat, budeš-li s ním snášet bolest, budeš se s ním i radovat, budeš-li s ním umírat přibita na kříž svých trápení, dostaneš příbytek ve slávě svatých v nebi; tvé jméno bude slavné mezi lidmi a bude zapsáno v knize života. A tak místo toho, co je pozemské a dočasné, budeš mít po všechny věky věků podíl na slávě nebeského království a místo věcí pomíjejících dostaneš statky věčné a budeš žít na věky věků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. Pís 3,4; srov. Flp 3,8.9

Nalezla jsem toho, kterého miluji. * Všeho jsem se zřekla, abych mohla získat Krista a byla s ním spojena.

V. Pohrdla jsem rozkošemi světa a pozemskou slávou. * Všeho.

EVANGELIUM ZE SPOLEČNÝCH TEXTŮ O PANNÁCH VIZ STR. 781

13. listopadu

Všech svatých, kteří bojovali pod řeholí svatého Benedikta

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

4,25–5,20

Proto zanechte lži a mluvte pravdu každý se svým bližním, vždyť jste údy téhož těla. Hněváte-li se, nehřešte. Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce a nedopřejte místa ďáblu. Kdo kradl, ať už nekra-de, ale ať raději přiloží ruce k pořádné práci, aby se měl o co rozdělit s potřebnými. Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přines-lo milost. A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupení. Ať je vám vzdálena všechna tvrdost, zloba, hněv, křik, utrháni a s tím i každá špatnost; buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám. Jako milované děti následujte Božího příkladu a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá. O smilstvu, jakékoliv nezřízenosti nebo chamtivosti ať se mezi vámi ani nemluví, jak se sluší na ty, kdo patří Bohu. Vést sprosté, hloupé a dvojsmyslné řeči se nepatří; vy máte vzdávat Bohu díky! Dobře si pamatujte, že žádný smilník, prostopášník ani lakomec, jehož bohem jsou peníze, nemá podíl v království Kristovu a Božím. Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy, aby vás nestihl Boží hněv jako ty, kdo ho neposlouchají. Proto s nimi nemějte nic společného. I vy jste kdysi byli tmou, ale nyní vás Pán učinil světlem. Žijte proto jako děti světla – ovocem světla je vždy dobrotu, spravedlnost a pravda; zkoumejte, co se líbí Pánu.

Nepodílejte se na neúčinných skutcích tmy, naopak je nazývejte pravým jménem. O tom, co oni dělají potají, je odporné i jen mluvit. Když se však ty věci správně pojmenují, je jasné, oč jde. A kde se rozjasní, tam je světlo. Proto je řečeno: Probud' se, kdo spíš, vstaň z mrtvých, a zazáří ti Kristus. Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří; nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé. Proto nebuďte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně. A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost, ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otcí ve jménu našeho Pána Ježíše Krista!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Buďte navzájem spojeni láskou, v pokoře ať každý pokládá druhé za lepší než je sám. * Každý ať dbá nejen na dobro vlastní, nýbrž také na dobro druhých.

V. Přijímejte své slabosti, buďte trpěliví se všemi, usilujte vždy konat dobro mezi sebou navzájem i všem. * Každý.

Z kázání svatého Augustina, biskupa, o srovnání mezi pozemským a nadpozemským životem

Zde zpíváme Aleluja ještě ve starostech o to, abychom ho jednou směli zpívat v jistotě. Kvůli čemu jsme zde ve starostech? Ty chceš, abych byl bez starostí? A přece čtu: „Život člověka na zemi je jednou zkouškou!“ Ty chceš, abych já byl bez starostí. Ale přece se mi praví: „Bděte a modlete se, aby jste nepřišli do pokušení!“ Ty nechceš, abych si dělal starosti, kde přesto pokušení získává tak navrch, že nám modlitba ukládá volat: „Odpusť nám naše viny, jakože i my odpouštíme našim viníkům.“ Denně jsme prosebníky a denně viníky. Ty chceš, abych se cítil jistě, a já přesto mám každý den se modlit o odpuštění hříchů a ochranu v nebezpečích! Tehdy tedy říkám kvůli spáchaným hříchům: „Odpusť nám naše viny, jakože i my odpouštíme našim viníkům.“ A hned k tomu přidávám kvůli budoucím vinám: „Neuved' nás v pokušení!“ Jak by však měl lid být v dobrém, když se mnou dodává: „Vysvoboď nás od zlého?“. Přesto však, ačkoli až doteď v tomto zlém vězíme, milí bratři, chceme dobrému Bohu zpívat Aleluja, protože nás od Zlého vykoupil.

Třebaže jsme zde na zemi uprostřed nebezpečí a pokušení, zpíváme jak my tak i druzí Aleluja, neboť „Bůh je věrný, nedopustí, abyste byli pokoušeni nad své síly.“ Tak tedy chceme i my zde zpívat Aleluja. Člověk se sice stále ještě provinuje, ale Bůh je věrný! Pavel neříká: „On nepřipustí, aby jste byli pokoušeni“, nýbrž: „On nepřipustí, abyste byli pokoušeni nad své síly. V pokušení vám poskytne východisko, takže budete moci obstát.“ Ocitl jsi se v pokušení. Ale Bůh ti zajistí východisko, aby jsi v pokušení nevzal za své. Máš být zformován jako nádoba hrnčířova pomocí hlásání, vypálen pak pomocí soužení. Ocitneš-li se uvnitř, pak pomysli na východisko. Neboť Bůh je věrný: „Pán ať ochraňuje tvé vcházení i tvé vycházení.“ Pak ale, když se toto tělo stane nepomíjivým a nesmrtelným, vyhasne také pokušení. Protože „tělo zemřelo“. A proč zemřelo? „Kvůli hříchu“. „Ale duch je život.“ Proč? Kvůli spravedlnosti. Vzdáme se tedy mrtvého těla? Ne, naopak slyš: „Pokud ve vás přebývá duch toho, který vzkřísil z mrtvých Ježíše, pak ten, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, učiní také vaše smrtelná těla živými.“ Teď je tělo pozemské, pak však bude nadpozemské.

Jak radostné ze srdce tam bude Aleluja! Jak bezstarostné, bez Odpuřce! Tam, kde už není žádného nepřítele, se neztrácí také žádný přítel. Tam je chvála Boží a zde je chvála Boží. Ale zde se koná lidmi, kteří jsou ve starosti, tam těmi, kteří jsou v jistotě, zde lidmi, kteří musí

umřít, tam těmi, kteří žijí věčně. Zde v naději, tam ve skutečnosti. Zde na cestě, tam v domovině.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Pohleďte na naše svaté, na věrné hlasatele, na otce naší víry. * Za své děti se modlí po všechny časy k tobě, Pane Ježíši Kriste.

V. Aby se nestali kořistí Zlého, rozpínají nad nimi na ochranu své paže.

* Za své.

EVANGELIUM SVÁTKU VŠECH SVATÝCH, KTERÍ BOJOVALI POD ŘEHOLÍ SVATÉHO BENEDIKTA

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 18,18-30

Jeden vznešený muž se ho zeptal: »Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?« Ježíš mu od-pověděl: »Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jenom jeden: Bůh. Příkázání znáš: „Nezcižložíš, nezabiješ, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, cti svého otce i matku.« On na to řekl: »To všechno jsem zachovával od mládí.« Když to Ježíš uslyšel, řekl mu: »Jedno ti ještě chybí: prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!« Jakmile to uslyšel, velmi se zarmoutil, byl totiž velmi bohatý. Když Ježíš viděl, že se zarmoutil, řekl: »Jak těžko vcházejí do Božího království ti, kdo mají bohatství! Spíš totiž projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království.« Ti, kdo to slyšeli, řekli: »Kdo tedy může být spasen?« »Odpověděl: »Co je nemožné u lidí, je možné u Boha.«

Tu řekl Petr: »My jsme opustili všechno, co jsme měli, a šli jsme za tebou!« Odpověděl jim: »Amen, pravím vám: Nikdo není, kdo by opustil dům nebo ženu nebo bratry nebo rodiče nebo děti pro Boží království, aby nedostal mnohokrát víc v tomto čase a v budoucím věku život věčný.«

14. listopadu

Všech věrných zemřelých, kteří bojovali pod řeholí svatého Benedikta

PRVNÍ ČTENÍ

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintanům

4,1-6,10-18, 5,1-10

A proto, když nám byla z Božího slitování svěřena tato služba, nepoddáváme se skleslosti. Nepotřebujeme skrývat nic nečestného, nepočínáme si lstivě ani nefalšujeme slovo Boží, nýbrž činíme pravdu zjevnou a tak se před tváří Boží doporučujeme svědomí všech lidí. Je-li přesto naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří spějí k záhubě. Bůh tohoto světa oslepil jejich nevěřící mysl, aby jim nevzešlo světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím. Vždyť nezvěstujeme sami sebe, nýbrž Krista Ježíše jako Pána, a sebe jen jako vaše služebníky pro Ježíše. Neboť Bůh, který řekl ‚ze tmy ať zazáří světlo‘, osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváří Kristově.

Stále nosíme na sobě znamení Ježíšovy smrti, aby i život Ježíšův byl na nás zjeven. Vždyť my, pokud žijeme, jsme pro Ježíše stále vydáváni na smrt, aby byl na našem smrtelném těle zjeven i Ježíšův život. A tak na nás koná své dílo smrt, na vás však život. Ale máme ducha víry, o níž je psáno: ‚Uvěřil jsem, a proto jsem také promluvil‘ – i my věříme, a proto také mluvíme, vždyť víme, že ten, kdo vzkřísil Pána Ježíše, také nás s Ježíšem vzkřísí a postaví před svou tvář spolu s vámi. To všechno je kvůli vám, aby se milost ve mnohých hojně rozmáhala a tak přibývalo i díky k slávě Boží. A proto neklesáme na mysl: i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme. Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné.

Víme přece, že bude-li stan našeho pozemského života stržen, čeká nás příbytek od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama. Proto zde sténáme touhou, abychom byli oděni šatem nebeským. Vždyť jen když jej oblékneme, nebudeme shledáni nazí. Pokud jsme totiž v tomto stanu, sténáme pod těžkým břemenem, neboť nechceme, aby z nás bylo svlečeno naše pozemské tělo, nýbrž aby přesně bylo oblečeno nebeské, aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem. Ten, kdo nás k tomu připravil a dal nám již Ducha jako závdavek, je Bůh. Jsme tedy stále plni důvěry, neboť víme, že pokud jsme doma v tomto těle, nejsme doma u Pána – žijeme přece z víry, ne z toho, co vidíme. V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána. Proto nám také nadevše záleží na tom, abychom se mu líbili, ať už odcházíme domů nebo zůstáváme v cizině. Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolcem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré či zlé.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Nechceme vás nechat v nevědomosti o zemřelých * aby jste netruchlili jako ostatní, kteří nemají naději.

V. Jestliže Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak Bůh přivede skrze Ježíše spolu s ním ke slávě také zemřelé, * aby.

DRUHÉ ČTENÍ

Z Řehole našeho svatého otce Benedikta

Opásejme si tedy bedra vírou a konáním dobrých skutků a pod vedením evangelia se vydejme po jeho stezkách, abychom si tak zasloužili patřit na toho, kdo nás povolal do svého království. Chceme-li bydlet v příbytku jeho království, nedojdeme tam jinak než cestou dobrých skutků. S prorokem se zeptejme Pána:

Hospodine, kdo smí prodlévat ve tvém stánku, kdo přebývat na tvé svaté hoře?

Poslechněme si, bratři, co nám Pán na tuto otázku odpovídá a jak nám k onomu příbytku ukazuje cestu. Říká:

*Vejde tam, kdo žije bez vady a koná spravedlnost,
kdo upřímně smýšlí ve svém srdci,
kdo svým jazykem nepomlouvá,
kdo nečiní přikoří svému bližnímu,
kdo netupí svého souseda,*

kdo od svého srdce odvrhne zlomyslného ďábla, když mu něco našeptává, a i s jeho našeptáváním jím úplně pohrdne, uchopí jeho myšlenky ještě malé a roztrhne je o Krista.

Kdo se v bázni Boží nepovyšují pro své dobré chování, ale uznávají, že dobrého nejsou schopni sami od sebe, nýbrž skrze Pána. Pána, který v nich působí, velebí jako prorok: *Nikoliv nám, Hospodine, nikoliv nám, ale svému jménu zjednej slávu.* Stejně ani apoštol Pavel nepřičítal nic ze svého kázání sobě: *Boží milostí jsem to, co jsem.* A dále říká: *Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.* Proto také Pán v evangeliu praví: *Kdo tato má slova slyší a podle nich jedná, podobá se rozváznému muži, který si postavil dům na skále. Přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – ale nezřítíl se, protože měl základy na skále.*

Pán to řekl a očekává, že budeme na jeho svatá ponaučení každý den odpovídat skutky. Abychom napravili své chyby, jsou nám dny tohoto života prodlouženy jako příměří – apoštol říká: *Copak nevíš, že tě Boží dobrota chce přivést k pokání?* Vždyť dobrotivý Pán praví: *Nemám zalíbení v hříšnickově smrti, ale aby hříšník své chování změnil a byl živ.* Když jsme se, bratři, Pána zeptali, kdo smí prodlévat v jeho stánku, vyslechli jsme ponaučení, co konat, abychom tam mohli přebývat. Kěž

ty povinnosti plníme. Musíme tedy připravit svá srdce i těla pro vojenskou službu ve svatě poslušnosti přikázáním. A v čem naše přirozenost zmůže méně, v tom prosme Pána, aby nám pomohl svou milostí. Chceme-li uniknout pekelným trestům a dospět k věčnému životu, je třeba už nyní, dokud je čas a jsme v tomto těle a vše je možno plnit ve světle tohoto života, běžet a konat, co je nám užitečné pro věčnost. Chceme tedy založit školu služby Pánu. Doufáme, že při tom nestanovíme nic tvrdého ani nic těžkého. I kdyby se však z oprávněných důvodů, pro napravení špatností nebo pro zachování lásky, přistoupilo k něčemu trochu přísnějšímu, neopouštěj hned ve strachu cestu spásy, která na začátku nemůže být jiná než úzká. Když se pak pokrokem v řeholním životě rozšíří srdce, běžíme cestou Božích přikázání z nevýslovně sladké lásky. Nikdy se nerozcházíme s jeho naukou, zůstáváme v jeho učení až do smrti v klášteře a trpělivostí získáváme podíl v Kristových utrpeních, abychom měli podíl i v jeho království. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Prosíme tě, Pane, náš Bože: přijmi duše našich zemřelých, pro něž jsi prolil svou krev. * Daruj jim účast na slávě Tvého království.

V. Šli po cestě přikázání Božích v radosti lásky. Měli v trpělivosti účast na utrpení Kristově. * Daruj.

15. listopadu

Sv. Alberta Velikého, biskupa a učitele církve

DRUHÉ ČTENÍ

Z komentáře svatého Alberta Velikého k Lukášovu evangeliu

Jako pastýř a učitel budoval církev – Kristovo tělo

To konejte na mou památku. K tomu připomeňme dvě věci. Za prvé: příkaz slavit eucharistii; to je naznačeno slovy: *To konejte*. A za druhé: je to památka na Pána, vydávajícího se pro nás na smrt.

Říká tedy: *To konejte*. Nelze přikázat nic užitečnějšího, nemohlo být přikázáno nic líbeznějšího, nic prospěšnějšího k spáse, nic, co by si víc zasloužilo lásku, nic, co by se víc podobalo věčnému životu. Ukážeme to nyní jednotlivě.

Je to užitečné k odpuštění hříchů a zvláště užitečné pro život, abychom získali plnost milosti. *Nebeský Otec chce pro nás jen to nejlepší, abychom se stali účastnými jeho svatosti.* A účast na této svatosti se uskutečňuje Kristovou obětí, to jest tím, že se ve svátosti vydává Otcí

jako oběť za nás, a nám se vydává k požívání. *Pro ně se zasvěcují. Kristus skrze věčného Ducha přinesl sám sebe Bohu jako oběť bez poskvrny; on nám očistí svědomí od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit Bohu živému.*

A nemůžeme konat nic líbeznějšího. Vždyť co by mohlo být líbeznějšího než to, v čem Bůh ukazuje celou svou dobrotu vůči nám? *Neustále jsi jim poskytoval hotový chléb z nebe, který je schopný dát všechnu rozkoš a ukojit každou chuť. Od tebe poslaná výživa ukázala totiž tvoji něžnost k tvým dětem, neboť vyhovovala přání toho, kdo ji požíval, a přizpůsobovala se chuti, jak si kdo přál.*

A nemohlo být přikázáno nic prospěšnějšího k spáse. Vždyť tato svátost je plodem stromu života, a kdo ho požívá s upřímnou vírou a zbožností, neokusí nikdy smrt. *Stromem života je těm, kdo se jí chápou, blažení jsou ti, kdo se k ní vinou. Kdo jí mne, bude žít ze mne.*

A nemohlo být přikázáno nic, co by si víc zasloužilo lásku. Vždyť tato svátost uskutečňuje lásku a sjednocení. Dát se za pokrm je projevem největší lásky. *Což neříkala moje čeládka: Je vůbec někdo, koho by nenasytil masem?* Jako by říkal: Tolik jsem je miloval a oni mě, že jsem si přál být v jejich útrobach a oni si přáli tak mě přijmout do sebe, aby byli mou součástí a stali se mými údy. Opravdu, žádným jiným způsobem se nemohli tak důvěrně a přirozeně spojit se mnou a já s nimi.

A nemohlo být přikázáno nic, co by se víc podobalo věčnému životu. Vždyť věčný život trvá tím, že se Bůh ve své dobrotě sám dává těm, kdo žijí v nebeské blaženosti.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 22,29; Jan 15,16

Já vám odkazuji královskou vládu, jako mně ji odkázal můj Otec. * Budete jíst a pít u mého stolu v mém království.

V. Já jsem vás vyvolil a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek. * Budete.

16. listopadu

Sv. Gertrudy, panny

DRUHÉ ČTENÍ

Ze spisu »Vyslanec Boží lásky« od svaté Gertrudy

Zamýšlel jsi se mnou, co je pro mé blaho

Ať ti dobrořečí má duše, Pane Bože, můj Stvořiteli; ať ti dobrořečí má duše a mé nejhlubší nitro ať tě velebí za všechno tvé slitování, jimž mě

tak nezaslouženě zahrnula tvá bezmezná láska. Vzdávám díky, jak nejlépe mohu, tvému nesmírnému milosrdenství, a s ním chválím a oslavuji tvou shovívavou trpělivost. Neboť tys měl se mnou strpení, když jsem všechna svá nejtěplejší, dětská, dívčí i mladá léta až skoro do pětadvacátého roku prožívala v tak zaslepené pošetilosti. Myšlenkami, slovy i skutky jsem se pouštěla bez výčitek svědomí, jak si nyní uvědomuji, do všeho, co se mi líbilo a bylo dovoleno. A kdybys mě nebyl chránil jednak tím, žeš mi dal vrozený odpor k zlému a zálibu v dobrém, jednak zvenčí výtkami mých nejbližších, a kdybych byla žila jako pohan mezi pohany, nikdy bych byla nepoznala, že ty, můj Bože, odměňuješ dobro a trestáš zlo. Ale ty sis mě vyvolil a připravoval už od dětství, od mého pátého roku, mezi tvými nejoddanějšími přáteli v prostředí svatě řehole.

Abych to napravila, obětuji ti, nejvyšší milující Otče, všechno utrpení tvého milovaného Syna, od té chvíle, kdy zaplakal v jeslích na seně, všechno, co snášel potom, závislost nemluvněte, slabost dítěte, těžkosti dospívajícího, bolesti jeho mládí, až po tu hodinu, kdy na kříži naklonil hlavu a s hlasitým výkřikem zemřel. A rovněž ti v náhradu za všechny své nedbalosti obětuji, nejvyšší milující Otče, celý jeho přesvatý život, naprosto dokonalý ve všech myšlenkách, slovech i skutcích, od té chvíle, kdy tvůj Jednorozený, seslán z nebeského trůnu, sestoupil na svět, až do té hodiny, kdy představil tvé otcovské tváři své vítězné oslavené tělo.

Z hluboké propasti své ubohosti vzdávám díky a chválím a uctívám nejen tvé nesmírné milosrdenství, ale také tvou nejlaskavější dobrotu. Neboť zatímco jsem tak promarňovala svůj život, tys, Otče milosrdenství, zamýšlel se mnou to, co je pro mé blaho, a ne pro utrpení, totiž jak bys mě vyvýšil množstvím a velikostí svých dobrodiní. A daroval jsi mi také neocenitelnou důvěrnost svého přátelství, neboť mi různým způsobem nabízíš nejvznešenější stánek božství, své božské Srdce, aby se dovršila má radost a štěstí.

A nadto ještě jsi přivábil mou duši tím, žeš mi věrně přislíbil, jaká dobrodiní mi chceš prokázat v hodinu smrti a po smrti; a kdybych neměla od tebe žádný jiný dar, už za toto jediné by po tobě mé srdce právem stále vzdychalo s živou nadějí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Pán ji miloval věčnou láskou a volal ji už od jejího dětství. * Mluvil k jejímu srdci.

V. Zasnoubil se s ní navždy v lásce a věrnosti. * Mluvil.

16. listopadu

Sv. Markéty Skotské

DRUHÉ ČTENÍ

Z pastorační konstituce II. vatikánského sněmu o církvi v dnešním světě

Svatost manželství a rodiny

Muž a žena díky manželskému svazku *nejsou už dva, ale jeden*: důvěrným osobním spojením a společnou činností si vzájemně pomáhají a prokazují službu, zakoušejí smysl své jednoty a den ze dne jí plněji dosahují. Toto důvěrné sjednocení jakožto vzájemné darování dvou osob, a také dobro dětí vyžadují úplnou věrnost a nerozlučnou jednotu manželů.

Opravdová manželská láska má účast na lásce božské a mocí Kristova vykoupení a spásonosným působením církve se usměřuje a obhacuje, takže spolehlivě vede manžele k Bohu, pomáhá jim a dává sílu k plnění jejich vznešeného úkolu otce a matky. Právě proto křesťanské manžele posiluje a jakoby zasvěcuje zvláštní svátostí, aby dostáli povinností a důstojností svého stavu. V síle této svátosti plní svůj úkol v manželství a v rodině a prodchnuti Kristovým duchem, jenž naplňuje celý jejich život vírou, nadějí a láskou, spějí stále více k vlastní dokonalosti a vzájemnému posvěcení, a tím společně oslavují Boha.

Když rodiče dávají dobrý příklad a společně se modlí, také děti a všichni, kdo žijí v rodinném kruhu, snáze naleznou cestu k pravému lidství, k spáse a svatosti. A protože jsou manželé povoláni k důstojnosti otcovství a mateřství, mají svědomitě plnit povinnosti výchovy, zvláště náboženské, neboť ta je především úkolem rodičů.

Děti mají jako členové rodiny svůj podíl na posvěcení rodičů. Měli by jejich dobrodiní splácet opravdovou vděčností, úctou a důvěrou a v neštěstí i ve stáří při nich stát, jak se na děti sluší. Vdovství statečně přijaté v návaznosti na povolání k manželskému životu má být ve všeobecné úctě. Každá rodina se má o své duchovní bohatství velkomyslně dělit s jinými rodinami. Protože se křesťanská rodina rodí z manželství – a manželství je obrazem společenství lásky Krista a církve a účastí na něm – má všem lidem ukazovat živou přítomnost Spasitelovu ve světě a pravou povahu církve, a to jak láskou manželů, velkomyslnou plodností, jednotou a věrností, tak i láskyplnou spoluprací všech členů.

Žena, která ctí Hospodina, zaslouží si chválu. * Srdce jejího manžela na ni spoléhá.

V. Dejte jí z výtěžku jejích rukou, neboť u bran ji chválí její díla. * Srdce.

17. listopadu

Sv. Alžběty Uherské, řeholnice

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu Konráda z Marburku, duchovního rádce svaté Alžběty

Alžběta poznávala a milovala Krista v chudých

Začala se projevovat síla Alžbětínských ctností. Už předtím po celý svůj život byla těšitelkou chudých; ale od té doby, kdy nařídila vybudovat blízko jednoho svého hradu špitál a shromáždila v něm mnoho nemocných a neduživých, věnovala se zcela službě chudákům. Také všem, kdo tam prosili o almužnu, štědře rozdávala milodary, a nejen tam, ale na celém území podléhajícím pravomoci jejího manžela. Tak vyčerpala všechny své důchody ze čtyř knížectví svého manžela, až nakonec dala prodat ve prospěch chudých všechny své ozdoby a drahocenné šaty.

Měla ve zvyku dvakrát denně, ráno a večer, osobně navštěvovat všechny své nemocné. A ty, jichž se druzí zvláště štítily, osobně ošetřovala: jedny krmila, jiným upravovala lůžko, některé přenášela na ramenou, a prokazovala mnoho jiných milosrdných skutků; její muž, blahé paměti, jí v tom v ničem nebránil. A když jí potom manžel zemřel, usilovala o co největší dokonalost a vyžádala si ode mě s mnoha slzami, abych jí dovolil žebrotu od domu.

A právě na Velký pátek, když byly odhaleny oltáře, položila ruce na oltář v jedné kapli svého města, kde usadila Menší bratry, a za přítomnosti některých se zřekla vlastní vůle, veškeré světské slávy a všeho, co Spasitel v evangeliu radil opustit. A potom, když viděla, že by mohla být znovu vtažena do světského ruchu a pozemské slávy, zůstane-li v zemi, kde se jí za života jejího manžela prokazovaly počty, přišla za mnou proti mé vůli do Marburku. Tam zřídila v městě špitál, shromažďovala nemocné a neduživé, a ty, kteří byli zvláště ubozí nebo se jimi pohrdalo, obsluhovala u svého stolu.

Přes tuto její činnost – říkám to před Bohem – jsem málokdy viděl ženu, která by byla víc kontemplativní. Vždyť některé řeholnice a ře-

holníci viděli velmi často, když se vracela od vnitřní modlitby, jak její tvář podivuhodně zářila a z očí jí vycházely jakoby sluneční paprsky.

Než zemřela, vyslechl jsem její zpověď. A když jsem se ptal, jak se má naložit s jejím majetkem a osobními věcmi, odpověděla, že všechno jí už dávno patřilo jen zdánlivě a že je to majetek chudých. Prosila mě, abych jim všechno rozdělil, kromě nejobyčejnějších šatů, které měla na sobě a v nichž chtěla být pochována. Když to bylo projednáno, přijala tělo Páně a potom se až do večera v řeči znovu a znovu vracela k tomu nejlepšímu, co slyšela v kázání. Potom s velikou zbožností svěřila Bohu všechny, kdo se u ní shromáždili, a skonala, jako by sladce usnula.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Př 31, 17. 18. 20

Hle, statečná žena, oděná Boží silou. * Její lampa nikdy nezhasne.

V. Otvírá svou dlaň chudému, ubohým podává pomocnou ruku. * Její.

18. listopadu

Posvěcení římských bazilik svatých apoštolů Petra a Pavla

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Lva Velikého, papeže

Petr a Pavel, výhonky z božského semene

Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných, a žádná krutost nemůže zničit náboženství, založené na tajemství Kristova kříže. Církev se pronásledováním nezmenšuje, ale roste; a Pánovo pole se odívá stále bohatšími klasy, když zrna padají po jednom do země a mnohonásobně vzejdou.

Jak četné potomstvo vyrostlo z těchto dvou slavných výhonků z božského semene, o tom svědčí tisíce svatých mučedníků. Zavedli s apoštoly a dobyli podobného vítězství; jejich purpurové zástupy daleko široko zářící obklopily město Řím a ozdobily ho mnoha slavnými drahokamy spojenými v jeden diadém.

Nejmilejší, v nich ve všech jsme dostali od Boha vzor trpělivosti, aby se posílila naše víra, a sluší se, abychom se radovali z jejich ochrany při společné památce všech svatých. Ale na tyto dva vynikající Otce můžeme být právem hrdí s radostí ještě větší, neboť Boží milost je mezi všemi údy církve vyzdvihla tak vysoko, že tvoří v těle, jehož hlavou je Kristus, jakoby dvě světla očí.

Máme-li na mysli jejich zásluhy a ctnosti – a ty nelze ani vypovědět – není třeba je stavět proti sobě a není ani třeba je oddělovat: Bůh si je oba vyvolil, snášeli podobné námahy a spojila je oba mučednická smrt.

Na základě vlastní zkušenosti i svědectví našich předků věříme a jsme pevně přesvědčeni, že při všech námahách tohoto života na přimluvu těchto našich zvláštních ochránců vždycky dosáhneme Božího milosrdenství. A tak když nás sráží tíha našich vlastních hříchů, pozdvihují nás zásluhy našich apoštolů.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Oba nadšeně sloužili Kristu, vytrvale budovali církev a svou věrnost stvrdili prolitím krve. * Pili kalich Páně a stali se Božími přáteli.

V. Oba pracovali na jednom díle a přijali korunu spravedlnosti. * Pili.

20. listopadu

Sv. Mechtildy z Hackebornu

DRUHÉ ČTENÍ

Z „Knihy obzvláštní milosti“ od svaté Mechtildy z Hackebornu

Jednou Pán promluvil k ní, k Mechtildě: „Hledej mě svými pěti smysly a konej to jako dobrý hostitel, který vyhlíží nepřetržitě z okna, kdy je blízko velmi dobrý přítel, zda by jej snad už někde nezahlédl. Tak ať mě neustále hledá věrná duše svými pěti smysly, které jsou jejími okny.“

Když jen zahlédne něco krásného a rozmilého, pomyslí si ihned, jak jen krásný, milování hodný a dobrý je ten, kdo toto udělal, a tak se tato duše napíná přímou cestou k němu, který vše stvořil. Když uslyší příjemnou melodii nebo vůbec něco, co ji nadchne, pomyslí si ihned: ach, jak milý bude teprve hlas toho, kdo tě jednou zavolá, od něhož vychází každá líbeznost a libozvučnost. Když slyší lidi o něčem mluvit nebo když se něco předcítá, naslouchá ihned napjatě, zda snad nezachytí něco, v čem by mohla najít milovaného. A tak také hledá ve všem, co ona sama pronáší, jak slávu Boží tak i spásu bližních. A když čte anebo zpívá, uvažuje takto: Co ti právě teď tvůj milovaný říká, v tomto verši, v tomto čtení, nebo co ti ukládá? Tak ať jej hledá ve všech věcech tak dlouho, až postřehne něco ze sladkosti Boží.

Svým čichem a chutí nechť jedná stejným způsobem a myslí jen na to, jak sladký je dobrý Duch Boží a jak blažené jednou budou jeho polibky a objetí. Ať se kdy obveselí jakýmkoli stvořením, vždy nechť bez

ustání udržuje v mysli slast z Boha, který vše toto krásné, rozradostňující a okouzluující pro nás stvořil, aby tím všechny pobídl k poznání své dobroty a k lásce.

Nechť si počíná jako hospodyně, která podporuje svého chotě ve všech svých skutcích a nikdy jej nenechá samotného při práci. Tak nechť si také počíná věrná Boží nevěsta ve svém srdci, aby pomáhala při stavbě Církve, v níž je Bůh stále ještě činný.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Bůh je skála mého srdce a můj dědičný podíl navěky. * Mým štěstím je být Bohu nablízku.

V. Mé srdce myslí na tvé slovo: „Hleďte mou tvář!“ Tvou tvář, Pane, chci hledat. * Mým štěstím je být Bohu nablízku.

21. listopadu

Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémě

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Vírou přijala svůj úkol, vírou počala

Dávejte pozor, prosím, co říká Kristus, náš Pán, když ukazuje rukou na své učedníky: *To je moje matka a to jsou moji příbuzní. Každý totiž, kdo koná vůli mého nebeského Otce, je můj bratr i sestra i matka.* Což Panna Maria nekonala Otcovu vůli? Vždyť vírou přijala svůj úkol, vírou počala, byla vyvolena, aby se z ní pro nás narodila na svět spása, a Kristus ji stvořil dřív, než byl stvořen v ní. Ano, zajisté konala svatá Maria Otcovu vůli, a proto znamená pro Marii víc, že byla Kristovou učednicí, než že byla Kristovou matkou. Bylo důležitější a blaženější být Kristovou učednicí než jeho matkou. A proto byla Maria blahoslavená, že nosila ve svém lůně svého Mistra ještě dřív, než ho porodila.

Hle, není-li to tak, jak říkám. Když šel Pán kolem a zástupy ho následovaly a on konal božské zázraky, zvolala nějaká žena: *Šťastný život, který tě nosil. Blahoslavený život, který tě nosil.* A co odpověděl Pán, aby si nikdo nemyslel, že to její štěstí spočívá jen v tělesném mateřství? *Spíše jsou blahoslavení ti, kdo slyší Boží slovo a zachovávají ho.* I Maria je tedy blahoslavená právě proto, že Boží slovo slyšela a zachovávala. Více znamenalo, že uchovávala pravdu ve své mysli, než že chovala tělo ve svém lůně. Kristus je pravda, Kristus je i tělo: Kristus je ta pravda

v Mariině mysli, Kristus je to tělo v Mariině lůně. Více znamená, co je v mysli, než co se nosí v lůně.

Maria je svatá, Maria je blahoslavená, ale církev je víc než Panna Maria. A proč? Protože Maria je částí církve, je jejím svatým údem, vynikajícím údem, který převyšuje všechny, ale přece jen údem celého těla. Jestliže údem těla, je jistě celé tělo více než úd. Pán je hlava a celý Kristus je hlava a tělo. Co na to říci? Máme božskou hlavu, Bůh je naší hlavou.

A teď se, moji drazí, podívejte na sebe: i vy jste Kristovými údy, i vy jste Kristovým tělem. Dávejte pozor, co máte dělat, abyste byli tím, co říká: *To je moje matka a to jsou moji příbuzní*. Jak můžete být Kristovou matkou? Kdo slyší a *kdo koná vůli mého nebeského Otce, je můj bratr i sestra i matka*. Ano, jsou to opravdu bratři, opravdu sestry, neboť je jenom jedno dědictví. A proto Kristus, ačkoliv byl jediný, nechtěl být sám, ale chtěl ve svém milosrdenství, abychom byli i my Otcovými dědici, abychom byli dědici spolu s ním, s Kristem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 61,10; Lk 1,46–47

Radostí jáším v Hospodinu, má duše plesá v mém Bohu, * neboť mě oblékl v roucho spásy, jako nevěstu ozdobenou šperky.

V. Velebí má duše Hospodina a můj duch jásí v Bohu, mém spasiteli.

* Neboť.

22. listopadu

Sv. Cecílie, panny a mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Z výkladu svatého Augustina, biskupa, na žalmy

Pěkně zpívejte Bohu, s jáсотem

Cíterou oslavujte Hospodina, hrejte mu na desetistrunné harfě. Zpívejte mu píseň novou. Odložte to, co je staré, vždyť znáte píseň novou. Nový zákon a nová píseň patří k člověku novému. Nová píseň se nehodí k člověku starému. Naučí se jí jenom lidé noví, milostí obnovení a zbavení všeho starého, patřící již k novému zákonu, jímž je nebeské království. Po něm vzdychá všechna naše láska a zpívá novou píseň. Ať zpívá novou píseň, ne jazykem, ale životem. .

Zpívejte mu píseň novou, pěkně mu zpívejte. Každý se ptá, jak by měl Bohu zpívat. Zpívej mu, ale ne falešně. Nechce, abychom uráželi jeho uši. Zpívejte pěkně, bratři. Když ti řeknou před někým, kdo se vyzná

v hudbě: »Zaspívej, aby se mu to líbilo«, nemáš-li hudební vzdělání, bojíš se zpívat, aby nebyl znalec hudby s tebou nespokojen; neboť to, co neodborník na tobě nepozná, znalec ti vytkne. Kdo by však mohl přijít s tím, že pěkně zazpívá Bohu, když on tak dovede posoudit zpěváka, všechno zkoumá a tak dobře slyší? Kdy můžeš podat tak krásný pěvecký výkon, aby byl tak dokonalý posluchač se vším spokojen?

Ale on sám ti ukazuje jakoby způsob, jak máš zpívat: nehledej slova, jako bys mohl vyjádřit, co Boha potěší. Dej se do jáсотu. Neboť pěkně zpívat Bohu, to se děje právě jásáním. Co to znamená jásat? Vědět, že nelze vyjádřit slovy, co se zpívá v srdci. Vždyť ti, kdo prozpěvují při žních, na vinici nebo při jiné práci, kterou dělají s velkou horlivostí, začnou projevovat svou radost slovy písní, ale pak jako by překypovali tak velikou radostí, že ji nejsou schopni vyjádřit slovy, a tak přestanou artikulovat a začnou vydávat jásavé zvuky.

Jásavé zvuky jsou znamením, že vychází ze srdce něco, co nelze říci slovy. A před kým spíše bychom měli takto jásat, než před nevýslovným Bohem? Neboť on je nevýslovný, a ty ho nemůžeš slovy vyjádřit. A jestliže nemůžeš vyjádřit, a přece nesmíš mlčet, co jiného zbývá než jásat? Ať se tedy srdce raduje beze slov, a nesmírná šíře té radosti ať se neomezují slabikami. *Pěkně mu zpívejte, s jáсотem.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 71(70), 8,23; Žl 9,3

Má ústa oplývala tvou chválou, po celý den pěla tvou slávu. * Jásat budou moje rty, když ti budu zpívat.

V. V tobě se chci radovat a jásat, opěvovat jméno tvé, Svrchovaný. * Jásat.

23. listopadu

Sv. Klementa I., papeže a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Klementa I. Korintánům

Podivuhodné jsou Boží dary

Jak blahoslavené a jak podivuhodné jsou Boží dary, milovaní! Život v nesmrtnosti, sláva ve spravedlnosti, pravda v otevřenosti, víra v důvěře, kázeň ve svatosti. A to všechno už podléhá našemu poznání. Jaké asi je tedy to, co se chystá pro všechny, kdo vytrvávají v naději? Jen sám nejsvětější Tvůrce a Otec všech věků ví, kolik toho je a jak je

to krásné. My se proto vynasnažme, abychom se dostali do počtu těch, kdo na něho spoléhají, abychom dostali podíl na zaslíbených darech.

Ale jak k tomu dojde, milování? Přilneme-li svým smýšlením věrně k Bohu, zaměříme-li své úsilí k tomu, co je mu milé a příjemné, budeme-li jednat podle jeho nejčistší vůle, odvrhneme-li od sebe veškerou nepravost a zlobu, hrabivost, sváry, špatnosti a zlomyslnosti.

To je cesta, milování, na níž jsme našli svou spásu, Ježíše Krista, velekněze našich obětí, našeho zastánce a pomocníka v naší slabosti. Skrze něho upíráme svůj zrak k nebeským výšinám; skrze něho hledíme do neposkvřené a vznešené Boží tváře; skrze něho se otevřely oči našeho srdce; skrze něho se naše nerozumná a zatemnělá mysl otevírá jako květ podivuhodnému Božimu světlu; skrze něho nám bylo z Boží vůle dopřáno okusit nesmrtelného poznání: *vždyť on je odleskem Boží velebnosti a je o to větší než andělé, oč vznešenější jméno dostal dědic-tvím.*

Nuže, muži bratři, jako Kristovi vojáci konejme svou službu se vši vytrvalostí podle jeho dokonalých příkázání. Velcí přitom nemohou být bez malých ani malí bez velkých; všichni jsou jakoby navzájem propojeni a pro všechny z toho vyplývá užitek. Přirovnějme to k našemu tělu: hlava bez nohou není nic, stejně ani nohy bez hlavy, a i ty nejnepatrnější tělesné orgány jsou nezbytné a celému tělu užitečné; aby však celek těla zůstal zdravý, všechny části pracují v souhře a řídí se jediným řádem.

Ať tedy celé naše tělo zůstává zdravé v Kristu Ježíši a každý ať se podřizuje svému bližnímu, jak mu bylo určeno darem milosti: silný ať se stará o slabého, slabý zase ať má silného v úctě; boháč ať je štědrý k chudšasovi a chudšas ať vzdává Bohu díky za to, že tak obdaroval toho, jenž mu pomohl z nouze; moudrý ať neukazuje svou moudrost slovy, ale dobrými skutky; a kdo je pokorné mysli, ať si sám nedává dobré vysvědčení, ale nechá svědectví o sobě druhým.

A protože tohle všechno máme od Boha, musíme mu za všechno děkovat. Budiž mu sláva na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Mt 7,24; 1Petr 2,22; 1Sam 2,28; Sir 44,16.17

Byl jako rozvázný muž, který si postavil dům na skále, a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného. * Bůh si ho vyvolil ke kněžské službě.

V. Za svého života se líbil Bohu a byl uznán za spravedlivého. * Bůh si ho.

23. listopadu

Sv. Kolumbána, opata

DRUHÉ ČTENÍ

Ze psísu »Pokyny« od svatého Kolumbána

Velikou důstojností je pro člověka podobnost s Bohem

V Mojžišově zákoně je psáno: *Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, podle své podoby*. Uvažte, prosím, jak závažná je to věta. Všemohoucí Bůh, neviditelný, nepochopitelný, nypověditelný, neocenitelný, utvořil člověka z prachu hlíny a poctil ho tím, že ho učinil svým obrazem. Co má člověk společného s Bohem? Co má společného hlína s duchem? Vždyť *Bůh je duch*. Je to veliký projev Boží blahovůle, že dal Bůh člověku obraz své věčnosti a podobnost se svým životem. Velikou důstojností je pro člověka podobnost s Bohem; jen aby si ji zachoval.

Bude-li člověk správně užívat schopností a sil, které mu Bůh vložil do duše, bude se podobat Bohu. A všechny síly, které Bůh do nás vložil při stvoření jako semeno, mu máme vracet, jak nás o tom poučuje v příkázáních. První je toto: *Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem*, neboť *on si zamiloval nás* od počátku, dříve než jsme byli. Milovat Boha znamená tedy obnovovat v sobě jeho obraz. A Boha miluje ten, kdo plní jeho příkázání, neboť on řekl (skrže svého Syna): *Jestliže mě milujete, budete zachovávat má příkázání*. A to je jeho příkázání, vzájemná láska, neboť říká: *To je mé příkázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás*.

Pravá láska se však neprojevuje jen *slovem*, ale *činem, doopravdy*. Vracejme tedy Bohu, našemu Otci, jeho obraz neporušený – svou svatostí, neboť on je svatý a říká: *Budte svatí, neboť já jsem svatý*. Vracejte mu ho svou láskou, neboť on je láska, jak říká Jan: *Bůh je láska*. Vracejte ho svou dobrotou a pravdivostí, neboť on je dobrota a pravda. Nemalujme obraz, který s ním nemá nic společného. Kdo je surový, zlostný, pyšný, maluje obraz tyрана.

A tak abychom snad v sobě nevytvářeli obrazy tyranské, ať v nás vytvoří svůj obraz Kristus, a to tím, že řekne: *Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám*. Ale co pomůže, uznáváme-li, že pokoj je dobrý, jestliže ho dobře nechráníme? To, co je nejlepší, bývá zároveň velice křehké, a co je vzácné, vyžaduje větší opatrnost a pečlivější ochranu. Pokoj je obzvláště křehký, neboť se rozbije lehkomyšlnou řečí a vezme za své nejmenší urážkou bratra. A nic nedělá lidem tak dobře, jako mluvit o cizích věcech, starat se o cizí záležitosti, promarnit čas mluvením páte přes deváté a utrhat na cti nepřítomným. Kdo nemůže říci: *Pán mi*

dal dovedný jazyk, abych uměl znaveného poučovat utěšujícím slovem, ať raději mlčí; a říká-li něco, ať je to slovo pokojné.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Lk 6,47–48; Sir 25,15

Ukážu vám, komu se podobá každý, kdo ke mně přichází a moje slova slyší a podle nich jedná. * Je jako člověk, který stavěl dům: kopal do hloubky a položil základy na skálu.

V. Bázeň před Pánem předčí všechno. Kdo se podobá tomu, kdo ji má?

* Je jako.

24. listopadu

Sv. Ondřeje DungLaca, kněze, a druhů, mučedníků

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Pavla LeBaoTinha, zaslaného v roce 1843 bohoslovcům semináře v KeVinh

Účast mučedníků církve na vítězství její hlavy Krista

Já, Pavel, vězeň pro jméno Kristovo, vám chci vypovědět o svých souzeních, do kterých jsem denně pohroužen, abyste roznicení láskou k Bohu vzdávali se mnou Bohu chválu; *jeho milosrdenství trvá navěky*. Toto vězení je pravým obrazem věčného pekla: ke krutému mučení všeho druhu, k poutům na nohou, železným řetězům a okovům přistupuje nenávisť, tresty, nařčení, sprostá slova, žaloby, zlé skutky, falešné přísahy, zlořečení a nakonec soužení a zármutek. Avšak Bůh, jenž kdysi vysvobodil tři mládence z pece ohnivé, je ustavičně při mně a z těchto soužení mě vysvobodil a obrátil je v slast; *jeho milosrdenství trvá navěky*.

Uprostřed těchto muk, která jinak obvykle vyvolávají hrůzu, mě milost Boží naplnila útěchou a radostí: nejsem totiž sám, ale s Kristem.

To sám náš Mistr nese celou tíhu kříže a na má bedra klade pouze její pramalou, nepatrnou část. K mému boji jen nepřihlíží, ale sám za mne bojuje, vítězí a celý zápas dokonává. To na jeho hlavě spočívá koruna vítězství, a na jeho slávě mají podíl také údy jeho těla.

Jak však mohu obstát v tomto divadle, když denně vidím, jak se císařové, mandarini a jejich družiny rouhají tvému svatému jménu, Pane, *který trůníš nad cheruby* a serafy? Vždyť tvůj kříž leží pošlapán pohany! Kde je tvá sláva, Pane? Když toto všechno vidím, roznicen láskou k tobě si chci rád nechat useknout údy a na znamení lásky k tobě zemřít.

Ukaž, Pane, svou moc, zachraň mě a nenech mě klesnout: ať se v mé slabosti zjeví tvá síla a je oslavena před tváří pohanů, aby nepřátelé tvoji, kdybych snad na cestě zakolísal, nemohli v své pýše zdvihnout hlavu.

Bratři milovaní, až toto všechno uslyšíte, s radostí vzdávejte neko-nečné díky Bohu, od něhož pochází všechno dobré, a dobrořečte se mnou Pánu; *jeho milosrdenství trvá navěky. Ať má duše velebí Pána a můj duch jása v Bohu, mém Spasiteli, že se sklonil k svému služeb-níku v jeho ponížení a že od této chvíle mě budou blahoslovit všechna budoucí pokolení; jeho milosrdenství trvá navěky.*

Chvalte Hospodina, všichni lidé, oslavujte ho všechny národy. Neboť co světu je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné, a neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, aby zahanbil urozené. Skrze má ústa a můj rozum zahanbil filozofy, kteří jsou žáky mudrců tohoto světa; *jeho milosrdenství trvá navěky.*

Toto všechno vám píšu, aby se vaše víra sjednotila s mou. Uprostřed této bouře vrhám kotvu živé naděje, která je v mém srdci, až k Boží-mu trůnu.

Nuže, milovaní bratři, běžte tak, abyste dostali korunu vítězství, ob-lečte si pancíř víry a pravici i levici se chopte Kristových zbraní, jak nás učí můj patron svatý Pavel. Lépe je pro vás, vejdete-li do života jednoocí nebo zmrzačení, než abyste se všemi údy byli vyvrženi ven.

Pomozte mi svými modlitbami, abych zápasil, jak náleží, abych bo-joval dobrý boj a měl sílu bojovat až do konce, abych svůj běh doběhl úspěšně. I když se snad v tomto životě již neuvídíme, v budoucím věku se určitě shledáme, až budeme stát u trůnu neposkvrněného Beránka a budeme mu jednomyslně zpívat chvály, navždy plesající radostí nad vítězstvím. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žid 12,1.2.3.

Vytrvale běžme o závod, který je nám určen. * Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti.

V. Myslete na toho, který snesl, když mu hříšní lidé prudce odporovali, abyste neumdlěli a vnitřně neochabovali. * Mějme.

25. listopadu

Sv. Kateřiny Alexandrijské, panny a mučednice

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Caesaria Arleského, biskupa

Jak následovat Krista

Zdá se, milovaní bratři, že je tvrdé, co Pán přikazuje v evangeliu, a soudí se, že je to dost těžké, když říká: *Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe*. Není to ovšem tvrdé, protože přikaz dává ten, kdo sám pomáhá, aby se to přikazované stalo.

Zapři se a vezmi svůj kříž a následuj Krista. A kam máme Krista následovat, ne-li tam, kam odešel? Víme přece, že vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa: tam za ním máme jít. A rozhodně nemáme ztracet naději: ne že by člověk cokoli sám mohl, ale proto, že nám on sám dal příslib. Daleko jsme měli do nebe, dokud na nebesa neodešla naše Hlava. Proč bychom se však vzdávali naděje, že se tam dostaneme, jestliže jsme údy, které k té Hlavě patří? Ptáte se proč? Protože na zemi strádáme mnoha obavami a mnoha bolestmi. Ale vyjděme za Kristem, tam, kde je největší štěstí, kde je nejvyšší pokoj a bezpečí navěky.

Ten, kdo touží následovat Krista, by ovšem měl vyslechnout slova apoštolova: *Kdo tvrdí, že v Kristu zůstává, má se i sám chovat tak, jak se choval on*. Chceš následovat Krista? Buď pokorný a ponížený, kde on byl ponížený; nepohrdej jeho ponížeností, chceš-li dosáhnout jeho výšin.

Nerovnou a hrbolatou se stala cesta, když člověk upadl do hříchu; je však zase rovná, když ji Kristus urovnal svým vzkříšením a když z uzoučké pěšinky učinil královskou cestu. Dvě nohy nám umožňují běžet tou cestou, pokora a láska. Všechny už nás láká výšina: prvním stupněm k ní je ovšem poníženost a pokora. Proč si tedy vyskakuješ? Chceš snad místo stoupání upadnout? Začni pěkně od prvního stupně, od pokory, a už ses dal do stoupání.

A tak náš Pán a Spasitel říká nejen *Zapři sám sebe*, ale hned dodává *Veźmi svůj kříž a následuj mě*. Co znamená ono *Veźmi svůj kříž*? Snášej všechno obtížné, a tak mě následuj. Ten, kdo vykročí za mnou a bude mě následovat dobrými mravy a plněním přikázání, bude mít mnoho odpůrců, kteří mu budou bránit, kteří se mu budou posmívat a pronásledovat ho. Odpůrců nejen z řad pohanů, kteří jsou mimo církev, ale i z řad těch, kteří jsou uvnitř církve, aspoň co do těla, i když nepravostí svých skutků jsou také mimo a zatímco se naoko honosí křesťanským jménem, opravdové křesťany nepřetržitě pronásledují. Takoví jedinci jsou součástí církve asi tak, jako k našemu tělu patří i škodlivé tekutiny. Takže jestliže bys rád následoval Krista, nic neodkládej a nes jeho kříž, snášej ty, kteří jsou na tebe zlí, a neklesej.

Chceme-li tedy splnit, co řekl Pán, *Kdo chce jít za mnou, vezmi svůj kříž a následuj mě* snažme se s Boží pomocí uskutečňovat to, o čem mluví apoštol: máme-li co jíst a čím se oblékat, máme s tím být spokojeni a nepachtit se po pozemských statcích více, než je nám zapotřebí,

a chtít zbohatnout, jinak bychom mohli upadnout do pokušení, do léčky ďáblů, do mnoha neúčinných a škodlivých tužeb, které strhávají lidi do záhuby a do zkázy. Od takových pokušení kěz nás uchrání a osvobodí Pán.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srov. Žl 45(44), 15–16.5

Ke Králi za ní vedou panny, její družky. * Přivádějí ti je s radostným jásetem.

V. Ve své nádheře a vznešenosti vyprav se do úspěšného boje za pravdu a právo. * Přivádějí ti.

30. listopadu

Sv. Ondřeje, apoštola

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintanům

1,18–2,3

Apoštolové hlásají Krista ukřižovaného

Ti, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevil svou moc. Stojí totiž v Písmu: *»Způsobím, že k ničemu nebude moudrost moudrých a že vezme za své chytrost chytrých.«* A kampak se poděli mudrci? Kampak znalci Zákona? Kam světští myslitelé? Neukázal Bůh, jak pošetilá je lidská moudrost?

A protože svět pro samou »moudrost« nepoznal v projevech Boží moudrosti Boha, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. Židé si totiž přejí zázraky, Rekové zase hledají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. Ale pro ty, kdo jsou povoláni, ať jsou to židé nebo pohané, je Kristus Boží moc a Boží moudrost, Neboť »pošetilá« Boží věc je moudřejší než lidé a »slabá« Boží věc je silnější než lidé.

Jen se podívejte, bratři, komu se u vás dostalo povolání! Není tu mnoho moudrých lidí podle lidských měřítek, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených. A přece: ty, které svět pokládá za pošetilé, vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré, a ty, kteří jsou ve světě bezmocní, vyvolil si Bůh, aby zahanbil mocné, a ty, které svět má za neurozené a méněcenné, dokonce i ty, kteří nejsou vůbec nic, vyvolil si Bůh, aby zlomil moc těch, kteří jsou »něco«, aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet. A od něho pochází to, že jste spojeni s Kristem Ježíšem. Jeho nám Bůh poslal jako (dárce) moudrosti, spravedlnosti, posvěcení

a vykoupení. Tak se splnilo, co je v Písmu: *»Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.«*

Také já, bratři, když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného. Vystupoval jsem u vás se skleslou náladou, se strachem a obavami. A moje mluvení a kázání nezáleželo v přemlouvavých slovech moudrosti, ale v projevování Ducha a moci. To proto, aby se vaše víra zakládala na moci Boží, a ne na moudrosti lidské.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Mt 4,18.19

Když se Ježíš ubíral podél Galilejského moře, uviděl Petra a Ondřeje, jak vrhají síť do moře. Zavolal je a řekl: * *»Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.«*

V. Byli totiž rybáři. Řekl jim: * *»Pojďte ...«*

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Janovo evangelium

Našli jsme Mesiáše

Když Ondřej zůstal u Ježíše, poznal a získal mnoho. To bohatství si však nenechává pro sebe: rychle běží pro svého bratra, aby se s ním o ně podělil. Jen si všimni, co bratrovi říká: *Našli jsme Mesiáše – Krista, Pomazaného*. Vidiš? Jen krátce se u Krista učil, a co už dokáže! Dovede tu jak moc a sílu Učitele, od něhož se učedníkům dostalo tohoto poznání, tak i jejich upřímnou snahu, se kterou o ně od počátku usilovali. Tak totiž může mluvit jenom ten člověk, který z hloubi duše prahne po Mesiáši a toužebně vyhlíží jeho příchod z nebe; a jakmile se Mesiáš objeví, skáče radostí a pospíchá tu ohromnou novinu sdělit ostatním. A to je pravá bratrská láska, opravdově pokrevní přátelství a čistý cit: vzájemně si otevřít duši, podat si pomocnou ruku, duchovně se sjednotit.

A všimněme si také Petra, jak je od samého počátku přístupný a ochotný. Přichází ihned, bez váhání. *Přivedl ho k Ježíšovi*, říká evangelista. Důvěřivost, s níž Petr přijal tu výzvu, aniž ji nějak dlouze zkoumal, není nic hodného odsouzení. Je dokonce pravděpodobné, že bratřími o všem přesně a podrobně vyprávěl – evangelisté přece bývají rádi struční a často vyprávějí o řadě událostí ve zkratce. Ostatně evangelista neříká, že Petr hned uvěřil, ale jen, že ho Ondřej *přivedl k Je-*

žíšovi, aby se všechno dověděl přímo od něho. Svědkem byl totiž ještě další učedník, který byl při tom.

Jestliže už Jan Křtitel říkal: *On je Beránek* a *On křtí Duchem*, a tak odkazoval na Krista, že u něho je třeba o tom hledat jasnější poučení, tím spíš to učinil Ondřej. Nemyslel si, že by sám byl s to všechno objasnit, a tak hned přivedl svého bratra k samému zdroji světla; učinil to s takovým spěchem a s takovou radostí, že Petr ani trochu nezaváhal.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Když svatý Ondřej uslyšel, že ho Pán volá, zanechal sítě, kterých užíval při výkonu svého povolání * a šel za dárce věčného života.

V. Z lásky ke Kristu a pro evangelium podstoupil mučednickou smrt * a šel.

EVANGELIUM SVÁTKU SVATÉHO ONDŘEJE

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 1,35–42a

Na druhý den zase Jan stál se dvěma ze svých učedníků. Pohlédl na Ježíše, jak jde kolem, a řekl: »Hle, beránek Boží!« Ti dva učedníci slyšeli, co říká, a šli za Ježíšem. Ježíš se obrátil a viděl, že jdou za ním. Zeptal se jich: »Co byste chtěli?« Odpověděli mu: »Rabbi« – to přeloženo znamená Mistře – »kde bydlíš?« Řekl jim: »Pojďte a uvidíte!« Šli tedy, viděli, kde bydlí, a ten den zůstali u něho; bylo kolem čtyř hodin odpoledne.

Jeden z těch dvou učedníků, kteří to od Jana slyšeli a šli za ním, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. Ten nejdříve našel svého bratra Šimona, řekl mu: »Našli jsme Mesiáše!« to přeloženo znamená Krista a přivedl ho k Ježíšovi.

1. prosince

Sv. Edmunda Kampiána, kněze a mučedníka

DRUHÉ ČTENÍ

Z dopisu svatého Edmunda Kampiána lordům tajné rady anglické královny

Pro slávu Boží a k prospěchu vašich duší chci vyložit a ospravedlnit víru katolické církve

Když jsem odešel z Německa a z Čech, poslán svými nadřízenými, a odvážil jsem se vstoupit do této ušlechtilé země, mé drahé vlasti, pro

slávu Boží a k prospěchu duší, považoval jsem za pravděpodobné, že budu v tomto zvědavém, bdělém a podezřívavém světě dříve či později na své cestě zadržén a zastaven. Proto pro všechny případy a v nejistotě, co se se mnou bude dít, dáli mi Bůh tu milost, abych trpěl ve vězení, považoval jsem za nutné připravit toto psaní, s přáním dát je Vaším lordstvům k přečtení, abyste dobře poznali můj případ.

Přiznávám, že jsem (třebaže nehodný) kněz katolické církve a Bůh mi dopřál, že jsem mohl těchto posledních osm let zasvětit životu v Tovaryšstvu Ježíšově. Tím jsem na sebe vzal zvláštní způsob služby pod praporem poslušnosti a vzdal jsem se všeho zájmu o dosažení bohatství, poct, požitků a ostatních světských potěšení.

Na rozkaz našeho generálního představeného jsem podnikl cestu z Prahy do Říma a z Říma do Anglie se stejnou radostí, s jakou bych šel, kdybych byl poslán do kterékoli křesťanské nebo pohanské země.

Mým úkolem je nezištně hlásat evangelium, udělovat svátosti, učit neznalé, napravovat hříšníky, vyvracet bludy – zkrátka volat k duchovní pohotovosti proti neřestem a pyšné nevědomosti, jež se zmocnily velkého počtu mých drahých krajanů.

Žádám pro slávu Boží s veškerou pokorou a podle vašich dispozic tři druhy nezaujatého a klidného vyslechnutí: první před Vašimi cti-hodnostmi, kde chci rozmlouvat o náboženství, pokud se týká obecného blaha a Vašich vznešeností; druhé, kde chci obšírněji promluvit před doktory a mistry a vybranými muži z obou univerzit a vyložit víru naší katolické církve na základě nesčíslných důkazů z Písma, koncilů, církevních Otců, historie a přirozených i morálních důvodů; třetí před právníky, církevními i světskými, kde chci tuto víru ospravedlnit tím, co vyplývá z dosud platných a uplatňovaných zákonů.

Jestliže tyto mé nabídky budou zamítnuty a mé úsilí nebude mít žádný výsledek, a já, když jsem ujel tisíce mil, abych vám prokázal dobro, budu odměněn krutostí, nemám už nic, co bych řekl, kromě toho, že poručím tuto vaši a mou záležitost Všemohoucímu Bohu; on zkoumá lidská srdce. Ať nám udělí svou milost a uvede nás ve vzájemnou shodu přede dnem odplaty, abychom mohli být přáteli aspoň v nebi, kde budou všechny křivdy zapomenuty.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Flp 1,20–21

Pevně očekávám a mám naději, že v ničem nedojdu hanby, ale že teď jako vždycky * budu moci svým neohroženým počínáním na sobě oslavit Krista, ať svým životem, ať svou smrtí.

V. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. * Budu.

Společné texty o svatých Od adventu do letnic

O apoštolech

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintňanům

*4,1–16**Následujeme apoštoly, jako oni následovali Krista*

Ať se každý na nás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. A když tedy někdo něco spravuje, požaduje se ovšem od něho, aby na něj bylo spolehnutí. Mně na tom pramálo záleží, abych byl posuzován od vás nebo od nějakého jiného lidského soudu. Ale ani já sám sebe neposuzuji. Moje svědomí mně sice nic nevyčítá, ale tím ještě nejsem ospravedlněn. Úsudek o mně patří Pánu. Proto nic nesudte předčasně, než přijde Pán. On také vynese na světlo věci, které jsou dosud ukryty v temnotách, a učiní, že bude zřejmé, jaké měl kdo úmysly. A teprve tehdy může každý dostat od Boha chválu.

Bratři, to, co bylo napsáno (o věrozvěstech), vztahují na sebe a na Apolla kvůli vám, abyste se na nás poučili, že nemáte v ničem nadsazovat. Nikdo ať nevynáší jednoho (kazatele) na úkor druhého. Vždyť kdo může o tobě říci, že jsi něco víc? Máš něco, co bys nedostal? A když jsi dostal, proč se vychloubáš, jako bys to nedostal? Už máte všeho dost, (na duchovní dary) jste už bohatí, už jste se dostali do (nebeského) království – my však dosud ne! Kéž byste (v něm) už začali vládnout, abychom tam směli s vámi začít vládnout i my. Tak se mi zdá, že nám apoštolům vykázal Bůh poslední místo, jako bychom byli odsouzeni na smrt. Stali jsme se podívanou pro svět, anděly a lidi.

My jsme blázni pro Krista, vy však křesťané rozumní. My jsme slabí, ale vy jste silní. Vy jste ve vážnosti, ale námi se pohrdá. Ještě i nyní trpíme hlad a žízeň, nemáme se do čeho obléci, jsme bití, honí nás z místa na místo, lopotíme se prací vlastních rukou. Tupí nás, a my jim přejeme všechno nejlepší. Pronásledují nás, a my to trpělivě snášíme. Pomlouvají nás, a my pro ně máme jen laskavá slova. Jsme jen odpadky, které lidé odhazují; všichni námi pohrdají, a to ještě i teď.

Nepíšu to, abych vás zahanbil, ale napominám vás jako svoje milované děti.

Neboť i kdybyste měli na tisíce vychovatelů v křesťanské víře, otců nemáte mnoho. Tím, že jsem vám zvěstoval evangelium, stal jsem se já vaším otcem v Kristu Ježíši. Proto vás vybízím: Buďte takoví, jaký jsem já!

Už vás nenazývám služebníky. * Nazval jsem vás přáteli, protože jsem vám oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

V. Vám je dáno znát tajemství nebeského království. * Nazval jsem.

nebo:

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintňanům

1,18-2,5

Apoštolové hlásají nauku o kříži

Ti, kteří jdou k záhubě, považují nauku o kříži za hloupost. My však, kteří budeme zachráněni, víme, že tím Bůh projevils svou moc. Stojí totiž v Písmu: *»Způsobím, že k ničemu nebude moudrost moudrých a že vezme za své chytrost chytrých.«* A kampak se poděli mudrci? Kampak znalci Zákona? Kam světští myslitelé? Neukázal Bůh, jak pošetilá je lidská moudrost?

A protože svět pro samou »moudrost« nepoznal v projevech Boží moudrosti Boha, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání »pošetilým« kázáním. Židé si totiž přejí zázraky, Řekové zase hledají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. Ale pro ty, kdo jsou povoláni, ať jsou to židé nebo pohané, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť »pošetilá« Boží věc je moudřejší než lidé a »slabá« Boží věc je silnější než lidé.

Jen se podívejte, bratři, komu se u vás dostalo povolání! Není tu mnoho moudrých lidí podle lidských měřítek, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených. A přece: ty, které svět pokládá za pošetilé, vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré, a ty, kteří jsou ve světě bezmocní, vyvolil si Bůh, aby zahanbil mocné, a ty, které svět má za neurozené a méněcenné, dokonce i ty, kteří nejsou vůbec nic, vyvolil si Bůh, aby zlomil moc těch, kteří jsou »něco«, aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet. A od něho pochází to, že jste spojeni s Kristem Ježíšem. Jeho nám Bůh poslal jako (dárce) moudrosti, spravedlnosti, posvěcení a vykoupení. Tak se splnilo, co je v Písmu: *»Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.«*

Také já, bratři, když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného. Vystupoval jsem u vás se skleslou náladou, se strachem a obavami. A moje mluvení a kázání nezáleželo v přemlouvavých slovech moudrosti, ale v projevování Ducha a moci. To proto, aby se vaše víra zakládala na moci Boží, a ne na moudrosti lidské.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ*Mt 10,18.19–20*

Až budete stát před králi a vladaři, nedělejte si starosti, jak nebo co máte mluvit. * V tu chvíli vám bude dáno, co máte mluvit.

V. Neboť to už pak nemluvíte vy, ale mluví skrze vás Duch vašeho Otce. * V tu chvíli.

DRUHÉ ČTENÍ *VŽDY VLASTNÍ***EVANGELIUM O APOŠTOLECH****Slova svatého evangelia podle Marka***Mk 3,13–19*

Potom (Ježíš) vystoupil na horu, zavolal k sobě ty, které sám chtěl, a (oni) přišli k němu. A ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, protože je chtěl posílat kázat, a to s mocí vyhánět zlé duchy. (Ustanovil těchto dvanáct:) Petra – to jméno dal Šimonovi, Jakuba, (syna) Zebedeova, a jeho bratra Jana – ty pojmenoval Boanerges, to je »Synové hromu«, Ondřeje a Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba, syna Alfeova, Tadeáše, Šimona Kananejského a Jidáše Iškariotského, který ho pak zradil.

O jednom mučedníkovi nebo o jedné mučednici

PRVNÍ ČTENÍ**Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům***4,7–5,8**V trápení se ukazuje Kristova síla*

Poklad (víry) máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám. Ze všech stran se na nás valí trápení, ale nesoužíme se. Býváme bezradní, ale ne zoufalí. Býváme pronásledováni, ale ne opuštěni. Býváme sráženi k zemi, ale ne zničeni. Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle.

Tak jsme my zažíva stále vydáváni na smrt pro Ježíše, aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle. A tak v nás pracuje smrt, ale ve vás život. Protože máme téhož ducha víry, jak je řečeno v Písmu: ‚Uvěřil jsem, a proto jsem mluvil‘, věříme i my, a proto také mluvíme.

Vždyť víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás a společně s vámi nás postaví před něho.

Všecko se to přece děje pro vás: čím více se totiž rozmnoží milost, tím větší počet (lidí) bude potom projevovat vděčnost k Boží oslavě. A proto neklesáme na mysli. Tělo nám sice chátrá, ale duše se den

ze dne zmlazuje, neboť nynější lehké břemeno utrpení zjednává nám nad každou míru věčnou tíhu slávy, protože nám neleží na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Věci viditelné přece pomínou, ale neviditelné budou trvat věčně.

Víme totiž, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že nám Bůh dá obydlí jiné. Ne dům udělaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi. Proto vzdycháme plni touhy po tom, abychom si mohli vzít na sebe ještě (jako šat) i svůj příbytek z nebe, a to i v tom případě, když budeme shledáni oblečení, ne svlečení (ze své pozemské schránky). Ano, pokud jsme v této pozemské schránce, vzdycháme a tíží nás to; nechtěli bychom být svlečení, ale toužíme, abychom byli nadto ještě přioděni, aby tak byla smrtelná schránka pohlcena životem. Bůh sám nás tak k tomu určil a dal nám Ducha jako záruku.

Jsme tedy ustavičně plni důvěry. Víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme jako vyhnanci v cizině, daleko od Pána. (To proto, že) v nynějším stavu (v Boha jen) věříme, ale dosud ho nevidíme. Jsme však plni důvěry a chtěli bychom raději opustit domov tělesný a odebrat se do domova k Pánu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 5,11.12a.10

Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost. * Radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.

V. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. * Radujte se.

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Výkupnou cenou za drahocennou smrt mučedníků je smrt Kristova

Na přeslavných činech svatých mučedníků, kteří jsou všude výkvětem církve, sami poznáváme, jak je pravdivé, co jsme zpívali: *Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných*. Je drahocenná v očích našich i v očích toho, pro nějž zemřeli.

Ale výkupnou cenou za všechny ty smrti je smrt jednoho. Kolik smrtí vykoupil ten jeden, který podstoupil smrt, a bez jehož smrti by se pšeničné zrno nerozmnožilo? Slyšeli jste, co řekl, když se blížil k svému umučení, a to znamená, když se blížil k našemu vykoupení: *Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumřeli však, přinese hojný užitek*.

On na kříži vyplatil velikou cenu, aby nás získal, tam se otevřel měšec s výkupným za nás. Když voják probodl kopím jeho bok, vytrysklo odtamtud výkupné za celý svět.

Byli vykoupeni mučedníci i ostatní věřící; ale víra mučedníků byla vystavena zkoušce, a svědkem toho je jejich krev. Vrátili, co bylo na ně vynaloženo, a tak splnili, co říká svatý Jan :*Jako Kristus za nás položil svůj život, tak i my jsme povinni položit život za své bratry.*

A jinde se říká: *Když zasedneš k velkolepé hostině, uvažuj pečlivě o tom, co se ti předkládá, neboť něco podobného musíš také ty uchystat.* Je to velkolepá hostina, při níž je pokrmem sám Pán té hostiny. Nikdo nedává hostům za pokrm sám sebe, to činí jedině náš Pán, Kristus. On je hostitelem a on sám je také pokrmem a nápojem. Mučedníci tedy uvázili pečlivě, co jedli a pili, a splatili to něčím podobným.

Ale jak by mohli splatit něčím podobným, kdyby jim to, čím splatili, nedal ten, kdo to jako první na ně vynaložil? Co nám tedy chce říci žalm, v němž jsme zpívali větu: *Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných?*

Žalmista se tam zamyslel nad tím, co všechno dostal od Boha, a rozhlédl se po velikých darech milosti Všemohoucího: ten ho stvořil; hledal ho, když se mu ztratil, a když jej našel, dal mu milost; pomohl mu, když s chatrnými silami bojoval, a nenechal ho na holičkách, když byl v nebezpečí; ozdobil ho korunou, když zvítězil, a sebe sama mu nabídl za odměnu. Když si toto všechno žalmista uvědomil, zvolal: *Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi prokázal? Vezmu kalich spásy.* Jaký je to kalich? Kalich utrpení, hořký, ale uzdravující. Kalich, jehož by se nemocný bál dotknout, kdyby se z něho nejdříve nenapil lékař. Takový je to kalich. Poznáváme ten kalich z úst Kristových, když říká: *Otče můj, jestliže je to možné, ať mé mine tento kalich.*

O tomto kalichu říkali mučedníci: *Vezmu kalich spásy a budu vzývat jméno Hospodinovo.* Nebojíš se však, že nebudeš mít dost síly? Jak to, že se nebojíš? *Vždyť budu vzývat jméno Hospodinovo.* Jak by mohli mučedníci zvítězit, kdyby v nich nezvítězil ten, který řekl: *Budte dobré myslí, já jsem přemohl svět.* Vládce nebes řídil jejich mysl i jazyk; na zemi skrze ně přemáhal ďábla, a v nebi mučedníky korunoval. Šťastní, kdo takto pili z toho kalicha! Přestáli všechnu bolest a získali věčnou slávu.

Nuže, moji drazí, uvědomte si, že i když nemůžete něco vidět na vlastní oči, můžete o tom přemýšlet v srdci a v duši, a poznáte, že *drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných.*

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď už mě čeká věnec spravedlnosti. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Všecko považuji za škodu ve srovnání s poznáním Krista a účasti na jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. * Teď už.

Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co mu patří. Že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: ‚Služebník není víc než jeho pán.‘ Když pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás. Když zachovali moje slovo, budou zachovávat i vaše. Ale to všechno vám způsobí kvůli mému jménu, protože neznají toho, který mě poslal.

O více mučednících

Nic nás nebude moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježiši

Jsem přesvědčen, že utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás. Celé tvorstvo nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě. Vždyť tvorstvo bylo podrobeno nicotnosti, ale ne z vlastní vůle, nýbrž kvůli tomu, který ho podrobil. Zůstala však tvorstvu naděje, že i ono bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí. Víme přece, že celé tvorstvo zároveň sténá a spolu trpí až doposud. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, i my sami uvnitř naříkáme a očekáváme své přijetí za syny, vykoupení našeho těla. Naše spása je (zatím pouze) předmětem naděje. Je-li však předmět naděje vidět, není to už naděje. Co už někdo vidí, jak by v to mohl doufat? Ale doufáme-li v něco, co ještě nevidíme, čekáme na to s vytrvalostí.

Právě tak i Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlou-

vá vzdechy, které nelze vyjádřit, a (Bůh), který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, a že jeho přímluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.

Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému, těm, kdo jsou z Boží vůle povoláni. Neboť ty, které si napřed vyhlédl, ty také předurčil, aby byli ve shodě s obrazem jeho Syna, aby tak on byl první z mnoha bratří. A ty, které předurčil, také povolal, a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také uvedl do slávy.

Co k tomu řekneme? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? Kdo vystoupí se žalobou proti Božím vyvoleným? Bůh přece ospravedlňuje! Kdo odsoudí? Kristus Ježíš přece zemřel, ano i z mrtvých vstal, je po Boží pravici a přimlouvá se za nás! Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití? Stojí přece v Písmu: „Stále jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme pokládáni za ovce určené na porážku. Ale v tom ve všem skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval.

A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani moci, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Mt 5,44–45.48

Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. * Tak budete syny svého nebeského Otce.

V. Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. * Tak budete.

DRUHÉ ČTENÍ

Z listu svatého Cypriána, biskupa a mučedníka

Chceme-li dosáhnout zaslíbení Páně, musíme Pána ve všem následovat

Zdravím vás, milovaní bratři! Kdyby mi poloha místa dovoľovala se k vám vydat, velmi rád bych vás viděl osobně. Vždyť co bych si mohl přát lepšího a co radostnějšího by se mi mohlo přihodit, než abych byl teď mezi vámi a vy mě mohli obejmout svýma čistýma a neposkvřenýma rukama, které zůstaly věrné víře v našeho Pána a odmítly přinést modloslužebnou oběť?

Co by bylo milejšího a vznešenějšího než políbit nyní vaše ústa, která slavnostně vyznala Pána, a být spatřen vašima očima, které se odvrátily od světa a staly se hodnými patřit na Boha?

Protože však nemám příležitost osobně zakusit tuto velkou radost, posílám k vám jako svého zástupce tento list, abyste si jej poslechli a přečetli. Má pro vás být zároveň blahopřáním i napomenutím, abyste ve vyznávání nebeské slávy zůstali silní a neochvějní a abyste na cestě Božího důstojenství, na niž jste vstoupili, díky duchovní síle také vytrvali, abyste mohli dostat věnec vítězství. Sám Pán bude vašim ochráncem a vůdcem, neboť řekl: *Já jsem s vámi po všech dnech až do konce světa.*

Blahoslavený žalář, ozářený vaší přítomností! Blahoslavený žalář, posílající Boží lidi do nebe! Hle, temnoty zářivější než samo slunce a jasnější než naše pozemské světlo! Vždyť právě tady stojí vaše těla jako Boží chrámy a posvěcují se svatým vyznáním!

Ani teď ať nezůstává ve vašem srdci a ve vaší mysli nic než Boží příkazy a nebeská nařízení, kterými vám Duch svatý vždycky dodával sílu snášet utrpení. Nikdo nemyslete na smrt, ale na nesmrtelnost, nemyslete na časné trápení, ale na věčnou slávu. Je přece psáno: *Drahocenná je před tváří Boží smrt jeho spravedlivých.* A také: *Zkroušený duch, to je obět Bohu; od srdce ztrápeného a zdeptaného Bůh oči neodvrací.*

Skrze muka se vstupuje mezi Boží svědky a každý, kdo se osvědčí v utrpení, je jím posvěcen, jak jinde říká Písmo: *I když se lidem zdálo, že jsou trestáni, jejich naděje byla plná nesmrtelnosti. Budou soudit pohany a ovládnou národy a Pán jim bude králem navěky.*

Když tedy budete mít na mysli, že spolu s Kristem Pánem vy budete jednou soudit a kralovat, nezbude vám než se radovat, takže vaše radost z toho, co bude, zatlačí utrpení přítomné chvíle do pozadí. Jistě víte, že co svět světem stojí, vždycky ve všech zápasech, které v něm probíhají, spravedlnost trpěla: hned na samém prvopočátku byl přece zabit spravedlivý Ábel a po něm i všichni spravedliví, proroci i apoštolové, kterým Bůh svěřil nějaké poslání.

A těm všem dal Pán příklad: sám na sobě ukázal, že do jeho království přijdou jenom ti, kdo jdou za ním jeho cestou. *Kdo má svůj život na tomto světě rád, ztratí ho, řekl. Kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný.* A také: *Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo – duši zabít nemohou: spíše se bojte toho, který může zahubit v pekle duši i tělo.*

Rovněž Pavel nás napomíná, že chceme-li dosáhnout toho, co nám Pán slíbil, musíme ho ve všem napodobovat. *Jsme Boží děti, říká. Jsme-li však děti, jsme i dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojit slávy.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Dívá se na nás Bůh, jeho andělé i Kristus, jak zápasíme o víru a bojujeme duchovní boj. * Jaká sláva a jaké štěstí bojovat v přítomnosti Boží a korunu vítězství přijímat od rozhodčího soudce Krista!

V. Seberme všechny síly a připravme se na zápas čistou myslí, neporušenou vírou a oddanou statečností. * Jaká sláva.

O duchovních pastýřích**PRVNÍ ČTENÍ**

O papeži nebo biskupovi:

Z listu svatého apoštola Pavla Titovi

1,7–11;2,18

Vlastnosti a povinnosti biskupů

Církevní představený je Božím správcem, a musí to proto být muž bezúhonný: ne domýšlivý, ne prchlivý, ne oddaný pití, ne útočný, ne lačný špinavého zisku. Má však být pohostinný, milovat dobro, umět se ovládat, být spravedlivý, zbožný a zdrženlivý; takový, kdo se v kázání pevně drží spolehlivé nauky, aby byl schopný povzbuzovat ve zdravém učení a také usvědčovat odpůrce.

Je totiž mnoho (lidí) nepoddajných, mluvků a svůdců jsou to zvláště ti, co pocházejí ze židovství. Těm je třeba zavřít ústa. Pro špinavý zisk učí věcem, které nejsou správné, a tak rozvracejí celé rodiny.

Ty uč tomu, co je shodné se zdravým učení: že starší muži mají být střídmi, vážní, umět se ovládat, zdraví ve víře, lásce a trpělivosti. Totéž platí o starších ženách, že mají být v chování důstojné: ne pomlouvačné, v pití vína umírněné, učitelky v dobrém; mají vést mladé ženy k tomu, aby měly rády svého muže i svoje děti, aby se ovládaly, byly čisté, o domácnost pečlivé, dobrotivé a svému muži podřízené, protože jinak by se o Božím slově mluvilo špatně.

Stejně tak napomínej mladé muže, aby se ovládali. Ty sám buď ve všem vzorem správného chování: (ukazuj) neporušenost v nauce, vážnost, zdravé učení, jemuž není možné nic vytknout, aby tak o nás protivník nemohl říci nic špatného a byl zahanben.

Dbejte na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené.

* Starejte se o Boží lid, vykoupený krví Božího Syna.

V. Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí. * Starejte se.

O knězi:

Z prvního listu svatého apoštola Petra

5,1-11

Povinnosti pastýřů a věřících

Vaše duchovní představené vybízím – já sám duchovní představený jako oni, svědek Kristových utrpení a účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: paste Boží stádce vám svěřené (a vykonávejte nad ním dohled), ne proto, že musíte, ale dobrovolně, jak to chce Bůh, ne pro špinavý zisk, ale ochotně; ne jako dědiční páni ve svém údělu, ale buďte svému stádcí vzorem. Až se pak objeví nejvyšší pastýř, dostanete nevadnoucí věnec slávy.

Podobně vy, věřící: poslouvejte své duchovní představené. Opásejte se všichni ve vzájemném styku pokorou, neboť ‚Bůh se staví proti pyšným, ale dává milost pokorným‘. Pokorně se proto skloňte pod mocnou rukou Boží, a on vás povýší, až k tomu přijde čas. ‚Na něj hoďte všechnu svou starost, vždyť jemu na vás záleží.

Buďte střízliví a bděte, protože váš protivník ďábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu, silní vírou. Víte přece, že vaši bratři po (celém) světě musejí také tak trpět.

Když teď nakrátko snesete utrpení, Bůh, dárce veškeré milosti, který vás pro (zásluhy) Krista Ježíše povolal ke své věčné slávě, sám vás zdokonalí, utuží, utvrdí a upevní. Jemu patří vláda na věčné věky. Amen.

Ať se každý na vás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. * Když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí.

V. Mnoho lidí se vychloubá svou oddaností, kdo však nalezne věrného člověka? * Když někdo.

DRUHÉ ČTENÍ

*O papeži:***Z kázání svatého Lva Velikého, papeže***Co Kristus na Petrovi založil, to trvá*

Moji drazí, ačkoli shledáváme, že jsme ve výkonu služby vyplývající z našeho úřadu slabí a liknaví a že nás ochromuje křehkost naší přirozenosti – i když si přejeme, abychom v každé záležitosti jednali obětavě a horlivě – přesto jsme si jisti neutuchající milostivostí všemohoucího a věčného Kněze. Ten, ač roven Otci, připodobnil se nám: své božství snížil až k člověčenství, své člověčenství povznesl až k božství. A my se z jeho ustanovení vděčně a synovsky radujeme, neboť přestože péčí o své ovečky pověřil četné pastýře, ani sám se nikterak nepřestal starat o své milované stádo.

Z Kristovy zásadní a věčné svrchovanosti se dostalo ochrany a pomoci i našemu apoštolskému konání, protože Kristus své dílo nikdy neopouští a pevné základy, z nichž vyrůstá celá vznešená stavba církve, nepovolí pod nižádnou tíhou chrámu, který na nich stojí.

Vždyť pevnost oné víry Knížete apoštolů, o které se Kristus vyslovil s uznáním, trvá navěky. A jako nepřestává to, čemu Petr v Kristu uvěřil, tak nepřestává ani to, co Kristus na Petrovi založil. Zůstává tudíž při tom, o čem rozhodla Pravda: blažený Petr zůstává pevný jako skála, jak se mu toho kdysi dostalo, a neopouští kormidlo církve, které mu bylo svěřeno.

Hleďme: Petr je nazýván skalou, je prohlašován za základ, je ustanovován klíčníkem nebeského království, dává se mu moc rozhodovat o tom, co má být svázáno a co rozvázáno, a dostává se mu příslibu, že rozhodnutí jeho soudu bude platit i v nebesích. Tak je Petr postaven před všechny ostatní a my si máme pomoci hlubokého významu jeho pojmenování uvědomit, jak těsně je spojen s Kristem.

Všechno, čím byl pověřen, provádí ještě plněji a účinněji i nyní a každou jednotlivou povinnost nebo službu koná v tom a s tím, který ho oslavil.

A tak děláme-li my něco dobře nebo rozhodujeme-li správně nebo dosáhneme-li u milosrdného Boha něčeho svými každodenními modlitbami, je to dílo a zásluha toho, na jehož stolci stále žije jeho moc a září jeho autorita.

Moji milovaní, toto všechno jistě obsahovalo ono vyznání, které vnukl do apoštolova srdce sám Bůh Otec, vyznání, které překročilo

veškerou nejistotu lidského myšlení a nabylo pevnosti skály, kterou neotřese žádný náraz.

Vždyť v celé církvi říká Petr denně: *Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha*; a každý jazyk, který vyznává Pána, je svažován učením, obsaženým v těchto slovech.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 16,18; Žl 48(47),9

Ježíš řekl Šimonovi: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev * a pekelné mocnosti ji nepřemohou.

V. Bůh ji dává věčné trvání * a pekelné.

O zakladateli místní církevní obce:

Z výkladu svatého Hilaria z Poitiers, biskupa, na žalmy

Bůh buduje a chrání své město

Když nestaví dům Hospodin, marné se lopotí, kdo ho stavějí. Vy jste Boží chrám a Duch Boží bydlí ve vás. Tento dům a tento chrám, plný Božího učení a jeho podivuhodných skutků, který je s to být skrze svatost srdce Božím příbytkem, ten měl na mysli prorok, když dosvědčoval: Svatý je tvůj příbytek, podivuhodný ve své spravedlnosti. Svatost, spravedlnost, zdrženlivost člověka, to je Boží chrám.

Tento dům se tedy musí budovat s pomocí Boží. Bude-li totiž postaven jen lidským přičiněním, nevydrží; neobstojí ani, bude-li zbudován na učení světa; také ho neuchrání naše marné plahočení ani starostlivá péče.

Musí se stavět jinak a také jinak chránit. Především se nemůže se stavbou začít na povrchu nebo na sypkém, sesouvajícím se písku; základy se musí položit na prorocích a na apoštolech.

Stavba musí vyrůst z živých kamenů a pohromadě ji musí držet kámen úhelný; posilováním vzájemných vazeb musí být vybudována do mužné zralosti a plnosti těla Kristova a také vyzdobena sličností a krásou duchovních milostí.

Takový dům stavěný Bohem, to znamená podle jeho učení, se nezřítí. A tento dům se nejrůznějšími druhy stavitelské činnosti věřících v každém z nás rozroste v množství domů, k okrase a velkoleposti onoho šťastného Božího města.

Již dlouho je strážcem tohoto města sám Pán: to on ochraňuje Abraháma na jeho pouti; on zachraňuje život Izákovi, když má být obětován; on štědře obdarovává Jakuba za jeho službu; on činí prodaného Josefa vladařem v Egyptě; on dává Mojžíšovi odvalu vůči faraónovi; on staví Jozua do čela válečníků; on vysvobozuje Davida ze všech nebezpečí; on dává Šalomounovi dar moudrosti; on sto-

ji při prorocích; on uchvacuje Eliáše; on si vyvoluje Elizea; on sytí Daniela; on svlažuje v peci mládence a ke třem se přidává jako čtvrtý; to on poučuje Josefa, že Mesiáš se má narodit z Panny, dodává síly Marii, posílá Jana před sebou, volí si apoštoly a modlí se k Otci slovy: *Otče svatý, zachovej je; dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve tvém jménu.* On sám také posléze po svém umučení slibuje, že věčně nad námi bude držet svou bdělou stráž, když říká: *Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.*

Taková je tedy věčná stráž onoho blaženého a svatého města, města Božího, které z mnohosti srůstá v jedno a žije v každém z nás. Stavět se musí ovšem s přispěním Pánovým, aby opravdu rostlo do své plné dokonalosti. Zahájení stavby přirozeně ještě neznamená dokonalost: budováním se však dokonalé dovršení připravuje.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 2,45; Žl 118(117),22

Přistupujte ke Kristu, k živému kameni, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám. * On je ten kámen, který se stal kvádrem nárožním.

V. Staňte se svatým kněžstvem, které přináší duchovní oběti Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. * On je ten.

O biskupovi:

Z kázání svatého Fulgencia, biskupa v Ruspe

Správce věrný a prozíravý

Když chtěl Pán ukázat zvláštnost poslání služebníků, které postavil do čela svému lidu, pravil: *Kdopak je věrný a rozvážný správce, kterého pán ustanovil nad svým služebnictvem, aby jim dával včas předěl pšenice? Blaze tomu služebníkově, kterého pán při svém příchodu najde, že to dělá!*

Kdo je, bratři, ten pán? Nepochybně Kristus, ten, který řekl svým učedníkům: *Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem.*

A kdopak je to služebnictvo, velká rodina tohoto pána? Tvoří ji přirozeně ti, které sám Pán vykoupil z rukou nepřitele a učinil svým vlastnictvím. Touto velkou, Bohu zasvěcenou rodinou je obecná církev; díky své nevyčerpatelné plodnosti se šíří po celém světě a smí se honosit, že je vykoupěna drahocennou krví svého Pána. *Syn člověka přece nepřišel, aby si nechal sloužit – jak sám říká – ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za všechny.*

Vždyť on je také dobrý pastýř, který dal život za své ovce. Takže stádo dobrého pastýře je velká rodina Vykupitelova.

A kdo je ten správce, co má být věrný a zároveň rozvázný? To ať nám dosvědčí apoštol Pavel. Když mluví o sobě a o svých družích, prohlašuje: *Ať se každý na nás dívá jako na služebníky Kristovy a správce Božích tajemství. A když někdo něco spravuje, požaduje se od něho, aby na něj bylo spolehnutí.*

Aby si snad někdo z nás nemyslel, že těmi správci se stali jenom apoštolové, a proto se nijak nestaral o službu v duchovním boji a místo toho, jako líný služebník, bez věrnosti a prozíravosti jen pospával, zase říká svatý Apoštol, aby ukázal, že správci jsou také biskupové: *Církevní představený je Božím správcem, a musí to proto být muž bezúhonný.*

Jsme tedy hospodáři služebníci, jsme správci našeho Pána a dostali jsme dávku pšenice, ze které vám máme rozdělovat.

A jestliže se ptáme, co ta míra pšenice obnáší, ukáže nám to opět svatý apoštol Pavel. Ten totiž říká: *Podle toho, v jaké míře udělil Bůh každému víru.*

Takže to, co Kristus nazývá mírou pšenice, označuje Pavel za míru víry, abychom poznali, že duchovní pšenicí není nic jiného než vznešené tajemství křesťanské víry. Ve jménu Páně vám z této míry pšenice rozdáváme, kdykoli osvícení darem milosti svatého Ducha s vámi probíráme pravidla pravé víry. A z téže míry pšenice dostáváte od Pánových správců, když denně nasloucháte slovu pravdy z úst Božích služebníků.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25, 21.20

Služebníku dobrý a věrný, málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. * Pojď se radovat se svým pánem.

V. Pane, pět hriven jsi mi svěřil, hle – dalších pět jsem vydělal. * Pojď.

nebo:

Kázání Adama Skota, opata

O těch, kdo konají službu Marty

Kdo, myslíš, je služebník dobrý a věrný? Kdo patří mezi ty, kteří konají službu Marty, kdo se plně a nezištně vyznačují těmito dvěma ctnostmi? Kdo je dnes správcem, který ani nechybuje neznalostí, aby v rozdělování neměl zřetel na čas a místo, na člověka a způsob a na ostatní hodné zřetele, ani nepodvádí tím, že tajně ukrývá ze společného do svých skrýší? Kdo je tedy ten správce věrný a opatrný? Opatrný v získávání, věrný ve vydávání; aby chybějící nutné věci podle možnosti opatroval moudře a opatrně, v pravý čas a spravedlivým způsobem; aby existující vydával ke společnému užitku, ne jako jejich la-

kotný hlídač ani jako marnotratný rozhazovač. Aby rodině svého Pána dával určený díl pšenice, měl při jejím získávání na mysli především práci a při jejím vydávání nehledal především příjemnost. Aby byl věrný v péči o společný majetek, aby se o něj staral svědomitěji než ostatní, aby z něj méně než ostatní používal pro vlastní potřebu. Aby leckdy zakusil nedostatek v jídle a v obleku, zatímco radostně opatřuje obojí podle možnosti v hojnosti, k sobě strohý, k ostatním štedrý, v obojím pak milý Bohu a ctěný lidmi. Aby byl opatrný, osvícen světlem pravé moudrosti, aby se nejpečlivěji snažil rozeznat, co se hodí a co nehodí, co se má vybavit a co ne, ať všude a vždycky a u každého jeho oči předcházejí jeho kroky, ať potřebné opatřuje hodně dopředu. Ať je nazýván služebníkem nebo správcem, směřuje to k jednomu cíli, protože ti, kdo plní uložené služby, jsou služebníky těch, kterým služby poskytují.

Je služebníkem dobrým a věrným nejvyšší velekněz, který sídlí v Římě jako nástupce důstojnosti apoštolů, má ze zvláštní výsady moc svazovat a rozsvazovat všechno na zemi a nazývá se sluha sluhů Božích? Je jím Pavel, oslovující učedníky: *Vašimi služebníky jsme skrze Ježíše?* Pochopit to je nesnadné, ale ne nemožné. Je to obdivuhodné.

V tomto čase je možné nalézt takové věci nesnadno. A když takového člověka najdeš, je hoden velkého obdivu a úcty. Kdo má takovou opatrnost, kdo je tak věrný, aby při konání uložené služby buď nikdy nebo zřídkakdy něco potají nevzal, v kom se nenajde nezřízená touha, aby potají nehledal něco pro sebe na úkor společného užitku?

A tak nikdo nemůže získat opatrnost, když věrně a pokorně nehledá radu moudrých, a nikdo nemůže získat věrnost, než když ve všech svých vnitřních a vnějších hnutích jednak má bázeň před tím, kdo všechno vidí, a před vlastním svědomím, jednak, když přestál hodinu hlodavé bolesti, vyprošuje si souhlas zkušených.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 53,8b; 32,20b; 30,8a

Budu chválit tvé jméno, Hospodine. * Neboť on sám je moje pomoc a štít.

V. Budu se jásavě veselit z tvého slitování. * Neboť on sám.

O knězi:

Z dekretu II. vatikánského sněmu o službě a životě kněží

Povolání kněží k dokonalosti

Svatostí kněžství se kněží připodobňují Kristu Knězi. Jsouce služebníky Krista Hlavy, mají jako spolupracovníci biskupského sboru stavět a budovat celé Kristovo tělo, jímž je církev. Již při křestním zasvěcení dostali jako všichni křesťané dar a znamení takového povolání

a milosti, že přes všechnu lidskou slabost mohou a mají usilovat o dokonalost podle slova Páně: *Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.*

O tuto dokonalost mají ovšem usilovat obzvlášť kněží; ti se totiž přijetím kněžství zasvětili Bohu novým způsobem a stali se živými nástroji Krista, věčného Kněze, takže jsou s to v každém čase pokračovat v jeho podivuhodném díle, které svou nebeskou silou obnovilo celé lidské společenství.

Každý kněz tedy představuje svým způsobem samého Krista, a proto se mu také dostává zvláštní milosti, aby mohl ve službě těm, kdo jsou mu svěřeni, a celému Božímu lidu lépe následovat toho, jež zastupuje, a aby slabost jeho lidské přirozenosti nalézala lék ve svatosti toho, který se pro nás stal veleknězem *svatým, nevinným, neposkvrněným, odděleným od hříšníků.*

Kristus, kterého Otec posvětil, tj. zasvětil a poslal na svět, *vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků;* a tak skrze umučení vstoupil do své slávy. Podobně kněží: posvěceni pomazáním svatého Ducha a posláni Kristem umrtvují v sobě skutky těla a cele se dávají do služby lidem; a tak ve svatosti, již je Kristus štědrě obdarovává, jsou s to dosáhnout mužné zralosti.

A jsou-li poslušní ducha Kristova, který je oživuje a vede, konáním služby Ducha a spravedlnosti se pevně zakotvují v duchovním životě. Vždyť samy každodenní posvátné úkony a vůbec celá jejich služba, kterou vykonávají ve společenství s biskupem a ostatními kněžími, je usměrňují k dokonalosti života.

A vlastní svatost kněží zase značnou měrou přispívá k tomu, aby svou službu konali s užitkem: ačkoli totiž může Boží milost uskutečňovat dílo spásy i prostřednictvím nehodných služebníků, přece dává Bůh zpravidla přednost tomu, že svoje podivuhodné skutky vyjevuje prostřednictvím těch, kteří jsou otevřenější vůči podnětům a vedení Ducha svatého a v důsledku svého důvěrného spojení s Kristem a pro svatost svého života mohou s apoštolem říkat: *Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 2,8; Gal 4,19

Nejraději bych vám nejen odevzdal Boží radostnou zvěst, ale dal za vás i vlastní život. * Tak velice jsem si vás oblíbil.

V. Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy. * Tak velice.

O misionáři:

Z dekretu II. vatikánského sněmu o misijní činnosti církve*Jděte a učte všechny národy*

Dříve než Pán Ježíš dobrovolně položil svůj život za svět, zřídil jednak apoštolský úřad a službu, jednak přislíbil seslání svatého Ducha, aby se to oboje vždycky a všude spojovalo k účinnému uskutečňování díla spásy.

Po všechny časy sjednocuje svatý Duch celou církev ve společenství a službě a vybavuje ji různými hierarchickými i charismatickými dary, přičemž oživuje církevní instituce jako jejich duše a vlévá do srdcí věřících téhož ducha poslání, kterým byl veden sám Kristus. Někdy dokonce apoštolské působení zjevně předbíhá, jinak je různým způsobem neustále provází a řídí.

Pán Ježíš si hned na počátku *zavolal k sobě ty, které sám chtěl, a ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, protože je chtěl posílat kázat*. Tak se apoštolové stali zárodky nového Izraele a zároveň počátkem posvátné hierarchie.

Když potom Pán svou smrtí a svým vzkříšením jednou provždy sám na sobě dokonal tajemství naší spásy a obnovy veškerenstva a získal všechnu moc nad nebem i zemí, ještě předtím, než byl vzat na nebesa, založil jako svátost spásy svou církev a stejně, jako on sám byl poslán od Otce, poslal do celého světa své apoštoly a přikázal jim: *Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal*.

Církvi proto připadá povinnost šířit Kristovu víru a spásu. Vyplyvá to jak z výslovného příkazu, který po apoštolech zdědil biskupský sbor, mající pomocníky v kněžích, spolu s Petrovým nástupcem a nejvyšším pastýřem církve, tak ze života, jež Kristus vlévá do svých údů.

Poslání církve se tedy plně uskutečňuje, když se církev vedená poslušností vůči Kristovu příkazu a puzená milostí a láskou svatého Ducha stává všem lidem a národům v plném smyslu slova přítomnou, aby všechny přiváděla příkladem života i kázáním, svátostmi a ostatními prostředky milosti k víře, svobodě a pokoji Kristovu. Tak jim otevře volnou a jistou cestu k plné účasti na Kristově tajemství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Mk 16,15–16; Jan 3,5*

Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! * Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen.

V. Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. * Kdo uvěří.

Slova svatého evangelia podle Jana

Jan 15, 9–17

Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.

To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám prikazuji: Milujte se navzájem!

O učitelích církve

PRVNÍ ČTENÍ

Z knihy Sirachovcovy

39,1–14 (řec. 1–10)

Moudrý znalec Písma

Kdo se věnuje přemýšlení o zákoně Nejvyššího, vyhledává moudrost všech předků a zabývá se proroctvími.

V paměti chová vyprávění slavných mužů, vniká do obrátů moudrých rčení, bádá v skrytém smyslu průpovědí, zabývá se tajemstvími podobenství.

Zdržuje se u velmožů, před vládci se objevuje, cestuje krajinami cizích kmenů, neboť zkoumá dobro i zlo mezi lidmi.

Od rána se celým svým srdcem obrací k Pánu, svému stvořiteli, k Nejvyššímu zdvihá svoji duši, k modlitbě otvírá svá ústa a prosí za své hříchy.

Chce-li to Pán, Svrchovaný, naplní ho duchem poznání,

on pak jako déšť vylévá svá moudrá slova
 a v modlitbě chválí Pána.
 Sám pak správně řídí svou vůli i rozum
 a rozjímá o tajemstvích Páně.
 Ukazuje, jak vzdělává jeho poučení,
 honosí se Zákonem, který Pán dal jako smlouvu.
 Mnozí budou chválit jeho moudrost,
 která až navěky nezanikne.
 Neztratí se památka na něj
 a jeho jméno bude žít po všechny věky.
 O jeho moudrosti vyprávějí národy
 a shromáždění hlásá jeho chválu.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Sir 15,5.3.6

Uprostřed shromáždění otevřel mu Pán ústa, * naplnil ho duchem moudrosti a rozumu.

V. Dal mu zakusit radost a oblékl mu roucho slávy, * naplnil ho duchem moudrosti a rozumu.

DRUHÉ ČTENÍ

**Ze spisu »Zrcadlo víry« od Viléma, opata kláštera svatého Teodori-
 ka (Saint Thierry)**

Porozumění víře je nutno hledat v Duchu svatém

Nuže, věřící člověče, když v tom, več věříš, začnou na tvou nejis-
 tou přirozenost doléhat poněkud hlubší tajemství, vzhop se a řek-
 ni si: Kterak se to děje? Nesnaž se přitom přijít věci na kloub, ale s lás-
 kou jdi za ní.

Ve tvém tázání ať je modlitba a láska, ať je v něm zbožnost a pokor-
 ná touha; abys nezkoumal ve výšinách Boží velebnost, ale abys ve
 spásných činech Božích hledal štěstí našeho spasení. Podivuhodný
 rádce ti pak dá odpověď: *Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od
 Otce, ten vás naučí všemu a uvede vás do celé pravdy.* Nikdo totiž neví,
 co je člověku vlastní, než jeho duch, který je v něm. A právě tak ne-
 poznal nikdo, co je vlastní Bohu, než Boží Duch.

Nemeškej tedy a hleď si zajistit společenství svatého Ducha. Když
 je totiž zýváán, je s námi, a kdyby s námi nebyl, ani bychom ho ne-
 vzývali. A když na naše volání přichází, přichází s hojností Božího
 požehnání. Je jako proud řeky, oblažující Boží město.

A když přijde a shledá, že jsi pokorný a mírný a že s bázní naslou-
 cháš Božímu slovu, spočine na tobě; a právě tobě zjví to, co mudrcům

a chytrákům tohoto světa odnímá; takže ti začne být jasné, co mohla Moudrost sdělit učedníkům už na zemi, ale co oni nemohli snést, dokud nepřišel Duch pravdy, aby je do celé pravdy uvedl.

Marně bychom čekali, že z úst nějakého člověka pochytíme nebo se naučíme to, co nebylo možno pochytit nebo se naučit ani ze slov samotné Pravdy. Vždyť sama Pravda říká: *Bůh je duch.*

A jako se ti, kdo se Bohu klanějí, mají klanět v duchu a v pravdě, tak těm, kdo touží dovědět se o Bohu nebo ho poznat, je užitečné, když budou hledat porozumění víře a smysl ryzí a holé Boží pravdy jen v Duchu svatém.

V temnostech a nevědomosti tohoto života je svatý Duch zajisté zářivým světlem pro všechny chudé v duchu, je láskou, která přitahuje, líbezností, která uchvacuje; jenom v něm má člověk přístup k Bohu; on je láskou všech milujících, on je oddaností a zbožností všech věřících.

To on věřícím *odhaluje Boží spravedlnost, která je z víry a vede k víře.* Protože dává milost za milostí, dává za víru ze slyšení víru osvícenou.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 13,52; Př 14,33

Každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, * je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.

V. Moudrost přebývá v srdci rozumného. * Je jako.

nebo:

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o Božím zjevení

Předávání Božího zjevení

Kristus Pán, v němž se dovršuje celé zjevení nejvyššího Boha, dal apoštolům příkaz: evangelium, které bylo už dříve zaslíbeno skrze proroky a které on sám naplnil a vlastními ústy veřejně vyhlásil, měli kázat všem lidem jako pramen veškeré spasitelné pravdy i celého mravního řádu, a tak jim předávat Boží dary.

To skutečně věrně splnili jednak apoštolové, kteří ústním kázáním, příkladem i ustanoveními předali to, co přijali z Kristových úst i ze styku s ním a z jeho činů, i to, čemu se naučili z vnuknutí Ducha svatého, jednak ti apoštolové a apoštolští učedníci, kteří rovněž z vnuknutí svatého Ducha zaznamenali poselství spásy písemně.

Aby se však evangelium uchovávalo v církvi stále neporušené a živé, zůstavili apoštolové své nástupce, biskupy, a těm svěřili svůj vlastní učitelský úřad. V tom, co bylo od apoštolů předáno, je zahrnuto opravdu všechno, co pomáhá Božímu lidu vést svatý život a prohlou-

bovat víru; po všechny časy tak církev udržuje svým učáním, životem a bohoslužbou všechno, čím sama je, i všechno, več věří, a předává to všem pokolením.

Tato apoštoly započatá tradice s pomocí Ducha svatého v církvi pokračuje: roste totiž porozumění předaným věcem a slovům, a to jak díky rozjímání a studiu věřících, kteří je uchovávají ve svém srdci, tak díky hlubšímu poznání duchovních skutečností z vlastní zkušenosti i díky hlásání těch, kteří s posloupností biskupského úřadu přijali bezpečné charisma pravdy. Církev totiž během věků neustále směřuje k plnosti Boží pravdy, až se na ní jednou Boží slova naplní.

Výroky svatých otců dosvědčují oživující přítomnost této tradice, jejíž bohatství se přelévá do činnosti a života věřící a modlící se církve.

Z této tradice se v církvi uvádí ve známost úplný kánon posvátných knih a samo Písmo svaté se v ní chápe pronikavěji a nabývá vždy nové aktuálnosti. Takže Bůh, který promluvil za onoho času, hovoří se Snoubenkou svého milovaného Syna bez přestání a svatý Duch, skrze něhož živý hlas evangelia zaznívá v církvi a skrze ni ve světě, uvádí věřící do veškeré pravdy a působí, aby v nich Kristovo slovo přebývalo v celém svém bohatství.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Petr 1,25; Lk 1,2

Slovo Páně trvá navěky. * Totiž slovo evangelia, které vám bylo zvěstováno.

V. Jak nám je odevzdali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky slova. * Totiž.

EVANGELIUM O UČITELÍCH CÍRKVE

Slova svatého evangelia podle Matouše *Mt 13,34–35.43b–46.51–52*

To všechno mluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. Tak se mělo naplnit, co řekl prorok:

„Otevřu ústa v podobenstvích,
vypovím, co bylo skryté od založení světa.

»Kdo má uši, slyš!

Nebeské království je podobné pokladu ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí.

Nebeské království je také podobné obchodníku, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji.

Rozuměli jste tomu všemu?« Odpověděli: »Ano.« A on jim řekl: »Proto každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.«

O pannách

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintanům

7,25–40

Křesťanské panenství

O pannách mi Pán nedal žádný příkaz. Ale dávám radu, protože jsem dosáhl od milosrdného Pána toho, že se mi může věřit. Myslím tedy, že je to dobré pro nynější strasti – ano, je to pro člověka dobré, aby zůstal tak, jak je.

Jsi vázán k manželce? Nevyhledávej rozluky. Jsi svobodný? Nehledej si ženu. Ale i když se oženíš, nehřešiš, a vdá-li se některé děvče, nehřeší. Takoví lidé však budou mít tělesná trápení, a toho bych vás chtěl ušetřit.

Ale říkám, bratři, toto: Čas je krátký. Proto ti, kdo mají manželku, ať žijí, jako by ji neměli, a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by jim nemělo zůstat nic, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho nevyužívali, neboť tento viditelný svět pomíjí.

Rád bych, abyste byli bez starostí. Kdo nemá manželku, stará se o věci Páně, jak by se líbil Pánu. Ale kdo je ženatý, stará se o věci světské, jak by se líbil manželce, a je rozdělen. A žena nevdaná a panna se stará o věci Páně, aby byla svatá na těle i na duši. Ale když se provdá, stará se o věci světské, jak by se líbila muži. To však říkám ve vašem zájmu, ne abych na vás hodil smyčku, ale abych vás vedl k počestnosti a k nerušené oddanosti Pánu.

Jestliže se však někdo domnívá, že se nechová vůči své dceři čestně, když ji tak nechá stárnout, a cítí to jako povinnost, ať udělá, co se mu zdá dobré. Nedopustí se tím hříchu, ať se jen vezmou. Kdo je však uvnitř pevný a nic ho nenutí, ale může jednat podle vlastní vůle a na tom se ustanovil, že ji nechá jako pannu, dobře udělá. Zkrátka: kdo svou svobodnou dceru provdá, dělá dobře. Kdo ji však neprovdá, dělá lépe.

Žena je vázána po tu dobu, pokud je živ její muž. Když jí však muž umře, je volná a může se vdát, za koho chce, ovšem jen v Pánu. Bude však šťastnější, zůstane-li tak, jak je. To je moje rada; domnívám se, že i já mám Božího Ducha.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Král zatoužil po tvé kráse, kterou tě sám ozdobil. * Je to tvůj Ženich a tvůj Bůh. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. On tě vybavil a okrášlil, on tě vykoupil a posvětil. * Je to.

DRUHÉ ČTENÍ

Z traktátu »O panenství« od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka*S počtem panen roste radost jejich matky*

Nyní budu promlouvat k pannám: čím větší je jejich sláva, tím více potřebují péče. Jsou květem na ratolesti církve a skvostem duchovní krásy, jsou utěšeným mládím církve, neposkvrněným a neporušeným dílem cti a chvály, jsou obrazem Božím zpodobujícím Pánovu svatost, jsou znamenitější částí Kristova stáda. Církev se jimi těší a její slavné mateřství v nich bohatě kvete do plodů: čím víc se rozrůstá počet panen, tím větší je matčina radost. K těmto pannám já nyní mluvím a je napominám – spíš z lásky než z moci svého úřadu; ne že bych já, poslední a nejmenší, plně si vědomý vlastní ubohosti, chtěl vystupovat jako nějaký přísný soudce, nýbrž proto, že snad jsem ve své starostlivosti obezřelejší a mám větší obavy z ďablových útoků.

Tato má ostražitost není neopodstatněná a mé obavy nejsou liché; pomáhají na cestě ke spáse a bdí nad životodárnými příkázáními Páně: ženy, které se odevzdaly Kristu, odřekly se tělesných žádostí a tělem i duší se zasvětily Bohu, mají dovršovat své dílo, za něž je čeká velká odměna, a nemají se snažit pro nikoho jiného kráslit a nikomu jinému se nemají chtít líbit než svému Pánu. Od něho se také dočkají kýžené odměny za své panenství.

Uchovejte si, panny, opravdu si uchovejte to, čím jste už začaly být. Uchovejte si to, čím budete. Čeká vás velká mzda, velká odplata za vaši ctnost, nejvyšší odměna za vaši čistotu. Čím my teprve máme být, tím jste vy už být začaly: vy už v tomto životě máte slávu vzkříšení, jdete životem, aniž by se vás dotkl svou pozemskostí; zachováte-li si cudnost a panenství, jste jako Boží andělé. Jen ať vytrvá, ať zůstane pevné a neporušené to vaše panenství. Tak, jako statečně začalo, ať ustavičně trvá. Ať nehledí na skvělost náhrdelníků a bohatství šatu, ale na důstojnost mravů.

Slyšte hlas apoštola, kterého Pán nazval svým vyvoleným nástrojem a kterého Bůh poslal, aby hlásal a naplňoval nebeské příkazy. Říká: *První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člo-*

věk je z nebe. My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země. Stejně tak ponese i podobnost s tím, který je z nebe. Tuto podobu nese panenství a nese ji neporušenost, svatost ji nese a pravda.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 7,34; srv. Žl 73 (72),26

Panna se stará o věci Páně, * aby byla svatá na těle i na duši. (V době velikonoční: Aleluja.)

V. Bůh je navždy skála jejího srdce a její podíl, * aby byla.

nebo:

Z dekretu II. vatikánského sněmu o přizpůsobení a obnově řeholního života

Církev jde za Kristem, svým jediným snoubencem

Od samého počátku byli v církvi muži a ženy, kteří ve snaze o svobodnější následování Krista a jeho věrnější napodobení uskutečňovali rady evangelia a vedli – každý svým způsobem – život zasvěcený Bohu. Mnozí z nich prožili z vnuknutí svatého Ducha život v samotě, jiní založili řeholní rodiny, které církev ráda přijala a schválila svou autoritou. Tak podle Božího záměru postupně vyrostla podivuhodná rozmanitost řeholních společenství; značně přispěla k tomu, že církev je vybavena *pro každé dobré dílo* a připravena, *aby Kristovo tělo dělalo pokroky*, a navíc se představuje jako *nevěsta okrášlená pro svého Ženicha*, neboť ji zdobí různé dary jejich dětí, a skrze ni se zjevuje *přerozmanitá Boží moudrost*.

Všichni, které Bůh volá k uskutečňování rad evangelia a kteří se k nim upřímně zavazují, se uprostřed této pestré rozmanitosti darů nejvlastnějším způsobem zasvěcují Pánu, když následují Krista, toho, který životem v panictví a v chudobě a v poslušnosti *až k smrti na kříži* vykoupil a posvětil všechny lidi. Tak puzeni láskou, kterou jim do srdce vlévá Duch svatý, žijí čím dál tím víc pro Krista *a jeho tělo, to je církev*. Toto sebeodevzdání zahrnuje zajisté celý život; čím opravdověji se v něm spojují s Kristem, tím bohatší je život církve a tím plodnější je její apoštolát.

Členové všech řeholí ať si připomínají, že slibem žít podle rad evangelia dali především odpověď na výzvu Boží, a tak nejenže zemřeli hříchu, ale také se odřekli světa, aby žili jen pro Boha. Celý svůj život totiž odevzdali do jeho služby; a to znamená zcela zvláštní zasvěcení, které má svůj hluboký kořen v zasvěcení křestním a také je plněji vyjadřuje.

Ti, kdo se zavazují žít podle rad evangelia, ať především hledají a milují Boha, neboť on si dříve zamiloval nás, a za všech okolností ať se

snaží vést život s Kristem skrytý v Bohu. Ke spáse světa a výstavbě církve odtud vyvěrá láska k bližnímu a dostává nové podněty. A tato láska ožívuje a usměrňuje také samo uskutečňování rad evangelia.

Čistoty *pro nebeské království*, kterou řeholníci slibují, je třeba si cenit jako znamenitého daru milosti. Jedinečným způsobem totiž osvobozuje lidské srdce, aby se mohlo mocněji rozhořet láskou k Bohu a ke všem lidem; a proto je zvláštním znamením nebeských darů a pro řeholníky nejvhodnějším prostředkem, jak se horlivě oddat Boží službě a apoštolské práci. Tak právě oni všem věřícím připomínají ten podivuhodný sňatek, který zosnoval sám Bůh a který se má plně zjevit ve věku budoucím: sňatek církve s jejím jediným snoubencem Kristem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jak jsi krásná, Kristova panno! * Pán tě odměnil slavnou korunou panenství.

V. Nikdo ti nemůže vzít palmu vítězství ani tě odloučit od lásky Kristovy.

* Pán.

EVANGELIUM O PANNÁCH

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 16,24–27

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: »Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.«

O svatých mužích

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům

3,1–17

Váš život je s Kristem skrytý v Bohu

Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co (pochází) shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co (pochází) shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrtvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a chamtivost, která je modloslužbou; pro tyto věci přichází Boží trest na

neposlušné lidi. (Tou cestou) jste kráčeli kdysi také vy, když jste v tom žili.

Ale teď i vy to všechno odložte: hněv, prchlivost, zlobu, nactiu-trhačné a ošklivé řeči ze svých úst. Neobelhávejte jeden druhého. Svléčte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte (člověka) nového, který se obnovuje k (správnému) poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný; ale všechno a ve všem je Kristus.

Jako od Boha vyvolení, svatí a milovaní projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, má-li kdo něco proti druhému. Pán odpustil vám, proto (odpouštějte) i vy.

A nadto nade všechno mějte lásku, neboť ona je svorník dokonalosti. Ať ve vašem srdci vládne Kristův pokoj: k němu jste byli povoláni v jednom těle. Buďte (za to) vděční. Kristova nauka ať je u vás ve své plné síle: moudře se navzájem poučujte a napomínejte. S vděčností zpívejte Bohu z celého srdce žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně.

Cokoli mluvíte nebo konáte, všechno (dělejte) ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Gal 3,27-28; Ef 4,24

Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek. * Všichni jste jeden v Kristu Ježíši.

V. Oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího vzoru jako skutečně spravedlivý a svatý. * Všichni.

nebo:

Z listu svatého apoštola Pavla Římanům

12,1-21

Křesťanský život je duchovní bohoslužbou

Pro Boží milosrdenství vás, bratři, vybízím: přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou! To ať je vaše duchovní bohoslužba. A nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohublé a dokonalé. Protože mi byla dána ta milost, říkám každému z vás: Nikdo ať si o sobě nemyslí více, než co se patří myslet, ale skromně ve shodě s tím, v jaké míře udělil Bůh každému víru.

Jako máme v jednom těle mnoho údů, ale tyto údy nemají všechny stejnou činnost, tak i my, i když je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu, k sobě navzájem jsme však údy. Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána. Kdo má dar mluvit z vnuknutí, ať ho uží-

vá úměrně k vlastní víře. Kdo má dar služby, ať ho uplatňuje ve službě. Kdo má dar vyučovat, ať se věnuje vyučování, kdo dar povzbuzovat, ať povzbuzuje. Kdo rozdává, ať to dělá velkodušně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí.

Láska ať je bez přetvářky. Mějte v ošklivosti zlo, přidržíte se dobra. V bratrské lásce se navzájem mějte srdečně rádi, v uctivosti předcházejte jeden druhého. V horlivosti neochabujte, duchem buďte horliví, služte Pánu, v naději se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbě vytrvalí. S věřícími se podílejte na jejich životních potřebách, ochotně poskytněte pohostinství.

Žehnejte těm, kdo vás pronásledují, žehnejte, a neproklínejte. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Buďte mezi sebou stejného smýšlení. Nedychtěte po věcech vysokých, ale spíše se sklánějte k věcem obyčejným. Nemyslete si, že jenom vy sami jste moudří. Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Usilujte o dobro pro všechny lidi.

Jak je to jen možné – pokud záleží na vás – žijte v pokoji se všemi lidmi. Nejednávejte si svoje právo sami, moji drazí, ale nechte Boha, aby on spravedlivě potrestal. Stojí totiž v Písmu: ‚Mně patří pomsta, já odplatím‘, praví Pán. Ale (spíše naopak): ‚Když tvůj nepřítel má hlad, dej mu najíst, když má žízeň, dej mu napít. Budeš-li to tak dělat, nahrneš mu na hlavu žhavé uhlí.‘ Nedopusť, aby tě zlo přemohlo, nýbrž přemáhěj zlo dobrem.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Řím 12,2; Ef 4,23–24

Změňte se a obnovte svoje smýšlení, * abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.

V. Stále si obnovujte mysl po její duchovní stránce, * abyste.

O muži, který žil v manželství:

Z listu svatého apoštola Pavla Efesanům

5,21–32

Svatost křesťanského manželství

Podřízujte se jeden druhému z úcty ke Kristu. Ženy (ať jsou podřízeny) svým mužům, jako kdyby to byl sám Pán. Muž je totiž hlavou ženy, podobně jako je Kristus hlavou církve, sám spasitel svého (tatemného) těla. Jako je církev podřízena Kristu, tak i ženy mají být svým mužům podřízeny ve všem.

Muži, (každý z vás) ať miluje svou ženu, jako Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni, aby ji posvětil a očistil koupelí ve vodě a slovem. Tím si chtěl církev připravit slavnou, bez poskvrny, vrásky nebo něčeho takového, aby byla svatá a bez vady. Tak také muž má mít svou ženu rád jako vlastní tělo. Kdo má svou ženu rád, proje-

vuje tím lásku sám sobě. Nikdo přece nemá v nenávisti vlastní tělo, ale dává mu jíst a přeje mu. Tak i Kristus (jedná) s církví, protože jsme údy jeho těla.

„Proto opustí člověk otce i matku a připojí se k své manželce, a ze dvou se stane jen jeden člověk.“ Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1Petr 1,13.15; Lv 11,44

Ten, který vás povolal, je svatý. * Mějte ochotnou mysl a v celém svém chování buďte svatí.

V. Já jsem Hospodin, váš Bůh: Buďte svatí, neboť já jsem svatý. * Mějte.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Skutky apoštolů

Křesťanovo světlo nemůže zůstat skryté

Není nic jalovějšího než křesťan, který nedbá o blaho jiných lidí.

Tady se nemůžeš vymlouvat na svou chudobu, protože by tě usvědčila žena, která hodila do pokladnice svoje dva haléře. Také Petr říkal: *Stříbro ani zlato nemám*. A Pavel byl tak chudý, že nedostatkem trpěl velice často, takže se mu nedostávalo dokonce nejnnutnějšího jídla.

Nemůžeš uvádět svůj prostý původ; vždyť i apoštolové byli lidé prostí a pocházeli z prostých rodin. Nemůžeš se schovávat za svoji neučenost, vždyť ani jim se nedostalo vzdělání. Nemůžeš namítat, že nejsi zdravý; ani Timotej nebyl, ten přece býval často nemocný.

Každý je s to pomáhat svému bližnímu, jen když chce dělat to, co může a má.

Nevidíte, jak jsou neplodné stromy silné, krásné a urostlé, jak jsou hladké a jak svou korunu rozpínají do výšky? A přece, kdybychom měli zahradu, jistě bychom v ní chtěli mít spíš granátové jabloně a úrodné olivy než takové stromy; ty jsou sice pro potěšení, ale ne k užítku, a je-li z nich vůbec nějaký prospěch, je nepatrný.

A takoví jsou lidé, kteří si hledí jenom svého. Vlastně ani takoví nejsou, ti se hodí jen k potrestání. Ty stromy se totiž hodí aspoň ke stavbě domu nebo ohrady chránící majetek. A takové byly ony pošetilé panny: čisté sice, počestné a zdrženlivé, ale nikomu užitečné. Takové stromy se spalují. A to jsou všichni lidé, kteří nedovedou dát Kristu najíst.

Dobře si přitom všimni, že nikdo z nich není obviňován pro své hříchy, že by sesmilnil nebo křivě přísahal, vůbec ne, nic takového, ale

je obviňován proto, že nepomohl někomu druhému. Takový byl ten, který zakopal hřivnu: vedl sice život bezúhonný, ale pro někoho dalšího neúčinný.

Tázu se: Jak může někdo takový být křesťanem? Kdyby kvas zadělaný s moukou neproměnil všecko v jednolitě těsto, byl by to opravdu kvas? Nebo copak můžeme nazývat voňavkou něco, co nenavoní ty, kdo jí použijí?

Neříkej, že nedokážeš získat jiné lidi. Kdybys totiž byl křesťan, není možné, aby se ti to nepovedlo. Neboť platili, že si nemůže odporovat to, co je přirozené, platí i to, co jsme řekli, protože je to založeno v samé povaze křesťana.

Boha nesmíš urážet. Řekneš-li, že slunce nemůže svítit, urážíš ho; a řekneš-li, že křesťan nemůže být prospěšný, urazil jsi Boha a prohlásil ho lhářem. Neboť spíše je možné, aby slunce nehrálo a nesvítilo, než aby křesťan kolem sebe nešířil světlo; spíš platí, že světlo je tmou, než že by mohlo dojít k něčemu takovému.

Neříkej, že je to nemožné, protože nemožný je opak. Nesmíš urážet Boha. Jestliže si správně uspořádáme svoje věci, rozhodně to tak bude a vyplyne to jako něco naprosto přirozeného. Křesťanovo světlo nemůže zůstat skryté, takovou zářivou lampu nelze zastřít.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Ef 5,89; Mt 5,14.16

Vy jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla. * Ovoce tohoto světla záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy.

V. Vy jste světlo světa. Ať vaše světlo svítí lidem. * Ovoce.

nebo:

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Všeobecné povolání ke svatosti

Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Co Pán přikazuje, připadá tvrdé a těžké: kdo ho chce následovat, má sebe sama zapřít. Není to ovšem tvrdé a těžké, když to přikazuje ten, kdo nám pomáhá, aby byl příkaz splněn.

Jistě je správné, co se říká v žalmu: *Pro slova tvých úst jsem se držel cest tvrdých.* Je však pravda i to, co říká sám Pán: *Mé jho netlačí a mé břemeno netíží.* Když je totiž na přikázání něco těžkého, láska to učiní lehkým.

Co znamená: Ať vezme svůj kříž? Aby snášel, co je obtížné, a tak mě následoval. Když mě někdo začne následovat, žít jako já a plnit má přikázání, bude mít jistě mnoho odpůrců, hodně lidí mu v tom bude bránit a hodně jich ho bude zrazovat, dokonce z těch, kteří údaj-

ně tvoří Kristovu družinu. Také ti, kteří bránili slepci volat o pomoc, byli z průvodců Kristových. Chceš-li být Kristovým následovníkem, všechno pokládej za kříž, vyhrožování i lichocení a všechny možné zákazy; a vezmi to všechno na sebe, snášeš to a neklesej!

Nuže, v tomto světě, svatém a dobrém, s Bohem usmířeném a zachráněném – nebo přesněji zachraňovaném, ale skrze naději již zachráněném, neboť v naději se nám dostalo spásy – tedy v tomto světě, to znamená v církvi, která jako celek následuje Krista, obecně platí jeho výzva: *Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe!*

Tato výzva není tedy určena jenom pannám, a provdaným ženám nikoli; ani ji nemají poslouchat jen vdovy, zatímco manželky ne; ani není pouze pro mnichy, ale ne pro muže ženaté, nebo pro všechny osoby duchovní, ale ne pro laiky. Ne, celá církev, veškeré tělo se všemi údy, má následovat Krista, každý podle poslání jemu vlastního a od druhých odlišného.

Celá církev ať Krista následuje, jeho jediná, jeho holubice, jeho nevěsta, jeho vykoupená, mající věnem krev Ženichovu. Své místo tu má jak panenská neporušenost, tak vdovská zdrženlivost, ale i manželská cudnost.

Všecky tyto složky, mající zde svůj prostor, mají následovat Krista – podle svého rodu, místa i způsobu: mají se zapírat, to znamená, že si nemají o sobě myslet víc, než jsou; mají na sebe brát svůj kříž, to znamená, že pro Krista mají na světě snášet všechno, co jim svět naloží na ramena. A mají Krista milovat, neboť jedině on nikdy nepodvede, jenom jeho nelze oklamat a jen on neoklame. Mají ho milovat, protože jeho sliby jsou pravdivé. Protože však nedává vše hned, naše víra kolísá. Buď pevný, vytrvej, všechno snášeš, vydrž každý průtah – a už jsi na sebe vzal kříž.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vykonal před Bohem veliké skutky a chválil Pána celým svým srdcem.

* Ať všem lidem vyprošuje odpuštění hříchů. (*V době velikonoční: Aleluja.*)

V. Hle, člověk bezúhonný, který upřímně ctil Boha, zdržoval se všeho zlého a vytrval ve své nevinosti. * Ať všem.

EVANGELIUM O SVATÝCH MUŽÍCH

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 7,21–27

Ježíš řekl zástupu:

»Ne každý, kdo mi říká: ‚Pane, Pane!‘, vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce. Mnoho z nich mi řekne

v ten den: ‚Pane, Pane, copak jsme v tvém jménu neprorokovali? A nevyháněli jsme tvým jménem zlé duchy? A nedělali jsme tvým jménem mnoho divů?‘ Ale tehdy jim prohlásím: Nikdy jsem vás neznal. Pryč ode mě, kdo děláte nepravosti!

Každý tedy, kdo tato má slova slyší a podle nich jedná, podobá se rozváznému muži, který si postavil dům na skále. Spadl déšť a přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – ale nezřítíl se, protože měl základy na skále.

Každý však, kdo tato má slova slyší, ale podle nich nejedná, podobá se pošetilému muži, který si postavil dům na písku. Spadl déšť, přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – i zřítíl se a jeho pád byl veliký.«

O svatých ženách

PRVNÍ ČTENÍ

Ze společných textů o svatých mužích.

O ženě, která žila v manželství:

Z knihy Přísloví

31,10–31

Žena, která ctí Boha

Řádnou ženu, kdo ji najde?
Větší cenu má než perly.
Srdce jejího manžela na ni spoléhá,
o zisk nemá nouzi.

Přináší mu jen prospěch, nikdy škodu,
po všechny dny svého života.

Shání vlnu a len,
pracuje radostnou rukou.
Je jako obchodní koráb,
zdaleka přiváží pokrm.
Ještě za noci vstává,
připravuje jídlo své rodině,
stravu svým služkám.

Obhlíží pole a získá ho,
z výtěžku svých rukou sází vinici.
Statečností si opásává boky
a svoje ramena tuží.

Pocítuje, že její snaha je výnosná,
v noci jí nehasne lampa.

Sváma rukama sahá po kuželi,
její prsty se chápou vřetena.
Svou dlaň otvírá ubožákovi,
svě rámě nabízí chudákovi.
Nebojí se o svůj dům, když sněží,
vždyť dvojmo jsou oblečeni všichni z jejího domu.

Zhotovuje si příkrývky,
oděna je v kment a purpur.
Její manžel je u brány ve vážnosti,
když zasedá s předními muži města.
Tká a prodává jemná roucha,
opasky dodává kupci.

Zdobí se silou a vážností,
s úsměvem hledí vstříc budoucnosti.
V moudrosti otvírá svoje ústa,
na jazyku má laskavé poučení.
Bdí nad chováním své rodiny,
v zahálce nejí svůj pokrm.

Její synové se dostávají na přední místa,
a proto ji chválí,
též její muž, a proto jí žehná:
»Zdatně si vede mnoho žen,
ty však je předčíš všechny!«

Půvab zklame, krása prchne,
zato žena, která ctí Hospodina, zaslouží si chválu.
Dejte jí z výtěžku jejích rukou,
neboť u bran ji chválí její díla.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Srv. Př 31,17.18; srv. Žl 46(45),6

Hle, statečná žena, oděná Boží silou. * Její lampa nikdy nezhasne.
(*V době velikonoční: Aleluja*)

V. Nikdy nezakolísá, Bůh ji chrání svou přítomností. * Její.

nebo:

Z prvního listu svatého apoštola Petra

3,16.8-17

Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu

Ženy ať poslouchají svého muže. Pak i takoví, kteří nechtějí víru přijmout, budou získáni beze slov chováním své ženy, když budou pozorovat, že s nimi jednáte s úctou a že žijete čistě. Když se zdo-

bíte, nesmí to být jen navenek: že byste si dělaly umělé účesy vlasů, věšely na sebe zlaté šperky a oblékaly si nádherné šaty. Spíše (se má krásnit) srdce (ozdobami) nepomíjejícími: dobrotou a tichostí ducha. Tohle má u Boha cenu! Tak se kdysi krásličovaly svaté ženy, které skládaly svou naději v Boha a byly svému muži podřízeny: tak Sára byla Abraháma poslušná a nazývala ho svým pánem. Jste její dceři, když jednáte dobře a nenecháte se od toho odstrašit.

A konečně: buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlo zlem, nadávkou nadávkou, ale spíše naopak: přejte dobré. Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání. Neboť *»kdo chce milovat život a prožívat krásné dni, musí dávat pozor na svůj jazyk, (aby neříkal) nic špatného, a na své rty, aby nemluvily falešně. Ať se vyhýbá zlu a dělá dobro, ať hledá pokoj a usiluje o něj. Neboť oči Páně (jsou obráceny) na spravedlivé, a jeho uši k jejich prosbám, ale tvář Páně proti těm, kdo páchají zlo.«*

A kdo by vám mohl ubližovat, když se budete horlivě snažit, abyste jednali dobře? I kdybyste museli trpět pro spravedlnost, blaže vám! *Nebojte se jich, když vám vyhrožují a nedejte se zneklidnit.* Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje, ale ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přitom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení – chce-li to tak Bůh – za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Flp 2,2.3.4; 1 Sol 5,14–15

Mějte vzájemnou lásku; z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. * Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých. (*V době velikonoční: Aleluja*).

V. Ujímejte se slabých, buďte trpěliví vůči všem; usilujte vždycky o dobro mezi sebou i ke všem. * Nikdo.

DRUHÉ ČTENÍ

Ze společných textů o svatých mužích nebo následující čtení o ženě, která žila v manželství:

Z projevu papeže Pia XII. k novomanželům

Žena je sluncem rodiny

Rodina jako by zářila vlastním sluncem, a tím je žena. Poslyšte, co o ní říká a smýšlí Písmo svaté: *Půvab ženy blaží jejího muže. Nad všechen půvab je žena svatá a zdrženlivá. Slunce vycházející na výšinách Páně – to je krása dobré ženy v uspořádaném domě.*

Vskutku, manželka a matka je něco jako slunce rodiny. Je pro ni sluncem svou velkodušností a snahou o naprosté sebeodevzdání, svou stálou radostností a bdělou a předvídavou ochotou ke všemu, co může učinit život manžela a dětí šťastným. Září z ní jas a zápal duše. I když se obvykle říká, že manželství se zdárně rozvíjí tehdy, když oba manželé, kteří do něho vstoupili, nesledují vlastní štěstí, ale štěstí toho druhého, přece jen je toto ušlechtilé smýšlení a odhodlání, byť se týká obou, charakteristické především pro ženu. Ta je totiž od přírody obdařena mateřskými city a jakousi moudrostí a předvídavostí srdce, které způsobují, že i tehdy, když ženu postihne od druhých něco trpkého, odplácí jim vlídností, a když se jí dostane urážek a potupy, projevuje naopak úctu a vážnost, zrovna jako když slunce rozveselí podmračené ráno svými červánky nebo když při západu osvítlí mraky svými zlatými paprsky.

Manželka je slunce rodiny jasností svého pohledu a vřelostí svých slov. Její oko i její hlas totiž proniká sladce až do duše, dovede obměkčit a pohnout i povzbudit, když vzkypí vášně, umí je utišit, a přivádí muže z hmotných starostí k radosti a potěšení láskyplného rozhovoru poté, když musel po celý den vytrvale a často velmi namáhavě pracovat, ať už v úřadě nebo na poli nebo v naléhavých obchodních jednáních či v průmyslovém podnikání.

Manželka je slunce rodiny svou přirozenou ryzí čistotou a velikou prostotou, i svou vznešenou křesťanskou důstojností. A také soustředěnou přemýšlivostí a poctivou myslí i vybranými způsoby v udržování zevnějšku a vkusném oblékání a přitažlivou zdrženlivostí mravů. Jemné city, příjemná, živá tvář, v mlčení i smíchu bez jakékoli zloby, každý pohyb hlavy jakoby znamení dobroty, to dodává ženě půvab vybrané, leč prosté květiny, otevírající svůj květ slunci, aby vstřebávala a odrážela všechen jeho jas a jeho barvy.

Kéž byste věděli, jak takový obraz manželky a matky probouzí v srdcích otců i dětí ty nejněžnější city lásky a jak do nich vštěpuje ducha vděčnosti!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Sir 26,16.19.21

Půvab ženy blaží jejího muže. * Řádná žena – to je dobrý úděl. (V době velikonoční: Aleluja)

V. Slunce vycházející na výšinách Páně – to je krása dobré ženy v uspořádaném domě. * Řádná žena.

EVANGELIUM O SVATÝCH ŽENÁCH

Slova svatého evangelia podle Marka*Mk 15,40-47*

Zpovzdálí také přihlížely (některé) ženy, mezi nimi Marie Magdalská, Marie, matka Jakuba Mladšího i Josefa, a Salome. Ty ho následovaly a sloužily mu už tehdy, když působil v Galileji – i mnoho jiných, které spolu s ním přišly do Jeruzaléma.

Mezitím už nastal večer. Protože byl den příprav před sobotním svátkem, přišel vážený člen velerady Josef z Arimatie, který sám také očekával Boží království, a odvážně šel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pilát se podivil, že by už zemřel. Dal si proto zavolat setníka a ptal se ho, zdali je už mrtev. Když mu to setník potvrdil, daroval Josefovi mrtvé tělo. Ten koupil lněné plátno, sňal tělo, zavinul ho do plátna a uložil do hrobky, která byla vytesaná ve skále, a před vchod do hrobky přivalil kámen. Marie Magdalská a Marie, matka Josetova, se dívaly, kam byl (Ježíš) položen.

O řeholnicích

PRVNÍ ČTENÍ

Z listu svatého apoštola Pavla Filipanům*3,7-4,1.49**Radujte se stále v Pánu*

V čem jsem (dříve) viděl pro sebe prospěch, to považuji nyní kvůli Kristu za škodu. Ano, vůbec všechno to považuji za škodu ve srovnání s oním nesmírně cenným poznáním Krista Ježíše, svého Pána. Pro něj jsem se toho všeho zřekl a považuji to za bezcenný brak, abych mohl získat Krista a byl s ním spojen; nemám přece vlastní spravedlnost, která se získá (zachováváním) Zákona, ale tu, (která se dává) tomu, kdo věří v Krista, totiž tu, která (přichází) od Boha a (spočívá) na víře. Tak na sobě poznám Krista i moc jeho zmrtvýchvstání a účast v jeho utrpení; a protože umřel on, i já mu chci být v tom podobný. Potom, (jak doufám), dosáhnu i vzkříšení z mrtvých.

(Tím neříkám,) že už bych toho dosáhl nebo že už jsem dokonalý; ale ze všech sil se snažím to uchvátit, protože i mne samého uchvátil Kristus Ježíš. Bratří, já si nenamlouvám, že už jsem to uchvátit. Ale o jedno (mi jde): nedbám na to, co je za mnou, ale ženu se k tomu, co je přede mnou. Běžím k cíli za vítěznou nebeskou odměnou, ke které nás Bůh povolal skrze Krista Ježíše.

Tak tedy máme smýšlet my všichni, kdo jsme dokonalí. A smýšlíte-li v té věci jinak, i to vám Bůh ukáže v pravém světle. Jenom (je třeba), abychom v tom, k čemu jsme už dospěli, šli přímým směrem stejně dále.

Bratři, jedněte všichni tak, jak jednám já, a dívejte se na ty, kdo žijí podle mého příkladu. Často jsem vás na to upozorňoval, a teď to říkám se slzami v očích, že se jich mnoho chová jako nepřátelé Kristova kříže. Jejich konec je záhuba, jejich bůh je břicho a vychloubají se tím, zač by se měli stydět, mají zájem jenom o věci pozemské.

My však máme svou vlast v nebi, odkud také s touhou očekáváme spasitele Pána Ježíše Krista. On přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené. Způsobí to jeho moc, kterou si může podřídit všechno.

Proto, moji bratři milovaní a vytoužení, moje radosti a koruno, tak stůjte v Pánu pevně, milovaní! Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem. Pán je blízko. O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním. Pak Boží pokoj, který převyšuje všechno pomyslení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

Konečně, bratři, mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, co je spravedlivé, co je nevinné, co je milé, co slouží dobré pověsti, a o každou zdatnost nebo (činnost, která si zasluhuje) chvály.

Dělejte i nadále to, čemu jste se ode mě naučili, co jste ode mě převzali, ode mě slyšeli a na mně viděli. A Bůh (dárce) pokoje, bude s vámi.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Lk 12,35–36;Mt 24,42

Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, * abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého Pána, až se vrátí ze svatby.

V. Bďte tedy, protože nevíte, v kterou hodinu váš Pán přijde. * Abyste.

O řeholnici:

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Větší cenu než cokoli na tomto světě má pro mě láska mého Pána, Ježíše Krista. * Na něho jsem myslela, jeho jsem milovala, v něho jsem věřila, po něm jsem toužila.

V. Srdce mi překypuje radostnými slovy. * Na něho.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Řehoře Velikého, papeže, na evangelia*Ve světě, ale ne ze světa*

Měl bych vás napomenout, abyste se zřekli všech věcí, ale netroufám si. Nemůžete-li opravdu zanechat všeho pozemského, držte se věcí tohoto světa jen do té míry, aby si vás skrze ně svět nepodmanil; abyste vy vládli pozemskými věcmi, a ne ony vámi. Váš duch ať je pánem všeho, co máte; když už máte něco pozemského rádi, ať se nestanete otroky svých vlastních věcí.

Ano, užívejme časných věcí, ale dychtíme po věčných: všechno časné ať nám je prostředkem a cestou, to věčné však cílem a dovršením. Jenom jakoby úkosem hleďme na všecko světské dění, a svůj duchovní zrak upírejme vpřed, všechnu pozornost věnujme tomu, kam směřujeme.

Zlo musíme vyrvat i s kořeny, a to nejen ze svého jednání, ale i z těch nejskrytějších myšlenek. Žádná tělesná rozkoš, žádná snaha o ukojení zvědavosti ani sebesžiravější ctižádost nás nesmí připravovat o hostinu Beránkovu. Dokonce i k tomu, co zde na světě konáme se vši počestností, bychom měli přistupovat jen tak mimochodem, aby pozemské věci, jež nám lahodí, sloužily tělu a vůbec nepřekážely duši.

Nuže, bratři, neodvažujeme se vám říci, abyste se všeho zřekli. Můžete ovšem, chcete-li. Ale i když si všecko podržíte, přece se všeho zřeknete, jestliže si v časných záležitostech povedete tak, abyste přitom celou duší směřovali k tomu, co je věčné. Světa opravdu užívá, jako by ho neužíval ten, kdo si navenek sice opatří veškeré nezbytnosti, které potřebuje k životu, ale nedovolí, aby všechny tyto věci opanovaly jeho mysl, takže mu zůstávají podrobeny a zvenčí mu slouží, aniž kdy mohou zlomit odhodlání duše směřující vzhůru k výšinám.

Tomu, kdo je takový, nejsou pozemské věci cílem vlastní touhy, ale pouze užitečnou pomůckou. Nic by tedy nemělo zdržovat touhu vašeho ducha a radost z žádné věci světa by vás neměla uvádět ve zmatek.

Milujeme-li dobro, ať náš duch nachází zalíbení v tom, co je dobrem lepším, to znamená v dobru nebeském. A bojíme-li se zla, mějme před duševním zrakem zlo věčné. Když totiž uvidíme, že právě na věčnosti jsou jak věci hodnější naší lásky, tak věci hodnější bázně, nebudeme zde na ničem lpět.

K takovému počínání máme pomocníka. Je jím Prostředník mezi Bohem a lidmi, a jestliže v nás hoří plamen pravé lásky k němu, pomůže nám, abychom všeho dosáhli rychleji. Neboť on žije a kraluje s Otcem a svatým Duchem, Bůh na věky věků. Amen.

Čas je krátký. Proto ti, kdo se radují, ať žijí, jako by se neradovali, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho nevyužívali. * Tento viditelný svět pomíjí.

V. My jsme nepřijali ducha světa. * Tento.

nebo:

Z kázání Adama Skota, opata

Zachovávej nepředstíraný mír

Přeješ si, aby u tebe byl stánek? Žij tedy v míru, neboť *v míru je jeho stánek*. Zachovávej nepředstíraný mír vůči podřízeným, jsi-li představený, vůči představenému, jsi-li podřízený, a vůči sobě rovným, ti jsou totiž tví bližní.

Zachováváš mír vůči svému podřízenému, jestliže plně, nakolik můžeš, jsi v záležitostech, jež se ho týkají, soucitný a jemný. Dlužíš mu soucit, aby ses staral i o jeho nejvnitřnější jak tělesné, tak i duchovní potřeby. V onom, co je potřebné jeho tělu, se postaráš podle možností, v tomto duchovním mu pomůžeš v jeho skrytých pokušeních. Dlužíš mu i jemnost, jež se nejvíce týká tvých příkazů a zákazů, abys v obím byl mírný a vyrovnaný. Tvé příkazy anebo tvé zákazy nesmí být příliš tvrdé, aby nebylo příliš obtížné pro ty, kdo jsou ti podřízeni, jak přikázané splnit, tak se vyvarovat zakázaného. Takto pečlivě jednat znamená zachovávat mír s tvými podřízenými. Zdá se, že k tomu náleží, že oba, to je jak Eliáš, tak Eliseus, jsou nazýváni *vůz Izraele a jeho jezdec*, abys tobě svěřené jak vezl, tak vedl; vezl soucitně, vedl jemností, v onom byl útěchou trpícím, aby je netížil větší smutek, v tomto slabým dával odpovídající úkoly, aby pod jejich tíhou znaveni a zeslábli neklesli.

Jaký máš vskutku být ty, který jsi představený, vůz Izraele, ti ukazuje svým příkladem patriarcha Jakub, který takto mluvil ke svému tchánovi: *Tvé ovce a kozy nebyly neplodnými*. Tobě, který jsi duchovním pastýřem, jsou svěřeny ovce i kozy: to znamená nevinní a kající, poněvadž v zákoně se označuje ovčí nevinnost a kozou kajícnost. Dohlížej tedy, aby z tvých podřízených nechyběla plodnost ani těm, které zdobí spravedlnost, ani těm, jež vysiluje pokání, nakolik i tito ve svém nářku pracují a zalévají své lože slzami, i oni namáhavě v mnohých službách konají dobro pro všechny. Plodný slzavý nárek má totiž radostné následky. *Rozsápané zvíře*, praví, *jsem ti neobětoval*. Nechat se rozsápat znamená podlehnout ďáblu skrze pokušení pro potěšení nebo souhlas. Jak je třeba chválit toho pastýře, který bdí s takovou

pečlivostí, jako by měl vydávat účet za duše mu svěřené, aby se nic ze stáda, jež pase, nepodařilo chytit oné dravé šelmě, jež *obchází a hledá, koho by mohla zhltnout*, aby své stádo mohl obětovat tomu, kdo je svou krví vykoupil, jak početně úplně, tak zásluhami vzrostlé! Jak je nutný pro představeného soucit s nedokonalostmi podřízených, aby jeho starostlivá bdělost a bdělá starostlivost umožnila podřízenému, aby zanechal tělesnou zahálku (jež je nepřítelkyní duše) a byl plodný v dobrých skutcích a aby byl chráněn v mysli od svodů ďábla, což jsou drápy divé šelmy.

Jak tedy máš být ty, který jsi představený, jezdec Izraele? Vyjadřuje to Jakub těmito slovy, jimiž se obrací na svého bratra Ezaua: *Viš, já mám útlé děti, březí ovce a stelné krávy s sebou; budu-li příliš spěchat, zможou se a pohynou mi jednoho dne všechna stáda. Nechť slyší tato slova současní představení, kteří rozkazují, co se jim zalíbí, kterým se vůle stala důvodem, kteří, jak jim to Pán vytýká skrze proroka, ovcím rozkazují s přísnoští a násilím, nechť slyší, pravím, co zde říká Jakub, a jemně a mírně jednají s dětmi a útlými, které mají s sebou, s vědomím, že ani dítě nemůže nést těžké břemeno, ani útlý je nemůže nést dlouho.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Sol 2,8; Gal 4,19

Nejraději bychom vám byli nejen odevzdali Boží radostnou zvěst, nýbrž i vlastní život za vás dali. * Tak velice jsme si vás oblíbili.

V. Znovu vás bolestně rodím, až by ve vás nabyly podoby Kristus. * Tak velice.

nebo:

Z Listu o ctnostech představených od Filipa Harvenga, opata

O ctnostech představených

Kdo jsou u nás, když tak určil Boží úradek, jmenování opaty nebo biskupy, když se odeberou na místo svého působení, aby měli zřejmý i tajemný symbol, ať dostanou do rukou berlu čili pastýřskou hůl. Podoba té berly neobsahuje tajemství jen prostřečně, ať stejně jako tento přiložený list nepřestane napomínat představeného, jaké ctnosti má mít uvnitř a jakou mírou ctností má vynikat navenek před očima podřízených. Ať je ona berla prostá a srozumitelná, ať na ní nejsou kaménky a točení, ale ať je zhotovena, aniž by urážela chápání, ať její dolní část je ukončena špicí a ať část směřující k nebi je ozdobena ohybem.

Pastýřská hůl se vkládá do rukou představeného proto, aby moudře poznal, jaký se v ní skrývá duchovní smysl, a aby to, co poznal ro-

zumem, nepřestal uvádět ve skutky, aby neodporoval rozum tajemství a ruce rozumu. Tajemství této berly je pak toto: Onen ohyb, kterým je berla ozdobena nahoře a který je obvykle krásnější a vypracovanější, zdá se vyjadřovat jemnost představeného, kterou k sobě přitahuje své podřízené, aby byl jimi milován synovskou přichylností a milován byl mileji a ochotněji slyšen.

Podřízený totiž nesnadno chce slyšet toho, nechce poslouchat pokyny a rozkazy představeného, který nezná přepočestný a přeuzitečný pokrm citlivé jemnosti, ale ukazuje se jim jako hrozivý lev. Písmo svaté – když je ovšem slyšeno – dává mu doporučení a jeho pánovitost vrací k citlivé jemnosti, aby ty, které má shromažďovat něžností holubice, neodháněl a nerozháněl hlasem divokého zvířete. Písmo praví: *V jemnosti konej své dílo, a čím jsi větší, tím více se ve všem pokořuj!*

Kdo je jako představený určen, aby živil duše podřízených, má k sobě vábit nerudné a všelijak postižené duchy; a když poznává, že mu odporují a se vzdalují, má je přitahovat zpět jemně horním ohybem berly a zpět přitahované vázat jemnými objetími. Avšak jemnost nemá být přílišná a chybná, jisté je totiž, že všechno přílišné se zvrací v chybné: k jemnosti je nutné připojit správnost a tímto připojením se získává zralá čistota mravů. Proto ve zmíněné věci je pod ohybem hůl rovná.

Představený musí totiž milovat natolik, aby nesnášel chyby podřízených, musí mít podřízené rád tak, aby neměl rád i jejich chyby. Ať má prostě hůl, aby to, co v jejich chování je špatné a falešné, dovedl vrátit do prostého a srozumitelného, a to nejen hlásáním spásonosné nauky přívalem slov, ale dáním přednosti ruce, to je skutkům jako návo-
du ke svatosti. Poněvadž však, jak je psáno: *Zkažení se těžko napravují*, správně je na konci pastýřské berly bodec; znamená, že potrestání má být hořké, ale jen tak, aby trestající nikdy nepřestoupil správnost.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Skt 20,28; 1 Kor 4,2

Dbejte na sebe i na celé stádo, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené, * abyste spravovali církev Boží, kterou si získal vlastní krví.

V. Když tedy někdo něco spravuje, požaduje se ovšem od něho, aby bylo na něj spolehnutí. * Abyste spravovali.

nebo:

Z kázání Adama Skota, opata

Připraven k úzkostem smrti, chvějící se o slávu cti

Přemocnou útěchu mají, nejmilejší bratři, všichni, kdo snášejí utrpení pro jméno Pána Ježíše, protože ho v něm mají nejen pomocníkem,

ale i předchůdcem a odplatitelem. Když své sešikované sám předešel, aby se jako vojáci nebáli dát do boje, když vidí, že je v boji předešel sám tak statečný Král, ať neváhají triumfálně padnout pro lásku toho, o kterém vědí, že pro jejich spásu padl první. Řekl přece: *Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. A řekl: Nemí žák nad učitele ani služebník nad svého Pána. A dále: Jestliže pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás. A ještě: Když nazvali Belzebubem hospodáře, čím spíše jeho lidi.*

Přemnoho je těchto a jim podobných spásonosných napomenutí Krále a z nich plynoucích nepopíratelných důsledků, kterými své vojáky více svým příkladem než příkladem jiných i se snaží pobídnout k boji, i jim dokazuje, že jsou vázáni naléhavým dluhem, a tak aby mužně bojovali.

Dobrý vévodo, skvělý praporečníku, milostivý a dobrotivý Ježíši, předešel jsi své, a cokoliv pak od nich bylo obětováno, spíše bylo vráceno než v daleko menší míře dáno.

Když tě Židé vedli spoutaného a zajatého, šel za tebou i Petr, ale jak praví evangelista: *zpozvdálí*. Je pravdou, čistou pravdou, že Petr jde za tebou zpozvdálí; protože nemohou být rovné čest utrpení tvého těla, kterým je církev, a čest utrpení tebe, který jsi hlava; čest utrpení následovníka a tebe, který jsi předchůdce; čest utrpení služebníka a tebe, který jsi Pán; čest utrpení apoštola a tebe, který jsi ho poslal; čest utrpení dalšího a tebe, který jsi první.

A k tomu podle všeho patří, že když v hodinu tvého následování stál spíše, venku než uvnitř, když ukázal, že chce jít za tebou, ale zpozvdálí, připustil, aby byl ukřižován, ale ne tak, jako jsi byl ukřižován ty. Napřed připraven k úzkostem smrti, chvějící se o slávu cti, v lásce objímaje tvé utrpení, neosvojuje si pyšně tvé prvenství. Říká, nezasloužím si být ukřižován jako můj Pán.

Kdo je Petrovým Pánem než ty, který v šatu našeho lidství, kterým je oděna vznešenost tvého božství, máš jméno Pán pánů, protože jen v tobě je pravé panství nad hříchem? My pak všichni jsme služebníci, a to tví a ne hříchu, a proto i ukřižováni být můžeme, ale ne jako ty.

Kdo by mohl být uznán trpět jako ty, který jsi svoboděn od hříchu? Žádný, a proto je trestán právem; ty však jediný mezi smrtelníky jsi svoboděn. Proto nic nedlužíš trestu, poněvadž vůbec nepodléháš žádné vině. A tvůj Otec je spravedlivý a řídí vše spravedlivě, ale tebe, který si nezasloužil být potrestán, odsoudil a způsobil, žes byl bez hříchu postizen jako Job.

Přemocnou útěchu mají proto, bratři, ti, kdo pro Pána snášejí utrpení, když vidí, že on sám jev utrpení předešel; podobně kdo pro posmí-

vaného se nechávají posmívat, pro bičovaného bičovat, pro postiženého postihovat, pro usmrceného radostně usmrtit.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

2 Tim 4,78a; 1 Kor 15,10a

Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. * Teď jen už mě čeká věnec spravedlnosti.

V. Boží milostí jsem to, co jsem, a jeho milost, kterou mi udělil, nezůstala ležet ladem. * Teď jen už.

nebo:

Z kázání Anselma, učeného biskupa havelberského

Proč je v církvi mnohotvárnost?

Mnozí se diví a kladou otázku: Proč se v církvi Boží dějí takové novoty? Proč v ní vzniká tolik řádů? Kdo umí vyjmenovat tolik kněžských řeholí? Kdo by se nedivil tolika mnišským rodinám? A nakonec kdo by se nepohoršoval i nad tolika a tak různými a navzájem si odporujícími podobami náboženství, kdo by nebyl rozjitřen tím hanebným pohoršením? A za páté kdo by si nevšiml, že křesťanské náboženství podléhá tolika změnám, je měněno tolika nálezy, zmítáno tolika novými zákony a návyky, měněno tolika skoro každoročně obnovovanými pravidly a mravy? Říkají: Jak to, že je některými nařizováno pro království nebeské to, co je hned od nich nebo od jiných pro království nebeské zakazováno?

Říkají toto a podobné, znepokojují některé častými dotazy a ničí náboženství ne navenek, ale skrytě a úskočně. Říkají jako velcí milovníci náboženství: Najdeme někde něco jistého, kde bychom položili svou hlavu při očekávání věčné spásy s důvěrou? A jsou i takoví zvrhlí překrucovači, že když někde vidí z dotyčného náboženství vybočit jednoho, bouří trvale proti všemu náboženství, zlo jednoho připisují všem a pro jednoho pochybeného odpadlíka odsuzují a zavrhuji všechny ostatní, kteří v Boží bázni a ve svatém předsevzetí vytrvávají.

Aby takovíto zvědavci se už nepodívali, aby ztratili možnost svých trapných a nevhodných otázek a konečně aby i sami odložením lži a pohoršení a poznáním cesty pravého náboženství nebyli už schopni sejítím na nepravé cesty zabloudit, vizme sami a je ke společnému vidění pozvěme, co je v této věci třeba dělat a držet podle katolické víry a podle bible, jak totiž církev Boží je jedna v sobě a podle sebe a jak je mnohotvárná podle svých synů, které formovala a formuje různými způsoby a různými zákony a zařízeními.

Praví se hlasem Snoubence: *Jediná je má holubička, mé všechno. Je jediná, jediná vírou, jediná láskou, jedna jediná, bez poskvrny bezbož-*

né nevěrnosti a bez vrásky zhoubné dvojakosti. A je jediné tělo církve, které Duchem svatým je ožívováno, řízeno, spravováno, se kterým Duch svatý je sjednocen, Duch mnohý, jemný, pohyblivý, jasný, neposkvrněný, jistý, blaživý, milující dobro, zřejmý, nezakazující žádné dobro, lidský, laskavý, trvalý, bezpečný, vyznačující se každou ctností, vše prohlédající a chápající všechny duchy, nejvyšší rozumný, čistý, ve kterém – totiž v Duchu svatém – jsou podle Apoštola *dary rozličné, ale tentýž Duch*.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1 Kor 4,12; Př 20,6

Ať se každý na nás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. * A když tedy někdo něco spravuje, požaduje se ovšem od něho, aby bylo na něj spolehnouti.

V. Mnoho lidí se vychloubá svou oddaností, kdo však nalezne věrného člověka? * A když tedy.

nebo:

Z kázání Adama Skota, opata

O ctnosti trpělivosti

Je opravdu velkou statečností hněv v srdci buď pro budoucnost odstranit, aby vůbec nepovstal, nebo alespoň, když povstane, jak se stává častěji, trpělivostí potlačit. Podle Šalomounova výroku *muž trpělivý je lepší než silák, a kdo ovládne ducha, je lepší než dobyvatel měst*. Víme, že statečnost těla je Adamovými syny milována a ceněna, ale daleko slavnější a vznešenější než ona je statečnost ducha. A tato co je jiného než trpělivost? Buď trpělivý a jsi statečný, a sice čím trpělivější, tím statečnější. Žádná statečnost těla se nemůže vyrovnat statečnosti srdce a s ní se srovnávat, když podle Šalomounova výroku je muž trpělivý lepší než silák.

Ale ty snad řekneš: Co je to za tak vzácnou ctnost, o které mluvíš? Nebo jak ji může získat ten, komu statečnost těla chybí? A to každý, který trpí, má trpělivost? Ne každý. Protože existuje trpící, ale nechtěně; a proto nemůže být označován za trpělivého, o kterém Šalomoun tvrdí, že je lepší než silák. Protože jak je trpělivý ten, který klesá do hloubky pod tíži vlastní malomyslnosti a leží tam v skleslosti a reptání? Protože, i když ústa zavře, jeho ticho křičí se vši hořkostí uvnitř; a v mlčení při neklidu a velkém zmatení nepřestanou hučet mnohá slova. Pokládáš za siláka toho, který, když si v srdci představí toho, proti němuž je popuzen, mlčky proti němu tvrdě zanevře, hanu rozdává a přijímá, zamýšlí vyhrožovat, metá kopí výhrůžek a vede při s nepřítomným? Vůbec neříkám, že je trpělivý, leda že se jím zdá; nemá tr-

pělivost. Trpělivost je totiž dobrovolné a trvalé rozvážení snášet protivnosti kvůli Bohu.

Vzpomeň, co bylo řečeno o apoštolech, že *odcházeli z velerady s radostí, že směli pro Ježíšovo jméno trpět příkoří*. A nejenom trpěli příkoří, ale byli i těžce zbičováni. Přidal jsem, že trpělivost je snášení trvalé, protože kdykoliv a jakkoliv protivníci zaútočí, nikdy nepřestane trpělivost v mysli, pokud život bude v těle. O každé ctnosti platí tento výrok Páně: *Kdo vytrvá až do konce, bude spasen*. Nakonec jsem řekl: kvůli Bohu; protože Bohem je odměněno pouze to, co se pro něho čistě koná, protože komu láska k Bohu je pohnutkou usilování, tomu je vidění Boha odměnou.

Proto prohlašuji za vpravdě trpělivého toho, kdo zde trpí, co a jak má, to je dobrovolně a vytrvale a kvůli Bohu. Tento trpělivý je lepší než silák a dobyvatel měst. Ó, jak by se vynášel člověk, který by mohl dobýt aspoň jedno město. Ale nijak mu nelze přirovnat toho, kdo vládne nad svým duchem, i když ani město, ani města si nepodřídí.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Moji vyvolení, kteří jste v těle, prodělali jste zápas: * Odměnu za práci vám vrátím já.

V. Pojdte, blahoslavení mého Otce, a přijměte království. * Odměnu za práci.

EVANGELIUM O ŘEHOLNÍCÍCH

Slova svatého evangelia podle Lukáše

Lk 12,35–40

»Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, když přijde a zatluče. Blahoslavení služebníci, které pán při svém příchodu najde, jak bdí. Amen, pravím vám: Přepáše se, pozve je ke stolu, bude chodit od jednoho k druhému a obsluhovat je. A když přijde po půlnoci nebo při rozednění a nalezne je tak, jsou blahoslavení. Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nenechal by ho prokopat se do domu. I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.«

O svatých, kteří vynikali skutky milosrdenství

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

12,31–13,13

Nade všechno vyniká láska

Usilujte o dary lepší. A teď vám chci ukázat ještě mnohem vzácnější cestu. Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znějící kov a cimbál zvučící. Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všecko, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdal všechno, co mám, a (pro druhého) do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje.

Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. (Láska) všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všecko vydrží.

Láska nikdy nepřestává. Dar prorokování pomine, dar jazyků už nebude, dar poznání zanikne. Neboť kusé je všecko naše poznání, nedostatečné je naše prorokování. Ale až přijde to, co je dokonalé, zanikne to, co je částečné. Když jsem byl dítětem, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě. Když se však ze mě stal muž, všecko dětské jsem odložil. Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně, jak (Bůh) poznává mne.

Nyní trvá víra, naděje a láska, tato trojice. Ale největší z nich je láska.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ*1 Jan 4,16.7*

My jsme uvěřili a poznali jsme lásku, jakou má Bůh k nám. * Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm.

V. Milujme se navzájem, protože láska je z Boha. * Kdo.

DRUHÉ ČTENÍ**Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na list Římanům***Milosrdenství je příkazem Kristovým*

Bůh vydal svého Syna; a ty, člověče, nechceš dát tomu, který byl vydán a zabit za tebe, snad ani kus chleba.

Kvůli tobě ho Otec neušetřil, přestože to opravdu byl jeho vlastní Syn; ale když jeho moří hlad, ty si ho ani nevšímneš, přestože se chystáš utrácet z toho, co patří jemu, a ještě jen kvůli sobě.

Co může být horšího než takováhle špatnost? Kvůli tobě byl vydán, kvůli tobě byl zabit a kvůli tobě chodí hladový; a ty vydáváš z jeho ma-

jetku, jen abys z toho měl sám užitek – a třeba ani takto nic nedáváš.

Co je pošetilejšího než takoví lidé, kteří jsou jako kámen a setrvávají v této ďábelské nelidskosti, ačkoli se je tolik věcí pokouší z ní vymanit. Vždyť Kristu nestačilo, že podstoupí kříž a smrt, z vlastní vůle měl navíc být chudý, jako cizinec, bez domova, nahý, měl být držen v žaláři i strádat v nemoci, aby tě alespoň tímto způsobem oslovil.

»Jestliže se mi nechceš odvděčit za to, že jsem byl za tebe umučen, měj slitování aspoň s mou chudobou. Nechceš-li se slitovat pro chudobu, dej se obměkčit nemocí nebo žalářem; a když tě ani to nepřiměje k lidskosti, neodmítej alespoň pro nepatrnost toho, oč prosím. Vždyť od tebe nežádám nic drahého, jenom chléb, střechu nad hlavou, slovo útěchy.

A když i potom zůstaneš tvrdý, měl bys projevit více dobroty alespoň kvůli nebeskému království, aspoň kvůli odměně, kterou jsem slíbil. Že bys ani tohle vůbec nevzal v úvahu?

Vidíš-li něčí nahotu, kéž tebou pohne aspoň lidská solidarita; a vzpomeň si na mou nahotu na kříži – všechno jsem to snášel pro tebe. Nechceš-li se obломit kvůli onomu člověku, pak alespoň kvůli mně, kvůli mojí chudobě a nahotě.

Pro tebe mě tenkrát spoutali, a také nyní jsem pro tebe spoutáván – aby ses dal pohnout buď mými tehdejšími, nebo nyníjšími pouty a byl ochoten mi prokázat alespoň trochu milosrdenství. Pro tebe jsem míval hlad, a zase pro tebe hladovím; v žízni jsem visel na kříži, v chudých žízním i nyní – abych tě buď tehdejším, nebo nyníjším svým utrpením k sobě přitahoval a pro tvou vlastní spásu z tebe učinil štědrého dobrodince.

A tak tě prosím: Když jsem si tě zavázal tisícerým dobrodiním, oplácej mi to. Ale nevymáhám to na tobě jako dluh, chci naopak tvou štědrost odměnit; za těchto pár maličkostí ti nabízím království.

Neříkám: Zbav mě mé chudoby. A přestože kvůli tobě jsem chudý, neříkám ani: Dej mi své bohatství. Chci na tobě jen chléb a oblečení a trochu útěchy v mé nouzi a hladu.

A jestliže jsem právě ve vězení, nenutím tě, abys mě zbavil pout a vyvedl mě na svobodu. Chci jen, aby sis uvědomoval, že jsem spoután kvůli tobě – už to mi bude stačit jako projev lásky, a já se ti za ni odvděčím nebem. Já jsem tě vyprostil z přetěžkých pout; ale od tebe mi postačí, že mě ve vězení navštívíš.

Mohl bych tě jistě odměnit už předem. Chci však zůstat tvým dlužníkem, abys měl nejen naději, ale přímo spolehlivou záruku své odměny.«

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Mt 25,35.40; Př 19,17

Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem na cestě a ujali jste se mě. * Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mě jste udělali.

V. Půjčuje Hospodinu, kdo má soucit s chudákem. * Amen, pravím.

O vychovatelích

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa, na Matoušovo evangelium

Musíme se starat o blaho dětí

Když Pán říká: *Jejich andělé stále hledí na tvář mého Otce* a: Proto jsem přišel nebo: Můj Otec to chce, chce tím povzbudit k větší horlivosti všechny, kteří se mají starat o děti a mládež.

Vidíš, jak mocnou hradbou je opevnil? Hrozí totiž nesnesitelnými mukami těm, kdo by jim ublížili, a slibuje velkou odměnu těm, kdo jim slouží a o ně pečují; a potvrzuje to příkladem svým i Otcovým. Také my jej napodobujme a vůbec se nezdráhejme vzít na sebe kvůli svým bratrům cokoli zdánlivě příliš ubohého nebo příliš namáhavého, i kdyby ten, kdo potřebuje posloužit, byl sebemenší a sebeprostší. I kdyby šlo o sebeobtěžnější záležitost a bylo nutno jít přes hory a doly, pro záchranu a blaho bratra je třeba vydržet všechno. Bůh se přece stará o každou duši natolik, že pro ni *ani vlastního Syna nešetřil*.

Proto vás se vši naléhavostí žádám: Od ranního rozbřesku, kdy vycházíme z domova, mějme za jediný cíl a za svou prvořadou starost zachraňovat ty, kdo jsou ohroženi.

Opravdu nic není tak drahocenného jako duše. *Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?* Všechno rozvrátila a zničila láska k penězům; setřásla bázeň Boží a zmocnila se duší jako násilník pevnosti. Proto ani my nedbáme na spásu dětí, ba ani na svou vlastní, a staráme se jen o to, jak bychom ještě více zbohatli a zanechali své bohatství jiným, ti dalším a ještě dalším; stáváme se tak nikoli vlastníky, ale abych tak řekl, spíše zprostředkovateli peněz a jmění. A to je veliká pošetilost, neboť naše děti se tak stávají většími ubožáky než otroci. Otroky totiž vedeme k pořádku, i když to

neděláme kvůli nim samým, ale kvůli sobě; děti však se podobně péči netěší, jako by pro nás měly menší cenu než otroci.

Ale proč vlastně mluvím o otrocích? O své děti se přece staráme méně než o dobytek; víc pečujeme o své osly a koně než o syny a dcery. Máli někdo mezka, usilovně se snaží, aby si k němu opatřil co nejlepšího poháněče; jde mu o to, aby to nebyl špatný člověk, aby nekradl, nepil, aby nebyl nezkušený. Ale když je třeba opatřit synkovi vychovatele, přijmeme nahodile a bez výběru kteréhokoli člověka, který se nám namane. Přesto, že žádné umění není větší než umění vychovatelské.

Jaká práce by se mohla vyrovnat úsilí usměrňovat duši, dotvářet charakter a rozvíjet vlohy mladého člověka? Ten, komu je toto umění dáno, by měl být pečlivější a usilovnější než kterýkoli malíř nebo sochař. My se však o to vůbec nestaráme a jde nám jen o to, aby se mladý člověk naučil mluvit, a to zase jenom kvůli hromadění majetku. Učí se totiž jazyku ne proto, aby uměl mluvit, ale aby mu mluvení vynášelo peníze. A dokonce bychom něco takového vůbec nepěstovali, kdyby šlo nějak zbohatnout bez umění mluvit.

Vida, jak velká je zotročující moc peněz, jak se všeho zmocňuje a táhne lidi přímo jako svázané otroky, kam se jí zachce ... Ale co nám jsou platná tato četná obvinění? Zatímco my se proti této tyranu stavíme jen slovy, ona nás přemáhá svou skutečnou existencí. A přece ji nehodlám přestat pronásledovat svými slovy: dosáhnu-li touto řečí něčeho, budeme z toho mít užitek vy i já; a zůstane-li u vás všechno při starém, budu se utěšovat alespoň tím, že já jsem svou povinnost splnil.

Kéž vás Bůh zbaví oné nemoci a mně kéž dopřeje, abych se vámi mohl chlubit! Neboť jemu patří sláva a moc na věky věků. Amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Př 4,20–21

Můj synu, dbej na má slova! * K mým řečem nakloň svůj sluch!

V. Uchovej je hluboko v srdci! * K mým řečem.

O posvěcení kostela

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Petra

2,1–17

Staňte se živými kameny pro duchovní chrám

Nechte všeho, co je špatné, každou neupřímnost, přetvářku, závist a všechno pomlouvání; jako novorozené děti žádejte duchovní, nefal-

šované mléko, abyste jím rostli ke spáse. Vždyť jste okusili, jak dobrý je Pán‘.

K němu přistupujte, k živému kameni, který lidé sice odhodili, ale který je v Božích očích vyvolený a vzácný, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvem, které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. V Písmu o tom stojí: ‚Hle, kladu na Sión kámen vyvolený a vzácný, kámen nárožní. Kdo v něj uvěří, jistě nebude zklamán.‘

Vám tedy, protože věříte, (přináší) čest, ale těm, kdo nevěří, je to kámen, který lidé při stavbě odhodili, ale právě on se stal kvádrem nárožním, kamenem, na který se naráží, balvanem, přes který se klopýtá‘. Narážejí na něj, protože odmítli přijmout víru. K tomu také byli určeni. Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu. Kdysi jste ‚nebyli (jeho) lid,‘ teď však jste ‚lid Boží, žili jste bez milosrdenství,‘ teď však se jeho ‚milosrdenství na vás projevilo.‘

Milovaní, jako cizince a přistěhovalce vás napomínám: zdržujte se tělesných žádostí, protože ony bojují proti duši. Veďte mezi pohany vzorný život. Oni sice o vás mluví jako o špatných lidech, ale když budou pozorovat, že konáte dobro, budou velebit Boha v den navštívení.

Kvůli Pánu se podřizujte každému lidskému zřízení: ať už je to král jako svrchovaný vládce, nebo místodržitelé, kteří jsou od něho posíláni trestat zločince a vyznamenávat ty, kdo jednají správně. Vždyť tak to chce Bůh, abyste svým dobrým chováním umlčovali nevědomost nerozumných lidí. (Jednejte) jako lidé svobodní, a ne jako lidé, kteří svobodou zakrývají svou špatnost, ale chovejte se jako Boží služebníci. Všechny ctěte, bratry milujte, Boha se bojte, krále mějte v úctě.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Zj 21,2.19.14

Uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém. * Základy městských hradeb byly vyzdobeny drahými kameny všeho druhu.

V. Dvanáct základních kamenů a na nich dvanáct jmen Beránkových apoštolů. * Základy.

DRUHÉ ČTENÍ

Z homilií kněze Origena na knihu Jozue

Jako z živých kamenů se z nás buduje chrám a oltář Boží

My všichni, kdo věříme v Krista Ježíše, jsme nazýváni živými kameny. V Písmu se totiž prohlašuje: *I vy jste živé kameny, z nichž se staví duchovní chrám, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, pro Ježíše Krista milé Bohu.*

Jak víme z vlastní zkušenosti s obyčejnými pozemskými kameny, do základů se nejprve kladou ty kvádry, které jsou pevnější a mohutnější, aby se na ně dalo spolehnout, že unesou tíhu celé budovy. Jistě si domyslíš, že některé živé kameny jsou zase určeny pro základy stavby duchovní. A kdopak jsou ti, co tvoří základy? *Apoštolové a proroci.* Neboť takto nás o tom poučuje sám Pavel: *Jste postaveni na základech apoštolů a proroků a úhelným kamenem je sám náš Pán Ježíš Kristus.*

Abys ovšem byl, milý posluchači, co nejvhodněji připraven ke stavbě této budovy, abys byl vybrán za jeden z kamenů co nejbliže základům, uvědom si, že vlastním základem této stavby, kterou jsme právě popsali, je sám Kristus. Neboť apoštol Pavel mluví takto: *Nikdo totiž nemůže položit jiný základ nežli ten, který je už položen, a tím je Ježíš Kristus.* Takže blaze těm, kdo zbudovali své bohulibé a svaté stavby na tomto výtečném základu!

Avšak v této chrámové budově musí být také oltář. A já si myslím, že každý z vás, živých kamenů, je k tomu způsobilý, a že kdo je připravený dlít na modlitbách, ve dne v noci přednášet Bohu naléhavé prosby a předkládat mu oběti svých modliteb, každý takový patří k těm, z nichž Ježíš staví oltář.

A teď si všimni, jaké znamenité vlastnosti by měly ty oltářní kameny mít. *Jak řekl zákonodárce Mojžíš, praví Písmo, oltář se má vybudovat z neporušených kamenů, kterých se nedotklo železo.* Kdo je to ty neporušené kameny? Snad by těmi neporušenými a nedotčenými kameny mohli být svatí apoštolové, svou jednomyslností a svorností všichni společně tvořící jeden oltář. O nich se přece uvádí, že když se všichni svorně modlili, jako jedněmi ústy volali: *Pane, ty znáš srdce všech.*

Takže snad právě ti, kdo byli s to svorně, jedněmi ústy a v jednom duchu se modlit, jsou hodni být určeni, aby všichni společně budovali jeden oltář, na němž by Ježíš přinášel oběť Otcí.

Také my se aspoň snažme, abychom všichni svorně říkali totéž, abychom byli jedné mysli, abychom nekonali nic v revnivosti ani pro lichou slávu, ale abychom setrvali v jednotě smýšlení a měli vždycy stejný názor, abychom byli dokonce i my způsobilí stát se oltářními kameny.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Srv. Iz 2,2.3; Žl 126 (125),6

Pevně bude stát Hospodinův dům na vysoké hoře, vyvýšené nad pahorky; * budou k němu putovat četné kmeny a budou říkat: Sláva tobě, Pane.

V. Přijdou s jásotem a přinesou své snopy. * Budou.

nebo:

Z kázání svatého Augustina, biskupa

Budování a posvěcení Božího domu v nás

Příčinou tohoto slavnostního shromáždění je posvěcení domu modlitby. Tento dům je tedy domem našich modliteb a my sami jsme domem Božím. Jako Boží dům se v tomto čase budujeme a na konci času budeme posvěceni. Budova, to jest její stavba, znamená namáhavou práci, posvěcení už jenom radost.

Totéž, co se dalo s touto stavbou, když rostla, děje se i nyní, když se shromažďují ti, kdo věří v Krista. Svou vírou totiž jako bychom v lesích káceli dřevo a ve skalách lámali kámen, a když nás vyučují před křtem, potom křtí a vedou k Bohu, jako by nás ruce dělníků a řemeslníků otesávaly, seřizovaly a urovnávaly.

Dům Páně se ovšem nebuduje, jestliže věřící neváže láska. Kdyby se trámy a kameny vzájemně nespojovaly podle přesného plánu, kdyby do sebe nenásilně nezapadaly, kdyby v sobě v oněch vazbách málem jako by nenacházely zalíbení, nikdo by do takové budovy ani nevstročil. Když přece vidíš, jak se krásně váže u některé budovy dřevo s kamelem, klidně vejdeš a nebudeš se bát, že se zřítí.

A tak když chtěl Kristus Pán k nám přijít a bydlet v nás, jako by už při stavbě tohoto příbytku říkal: *Přikázání nové vám dávám: Milujte se navzájem.* 'Dávám vám přikázání, říká. Byli jste totiž až dosud zchátralí, ani příbytek jste mi ještě nestavěli, byli jste v troskách. Ale chcete-li z trosek povstat a uniknout sešlosti, milujte se navzájem.

Uvažte také, moji milovaní, že podle předpovědi a zaslíbení se tento dům dosud po celém okrsku zemském buduje. Když se totiž po návratu z babylónského zajetí budoval jeruzalémský chrám, zpívalo se tehdy, co čteme v jednom žalmu: *Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu, celá země.* Co bylo pro žalmistu *písní novou*, to Pán nazval *novým přikázáním*. Vždyť co vyjadřuje nová píseň, ne-li novou lásku? Kdo miluje, ten rád zpívá. Takže z pěvcova hlasu poznáváme vroucnost svaté lásky.

Totéž, co vidíme, že se zde hmotně uskutečnilo ve vybudování stěn, ať se duchovně uskutečňuje v našem srdci, a totéž, co zde vidíme vy-

budované z kamene a ze dřeva, ať se působením Boží milosti dokoná i ve vás.

Především tudíž děkujeme Hospodinu, našemu Bohu, neboť od něho pochází všechno nejlepší, co jsme dostali, a každý dokonalý dar; opravdu vroucím srdcem chvalme jeho dobrotu, neboť on vnukl do duše svých věrných, aby postavili tento dům modlitby, on v nich probudil nadšení a opatřil pomoc; těm, kteří ještě neměli ten úmysl, vnukl odhodlání, a pomohl jim změnit odhodlání dobré vůle ve skutek. Bůh přece ve svých věrných působí, že chtějí a konají, co se mu líbí. A proto je to Bůh, kdo toto všechno sám započal a také dokončil.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ*Žl 84 (83), 23.5*

Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů. * Touží, ba prahne má duše po Hospodinových síních.

V. Blaze těm, kdo přebývají v tvém domě, stále tě mohou chválit. * Touží.

EVANGELIUM O POSVĚCENÍ KOSTELA**Slova svatého evangelia podle Lukáše***Lk 12,35–40*

Potom vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Rád by uviděl Ježíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno lidí a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fíkovník, aby ho viděl, protože tudy měl procházet. Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: »Zachee, pojď rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.« On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: »Vešel jako host k hříšníkovi!« Zacheus se zastavil a řekl Pánu: »Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!« Ježíš mu řekl: »Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.«

O Panně Marii**PRVNÍ ČTENÍ****Z knihy proroka Izaiáše***7,10–14; 11,1–9**Emanuel, Král pokoje*

Hospodin promluvil k Achazovi (skrže proroka Izaiáše): »Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, ať hluboko v podsvětí, či nahoře

na výšinách!« Achaz však řekl: »Nebudu žádat, nebudu pokoušet Hospodina.«

Tu pravil (Izaiáš): »Slyšte tedy, Davidův dome! Nestačí vám omrzovat lidi, že omrzujete i mého Boha? Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel (to je ‚Bůh s námi‘).«

Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse,
výhonek vypučí z jeho kořenů,
spočine na něm duch Hospodinův:
duch moudrosti a rozumu,
duch rady a síly,
duch poznání a bázně před Hospodinem.
Má zálibu v bázni před Hospodinem.

Nebude soudit podle zdání očí,
nebude rozhodovat podle doslechu,
ale podle spravedlnosti bude soudit chudé
a podle práva se bude rozhodovat pro pokorné v zemi.
Bude bít zemi holí svých úst,
usmrtí bezbožného dechem svých rtů.
Spravedlnost bude provazem jeho beder
a věrnost bude pásem jeho ledví.

Vlk bude přebývat s beránkem,
levhart si lehne vedle kozlátka,
tele a lvíče budou žrát pospolu
a malý chlapec je bude vodit.
Pást se bude kráva s medvědicí,
jejich mláďata ulehnou spolu,
lev bude žrát jako býk plevy.

Kojenec si bude hrát
nad dírou zmije
a nemluvně sáhne rukou
do skrýše jedovatého hada.
Nikdo nebude škodit ani zabíjet
na celé mé svaté hoře,
protože poznání Hospodina naplní zemi,
tak jako vody pokrývají moře.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

Iz 7,14;9,6

Hle, panna počne a porodí syna. * Jeho vladařství vzroste a pokoje nebude konce.

V. Bude vládnout na Davidově trůně a v jeho království navěky.*
Jeho.

Z listu svatého apoštola Pavla Galatanům*3,22–4,7**Skrze víru jsme Boží děti a dědici*

Písmo prohlásilo, že všichni jsou hříšníci. Tak se tedy vírou v Ježíše Krista dostává zaslíbení těm, kdo věří.

Ale než přišla víra, byli jsme hlídáni Zákonem jako ve vězení, (v očekávání) víry, která se měla zjevit. Zákon byl našim vychovatelem pro Krista, abychom z víry došli ospravedlnění. Když však přišla víra, nejsme už pod vychovatelem. Vy všichni jste totiž Boží děti skrze víru v Ježíše Krista.

Vy všichni, pokřtění v Krista, oblékli jste se v Krista: už není Žid anebo Řek, už není otrok anebo člověk svobodný, už není muž anebo žena; všichni jste jeden v Kristu Ježíši. A když patříte Kristu, jste tedy Abrahámovo potomstvo a dědici podle zaslíbení.

Můj výklad je tento: Pokud je dědic nedospělý, v ničem se neliší od otroka, ačkoli je pánem všeho. Podléhá poručníkům a správcům až do doby stanovené otcem. Tak to bylo i s námi: dokud jsme byli nedospělí, žili jsme pod vládou prvopočátků světa. Když se však naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny.

A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: »Abba, Otče!« Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ*Gal 4,45; Ef 2,4; Řím 8,3*

Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, * aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu.

V. Bůh nás miloval svou velikou láskou a poslal svého Syna; a on vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé. * Aby vykoupil.

DRUHÉ ČTENÍ**Z oslavné řeči svatého Sofronia, biskupa jeruzalémského***Otcovo požehnání zazářilo lidem skrze Marii*

Bud zdráva, milostiplná, Pán s tebou! Může být něco závatnějšího než taková radost, Panno a Matko? A může být něco velkolepějšího než tato milost, kterou Bůh přiřkl jedině tobě? Nebo lze přijít na něco blaživějšího a nádhernějšího než je taková milost? Všechno zůstává daleko za zázrakem, který vidíme na tobě, nic nedosahuje výšin tvého omilost-

nění; všechno, i to nejlepší, je až za tebou, lesk všeho ostatního před tebou naprosto bledne.

Pán s tebou! Kdo by se mohl odvážit se s tebou měřit? Z tebe přichází na svět Bůh. Kdo by ti neustoupil z cesty a navíc s radostí ti nedal přednost a neuznal tvoje prvenství? Když vidím tvé skvělé výsady, jimiž převyšuješ všechny tvory, vzdávám ti nejvyšší hold a povolávám: *Bud' zdráva, milostiplná, Pán s tebou!* Vždyť z tebe se nedostalo radosti pouze lidem, také nebeské mocnosti se z tebe radují.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť zlořečení, které postihlo Evu, jsi změnila v požehnání a Adam, který byl prokletím sražen v prach, byl skrze tebe blahořečen.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť skrze tebe zazářilo lidem Otcovo požehnání a zbavilo je staré kletby.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť skrze tebe nacházejí záchranu tvoji prarodiče; máš přece porodit Zachránce, který jim připraví spásu u Boha.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť bez semene jsi vydala plod, který zahrnul celý svět požehnáním a vykupuje jej z prokletí, plodícího trní.

Jsi opravdu *požehnaná mezi ženami*, neboť přes svou lidskou přirozenost se opravdu staneš Rodičkou Boží. Vždyť jestliže ten, jenž se z tebe narodí, je vskutku vtělený Bůh, právem ti náleží titul Bohorodičky, protože skutečně rodiš Boha.

Ty opravdu chováš v komůrce svého lůna samotného Boha; bydlí v tobě ve své lidské podobě, vychází z tebe jako ženich, všem připravuje radost a všechno zaplavuje Božím světlem.

Jako na nejčistším, skvoucím nebi si právě u tebe, Panno, Bůh postavil svůj stan a vyjde z tebe jako ženich ze svatební komnaty a jako borec běžící k cíli proběhne dráhu svého života, který bude všem živým ve všem přinášet spásu; a jelikož se od jednoho konce nebes rozklene až na druhý konec nebes, kěž naplní všechno Božím žářem a životodárným světlem.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Požehnaná mezi ženami, tys Evinu kletbu změnila v požehnání. * Díky tobě spočinulo na lidech požehnání Boha Otce. (*V době velikonoční: Aleluja*).

V. Díky tobě našli spásu tvoji předkové. * Díky tobě spočinulo.

nebo:

Z kázání blahoslaveného Elreda, opata v Rievaulx

Maria, naše Matka

Pojďme k nevěstě Kristově, pojďme k jeho matce, pojďme k jeho nejlepší služebnici. Tím vším je totiž blahoslavená Panna Maria.

Ale co pro ni máme udělat? Jaké dary jí můžeme nabídnout? Kéž bychom jí alespoň dokázali vrátit, co jsme jí dlužni! Dlužíme jí úctu, dlužíme jí službu, dlužíme jí lásku, dlužíme jí chválu. Dlužíme jí úctu, protože ona je matkou našeho Pána. Kdo totiž nectí matku, znevažuje nepochybně také syna. A v Písmu se praví: *Cti svého otce i svou matku.*

Nuže, co k tomu říci, bratři? Není ona i naší matkou? Ovšemže, bratři, je to opravdu naše matka. Z ní jsme se přece narodili, ne světu, ale Bohu.

Všichni jsme byli ve smrti, v starobě, v temnotách, v bídě. Tak to věříme, tak to i víme: Byli jsme ve smrti, neboť jsme ztratili Boha. Byli jsme v starobě, neboť jsme žili v porušenosti. Byli jsme v temnotách, neboť jsme ztratili světlo moudrosti. Nadobro jsme tak propadli zkáze.

Avšak z blahoslavené Marie jsme se zase narodili, mnohem lépe než předtím z Evy, protože z Marie se narodil náš Spasitel. Místo staroby jsme získali novost, místo porušenosti neporušenost, místo temnot světlo.

Maria je naše matka, matka našeho života, matka naší neporušenosti, matka našeho světla. O našem Pánu říká přece apoštol: *On se nám stal Boží moudrostí a spravedlností, naším posvěcením a vykoupením.*

Takže ta, která je matkou Kristovou, je matkou naší moudrosti, matkou naší spravedlnosti, matkou našeho posvěcení a matkou našeho vykoupení. A tak je naší matkou víc než naše matka pozemská. Naše narození z ní je jistě přednější, protože z ní vychází naše svatost, naše moudrost, naše spravedlnost, naše posvěcení a naše vykoupení.

Písmo praví: *Chvalte Hospodina v jeho svatých?* Máme-li chválit Boha ve svatých, v těch, skrze něž činí divy a zázraky, oč více je třeba ho chválit v té, ve které učinil sebe sama, podivuhodného nade všech divy.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jsi šťastná, svatá Panno Maria, hodná veškeré chvály. * Z tebe vzešlo slunce spravedlnosti, Kristus, Spasitel světa.

V. S radostí slavíme tvůj svátek, blahoslavená Panno Maria. * Z tebe.

nebo:

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Mariino mateřství v dějinách spásy

Jako bylo od věčnosti předurčeno vtělení Božího Slova, byla zároveň předurčena také blahoslavená Panna za

Matku Boží: z rozhodnutí Boží prozřetelnosti se zde na zemi stala cti-hodnou Matkou božského Vykupitele a v jedinečné, nesrovnatelné míře vznešenou spolupracovnicí i pokornou služebnicí Páně. Počala, porodila a živila Krista, představila ho v chrámě Otcí, prožívala se svým Synem smrtelná muka kříže; v poslušnosti a víře, s nadějí a vroucí láskou tak naprosto ojedinělým způsobem spolupracovala na Spasitelově díle obnovy nadpřirozeného života všech lidí. Právě proto se v řádu milosti stává i naší Matkou.

A toto Mariino mateřství trvá v dějinách spásy bez přestání: od okamžiku, kdy při Zvěstování oddaně vyslovila svůj souhlas, jemuž i pod křížem zůstala neochvějně věrná, až do věčného naplnění spásy všech vyvolených. Ani po svém nanebevzetí v tomto spasitelném poslání neustala, ale vždy znovu se za nás přimlouvá, aby se nám dostalo darů potřebných k naší spáse.

S mateřskou láskou pečuje o všechny bratry svého Syna, kteří dosud putují po této zemi a jsou vystaveni nebezpečí a nesnázím, dokud nebudou šťastně dovedeni do nebeské vlasti.

Proto se blahoslavená Panna v církvi vyzývá jako Přimlůvkyně, Ochránkyně, Pomocnice a Prostřednice. Tomu je ovšem třeba rozumět tak, že se nic neubírá ani nepřidává ke skutečnosti, že postavení a funkce jediného Prostředníka přísluší Kristu.

Žádného tvora nelze totiž nikdy srovnávat s vtěleným Slovem a Vykupitelem, ale podobně jako se různým způsobem podílejí na jediném Kristově kněžství služebníci církve a věřící lid a jako se rozličným způsobem na tvorstvu konkrétně projevuje jediná Boží dobrota, tak také Vykupitelovo jediné prostřednictví nejen nevylučuje, ale podněcuje mezi tvory různé druhy spolupráce, pramenící z tohoto jediného zdroje.

A právě takovou Kristu podřízenou Mariinu úlohu a činnost církev nepochybně nejen vyznává, ale také neustále zakouší a klade věřícím na srdce, aby se na tuto mateřskou ochranu spolehli, a tak ještě více přilnuli k Prostředníkovi a Spasiteli Kristu.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatá a neposkvrněná Matko Boží, nedovedu dost velebit tvé panenství, *
neboť tys ve svém lůně nosila toho, kterého nebe nemohlo obsáhnout. *
V. Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého, * neboť.

EVANGELIUM O PANNĚ MARIÍ

Slova svatého evangelia podle Matouše

Mt 12,46-50

Když ještě mluvil k zástupům, jeho matka a příbuzní stáli venku a chtěli s ním mluvit. Někdo mu řekl: »Hle, tvoje matka a tvoji příbuzní stojí venku a chtějí s tebou mluvit.« On však odpověděl tomu, kdo mu to řekl: »Kdo je moje matka a kdo jsou moji příbuzní?« Ukázal rukou na své učedníky a řekl: »To je moje matka a to jsou moji příbuzní! Každý totiž, kdo plní vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr i sestra i matka.«

Sobotní památka Panny Marie

DRUHÉ ČTENÍ

Z kázání svatého Prokla Konstantinopolského, biskupa

Narozením z Panny se milovník lidí stal člověkem

Ať se radují nebesa shůry a z oblaků ať prší spravedlnost, neboť Hospodin se smíloval nad svým lidem. Ať se radují nebesa shůry, neboť na počátku, když je Stvořitel tvořil, utvořil zároveň z panenské země Adama, svého přítele a důvěrníka. Ať se radují nebesa shůry, neboť nyní byla spasitelným pozemským životem a smrtí našeho vtěleného Pána země posvěcena a lidstvo bylo zbaveno modloslužby. A z oblaků ať prší spravedlnost, neboť dnes byl Evin hřích zahlazen a odpuštěn skrze čistou Pannu Marii a skrze Boha a člověka z ní narozeného, dnes Adam, kdysi dávno odsouzený, dosáhl vysvobození z oné strašlivé temnoty.

Kristus se tedy narodil z Panny. Z ní podle Božího plánu spásy přijal tělo, jak Bůh chtěl. *Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.* A tak se Panna stala Matkou Boží. Opravdu panna je matkou, protože bez semene vydala plod, vtělené Slovo. Takže matka si zachovala panenství z vůle toho, jenž se jí měl tak podivuhodně narodit. A je opravdu matkou tato panna, a to pro lidskou přirozenost Božího Slova. Neboť to se v ní stalo člověkem, jejím prostřednictvím se zjevilo, v ní se spojilo s lidstvím. Tak to ve své moudrosti chtěl ten, který koná mocné skutky. *Z nich – tj. z lidského rodu pochází podle těla Kristus* jak říká svatý Pavel.

Boží Slovo bylo zajisté stejné, jako je nyní a jako bude navěky. Ale kvůli nám se stalo člověkem. Milovník lidí se stal člověkem, což předtím nebylo. Avšak stal se člověkem tak, že zároveň bez jakékoli změny zůstává Bohem. To kvůli mně se mi stal podobným; stal se něčím, čím nebýval, i když si podržel to, čím vždycky byl. A stal se konečně člověkem i proto, aby na sebe vzal naše bolesti, abychom mohli být Otcem přijati za vlastní a dostalo se nám království. Kéž je nám to dopřáno pro milost a milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista. Neboť jemu

s Otcem a svatým Duchem patří sláva, čest a moc, nyní i v každé době a navěky, amen.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Žl 72 (71), 6.19; Zj 21,3

Sestoupí jak déšť na trávu, jako vláha, která napájí zemi. * Jeho slávou ať je naplněna celá země.

V. Bůh bude s nimi přebývat; a oni budou jeho lidem, a on – Bůh s nimi – bude jejich Bohem. * Jeho slávou.

nebo:

Z kázání blahoslaveného Guerrica (Werricha) z Igny, opata

Maria, matka Kristova a matka křesťanů

Maria porodila jediného syna: jako je na nebi jednorozeným synem Otcovým, tak i na zemi je jednorozeným synem matčíným. A tato jedinečná panenská matka, jež se může honosit tím, že porodila jednorozeného Syna nebeského Otce, objímá tohoto svého Jednorozeného ve všech jeho údech. Neváhá se nechat nazývat matkou všech, ve kterých poznává byť nedokonalou podobu svého Krista.

Pramáti Eva, spíš naše macecha než matka, vydala své syny a dcery smrti dřív, než jim dala spatřit světlo světa. Byla sice nazvána *matkou všech živých*, spíše však se stala usmrtitelkou živých nebo rodičkou umírajících, neboť její rození není nic jiného než rozplozování k smrti. A tak protože Eva nebyla s to ukázat pravý smysl svého jména, naplnila jeho tajemství svým životem Maria: ona sama se stala matkou všech, kdo se znovu rodí k životu, stejně jako církve, jejímž je Maria obrazem a vzorem. Jestliže je vskutku matkou Života, skrze nějž mají život všichni lidé – neboť sama jej porodila – zajisté také dala určitým způsobem nový život všem, kteří měli z Krista žít.

A tak se na základě tohoto tajemství poznává blahoslavená matka Kristova jako matka všech křesťanů a také se jako jejich matka osvědčuje svou péčí a láskyplnou přízní. Nikdy se nezatvrzuje vůči svým dětem, jako by nebyly její vlastní. Ačkoli jen jednou nosila pod srdcem, nikdy se nestala neplodnou, nikdy nepřestala vydávat plody lásky.

Jestliže Kristův služebník, plný starostlivosti a horlivosti lásky, vždy znovu chce v bolestech rodit svoje milované děti, dokud nebudou přetvořeny v Krista, čím spíš Maria, Kristova matka? Vždyť Pavel jim dával život tím, že jim zvěstoval slovo pravdy, kterým byli znovuzrozeni, zatímco Maria to učinila způsobem daleko božstějším a mnohem světějším: dala život samému Slovu. Vzdávám zajisté hold Pavlovi hlásání, mnohem více však musím obdivovat a ctít tajemství Mariina božského mateřství.

Uvaž také, že i samy děti se samozřejmě hlásí ke své Matce. Jako by jim určitá vrozená oddanost a důvěra napovídala, aby ve všech potřebách a nebezpečích ze všeho nejdříve a s největším úsilím vzývali její jméno a utíkali se k ní jako malé děti do matčina náručí. Vůbec proto nepokládám za nemístné vztáhnout na tyto děti slova zaslíbení daného prorokovi: *Tvé děti budou v tobě přebývat*, i když je nám jistě známo, že toto zaslíbení patří především církvi.

Nuže tedy: Přebýváme pod ochranou matky Nejvyššího, jsme ukryti pod jejím pláštěm jako ve stínu jejích křídel a zanedlouho se budeme těšit z podílu na její slávě, jako kdybychom spočinuli v jejím náručí. Potom se budeme všichni radovat a jakoby jedněmi ústy volat ke své Matce: Se všemi se radujeme, že máme svůj domov u tebe, svatá Boží Rodičko!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Skrze tebe, Matko, nám byl vrácen ztracený život; * tys počala z Ducha svatého a porodila jsi Krista, hlavu církve.

V. V něm nás Bůh přijal za své syny. * Tys počala.

nebo:

Z homilií svatého Jana Zlatoústého, biskupa

Adam a Kristus, Eva a Maria

Viděls to úžasné vítězství? To slavné dílo kříže? A mám ti povědět, co je ještě podivuhodnější? Všimni si tedy, jakým způsobem k tomu vítězství došlo, a užasneš ještě víc. Pomocí čeho totiž ďábel kdysi zvítězil, toho použil Kristus, aby ho přemohl; porazil ďábla jeho vlastními zbraněmi. A poslyš, jak se to stalo.

Znamením naší porážky kdysi byla panna, dřevo a smrt. Tou pannou byla Eva, neboť ještě nepoznala muže, dřevem byl rajský strom, smrtí pokuta Adamova. A teď zase Panna, dřevo a smrt. Symboly porážky se tu však stávají symbolem vítězství: místo Evy je tu Maria, místo stromu poznání dobra a zla strom kříže, místo smrti Adamovy smrt Kristova.

Vida, čím ďábel zvítězil, tím byl také poražen. Z rajského stromu porazil ďábel Adama, z kříže přemohl Kristus ďábla. Jedno dřevo sráželo do propasti smrti, druhé naopak přivádí zpět k životu i ty, kteří tam sestoupili již předtím. To první ukrylo poraženého člověka, když se styděl za svou nahotu, druhé naopak obnaženého člověka před zraky všech vyvýšilo jako vítěze. První smrt přivedla všechny, kdo se narodili po ní, do záhuby, druhá naopak vzkřísila k životu i ty, kteří se narodili před

ni. *Kdo vylíčí mocné Hospodinovy činy ?* Smrt nás učinila nesmrtelnými, tak podivuhodné je dílo kříže.

Chápeš toto vítězství? Chápeš už, jak k němu došlo? Nuže, nyní si také uvědom, jak se toto vítězství zrodilo bez jakékoli naší námahy a jakéhokoli našeho potu. Nepotřísnili jsme své zbraně žádnou krví, ani jsme se nemuseli postavit do žádného bitevního šiku, ani jsme neutržili žádnou ránu, dokonce jsme ani nebyli očitými svědky toho boje, a přece jsme dosáhli vítězství. Bojoval sám Pán, vítězství je naše. Jestliže je tedy toto vítězství i naším vítězstvím, napodobme vítězné vojáky a radostně dnes zazpívejme chvalo zpěv na vítězství. Chvalme svého Pána a volejme: *Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, peklo, tvůj osten?*

Všechno toto slavné dílo naší spásy vzešlo z kříže. Kříž je znamení triumfu nad démony. Kříž je meč tasený proti hříchu, meč, kterým Kristus probodl Hada. Kříž je vůle nebeského Otce, sláva jednorozeného Syna, radost svatého Ducha. Kříž je ozdoba andělů, bezpečí církve, pýcha Pavlova, opevnění svatých. Kříž je světlo celého světa.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Bůh se rozhodl obnovit člověka svou milostí. * Mana vzešla z Evy jako růže z trní.

V. Ctnost přikryla nepravost, milost přemohla vinu. * Mana.

nebo:

Z věroučné konstituce II. vatikánského sněmu o církvi

Maria je obrazem a vzorem církve

Milost a poslání mateřství sjednocuje blahoslavenou Pannu s jejím synem Vykupitelem, její jedinečné milosti a dary ji důvěrně spojují také s církví; Bohorodička je přímo obrazem a vzorem církve, jak učil již svatý Ambrož, a to v rovině víry, lásky a dokonale jednoty s Kristem.

Také církev bývá právem nazývána matkou a panenskou nevěstou. Blahoslavená Panna Maria ovšem všechny předčila, jako vynikající a jedinečný vzor panny a matky. Ve víře a poslušnosti zajisté přivedla na svět samého Syna nebeského Otce, aniž poznala muže, zastíněna Duchem svatým, jako nová Eva, otevírající se ve víře, neposkvřené žádnou pochybností, nikoli starému hadovi, ale Božimu poslu. A porodila Syna, kterého Bůh učinil *prvním z mnoha bratří*, to jest mezi věřícími, které její mateřská láska pomáhá přivádět na svět a vychovávat.

A tak když církev rozjímá o Mariině skryté svatosti a snaží se řídit její láskou a věrně plnit Otcovu vůli, stává se věrným přijetím Božího Slova sama matkou: kázáním a křtem totiž rodí k novému, nesmrtelnému životu děti počaté z Ducha svatého a narozené z Boha. A je také

panna, která v neporušenosti a čistotě zachovává věrnost zaslíbenému Ženichovi a která následováním matky svého Pána v síle Ducha svatého panensky střeží svou neporušenou víru, pevnou naději a upřímnou lásku.

Zatímco však v nejblahoslavenější Panně již církev došla k dokonalosti, v níž je *bez poskvrny a vrásky*, věřící křesťané stále zápasí s hříchem o růst ve svatosti. Proto upírají svůj zrak na Marii, neboť ta září celému společenství vyvolených jako příklad ctností. Tím, že o ní církev znovu a znovu zbožně přemýšlí a ve světle vtěleného Slova rozjímá, sama s úctou vstupuje stále hlouběji do vrcholného tajemství vtělení a stále víc se připodobňuje svému Ženichovi.

Maria jistě vstoupila až do hlubin dějin spásy, takže se v ní jakoby spojují a zrcadlí nejzávažnější pravdy víry. Když je oslavována a uctívána, volá všechny věřící k svému Synu, k jeho oběti a k lásce k Otci. A církev usilující oslavit Krista se stává svému vznešenému obrazu a vzoru podobnější, když vytrvale roste její víra, naděje a láska a když vždycky a všude hledá a plní Boží vůli.

Proto i ve svém apoštolském působení církev právem vzhlíží k té, která porodila Krista, jenž se počal z Ducha svatého a narodil se z Panny proto, aby se skrze církev zrodil a rostl také v srdci věřících. Vždyť tato Panna dala svým životem takový příklad mateřské lásky, že musí povzbuzovat všechny, kdo spolupracují na apoštolském díle církve k obrození všeho lidstva.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Skrze tebe, Panno Maria, přišla na svět spása.* Tvůj svatý život je slávou celé církve.

V. S úctou a vděčností slavíme tvou svatou památku. * Tvůj svatý.

nebo:

Z druhé homilie pojednání „Chvály panenské Matky“ od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Maria je velmi vhodně přirovnávána k hvězdě: vždyť jako hvězda vysílá ze sebe paprsek, aniž se tím poruší, tak také Panna porodila Syna bez úhony. Jako paprsek neoslabí jasnost hvězdy, tak ani Syn neporušenost Panny. Ona je ta vznešená hvězda vyšlá z Jakuba, jejíž paprsek osvětluje celý svět, jejíž záře osvětluje výsosti a proniká do podsvětí: ozařuje i zemi a zahřívajíc více duši než tělo podporuje ctnosti a ničí neřesti. Říkám, že ona je přeslavná a vynikající hvězda, která je nutně vyzvednuta nad toto velké a rozsáhlé moře, září ctnostmi a svítí příkladem. Kdo se zmitáš ve vlnobití tohoto světa, uprostřed bouří

a větrů, místo abys kráčel po pevné zemi, nespouštěj oči ze světla této hvězdy, nechceš-li, aby tě pohltila bouře! Povstanou-li vichry pokušení, narazíš-li na skaliska soužení, pohlédni na hvězdu, volej Marii. Dorážej-li na tebe vlny pýchy nebo tížádsti, skleslosti nebo žárlivosti, pohlédni na hvězdu, volej Marii. Zmitá-li loďkou tvé duše hněv, lakomství nebo svody těla, pohleď na Marii. Lekáš-li se velikosti svých hříchů, jsi zmatený výčitkami svědomí, máš hrůzu před soudem a užuž tě pohlcojí hlubiny smutku a propast zoufalství, myslí na Marii. V nebezpečích, v úzkostech, v pochybnostech měj na mysli Marii, vzývej Marii; ať nesejde ze rtů, ať nesejde ze srdce. Chceš-li dosáhnout její přímluvy, měj na paměti její příklad. Následuješ-li ji, nezbloudíš, prosíš-li ji, neupadneš v zoufalství, myslíš-li na ni, nechybuješ, drží-li tě, neklesneš, chrání-li tě, nemusíš se bát. Pod jejím vedením se neunavíš, s její přízní dojdeš k cíli.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatá Panno, k tobě voláme * oroduj za nás, jež se k tobě utíkáme.

V. V nebezpečích, tísňích a nejistotách voláme: * oroduj za nás.

nebo:

Z kázání „O Marii, průtoku milosti“ ke svátku Narození Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Pán prohlásil apoštolům: Vy jste vytrvali se mnou v mých pokušeních, a já vám odkazuji království, jak mně je odkázal můj Otec, abyste jedli a pili za mým stolem. Avšak kde? V mém království! – Blahoslavený, kdo bude jíst chléb v království Božím!

Posvěť se, Pane, jméno tvé! Vždyť tímto jménem jsi zatím jaksi v nás přítomen, přebýváje vírou v našich srdcích, poněvadž tvé jméno bylo nad námi vzýváno. Příklad království tvé! Ať přijde to, co je dokonalé, ať zanikne to, co je částečné! Apoštol praví: Máte za svůj užitek posvěcení, za konec pak život věčný. Život věčný je nevysychající pramen, který zavlažuje celý povrch ráje. A nejen zavlažuje, nýbrž zaplavuje – je to zřídlo živých vod s prudkostí plynoucích z Libanonu, a hojnost vod obveseluje město Boží. Kdo jiný je tento pramen života než Kristus Pán? Když se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se ukážete s ním ve slávě. Vždyť on, plnost sama, jaksi se zmařil, aby se nám skrze něho dostalo spravedlnosti, posvěcení a odpuštění, takže jako by pohasl jeho život, sláva a blaženost. Voda z tohoto pramene stekla až k nám, takže i cesty jsou jí zaplaveny, ačkoli cizinec z ní pít nemůže.

Tato nebeská voda k nám sestoupila vodovodem; nedává nám sice všechnu vodu ze zdroje, avšak malými praménky nám svlažuje vyprah-

lé srdce, někomu více, někomu méně. Vodovod je naplněn, takže přijímáme něco z jeho plnosti, avšak ne úplně všechno, co je v něm.

Myslím, že už chápete, koho míním tím vodovodem, který úplně přijal onen pramen ze srdce Otcova a nám jej vydal, i když ne tak, jak je sám v sobě, nýbrž tak, jak jsme schopni jej přijmout.

Vždyť víte, komu bylo řečeno: Zdráva buď, milosti plná! – Není však podivuhodné, že mohl být vytvořen takový vodovod, jehož vrchol se měl nejen dotýkat nebes – jako žebřík, který viděl patriarcha Jakub – nýbrž proniknout i nad nebe, až k samému zdroji živých vod, který tryská nad veškerými nebesy? I Šalomoun se tomu podívoval, a jako by už ani nedoufal v něco takového, praví: Zdatnou ženu kdo nalezne? Proto se také tak dlouhý čas nedostávalo lidskému pokolení ani proudů milosti, že nemělo tento žádoucí vodovod.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Chvalme blahoslavenou Pannu Marii * neboť z ní vyšlo slunce spravedlnosti: Kristus, náš Bůh.

V. Blahoslavít tě budou všechna pokolení: bohorodičko, Paní světa, královno nebe * Neboť z ní.

nebo:

Z kázání k Letnicím od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Kristus nasadil lék vykoupení nejprve tam, kde se událo první poranění: Sestoupil podle své podstaty do lůna panny, počatý Duchem svatým, aby očistil naše početí, jež sice zlý duch nezpůsobil, ale přece nějak spolupůsobil. Aby život Božího Syna nezůstal ani v mateřském lůně nečinným, uzdravil Boží syn během devíti měsíců stará zranění tím, že vyhledal takříkajíc hnisající hnilobu do nejhlubšího základu, aby následovalo věčné zdraví. Již tehdy způsobil Kristus naši spásu uprostřed země, to je v lůně Panny Marie, jež se díky své podivuhodné zvláštnosti nazývá středem země. Neboť na Marii, na středobod, archu Boží, příčinu věcí, zájem všech dob hledí obyvatelé nebe i obyvatelé říše smrti, naši předchůdci, my i ti, kteří přijdou po nás, jejich vnuci a jejich potomstvo. Tamti v nebi, aby byli vzkříšením těla dovedeni k dokonalosti, a ti v říši smrti, aby byli zachráněni. Předchůdci, protože proroci byli shledáni pravdivými, a následovníci proto, aby dospěli ke slávě. Ano, všechna pokolení tě budou velebit, Bohorodičko, paní světa a královno nebe! Všechna pokolení pravím! Existují totiž pokolení nebe a pokolení země. Otec duchů je tím – praví Apoštol – „podle jehož jména bude pojmenováno každé pokolení v nebi i na zemi“. Proto tě tedy budou blahoslavít všechna pokolení, poněvadž ty jsi všem pokolením porodila život a slávu. V tobě nalézají andělé radost, spravedliví milost

a hříšníci odpuštění navěky. Po právu k tobě vzhlížejí oči celého stvoření, neboť v tobě, skrze tebe a z tebe obnovila dobrotivá ruka Všemohoucího vše stvořené.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Svatá a neposkrvněná Panno Maria, ani nevím jak tě mám chválit * ve svém lůně jsi nosila toho, kterého nebesa nemohou obsáhnout.

V. Blahoslavit tě budou všechna pokolení: Bohorodičko, Paní světa, královno nebe * ve svém.

nebo:

Z kázání „O Marii, průtoku milosti“ ke svátku Narození Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Pase se tedy mezi liliemi, dokud se nerozbřeskne den, kdy se krásné květy změní v bohatou úrodu plodů. Pro nás je nyní čas květů, ne plodů, protože žijeme jen z naděje na plody; jsme spíše vedeni vírou než patřením, a radujeme se v očekávání, ne že bychom už úplně měli cíl svých tužeb. – Podívej se však na květ, jak je slaboučký, a pamatuj na slova Apoštolova: tento poklad máme v hliněných nádobách. Jaké nebezpečí tedy hrozí květům. Jak snadno mohou trny rozpíchat květ liliím! Dobře proto zpívá snoubenec: Jako lilie mezi trnám, tak je má přítelkyně mezi dívkami. Což se neoctl mezi trnám ten, kdo řekl: S těmi, kteří nenávidí pokoj, byl jsem pokojný?

I když je v Písmě svatém, že spravedlivý kvete jako lilie, přece snoubenec se nepase u lilie, nýbrž mezi liliemi, protože se mu nelíbí osamocenost. Vždyť slyš, co praví ten, který dlí mezi liliemi: Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi. Ježíš, Syn člověka, prostředník mezi Bohem a lidmi, má rád jednotu, jejímž je středem, a ne ústraní a osamocenost.

Jsem mého milého a můj milý je můj, ten, jenž se pase mezi liliemi. Rychle, bratři, ať máme co nejdříve lilie; vytrhejte trní a bodláčí a nasejte si spěšně do duše lilie, aby i k nám přišel snoubenec se pást.

U Marie se ovšem božský snoubenec pásal, protože ona měla spoustu lilí. Vždyť skvělé panenství, hluboká pokora a vynikající láska – to byly skutečné lilie. Avšak i my můžeme mít lilie, i když ne tak krásné, jako Panna Maria; i u nás se bude pásat snoubenec; to tehdy, když radostná zbožnost nám bude osvětlovat díkučinění, čistý úmysl zjasní modlitbu a lítost naší duši zbělí při zpovědi, jak je psáno: Jestli vaše hříchy jsou jak šarlat, jak sníh se vybělí, a jsou-li rudé jak purpur, zbělí tak jako vlna.

Chceš-li něco obětovat Bohu – ať je to cokoli – nezapomeň to svěřit Marii, aby se vrátil dar k rozdateli darů týmž korytem, kudy se k nám dostal. Bůh nám sice mohl libovolně vlít svou milost i bez tohoto vodovodu Panny Marie, ale chtěl se ti postarat o loďku, na níž by ses k němu rychle dostal. Snad máš ještě ruce potřísněné krví a poskvrněné úplatky, protože ses ještě dobře neočistil. Proto nechceš-li být odmítnut se svým darem, vlož jej Panně Marii do přečistých a přehodných rukou. Vždyť její ruce jsou překrásné lilie, a ten, který tolik lilie miluje, nepohrdne tím, co najde v Mariiných rukou, i když to bude se-bemenší.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Vše je na tobě krásné, žádná poskvrna na tobě nelpí * pojď se mnou, má nevěsto, pojď se mnou z Libanonu.

V. Můj milý je můj a já jsem jeho, on pase v lilích. * Pojď.

nebo:

Z první homilie pojednání „Chvály panenské Matky“ od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Avšak na Marii je ještě něco podivuhodnějšího, totiž panenství spojené s plodností. Od věků nebylo slýcháno, že by některá matka byla zároveň pannou. A když uvážíš, čím je matkou, k čemu tě přivádí úžas nad její podivuhodnou vznešeností? Snad k poznání, že se nedokážeš dost divit. Snad k úsudku, potvrzenému samotnou Pravdou, že ta, jež měla za Syna Boha, je vyvýšena nad všechny andělské kůry! Cožpak ona nenazývá odvážně Boha a Pána andělů svým synem, když říká: *Synu, proč jsi nám to učinil?* Kdo z andělů by se toho odvážil? Jim stačí – a pokládají to za něco velikého, – když jsou přirozeností duchové a z milosti jsou učiněni a nazváni anděly, posly, jak to dosvědčuje David: *kteřý duchy činíš svými posly*. Maria však věděla, že je jeho skutečnou matkou, a proto Velebnost, které andělé uctivě slouží, nazývá důvěrně svým synem. Bůh neodmítá být označován tím způsobem, jímž se neodmítl stát. O kousek dál evangelista dodává: *A byl jim poddán*. Kdo byl poddán, a komu? Bůh lidem: Bůh, říkám, jemuž jsou poddáni andělé, jehož poslouchají knížata a mocnosti, byl poddán Marii. A nejen Marii, nýbrž i Josefovi kvůli Marii. Obojí je nanejvýš podivuhodné; vyber si, co tě více udivuje, zda Synova velkodušná důstojnost, nebo nesmírná čest Matky. Obojí je zarážející, obojí obdivuhodné: to, že Bůh poslouchá ženu, je pokora, jež nemá obdoby; to, že žena má moc nad Bohem, je vznešenost, jež nemá sobě rovné. V chválách panen se zpívá,

že jdou za Beránkem, kamkoli jde. Jaké chvály je teprve hodna ta, jež jde i před Beránkem?

Člověče, uč se poslouchat, hlíno, uč se podrobovat, prachu, uč se podržovat. O tvém Stvořiteli píše evangelista: *A byl jim poddán*, rozumí se nepochybně Marii a Josefovi. Zrudni studem, pyšný popelí! Bůh se ponizuje, a ty se povyšuješ? Bůh se podrobuje lidem; ty dychtíš vládnout nad lidmi, a tím se staviš nad svého Stvořitele? Až někdy na něco takového budu pomýšlet, kéž mi Bůh odpoví stejně jako apoštolovi, který mu domlouval: *Jdi mi z očí, satane, protože nemáš na zřeteli věci Boží!* Neboť kdykoli toužím vládnout lidem, vždy se tím pokouším předčít Boha, takže nemám na zřeteli věci Boží. O Bohu je totiž psáno: *A byl jim poddán*. Zdráháš-li se následovat příkladu obyčejného člověka, jistě nepokládáš za nedůstojné následovat svého Stvořitele. A pokud ho snad nemůžeš následovat, kamkoli jde, jdi alespoň cestou, na kterou k tobě sestoupil. To znamená: nemůžeš-li kráčet vznešenou stezkou panenství, jdi za svým Bohem nejbezpečnější cestou pokory!

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Blahoslavená jsi Panno Maria, nosila jsi Pána, Vykupitele světa * zrodila jsi toho, kdo tě stvořil, a přesto zůstáváš pannou navěky.

V. Ježíš se vrátil s Marií a Josefem do Nazareta a byl jim poslušen. * Zrodila.

nebo:

Z první homilie pojednání „Chvály panenské Matky“ od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Do toho města byl tedy poslán od Boha anděl Gabriel. A ke komu? *K panně zasnoubené muži jménem Josef*. Co je to za pannu tak důstojnou, že ji pozdravuje Anděl, a tak pokornou, že je zasnoubena tesaři? Krásné spojení panenství a pokory! Bohu se velmi líbí duše, v níž pokora zušlechťuje panenství a panenství ozdobuje pokoru. Avšak jaké cti je hodná duše, jejíž pokoru povyšuje plodnost a panenství posvěcuje porod? Slyšíš o panenství, slyšíš o pokoře. Nemůžeš-li napodobit panenství pokorné, hleď alespoň napodobit pokoru panenské! Panenství je chvályhodná ctnost, ale důležitější je pokora. Panenství se radí, ale pokora nařizuje. K panenství jsi zván, k pokoře vyzýván. O panenství je řečeno: *Kdo může pochopit, pochop*, kdežto o pokoře: *Kdo nebude jako dítě, nevejde do království nebeského*; panenství je odměňováno, pokora nařizována. Spásy můžeš dojít i bez panenství, nikoli však bez pokory. Říkám, že pokorný člověk, jenž oplakává ztracené panenství, se může Bohu líbit, bez pokory by se však – odvážím se to říci – nelíbi-

la Bohu ani panenská Maria. Je řečeno: *Na kom spočine můj duch? Jen na pokorném a tichém.* Hospodin řekl „na pokorném“, ne „na panenském“. Kdyby nebyla Maria pokorná, nespočinul by na ní Duch svatý. Kdyby na ní nespočinul, nezastínil by ji. Jak by počala „z Ducha svatého“ bez něho? Ale protože počala z Ducha svatého, je zřejmé, že *Bůh shlédł na poníženost své služebnice* – jak ona sama dosvědčuje – spíše než na panenství. A i když se Bohu líbilo její panenství, přece počala díky pokoře. Jinými slovy: že se Bohu zalíbilo panenství, bezpochyby způsobila pokora.

Co na to říkáš ty, kdo zachovávaš čistotu, a přece jsi pyšný? Maria zapomíná na to, že je panna, a dochází slávy svou pokorou; ty však na pokoru nedbáš a chlubiš se panictvím. *Shlédł,* řekla ona, *na poníženost své služebnice!* Kdo ona? Panna zcela svatá, Panna zdrženlivá, Panna zbožná. Jsi snad čistší než ona? Či snad zbožnější?

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Anděl Gabriel byl poslán k Panně Marii. Panna se tím světlem polekala: Neboj se Maria, neboť jsi našla milost u Boha. * Počneš a porодиš syna. Bude nazván Synem Nejvyššího.

V. Buď zdráva, milostiplná, Pán je s tebou. * Počneš.

nebo:

Z kázání „O Marii, průtoku milosti“ ke svátku Narození Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

A proto celým srdcem, z hloubi nitra, všemi silami ctíme Marii; vždyť to je vůle toho, který chtěl, abychom měli všechno Mariiným prostřednictvím. Ano, to je jeho vůle – v náš prospěch. A Maria vskutku ve všem a vším pečuje o nás, ubožáky, těší nás v úzkosti, burcuje v nás víru, posiluje naději, zaplašuje beznadějnost, pozvedá, jsme-li malomyslní.

K Otci ses bál přistoupit, pouhý zvuk tě poděsil a již ses schovával do křoví. Dal ti tedy Ježíše za prostředníka. Čeho nedosáhne takový Syn u takového Otce? Bude vyslyšen pro svou uctivost, neboť Otec miluje Syna. Či se snad bojiš i jeho? Vždyť je to tvůj bratr, má lidskou přirozenost jako ty, podobně jako my byl zkoušen ve všem kromě hříchu, aby měl s námi soucit. Tohoto bratra ti dala Maria. Snad se však ostýcháš před jeho božskou velebností, neboť i když se stal člověkem, je přece stále Bůh! Chceš mít přímluvce i u něho? Uteč se k Marii! Maria má čistou lidskou přirozenost nejen proto, že je prosta vši poskvrny, nýbrž i proto, že má jen lidskou přirozenost. Víím to jistě, že i ona bude vyslyšena pro svou uctivost: vyslyší Matku Syn a vyslyší Syna Otec.

Děti, vždyť ona je žebřík pro hříšníky; i já v ni mám velkou důvěru, na ní se také zakládá všechna má naděje. Což může Syn odmítnout její prosbu anebo strpět, aby byla odmítnuta? Může ji snad Syn neslyšet anebo nebyť vyslyšen? Je nad slunce jasnější, že není možné ani jedno, ani druhé. Vždyť jí zvěstuje anděl: *Nalezla jsi milost u Boha.*

Jaké štěstí! Stále bude *nalézat* milost – a milost je to jediné, co potřebujeme. Moudrá panna! Nehledala moudrost jako Šalomoun, nepídila se po bohatství, po počtách a po moci, hledala však milost. Neboť jen milostí budeme spaseni.

Bratři, proč my toužíme po jiných věcech? Hledejme milost, avšak u Boha, protože by nás zklamala milost, kterou bychom hledali u lidí. Jen ať si druzí vyhledávají odměny, my vytrvale hledejme milost! Což už to není milost, že jsme zde? Ano, je to dar milosrdenství Páně, že jsme doposud nebyli vyhlazeni. Vždyť, co jsme? Věrolomníci, cizoložníci, vrazi, lupiči, nečistota tohoto světa! Jen se zahleďte, bratři, do svědomí a poznáte, že milost se rozhojňuje nadmíru tam, kde se rozhojnil hřích.

Maria nestaví do popředí svou zásluhu, nýbrž hledá milost. Dokonce tak důvěřuje milosti a o sobě si tak málo myslí, že se leká andělova pozdravu. Evangelista o tom vypravuje: Maria přemítala, jaké by to bylo pozdravení. Zajisté proto, že se považovala za nehodnou andělského pozdravení, a snad si pomyslela: *Jak to, že přichází ke mně anděl Páně?* Neboj se, Maria, nediv se, že přichází k tobě anděl; vždyť přichází ještě někdo větší než anděl. Nediv se, že vidíš anděla Páně; přece Pán tohoto anděla je s tebou! A konečně, proč bys nemohla vidět anděla, když již tak andělsky žiješ? Proč by anděl nenavštívil tu, která žije tak jako on? Proč by neměl pozdravit spoluobčanku svatých, která se tak důvěrně stýká s Bohem? Panenství je vpravdě andělský život, neboť ti, kdo se nebudou ani ženit ani vdávat, budou jako andělé Boží.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jak krásná a úchvatná je Panna Maria. Uprostřed sborů andělů a svatých září jako slunce. * Andělé se radují, archandělé jásají nad Pannou Marií.

V. Hledejme milost a hledejme ji prostřednictvím Marie. * Andělé.

nebo:

Z kázání v oktávu Nanebevzetí Panny Marie od svatého Bernarda z Clairvaux, opata

Nedomníváš se, že Maria je ženou obklopenou sluncem? Souvislosti prorockého vidění zajisté naznačují, abychom toto rozuměli o sou-

časné církvi. Ale toto lze náležitě říci i o Marii, poněvadž ona se takřka obklopila jistým sluncem. Tak jako stvořené slunce vychází stejným způsobem nad dobrými i zlými, tak se ani ona nedívá na dřívější zásluhy, nýbrž ukazuje se vůči všem jako chápavá, nadmíru dobrotivá a má s velkodušnou láskou slitování s potřebami všech.

Je povznesena nade všechny nedostatky a cokoli, co je křehké či zahubené, jedinečně přesahuje vysoce vynikající vznešeností a předčí všechno stvoření, takže se po právu říká, že pod jejími nohama je měsíc. Na druhou stranu bychom neřekli nic zvláštního, kdyby pod jejími nohama byl pouze stvořený měsíc, pod nohama, jež jsou beze vší pochybnosti vyvýšeny nade všechny sbory andělů, nad cheruby i serafy.

Měsíc obvykle neoznačuje pouze chybu zkaženosti, nýbrž stejně tak označuje i chybu pošetilého smýšlení a mezitím i Církev naší doby: to první kvůli své proměnlivosti, to poslední v každém případě kvůli lesku vypůjčeném odjinud! V každém smyslu se však takřikajíc měsíc naprosto případně chápe u nohou Mariiných, třebaže různým způsobem, poněvadž *svatý člověk setrvává v moudrosti jako slunce, ale pošetilec se mění jako měsíc*. Ve slunci je totiž stálým jak žár tak i lesk, v měsíci však je jen lesk, a i ten je nevyhnutelně proměnlivý a nejistý, protože tento lesk nikdy nezůstává ve stejném stavu. Po právu je tudíž Maria líčena jako obklopená sluncem, poněvadž pronikla mohutnou, nezměrnou hloubku Boží moudrosti dále, než by bylo možno se domnívat, takže se jeví vnořena do onoho nepřístupného světla – nakolik to jen dovoľuje přirozenost tvora bez osobního sjednocení. Tímto ohněm byly sice očištěny rty proroka a tímto ohněm jsou rozněcováni i serafové, ale Maria si zasloužila být jím zcela jiným způsobem nejen pouze krátce dotčena, nýbrž naopak jím být pokryta a zalita, ba takřka ohněm samotným vstřebána. Vpravdě nejvýše čisté ale také zcela žhnoucí jsou šaty této ženy; ženy, na níž všechno tak nádherně září, že u ní nelze – chci jen říci – předpokládat nic temného, ani jen něco trochu tmavého nebo méně světlého, ani vůbec nic vlažného či ne zcela žhnoucího.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Kdo je ta, která stoupá jako ranní červánky: * krásná jako měsíc, zářící jako slunce, hrozivá jako vojsko připravené k bitvě?

V. Na nebi se objevilo velké znamení: * krásná.

Za zemřelé

PRVNÍ ČTENÍ

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

15,12–34

Kristus vstal z mrtvých jako první z těch, kteří zesnuli

Bratři, káže se o Kristu, že vstal z mrtvých. Ale jak potom mohou říkat někteří z vás, že vzkříšení mrtvých není? Není-li však žádné vzkříšení mrtvých, nevstal ani Kristus! A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je naše víra. Pak ovšem my vypadáme jako lživí svědci o Bohu: je-li totiž pravda, že mrtví vůbec nevstávají, proti Bohu jsme svědčili, že Krista vzkřísil, ale on ho nevzkřísil. Jestliže tedy mrtví nevstávají, ani Kristus nevstal. A nevstal-li Kristus, vaše víra nemá cenu, protože pak jste ještě ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti křesťané, kteří už zesnuli. Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí.

Ale Kristus z mrtvých vstal, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý vtom pořadí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus, pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otcí a až zlomí (vládu) všech mocných knížat, mocností a sil.

On totiž musí kralovat, *dokud mu (Bůh) nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám*. Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. *Všechno totiž (Bůh) podřídil pod jeho nohy*. Když však říká, že všechno je podřízeno, je samozřejmě z toho vyňat ten, který mu všechno podřídil. A až mu bude všechno podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu všechno podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem.

Jaký má potom smysl, co dělají ti, kdo přijímají křest místo těch, kdo už zemřeli? Jestliže mrtví vůbec nevstávají, proč tedy přijímat za ně křest? Proč také my se vydáváme v nebezpečí každou hodinu? Den co den umírám – jakože jste moje chlouba, bratři, kterou mám před Kristem Ježíšem, naším Pánem! Když jsem v Efesu musel zápasit – jak se říká – se šelmami, co z toho mám? Jestliže mrtví nevstávají, (pak platí): *Jezme a pijme, vždyť zítra zemřeme!* Nedávejte se už svádět (k mylným názorům): »Špatné rozhovory kazí dobré mravy.« Vystřízlivějte, jak se sluší, a nehřešte! Někteří z vás nevědí nic o Bohu. Styďte se, že k vám musím takto mluvit!

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

1 Kor 15,25.26; srv. Zj 20,13.14

Kristus musí kralovat, dokud mu Bůh nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám. * Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt.

V. Tehdy smrt a podsvětí vydají svoje mrtvé a smrt i podsvětí budou vhozeny do ohnivého močálu. * Jako.

nebo:

Z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům

15,35-57

Vzkříšení mrtvých a příchod Páně

Někdo snad řekne: »Jak mohou mrtví vstát? A jaké to budou mít tělo, až přijdou?« Ty bláhový člověče! Když zaséváš semeno, nezačne projevovat známky života, jestliže napřed neodumře. A zaséváš přece ne už tu budoucí rostlinu, ale jen pouhé semeno, například zrnko pšeničné nebo nějaké jiné. A Bůh mu dává tělo, jak sám chtěl, a každému semenu vlastní tělo. A nejsou všechna těla stejná, ale jiné je tělo lidí, jiné zase tělo dobytka, jiné je tělo ptáků, jiné tělo ryb. A jsou tělesa nebeská a jsou tělesa pozemská. Jiný je lesk těles nebeských, jiný těles pozemských. Jinak září slunce, jinak září měsíc, jinak září hvězdy. Dokonce i hvězda od hvězdy se liší leskem.

Tak je tomu i se vzkříšením mrtvých. Do země se klade tělo, které podléhá zkáze, vstane však tělo, které zkáze nepodléhá. Do země se klade tělo, které budí ošklivost, vstane však tělo, které budí úctu. Do země se klade tělo slabé, vstane však tělo silné. Do země se klade tělo živočišné, vstane však tělo zduchovnělé. Jako je tělo živočišné, tak je i tělo zduchovnělé. Stojí přece i v Písmu: »První člověk, Adam, se stal živou bytostí«, poslední Adam však bude oživujícím duchem. Ale není napřed to, co je zduchovnělé, nýbrž to, co je živočišné, a potom teprve přijde to, co je zduchovnělé.

První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe. Když někdo pochází ze země, ze země jsou i jeho děti. Když někdo pochází z nebe, z nebe jsou i jeho děti.

My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země. Stejně tak ponese i podobnost s tím, který je z nebe. Říkám vám, bratři, toto: člověk jak je, nemůže mít účast v Božím království, ani člověk s tělem porušitelným nemůže mít účast v neporušitelnosti.

Povím vám teď tajemnou pravdu: všichni nezemřeme, ale všichni budeme proměněni. (Stane se to) rázem, v jediném okamžiku, na konečné zatroubení polnice. (Polnice) zazní, a mrtví vstanou s tělem neporušitelným, a my budeme proměněni. Toto tělo porušitelné musí totiž na sebe vzít neporušitelnost, a toto tělo smrtelné musí na sebe vzít

nesmrtelnost. A až toto tělo porušitelné vezme na sebe neporušitelnost a toto tělo smrtelné vezme na sebe nesmrtelnost, potom se vyplní to, co stojí v Písmu: »*Vítězně je smrt (navždy) zničena! Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?*« Ten bodec smrti je hřích, a hřích zase čerpal svou moc ze Zákona. Ale Bohu díky! On nám popřává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Job 19,25.26.27

Vím, že můj Obhájce žije a že v poslední den z prachu vstanu. * Ve svém těle spatřím Boha, svou spásu.

V. Uvidím ho na vlastní oči. * Ve svém.

nebo:

Z druhého listu svatého apoštola Pavla Korintánům

4,16–5,10

Když se rozpadne naše pozemské obydlí, dostaneme v nebi domov věčný

Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje, neboť nyníější lehké břemeno utrpení zjednává nám nad každou míru věčnou tíhu slávy, protože nám neleží na srdci věci viditelné, ale neviditelné. Věci viditelné přece pominou, ale neviditelné budou trvat věčně.

Víme totiž, až bude stržen stan, v kterém tady na zemi bydlíme, že nám Bůh dá obydlí jiné. Ne dům udělaný lidskýma rukama, ale věčný v nebi. Proto vzdycháme plni touhy po tom, abychom si mohli vzít na sebe ještě (jako šat) i svůj příbytek z nebe, a to i v tom případě, když budeme shledáni oblečení, ne svlečení (ze své pozemské schránky). Ano, pokud jsme v této pozemské schránce, vzdycháme a tíží nás to; nechtěli bychom být svlečení, ale toužíme, abychom byli nadto ještě přioděni, aby tak byla smrtelná schránka pohlcena životem. Bůh sám nás tak k tomu určil a dal nám Ducha jako záruku.

Jsme tedy ustavičně plni důvěry. Víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme jako vyhnanci v cizině, daleko od Pána. (To proto, že) v nyníjším stavu (v Boha jen) věříme, ale dosud ho nevidíme. Jsme však plni důvěry a chtěli bychom raději opustit domov tělesný a odebrat se do domova k Pánu. A proto stůj co stůj usilujeme o to, abychom se mu líbili, ať už v domě (těla) zůstáváme, nebo se z něho odebíráme. My všichni se přece musíme objevit před Kristovým soudem, aby každý dostal odplatu za to, co za života udělal dobrého nebo špatného.

ZPĚV PO PRVNÍM ČTENÍ

srv. Žl 51(50),5

Nesud' mě, Pane, podle mých skutků, neobstál bych před tebou. * Úpěnlivě tě prosím, zahlad' mou nepravost.

V. Úplně ze mě smyj mou vinu a očišť mě od mého hříchu. * Úpěnlivě.

Z promluv svatého Anastázia Antiochijského, biskupa*Kristus promění naše ubohé tělo*

Proto Kristus umřel a vstal k životu, aby se stal Pánem nad mrtvými i nad živými. Bůh však není Bohem mrtvých, ale živých, takže mrtví, nad kterými panuje ten, který vstal k životu, nejsou už vlastně mrtví, ale žijí; a život v nich vládne proto, aby žili bez strachu ze smrti, jako Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá.

A tak nikdo ze vzkříšených a vysvobozených z porušitelnosti už nebude hledět tváří v tvář smrti a všichni budou mít účast na Kristově vzkříšení, stejně jako on sám měl účast na jejich smrti.

Na svět zavřený navěky na závoru Kristus nepřišel z jiného důvodu, než aby *vylomil bronzové brány a rozbil železné závory*, aby nám místo otroctví daroval svobodu, zachránil náš život z porušitelnosti a přivedl nás k sobě.

Jestliže se nám dílo této spásy jeví jako dosud plně neuskutečněné – lidé přece pořád ještě umírají a jejich těla podléhají rozpadu a zániku – neměla by to být záminka k nevěrnosti. Již předem jsme totiž dostali závdavek všeho výše řečeného dobra, a to ve svých prvotinách, v nichž jsme vystoupili až na nebesa a usedli po pravici toho, jenž nás povznesl ke slávě, jak o tom na jednom místě mluví Pavel: *V Kristu nás spolu s ním vzkřísil a spolu s ním nám vykázal místo v nebi.*

Dosáhneme však i dovršení onoho díla, jen až nadejde čas od Otce předem určený, kdy odložíme všechno dětské a vospějeme *k mužné zralosti*. Tak se totiž zalíbilo Otci všech věků: aby dar nám daný byl zajištěn a aby náš duch opět neupadl do někdejší dětskosti a znovu tímto darem nepohrdl.

Tělo Páně vstalo ovšem z mrtvých zduchovnělé, proto je třeba říci, že dosvědčuje-li Pavel o těle, že *do země se klade živočišné, vstane však zduchovnělé*, bude naše pozemské tělo proměněno, jako se slavně proměnil Kristus, jdoucí před námi jako náš vůdce.

A také apoštol Pavel si byl jist, že skrze Krista se toho má dostat celému lidskému pokolení, neboť říká, že *Kristus přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené.*

Jestliže tedy přeměnění znamená změnu v tělo zduchovnělé, a to je podobné oslavenému tělu Kristovu, pak zajisté vstal Kristus z mrtvých s tělem zduchovnělým, a to není žádné jiné než ono, které bylo uloženo do země ubohé, ale také to, které se proměnilo ve slávě.

Když Kristus přivedl k Otci prvotiny naší přirozenosti, přivede také celý ostatní svět. Slíbil to ostatně, neboť řekl: *Až budu vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.*

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

Jan 5,28–29; 1Kor 15,52

Všichni v hrobech uslyší hlas Syna Božího, a vyjdou: * Ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, kdo páchali zlo, budou vzkříšeni k odsouzení.

V. Rázem, v jediném okamžiku, na konečné zatroubení polnice mrtví vstanou. * Ti, kdo konali.

nebo:

Z listu svatého Brauliona, biskupa v Zaragoze

Nadějí všech věřících je Kristus vstávající z mrtvých

Kristus, naděje všech věřících, nenazývá ty, kteří opouštějí svět, mrtvými, ale spícími. Říká přece: *Náš přítel Lazar spí.*

Ani svatý apoštol Pavel nechce, abychom se rmoutili pro zesnulé, a to proto, že věříme-li podle slov evangelia, že všichni, kdo věří v Krista, nezemřou navěky, skrze víru také víme, že stejně, jako není mrtvý Kristus, nezemřeme ani my.

Až totiž bude dán příkaz a zazní archandělův hlas, za hlaholu Boží polnice sestoupí z nebe sám Pán a všichni mrtví, kteří zemřeli v Kristu, opět vstanou.

Naděje na vzkříšení by nás měla povzbudit, protože s těmi, které zde nyní ztrácíme, se tam jednou opět shledáme. Stojí opravdu za to, abychom poslušností vůči příkázáním osvědčovali pevnou víru v toho, který má svrchovanou moc, a vzkřísit mrtvé je pro něho snazší než pro nás probudit někoho ze spánku. A podívejte se: Ačkoli to víme a říkáme, přesto nás jakési hnutí myslí znovu a znovu nutí propukat v pláč a síla stesku zmáhá i duši věřící. Ach, jak ubohý je člověk ve svém clověčenství! Bez Krista je všechno, čím žijeme, jen marnost.

Ó smrti, tvrdá a nelitostná, rozdělující manžele a rozlučující ty, které spojuje přátelství! Zlomena je už tvoje moc a zlovolné tvoje jho zničil ten, jenž ti hrozil už skrze prorocké volání Ozeášovo: *Ó smrti, já budu tvou smrtí!* A tak s apoštolem Pavlem jášáme: *Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?*

Ten, který tě přemohl, nás vykoupil: vydal svůj drahý život do rukou bezbožných nepřátel, aby si z bezbožníků učinil své přátele. Je toho samozřejmě velice mnoho, co bychom si měli z Pisma svatého připomenout k útěše nás všech. Spokojme se však nadějí na vzkříšení a upřeme svůj zrak na slávu našeho Vykupitele: vždyť v něm, jak věříme, jsme z mrtvých již vstali, jak říká apoštol Pavel: *Jestliže jsme s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také budeme žít.*

Nepatříme zajisté sami sobě, ale tomu, který nás vykoupil; naše vůle musí tedy být vždycky závislá na jeho vůli. Proto se také modlíme: *Buď vůle tvá.* A proto je třeba, abychom při pohřbu říkali s Jobem: *Hospodin dal, Hospodin vzal, Hospodinovo jméno buď pochváleno.* Říkejme to s Jobem zde na tomto světě, aby jednou na onom světě o nás nebylo shledáno, že jsme si počínali jinak než on.

ZPĚV PO DRUHÉM ČTENÍ

1Sol 4,13-14; Jer 22,10

Pro zemřelé nesmíte truchlit tak jako ostatní, kdo nemají naději. * Poněvadž věříme, že Ježíš umřel i vstal z mrtvých, věříme také, že s Ježíšem přivede Bůh k životu i ty, kdo zesnuli ve spojení s ním.

V. Neoplakávejte mrtvého, nenaříkejte nad ním. * Poněvadž.

Obsah

6. týden	1
7. týden	19
8. týden	36
9. týden	54
10. týden	73
11. týden	91
12. týden	110
13. týden	127
14. týden	145
15. týden	163
16. týden	181
17. týden	196
18. týden	213
19. týden	233
20. týden	251
21. týden	270
22. týden	291
23. týden	309
24. týden	329
25. týden	346
26. týden	362
27. týden	376
28. týden	392
29. týden	410
30. týden	429
31. týden	447
32. týden	463
33. týden	480
34. týden	499
Evangelia pro neděle v mezidobí	516
Pohyblivé svátky	523
Vlastní texty o svatých	532
Společné texty o svatých	757
Za zemřelé	827